ବିନୋଦ କାନୁନ୍‌ଗୋ

କିଶୋର
ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ

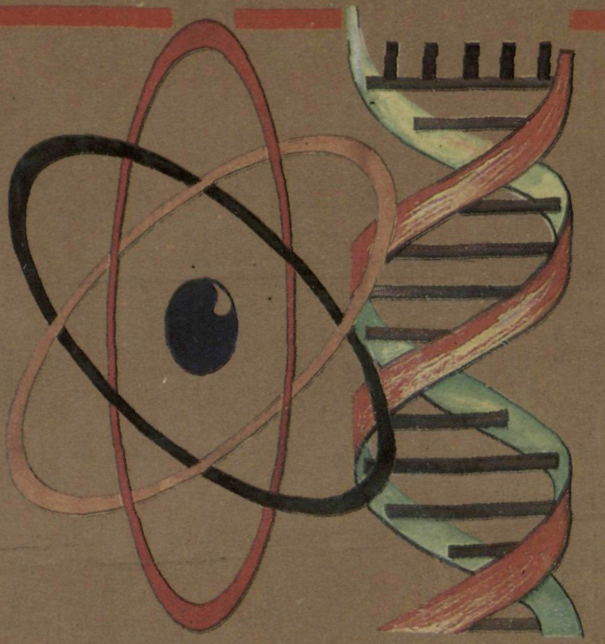

ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ

ଉପାଦେୟ ପୁସ୍ତକ ଅଭାବରେ ଭଗବାନ ନୀରବ, ନ୍ୟାୟ ସୁପ୍ତ, ବିଜ୍ଞାନର ଗତି ରୁଦ୍ଧ, ଦର୍ଶନ ପଙ୍ଗୁ, ବିଦ୍ୟା ମୂକ, ଅନ୍ୟ ସବୁ କିଛି ଅନ୍ଧକାର ଗର୍ଭରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ।

କିଶୋର

ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ

ବିନୋଦ କାନୁନ୍‌ଗୋ

କିଶୋର ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ

ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ଫାଉଣ୍ଡେସନ

ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ଫାଉଣ୍ଡେସନ, ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ସେଣ୍ଟର, ସି-୧, ନୀଳକଣ୍ଠ ନଗର,
ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧ ୦୧୨ ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ, ପ୍ରକାଶିତ ଓ ମୁଦ୍ରିତ
ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ : ୧୯୯୮
© ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ଫାଉଣ୍ଡେସନ ୧୯୯୭, ସ୍ୱାଧୀନତାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ ବର୍ଷ
କଂପିଉଟର ପ୍ରୟୋଗ : ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ଫାଉଣ୍ଡେସନ
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ୍ ଡାଟା ପ୍ରସେସିଙ୍ଗ ଇଉନିଟ୍
ସଂପାଦକ ଦୀପକ କାନୁନ୍‌ଗୋ
କିଶୋର ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ \ ଜୁନିଅର ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ \ **ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ** (ଆୟୋଡିନ୍-ଔଷଧ ଉଦ୍ୟାନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ) ISBN 81-85293-70-8 (81-85293-68-6 ସେଟ୍)

Kishor Jnanmandal, a set of junior encyclopedia in Oriya is prepared & published by Jnanmandal Foundation, Jnanmandal Centre, C-1, Nilakantha Nagar, Bhubaneswar-751 012, India. Volume Two. First Print :1998
© Jnanmandal Foundation, 1997
ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଏହି ପୁସ୍ତକ ସେଟ୍‌ରେ ସନ୍ନିବେଶିତ ତଥ୍ୟର ବ୍ୟବହାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଜ ଦାୟିତ୍ୱରେ ହିଁ କରିବେ ।

ଆୟୋଡିନ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ୨୨୫
ଆର୍‌ଏନ୍‌ଏ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜେନେଟିକ୍ କୋଡ୍ ବହନ କରୁଥିବା ଜଟିଳ ରାସାୟନିକ ଯୌଗିକ ୨୨୫
ଆର୍‌ଗନ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ୨୨୫
ଆର୍‌ବିଟ୍ରେସନ ବିଗ୍ରରାଳୟ ବାହାରେ ବିବାଦ ସମାଧାନର ଆଇନସମ୍ମତ ପନ୍ଥା ୨୨୫
ଆର୍‌ସେନିକ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ୨୨୫
ଆରଣ୍ୟକ ବୈଦିକ ଗ୍ରନ୍ଥ ୨୨୬
ଆରବ ଏସିଆ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ଥିବା ମରୁ ଆଚ୍ଛାଦିତ ତୈଳ ସମୃଦ୍ଧ ଉପଦ୍ୱୀପ ୨୨୬
ଆରବ ମରୁଭୂମି ଆରବ ଉପଦ୍ୱୀପର ମରୁ ଅଞ୍ଚଳ ୨୨୬
ଆରବ ଲିଗ୍ ଆରବ ଅଞ୍ଚଳର ରାଷ୍ଟ୍ର ସମୂହର ସମ୍ମିଳିତ ଅନୁଷ୍ଠାନ ୨୨୬
ଆରବ ସାଗର ଭାରତ ମହାସାଗରର ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ଅଂଶ ୨୨୬
ଆରବୀ ଭାଷା ଆରବ ଅଞ୍ଚଳର ଅତି ଉନ୍ନତ ଭାଷା ୨୨୬
ଆରାଫତ୍, ୟାସେର ପାଲେଷ୍ଟାଇନ ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ୨୨୬
ଆରାବଳୀ ରାଜସ୍ଥାନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ପର୍ବତମାଳା ୨୨୬
ଆରିଷ୍ଟଟଲ ଗ୍ରୀକ୍ ଗୁରୁ ୨୨୬
ଆରେସିବୋ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତମ ରେଡିଓ ଟେଲିସ୍କୋପ ଥିବା ସଂସ୍ଥା ୨୨୮
ଆର୍କଟିକ୍ ଉତ୍ତର ମେରୁକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ରହିଥିବା ପୃଥିବୀର ଉତ୍ତରତମ ଅଞ୍ଚଳ ୨୨୮
ଆର୍କଟିକ୍ ମହାସାଗର ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ମହାସାଗର ୨୨୯
ଆର୍କିମିଡିସ୍ ଗ୍ରୀକ୍ ଗଣିତଜ୍ଞ ୨୨୯
ଆର୍ଗାଲି ବଡ଼ ବଣୁଆ ମେଣ୍ଢା ୨୨୯
ଆର୍ଗୋନଟ୍ ପ୍ରଥମ ଉପଯୋଗୀ ବୁଡ଼ାଜାହାଜ ୨୨୯
ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନା ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାର ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର ୨୨୯
ଆର୍ଦ୍ରତା ପ୍ରବନରେ ଥିବା ଜଳୀୟବାଷ୍ପର ମାତ୍ରା ୨୩୦
ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ, ନିଲ୍ ଆଲ୍‌ଡେନ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ପାଦ ଦେଇଥିବା ପ୍ରଥମ ମନୁଷ୍ୟ ୨୩୦
ଆର୍ମେନିଆ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର ୨୩୦
ଆର୍ଯ୍ୟ ଇରାନୀୟ ମୂଳ ଜାତି ୨୩୧
ଆର୍ଯ୍ୟଭଟ୍ଟ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଭାରତୀୟ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ ଓ ପଣ୍ଡିତ ୨୩୧
ଆର୍ଯ୍ୟଭଟ୍ଟ ଭାରତର ପ୍ରଥମ କୃତ୍ରିମ ମହାକାଶ ଉପଗ୍ରହ ୨୩୧
ଆର୍ଯ୍ୟସମାଜ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହିନ୍ଦୁ ସଂଗଠନ ୨୩୧
ଆଲ୍-ଆଝାର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ଓ ଆରବ ବିଦ୍ୟାକ୍ଷେତ୍ର ୨୩୧
ଆଲ୍‌କାଲଏଡ୍ ରାସାୟନିକ ଜୈବ ଯୌଗିକ ପଦାର୍ଥ ୨୩୧
ଆଲ୍‌କାଲୀ ଧାତୁ ଆଲ୍‌କାଲୀ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ସମୂହ ୨୩୧
ଆଲ୍‌କେମୀ ଚିକିତ୍ସା-ରସାୟନ ବିଦ୍ୟା ୨୩୨
ଆଲ୍‌କୋହଲ କାର୍ବନିକ ଯୌଗିକ ଗୋଷ୍ଠୀର ରାସାୟନିକ ଉପାଦାନ ୨୩୨
ଆଲ୍‌ଗି ସାଧାରଣତଃ ଉଦ୍‌ଭିଦବର୍ଗର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଉ ନ ଥିବା ଜଳଜ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଶ୍ରେଣୀ ୨୩୨
ଆଲ୍‌ଜିରିଆ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର ୨୩୨
ଆଲ୍‌ଝିମର୍ ମସ୍ତିଷ୍କ ସ୍ନାୟୁକୋଷ କ୍ଷୟଜନିତ ରୋଗ ୨୩୩
ଆଲ୍‌ଡୋଷ୍ଟେରନ୍ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବରସ ୨୩୩
ଆଲ୍‌ଡ୍ରିନ୍, ଏଡୱିନ ଇଉଜେନ ଚନ୍ଦ୍ର ପୃଷ୍ଠରେ ପାଦ ଦେଇଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ମନୁଷ୍ୟ ୨୩୩
ଆଲ୍‌ପ୍ସ ପର୍ବତମାଳା ଇଉରୋପ ମହାଦେଶରେ ଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପର୍ବତମାଳା ୨୩୩
ଆଲ୍‌ପକା ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଜୀବ ୨୩୪
ଆଲ୍‌ଫା-ପ୍ରକ୍ସିମା ସେଣ୍ଟାଉରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ପୃଥିବୀର ନିକଟତମ ନକ୍ଷତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ୨୩୪
ଆଲ୍‌ବମ୍ 'ଫାଙ୍କା ପୃଷ୍ଠା ଥିବା ବନ୍ଧାଇ ବହି' କିମ୍ବା ସଂଗୀତ ସମାହାର ୨୩୪
ଆଲ୍‌ବାଟ୍ରସ ସାମୁଦ୍ରିକ ପକ୍ଷୀ ୨୩୪
ଆଲ୍‌ବିନୀୟତା ପ୍ରାଣୀର ବିଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗରେ ବର୍ଣ୍ଣକର ଅଭାବଜନିତ ସୃଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତି ୨୩୪
ଆଲ୍‌ବୁକର୍କ, ଆଲ୍‌ଫୋନ୍ସୋଥ୍ ଭାରତରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ ଭାଇସ୍‌ରାୟ ୨୩୪
ଆଲ୍‌ବେନିଆ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର ୨୩୫
ଆଲ୍‌ସିଅସ୍ ଗ୍ରୀକ୍ ଗାଥା କବି ୨୩୫
ଆଲକାତରା କୋଇଲାରୁ ମିଳୁଥିବା ଔଦ୍ୟୋଗିକ ପଦାର୍ଥ ୨୩୫
ଆଲଙ୍ଗପାୟା ରାଜବଂଶ ବର୍ମାର ଶେଷ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଜବଂଶ ୨୩୫
ଆଲମ୍‌ଆରା ଭାରତରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ପ୍ରଥମ ସବାକ୍ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ୨୩୫
ଆଲର୍ଜୀ ମାନବଶରୀରର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅସୁବିଧା ୨୩୫
ଆଲ୍‌ବେର୍, ଜିଆଁ ଲେରଣ୍ଡ ଡି ଫରାସୀ ବିଦ୍ୱାନ ୨୩୬
ଆଲାର୍‌କାଲାମ୍ ଗୌତମ ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ସମୟର ଯୋଗୀ ୨୩୬
ଆଲାସ୍କା ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ରୁଷକୁ ଲାଗିଥିବା ପ୍ରଦେଶ ୨୩୬
ଆଲାସ୍କା ପର୍ବତମାଳା ଉତ୍ତର ଆମେରିକାରେ ଥିବା ପର୍ବତମାଳା ୨୩୬

ଆଲାହାବାଦ ଭାରତର ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମ ସହ ସଂପୃକ୍ତ ପବିତ୍ର ପୀଠ ଓ ସହର *୨୩୭*
ଆଲିଗେଟର କୁମ୍ଭୀର ଜାତୀୟ ଜୀବ *୨୩୭*
ଆଲୁମିନିୟମ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ *୨୩୭*
ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ଗ୍ରୀକ୍ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ବୀର *୨୩୮*
ଆଲେଣ୍ଡେ, ଗସେନ୍‌ସ ସାଲ୍‌ଭାଡର ଚିଲୀର ସାମ୍ୟବାଦୀ ନେତା *୨୩୮*
ଆଲୋକ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ସ୍ପେକ୍‌ଟ୍ରମ୍‌ରବିକିରଣ *୨୩୮*
ଆଲୋକ-ଗବେଷଣା କ୍ରମ ଆଲୋକ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ବିଜ୍ଞାନ ଗବେଷଣାର ଇତିହାସ *୨୪୦*
ଆଲୋକପୋତ ନୌପଥରେ ବିପଦସଂକେତ ଓ ନାଭିଗେସନ ନିମନ୍ତେ ନିୟୋଜିତ ହେଉଥିବା ଜାହାଜ *୨୪୧*
ଆଲୋକ-ବର୍ଷ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ ଆଲୋକ ଅତିକ୍ରମ କରୁଥିବା ଦୂରତା *୨୪୨*
ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଲେଷଣ ଆଲୋକର ଉପଯୋଗ କରି ଉଦ୍‌ଭିଦ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଓ ଜଳକୁ ନିଜ ଖାଦ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିବା କ୍ରିୟା *୨୪୨*
'ଆଲୋଚନାସଭା' 'ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ ସମାଜ'ର ପୂର୍ବସୁରୀ *୨୪୨*
ଆଲ୍ଲାଉଦ୍ଦିନ ଖିଲ୍‌ଜୀ ଦିଲ୍ଲୀ ସୁଲ୍‌ତାନ *୨୪୩*
ଆଳୟବିଜ୍ଞାନ ବୌଦ୍ଧ ଦର୍ଶନର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ *୨୪୩*
ଆଳସ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ଅନିଚ୍ଛା କିମ୍ବା ଅଳ୍ପ କାମ କରିବା *୨୪୩*
ଆଳାପ ସଂଗୀତରେ ରାଗ ଗାୟନର ଅଂଶ *୨୪୩*
ଆଳୁ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ ସମୃଦ୍ଧ ଅର୍ଥକରୀ ମୁଖ୍ୟ ଫସଲ *୨୪୩*
ଆଳୁ ଦେଶୀ ଆଳୁ *୨୪୪*
ଆଶା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ପ୍ରଥମ ଦୈନିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ର *୨୪୪*
ଆଶୁତୋଷ ମୁଖାର୍ଜୀ ବିଦ୍ୱାନ *୨୪୪*
ଆଶ୍ରମ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମରେ ଥିବା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଧାରଣା *୨୪୪*
ଆଷ୍ଟରଏଡ୍ ସାଧାରଣତଃ ମଙ୍ଗଳ ଓ ବୃହସ୍ପତି ଗ୍ରହ କକ୍ଷ ଭିତରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ବହୁସଂଖ୍ୟକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗ୍ରହ *୨୪୪*
ଆଷ୍ଟରଏଡ୍, ପୃଥିବୀ ସଂଘର୍ଷ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍ ନିଜ କକ୍ଷ ଛାଡ଼ି ପୃଥିବୀ ଦେହରେ 'ବାଡ଼େଇ' ହୋଇଯିବାର ପରିଘଟଣ *୨୪୫*
ଆଷ୍ଟାଟାଇନ୍ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ *୨୪୫*
ଆଷ୍ଟ୍ରୋଲେବ୍ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନରେ ବ୍ୟବହୃତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଧନ *୨୪୫*
ଆସ୍‌ପିରିନ ଆସିଟାଇସାଲି-ସାଇକ୍ଲିକ୍ ଏସିଡ *୨୪୬*
ଆସନ ଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଗୋଟିଏ ଦିଗ *୨୪୬*
ଆସବାବ ଘର ବା ଅଫିସ୍ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉପକରଣ *୨୪୬*
ଆସାମ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଅଂଶରେ ଥିବା ଭାରତୀୟ ପ୍ରଦେଶ *୨୪୬*
ଆସାମ ହିମାଳୟ ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳାର ପୂର୍ବ ଅଂଶ *୨୪୭*
ଆସାସିନ୍ ଏକାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ପ୍ରଥମେ ବାହାରିଥିବା ଧର୍ମାନ୍ଧ ଗୋଷ୍ଠୀ *୨୪୭*
ଆସାଯିଲମ୍ 'ଶରଣ' ଦେବା ପାଇଁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆଇନରେ ଗୋଟିଏ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଧିକାର *୨୪୭*
ଆସିଆନ 'ଆସୋସିଏସନ୍ ଅଫ୍ ସାଉଥ୍ ଇଷ୍ଟ ଏସିଆନ୍ ନେସନ୍‌ସ୍' *୨୪୮*
ଆସିଟିଲିନ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବହାର ଥିବା ଜ୍ୱଳନଶୀଳ ବାଷ୍ପ *୨୪୮*
ଆସିମଭ୍, ଆଇଜାକ୍ ବିଶ୍ୱପ୍ରସିଦ୍ଧ ବିଜ୍ଞାନୀ ତଥା ଜନପ୍ରିୟ ବିଜ୍ଞାନ ସାହିତ୍ୟର ସ୍ରଷ୍ଟା *୨୪୮*
ଆସିରିଆ ଇରାକ ଅଞ୍ଚଳର ପୁରାତନ ସଭ୍ୟତା *୨୪୮*
ଆସୁର ନସିରପାଲ, ୨ୟ ପ୍ରାଚୀନ ଆସିରିଆର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ରାଜା *୨୪୮*
ଆସୁର ବନିପାଲ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆସିରୀୟ ରାଜା *୨୪୮*
ଆହମୀୟ ଭାଷା ଆସାମର ଭାଷା *୨୪୯*
ଆହୁର୍ ମଜ୍‌ଦା ଜରଥୁସ୍ତ୍ର ଦେବତା *୨୪୯*

ଇ ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ତୃତୀୟ ବର୍ଣ୍ଣ *୨୫୦*
ଇଆମ୍ବ୍ଲିକସ୍ ପୁରାତନ ଜଗତର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦାର୍ଶନିକ *୨୫୦*
ଇଉକାଲିପ୍‌ଟସ୍ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ପୁଷ୍ପକ ଉଦ୍‌ଭିଦ *୨୫୦*
ଇଉକ୍ରେନ୍ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର *୨୫୧*
ଇଉକ୍ଲିଡ୍ ଗ୍ରୀକ୍ ଗଣିତଜ୍ଞ ଓ ବିଦ୍ୱାନ *୨୫୧*
ଇଉକ୍ଲିଡୀୟ ଓ ଅଣ-ଇଉକ୍ଲିଡୀୟ ଜ୍ୟାମିତି ଗଣିତ ବିଦ୍ୟାର ଅଂଶବିଶେଷ *୨୫୧*
ଇଉଡକ୍‌ସସ୍ ପୁରାତନ ଗ୍ରୀକ୍ ଗଣିତଜ୍ଞ ଓ ବିଜ୍ଞାନୀ *୨୫୧*
ଇଉନିସେଫ୍ ଜାତିସଂଘୀୟ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସଂଗଠନ *୨୫୧*
ଇଉନେସ୍କୋ ଜାତିସଂଘୀୟ ଶିକ୍ଷା, ବିଜ୍ଞାନ ଓ ସଂସ୍କୃତି ସଂଗଠନ *୨୫୨*
ଇଉରାନସ୍ ସୌରଜଗତର ତୃତୀୟ ବୃହତ୍ତମ ଗ୍ରହ *୨୫୨*
ଇଉରାନିୟମ୍ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ *୨୫୩*
ଇଉରାଲ ପର୍ବତମାଳା ଏସିଆ ଓ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ସୀମାରେ ଥିବା ରୁଷୀୟ ପର୍ବତମାଳା *୨୫୩*
ଇଉରିଆ କାର୍ବନିକ ଏସିଡର ରାସାୟନିକ ରୂପ *୨୫୩*
ଇଉରିପାଇଡିଜ୍ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରୀକ୍ ନାଟ୍ୟକାର *୨୫୩*
ଇଉରେମିଆ ବୃକକ୍‌ଜନିତ ରୋଗ *୨୫୩*
ଇଉରେସିଆ ଏସିଆ ଓ ଇଉରୋପକୁ ନେଇ ଗଠିତ ଭୌଗୋଳିକ ଅଞ୍ଚଳ *୨୫୪*
ଇଉରୋକମିଉନିଷ୍ଟ ଇଉରୋପରେ ଥିବା କେତେକ କମିଉନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି *୨୫୪*
ଇଉରୋଟନେଲ୍ ଇଂଲଣ୍ଡ ଓ ଫ୍ରାନ୍‌ସ୍‌କୁ ଇଂଲିଶ ଚ୍ୟାନେଲ ତଳେ ତଳେ ଯୋଗ କରୁଥିବା ରେଳ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥା *୨୫୪*

ଇଉରୋପ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଧନୀ ମହାଦେଶ ୨୫୪

ଇଉରୋପା ବୃହସ୍ପତିର ଗୋଟିଏ ଉପଗ୍ରହ ୨୫୭

ଇଉରୋପୀୟ ଇଉନିଅନ୍ କେତେକ ଇଉରୋପୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କୁ ନେଇ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ସଂଗଠନ ୨୫୭

ଇଉରୋପୀୟ ପାର୍ଟିକଲ୍ ଫିଜିକ୍ସ ଲାବୋରେଟୋରୀ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଗବେଷଣାଗାର ୨୫୭

ଇଉରୋପୀୟମ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ୨୫୮

ଇଉରୋପୀୟ ସମତଳ ଭୂମି ବୃହତ୍ ଅଖଣ୍ଡ ସମତଳକ୍ଷେତ୍ର ୨୫୮

ଇଉଲର୍, ଲିଓନହାର୍ଡ୍ ସ୍ୱିସ୍ ଗଣିତଜ୍ଞ ଓ ପଦାର୍ଥ-ବିଜ୍ଞାନବିତ୍ ୨୫୮

ଇଓସିନ କଳ୍ପ ପୃଥିବୀରେ ଆଜିର ଜୀବନର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଭୂବୈଜ୍ଞାନିକ ସମୟସୀମା ୨୫୮

ଇଂଚୁଡି ଓଡ଼ିଶାରେ ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହର ପ୍ରଥମ କ୍ଷେତ୍ର ୨୫୮

ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଜନ୍ମ ନେଇଥିବା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଭାଷା ୨୫୮

ଇଂଲଣ୍ଡ ଇଉରୋପ ମହା-ଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ଦ୍ୱୀପ ରାଜ୍ୟ ୨୬୦

ଇକୁଇନକ୍ସ ପୃଥିବୀରେ ଦିବସ ଓ ରାତ୍ରିର ସମୟ-ମାତ୍ରା ପ୍ରାୟ ସମାନ ହେଉଥିବା ଦିନ ସମୂହ ୨୬୦

ଇକୁଏଟରିଆଲ ଗିନି ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଜ୍ୟ ୨୬୧

ଇକୁଏଡର ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଜ୍ୟ ୨୬୧

ଇକୁଏସନ୍-ସମୀକରଣ ଗାଣିତିକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ୨୬୧

ଇକେବାନା ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ଜାପାନୀ ପୁଷ୍ପ-ସଜ୍ଜା ଓ ପାରଂପାରିକ କଳା ୨୬୧

ଇକୋନୋମେଟ୍ରିକ୍ସ୍ ଅର୍ଥନୀତିର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଭିତରେ ଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧର ବିଶ୍ଳେଷଣ ୨୬୨

ଇକୋଲଜି ଜୀବ, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ସେମାନଙ୍କ ପରିବେଶ ଭିତରେ ଥିବା ସଂପର୍କକୁ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞାନ ୨୬୨

ଇକୋସିଷ୍ଟମ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ର ଭିତରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଜୀବନ, ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଅନ୍ତଃ-ସମ୍ବନ୍ଧ ଓ ଭୌତିକ ଉପଗ୍ରହର ସମଷ୍ଟି ୨୬୨

ଇଖ୍‌ନାଟୁନ୍ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଇଜିପ୍ସୀୟ ଫାରାହୋ ୨୬୬

ଇଗ୍‌ନାଇସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଇଞ୍ଜିନରେ ପେଟ୍ରୋଲର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଜ୍ୱଳନ ନିମନ୍ତେ ଥିବା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ୨୬୪

ଇଗ୍ଲୁ ଏସ୍‌କିମୋ ମାନଙ୍କ ବରଫ ଘର ୨୬୬

ଇଗୁଆନା ଆମେରିକା ମହାଦେଶରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଗୋଧି ଜାତୀୟ ଜୀବ ୨୬୬

ଇଜିଆନ ସଭ୍ୟତା ପ୍ରାଗ୍-ଐତିହାସିକ ସଭ୍ୟତା ୨୬୬

ଇଜିପ୍ଟ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଜ୍ୟ ୨୬୬

ଇଜିପ୍ସୀୟ ସଭ୍ୟତା ଇଜିପ୍ଟ ଦେଶରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ପୃଥିବୀର ପ୍ରମୁଖ ସଭ୍ୟତା ୨୬୭

ଇଜ୍ଜତ ସମ୍ମାନର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ସାମାଜିକ ସ୍ଥିତିର ପରିପ୍ରକାଶ ୨୬୮

ଇଞ୍ଜିନ ଉର୍ଜା ବା ଶକ୍ତିକୁ ଯନ୍ତ୍ରବଳ କିମ୍ବା ଗତିରେ ପରିଣତ କରିପାରୁଥିବା ମେସିନ୍ ୨୬୮

ଇଞ୍ଜିନ, ଅନ୍ତର୍ଦହନ ସିଲିଣ୍ଡର ଭିତରେ ଇନ୍ଧନର ଦହନକ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ ହେଉଥିବା ଇଞ୍ଜିନ ୨୬୮

ଇଞ୍ଜିନିଅର ଓ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ଯନ୍ତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବସ୍ତୁ ଉପାଦାନ ତଥା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଡିଜାଇନ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିମନ୍ତେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ତତ୍ତ୍ୱର ପ୍ରାୟୋଗିକ ଉପଯୋଗ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ବିଦ୍ୟା ୨୬୯

ଇଟା ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅତି ପୁରାକାଳରୁ ଲାଗୁଥିବା ସାଧା-ରଣତଃ ମାଟିରେ ତିଆରି ଶୁଖିଲା ବା ପୋଡ଼ାଯାଇଥିବା ପଦାର୍ଥ ୨୭୦

ଇଟାଲୀ ଇଉରୋପ ମହା-ଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର ୨୭୧

ଇଟୁରି ଅରଣ୍ୟ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶରେ ଥିବା ଶୁଦ୍ଧ ଇକୋଲଜୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ୨୭୧

ଇଠା ଲୁଗା ସଫାରେ ଲାଗୁଥିବା ଫଳ ୨୭୧

ଇଡିପସ୍ କଂପ୍ଲେକ୍ସ ସନ୍ତାନ ଓ ପିତାମାତାଙ୍କ ଭିତରେ ରହୁଥିବା ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ସଂପର୍କର ଗୋଟିଏ ଦିଗ ୨୭୧

ଇଡେନ ଉଦ୍ୟାନ ବାଇବଲ୍‌ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ନନ୍ଦନକାନନ ୨୭୨

ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ କଂପିଉଟର ନେଟ୍‌ୱାର୍କର ମୁକ୍ତ ସମାବେଶ ୨୭୨

ଇଣ୍ଟରପୋଲ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପୁଲିସ ସଂଗଠନ ୨୭୩

ଇଣ୍ଟରଫେରନ ଜୀବକୋଷରେ ଜାତ ହେଉଥିବା ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ପ୍ରୋଟିନ ୨୭୩

ଇଣ୍ଟିଗ୍ରିନ୍‌ସ୍ ଜୀବକୋଷ ଝିଲ୍ଲୀରେ ଥିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନ ୨୭୩

ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁଥିବା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ୨୭୩

ଇଣ୍ଟେଲ୍‌ସାଟ୍ ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହର ମାଲିକ ୨୭୫

ଇଣ୍ଡିଆ ଅଫିସ ଔପନିବେଶିକ ଭାରତ କଥା ବୁଝୁଥିବା ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରୀ ବିଭାଗ ୨୭୫

ଇଣ୍ଡିଆ ଅଫିସ ଲାଇବ୍ରେରୀ ଲଣ୍ଡନରେ ଥିବା ପ୍ରାଚ୍ୟ-ଦେଶ ସମୂହ ବିଷୟକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ୨୭୫

ଇଣ୍ଡିଆନ ଓପିନିଅନ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ୨୭୫

ଇଣ୍ଡିୟମ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ୨୭୫
ଇଣ୍ଡେକ୍ସ୍ ବହି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ବିସ୍ତୃତ ତଥ୍ୟକୁ ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ର ଧରି ଖୋଜି ପାଇବା ପାଇଁ ଥିବା ବର୍ଣ୍ଣାନୁକ୍ରମିକ ଚିଠା ୨୭୬
ଇଣ୍ଡୋ-ଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ପ୍ଲେଟ୍ ଭାରତ ଓ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆକୁ ଧାରଣ କରୁଥିବା ପ୍ରମୁଖ ଭୂପୃଷ୍ଠ ପ୍ଲେଟ୍ ୨୭୬
ଇଣ୍ଡୋ-ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା ସମୂହ ଇଣ୍ଡୋ-ଇଉରୋପୀୟ ଭାଷା ପରିବାରର୍ ଗୋଟିଏ ଉପବିଭାଗ ୨୭୬
ଇଣ୍ଡୋ-ଇଉରୋପୀୟ ଭାଷା ପରିବାର ପୃଥିବୀର ମୁଖ୍ୟ ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକର ମୂଳ ଉତ୍ସ ୨୭୬
ଇଣ୍ଡୋଚୀନ ଓ ଇଣ୍ଡୋଚୀନ ଯୁଦ୍ଧ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଗୋଟିଏ ଭୌଗୋଳିକ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଏଠି ଲଢ଼ାଯାଇଥିବା କେତେକ ଯୁଦ୍ଧ ୨୭୭
ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର ୨୭୭
ଇତିହାସ ଘଟିଯାଇଥିବା ଘଟଣାସବୁର ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଅଧ୍ୟୟନ ଓ ବିଶ୍ଳେଷଣ ୨୭୭
ଇଥର ଆଲ୍‌କୋହଲ ସହ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିବା ଜୈବ ଯୌଗିକ ୨୭୮
ଇଥର ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା କାଳ୍ପନିକ ପଦାର୍ଥ ୨୭୮
ଇଥିଓପିଆ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଜ୍ୟ ୨୭୮
ଇଦ୍‌ରିସୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆରବ ଭୂଗୋଳବିତ୍ ୨୭୮
ଇନ୍‌କା ସଭ୍ୟତା ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା ମହାଦେଶର ରେଡ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ ସଭ୍ୟତା ୨୭୮
ଇନ୍‌କିଲାବ-ଜିନ୍ଦାବାଦ ଶହୀଦ ଭଗତ ସିଂହ ଓ ତାଙ୍କ ସାଥୀ ପ୍ରଥମେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆସେମ୍ବ୍ଲିରେ ଦେଇଥିବା ବିପ୍ଳବ ସ୍ଲୋଗାନ ୨୭୯
ଇନ୍‌ଫର୍ମେସନବିଜ୍ଞାନ ତଥ୍ୟ ସଞ୍ଚୟ ଓ ସଞ୍ଚାଳନ ବିଷୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିବା ବିଦ୍ୟା ୨୭୯
ଇନ୍‌ଫ୍ରାରେଡ୍ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣର ଏକ ଅଂଶ ସାହାଯ୍ୟରେ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷରେ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିବା ଯାନ ୨୭୯
ଇନ୍‌ଫ୍ଲୁଏଞ୍ଜା ଭୂତାଣୁଜନିତ ଶରୀରପୀଡ଼ା ରୋଗ ୨୮୦
ଇନ୍‌ସୁରାନ୍‌ସ୍ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଦୁର୍ବିପାକରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ କରାଯାଉଥିବା କ୍ଷତି-ଭରଣା ଚୁକ୍ତିନାମା ୨୮୦
ଇନ୍‌ସୁଲିନ ଶରୀରରେ ଶର୍କରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିମନ୍ତେ ଅଗ୍ନ୍ୟାଶୟରୁ କ୍ଷରଣ ହେଉଥିବା ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହର୍‌ମୋନ ୨୮୦
'ଇନ୍‌ସେଷ୍ଟ' ରକ୍ତସଂପର୍କୀୟଙ୍କ ଭିତରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିଷିଦ୍ଧ ଯୌନସଂପର୍କ ୨୮୧
ଇନରସିଆ ପଦାର୍ଥ ବିଦ୍ୟାରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ବସ୍ତୁର ଗୁଣଧର୍ମ ୨୮୧
ଇନରସୀୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ୨୮୧
ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ ଭାରତର ତିନିଥର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଥିବା ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ୨୮୧
ଇନ୍ଦ୍ର ମୁଖ୍ୟ ବୈଦିକ ଦେବତା ୨୮୨
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ବର୍ଷା ଜଳବିନ୍ଦୁର ପ୍ରତିଫଳନ ଓ ଅପବର୍ତ୍ତନ ଫଳରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ବର୍ଣ୍ଣାଳୀ ୨୮୨
ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ ଓଡ଼ିଶାର ନଦୀ ୨୮୨
ଇନ୍ଦ୍ରି ବିରଳ ମାଙ୍କଡ଼ ୨୮୨
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଶରୀରର ପ୍ରମୁଖ ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ୨୮୩
ଇନ୍ଦ୍ରିୟବାଦ ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନର ଗୋଟିଏ ମତ ୨୮୩
ଇନ୍ଧନ ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥକୁ 'ଜାଳିଲେ' ସେଥିରୁ ଉର୍ଜା ବା ଶକ୍ତି ମିଳିଥାଏ ୨୮୩
ଇନ୍ଧନ-ଉର୍ଜା ଲଭ୍ୟତା ମାନବର ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ପୃଥିବୀରେ ଗଚ୍ଛିତ ଥିବା ଉର୍ଜା ସମ୍ଭାର ୨୮୩
ଇବ୍ ନଦୀ ମହାନଦୀର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ଉପନଦୀ ୨୮୪
ଇବ୍‌ନ୍-ଅଲ୍-ଆୱାମ୍ ଆରବୀ କୃଷି ପଣ୍ଡିତ ୨୮୪
ଇବ୍‌ନ୍ ଖାଲ୍‌ଦୁନ୍ ଆରବୀ ଇତିହାସ ପଣ୍ଡିତ ୨୮୪
ଇବ୍‌ନ୍-ବତୁତା ମରକ୍‌କୋ ଦେଶରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ପୃଥିବୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖକ ତଥା ପରିବ୍ରାଜକ ୨୮୪
ଇବ୍‌ନ୍ ସାଉଦ୍ ସାଉଦୀ ଆରବ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ୨୮୫
ଇବ୍‌ନ୍-ସାନା ଇସ୍‌ଲାମ ଜଗତର ଜଣେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଦ୍ୱାନ ୨୮୫
ଇବିକସ୍ ଗ୍ରୀକ୍ ଗାଥାକବି ୨୮୫
ଇବିସ ଗେଣ୍ଡାଳିଆ ଜାତିର ପକ୍ଷୀ ୨୮୬
ଇବିସବିଲ୍ ହିମାଳୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖା ଯାଉଥିବା ପକ୍ଷୀ ୨୮୬
ଇବ୍ରାହିମ ଲୋଦୀ ଆଫ୍‌ଗାନ ଲୋଦୀ ବଂଶର ଶେଷ ଦିଲ୍ଲୀ ସୁଲତାନ ୨୮୬
ଇଭୋଲୁସନ ପୃଥିବୀରେ ଜୀବ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦର କ୍ରମବିବର୍ତ୍ତନର ଅବାରିତ ପ୍ରାକୃତିକ କ୍ରିୟା ଓ ସେ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସବୁ ୨୮୬
ଇଭୋଲୁସନ ଓ ନୂତନ ଚିନ୍ତା ଇଭୋଲୁସନୀୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଅତି ନୂତନ ଆଲୋଚନା ୨୮୯
ଇମ୍‌ହୋଟେପ୍ ଏକାଧାରରେ ବହୁଗୁଣର ଅଧିକାରୀ ଇଜିପ୍‌ସୀୟ ମନ୍ତ୍ରୀ ୨୯୦
ଇମାମ ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମରେ ଥିବା ଉପାଧି ୨୯୦
ଇମ୍ପାଲା ଆଣ୍ଟିଲୋପ ବା ହରିଣ ଜାତୀୟ ଜୀବ ୨୯୦
ଇମ୍ପିଚ୍‌ମେଣ୍ଟ ଉଚ୍ଚ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆସୁଥିବା ମହାଅଭିଯୋଗ ୨୯୦
ଇରମ ଭାରତଛାଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନ ସମୟରେ ବ୍ରିଟିଶ ପୁଲିସ ନରସଂହାର ଘଟାଇଥିବା ଗ୍ରାମ ୨୯୧
ଇରାକ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଜ୍ୟ ୨୯୧

ଇରାଡିଏସନ ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥକୁ ତାଜା ରଖିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଆୟୋନୀୟ ବିକିରଣ ପଦ୍ଧତି ୨୯୧
ଇରାନ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଜ୍ୟ ୨୯୧
ଇରାବତୀ ନଦୀ ମ୍ୟାନ୍‌ମାର୍ ଦେଶର ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନଦୀ ୨୯୨
ଇରିଟ୍ରିଆ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନ ରାଜ୍ୟ ୨୯୨
ଇରିଡିଅମ୍ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ୨୯୨
ଇରେଜର କାଳି, ପେନ୍‌ସିଲ୍ କିମ୍ବା ଚକ୍ ଦାଗ ଲିଭାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଉପାଦାନ ୨୯୨
ଇଲ୍‌ତୁତ୍‌ମିସ୍ ଦିଲ୍ଲୀ ଦାସବଂଶର ତୃତୀୟ ତଥା ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୁଲ୍‌ତାନ ୨୯୨
ଇଲିଅଟ୍, ଟମାସ୍ ଷ୍ଟର୍ଣ୍ଣସ୍ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସାହିତ୍ୟକାର ୨୯୨
ଇଲିଶି ସୁସ୍ୱାଦୁ ମାଛ ୨୯୩
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ସବୁଠାରୁ ହାଲୁକା ତଥା ସ୍ଥାୟୀ ଅବପରମାଣିକ କଣ ୨୯୩
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ଟିଉବ୍ ଭାକୁମ ଟିଉବ୍ ବା ଭଲ୍‌ଭ ୨୯୪
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ବିମ୍ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ଧାରା ୨୯୪
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋଏନ୍‌କେଫାଲୋଗ୍ରାଫି ମସ୍ତିଷ୍କରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରବାହ ମାପିବା ନିମନ୍ତେ ଚିକିତ୍ସା-ବିଜ୍ଞାନରେ ଉପଯୋଗ ହେଉଥିବା ପଦ୍ଧତି ୨୯୪
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋକାର୍ଡିଓଗ୍ରାଫି ସାଧାରଣତଃ ହୃତମାଂସପେଶୀ ସୃଷ୍ଟ କରେଣ୍ଟ ମାପିବା ନିମନ୍ତେ ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନରେ ଉପଯୋଗ ହେଉଥିବା ପଦ୍ଧତି ୨୯୪
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଇଭ୍‌ସଡ୍ରପିଙ୍ଗ 'ଗୁଇନ୍ଦାଗିରି' ନିମନ୍ତେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଉଥିବା ଉପାୟ ୨୯୫
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଡାକ କଂପିଉଟର ମାଧ୍ୟମରେ ପଠାଯାଉଥିବା ଇ-ମେଲ୍ ୨୯୫
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ବାଣିଜ୍ୟ କଂପିଉଟର ସାହାଯ୍ୟରେ କରାଯାଉଥିବା ସବୁ ପ୍ରକାର ବାଣିଜ୍ୟ କାରବାର ୨୯୫
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍ ବିଭିନ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍‌ର ପ୍ରବାହ ତଥା ସଞ୍ଚାଳନ ବିଷୟରେ ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ଅନୁଶୀଳନ ୨୯୫
'ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକୀୟ ଡିଜିଟାଲ ଦୁନିଆ' ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଟେକ୍‌ନୋଲଜି ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ ମାନବ-ସହାୟକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ୨୯୬
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ବସ୍ତୁ ୨୯୭
ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ତରଙ୍ଗ ଗତିରୁ ସୃଷ୍ଟ ଉର୍ଜା ୨୯୭
ଇଷ୍ଟ ଫଙ୍ଗାଇ ଜାତୀୟ ଉଦ୍‌ଭିଦ ୨୯୮
ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଆ କଂପାନୀ ଭାରତ ଓ ପ୍ରାଚ୍ୟ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକରେ ବାଣିଜ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଇଉରୋପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିବା କେତେକ କଂପାନୀ ୨୯୮
ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ ଏସିଆ ମୂଳ ଭୂଖଣ୍ଡରୁ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ଭିତରେ ବିଷୁବରେଖା ନିକଟରେ ଥିବା ଦେଶସମୂହ ୨୯୮
ଇଷ୍ଟମାନ, ଜର୍ଜ ଫଟୋଗ୍ରାଫିକୁ ଜନପ୍ରିୟ କରିଥିବା ଆମେରିକୀୟ ଉଦ୍‌ଭାବକ ୨୯୯
ଇସ୍ପାତ ଲୁହାରେ ସାଧାରଣତଃ କାର୍ବନ ମିଶାଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଥିବା ଶକ୍ତ ମିଶ୍ରଧାତୁ ୨୯୯
ଇସ୍‌ରାଏଲ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟର ଯିହୁଦୀ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ର ୩୦୦
ଇସ୍‌ଲାମ ପୈଗମ୍ବର ମହମ୍ମଦଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଧର୍ମ ୩୦୦
ଇସ୍‌ଲାମାବାଦ ପାକିସ୍ତାନର ରାଜଧାନୀ ୩୦୧
ଇସ୍‌ଲାମୀୟ କଳା ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମ ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳର କଳାକୃତି ୩୦୧
ଇସପ 'ଭଲ ହେବାପାଇଁ ଚେତାଇ ଦେଉଥିବା' ନୀତିଗଳ୍ପର ସ୍ରଷ୍ଟା ୩୦୧
ଇସିପଉଲ ମାଉନାଥର ଗୋଟିଏ ନାମ ୩୦୨
ଇସ୍ତାନ୍‌ବୁଲ୍ ଇତିହାସ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସହର ୩୦୨
ଇସ୍ତୋନିଆ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଜ୍ୟ ୩୦୨
ଇହୁଦି ଇସ୍‌ରାଏଲ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଧାନ ଧର୍ମ ୩୦୨

ଈ ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ଚତୁର୍ଥ ଅକ୍ଷର ୩୦୩
ଈଓ୍ରି କାରିବୀୟ ଅଞ୍ଚଳର ପକ୍ଷୀ ୩୦୩
ଈଗଲ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଶିକାରୀ ପକ୍ଷୀ ୩୦୩
ଈଦ୍ ଇସଲାମ ଧର୍ମରେ ପାଳନ କରାଯାଉଥିବା ଦୁଇଟି ପ୍ରଧାନ ପର୍ବ ୩୦୪
ଈର୍ଷା ଅନ୍ୟର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ପ୍ରତି ଅସହିଷ୍ଣୁତା ୩୦୪
ଈଲ୍ ସମୁଦ୍ର ତଥା ଇଉରୋପ ମହାଦେଶରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ବିଶେଷ ଧରଣର ମାଛ ୩୦୪
ଈଶାନ ପଟ୍ଟନାୟକ ତୃତୀୟ ଅନଙ୍ଗଭୀମ ଦେବଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ସଚିବ ୩୦୫
ଈଶ୍ୱର କୃଷ୍ଣ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସାଂଖ୍ୟ ଦାର୍ଶନିକ ୩୦୫
ଈଶ୍ୱରଚନ୍ଦ୍ର ବିଦ୍ୟାସାଗର ବଙ୍ଗଦେଶରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବିଦ୍ୱାନ ୩୦୫
ଈଶ୍ୱରପୁରୀ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟଙ୍କ ଦୀକ୍ଷାଗୁରୁ ୩୦୫
ଈଶ୍ୱରବାଦ ଦାର୍ଶନିକ ତଥା ସାଧାରଣ ଚିନ୍ତାଧାରା ୩୦୫

ଉ ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ପଞ୍ଚମ ଅକ୍ଷର ୩୦୬
ଉଆକାରୀ ବିରଳ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକୀୟ ମାଙ୍କଡ଼ ୩୦୬
ଉଆର୍‌ବ୍ଲର୍ କୋକିଳ-କଣ୍ଠ ପକ୍ଷୀ ୩୦୬
ଉଆଲ୍‌ରସ ହାତୀ ଭଳି ଦାନ୍ତ ଥିବା ସାମୁଦ୍ରିକ ପ୍ରାଣୀ ୩୦୬
ଉଇ ସାମାଜିକ କୀଟବର୍ଗ ୩୦୭
ଉଇଖିଆ ଉଇ-ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଖାଇ ବଞ୍ଚୁଥିବା ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ପ୍ରାଣୀ ୩୦୮
ଉଇକେଲ୍ ନେଉଳ ଜାତୀୟ ଜୀବ ୩୦୮
ଉଇନିପେଗ୍ କାନାଡ଼ା ଦେଶର ହ୍ରଦ ୩୦୯

ଉଇମ୍ବଲଡନ୍ ଲନ୍ ଟେନିସ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ନିମନ୍ତେ ଇଂଲଣ୍ଡର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସହର ୩୦୯

ଉଇଲ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦାତାଙ୍କ ଚରମ ବ୍ୟବସ୍ଥାପତ୍ର ୩୦୯

ଉକୁଣି ଦେହ ଓ ମୁଣ୍ଡରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା କୀଟ ୩୦୯

ଉଗାଣ୍ଡା ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର ୩୦୯

ଉଚ୍ଚାଙ୍ଗ ସାହିତ୍ୟ ଅନନ୍ୟ ସାହିତ୍ୟିକ ସୃଷ୍ଟି ୩୧୦

ଉଚ୍ଚାରଣ ଗୋଟିଏ ଭାଷାକୁ ଠିକ୍ ଭାବେ କୁହାଯାଉଥିବା ବା ମୌଖିକ ଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଉଥିବାର ଧାରା ୩୧୦

ଉଜ୍ ସାମୁଦ୍ରିକ ଅବସାଦ ବା ସିନ୍ଧୁପଙ୍କ ୩୧୧

ଉଜ୍‌ବେକିସ୍ତାନ କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆର ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର ୩୧୧

ଉଜ୍ଜୟିନୀ ପୁରାଣ ତଥା ଇତିହାସପ୍ରସିଦ୍ଧ ସହର ୩୧୧

ଉଡ଼ନ୍ତା ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜାତିର ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା ୩୧୧

ଉଡ଼ନ୍ତା-ଥାଳିଆ କାଳ୍ପନିକ ପରିଘଟଣ ୩୧୧

ଉଡ଼ନ୍ତା ମାଛ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜାତିର ସାମୁଦ୍ରିକ ମାଛ ୩୧୨

ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଡେଣା ଓ ଇଞ୍ଜିନ ଥାଇ ଉଡ଼ିପାରୁଥିବା ପବନଠାରୁ ଭାରୀ ଯାନ ବା ବିମାନ ୩୧୨

ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପଡ଼ିଆ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଚଳାଚଳ ପାଇଁ ନିର୍ମିତ ପଡ଼ିଆ ଓ ଷ୍ଟେସନ ୩୧୫

ଉଡ଼ାଜାହାଜବାହୀ ଜାହାଜ ଲଢୁଆ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧରଣର ବିମାନ ସବୁକୁ ବହନ କରୁଥିବା ଯୁଦ୍ଧଜାହାଜ ୩୧୫

ଉଦ୍‌କାମଣ୍ଡ ନୀଳଗିରି ପର୍ବତ ନିକଟରେ ଥିବା ଗ୍ରୀଷ୍ମନିବାସ ୩୧୬

ଉଦ୍‌ପ୍ରେରଣ ଓ ଉଦ୍‌ପ୍ରେରକ ଗୋଟିଏ ଧରଣର ରାସାୟନିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଓ ସେହି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ପଦାର୍ଥ ୩୧୬

ଉଦ୍‌ସର୍ଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହଜମ ନ ହେଉଥିବା ଖାଦ୍ୟାଂଶ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନାଇଟ୍ରୋଜେନୀୟ ଉପଜାତ ସବୁକୁ ଶରୀରରୁ ବାହାର କରିଦେବାପାଇଁ ଥିବା ଜଟିଳ ତଥା ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ୩୧୬

ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଓଡ଼ିଆ ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ୩୧୭

ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ୩୧୭

ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସଂଗଠନ ୩୧୭

'ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ' ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା-ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବା ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପତ୍ରିକା ୩୧୭

ଉତ୍କଳୀୟ ସମତଳ କ୍ଷେତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ଉପକୂଳରେ ଥିବା ଭୌଗୋଳିକ ଅଞ୍ଚଳ ୩୧୭

ଉତ୍ତମାଶା ଅନ୍ତରୀପ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ଥିବା ଅନ୍ତରୀପ ୩୧୮

ଉତ୍ତର ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ସନ୍ଧି ସଂଗଠନ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଇଉରୋପୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ଗଢ଼ିଥିବା 'ସାମରିକ' ସଂଗଠନ ୩୧୮

ଉତ୍ତର ଆମେରିକା ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ 'ବିକଶିତ' ମହାଦେଶ ୩୧୮

ଉତ୍ତର ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ ପୃଥିବୀରେ, ବିଷୁବରେଖା ଉପରକୁ ରହିଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ୩୨୦

ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମ ସୀମାନ୍ତ ପ୍ରଦେଶ ଅବିଭକ୍ତ ଭାରତର ସୀମାରେ ଥିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳ ୩୨୦

ଉତ୍ତର ପୁରାଣ କାବ୍ୟକଳା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୁରାଣ ୩୨୦

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ଭାରତର ସବୁଠାରୁ ଜନବହୁଳ ରାଜ୍ୟ ୩୨୧

ଉତ୍ତର ଭାରତୀୟ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ଶୈଳୀ ମନ୍ଦିର-ନିର୍ମାଣ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ସ୍ଥାପତ୍ୟ-ବିଦ୍ୟା ଶୈଳୀ ୩୨୧

ଉତ୍ତରମୀମାଂସା ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀର ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ ୩୨୨

ଉତ୍ତର ମେରୁ ପୃଥିବୀ ଅକ୍ଷର ଉତ୍ତରତମ ଅଂଶ ୩୨୨

ଉତ୍ତର ରାମଚରିତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସଂସ୍କୃତ ନାଟକ ୩୨୩

ଉତ୍ତର ସାଗର ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗରର ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଅଂଶ ୩୨୩

ଉତ୍ପାଦନଶୀଳତା ଅର୍ଥନୀତିର ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ ୩୨୩

ଉଦ୍‌ଜାନ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ୩୨୩

ଉଦ୍‌ବେଗ ପ୍ରାଣୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଦେଉଥିବା ସ୍ନାୟବିକ ଅବସ୍ଥା ୩୨୩

ଉଦ୍‌ଭାବନ ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ର, ପ୍ରଣାଳୀ, ଚିନ୍ତା ବା ଅନ୍ୟ କିଛି ବସ୍ତୁର ପ୍ରଥମ ଆବିଷ୍କାର ୩୨୪

ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଦ୍ୟା ପୃଥିବୀରେ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଜୀବନ ଓ ତା'ର ଅଧ୍ୟୟନ ୩୨୮

ଉଦୟଗିରି ଉତ୍କଳୀୟ କଳା-ସ୍ଥାପତ୍ୟର ନିଦର୍ଶନ ବହନ କରୁଥିବା ପାହାଡ଼ ୩୩୦

ଉଦୟନାଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଭାରତୀୟ ଦାର୍ଶନିକ ୩୩୦

ଉଦୟ ଶଙ୍କର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଭାରତୀୟ ନୃତ୍ୟକଳା ବିଶାରଦ ୩୩୦

ଉଦର ମାନବଶରୀରର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବିବର ବା କୋଟର ୩୩୦

ଉଦ୍ଧାମ ସିଂହ ଜାଲିଆନାୱାଲାବାଗ ନରସଂହାରର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେଇଥିବା ଶହୀଦ ଶିଖ ଯୁବକ ୩୩୦

ଉପକାର ଅନ୍ୟକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାର ନୈତିକ ଦାୟିତ୍ୱ ୩୩୧

ଉପକୂଳ ସମୁଦ୍ର ସୀମାକୁ ଲାଗିଥିବା ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳ ୩୩୧

ଉପଗ୍ରହ ସାଧାରଣତଃ କୌଣସି ଗ୍ରହ ଗ୍ରିରିପଟେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରୁଥିବା ପିଣ୍ଡ ବା ବସ୍ତୁ ୩୩୨

ଉପଗ୍ରହ ଯୋଗାଯୋଗ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସାହାଯ୍ୟରେ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଉଥିବା ଯୋଗାଯୋଗ ସଂପର୍କ ୩୩୨

'ଉପଗ୍ରହରେ ଜୀବନ' ସୌରଜଗତରେ ଥିବା ଚନ୍ଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ କେତେକରେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଜୀବନ ଥିବା କଥାର ଆଲୋଚନା ୩୩୩
ଉପଚୟନ ଅମ୍ଳଜାନ ସହିତ ଅନ୍ୟ ମୌଳିକ ଉପାଦାନର ସଂଯୋଗଜନିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ସୃଷ୍ଟ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ୩୩୪
ଉପନିବେଶବାଦ ଗୋଟିଏ ଦେଶ ଅନ୍ୟ ଦେଶରେ ଉପନିବେଶ ସ୍ଥାପନ କରିବା ଫଳରେ ସୃଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତି ୩୩୫
ଉପନିଷଦ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ଜ୍ଞାନଧାରାର ଗୋଟିଏ ମୂଳସ୍ରୋତ ୩୩୫
ଉପନ୍ୟାସ ସାହିତ୍ୟର ଗୋଟିଏ ବିଭାଗ ୩୩୬
ଉପବାସ ଖାଦ୍ୟ ନ ଖାଇବା ଅବସ୍ଥା ୩୩୬
ଉପାଦାନ ୧୧୦, ୧୧୧ ଓ ୧୧୨ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ସମୂହ ୩୩୬
ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜୀବକୋଷ ଭିତରେ ସଂଘଟିତ ହେଉଥିବା ଜୀବନରକ୍ଷାକାରୀ ରାସାୟନିକ ଅଭିକ୍ରିୟା ୩୩୬
ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ମାନବ ଶରୀର ମଣିଷ ଶରୀରରେ ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପ୍ରାକୃତିକ ଉପଯୋଗ ୩୩୭
ଉପେନ୍ଦ୍ରଭଞ୍ଜ ଓଡ଼ିଶାର ଜଣେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କବି ତଥା ଜାତୀୟ ଗୌରବ ୩୩୮
ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀ ଜଳ ଓ ସ୍ଥଳରେ ଜୀବନ କଟାଇ ପାରୁଥିବା ପ୍ରାଣୀ ୩୩୮
ଉଭୟ ଭାରତୀ ଶଙ୍କରଙ୍କ ସମୟର ପ୍ରଖ୍ୟାତ ବିଦୁଷୀ ୩୩୯
ଉମରଖୟାମ ପାରସ୍ୟ ଦେଶର ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି, ଗଣିତଜ୍ଞ ଓ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ ୩୩୯
ଉମାସ୍ୱାମୀ ବିଖ୍ୟାତ ଜୈନ ନୈୟାୟିକ ୩୩୯
ଉମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ବାନର୍ଜୀ ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସର ପ୍ରଥମ ସଭାପତି ୩୩୯
ଉରୁଗୁଏ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାର ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର ୩୪୦
ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଇଣ୍ଡୋ-ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା ୩୪୦
ଉର୍ବରଣ ପ୍ରଜନନ ତଥା ଗର୍ଭଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସୋପାନ ୩୪୦
ଉର୍ବଶୀ ସ୍ୱର୍ଗର ଅପ୍ସରା ୩୪୨
ଉଲ୍ ଲୋମଶ ଜୀବଙ୍କ ଶରୀରରୁ ମିଳୁଥିବା ଲୋମ-ରେଶା ୩୪୨
ଉଲ୍‌କା ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ ଆଲୋକ ୩୪୩
ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ଉଲ୍‌କା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ଆନ୍ତଃଗ୍ରହୀୟ ପଦାର୍ଥ ବା ପିଣ୍ଡ ୩୪୩
ଉଲ୍‌କା ବିବର ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ଆଘାତରୁ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଗର୍ତ୍ତ ୩୪୪
ଉଲି ମାଙ୍କଡ଼ ଆମାଜୋନୀୟ ବିରଳ ମାଙ୍କଡ଼ ୩୪୪
ଉଷା ପ୍ରଖ୍ୟାତ ଆର୍ଯ୍ୟ-ଦେବୀ ୩୪୪
ଉଷ୍ଣପ୍ରସ୍ରବଣ ଉତ୍ତପ୍ତ ଜଳ ତଥା ବାମ୍ପର ପ୍ରାକୃତିକ ଝର ବା ଉତ୍ସ ୩୪୪
ଉଷ୍ଣବାତାଗ୍ର ଜଳବାୟୁ ବିଦ୍ୟାରେ ଦୁଇ ଧରଣର ବାୟୁସ୍ରୋତ ଭିତରେ ଥିବା ସୀମା ୩୪୫
ଉଷ୍ମାୟନ ଅଣ୍ଡା ବା ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥକୁ କେତେକ ଦିଗରୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅବସ୍ଥା ଭିତରେ ରଖିପାରିବାର ପ୍ରାକୃତିକ ବା କୃତ୍ରିମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ୩୪୫
ଉସୁରୀ ନଦୀ ରୁଷ-ଚୀନ ସୀମାରେ ଥିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନଦୀ ୩୪୫
'ଉସ୍ତାଦ' ଆଲ୍ଲାଉଦ୍ଦିନ ଖାଁ ଭାରତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଜଗତର ଜଣେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ନକ୍ଷତ୍ର ୩୪୫
ଉସ୍ପିନୋଭ, ଡିମିଟ୍ରି ଫେଦୋରୋଭିଚ୍ ପ୍ରଖ୍ୟାତ କମିଉନିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ୩୪୫

ଊ ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ଷଷ୍ଠ ଅକ୍ଷର ୩୪୬
ଊର୍ଜା ପଦାର୍ଥ କିମ୍ବା ବିକିରଣର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର କ୍ଷମତା ୩୪୬

ଋ ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ସପ୍ତମ ଅକ୍ଷର ୩୪୮
ଋଗ୍ ବେଦ ପ୍ରସିଦ୍ଧତମ ତଥା ସର୍ବପୁରାତନ ବେଦ ୩୪୮
ଋତୁ ପାଗଭେଦରେ, ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଆସୁଥିବା ବର୍ଷର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ୩୪୮
ଋତୁସ୍ରାବ ଜରାୟୁ ଭିତରୁ ସମୟକୁ ସମୟ ନିଷ୍କାସିତ ହେଉଥିବା ସ୍ରାବଣ ୩୪୯
ଋଷି ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତର ଆଦର୍ଶ ସାଧକ ତଥା ବିଦ୍ୱାନ ପଂକ୍ତି ୩୪୯
ଋଷିକୁଲ୍ୟା ଅବିଭକ୍ତ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲାର ନଦୀ ୩୫୦

ୠ ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ଅଷ୍ଟମ ଅକ୍ଷର ୩୫୦

ଌ ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ନବମ ଅକ୍ଷର ୩୫୦

ଏ ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ଦଶମ ଅକ୍ଷର ୩୫୧
ଏଆର୍‌ଡିସ୍, ପଲ୍ ଜଣେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗଣିତଜ୍ଞ ୩୫୧
ଏଆରକଣ୍ଡିସନିଙ୍ଗ ବାୟୁର ଆର୍ଦ୍ରତା ଓ ତାପମାନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ୩୫୧
ଏଆରମେଲ୍ ଉଡାଜାହାଜରେ ନିଆଯାଉଥିବା ଡାକ ୩୫୨
'ଏଏଲ୍‌ଏଚ୍ ୮୪୦୦୧' **ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ** ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହରେ ଦିନେ ଜୀବନ ଥିବା କଥାର 'ପ୍ରମାଣ' ଦେଇପାରିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିବା ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ୩୫୨
ଏୱାକ୍ସ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍, ଜାମିଙ୍ଗ ଓ ରେଡାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଜ୍ଜିତ ସାମରିକ ବିମାନ ୩୫୨
'ଏକ୍‌ଷ୍ଟାସି' ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଦେଉଥିବା ନିଷିଦ୍ଧ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ୩୫୨
ଏକ୍ସକାଭେଟିଙ୍ଗ ମେସିନ ମାଟି ଖୋଳିବା ବା ଉଠାଇବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗୁଥିବା ମେସିନ ୩୫୩

ଏକ୍ସ-ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଧରଣର ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ *୩୫୩*
ଏକ୍ସ-ରେ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ଏକ୍ସ-ରେ ‘ଆଲୋକ’ ସାହାଯ୍ୟରେ କାମ କରୁଥିବା ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ *୩୫୩*
‘ଏକ୍ସ-୩୩’ ମହାକାଶ ସଟଲ୍ ଭବିଷ୍ୟତର ମହାକାଶ ସଟଲ୍‌ର ପ୍ରୋଟୋଟାଇପ୍ ବା ମଡେଲ *୩୫୩*
ଏକନାଥ ମରାଠା ସନ୍ଥ *୩୫୪*
ଏକର ଜମି ମାପ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହୃତ ଏକକ *୩୫୪*
ଏକଲବ୍ୟ ମହାଭାରତରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଚରିତ୍ର *୩୫୪*
ଏକାଧିପତ୍ୟବାଦ ଜଣେ ବା ଅଳ୍ପ କେତେଜଣଙ୍କ ହାତରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଶାସନ କ୍ଷମତା ରହି ଗ୍ଲୁଥିବା ରାଜନୈତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା *୩୫୪*
ଏକାମ୍ର ପୁରାତନ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଗୋଟିଏ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସ୍ଥାନ *୩୫୫*
ଏଙ୍ଗେଲବାର୍ଟ, ଡଗ୍‌ଲାସ କଂପିଉଟର ବିଜ୍ଞାନକୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଦାନ ଥିବା ବିଜ୍ଞାନୀ *୩୫୫*
ଏଙ୍ଗେଲ୍‌ସ, ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ‘ସାମ୍ୟବାଦ’ ଚିନ୍ତାଧାରାର ଜଣେ ସ୍ରଷ୍ଟା *୩୫୫*
ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଏଡସ୍ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ଭୂତାଣୁ *୩୫୫*
ଏଟ୍‌ନା ଜୀବନ୍ତ ଆଗ୍ନେୟଗିରି *୩୫୬*
ଏଟୋସା ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ଗୋଟିଏ ଲବଣାଞ୍ଚଳ *୩୫୬*
ଏଡସ୍ ଭୂତାଣୁଜନିତ ରୋଗ *୩୫୬*
ଏଡସ୍, ଯୌନଶିକ୍ଷା ଓ ସଚେତନତା ଏଡସ୍ ଯୁଗରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ସାବଧାନତା *୩୫୯*
ଏଡିଙ୍ଗଟନ୍, ଆର୍ଥର ଷ୍ଟାନ୍‌ଲି ଆଇନଷ୍ଟାଇନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ପ୍ରଥମ ପ୍ରମାଣ ପାଇଥିବା ଇଂରେଜ ବୈଜ୍ଞାନିକ *୩୫୯*
ଏଡିସନ୍, ଟମାସ୍ ଆଲ୍‌ଭା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆମେରିକୀୟ ଉଦ୍‌ଭାବକ ଓ ବିଜ୍ଞାନୀ *୩୫୯*
ଏଡେନ ଉପସାଗର ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ସାଗର-ସଂଯୋଗ ପଥ *୩୬୦*
ଏଷ୍ଟେରାଇଟିସ୍ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅନ୍ତ୍ରରେ ଦେଖା ଦେଉଥିବା ପ୍ରଦାହ *୩୬୦*
ଏଣ୍ଡି ଗୋଟାଏ ଜାତିର ରେଶମ ସୂତା *୩୬୦*
ଏଣ୍ଡୋକି ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶରେ ଥିବା ‘ଅନାବିଷ୍କୃତ’ ଅଞ୍ଚଳ *୩୬୦*
ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଶରୀରର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତି ବା ପ୍ରକର୍ମକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରୁଥିବା ବାହିନୀବିହୀନ ଗ୍ରନ୍ଥି ବ୍ୟବସ୍ଥା *୩୬୧*
ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପି ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ଚିକିତ୍ସା-ନିଦାନ ପଦ୍ଧତି *୩୬୧*
ଏଥେନ୍‌ସ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସଭ୍ୟତାକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିବା ଗ୍ରୀକ୍ ସହର *୩୬୨*
ଏନ୍‌କେଫାଲାଇଟିସ୍ ମସ୍ତିଷ୍କରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଶୋଥ *୩୬୨*
ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ଗୋଟାଏ ଧରଣର ଜଟିଳ ପ୍ରୋଟିନ *୩୬୨*
ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ସାଧାରଣତଃ ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ଅନୁକ୍ରମରେ ମାନବଜ୍ଞାନର ସବୁ ବିଭାଗର କିମ୍ବା କୌଣସି ଗୋଟିଏ ବିଭାଗର ବର୍ଣ୍ଣନା ଥାଇ ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକ, ପୁସ୍ତକସେଟ୍ କିମ୍ବା କଂପିଉଟର ମାଧ୍ୟମ *୩୬୩*
ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଜନପ୍ରିୟ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ *୩୬୪*
ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ବ୍ରିଟାନିକା ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରାମାଣିକ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଗ୍ରନ୍ଥ *୩୬୪*
ଏନ୍‌ସିସି ଜାତୀୟ ସମରଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ବାହିନୀ *୩୬୪*
ଏନାମେଲ ଶରୀରର ସବୁଠାରୁ ଟାଣ ତନ୍ତୁ *୩୬୪*
ଏପିକ୍ୟୁରସ ଗ୍ରୀକ୍ ଦାର୍ଶନିକ *୩୬୪*
ଏପିଲେପ୍‌ସୀ ସ୍ନାୟୁ ‘ରୋଗ’ ବା ମସ୍ତିଷ୍କର ଲକ୍ଷଣରାଜି *୩୬୪*
ଏପିଷ୍ଟେମୋଲଜି ଜ୍ଞାନବାଦ ତତ୍ତ୍ୱ *୩୬୬*
ଏପିସେଣ୍ଟର ଭୂପୃଷ୍ଠରେ, ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଭାବେ ଭୂମିକମ୍ପର ମାତ୍ରା ଅନୁଭୂତ ହେଉଥିବା ସ୍ଥଳ *୩୬୬*
ଏଫ୍-୧୬ ଲଢୁଆ ବିମାନ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ତିଆରି କରୁଥିବା ମାରାତ୍ମକ ଯୁଦ୍ଧଉଡ଼ାଜାହାଜ *୩୬୬*
ଏବ୍‌ରସ୍ ପାପିରସ ଇଜିପ୍‌ସୀୟ ଚିକିତ୍ସା ଶାସ୍ତ୍ରର ଅମୂଲ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ *୩୬୬*
ଏବୋଲା ଭୂତାଣୁଜନିତ ରୋଗ *୩୬୬*
ଏଭରେଷ୍ଟ ପର୍ବତ ଶୃଙ୍ଗ ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳାରେ ଥିବା ପୃଥିବୀପୃଷ୍ଠର ଉଚ୍ଚତମ ସ୍ଥଳ *୩୬୬*
ଏଭରେଷ୍ଟ, ଜର୍ଜ ଏଭରେଷ୍ଟ ପର୍ବତଶୃଙ୍ଗର ଉଚ୍ଚତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିପାରିଥିବା ସର୍ଭେ ବିଶାରଦ *୩୬୮*
ଏମାକି ଜାପାନୀ ସଚିତ୍ର ଲେଖ *୩୬୮*
ଏମିନ ପାଶା, ମହମ୍ମଦ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆବିଷ୍କାରକ *୩୬୮*
ଏମୁ ଉଡ଼ିପାରୁ ନଥିବା ପକ୍ଷୀ *୩୬୮*
ଏମ୍ପାୟର ଷ୍ଟେଟ୍ ବିଲ୍‌ଡିଙ୍ଗ ନିଉୟର୍କ ସହରରେ ଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଅଟ୍ଟାଳିକା *୩୬୮*
ଏମ୍ଫିସିମା ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଫୁଲିଯିବା ଅବସ୍ଥା *୩୬୯*
ଏମ୍ବସିଙ୍ଗ୍ କଳାକୃତି ସୃଷ୍ଟି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଉଥିବା ଉପାୟ *୩୬୯*
ଏମ୍ବାମୀକରଣ ଶବକୁ ବହୁକାଳ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବା ତାଜା କରି ରଖିବା ପ୍ରଣାଳୀ *୩୬୯*
ଏମ୍ବ୍ରୟଡରି ସାଧାରଣତଃ ଛୁଞ୍ଚ, ସୂତା ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଉଥିବା ସୂକ୍ଷ୍ମ କଳାକୃତି *୩୬୯*
ଏର୍-ୟା ପ୍ରାଚୀନ ଚୀନା ଅଭିଧାନ *୩୬୯*
ଏର୍‌ବିଅମ୍ ରାସାୟନିକ

ମୌଳିକ ଉପାଦାନ *୩୭୦*

ଏରିଆଲ ଫଟୋଗ୍ରାଫି ଆକାଶ ମାର୍ଗରୁ ଭୂପୃଷ୍ଠର ଫଟୋନେବା ପଦ୍ଧତି *୩୭୦*

ଏରିଥିମା ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଚର୍ମରୋଗ *୩୭୦*

ଏରିଥ୍ରୋସାଇଟ ଲୋହିତ ରକ୍ତକୋଷ ବା ରକ୍ତାଣୁ *୩୭୦*

ଏରୋଜେଲ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ବେଳକୁ ମିଳୁଥିବା ସବୁଠାରୁ ହାଲୁକା ଘନପଦାର୍ଥ *୩୭୦*

ଏରୋନଟିକ୍‌ସର ଇତିହାସ ଉଡ଼ାଣର କ୍ରମବିକାଶ *୩୭୧*

ଏରୋସ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରୀକ୍ ଦେବତା *୩୭୨*

'ଏରୋସ' ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ଏରୋସ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍‌କୁ ପଠାଯାଇଥିବା ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ *୩୭୨*

ଏରୋସଲ ପାତ୍ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ପାକିଙ୍ଗ ପାତ୍ର *୩୭୩*

ଏରୋସ୍ପେସ୍ ଚିକିତ୍ସା ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଶାଖା *୩୭୩*

ଏଲ୍‌କ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ହରିଣ *୩୭୩*

ଏଲ୍‌କାନୋ, ଜୁଆନ୍ ସେବାଷ୍ଟିଆନ୍ ଡି ପୃଥିବୀ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିଥିବା ପ୍ରଥମ ନାବିକ *୩୭୩*

ଏଲ୍‌ନିନୋ ସ୍ରୋତ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରୀୟ ସାମୁଦ୍ରିକ ସ୍ରୋତ *୩୭୩*

ଏଲ୍‌ଟିଟିଇ ଆତଙ୍କବାଦୀ ସଂଗଠନ *୩୭୪*

ଏଲ୍‌ସାଲ୍‌ଭାଡର କେନ୍ଦ୍ର ଆମେରିକାର ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର *୩୭୪*

ଏଲ୍‌ସିଡି ଲିକ୍ୟୁଇଡ୍ କ୍ରାଇଷ୍ଟାଲ ଡିସପ୍ଲେ ବ୍ୟବସ୍ଥା *୩୭୪*

ଏଲାଣ୍ଡ ଗୋଟାଏ ଜାତିର ବଡ଼ ହରିଣ *୩୭୪*

ଏଲିଫାଣ୍ଟ ସିଲ୍ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ଜଳଜୀବ *୩୭୪*

ଏଲିଫାଣ୍ଟା ମୁମ୍ବାଇ ନିକଟରେ ଥିବା ଗୁହା ମନ୍ଦିର *୩୭୫*

ଏଲିଭେଟର ଲିଫ୍‌ଟ *୩୭୫*

ଏଲୋରା ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ଗୁହା-ମନ୍ଦିର *୩୭୬*

ଏଷ୍ଟ୍ରୋଜେନ୍-ପ୍ରୋଜେଷ୍ଟେରନ ନାରୀ ଶରୀରରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଦୁଇଟି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହର୍‌ମୋନ *୩୭୬*

ଏସ୍‌ଆର୍-୭୧ ଗୁପ୍ତଚର ବିମାନ ପୃଥିବୀର ଦ୍ରୁତତମ ତଥା ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଗୁଇନ୍ଦା ଉଡ଼ାଜାହାଜ *୩୭୬*

ଏସ୍କାଲେଟର ଖଞ୍ଜା ଯାଉଥିବା ଚଳମାନ ସୋପାନ *୩୭୬*

ଏସ୍କିମୋ ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିବା ଜାତି *୩୭୭*

ଏସ୍କେପ୍ ଭେଲୋସିଟୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗ୍ରାଭିଟୀୟ କେନ୍ଦ୍ରର ଆକର୍ଷଣରୁ ବାହାରିଯିବା ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ବେଗ *୩୭୭*

ଏସିଆ ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତମ ମହାଦେଶ *୩୭୭*

ଏସିଆ-ଇତିହାସ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଘଟଣାକ୍ରମ *୩୮୦*

ଏସିଆଟିକ ସୋସାଇଟୀ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ *୩୮୨*

ଏସିଆନ୍ ଗେମ୍‌ସ୍ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆଞ୍ଚଳିକ କ୍ରୀଡ଼ା ଉତ୍ସବ *୩୮୨*

ଏସିଆନ୍ ଡିଭଲପ୍‌ମେଣ୍ଟ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଏସିଆ ଓ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଥିବା ବିକାଶ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ *୩୮୨*

ଏସିଆ ମାଇନର ଏସିଆ ଓ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ମିଳନ ସ୍ଥଳ *୩୮୨*

ଏସିଡ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ *୩୮୨*

'ଏସିଡରେନ୍' କେତେକ ପ୍ରକାର ଏସିଡର ଗାଢ଼ ଭାଗ ଥିବା ବର୍ଷଣ *୩୮୨*

ଏସୀୟ କଳା ଭାଲୁ ଲୋପପାଇ ଆସୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଭାଲୁ *୩୮୩*

ଐ ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ଏକାଦଶ ଅକ୍ଷର *୩୮୪*

ଐର ପ୍ରାଚୀନ କଳିଙ୍ଗର ରାଜବଂଶ *୩୮୪*

ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ସବୁଦିଗରୁ ଉନ୍ନତି ପଥରେ ଆଗେଇଯିବା ଫଳରେ ସୃଷ୍ଟ ଅବସ୍ଥା *୩୮୪*

ଓ ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ଦ୍ୱାଦଶ ଅକ୍ଷର *୩୮୫*

ଓଁ ମନ୍ତ୍ର ଆରମ୍ଭ ଓ ଶେଷରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହେଉଥିବା ଅବ୍ୟୟ *୩୮୫*

ଓକ୍ ଇଉରୋପୀୟ ବୃକ୍ଷ *୩୮୫*

ଓକାପି ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜୀବ *୩୮୫*

ଓଗାଡାଇ ମଙ୍ଗୋଲ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ବୀର ଓ ଶାସକ *୩୮୬*

ଓଜନ କୌଣସି ବସ୍ତୁ ଉପରେ ଗ୍ରାଭିଟୀୟ ବଳର ପ୍ରଭାବ *୩୮୬*

ଓଜନହୀନତା କକ୍ଷୀୟ ଉଡ଼ାଣ ବେଳେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଗ୍ରାଭିଟୀ-ଶୂନ୍ୟ ଅବସ୍ଥା *୩୮୬*

ଓଜୋନ ଅମ୍ଳଜାନର ଗୋଟିଏ ଭିନ୍ନ ରୂପ *୩୮୬*

ଓଟ ମରୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ସବୁଠାରୁ ଉପଯୋଗୀ ପଶୁ *୩୮୭*

ଓଡ଼ିଆ ପର୍ବପର୍ବାଣି ଓଡ଼ିଶାରେ ପାଳିତ ହେଉଥିବା ଓଷା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପର୍ବ *୩୮୭*

ଓଡ଼ିଆ ପିଠାପଣା ଓଡ଼ିଶାରେ କରାଯାଉଥିବା ପିଠାପଣା *୩୮୮*

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ୍ୟ ଭାଷା *୩୮୮*

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ସୃଷ୍ଟ ସାହିତ୍ୟ *୩୮୯*

ଓଡ଼ିନ୍ ଇଉରୋପୀୟ ଦେବତା *୩୯୦*

ଓଡ଼ିଶା ଭାରତର ଏକ ପ୍ରମୁଖ ରାଜ୍ୟ *୩୯୦*

ଓଡ଼ିଶାର ଜୀବଜନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଜୀବଜନ୍ତୁ *୩୯୭*

ଓଡ଼ିଶାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମକୁ ଓଡ଼ିଶାର ଅବଦାନ *୩୯୯*

ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟ ଓ ସଂଗୀତ 'ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିବା' ଓଡ଼ିଶାର ପାରଂପାରିକ ନୃତ୍ୟ ଓ ସଂଗୀତ କଳା *୪୦୧*

ଓଧ ଶିକାରୀ ଜୀବ ୪୦୨
ଓନିଲ୍, ଇଉଜେନି ଆମେରିକୀୟ ନାଟ୍ୟକାର ୪୦୨
ଓପେକ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିବା କେତେକ ଦେଶଙ୍କ ମିଳିତ ସଂଗଠନ ୪୦୨
ଓପେନହିମର, ଜୁଲିଅସ୍ ରବର୍ଟ ପରମାଣୁ ବୋମାର ଜନକ ୪୦୨
ଓବ୍ ନଦୀ ରୁଷୀୟ ନଦୀ ୪୦୨
ଓମାନ ଆରବ ଉପଦ୍ୱୀପର ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ର ୪୦୩
ଓୟାଟ୍ ଅତିମାତ୍ରାରେ ବିରଳ ଜୀବ ୪୦୩
ଓୟେନ୍ସ୍, ଜେସି ବିଶ୍ୱ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆଥ୍ଲେଟ୍ ୪୦୩
ଓରାଙ୍ଗଉଟାଙ୍ଗ ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ବିରଳ ବାନର ୪୦୩
ଓରାୟନ ନେବୁଲା ନକ୍ଷତ୍ର-ଜନ୍ମ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଗୋଳୀୟ ପିଣ୍ଡ ୪୦୩
ଓରିଓଲ ପକ୍ଷୀ ଜାତି ୪୦୪
ଓଲ୍‌କଟ, ହେନ୍‌ରୀ ଷ୍ଟିଲ୍ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ସମିତିର ସହପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ୪୦୪
ଓସେନିଆ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରରେ ଥିବା ଦ୍ୱୀପ-ଅଞ୍ଚଳ ୪୦୪
ଓସେଲଟ୍ ଆମେରିକୀୟ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ପ୍ରାଣୀ ୪୦୪
ୱାଟ୍ ମିଟର-କିଲୋଗ୍ରାମ-ସେକେଣ୍ଡ ତଥା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ମାପନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଗୋଟିଏ ଏକକ ୪୦୪
ୱାଟ୍, ଜେମସ୍ ବାଷ୍ପୀୟ ଇଞ୍ଜିନର ଉଦ୍‌ଭାବକ ୪୦୪
ୱାଟରକଲର ଚିତ୍ରକଳାରେ ବ୍ୟବହୃତ ରଙ୍ଗ ଓ ତା ସାହାଯ୍ୟରେ କରାଯାଉଥିବା ପେଣ୍ଟିଙ୍ଗ ୪୦୪
ୱାଟରଗେଟ୍ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ ଘଟିଥିବା କଳଙ୍କମୟ ରାଜନୈତିକ ଘଟଣା ୪୦୫
ୱାଟସନ୍, ଜେମ୍‌ସ୍ ଡିଏନ୍ଏ ଗଠନ ଜଣାଇଥିବା ବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ୪୦୫
ୱାରଣ୍ଟ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପତ୍ର ୪୦୫
ୱାର୍କଷ୍ଟେସନ ଗୋଟାଏ ଧରଣର କଂପିଉଟର କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ୪୦୫
'ୱାର୍କହଲିକ୍' ସମ୍ମୋହିତ ହୋଇ ନିଜର ବୃତ୍ତିଗତ କାମରେ ବୁଡ଼ି ରହୁଥିବା ଲୋକ ୪୦୫
ୱାର୍ଡପ୍ରସେସିଙ୍ଗ ଲିଖିତ, ମୌଖିକ ବା ପଞ୍ଜିକୃତ ତଥ୍ୟର ଶୃଙ୍ଖଳିତ ପ୍ରକାଶ ୪୦୫
ୱାର୍ଦ୍ଧା ସେବାଗ୍ରାମ ଆଶ୍ରମ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ରଚନାତ୍ମକ ଆଶ୍ରମ ୪୦୬
ୱାର୍ଲଡ୍‌ୱାଇଡ୍ ଫଣ୍ଡ ଫର୍‌ନେଚର ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତମ ସଂରକ୍ଷଣ ସଂସ୍ଥା ୪୦୬
ୱାର୍ସା ଚୁକ୍ତି କମିଉନିଷ୍ଟ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିବା ସାମରିକ ଚୁକ୍ତି ୪୦୬
ୱାଲ୍ ଷ୍ଟ୍ରିଟ୍ ନିଉୟର୍କ ସହରରେ ଥିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥନୈତିକ କାରବାର ଅଞ୍ଚଳ ୪୦୬
ୱାଶିଂଟନ୍, ଜର୍ଜ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ପ୍ରଥମ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ୪୦୬
ୱାସର ମେସିନରେ ବ୍ୟବହୃତ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ୪୦୬
ୱାସିଙ୍ଗ ମେସିନ ଲୁଗାସଫା କରିବା ନିମନ୍ତେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଯନ୍ତ୍ର ୪୦୭
ୱାହେନ୍‌ସା, ଲେକ୍ ପୋଲାଣ୍ଡର ପ୍ରସିଦ୍ଧ 'ସଲିଡାରିଟୀ' ସଂଗଠନର ନେତା ୪୦୭
ୱିୱା, କେନ୍‌ସାରୋ ନାଇଜିରିଆର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖକ ଓ ପରିବେଶବିତ୍ ୪୦୭
ୱିଗ୍ କେଶ-ଭୂଷଣ ୪୦୭
ୱେଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ ଫ୍ଲୋରିଡା ଉପଦ୍ୱୀପଠାରୁ ଭେନିଜୁଏଲା ଦେଶ ଭିତରେ ଥିବା ଦ୍ୱୀପଦେଶ ସମଷ୍ଟି ୪୦୮
ୱେଷ୍ଟବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଜୋର୍ଡାନ ନଦୀର ପଶ୍ଚିମରେ ଥିବା ପାଲେଷ୍ଟିନୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ୪୦୮

ଔ ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ତ୍ରୟୋଦଶ ଅକ୍ଷର ୪୦୯
ଔଚିତ୍ୟ ଉଚିତ କାମ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ୪୦୯
ଔରଙ୍ଗଜେବ୍ ଭାରତର ଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମୋଗଲ ସମ୍ରାଟ ୪୦୯
ଔଷଧ ରୋଗ ଚିକିତ୍ସା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଉଥିବା ଉପାଦାନ ୪୦୯
ଔଷଧ ଉଦ୍ୟାନ ଔଷଧୀୟ, ମସଲା ଜାତୀୟ ତଥା ଅନ୍ୟ ବିରଳ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଗ୍ରୁପ କରାଯାଉଥିବା ଉଦ୍ୟାନ ୪୧୦

ନୋବେଲ ବିଜେତା ୪୧୨ **ଭାରତ ଶାସନ** ୪୨୨ **ଅଲିମ୍ପିକ** ୪୨୬ **ଏକକ ରୂପାନ୍ତରଣ ଓ ତାପମାନ ତୁଲ୍ୟତା** ୪୪୮

ଆୟୋଡିନ

ଏହା ଗୋଟିଏ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ । ଆୟୋଡିନ ଅଭାବରେ ଶରୀରରେ ଗଳଗଣ୍ଡ ବା ଗାଲୁଆ ହୁଏ । ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ରୋଗ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ଦେଖାଯାଏ । ସମୁଦ୍ର କୂଳଠାରୁ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳ ଯେତେ ବେଶୀ ଦୂର, ସେଠାରେ କମ୍ ଆୟୋଡିନ ଥିବାରୁ ଏଭଳି ହୋଇଥାଏ । ଆୟୋଡିନ ଅଭାବରେ ଚମଡ଼ା ଶୁଖିଲା ହୋଇଯାଏ, ମୁଣ୍ଡବାଳ ଉପୁଡ଼ିଯାଏ, ମୁହଁଟା ଟିକିଏ ଫୁଲିଲା ଫୁଲିଲା ଦେଖାଯାଏ, ମାଂସପେଶୀ ସବୁ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ଲୁଣରେ ଏହାକୁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରେ ମିଶାଇ ଦେଲେ ଆୟୋଡିନ ଅଭାବ ଦୂର ହୋଇଯାଏ । ଭାରତ ସମେତ ପୃଥିବୀର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ସରକାର ନିୟମ କରିଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଏଭଳି ମିଶା ଲୁଣ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଖାଇବା ଲୁଣ କେହି ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଲୁଣରେ ଆୟୋଡିନ ମିଶାଇଲା ପରେ ତାକୁ 'ଆୟୋଡାଇଜ୍ଡ୍ ଲବଣ' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସାଧାରଣ ଲୋକେ ପ୍ରଥମେ ଆୟୋଡିନ ସହିତ ପରିଚିତ ହେଲେ ଯେତେବେଳେ ଦେହରେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଖଣ୍ଡିଆ ହେଲେ ଏହାର ଗୋଟିଏ ଦ୍ରବଣ ଟିଞ୍ଚରର ଆୟୋଡିନ ଲଗାଇ ଦିଆଗଲା । କେତେକ ପ୍ରକାରର ରଙ୍ଗ ଓ ଫଟୋ ତିଆରି କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି ।

ପାରମାଣବିକ ନମ୍ବର	୫୩
ପାରମାଣବିକ ଓଜନ	୧୨୬.୯୦୪୪
ଗଳନାଙ୍କ	୧୧୩.୫° ସେ
ସ୍ଫୁଟନାଙ୍କ	୧୮୪.୦° ସେ

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା, ରୋଗ, ମୌଳିକ ଉପାଦାନ

▷ ▷

ଆର୍‌ଏନ୍‌ଏ

ରାଇବୋନିଉକ୍ଲିକ୍ ଏସିଡ ବା ଅମ୍ଳର ଏହା ହେଲା କ୍ଷୁଦ୍ରନାମ । ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚ ଆଣବିକ ଓଜନ ବିଶିଷ୍ଟ ଅତି ଜଟିଳ ଯୌଗିକ ପଦାର୍ଥ । ସେଲୁଲାର ବା କୋଶିକୀୟ ପ୍ରୋଟିନ ସଂଶ୍ଲେଷଣରେ ଏହା ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । କେତେକ ଭାଇରସ ବା ଭୂତାଣୁଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଡିଏନ୍‌ଏ ବଦଳରେ ଆର୍‌ଏନ୍‌ଏ ହିଁ ଜେନେଟିକ କୋଡ୍ ବହନ କରିଥାଏ । ଯେଉଁ ତିନୋଟି ପ୍ରମୁଖ ଧରଣର ଆର୍‌ଏନ୍‌ଏ ବେଶୀ ମିଳନ୍ତି ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ : ମେସେଞ୍ଜର ବା ବାର୍ତ୍ତାବହ ଆର୍‌ଏନ୍‌ଏ, ଟ୍ରାନ୍ସଫର୍ ବା ଦ୍ରବଣ ଆର୍‌ଏନ୍‌ଏ ଓ ରାଇବୋଜମାଲ ଆର୍‌ଏନ୍‌ଏ । ୧୯୬୫ ମସିହାରେ ଏହାର ଗଠନ ବିଷୟରେ ପ୍ରଥମ କରି ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ।

ଏହି ଯୌଗିକଟି ବିଷୟରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଜଣାପଡ଼ିବା ଫଳରେ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ସମେତ ଅନେକ ଭୂତାଣୁଜନିତ ରୋଗର ପ୍ରତିରୋଧକ ବାହାରି ପଡ଼ିବା ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭବେଳକୁ ସମ୍ଭବ ହୋଇ ଉଠୁଛି । ପଣ୍ଡିତମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ କେତେଶହ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ପୃଥିବୀରେ ଯେଉଁ ପ୍ରାକ୍‌ଜୀବୀୟ ପରିବେଶ ବିରାଜମାନ କରୁଥିଲା, ସେଥିରେ ଆର୍‌ଏନ୍‌ଏ ଅଣୁ ଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ଥିଲେ ପ୍ରମୁଖ ଜୈବ ଉତ୍ପ୍ରେରକ । ଜୀବବିଜ୍ଞାନରେ ଯେଉଁ ତିନୋଟି ପ୍ରଧାନ ବୃହଦଣୁଙ୍କ କଥା କୁହାଯାଇଥାଏ ତାହା ଭିତରୁ ଏହା ହେଲା ଗୋଟିଏ— ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ହେଉଛନ୍ତି ଡିଏନ୍‌ଏ ଓ ପ୍ରୋଟିନ । ଜୈବ-ରାସାୟନିକ ପୁନରାବୃତ୍ତି ପ୍ରକ୍ରମରେ ମଧ୍ୟ ଆର୍‌ଏନ୍‌ଏ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଡିଏନ୍‌ଏ, ଜିନ୍, ଭୂତାଣୁ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଜେନେଟିକ କୋଡ୍

▷ ▷

ଆର୍‌ଗନ

ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ । ୧୮୯୪ ମସିହାରେ ପବନରେ ଏହାକୁ ପ୍ରଥମ କରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ଚିହ୍ନାଗଲା । ଗ୍ୟାସ୍ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ୍ ବଲ୍‌ବ, ରେଡିଓ ଟିଉବ୍ ଓ ସେହିଭଳି ଆଉ କେତେକ ଜିନିଷ ତିଆରି କଲାବେଳେ ଆର୍‌ଗନ ଲୋଡ଼ାହୁଏ । ଆଲୁମିନିୟମ ଓ ଷ୍ଟେନ୍‌ଲେସ ଷ୍ଟିଲ ତିଆରି ବେଳେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ସାହାଯ୍ୟ ନେବାକୁ ପଡ଼େ । ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଆର୍‌ଗନ ଶହେରେ ମାତ୍ର ଏକ ଭାଗରୁ ଟିକିଏ ଅଧିକ ଥାଏ । ପ୍ରକୃତି ଯେତେବେଳେ ପୃଥିବୀ 'ଗଢ଼ିଲା' ସେତିକିବେଳରୁ ଆର୍‌ଗନର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।

ପାରମାଣବିକ ନମ୍ବର	୧୮
ପାରମାଣବିକ ଓଜନ	୩୯.୯୪୮
ଗଳନାଙ୍କ	−୧୮୯.୨° ସେ
ସ୍ଫୁଟନାଙ୍କ	−୧୮୫.୭° ସେ
ଯୋଜ୍ୟତା	୦

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମୌଳିକ ଉପାଦାନ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ବାଷ୍ପ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ

▷ ▷

ଆର୍‌ବିଟ୍ରେସନ

ବିଚାରାଳୟର ସାହାଯ୍ୟ ନ ନେଇ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଉପୁଜୁଥିବା ବିବାଦ ତୁଟିବା ନିମନ୍ତେ ଥିବା ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ବିବଦମାନ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ସହମତି-ପ୍ରାପ୍ତ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ତୃତୀୟ ନିରପେକ୍ଷ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆର୍‌ବିଟ୍ରେସନ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥିରେ ସେ ଯେଉଁ "ଆୱାର୍ଡ" ଦିଅନ୍ତି, ତାହା ମାନିବାକୁ ବିବାଦୀ ପକ୍ଷମାନେ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପ୍ରାୟତଃ ବାଧ୍ୟ । ସାଧାରଣତଃ ବ୍ୟବସାୟିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁହେଉଥିଲେ ହେଁ ଶ୍ରମିକମାଲିକ ସଂପର୍କ ଓ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଆର୍‌ବିଟ୍ରେସନ କରାଯାଇଥାଏ । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବା କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଢା ଯାଇଥିବା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରିବ୍ୟୁନାଲ ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ 'ଆର୍‌ବିଟ୍ରେଟ'ର ଭାବରେ କାମ କରିଥା'ନ୍ତି । ଯେଉଁ ଧରଣର ବିବାଦର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ, ସେଥିରେ ଏମାନଙ୍କର ସାଧାରଣତଃ ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି ଥାଏ । ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଭିତରେ ହୋଇଥିବା ମୂଳ ଚୁକ୍ତିନାମାର ଆଇନଗତ ତର୍ଜମା କରାଯାଇ ଆୱାର୍ଡ ଦେଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ଆର୍‌ବିଟ୍ରେସନ ପଦ୍ଧତିର ସାହାଯ୍ୟ ନେବାଦ୍ୱାରା ବ୍ୟୟବହୁଳ ତଥା ସମୟସାପେକ୍ଷ ଆଇନଗତ ପନ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକର ସାହାଯ୍ୟ ଆଉ ନେବାକୁ ପଡ଼ି ନଥାଏ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଶୀଘ୍ର 'ନ୍ୟାୟ' ମିଳିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଇଥାଏ ଓ ପକ୍ଷମାନଙ୍କର ଏକାନ୍ତତା ଉପରେ ଆଞ୍ଚ ଆସିନଥାଏ । ଭାରତ ସମେତ ପୃଥିବୀର ଅଧିକାଂଶ ଦେଶରେ ଆର୍‌ବିଟ୍ରେସନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସୁରୁଖୁରୁ ସଂପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଆର୍‌ବିଟ୍ରେସନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏହାର 'ଆୱାର୍ଡ'କୁ ମାନିନେବା ନିମନ୍ତେ ସେମାନେ ବାଧ୍ୟ ବୋଲି ପକ୍ଷମାନେ ସ୍ୱୀକାର ପତ୍ର ଦେଇଥା'ନ୍ତି । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିନ୍ତୁ ଆର୍‌ବିଟ୍ରେଟରଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଚାରାଳୟରେ ଅପିଲ କରାଯାଇପାରିବ । ପକ୍ଷପାତିତା, ଦୁର୍ନୀତି ଓ ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ସେ ଦେଉଥିବା ଆୱାର୍ଡକୁ ମଧ୍ୟ ପକ୍ଷମାନେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି ବୋଲି ଆଇନ ସ୍ୱୀକାର କରିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବ୍ୟବସାୟ, ଆଇନ, ମକଦ୍ଦମା, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ

▷ ▷

ଆର୍‌ସେନିକ

ଏହା ଗୋଟିଏ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ପଦାର୍ଥ । ପ୍ରାୟ ୨,୪୦୦ ବର୍ଷ ତଳୁ ମଣିଷ ଏହାକୁ ନାନା କାମରେ ବ୍ୟବହାର କରି ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଚିହ୍ନାଗଲା ୧୬୪୯ ମସିହାରେ । କେତେକ ରୋଗରେ ଆର୍‌ସେନିକକୁ ଔଷଧ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । କୀଟନାଶକ

ଔଷଧ, ମୂଷା-ମରା ବିଷ ଓ ଦଳଜାତୀୟ ଉଦ୍‌ଭିଦକୁ ଦମନ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ ।

ପାରମାଣବିକ ନମ୍ବର   ୩୩

ପାରମାଣବିକ ଓଜନ   ୭୪.୯୨୧୬

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମୌଳିକ ଉପାଦାନ, ବିଷ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଆରଣ୍ୟକ

ବେଦମନ୍ତ୍ର ତଥା ବ୍ରାହ୍ମଣର ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ସମ୍ମିଳିତ ଗ୍ରନ୍ଥ । ବେଦର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ବ୍ୟାଖ୍ୟାମୂଳକ ଗଦ୍ୟଭାଗ ଭାବରେ ଏହାକୁ ଗଣାଯାଇଥାଏ । ବ୍ରାହ୍ମଣର ତିନିଭାଗ ଭିତରୁ ଆରଣ୍ୟକ ଗୋଟିଏ ଭାଗ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ସପ୍ତମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏହା ରଚିତ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । କେତେକ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ମତରେ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ଅଧ୍ୟୟନ ଅରଣ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଉଥିଲା ବା କରାଯାଏ ବୋଲି ଏହାର ଏଭଳି ନାମକରଣ ହୋଇଛି । ଆରଣ୍ୟକରେ ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ସାଙ୍କେତିକ ତଥ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ବିଷଦ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକରେ କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବେଦ, ଉପନିଷଦ, ସନାତନ ଧର୍ମ

▷▷

ଆରବ

ଏସିଆ ମହାଦେଶର ମାନଚିତ୍ରକୁ ଦେଖିଲେ ଜଣାଯିବ ଯେ ଭାରତ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଛି । ତାହାର ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଆରବ ଭୂଖଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ସେହିଭଳି ସମୁଦ୍ରକୁ ପଶିଆସିଛି । ଭାରତର ଆକାର ପ୍ରାୟ ତିନିକୋଣିଆ ହୋଇଥିଲା ବେଳେ ଆରବ ଭୂଖଣ୍ଡର ଆକାର ଚାରିକୋଣିଆ ହୋଇଥିବା ଭଳି ଦେଖାଯାଉଛି । ଭାରତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଠାରୁ ଏହାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ପ୍ରାୟ ସାତଲକ୍ଷ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର କମ୍—ମୋଟ ଏରିଆ ପ୍ରାୟ ୨୬ ଲକ୍ଷ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର । ପଶ୍ଚିମରେ ଲୋହିତ ସାଗର କୂଳେ କୂଳେ ୧୪୦୦ ମାଇଲ ବା ୨୨୪୦ କିଲୋମିଟର ଲମ୍ବ ଓ ୟେମେନଠାରୁ ପୂର୍ବରେ ଓମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓସାର ହେଲା ୧୨୫୦ ମାଇଲ ବା ୨୦୦୦ କିଲୋମିଟର । ସାଉଦୀଆରବ, ୟେମେନ, ମସ୍କାଟ, ଓମାନ ଓ ଏଡେନ୍‌କୁ ନେଇ ଏହି ଭୂଖଣ୍ଡ ଗଠିତ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୃଥିବୀ, ଏସିଆ, ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ, ଆରବୀ ସାହିତ୍ୟ, ମରୁଭୂମି, ଖଣିଜତୈଳ, ବେଦୁଇନ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ଗଣିତ, ବିଜ୍ଞାନର ଇତିହାସ

▷▷

ଆରବ ମରୁଭୂମି

ସମଗ୍ର ଆରବ ଭୂଖଣ୍ଡଟି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ମରୁଭୂମିର ଅଂଶ-ବିଶେଷ ବୋଲି କହିଲେ କିଛି ଭୁଲ୍ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି 'ମରୁଭୂମି-ଅଞ୍ଚଳ'ର ପ୍ରାୟ ୨୩,୩୧,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଂଶକୁ ଆରବ ମରୁଭୂମି ଭାବରେ ନାମିତ କରାଯାଇଛି । ମରୁଭୂମି ଅଞ୍ଚଳଟିର ଅତିକମ୍‌ରେ ଏକତୃତୀୟାଂଶ ଏରିଆ ହେଲା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବାଲୁକା ଆଚ୍ଛାଦିତ । ବର୍ଷରେ ଦୁଇଥର ୩୦ରୁ ୫୦ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 'ସମଲ' ପବନ ବହିବା ଫଳରେ ଆରବ ମରୁଭୂମିରେ ଥିବା ବାଲୁକା ପୃଷ୍ଠସ୍ତରରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖା ଦେଇଥାଏ ।

ପୃଥିବୀର ଅଧେରୁ ଅଧିକ ଭାଗ ଖଣିଜ ତୈଳ ଆରବ ମରୁଭୂମିରେ ଥିବାରୁ ସେ ଅଞ୍ଚଳର ଦେଶସବୁ ଖୁବ୍ ଧନୀ ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଏହି ମରୁଭୂମିର ଶତକରା ପ୍ରାୟ ୮୦ ଭାଗରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଅଞ୍ଚଳ ମଟର ରାସ୍ତା ଦ୍ୱାରା ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇଗଲାଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆରବ, ଏସିଆ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ତୈଳ, ପ୍ରାକୃତିକ ସଂପଦ, ବେଦୁଇନ, ନୃତତ୍ତ୍ୱ, ମରୁଭୂମି

▷▷

ଆରବ ଲିଗ୍

ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ଥିବା ଆରବ ଅଞ୍ଚଳର ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସଂଗଠନ । ୧୯୪୫ ମସିହାରେ କାଏରୋ ସହରରେ ଏହା ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ମିଳିତ ହୋଇଥିଲା । ଇଜିପ୍ଟ, ସିରିଆ, ଲେବାନନ୍, ଇରାକ, ଜୋର୍ଡାନ ଓ ସାଉଦୀଆରବ ହେଲେ ଆରବ ଲିଗ୍‌ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ସଭ୍ୟ; ପରେ ଏଥିରେ ଅନ୍ୟ ଦେଶ ସବୁ ଯୋଗଦେଲେ । ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ଥିବା ଭେଦଭାବର ସମାଧାନ ସହିତ ଅର୍ଥନୈତିକ, ସାମାଜିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ ତଥା ରାଜନୈତିକ ସଂପର୍କର ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରିବା ଥିଲା ପ୍ରତିଷ୍ଠାବେଳେ ଏହି ସଂଗଠନର ମୂଳଲକ୍ଷ୍ୟ । ଇସ୍ରାଏଲ ସହ ଇଜିପ୍ଟର ଶାନ୍ତିଚୁକ୍ତି ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହେବା ପରେ ଆରବ ଲିଗ୍‌ର ସଦର ଦପ୍ତରକୁ କିଛୁ କାଏରୋରୁ ଟିଉନିସ୍ ସହରକୁ ଉଠାଇ ନିଆଯାଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ପେଟ୍ରୋଲିୟମ, ବାଣିଜ୍ୟ, ଇସ୍‌ଲାମ, ଶାନ୍ତି

▷▷

ଆରବ ସାଗର

ଭାରତ ମହାସାଗରର ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ଭାଗରେ ଯେଉଁ ବିସ୍ତୃତ ଜଳରାଶି ରହିଛି ତାହା ଆରବ ଭୂଖଣ୍ଡକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରୁଥିବାରୁ ତାକୁ ଆରବ ସାଗର ନାମ ଦିଆଯାଇଛି । ଏଇଟି ଭାରତର ପଶ୍ଚିମ ଭାଗକୁ ମଧ୍ୟ ଲାଗିକରି ରହିଛି । ଗୋଟାଏ ସମୟରେ

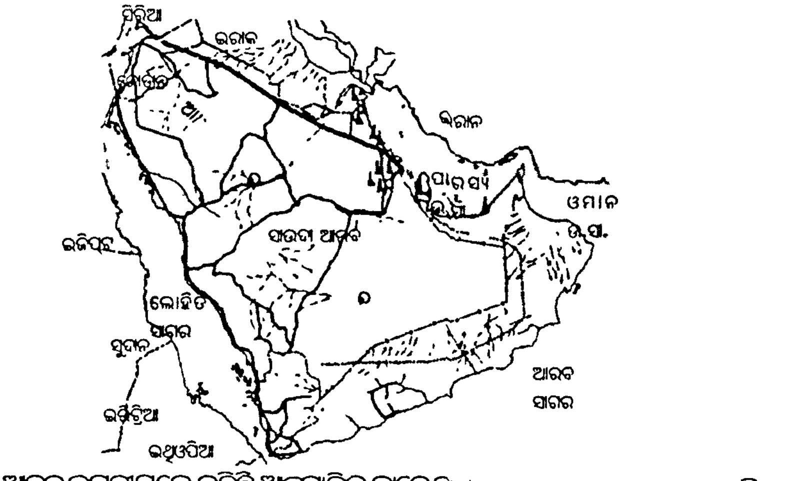

ଆରବ ଉପଦ୍ୱୀପରେ ରହିଛି ଆନୁପାତିକ ଭାବେ ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ବାଷ୍ପ । ସେଇଥିପାଇଁ ଏହି ମରୁ ଅଞ୍ଚଳଟିର ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆଜି ଖୁବ୍ ବେଶୀ ।

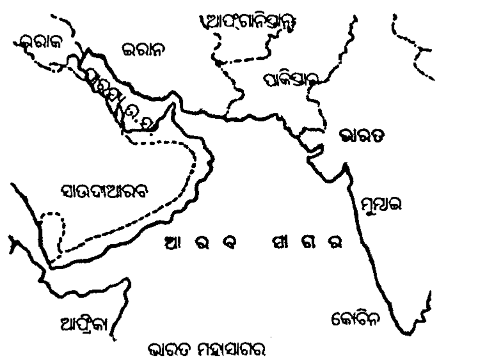

ଆରବ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ତୈଳର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଗଲା ପରେ ଆରବ ସାଗରର ଗୁରୁତ୍ୱ ବଢ଼ିଯାଇଛି । ଉଭୟ ପୂର୍ବ ଓ ପଶ୍ଚିମକୁ ଯାଉଥିବା ତୈଳବାହୀ ଜାହାଜ ସବୁକୁ ଏହି ଜଳରାଶି ଦେଇ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

ଆରବ ଦେଶର ବଣିକମାନେ ପାଲଟଣା ଜାହାଜରେ ଏହି ସମୁଦ୍ରବାଟେ ଆସି ଭାରତରୁ ମସଲା, ତେଜରାତି ଓ ସଉଦା କିଣୁଥିଲେ ଓ ସେହିମାନେ ପ୍ରଥମେ ଏହାକୁ ଏଭଳି ଗୁରୁତ୍ୱ ଆଣିଦେଇଛନ୍ତି । ଆରବ ସାଗରର ପୂର୍ବ ସୀମା ଭାରତ ଓ ଉତ୍ତର ସୀମା ପାକିସ୍ତାନ । ଏହି ସାଗରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ହେଲା ୧୪,୯୦,୦୦୦ ବର୍ଗମାଇଲ ବା ୩୮, ୬୦,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର । ଏହାର ସାଧାରଣ ହାରାହାରି ଗଭୀରତା ହେଲା ୨,୭୩୪ ମିଟର । ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ସୋମାଲିଆ ନିକଟରେ ଆରବ ସାଗରର ଗଭୀରତମ ଅଞ୍ଚଳ ରହିଛି ବୋଲି ଜଣାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତ ମହାସାଗର, ଭାରତ, ଆବିଷ୍କାର

▷▷

ଆରବୀ ଭାଷା

ଯଦି ଗୋଟାଏ ଜାତି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦେଶ ଜୟ କରିଯାଏ ସେହି ଜାତିର ଭାଷା ସୁଯୋଗ ପାଇଯାଏ ସେହିସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର କରିବାକୁ । କ୍ରମେ ତାହାର ଖୁବ୍ ଉନ୍ନତି ହୁଏ । ଇଂରାଜୀ, ଆରବୀ, ଫରାସୀ ଓ ସ୍ପେନୀୟ ହେଲେ ସେହିଭଳି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଭାଷା ।

ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମ ଯେତେବେଳେ ଆରବରୁ ଦକ୍ଷିଣ ପଟେ କାୟା ବିସ୍ତାର କଲା, ସେତେବେଳେ ଆଫ୍ରିକାର ଉତ୍ତର ଅଂଶର ବହୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆରବୀ ଭାଷା ଗ୍ରହିଲା । ଏହି ଭାଷାକୁ ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ପବିତ୍ର କୋରାନ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସୁବିଧା ଦେଇଦେଲା । ପୃଥିବୀର ଯେଉଁଠାରେ ମୁସଲମାନ ଅଛନ୍ତି ବା ଯେଉଁଠାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ସେଠାରେ କୋରାନ ପାଠ କରାଯାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧର୍ମପ୍ରାଣ ମୁସଲମାନ ଆରବୀ ଭାଷାରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା ଏହି ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ କୋରାନର ଅର୍ଥ ବୁଝିବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚୟ ଉଦ୍ୟମ କରନ୍ତି । ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର, ଦର୍ଶନ ଓ ବିଜ୍ଞାନର ଭାଷା ମଧ୍ୟ ଆରବୀ ।

ଏହି ଭାଷା ଇଂରାଜୀ ଭାଷାଠାରୁ ପୁରୁଣା । ଆରବୀ, ସଂସ୍କୃତ ଓ ଲାଟିନ ଭାଷା ତୁଳନାରେ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାର ବୟସ ଖୁବ୍ କମ୍ । ଆରବ ଦେଶର ବଣିକମାନେ ପୃଥିବୀର ବହୁ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗଲାରୁ ନିଜ ସାଙ୍ଗରେ ଏହି ଭାଷାକୁ ନେଇଗଲେ । ରୋମାନ ଅକ୍ଷର ପଛକୁ ଆରବୀ ଲିପିର ସ୍ଥାନ । ଏହି ଭାଷାର ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ବଡ଼ ଚମତ୍କାର ଭାବରେ ନିଜ ରୂପରେ ସାମାନ୍ୟ ଅଦଳ ବଦଳ କରିଦେଲେ ବହୁ ନୂଆ ଶବ୍ଦ ତିଆରି ହୋଇଯାଉଛି । କ, ତ, ବ—ଏହି ତିନୋଟି ବ୍ୟଞ୍ଜନ ବର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱରବର୍ଣ୍ଣର ସାମାନ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ କେମିତି ନୂଆ ନୂଆ ଶବ୍ଦ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛନ୍ତି ତାହାର ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଉଦାହରଣ ଦେଲେ ବହୁକଥା ଜାଣି ହୋଇଯିବ । ଏଥିରୁ କତ୍‌ବା (ସେ ଲେଖୁଛନ୍ତି), କତ୍‌ବୁ (ସେମାନେ ଲେଖୁଛନ୍ତି), କାତିବ୍ (ଲେଖକ), ମକ୍‌ତୁବ୍ (ଲେଖା ବା ପତ୍ର) ମକ୍‌ତୁବ୍ (ଲେଖିବା ସ୍ଥାନ), କିତାବ (ବହି), ମୁକ୍‌ତିବ୍ (ଲେଖାର ଶିକ୍ଷକ)—ଏହିଭଳି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅର୍ଥ ବାହାରୁ ଥିବା ଶବ୍ଦ ତିଆରି ହୋଇଯାଏ । ରଚନାର ଚମତ୍କାର ଢଙ୍ଗ ବା ଶୈଳୀ ଯୋଗୁଁ ଆରବୀ ଭାଷାର ଗଦ୍ୟ ଓ ପଦ୍ୟରେ ନୂଆ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭରି ଦିଆଯାଇପାରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆରବ, ଆରବୀ ସାହିତ୍ୟ, ଇସ୍‌ଲାମ, ଗଣିତ, ବିଜ୍ଞାନ, ଅଙ୍କ, ଅକ୍ଷର

▷▷

ଆରାଫତ୍, ୟାସେର
(୧୯୨୯-)

ଏହି ପାଲେଷ୍ଟିନୀୟ ନେତା ଓ ଶାସକଙ୍କ ମୂଳନାମ ହେଲା ମହମ୍ମଦ ଆବେଦ ଆରାଫତ୍ । ଇସ୍‌ରାଏଲ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସ୍ଥାପନା ପରେ ପାଲେଷ୍ଟିନୀୟମାନେ ମୁଣ୍ଡ ଗୁଞ୍ଜିବାକୁ ନିଜର ବୋଲି ଖଣ୍ଡେ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଲେ ନାହିଁ । ତା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେମିତି କିଛି ଭଲ ନଥିଲା । ତେଣୁ ବହୁ ପାଲେଷ୍ଟିନୀୟ ସଂସ୍ଥା ଏହି ଦାବୀ ପୂରଣ

ଆରାଫତ୍

ନିମନ୍ତେ ହିଂସାତ୍ମକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚଳାଇ ଆସୁଥିଲେ । ୧୯୫୬ ମସିହାରେ ଆରାଫତ୍ 'ଆଲ୍‌ଫାତା' ନାମକ ଗୋଟିଏ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗଠନ କରି ସେ ସମୟର ପାଲେଷ୍ଟିନୀୟ ମୁକ୍ତି ସଂଗଠନକୁ କବ୍‌ଜା କରିନେଇପାରିଲେ । ତାଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଏହି ସଂସ୍ଥାର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ ଆତଙ୍କବାଦ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଇସ୍‌ରାଏଲ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଗରିଲା ଯୁଦ୍ଧ ଚଳାଇ ରଖିଥିଲା । ପରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିବାରୁ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ମୁକ୍ତି ସଂଗଠନର ଗୁରୁତ୍ୱ ହ୍ରାସ ପାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ।

୧୯୯୧ ମସିହାରେ ସ୍ପେନ୍‌ର ମାଡ୍ରିଦ ଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍ ଶାନ୍ତି କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ଫଳରେ ପୁଣି ଆରାଫତ୍‌ଙ୍କ ଗୁରୁତ୍ୱ ବଢ଼ିଗଲା । ତାଙ୍କର ଏହି ଉଦ୍ୟମ ଯୋଗୁଁ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ପାଲେଷ୍ଟିନୀୟ ରାଜ୍ୟ ଗଠିତ ହେବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି ଓ ସେହି ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ ତଥା ପ୍ରଥମ 'ନିର୍ବାଚିତ' ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଭାବେ ୧୯୯୬ ମସିହା ଆରମ୍ଭରେ ସେ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଏଭଳି ଉଦ୍ୟମ ନିମନ୍ତେ ଆରାଫତ୍‌ଙ୍କୁ ମିଳିତ ଭାବେ ନୋବେଲ ଶାନ୍ତି ପୁରସ୍କାର ମିଳିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ, ଇସ୍‌ରାଏଲ, ପାଲେଷ୍ଟାଇନ୍, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ଆତଙ୍କବାଦ

▷▷

ଆରାବଲୀ

ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ପର୍ବତମାଳା । ଭାରତରେ ରାଜସ୍ଥାନ ପ୍ରଦେଶ ଭିତର ଦେଇ ଏହା ଲମ୍ବରେ ୪୮୦ରୁ ୬୪୦ କିଲୋମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପିଛି । ସବୁଠାରୁ କମ୍ ଓସାର ୧୦ କିଲୋମିଟର ଓ ଅଧିକ ଓସାର ହେଲା ୯୬ କିଲୋମିଟର । ପର୍ବତ ଶୃଙ୍ଗ ଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ୩୦୦ରୁ ୧୦୦୦ ମିଟର ଉଚ୍ଚ । ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗଛଲତା ନାହାନ୍ତି । ଲୋକବସତି ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ କମ୍ । ଏଠାରେ ମିଳୁଥିବା ପଥର ଭିତରେ ସ୍ଲେଟ୍, ଶିଷ୍ଟ, ନାଇସ୍, ମାର୍ବଲ ଓ ଗ୍ରାନାଇଟ୍ ହେଲା ମୁଖ୍ୟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ରାଜସ୍ଥାନ

▷▷

ଆରିଷ୍ଟଟଲ
(ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୩୮୪-୩୨୨)

"ଜଣେ ଲୋକ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେ କିଏ ବୋଲି ପଗ୍ଭରି ଦେଲାରୁ ଉତ୍ତର ମିଳୁଛି ସେ ଜଣେ ଭଲ ଡାକ୍ତର । ଆଉଜଣେ କହିଲେଣି ସେ ଜଣେ ଭଲ ଇଞ୍ଜିନିଅର । ଟିକିଏ ଦୂରରେ ଆଉ ଜଣେ ଯିଏ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି, ସେ କହିପକାଇଲେଣି ଯେ ସେ ହେଉଛନ୍ତି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପ୍ରଫେସର—ଦର୍ଶନ ଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ାନ୍ତି । ଚତୁର୍ଥ ଲୋକ କହୁଛନ୍ତି ସେ ପରା ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବିଜ୍ଞାନୀ । ଆଉ ଜଣେ କହିଲେଣି ମଣିଷ ଜାତି ଯେତେ ଯେତେ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରିଛି ସବୁତକର ସାର ସଂଗ୍ରହ କରି ଏଇ ଲୋକ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନକୁ ପାଇଲା ଭଳି ନୂଆ ନୂଆ କଥା ବୁଝାଇ ଦେଇପାରୁଛନ୍ତି । ଜଣେ ଟିକିଏ ହସିଦେଇ କହୁଛନ୍ତି—ଦେଶରେ ଶାସନ କେମିତି ଚଳିବା ଉଚିତ ସେ ବିଷୟରେ ଇଏ ଯାହା କହିଯାଇଛନ୍ତି ତା' ଉପରକୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେହି କହିପାରି ନାହାନ୍ତି ।"

ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀଙ୍କ କଳ୍ପନାରେ ଆରିଷ୍ଟଟଲ

ପ୍ରକୃତରେ ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ୨୩୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଇଉରୋପରେ ଗ୍ରୀସ୍ ଦେଶରେ ଆରିଷ୍ଟଟଲ ବୋଲି ଜଣେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ ଓ ସେ ଯୁଗର ସବୁଜ୍ଞାନର ସେ ଥିଲେ ଉଣାଅଧିକେ ଅଧିକାରୀ । ଦୁଇଜଣ ଲୋକ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକଙ୍କ ମନକୁ ଆନ୍ଦୋଳିତ କରୁଥିଲେ—ଜଣଙ୍କର ନାମ ହେଲା ପ୍ଲାଟୋ ଓ ଆଉ ଜଣଙ୍କର ନାମ ଆରିଷ୍ଟଟଲ । ଅରସ୍ତୁ ବା ଆରିଷ୍ଟଟଲ ଯାହାସବୁ କହିଲେ ତାକୁ ଆଜିର ପଣ୍ଡିତମାନେ ମଧ୍ୟ ବାରମ୍ବାର ପଢୁଛନ୍ତି, ନିଜ ଭିତରେ ଆଲୋଚନା କରୁଛନ୍ତି ଯେ ଏଭଳି ଜଣେ ଲୋକତ କେହି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜନ୍ମ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ଜ୍ଞାନର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଭାଗର ଜଣେ ଜଣେ ବହୁତ କିଛି ଜାଣିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଭଳି ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ 'ସର୍ବଜ୍ଞ' ହେବା ଲୋକ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଉ ଜଣେ ଜନ୍ମ ହୋଇନାହାନ୍ତି ।

ଆରିଷ୍ଟଟଲ ମାତ୍ର ସତର ବର୍ଷ ବୟସରେ ଯାଇ ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଓ ସେ ଯେଉଁ ଏକାଡେମୀ ବା ଶିକ୍ଷାମନ୍ଦିର କରିଥିଲେ ସେଇଥିରେ ପାଠ ପଢିଥିଲେ । ଦୀର୍ଘ ୨୦ ବର୍ଷ କାଳ ସେ ଗୁରୁ ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ପାଖରେ ରହି ବହୁ ବିଦ୍ୟା ହାସଲ କରିଗଲେ । ସେତିକିବେଳେ ଜ୍ଞାନର ଯେଉଁ ମଜବୁତ ମୂଳଦୁଆ ପଡିଗଲା, ସେଇଥିରେ ସେ ନିଜକୁ ଗଢି ଚାଲିଲେ । ଆରିଷ୍ଟଟଲ ବୀର ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାରଙ୍କୁ ପିଲାବେଳେ ପାଠ ପଢାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଥିବା ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିୟ ଜ୍ଞାନଭିତ୍ତିର ମାନବ ଇତିହାସରେ ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ସହମତ । ଆଜି ମାନବଜ୍ଞାନର ଯେଉଁସବୁ ପ୍ରମୁଖ ବିଭାଗ ରହିଛି, ତା ଭିତରୁ ଅନେକର ମୂଳଦୁଆ ଆରିଷ୍ଟଟଲ ସେ ଯୁଗରେ ହିଁ ପକାଇଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଗ୍ରୀସ୍, ମାନବଜ୍ଞାନ, ଦର୍ଶନ, ବିଜ୍ଞାନ, ପ୍ଲାଟୋ

▷▷

ଆରେସିବୋ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର

ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତମ ଗୋଟିକିଆ ରେଡିଓ ଟେଲିସ୍କୋପ ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ପୁଏର୍ଟୋରିକୋ ରାଜ୍ୟର ଆରେସିବୋ ସହରଠାରୁ ୧୬ କିଲୋମିଟର ଦକ୍ଷିଣରେ ରହିଛି । ୧୯୬୦ ଦଶନ୍ଧିରେ ଯେଉଁ ୩୦୦ ମିଟର ବ୍ୟାସର ବୃତ୍ତାକାର ରେଡିଓ ରିଫ୍ଲେକ୍‌ଟରଟି ଏଠାରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ତା'ର ଆଣ୍ଟେନାଟି ରହିଛି ରିଫ୍ଲେକ୍‌ଟର ପୃଷ୍ଠଠାରୁ ୧୬୮ ମିଟର ଉଚ୍ଚରେ । ଏହି ଆଣ୍ଟେନା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଜଟିଳ କମ୍ପିଉଟର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗଭୀର ଅନ୍ତରୀକ୍ଷରେ ଥିବା ଆକାଶର ଯେ କୌଣସି ଅଂଶକୁ ମୁହାଁଇଦେଇ ହୋଇଥାଏ । ଅନନ୍ତ ମହାକାଶର ବହୁ ଖଗୋଳୀୟ ପିଣ୍ଡ ସହ ପୃଥିବୀ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଅନେକ ନୂତନ ତଥ୍ୟ ଜଣାଇ ଦେବାରେ ଲାଗିଛି । ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ଜୀବନର ସତ୍ତା ଅଛି କି ନାହିଁ ସେ ସଂପର୍କୀୟ ଗବେଷଣା ନିମନ୍ତେ ଆରେସିବୋ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।

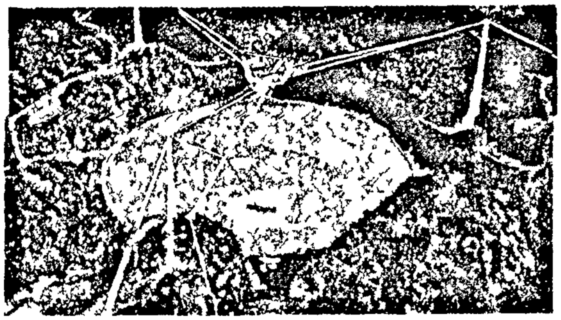

ଆରେସିବୋ ରେଡିଓ ଟେଲିସ୍କୋପ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ରେଡିଓ ଟେଲିସ୍କୋପ, ମାନବଜ୍ଞାନ, ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ଜୀବନ

▷▷

ଆର୍କଟିକ୍

ପୃଥିବୀର ଉତ୍ତରତମ ଅଂଶକୁ ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଉତ୍ତର ମେରୁକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଏହା ରହିଛି । ଆଣ୍ଟାର୍କଟିକାକୁ ମହାସାଗର ଘେରି ରହିଥିବା ବେଳେ ଆର୍କଟିକ୍ ଚାରିପଟେ ମହାଦେଶ ସବୁହିଁ ରହିଛନ୍ତି । ଗୋଟାଏ ମହାସାଗରୀୟ ବେସିନରେ ହିଁ ସମଗ୍ର ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳଟି ଗଢି ଉଠିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ନିମ୍ନଭୂମି ଓ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳସବୁ ଏହି ବେସିନରେ ରହିଛି । ରୁଷ, ଆଇସ୍‌ଲାଣ୍ଡ, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଆଲାସ୍କା, ଗ୍ରୀନ୍‌ଲାଣ୍ଡ ଓ କାନାଡା ପ୍ରଭୃତି କେତେକ ଦେଶର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ଏହି ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳର ସୀମା ଭିତରେ ରହିଯାଇଛି । ଏଠାରୁ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣର ତୈଳ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ବାଷ୍ପ ମିଳିବା ଆରମ୍ଭ ହେଲାଣି ।

ଆର୍କଟିକ୍‌ର ପ୍ରାୟ ଶତକଡ଼ା ୬୦ ଭାଗ ଅଞ୍ଚଳ ବରଫମୁକ୍ତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଜଳବାୟୁ ଖୁବ୍ ଥଣ୍ଡା ଓ ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳ ଶୁଷ୍କ । ତୁନ୍ଦ୍ରା ଭଳି ଉଦ୍‌ଭିଦଶ୍ରେଣୀ ଦେଖାଯାଏ । କାରିବୋ, ହଂସ, ବରଫ କୋକିଶିଆଳୀ ଓ କେତେକ ପ୍ରକାରର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜୀବ ଅଛନ୍ତି । ବହୁଜାତିର ପକ୍ଷୀ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜନବସତି ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଘନତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପୃଥିବୀ ଅନୁପାତରେ ଏହା ସବୁଠାରୁ ପତଳା ।

ଭୌଗୋଳିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଆର୍କଟିକ୍ ବୃତ୍ତର ଉତ୍ତରକୁ ଥିବା ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳଟିକୁ ବେଳେବେଳେ ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଅଂଶରେ ପୃଥିବୀର ନତ ଅକ୍ଷ ଯୋଗୁଁ ଏଠାର କେତେକ ଅଂଶରେ ବର୍ଷସାରା ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆଦୌ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଆଉ କେତେକଙ୍କ ମତରେ ୧୦° ସେଲ୍‌ସିଅସ ମାପର ସମତାପ ରେଖାର ଉତ୍ତରରୁ ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳ ଆରମ୍ଭ । ସମତାପ ରେଖା ନିକଟରେ ଜୁଲାଇ ମାସର ହାରାହାରି ଉତ୍ତାପ ହେଲା ୧୦° ସେଲ୍‌ସିଅସ । ପୃଥିବୀର ଅତି ଉତ୍ତରରେ ଯେଉଁଠି ଆଉ ଅରଣ୍ୟ ବଢିବା ସମ୍ଭବ ହୁଏନାହିଁ, ସେହିଠାରୁ ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳ ଆରମ୍ଭ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ମତ ରହିଛି ।

ସବୁଠାରୁ ବଡ ଆର୍କଟିକ୍ ବରଫ ଆସ୍ତରଣଟି ରହିଛି ଗ୍ରୀନ୍‌ଲାଣ୍ଡ ଦ୍ୱୀପ ଉପରେ । ପ୍ରାୟ ୩,୩୫୦ ମିଟର ମୋଟେଇର ଏହି ବରଫ ସ୍ତରଟିର ସ୍ଥାନ ହେଉଛି ଆକୃତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆଣ୍ଟାର୍କଟିକା ପଛକୁ । ହିସାବ କରାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି ଏହା କେବେ ତରଳି ଯିବ, ତେବେ ପୃଥିବୀରେ ସମୁଦ୍ର ପତନର ଉଚ୍ଚତା ୬ ମିଟର ଅଧିକ ହୋଇଯିବ । ଏଠାର ହିମନଦୀ ମୁକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡିକ କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣତଃ ସମତଳ କିମ୍ବା ଗଡାଣିଆ । ଏହା ତଳେ ସ୍ଥାୟୀ ତୁଷାର ଭୂମି ରହିଛି । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ବରଫ ତରଳିବା ଫଳରେ ଯେଉଁ ତରଳ ଜଳ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ, ତାହା ଆର୍କଟିକ୍ ମାଟିରେ ପ୍ରାୟ ଏକ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭେଦିପାରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଉ ଭିତରକୁ ନ ଯାଇପାରୁଥିବାରୁ, ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଜୋର ଓ ହ୍ରଦ ଦେଖାଯାଏ । ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ପୁରାତନ ଯୁଗରେ ଉନ୍ନତ

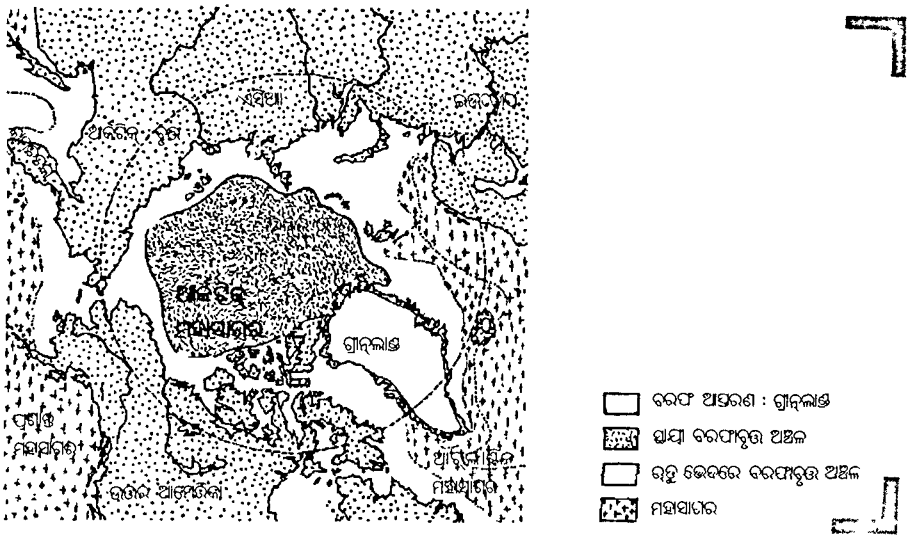

ଗ୍ଲାସିଅର, ତୁନ୍ଦ୍ରା ଓ ଦିଗନ୍ତବ୍ୟାପୀ ଦୂରତାରେ ଥିବା ଦ୍ୱୀପସମୂହର ସମଷ୍ଟି ହେଲା ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳ । ଏହାର ପ୍ରାକୃତିକ ଶୋଭା ଅତୁଳନୀୟ । ଏହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗୋଟିଏ ଅବାରିତ ଗତିଶୀଳ 'ବରଫପିଣ୍ଡ' ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସଭ୍ୟତା ଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏଠୁ ବାହାରୁଥିବା ଆଇସ୍‌ବର୍ଗ ଗୁଡ଼ିକ ଆକୃତିରେ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ଛୋଟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭୂଗୋଳ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଉତ୍ତର ମେରୁ, ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ଜଳବାୟୁ, ଭୂପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ଆବିଷ୍କାର, ଆଇସ୍‌ବର୍ଗ, ଆଣ୍ଟାର୍କଟିକା

▷ ▷

ଆର୍କଟିକ୍ ମହାସାଗର

ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ମହାସାଗର । କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ପ୍ରାୟ ୧,୨୨,୫୭,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଓ ହାରାହାରି ସାଧାରଣ ଗଭୀରତା ହେଲା ୫,୫୦୨ ମିଟର । ପେଟ୍ରୋଲ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ବାଷ୍ପର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଲା ପରେ ଏହି ମହାସାଗରର ଗୁରୁତ୍ୱ ବଢ଼ି ଯାଇଛି । ବହୁଜାତିର ତିମି ବା ବଡ଼ ବଡ଼ ସାମୁଦ୍ରିକ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ଜୀବ ଆର୍କଟିକ୍ ମହାସାଗରରେ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ମାଛ ମଧ୍ୟ ବହୁ ପରିମାଣରେ ମିଳେ । ବର୍ଷର ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଏହାର ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳ ବରଫାବୃତ ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆର୍କଟିକ୍, ଭୂଗୋଳ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବନ, ଇନ୍ଧନ-ଉର୍ଜା ଲଭ୍ୟତା

▷ ▷

ଆର୍କିମିଡିସ୍

(ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୨୮୭-୨୧୨)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରୀକ୍ ଗଣିତଜ୍ଞ । ଆର୍କିମିଡିସ୍ ଇଜିପ୍ଟ ଦେଶର ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରିଆ ଠାରେ ପାଠ ପଢ଼ିଥିଲେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଏ । ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ଭାବିତ ପାଣିଉଠାକଳ ପାଇଁ ସାଧାରଣରେ ସେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି ଜଣେ ଗାଣିତିକ ଭାବେ । ଗୋଲକ, ସିଲିଣ୍ଡର, ପାରାବୋଲା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମକ୍ଷେତ୍ର ତଥା ଘନ ପଦାର୍ଥର ଆୟତନ ଓ ଆକୃତି

ଆର୍କିମିଡିସ୍

ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର ନିୟମ ସବୁ ସେ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ । ହାଇଡ୍ରୋଷ୍ଟାଟିକ ବିଦ୍ୟାର ସେ ହେଲେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା । ଆର୍କିମିଡିସ୍‌ଙ୍କ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ କାମର କିନ୍ତୁ କିଛି ଅବଶେଷ ମିଳୁନାହିଁ । ରୋମର ଜଣେ ସୈନିକ ଚିହ୍ନି ନ ପାରି ସିରାକସ ନଗରୀ ଅବରୋଧ ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଦେଇଥିଲା—ରୋମୀୟ ସେନାପତି କିନ୍ତୁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଆର୍କିମିଡିସ୍‌ଙ୍କୁ ଯେଭଳି ହତ୍ୟା କରା ନ ଯାଏ । ପରେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମାନରେ ଗୋଟାଏ ଉଚ୍ଚ କ୍ୱବର ତିଆରି କରି ଦିଆଗଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଗଣିତ, ଗ୍ରୀସ୍, ମାନବଜ୍ଞାନ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ବିଜ୍ଞାନ, ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ଉଦ୍‌ଭାବନ

▷ ▷

ଆର୍ଗାଲି

ଏଇଟି ହେଲା ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବଣୁଆ ମେଣ୍ଢା । କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆର ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ମାଳଭୂମିରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଏହି ଜାତିର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଜୀବ କାନ୍ଧ ପାଖରେ ପ୍ରାୟ ୧.୫ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚ ହୋଇଥା'ନ୍ତି । ୧୪୦ରୁ ୧୫୦ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଜନର ଆର୍ଗାଲି ଅଛନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ଦୁଇମିଟର ଲମ୍ବର ବଡ଼ ବଡ଼ ଶିଙ୍ଗ ଏମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡର ଦୁଇପଟୁ ବାହାରିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ମେଣ୍ଢା

▷ ▷

ଆର୍ଗୋନଟ୍

ସାଗର ମହାସାଗରରେ ପାଣି ତଳେ ତଳେ ନିୟମିତ ବୁଲିବାକ୍ଷମ ତଥା ଉପଯୋଗୀ ପ୍ରଥମ ବୁଡ଼ାଜାହାଜ । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଜଣେ

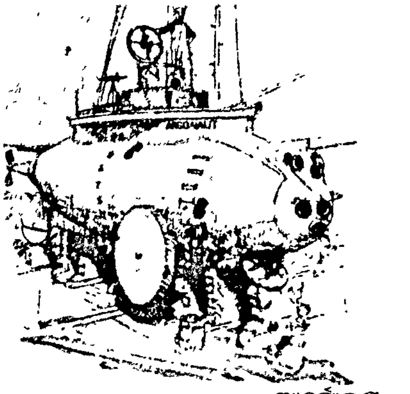

ଆର୍ଗୋନଟ୍

ନୌ-ଇଞ୍ଜିନିଅର ସାଇମନ୍ ଲେକ୍ ୧୮୯୭ ମସିହାରେ ଏହାକୁ ତିଆରି କରିଥିଲେ । ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ସମୁଦ୍ରଶଯ୍ୟାରେ 'ଗ୍ରୁଲିପାରିବା' ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଏହି ବୁଡ଼ାଜାହାଜଟିରେ ଚକ ଲାଗିଥିଲା । ଯୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବା ଅପେକ୍ଷା ବୁଡ଼ାଳୀମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା ବୋଲି ସେତେବେଳେ କୁହାଯାଉଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବୁଡ଼ାଜାହାଜ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷ ▷

ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନା

ସରକାରୀ ନାମ ରିପବ୍ଲିକା ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନା (ଅର୍ଜେଣ୍ଟାଇନ୍ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର) ଶାସନବ୍ୟବସ୍ଥା ସଂଘୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଦୁଇଟି ବିଧାନ ପରିଷଦ ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ

ରାଜଧାନୀ **ବୁଏନୋଏରିସ୍** ସରକାରୀ ଭାଷା **ସ୍ପାନିସ୍** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ରୋମାନ କାଥଲିକ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୨୭,୮୦, ୪୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୩,୩୫,୦୭,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ବୁଏନୋଏରିସ୍, କରଡୋବା, ରୋଜାରିଓ, ଲା ପ୍ଲାଟା** ମୁଦ୍ରା **ପେସୋ** ପତାକା **ହାଲୁକା ନୀଳ, ଶ୍ୱେତ, ହାଲୁକା ନୀଳ ବର୍ଣ୍ଣର ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍—ମଝିରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ସୂର୍ଯ୍ୟ ।**

ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାର ଏହି ଦେଶଟିର ଦକ୍ଷିଣ ଓ ପଶ୍ଚିମରେ ଚିଲି, ଉତ୍ତରରେ ବଲିଭିଆ ଓ ପାରାଗୁଏ ତଥା ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବରେ ବ୍ରାଜିଲ ଓ ଉରୁଗୁଏ ଦେଶ ରହିଛନ୍ତି । ପଶ୍ଚିମ ଓ ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମରେ ଯଥାକ୍ରମେ ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗର ଓ ଆଣ୍ଡିଜ ପର୍ବତମାଳା ରହିଛନ୍ତି ।

ଭୌଗୋଳିକ ଓ ଜଳବାୟୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନାକୁ ସାଧାରଣତଃ ଚାରି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏ ଦେଶର ଜଳବାୟୁରେ ବିଭିନ୍ନତା ଦେଖାଯାଏ । ବିଶାଳ ପରିମାଣର ତମ୍ବାପଥର ସହ ସୀସା, ଦସ୍ତା, ସୁନା, ରୂପା ଓ ମାଙ୍ଗାନିଜ ଭଳି ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ରହିଛି । ଲୁହାପଥର, ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ବାଷ୍ପ ତଥା କୋଇଲା ମଧ୍ୟ ବହୁ ପରିମାଣରେ ମିଳେ । ଗହମ, ମକା, ଆଖୁ, ଲିନ୍‌ସିଡ୍ ଓ ପନିପରିବା ସହ ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ ଫୁଲରମଞ୍ଜି ଓ ନାନା ଜାତିର ଫଳ ହେଲା ପ୍ରଧାନ କୃଷିଜାତ ପଦାର୍ଥ । ଦେଶଟିର ବହୁ ଅଂଶରେ ଜଙ୍ଗଲ ଭରି ରହିଥିବାରୁ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ଅରଣ୍ୟଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ମିଳିଥାଏ ।

ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନାର ସଂସ୍କୃତି ଉନ୍ନତ ତଥା ବିକଶିତ । ଇନ୍‌କା ସଭ୍ୟତା ଏ ଦେଶର ଭୂଇଁରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିଲା । ସ୍ପେନ ଭଳି ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶ ସବୁର ପ୍ରଭାବ ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନୀୟ ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତି ଉପରେ ପଡ଼ିଛି । ପୂର୍ବରୁ ଅନେକ ଛୋଟ ଛୋଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଭକ୍ତ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ୧୮୬୦ ମସିହା ବେଳକୁ ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନା ଆଜିର ରାଜନୈତିକ ତଥା ଭୌଗୋଳିକ ରୂପ ପାଇଗଲାଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପୃଥିବୀ, ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା

▷▷

ଆର୍ଦ୍ରତା

ପବନରେ ଥିବା ଜଳୀୟ ବାଷ୍ପର ମାତ୍ରା; ପୃଥିବୀ ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ଏଇଟି ହେଲା ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳକ୍ଷମ ଲକ୍ଷଣ । ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଅଞ୍ଚଳର ଜଳବାୟୁ ତଥା ପାଗର ଅବସ୍ଥା କିଭଳି ରହିବ ତାହା ଆର୍ଦ୍ରତାର ମାତ୍ରା ଉପରେ ବହୁ ପରିମାଣରେ ନିର୍ଭର କରୁଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ, ପ୍ରାଣୀ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦ—ଏ ସମସ୍ତଙ୍କ ସାଧାରଣ 'ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ'ର ଅବସ୍ଥା କିଭଳି ରହିବ ତାହା ଏହା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଛି ।

ଉଭୟ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ପୃଥିବୀର ତାପୀୟ ବିକିରଣକୁ ଆର୍ଦ୍ରତା ଶୋଷି ନେବା ଫଳରେ, ବାୟୁତାପ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାତ୍ରା ଭିତରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ରହିପାରୁଛି । ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଯେତେ ଅଧିକ ପରିମାଣର ଜଳୀୟ ବାଷ୍ପ ରହିବ, ଝଡ଼ ବତାସର ସମ୍ଭାବନା ସେତେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ବଢ଼ିଯିବ । ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ଦ୍ରବଣ ଓ ବର୍ଷଣର ଉତ୍ସ ମଧ୍ୟ ହେଲା ଏହି ବାଷ୍ପ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ତଥା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଆର୍ଦ୍ରତାର ମାତ୍ରା ସବୁବେଳେ କମ୍‌ବେଶୀ ହୋଇଥାଏ । ଜଳବାୟୁ ବିଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିରପେକ୍ଷ ଆର୍ଦ୍ରତା ଓ ଆପେକ୍ଷିକ ଆର୍ଦ୍ରତା ଅବସ୍ଥାର ହିସାବ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜଳୀୟବାଷ୍ପ, ପାଗ, ଜଳବାୟୁ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ, ଜୀବଜଗତ, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତ

▷▷

ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ, ନିଲ୍ ଆଲ୍‌ଡେନ
(୧୯୩୦-)

୧୯୫୭ ମସିହାରେ ଘଟିଥିବା ସ୍ପୁଟ୍‌ନିକ୍ ଉଡ଼ାଣର ୧୨ ବର୍ଷ ପରେ ୧୯୬୯ ଜୁଲାଇ ୨୦ ତାରିଖ

ନିଲ୍ ଆଲ୍‌ଡେନ ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ

ଦିନ ନିଲ୍ ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ ନାମକ ଆମେରିକାର ଜଣେ ମହାକାଶଚାରୀ ଚନ୍ଦ୍ର ପୃଷ୍ଠରେ ଯାଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲେ । ତାଙ୍କ ସହିତ ମହାକାଶଯାନରେ ଥିଲେ ଆଲ୍‌ଡ୍ରିନ୍ ଓ କଲିନ୍‌ସ୍ । ସେଠାରେ ଠିଆ ହୋଇଯାଇ ଅତି ବିନୟର ସହିତ ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ କହିଲେ—'ମୁଁ ଏଠାରେ ଯେ ଚାଲିଲି ସେଇଟା ଜଣେ ଲୋକ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ପାଦଚାଳନା, କିନ୍ତୁ ମନୁଷ୍ୟଜାତି ପାଇଁ ଏହା ହେଉଛି ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ଲମ୍ଫ ।' ସେ ହେଉଛନ୍ତି ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ମନୁଷ୍ୟ ଯିଏକି ପୃଥିବୀ ଗ୍ରହ ବାହାରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଯାଇ ପାଦଦେଇଦେଲେ ।

ମାତ୍ର ୧୬ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଆର୍ମଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ ଜଣେ ବିମାନଚାଳକ ଭାବରେ ଲାଇସେନ୍‌ସ ପାଇଥିଲେ । ୧୯୬୨ ମସିହାରେ ସେ ଜଣେ ମହାକାଶଚାରୀ ଭାବେ ତାଲିମ ନେଲେ ଓ ୧୯୬୬ ମସିହାରେ ଜେମିନି-୮ ମହାକାଶଯାନର କମାଣ୍ଡର ଭାବେ ମହାକାଶ ଯାତ୍ରା କରିଥିଲେ । ୧୯୬୯ ଜୁଲାଇ ୨୧ ତାରିଖରେ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରରୁ ପୃଥିବୀ ଆଡ଼କୁ ଫେରିଆସିଲେ ଓ ଜୁଲାଇ ୨୪ରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରରେ ତାଙ୍କ ଯାନ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆପୋଲୋ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଚନ୍ଦ୍ର, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ଆବିଷ୍କାର

▷▷

ଆର୍ମେନିଆ

ସରକାରୀ ନାମ **ହାୟାଷ୍ଟାନି ହାନ ରାପେଟୁଟ୍ୟୁନ୍ (ଆରମେନିଆ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ଏକକେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବହୁଦଳୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ** ରାଜଧାନୀ **ୟେରେଭାନ୍** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଆରମେନିଆନ୍** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୨୯,୮୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୩୭,୦୦, ୦୦୦,** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ୟେରେଭାନ୍, ଗ୍ୟୁମ୍ରି, କିରୋଭାକାନ** ମୁଦ୍ରା **ଡ୍ରାମ୍ (୧୦୦ ଲୁମା)** ପତାକା **ଲୋହିତ, ନୀଳ, କମଳା ବର୍ଣ୍ଣର ତିନୋଟି ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍ ।**

ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ଏହି ରାଜ୍ୟଟିକୁ ଉତ୍ତର ଓ ପୂର୍ବରେ ଜର୍ଜିଆ ଓ ଅଜରବୈଜାନ, ପଶ୍ଚିମରେ ତୁର୍କୀ ଓ ଦକ୍ଷିଣରେ ଇରାନ ଦେଶ ଲାଗିକରି ରହିଛନ୍ତି । ୧୯୩୬ ମସିହାରେ ତତ୍କାଳୀନ ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍‌ର ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଂଶଭାବେ ଏହାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲା । ପରେ ୧୯୯୧ ମସିହାରେ ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍‌ର ବିଲୋପ ପରେ ଆର୍ମେନିଆ ସାର୍ବଭୌମତ୍ୱ ଲାଭ କଲା ।

ଦେଶଟିର ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳ ପାହାଡ଼ିଆ । ସେଠାରେ ଆର୍ମେନୀୟ ମାନଙ୍କ ସହିତ ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ଅଜେରୀ, କୁର୍ଦ୍ଦ ଓ ରୁଷୀୟ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି । ଆର୍ମେନିଆର ଅଧେରୁ ଅଧିକ ଲୋକ କୃଷିକର୍ମରେ ନିଯୁକ୍ତ । ଖୁବ୍ ଭଲ ଧରଣର ଅଙ୍ଗୁର ଚାଷ ହୁଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଧୂଆଁପତ୍ର, ତୁଳା, ମିଠା ବିଟ୍ ଓ ପନିପରିବା ମଧ୍ୟ ଚାଷ ହୋଇଥାଏ । ଆର୍ମେନୀୟ କଳା ସଂସ୍କୃତିର ଖ୍ୟାତି ରହିଛି । ପଞ୍ଚମ ଶତାବ୍ଦୀରୁ ଏହି ଦେଶରେ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ଆସୁଛି ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇଉରୋପ, ରୁଷ, ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍, କମିଉନିଜମ୍

ଆର୍ଯ୍ୟ

ଏମାନେ ହେଲେ ପ୍ରାଗ୍‌-ଐତିହାସିକ ଯୁଗରୁ ଇରାନରେ ରହୁଥିବା ଜାତିବିଶେଷ । ପରେ ଆର୍ଯ୍ୟମାନେ ପୂର୍ବମୁହାଁ ହୋଇ ଭାରତରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା ପରେ ଏଠି ଗୋଟାଏ ନୂଆଧରଣର ସଭ୍ୟତା ଗଢ଼ିଉଠିଲା । ଐତିହାସିକ ମାନଙ୍କ ମତରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୨୦୦୦ ବର୍ଷ ପରଠାରୁ ଆର୍ଯ୍ୟମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଆସି ଭାରତରେ ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ଅଞ୍ଚଳରେ ପହଞ୍ଚିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଏମାନେ ମୂଳ ସିନ୍ଧୁ ସଭ୍ୟତାର ଲୋକମାନଙ୍କ ସହ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ମିଶିଗଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମାନବସଭ୍ୟତା, ଇରାନ, ଭାରତ, ସିନ୍ଧୁ ସଭ୍ୟତା

ଆର୍ଯ୍ୟଭଟ୍ଟ
(୪୭୬-୫୨୦)

ଭାରତ ଭୂମିରେ ଏହି ଯେଉଁ ଶିଶୁଟି ମଗଧ ବା ବିହାର ରାଜ୍ୟରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ, ଦିନେ ସେ ଭାରତର ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବିଜ୍ଞାନ ପଣ୍ଡିତ ବୋଲି ପରିଚିତ ହୋଇଗଲେ । ଗଣିତ ବିଦ୍ୟାରେ ସେ ଧୁରନ୍ଧର ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ହାତରେ ସେକାଳରେ କୌଣସି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ଥିବା ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ବହୁତ କିଛି ସଠିକ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିପାରିଥିଲେ । ୧୯୭୫ ମସିହାରେ ଭାରତ ତାହାର ପ୍ରଥମ ଉପଗ୍ରହକୁ ରୁଷିଆର ଗୋଟିଏ ଘାଟୀରୁ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଛାଡ଼ିଥିଲା । ତାହାର ନାମ ରଖାଯାଇଥିଲା 'ଆର୍ଯ୍ୟଭଟ୍ଟ' । ଏପରି ନାମ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞାନୀ ଆର୍ଯ୍ୟଭଟ୍ଟ କେଡ଼େ ବଡ଼ ଲୋକ ଥିଲେ ତାହାର ଯେମିତି କି ଟିକିଏ ସୂଚନା ଦେଇଦିଆଗଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତ, ବିଜ୍ଞାନ, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ଆର୍ଯ୍ୟଭଟ୍ଟ

ଆର୍ଯ୍ୟଭଟ୍ଟ

ଭାରତ ଦ୍ୱାରା ମହାକାଶକୁ ପଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ । ୧୯୭୫ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସ ୧୯ ତାରିଖ ଦିନ ତତ୍କାଳୀନ ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍‌ର ଗୋଟିଏ ମହାକାଶ ଘାଟୀରୁ ରୁଷ ତିଆରି ଇଣ୍ଟରକସ୍‌ମସ୍ ରକେଟ ସାହାଯ୍ୟରେ ଆର୍ଯ୍ୟଭଟ୍ଟକୁ କକ୍ଷପଥକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଏହାର ଓଜନ ଥିଲା ୩୬୦ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ । ୧୯୮୧ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହଟିର ଉପଯୋଗ ଭାରତୀୟ ମହାକାଶ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କରୁଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତ, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ଆର୍ଯ୍ୟଭଟ୍ଟ

ଆର୍ଯ୍ୟସମାଜ

ସଂସ୍କାରବାଦୀ ହିନ୍ଦୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ । ୧୮୭୫ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ସ୍ୱାମୀ ଦୟାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ପିତୁଳା ପୂଜା ଓ କୁସଂସ୍କାର ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱାମୀଜୀ କାମ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେ ସେସବୁ ବିରୁଦ୍ଧରେ 'ବିଦ୍ରୋହ' କରି ବିଶୁଦ୍ଧ ବୈଦିକ ମତବାଦ ପ୍ରଚାର କରିଯାଇଛନ୍ତି । ଦୟାନନ୍ଦଙ୍କ ପରେ ସ୍ୱାମୀ ଶ୍ରଦ୍ଧାନନ୍ଦ ଆର୍ଯ୍ୟସମାଜ ଜରିଆରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରାଇ ହିନ୍ଦୁ ସମାଜରେ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ । ବେଦ ପାଠରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ସମାନ ଅଧିକାର, ଜାତିଭେଦ ବିଲୋପ, ବାଲ୍ୟ ବିବାହ ନିରୋଧ ଏବଂ ବିଧବା ବିବାହ ପ୍ରଚଳନ ଉପରେ ଆର୍ଯ୍ୟସମାଜୀମାନେ ଜୋର ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷ ଓ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆର୍ଯ୍ୟସମାଜର ଶାଖାସବୁ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ, ଧର୍ମ ସଂସ୍କାର, ଦୟାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀ

ଆଲ୍‌-ଆଝାର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ

ଇସ୍‌ଲାମୀୟ-ଆରବ ବିଦ୍ୟାକ୍ଷେତ୍ରରେ କାଇରୋ ସହରରେ ଥିବା ପୃଥିବୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଦ୍ୟାପୀଠ । ୯୭୦ ମସିହାରେ ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ମିଶରରେ ଏହା ପ୍ରଥମେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଓ ୯୮୮ ମସିହା ବେଳକୁ ରୀତିମତ ଆଜିର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଢାଞ୍ଚାରେ କାମ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ବେଳକୁ ଏହି ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ଅନୁଷ୍ଠାନଟି ଅଧୀନରେ ୧୧ଟି ଅନ୍ୟ ବିଦ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରହିଛନ୍ତି । ୧୯୬୨ ମସିହାରୁ ମହିଳାମାନେ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ବିଦ୍ୟାଧ୍ୟୟନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ଜ୍ଞାନଜଗତ, ଆରବୀ ଭାଷା, କାଇରୋ, ଇଜିପ୍ସୀୟ ସଭ୍ୟତା, ମାନବଜ୍ଞାନ

ଆଲ୍‌କାଲଏଡ୍

ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀର ଜୈବ-ଯୌଗିକ ପଦାର୍ଥ । ଅଙ୍ଗାର, ଉଦ୍‌ଜାନ ଓ ଯବକ୍ଷାରଜାନର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ଆଲ୍‌କାଲଏଡ୍ ଉପାଦାନର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଲକ୍ଷଣ ଭାବେ ଧରାଯାଏ । ମନୁଷ୍ୟ ଓ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଜାତୀୟ ପଦାର୍ଥ ଜୋରଦାର ଶରୀରକ୍ରିୟାତ୍ମକ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧରଣର ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । ଅଫିମ, ଏଫେଡ୍ରାଇନ, କୁଇନାଇନ୍, ନିକୋଟାଇନ୍ ଓ ସ୍ଟ୍ରିକନାଇନ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ କେତେକ ଜଣାଶୁଣା ଆଲ୍‌କାଲଏଡ୍ ।

ଏହି ଯୌଗିକ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତରେ ହିଁ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ମିଳନ୍ତି । ଅମ୍ଳ ବା ଏସିଡ୍‌କୁ ନିଷ୍କ୍ରିୟ କରିଦେବାର କ୍ଷମତା ଏହାର ଅଛି । ଏସବୁ ପଦାର୍ଥର ଆଣବିକ ଗଠନ ଖୁବ୍ ଜଟିଳ । ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନରେ ଆଲ୍‌କାଲଏଡ୍‌ର ବ୍ୟବହାର ବହୁଭାବେ କରାଯାଏ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଆନାଲଜେସିକ, ହୃତ୍‌ପ୍ରେରକ ଓ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା ପ୍ରେରକ ତଥା ଅନ୍ୟ ବହୁ ପ୍ରକାରର ଔଷଧ ତିଆରିରେ ଏହି ଯୌଗିକ ସବୁର ଉପଯୋଗ ହୁଏ । କୃତ୍ରିମ ଉପାୟରେ ମଧ୍ୟ ଆଲ୍‌କାଲଏଡ୍‌ର ସଂଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇ ପାରୁଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଔଷଧ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତ

ଆଲ୍‌କାଲୀ ଧାତୁ

ଲିଥିଅମ୍, ସୋଡିଅମ୍, ପଟାସିଅମ୍, ରୁବିଡିଅମ୍, ସିସିଅମ୍ ଓ ଫ୍ରାନ୍‌ସିଅମ୍—ଏହି ଛ'ଟି ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ହେଲେ ଆଲ୍‌କାଲୀ ବା କ୍ଷାର ଧାତୁ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପାଦାନ ସହ ମିଶି ଅମ୍ଳ ବା ଏସିଡ୍‌ର ନିଷ୍କ୍ରିୟକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଆଲ୍‌କାଲୀକୁ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବାରୁ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଏଭଳି ନାମ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହିସବୁ ମୌଳିକ ପଦାର୍ଥ ଭିତରୁ କେବଳ ପଟାସିଅମ୍ ଓ ସୋଡିଅମ୍ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଭୂ-ପଟଳରେ ରହିଛି । ୧୮୦୭ ମସିହାରେ ରସାୟନବିତ୍‌ମାନେ ପ୍ରଥମ କରି ଏହି କ୍ଷାରଧାତୁ ଦୁଇଟିକୁ ପୃଥକ୍ କରିପାରିଥିଲେ ।

ଲୁହା, ତମ୍ବା ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାଧାରଣ ଧାତୁ ସହିତ ଆଲ୍‌କାଲୀ ଧାତୁର ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଖୁବ୍ କମ୍ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଏତେ ନରମ ଯେ ଛୁରୀରେ କାଟିଦେଇହେବ । ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ରାସାୟନିକ କ୍ରିୟାଶୀଳତା ପାଇଁ ଏହିସବୁ ଧାତୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଅମ୍ଳଜାନ କିମ୍ବା ଜଳ ସହିତ ମିଶିଗଲେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ରୁତ ତଥା ଅନେକ ସମୟରେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବା ରିଆକ୍‌ସନ ସୃଷ୍ଟି କରିଥା'ନ୍ତି । ପ୍ରକୃତିରେ ଏହିସବୁ ଉପାଦାନ ସବୁବେଳେ ଯୌଗିକ ଭାବରେ ରହୁଥିବାରୁ ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ସେ ସବୁରୁ ବିଶୁଦ୍ଧ ଆଲ୍‌କାଲୀ

ଧାତୁର ପୃଥକୀକରଣ କରାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଏସିଡ୍, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଆଲ୍‌କାଲାଏନ୍, ଭୂ-ପଟଳ, ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷ ▷

ଆଲ୍‌କେମୀ

ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ବା ସୀମିତ ଅର୍ଥରେ ଆଲ୍‌କେମୀ କହିଲେ ବୁଝାଯାଉଥିଲା—ଶସ୍ତା ଧାତୁକୁ ସୁନା କିମ୍ବା ରୂପାରେ ପରିଣତ କରିଦେବାର ବିଦ୍ୟା । ଗ୍ରୀସ୍‌ରେ ପ୍ରାୟ ୨୦୦୦ ବର୍ଷ ତଳେ ଏଭଳି ଉଦ୍ୟମ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି । କେତେକଙ୍କ ମତରେ କିନ୍ତୁ ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ ହିଁ ହେଲା ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ଆଲ୍‌କେମୀ । ଆଜିର ପଣ୍ଡିତମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଗ୍ରୀସ୍, ଆରବ ଓ ଇଉରୋପୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଲ୍‌କେମୀ ବୋଲି ଯାହାକୁ କୁହାଯାଉଛି, ଭାରତରେ ତା'ର ନାମ ଥିଲା 'ରସଶାସ୍ତ୍ର' । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୁଗର ଆୟୁର୍ବେଦ ଓ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଯୁଗର ଆଲ୍‌କେମୀ ରସଶାସ୍ତ୍ରର ଚମତ୍କାର ମିଶ୍ରଣ ଫଳରେ ଭାରତୀୟ ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ର ଗୋଟାଏ ନୂତନ ରୂପ ନେଇଯାଇଥିଲା ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ ମତ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଆୟୁର୍ବେଦ, ରସଶାସ୍ତ୍ର, ଛନ୍ଦବିଜ୍ଞାନ

▷ ▷

ଆଲ୍‌କୋହଲ

ରସାୟନବିଦ୍ୟାରେ କାର୍ବନିକ ଯୌଗିକ ଗୋଷ୍ଠୀର ଏହା ହେଲା ଗୋଟିଏ ଉପାଦାନ । କିନ୍ତୁ ଆଲ୍‌କୋହଲ ଗୁଡ଼ିକ ଏସିଡ୍ କିମ୍ବା କ୍ଷାର ନୁହେଁ । ରାସାୟନିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏସବୁ ଖୁବ୍ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ ଓ ସବୁ ପ୍ରକାରର ଆଲ୍‌କୋହଲ ଦେହରେ ଜୈବ ପଦାର୍ଥକୁ ଦ୍ରବୀଭୂତ କରିବା କ୍ଷମତା ରହିଛି । ଅଧିକାଂଶ ଆଲ୍‌କୋହଲ ବର୍ଣ୍ଣହୀନ ଓ ତରଳ ବା ଘନ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଥା'ନ୍ତି । ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏସବୁର ବ୍ୟାପକ ଉପଯୋଗ ହେଉଥିବାରୁ ସେଥିନିମନ୍ତେ ଖୁବ୍ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ତିଆରି ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ଇଥାନଲ ଓ ମିଥାନଲ ଜାତିର ଆଲ୍‌କୋହଲ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ଉତ୍ପାଦିତ ହୁଏ । ଫଳ, ମୋଲାସେସ, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଶସ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ ସମୃଦ୍ଧ କୃଷିଜାତ ପଦାର୍ଥରୁ ଇଥାନଲ ବା ଇଥାଇଲ ଆଲ୍‌କୋହଲ ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍‌ରୁ ମିଳୁଥିବା ଇଥେନ ନାମକ ପଦାର୍ଥରୁ ମଧ୍ୟ ଏହା ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ଔଷଧ ଓ ପ୍ରସାଧନ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତି ତଥା ହସ୍‌ପିଟାଲ ଯନ୍ତ୍ରପାତିକୁ ବିଶୋଧନ କରିବାରେ ଇଥାଇଲ ଆଲ୍‌କୋହଲର ବ୍ୟବହାର ରହିଛି । ଇନ୍ଧନ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିହେବ; ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ମଦ୍ୟ ବା ସୁରାର ମୂଳ ହେଲା ଇଥାନଲ । କାଠ କିମ୍ବା ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଓ ଉଦ୍‌ଜାନର ମିଶ୍ରଣରୁ ମିଥାନଲ ବା ମିଥାଇଲ ଆଲ୍‌କୋହଲ ତିଆରି ହୁଏ । ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ଦ୍ରାବକ ବା ସଲଭେଣ୍ଟ ଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଫର୍ମାଲଡିହାଇଡ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ରେସିନ୍, ଇନ୍ଧନ, ହିମ-ନିରୋଧୀ ପଦାର୍ଥ ଓ ଧାତୁ-ସଫା ଉପାଦାନ ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଏହାର ଉପଯୋଗ ହୋଇଥାଏ ।

ଆଲ୍‌କୋହଲଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ଆରବୀ ଶବ୍ଦ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, କୃଷି, ମଦ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଯୌଗିକ ପଦାର୍ଥ

▷ ▷

ଆଲ୍‌ଜି

ସାଧାରଣତଃ ଏହାକୁ ଜଳଜ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଭାବେ ଧରାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ଉଦ୍‌ଭିଦ ବର୍ଗର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।

ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ସାମାନ୍ୟ ଜଳୀୟବାଷ୍ପ ରହିଛି, ସେଠି ଆଲ୍‌ଜି ବଢି ପାରିବ । ପୃଥିବୀର ସମଗ୍ର ଜଳମଣ୍ଡଳରେ ଏହା ବଢିଥାଏ ଓ ଭୂପୃଷ୍ଠର ଏଭଳି କୌଣସି ଅଂଶ ନାହିଁ ଯେଉଁଠି ଆଲ୍‌ଜି ଦେଖା ନ ଯାଏ । ଆଲ୍‌ଜି ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଳେଷଣକ୍ଷମ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ପତ୍ର, କାଣ୍ଡ, ଚେର ତଥା ସମ୍ବାହୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଧିକାରୀ ନୁହେଁ । ପ୍ରାୟ ୨୫,୦୦୦ ଜାତିର ଆଲ୍‌ଜି ଅଛନ୍ତି । ଏଥି ଭିତରୁ କେତେକ ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ କୋଷର ସମଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ବେଳେ ଆଉ କେତେକ ପ୍ରାୟ ୬୨ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବା ହୋଇଥା'ନ୍ତି । ସାମୁଦ୍ରିକ ଆଲ୍‌ଜିକୁ ସାଧାରଣତଃ ସମୁଦ୍ର ଦଳ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ଆଲ୍‌ଜିକୁ ଯେଉଁ ତିନି ଶ୍ରେଣୀ ବା ବର୍ଗରେ ବିଭକ୍ତ କରି ଦିଆଯାଇଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ କ୍ଲୋରୋଫାଇଟା ବା ସବୁଜ ଆଲ୍‌ଜି, ଫିଓଫାଇଟା ବା ଧୂସର ଆଲ୍‌ଜି ଓ ରୋଡୋଫାଇଟା ବା ଲୋହିତ ଆଲ୍‌ଜି । ପୃଥିବୀବକ୍ଷରେ ଘଟୁଥିବା ସମଗ୍ର ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଳେଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାତ୍ରାର ଶତକଡ଼ା ପ୍ରାୟ ୯୦ ଭାଗ ଏହି ଜାତି ଦ୍ୱାରା ଘଟିଥାଏ । ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ ମତରେ ଆମ ଗ୍ରହରେ ଅମ୍ଳଜାନଭରା ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ସୃଷ୍ଟିହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆଲ୍‌ଜିର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଦାନ ରହିଛି । ସାମୁଦ୍ରିକ

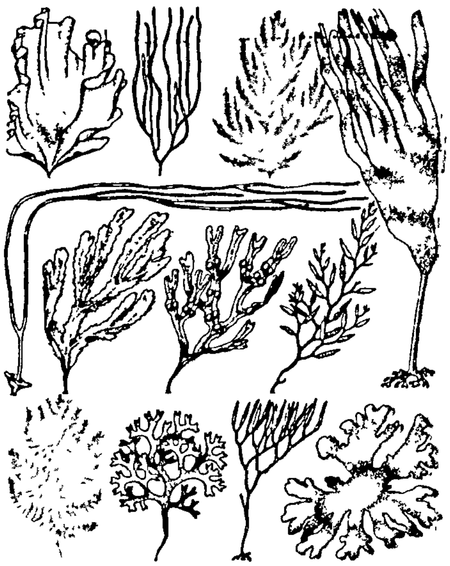

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସାମୁଦ୍ରିକ ଆଲ୍‌ଜି

ଖାଦ୍ୟଚକ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଆଲ୍‌ଜି ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ।

ମଣିଷ ଓ ପଶୁଙ୍କ ଖାଦ୍ୟ ହିସାବରେ ବହୁଦିନୁ ଆଲ୍‌ଜିର ବ୍ୟବହାର ରହିଛି । କିଛି ପରିମାଣର ପ୍ରୋଟିନ, ଭିଟାମିନ୍ ଓ ଧାତବ ଲବଣ ଏଥିରୁ ମିଳିଥାଏ । ଅଗର ଅଗର ହେଲା ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଆଲ୍‌ଜି ବା ସାମୁଦ୍ରିକ ଦଳ । ଧୂସର ଆଲ୍‌ଜିରୁ ମିଳୁଥିବା ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ଲବଣକୁ ସିଲ୍‌କ ଭଳି ସୂତାରେ ପରିଣତ କରିଦିଆଯାଇପାରେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଅନ୍ୟ ବହୁଭାବରେ ଆଲ୍‌ଜିର ବ୍ୟବସାୟିକ ବ୍ୟବହାର ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଦ୍ୟା, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଖାଦ୍ୟ, ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଳେଷଣ, ସମୁଦ୍ର, ଶୈବାଳ, ଜଳ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଭୂପୃଷ୍ଠ, ଅଗର ଅଗର

▷ ▷

ଆଲ୍‌ଜିରିଆ

ସରକାରୀ ନାମ **ଅଲ୍-ଜୁମ୍‌ରିଆ ଅଲ୍‌ଜାଜାରିଆ-ଅଦ-ଡିମୁକ୍ରିଟିଆ-ଅସ୍-ସାବିହା (ଆଲ୍‌ଜିରିଆ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଓ ଲୋକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ଅଣ-ସାମ୍ବିଧାନିକ ସାମରିକ ବାହିନୀ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସରକାର** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ** ରାଜଧାନୀ **ଆଲଜିୟରସ** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଆରବୀ** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ଇସ୍‌ଲାମ୍** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୨୩,୮୧,୭୪୧ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୨,୭୦,୨୯,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ଆଲଜିୟରସ, ଓରାନ, କନଷ୍ଟାଣ୍ଟାଇନ୍, ଆନାବା,** ବାତ୍‌ନ ମୁଦ୍ରା **ଆଲ୍‌ଜିରୀୟ ଦିନାର** ପତାକା **ସବୁଜ, ଶ୍ୱେତ ବର୍ଣ୍ଣର ଭର୍ଟିକାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍—କେନ୍ଦ୍ରରେ ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଓ ତାରକା ।**

ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ଏହି ଦେଶଟିର ପୂର୍ବରେ ଟିଉନିସିଆ ଓ ଲିବ୍ୟା, ଦକ୍ଷିଣପୂର୍ବରେ ନାଇଗର, ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମରେ ମାଲୀ ଓ ମଉରିଟାନିଆ ଓ ଉତ୍ତରପଶ୍ଚିମରେ ମରକ୍‌କୋ ଦେଶ ରହିଛନ୍ତି। ଭୂମଧ୍ୟ ସାଗର ହେଲା ଉତ୍ତର ଉପକୂଳ। ୧୯୬୨ ମସିହାରେ ଏହା ଫ୍ରାନ୍‌ସ ଠାରୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କଲା।

ଆଲ୍‌ଜିରିଆର ପ୍ରାୟ ଶତକରା ୮୫ ଭାଗ ଅଞ୍ଚଳ ହେଲା ସାହାରା ମରୁଭୂମି। ଏହାର ଉତ୍ତର ଉପକୂଳରେ ଆଟ୍‌ଲାସ୍ ପର୍ବତମାଳା ଛିଡା ହୋଇଛି। ଦେଶଟିର ଜନସଂଖ୍ୟାର ଅଧିକାଂଶ ଭାଗ ହେଲେ ଆରବ। ଏହାର ଅର୍ଥନୀତି ମୁଖ୍ୟତଃ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ। ଗହମ, ବାର୍ଲି, ପନିପରିବା, ଫଳ, କୋଳି, ମିଠା ବିଟ୍, ଧୂଆଁପତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ହେଲା ପ୍ରଧାନ କୃଷିଜାତ ପଦାର୍ଥ। ପଶୁପାଳନ ମଧ୍ୟ କେତେକ ଲୋକଙ୍କର ଜୀବିକା। ଲୁହା,ଫସ୍‌ଫେଟ ପଥର, ଦସ୍ତା ଭଳି ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ମିଳିଥାଏ।

ଆଲ୍‌ଜିରିଆର କଳା, ସଂସ୍କୃତି ଫରାସୀ କଳାସଂସ୍କୃତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ। ଏ ଦେଶର ବହୁ ସାହିତ୍ୟିକ ଫରାସୀ ଭାଷାରେ ଲେଖି ନାମ କରିଛନ୍ତି। ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ଖନନରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଦୁଇଲକ୍ଷ ବର୍ଷତଳେ ଏଠି ମାନବବସତି ଥିଲା।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆଫ୍ରିକା, ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ମୌଳବାଦ, ଫ୍ରାନ୍‌ସ

▷▷

ଆଲ୍‌ଝିମର୍

ମସ୍ତିଷ୍କରେ ଥିବା ସ୍ନାୟୁକୋଷ ଗୁଡିକର କ୍ଷୟଯୋଗୁଁ ଏହି ରୋଗ ହୋଇଥାଏ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି। ୧୯୦୬ ମସିହାରେ ଆଲଇ ଆଲ୍‌ଝିମର୍ ନାମକ ଜଣେ ଜର୍ମାନ ସ୍ନାୟୁନିଦାନତତ୍ତ୍ୱବିତ୍ ପ୍ରଥମ କରି ଏହି ରୋଗ କଥା ମୌଳିକ ଭାବେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିପାରିଥିବାରୁ ତାଙ୍କରି ନାମରେ ନାମିତ ହୋଇଛି। ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ଅତି ସାଂଘାତିକ ଧରଣର ଡିମେନ୍‌ସା ବା ମନୋଭ୍ରଂଶ ଅବସ୍ଥା ଓ ସାଧାରଣତଃ ବୟସ୍କ ଲୋକଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଏ। ଆଲ୍‌ଝିମର୍ ଥରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲେ ରୋଗୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ସ୍ମୃତିହୀନତା, ବାକ୍‌ଶକ୍ତିହୀନତା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାନସିକ କ୍ଷୟକାରୀ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ।

ଆଲ୍‌ଝିମର୍ କାହିଁକି ହୁଏ ସେକଥା ୧୯୯୭ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣାଯାଇନାହିଁ। କୌଣସି ସଫଳ ଔଷଧ ମଧ୍ୟ ଏହି ରୋଗର ଚିକିତ୍ସା ନିମନ୍ତେ ବାହାରି ପାରିନାହିଁ। ମସ୍ତିଷ୍କରେ ସ୍ମୃତିଶକ୍ତିକୁ ସୃଷ୍ଟି ତଥା ସଞ୍ଚୟ କରି ରଖୁଥିବା ହିପୋକାମ୍ପସ ନାମକ ଗୋଟିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଂଶରେ କ୍ଷତି ଘଟିବା ଯୋଗୁଁ ଆଲ୍‌ଝିମର୍ ରୋଗୀଙ୍କ ସ୍ମରଣଶକ୍ତି ହାନୀ ହୋଇଥାଏ ବୋଲି ସ୍ନାୟୁବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନୁମାନ କରୁଛନ୍ତି।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ରୋଗ, ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ, ମସ୍ତିଷ୍କ

▷▷

ଆଲ୍‌ଡୋଷ୍ଟେରନ୍

ଆଡ୍ରେନାଲ ଗ୍ରନ୍ଥିରୁ ଝରୁଥିବା ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହର୍‌ମୋନ ବା ଜୀବରସ। ଶରୀରରେ ଲବଣ ଓ ଜଳର ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଚାଲୁଥିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବ-ରସାୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଏଇଟି ହେଲା ପ୍ରଧାନ ନିୟନ୍ତ୍ରକ। ଏହାବ୍ୟତୀତ ସ୍ନେହ ବା ବସା, କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନର ଉପାପଚୟୀ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣରେ ମଧ୍ୟ ଆଲ୍‌ଡୋଷ୍ଟେରନ୍ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ। ଶରୀରରେ, କୋଲେଷ୍ଟରଲରୁ ବାହାରୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟେରଏଡ୍‌ରୁ ଏହି ଜୀବରସଟିର ସଂଶ୍ଳେଷଣ ହୋଇଥାଏ। ଜଣେ ପ୍ରାପ୍ତବୟସ୍କ ମନୁଷ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ଦିନକୁ ୨୦ରୁ ୨୦୦ ମାଇକ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଲ୍‌ଡୋଷ୍ଟେରନ୍‌ର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି। ୧୯୫୩ ମସିହାରେ ଏହାକୁ ପ୍ରଥମ କରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ କଢାଯାଇ ପାରିଥିଲା।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ହର୍‌ମୋନ, ମାନବଶରୀର, ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ମାନବଶରୀର, ଜୀବରସାୟନ-ବିଜ୍ଞାନ, ଡିହାଇଡ୍ରେସନ

▷▷

ଆଲ୍‌ଡ୍ରିନ୍, ଏ.ଇଉଜେନ

(୧୯୩୦-)

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଏହି ମହାକାଶଚାରୀ ହେଉଛନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ର ପୃଷ୍ଠରେ ପଦଚାରଣ କରିବାରେ ପୃଥିବୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ମନୁଷ୍ୟ। ୧୯୬୯ ମସିହାରେ ଆପୋଲୋ-୧୧ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଭିଯାନରେ ଯିବା ଆଗରୁ ସେ ଜେମିନୀ ୧୨ ମହାକାଶ ଅଭିଯାନରେ ଯାଇଥିଲେ। ମହାକାଶଯାନ ବାହାରେ ମୁକ୍ତ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷରେ ୫ ଘଣ୍ଟା ୩୭ ମିନିଟ କାଳ କଟାଇ ଆଲ୍‌ଡ୍ରିନ୍ ସେ ସମୟରେ ରେକର୍ଡ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆପୋଲୋ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଚନ୍ଦ୍ର, ମହାକାଶବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଆଲ୍‌ପ୍‌ସ ପର୍ବତମାଳା

ଦକ୍ଷିଣ-କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଇଉରୋପରେ ଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପର୍ବତମାଳା। ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୧,୨୦୦ କିଲୋମିଟର। ଭୂମଧ୍ୟ ସାଗର କୂଳରୁ ଭିଏନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପି ରହିଥିବା ଏହି ପର୍ବତଶ୍ରେଣୀର ଏରିଆ ବା କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ହେଲା ପ୍ରାୟ ୨,୦୭,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର। କେନ୍ଦ୍ରୀୟ, ପୂର୍ବ ଓ ପଶ୍ଚିମ—ଏହି ତିନି

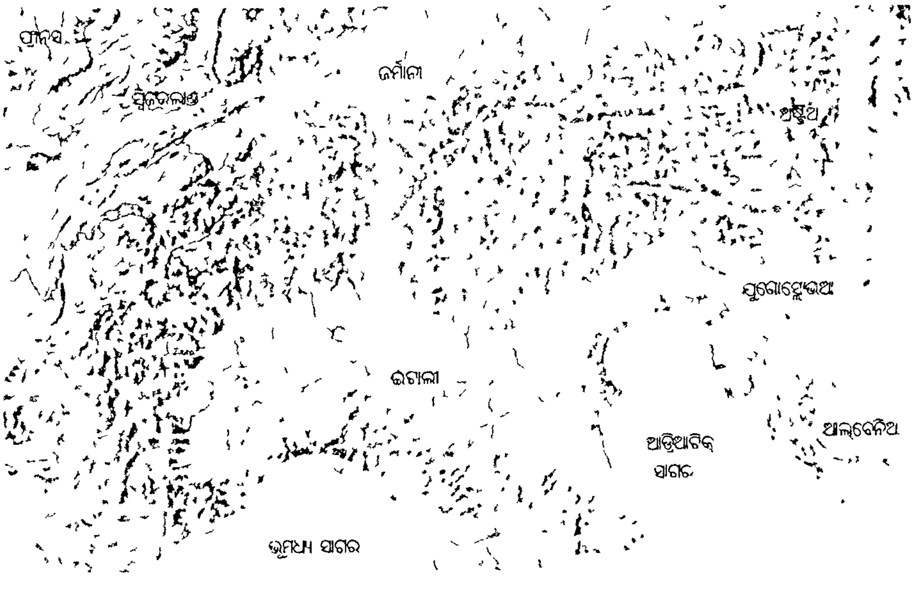

ଇଉରୋପ ମହାଦେଶ ବକ୍ଷରେ ଗୋଟାଏ 'ଦନ୍ତୁରିତ ମେରୁଦଣ୍ଡ' ଭଳି ରହିଥିବା ଆଲ୍‌ପ୍‌ସ ପର୍ବତମାଳା ସାତୋଟି ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ବ୍ୟାପି ରହିଛି ଓ ଜଳବାୟୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେ ମହାଦେଶଟିକୁ ଦୁଇଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦେଇଛି।

ଭାଗରେ ପର୍ବତମାଳାଟିକୁ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇଥାଏ । ଭୂବିଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆଲ୍‌ପ୍‌ସଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ତରୁଣ ପର୍ବତଶ୍ରେଣୀ ବା ପର୍ବତମାଳା । ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ୬ କୋଟି ୫୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ତଳେ ଏହା ପ୍ରଥମେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ମଣ୍ଟବ୍ଲାଙ୍କ୍ ହେଲା ଆଲ୍‌ପ୍‌ସର ଉଚ୍ଚତମ ଶୃଙ୍ଗ— ପ୍ରାୟ ୪,୮୦୭ ମିଟର । ଇଉରୋପର ଅନେକ ବଡ଼ ନଦୀ ଆଲ୍‌ପ୍‌ସରୁ ବାହାରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ପର୍ବତମାଳାର ଅତି ଉଚ୍ଚ ଅଞ୍ଚଳ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସବୁ ଅଂଶରେ ଅରଣ୍ୟ ଭରି ରହିଛି । ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଜାତୀୟ ଉଦ୍ୟାନ ଓ ସଂରକ୍ଷିତ ଅଞ୍ଚଳ ଥିବାରୁ ଏଥିରେ ଥିବା ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି । ଆଲ୍‌ପ୍‌ସ ଅଞ୍ଚଳଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ପୃଥିବୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟଟନସ୍ଥଳୀ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପର୍ବତ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଇଉରୋପ, ପର୍ଯ୍ୟଟନ, କ୍ରୀଡ଼ା

▷ ▷

ଆଲ୍‌ପକା

ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାର ପେରୁ, ଚିଲି ଓ ବଲିଭିଆ ଦେଶରେ ଆଣ୍ଡିଜ ପର୍ବତର ଗଡ଼ାଣିଆ ଅଂଶରେ ଛେଳି ଜାତୀୟ ଏହି ଜୀବ ବହୁ ଉଚ୍ଚରେ ରୁହନ୍ତି । କିଛି ନଖାଇ, ନପିଇ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଦିନ ରହିଯାଆନ୍ତି । ଏହାର ଗୋଡ଼ତଳଟି ଗଦିଭଳି, କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ଟାଣ ଓ ବଙ୍କାଳିଆ ନଖ ଅଛି । ତେଣୁ ଏହା ସହଜରେ ପଥର କାନ୍ଥିରେ ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଯାଇପାରେ । ଏହାର ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ ମିଟର । ଏମାନଙ୍କ ଲୋମରୁ ସୂତା କାଢ଼ି ଲୁଗା ବୁଣାଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜୀବଜଗତ

▷ ▷

ଆଲ୍‌ଫା-ପ୍ରକ୍‌ସିମା ସେଣ୍ଟାଉରୀ

ଗୋଟିଏ ତ୍ରି-ନକ୍ଷତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏ ଦୁଇଟି ହେଲେ ଅଂଶବିଶେଷ । ପ୍ରକ୍‌ସିମାଟି ହେଲା ସୂର୍ଯ୍ୟର ସବୁଠାରୁ ନିକଟତମ ନକ୍ଷତ୍ର ଓ ତା'ଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୪.୨୨୫ ଆଲୋକବର୍ଷ ଦୂରତାରେ ରହିଛି । ଖାଲି ଆଖିକୁ ଦେଖାଯାଉ ନଥିବା ଏହି ନିଷ୍ପ୍ରଭ-ନକ୍ଷତ୍ରଟିକୁ ୧୯୧୫ ମସିହାରେ ଆବିଷ୍କାର କରାଯାଇଥିଲା । ଖାଲି ଆଖିରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପୃଥିବୀରୁ ନିକଟତମ ନକ୍ଷତ୍ରଟି ହେଲା କିନ୍ତୁ ଆଲ୍‌ଫା ସେଣ୍ଟାଉରୀ । ପ୍ରାୟ ୪.୩୫ ଆଲୋକବର୍ଷ ଦୂରତାରେ ଏହା ଆମଠାରୁ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ବିଶ୍ୱ, ନକ୍ଷତ୍ର

▷ ▷

ଆଲ୍‌ବମ୍

ଲାଟିନ ଭାଷାରେ ଥିବା 'ଆଲବସ୍' ଶବ୍ଦରୁ ଏହି ଶବ୍ଦଟି ଆସିଛି । ପୁରାତନ ରୋମରେ ଯେଉଁ ଧଳା ବୋର୍ଡ ବା ପଟାଟିରେ ସାଧାରଣ ନୋଟିସ୍ ସବୁ ଲେଖାଯାଉଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଲ୍‌ବମ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ଅନେକ ସମୟରେ ଧର୍ମ ତଥା ଶାସନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ବିଭିନ୍ନ ଘଟଣାମାନ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଲେଖିଦେଇ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସେ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରିଦିଆଯାଉଥିଲା । ପରେ ଆଜିର ଏହି 'ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦ'ଟିର ବ୍ୟବହାର ଅନ୍ୟଭାବରେ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ସାଧାରଣତଃ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍, ଚିତ୍ରକଳା, ଡାକଟିକେଟ, ଡ୍ରଇଙ୍ଗ ବା ସେହିଭଳି ଧରଣର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବସ୍ତୁ ରଖିବା ପାଇଁ ଫାଙ୍କା ପୃଷ୍ଠାଥିବା ବନ୍ଧାଇବହିକୁ ବୁଝାଇଲା । ସଂଗୀତ ରେକର୍ଡିଙ୍ଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଶୋଭନ, ରୋମ, ସଂଗୀତ

▷ ▷

ଆଲ୍‌ବାଟ୍ରସ

ଯେତେ ଜାତିର ସମୁଦ୍ର ପକ୍ଷୀ ଅଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କ ଭିତରେ ବଡ଼ ହେଉଛି ଏହି ଆଲ୍‌ବାଟ୍ରସ । ଏଗୁଡ଼ିକ ବାର-ତେର ଜାତିର । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଓଜନ ପ୍ରାୟ ୧୦ କିଲୋଗ୍ରାମ । ଡେଣା ମେଲାଇ

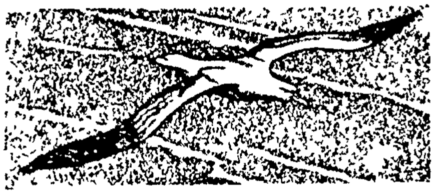

ଆଲ୍‌ବାଟ୍ରସ

ଦେଲେ ଚାରି ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଯାଏ । ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜୋରରେ ପବନ ବହୁଥାଏ ବା ଝଡ଼ ଭଳି ହେଉଥାଏ ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ପକ୍ଷୀଟି ତାର ଦୁଇ ଡେଣାକୁ ଆଦୌ କାମରେ ଲଗାଏ ନାହିଁ—ପବନରେ ଭାସି ଭାସି ଉଡ଼ିଗଲା ଭଳି ଗ୍ଲାଇଡ୍ କରିଯାଉଥାଏ । କେବଳ ଅଣ୍ଡା ଦେଲା ସମୟକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଅନ୍ୟ ସମୟରେ ଏହା ପାଣିରୁ ଭୂଇଁକୁ ଆସେ ନାହିଁ । ଥରକେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଅଣ୍ଡା ଦିଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପକ୍ଷୀ, ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବନ

▷ ▷

ଆଲ୍‌ବିନୀୟତା

ପ୍ରାଣୀର ଆଖି, ଚର୍ମ, କାତି, ପର କିମ୍ବା କେଶରେ ହଳଦିଆ, ଲୋହିତ, ଧୂସର ଓ କଳା ପିଗ୍‌ମେଣ୍ଟ ବା ବର୍ଣ୍ଣକର ଉପସ୍ଥିତି ଅଭାବରେ ଆଲ୍‌ବିନୀୟତା ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ଆଲ୍‌ବିନୋ ଜନ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରେ ବଞ୍ଚି ରହିବା ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇପଡ଼ିଥାଏ । କାରଣ କେତେକ କ୍ଷତିକାରକ ଆଲୋକ ବିକିରଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଚର୍ମରେ ବର୍ଣ୍ଣକର ଅଭାବ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ସମସ୍ୟା ଭାବେ ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଦିଏ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନିଜ ପରିବେଶ ସହିତ ଖାପ୍ ଖାଇ ଲୁଚିଛପି ରହିବାର କ୍ଷମତା ସେ ସବୁ ଜନ୍ତୁ ହରାଇଥା'ନ୍ତି ।

ମନୁଷ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟ ମେରୁଦଣ୍ଡୀ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଲ୍‌ବିନୀୟତା ହେଲା ଗୋଟାଏ ବଂଶଗତ ଅବସ୍ଥା । ବର୍ଣ୍ଣକ କୋଷର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଭାବ, ଭ୍ରୂଣ ବିକାଶ ସମୟରେ ଏସବୁ କୋଷ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥଳରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ନ ପାରିବା, ବର୍ଣ୍ଣକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ହରମୋନୀୟ ଉଦ୍ଦୀପନାର ଅଭାବ କିମ୍ବା ବର୍ଣ୍ଣକ କୋଷରେ ଉପକୋଷିକୀୟ ଅସୁବିଧା ଭଳି କାରଣ ସବୁରୁ ଆଲ୍‌ବିନୀୟତା ଦେଖା ଦେଇଥାଏ । ମଣିଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମେଲାନିନ୍ ନାମକ ଗୋଟିଏ ବର୍ଣ୍ଣକର ଅଭାବ ଏଥିପାଇଁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦାୟୀ । ଗୋଟିଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଲ୍‌ବିନୋ ପ୍ରାଣୀର ଶରୀର ଦେଖିବାକୁ ଦୁଧଭଳି ଧଳା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜୀବଜଗତ, ରଙ୍ଗ, ଇକୋଲଜି, ଇଭୋଲୁସନ

▷ ▷

ଆଲ୍‌ବୁକର୍କ, ଆଲ୍‌ଫୋଞ୍ଜୋ ଦ୍
(୧୪୫୩-୧୫୧୫)

ଭାରତରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ 'ଭାଇସରୟ' । ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଭାଗରେ ଓ ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଥମ ଭାଗରେ ଏହି ଦେଶ ଭାରତର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁ ଦୃଢ଼ ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇପାରିଲା, ସେଥି ନିମନ୍ତେ ଆଲ୍‌ବୁକର୍କ ଦାୟୀ ବୋଲି ଇତିହାସବିତ୍‌ମାନେ କହିଥା'ନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ଭାବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ପ୍ରାଚ୍ୟ ଜଗତରେ ସେ ହେଉଛନ୍ତି ପର୍ତ୍ତୁଗାଲୀ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ପ୍ରକୃତ ସଂସ୍ଥାପକ । ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଆଲ୍‌ବୁକର୍କଙ୍କୁ ଗୋଆରେ କବର ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପର୍ତ୍ତୁଗାଲ, ଗୋଆ, ଭାରତ

ଆଲ୍‌ବେନିଆ

ସରକାରୀ ନାମ **ରିପବ୍ଲିକା ଇ-ସ୍କିପରାଇସ୍ (ଆଲ୍‌ବେନିଆ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ଐକକେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବହୁଦଳୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର—ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ** *(୧୯୯୭ ମସିହାର ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧରେ ନିର୍ବାଚନ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଏ ଦେଶରେ ଗୃହଯୁଦ୍ଧ ଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ଲାଗିରହିଥିଲା)* ରାଜଧାନୀ **ଟିରାନେ** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଆଲ୍‌ବେନିଆନ** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୨୮,୭୪୮ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୩୪,୨୨,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ଟିରାନେ, ଡରସ, ଏଲବାସାନ, ସ୍କଡର, ଭ୍ଲୋର** ମୁଦ୍ରା **ଲେକ୍** ପତାକା **ଲୋହିତବର୍ଣ୍ଣ—ମଝିରେ ଦୁଇ ମୁଣ୍ଡଥିବା କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣର ଈଗଲ।**

ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ଏହି ରାଜ୍ୟଟି ଆଡ୍ରିଆଟିକ ସାଗର କୂଳରେ ଅବସ୍ଥିତ। ଏହାର ଉତ୍ତର ଓ ପୂର୍ବରେ ଅବିଭକ୍ତ ଯୁଗୋସ୍ଲାଭିଆ ତଥା ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବରେ ଗ୍ରୀସ୍ ରହିଛି। ପଶ୍ଚିମ ପାର୍ଶ୍ୱ ହେଲା ଉପକୂଳ। ଦେଶଟିର ଅଧିକାଂଶ ଅଂଶ ପାହାଡ଼ିଆ। ଜଳବାୟୁ ନାତିଶୀତୋଷ୍ଣ। ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ। ପଶୁପାଳନ କରି ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଲୋକ ଜୀବିକା ଅର୍ଜନ କରୁଛନ୍ତି। ବହୁ ପରିମାଣରେ ମୂଲ୍ୟବାନ କ୍ରୋମାଇଟ ପଥର ଆଲ୍‌ବେନିଆ ଭୂ-ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ଗଚ୍ଛିତ ଅଛି।

ଏ ଦେଶଟି ଆଗରୁ କମିଉନିଷ୍ଟ ଶାସନାଧୀନ ଥିଲା। ପରେ କିନ୍ତୁ ମୁକ୍ତ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଛି। ଆଲ୍‌ବେନିଆର ଲୋକସଂସ୍କୃତି ଓ ଲୋକକଳା ଖୁବ୍ ଉନ୍ନତ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇଉରୋପ, କମିଉନିଜମ୍

ଆଲ୍‌ସିଅସ୍
(ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୬୨୦-୫୮୦)

ବିଶ୍ୱପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରୀକ୍ ଗାଥାକବି। ପୁରାତନ ପୃଥିବୀର ସାହିତ୍ୟ ଜଗତରେ ଏହାଙ୍କ କୃତିକୁ ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଥାଏ। ରୋମୀୟ କବି ହୋରେସ୍ ଆଲସିଅସ୍‌ଙ୍କ କାମ ଦ୍ୱାରା ଅତିମାତ୍ରାରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ। ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୨ୟ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏହାଙ୍କର କାବ୍ୟକୃତିକୁ ୧୦ଟି ଭଲିଉମ୍‌ରେ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଜି ତାହା ବିଲୁପ୍ତ। କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଯେଉଁ ଆଂଶିକ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରମାଣ ପଣ୍ଡିତମାନେ ପାଇଛନ୍ତି, ସେଥିରୁ ଆଲ୍‌ସିଅସ୍‌ଙ୍କ ସାହିତ୍ୟିକ ମହତ୍ତ୍ୱ କଥା ସହଜରେ ଜଣାପଡ଼ିଯାଉଛି।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଗ୍ରୀକ୍ ସାହିତ୍ୟ, କବିତା, ବିଶ୍ୱସାହିତ୍ୟ

ଆଲକାତରା

ଯାହାକୁ ପଥର କୋଇଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ତାକୁ ଜାଳେଣି ବା ଇନ୍ଧନ ଭାବରେ ତ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ, ତା' ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦିନେ ତା ଭିତରୁ ଅନେକ ଦରକାରୀ ଜିନିଷ ବାହାରିପଡ଼ିଲା। ଆମକୁ ଏଇ ପଥର କୋଇଲା ଦୁଇଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ନୂତନ ନୂତନ ପଦାର୍ଥ ଦେଇସାରିଲାଣି। ତା'ରି ଭିତରେ ମୁହଁଛପା ଦେଇ ରହିଥିଲା ଆଲକାତରା ବୋଲି ଗୋଟିଏ ପଦାର୍ଥ। ତିନିଶହ ବର୍ଷ ତଳେ କୋଇଲାକୁ ସିଧାସଳଖ ବ୍ୟବହାର ନ କରି ସେଥିରୁ କୋକ୍ ଓ ଗ୍ୟାସ୍ ପାଇବାକୁ ଯେତେବେଳେ ଚେଷ୍ଟା କରାଗଲା ସେତେବେଳେ ଆସବନ ପ୍ରଣାଳୀର ଆଶ୍ରୟ ନିଆଗଲା। ସେଇଥିରୁ ମନୁଷ୍ୟ ପାଇଗଲା ଆଲକାତରା।

ଏହି ଆଲକାତରାହିଁ ସତେ ଯେପରିକି ଗୋଟାଏ ବିପ୍ଳବ ଆଣିଦେଲା। "ଜଣଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଟିକେ ବଥାଉଛି। ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ନେଇ ସେ ଟିକେ ଆସ୍‌ପିରିନ୍ ଖାଇଦେଲେ। ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ସେ କହିବେ ଏହି ଔଷଧଟି ହେଉଛି ଆଲକାତରାର ଦାନ। ତାହାରି ଭିତରେ ସଲ୍‌ଫା ଔଷଧ ମଧ୍ୟ ମୁହଁଛପା ଦେଇ ରହିଥିଲା। ଯେତେବେଳେ ଏହି ଔଷଧ ଚିହ୍ନା ପଡ଼ି ନଥିଲା, ଡାକ୍ତରମାନେ ବଡ଼ ଅସୁବିଧାରେ ପଡୁଥିଲେ। ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଖୁବ୍ ଦାମିକା ଗୋଲାପ ଅତର କେବଳ ରାଜା, ମହାରାଜା ବା ଧନୀଲୋକ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ଆଲକାତରା ଭିତରୁ ସେଇ ଗୋଲାପ ଓ ଅନ୍ୟ ବହୁ ପ୍ରକାରର ଅତର ଆଜି ବାହାର କରାଗଲାଣି। ଯେଉଁସବୁ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ତିଆରି ହେଉଛି ଆଲକାତରା ବିନା ତାହା ଏଭଳି ସୁନ୍ଦର ହୋଇ ନଥା'ନ୍ତା। ଫସଲକୁ ଯେଉଁସବୁ କୀଟ ନଷ୍ଟକରି ଦେଉଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଏହାରି ଭିତରୁ କୀଟମରା ଔଷଧ ବାହାରୁଛି। ଆଲକାତରାର ବିନା ସାହାଯ୍ୟରେ ଆମେ ଚମତ୍କାର ଫଟୋ ବା ଆଲୋକଚିତ୍ର ପାଇ ପାରୁନଥାନ୍ତେ। ଏହିଭଳି ଶହ ଶହ କଥା କୁହାଯାଇପାରେ।" କୋଇଲାକୁ ଯେତେବେଳେ କାର୍ବୋନାଇଜ କରାଯାଏ, ଅର୍ଥାତ୍ ପବନ ନଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ୯୦୦°ରୁ ୧୨୦୦° ସେଲ୍‌ସିଅସ୍ ଉତ୍ତାପରେ ଗରମ କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଆଲକାତରା ମିଳିଯାଏ। ଏହାକୁ ଇଂରାଜୀରେ କହନ୍ତି କୋଲ୍‌ଟାର।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, କୋଇଲା, ପେଟ୍ରୋଲିୟମ, ଔଷଧ, ନିର୍ମାଣ, ରଙ୍ଗ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, କେରୋସିନ

ଆଲଙ୍ଗପାୟା ରାଜବଂଶ

ବର୍ମା ବା ମ୍ୟାନ୍‌ମାର୍ ଦେଶର ଶେଷ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଜବଂଶ। ୧୭୫୨ରୁ ୧୮୮୫ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏମାନେ ସେଠି ରାଜତ୍ୱ କରୁଥିଲେ। କେତେକ ଐତିହାସିକଙ୍କ ମତରେ କିନ୍ତୁ ଏହି ରାଜତ୍ୱ କାଳ ୧୭୮୨ ମସିହାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି। ଆଲଙ୍ଗପାୟା ବଂଶର ଶେଷ ରାଜା ଥିବଙ୍କ ସମୟରେ ୧୮୮୫ ମସିହାରେ ଯେଉଁ ତୃତୀୟ ଇଂରେଜ-ବର୍ମା ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା, ତା ପରେ ପରେ ୬୦ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବର୍ମା ତା'ର ସ୍ୱାଧୀନତା ହରାଇ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନାଧୀନ ହୋଇଗଲା। ବର୍ମାରେ ରାଜତ୍ୱ କରି ଆସିଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧତମ ରାଜବଂଶ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଏହା ହେଲା ଗୋଟିଏ। ଏହି ବଂଶର ସବୁ ଶାସକଙ୍କର କିନ୍ତୁ ସମାନ ଯୋଗ୍ୟତା ନ ଥିବାରୁ ବର୍ମା ଇତିହାସରେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରଭାବର ତୁଳନାତ୍ମକ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥାଏ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମ୍ୟାନ୍‌ମାର୍, ଉପନିବେଶବାଦ

ଆଲମ୍‌ଆରା

ଏଇଟି ହେଲା ଭାରତରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ପ୍ରଥମ ସବାକ୍ ଚଳଚିତ୍ର ବା ଟକି। ୧୯୩୧ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୪ ତାରିଖ ଦିନ ବମ୍ବେର ଏକ

ଆଲମ୍‌ଆରା ଫିଲ୍ମରେ ନାୟିକା ଜୁବେଦା

ସିନେମାହଲରେ ଏହି ଚଳଚିତ୍ରଟିକୁ ପ୍ରଥମ କରି ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରାଯାଇଥିଲା। ଆଜି ଭାରତୀୟ ସିନେମା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବା ତାହା ଉପରେ ସଂଗୀତ-ନୃତ୍ୟର ଯେଉଁ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଛି, ତା'ର ମୂଳ ଉତ୍ସ ହେଲା ଆଲମ୍‌ଆରା।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତୀୟ ସିନେମା

ଆଲର୍ଜୀ

"ଜଣେ ଭୋଜି ଖାଇବାକୁ ଯାଇଥିଲେ; ତରକାରୀରେ କଞ୍ଚା କଦଳୀ ପଡ଼ିଥିଲା; ସେ ତାକୁ

ଖାଇଦେଲେ; ସକାଳୁ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ତାଙ୍କ ଦେହର ଚାରିଆଡ଼ ଯାଦୁ ଭଳି ହୋଇଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଯେଉଁମାନେ ଖାଇଲେ ସେମାନଙ୍କର କିଛି ହୋଇନାହିଁ । ଜଣେ ଖୁବ୍ ସୁସ୍ଥ ଲୋକ; ତାଙ୍କ ଘରେ ଚିଲିକା ସମୁଦ୍ର କଙ୍କଡ଼ା ଦିନେ ରାତିରେ ରନ୍ଧା ହୋଇଥିଲା; ପରିବାରର ଆଠ ଦଶଜଣ ଖାଇଲେ; ସକାଳୁ ଉଠି ଦେଖନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ ମୁହଁ ଫୁଲି ଲାଲ ହୋଇଯାଇଛି; ଦେହଯାକ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଫୁଲା ହୋଇଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କର କିଛି ହୋଇନାହିଁ; ଡାକ୍ତର କହିଲେ—କଙ୍କଡ଼ା ଖାଇବା ଦ୍ୱାରାହିଁ ଦେହରେ ଏହି ବିଷକ୍ରିୟା ହୋଇଛି । ଦଳେ ଲୋକ ମଉଜ ମଜଲିସ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଜାଗାକୁ ଯାଇଥିଲେ; ସେଠାରେ କିଛି ସମୟ ରହିଲା ପରେ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଛିଙ୍କ, ଆଖି କୁଣ୍ଡାଇ ହେଉଛି ଓ ପାଣି ବହୁଛି; ଜଣେ ଜଣେ ନିଶ୍ୱାସ ନେଲାବେଳେ କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି; ଚୁଚୁ ଚୁଚୁ ଗୋଟାଏ ଜାତିର ଫୁଲ ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଖୁବ୍ ହୁଏ ଓ ତାହାରି ପରାଗ ପବନରେ ଉଡ଼ିଆସି ଏମାନଙ୍କୁ ଏହି ବିପଦରେ ପକାଇଛି ।"

ଡାକ୍ତରମାନେ କୁହନ୍ତି, ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପଦାର୍ଥ ଜଣ ଜଣଙ୍କ 'ଧାତୁ'ରେ ଯାଏନାହିଁ । ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥକୁ ସମସ୍ତେ ଖାଉଛନ୍ତି ଓ କାହାର କିଛି କ୍ଷତି ହେଉନାହିଁ ତାକୁହିଁ ଖାଇ ଜଣଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରୋଗ ହୋଇଯାଉଛି । ଏହି ରୋଗକୁ ନାମ ଦିଆଯାଇଛି ଆଲର୍ଜୀ । ଏହାକୁ ଗୋଟିଏ ରୋଗ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ କହିହେବ ନାହିଁ । ତାହାର କାରଣ ହେଲା, ଶହ ଶହ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ଏଭଳି ହେଉଛି ଓ ଶହ ଶହ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି । ମଣିଷ ଜନ୍ମ ହେଲା ଦିନୁ ଏପରି ହୋଇ ଆସୁଛି । କିନ୍ତୁ ଅନେକ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ବିଷୟରେ ଗୋଟାଏ ମୋଟାମୋଟି ଧାରଣା କରିବା ସମ୍ଭବ ହେଉ ନଥିଲା ।

ଶରୀର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଥିବା କେତେକ କାରଣରୁ ଜଣ ଜଣଙ୍କୁ ଆଲର୍ଜୀ ହୋଇଥାଏ । ଅନ୍ୟ ଭାବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ବା ଶରୀରଟା ଯଦି ଅଯଥାରେ ଚିଡ଼ିଚିଡ଼ା ହୋଇଯାଏ, ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥଟା ହଜାର ହଜାର ଲୋକଙ୍କର କ୍ଷତି କରୁନାହିଁ ସେହି ପଦାର୍ଥ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶରୀର ଯଦି ରାଗି ଯାଉଛି ବା କହିବାକୁ ଗଲେ ତା' ଦେହରେ ସେହି ଜିନିଷଟା ସହୁନାହିଁ, ତେବେ କୁହାଯିବ ଯେ ସେହି ଜିନିଷ ପ୍ରତି ତାହାର ଆଲର୍ଜୀ ଭାବ ରହିଛି । କଥାରେ ଯେ କୁହାଯାଏ 'ଜଣକର ଖାଦ୍ୟ, ଅନ୍ୟ ଜଣକର ବିଷ'—ତାହାର ପ୍ରମାଣ ଏଇଠି ମିଳୁଛି । ଡାକ୍ତରମାନେ ଆଲର୍ଜୀ ରୋଧକ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏଭଳି ଗୋଟାଏ ଚାରିଆଡ଼କୁ ବାହା ମେଲିଥିବା ରୋଗର ପ୍ରତିକାର ବା ଚିକିତ୍ସା ସେଭଳି କିଛି ସହଜ ନୁହେଁ । ଶିଳ୍ପର ପ୍ରସାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏଭଳି କେତେକ ଧରଣର ଆଲର୍ଜୀ ବାହାରି ପଡ଼ୁଛି ଯାହାର କି ଚିକିତ୍ସା କରିବା କଠିନ ହୋଇଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାନବଶରୀର, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଖାଦ୍ୟ, ପରିବେଶ, ଅସଂକ୍ରାମ୍ୟତା ଓ ଶରୀର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା

▷▷

ଆଲାବେର୍, ଜିଆଁ ଲେରଣ୍ଡ ଡି
(୧୭୧୭-୮୩)

ଫରାସୀ ଗଣିତଜ୍ଞ, ଦାର୍ଶନିକ ତଥା ଲେଖକ । ଆଧୁନିକ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ଗୁଡ଼ିକର ରଚନା ତଥା ସଂପାଦନା ନିମନ୍ତେ ପକାଇଥିବା ମୂଳଦୁଆ ନିମନ୍ତେ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ବୋଧହୁଏ ବେଶୀ ଖ୍ୟାତି ମିଳିଛି । ଆଜିର ସବୁ ଧରଣର ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆର ପୂର୍ବସୁରୀ ବୋଲି ଧରାଯାଉଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ *'ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପେଡି'* ଗ୍ରନ୍ଥର ସେ କିଛିକାଳ ନିମନ୍ତେ ସଂପାଦକ ଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ପୁସ୍ତକ ମଧ୍ୟ ସେ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଗାଣିତିକ ବିଜ୍ଞାନକୁ ତାଙ୍କର ମୌଳିକ ଅବଦାନ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ, ଦର୍ଶନ, ଗଣିତ, ବିଜ୍ଞାନର ଇତିହାସ, ଫରାସୀ ସାହିତ୍ୟ

▷▷

ଆଲାର୍‌କାଲାମ୍
(ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୬ଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀ ?)

ବୋଧିସତ୍ତ୍ୱ ଗୌତମ ସଂସାର ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଯେତେବେଳେ ସତ୍ୟର ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ବାହାରିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ଏହି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଯୋଗୀଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ଆଲାର୍‌କାଲାମ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଯୋଗକ୍ରିୟାରେ ଶୀଘ୍ର ସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଦେଇ କିନ୍ତୁ ଗୌତମ ଯେତେବେଳେ ଆହୁରି ଅଧିକ ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁଲେ, ସେତେବେଳେ ଏହି ଯୋଗୀ ଏ ଦିଗରେ ନିଜର ଅସହାୟତା ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଫଳରେ ଗୌତମ ତାଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ଦେଇଯାଇଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ବୁଦ୍ଧତ୍ୱ ଲାଭ କରିବା ପରେ ଭଗବାନ ବୁଦ୍ଧ ମୂଳ ଗୁରୁ ଆଲାର୍‌କାଲାମ୍‌ଙ୍କ ନିକଟକୁ ଆସିବା ପାଇଁ ସର୍ବପ୍ରଥମ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକଟ କରିଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ତାଙ୍କର ତିରୋଧାନ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବୁଦ୍ଧ, ଯୋଗ

▷▷

ଆଲାସ୍କା

ରୁଷ ବୋଲି ଯେଉଁ ଦେଶ ଅଛି, ତାହା ଇଉରୋପ ଏବଂ ଏସିଆ—ଏହି ଦୁଇ ମହାଦେଶରେ ବ୍ୟାପି ରହିଛି । ୧୮୬୭ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୯ ତାରିଖ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିନ୍ତୁ ସେହି ଦେଶ ଆମେରିକା ମହାଦେଶର ଗୋଟାଏ ଅଂଶରେ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ରହିଥିଲା କେବଳ ଗୋଟିଏ ଅଣଓସାରିଆ ସମୁଦ୍ର—ବେରିଂ ପ୍ରଣାଳୀ । ରୁଷର ସମ୍ରାଟ ଜାର୍ କିନ୍ତୁ ଏକରକୁ ମାତ୍ର 'ଦଶ ପଇସା' ମୂଲ୍ୟରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳଟାକୁ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାକୁ ସେହି ବର୍ଷ ମାର୍ଚ୍ଚ ୩୦ ତାରିଖରେ ବିକ୍ରୀ କରିଦେଲେ । ତାହା ଯଦି ନ କରିଥା'ନ୍ତେ, ହୁଏତ

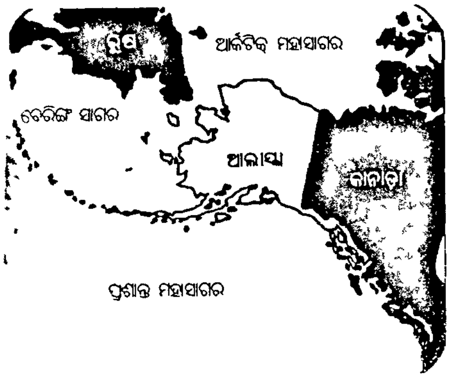

ଆଲାସ୍କା

ଆଜି ରୁଷ ହୋଇଥା'ନ୍ତା ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଦେଶ । ରୁଷଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ ଥିବା ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ସୀମା ଏହି ଆଲାସ୍କା ଯୋଗୁଁ ରୁଷର ପୂର୍ବ ସୀମାକୁ ପ୍ରାୟ ଲାଗିଯାଉଛି । ଏହା ହେଉଛି ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଷ୍ଟେଟ୍ ବା ରାଜ୍ୟ । ଆଲାସ୍କାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ୧୫,୩୦,୭୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର । ୧୯୦୧ ମସିହାରେ ଏଠାରେ କେବଳ ୪୪,୦୦୦ ଲୋକ ରହୁଥିଲେ । ୧୯୯୭ ମସିହାରେ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ୬,୦୦,୦୦୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ପହଞ୍ଚିଲାଣି । ବିଶାଳ ପରିମାଣର ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍ ଏଠୁ ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ରୁଷ, ମାନବ ସଭ୍ୟତା

▷▷

ଆଲାସ୍କା ପର୍ବତମାଳା

ଉତ୍ତର ଆମେରିକାର ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରୀୟ ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ପର୍ବତମାଳା । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ରକି ମାଉଣ୍ଟେନ୍‌ସର ଏହା ହେଲା ଅଂଶବିଶେଷ ।

ଉତ୍ତରରେ ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଇଟି ବ୍ୟାପୀ ରହିଛି । ୬,୧୯୪ ମିଟର ଉଚ୍ଚତା ବିଶିଷ୍ଟ ମାଉଣ୍ଟ ମାକ୍‌କିନି ଆଲାସ୍କା ପର୍ବତମାଳାରେ ରହିଛି; ଉତ୍ତର ଆମେରିକା ଭୂଖଣ୍ଡରେ ଏଇଟି ହେଲା ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚସ୍ଥାନ । ନାନା ଜାତିର ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଜୀବଜନ୍ତୁ ହେଲେ ଏହି ପାର୍ବତ୍ୟଅଞ୍ଚଳର ବିଶେଷତ୍ୱ । ପର୍ବତମାଳାର ପାଦଦେଶରେ ଥିବା ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଚାରଣ ଭୂମିରେ ବହୁ ଲୋକ ପଶୁପାଳନ କରି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଆଲାସ୍କା, ଉତ୍ତର ଆମେରିକା

▷ ▷

ଆଲାହାବାଦ

ଗଙ୍ଗା ଓ ଯମୁନା ନଦୀର ମିଳନ ସ୍ଥଳରେ ଉତ୍ତର-ପ୍ରଦେଶର ଏହି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସହରଟି ରହିଛି । ପୂର୍ବରୁ ଏଠି ପୁରାତନ ପ୍ରୟାଗ ସହର ରହିଥିଲା; ୧୫୮୩ ମସିହାରେ ନୂଆ ସହରଟି ସ୍ଥାପିତ ହେଲା । ୧୮୦୧ ମସିହାରେ ଇଂରେଜମାନେ ଆଲାହାବାଦକୁ ଦଖଲ କରିଗଲେ । ୧୮୫୭ ମସିହାରେ ହୋଇ-ଥିବା ଭାରତର ପ୍ରଥମ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମକୁ ଏହି ସହରଟିର ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଦାନ ରହିଛି । ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ବେଳେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ଥିଲା । କୁମ୍ଭମେଳା ବେଳେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଯାତ୍ରୀ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥା'ନ୍ତି ।

କେବଳ ସହରଟିର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ହେଲା ୮,୦୬,୪୪୭ । ଆଲାହାବାଦ ଜିଲ୍ଲାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ୭,୨୬୧ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଓ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୪୯,୦୯,୯୧୯ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ନେହରୁ ବଂଶ, ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, କୁମ୍ଭମେଳା

▷ ▷

ଆଲିଗେଟର

କୁମ୍ଭୀର ଭଳି ଦେଖାଯାଉଥିବା ସରୀସୃପ । ଆମେ-ରିକୀୟ ଓ ଚୀନା—ଏହି ଦୁଇ ଜାତିରେ ଏମାନେ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାରେ ବାସ କରୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଜୀବ କାଇମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଆଲିଗେଟର ବର୍ଗର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ । ଆଲିଗେଟରର ଖୁବ୍ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଲାଞ୍ଜ ରହିଛି । ସୁବିଧାରେ ପହଁରିବା ତଥା ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଏଇଟିକୁ ଏଭଳି କରାଯାଇଛି । ଏହାର ମୁଣ୍ଡଟି ଖୁବ୍ ଲମ୍ବା ଓ ଆଖି, କାନ ତଥା ନାକପୁଡ଼ା ମୁଣ୍ଡର ଉପର ଅଂଶରେ ରହିଛି । ହ୍ରଦ, ନଦୀ ତଥା ବିଶାଳ ଜଳପାଟ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଆଲି-ଗେଟରର ବାସସ୍ଥଳୀ । ଗାଢ ଶୀତଦିନେ କିନ୍ତୁ ଗାତ ଖୋଳି ତା ଭିତରେ ରହିଯାଇପାରନ୍ତି । ଏମାନେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ମାଂସାହାରୀ । କେତେକ ଆମେ-ରିକୀୟ ଆଲିଗେଟର ବେଳେବେଳେ ପ୍ରାୟ ୫.୮ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବା ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣତଃ ୧.୮ରୁ ୩.୭ ମିଟର ହେଲା ଏମାନଙ୍କର ହାରାହାରି ଲମ୍ବ । ଚୀନା ଜାତୀୟ ଜୀବଟି କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ସାନ ହୋଇଥାଏ—୧.୫ ମିଟର ହେଲା ଏମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଲମ୍ବ । ଆଲିଗେଟର ସାଧାରଣତଃ ୬୦ରୁ ୭୦ଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟାଣ ଖୋଳପାଯୁକ୍ତ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥାଏ । ଚମଡ଼ା ନିମନ୍ତେ ଏମାନଙ୍କୁ ଏତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ମରାଗଲା ଯେ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଉଭୟ ଜାତିର ଆଲିଗେଟରଙ୍କୁ 'ସଂରକ୍ଷିତ ଜୀବ' ହିସାବରେ ଗଣାଗଲାଣି । ଚୀନା ଆଲିଗେଟର ହୁଏତ ଆଉ ପୃଥିବୀରେ ନାହାନ୍ତି ବୋଲି କେତେକ ସଂରକ୍ଷଣ-ବିତ୍ ମତ ଦେଉଛନ୍ତି ।

କୁମ୍ଭୀର ଓ ଆଲିଗେଟର ଭିତରେ ମୂଳ ପାର୍ଥ-କ୍ୟଟି ହେଲା : ମୁହଁ ବନ୍ଦ କଲାବେଳେ କୁମ୍ଭୀରର ଦୁଇଟି ଯାକ ମାଢ଼ିର ଚତୁର୍ଥ ଦାନ୍ତ ଦୁଇଟି ସବୁ-ବେଳେ ପଦାକୁ ବାହାରି ରହିଥିଲା ବେଳେ ଏହି ଜୀବଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେଭଳି ହୁଏନାହିଁ । କୁମ୍ଭୀରର ନାକ ମଧ୍ୟ ଏହା ତୁଳନାରେ ବଡ଼ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସରୀସୃପ, କୁମ୍ଭୀର, କାର୍‌ନିଭୋରା, ସଂରକ୍ଷଣ, ଜୀବଜଗତ

▷ ▷

ଆଲୁମିନିୟମ

ଏହା ଗୋଟିଏ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ । ଅଳ୍ପ କେତେ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଧଳା ରଙ୍ଗର ଆଲୁ-ମିନିୟମ ବାସନ କୁସନ ଓଡ଼ିଶାର ସବୁଆଡ଼ର ଲୋକ ଦେଖିଲେ । ସେମାନେ ତାକୁ ସିଲ୍‌ଭର ବାସନ ବୋଲି କହିଲେ । ରୂପାର ଇଂରାଜୀ ହେଉଛି ସିଲ୍‌ଭର । ତା'ରି ଭଳି ରଙ୍ଗ ହୋଇ-ଥିବାରୁ ଏହି ନାମ ଦେଲେ ।

ଏହି ଧାତୁଟିକୁ ପ୍ରଥମେ ୧୮୨୫ ମସିହାରେ ହିଁ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଚିହ୍ନିପାରିଲେ । ତା'ପରେ ୩୦ ବର୍ଷ ଚାଲିଗଲା । ୧୮୫୫ ମସିହାରେ ଫ୍ରାନ୍‌ସ୍‌ର ରାଜଧାନୀ ପାରିସ ଠାରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ହେଉଥାଏ । ସେହିଠାରେ ସାଧାରଣ ଲୋକେ ପ୍ରଥମେ ନିଜ ଆଖିରେ ଏହି ନୂଆ ଧାତୁଟିକୁ ଦେଖିଲେ । ସେତେବେଳେ କୁହାଯାଉଥିଲା ସମସ୍ତଙ୍କର ଚାହିଦା ଏହା ପୂରଣ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । କାରଣ ଏତେ ପରିମାଣର ଆଲୁମିନିୟମ ମିଳିବ ନାହିଁ । ସେସମୟରେ ଏହାର କେତେ ଗ୍ରାମ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ଥିଲା ୫୬ ଟଙ୍କା । ସୁନା ଥିଲା ଏହା-ଠାରୁ ଶସ୍ତା । ଫ୍ରାନ୍‌ସ୍‌ର ରାଜା ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ ଦେଶର ରାଜାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପ୍ରାସାଦ ଭିତରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଆଲୁମିନି-ୟମରୁ ତିଆରି କଣ୍ଟା ଓ ଚାମଚ ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଟିକେ ତଳ ଆସନ, ସେମାନଙ୍କୁ ସୁନା ବା ରୂପାର ଚାମଚ ଦେଉଥିଲେ ।

ବହୁପ୍ରକାର କାମରେ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି । ଉଡ଼ାଜାହାଜର ଇଞ୍ଜିନକୁ ବାଦ୍‌ଦେଲେ ଆଉ ଯାହା ରହିଲା ତା'ର ଓଜନର ଶତକରା ପ୍ରାୟ ୬୯ ଭାଗ ହେଉଛି ଆଲୁମିନିୟମ । ଏହି ଧାତୁଟି ଖୁବ୍ ହାଲୁକା । ଲୁହାର ତିନି ଭାଗରୁ ଭାଗେ ଓଜନ । ଏଥିରୁ ସହଜରେ ତାର ତିଆରି କରିହୁଏ, ଅତି ପତଳା ଚଦର ମଧ୍ୟ ବାହାର କରାଯାଇ ପାରିବ । ଏହାକୁ କଳଙ୍କି ଖାଇପାରେ ନାହିଁ । ବକ୍-ସାଇଟ ପଥରରୁ ଆଲୁମିନିୟମ ବାହାର କରା-ଯାଇଥାଏ ।

ପାରମାଣବିକ ନମ୍ବର	*୧୩*
ପାରମାଣବିକ ଓଜନ	*୨୬.୯୮୧୫*
ଗଳନାଙ୍କ	*୬୬୦° ସେ*
ସ୍ଫୁଟନାଙ୍କ	*୨୪୬୭° ସେ*

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଧାତୁ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ନିର୍ମାଣ, ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍, ମୌଳିକ ଉପାଦାନ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଖଣିଜ ପଥର, କୋରାପୁଟ

ଚୀନା ଆଲିଗେଟର (ଚିତ୍ର) ଜାତି ଆଜି ପ୍ରାୟ ଅବଲୁପ୍ତ ।

▷ ▷

ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର
(ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୩୫୬-୩୨୩)

କେବଳ ଓଡ଼ିଶା କାହିଁକି, ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ର ଓ ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକେ ଏହାଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛିନା କିଛି ଜାଣନ୍ତି । ସେ ଯୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟାରେ ଜଣେ ଧୁରନ୍ଧର ସମ୍ରାଟ ଥିଲେ ଓ ଗ୍ରୀସ୍‌ରୁ ଭାରତ ବର୍ଷ ଭିତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଅଞ୍ଚଳର ବହୁ ରାଜାଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରି କ୍ଷମତା ବିସ୍ତାର କରିଥିଲେ । ସେଥି-ଯୋଗୁଁ ଇତିହାସ ପଣ୍ଡିତମାନେ ତାଙ୍କର 'ଅତି-ମାତ୍ରାରେ ପ୍ରଶଂସା କରି ପକାଇଛନ୍ତି । ଗ୍ରୀସ୍‌ଦେଶରେ ସେ ଯେତେବେଳେ ରାଜାହେଲେ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ମାତ୍ର କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ ବୟସ । ତା' ପରେ ବାରବର୍ଷ କାଳ ବହୁ ରଣକ୍ଷେତ୍ରରେ ଲଢ଼ି ବିଜୟ ହାସଲ କଲେ । ଗୋଟିଏ ସୁଦ୍ଧା ଯୁଦ୍ଧରେ ଆଲେକ୍-ଜାଣ୍ଡାର ହାରିନାହାନ୍ତି ।

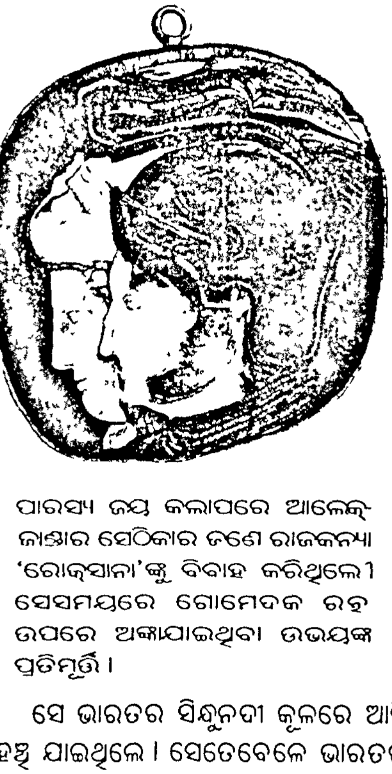

ପାରସ୍ୟ ଜୟ କଲାପରେ ଆଲେକ୍-ଜାଣ୍ଡାର ସେଠିକାର ଜଣେ ରାଜକନ୍ୟା 'ରୋକ୍‌ସାନା'ଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଥିଲେ। ସେସମୟରେ ଗୋମେଦକ ରତ୍ନ ଉପରେ ଅଙ୍କାଯାଇଥିବା ଉଭୟଙ୍କ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ।

ସେ ଭାରତର ସିନ୍ଧୁନଦୀ କୂଳରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଭାରତର ଯେଉଁମାନେ ରାଜା ଥିଲେ ସେମାନେ ଭୟଭୀତ ହୋଇଗଲେ ମଧ୍ୟ ଝେଲମ୍ ନଦୀ କୂଳରେ ରାଜା ପୁରୁ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସାହସର ସହିତ ଲଢ଼ିଲେ । ବୀର ପୁରୁ ହାରିଯାଇ ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାରଙ୍କ ହାତରେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ରହିଲେ । ପୁରୁ ଓ ପୁରୁଙ୍କ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କ ବୀରତ୍ୱ ଦେଖି ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର କିନ୍ତୁ ଏଭଳି ବିସ୍ମିତ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଫେରାଇ ଦେଲେ । ତା' ପରେ ଏହି ଗ୍ରୀସ୍ ରାଜାଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ଗଙ୍ଗା ନଦୀ ପାର ହୋଇ ଭାରତର ଆହୁରି ଭିତରକୁ ପଶିବେ ବୋଲି । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ଗ୍ରୀସ୍‌ର ସୈନ୍ୟମାନେ ଥକି ପଡ଼ିଲେଣି । ସେମାନେ ଆଉ ଆଗକୁ ଯିବାପାଇଁ ସାହସ କଲେ ନାହିଁ କି ଇଚ୍ଛା ମଧ୍ୟ କଲେ ନାହିଁ । ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ବେଲୁଚିସ୍ତାନର ବିପଦସଂକୁଳ ତଥା ଅଗମ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ଦେଇ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୩୨୩ ମସିହାରେ ବାବିଲୋନ ଫେରିଗଲେ ଓ ସେଇଠି ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଗ୍ରୀସ୍, ଭାରତ, ଯୁଦ୍ଧବିଦ୍ୟା, ପୁରୁ ରାଜା

▷ ▷

ଆଲେଣ୍ଡେ, ଗସେନ୍‌ସ ସାଲ୍‌ଭାଡର
(୧୯୦୮-୭୩)

ଚିଲୀର ଏହି ସାମ୍ୟବାଦୀ ନେତା ଗୋଟାଏ ଗଣ-ତାନ୍ତ୍ରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭିତରେ କମିଉନିଷ୍ଟ ସମାଜବାଦର ପ୍ରଚଳନ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ । ୧୯୭୦ ମସିହାରେ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ଭାବେ ନିର୍ବାଚିତ ହେଲା-ପରେ ସେ ଦେଶର ବ୍ୟବସାୟୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନ୍ୟସ୍ତସ୍ୱାର୍ଥ ଗୋଷ୍ଠୀ କିନ୍ତୁ ଆଲେଣ୍ଡେଙ୍କର ଏହି ନୀତିର ବିରୋଧ କଲେ ଓ ୧୯୭୩ ମସିହାରେ ଏକ ରକ୍ତାକ୍ତ ସାମରିକ ବିଦ୍ରୋହରେ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମତା-ଚ୍ୟୁତ କରାଗଲା । ଏହି ବିଦ୍ରୋହକୁ ବିରୋଧ କରି ଲଢୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
କମିଉନିଜମ୍, ଚିଲୀ

▷ ▷

ଆଲୋକ

ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ ସ୍ପେକ୍‌ଟ୍ରମ୍‌ର ଯେଉଁ ଅଂଶଟିକୁ ମଣିଷ ଖାଲି ଆଖିରେ ଧରିପାରେ ବା ଦେଖିପାରେ, ତାହା ହେଲା ସାଧାରଣ ଅର୍ଥରେ ଆଲୋକ । ଗୋଟିଏ ସେଣ୍ଟିମିଟରର କେତେଶହ କୋଟି ଭାଗରୁ ଆରମ୍ଭ କରି କେତେକୋଟି କିଲୋ-ମିଟର ଲମ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତରଙ୍ଗ-ଦୈର୍ଘ୍ୟର ବିକିରଣ ଏହି ସ୍ପେକ୍‌ଟ୍ରମ୍‌ରେ ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ କେବଳ ୭ x $୧୦^{-୫}$ ସେଣ୍ଟିମିଟର ଠାରୁ ୪ x $୧୦^{-୫}$ ସେଣ୍ଟିମିଟର ଲମ୍ବ ତରଙ୍ଗ ଦୈର୍ଘ୍ୟର ସମସ୍ତ ବିକିରଣ ହେଲା 'ଦୃଶ୍ୟମାନ ଆଲୋକ'; ଏହା ହେଲା ଯଥାକ୍ରମେ ଗାଢ ଲୋହିତ ଏବଂ ଗାଢ ବାଇଗଣି ଓ ଏହି ଦୁଇଟିର ଅନ୍ତର୍ବର୍ତ୍ତୀ ରଙ୍ଗ ସମୂହର ଆଲୋକର ପ୍ରକାଶ । ଗାଢ଼ ଲୋହିତ ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଅବରକ୍ତ ବା ଇନ୍‌ଫ୍ରାରେଡ ଓ ଗାଢ଼ ବାଇଗଣି ପରେ ଥିବା ପରାବାଇଗଣି ବା ଅଲଟ୍ରାଭାଓଲେଟ ଆଲୋକକୁ ମଣିଷ ଆଖି ଦେଖିପାରେ ନାହିଁ ।

ଭାକୁମରେ ଆଲୋକର ଗତି ହେଲା ସେକଣ୍ଡକୁ ୨.୯୯୭୯୨୫ x $୧୦^{୮}$ ମିଟର ବା ପ୍ରାୟ ୩,୦୦,୦୦୦ କିଲୋମିଟର । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅର୍ଥରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ୦.୦୦୦୦୦୦୦୦ ୩୩୩୫୬୪୦୯୫୨ ସେକଣ୍ଡରେ ଆଲୋକ ଗୋଟିଏ ମିଟର ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିପାରେ ବା ଗୋଟିଏ ସେକଣ୍ଡରେ ୨୯,୯୭,୯୨,୪୫୮ ମିଟର ଗତିକରେ । କିନ୍ତୁ ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ବିକାଶ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଲୋକର ବେଗ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ସଠିକ ଭାବେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ସବୁ-ବେଳେ ଗ୍ଭଲୁ ରହିଛି ଓ ଏଠାରେ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ବେଗର ହିସାବ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ନବେ ଦଶକର ଆରମ୍ଭରେ ନିର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି ।

ଆଲୋକର ଗତି ହେଲା ଭୌତିକବିଜ୍ଞାନର ଗୋଟିଏ ମୌଳିକ ଅପରିବର୍ତ୍ତୀ ବା କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟ । ବିଶ୍ୱର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ଏହି ଗତିକୁ ଟପି ଅଧିକ ବେଗରେ ଗତି କରିପାରିବ ନାହିଁ । ସେଥି-ପାଇଁ ବିଶ୍ୱର ଯେ କୌଣସି ଅଂଶରେ ମାପିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଲୋକର ବେଗରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥିବା କଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ପଦାର୍ଥ ଓ ଉର୍ଜାର ତୁଲ୍ୟତା ନିୟମ ଅନୁସାରେ କେବଳ ଆଲୋକ କିମ୍ବା ନିଜର ଇନ୍‌ଟ୍ରନ୍‌ସିକ ବା ନିଜସ୍ୱ ମାସ ନ ଥିବା ଆଲୋକ ଧରଣର କେତେ-ଗୁଡ଼ିଏ ତରଙ୍ଗ ହିଁ ଏହି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ବେଗ ହାସଲ କରିପାରିବେ ବା ଗତି କରିପାରିବେ ।

ଆଲୋକ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଏ ଓ ତାହା କ'ଣକରେ ସେକଥା ଜଣେ ନିଜ ଅନୁଭୂତିରୁ ହିଁ ସବୁଠାରୁ ଭଲଭାବରେ ବୁଝିପାରିବ । ଆଲୋକ ଥିଲେ 'ଦେଖି' ହେବ—ନ ଥିବା ଅବସ୍ଥାଟି ହେଲା ଅନ୍ଧାର । ବିଶ୍ୱର ସବୁ ଆଲୋକର ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ନକ୍ଷତ୍ରରେ ରହିଛି ବୋଲି ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ଧରି ନିଆଯାଇପାରେ । ସୂର୍ଯ୍ୟଠାରୁ ପୃଥିବୀ ଉପ-ରକୁ ଯେଉଁ ଆଲୋକ ଓ ତାପ ଆସୁଛି, ତାହା ଫଳରେ ପୃଥିବୀରେ ଜୀବନ ସୃଷ୍ଟି ଓ ଜୀବନ-ଧାରଣ ଭଳି କଥା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରୁଛି । ଆଲୋକ ଭିତରେ ଥିବା ଉର୍ଜାର ବ୍ୟବହାର କରି ତା ସାହା-ଯ୍ୟରେ ସବୁଜ ଗଛପତ୍ର ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି । ମଣିଷର ଗ୍ଭରିପଟ ବା ତା ପରିବେଶ ବିଷୟରେ ଆଲୋକ ହିଁ 'ବାର୍ତ୍ତା' ବହନ କରି ତାକୁ ବହୁ କଥା ଜଣାଇ ଦେଉଛି ।

ବିଶ୍ୱରେ ପ୍ରଥମେ ଆଲୋକର ସୃଷ୍ଟି କିଭଳି ହେଲା ସେ ବିଷୟରେ ଅବଶ୍ୟ ସବୁ ପଣ୍ଡିତଙ୍କର ମତ ସମାନ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ମତକୁ ଅଧି-କାଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଯାଇଛନ୍ତି ଓ ତାହା ହେଲା—ବିଶ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ହେବାର ପ୍ରାୟ ତିନିଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ପରେ ତାହାର ଅବାରିତ ବିସ୍ତାର ଓ ଶୀତଳୀକରଣ ଯୋଗୁଁ ଆଗରୁ ଏକହୋଇ ବା ଏକ ରୂପରେ ଥିବା ପଦାର୍ଥ

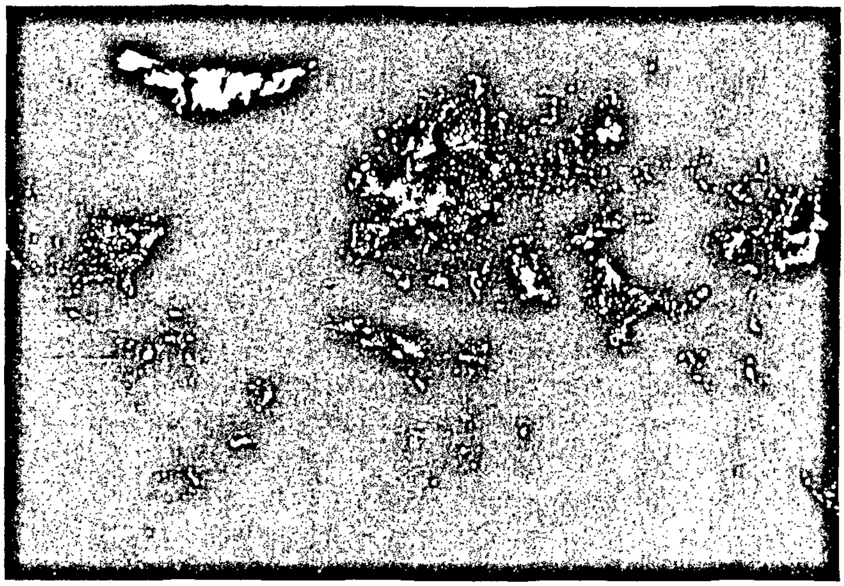

ଧରିତ୍ରୀ ବିଷୟରେ ମଣିଷର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଅନୁଭୂତି ଓ ଅନୁଭବ ପଛରେ ରହିଛି 'ଆଲୋକ'ର ଉପସ୍ଥିତି। ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ଦ୍ୱାରା ପୃଥିବୀ 'ଦିନ'ରେ ଆଲୋକିତ ହେଉଥିଲାବେଳେ 'ରାତି'ରେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ କାରଣରୁ କିପରି ସେଭଳି ହୋଇଥାଏ ତାହା ମହାକାଶରୁ ନିଆଯାଇଥିବା ଏହି କମ୍ପୋଜିଟ ଚିତ୍ରଟି ସୂଚାଇ ଦେଉଛି।

ଏବଂ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ ଉର୍ଜା ପରସ୍ପରଠାରୁ କ୍ରମେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ହୋଇଗଲେ । ବିକିରଣ ଉର୍ଜାର ପରମାଣୁ କଣ ବା କ୍ୱାଣ୍ଟମ ହେଲା ଫୋଟନ ଓ ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ହେବା ସମୟ ପରଠାରୁ ଯାଇ ତାହା ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ମୁକ୍ତଭାବେ ଆଲୋକ ରୂପରେ ବିଚରଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଫଳରେ 'ମାଇକ୍ରୋୱେଭ ଓ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ'ର ସୃଷ୍ଟି ସମ୍ଭବ ହେଲା ।

ତେଣୁ ସୃଷ୍ଟିର ପ୍ରଥମ ତିନି ଲକ୍ଷ ବର୍ଷରେ ବିଶ୍ୱ 'ଅନ୍ଧାର' ଥିଲା ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରେ।

ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ପଦାର୍ଥରୁ ଆଲୋକ ଆସି ସାଧାରଣତଃ ଆଖିରେ ପହଞ୍ଚିଥାଏ । ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ କିନ୍ତୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ପଦାର୍ଥରୁ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଉଥିବା ଆଲୋକକୁ ହିଁ ଦେଖି ହୋଇଥାଏ । ନିଜର ଆଲୋକ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ତଥା ଅନ୍ୟ ଗ୍ରହ ସବୁକୁ ଦେଖିହେବାର କାରଣ ହେଲା ସେମାନେ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିପାରୁଛନ୍ତି । ଜଣେ ଗୋଟାଏ ବହିର ପୃଷ୍ଠା ପଢ଼ିପାରୁଛନ୍ତି—କାରଣ ଦିନରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ବା ରାତିରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଲୋକ ଉତ୍ସରୁ ଆଲୋକ ସେହି ବହି ପୃଷ୍ଠାରୁ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇ ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚୁପାଉଛି । ରିଫ୍ଲେକ୍ସନ୍—ଆଲୋକର ପ୍ରତିଫଳନ ବା ପରାବର୍ତ୍ତନ ନିୟମ ଯୋଗୁଁ ଏହା ସମ୍ଭବ ହେଉଛି । ସବୁପ୍ରକାର ପଦାର୍ଥ ପୃଷ୍ଠରୁ ଆଲୋକ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଦର୍ପଣ ବା ସେହିଭଳି ଅନ୍ୟ କେତେକ ପଦାର୍ଥରେ ଏହି କ୍ରିୟା ଅଧିକ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଭାବେ ଘଟୁଥିବାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକର ଏଭଳି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ।

ଆଲୋକ ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱଚ୍ଛ ବା ପାରଦର୍ଶୀ ମାଧ୍ୟମରୁ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସେହି ଧରଣର ମାଧ୍ୟମ ମଧ୍ୟକୁ ଗତି କରେ, ସେତେବେଳେ ରିଫ୍ରାକ୍ସନ—ଆଲୋକର ପ୍ରତିସରଣ ବା ଅପବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥାଏ । ଆଲୋକରେଖାର ଦିଗ ଅର୍ଥାତ୍ ତା ପଥ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଫଳରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ପାଣିତଳେ ଥିବା ପଦାର୍ଥକୁ ଅନାଇଲେ ଆଲୋକର ଏହି ନିୟମ କଥା ସହଜରେ ଜାଣି ହୁଏ । ପବନ ଅପେକ୍ଷା ଆଲୋକର ଗତି ପାଣିରେ କମ୍ ହୋଇଥିବାରୁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାହା ପ୍ରତିସରିତ ହୋଇଯାଇଥାଏ । କାଚ ମଧ୍ୟ ଆଲୋକ ଅପବର୍ତ୍ତନକ୍ଷମ । ତାହା ଏଭଳି କରିପାରୁଥିବାରୁ କାଚରୁ ଲେନ୍ସ ତିଆରି କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି । ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖିଣ୍ଡେ କାଚକୁ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଢଙ୍ଗରେ ଗଢ଼ିଦିଆଯାଇଥାଏ । ଶ୍ୱେତ ଆଲୋକକୁ ପ୍ରତିସରିତ କରି ସେଥିରେ ଥିବା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗକୁ ଦେଖି ହେବ । ଏଭଳି ପ୍ରତିସରଣ କରିବା ଫଳରେ ଆଲୋକ ରେଖାର ଯେଉଁ ବିସ୍ତାର ହେବ, ତାକୁ ଡିସ୍ପରସନ୍ ବା ପ୍ରକୀର୍ଣ୍ଣନ କ୍ରିୟା ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଗୋଟାଏ ପଦାର୍ଥର ରଙ୍ଗ ବା ବର୍ଣ୍ଣ କିଭଳି ହେବ, ତାହା ସେହି ପଦାର୍ଥ ଆଲୋକ ସ୍ପେକ୍ଟ୍ରମ୍‌ର ଯେଉଁ ଅଂଶଟିକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରୁଛି ସେଥିରୁ ଜଣାଯାଏ । କାରଣ ଅଧିକାଂଶ ପଦାର୍ଥ କେତେକ ରଙ୍ଗକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିପାରୁଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ ବହୁ ରଙ୍ଗକୁ 'ଶୋଷି' ନେଇଥା'ନ୍ତି ବା ନିଜ ଦେହରେ ଭେଦାଇ ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ପତ୍ରଟି ସବୁଜ ଦେଖାଯିବାର କାରଣ ହେଲା ଏହା ଆଲୋକ ସ୍ପେକ୍ଟ୍ରମ୍‌ର ସବୁଜ ଅଂଶକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରୁଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ ଅଂଶ ସବୁକୁ ଶୋଷି ନେଉଛି । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଆଦୌ ସବୁଜ ସ୍ପେକ୍ଟ୍ରମ୍‌ର ଅଂଶ ନ ଥିବା ଗୋଟାଏ ଆଲୋକରେସେହି ପତ୍ରଟିକୁ ଦେଖାଯିବ, ତେବେ ତାହା ଆଉ ବେଶୀ କିଛି ପ୍ରତିଫଳନ ଘଟାଇବାକୁ ସମର୍ଥ ନ ହୋଇ ଆଖିକୁ ପ୍ରାୟ କଳା ବୋଲି ଦେଖାଯିବ ।

ଆଲୋକ ଯେ ଏକ ସରଳ ରେଖାରେ ଗତି କରେ ଏକଥା ସାଧାରଣ ଭାବେ କୁହାଗଲେ ଚଳିଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ତାହା ନୁହେଁ । ଆଲୋକ ଏବଂ ପଡୁଥିବା ତା'ର ଛାଇ ଭିତରେ ଅନ୍ଧାରୁଆ ଓ ଆଲୋକିତ ବୃତ୍ତ-ସମଷ୍ଟିବିଶିଷ୍ଟ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ରେଖାସବୁ ରହିଥିବା କଥା ଜଣାଯାଏ । ସେହିଭଳି, ଭଲକରି ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଜଣାଯିବ ଯେ କୌଣସି ପଦାର୍ଥର ଛାଇ ମଧ୍ୟ କେବେହେଲେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ତୀକ୍ଷ୍ଣ କିମ୍ବା ସ୍ପଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ଏହି ଅବସ୍ଥାକୁ ଆଲୋକର ଡିଫ୍ରାକ୍ସନ୍ ବା ବିବର୍ତ୍ତନ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏଭଳି ହେବାର କାରଣ ହେଲା—ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସିଧା ବା ଗୋଟିଏ ସରଳରେଖାରେ ଗତି ନ କରି ସମୟେ ସମୟେ ଆଲୋକରେଖାର ଆକୃତି ଅତି ସାମାନ୍ୟ ପରିମାଣରେ ବକ୍ର ହୋଇଯାଇଥାଏ ।

ଆଲୋକକୁ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍‌ମାନେ ଉଭୟ ତରଙ୍ଗ ବା ୱେଭ ଓ କଣ ବା ପାଟିକଲ୍ ଭାବେ ଗଣିଥା'ନ୍ତି । ନିଶ୍ଚଳ ଜଳରାଶି ଭିତରକୁ ଗୋଟାଏ କିଛି ପକାଇଦେଲେ ଯେମିତି ତରଙ୍ଗର ସୃଷ୍ଟିହୁଏ ଓ ଜଳଲହରୀ ସବୁ ତରଙ୍ଗ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଯେଉଁଭଳି କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଣୁ ଭାବେ ସବୁଦିଗରେ ବ୍ୟାପିଯା'ନ୍ତି, ଆଲୋକ ପ୍ରାୟ ସେହି ରୀତିରେ ଗତି କରିଥାଏ । ଏହିସବୁ 'ଆଲୋକ ଲହରୀ'ର ଗୋଟିଏ ଶୀର୍ଷରୁ ଅନ୍ୟ ଶୀର୍ଷର ଦୂରତାକୁହିଁ ତରଙ୍ଗ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ସବୁପ୍ରକାର ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ତରଙ୍ଗ ଉର୍ଜାଶୀଳ ହୋଇଥିବାରୁ, ଆଲୋକ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ଧାତବ ପୃଷ୍ଠ ଉପରେ ପଡ଼ିଲେ, ସେସବୁ ଧାତବ ପଦାର୍ଥ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଉତ୍ସର୍ଜନ କରିଥା'ନ୍ତି । ଏଭଳି ହେବାକୁ ଫଟୋଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ ଏଫେକ୍ଟ ବା ପ୍ରକାଶବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରଭାବ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିଗରେ କେବଳ ଆଲୋକକମ୍ପନ ସୃଷ୍ଟି କରିହୋଇଥାଏ । ଏଭଳି କରିବାକୁ

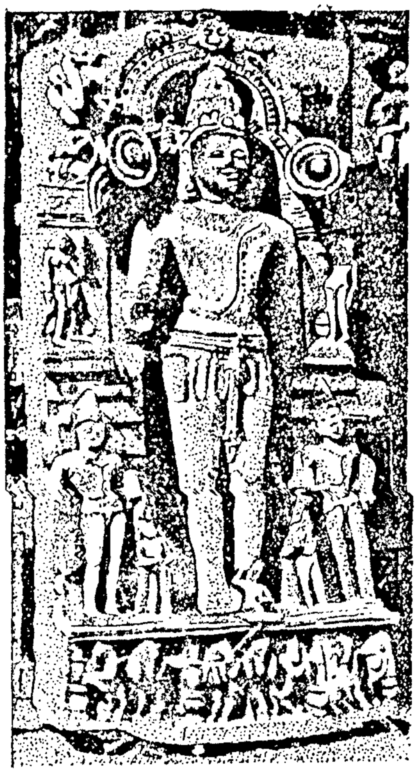

କୋଣାର୍କ ମନ୍ଦିରରେ ଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରତିମା । ତାଙ୍କଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଆଲୋକ ଯୋଗୁଁ ପୃଥିବୀରେ ଜୀବନର ସୃଷ୍ଟି ତଥା ଧାରଣ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଥିବାରୁ, ସବୁ ଧର୍ମରେ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ସେ ପୂଜା ପାଇ ଆସୁଛନ୍ତି ।

ପୋଲାରାଇଜେସନ ବା ଧ୍ରୁବଣ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ପ୍ରିଜମ୍ ବା ପୋଲାରାଇଜିଙ୍ଗ୍ ପ୍ଲେଟ୍ ଦ୍ୱାରା ଧ୍ରୁବଣ ସୃଷ୍ଟି କରିହେବ । ଉନ୍ନତ ଧରଣର କଳାଚକ୍ଷମା, ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର କାମେରା ଫିଲ୍ଟର୍ ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତିରେ ଏ ସବୁର ବ୍ୟବହାର ରହିଛି । ଗୋଟାଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର କମ୍ପନ ହେଲା ଆଲୋକର ଷ୍ଟିମୁଲେଟେଡ ଏମିସନ ବା ଉଦ୍ଦୀପିତ ଉତ୍ସର୍ଜନ । ଏହା ଫଳରେ 'ଲେଜର' ରଶ୍ମିର ସୃଷ୍ଟି ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରୁଛି ।

ଆଲୋକର ଦୁଇଟି ଗୁଣଧର୍ମ ହେଉଛି ଏହାର ଅନ୍ୟସବୁ ଗୁଣଧର୍ମ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ମୌଳିକ ତଥା ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ପ୍ରଥମଟି ହେଲା, ଏହା ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ଊର୍ଜା ଯେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ବା ସ୍ପେସ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ନିଜକୁ ଅତିବେଗରେ ଜାହିର କରିପାରୁଛି । ରାସାୟନିକ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଊର୍ଜା ଏ ଦିଗରେ ଏହାର ସମକକ୍ଷ ନୁହଁନ୍ତି । ବିଜ୍ଞାନ ଭାଷାରେ କହିବାକୁ ଗଲେ—ଆଲୋକ-ରୂପୀ ଊର୍ଜା ସବୁବେଳେ ଗତିଶୀଳ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଛି ଓ ଏହାର ଗତି କେବଳ ପରୋକ୍ଷଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଗୁଣଧର୍ମଟି ହେଲା, ଆଲୋକ କିରଣପୁଞ୍ଜ ବା ବିମ୍ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ନେଇ ବାର୍ତ୍ତା ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଇପାରିଥାଏ । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହି ବାର୍ତ୍ତା ଆଲୋକ ବିମ୍‌ଟିର ଉତ୍ସ କଥା ଜଣାଇଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାଟରେ ଏହା ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଛି, ତା କଥା ମଧ୍ୟ 'ଗ୍ରହୀତା'କୁ ଜଣାଇଦେଇଥାଏ । ସେଇଥିପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଅପେକ୍ଷା ଆଲୋକ-ସମ୍ବେଦୀ ଚକ୍ଷୁ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ତଥ୍ୟ ବା ବାର୍ତ୍ତା ମସ୍ତିଷ୍କ ପାଇଯାଇଥାଏ । ଚକ୍ଷୁଠାରୁ ଆହୁରି ଶହ ଶହ, ହଜାର ହଜାର ବା ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଗୁଣ ଅଧିକ ତଥ୍ୟ ମଣିଷ ସୃଷ୍ଟ 'ଯନ୍ତ୍ର ଚକ୍ଷୁ' ସବୁ ପାଇଯିବାର କାରଣ ହେଲା ଚକ୍ଷୁ ଆଲୋକର କେଉଁ ଅଂଶକୁ ଦେଖିପାରିବ ତା'ର ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମା ଥିଲାବେଳେ ଅନ୍ୟଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାହା ନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଲୋକ-ଗବେଷଣା କ୍ରମ, ଆଲୋକ-ବର୍ଷ, ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଳେଷଣ, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ବିଶ୍ୱ, ଫୋଟନ, ଲେଜର, ଆଖି ଓ ଦୃଷ୍ଟିକ୍ରିୟା, ଆଖି, କୃଷି, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତ, ଜୀବଜଗତ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର, ନକ୍ଷତ୍ର, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଗତି, ରଙ୍ଗ, କ୍ୱାଣ୍ଟମ ତତ୍ତ୍ୱ, ଜଳମଣ୍ଡଳ, ଜୀବନ, ସାହିତ୍ୟ, ଭୌତିକ ଅପରିବର୍ତ୍ତୀ, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ, ବିଶ୍ୱସୃଷ୍ଟି, ଲୋକସଂସ୍କୃତି, ପଦାର୍ଥ, ଊର୍ଜା, ଦର୍ଶନ, ଧର୍ମ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଆଲୋକ-ଗବେଷଣାକ୍ରମ

ମାନବଜ୍ଞାନର ଗୂଢ଼ ରହସ୍ୟ ଭେଦ କରିବାପାଇଁ ବିଜ୍ଞାନୀ ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତିର ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଉପଗ୍ରହ ବିଷୟରେ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଧାରଣା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଛି, ଆଲୋକ ତା ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ । କେବଳ ଆଧୁନିକ ଯୁଗର ବିଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କୁ ନୁହେଁ, ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ଦାର୍ଶନିକ, କବି, ଭକ୍ତଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଆଲୋକ ସବୁକାଳେ ବିସ୍ମିତ ଓ ବିମୋହିତ କରି ରଖିଦେଇଛି । ସେହିଭଳି ମଣିଷ ବିଗ୍ରହକ୍ଷମ ହେବା ଦିନ ଠାରୁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଲୋକ ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା ଚାଲିଛି ଓ କିଛି ନା କିଛି ନୂଆକଥା ସେହି ଉଦ୍ୟମରୁ ସବୁବେଳେ ବାହାରି ପଡ଼ିବା କଥା ଦେଖାଯାଉଛି ।

ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୫୦୦ ମସିହା ବେଳକୁ ଆଲୋକ ବିଷୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗବେଷଣା ହେବା କଥା ଜଣାପଡ଼ିଛି । କିନ୍ତୁ ସେ ସମୟର ଜ୍ଞାନ ଜଗତର ପରିସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ଏ ଦିଗରେ ବିଶେଷ କିଛି କରିବାକୁ କେହି ସମର୍ଥ ନ ହେବାରେ ବିସ୍ମିତ ହେବାର କିଛି ନାହିଁ । ଗ୍ରୀସ୍ ଓ ଚୀନ ଦେଶର ପଣ୍ଡିତମାନେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପଞ୍ଚମ ଶତାବ୍ଦୀରୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ୧୬ଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଭିତରେ ନାନା ପ୍ରକାର ଜ୍ୟାମିତିକ ନିୟମରେ ଦର୍ପଣ ସବୁ ତିଆରି କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିଥିଲେ । ଏଭଳି ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ସେମାନେ ହୁଏତ ଭାରତ ବା ମେସୋପଟାମିଆରୁ ପାଇପାରିଥା'ନ୍ତି ବୋଲି ଆଜି କେତେକଙ୍କ ମତ । ଆଲୋକ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଆନୁଭାବିକ ତଥା ଆନୁମାନିକ ନିୟମ ସବୁ ଗ୍ରୀକ୍ ଓ ଆରବ ଅଞ୍ଚଳରୁ ହିଁ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଆସିଥିଲା । ଗ୍ରୀକ୍ ଦାର୍ଶନିକ ପିଥାଗୋରା ଓ ଇଉକ୍ଲିଡ୍‌ଙ୍କୁ ଏଥିପାଇଁ ସବୁବେଳେ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥାଏ । ଆଲୋକ ଯେ ଗୋଟାଏ ଉତ୍ସରୁ ଆସି ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇ ଚକ୍ଷୁରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ଯାଇ ଜଣେ ଦେଖିପାରୁଛି, ଏ କଥା ପ୍ରଥମ କରି ଆଉ ଜଣେ ଗ୍ରୀକ୍ ଦାର୍ଶନିକ ଏପିକ୍ୟୁରସ କହିଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ୧୦୦୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ବେଳକୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଆରବ ପଣ୍ଡିତ ଓ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଏହି କଥାକୁ 'ଆଧୁନିକ' ବିଜ୍ଞାନ ଭିତରକୁ ନେଇ ଆସିଲେ ।

ରିଫ୍ରାକ୍‌ସନ୍ ବା ପ୍ରତିସରଣ କଥା ପ୍ରଥମ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ ଟଲେମି ପ୍ରଥମ କରି କହିଥିଲେ ଓ ତା'ର ବହୁ ପରେ, ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଜଣେ ଫରାସୀ ଗଣିତଜ୍ଞ ପିଏରେ ଫର୍ମା, ପ୍ରତିଫଳନ ଓ ପ୍ରତିସରଣର ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗାଣିତିକ ନିୟମ ବାହାର କରିଦେଲେ । ଗଣିତର ଅନ୍ୟ ବହୁଦିଗରେ ତାଙ୍କ କାମ ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ସେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଆଲୋକ ଯେ ସାଧାରଣ ଭାବେ ଗୋଟିଏ ସରଳରେଖାରେ ଗତିକରେ—ଏହି ଧାରଣା ବହୁକାଳୁ ଚିତ୍ରକାରମାନେ ଚିତ୍ରକଳା ଅଙ୍କନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ପଣ୍ଡିତ ଇଉକ୍ଲିଡ୍ ତାଙ୍କ ସମୟରେ ଏ ବିଷୟରେ ଅବଗତ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଲିଓନାର୍ଦୋ ଦା-ଭିନ୍‌ଚି ହିଁ ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ମୌଳିକ ନିୟମ ବାହାର କରିଦେଲେ । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଡାନିସ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ କେପ୍‌ଲର ୧୬୦୪ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମ କରି ଆଲୋକର 'ଛାଇ' ନିୟମ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଜଣାଇଲେ—ତେଣୁ ଫଟୋମେଟ୍ରି ବା ପ୍ରକାଶମିତି ବିଦ୍ୟାର ସେ ହେଲେ ଜନକ ।

ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଆଲୋକର ଥିବା ଦ୍ୱୈତ ରୂପ—ତରଙ୍ଗ ଓ କଣିକା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମତ ଦେଖାଦେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ବେଳକୁ ଆଲୋକ ଯେ ହେଲା ତରଙ୍ଗ, ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଗ୍ରହଣ କରିଗଲେଣି ଓ ବହୁ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ସେହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରିଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲାଣି । ତା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଅନେକ ମୌଳିକ କଥା କିନ୍ତୁ ଜଣାପଡୁ ନ ଥାଏ । ଆଲୋକର ଡିଫ୍ରାକ୍‌ସନ୍ ବା ବିବର୍ତ୍ତନ ହେଉଥିବା କଥା ଇଟାଲୀ ଦେଶରେ ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଗଲା । ଜଣେ ଇଂରେଜ ବିଜ୍ଞାନୀ ଆଲୋକ କମ୍ପନର ଅଧିକ ବେଗ କଥା ପ୍ରଥମ କରି କହିଲେ । ଡଚ୍ ପଣ୍ଡିତ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ହ୍ୟୁଜେନ୍ସ୍ ଏହି ସମୟରେ ଆଲୋକ ତରଙ୍ଗ

ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ବହୁ ପରିମାଣରେ ବିକାଶ ସାଧନ କରିଥିଲେ । ସେହି ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଆଉ ଜଣେ ଡାନିସ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଇରାସ୍‌ମସ୍ ବାର୍ଥୋଲିନ୍ ଆଲୋକର ପୋଲାରାଇଜେସନ ବା ଧ୍ରୁବଣର ସନ୍ଧାନ ପାଇଲେ; ହ୍ୟୁଜେନ୍‌ସ୍‌ଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଅବଦାନ ରହିଛି । ଆଇଜାକ୍ ନିଉଟନ୍ କିନ୍ତୁ ଆଲୋକର କଣିକା ବା କରପସ୍‌କୁଲାର ଧାରଣାକୁ ସେ ସମୟରେ ସମର୍ଥନ କରୁଥା'ନ୍ତି । ତେଣୁ ସେ ଆଲୋକ ତରଙ୍ଗ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ଚିନ୍ତା ଭର୍ତ୍ତି କରିଦେଲେ ଯାହାକି ପରବର୍ତ୍ତୀକାଳରେ କ୍ୱାଣ୍ଟମ ତତ୍ତ୍ୱ ନିମନ୍ତେ ମୂଳଦୁଆ ଭଳି କାମ କଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଶ୍ୱେତ ଆଲୋକ ଯେ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷରେ ହେଉଛି ବହୁ ବର୍ଣ୍ଣର ସମଷ୍ଟି—ସେ କଥା ପ୍ରଥମ କରି ସେ କହିଲେ । ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ପର ଶତାବ୍ଦୀରେ ଆଲୋକତରଙ୍ଗ ତତ୍ତ୍ୱ ବା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଯାଇ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରହଣୀୟ ହେଲା । 'ଇଥର' ବୋଲି ଗୋଟାଏ କାଳ୍ପନିକ ମାଧ୍ୟମର କଥା ଏହି ସମୟରେ କୁହାଯାଉଥିଲା ।

ଇଂରେଜ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଜେମ୍‌ସ କ୍ଲର୍କ ମାକ୍‌ସୱେଲଙ୍କ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଜ୍ଞାନରାଜ୍ୟର ଗୋଟାଏ ଗୁଣାତ୍ମକ ବିକାଶ ଘଟାଇଦେଲା ଓ ଆଲୋକର ଗତି ନିମନ୍ତେ 'ଇଥର' କଥାର ଆଉ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ଯେଉଁ 'ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ତରଙ୍ଗ ବେଗ ଅପରିବର୍ତ୍ତୀ' ବା କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟର ଭବିଷ୍ୟତବାଣୀ କରିଥିଲେ, ତାହା ହେଉଛି ଆଲୋକର ଗତି ବୋଲି ପରେ ପ୍ରମାଣିତ ହେଲା । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଜଣେ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଏ.ଏ. ମାଇକେଲସନ ଏ କଥାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ପାଇଗଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି କାମ ସହିତ ଜର୍ମାନ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ହେନ୍‌ରିକ ରୁଡୋଲ୍‌ଫ ହର୍ଜଙ୍କ ଗବେଷଣା କାଳକ୍ରମେ ମାକ୍‌ସ୍‌ୱେଲଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରମାଣ ଦେଇଦେଲା । ଏହାପୂର୍ବରୁ ଆଲୋକ ଓ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିଜମ୍ ଭିତରେ ଥିବା ସଂପର୍କ କଥାର ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ପ୍ରମାଣ ଇଂରେଜ ବିଜ୍ଞାନୀ ମାଇକେଲ ଫାରାଡେ ପାଇଯାଇଥା'ନ୍ତି ।

କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିନ୍ତୁ ମାକ୍‌ସ୍‌ୱେଲଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଅପୂର୍ଣ୍ଣତା ରହିଯାଇଥାଏ ଓ ସେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଏକଥା ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ । ସେହି ଅପୂର୍ଣ୍ଣତା କଥା ଦୁଇ ଇଂରେଜ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଲର୍ଡ ରେଲେ ଓ ଜେମ୍‌ସ୍ ଜିନ୍‌ସ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତିକ ନିୟମରେ ଦେଖାଇ ଦିଆଗଲା । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜର୍ମାନ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ତଥା କ୍ୱାଣ୍ଟମ ମେକାନିକସ୍ ବା କ୍ୱାଣ୍ଟମ ତତ୍ତ୍ୱର ଜନକ ମାକ୍ସ ପ୍ଲାଙ୍କ୍ ମାକ୍‌ସୱେଲଙ୍କ ଏହି ଅପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବଳରେ ଦୂର କରିଦେଲେ । ସେ ପ୍ରଥମ କରି କହିଲେ ଯେ ବିକିରଣ ଉଷ୍ମାତାପ ଉର୍ଜା ବା ରେଡିଆଣ୍ଟ ହିଟ୍ ଏନର୍ଜୀର ଉତ୍‌ସର୍ଜନ ସବୁବେଳେ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର କ୍ୱାଣ୍ଟାରେ ହିଁ ହୋଇଥାଏ—ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଭାବରେ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ପ୍ଲାଙ୍କ୍‌ଙ୍କର ଏହି ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ନିୟମ କେବଳ ଆଲୋକ ତରଙ୍ଗ ଚିନ୍ତାଧାରା ପ୍ରତି ଉପଯୋଗୀ ବୋଲି କେତେକ ଧରି ନେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଘଟଣା ସେ ଧାରଣାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଦେଲା । ୧୯୦୫ ମସିହାରେ ଆଲବର୍ଟ ଆଇନଷ୍ଟାଇନତାଙ୍କ ଫଟୋଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ ଏଫେକ୍‌ଟ ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରକାଶ କରିଦେଲେ । ସେଥିରେ ସେ ଦେଖାଇଦେଲେ ଯେ ସମସ୍ତ ଆଲୋକ ଉର୍ଜାର ସମଷ୍ଟି ପ୍ଲାଙ୍କଙ୍କ କ୍ୱାଣ୍ଟାରେ ହିଁ ରହିଛି ଓ ସେହି ଉର୍ଜାର କଣ ବା ପାଟିକ୍‌ଲ ହେଲା 'ଫୋଟନ୍' । ସେହିବର୍ଷ ତାଙ୍କର ସ୍ପେସିଆଲ ଥିଓରୀ ଅଫ ରିଲେଟିଭିଟୀ ବା ବିଶେଷ ଆପେକ୍ଷିକ ତତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଗଲା । ଏଥିରେ ସେ ଆଲୋକର ବେଗକୁ ଗୋଟାଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭୂମିକା ଦେଇଦେଲେ । ଆଇନଷ୍ଟାଇନଙ୍କର ଏହି ବିପ୍ଳବାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାଧାରା ସମଗ୍ର ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନକୁ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଦିଗରେ ଆଗେଇ ନେଇଗଲା ।

ଆଲୋକ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତରଙ୍ଗ ଓ ଆଉ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କଣ ଭଳି ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଉଥିବାରୁ, ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବହାରଗତ ପ୍ରଭାବ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପଡ଼ିଲା ଓ ସେହି ଆବଶ୍ୟକତାରୁ ୧୯୨୫ରୁ ୧୯୩୫ ମସିହା ଭିତରେ ଆଜିର କ୍ୱାଣ୍ଟମ ତତ୍ତ୍ୱର ଜନ୍ମ ହେଲା । ଅତି ଅଳ୍ପ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ସାଧାରଣ ଆଲୋକ ଉତ୍ସର ଯେଉଁ ପରମାଣୁ ସବୁରୁ ଉତ୍‌ସର୍ଜନ ହୋଇଥାଏ ସେସବୁର ପ୍ରାବସ୍ଥା ବା ଫେଜ୍ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନିୟମମାନ ମଧ୍ୟ ଏହି ସମୟରେ ସ୍ଥିର କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ପ୍ରଥମେ ଆଇନଷ୍ଟାଇନ ଓ ପରେ ଜଣେ ଇଂରେଜ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ପଲ୍ ଡିରାକ ଆଲୋକର ଉଦ୍ଦୀପିତ ଉତ୍‌ସର୍ଜନ କଥାର ଭବିଷ୍ୟତବାଣୀ କରିଥିଲେ । କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅବସ୍ଥାରେ ପରମାଣୁ ସବୁର ଅତି ଶୃଙ୍ଖଳିତ ତଥା ସଂଶକ୍ତ ବିକିରଣ ଯୋଗୁଁ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ । ବାସ୍ତବରେ ଏଭଳି ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହେବା କଥା ପ୍ରଥମେ ଅସମ୍ଭବ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଷାଠିଏ ଦଶକର ଆରମ୍ଭରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇଗଲା । ତାହାର ଫଳ ହେଲା ଆଜିର 'ଲେଜର' । ଆଲୋକ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନିୟମ ହେଲା ଫୋରିଅର ଟ୍ରାନ୍‌ସଫର୍ମ ବା ରୂପାନ୍ତର ପଦ୍ଧତି । ଆଲୋକ ତରଙ୍ଗର ଏହି ଗାଣିତିକ ଚର୍ଚ୍ଚାଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ଅପ୍‌ଟିକୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସାହାଯ୍ୟରେ ବାର୍ତ୍ତା ପଠାଇବା ଆଜି ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି ।

ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ଭାଗରେ ଆଲୋକ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଆହୁରି ବହୁ ଦିଗରେ ଅଧିକ ଗବେଷଣା ଚାଲୁ ରହିଛି । ଶହ ଶହ କୋଟି ଆଲୋକବର୍ଷ ବ୍ୟାପୀ ରହିଥିବା ଅନ୍ତରାମନ୍ଦାକିନୀୟ ସ୍ପେସ୍ ବା ଅନନ୍ତ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷକୁ ଆଲୋକ କିଭଳି ଏତେ ସହଜରେ ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଇପାରୁଛି ସେକଥା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ । ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କ ସହିତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଏହି କଥା ଜାଣିବା ଉଦ୍ୟମରେ ଆଜି ଲାଗିପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଆଲୋକର ଚାପ ତଥା ଓଜନର ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଗବେଷଣା ଚାଲୁରହିଛି । କିନ୍ତୁ ୧୯୯୭ ମସିହା ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧର ଶେଷ ବେଳକୁ ଏହାର ଗତି ବିଷୟରେ ଏଭଳି ଗୋଟିଏ କଥାର ଅବତାରଣା ଆମେରିକାରେ କାମ କରୁଥିବା ଦୁଇଜଣ ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନୀ କରିଛନ୍ତି, ତାହା ଯଦି କେବେ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ ତେବେ ସମଗ୍ର ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନଭିତ୍ତି ଭୂମି ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସେଥିରେ ହୁଏତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଯିବ; ସେମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ଆଲୋକର ଗତିର ମାତ୍ରାରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି; ଏହା ସବୁବେଳେ ସମାନ ନୁହେଁ ।'

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଲୋକ-ବର୍ଷ, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ଜ୍ୟୋତିର୍ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ବିଜ୍ଞାନ ଗବେଷଣା ଇତିହାସ, ଆଲୋକ, ଦର୍ଶନ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

ଆଲୋକପୋତ

ସମୁଦ୍ରର ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ 'ବତୀଘର' ବା ଲାଇଟହାଉସ ତିଆରି କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ, ସେସବୁ ସ୍ଥାନରେ ଆଲୋକପୋତ ଗୁଡ଼ିକୁ ନୌଚଳାଚଳ ପଥରେ ବିପଦ ସଂକେତ ଦେବା ଓ ନାଭିଗେସନ ନିମନ୍ତେ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇଥାଏ । ୧୭୩୨ ମସିହାରେ ଏହି ଧରଣର ପ୍ରଥମ ଜାହାଜ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା । ଆଧୁନିକ ଆଲୋକପୋତ ଗୁଡ଼ିକରେ ଅତି ଜଟିଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁ ଖଞ୍ଜାଯାଇଥାଏ । ଦିନବେଳା ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଦୂରକୁ ଦେଖାଯିବା ନିମନ୍ତେ ଏଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖାଯାଇଥାଏ । ଅତ୍ୟଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ଆଲୋକପୋତକୁ ସମୁଦ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥିର ରଖିବାରେ କେତେକ ଅସୁବିଧା ରହିଥିବାରୁ, କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂକେତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନ ନେଇଗଲେଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ନାଭିଗେସନ, ନୌଚଳାଚଳ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷

ଆଲୋକ-ବର୍ଷ

''କିଛିଦିନ ତଳେ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଏକମତହୋଇ ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବ 'ମାପ ଫିତା' ବାହାର କଲେ । ସେମାନେ କହିଲେ, ମଣିଷର ମନ ତ ସବୁଠାରୁ ବେଗରେ ଦଉଡ଼େ—କିନ୍ତୁ ତା' ଦଉଡ଼ ମାପି ହେବନାହିଁ । ତାକୁ ବାଦ୍‌ଦେଲେ ଆଲୋକର ଗତି ହେଲା ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ: ପ୍ରତି ସେକେଣ୍ଡକୁ ପ୍ରାୟ ୧,୮୬,୦୦୦ ମାଇଲ ବା ପ୍ରାୟ ୩,୦୦,୦୦୦ କିଲୋମିଟର । ତେଣୁ ଆଲୋକ ହୋଇଗଲା ବିଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କର ସେହି ମାପଫିତାର ମୂଳ ଆଧାର ।''

ଆଲୋକ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ ଯେତେବାଟ ଯାଇ ପାରିବ ସେତେଯାକ ସବୁକୁ ଗୋଟିଏ ''ଏକକ'' ବୋଲି ଧରାଗଲା । ଆଗରୁ କୁହାଯାଉଥିଲା ବର୍ଷକୁ 'ଆଲୁଅ' ଯାଇ ପାରିବ ଛଅଲକ୍ଷ କୋଟି ମାଇଲ । ଏହି ଦୂରତା ଏକକର ନାମ ଦିଆଗଲା 'ଆଲୋକ-ବର୍ଷ' । ସେହି ଆଲୋକ ବର୍ଷ ମାପରେ ଆମଠାରୁ ଅତି ନିକଟରେ ଥିବା ନକ୍ଷତ୍ରର ଦୂରତା ହେଉଛି ପ୍ରାୟ ସାଢେ ଚାରି । ବହୁ ନକ୍ଷତ୍ର ଆମଠାରୁ ଶହ ଶହ, ହଜାର ହଜାର ବା କୋଟି କୋଟି ଆଲୋକ ବର୍ଷ ଦୂରରେ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରାଗଲାଣି ଓ ସେମାନଙ୍କର ଫଟୋ ନିଆଗଲାଣି । ୧୯୯୭ ମସିହାରେ ଗୋଟିଏ ଆଲୋକ ବର୍ଷ ହେଉଛି ୯୪୬୦୫୨୮୪୦୫୦୦୦ କିଲୋମିଟର । ଆଲୋକର ଗତି ସୂକ୍ଷ୍ମରୁ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଭାବେ ମପାଯାଇ ପାରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ବେଳେବେଳେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିପାରୁଛି । ସେଇଥିପାଇଁ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭରେ ଥିବା ଓ ଆଜିର ଆଲୋକ ବର୍ଷ ଏକକ ଭିତରେ ଏତେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଲୋକ, ଦୂରତା, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ବିଶ୍ୱ, ଗାଲାକ୍ସି, ମାନ, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଲେଷଣ

କେତେ ଶହ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ପୃଥିବୀଟିକୁ ତିଆରି କରିଦେଲା ପରେ ପ୍ରକୃତି ତା' ଦେହରେ ଗଛପତ୍ର ସବୁ 'ଖଞ୍ଜି' ଦେଲା ଓ ହଜାର ହଜାର ପ୍ରକାରର ଜୀବଜନ୍ତୁ ତିଆରି କରି ଛାଡ଼ିଦେଲା । କୁହାଯାଏ ଯେ ପୃଥିବୀ ସେ ସବୁଙ୍କୁ ଜୀବନ ଦେଇଦେଲା । କିନ୍ତୁ ଦେଖାଗଲା ଯଦି କିଛି ଉପାୟ ବାହାର ନ କରାଯାଏ ତେବେ ଏହିସବୁ ଗଛପତ୍ର, ଜୀବଜନ୍ତୁ କ୍ରମେ ଲୋପ ପାଇଯିବେ । ପୃଥିବୀରେ କେବଳ ମାଟି, ପଥର, ବାଲି, ପାଣିହିଁ ରହିଯିବ ।

ତା'ର ଗୋଟାଏ ଉପାୟ ବାହାର କରାଗଲା । ଜୀବକୋଷ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ଜୀବନ ଅଛି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେଲେ ସେଥିରୁ ଉର୍ଜା ବା ଶକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରିହେବ ଓ ସେହି ଉର୍ଜା ବଳରେ ସବୁକିଛି ଚାଲିବ । ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଭିତରେ ଅସରନ୍ତି ଶକ୍ତି ଭରି ରହିଛି । ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କଠାରୁ ଯେଉଁ ଆଲୋକ ଆସୁଛି ତାହାରି ଭିତରେ ଥିବା ଶକ୍ତିକୁ ଯଦି ଗଛ ଭିତରେ ସାଇତି ଦେଇହେବ, ତା ହେଲେ ତାହା ଏମିତିକା ରୂପ ଧରିବ ଯେ ଉଦ୍‌ଭିଦ ତ ବଞ୍ଚିବେ, ଜୀବଜନ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଯିବେ । ପବନରେ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ରହିଛି । ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ବା ଆଲୋକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗଛର ପତ୍ର ସେହି ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଭିତରୁ ଅଙ୍ଗାରତକ ବାହାର କରିନେଇ ଗଛରେ ସାଇତି ଦେଉଛି ଓ ଅମ୍ଳଜାନତକ ପୁଣି ପବନକୁ ଫେରାଇ ଦେଉଛି । ସେଇଥିପାଇଁ କୁହାଯାଏ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପତ୍ର ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଚୁଲୀ । ସେ ଚୁଲୀରେ ଜାଳ ହେଉଛି ସୂର୍ଯ୍ୟର ଆଲୋକ । ଗଛ ଚେର ମାଟିତଳୁ ପାଣି ନେଇ ସେହି ପତ୍ର ଚୁଲୀରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଉଛି ଓ ସେହିଠାରେ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳକୁ ରାନ୍ଧି ଦିଆହେଉଛି । ଏହି ରନ୍ଧନ କ୍ରିୟା ସରିଲାବେଳକୁ ଅଙ୍ଗାରତକ ରହିଯାଉଛି ପତ୍ର, ଫୁଲ, ଫଳ ବା କାଠ ଭିତରେ । ଅମ୍ଳଜାନତକ ପବନରେ ପୁଣି ମିଶି ଯାଉଛି ବୋଲି ତ କୁହାଯାଉଛି । ସେମିତି ନହେଉଥିଲେ ପବନରୁ ଅମ୍ଳଜାନ ଅଂଶ କମି ଯାଆନ୍ତା ଓ ତା' ଅଭାବରେ ପ୍ରାଣୀ ମରି ଯାଆନ୍ତେ । ସୂର୍ଯ୍ୟର ଆଲୋକ ଏହିଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବାରୁ ସେହି କ୍ରିୟାକୁ ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଲେଷଣ ବା ଫଟୋସିନ୍ଥେସିସ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟି କିପରି ଚାଲିଛି ସେ ବିଷୟରେ କ୍ରମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରାଯାଉଛି ଓ ସେଥିରୁ ବହୁତ କିଛି ନୂଆ କଥା ଜଣା ପଡ଼ି ଗଲାଣି ।

କୋଟି କୋଟି ବର୍ଷ ତଳୁ ପ୍ରକୃତି ଏଇ ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଲେଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବାରୁ ଏବଂ ବହୁ ପରିମାଣର ଶକ୍ତିକୁ କୋଇଲା, ପେଟ୍ରୋଲ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍ ଆକାରରେ ପୃଥିବୀ ଗର୍ଭରେ ସାଇତି ଦେଇଥିବାରୁ, ଆଜି ଆମେ ସେସବୁକୁ କାଢ଼ି କାମରେ ଲଗାଇବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଉଛୁ; ଆମର ଇନ୍ଧନ ବା ଉର୍ଜା ଅଭାବ ବହୁ ଦୂରକୁ ମେଣ୍ଟି ଯାଉଛି ।

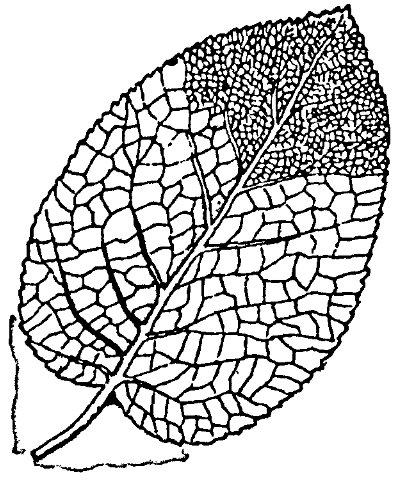

ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଲେଷଣର ପ୍ରଧାନ ଉପସ୍କର ହେଲା ପତ୍ର । ଏହା ଭିତରେ ପାଣି ଯିବା ଆସିବା କରିବାପାଇଁ ସରୁ ସରୁ ଶିରା ରହିଛି (ଉପର); ଏଥି ସହିତ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଛିଦ୍ର ବା କଣା ମଧ୍ୟ ରଖିଦିଆଯାଇଛି ପବନ ଯା' ଆସ କରିବା ପାଇଁ (ତଳ) ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଲୋକ, ଉଦ୍‌ଭିଦବିଜ୍ଞାନ, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଅମ୍ଳଜାନ ଚକ୍ର, ଅଙ୍ଗାର ଚକ୍ର, ଇନ୍ଧନ, ଇନ୍ଧନ-ଉର୍ଜା ଲଭ୍ୟତା, ଆଲ୍‌ଜି

▷▷

'ଆଲୋଚନାସଭା'

ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନଟିର 'ପ୍ରଶସ୍ତର' ଭିତ୍ତି ହେଲା ଆଜିର ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ ସମାଜ । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ବିକାଶ ପାଇଁ ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଭାଗରେ ଏହା ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଭକ୍ତକବି ମଧୁସୂଦନ ରାଓ, ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନ ମହାରଣା ଓ ବିଶ୍ୱନାଥ କରଙ୍କ ଭଳି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓଡ଼ିଆମାନେ ମିଶି 'ଆଲୋଚନା-ସଭା'କୁ ସେକାଳରେ ଗୋଟିଏ ଅତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ପରିଣତ କରିଦେଇ ପାରିଥିଲେ । ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ମଧୁସୂଦନ ପ୍ରାୟ ନଅବର୍ଷ କାଳ ଏହାର ସଭାପତି ଥିଲେ ।

ଗଞ୍ଜାମରେ ଆହୂତ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ପରେ ଅନ୍ୟମାନେ ଏଥିରେ ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଓ ସେହି ଜନ ଆଗ୍ରହର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ୧୯୦୩ ମସିହାରେ 'ଆଲୋଚନାସଭା'ଟି ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ ସମାଜରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ ସମାଜ, ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ, ମଧୁସୂଦନ ରାଓ

▷▷

ଆଲ୍ଲାଉଦ୍ଦିନ ଖିଲ୍‌ଜୀ
(ମୃତ୍ୟୁ ୧୩୧୬)

୧୨୯୦ରୁ ୧୩୨୦ ମସିହା ଭିତରେ ଭାରତରେ ରାଜତ୍ୱ କରୁଥିବା ଖିଲ୍‌ଜୀ ବଂଶର ଇଏ ହେଲେ ଦ୍ୱିତୀୟ ରାଜା । କେତେକଙ୍କ ମତରେ ଭାରତର ଇତିହାସ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଲେଖାହୋଇ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟରୁ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ଆଲ୍ଲାଉଦ୍ଦିନଙ୍କ ଭଳି ଜଣେ କୌଶଳୀ, ଦକ୍ଷ ତଥା ଅତିମାତ୍ରାରେ ନିଷ୍ଠୁର ସମ୍ରାଟ ବୋଧହୁଏ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସମୟରେ ଭାରତକୁ ଶାସନ କରୁ ନ ଥିଲେ । ନିଜ ଖୁଡୁତା ତଥା ଶ୍ୱଶୁର ଜଲାଲୁଦ୍ଦିନ ଖିଲ୍‌ଜୀଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଇ ଦେଇ ସେ ୧୨୯୬ ମସିହାରେ ଦିଲ୍ଲୀ ସିଂହାସନ ଆରୋହଣ କରିଥିଲେ । ରାଜ୍ୟଜୟ ସାଙ୍ଗକୁ ପ୍ରଚୁର ଧନ ସଂପଦର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଶେଷ ଜୀବନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖମୟ ଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତ ଇତିହାସ, ଖିଲ୍‌ଜୀ ବଂଶ

▷▷

ଆଳୟବିଜ୍ଞାନ

ମହାଯାନ ବୌଦ୍ଧ ସଂପ୍ରଦାୟର ବିଜ୍ଞାନବାଦ ଦର୍ଶନର ଆଳୟବିଜ୍ଞାନ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପ୍ରକାଶ । ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଲା 'ଚେତନଶୀଳତାର ଭଣ୍ଡାର' । ଏହି ମତ ଅନୁସାରେ ଜ୍ଞାନହିଁ ହେଲା ସମଗ୍ର ଚେତନଶୀଳତାର ଲକ୍ଷ୍ୟ; ତେଣୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବାହ୍ୟ ବାସ୍ତବତା ଏ ସଂସାରରେ ନ ରହିପାରେ । ଏଥି ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସବୁବେଳେ ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚ ଚେତନଶୀଳ ଜ୍ଞାନଭଣ୍ଡାର ରହିଛି । ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଥିବା ଅଧିକାଂଶ ମୌଳିକ ତତ୍ତ୍ୱ ଏହି ଜ୍ଞାନଭଣ୍ଡାରରେ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଥାଏ ବୋଲି ଆଳୟବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କହିଥାନ୍ତି । କର୍ମ, ବୀଜ, ମାୟା, ବୋଧି ତଥା ବାସନାର ଏହି ବାଦରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମ, ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ, ଜ୍ଞାନ

▷▷

ଆଳସ୍ୟ

"ଜଣେ ପଚାରିଲେ ମଣିଷର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଶତ୍ରୁ କିଏ ? ତାଙ୍କୁ ଆଉ ଜଣେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ— ଅଳସୁଆମୀ ବା ଆଳସ୍ୟ ହେଉଛି ମନୁଷ୍ୟର ସବୁଠାରୁ ବଡ ଶତ୍ରୁ ବା ମହାରିପୁ ।"

ନଈବଢ଼ି ବେଳେ ଜଣେ ପହଁରୁଛି । ହଠାତ୍ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ସେ ଗୋଟାଏ ଭଉଁରି ଭିତରେ ପଡ଼ିଗଲାଣି । ସେଠି ପାଣିଟା କେବଳ ବୁଲୁଛି । ଲୋକଟି ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ସେଥିରୁ ବାହାରି ପାରୁନାହିଁ । ଶେଷରେ ବୁଡ଼ିଯାଉଛି । ଅଳସୁଆମୀ ଠିକ୍ ସେହିଭଳି କରେ । ମଣିଷ ଯଦି ଅଳସୁଆମୀ ଭଉଁରୀରେ ପଡ଼ିଗଲା ସେଥିରୁ ସେ ଆଉ ପଦାକୁ ବାହାରି ପାରେ ନାହିଁ । ତା' ଜୀବନଟା ଦୁଏତ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ । ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ଅଜାଣତରେ ଅଳସୁଆ ହୋଇଯିବା ଦେଖାଯାଇଛି । ଆଜି ଏ କାମ ନକରି କାଲି ବା ପଅରଦିନ କରିବି ବୋଲି ଥରେ ଭାବିଦେଲେ, ଜଣେ ଅଳସୁଆମୀର ପାଲରେ ପଡିଗଲା । ସେତିକିବେଳେ ତାକୁ ଚେତାଇ ଦେଇ ଜାଣିବା ଶୁଣିବା ଲୋକେ କୁହନ୍ତି: ଜଣକର ହାରାହାରି ଆୟୁଷ ଯଦି ୬୦ ବର୍ଷ ସେଥିରୁ ତ ସେ ୨୦ ବର୍ଷ ଶୋଇଲା । ଅନ୍ୟସବୁ ଛୋଟ ଛୋଟ ନିତ୍ୟକର୍ମରେ ତା'ର ୪, ୫ ବର୍ଷ ଗଲିଗଲା । ଏହା ସାଙ୍ଗକୁ ରୋଗ, ଅସୁସ୍ଥତା ଅଛି । ଆଉ ଯେତିକି ବର୍ଷ ଆୟୁଷ ରହିଲା, ସେଥିରେ ଯଦି କାଲି, ପଅରଦିନ ଭଳି କଥା ପଶିଯିବ ତାହାହେଲେ ଆଉ କାମ କରିବ କେତେବେଳେ ? "ଅଳସୁଆମୀ ଭିତରେ ବୁଡ଼ିରହିବା ଓ ନିଜକୁ ତିଳ ତିଳ କରି ମାରିବା ଜାଣି ଏକା କଥା" । ଅଳସୁଆ ଲୋକ ନିଜ ଜୀବନର ବହୁ ସମୟକୁ ନଷ୍ଟହିଁ କରିଦିଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସମାଜ, ଶ୍ରମ, ଉଦ୍ୟମ, ଦର୍ଶନ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ

▷▷

ଆଳାପ

ଭାରତୀୟ ଉପମହାଦେଶ ଅଞ୍ଚଳର ସଂଗୀତ କଳାରେ ଯେ କୌଣସି ରାଗର ପ୍ରକୃତ ଗାୟନ ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଉଥିବା ସଂଗୀତମୟ ସ୍ୱର, ଧ୍ୱନି ବା ମୂର୍ଚ୍ଛନା । ସାଧାରଣତଃ ଏହାକୁ ମୁକ୍ତ ତଥା ପ୍ରଶଂସାଭାଜକ ବୋଲି ଧରାଯାଇ ସେହିଭଳି ଭାବରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ସାହାଯ୍ୟରେ ଗାୟକ ଶ୍ରୋତା ମାନଙ୍କୁ ଗାଇବାକୁ ଥିବା ମୂଳ ରାଗର ଭାବ, ଲାଳିତ୍ୟ ତଥା ଜଟିଳତା ସହିତ ପରିଚିତ କରାଇ ଦେବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିଥା'ନ୍ତି । ଆଳାପ କରିବା ସମୟରେ ସେ ସାଧାରଣତଃ କୌଣସି ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ରର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇନଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତୀୟ ସଂଗୀତ, ଗାୟନ କଳା

▷▷

ଆଳୁ

ମଣିଷ ଶରୀର କାମ କରିବା ପାଇଁ ତା'ର ବଳ ବା ଉର୍ଜା ଦରକାର । ସେହି ବଳ ଯୋଗାଇ ଦେଉଛନ୍ତି ଚାଉଳ, ଗହମ, ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତିର ଖାଦ୍ୟ । ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କୁହନ୍ତି ଏଥିରେ ଯେଉଁ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍ ବା ଶ୍ୱେତସାର ଅଛି ତାହାହିଁ ଆମକୁ ଉର୍ଜା ବା ଶକ୍ତି ଯୋଗାଉଛି । କିନ୍ତୁ ବହୁକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଣା ନଥିଲା ଯେ ଏ ସବୁ ଶସ୍ୟ ସାଙ୍ଗକୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଶକ୍ତି ବା ବଳ ଯୋଗାଇବା ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକୃତି ତିଆରି କରିଛି ଓ ସେହି ଖାଦ୍ୟର ଫସଲ ମଧ୍ୟ ଅମଳ କରାଯାଉଛି । ସ୍ପେନ୍‌ର ଲୋକେ ଯେତେବେଳେ ଯାଇ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାର ଆଣ୍ଡିଜ ପର୍ବତମାଳା ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ଦେଖିଲେ ମାଟିତଳେ ହେଉଥିବା ଏହି ଫସଲଟିକୁ ଲୋକେ ଆଗ୍ରହରେ ଖାଉଛନ୍ତି । ଗହମ କିମ୍ବା ଚାଉଳ ଇଉରୋପ, ଏସିଆର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଯାହା—ଆଳୁ ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ସେଇଆ । ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ଏତେ ପରିମାଣର ଫଳ କୌଣସି ଫସଲ ଦେଇପାରିବ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ ସେମାନେ 'ଗରିବ ଲୋକର ବନ୍ଧୁ' ବୋଲି କହିଲେ । ଏହା

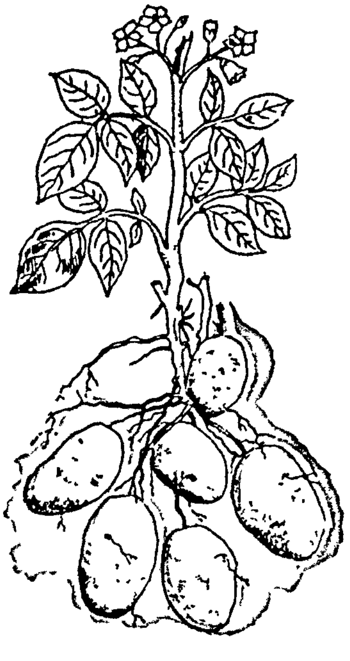

ମାଟି ଭେଦରେ ଆଳୁ ଉତ୍ପାଦନ ମାତ୍ରାରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖାଦେଇଥାଏ । ତେଣୁ ଆଜିର ଚାଷୀମାନେ କୃତ୍ରିମ ଭାବେ ମାଟିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପାଗ କରିଦେଇ ଆଳୁ ଲଗାଉଛନ୍ତି ଓ ଭଲ ଫସଲ ହେଉଛି ।

ହେଉଛି ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ୫୦୦ ବର୍ଷ ତଳର କଥା । ପରେ ସ୍ପେନୀୟମାନେ ଏହି ଫଳକୁ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶକୁ ଆଣିଲେ । ପ୍ରାୟ ଦୁଇଶହ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଇଂରେଜମାନେ ଭାରତରେ ଡେରାଡୁନ୍ ଠାରେ ଆଳୁ ଚାଷ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ସେତେବେଳେ ଇଉରୋପର ଲୋକେ ଯଥେଷ୍ଟ ଗହମ ପାଉନଥିଲେ । ତେଣୁ ପେଟ ପୂରାଇ ରୁଟି ଖାଇବାର ସୁଯୋଗ ନଥିଲା । ଆଳୁ ସେହି ଅସୁବିଧା ଦୂର କରିଦେଲା

ଓ ଇଉରୋପର ଲୋକଙ୍କର ସାଧାରଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବଦଳିଗଲା । ସେମାନେ ବେଶୀ ବେଶୀ କାମ କରି-ପାରିଲେ । ଆଜି ଭାରତର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଲୋକ ଆଳୁ ଖାଉଛନ୍ତି ।

ଏହା ଭିତରେ ଶ୍ୱେତସାର ତ ଭରି ରହିଛି, ତାହା ସାଙ୍ଗରେ କିଛି ପ୍ରୋଟିନ ମଧ୍ୟ ଅଛି । ପଟା-ସିୟମ, ମାଗ୍ନେସିୟମ ଓ ଫସ୍‌ଫରସ ଭଳି ଖଣିଜ ଲବଣ କିଛି ପରିମାଣରେ ଅଛି । ଶରୀର ସୁସ୍ଥ ରହିବାକୁ ହେଲେ ଏହିସବୁ ଉପାଦାନ ଆବ-ଶ୍ୟକ । ଆଳୁରେ 'ସି' ଭିଟାମିନ୍ ଥିବାରୁ ଏହା ମଣିଷ ଶରୀରର ବହୁତ କିଛି ଉପକାର କରୁଛି । ଏହାକୁ ଖିଆଯାଏ, ତାହା ସାଙ୍ଗକୁ ଗ୍ଲୁକୋଜ, ଆଲ୍-କୋହଲ ପ୍ରଭୃତି ତିଆରି କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବ-ହାର କରାଯାଏ । ପ୍ରଥମେ ମହାକାଶଯାନ ସବୁ ଯେତେବେଳେ ଉପରକୁ ଛଡ଼ାଗଲା ତାହା ଭିତରେ ଆଳୁ ରଖାଯାଇଥିଲା; କାରଣ ମହାକାଶରୁ ଫେରିଲା ପରେ ଏହି ଆଳୁକୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଅନେକ ନୂଆ କଥା ଜଣା ପଡ଼ିବ । ଆଳୁକୁ ଅଟା କରି ଖାଦ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟ ନାନା ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

କୃଷି, ଖାଦ୍ୟ, ମୃତ୍ତିକା, କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍, ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା

▷▷

ଆଳୁ

ଏହି 'ଦେଶୀ ଆଳୁ' ହେଲା ଆମ ଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ମୂଳ ପରିବା । ଆକୃତି ତଥା ପ୍ରକୃତି ଭେଦ ଯୋଗୁଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଦେଶୀ ଆଳୁ ପାଇଁ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ନାମର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ : ଖମ୍ବ, ହାତୀଖୋଜିଆ, ବର୍ଷକିଆ ଇତ୍ୟାଦି ହେଲା ସେଥି-ଭିତରୁ କେତେକ । ଦେଶୀ ଆଳୁର ଲତା ଖୁବ୍ ମାଢ଼େ ଓ ମୋଟା ମୋଟା ଡଙ୍କ ହୋଇ ଉପରକୁ ଉଠି-ଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ଖୋଳାହୁଏ, ସେତେବେଳେ ଲତା ବାହାରିଥିବା ମୂଳର ମୁଣ୍ଡ ଅଂଶକୁ କାଟିଦେଇ ପୋତିଦେଲେ ପୁଣି ନୂଆଗଛ ବାହାରେ । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଦେଶୀ ଆଳୁ ବୁଦାରୁ ବେଳେ ବେଳେ ୩୦ରୁ୪୦ କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନର ଆଳୁଖଣ୍ଡ ମିଳିବା ଦେଖାଯାଇଛି । ନିରାମିଷ ଓ ଆମିଷ—ଉଭୟ ପ୍ରକାର ରନ୍ଧନରେ ଦେଶୀ ଆଳୁ ଲାଗିଥାଏ । ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ରୋଷବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ଅତି ଦରକାରୀ ପରିବା । ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ମଧ୍ୟ ଦେଶୀଆଳୁ ଜାତିର ପରିବା ଗ୍ରୀଷ କରାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରନ୍ଧନ, ପରିବା, ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର

▷▷

ଆଶା

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ତଥା ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ଦୈନିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ର । ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଶଶୀଭୂଷଣ ରଥ ଏହାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଓ ସଂପାଦକ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ସାଧୁ ତଥା ସାହସିକ ଉଦ୍ୟମ ଓଡ଼ିଶାରେ ଦୈନିକ ଖବର-କାଗଜ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ସେକାଳରେ ଅନୁକୂଳ ବାତା-ବରଣର ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ସାମ୍ବାଦିକତା

▷▷

ଆଶୁତୋଷ ମୁଖାର୍ଜୀ
(୧୮୬୪-୧୯୨୪)

ଭାରତରେ ଶିକ୍ଷା ବିସ୍ତାର ପାଇଁ ଆଶୁତୋଷ ମୁଖାର୍ଜୀ ବହୁତ କିଛି କରିଛନ୍ତି । ସେ ସମୟର ପ୍ରସିଦ୍ଧ କଲି-କତା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ସେ ନିଜ ହାତରେ ଗଢ଼ିଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ । ତାଙ୍କମତରେ : ବିଶ୍ୱ

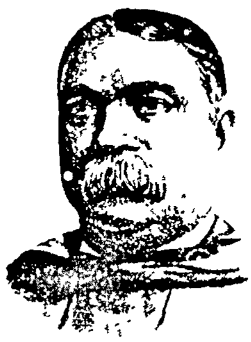

ଆଶୁତୋଷ ମୁଖାର୍ଜୀ

ବିଦ୍ୟାଳୟର ଅସଲ କାମ ନୁହେଁ ପିଲାଙ୍କୁ ପରୀ-କ୍ଷାରେ ପାଶ୍ କରାଇବା—ଅସଲ କାମ ହେଲା ଏହା ଭିତରେ ଲୋକେ ସବୁବିଦ୍ୟା ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା ବା ଆଲୋଚନା ଚଳାଇବେ ଓ ଅସଲ ଶିକ୍ଷା କହିଲେ ଯାହା ବୁଝାଏ, ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସେଠି ସେହିଭଳି ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯିବ । ଦେଶରେ ଯେଉଁଠି ଭଲ ଜ୍ଞାନୀ ଲୋକ ଦେଖିଲେ ତାଙ୍କୁ ସେ ଆଣି ପ୍ରଫେସର କରାଇଲେ । ବୈଜ୍ଞାନିକ ରମଣ ଓ ଦାର୍ଶନିକ ରାଧାକୃଷ୍ଣନ୍‌ଙ୍କୁ ଆଣି ସେ କଲିକତାରେ ପହଞ୍ଚାଇଥିଲେ । ପଣ୍ଡିତ ନୀଳକଣ୍ଠ ଦାସଙ୍କୁ ସେ ନେଇ ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗର ପ୍ରଫେସର କରାଇଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାର କୁଳବୃଦ୍ଧ ମଧୁସୂଦନ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଆଶୁତୋଷଙ୍କୁ ପଢ଼ାଉଥିଲେ ବୋଲି କେତେକ କହିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

କଲିକତା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଶିକ୍ଷା, ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ

▷▷

ଆଶ୍ରମ

ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାର ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ମହତ୍ତ୍ୱ ସନାତନ ଧର୍ମରେ ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ସାଧାରଣତଃ ତପସ୍ୱୀ, ସନ୍ନ୍ୟାସୀ, ଧାର୍ମିକ ପୁରୁଷ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କ ଘର ବା ରହିବା ସ୍ଥାନକୁ ଆଶ୍ରମ ବୋଲି ଅଭିହିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଜଣେ ଆଦର୍ଶ ହିନ୍ଦୁ ନିଜ ଜୀବନରେ ଯେଉଁ ଚାରିଗୋଟି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଅବସ୍ଥା ଦେଇ ଗତିକରିଥାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଆଶ୍ରମ ଅବସ୍ଥା ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ପ୍ରଥମ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଆଶ୍ରମ ଅବସ୍ଥାଟି ହେଲା ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ । ଗୁରୁଗୃହରେ ରହି ଭକ୍ତି ଯୋଗ, ଶିକ୍ଷା-ଲାଭ ଓ ଗୁରୁ ଅନୁରକ୍ତି ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ଜଣେ ଏଥିରେ କରିଥାଏ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଅବସ୍ଥାଟି ହେଲା ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟ । ଜଣେ ଏଥିରେ ବିବାହିତ ସଂସାର ବିତାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସାଧୁ ତଥା ପୁରୋହିତ ମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପୋଷଣ କରିଥାଏ ଓ ପିତୃପୁରୁଷ, ଦେବତା ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନିଜ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସଂପାଦନ କରିଥାଏ । ଅଧିକାଂଶ ସାଂସାରିକ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅବ୍ୟାହତି ନେବାର ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ହେଲା କିନ୍ତୁ ବାନପ୍ରସ୍ଥ । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ଜଣେ ଏକାନ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ରହି ଭଗବତ୍ ଭାବନାରେ ଦିନ କଟାଇ ଦେଇଥାଏ । ଶେଷ ଆଶ୍ରମ ଅବସ୍ଥାଟି ହେଲା ସନ୍ନ୍ୟାସ ବା ଯତିବ୍ରତ । ଏଥିରେ ଜଣେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବୈରାଗୀ ହୋଇଯାଇ ଭିକ୍ଷାବୃତ୍ତି କରି ଚଳିଥାଏ ଓ ଦେଶାନ୍ତର ଭ୍ରମଣ କରିଥାଏ । ଜୀବନର ଶେଷ ଦୁଇଟି ଆଶ୍ରମ ଅବସ୍ଥାରେ ଜଣେ ମୋକ୍ଷ ବା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ମୁକ୍ତିର ସନ୍ଧାନ କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା, ଭାରତୀୟ ସମାଜ

▷▷

ଆଷ୍ଟରଏଡ୍

ସାଧାରଣତଃ ମଙ୍ଗଳ ଓ ବୃହସ୍ପତିର କକ୍ଷ ଭିତରେ ଏହି ଖଗୋଳୀୟ ପିଣ୍ଡସବୁ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ୭,୨୦୦ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍ ବା କ୍ଷୁଦ୍ରଗ୍ରହଙ୍କର ଗତିପଥର ସନ୍ଧାନ ଆମ ସୌରଜଗତରେ ପାଇସାରି-ଲେଣି । ସମୁଦାୟ ସୌର ଜଗତରେ ଏଗୁଡ଼ିକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୪୫,୦୦୦ ବୋଲି ଗଣନା କରା-ଯାଇଛି । ସାଇଜରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଖୁବ୍ ଛୋଟ । କିନ୍ତୁ ଏଭଳି ସାତୋଟି କ୍ଷୁଦ୍ର ଗ୍ରହର ସନ୍ଧାନ ୧୯୯୭ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ମିଳିଛି ଯେଉଁ-ମାନଙ୍କର ବ୍ୟାସ ୩୦୦ କିଲୋମିଟରରୁ ଅଧିକ । ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କ୍ଷୁଦ୍ରଗ୍ରହ 'ସିରିସ'ର ବ୍ୟାସ ହେଲା ପ୍ରାୟ ୧,୦୨୦ କିଲୋମିଟର ଓ ସବୁଠାରୁ

ଆଷ୍ଟରଏଡ୍ '୨୪୩ ଆଇଡା'ର ଗାଲିଲିଓ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ନେଇଥିବା ଚିତ୍ର । ଏହାର ଲମ୍ବ ୫୨ କିଲୋମିଟର ବୋଲି ଜଣାପଡିଛି ।

ସାନ '୧୯୯୩ କେଏଗ୍ର'ର ବ୍ୟାସ ମାତ୍ର ୫ ମିଟର । କେତେକ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ କିନ୍ତୁ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ ପଥରଖଣ୍ଡ ଆକୃତିର ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍ ସମଗ୍ର ସୌରଜଗତରେ ଅଛନ୍ତି ଓ ସେଥିଭିତରୁ କେତେକ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍କା ଭାବରେ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠକୁ ଚାଲି ଆସିଥା'ନ୍ତି ।

କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍‌ର କକ୍ଷଗତି ସେମାନଙ୍କୁ ପୃଥିବୀର ଖୁବ୍ ନିକଟକୁ ନେଇ ଆସିଥାଏ । ଗତ ଦଶଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ଭିତରେ, ଅତି କମ୍‌ରେ ଏକ କିଲୋମିଟର ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ତିନୋଟି ଏହି ଧରଣର ପିଣ୍ଡର, ପୃଥିବୀ ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ଉପରଅଂଶ ସହ ସଂଘର୍ଷ ହୋଇଛି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ବଡ଼ ବଡ଼ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍‌ରେ ଲୁହା, ନିକେଲ ଓ ମାଗ୍ନେସିଅମ ଭଳି ଧାତୁ ଭରି ରହିଛି । ୧୮୦୧ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍ ବା କ୍ଷୁଦ୍ରଗ୍ରହ ଆବିଷ୍କୃତ ହେଲା । ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ସୌରଜଗତର କେଉଁ କେଉଁ ଅଂଶରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍ ଅଛନ୍ତି, ସେକଥା ଜଣାପଡ଼ିଗଲାଣି ଓ ତା' ଭିତରୁ ଅତି କମ୍‌ରେ ଗୋଟିକ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ମହାକାଶଯାନ ପଠାଯିବା ଲାଗି ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସୌରଜଗତ, ଆଷ୍ଟରଏଡ୍-ପୃଥିବୀ ସଂଘର୍ଷ, ପୃଥିବୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, 'ଏରସ' ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍, ମୌଳିକ ଉପାଦାନ

▷▷

ଆଷ୍ଟରଏଡ୍-ପୃଥିବୀ ସଂଘର୍ଷ

ସୌରଜଗତର ସୃଷ୍ଟି ହେବା ଦିନଠାରୁ ପୃଥିବୀ ସହିତ କୌଣସି ଆଷ୍ଟରଏଡ୍‌ର ହୋଇଥିବା ବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସଂଘର୍ଷର ଧାରଣା । ଦେଢ଼କିଲୋମିଟର ବ୍ୟାସବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍ କକ୍ଷଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ତା'ର ସାଧାରଣ ଗତିରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଘଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରାୟ ୨ ଲକ୍ଷ ୧୦ ହଜାର କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ଆସି ଯଦି ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ବାଡ଼େଇ ହୋଇଯିବ ତେବେ କି ପ୍ରକାର ଧ୍ୱଂସଲୀଳା ସଂଘଟିତ ହେବ ସେ ନେଇ ଗୋଟାଏ କମ୍ପିଉଟର ମଡେଲ ନିକଟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ସେହି ମଡେଲରୁ ଅନ୍ୟ ଛୋଟ-ବଡ଼ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍‌ଙ୍କ କ୍ଷୟକାରୀ ଶକ୍ତି କଥା ମଧ୍ୟ ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ । ତିଆରି କରାଯାଇଥିବା କମ୍ପିଉଟର ମଡେଲର ହିସାବ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ବୃହତ୍ ଖଗୋଳୀୟ ପିଣ୍ଡଟି ପୃଥିବୀ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଭିତର ଦେଇ ବିସ୍ଫୋରିତ ହେଲାବେଳେ ପ୍ରାୟ ୬୦ ଲକ୍ଷ ଉଦ୍‌ଜାନ ବୋମାର ବିସ୍ଫୋରଣରୁ ମିଳୁଥିବା ଉର୍ଜା ବା ଶକ୍ତି ଉତ୍ପନ୍ନ କରିଦେବ । ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ପିଣ୍ଡଟି ବାଡ଼େଇ ହେବା ସ୍ଥାନରେ ୬୫ କିଲୋମିଟର ବ୍ୟାସ ଓ କେତେ କିଲୋମିଟର ବ୍ୟାପୀ ଗଭୀରତାର ଗୋଟାଏ ଗହ୍ୱର ଖୋଳି ହୋଇଯିବ । ଏଭଳି ହେବା ଫଳରେ ଯେଉଁ ବିଶାଳ ପରିମାଣର ଭୂମଣ୍ଡଳୀୟ ପଦାର୍ଥ ଆକାଶର ଅତି ଉଚ୍ଚକୁ ଉଠିଯିବ, ତାହା ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଗୋଟାଏ ପଟଳ ଭଳି ହୋଇ ପର କେତେମାସ ନିମନ୍ତେ ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ପଡ଼ିବାକୁ ଦେବନାହିଁ— ତେଣୁ ପୃଥିବୀର ପୃଷ୍ଠଦେଶରେ ଗୋଟାଏ ଅତିଶୀତଳ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯିବ । ଯଦି ଏହି ଖଣ୍ଡଟି କୌଣସି ମହାସାଗରୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଖସିପଡ଼େ, ତେବେ ଜଳମଣ୍ଡଳ ତଳୁ ବିଶାଳ ପରିମାଣର ମାଟି-କାଦୁଅ-ପଥର-ପଙ୍କ ଧୂମ୍ରପଟଳ ହୋଇ ଆକାଶକୁ ଉଠିଯିବ । ପ୍ରାୟ ଏକ କିଲୋମିଟର ଉଚ୍ଚର ଗୋଟାଏ ସାମୁଦ୍ରିକ ଲହଡ଼ି ସାରା ପୃଥିବୀର ସାଗର-ମହାସାଗର ବକ୍ଷରେ ଖେଳିଯିବା ସହିତ କ୍ରମେ ଭୂମଣ୍ଡଳର କେତେଶହ କିଲୋମିଟର ଭିତରକୁ ମାଡ଼ିଯାଇ ଅଭୂତପୂର୍ବ ଧ୍ୱଂସଲୀଳା ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।

ଅତୀତରେ ପୃଥିବୀ ସହିତ ଏସବୁ ପିଣ୍ଡର ଏଭଳି ସଂଘର୍ଷ ହୋଇଛି । ସେଭଳି ସଂଘର୍ଷରୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଗହ୍ୱର ଗୁଡ଼ିକ ବର୍ତ୍ତମାନ ସବୁଜିମାରେ ଭରପୂର ହୋଇଯାଇଛି ଓ ତା'ର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ତୀର ଦେଶୀ ଭୂକ୍ଷୟ ଯୋଗୁଁ ପ୍ରାୟ ସମତଳ ହୋଇଗଲାଣି । କିନ୍ତୁ କେତେକ ଗହ୍ୱର ଏବେ ମଧ୍ୟ ଅକ୍ଷତ ରହିଛି । ପୃଥିବୀରୁ ଡାଇନୋସର ଲୋପ ପାଇଯିବାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଲା ପ୍ରାୟ ୬ କୋଟି ୫୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ତଳେ ଘଟିଥିବା ଏହି ଧରଣର କୌଣସି ଆଷ୍ଟରଏଡ୍—ପୃଥିବୀ ସଂଘର୍ଷ ବୋଲି ଆଜି କୁହାଯାଉଛି । ୧୯୮୯ ମସିହାରେ ପୃଥିବୀରୁ ମାତ୍ର ୭ଲକ୍ଷ ୨୫ ହଜାର କିଲୋମିଟର ଦୂରତାରେ ଗୋଟିଏ ୫୦୦ ମିଟର ବ୍ୟାସର କ୍ଷୁଦ୍ରଗ୍ରହ ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ୧୯୯୬ ମସିହା ମେ ମାସ ୧୯ ତାରିଖ ଦିନ ଗୋଟିଏ ୩୦୦-୫୦୦ ମିଟର ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍ ପୃଥିବୀରୁ ପ୍ରାୟ ୪ ଲକ୍ଷ ୫୦ ହଜାର କିଲୋମିଟର ଦୂରତାରେ ଚାଲିଯାଇଥିବା କଥା ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ସେହି ବର୍ଷ ନଭେମ୍ବର ମାସର ଶେଷ ଦୁଇଦିନ ବେଳକୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଏହି ଧରଣର ପିଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀ କକ୍ଷର ଖୁବ୍ ନିକଟରେ ଗତି କରି ଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଖଗୋଳୀୟ ଅନୁପାତରେ, ଏହି ତିନୋଟି ଘଟଣାକୁ ପୃଥିବୀ ଦେହରେ 'ଘଷି' ହୋଇ ଚାଲିଯିବା ସଙ୍ଗେ ସମାନ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ତେଣୁ ଦିନେ ପୁଣି ଯେ ଏପରି ସଂଘର୍ଷ ନ ଘଟିବ, ସେକଥା ଆଜି କହିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ବୋଲି ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କହୁଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଷ୍ଟରଏଡ୍, ପୃଥିବୀ, ଜୀବଜଗତ, ପରିବେଶ, ଡାଇନୋସର, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଆଷ୍ଟାଟାଇନ୍

ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ବିଘଟନାଭିକ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ । ୧୯୪୦ ମସିହାରେ ଏହି ଉପାଦାନକୁ ପ୍ରଥମେ ସଂଶ୍ଳେଷିତ କରାଯାଇଥିଲା । ପରେ ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରକୃତିରେ ଆଷ୍ଟାଟାଇନ୍ ଆଇସୋଟପ୍ ସବୁର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଛି ।

ପାରମାଣବିକ ନମ୍ବର ୮୫

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମୌଳିକ ଉପାଦାନ

▷▷

ଆଷ୍ଟ୍ରୋଲେବ୍

ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ ବା ଆକାଶରେ ଖଗୋଳୀୟ ପିଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଭୁଲ ସ୍ଥିତି ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ବହୁକାଳ ଧରି ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଏହି ଯନ୍ତ୍ରଟିର ସାହାଯ୍ୟ ନେଉଥିଲେ । ତେଣୁ ଆଷ୍ଟ୍ରୋଲେବ୍‌ଟି ହେଲା ପୃଥିବୀର ସର୍ବପୁରାତନ 'ବିଜ୍ଞାନ-ସାଧନ' ବୋଲି ଅନେକ ସମୟରେ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ତୃତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଗ୍ରୀସ୍‌ରେ ଏହି ଯନ୍ତ୍ରର ବ୍ୟବହାର ହେଲାଣି ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି । ପରେ କିନ୍ତୁ ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ବିଜ୍ଞାନୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ବହୁବିଧ ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇଥିଲା । ମଧ୍ୟଯୁଗର ଅନ୍ତିମ-ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବେଳକୁ ନାବିକମାନେ ସାଗରମହାସାଗରରେ ନାଭିଗେସନ ନିମନ୍ତେ ଆଷ୍ଟ୍ରୋଲେବ୍‌ର ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ।

ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଖଣ୍ଡିଏ ଗୋଲ କାଠ ଚକତିକୁ ଗୋଟିଏ ରିଙ୍ଗରେ ଝୁଲାଇ ଦିଆଯାଇ ସେଥିରେ ବୃତ୍ତ-ଡିଗ୍ରୀ ମାପ ଖୋଳି ଦିଆଯାଉ

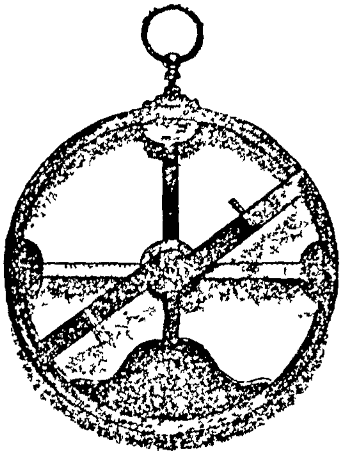

୧୬୧୬ ମସିହାରେ ନାବିକ ମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଏହି ଆଷ୍ଟ୍ରୋଲେବ୍‌ଟିର ଗଠନ ଅତି ସରଳ । ଅସ୍ଥିର ସମୁଦ୍ରରେ ସ୍ଥିରତା ରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଏହାର ତଳ ଅଂଶଟିକୁ ଓଜନିଆ ମଧ୍ୟ କରିଦିଆଯାଇଛି । ଗବେଷଣା ଆଷ୍ଟ୍ରୋଲେବ୍ ଗୁଡ଼ିକ କିନ୍ତୁ ହେଲେ ଅତି ଜଟିଳ ଯନ୍ତ୍ର ।

ଥିଲା ଓ ଖୋଳା ଯାଇଥିବା ଉପଯୁକ୍ତ ପଏଣ୍ଟର ସାହାଯ୍ୟରେ ସେଥିରୁ ମାପ ଜାଣି ହେଉଥିଲା । ପରେ କିନ୍ତୁ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ଜଟିଳରୁ ଜଟିଳତର ଧାତବ ଆଷ୍ଟ୍ରୋଲେବ୍ ସବୁ ନିର୍ମିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା, ନାଭିଗେସନ

▷ ▷

ଆସ୍ପିରିନ

ଏସିଟାଇସାଲିସାଇକ୍ଲିକ୍ ଏସିଡର ସାଧାରଣ ନାମ । ମୁଣ୍ଡବ୍ୟଥା, ଶରୀର ଘୋଳାବିନ୍ଧା ତଥା ଆଣ୍ଠୁଗଣ୍ଠି ବିନ୍ଧାରେ ଏହି ମୃଦୁ ଆନାଲଜେସିକୀୟ ଉପାଦାନଟିକୁ ଔଷଧ ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ରିଉମାଟଏଡ୍ ଆର୍‌ଥ୍ରାଇଟିସ୍ ରୋଗରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଫୁଲା ଓ କଷ୍ଟକୁ ଆସ୍ପିରିନ ସଫଳତାର ସହିତ କମାଇ ଦେଇଥାଏ । ରିଉମାଟୀୟ ଓ ସଂକ୍ରମଣ ଜନିତ ଜ୍ୱରରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ବହୁ ପରିମାଣରେ ଉପଶମ ଆଣିଦେଇପାରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଔଷଧ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ

▷ ▷

ଆସନ

ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନରେ ଥିବା ଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଶ୍ଚଳ ଭାବେ ବସିରହି ଜଣେ ନିଜ ମନକୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଶରୀର କ୍ରିୟାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରୁ ଏହାଦ୍ୱାରା ଦୂରେଇ ଦେଇପାରିଥାଏ । ସମାଧିପ୍ରାପ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଆଠଟି ସୋପାନ ରହିଛି, ତା ଭିତରେ ଆସନର ସ୍ଥାନ ହେଲା ତୃତୀୟ ।

ଯେଉଁ ୩୨ଟି ଆସନକୁ ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଉତ୍କଟ, ଉତ୍ତାନ-କୂର୍ମକ, ଉତ୍ତାନ ମଣ୍ଡୁକ, ଉଷ୍ଟ୍ର, କୁକ୍କୁଟ, କୂର୍ମ, ଗରୁଡ, ଗୁପ୍ତ, ଗୋମୁଖ, ଗୋରକ୍ଷ, ଧନୁ, ପଦ୍ମ, ପଶ୍ଚିମୋତ୍ତାନ, ବଜ୍ର, ବୀର, ବୃଷ, ବୃକ୍ଷ, ଭଦ୍ର, ଭୁଜଙ୍ଗ, ମକର, ମଣ୍ଡୁକ, ମତ୍ସ୍ୟ, ମତ୍ସ୍ୟେନ୍ଦ୍ର, ମୟୁର, ମୁକ୍ତ, ମୃତ, ଯୋଗ, ଶଲଭ, ସଂକଟ, ସିଂହ, ସିଦ୍ଧ ଓ ସ୍ୱସ୍ତିକ । ଏଥି ଭିତରୁ ବୋଧହୁଏ ପଦ୍ମାସନଟି ହେଲା ସବୁଠାରୁ ସାଧାରଣ ।

ଭାରତୀୟ କଳାଶାସ୍ତ୍ରରେ ଆସନ କହିଲେ ଦେବଦେବୀ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରତିମାର ବସିବା ଢଙ୍ଗ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ବସିବା ସ୍ଥଳକୁ ବୁଝାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ, ଯୋଗ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା

▷ ▷

ଆସବାବ

ସମସ୍ତେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଖଣ୍ଡେ ଚଉକି, ଟେବୁଲ ବା ଆଲମାରୀ ନ ହେଲେ ଚଳୁନାହିଁ । ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିବାର ଢଙ୍ଗ ବଦଳି ଯିବାରୁ ଲୋକେ ଆଉ ଚେକାମାଲି ପକାଇ ବସିବାକୁ ସୁବିଧା ମନେକରୁ ନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ଯୁଗ ଥିଲା ଯେତେବେଳେ କି ମଣିଷ ପାଇଁ ଏ ସବୁ କିଛି ଦରକାର ନଥିଲା । ଖଣ୍ଡେ ଖଜୁରୀ ପଟି ବା ଖଣ୍ଡେ ସପ ପକାଇ ଶୋଇ ପଡୁଥିଲା । ଏବେ କିନ୍ତୁ ଖଟ ଖଣ୍ଡେ ବା ପଲଙ୍କ ଖଣ୍ଡେ ନହେଲେ ଚଳୁନାହିଁ । ଏହିଗୁଡ଼ିକୁ ସବୁ କୁହାଯାଏ ଆସବାବ ଓ ଘର ସୁନ୍ଦର କରିବା । ତେଣୁ ସବୁପ୍ରକାର ଆସବାବକୁ ସେ ସୁନ୍ଦରରୁ ସୁନ୍ଦରତର କରିଛି । ଖାଲି ଯେ ସୁନ୍ଦର କରୁଛି ତା' ନୁହେଁ; ବସିବାକୁ, ଶୋଇବାକୁ ସୁବିଧା ହେବ ବୋଲି ସେ ନୂଆ ନୂଆ ତିଆରି କୌଶଳ ମଧ୍ୟ ବାହାର କରୁଛି । ଯେଉଁ 'ଘୂରା-ଚଉକି' ବାହାରିଲାଣି ସେଥିରେ ବସି ଡାହାଣକୁ, ବାଆଁକୁ ବା ପଛକୁ ଆଉଜି ଯାଇହେବ । ଚଉକିରେ ଗଦି ଖଞ୍ଜିଦେଲେ ଅନେକ ସମୟ ବସିଲେ ମଧ୍ୟ କଷ୍ଟ ହେବନାହିଁ । ଆଲମାରୀ ଭିତରେ ଏମିତି ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଉଛି ଯେ ସେଥିରେ ପୋଷାକ ରଖିହେବ, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଜିନିଷ ସଜାଇ ଦେଇହେବ କିମ୍ବା ବହି ରଖିଦେଇହେବ । ପୃଥିବୀଯାକ ବୁଲି ଆସିଲେ ନାନା ପ୍ରକାରର ଆଧୁନିକ ଆସବାବ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ । ଆଧୁନିକ ଅଫିସ, ଦୋକାନ, ଲାବୋରେଟରୀ କିମ୍ବା କଂପିଉଟରର ଘର ପାଇଁ ନୂଆ ନୂଆ ଧରଣର ଆସବାବ ସବୁ ତିଆରି ହୋଇଯାଉଛି ।

ସବୁ ପ୍ରକାର ଆସବାବ ତିଆରିରେ କଳା ଓ ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ସମନ୍ୱୟ ଘଟିବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷ ହୋଇ ଆସିଲାବେଳକୁ ମାଇକ୍ରୋଚିପ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଆସବାବ ସବୁ ବାହାରି ପଡିଲାଣି । ବିଶେଷ କରି ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଅଫିସ ଓ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏ ସବୁର ଅଧିକ ଉପଯୋଗ ହେଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଅଫିସ, ଘର, କାଠ, ସ୍ଥାପତ୍ୟ ବିଦ୍ୟା, ଫାଶନ, ସମାଜ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

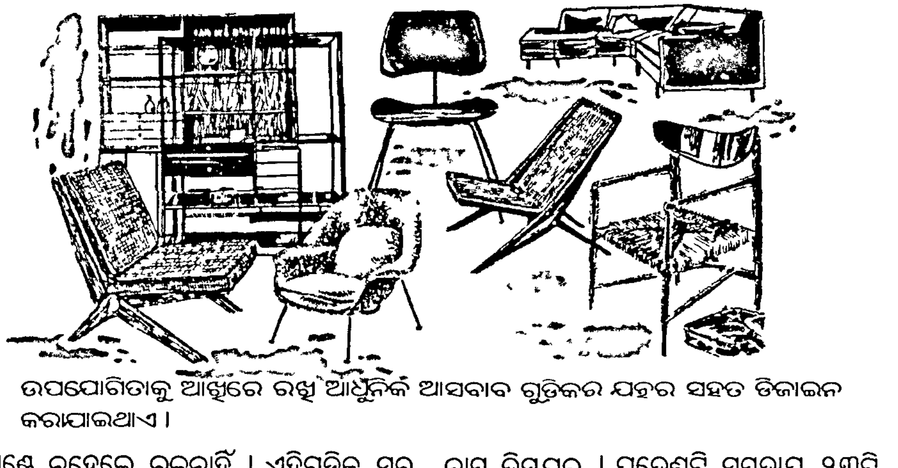

ଉପଯୋଗିତାକୁ ଆଖିରେ ରଖି ଆଧୁନିକ ଆସବାବ ଗୁଡ଼ିକର ଯତ୍ନର ସହିତ ଡିଜାଇନ କରାଯାଇଥାଏ ।

▷ ▷

ଆସାମ

ଭାରତର ଉତ୍ତରପୂର୍ବ ଅଂଶରେ ଥିବା ଏହି ପ୍ରଦେଶଟିର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୧୯୯୧ ମସିହାରେ ୨,୨୨,୯୪,୫୬୨ ଓ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ପ୍ରାୟ ୭୮,୪୩୮ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର । ରାଜଧାନୀର ନାମ ଦିସ୍‌ପୁର । ପ୍ରଦେଶଟି ସମୁଦାୟ ୨୩ଟି ଜିଲାରେ ବିଭକ୍ତ । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ର ନଦୀ ଆସାମ ଭିତର ଦେଇ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଛି ଓ ରାଜ୍ୟଟି ବହୁଭାବେ ଏହି ନଦୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ । ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବର୍ଷା ହେଉଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକ

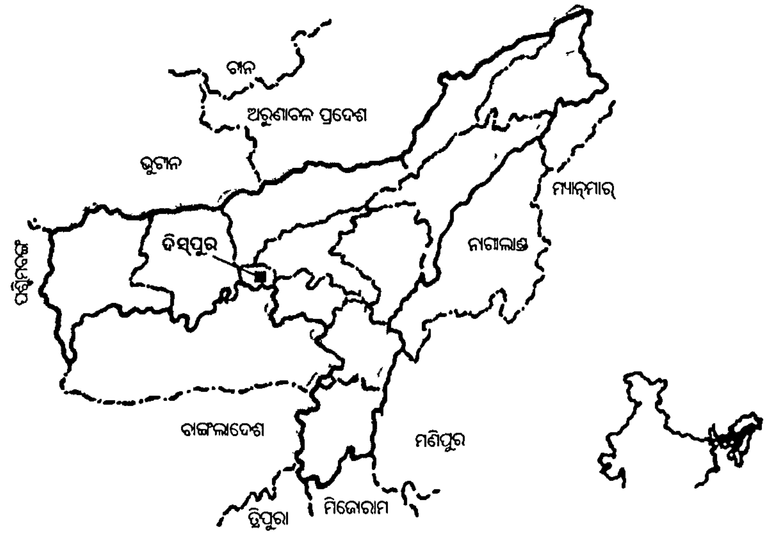

ଆସାମ

ମଧ୍ୟରେ ଆସାମର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗଣା ଯାଇଥାଏ ।

ବହୁ ଜାତି ଓ ବହୁ ଧର୍ମର ଲୋକ ଆସାମରେ ରୁହନ୍ତି । ଅହମିଆ ଭାଷା ଖୁବ୍ ଉନ୍ନତ । ପୂର୍ବେ ଆସାମକୁ 'କାମରୂପ' ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ଆସାମର ଅର୍ଥନୀତିକୁ ସାଧାରଣ ଭାବେ କୃଷିଭିତ୍ତିକ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଗୁହା ହେଲା ମୁଖ୍ୟ ଅର୍ଥକରୀ ଫସଲ । ସାରା ପୃଥିବୀ ବଜାରରେ ଆସାମ ଗୁହାର ଖ୍ୟାତି ରହିଛି । ଏହି ରାଜ୍ୟର ଦିଗ୍‌ବୋଇ ଠାରେ ଭାରତର ପ୍ରଥମ ତୈଳ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍‌ର କୂପ ଖନନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏବେ ରାଜ୍ୟରେ ଦୁଇଟି ତୈଳ ବିଶୋଧନାଗାର ରହିଛି ।

ଗୌହାଟୀ ହେଲା ଆସାମର ମୁଖ୍ୟ ସହର । ଆସାମର ସଂସ୍କୃତି ଖୁବ୍ ଉନ୍ନତ । କାଜିରଙ୍ଗା ଠାରେ ଥିବା ଜାତୀୟ ଅଭୟାରଣ୍ୟକୁ ସାରା ପୃଥିବୀରୁ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଆସିଥା'ନ୍ତି ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆସାମର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ଭାରତକୁ ବ୍ରିଟିଶ କବଳରୁ ଯୁଦ୍ଧ କରି ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଜାପାନ ଓ ଜର୍ମାନୀ ସାହାଯ୍ୟରେ ନେତାଜୀ ଆଜାଦ୍‌ହିନ୍ଦ୍ ଫୌଜ ଗଠନ କଲେ, ସେତେବେଳେ ସେହି ବିପ୍ଳବୀ ବାହିନୀକୁ ଅବିଭକ୍ତ ଆସାମର ସୀମା ପାରି ହୋଇ ଭାରତ ଭିତରେ ପଶିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଭାରତର ଏହି ଅଂଶର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳକୁ ସେମାନେ ଦଖଲ କରିଯାଇ ସେଠାରେ କିଛି ଦିନ ପାଇଁ ନିଜ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଚଳାଇଥିଲେ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ବେଳକୁ ଆସାମ ପ୍ରଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ଆତଙ୍କବାଦୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଓ ହିଂସାକାଣ୍ଡ ଲାଗିରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତ, ଆତଙ୍କବାଦ, ଅହମିଆ ଭାଷା, ପୁରାଣ, କୃଷି, ଗୁହା, ତୈଳ, ଆଜାଦ୍‌ହିନ୍ଦ୍ ଫୌଜ

▷▷
ଆସାମ ହିମାଳୟ

ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳାର ପୂର୍ବ ଅଂଶ । ଭାରତର ସିକିମ ଓ ଉତ୍ତର ଆସାମ ଅଞ୍ଚଳ, ଭୁଟାନ ତଥା ଚୀନ୍‌ର ତିବ୍ବତ ଭିତରେ ଏହା ବ୍ୟାପୀ ରହିଛି । ପଶ୍ଚିମରେ ଥିବା ତିସ୍ତା ନଦୀର ଉପର ଅଂଶରୁ ପୂର୍ବରେ ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ର ନଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାୟ ୭୨୦ କିଲୋମିଟର ଲମ୍ବର ଏରିଆକୁ ଏହି ପର୍ବତାଂଶ ମାଡ଼ିବସିଛି । ୭,୭୮୨ ମିଟର ଉଚ୍ଚତାର 'ନାମ୍‌ଗ୍ବାବାର୍‌ୱା' ହେଲା ଆସାମ ହିମାଳୟର ଉଚ୍ଚତମ ଶୃଙ୍ଗ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଆହୁରି ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଅତି ଉଚ୍ଚ ଶୃଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଗାଙ୍ଗଟକ୍, କାଲିମ୍ପଙ୍ଗ, ପାରୋ ହେଲା ଏହି ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ଥାନ । ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ନଦୀ ଏଠାରୁ ବାହାରି ଦକ୍ଷିଣମୁହାଁ ହୋଇ ଗତିକରି ଶେଷରେ ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ର ନଦୀରେ ଯାଇପଡ଼ିଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ହିମାଳୟ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ର

▷▷
ଆସାସିନ୍

ଅତିମାତ୍ରାରେ ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା ସହିତ ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ଜଣକୁ ହତ୍ୟା କରିଦେବା ଭଳି କଥାକୁ ଯେଉଁମାନେ ଗୋଟିଏ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ରୂପ ଦେଇଦେଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ 'ଆସାସିନ୍' ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଏକାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ପ୍ରଥମ କରି ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀ ବାହାରିଥିଲେ ଓ ମିଶର ଓ ପାରସ୍ୟରେ ରହୁଥିବା 'ହାସାନ୍' ନାମକ ଜଣେ ଧର୍ମାନ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତି ଏଭଳି କଳ୍ପନା ପ୍ରଥମ କରି କରିଥିଲେ । ସେ ଯେଉଁ ଧର୍ମଗୋଷ୍ଠୀ ଗଢ଼ିଦେଲେ, ସେଥିରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହେଉଥିବା ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମାଇ ଦିଆଯାଉଥିଲା ଯେ, ଯେଉଁମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀର ବିରୋଧ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଯେ କୌଣସି ଭାବରେ ହତ୍ୟା କରିବାଟା ହେଉଛି ଧାର୍ମିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । କ୍ରମେ 'ଆସାସିନ୍' ଶବ୍ଦ ଓ ତା ପଛରେ ଥିବା ଭାବନା ପାରସ୍ୟ ଓ ସିରିଆରୁ ଆସି ଇଉରୋପରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା ଓ ରାଜନୈତିକ ବିରୋଧୀମାନଙ୍କୁ ମାରିଦେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଆସାସିନ୍ ସବୁ ନିଯୁକ୍ତ ହେଲେ ।

ଗଞ୍ଜାଇ ବା ହାସିସ ନିଶାରେ ଚୁର୍ କରିଦିଆଯାଇ ଏହି ହତ୍ୟାକାରୀ ମାନଙ୍କୁ ପଠାଯାଉଥିବାରୁ, ପ୍ରଥମେ ସେମାନଙ୍କୁ ହାସିସି ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା ଓ ସେଇଥିରୁ ଆସାସିନ୍ ଶବ୍ଦର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା । ଭାରତ, ପାକିସ୍ତାନ, ସିରିଆ, ଇରାନ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆର କେତେକ ଦେଶରେ ଆସାସିନ୍ ଧାର୍ମିକ ଗୋଷ୍ଠୀର ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ଓ ଆଗା ଖାଁ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ଧର୍ମଗୁରୁ ବା ଇମାମ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆଗା ଖାଁ, ମଧ୍ୟଯୁଗ, ଇସ୍‌ଲାମ, ଗୁପ୍ତଚର

▷▷
ଆସାୟିଲମ୍

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ଗୁରୁତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ବିଦେଶୀ ରାଷ୍ଟ୍ର, ଅନ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଜଣେ ନାଗରିକକୁ ତା ନିଜ ରାଷ୍ଟ୍ର ବିପକ୍ଷରେ ଉପଯୁକ୍ତ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ନିରାପତ୍ତା ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଆସାୟିଲମ୍ ଦିଆଗଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଅବଶ୍ୟ ଏ କଥା ସତ ଯେ ଆସାୟିଲମ୍ ପାଇବା ଲାଗି କୌଣସି ଲୋକର ଆଇନଗତ ଅଧିକାର ନାହିଁ ବା କୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ର ଏଭଳି ସୁବିଧା ଦେବା ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ନୁହନ୍ତି । ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆଇନରେ ଥିବା ଏହି ଅଧିକାର କେବଳ କୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ହିଁ ଦିଆଯାଇଛି—କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନୁହେଁ । ଆସାୟିଲମ୍ ଦେବାର ପ୍ରଣାଳୀକୁ ସାଧାରଣତଃ ତିନୋଟି ମୌଳିକ ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇଥାଏ । ଜଣେ ଯଦି ନିଜ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ନିଜର ଜାତି, ଧର୍ମ; ଯୋଗୁଁ ରାଜନୈତିକ ଚିନ୍ତା ତଥା ବିଶ୍ୱାସ ଯୋଗୁଁ କିମ୍ବା ନିରାପତ୍ତା ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିହିତ କାରଣରୁ ଅତ୍ୟାଚରିତ ହୋଇପାରେ ବା ତା ନିଜ ଜୀବନ ଉପରକୁ ବିପଦ ଅଛି ବୋଲି ଅନୁଭବ କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ସେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ରାଷ୍ଟ୍ରର ଶରଣାପନ୍ନ ହୋଇ ଆସାୟିଲମ୍ ଭିକ୍ଷା କରିପାରେ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ସେହି ରାଷ୍ଟ୍ର ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆସାୟିଲମ୍ ଦିଆଯିବ କି ନାହିଁ ସେ କଥା ବିଚାର କରିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆଇନ, ରାଷ୍ଟ୍ର, ସମ୍ବିଧାନ, ବ୍ୟକ୍ତି

ଆସିଆନ

'ଆସୋସିଏସନ ଅଫ୍ ସାଉଥଇଷ୍ଟ ଏସିଆନ ନେସନ୍ସ୍'ର କ୍ଷୁଦ୍ରନାମ । ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆର ଏଇଟି ହେଲା ସର୍ବପ୍ରଧାନ ଆଞ୍ଚଳିକ ସଂଗଠନ । ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ, ମାଲୟସିଆ, ଫିଲିପାଇନ୍ସ, ସିଙ୍ଗାପୁର ଓ ଥାଇଲାଣ୍ଡ ୧୯୬୭ ମସିହାରେ ଏହି ସଂଗଠନଟିକୁ ପ୍ରଥମେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଓ ବ୍ରୁନେଇ ସହିତ ମ୍ୟାନ୍‌ମାର୍ ଓ ଲାଓସ ଏଥିରେ କାଳକ୍ରମେ ଯୋଗଦେଲେ । ପାପୁଆ ନିଉଗିନି ଓ ଭିଏତନାମ ଦେଶ ଦୁଇଟିକୁ ଆସିଆନରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏହିସବୁ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସାମୂହିକ ଅର୍ଥନୈତିକ, ସାମାଜିକ ତଥା ସାଂସ୍କୃତିକ ଦିଗର ବିକାଶ ସାଧନ ହେଲା ସଂଗଠନଟିର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ । 'ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ କମିଟି'ଟି ହେଉଛି ଆସିଆନର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅଙ୍ଗ । ୧୯୯୧ ମସିହାରେ 'ଏସୀୟ ମୁକ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ' ଓ ୧୯୯୪ ମସିହାରେ 'ଆସିଆନ ଆଞ୍ଚଳିକ ଫୋରମ' ଏହି ସଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଜାକର୍ତ୍ତା ଠାରେ ଆସିଆନର ସଦର ଦପ୍ତର ରହିଛି । ଆସିଆନର କେତେକ ସଭ୍ୟରାଷ୍ଟ୍ର ଅର୍ଥନୀତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏସିଆର ଅନ୍ୟରାଷ୍ଟ୍ର ତୁଳନାରେ ଆଗେଇ ଯାଇଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜାତିସଂଘ, ଏସିଆ, ଭାରତ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ

ଆସିଟିଲିନ

ଧାତୁ କାଟିବା, ଧାତୁ-ଝଲାଇ, ଅନେକ ଜୈବରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥର ସଂଶ୍ଳେଷଣ ତଥା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ତିଆରିରେ ଲାଗୁଥିବା ଜ୍ୱଳନଶୀଳ ବାଷ୍ପ । ବିଶୁଦ୍ଧ ଆସିଟିଲିନ ହେଲା ବର୍ଣ୍ଣହୀନ ଓ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଚାପସୀମାର ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲେ ଏହା ସାଂଘାତିକ ଭାବରେ ବିସ୍ଫୋରିତ ହୋଇଥାଏ । ଉପଯୁକ୍ତ ମାତ୍ରାର ବା ପରିମାଣର ବାୟୁକୁ ଆସିଟିଲିନ ସହିତ ମିଶାଇ ଜାଳିଲେ ପରିଷ୍କାର ଶ୍ୱେତ ଆଲୋକ ମିଳିଥାଏ । ଯେଉଁସବୁ ଅକ୍ସିଆସିଟିଲିନ ଟର୍ଚ୍ଚ ଧାତୁକାଟିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ, ସେଥିଭିତରୁ କେତେକ ୩,୩୦୦ ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍‌ସିଅସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତାପର ଅଗ୍ନିଶିଖା ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇପାରିଥା'ନ୍ତି । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦହନଶୀଳ ବାଷ୍ପର ମିଶ୍ରଣ ପକ୍ଷରେ ଏଭଳି ଉତ୍ତାପ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଅମ୍ଳଜାନ, ଶିଳ୍ପ, ତାପ

ଆସିମଭ୍, ଆଇଜାକ୍
(୧୯୨୦-୯୨)

ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ବିଶ୍ୱ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜନପ୍ରିୟ ବିଜ୍ଞାନ ସାହିତ୍ୟ ସ୍ରଷ୍ଟା । ଆସିମଭ୍‌ଙ୍କ ଜନ୍ମ ରୁଷରେ ଓ ତିନି ବର୍ଷ ବୟସବେଳେ ସେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାକୁ ଚାଲି ଆସିଥିଲେ । ଜୀବରସାୟନଶାସ୍ତ୍ରରେ ଅଧ୍ୟାପନା କରୁଥିବା ସମୟରେ ସେ ଜନପ୍ରିୟ ବିଜ୍ଞାନ ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ ଓ

ଆଇଜାକ୍ ଆସିମଭ୍

କ୍ରମେ କ୍ରମେ ସାରା ପୃଥିବୀର ଆଗ୍ରହୀ ପାଠକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ତାଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ବିଜ୍ଞାନ ବ୍ୟତୀତ ମାନବଜ୍ଞାନର ଅନ୍ୟ ବହୁ ବିଭାଗରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଦଖଲ ଥିଲା । 'ରୋବଟିକ୍‌ସ' ବୋଲି ଯେଉଁ ଶବ୍ଦର ବହୁଳ ପ୍ରୟୋଗ ଆଜିର କଂପିଉଟର ଯୁଗରେ ହେଉଛି, ଆସିମଭ୍ ହେଲେ ସେହି ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦଟିର ସ୍ରଷ୍ଟା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ବିଜ୍ଞାନ, ସାହିତ୍ୟ, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ରୁଷ

ଆସିରିଆ

ଉତ୍ତର ମେସୋପଟାମିଆରେ ଥିବା ଏହି ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଏକ ସମୟରେ ଖୁବ୍ ଗୁରୁତ୍ୱ ଥିଲା । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ସହସ୍ରାବ୍ଦ ବେଳେ ଆଜିର ଉତ୍ତର ଇରାକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ବାବିଲୋନୀୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଗୋଟାଏ ଆଶ୍ରିତ ରାଜ୍ୟ ଭାବରେ ରହି ମଧ୍ୟ ଆସିରିଆର ଲୋକେ ନିଜ ସଭ୍ୟତାର ବିକାଶ ସାଧନ କରିପାରିଥିଲେ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୧୪ଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ଏହି ରାଜ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଏଭଳି ହେବାର ପ୍ରାୟ ଦୁଇଶହ ବର୍ଷ ପରେ ଆସିରିଆ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ପତନ ହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ଅନେକ ଆସିରୀୟ ସମ୍ରାଟ ଏହାର ପର କତେଶହ ବର୍ଷ ଭିତରେ ରାଜତ୍ୱ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବ ଗୌରବ ଫେରାଇ ଆଣିବା ଆଉ ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ

ଚମଡ଼ା-ତିଆରି ପବନଖୋଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ନଈ ପାରିହୋଇ ପଳାଇ ଯାଉଥିବା ପରାଜିତ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିଷ୍ଠୁର ଆସିରୀୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହତ୍ୟା କରାଯିବା ଦୃଶ୍ୟର ଖୋଦିତ ରିଲିଫ ।

ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ଶେଷ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆସିରୀୟ ସମ୍ରାଟ ହେଲେ ଆସୁର ବନିପାଲ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ସପ୍ତମ ଶତାବ୍ଦୀର ତୃତୀୟ ଦଶକରେ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା । ଶେଷରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୬୧୨-୬୦୯ ଭିତରେଏହି ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଧ୍ୱଂସ ପାଇଗଲା ।

ଆସିରୀୟମାନେ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ନିର୍ମାଣ କଳାର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଦେଇଯାଇଛନ୍ତି । ଜ୍ଞାନର ବହୁ ବିଭାଗରେ ଆସିରୀୟ ମାନଙ୍କ ସମୟରେ ଉନ୍ନତି ହୋଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଅନେକ ସାହସୀ ତଥା ଯୋଦ୍ଧା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକାଂଶ ଅତ୍ୟଧିକ ନିଷ୍ଠୁର ପ୍ରକୃତିର ଥିଲେ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇରାକ, ମେସୋପଟାମିଆ, ଆସୁର ବନିପାଲ, ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ପୁରାତତ୍ତ୍ୱ

ଆସୁର ନସିରପାଲ, ୨ୟ
(ଜୀବିତ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୯ମ ଶତାବ୍ଦୀ)

ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୮୮୩ରୁ ୮୫୯ ଭିତରେ ଆସିରିଆରେ ରାଜତ୍ୱ କରୁଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ରାଜା । ନୂତନ ଆସିରୀୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଭାବେ ଏହାଙ୍କୁ ଧରାଯାଇଥାଏ । ସେ ନିଜ ରାଜତ୍ୱର 'ନିଷ୍ଠୁର' କାହାଣୀକୁ ଭଲଭାବରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଅନୁଶାସନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଯାଇଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆସିରିଆ

ଆସୁର ବନିପାଲ
(ଜୀବିତ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୭ମ ଶତାବ୍ଦୀ)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆସିରୀୟ ରାଜା । ଖ୍ରୀ.ପୂ. ୬୬୮ରୁ ୬୨୭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଆସିରିଆର ଶାସକ ଥିଲେ । କଳା, ସଂସ୍କୃତିରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଗାଢ଼ ଆଗ୍ରହ ଥିଲା ।

ଆସୁର ବନିପାଲ ଶ୍ରମଦାନ କରୁଥିବାର ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୬୫୦ ଶତାବ୍ଦୀର ଗୋଟିଏ ବାସ୍‌ରିଲିଫରୁ ନିଆଯାଇଛି ।

ଆସୁର ବନିପାଲଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ସେ ଯୁଗରେ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଅତି ଉଚ୍ଚମାନର ଲାଇବ୍ରେରୀ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଓ ଅସଂଖ୍ୟ ବିଷୟ ଉପରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ପୁସ୍ତକ ସଂଗ୍ରହ କରି ସେ ସେହି ଲାଇବ୍ରେରୀରେ ରଖାଇ ଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆସିରିଆ, ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ, ଇତିହାସ

▷▷

ଆହମୀୟ ଭାଷା

ଇଣ୍ଡୋ-ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା ପରିବାରର ସଭ୍ୟ ଭାବେ ଗଣାଯାଉଥିବା ଏହି ଭାଷାଟି ହେଲା ଆସାମ ପ୍ରଦେଶର ସରକାରୀ ଭାଷା । ସାଧାରଣ ଦିଗରୁ ବଙ୍ଗଳା ଓ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସହିତ ଏହାର ବହୁ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରହିଛି । ଆସାମ ଉପତ୍ୟକାରେ ଆହମିଆ ହେଲା ଏକମାତ୍ର ଦେଶଜ ଭାଷା । ପ୍ରାୟ ସପ୍ତମ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଏହି ଭାଷାରେ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେବା କଥା କୁହାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତ୍ରୟୋଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେହିଁ ଯାଇ ତାହା ପୋଖତ ରୂପ ପାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ତିବ୍ବତୀୟ-ବ୍ରହ୍ମଦେଶୀୟ ବୋଲି ଓ ଉପଭାଷା ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟ ଆହମିଆ ଉପରେ ପଡ଼ିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆସାମ, ଭାରତୀୟ ସାହିତ୍ୟ, ଭାଷା, ଇଣ୍ଡୋ-ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା ପରିବାର

▷▷

ଆହୁର୍ ମଜ୍‌ଦା

ପାରସୀ ଧର୍ମ ବା ଜରଥୁସ୍ତ୍ର ମତରେ ଆହୁର୍ ମଜ୍‌ଦା ହେଉଛନ୍ତି ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦେବତା । ପାରସୀ ଧର୍ମରେ କଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି ଯେ, ସେ ଏହି ସୃଷ୍ଟିକୁ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି ଓ ଜଗତର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଯାହାକିଛି ଲୋଡ଼ା, ସେସବୁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କରି ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ । ଅନ୍ୟ ସବୁ ଦେବତା ତାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥା'ନ୍ତି । ବିଶ୍ୱର ମଙ୍ଗଳ ନିମନ୍ତେ ଦାୟୀ ଏହି ଦେବତା ଯେଉଁସବୁ ବାଣୀ ଜରଥୁସ୍ତ୍ରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ଶାସ୍ତ୍ରଗତ ଗୁରୁତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ବୋଲି ଧରାଯାଉଥିଲା । ଭାରତରେ ଆହୁର୍ ମଜ୍‌ଦାଙ୍କ ଉପାସକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଅଛନ୍ତି । କେତେକ ଏହାଙ୍କୁ 'ଜ୍ଞାନମୟ' ଦେବତା ଭାବେ ଅଭିହିତ କରିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜରଥୁସ୍ତ୍ର, ପାରସୀ ଧର୍ମ, ବିଶ୍ୱ

ଇ

ଇ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ତୃତୀୟ ଅକ୍ଷର । 'ଇ'ର ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ଥାନ ହେଲା ତାଳୁ । ହ୍ରସ୍ୱ, ଦୀର୍ଘ ଓ ପ୍ଲୁତ ଭେଦରେ ଏହା ଅଲଗା ଅଲଗା ପ୍ରକାରରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳା, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ, ଉଚ୍ଚାରଣ

▷ ▷

ଇଆମ୍ବ୍ଲିକସ୍
(ପ୍ରାୟ ୨୫୦-୩୩୦)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦାର୍ଶନିକ । ସେ ସିରିଆରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଦର୍ଶନ ବିଦ୍ୟାରେ ଥିବା ନବପ୍ଲାଟୋବାଦକୁ ଏହାଙ୍କର ଖୁବ୍ ଅବଦାନ ରହିଛି । ତାଙ୍କର କୌଣସି ବୃହତ୍ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାମ ବିଷୟରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରମାଣ ଆଜି ମିଳୁ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପଞ୍ଚମ ଶତାବ୍ଦୀର ଦାର୍ଶନିକ ପ୍ରକ୍ଲସ୍‌ଙ୍କ ଲେଖାରୁ ଦର୍ଶନ ବିଦ୍ୟାରେ ଇଆମ୍ବ୍ଲିକସ୍ କରିଥିବା ବିଶାଳ ଉଦ୍ୟମର ପରିଚୟ ମିଳିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଦର୍ଶନ, ସିରିଆ, ନବପ୍ଲାଟୋବାଦ

▷ ▷

ଇଉକାଲିପ୍‌ଟସ୍

ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ଦେଶଟି ଅନ୍ୟସବୁ ଭୂଖଣ୍ଡଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିଯିବାରୁ ସେଠାରେ କଙ୍ଗାରୁ ଭଳି ବିଚିତ୍ର ଜୀବ ରହିଛନ୍ତି—ଇଉକାଲିପ୍‌ଟସ୍ ଭଳି ଗଛ ମଧ୍ୟ ଅଛି ।

ଇଉକାଲିପ୍‌ଟସ୍ ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ପୁଷ୍ପକ ଉଦ୍‌ଭିଦ ।

ପ୍ରଥମେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦେଶରେ ଏହି ଗଛ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁ ନଥିଲା—ଅବଶ୍ୟ ପରେ ଏହାକୁ ନେଇ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ଅଂଶରେ ଲଗାଯାଇଛି । ଏଇଟି ୫୦୦ ଜାତିର । ୯୦ ମିଟର ବା ୩୦୦ ଫୁଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚତାର ମଧ୍ୟ ଅଛି; ସେହି ଗଛ ଗୁଡ଼ିକର ଗୋଲେଇ ହେଉଛି ପ୍ରାୟ ସାଢେ ସାତ ମିଟର ବା ୨୫ ଫୁଟ । ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ବଢେ । ଇଉକାଲିପ୍‌ଟସ୍ ପତ୍ର ଦେହରୁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ତେଲ ବାହାରେ । ସେ ତେଲକୁ ଆଘ୍ରାଣ କଲେ ନାକ ଭିତରଟା ଭଲ ରହେ ଓ ଶ୍ୱାସପଥର ଉପକାର ହୁଏ । ଏହାର ଗନ୍ଧର କଫନାଶକ ଗୁଣ ଅଛି । ଗଛ ଗଣ୍ଡିରୁ ଗୋଟାଏ ରକମ ଅଠା ବାହାର କରାଯାଏ ।

ବେଶୀଭାଗ ଇଉକାଲିପ୍‌ଟସ୍ କାଠ ଜାଳ ହୁଏ, ଘର ତିଆରିରେ ଲାଗେ ବା ବାଡ଼ ଦେହରେ ପୋତାଯାଏ । କେତେକ ଜାତିରୁ କାଗଜ ତିଆରି ହୁଏ । ଚମଡ଼ା କଷା ବା ଟାନିଙ୍ଗ୍ କାମରେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଛେଲି ଲାଗେ ।

ଭାରତରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଇଉକାଲିପ୍‌ଟସ୍ ଗଛ ଲଗାଯାଉଥିଲା । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଲଗାଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ମାଟିତଳୁ ଏଇ ଗଛ ଏତେ ପରିମାଣରେ ପାଣି ଚେର ବାଟେ ଶୋଷି ନେଉଛି ଯେ ମାଟିତଳର ଜଳସ୍ତର ବେଳେ ବେଳେ ଶୁଖି ଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଉଦ୍‌ଭିଦବିଜ୍ଞାନ, କାଗଜ, କାଠ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ

ଇଉକ୍ରେନ୍

ସରକାରୀ ନାମ **ଇଉକ୍ରାଇନା (ଇଉକ୍ରେନ୍)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ଐକକେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବହୁଦଳୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ** ରାଜଧାନୀ **କିଏଭ** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଇଉକ୍ରେନିଆନ** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୬,୦୩,୭୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୫,୨୩,୪୪,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **କିଏଭ, ଖାରକିଭ, ଡାନିପ୍ରପେଟ୍ରୋଭ୍‌ସକ୍, ଡୋନେସ୍କ, ଓଡେଶା** ମୁଦ୍ରା **କାର୍ବୋଭାନେଟ୍‌ସ (ପରେ ହ୍ରାଇଭ୍‌ନା)** ପତାକା **ନୀଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଉପରେ ପୀତ ବର୍ଣ୍ଣର ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍ ।**

ଇଉରୋପର ଏହି ଦେଶଟିର ଉତ୍ତରରେ ବେଲାରୁଷ, ପୂର୍ବରେ ରୁଷ, ଦକ୍ଷିଣରେ ରୁମାନିଆ, ଅଜଭ ସାଗର, କୃଷ୍ଣ ସାଗର ଓ ମୋଲ୍‌ଡାଭିଆ ତଥା ପଶ୍ଚିମରେ ହଙ୍ଗେରୀ, ଚେକୋସ୍ଲୋଭାକିଆ ଓ ପୋଲାଣ୍ଡ ଦେଶ ରହିଛନ୍ତି । ଦେଶଟିର ଅଧିକାଂଶ ଅଂଶ ପ୍ରାୟ ସମତଳ । ଜଳବାୟୁ ଶୀତୋଷ୍ଣ । ମାଙ୍ଗାନିଜ ଓ ଲୁହାପଥର ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ଗଚ୍ଛିତ ଅଛି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁପ୍ରକାର ଖଣିଜ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଖଣିଜ ତୈଳ ମିଳୁଥିବାରୁ ଏ ସବୁର ଉତ୍ପାଦନ ଇଉକ୍ରେନ୍‌କୁ ଖୁବ୍ ଧନୀ କରିଦେଇଛି । ଏ ଦେଶର କୃଷି ଉନ୍ନତ । ଗୋପାଳନ ମଧ୍ୟ କରାଯାଏ । ୧୯୨୪ ମସିହାରେ ଏହା ସେସମୟର ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍‌ରେ ଯୋଗଦେଇଥିଲା ଓ ୧୯୯୧ ମସିହାରୁ ପୁଣି ସାର୍ବଭୌମ ରାଷ୍ଟ୍ରଭାବେ ଗଣା ହେଉଛି । ପ୍ରକୃତି ଓ ପରିବେଶର ରକ୍ଷା ଦିଗରେ ଉଦ୍ୟମ ନିମନ୍ତେ ଇଉକ୍ରେନ୍ ଦେଶର ବହୁ କାଳରୁ ଖ୍ୟାତି ରହିଛି ।

ଏ ଦେଶର କଳା, ସଂସ୍କୃତି, ଭାଷା ଓ ଲୋକସଂସ୍କୃତି ଖୁବ୍ ଉନ୍ନତ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଦଶକରୁ ନିରକ୍ଷରତା ଲୋପପାଇଯାଇଛି । ଇଉକ୍ରେନ୍ ହେଲା ଜାତିସଂଘର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ସଭ୍ୟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରୁଷ, ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍, ପରମାଣୁ ଅସ୍ତ୍ର, ଇଉରୋପ, ସଂରକ୍ଷଣ

ଇଉକ୍ଲିଡ୍

(ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୪ର୍ଥ-୩ୟଶତାବ୍ଦୀ)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରୀକ୍ ଗଣିତଜ୍ଞ । ଜ୍ୟାମିତିରେ ଏହାଙ୍କର ଅଦ୍‌ଭୂତ ପାରଦର୍ଶିତା ଥିଲା ଓ ତାଙ୍କୁ ସେହି ବିଦ୍ୟାର ଜନକ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ୧୩ ଭଲିଉମ୍‌ର "ଏଲିମେଣ୍ଟସ" ବୋଲି ଯେଉଁ ଗଣିତ ଗ୍ରନ୍ଥ ସେ ରଚନା କରିଦେଲେ, ବହୁକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲା । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ସେହି ଗ୍ରନ୍ଥର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉପପାଦ୍ୟ ସବୁର ବ୍ୟବହାର ହେଉଛି ।

ମାନବଜ୍ଞାନର କ୍ରମବିକାଶରେ ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ କେତେଜଣଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଅବଦାନ ରହିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ଇଉକ୍ଲିଡ୍ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଗ୍ରୀସ୍, ଗଣିତଶାସ୍ତ୍ର, ବିଜ୍ଞାନ, ଇଉକ୍ଲିଡୀୟ ଓ ଅଣ-ଇଉକ୍ଲିଡୀୟ ଜ୍ୟାମିତି

ଇଉକ୍ଲିଡୀୟ ଓ ଅଣ-ଇଉକ୍ଲିଡୀୟ ଜ୍ୟାମିତି

ଗ୍ରୀକ୍ ପଣ୍ଡିତ ଇଉକ୍ଲିଡ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ୧୦ଟି ସ୍ୱୟଂସିଦ୍ଧ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କିମ୍ବା ଅଭିଗୃହୀତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସାହାଯ୍ୟରେ କୋଣ, ଘନ, ପୃଷ୍ଠ, ବିନ୍ଦୁ ଓ ରେଖା ବିଷୟରେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା ହେଲା ଇଉକ୍ଲିଡୀୟ ଜ୍ୟାମିତି । ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ କେବଳ ଶୁଦ୍ଧ ଗାଣିତିକ ମୂଲ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ମାନବଜ୍ଞାନର କ୍ରମବିକାଶରେ ଏହାର ଅବଦାନ ବହୁତ ବେଶୀ । ଇଉକ୍ଲିଡ୍‌ଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ପର ୨୦୦୦ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଗାଣିତିକ ଜ୍ଞାନର ପ୍ରଗତିରେ ତାଙ୍କର ଏହି କାମ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥାଏ ।

ଇଉକ୍ଲିଡ୍‌ଙ୍କ ୧୩ ଭଲିଉମ୍ ବିଶିଷ୍ଟ 'ଏଲିମେଣ୍ଟସ' ପୁସ୍ତକରେ ଯେଉଁ ୪୬୫ଟି ଉପପାଦ୍ୟ ବା ପ୍ରମେୟ ରହିଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ସମଗ୍ର ଗାଣିତିକ ଜଗତକୁ ବୁଝିହେବ ବୋଲି ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଅନୁଭବ କରାଯାଉଥିଲା । ପରେ କିନ୍ତୁ ଅଧିକ ଗବେଷଣାରୁ ଆଉ ଦୁଇଟି ପ୍ରକାରର ଜ୍ୟାମିତି ବିଦ୍ୟା ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ଓ ମୂଳ ଇଉକ୍ଲିଡୀୟ ଜ୍ୟାମିତି ଭଳି ସେଗୁଡ଼ିକର ଗାଣିତିକ ପ୍ରାମାଣିକତାରେ ମଧ୍ୟ କିଛି ଅସୁବିଧା ରହିଲା ନାହିଁ । ଫଳରେ ଏହି ତିନୋଟି ଯାକ ଜ୍ୟାମିତି ଭିତରୁ କେଉଁଟି ଗାଣିତିକ ଜଗତର ପ୍ରକୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା ସଠିକ ଭାବରେ ଦେଇପାରୁଛି, ସେ କଥା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇଉଠିଲା । ତେଣୁ ସେମାନେ ଗଣିତରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ଜ୍ୟାମିତି କଥା ନକହି ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ଅଣ-ଇଉକ୍ଲିଡୀୟ ଜ୍ୟାମିତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ । ଏଥିରୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଗଲା ଯେ, କୌଣସି ପ୍ରକାର ଗାଣିତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିଘଟଣରୁ ଆବିଷ୍କାର କରାଯାଇ ପାରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି ନିୟମର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଗଣିତଜ୍ଞମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜେ ନୂଆ ନୂଆ ଚିନ୍ତାଧାରା ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇ ପାରିବେ । ଇଉକ୍ଲିଡ୍‌ଙ୍କ ଜ୍ୟାମିତି ଏହି କଥାର ପରିପ୍ରକାଶର ପଥକୁ ସୁଗମ କରିଦେଇ ପାରିଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଉକ୍ଲିଡ୍, ଜ୍ୟାମିତି, ଗଣିତ, ମାନବଜ୍ଞାନ, ଗ୍ରୀକ୍ ସଭ୍ୟତା, ଦର୍ଶନ

ଇଉଡକ୍‌ସସ୍

(ପ୍ରାୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୪୦୦-୩୫୦)

ପୁରାତନ ଗ୍ରୀସ୍‌ର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗଣିତଜ୍ଞ ଓ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ । ଗଣିତ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ସେ ବହୁଭାବେ ବିକଶିତ କରାଇପାରିଥିଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗ୍ରହଙ୍କ ଖଗୋଳୀୟ ଗତିର ପ୍ରଥମ ବିଧିବଦ୍ଧ ବର୍ଣ୍ଣନା ଇଉଡକ୍‌ସସ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରାହିଁ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜ୍ୟାମିତିର ପ୍ରୟୋଗ ସେ ପ୍ରଥମ କରି କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର କୌଣସି ରଚନା ଏବେ ମିଳୁ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଗ୍ରୀକ୍ ଓ ବାଇଜାଣ୍ଟାଇନ୍ ସୂତ୍ରରୁ ତାଙ୍କ କାମର ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ମିଳିପାରିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଗ୍ରୀକ୍ ସଭ୍ୟତା, ଗଣିତ, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ଆର୍କିମିଡିସ୍, ଜ୍ୟାମିତି

ଇଉନିସେଫ୍

ଜାତିସଂଘ ଚିଲ୍‌ଡ୍ରେନ୍‌ସ୍ ଫଣ୍ଡର କ୍ଷୁଦ୍ରନାମ । ଶିଶୁମାନଙ୍କ ସାର୍ବଜନୀନ ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଏହି ସଂସ୍ଥା ପୃଥିବୀର ଅଧିକାଂଶ ଦରିଦ୍ର ଅଞ୍ଚଳରେ କାମ କରୁଛି । ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା, ଶିକ୍ଷା

ପ୍ରତୀକ

ବିକାଶ ଓ ସୁଷମ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇଦେବା ଭଳି ଜାତୀୟ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ସବୁକୁ ଇଉନିସେଫ୍ ସହଯୋଗ ଦେଇଥାଏ । ୧୯୪୬ ମସିହାରେ ଏହାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା ଓ ସେ ସମୟରେ ଏହାର ନାମ ରଖାଯାଇଥିଲା "ଇଉନାଇଟେଡ୍ ନେସନ୍‌ସ୍ ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ ଚିଲ୍‌ଡ୍ରେନ୍‌ସ୍ ଇମରଜେନ୍‌ସି ଫଣ୍ଡ" । ନିଉୟର୍କ ଠାରେ ସଂସ୍ଥାଟିର ସଦର ଦପ୍ତର ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜାତିସଂଘ, ବିକାଶ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ସାର୍ବଜନୀନ ଶିକ୍ଷା

▷▷

ଇଉନେସ୍କୋ

ଜାତିସଂଘର ଶିକ୍ଷା, ବିଜ୍ଞାନ ଓ ସଂସ୍କୃତି ସଂସ୍ଥାର କ୍ଷୁଦ୍ର ନାମ । ୧୯୪୬ ମସିହାରେ ଏହା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଶିକ୍ଷା, ବିଜ୍ଞାନ ଓ ସଂସ୍କୃତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ହେଉଥିବା ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ ଜାତୀୟ ଉଦ୍ୟମ ସବୁକୁ ଇଉନେସ୍କୋ ସହାୟତା ଦେଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ଦେଶର ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ବିଚାର ତଥା ଜ୍ଞାନର ଅବାଧ ସଂପର୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ସଂସ୍ଥା ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ପାରିସ ଠାରେ ଏହାର ପ୍ରଧାନ ଦପ୍ତର ରହିଛି । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଇଉନେସ୍କୋର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ରାଜନୀତି ବଳୟ ଭିତରେକୁ ଆସି ଯାଉଥିବା ଯୋଗୁଁ ଅନେକ ଦେଶରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ହ୍ରାସ ପାଇଛି ବୋଲି ମତ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜାତିସଂଘ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ବିଜ୍ଞାନ, ଶିକ୍ଷା, ସଂସ୍କୃତି, ବିକାଶ

▷▷

ଇଉରାନସ୍

ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ ଦୂରତା ଅନୁସାରେ ସପ୍ତମ ଓ ସୌରଜଗତର ତୃତୀୟ ବୃହତ୍ତମ ଗ୍ରହ । ୧୭୮୧ ମସିହାରେ ଇଂରେଜ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ ଉଇଲିୟମ ହର୍ସେଲ ପ୍ରଥମ କରି ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସନ୍ଧାନ ପାଇଥିଲେ । ପୃଥିବୀ ତୁଳନାରେ ଏହା ୧୫ ଗୁଣ ଅଧିକ ମାସିଭ ବା ବିଶାଳ ଓ ଭଲିଉମ୍ ବା ଆୟତନରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ୫୦ ଗୁଣ ବଡ଼ । ଏହି ଗ୍ରହ ଚାରିପଟେ ଦଶଟି ବଳୟ ଥିବା କଥା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଣାପଡ଼ିଛି; ଏଥିଭିତରୁ ତିନୋଟି ବୃତ୍ତାକାର ହୋଇଥିବାବେଳେ ଅନ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅନିୟମିତ ଆକୃତିର । ଏସବୁ ବଳୟ ବଡ଼ ବଡ଼ ପଥର ଖଣ୍ଡ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଣା-ପଟଳକୁ ନେଇ ଗଠିତ ହୋଇଥିବା କଥା ଜଣାଯାଇଛି । ବଳୟ-ବଳୟ ଭିତରେ ଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଅତି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଧୂଳିପଟଳର ମଧ୍ୟ ସନ୍ଧାନ ମିଳିଛି ।

ଇଉରାନସ୍ ଚାରିପଟେ ଅତି କମ୍‌ରେ ୧୫ଟି ଇଉରାନସୀୟ ଚନ୍ଦ୍ର ବା ଉପଗ୍ରହ ତାକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରୁଛନ୍ତି । ମିରାଣ୍ଡା, ଉମ୍ବ୍ରିଏଲ, ଆରିଏଲ, ଓବେରନ୍ ଓ ଟାଇଟାନିଆ—ଏହି ପ୍ରଧାନ ପାଞ୍ଚଟି ଚନ୍ଦ୍ରର ବ୍ୟାସ ୩୧୦ କିଲୋମିଟର ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ୧୬୦୦ କିଲୋମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଅନ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଅପେକ୍ଷାକୃତ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ଇଉରାନସ୍‌କୁ ସବୁଠାରୁ ପାଖରେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରୁଥିବା ଉପଗ୍ରହ ମିରାଣ୍ଡାର କକ୍ଷ ଭିତରେ ରହିଛନ୍ତି । ଗ୍ରହ ଚାରିପଟେ ଗୋଟିଏ ଚୁମ୍ବକୀୟ କ୍ଷେତ୍ର ଥିବା କଥା ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏହି କ୍ଷେତ୍ର ଗୋଟାଏ ବିକିରଣ ବଳୟକୁ ମଧ୍ୟ ଧରି ରଖିଛି । ଇଉରାନସ୍‌ର ଆବର୍ତ୍ତନ ସମୟ ହେଲା ୧୭.୩ ଘଣ୍ଟା । ସୌରଜଗତର ଅନ୍ୟ ଗ୍ରହମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଏହାର ଆବର୍ତ୍ତନ ଅକ୍ଷ କିନ୍ତୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । ତେଣୁ ଆଜି ପୃଥିବୀରୁ ଦେଖିଲେ ଏହାର ଦକ୍ଷିଣ ମେରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ମୁହଁ କରିଥିବା କଥା ଜଣାଯାଇଥାଏ । ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଚାରିପଟେ ଥରେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିବାକୁ ଇଉରାନସ୍‌କୁ ୮୪ଟି 'ପୃଥିବୀ-ବର୍ଷ' ଲାଗୁଥିବାରୁ, ୨୦୩୦ ମସିହାରେ ଯାଇ ଏହାର ଉତ୍ତରମେରୁ ପୁଣି ସୂର୍ଯ୍ୟମୁହାଁ ହେବ ଓ ସେହି ମେରୁକୁ ପୃଥିବୀରୁ ଦେଖିହେବ ।

ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନୁମାନ କରୁଛନ୍ତି ଯେ ଇଉରାନସ୍ ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ତରଳ ଶିଳା ବା ସେହି ଜାତୀୟ କିଛି ପଦାର୍ଥ ରହିଛି । ଏହି ଅଭ୍ୟନ୍ତର କୋର୍‌କୁ ଘେରିକରି ରହିଥିବା ମାଣ୍ଟଲଟି ହେଲା ୮୦୦୦ କିଲୋମିଟର ଗଭୀରର ଜଳ, ମିଥେନ ଓ ଆମୋନିଆର ଗୋଟାଏ ମହାସାଗର । ଏହି ଇଉରାନସୀୟ ମହାସାଗରର 'ଜଳ'ର ତାପମାତ୍ରା କେତେ ହଜାର ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍‌ସିଅସ୍ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ବାଷ୍ପୀଭୂତ ନ ହୋଇଯିବାର କାରଣ ହେଲା ଇଉରାନସ୍‌ର 'ବାୟୁମଣ୍ଡଳ' । ବୃହତ୍ ଗ୍ରହଟିର ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ଚାପ ଏହି 'ଜଳରାଶି'କୁ ନିଜ ସ୍ଥାନରେ ବାନ୍ଧି ରଖିପାରିଛି । ମହାସାଗରର ଜଳପତନ ଉପରକୁ ସ୍ତର ସ୍ତର ହୋଇ ଇଉରାନସ୍‌ର ବାୟୁମଣ୍ଡଳ କେତେ ହଜାର କିଲୋମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପି ରହିଛି । ନିକଟରେ ଏହାର ସବା ତଳସ୍ତରରେ ମିଥେନ ଗ୍ୟାସ୍-ମେଘର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଛି ଏବଂ ଉପର ଅଂଶ ଉଦ୍‌ଜାନ, ହିଲିଅମ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ପଦାର୍ଥର ସମଷ୍ଟି ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି । ବାୟୁମଣ୍ଡଳଟିର ସବା ଉପର ଅଂଶର ତାପମାତ୍ରା ପ୍ରାୟ ୨୧୨ ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍‌ସିଅସ୍ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ଭିତରକୁ ଏହି ତାପମାତ୍ରାର ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିବା କଥାର ସୂଚନା ମିଳିଛି । ଇଉରାନସ୍ ଆକାଶରେ କେତେକ ଅତିକାୟ ମେଘମଣ୍ଡଳ ଘଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରାୟ ୩୫୫ କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ଗତି କରୁଥିବା କଥା ଜଣା ପଡ଼ିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ଉଚ୍ଚ ବେଗର ସୃଷ୍ଟି କାହିଁକି ହେଉଛି, ସେ କଥା ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ଜଣାଯାଇନାହିଁ ।

ଇଉରାନସ୍‌ର ବ୍ୟାସ ହେଲା ୫୨,୦୯୬ କିଲୋମିଟର । ସୂର୍ଯ୍ୟଠାରୁ ଏହାର ହାରାହାରି ଦୂରତା ହେଉଛି ୨୮୫ କୋଟି ୨୮ ଲକ୍ଷ

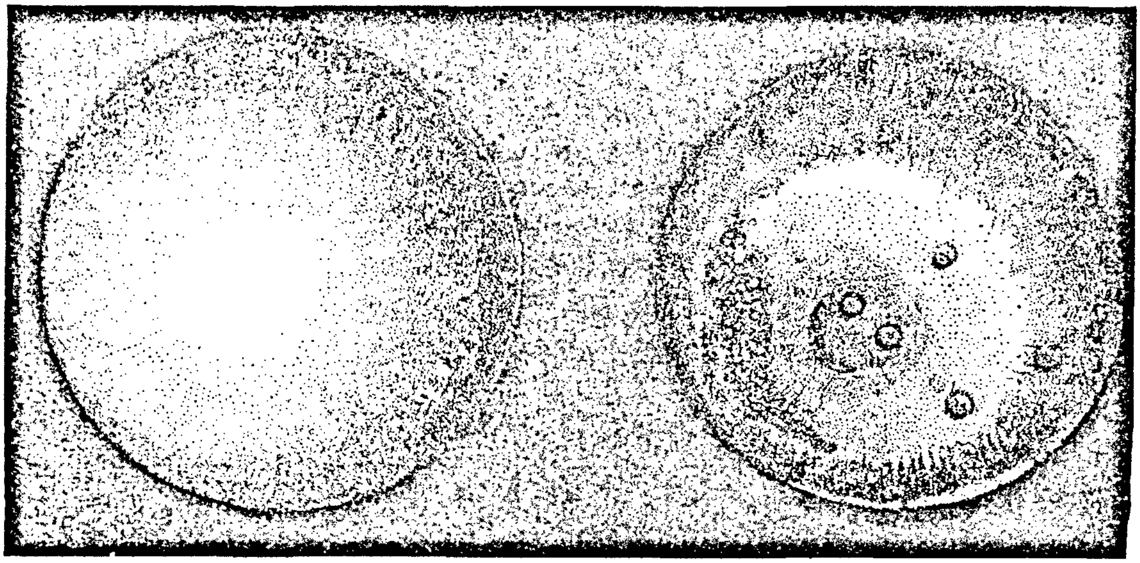

ଜାନୁଆରୀ ୧୭, ୧୯୮୬ ମସିହାରେ ଭଏଜର-୨ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ନେଇଥିବା ଇଉରାନସ୍‌ର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟର ଦୁଇଟି ଚିତ୍ର । ସେସମୟରେ ଗ୍ରହଟିର ଦକ୍ଷିଣମେରୁ ପ୍ରାୟ ପୃଥିବୀ ଆଡ଼କୁ 'ମୁହଁ' କରି ରହିଛି (ଡାହାଣ) ।

କିଲୋମିଟର । ଭୟେଜର-୨ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ଏହି ଗ୍ରହ ବିଷୟରେ ମାନବଜ୍ଞାନର ଗୁଣାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟାଇ ଦେଉଛି । ୧୯୮୬ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ୨୪ ତାରିଖ ଦିନ ଭୟେଜର ଇଉରାନସ୍‌ର ଗୋଟିଏ ଉପଗ୍ରହ ମିରାଣ୍ଡା ନିକଟରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିପାଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସୌରଜଗତ, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ଭୟେଜର ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍, ବିଶ୍ୱ

▷▷

ଇଉରାନିୟମ୍

ଏହି ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନଟି ମନୁଷ୍ୟକୁ ବାସ୍ତବ ରୂପରେ କହିଦେଲା ଯେ ପରମାଣୁ ଭଳି ଅତି ସୂକ୍ଷ୍ମ ପଦାର୍ଥ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଉର୍ଜା ବା ଏନର୍ଜୀ ସାଇତି ହୋଇ ରହିଛି । ଇଉରାନିୟମ୍ ଭିତରେ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଉର୍ଜା ଭରି ରହିଛି । ୩୦ ଲକ୍ଷ କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନର କୋଇଲା ଭିତରୁ ଯେତିକି ଶକ୍ତି ବା ଉର୍ଜା ମିଳୁଛି, ମାତ୍ର ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଇଉରାନିୟମ୍ ଭିତରୁ ସେତିକି ମିଳିଯାଉଛି । ଏହା ଭିତରେ ଯେ ବିଘଟନାଭିକତା ବା ରେଡିଓ-ଆକ୍‌ଟିଭିଟି ଅଛି ତାହା ପ୍ରଥମେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ୧୮୯୬ ମସିହାରେ । ଫରାସୀ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ବେକେରେଲ ଏହି ରହସ୍ୟ ଭେଦ କରିଗଲେ । ୧୯୩୮ ମସିହା ବେଳକୁ ଜଣାପଡ଼ିଲାଣି ଯେ ଇଉରାନିୟମ୍‌ର ପରମାଣୁକୁ ଯଦି ନିଉଟ୍ରନ୍ ଦ୍ୱାରା ଆଘାତ ବା ବମ୍ବାର୍ଡ କରାଯିବ ସେଥିରୁ ଏନର୍ଜୀ ବା ଶକ୍ତି ବାହାର କରିହେବ । ଫଳରେ ୧୯୪୨ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ଦୁଇ ତାରିଖ ଦିନ ପରମାଣୁ ଯୁଗ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ପରେ ଏହି ଶକ୍ତିକୁ କିଭଳି ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାୟରେ ବ୍ୟବହାର କରି ମନୁଷ୍ୟ ଜାତିର ମଙ୍ଗଳ କରିବାକୁ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରାଗଲା । ଇଉରାନିୟମ୍ ହିଁ ପରମାଣୁ ଯୁଗକୁ ଜନ୍ମ ଦେଲା ଓ ମଣିଷକୁ ଅସରନ୍ତି ଉର୍ଜାର ସନ୍ଧାନ ଦେଇଦେଲା । ପ୍ରକୃତି ସାଧାରଣ ଭାବେ ଯେଉଁ ୯୨ ଗୋଟି ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ତିଆରି କରିଥିଲା ବୋଲି ଧାରଣା ଥିଲା ବହୁଦିନ ଧରି ତାହାର ଶେଷଟି ଥିଲା ଇଉରାନିୟମ୍ । ଇଉରାନିୟମ୍ ଧାତୁ ଦେଖିବାକୁ ପ୍ରାୟ ଧଳା ।

ପାରମାଣବିକ ନମ୍ବର	*୯୨*
ପାରମାଣବିକ ଓଜନ	*୨୩୮.୦୩*
ଗଳନାଙ୍କ	*୧,୧୩୨.୩° ସେ*
ସ୍ଫୁଟନାଙ୍କ	*୩,୮୧୮° ସେ*
ଯୋଜ୍ୟତା	*୩,୪,୫,୬*

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମୌଳିକ ଉପାଦାନ, ତେଜସ୍କ୍ରିୟତା, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ପରମାଣୁବୋମା, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ପୃଥିବୀ, ଉର୍ଜା

▷▷

ଇଉରାଲ ପର୍ବତମାଳା

ରୁଷର ଉତ୍ତରତମ ଅଂଶରେ ଥିବା ବରଫାବୃତ କାରା ସାଗରଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦକ୍ଷିଣରେ ପ୍ରାୟ କାସ୍ପିଆନ ସାଗର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇଉରାଲ ପର୍ବତମାଳା ବ୍ୟାପୀ ରହିଛି । ଏହାର ପୂର୍ବ ପଟଟି ଏସିଆ ଓ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ସୀମା ଭଳି ରହିଛି । କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ଏହି ପର୍ବତମାଳାରେ ଥିବା

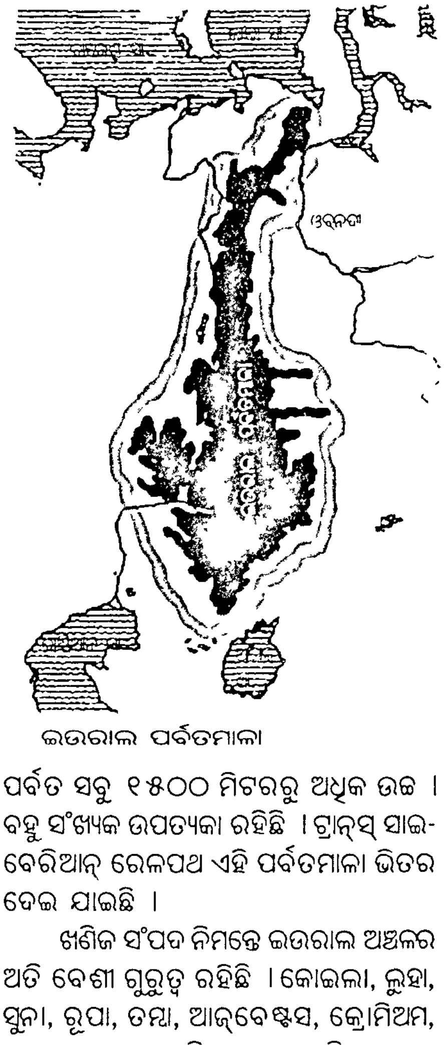

ଇଉରାଲ ପର୍ବତମାଳା

ପର୍ବତ ସବୁ ୧୫୦୦ ମିଟରରୁ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ । ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଉପତ୍ୟକା ରହିଛି । ଟ୍ରାନ୍ସ୍ ସାଇବେରିଆନ୍ ରେଳପଥ ଏହି ପର୍ବତମାଳା ଭିତର ଦେଇ ଯାଇଛି ।

ଖଣିଜ ସଂପଦ ନିମନ୍ତେ ଇଉରାଲ ଅଞ୍ଚଳର ଅତି ବେଶୀ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । କୋଇଲା, ଲୁହା, ସୁନା, ରୁପା, ତମ୍ବା, ଆଜ୍‌ବେଷ୍ଟସ, କ୍ରୋମିଅମ, ବକ୍ସାଇଟ୍ ସାଙ୍ଗକୁ ବିରଳ ଧାତୁ ପ୍ଲାଟିନମ୍ ମଧ୍ୟ ଏଠାରୁ ମିଳିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରୁଷ, ଖଣିଜ ସଂପଦ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଇଉରୋପ, ଇଉରେସିଆ

▷▷

ଇଉରିଆ

କୃତ୍ରିମ ସାର ତିଆରି ନିମନ୍ତେ, ପଶୁଖାଦ୍ୟ ବର୍ଦ୍ଧକ ଭାବେ ତଥା କେତେକ ଧରଣର ଔଷଧ ଓ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ତିଆରିରେ ମୂଳ ଉପାଦାନ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା କାର୍ବନିକ ଏସିଡର ରାସାୟନିକ ରୂପ । ଏହାକୁ କାର୍ବାମାଇଡ୍ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ପ୍ରାଣୀ ଓ କେତେକ ଜାତିର ମାଛଙ୍କ ଶରୀରରେ ସଂଘଟିତ ହେଉଥିବା ପ୍ରୋଟିନ ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅଳିଆ ଭାବରେ ଇଉରିଆ ପରିସ୍ରାରେ ମିଶିକରି ରହିଥାଏ । ଶିଳ୍ପ ନିମନ୍ତେ, ଆମୋନିଆ ଓ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳରୁ ଆଜିକାଲି ଏହି ପଦାର୍ଥଟିକୁ ବିଶାଳ ପରିମାଣରେ ତିଆରି କରାଯାଇ ପାରୁଛି । ଇଉରିଆରେ ଯବକ୍ଷାରଜାନର ଉପସ୍ଥିତି ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଥିବାରୁ ଏହାକୁ କୃତ୍ରିମ ସାର ଭାବରେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଇ ପାରୁଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସାର, କୃଷି, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଉତ୍ସର୍ଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥା

▷▷

ଇଉରିପାଇଡିଜ୍
(ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୪୮୦-୪୦୬)

ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରୀକ୍‌ର ଏହି ନାଟ୍ୟକାର ବିୟୋଗାନ୍ତ ନାଟକ ରଚନା କରିବାରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ୱ ଲାଭ କରିଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସେ ସମୟରେ ରଚିତ ହେଉଥିବା ଚିରାଚରିତ ନାଟକ ରଚନାର ଧାରାଠାରୁ ତାଙ୍କ ଲେଖାର ଶୈଳୀ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଥିଲା । ଇଉରିପାଇଡିଜ୍‌ଙ୍କ ନାଟକ ଚରିତ୍ର ସବୁ ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥଳରେ ସାଧାରଣ ଜୀବନକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିଲେ । ଅତି ସୁନ୍ଦର କାବ୍ୟରେ ସେ ଯେଉଁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ନାଟକ ରଚନା କରିଥିଲେ, ତା ଭିତରୁ ମାତ୍ର ୧୮ଟିର ସତ୍ତା ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ମିଳିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଗ୍ରୀକ୍ ସଭ୍ୟତା, ନାଟକ, ବିଶ୍ୱସାହିତ୍ୟ

▷▷

ଇଉରେମିଆ

ରକ୍ତରେ ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣର ନାଇଟ୍ରୋଜନୀୟ ଉପାଦାନର ଉପସ୍ଥିତିଜନିତ ବିଷକ୍ରିୟା । ପରିସ୍ରା ଆକାରରେ ବୃକକ୍ ଏସବୁ ଅଳିଆ ପଦାର୍ଥକୁ ଶରୀର ବାହାରକୁ କାଢି ନ ଦେଇ ପାରିଲେ ଇଉରେମିଆ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ଏହାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଲକ୍ଷଣ ରହିଛି । ଚର୍ମ ଶୁଷ୍କ ହୋଇଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା'ର ରଙ୍ଗ ହଳଦିଆ କିମ୍ବା ଈଷତ୍ ଲାଲ ପଡ଼ିଯିବା; ନିଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସର ଗନ୍ଧ ବଦଳିଯିବା; ଭୋକ ନ ହେବା ତଥା ଅତିସାର ଓ କୋଷ୍ଠବଦ୍ଧତା ହେଲା ସେଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ କେତେକ । ଇଉରେମିଆ ରୋଗୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସବୁବେଳେ ରକ୍ତହୀନତା ଅବସ୍ଥା ଦେଖାଦେଇଥାଏ । ଶରୀରର ସ୍ନାୟୁ ଓ ମାଂସପେଶୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ

ମଧ୍ୟ ଇଉରେମିଆ କୁପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବୃକକ୍, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଡାଇଆଲିସିସ୍, ବୃକକ୍‌ରୋପଣ, ଉତ୍ସର୍ଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥା

▷▷

ଇଉରେସିଆ

ସମଗ୍ର ଏସିଆ ତଥା ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର କେତେକ ଅଂଶକୁ ଧାରଣ କରୁଥିବା ଭୂଭାଗର ଏହାହେଲା ମିଳିତ ନାମ । ଭୌଗୋଳିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ପୂର୍ବରେ ଏସିଆ ପଟରୁ ବାହାରିଯାଇ ପଶ୍ଚିମରେ ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗରକୁ ସ୍ପର୍ଶକରୁଥିବା ଯେଉଁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରାୟଦ୍ୱୀପ ରହିଛି, ସେଗୁଡିକ ହିଁ ହେଲେ ଏହି ମିଳିତ ଭୂଖଣ୍ଡର ଇଉରୋପୀୟ ଅଂଶ । ଅବଶ୍ୟ ଏସିଆ ଓ ଇଉରୋପ—ଏ ଦୁଇଟିଯାକ ମହାଦେଶର ଭୂଗୋଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପ୍ରକୃତ ସୀମା ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ କହିଲେ ଭୁଲ୍ ହେବ ନାହିଁ; ସାଂସ୍କୃତିକ ସୀମାରେଖା ଦ୍ୱାରାହିଁ ଏ ଦୁଇଟିର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ସାଧାରଣତଃ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ । ପାରମ୍ପରିକ ଭାବରେ କିନ୍ତୁ ଇଉରାଲ ଓ କକେସସ୍ ପର୍ବତମାଳା ଅଞ୍ଚଳ ଭିତର ଦେଇ ଏମାନଙ୍କ ଭୌଗୋଳିକ ସୀମାରେଖା ଟଣା ହୋଇଥାଏ । ରୁଷର ଭୂଗୋଳବିତ୍‌ମାନେ ଇଉରାଲକୁ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ଓ କକେସସ୍‌କୁ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଅନ୍ତର୍ଗତ କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଏସିଆ, ଇଉରୋପ, ଇଉରାଲ ପର୍ବତମାଳା, କକେସସ୍, ଏସିଆ ମାଇନର, ଭୂଗୋଳ, ନୃତତ୍ତ୍ୱ

▷▷

ଇଉରୋକମିଉନିଷ୍ଟ

ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ସୋଭିଏତ୍ କମିଉନିଷ୍ଟ ଦଳ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ନ ହୋଇ କାମ କରୁଥିବା କେତେକ ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶର କମିଉନିଷ୍ଟ ଦଳକୁ ଏହି ନାମରେ ଅଭିହିତ କରାଯାଉଥିଲା । ୧୯୭୦ ଦଶକର ମଧ୍ୟଭାଗରୁ ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଚଳନ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ସେତେବେଳର ସୋଭିଏତ୍ କମିଉନିଷ୍ଟ ଦଳ ନିଜର ଯେଉଁ ବିଶାଳ ପ୍ରଭାବ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ସବୁ ସେହିଧରଣର ରାଜନୈତିକ ସଂଗଠନ ଉପରେ ପକାଉଥିଲା, ସେହିଦୃଷ୍ଟିରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ କାମ କରିବାଟା ଗୋଟାଏ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନଚିନ୍ତାର ପରିପ୍ରକାଶ ହୋଇଥିବାରୁ, 'ଇଉରୋକମିଉନିଷ୍ଟ' ଶବ୍ଦଟିର ମହତ୍ତ୍ୱ ସେ ସମୟରେ ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ୧୯୯୦ ଦଶକର ଆରମ୍ଭ ପରେ ପରେ କିନ୍ତୁ କମିଉନିଜମ୍‌ର ପତନ ହୋଇଯିବାରୁ ଆଉ ଏହାର ବିଶେଷ ଆଲୋଚନା କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଲା ନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

କମିଉନିଜମ୍, କମିଉନିଷ୍ଟ ଆନ୍ଦୋଳନ, ଇଉରୋପ

▷▷

ଇଉରୋଟନେଲ୍

ଇଂଲଣ୍ଡ ଓ ଫ୍ରାନ୍ସକୁ ଇଉରୋଟନେଲ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରେଳଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଗ କରୁଛି । ଉତ୍ତର ସାଗର ତଥା ମୂଳ ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗର ଭିତରେ ଥିବା ଜଳରାଶି 'ଇଂଲିସ ପ୍ରଣାଳୀ'ର ତଳେ ତଳେ ଖୋଳାଯାଇଥିବା ଏହି ଟନେଲ୍‌ର ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୫୦ କିଲୋମିଟର । ସମୁଦ୍ର ଶଯ୍ୟାରୁ ହାରାହାରି ୪୫.୭୫ ମିଟର ତଳେ ଏହା ରହିଛି । ଇଉରୋଟନେଲ୍ ହେଲା ସମୁଦ୍ରଗର୍ଭରେ ଥିବା ପୃଥିବୀର ଦୀର୍ଘତମ ଏହି ଧରଣର ପଥ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟିରେ ଥିବା ତିନୋଟି ଟନେଲ୍ ଭିତରୁ ଦୁଇଟିରେ ରେଳ ଯାତାୟତ କରିଥାଏ ଓ ଅନ୍ୟଟି ସର୍ଭିସ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ । ଇଂଲଣ୍ଡର ଫୋକ୍‌ଷ୍ଟୋନ ଓ ଫ୍ରାନ୍ସର କୋକ୍ୱେଲ ଠାରେ ଟନେଲ୍ ନିମନ୍ତେ ରେଳ ଟର୍ମିନାଲ ରହିଛି ଓ ବ୍ରିଟେନ, ଫ୍ରାନ୍ସ ତଥା ବେଲଜିୟମ୍‌ର ଜାତୀୟ ରେଳ ସଂସ୍ଥାଗୁଡିକ ଏହାକୁ ଯାତ୍ରୀ ଓ ମାଲ ପରିବହନ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି ।

ଇଉରୋଟନେଲ୍ ବା ଚନେଲକୁ ଖୋଳିବା ପାଇଁ ସମୁଦ୍ର ଶଯ୍ୟାରେ ୯ କୋଟି ୫୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ତଳେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଚକ୍ 'ପଥର'ର ସ୍ତରକୁ ଖୋଳିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । 'ଚନେଲ'ର ନିର୍ମାଣ ଇତିହାସ ଖୁବ୍ ଚମକପ୍ରଦ ଓ ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ହାସଲ କରିଛି । ଏହି ଟନେଲ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଖୋଳିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା ଟନେଲ୍ ବୋରିଙ୍ଗ ମେସିନର ଭୂତଳ ଖୋଳିବା କାର୍ଯ୍ୟ ମହାକାଶରୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଉଥିଲା । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଘରୋଇ ଉଦ୍ୟମରେ ସାତବର୍ଷ କାଳ ତିଆରି ଚାଲିଲା ପରେ ୧୯୯୪ ମସିହା ମେ ମାସରେ 'ଚନେଲ' ସାଧାରଣ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ଖୋଲିଲା ବେଳକୁ ଏଥିରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଯାଇଥିଲା ପ୍ରାୟ ୧,୫୦୦ କୋଟି ଡଲାର ବୋଲି ହିସାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଂଲଣ୍ଡ, ଫ୍ରାନ୍ସ, ନିର୍ମାଣ ବିଦ୍ୟା, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ଅର୍ଥନୀତି, ଇଂଲିସ ପ୍ରଣାଳୀ, ମାନ

▷▷

ଇଉରୋପ

ଏସିଆ ମହାଦେଶ ତୁଳନାରେ ଇଉରୋପଟି ଗୋଟିଏ ଅତି ଛୋଟ ଅଞ୍ଚଳ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମହାଦେଶ ଯେ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକ ତା' ବିଷୟରେ କିଛି ନା କିଛି ଜାଣନ୍ତି । ଏହି ମହାଦେଶର ଘଟଣା ବହୁଦେଶର ପ୍ରତିଦିନର ଖବରକାଗଜରେ ନିଶ୍ଚୟ ଅଳ୍ପ ବହୁତେ ସ୍ଥାନ ପାଉଛି । ଅଳ୍ପ କେତେ ଦଶନ୍ଧି ପୂର୍ବେ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ଥିଲା ଯେ ପୃଥିବୀର ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଅଂଶକୁ ଇଉରୋପର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦେଶ ଉପନିବେଶ ଭାବେ ନିଜ ଅଧୀନରେ ରଖିଥିଲେ । ସେହିମାନେ ହିଁ ଅଳ୍ପ କେତେ ଶହ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଉତ୍ତର ଆମେରିକା, ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା ଓ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ମହାଦେଶରେ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ

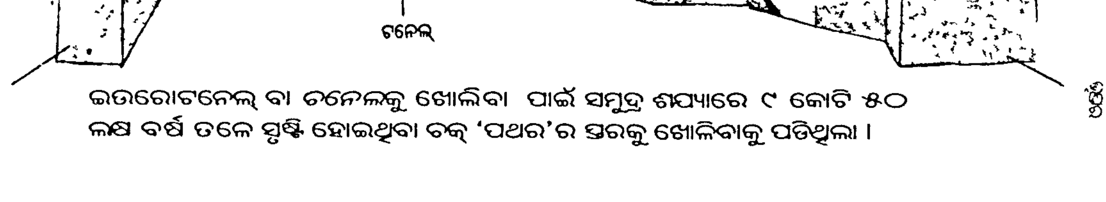

ଇଉରୋଟନେଲ୍ ବା ଚନେଲକୁ ଖୋଳିବା ପାଇଁ ସମୁଦ୍ର ଶଯ୍ୟାରେ ୯ କୋଟି ୫୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ତଳେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଚକ୍ 'ପଥର'ର ସ୍ତରକୁ ଖୋଳିବାକୁ ପଡିଥିଲା ।

ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ଦେଶ

କିଶୋର ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ

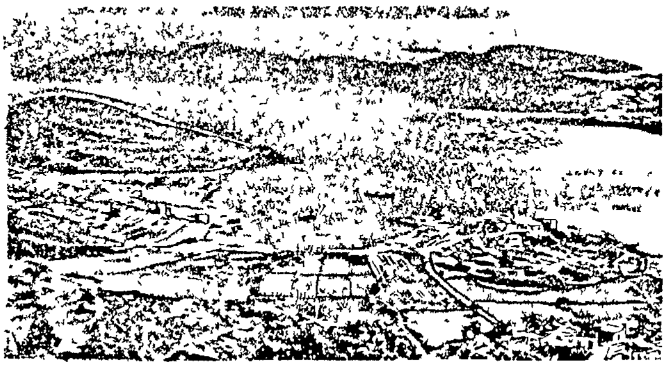

ଇଜିଆନ୍ ସାଗର କୂଳରେ ଗ୍ରୀସ୍ ଦେଶର ଦୃଶ୍ୟ । ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଛୋଟବଡ ପାହାଡ଼ ଏହି ସାଗରରେ ବୁଡ଼ି ରହିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଉପକୂଳରେ ଅନେକ ଦ୍ୱୀପ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

ବସବାସ କରି ରହିଗଲେ । ଆଫ୍ରିକାର ଦକ୍ଷିଣ ଅଂଶକୁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର "ଇଉରୋପୀୟ ଅଞ୍ଚଳ"ରେ ପରିଣତ କରିଦେଲେ ।

ଗୋଟାଏ ଯୁଗରେ ଇଉରୋପର ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱୀପ ବ୍ରିଟେନ୍ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ଗୋଟାଏ ନା ଗୋଟାଏ ଅଞ୍ଚଳ ଦଖଲ କରି ରହିଥିଲା ଓ ବ୍ରିଟିଶ୍ ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜର ଲୋକେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି କହୁଥିଲେ— "ବ୍ରିଟିଶ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ କେବେହେଲେ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।" ଏବେ ମଧ୍ୟ ବ୍ରିଟେନ୍, ଜର୍ମାନୀ, ଫ୍ରାନ୍ସ ଓ ରୁଷ ଭଳି ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଂଶ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଉଛନ୍ତି ଓ ଇଉରୋପୀୟ ମାନେହିଁ (ଆମେରିକା ଲୋକଙ୍କୁ ମିଶାଇ) ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭାଗ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଛନ୍ତି— ଗୋଟାଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ । କେତେଶହ ବର୍ଷ ଧରି ସେମାନେ ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଦେଶରୁ ଧନ ସଂପଦ ଲୁଟିନେଇ ନିଜ ଇଲାକାରେ ଠୁଳ କରିଥିଲେ । କଞ୍ଚାମାଲ ନେଇ ନିଜ ଦେଶରେ ଶହ ଶହ, ହଜାର ହଜାର କଳକାରଖାନାରେ ନାନାପ୍ରକାର ଦ୍ରବ୍ୟ ତିଆରି କରି ଯେଉଁଠାରୁ କଞ୍ଚାମାଲ ନେଇଥିଲେ ପୁଣି ସେହିସବୁ ଦେଶରେ ବିକି ଅଜସ୍ର ଧନ ବୋହି ନେଇଥିଲେ । ଥରେ ପ୍ରଚୁର ଧନ ସଂପଦ ଠୁଳ କଲାପରେ ଶିକ୍ଷା, ଦୀକ୍ଷା, ସଭ୍ୟତା, ସଂସ୍କୃତି— ସବୁ ଦିଗରେ ଇଉରୋପୀୟମାନେ ଆଗେଇ ଗଲେ ଓ ଦିନେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଯେ ସେହିମାନେହିଁ ସଭ୍ୟ । ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ସଭ୍ୟତାର ବହୁ ଦୂରରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରିନେଲେ ମଧ୍ୟ । ପରେ ଅନ୍ୟମାନେ ସେହିମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଂଗ୍ରାମ ଚଳାଇଲେ; ହଜାର ହଜାର ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ଲୋକ ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ ପ୍ରାଣ ଦେଲେ ଓ ଇଉରୋପୀୟମାନେ ଯେ ସବୁ ଦେଶରେ ପ୍ରଭୁ ବା ମାଲିକ ଏକଥା ଆଉ ରହିଲା ନାହିଁ । ତାହା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ବହୁକାଳରୁ ସଞ୍ଚିତ ଧନ ତଥା ବିଦ୍ୟା-ବୁଦ୍ଧି ସେମାନଙ୍କୁ ବଡ଼ କରି ରଖିଦେଇଛି । ଫଳରେ ଯେଉଁ ଦେଶସବୁ ଦିନେ ସେମାନଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିଲା, ସେହିସବୁ ଦେଶ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଇଉରୋପର ସାହାଯ୍ୟ ଭିକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି ।

ପୃଥିବୀର ଯେତେ ସ୍ଥଳଭାଗ ଅଛି ତାହାର ପନ୍ଦର ଭାଗରୁ ଭାଗେ ହେଉଛି ଇଉରୋପ ମହାଦେଶ । ଏରିଆ ହେଲା ପ୍ରାୟ ୧,୦୬,୦୦,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର । ଇଉରୋପୀୟ ମୂଳ ଭୂଖଣ୍ଡକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଏହା ସହିତ ରହିଛି ବ୍ରିଟିଶ୍ ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ, ଆଇସ୍‌ଲାଣ୍ଡ, ନୋଭିଆ ଜାମ୍‌ଲିଆ, କର୍ସିକା, ସାଡିନିଆ, ସିସିଲି ଓ କ୍ରେଟ୍ ଦ୍ୱୀପ । ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ସମୁଦ୍ର ଏହି ଭୂଖଣ୍ଡ ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇଛି । ଏଭଳି ହେବାରୁ ଉପକୂଳ ଏରିଆଟା ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ବଢ଼ିଯାଇଛି—ପ୍ରାୟ ୨୪,୦୦୦ ମାଇଲ ବା ୩୮,୦୦୦ କିଲୋମିଟର ଲମ୍ବ ।

ସମଗ୍ର ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଭାରତର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଠାରୁ କମ୍— ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ୭୨ କୋଟି । ପୃଥିବୀର ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ଏହା ହେଉଛି ପ୍ରାୟ ସାତ ଭାଗରୁ ଭାଗେ । କ୍ରମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ଆସି ସହରରେ ରହିଯାଉଛନ୍ତି । ବ୍ରିଟେନ୍ ଓ ନେଦରଲାଣ୍ଡରେ ଶହକେ ୯୦ ଜଣ ଆସି ସହରରେ ରହିଗଲେଣି । ଏହି ମହାଦେଶରେ ୫୦ଟା ବଡ଼ ବଡ଼ ସହର ରହିଛି, ଯେଉଁସବୁର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୧୦ ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ । କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ବଡ଼ ବଡ଼ ନଦୀ ରହିଛି । ଭଲ୍‌ଗା, ଦାନିଉବ, ରାଇନ୍, ଭିସ୍ତୁଲା, ରୋନ୍ ଓ ଉଡର ନଦୀ ହେଲେ ପ୍ରଧାନ । ଏଥିରୁ ପ୍ରାୟ ସବୁ ନଦୀରେ ସମୁଦ୍ରରୁ ନଦୀ ପଥରେ ଭିତରକୁ ବହୁଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନୌ ଚଳାଚଳ ହୋଇପାରେ । ଅଧିକାଂଶ ନଦୀରୁ ଜଳବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଉଛି । ମହାଦେଶଟିରେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ହ୍ରଦ ରହିଛି । ଇଉରୋପୀୟ ରୁଷ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଲାଡୋଗା ହ୍ରଦ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ । ସ୍ଥଳଭାଗର ତିନିଭାଗରୁ ଭାଗେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଫସଲ ହୁଏ । ଗହମ ଓ ବାର୍ଲି ବହୁଦେଶରେ ଚାଷ କରାଯାଏ ।

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶରେ ଦୁଇ ଦୁଇଟା ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଯାଇଛି । ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ଲୋକ ମରିଛନ୍ତି । ଗୋଟାକୁ ଗୋଟା ସହର ଓ କଳକାରଖାନା ମାଟିରେ ମିଶି ଯାଇଛନ୍ତି । ତଥାପି ସେ ଦେଶ ସବୁ ପୁଣି ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଛନ୍ତି । କାରଣ ପରିଶ୍ରମୀ ଇଉରୋପୀୟମାନେ ମାଟିରେ ମିଶିଯାଇଥିବା ସହର ସ୍ଥାନରେ ନୂଆ ସହର ବସାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଓ ନୂଆକରି କଳକାରଖାନା ତିଆରି କରିଦେଇଛନ୍ତି । ଏ ମହାଦେଶର ଲୋକଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଖୁବ୍ ଭଲ । ମୃତ୍ୟୁହାର କମ୍, କାରଣ ଲୋକଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ସୂତ୍ରରୁ କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଉଛି । ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ପାଇ ଏହି ସୁସ୍ଥ ଲୋକେ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ବହୁ ଅଞ୍ଚଳ ତୁଳନାରେ ଭଲଭାବରେ 'ଖାଇପିଇ' ଚଳୁଛନ୍ତି ।

ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ପାରେ ଯେ ଗଲା ଦୁଇଶହ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଇଉରୋପରୁ ପ୍ରାୟ ଛଅ କୋଟି ଲୋକ ବିଦେଶକୁ ଚାଲିଯାଇ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ଅନ୍ୟ ଦେଶରେ ରହିଯାଇଛନ୍ତି । ଦୁଇ ଆମେରିକା ମହାଦେଶ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ, ନିଉଜିଲାଣ୍ଡ

ଜର୍ମାନୀ ଭିତର ଦେଇ ବହି ଯାଉଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ରାଇନ ନଦୀର ଗତିପଥ । ଏହି ସୁନାବ୍ୟା ନଦୀର ବାଣିଜ୍ୟିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ।

ଓ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାକୁ ଦେଖିଲେ ତାହାର ପ୍ରମାଣ ମିଳେ । ଇଉରୋପର ବହୁ ଦେଶ ମିଶି ଯେଉଁ ଇଉରୋପିଆନ ଇଉନିଅନ୍ କରିଛନ୍ତି ତା ଫଳରେ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ବେଳକୁ ସେ ମହାଦେଶଟି ବହୁ ଅର୍ଥରେ ଗୋଟିଏ ଭଳି ହୋଇଯାଇଛି ।

ଇଉରୋପର ଇତିହାସ କହୁଛି ଯେ ଜଣେ ଫୋଏନେସୀୟ ରାଜକୁମାରୀ ଇଉରୋପାଙ୍କ ନାମାନୁସାରେ ଏହି ମହାଦେଶଟିର ନାମକରଣ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରୀକ୍ ଐତିହାସିକ ହେରୋଡଟସ୍ ଏହି ନାମକୁ ପ୍ରଥମେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ଆଧୁନିକ ଇଉରୋପରେ ଥିବା ଅଧିକାଂଶ ଦେଶର ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡିକ ୧ମ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ରୋମାନ ମାନଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିଲା । ରାଇନ ନଦୀ ଆର ପଟରେ ଥିବା ଯେଉଁ ଜର୍ମାନ ଜାତି ଏମାନଙ୍କ ଅଧୀନକୁ ଆସି ନଥିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ 'ବାର୍‌ବାରିଅନ୍' ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । କାଳକ୍ରମେ ରୋମ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବିଖଣ୍ଡିତ ହୋଇଗଲା ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମର ପ୍ରସାର କ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ ଇଉରୋପୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡିକ ଶାସିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । 'ଖ୍ରୀଷ୍ଟେନ୍‌ଡମ୍' ଓ 'ବାଇଜାଣ୍ଟାଇନ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ' ହେଲା ଏହି ବିଖଣ୍ଡିତ ରୋମ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଯଥାକ୍ରମେ ପଶ୍ଚିମ ଓ ପୂର୍ବ ଅଂଶ । ରୋମ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ପତନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ ରାଇନ ନଦୀ ଟପି ବାର୍‌ବାରିଆନ୍ ମାନେ ପଶ୍ଚିମ ଇଉରୋପରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ୫ମ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଇଉରୋପରେ ପ୍ରାୟ ୨୦ଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜାତି ଦେଖାଦେଲେଣି ଓ ମହାଦେଶଟିର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶାସନଗତ ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇ ସାରିଲେଣି । କ୍ରମେ ଏମାନେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟ ଧର୍ମପୀଠ ଗୁଡିକର ବଶ୍ୟତା ସ୍ୱୀକାର କରିଗଲେ ଓ ସମଗ୍ର ଖ୍ରୀଷ୍ଟେନଡମ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ଲାଟିନ ଭାଷା ପ୍ରଚଳିତ ହୋଇଗଲା ।

ମହମ୍ମଦଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁପରେ ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ଯୋଦ୍ଧାମାନେ ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକା ବାଟଦେଇ ଇଉରୋପରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ୮ମ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ସେମାନେ ସ୍ପେନ୍ ଓ ଫ୍ରାନ୍ସ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ଚଳାଇବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଗଲେଣି । ଏହାପରେ ସ୍ପେନ୍‌ର ଦକ୍ଷିଣ ଅଂଶଟି ଗୋଟିଏ ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ରାଜ୍ୟଭାବେ ବହୁଶହ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଯାଇଥିଲା । ୧୫ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଅଟୋମାନ ତୁର୍କମାନେ ବାଇଜାଇଣ୍ଟାଇନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀ କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋପଲ୍‌କୁ ଦଖଲ କରିଯାଇଥିଲେ ।

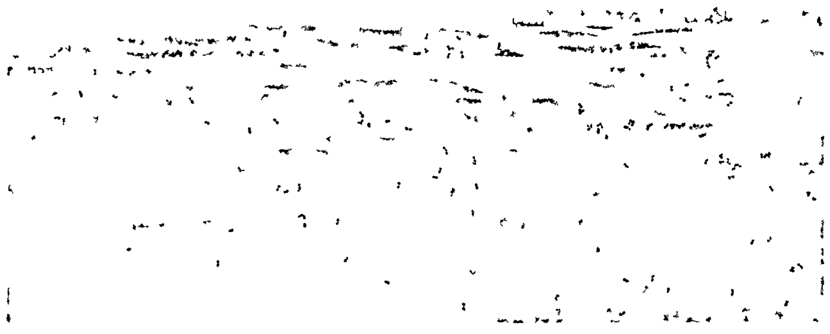

ପୂର୍ବ ଇଉରୋପର ଦକ୍ଷିଣ ପୋଲାଣ୍ଡ ଅଞ୍ଚଳର ଗୋଟିଏ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରର ଦୃଶ୍ୟ ।

ମଧ୍ୟଯୁଗ ସମୟରେ ହିଁ ଆଜିର ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶ ଗୁଡିକର ପ୍ରକୃତ ମୂଳଦୁଆ ପଡିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାଷାଭାଷୀ ଲୋକମାନେ ଏହି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ଅଧିବାସୀ ହୋଇଯିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଇଉରୋପର ପ୍ରଥମ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଦେଶ ହେଲା ଫ୍ରାନ୍ସ୍ । ପରେ ଇଂଲଣ୍ଡ, ପର୍ତ୍ତୁଗାଲ, ସ୍ପେନ୍ ଓ ସ୍ୱିଡେନ ଭଳି ଦେଶଗୁଡିକ ମଧ୍ୟ ନିଜ ନିଜର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବଢାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଇଟାଲୀୟ ଭାଷାଭାଷୀମାନେ କିନ୍ତୁ ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମଧ୍ୟଭାଗ ପରେ ଯାଇ ଏକାଠି ହୋଇପାରିଲେ ।

୧୪ଶରୁ ୧୬ଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଭିତରେ ଇଉରୋପରେ ବିଦ୍ୟା ତଥା କଳାର ଅସମ୍ଭବ ପ୍ରକାର ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଧର୍ମରେ ଥିବା 'କାଥଲିକ୍' ଓ 'ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ' ଚର୍ଚ୍ଚ ଗୁଡିକ ମଧ୍ୟ ଏହି ସମୟରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ କାମ କଲେ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଧର୍ମର ଏହି ଦୁଇଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତରେ ୧୬ଶ ଓ ୧୭ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ବହୁବାର ସଂଘର୍ଷ ଘଟି ହଜାର ହଜାର ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁମୁଖରେ ପଡିଥିଲେ ଓ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଇଉରୋପର ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳ ଛାରଖାର ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଏସବୁ ଧର୍ମଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଫ୍ରାନ୍ସରେ ୧୭୮୯ ମସିହାରେ ବିପ୍ଳବ ଘଟି ସେ ଦେଶରୁ ରାଜତନ୍ତ୍ର ଲୋପପାଇଗଲା । ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ ଯୋଗୁଁ ଏହି ସମୟକୁ ଇଂଲଣ୍ଡ କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇଉଠିଥାଏ । ଫରାସୀ ସେନାପତି ନେପୋଲିଅନ ଫ୍ରାନ୍ସରେ ଶାସକ ହୋଇଗଲା ପରେ ସମଗ୍ର ଇଉରୋପକୁ ନିଜ ଅଧୀନକୁ ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ୧୮୦୩ରୁ ୧୮୧୨ ମସିହା ଭିତରେ ସେଥିପାଇଁ ସେ ଇଉରୋପର ବହୁଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ପଛାଇ ନଥିଲେ ।

ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶ ଗୁଡିକ ଏହାପରେ ପୃଥିବୀସାରା ଉପନିବେଶମାନ ବସାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ ଓ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଷଷ୍ଠ ଦଶକରେ ଯାଇ ଏହି କଳଙ୍କିତ ରାଜତ୍ୱର ସମାପ୍ତି ହେଲା । ୧୯୧୪ରୁ ୧୮ ମସିହା ଭିତରେ ହୋଇଥିବା ପ୍ରଥମ ମହାଯୁଦ୍ଧ ଓ ୧୯୩୯ରୁ ୪୫ ମସିହା ଭିତରେ ହୋଇଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ଇଉରୋପ ମାଟିରୁ ହିଁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ପରେ ପରେ ଓ ୧୯୯୦ ଦଶକର ଆରମ୍ଭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇଉରୋପର ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଅଞ୍ଚଳ କମିଉନିଷ୍ଟ ଶାସନାଧୀନ ଥିଲା ।

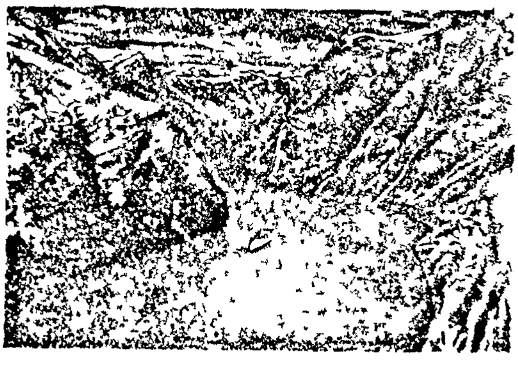

(ବାମ) ସ୍ପେନ୍‌ଦେଶର ଅଭ୍ୟନ୍ତରସ୍ଥ ଶୁଷ୍କଅଞ୍ଚଳ ମେସେଟାର ଦୃଶ୍ୟ । (ଡାହାଣ) ନରୱେ ଦେଶର ପଶ୍ଚିମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ପାର୍ବତ୍ୟ ଉପକୂଳ—ପାହାଡ଼ ଭିତରକୁ ସମୁଦ୍ର ପଶିଯାଇ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ଏହି ନୌପଥ ଗୁଡିକ ସୁନାବ୍ୟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୃଥିବୀ, ଉପନିବେଶବାଦ, ଯୁଦ୍ଧ, ବିଜ୍ଞାନ, କଳା, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଗଣତନ୍ତ୍ର, ରାଜତନ୍ତ୍ର, ଇଉରୋପୀୟ ଇଉନିଅନ୍, ଭାରତ, ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ, ବାଣିଜ୍ୟ, ଧର୍ମ, ଏସିଆ, ଆଫ୍ରିକା, ଉତ୍ତର ଆମେରିକା ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଇଉରୋପା

ବୃହସ୍ପତିର ଚତୁର୍ଥ ବୃହତ୍ତମ ଚନ୍ଦ୍ର । ଏହାକୁ ବୃହସ୍ପତି-୨ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । ୧୬୧୦ ମସିହାରେ ଗାଲିଲିଓ ସୌରଜଗତରେ ଥିବା ଏହି ଅତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଗ୍ରହଟିକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ ଓ ପରେ ଜଣେ ଜର୍ମାନ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ ଏହାର ନାମକରଣ 'ଇଉରୋପା' ବୋଲି କରିଥିଲେ । ଇଉରୋପାର ବ୍ୟାସ ହେଲା ପ୍ରାୟ ୩,୨୦୦ କିଲୋମିଟର ଓ ୬,୭୦,୯୦୦ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ରହି ବୃହସ୍ପତିକୁ ଏହା ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରୁଛି ।

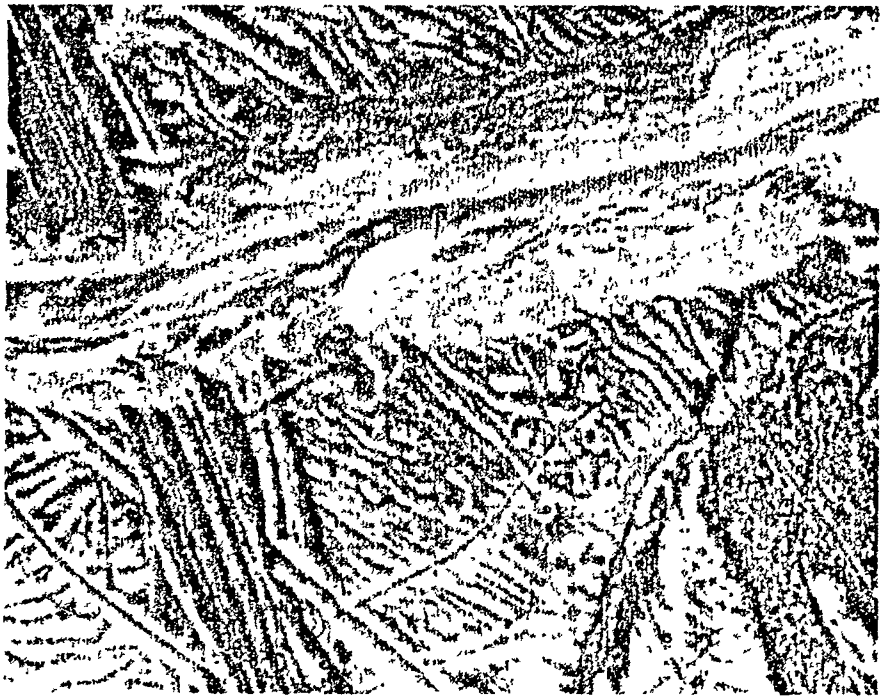

ଇଉରୋପାର ପୃଷ୍ଠଦେଶରେ ଥିବା ଫାଟଗୁଡ଼ିକର ଏହି ଚିତ୍ର ଗାଲିଲିଓ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ପଠାଇଛି, ଉପଗ୍ରହଟିର ବରଫାବୃତ ପୃଷ୍ଠଦେଶଟି ମଝିରେ ମଝିରେ ତରଳିଯାଇ ପୁଣି ନୂଆକରି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଉଥିବା କଥା ଏଥିରୁ ଜଣାପଡୁଛି ।

ଏହି ଉପଗ୍ରହଟି ଆବିଷ୍କୃତ ହେବା ଦିନଠାରୁ ଏହା ବିଷୟରେ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ସବୁବେଳେ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇଉଠିଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ଜଳର ସନ୍ଧାନ ମିଳିବାର ଆଶା ଥିବାରୁ ଏଭଳି ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି । ୧୯୭୯ ମସିହାରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରେରିତ ଭୟେଜର ୧ ଓ ୨ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ ଦୁଇଟି ଇଉରୋପାକୁ ଖୁବ୍ ନିକଟରୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ପରେ ୧୯୯୫ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସ ପରଠାରୁ ଗାଲିଲିଓ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ଏହାର ଯେଉଁ ଫଟୋ ସବୁ ପଠାଇଛି ସେଥିର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ତର୍ଜମା ୧୯୯୭ ମସିହା ମଧ୍ୟ ଭାଗ ବେଳକୁ ମଧ୍ୟ କରାଯାଉଛି । ପ୍ରାଥମିକ ଅନୁଧ୍ୟାନରୁ ଇଉରୋପାର ହିମିକୃତ ପୃଷ୍ଠଦେଶ ତଳେ ତରଳ ଜଳର ସାଗର ଥାଇପାରେ ବୋଲି ସଂକେତ ମିଳୁଛି । ଏହା ଯଦି ସତ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ, ତେବେ ଏହି 'ସାଗର'ରେ ସୂକ୍ଷ୍ମାତିସୂକ୍ଷ୍ମ ଅଣୁଜୀବ ଥାଇପାରନ୍ତି ବୋଲି କେତେକ ପଣ୍ଡିତ କହୁଛନ୍ତି । ଏହି ପୃଷ୍ଠଦେଶରେ ଯେଉଁ ଧୂସର ବର୍ଣ୍ଣର ଦାଗସବୁ ରହିଛି ତାହା ହାଇଡ୍ରୋଜେନ ସାୟାନାଇଡ୍ ତଥା ଜୀବନ ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଏହିଭଳି ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ସୃଷ୍ଟ ବୋଲି କୁହାଗଲାଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବୃହସ୍ପତି, ସୌରଜଗତ, ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ଜୀବନ, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ଗାଲିଲିଓ, ଉପଗ୍ରହରେ ଜୀବନ

▷▷

ଇଉରୋପୀୟ ଇଉନିଅନ୍

ଇଉରୋପୀୟ କମିଉନିଟୀର ଏଇଟି ହେଲା ନୂତନ ନାମ । ବେଲ୍‌ଜିଅମ, ଡେନ୍‌ମାର୍କ, ଜର୍ମାନୀ, ଗ୍ରୀସ, ସ୍ପେନ, ଫ୍ରାନ୍ସ, ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ, ଇଟାଲୀ, ଲକ୍ସେମବର୍ଗ, ପର୍ତ୍ତୁଗାଲ ଓ ଇଂଲଣ୍ଡ—ଏହି ୧୨ଟି ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶକୁ ନେଇ ଇଉରୋପୀୟ ଇଉନିଅନ୍ ଗଠିତ । ଇଉରୋପୀୟ ମିଳିତ ବଜାର ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଜରିଆରେ ଏହି ଇଉନିଅନ୍‌ର ମୂଳଦୁଆ ପଡ଼ିଥିଲା । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଆଉ ଗୋଟି ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶ ଏଥିରେ ଯୋଗଦେବାର ସମ୍ଭାବନା କଥା କୁହାଯାଉଛି । ଏହି ଇଉନିଅନ୍‌ରେ ଥିବା ଦେଶସମୂହ ଭିତରେ ସହଯୋଗ ଏତେ ପରିମାଣରେ ବଢ଼ିଗଲାଣି ଯେ ସେ ସବୁକୁ ଆଉ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ବର୍ଷରେ 'ଗୋଟିଏ' ଦେଶ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ।

୧୯୯୬ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ଏହି ଇଉନିଅନ୍ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଗୋଟିଏ ପ୍ରସ୍ତାବ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଗଲେ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷ ହେବା ଆଗରୁ ସବୁଯାକ ଆଗ୍ରହୀ ସଭ୍ୟ ଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ମୁଦ୍ରା ଚଳିବ ଓ ତାହାର ନାମ ରଖାଯାଇଛି 'ଉରୋ' ବୋଲି । ପ୍ରାକ୍ତନ ପୂର୍ବ ଇଉରୋପୀୟ କମିଉନିଷ୍ଟ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଏହି ଇଉନିଅନ୍‌ର ସଦସ୍ୟ ହେବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କଲେଣି । ଭାରତ ସମେତ ପୃଥିବୀର ବହୁ ଦେଶ ସହିତ ଇଉରୋପୀୟ ଇଉନିଅନର ଘନିଷ୍ଠ ସଂପର୍କ ରହିଛି । ପୃଥିବୀର ଅଧିକାଂଶ ବିକାଶଶୀଳ ଦେଶରେ ଇଉନିଅନ୍ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଉନ୍ନତିମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଉରୋପ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ଅର୍ଥନୀତି, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ, ଗଣତନ୍ତ୍ର, ମୁଦ୍ରାବ୍ୟବସ୍ଥା କୃଷି, ଭାରତ ବିକାଶ, କମନ ମାର୍କେଟ୍, ଉପନିବେଶବାଦ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଇଉରୋପୀୟ ପାର୍ଟିକଲ୍ ଫିଜିକ୍ସ ଲାବୋରେଟରୀ

ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟା ଗବେଷଣା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଷ୍ଠାନ । ସ୍ୱିଜରଲାଣ୍ଡର ଜେନିଭା ନିକଟରେ ଏହା ରହିଛି । ୧୯୫୫ ମସିହାରେ ୧୨ଟି ଇଉରୋପୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କ ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ଏହି ଲାବୋରେଟରୀଟି ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ପରମାଣୁ ଓ ଅବ-ପରମାଣୁ କଣିକା ତଥା ଆଣ୍ଟିମାଟର କ୍ଷେତ୍ରରେ ବହୁ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ପରୀକ୍ଷା ଏଠି ସଫଳତାର ସହିତ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷହୋଇ ଆସିଲାବେଳକୁ ଏଠାରେ ଏଭଳି କେତେକ ପରୀକ୍ଷା ଚାଲିଛି ବା ଆରମ୍ଭ ହେବାର ଅଛି—ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ସଫଳ ହେଲେ ମଣିଷ ପଦାର୍ଥ ଓ ବିଶ୍ୱ ସୃଷ୍ଟିର ରହସ୍ୟ ଭେଦ କରିପାରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍‌ମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଏହି ଲାବୋରେଟରୀରେ କାମ କରିଥା'ନ୍ତି । **CERN** ନାମରେ ଏହା ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଜଣା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟା, ପରମାଣୁ, ଆଣ୍ଟିମାଟର, ଇଉରୋପୀୟ ଇଉନିଅନ୍, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷

ଇଉରୋପୀୟମ

ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ । ୧୮୯୬ ମସିହାରେ ଏହାକୁ ପ୍ରଥମ କରି ଚିହ୍ନାଗଲା । କେତେକ ଧରଣର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇଉରୋପୀୟମର ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହାର ଔଦ୍ୟୋଗିକ ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

ପାରମାଣବିକ ନମ୍ବର	*୬୩*
ପାରମାଣବିକ ଓଜନ	*୧୫୧.୯୬*
ଗଳନାଙ୍କ	*୮୨୨° ସେ*
ସ୍ଫୁଟନାଙ୍କ	*୧,୫୯୭° ସେ*
ଯୋଜ୍ୟତା	*୨,୩*

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମୌଳିକ ଉପାଦାନ

▷▷

ଇଉରୋପୀୟ ସମତଳଭୂମି

ଏଇଟି ହେଲା ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ ଅଖଣ୍ଡ ସମତଳ କ୍ଷେତ୍ର । ଫ୍ରାନ୍ସ୍ ଓ ସ୍ପେନ୍‌ର ସୀମାରେ ଥିବା ପିଏରେନିସ୍ ପର୍ବତମାଳାର ପାଦଦେଶରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଉତ୍ତର ଇଉରୋପ ଭିତର ଦେଇ ଇଉରାଲ ପର୍ବତମାଳାର ପାଦଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ବ୍ୟାପୀ ରହିଛି । ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ୩୨୦ରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ୩,୨୦୦ କିଲୋମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚଉଡ଼ାରେ ଏହି ସମତଳଭୂମିଟି ବ୍ୟାପୀ ରହିଛି । ଏହାର କେତେକ ଅଂଶରେ ଅଳ୍ପ ଉଚ୍ଚତା ବିଶିଷ୍ଟ ପର୍ବତ, ବାଲୁକାସ୍ତର ଓ ହିମନଦୀ ସବୁ ରହିଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଂଶରେ ଅରଣ୍ୟ ଓ ସବୁଜିମା ଭରି ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇଉରୋପ, ଭୂଗୋଳ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଇଉଲର୍, ଲିଆନହାର୍ଡ୍
(୧୭୦୭-୧୭୮୩)

ସ୍ୱିଜରଲାଣ୍ଡର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗଣିତଜ୍ଞ ଓ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ । ଶୁଦ୍ଧ ଗଣିତର ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ କେତେଜଣଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଅବଦାନ ରହିଛି ବୋଲି ଧରାଯାଇଥାଏ, ଇଉଲର୍ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ । ଜ୍ୟାମିତି, କାଲ୍‌କୁଲସ୍, ମେକାନିକ୍‌ସ ଓ ସଂଖ୍ୟା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଭଳି ଗଣିତର ବିଭିନ୍ନ ଶାଖା ତାଙ୍କ କାମ ଦ୍ୱାରା ସମୃଦ୍ଧ ହୋଇଛି । ଗାଣିତିକ ଉପାୟରେ ପ୍ରେକ୍ଷଣାତ୍ମକ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା କେତେକ ଅସୁବିଧାକୁ ସମାଧାନ କରିପାରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଟେକ୍‌ନୋଲଜି ତଥା ସାଧାରଣ ଜନହିତକର କାର୍ଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଗଣିତର ସଫଳ ଉପଯୋଗ କିପରି କରାଯାଇ ପାରିବ, ସେ କଥା ସେ ନିଜ ଜୀବଦ୍ଦଶାରେ ଦେଖାଇଦେଇ ପାରିଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଗଣିତ, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟା

▷▷

ଇଓସିନ କଳ୍ପ

ଆଜିକୁ ୫ କୋଟି ୪୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ତଳେ ଟେର୍‌ଟିଆରି ସମୟରେ ଏହି କଳ୍ପ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ଓ ଏହାର ସମୟସୀମା ଥିଲା ପ୍ରାୟ ୧ କୋଟି ୬୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ । ପାଲିଓସିନ କଳ୍ପ ପରେ ପରେ ଓ ଓଲିଗୋସିନ କଳ୍ପ ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ଇଓସିନର ସ୍ଥାନ ଭୂ-ବୈଜ୍ଞାନିକ ସମୟ କ୍ରମରେ ଆସିଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରମୁଖ ଶିଳା ବିଭାଜନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସବୁ ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିଲା । ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହେଲା, ଇଓସିନ କଳ୍ପ ସମୟରେ ହିଁ ପୃଥିବୀରେ ସବୁ ପ୍ରଧାନ ବର୍ଗର ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ପ୍ରାଣୀ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରକୃତି ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଅଧିକାଂଶ ଆଧୁନିକ ପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଏହି ସମୟରେ ପୃଥିବୀରେ ବିଚରଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଗ୍ରୀକ୍ ଭାଷାରେ 'ଇଓସ୍' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଲା ପ୍ରଭାତ ହେବା ବା ସିନ୍ଦୂରା ଫାଟିବା । ଆଜିର ଜୀବନର ଆରମ୍ଭ ଏହି ସମୟରୁ ହୋଇଥିବାରୁ ସେଥିପାଇଁ କଳ୍ପଟିକୁ ଇଓସିନ ବୋଲି ନାମକରଣ କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଟେର୍‌ଟିଆରି ଯୁଗ, ଭୂ-ବୈଜ୍ଞାନିକ ସମୟ କ୍ରମ, ଇଭୋଲୁସନ, ଜୀବଜଗତ, ଫସିଲ, ଡେଟିଙ୍ଗ

▷▷

ଇଂଚୁଡ଼ି

ଅବିଭକ୍ତ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲାର ସମୁଦ୍ରକୂଳରେ ଥିବା ଇଞ୍ଚୁଡ଼ି ଗ୍ରାମ ହେଲା ଓଡ଼ିଶାରେ ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହର ଆରମ୍ଭ କ୍ଷେତ୍ର । ୧୯୩୦ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସ ୧୩ ତାରିଖ ଦିନ ସକାଳୁ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହରିହର ଦାଶ ଓ ବଛା ବଛା ଆଉ ୧୨ ଜଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀଙ୍କୁ ଲୁଣମାଟି ଆଣିବାକୁ ଯିବାବେଳେ ଲବଣ ଆଇନ ଭାଙ୍ଗିବା ଅପରାଧରେ ଏଠୁ ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଗୁଜୁରାଟର ଦାଣ୍ଡି ଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ଲୁଣମାରିବା ଘଟଣାକ୍ରମ ସାରା ଭାରତରେ ଚହଳ ପକାଇ ଦେଇଥାଏ । ଗୋପବନ୍ଧୁ ଚୌଧୁରୀଙ୍କୁ ଇଂଚୁଡ଼ିରେ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ଗିରଫ କରିନିଆଗଲାରୁ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହରିହରଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ନେତୃତ୍ୱ ନେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ମା ରମା ଦେବୀ ମଧ୍ୟ ଏହି 'ରଣକ୍ଷେତ୍ର'ରେ ଶହ ଶହ ମହିଳା ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀଙ୍କୁ ଧରି ସେସମୟରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଓଡ଼ିଶାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ, ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ, ବାଲେଶ୍ୱର

▷▷

ଇଂରାଜୀ ଭାଷା

"ଆମ ଭାରତରେ ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ କୁହାଯାଏ । ସେଇଟି ସତେ ଯେପରିକି ଇଂରାଜୀ ଭାଷା କଥା ପଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ପୂରା ଖାପ ଖାଇଯାଉଛି । କାହାଣୀଟି ହେଲା : ଜଣେ ଭିକାରୁଣୀ ତା'ର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଛୁଆକୁ କୋଳରେ ଧରି ଭିକ ମାଗି ବୁଲୁଥିଲା । ପିଲାଟିକୁ ଦେଖି ଜଣେ ଧନୀ ଲୋକଙ୍କର ମନ କଅଣ ହେଲା କେଜାଣି ସେଇଟିକୁ ନେଇଗଲେ ଓ ମାଆ ନିଜେ ଚଳିବା ପାଇଁ ତାକୁ ବହୁତ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଖଞ୍ଜିଦେଲେ । ଦିନେ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ସେଇ ପିଲା ଗୋଟାଏ ରାଜଗାଦୀରେ ବସିଛି । ସମସ୍ତେ କହିଲେ 'ଅକିଞ୍ଚନ ପିନ୍ଧିଛି ରାଜ ମୁକୁଟ' ।"

ସେମିତି ଇଂଲଣ୍ଡର ଗୋଟିଏ ଭାଷା କେତେଶହ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଥିଲା ଅତି ଅକିଞ୍ଚନ । ଭାରତରେ ସଂସ୍କୃତ ଭାଷା ଯେତେବେଳେ ସବୁଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅତି ଉଚ୍ଚକୁ ଉଠିଗଲାଣି, ସେତେବେଳେ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାର ଜନ୍ମ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଗଦ୍ୟରେ ସାରଳା ମହାଭାରତ ଲେଖାହେଲା ବେଳକୁ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ସେଭଳି ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ସମସ୍ତେ କହୁଛନ୍ତି—ଇଂରାଜୀ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଂଶରେ ବହୁ ଲୋକଙ୍କ ମନ ଭିତରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଯାଇଛି । ଏହି ଭାଷା ଯିଏ ଜାଣିଛି, ସିଏ ପୃଥିବୀର ଯେଉଁ ଦେଶକୁ ଯାଉ ପଛେ ସେଠାରେ ଚଳିଯିବ । ଏଇଥିପାଇଁ ଏକଥା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ସବୁ ଦେଶରେ ବହୁ ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି, ଯିଏ କି ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଜାଣନ୍ତି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀରେ ଥିବା ପ୍ରାୟ ଦୁଇଶହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖୁବ୍ ଧନୀ ବା ଭଲ ଭାଷାରେ ଯାହାକିଛି ଭଲ ଭଲ କଥା ଲେଖାଯାଇଛି, ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ସେ ସବୁର ପୂରା ବା ଆଂଶିକ ସାରକଥା ରହିଯାଇଛି । ସେଇଥିପାଇଁ ଇଂରାଜୀଟି ଏମିତି ଗୋଟାଏ ଭାଷା ଯେ ତାକୁ ଜ୍ଞାନଜଗତରେ ଗୋଟିଏ ଗବାକ୍ଷ ବା ଝରକା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ । ସେହିବାଟେ ଗ୍ରହିଁଦେଲେ ଜଣକୁ ଦୁନିଆର ସବୁ ଜ୍ଞାନର ପରିଚୟ ଊଣା ଅଧିକେ ମିଳିଯିବ ।

ଇଂରାଜୀଟି ହେଲା ଇଣ୍ଡୋ-ଇଉରୋପୀୟ

ଭାଷା ପରିବାରର ଗୋଟିଏ ଜର୍ମାନିକ୍ ଭାଷା । ଏହି ଭାଷାରେ ଥିବା ତିନୋଟି ଗୋଷ୍ଠୀରୁ ପଶ୍ଚିମ ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତରେ ଇଂରାଜୀ ସ୍ଥାନ ପାଇଥାଏ । ଇଂରାଜୀ ଭାଷାର ବ୍ୟାକରଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର । ଲାଟିନ ଭାଷାର ବର୍ଣ୍ଣମାଳାରେ ଥିବା ୨୩ଟି ଅକ୍ଷର ସହିତ **W, J ଓ V** ଯୋଗକରିଦେଇ ଏହି ଭାଷାରେ ୨୬ଟି ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ତିଆରି କରିଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରାୟ ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଏ ଭାଷାର ଉଚ୍ଚାରଣ ଶୈଳୀ ଅଳ୍ପ ବହୁତେ ଆଜିର ରୂପ ଧରିଗଲାଣି । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ କାଳକ୍ରମେ କେତେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଯାଇଛି ଓ ଇଂରାଜୀରେ ବନାନ ଶୁଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ସବୁବେଳେ ଉଦ୍ୟମ କରାହୋଇ ଆସୁଛି ।

୫ମ-୬ଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ମୂଳ ପୁରାତନ ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲାଣି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ୯ମ-୧୦ମ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ବା ଏହା ପରେ କିନ୍ତୁ ଏହାର ବିକାଶର ଧାରା ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଯାଇ ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ଇଂରାଜୀ ସ୍ଥାନରେ 'ଆଧୁନିକ' ଇଂରାଜୀ ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାଟି ଇଂଲଣ୍ଡର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରୂପରେ ଥିଲା । ସେହି ସମୟରୁ ରହି ଆସିଥିବା ଆଞ୍ଚଳିକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଇଂରେଜ ମାନଙ୍କ ଉଚ୍ଚାରଣ ଓ କହିବା ଢଙ୍ଗରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ରେନେଁସା ବା ପୁନର୍ଜାଗରଣ ସାଙ୍ଗକୁ ମୁଦ୍ରଣ ବିଦ୍ୟାର ଆବିଷ୍କାର ଓ ନୂତନ ଜ୍ଞାନ ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏହି ଭାଷାର ପ୍ରସାରରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଗଲେ । ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟାକରଣ ତିଆରି ହୋଇଯିବାରୁ ଇଂରାଜୀ ଭାଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମତା ଆସିଯିବା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଇଂରାଜୀ ଭାଷାର ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ବ୍ରିଟିଶ ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଭାଷାର ଅନେକ ଉପଭାଷା ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ଆଜି ବ୍ରିଟେନ, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, କାନାଡ଼ାର ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ମହାଦେଶର ଲୋକଙ୍କର ମାତୃଭାଷା ହୋଇଯାଇଛି ଇଂରାଜୀ । ଭାରତ, ଏସିଆର ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ବହୁଦେଶ, ପାକିସ୍ତାନ, ବାଙ୍ଗଲାଦେଶ ଏବଂ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ବହୁ ଅଞ୍ଚଳର "ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଷା" ହେଉଛି ଇଂରାଜୀ । ଭାରତ ଇଂରେଜ ମାନଙ୍କ କବଳରୁ ମୁକ୍ତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଭାରତର ଲୋକସଭାରେ, ରାଜ୍ୟସଭାରେ ବେଶୀଭାଗ ସଭ୍ୟ ଇଂରାଜୀରେ କହୁଛନ୍ତି—ଯଦିଓ ଭାରତର ବହୁ ଭାଷାଙ୍କର ଭାବ ପ୍ରକାଶର ଶକ୍ତି-ସାମର୍ଥ୍ୟ ଇଂରାଜୀ ତୁଳନାରେ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ଆଜି କୁହାଯାଉଛି, ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ନୌକାରେ ବସିଲେ ପୃଥିବୀର ଭାଷା ସାଗର-ମହାସାଗର ପାରିହୋଇ ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ଯାଇହେବ ।

ତିନି ଶ୍ରେଣୀର ଇଂରାଜୀ ଭାଷାଭାଷୀ ଲୋକେ ପୃଥିବୀରେ ଅଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀ ହେଲେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଏଇଟି ହେଉଛି ମାତୃଭାଷା । ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଥିବା ଲୋକେ ତାକୁ ଭଲଭାବରେ ଶିଖୁଛନ୍ତି, କାରଣ ସେମାନଙ୍କ ଦେଶରେ ଦୁଇ ସ୍ତରିଟା ବା ଅଧିକ ଭାଷାଭାଷୀ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି । ଇଂରାଜୀ ଜାଣିଦେଲେ ସେମାନେ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ଭାବ ବିନିମୟ କରିପାରୁଛନ୍ତି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଭାରତରେ କୋଟି କୋଟି ଲୋକ ହିନ୍ଦୀରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତର ଲୋକେ ବେଳେବେଳେ କହୁଛନ୍ତି, ଆମେ ହିନ୍ଦୀ ଜାଣିନୁ—ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ଇଂରାଜୀରେ କଥା କୁହନ୍ତୁ । ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ହେଲେ ବାଣିଜ୍ୟ, ବେପାର ଚଳାଇବା ପାଇଁ । ଜଣେ ଚୀନା ବା ଜାପାନୀ ଲୋକ ଭାରତରେ ଆସି ବଣିଜ ବେପାର ବିଷୟରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲାବେଳେ ଇଂରାଜୀରେ କଥା ହେଉଛନ୍ତି । ହିସାବ କରି ଦେଖାଯାଇଛି ପୃଥିବୀରେ ଯେତେ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଶତକରା ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର ଭାଗ ଲୋକ ଅଳ୍ପ ବହୁତେ ଏହି ତିନି ଶ୍ରେଣୀ ଭିତରକୁ ଆସିଯାଉଛନ୍ତି ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ କାରଣରୁ ବହୁ ଲୋକ ଇଂରାଜୀ ଶିଖିବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି ଓ ଏଠି ଦିଆଯାଉଥିବା ଉଦାହରଣଟି ସେହି କାରଣକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଦେଇ ପାରିବ : ଜାପାନ ଦେଶରେ ଜଣେ ସାହିତ୍ୟ ପାଇଁ ନୋବେଲ ପୁରସ୍କାର ପାଇଲେ । ତାଙ୍କ ବହି ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ଆମର ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି । କିନ୍ତୁ ଆମେ ଭାରତର ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକ ଜାପାନୀ ଭାଷା ଜାଣିନାହୁଁ । ଦିନେ ତାହାର ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ ବାହାରି ପଡ଼ିଲାଣି । ଫଳରେ ବହୁ ଭାରତୀୟ ତାକୁ ପଢି ପାରୁଛନ୍ତି । ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ଭାଷାର ଭଲ ଭଲ ବହିର ଅନୁବାଦ ଇଂରାଜୀରେ ରହିଛି । ଏମିତି ହୋଇଛି ଯେ ବହୁ ଶିକ୍ଷିତ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତ ଜାଣି ନଥିବାରୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିନାହାନ୍ତି । ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଯାଇ ପାଠ ପଢ଼ିଲା ବେଳେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ସବୁ ଉପନିଷଦର ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ ହୋଇସାରିଛି, ସହଜରେ ବୁଝି ହୋଇଯାଉଛି । ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଗର୍ବର ସହିତ କହୁଛି ମୋ କୋଳରେ ମୁଁ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଜ୍ଞାନକୁ ଇଂରାଜୀ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଇ ବସାଇ ଦେଇଛି । ଜଣେ ଇଂରେଜ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଭାଷା ନପଢ଼ି ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଭାଷାର ଭଲ ଭଲ କଥା ସହିତ ପରିଚିତ ହୋଇଯାଇ ପାରୁଛି ।

ତେଣିକି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି—ଏ ଭାଷା ଏଭଳି ଉନ୍ନତି କଲା କିମିତି ? କେବଳ ଏକଥା କହିଦେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ ଯେ ଇଂରେଜମାନେ ପୃଥିବୀର ବହୁ ଦେଶକୁ ପରାଧୀନ କରିଥିବାରୁ ସେସବୁ ଦେଶରେ ଇଂରାଜୀକୁ ଚଳାଇ ଦେଲେ ଓ ଲୋକେ ଏହାକୁ ଆଦରି ଯିବାରୁ କ୍ରମେ ଏହାର ଉନ୍ନତି ହେଲା । ଏଭଳି କଥା ଭିତରେ ନିଶ୍ଚୟ ସତ୍ୟତା ଅଛି, କିନ୍ତୁ କେବଳ ଏହି ଉପାୟରେ ସେ ଭାଷା ଉପରକୁ ଉଠି ନାହିଁ । ଇଂରେଜମାନେ ମୂଳରୁ ଗୋଟିଏ କଥା ଧରିନେଲେ । ସେହି ଗୋଟିଏ କଥାହିଁ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାକୁ ବଳ ଦେଲା କ୍ରମେ ଉପରକୁ ଉପରକୁ ଉଠିବାକୁ ।

ସେମାନେ ଧରିନେଲେ ଯେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ଭାଷାରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ଶବ୍ଦ ଥିବା ଦରକାର । କିନ୍ତୁ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଖୁବ୍ କମ୍ ଶବ୍ଦ ଅଛି । ତେଣୁ ସବୁକଥା ଯିଏ ଲେଖିବାକୁ ବସିବ, ଲେଖିଲା ବେଳକୁ ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦଟିଏ ମିଳୁନାହିଁ । ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ଉପାୟ ବାହାର କରିଦେଲେ—ଅନ୍ୟ ଯେଉଁ ଭାଷାରେ ମନର ସେହିକଥା ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ଅଛି ତାହାର ଖୋଜ୍ ନେଲେ; ଦେଖିଲେ ଯେ ଫରାସୀ ଭାଷାରେ ମିଳିଯାଉଛି, ସେଇଟିକୁ ନେଇଆସି ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦ ବୋଲି ଧରିନେଲେ । ତେଣିକି ଆଉ ଅସୁବିଧା ହେଲାନାହିଁ । ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ବେଳକୁ ପୁଣି ସେହି ଅସୁବିଧା ! ଦେଖିଲେ ଯେ ଆରବୀ ଭାଷାରେ ମନର ଗ୍ରହିଦା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଶବ୍ଦଟିଏ ଅଛି; ତାକୁ ମଧ୍ୟ ନେଇ ଆସିଲେ ଓ କହିଲେ—ଏଇଟି ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦ ।

ଭାରତକୁ ଆସିଲେ । ଇଂରେଜ ମାନେ ସିନା ପୁରୁଣା ଲାଟିନ୍, ଗ୍ରୀକ୍ ଭାଷା ଭିତରୁ ଅନେକ ଶବ୍ଦକୁ ଆଦରି ଯାଇଥିଲେ, ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରୁ ସେମିତି ନେଇପାରି ନ ଥିଲେ । ତେଣୁ ଦେଖିଲେ ଯେ ସଂସ୍କୃତରେ ଏମିତି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ଅଛି, ଯାହା କି ଇଂରାଜୀରେ ତ ନାହିଁ, ଏମିତିକି ଲାଟିନ୍, ଗ୍ରୀକ୍, ଫରାସୀ ଭାଷାରେ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ସେହି ସଂସ୍କୃତ ଶବ୍ଦକୁ ଆଣି ନିଜ ଅଭିଧାନରେ ରଖି କହିଲେ—'ଏଇଟି ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦ' । ତାଙ୍କ ଦେଶରେ ଲୋକ ନାଚନ୍ତି । ଆମ ଦେଶରେ ବି ଲୋକ ନାଚନ୍ତି । ନାଚ ବା ନୃତ୍ୟ ପାଇଁ ଇଂରାଜୀରେ 'ଡାନ୍ସ' ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ଥିଲା । ଭାରତରେ ଆସି କିନ୍ତୁ ଦେଖିଲେ ଲୋକେ 'ଅଭିନୟ' କରୁଛନ୍ତି । ଖୁବ୍ ଚମତ୍କାର ଦେଖାଯାଉଛି । ଅଭିନୟ ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ନାଚୁଛନ୍ତି ବା ଡାନ୍ସ୍ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ 'ଅଭିନୟ' ଶବ୍ଦଟିକୁ ନେଇଯାଇ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାର ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ବୋଲି କହିଲେ । ସେମିତି 'ଅଧର୍ମ' 'ପୁଣ୍ୟ', 'ଧର୍ମ', 'ଗୁରୁ', 'ପଣ୍ଡିତ', 'ଅବତାର', 'ମନ୍ତ୍ର' ଭଳି

ଶବ୍ଦକୁ ଆଦରିଗଲେ । ନ ନେଇ ବା କଅଣ କରନ୍ତେ ? ପୁଣ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଧର୍ମ କହିଲେ ଯାହା ବୁଝାଉଛି, ସେମିତିକା କଥା ଇଂରେଜଙ୍କ ମନରେ ଉଠିଲେ ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦରେ ତ ତାକୁ ସେମାନେ କହିପାରନ୍ତେ ନାହିଁ ।

ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ଇଂଲଣ୍ଡ ସମୟରୁ ରହି ଆସିଥିବା ଆଞ୍ଚଳିକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଉଚ୍ଚାରଣରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ ।

ସେମାନେ ଆହୁରି ପୂର୍ବକୁ ଗ୍ରହିଁଲେ । ଜାଭା, ବାଲି, ସୁମାତ୍ରା, ଚୀନ, ଜାପାନ; ସବୁଦେଶର ଭାଷାରୁ କିଛି କିଛି ଶବ୍ଦ ଆଣିଲେ । ଆଫ୍ରିକାରେ ବହୁ ଭାଷା ଅଛି । ସେଠାରୁ ଅନେକ ନୂଆ ଶବ୍ଦ ସଂଗ୍ରହ କଲେ । ଆମେରିକାରେ ଯେଉଁମାନେ ମୂଳରୁ ଥିଲେ—ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଲୋହିତ ଭାରତୀୟ ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ କିଛି କିଛି ଶବ୍ଦ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାକୁ ଦାନ କରିଦେଲେ । ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ହିସାବ କଲା ବେଳକୁ ଦେଖାଗଲା ଇଂରାଜୀ ଅଭିଧାନରେ ଯଦି ପାଖକୁ ପାଖ ଶହେଟା ଶବ୍ଦ ଅଛି, ସେଥିରୁ ହେଉଛି ୧୫ଟି ଇଂରାଜୀ ଓ ୮୫ଟି "ଧାର ଶବ୍ଦ" । ତେଣୁ ଜ୍ଞାନର କଥା କହିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଭାଷା ସବୁ ପଛେଇ ଯାଉଥିଲା ବେଳେ ଇଂରାଜୀ ଭାଷା କହିଦେଉଛି—"ମୋର ସେମିତି କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଉନାହିଁ ।"

ଭାରତରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଅସୁବିଧା ହେଲା, ବିଦେଶର କୌଣସି ଶବ୍ଦକୁ ଆଣି ଆମ ଭାଷାରେ ମିଶାଇବା ପାଇଁ ସହଜରେ ଆମ ମନ ହେଉନାହିଁ । ସବୁକଥାରେ ପଛୁଆ ଭାବ ହେଲା ଏହାର ମୂଳ କାରଣ । ବିଦେଶୀ ଶବ୍ଦ ପ୍ରତି ଦୂର ଦୂର ଭାବ ହେଲା ଆମର ବଡ଼ ଦୋଷ । ସଂସ୍କୃତର ଉନ୍ନତି ହୋଇସାରିଲା ବେଳକୁ ତ ଟେକ୍‌ନୋଲଜି ଦ୍ୱାରା ସାଇକେଲ୍‌ଟି ତିଆରି ହୋଇନାହିଁ । ତେଣୁ ସେଥିରେ ଯେଉଁ ଭଲ୍‌ଟିଉବ୍‌ଟି ଲାଗିଛି ତା' ପାଇଁ ସଂସ୍କୃତ ଶବ୍ଦଟିଏ କେମିତି ବାହାରି ଥାଆନ୍ତା ? ସେ ସମୟରେ କାହିଁକି ବା ବାହାରି ଥାଆନ୍ତା ? ତେଣୁ ଭଲ୍‌ଟିଉବ୍‌ଟିକୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ବୋଲି କହିବାରେ ଆମର ଅସୁବିଧା କ'ଣ ? ଇଂରାଜୀ ଭାଷାର ପ୍ରଥମ ସୁବିଧା ହେଲା ପୃଥିବୀର ବଡ଼ ବଡ଼ ଦେଶରୁ ବହୁ ଶବ୍ଦ ଆଣି ନିଜ ଭାଷାରେ ମିଶାଇବା । ସେଥିପାଇଁ ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ରହିଗଲାଣି ଛ'ଲକ୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଶବ୍ଦ ଓ ପ୍ରତିଦିନ ସେହି ସଂଖ୍ୟା ଦେଶ ବିଦେଶରୁ ଆସୁଥିବା ନୂଆ ଶବ୍ଦ ଯୋଗୁଁ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି ।

ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ବହୁ ଦେଶରେ ଖୁବ୍ ଉନ୍ନତ ଭାଷା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ସମୟରେ କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରଣରୁ ସେସବୁ ଦେଶରେ ଇଂରାଜୀ ଶିଖିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଆମ ଦେଶର ବହୁଲୋକ ଇଂରାଜୀ ଜାଣିବା ଦରକାର । ତାହା ନହେଲେ ଆମେ ଆଜିକାଲିର ଦୁନିଆରେ ଏକୁଟିଆ ହେଲାଭଳି ରହିଯିବୁ । ତା' ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏତକ ନିଶ୍ଚୟ ମନେରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ଆମ ଦେଶର କୋଟି କୋଟି ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଜରିଆରେ ଜ୍ଞାନର ପ୍ରସାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରସାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରୁ ସବୁ ଜ୍ଞାନର ସବୁ ସାର ସାର କଥା ସଂଗ୍ରହ କରି ନିଜ ମାତୃଭାଷାର ଛାଞ୍ଚରେ କୋଟି କୋଟି ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଗଲା ଦୁଇଶହ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଆମ ଦେଶରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ କେବଳ ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଶିଖିବାରେ ସମୟ କଟାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେତିକି ସମୟରେ ଯଦି ମାତୃଭାଷା ଜରିଆରେ ସବୁକଥା ଜାଣିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥା'ନ୍ତେ, ଭାରତର ଭାଷାସମୂହର ବହୁଗୁଣ ଉନ୍ନତି ହୋଇସାରନ୍ତାଣି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ରହିଛି ବିଶ୍ୱର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସାହିତ୍ୟ କୃତି ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଅନେକ । ମାନବଜ୍ଞାନର ଅନ୍ୟ ସବୁ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟ ଏହି ଭାଷାରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଂଲଣ୍ଡ, ଇଉରୋପ, ପୃଥିବୀର ଭାଷା, ଭାରତ, ଇଂରାଜୀ ସାହିତ୍ୟ, ଇଣ୍ଡୋ-ଇଉରୋପୀୟ ଭାଷା ପରିବାର

▷▷

ଇଂଲଣ୍ଡ

ସରକାରୀ ନାମ **ୟୁନାଇଟେଡ କିଙ୍ଗଡମ ଅଫ୍ ଗ୍ରେଟ ବ୍ରିଟେନ ଏବଂ ନର୍ଦ୍ଦନ ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ସାମ୍ବିଧାନିକ ରାଜତନ୍ତ୍ର-ଦୁଇଟି ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ବ୍ରିଟିଶ ରାଣୀ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ** ରାଜଧାନୀ **ଲଣ୍ଡନ** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଇଂରାଜୀ** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **"ଇଂଲଣ୍ଡ ଓ ସ୍କଟଲାଣ୍ଡର ଚର୍ଚ୍ଚ"** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୨,୪୪,୧୧୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୫,୮୦,୮୦,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ବୃହତ୍ତର ଲଣ୍ଡନ, ବର୍‌ମିଙ୍ଗହାମ, ଲିଡସ, ଗ୍ଲାସଗୋ, ସେଫିଲଡ୍** ମୁଦ୍ରା **ପାଉଣ୍ଡ ଷ୍ଟାର୍‌ଲିଙ୍ଗ** ପତାକା **ନୀଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଉପରେ ଶ୍ୱେତ ଧଡ଼ି ଥାଇ ସେଣ୍ଟ ଜର୍ଜଙ୍କ ଲୋହିତ, ଆଣ୍ଡ୍ରୁଜଙ୍କ ଶ୍ୱେତ ଓ ପାଟ୍ରିକ୍‌ଙ୍କ ଲୋହିତ କ୍ରସ୍ ।**

ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏହି ରାଜ୍ୟଟି ହେଲା ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗରରେ ଅବସ୍ଥିତ ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱୀପ ଦେଶ । ଗ୍ରେଟ୍ ବ୍ରିଟେନ, ସ୍କଟଲାଣ୍ଡ, ୱେଲ୍‌ସ୍ ଓ ଉତ୍ତର ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡକୁ ନେଇ ଏହା ଗଠିତ । ଇଂଲଣ୍ଡ ଦେଶର ଭୂଭାଗରେ ନିମ୍ନଭୂମି ଓ ଉଚ୍ଚଭୂମି ରହିଛି । କେତେକ ଅଞ୍ଚଳ ପାହାଡ଼ିଆ ମଧ୍ୟ । ଜଳବାୟୁ ଶୀତୋଷ୍ଣ । ବର୍ଷସାରା ଝିପିଝିପି ବର୍ଷା ଲାଗିରହିଥାଏ । ଇଂଲଣ୍ଡରେ ସେମିତି କିଛି ଆଖିଦୃଶିଆ ପରିମାଣର ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତର ସାଗରର ବ୍ରିଟିଶ ଅଂଶରେ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ବାଷ୍ପ ଗଚ୍ଛିତ ଅଛି । କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦେଶର ମାତ୍ର ଶତକରା ଦୁଇଭାଗ ଲୋକ ଲାଗିଛନ୍ତି । ଗହମ, ଯଅ, ଆଳୁ ପ୍ରଭୃତି ଚାଷ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଗୋପାଳନ ଓ ପଶୁପାଳନ ହେଲା ମୁଖ୍ୟ କୃଷିଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟ । ଇଂଲଣ୍ଡର ରପ୍ତାନୀ ପରିମାଣ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ହୋଇଥିବାରୁହିଁ ଏହାର ଅର୍ଥନୀତି ଏତେ ଦୃଢ଼ ।

ଇଂରେଜ ଜାତି ଦିନେ ବେପାର କରିବାକୁ ଯାଇ ପୃଥିବୀର ବହୁ ଅଂଶକୁ ଦଖଲ କରିଯାଇଥିଲା ଓ ସେସବୁ ଦେଶର ସାର ସାର ପଦାର୍ଥ ସବୁ ବହିଆଣି ଇଂଲଣ୍ଡ ଧନୀ ହୋଇଗଲା । ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଖୁବ୍ ଉନ୍ନତ ଓ ପୃଥିବୀର କେତୋଟି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭାଷା ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ । ବ୍ରିଟିଶ କଳା ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଭାବ ସାରା ପୃଥିବୀ ଉପରେ ପଡ଼ିଛି । ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ପରଠାରୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବ୍ୟାପାରରେ ଇଂଲଣ୍ଡର ଗୁରୁତ୍ୱ କିନ୍ତୁ କ୍ରମେ ହ୍ରାସ ପାଇଯାଇଛି । ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଜ୍ୟ ହିସାବରେ ଇଂଲଣ୍ଡକୁ ଧରାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତ, ପୃଥିବୀ, ମହାଯୁଦ୍ଧ, ଇଂରାଜୀ ଭାଷା, ଉପନିବେଶବାଦ, ଶିଳ୍ପବିପ୍ଳବ, ଧର୍ମ, ଗଣତନ୍ତ୍ର, ଇଉରୋପ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଇକୁଇନକ୍ସ

ବର୍ଷର ଯେଉଁ ଦୁଇଟି କ୍ଷଣ ବା ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବିଷୁବରେଖାର ଠିକ୍ ଉପରେ ରହିଯାଇଥା'ନ୍ତି, ସେହି କ୍ଷଣକୁ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଇକୁଇନକ୍ସ ବୋଲି କହିଥା'ନ୍ତି । ଏଭଳି ହେବା ଦିନ ପୃଥିବୀରେ ଦିବସ ଓ ରାତ୍ରିର ସମୟ ମାତ୍ରା ପ୍ରାୟ ସମାନ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ବସନ୍ତ ବା ମହାବିଷୁବ ଇକୁ-

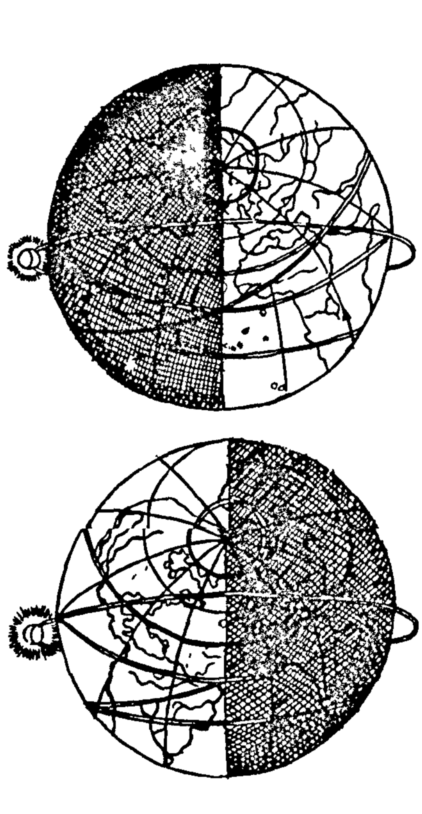

ମହାବିଷୁବ (ଉପର) ଓ ଶାରଦୀୟ (ତଳ) ଇକୁଇନକ୍ସରେ ଉତ୍ତର ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧରେ ଦିନ ଓ ରାତି । ଗୋଟିଏ ପୁରାତନ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ-ଜ୍ୟୋତିଷ ଚାର୍ଟରୁ ଏହା ନିଆଯାଇଛି ।

ଇନକ୍ସ ସାଧାରଣତଃ ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୧ ତାରିଖ ବେଳକୁ ପଡୁଥିଲାବେଳେ ଶାରଦୀୟ ଇକୁଇନକ୍ସ ପ୍ରାୟ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ୨୩ ତାରିଖ ବେଳକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଇକୁଇନକ୍ସ କ୍ଷଣରେ ଆକାଶରେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଅବସ୍ଥିତିକୁ ଇକୁଇନ୍‌କସୀୟ ପଏଣ୍ଟ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରୀକ୍ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ ହିପାରକସ୍ ପ୍ରଥମେ ଏହି ଖଗୋଳୀୟ ଘଟଣାର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଆଲୋଚନା କରି ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନର ବିଷୁବ-ଅୟନ ଚଳନ ବା 'ଇକୁଇନକ୍ସ ପ୍ରିସେସନ ନିୟମ' ଆବିଷ୍କାର କରିପାରିଥିଲେ । ପୁରାତନ ଯୁଗର ଭାରତୀୟ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ ମାନଙ୍କୁ କିନ୍ତୁ ଏ ବିଷୟରେ ଏହା ଆଗରୁ ଜଣାଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ଋତୁ, ହିପାରକସ୍, ଦିନ ଓ ରାତି

▷ ▷

ଇକୁଏଟରିଆଲ ଗିନି

ସରକାରୀ ନାମ **ରିପବ୍ଲିକା ଡି ଗିନି ଇକୁଏଟରିଆଲ (ଇକୁଏଟରିଆଲ ଗିନି ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ଅନ୍ତର୍ବର୍ତ୍ତୀ ସରକାର-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ** ରାଜଧାନୀ **ମାଲାବୋ** ସରକାରୀ ଭାଷା **ସ୍ପାନିସ୍** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୨୮,୦୫୧ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୪,୨୦,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ମାଲାବୋ, ବାଟା, ଏଲା-ନେ ଗୁଏମା, କାମ୍ପୋ-ୟୁଷ୍ଟେ, ଲସ୍‌ଆଞ୍ଜେଲେସ** ମୁଦ୍ରା **ଫ୍ରାଙ୍କ୍** ପତାକା **ସବୁଜ, ଶ୍ୱେତ, ଲୋହିତ ବର୍ଣ୍ଣର ତିନୋଟି ହୋରିଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍-ମଝିରେ ଜାତୀୟ ଚିହ୍ନ ଓ ଉପରେ ନୀଳ ତ୍ରିଭୁଜ ।**

ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ଏହି ରାଜ୍ୟଟିର ଉତ୍ତରରେ କାମେରୁନ, ଦକ୍ଷିଣ ଓ ପୂର୍ବରେ ଗାବନ ଓ ପଶ୍ଚିମକୁ ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗର ରହିଛି । ଦେଶଟିର ସ୍ଥଳଭାଗରେ ବହୁବିଧ ଭୌଗୋଳିକ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ । ବିଷୁବମଣ୍ଡଳୀୟ ଜଳବାୟୁ ଯୋଗୁଁ ଘଞ୍ଚ ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ଅରଣ୍ୟ ରହିଛି । ବହୁ ଜାତିର ବଣ୍ୟଜନ୍ତୁ ଓ ବିରଳ ମାଙ୍କଡ଼ଙ୍କୁ ଏହି ଅରଣ୍ୟ ଧାରଣ କରିଛି । ଇକୁଏଟରିଆଲ ଗିନି ଗୋଟିଏ କୃଷିପ୍ରଧାନ ଦେଶ । କଫି ଓ ଅଏଲ ପାମ୍ ଚାଷ କରାଯାଏ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଓ କେତେ ଜାତିର ଫଳ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପାଦିତ ହୋଇଥାଏ । ଅଶୀ ଦଶକର ଆରମ୍ଭରେ ପେଟ୍ରୋଲିୟମର ସନ୍ଧାନ ଏ ଦେଶର ଉପକୂଳରେ ମିଳିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଉତ୍ପାଦନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇନାହିଁ । ଏ ଦେଶର ପାରମ୍ପରିକ କଳା ସଂସ୍କୃତି ଖୁବ୍ ଉନ୍ନତ । ୧୯୬୮ ମସିହାରେ ଇକୁଏଟରିଆଲ ଗିନି ସ୍ପେନ ଠାରୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭକଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆଫ୍ରିକା, ସ୍ପେନ

▷ ▷

ଇକୁଏଡର

ସରକାରୀ ନାମ **ରିପବ୍ଲିକା ଡେଲ ଇକୁଏଡର (ଇକୁଏଡର ସାଧାରଣ ତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ଐକକେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବହୁଦଳୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ରାଜଧାନୀ **କୁଇଟୋ** ସରକାରୀ ଭାଷା **ସ୍ପାନିସ୍** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୨,୭୨,୦୪୫ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୧,୧୨,୦୦,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ଗୁୟାକୁଇଲ, କ୍ୱିଟୋ, କୁଏନ୍‌କା, ମାକାଲ୍ଲା, ପୋଟୋ-ଭିଏଜୋ** ମୁଦ୍ରା **ସୁକ୍ରେ** ପତାକା **ପୀତ, ନୀଳ, ଲୋହିତ ବର୍ଣ୍ଣର ତିନୋଟି ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍-ମଝିରେ ସବୁଯାକ ଜାତୀୟ ଚିହ୍ନ ।**

ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା ମହାଦେଶର ଏହି ରାଜ୍ୟଟିର ଉତ୍ତରରେ କଲମ୍ବିଆ, ପୂର୍ବ ଓ ଦକ୍ଷିଣରେ ପେରୁ ତଥା ପଶ୍ଚିମରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗର ରହିଛି । ଭୂଗୋଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଶଟିକୁ ଦୁଇଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇପାରେ—ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ନିମ୍ନଭୂମି ଓ ଅଭ୍ୟନ୍ତରସ୍ଥ ଉଚ୍ଚଭୂମି । ଆଣ୍ଡିସ ପର୍ବତମାଳା ଏହି ଦେଶର ଶୋଭାମଣ୍ଡନ କରୁଛି । ଜଳବାୟୁରେ ବିଭିନ୍ନତା ରହିଛି । ବହୁପରିମାଣରେ କଦଳୀ ଚାଷ ହୁଏ । ଧାନ, ଗହମ, ଆଖୁ, ଆଳୁ ମଧ୍ୟ ଚାଷ କରାଯାଏ । ବିଭିନ୍ନ ଫଳର ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ ବଗିଚା ସବୁ ଦେଶସାରା ଦେଖାଯାଏ । ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣର ପେଟ୍ରୋଲିୟମ, ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍ ସହିତ ତମ୍ବା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥର ଖଣି ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା

▷ ▷

ଇକୁଏସନ୍-ସମୀକରଣ

ଗଣିତ ବିଦ୍ୟାରେ, ଦୁଇଟି ଗାଣିତିକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ମଝିରେ ସମାନ ଚିହ୍ନ ଦେଇ ସେ ଦୁଇଟିର ସମାନତା ପ୍ରକାଶ କରିବା ହେଲା ଇକୁଏସନ୍ ବା ସମୀକରଣ । ବହୁ ଧରଣର ଇକୁଏସନ୍ ରହିଛି । ବୀଜଗଣିତରେ ଉଭୟ ସଂଖ୍ୟା ଓ ଅକ୍ଷର ଦ୍ୱାରା ଏଭଳି ଭାବର ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥାଏ । ବିଜ୍ଞାନୀ ମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଗଣିତଶାସ୍ତ୍ରର ଏହି ମୂଳସୂତ୍ରଟିର ଗୁରୁତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ହେବାର କାରଣ ହେଲା, ବିଜ୍ଞାନର ଅଧିକାଂଶ ତତ୍ତ୍ୱ ବା ନିୟମକୁ ଗାଣିତିକ ଢଙ୍ଗରେ ଇକୁଏସନ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇପାରେ । ବିଜ୍ଞାନ ତଥା ଗଣିତର ଇତିହାସରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁଠାରୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସମୀକରଣଟି ହେଉଛି ଆଇନଷ୍ଟାଇନଙ୍କ $E = mc^2$ । ଏଥିରେ ଉର୍ଜା, ଆଲୋକ ତଥା ମାସ୍ ଭିତରେ ଥିବା ମୌଳିକ ସଂପର୍କର ଗାଣିତିକ ଉଲ୍ଲେଖ ହିଁ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତର ଗାଣିତଜ୍ଞମାନେ ସମୀକରଣ ସୃଷ୍ଟି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଥିଲେ । କୌଣସି ବିଷୟର ସମାନତାର ପ୍ରକାଶ ନିମନ୍ତେ ଭାଷାରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଗଣିତ, ବିଜ୍ଞାନ

▷ ▷

ଇକେବାନା

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଢଙ୍ଗରେ ଫୁଲ ସଜାଇ ରଖିବାର ପରମ୍ପରାଗତ ଜାପାନୀ କଳା । କ୍ରମେ ଅବଶ୍ୟ ଅନ୍ୟ ସବୁ ପ୍ରକାର ଜାପାନୀ ଫୁଲ ସଜାଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ଇକେବାନା ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଷଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଚୀନା ବୌଦ୍ଧଭିକ୍ଷୁ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାପାନରେ ପ୍ରଥମେ ଏଭଳି ପୁଷ୍ପ-ସଜ୍ଜାର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ପରେ ସପ୍ତମ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭରେ, ଚୀନରେ କେତେ କାଳ ରହିଥିବା ଜଣେ ଜାପାନୀ ରାଜଦୂତ ଓନୋ-ନୋ-ଇମୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାପାନ ଦେଶରେ ପ୍ରଥମ ଫୁଲ ସଜାଇବା ବିଦ୍ୟା ଶିଖା

ପରମ୍ପରାଗତ ଇକେବାନା ପୁଷ୍ପସଜ୍ଜାର ଏହି ଚିତ୍ରଟି ଟୋକିଓ ଜାତୀୟ ମିଉଜିଅମ୍‌ରେ ରହିଛି । ନ'ପ୍ରକାର ଉଦ୍‌ଭିଜ ଉପାଦାନର ଉପଯୋଗ ଏହି ସଜ୍ଜାରେ କରାଯାଇଛି ।

ଯାଉଥିବା ସ୍କୁଲ 'ଇକେନୋବ' ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ସମୟ ଓ କଳାର ବିବର୍ତ୍ତନ ସହ ତାଳ ଦେଇ ଐତିହାସିକ ଇକେବାନା ପ୍ରଣାଳୀ ଆଜି ବହୁ ଭାବେ ବିକଶିତ ଓ ବିସ୍ତୃତ ହୋଇଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଫୁଲ, କଳା, ଜାପାନ

▷▷

ଇକୋନୋମେଟ୍ରିକ୍‌ସ୍

ଅର୍ଥନୀତିର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ଭିତରେ ଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧର ଷ୍ଟାଟିଷ୍ଟିକୀୟ ତଥା ଗାଣିତିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ହେଲା ଏହି ବିଦ୍ୟାବିଭାଗର କାମ । ଏଭଳି ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ମିଳୁଥିବା ତଥ୍ୟର ଉପଯୋଗ କରି ସରକାରୀ ତଥା ବଡ ବଡ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ସଂସ୍ଥାଗୁଡିକ ନିଜର ଆର୍ଥିକ ନୀତି ସ୍ଥିର କରିଥା'ନ୍ତି । ଅର୍ଥନୀତିର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦିଗ କିଭଳି ସମାଜର ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କ ଉପକାରରେ ଲାଗିପାରିବ, ସେଥିପାଇଁ ଅନେକ ଧରଣ ଇକୋନୋମେଟ୍ରିକ୍‌ସ୍ ମଡେଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ଫଳରେ ସେ ଦିଗରେ ମୋଟାମୋଟି ଭବିଷ୍ୟତବାଣୀ କରିଦେବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଅର୍ଥନୀତି, ସମାଜ, ବିକାଶ

▷▷

ଇକୋଲଜି

ଜୀବ, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ସେମାନଙ୍କ ପରିବେଶ ଭିତରେ ଥିବା ସଂପର୍କର ଆଲୋଚନା କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞାନକୁ ଇକୋଲଜି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଭାରତୀୟ ଭାଷାଗୁଡ଼ିକରେ ଏହାର ଅନୁବାଦ କରାଯାଉଛି ପରିସ୍ଥିତି ବିଦ୍ୟା ବା ପାରିସ୍ଥିତିକୀ ଭାବରେ । ଜୀବ, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ପରିବେଶ—ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ପରସ୍ପର ପ୍ରତି ଅତିମାତ୍ରାରେ ସହନଶୀଳ ଓ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇଥିବାରୁ ଇକୋଲଜି ସଂପର୍କରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଜାଣିବା ଆଜି ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇ ଉଠିଛି । ଜୀବ ଓ ତା'ର ଚାରିପଟେ ଥିବା ପରିବେଶକୁ ଇକୋସିଷ୍ଟମ ବା ପରିବେଶ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ବ୍ୟାବହାରିକ, ସାମାଜିକ, ଜନ ସଂଖ୍ୟିକୀ ଓ ଜୀବାଣୁ ଇକୋଲଜି ଭଳି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ବିଭାଗ ସବୁ ଏହି ବିଜ୍ଞାନରେ ରହିଛି ।

ଇକୋଲଜି ଶବ୍ଦଟି କେବଳ ଆମ ଭାଷା ପାଇଁ କାହିଁକି, ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ନୂତନ ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ । ଜଣେ ଜର୍ମାନ ପ୍ରାଣୀବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଅର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟ ହିକେଲ ଏହି ଶବ୍ଦଟିକୁ ପ୍ରଥମେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ଆଜି ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଭାଷାରେ ଏହା ଆଦୃତ ହୋଇଗଲାଣି । ପୃଥିବୀରେ ମନୁଷ୍ୟ ପାଦ ଦେଲା ପୂର୍ବରୁ ଅନ୍ୟ ଯେଉଁସବୁ ଜୀବଜନ୍ତୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଥିଲେ, ସେମାନେ ନିଜେ ନିଜେ ଉଦ୍ୟମ କରି ପ୍ରକୃତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବାର ସମ୍ଭାବନା କିମ୍ବା ଆଶଙ୍କା ନଥିଲା । କାରଣ ଏଭଳି କରିବାଟା ଥିଲା ସେମାନଙ୍କର ବୁଦ୍ଧିର, କ୍ଷମତାର, ଶକ୍ତିର ବାହାର କଥା । ଜୀବଜଗତରେ ଏକମାତ୍ର ମଣିଷ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ଚିନ୍ତା କରିପାରିଲା, ଭାବିପାରିଲା ଓ ନୂତନ ଢଙ୍ଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିଲା ବା ସେଭଳି କରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ହାସଲ କରିଗଲା । ପ୍ରକୃତି ଯେଉଁଠି ଯେଭଳି ଥିଲା, ତାକୁ ସେଠାରେ ଠିକ୍ ସେଭଳି ରଖିବା ତା ପକ୍ଷରେ ପରିସ୍ଥିତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସୁବିଧାଜନକ ହେଲା ନାହିଁ । ଫଳରେ କାଳକ୍ରମେ ସେ ସେଥିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଲା ଓ ତା'ର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଇକୋଲଜି ଭଳି ବିଦ୍ୟାର ସ୍ତରକୁ ସ୍ତର ବିକାଶ ସାଧିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇକୋସିଷ୍ଟମ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, କୃଷି, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ, ଶିକ୍ଷା, ପୃଥିବୀ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

ଇକୋଲଜୀୟ ସହନଶୀଳତା ତଥା ବ୍ୟବହାରର ଗୋଟିଏ ନିଦର୍ଶନ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାର ଏହି ଗଭୀର ପୁଷ୍କରିଣୀରେ ଉଭୟ ହିପୋପଟାମସ୍ ଓ କୁମ୍ଭୀର ଆସି ରହିଯିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଦେଖାଦେଇଛି ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ନଦୀ ଶୁଖିଯିବା ଯୋଗୁଁ ।

▷▷

ଇକୋସିଷ୍ଟମ

ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ର ଭିତରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥ, ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକଙ୍କ ଭିତରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଅନ୍ତଃ-ସମ୍ବନ୍ଧକୁ ନେଇ ପୃଥିବୀରେ ଇକୋସିଷ୍ଟମ ଗଠିତ ହୋଇଥାଏ । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦର୍ଶନର ଗୋଟିଏ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ 'ହୋଲିବାଦ' ବା ହୋଲି ତତ୍ତ୍ୱରୁ ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଚିନ୍ତାଧାରାର ଜନ୍ମ ହୋଇଛି ।

ଏହି ଚିନ୍ତାଧାରାର ମୂଳରେ ରହିଛି ପ୍ରକୃତିରେ ଥିବା ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ଏକିକୃତ ଅବସ୍ଥାର ଧାରଣା । ତଦନୁଯାୟୀ ସବୁଠାରୁ ଛୋଟଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସବୁଠାରୁ ବଡ ପ୍ରାକୃତିକ କିମ୍ବା ମନୁଷ୍ୟସୃଷ୍ଟ ଜୀବନପ୍ରଦାୟୀ ପରିବେଶ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବା ଇକୋସିଷ୍ଟମ ଗୁଡିକ ହେଲେ ନିଜଠାରୁ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ତର ସାମଗ୍ରିକ ପରିବେଶ ଏକକର ଅଂଶ ବିଶେଷ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସବୁଦିଗରୁ, ସବୁବେଳେ, ଅହରହ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥାଏ । ଫଳରେ ଏମାନେ ଯେଉଁ ବୃହତ୍ତର ଏକକଟିର ଅଂଶବିଶେଷ ତାହା ମଧ୍ୟ ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଏହି ସଂପର୍କ-ସ୍ଥାପନ-କ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ । ସବୁଯାକ ଇକୋସିଷ୍ଟମ ଯେଉଁ ସମାନ ଧରଣର ବୃହତ୍ତମ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ତାହା ହେଲା ଇକୋସ୍ଫିଅର ବା ଇକୋମଣ୍ଡଳ । ଅନ୍ୟ ଭାବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ସମଗ୍ର ଭୂମଣ୍ଡଳ ଓ ଏଥିରେ ଥିବା ଜୀବମଣ୍ଡଳ ହେଉଛନ୍ତି ଇକୋମଣ୍ଡଳର ଅଂଶବିଶେଷ ।

ଗୋଟିଏ ଇକୋସିଷ୍ଟମକୁ ଜଡ ଓ ଜୀବନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରି ଦିଆଯାଇପାରେ—ତାହା ହେଲା ଜୈବ ଓ ଅଜୈବ । ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ, ଜଳବାୟୁ, ମୃତ୍ତିକା, ଜଳ,

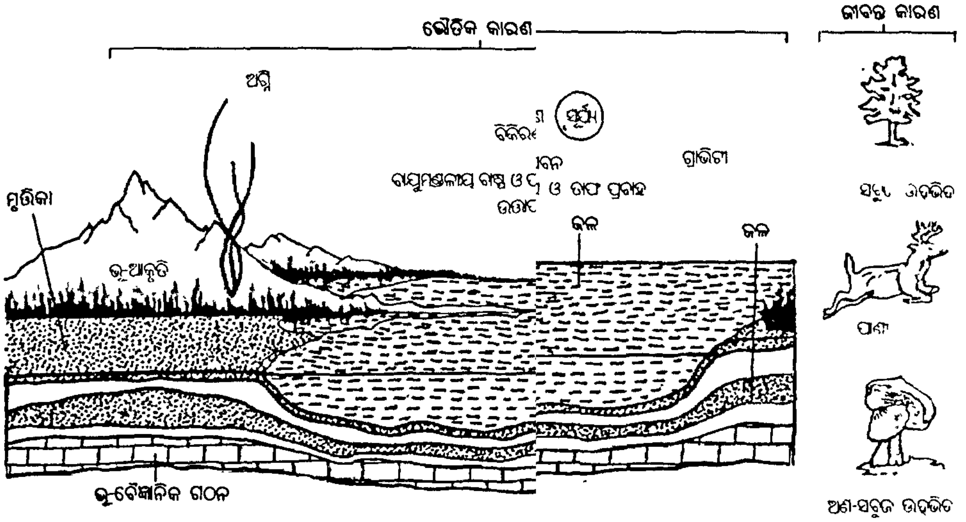

ଶୀତୋଷ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳ ଇକୋସିଷ୍ଟମର ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ । ଏଥିରେ ଉଭୟ ଭୌତିକ ଓ ଜୀବନ୍ତ କାରଣ ଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇଛି (ବାମ) ।

ଇକୋସିଷ୍ଟମରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟ ୱେବ୍‌ର ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ । ବହୁ ପ୍ରକାର ପରସ୍ପର ବା ଅନ୍ତଃ-ପ୍ରଭାବୀ ଖାଦ୍ୟଶୃଙ୍ଖଳକୁ ନେଇ ଏହି ୱେବ୍‌ଟି 'ଗଢ଼ା' ହୋଇଛି (ତଳ) ।

ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ଓ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଭୌତିକ ପଦାର୍ଥ ହେଲେ ଏହାର ଅଜୈବ ଭାଗର ଅଂଶବିଶେଷ । ସେହିପରି ସବୁ ପ୍ରକାର ଜୀବନକ୍ଷମ ପଦାର୍ଥ ହେଲେ ଇକୋସିଷ୍ଟମର ଜୈବ ଭାଗର ଅଂଶବିଶେଷ । ଏହି ଦୁଇଟି ଭାଗକୁ ଯେଉଁ ଦୁଇଟି ପ୍ରମୁଖ ଶକ୍ତି ବା ବଳ ସଂଯୁକ୍ତ କରୁଛନ୍ତି ତାହାହେଲା, ଇକୋସିଷ୍ଟମରେ ହେଉଥିବା ଉର୍ଜା ବା ଶକ୍ତିର ସଞ୍ଚଳନ ଏବଂ ସେଥିରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପୋଷକଚକ୍ର ବା ଖାଦ୍ୟଚକ୍ର ।

ପ୍ରାୟ ସବୁ ଇକୋସିଷ୍ଟମର ଉର୍ଜା ଉତ୍ସ ହେଲା ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ବା ସୌର ବିକିରଣ । ଏଥିରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ନିଜ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନକ୍ଷମ ସ୍ୱପୋଷି ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣକୁ ଉପଯୋଗ କରି-ବାରେ ସକ୍ଷମ । ଏହି ଧରଣର ଅଧିକାଂଶ ସ୍ୱପୋଷି ପଦାର୍ଥ ପ୍ରାୟତଃ ସବୁଜିମା ହୋଇଥିବାରୁ, ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଳେଷଣ ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନେଇପାରନ୍ତି । ସଂଶ୍ଳେଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ସୃଷ୍ଟ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ ଭିତରେ ଥିବା ଉର୍ଜାର ଉପ-ଯୋଗ କରି ସେମାନେ ପ୍ରୋଟିନ, ଲିପିଡ ଓ ଷ୍ଟାର୍ଚ୍ଚ ଭଳି ଜଟିଳ ଜୈବ ପଦାର୍ଥ ସବୁ ମଧ୍ୟ ତିଆରି କରି-ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ଇକୋସିଷ୍ଟମର ସ୍ୱପୋଷି ଅଂଶକୁ ସାଧାରଣତଃ ଉତ୍ପାଦକସ୍ତର ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ଇକୋସିଷ୍ଟମର ସ୍ୱପୋଷି ଅଂଶ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଥିବା ଜୈବ ପଦାର୍ଥହିଁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ହେଉ ବା ଅପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ହେଉ; ଇକୋସିଷ୍ଟମରେ ଥିବା ବିଷମପୋଷି ଅଂଶର ଜୀବନଧାରଣର ଉତ୍ସ ଭାବରେ କାମ କରିଥାଏ । ବିଷମପୋଷି ବର୍ଗ ହେଲେ ଏଥିର ଖାଉଟି ବା ଉପଭୋକ୍ତା—କାରଣ ସେମାନେ ନିଜ ଖାଦ୍ୟ ନିଜେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାପାଇଁ ଅକ୍ଷମ । କେବଳ ସ୍ୱପୋଷିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଜଟିଳ ଜୈବ ପଦାର୍ଥ ସବୁକୁ ଖାଦ୍ୟ ଭାବେ ଉପଯୋଗ କରି ସେମାନେ ବଞ୍ଚି ରହିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥା'ନ୍ତି ।

ଇକୋସିଷ୍ଟମରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର

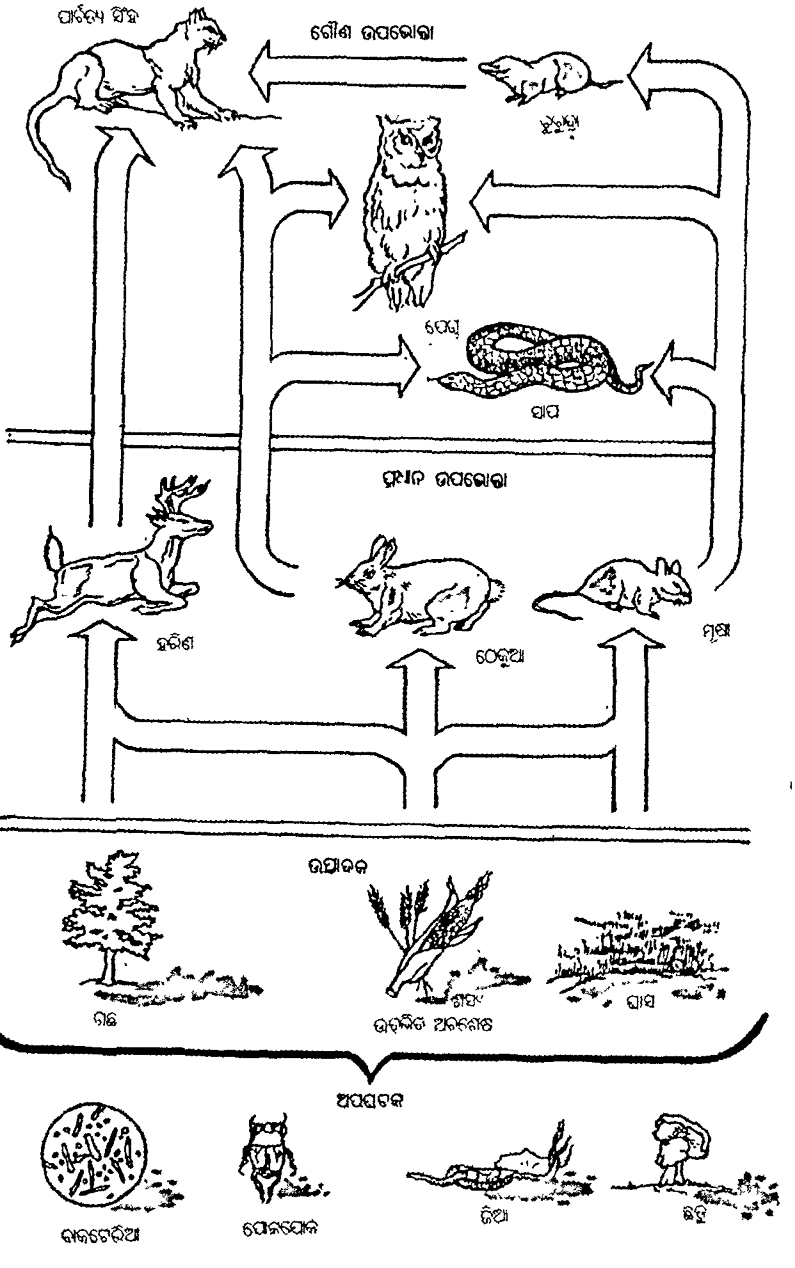

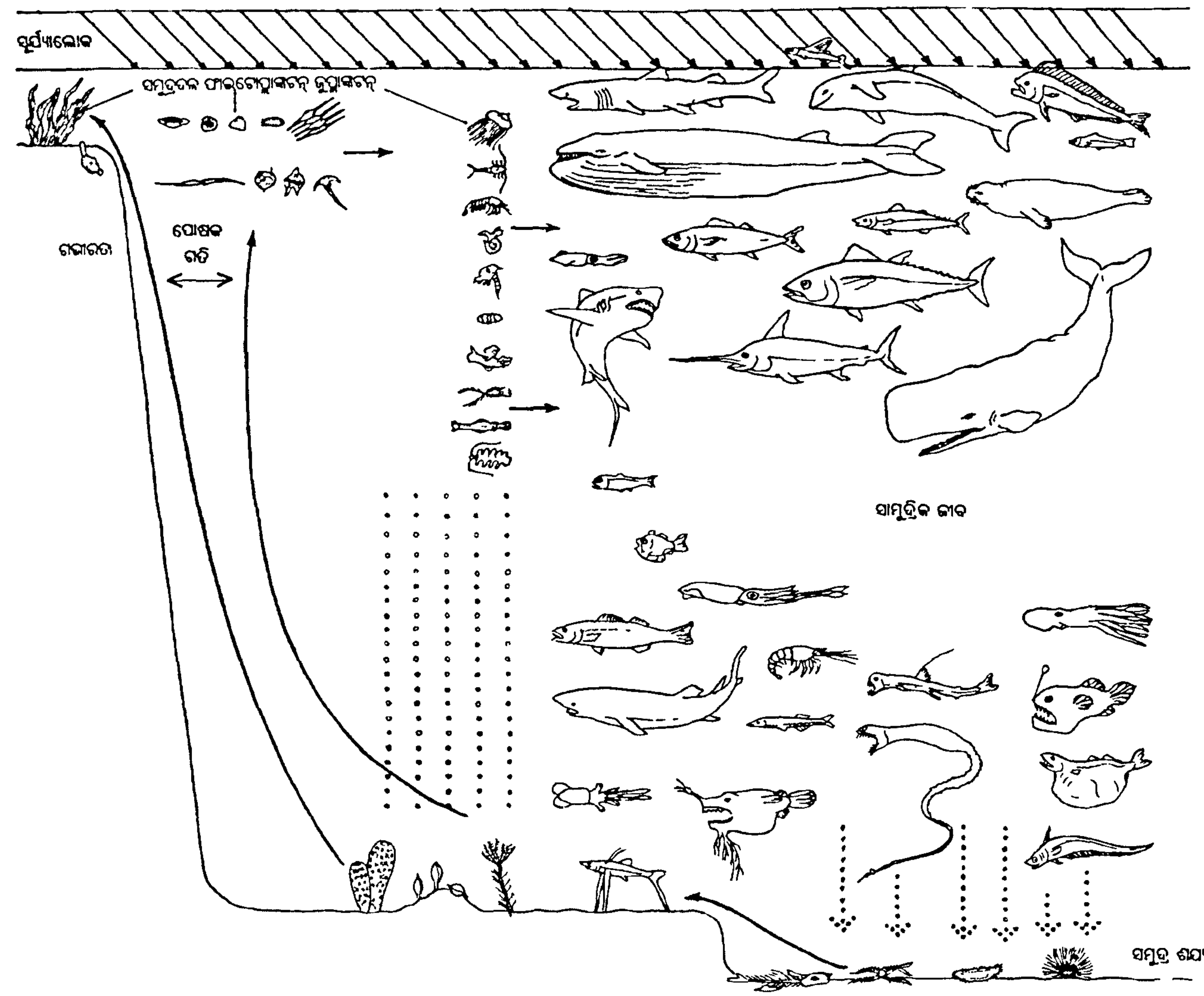

ସାମୁଦ୍ରିକ ଖାଦ୍ୟଶୃଙ୍ଖଳ : ଭୂପୃଷ୍ଠ ଭଳି ମହାସାଗରୀୟ ଜଳମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଇକୋସିଷ୍ଟମର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ସାଗର-ମହାସାଗରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଜୀବନର ମୂଳ ଉତ୍ସ ହେଲା ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ । ଏହି କିରଣକୁ ଫାଇଟୋପ୍ଲାଙ୍କଟନ୍ ଭଳି ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜାତୀୟ 'ଅଣୁଜୀବ' ସବୁ ସିଧା ନିଜ ଖାଦ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିଦେଇପାରନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକ ପରେ ପ୍ରାଣୀଜାତୀୟ ଜୁପ୍ଲାଙ୍କଟନ୍‌ର ଖାଦ୍ୟ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ପ୍ଲାଙ୍କଟନ୍‌କୁ ଖାଇ ବହୁ ଉନ୍ନତ ସାମୁଦ୍ରିକ ପ୍ରାଣୀ ବଞ୍ଚୁଥା'ନ୍ତି । ସମୁଦ୍ରର ଉପରଅଂଶରୁ ତଳକୁ ଖସିପଡୁଥିବା ଜୈବ-ଅଳିଆ ବା ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇଥାଏ । ସମୁଦ୍ରର ଉପକୂଳରେ ରହୁଥିବା ଅନେକ ଜୀବଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଖାଦ୍ୟ ହେଲା ଭୂପୃଷ୍ଠରୁ ଗଡ଼ିଆସୁଥିବା ଜଳଧାରାରେ ଥିବା ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥ । ସମୁଦ୍ର ଶଯ୍ୟାରେ ଘଟୁଥିବା ଜୈବ ଅବକ୍ଷୟ କ୍ରମେ ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇ ପୁଣି ଫାଇଟୋପ୍ଲାଙ୍କଟନ୍‌ର ଖାଦ୍ୟ ହୋଇଯାଉଥିବା କଥା ଜଣାପଡୁଛି । ସାମୁଦ୍ରିକ ଇକୋସିଷ୍ଟମ ଉପରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଗବେଷଣା ଏବେ ମଧ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଛି ।

ପ୍ରାଣୀ, ଫଙ୍ଗାଇ, ଅଧିକାଂଶ ବାକ୍‌ଟେରିଆ ଓ ଅନ୍ୟ ବହୁ ଅଣୁଜୀବ ହେଲେ ବିଷମପୋଷି ବର୍ଗର ।

ସ୍ୱପୋଷି ଓ ବିଷମପୋଷି—ଏ ଉଭୟ ମିଶି ଇକୋସିଷ୍ଟମରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଶନ ସ୍ତର ବା ଗ୍ରସଣ ସ୍ତର ସୃଷ୍ଟି କରିଥା'ନ୍ତି । ଉତ୍ପାଦକ ସ୍ତରରୁ ଯେତେବେଳେ ଜୈବ ପଦାର୍ଥ ଓ ଉର୍ଜା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉପଭୋକ୍ତା ସ୍ତରରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଖାଦ୍ୟଶୃଙ୍ଖଳ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଇକୋସିଷ୍ଟମରେ ଥିବା ଖାଦ୍ୟ-ଶୃଙ୍ଖଳ ଗୁଡ଼ିକର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନ ଥିବାରୁ ଓ ସେସବୁ ଭିତରେ ସବୁବେଳେ ଆନ୍ତଃସଂପର୍କ ରହୁଥିବାରୁ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟୱେବ୍ ବା ଖାଦ୍ୟ ଜାଲ ସୃଷ୍ଟି ହେବା କଥା ଇକୋଲଜିବିତ୍‌ମାନେ ସାଧାରଣତଃ କହିଥା'ନ୍ତି । ସବୁ ଖାଦ୍ୟଶୃଙ୍ଖଳର ଶେଷ ସମ୍ବନ୍ଧ ହେଲେ ଅପଘଟକ ଜୀବବର୍ଗ । ଏମାନେ ଇକୋସିଷ୍ଟମରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ମୃତ ଜୈବ ପଦାର୍ଥ ଓ ଜୈବ ଅଳିଆ ସବୁକୁ 'ଭାଙ୍ଗି' ନଷ୍ଟ କରିଦେଇଥା'ନ୍ତି । ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟଶୃଙ୍ଖଳରେ ବିଷମପୋଷି ଜୀବସବୁ ସବୁଜ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଖାଇ ବଞ୍ଚିଥା'ନ୍ତି ତାହାକୁ 'ଗ୍ରସଣ-ପଥ' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଯେଉଁଠି ଏମାନେ ମୃତ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଖାଇ ବଞ୍ଚିଥା'ନ୍ତି ତାକୁ 'ଅପରଦଭୋଜି' ପଥ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଇକୋସିଷ୍ଟମରେ ଦେଖା-ଯାଉଥିବା ଉର୍ଜା ବ୍ୟବହାର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ପଥ ଦୁଇଟିର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି ।

ଇକୋସିଷ୍ଟମର ପ୍ରତିଟି ପୋଷକରୀତି ବା ସ୍ତର ଦେଇ ଉର୍ଜା ସଞ୍ଚାଳିତ ହେଲାବେଳେ ଏହାର ଅଧିକାଂଶ ଭାଗ ସେସବୁ ପୋଷକରୀତିରେ ହିଁ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଠେକୁଆଟିଏ ଯେଉଁ ଘାସ ଖାଉଛି, ସେହି ଘାସରେ ଥିବା ଉର୍ଜାର ଶତକରା ମାତ୍ର ୧୦ ଭାଗ ଉକ୍ତ ଠେକୁଆର ଶରୀର ଉପଯୋଗ କରିପାରୁଛି । ବାକୀ ୯୦ ଭାଗ ଉର୍ଜା ହୁଏତ ତାହା ଶରୀର

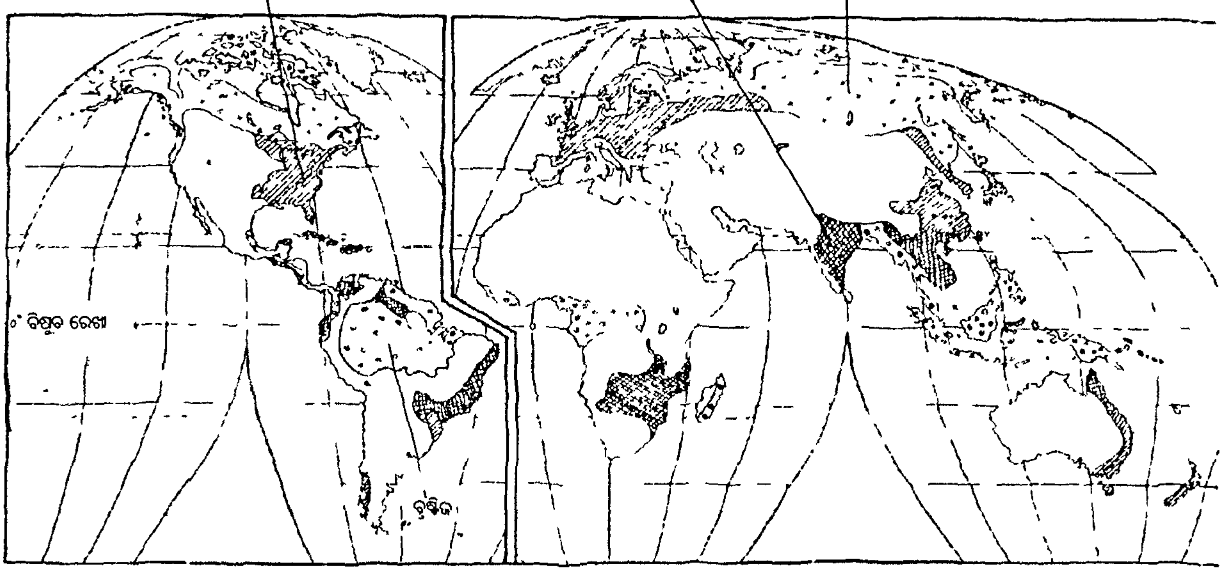

ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଅରଣ୍ୟ ଜାତି ବା ବାୟୋମ ସମୂହ । ଯଦି ଅରଣ୍ୟ ନ ଥାନ୍ତା, ତେବେ ଇକୋସିଷ୍ଟମ ଓ ଇକୋଲଜି କହିଲେ ଆଜି ଯାହା ବୁଝାଯାଉଛି, ତାହା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନ ଥା'ନ୍ତା ।

ଗ୍ରହଣ କରି ପାରୁ ନ ଥିବା ଜୈବ ଯୌଗିକରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଉଛି କିମ୍ବା ଶରୀରରେ ଘଟୁଥିବା ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମୟରେ ଉତ୍ତାପ ଆକାରରେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଛି । ଖାଦ୍ୟଶୃଙ୍ଖଳର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ସ୍ତରରେ ଏହିଭଳି ଉର୍ଜା ଅପଚୟ ଘଟିଥାଏ । ସେଇଥିପାଇଁ ସବୁ ଖାଦ୍ୟଶୃଙ୍ଖଳରେ ଉତ୍ପାଦକ-ଅପଘଟକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରକୃତି ସୀମିତ ରଖିଛି ।

ଇକୋସିଷ୍ଟମ ଦେଇ ହେଉଥିବା ଉର୍ଜା ପ୍ରବାହ ଯୋଗୁଁ ସେଥିରେ ପୋଷକ ବା ନ୍ୟୁଟ୍ରିଏଣ୍ଟ ସଞ୍ଚାଳନ ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ଜୈବ ପଦାର୍ଥ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ପଦାର୍ଥ ଓ ଯୌଗିକ ପଦାର୍ଥ ସବୁ ହେଲେ ପୋଷକ ବର୍ଗ । ଇକୋସିଷ୍ଟମରେ ଉର୍ଜା ସବୁବେଳେ କ୍ଷୟ ହୋଇଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପୋଷକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେଭଳି ହୁଏନାହିଁ । ପୋଷକ ଉର୍ଜା ସେହି ସିଷ୍ଟମରେ ଚକ୍ରୀୟ ରୀତିରେ ଜୈବ ଓ ଅଜୈବ ଭାଗ ଭିତରେ ସବୁବେଳେ ସଞ୍ଚାଳିତ ହେଉଥାଏ । ଏଭଳି ହେବାକୁ ଜୈବ ଭୂ-ରାସାୟନିକ ଚକ୍ର ବୋଲି ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କହିଥା'ନ୍ତି । ଏ ସବୁ ଚକ୍ର ଭିତରେ ପ୍ରମୁଖ ହେଲେ ଜଳଚକ୍ର, ଅଙ୍ଗାର ଚକ୍ର, ଅମ୍ଳଜାନ ଚକ୍ର, ଯବକ୍ଷାରଜାନ ଚକ୍ର, ଫସ୍‌ଫରସ୍ ଚକ୍ର, ସଲ୍‌ଫର ଚକ୍ର ଓ କାଲ୍‌ସିଅମ ଚକ୍ର । ଏଥିଭିତରୁ କେତେକ ଚକ୍ରକୁ ଚଳାଇବାରେ ଅପଘଟକମାନେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥା'ନ୍ତି । ଏହି ଚକ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରିଲିବା ଫଳରେ ମୃତ୍ତିକା, ଜଳ ଓ ବାୟୁ ଭିତରକୁ ସବୁବେଳେ ପୋଷକ ପଦାର୍ଥ ଆସିପାଉଥାଏ । ଫଳରେ ଇକୋସିଷ୍ଟମର ଜୈବ ଭାଗ ସେସବୁର ଯଥାଯଥ ଉପଯୋଗ କରିପାରନ୍ତି ।

ଯେଉଁ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଢଙ୍ଗରେ ଗୋଟିଏ ଇକୋସିଷ୍ଟମ କାଳକ୍ରମେ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଇକୋସିଷ୍ଟମରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଯାଇଥାଏ ତାହା ହେଲା ଇକୋଲଜୀୟ ଅନୁକ୍ରମ ବା ବିକାଶକ୍ରିୟା । ଆଗ୍ନେୟଗିରିରୁ ବାହାରିଥିବା ଲାଭା ସ୍ତର ଭଳି ଗୋଟାଏ ନୀରସ ତଥା ବନ୍ଧ୍ୟା ଅଞ୍ଚଳରେ ସବୁଜିମା ତଥା ଜୀବନର ସୃଷ୍ଟି କିମ୍ବା ଅଗ୍ନ୍ୟୁତ୍ପାତ ଦ୍ୱାରା ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଅରଣ୍ୟ ଛାରଖାର ହୋଇଯାଇ ପୁଣି ମୁଣ୍ଡ ଟେକିବା ଭଳି ଅବସ୍ଥା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଇକୋଲଜୀୟ ଅନୁକ୍ରମ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଏହା ସାଧାରଣତଃ ଦୁଇଟି ସ୍ତରରେ ଘଟିଥାଏ ଓ ସେ ସବୁ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ମୂଳ ଅବସ୍ଥାରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଅସ୍ଥାୟୀ ଇକୋସିଷ୍ଟମ ଗୁଡ଼ିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାୟୀ ତଥା ଜଟିଳ ଇକୋବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥା'ନ୍ତି—ଲାଭା ବିଧ୍ୱସ୍ତ କିମ୍ବା ବନାଗ୍ନି ଦ୍ୱାରା ବିଧ୍ୱସ୍ତ ଇକୋସିଷ୍ଟମଟି ପୁଣି ସଜୀବ ହୋଇଉଠି ମୂଳ ଚକ୍ର ସହିତ ମିଳିତ ହୋଇଯାଇଥାଏ ।

ଏକଥା ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ଇକୋସିଷ୍ଟମ ସବୁର ବିକାଶରେ ମଣିଷର ଅବଦାନ ଖୁବ୍ ଅଧିକ । କୃଷି ହେଲା ଗୋଟାଏ ମଣିଷ ସୃଷ୍ଟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ପାଦନକ୍ଷମ, ସୁବିସ୍ତୃତ ତଥା ଅସ୍ଥାୟୀ ଇକୋସିଷ୍ଟମ । ଚାଷ କରିବା ଓ ରାସାୟନିକ ସାରର ଉପଯୋଗ ଭଳି କଥା ହେଲା ଏଥିରେ ଉର୍ଜା-ଯୋଗାଣ କ୍ରିୟାର ପ୍ରତିରୂପ । ଅବଶ୍ୟ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସାବଧାନତା ଅବଲମ୍ବନ ନ କଲେ କାଳକ୍ରମେ ଉର୍ଜା ଉପଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେକ ଅସୁବିଧା ଦେଖାଦେଇ ପୋଷକ ଅନିୟମିତତା, ପ୍ରଦୂଷଣ ଓ ଶସ୍ୟ-ରୋଗ ଆଦି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି ।

ମଣିଷ ସମାଜ ଓ ଇକୋସିଷ୍ଟମ ବା ପରିବେଶ ଭିତରେ ଥିବା ସଂପର୍କ ବିଷୟରେ ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଧର୍ମ ଓ ଦର୍ଶନରେ ବହୁ ପୂରାକାଳରୁ ଚର୍ଚ୍ଚା ହୋଇଆସିଛି । ସନାତନ ଧର୍ମରେ କରାଯାଇଥିବା ଏଭଳି ଆଲୋଚନା ଗୋଟାଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବୋଲି ଆଜି ସମସ୍ତେ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷଭାଗରେ ଯାଇ ଇକୋସିଷ୍ଟମ କଥା ଆଲୋଚନା କରୁଥିବା ଇକୋଲଜି ବିଦ୍ୟାକୁ ଆଧୁନିକ ବିଜ୍ଞାନର ଗୋଟିଏ ଅଙ୍ଗ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି ସେ ଦିଗରେ କାମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ ପରେହିଁ କିନ୍ତୁ ଇକୋସିଷ୍ଟମ ବିଷୟରେ ଗବେଷଣାର ଧାରା ଖୁବ୍ ଜଟିଳ ହୋଇ ଉଠିଛି । ଏହି ଗବେଷଣା ଯୋଗୁଁ କୃଷି ତଥା ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବିକାଶ ଫଳରେ ଇକୋସିଷ୍ଟମ ଉପରେ କିଭଳି ପ୍ରଭାବ ପଡୁଛି ତାହା ଜଣାପଡ଼ିଗଲାଣି । ପରିବେଶର ସବୁ ବିଭାଗ ବିଷୟରେ ଭବିଷ୍ୟତବାଣୀ କରିଦେବା ଆଜି ଇକୋସିଷ୍ଟମ ଗବେଷଣାରୁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଇଛି । ପୃଥିବୀରେ ମାନବଜାତିର ଭବିଷ୍ୟତ କ'ଣ ହେବ, ସେ କଥା ମଧ୍ୟ ଏଥିରୁ ଜଣାପଡ଼ିଯାଇପାରେ ବୋଲି କୁହାଗଲାଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଲୋକ, ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଳେଷଣ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଇକୋଲଜି, ଅରଣ୍ୟ, ସାଗର-ମହାସାଗର, ପରିବେଶ, ସମାଜ, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତ, ଜୀବଜଗତ, ଯୌଗିକ ଉପାଦାନ, ମୌଳିକ ଉପାଦାନ, ପୃଥିବୀ, ଭୂମଣ୍ଡଳ, କୃଷି, ଦର୍ଶନ, ସନାତନ ଧର୍ମ, ଇଭୋଲୁସନ, ଜଳମଣ୍ଡଳ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଇଖ୍ନାଟୁନ୍

(ଜୀବିତ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୧୪ଶ ଶତାବ୍ଦୀ)

ଅଷ୍ଟାଦଶ ବଂଶୀୟ ଇଜିପ୍ସୀୟ ଫାରାହୋ । ପୁରାତନ ମିଶରରେ ସେ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଧର୍ମମତ ସ୍ଥାପନ କରି ତା'ର ନାମ ଦେଇଥିଲେ 'ଆଟନ' । ଏହି ମତବାଦ ସହିତ ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନରେ ଥିବା ଅଦ୍ୱୈତବାଦର ସଂପର୍କ ରହିଛି ବୋଲି ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ ମତ । ଇଖ୍ନାଟୁନ୍ ଯେତେବେଳେ ଚତୁର୍ଥ ଫାରାହୋ

ଇଖ୍ନାଟୁନ୍

ଭାବେ ସିଂହାସନ ଆରୋହଣ କଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ଅନୁଭବ କଲେ ଯେ ଇଜିପ୍ସୀୟ ସମାଜ ତଥା ଧର୍ମରେ ସଂସ୍କାରର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଫଳସ୍ୱରୂପ ସେ ଏହି ନୂଆ ଧର୍ମଟିର ପ୍ରଚଳନ କରାଇଲେ ଓ ନିଜ ବଂଶଗତ ନାମ *ଆମେନ୍‌ହୋତେପ୍-୪*ର୍ଥକୁ ବଦଳାଇ ଇଖ୍ନାଟୁନ୍ ବୋଲି କରିଦେଲେ । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 'ଆଟନ' ଧର୍ମର ମୂଳତତ୍ତ୍ୱକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବୁଝିବା ପଣ୍ଡିତ ମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ଏହି ଧର୍ମରେ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ପ୍ରକୃତିର ପୂଜାହିଁ କରାଯାଇଛି । ଖୁବ୍ ଅଧିକ କାଳ ନିମନ୍ତେ କିନ୍ତୁ ଧର୍ମଟି ତିଷ୍ଠି ପାରି ନଥିଲା । ଇତିହାସବିତ୍‌ମାନଙ୍କ ମତରେ ଇଖ୍ନାଟୁନ୍ ଥିଲେ ଜଣେ ବିଦ୍ୱାନ ଓ ତାଙ୍କର ବିଦ୍ୱତା ତଥା ଚିନ୍ତାଧାରା ସେ ସମୟରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଜିପ୍ଟ, ଇଜିପ୍ସୀୟ ସଭ୍ୟତା, ଧର୍ମ, ଟୁଟାନଖେମେନ

▷▷

ଇଗ୍ନାଇସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଯେ କୌଣସି ପେଟ୍ରୋଲ ଇଞ୍ଜିନରେ ଇନ୍ଧନ-ମିଶ୍ରଣକୁ ଦହନକ୍ଷମ କରିବା ବା ତା'ର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଜ୍ୱଳନ ନିମନ୍ତେ ଏହି ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଇଗ୍ନାଇସନ ଦ୍ୱାରା ଗୋଟାଏ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସ୍ପାର୍କ ବା ଝୁଲିଙ୍ଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଦିଆଯିବା ଫଳରେ ସିଲିଣ୍ଡର ଭିତରେ ଉକ୍ତ ମିଶ୍ରଣର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ତଥା ଉପଯୁକ୍ତ ଦହନ ହୋଇ ଗତିଦାୟୀ ବଳ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଷ୍ଟୋରେଜ ବ୍ୟାଟେରୀ, ଇଣ୍ଡକ୍‌ସନ୍ କଏଲ, ଡିଷ୍ଟ୍ରିବ୍ୟୁଟର ଓ ସ୍ପାର୍କ ପ୍ଲଗ୍ ହେଲେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନ, ଅଟୋମୋବାଇଲ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷

ଇଗ୍ଲୁ

ବରଫ ପିଣ୍ଡରେ ତିଆରି କରାଯାଉଥିବା ଏସ୍କିମୋ ମାନଙ୍କ ଘର । ସାଧାରଣତଃ ଶୀତଦିନଟି ସେମାନେ ଏହା ଭିତରେ କଟାଇ ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ଏସ୍କିମୋ ଭାଷାରେ 'ଇଗ୍‌ଡ୍‌ଲୁ' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଲା ଘର । ସେହିଥିରୁ ଇଗ୍ଲୁ ଶବ୍ଦ ଆସିଛି । କାନାଡା ଦେଶରେ ଥିବା 'ଇଗ୍ଲୁ-ଲିକ୍' ବୋଲି ଗୋଟିଏ ସହରର ନାମର ମଧ୍ୟ ଏହାର ନାମକରଣ ସହ ସଂପର୍କ ରହିଛି । ବରଫକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି କାଟି ଗମ୍ବୁଜାକାରରେ ସଜାଇ ଏହି ଘର ତିଆରି କରାଯାଏ । ଆଜିର ଏସ୍କିମୋମାନେ କିନ୍ତୁ ଶୀତଦିନେ ଅନ୍ୟ ଧରଣର ଉପାଦାନରେ ତିଆରି ଘରସବୁରେ ରହିବାକୁ ଲାଗିଲେଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଏସ୍କିମୋ, ଘର

▷▷

ଇଗୁଆନା

ଏହି ଗୋଧି ଜାତୀୟ ଜୀବଟି ଆମେରିକା ମହାଦେଶର ଦକ୍ଷିଣ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ଅଂଶରେ ଦେଖାଯାଏ । ଓଜନରେ ପ୍ରାୟ ୧୫ କିଲୋଗ୍ରାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ପିଠି ଉପରେ ଏଣ୍ଡୁଅ ପିଠିରେ ଥିଲାଭଳି ଯେଉଁ କଣ୍ଟା ରହିଛି ତାହା ମୁନିଆ ନୁହେଁ, ନରମ ଓ ମୋଟା ଚମଡା ଭଳି ଟାଣ ।

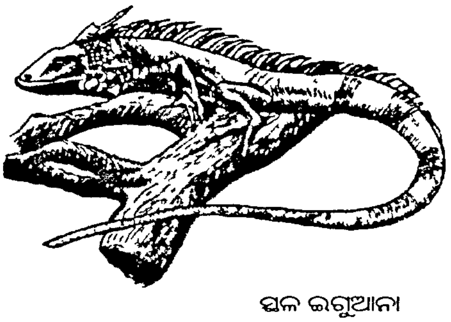

ସ୍ଥଳ ଇଗୁଆନା

ସାଧାରଣତଃ ଗଛ ଡାଳରେ ରୁହେ । ତା'କୁ ଶତ୍ରୁ ସହଜରେ ଠାବ କରିପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ତା'ର ଶରୀରର ତଳ ଅଂଶର ରଙ୍ଗକୁ ଟିକିଏ ଶାଗୁଆ କରିଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ବୃକ୍ଷବାସୀ ଇଗୁଆନାର ସଂପର୍କୀୟ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଜାତିକୁ ସାମୁଦ୍ରିକ ଇଗୁଆନା ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ଇଭୋଲୁସନ

▷▷

ଇଜିଆନ ସଭ୍ୟତା

ଇତିହାସ ଯୁଗର ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ସଭ୍ୟତା ଇଜିଆନ ସାଗର ଭିତରେ ଥିବା କେତେକ ଦ୍ୱୀପ ସମଷ୍ଟି, କ୍ରୀଟ ଦ୍ୱୀପ ତଥା ଭୂମଧ୍ୟସାଗରୀୟ

ଇଜିଆନ ସଭ୍ୟତା ସମୟରେ ଅଧିକାଂଶ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ମୂଳ ଥିଲେ ଏହି 'ମାତୃ-ଦେବୀ' ।

ଗ୍ରୀସ୍‌ର କେତେକ ଅଂଶରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଥିଲା । ଇତିହାସ ଯୁଗ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ସଭ୍ୟତା ଉନ୍ନତିର ଶିଖର ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା । ଅତିମାତ୍ରାରେ ବିକଶିତ ହୋଇଯାଇ ଇତିହାସ ଯୁଗ ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଏହା ପ୍ରାୟ ମଉଳି ଆସିଲାଣି ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇପାରେ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୧୪୦୦ ମସିହା ବେଳକୁ ଏହି ସଭ୍ୟତା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୋପ ପାଇଗଲାଣି ବୋଲି ଧରିନିଆଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ଗ୍ରୀସ୍, ଇଜିଆନ ସାଗର

▷▷

ଇଜିପ୍ଟ

ସରକାରୀ ନାମ **ଜୁମହୁରିୟା ମିସ୍ର ଅଲ୍‌ଆରବୀୟା (ଇଜିପ୍ଟ ଆରବ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ**

ପରିଷଦ ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜଧାନୀ କାହିରା (କାଏରୋ) ସରକାରୀ ଭାଷା ଆରବୀ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ ଇସ୍‌ଲାମ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ୯,୯୭,୭୩୯ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଜନସଂଖ୍ୟା ୬,୧୦,୦୦,୦୦୦ ମୁଖ୍ୟ ସହର କାଏରୋ, ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରିଆ, ଅଲ୍-ଜିଜା, ଶୁବ୍ରା-ଅଲ୍-ଖାୟାମା, ଅଲ୍-ମହାଲା ଅଲ୍-କୁବ୍ରା ମୁଦ୍ରା ଇଜିପ୍‌ସୀୟ ପାଉଣ୍ଡ ପତାକା ଲୋହିତ, ଶ୍ୱେତ ଓ କୃଷ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣର ତିନୋଟି ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍‌ର ମଝିରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ଜାତୀୟ ପ୍ରତୀକ ।

ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ମନୁଷ୍ୟ ଜାତି କଅଣ ସବୁ କରିପାରିଥିଲା ବୋଲି ଜାଣିବାପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଏ ଯୁଗର ମଣିଷ ଇଚ୍ଛା କରେ ସେତେବେଳେ ପୃଥିବୀର ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଦେଶ ଉପରେ ତା'ର ଦୃଷ୍ଟି ପଡେ । ଯେଉଁ ପିରାମିଡ୍ କଥା ସମସ୍ତେ ଶୁଣୁଛନ୍ତି, ତାକୁ ସେ କାଳର ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନେ ଏହି ଦେଶରେ ତିଆରି କରିଥିଲେ ଓ ସେ ଦେଶରେ ଇତିହାସ ଲେଖାହୋଇ ଏହି ପିରାମିଡ୍ ତଳେ ସାଇତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ଏକାବେଳକେ ଉତ୍ତର ଅଂଶରେ ଏହା ରହିଛି । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନୀଳ ନଦୀ ପଟୁ ପକାଇ ଏ ଦେଶକୁ ତିଆରି କରିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଇଜିପ୍ଟର ଉତ୍ତର ପୂର୍ବ ଅଂଶଟି ଏସିଆ ମହାଦେଶ ସହିତ ଲାଗିଯାଇଛି । ତେଣୁ ଏସିଆର ଯେଉଁ ଅଂଶର ଲୋକେ ଦିନେ ଖୁବ୍ ସଭ୍ୟ ଥିଲେ, ସେହିମାନେ ମିଶରକୁ ଚାଲି ଆସୁଥିଲେ । ସେଇଥିପାଇଁ ଏସିଆର ସଭ୍ୟତା ଏ ଦେଶରେ ଚେର ମାଡିଥିଲା । ଇଜିପ୍ଟର ପୂର୍ବରେ ଇସ୍ରାଏଲ, ଆକ୍ୱାବା ଉପସାଗର ଓ ଲୋହିତସାଗର, ଦକ୍ଷିଣରେ ସୁଦାନ, ପଶ୍ଚିମରେ ଲିବ୍ୟା ଓ ଉତ୍ତରରେ ଭୂମଧ୍ୟସାଗର ରହିଛି । ଏ ଦେଶଟି ତିନି ମହାଦେଶର ମିଳନ ସ୍ଥଳ । ଇଜିପ୍ଟର ଅନ୍ୟନାମ ହେଲା ମିଶର ।

ପାଞ୍ଚ ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଏହି ଦେଶର ଲୋକେ ତୀର, ଧନୁ ତିଆରି ବିଦ୍ୟାରେ ଧୂରନ୍ଧର ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ଦେଶର ବହୁ ଅଂଶ ମରୁଭୂମି । ନୀଳ ନଦୀ କୂଳେ କୂଳେ ଚାଷଯୋଗ୍ୟ ଜମି ରହିଛି । ୧୩୦୦ ବର୍ଷ ଧରି ଏ ଦେଶର ଲୋକେ ଆରବୀ ଭାଷାକୁ ଆଦରି ଯାଇଛନ୍ତି । ନୀଳ ନଦୀ ଉପରେ ଅଶ୍ୱାନବନ୍ଧ ତିଆରି କରି ଜଳସେଚନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୭୦ ମସିହାରେ ଏ ବନ୍ଧ ତିଆରି ଶେଷ ହୋଇଥିଲା । ବିପୁଳ ପରିମାଣର ପେଟ୍ରୋଲ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍ ମାଟି ତଳେ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୃଥିବୀ, ଆଫ୍ରିକା, ଇସ୍ରାଏଲ, ମାନବସଭ୍ୟତା, ପିରାମିଡ୍, ନୀଳ ନଦୀ, ସାହାରା ମରୁଭୂମି, ଯୁଦ୍ଧ, ପଞ୍ଚଶୀଳ ନୀତି, ଇଜିପ୍‌ସୀୟ ସଭ୍ୟତା, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ

▷▷ ଇଜିପ୍‌ସୀୟ ସଭ୍ୟତା

ଦୂର ଅତୀତରେ ମାନବଜାତି କ'ଣ ସବୁ କରିପାରିଥିଲା ବୋଲି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଆଲୋଚନା ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ପୃଥିବୀର ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଦେଶ କଥା ବିଚାର କରାଯାଏ । ତା ଭିତରେ ମୁଖ୍ୟ ହେଲା ଇଜିପ୍ଟ ବା ମିଶର ଦେଶ । ଏହି ଦେଶଟି ହେଉଛି ଗୋଟାଏ ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ସଭ୍ୟତାର ଜନ୍ମଭୂମି । ଇଜିପ୍ଟର ଆଧୁନିକ ପଣ୍ଡିତମାନେ ବୁଝିପାରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲାରୁ ଅତୀତର ଇଜିପ୍ଟର ଗୋଟାଏ ନିଖୁଣ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କି ହୋଇଗଲା ।

ବିଭିନ୍ନ ପାତ୍ର ଉପରେ ସେମାନେ ଯେଉଁ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିଥିଲେ ସେଥିରୁ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ଆହୁଲା ମାରି ଓ ପାଲଟାଣି ଡଙ୍ଗା ଚଳାଇବା କୌଶଳ ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣାଥିଲା । ସେତେବେଳକୁ ସେମାନେ ଉନ୍ନତ ଚାଷୀ ହୋଇଗଲେଣି ଓ ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁ କରିଦେଲେଣି । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ

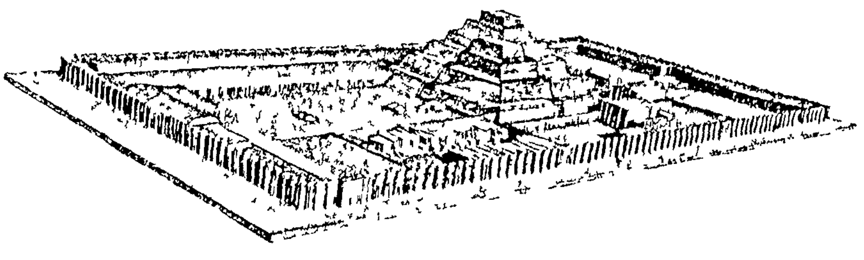

ପଥର କିମ୍ବା ମାଟି ଯେ ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ଅତି ଚମତ୍କାର ଭାବେ ନିଜ ସମୟର ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେଇପାରିବ, ସେ କଥା ସେକାଳର ଇଜିପ୍‌ସୀୟ ସ୍ଥପତିମାନେ ଅନୁଭବ କରିପାରିଥିଲେ—ଫଳରେ ପିରାମିଡ୍ ସବୁ ଗଢି ଉଠିଲା ।

ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ଛଅ ହଜାର ବର୍ଷ ତଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତର ଇତିହାସ ବିଷୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରାଗଲାଣି । ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାହା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ସେ ଦେଶରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ଇଞ୍ଜିନିଅର ଓ କାରିଗରମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ । ମୃତ ଲୋକର ଆତ୍ମା ଦିନେ ଫେରିଆସି ପୁଣି ତା ଶରୀରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବ ବୋଲି ଥିବା ଧାରଣା ଯୋଗୁଁ ସେମାନେ ମୃତ ଶରୀରଟି ଯେଉଁଭଳି ଅକ୍ଷତ ରହିବ ତା'ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଇ ପାରୁଥିଲେ । ସେହି ଶବଟିକୁ ମାଟି ତଳେ ଅତି ନିରାପଦରେ ରଖି ତାହା ନିକଟରେ ନାନା ନିତ୍ୟ ବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ରଖି ଦେଉଥିଲେ । ପଥର ଦେହରେ, କାଠ ଉପରେ, ପାପିରସ ଦେହରେ ନାନା କଥା ଲେଖି ତା ନିକଟରେ ରଖିଦେଉଥିଲେ । ତାହାରି ଉପରେ 'ପଥର ଜମା' କରି ଦେଉଥିଲେ ଓ ସେହି ପଥର ଜମା କରିବା କୌଶଳରୁ ପିରାମିଡ୍, ମନ୍ଦିର, ସ୍ତୁତିସ୍ତମ୍ଭ ସବୁର ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ ।

ମିଶର ଭୂମିରେ ପ୍ରଥମ ପିରାମିଡ୍ ତିଆରି ହେଲା ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ୫୦୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ । ତାହା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ସେଠିକାର କାରିଗରମାନେ ସେହି ଧରଣର ଅନେକ କିଛି ତିଆରି କରିଥିଲେ । ସେସବୁ ଖୋଳା ଓ ଖୋଲା ହେଲାପରେ ଜଣାପଡୁଛି ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ତଳେ ଇଜିପ୍ଟର ଲୋକେ କିଭଳି ଜୀବନ କଟାଉ ଥିଲେ । ସେହିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲେଖାଯାଇଥିବା ବିଚିତ୍ର ଭାଷା

୪,୬୦୦ ବର୍ଷତଳେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ପିରାମିଡ୍ ନିକଟରେ ଥିବା ସମାଧି ଗୃହରେ ଏହି ଚିତ୍ରଟି ଅଙ୍କିତ ହୋଇଛି । ଏଭଳି କରିବା ଫଳରେ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସେହି ସମାଧିକୁ ସ୍ୱ-ଗୃହ ଭାବି ଆଦରି ଯାଇପାରନ୍ତି ବୋଲି ସେତେବେଳେ ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଉଥିଲା ।

୧୫୬୦ ମସିହା ବେଳକୁ ପାଲେଷ୍ଟାଇନ, ସିରିଆ ପ୍ରଭୃତିକୁ ନେଇ ବିଶାଳ ମିଶରୀୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଲାଣି । ଏସିଆ, ଇଉରୋପ ଓ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ମିଳନ ସ୍ଥଳରେ ରହିଥିବାରୁ ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ତଳେ ହେଉଥିବା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟର ଇଜିପ୍ଟ ଥିଲା କେନ୍ଦ୍ରସ୍ଥଳ ।

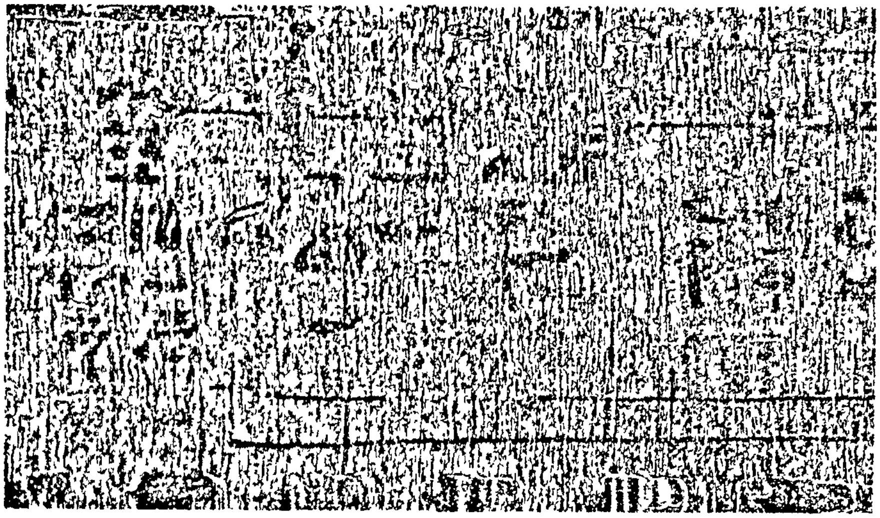

ଇଜିପ୍ସୀୟ 'ଲେଖାଳୀ' ମାନେ ଏହିଭଳି ଚିତ୍ର-ଅକ୍ଷର ଆଙ୍କି ସେ ସମୟର ଇତିହାସ କଥା ଲେଖିଯାଇଛନ୍ତି । ଜଣେ ରାଜା ମୃତ୍ୟୁବରଣ କଲେ ତାଙ୍କର ଅନ୍ତ୍ୟେଷ୍ଟିକ୍ରିୟା କିଭଳି କରାଯିବ ସେକଥାର ଉଲ୍ଲେଖ ଏଠାରେ ରହିଛି ।

ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ବୀର ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ଏସିଆ ଓ ଇଉରୋପରେ ନିଜର ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବିସ୍ତାର କଲା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମେ ଆସି ଇଜିପ୍ଟରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଓ ସେହିଠାରେ ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରିଆ ସହର ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଇସ୍‌ଲାମ ଯୁଗ ଆରମ୍ଭରେ ଆରବ ଲୋକେ ଏ ଦେଶକୁ ପ୍ରଥମେ ଆସି, ପଶ୍ଚିମରେ ଥିବା ମରକ୍‌କୋ ଦେଶବାଟେ ଯାଇ, ସ୍ପେନ ଭିତର ଦେଇ ଇଉରୋପ ପଟେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ । ପୂର୍ବ ଆଫ୍ରିକାକୁ ମଧ୍ୟ ଆରବମାନେ ଇଜିପ୍ଟରୁ ଯାଇଥିଲେ । ୬୪୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମ ଏ ଦେଶରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲା ଓ ଦଶମ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷବେଳକୁ କାଏରୋ ସହରର ଭିତ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସହରଟି ଥିଲା ସେ ସମୟର ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ 'ବିଦ୍ୟାସ୍ଥଳୀ' । କାଇରୋସ୍ଥିତ ଆଲ୍‌ଆଝାର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ୯୭୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ଇଜିପ୍ଟ, ପିରାମିଡ୍, କୃଷି, ସ୍ଥାପତ୍ୟ କଳା, ବିଜ୍ଞାନ, ଗଣିତ, ନୀଳ ନଦୀ, ଇସ୍‌ଲାମ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଇଜ୍ଜତ

ସମ୍ମାନ ବା ଇଜ୍ଜତ ହେଉଛି ଏଭଳି ଗୋଟିଏ କଥା ଯେ ତା'ର ସଠିକ ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରିବା କିଛି ସହଜ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ । ବହୁ କଥାର ସ୍ପଷ୍ଟ ଅବତାରଣା ହେଲେ ଯାଇ ଏହା ସଂପର୍କରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧାରଣା କରିହେବ । ଅବଶ୍ୟ ପଣ୍ଡିତ, ଭାବୁକ, ସମାଜଶାସ୍ତ୍ରୀ ତଥା ଦାର୍ଶନିକମାନେ ଇଜ୍ଜତ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଏ ସେ କଥାର ଆଲୋଚନା ସବୁ ଯୁଗରେ କରିଆସିଛନ୍ତି ଓ ସେଥିରୁ ଏ ବିଷୟରେ ଗୋଟାଏ ମୋଟାମୋଟି ଧାରଣା ଯାହା ବାହାରି ପଡ଼ିଛି । ଚରିତ୍ରବତ୍ତା, କଠିନ ପରିଶ୍ରମ ଓ ଉଚ୍ଚପଦବୀ ଜଣଜଣଙ୍କୁ ଇଜ୍ଜତଦାର କରିଦେଇଥାଏ । ସମାଜର ତଥା ନିଜ ଗୃହିପଟର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଯେଉଁମାନେ ସ୍ୱତଃପ୍ରୋତଃ ଭାବରେ ଉଦ୍ୟମ କରି ଗ୍ଲିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଇଜ୍ଜତ ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ଏଇଟି ଏଭଳି ଗୋଟିଏ କଥା ଯେ ଜଣେ ଯେତେ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ୟମ କଲେ ମଧ୍ୟ ପାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତା'ର ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ହିଁ କେବଳ ତାକୁ ଇଜ୍ଜତରୂପୀ ମୁକୁଟର ଅଧିକାରୀ କରିଦେଇପାରିବ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସମାଜ, ଦର୍ଶନ, ବ୍ୟକ୍ତି

▷▷

ଇଞ୍ଜିନ

ଇଞ୍ଜିନଟି ହେଲା ଅଟୋମୋବାଇଲ, ଡାଇନାମୋ, ରେଳ, ଉଡ଼ାଜାହାଜ, ଜାହାଜ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଔଦ୍ୟୋଗିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତିକୁ ଚଳାଉଥିବା ପ୍ରମୁଖ ମେସିନ । ଏହା ବହୁ ପ୍ରକାରର ରହିଛି । ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଇଞ୍ଜିନ, ଡିଜେଲ ଇଞ୍ଜିନ, ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନ, ମାରିନ ବା ସାମୁଦ୍ରିକ ପୋତ ଇଞ୍ଜିନ, ରେଳ ଇଞ୍ଜିନ, ବାଷ୍ପୀୟ ଇଞ୍ଜିନ ଓ ଟର୍ବାଇନ ଇତ୍ୟାଦି ହେଲେ ସେହି ଧରଣର ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ମେସିନ । ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଏନର୍ଜୀ ବା ଉର୍ଜାକୁ ଯନ୍ତ୍ରବଳ ତଥା ଗତିରେ ପରିଣତ କରିବାପାଇଁ ଇଞ୍ଜିନ ତିଆରି ହୋଇଛି । ମହାକାଶଯାନ ଓ ମହାକାଶ ରକେଟ ସବୁରେ ଜଟିଳ ଡିଜାଇନ୍‌ର ଅତି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ଇଞ୍ଜିନ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ବିଦ୍ୟାର ବିକାଶ ପରେ କଂପିଉଟର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶବିଶେଷକୁ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ 'ଇଞ୍ଜିନ' ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଅଟୋମୋବାଇଲ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପରିବହନ, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍, ଉର୍ଜା

▷▷

ଇଞ୍ଜିନ, ଅନ୍ତର୍ଦହନ

ଯେଉଁସବୁ ଇଞ୍ଜିନର ସିଲିଣ୍ଡର ଭିତରେ ହିଁ ଇନ୍ଧନ ବା ଜାଳେଣିର ଦହନକ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ ହୋଇଥାଏ, ତାକୁ ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସବୁ ଧରଣର ପିଷ୍ଟନ ଗ୍ଲିତ ପେଟ୍ରୋଲ, ତୈଳ ଓ ଗ୍ୟାସ୍ ଇଞ୍ଜିନ ତଥା ରୋଟାରୀ ନିୟମର ଡିଜେଲ ଓ ପେଟ୍ରୋଲ ଇଞ୍ଜିନ ଏହି ଶ୍ରେଣୀର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଗ୍ୟାସ୍ ଟର୍ବାଇନ ଓ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଲାଗୁଥିବା ଜେଟ୍ ଇଞ୍ଜିନକୁ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣତଃ ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନ ଭାବେ ଗଣାଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରତ୍ୟାଗାମୀ ଅନ୍ତର୍ଦହନ ପିଷ୍ଟନ ଇଞ୍ଜିନ ଗୁଡ଼ିକୁ ସେସବୁର ସଂକ୍ରିୟା ବା ଅପରେସନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦୁଇଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇଛି । ସେହି ସଂକ୍ରିୟା ଭାଗ ଦୁଇଟି ହେଲା—ଦୁଇଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ଅପରେସନ ଓ ଗ୍ୱରିଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ଅପରେସନ । ଗ୍ୱରିଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ବିଶିଷ୍ଟ ଇଞ୍ଜିନରେ ଗୋଟିଏ ଦହନ ଚକ୍ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ପିଷ୍ଟନକୁ ସିଲିଣ୍ଡର ବା ପିଷ୍ଟନ ଗୃହରେ ଗ୍ୱରିଟି ଅବସ୍ଥା ଦେଇ ଗତି କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ପ୍ରଥମେ ଇନ୍‌ଟେକ୍ ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍‌ରେ ଖୋଲା ଥିବା ଇନ୍‌ଟେକ୍ ଭଲ୍‌ଭ ଦେଇ ଇନ୍ଧନ-ମିଶ୍ରଣ ଆସିଯାଇ ପିଷ୍ଟନ ସିଲିଣ୍ଡର ହେଡ୍ ଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇଥାଏ । ଏହା ପରର କଂପ୍ରେସନ ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ବେଳକୁ ଇନ୍‌ଟେକ୍ ଭଲ୍‌ଭ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇ ସିଲିଣ୍ଡର ହେଡ୍ ଆଡ଼କୁ ଆସି ଯାଇଥିବା ଇନ୍ଧନକୁ ପିଷ୍ଟନ କଂପ୍ରେସ ବା ସଂପୀଡ଼ିତ କରି ଦେଇଥାଏ । ଏହି ଦୁଇଟି ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ବେଳକୁ ଇଞ୍ଜିନରେ ଥିବା କ୍ରାଙ୍କ୍‌ସାଫ୍‌ଟଟି ଗୋଟିଏ ଘୂର୍ଣ୍ଣନଚକ୍ର ସମାପ୍ତ କରିଦେଇ ପାରିଥାଏ । କଂପ୍ରେସନ ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ଶେଷ ହେଲାବେଳକୁ ଇନ୍ଧନର ଜ୍ୱଳନକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ । ଏଭଳି ଜ୍ୱଳନ ଫଳରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଗ୍ୟାସ ପିଷ୍ଟନକୁ ସିଲିଣ୍ଡର ହେଡ୍ ପାଖରୁ ଠେଲି ଦେଇଥାଏ ଓ ଏହି ସମୟରେ ପାୱାର ବା ବିସ୍ତାର ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍‌ର ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ପାୱାର ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ଶେଷରେ ଏକ୍‌ଜଷ୍ଟ ବା ନିଷ୍କାସ ଭଲ୍‌ଭ ଖୋଲି-

ଯାଇ ପିଷ୍ଟନ ପୁଣି ସିଲିଣ୍ଡରର ହେଡ୍ ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ିଯାଇଥାଏ ଓ ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ କ୍ରମର ଶେଷ ସୋପାନ ଏକ୍‌ଜଷ୍ଟ ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍‌ରେ ଏହି ବ୍ୟବହୃତ ବଳକା ଇନ୍ଧନ ଗ୍ୟାସ୍‌କୁ ସିଲିଣ୍ଡରର ବାହାରକୁ ବାହାର କରିଦେଇଥାଏ । ପାୱାର ଓ ଏକ୍‌ଜଷ୍ଟ ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ସମୟରେ ଇଞ୍ଜିନ କ୍ରାଙ୍କସାଫ୍ଟ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଘୂର୍ଣ୍ଣନ ଚକ୍ର ସମାପ୍ତ କରିଦେଇଥାଏ ।

ଦୁଇଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ବିଶିଷ୍ଟ ଇଞ୍ଜିନରେ ଗୋଟିଏ ଦହନଚକ୍ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାପାଇଁ ପିଷ୍ଟନ କିନ୍ତୁ ଦୁଇଟି ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ । କ୍ରାଙ୍କସାଫ୍ଟର ପ୍ରତି ଘୂର୍ଣ୍ଣନଚକ୍ର ପାଇଁ ଏଥିରେ ପାୱାର ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍‌ର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏହି ଧରଣର ଇଞ୍ଜିନ ସବୁରେ ଦହନକ୍ରିୟା ନିମନ୍ତେ ବହୁ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଡିଜାଇନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣତଃ ବାୟୁ ବା ବାୟୁ-ଇନ୍ଧନ ମିଶ୍ରଣକୁ ଗୋଟାଏ ପମ୍ପ ସାହାଯ୍ୟରେ ସଂପୀଡ଼ିତ କରି ଉପଯୁକ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ଇନ୍‌ଲେଟ ଭଲ୍‌ଭକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ଉର୍ଜା ଉତ୍ପାଦନ ତୁଳନାରେ ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନର ଓଜନ କମ୍ ଓ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ସହଜରେ ଗ୍ରଜବା କ୍ରିୟାଶୀଳ କରିହୁଏ ।

୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ ଗଲା ଶହେବର୍ଷ ଧରି ମଟରଗାଡ଼ିରେ ଲାଗିଆସୁଥିବା ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନ ଆଜିର ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ସମାଧାନ କରିବାରେ ବହୁ ଦିଗରୁ ବିଫଳ ହେଉଥିବାରୁ, ଏହା ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ ଧରଣର ଇଞ୍ଜିନ କ୍ରମେ ମଟରଗାଡ଼ି ପାଇଁ ତିଆରି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଜାପାନ, ଇଉରୋପ ଓ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ ଏଥିପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଛି ଓ ଏଥିରେ କେତେ ପରିମାଣର ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ସଫଳତା ମଧ୍ୟ ମିଳିଲାଣି । କେତେକ ମଟରକାର ନିର୍ମାତା ପେଟ୍ରୋଲ ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଡିଜେଲ ଇଞ୍ଜିନ ଭଳି ଫୁଏଲ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ ପଦ୍ଧତିର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେଣି । ଫଳରେ ସେସବୁ ଇଞ୍ଜିନରେ ଇନ୍ଧନଉତ୍ପନ୍ନ ଉର୍ଜାର ମାତ୍ରା ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ଅଧିକ ହୋଇପାରୁଛି । ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନ ହୁଏତ ଆଉ ଅଳ୍ପକାଳ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇ କ୍ରମେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାର ନୂଆଧରଣର ମେସିନକୁ ବାଟ ଛାଡ଼ିଦେବ ବୋଲି ଜଣାଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଅଟୋମୋବାଇଲ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଇଞ୍ଜିନ, ଇନ୍ଧନ, ପରିବହନ, ଡିଜେଲ ଇଞ୍ଜିନ

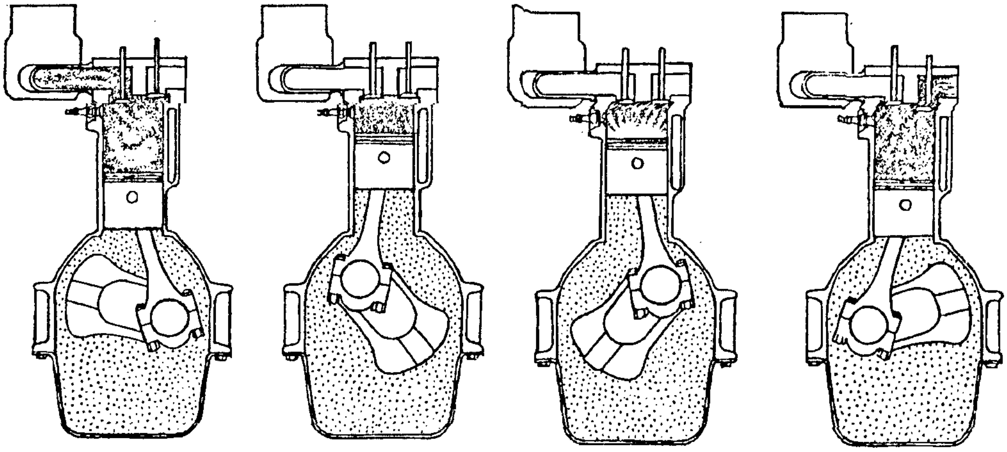

ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନରେ ଘଟୁଥିବା ଚାରୋଟି ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ହେଲା (ବାମରୁ) ଇନ୍‌ଟେକ୍, କଂପ୍ରେସନ୍, ପାୱାର ଓ ଏକ୍‌ଜଷ୍ଟ । ଅବଶ୍ୟ ରୋଟାରୀ ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନରେ ଏସବୁ ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍ ନିମନ୍ତେ ଅଧିକ ସ୍ତରର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ । ସବା ଡାହାଣରେ ଗୋଟିଏ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ 'ଭାରିଏବଲ ଭଲ୍‌ଭ୍ ଟାଇମିଙ୍ଗ୍ ଓ ଲିଫ୍‌ଟ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ' ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବା ଇଞ୍ଜିନ ଭିତରର ଚିତ୍ର ।

▷ ▷

ଇଞ୍ଜିନିଅର ଓ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍

ପ୍ରକୃତି ମାଟି ସୃଷ୍ଟି କରିଛି, ପଥରକୁ ସୃଷ୍ଟିକରିଛି— ମନୁଷ୍ୟ ସେହି ମାଟିକୁ ଚକଟି ଇଟା ତିଆରି କରି ଘର ତିଆରି କାମରେ ଲଗାଉଛି କିମ୍ବା ପଥରକୁ ମଧ୍ୟ ଛୋଟ ଛୋଟ କରି କାଟି ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଛି । ଏହିସବୁ କାମ କରାଇବାପାଇଁ ଖାସ୍ ତାଲିମ ପାଇଥିବା ଲୋକସବୁ ଅଛନ୍ତି । ସେହିମାନେ କାରିଗରମାନଙ୍କୁ ବତାଇ ଦେଲେ ସେମାନେ ଘର, ମନ୍ଦିର, ପ୍ରାସାଦ ସବୁ ତିଆରି କରିଦେଉଛନ୍ତି । ପ୍ରକୃତିଠାରୁ ମଣିଷ ଦାନ ସ୍ୱରୂପ ପାଇଥିବା ପଦାର୍ଥକୁ କାମରେ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ମେସିନ୍ ଦରକାର ହେଉଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଖାସ୍ କାମ ପାଇଁ ଖାସ୍ ମେସିନ୍ ଦରକାର । ସିମେଣ୍ଟ ତିଆରି ନ ହେଲେ ଘର ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ସିମେଣ୍ଟ ତିଆରି ମେସିନ୍ ଓ ତା'କୁ ବସାଇବାକୁ କେମିତିକା ଘର ଦରକାର ତାହା କେତେକ ଲୋକ ନିଜ ବୁଦ୍ଧିରୁ କରିଦେଉଛନ୍ତି । ନଦୀ ଉପରେ ପୋଲ ତିଆରି ନ ହେଲେ ଚଳାଚଳରେ ଅସୁବିଧା । ପୋଲକୁ କେମିତି ଭାବରେ ତିଆରି କଲେ ତାହା ଦବିଯିବ ନାହିଁ, ବହୁଦିନ ଯାଏ ରହିବ ତା'ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବା ଦରକାର । ଏହିସବୁ କାମ ଯେଉଁମାନେ କରୁଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ କୁହାଯାଉଛି ଇଞ୍ଜିନିଅର । ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ସବୁ ବିଭାଗରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାମ କରିବାକୁ ଇଞ୍ଜିନିଅର ମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ । କୋଠା ବା ପୋଲ ତିଆରି ଭଳି ସ୍ଥୂଳ କାମଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି କଂପିଉଟରର ଚିପ୍ ତିଆରି ଭଳି ସୂକ୍ଷ୍ମ କାମ ହେଲା ଏମାନଙ୍କ ହାତର ବାହାଦୁରୀ ।

ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ମାନବ ସଭ୍ୟତାର ଆରମ୍ଭରେ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଦକ୍ଷ ଇଞ୍ଜିନିଅର ଥିଲେ । ତାହା ନ ହେଲେ ମିଶରର ପିରାମିଡ୍ କିମ୍ବା କୋଣାର୍କର ସୂର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ଦିର ତିଆରି ହୋଇ ପାରି ନଥାନ୍ତା । ଆଜି ମଧ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନେ ସେହି ପିରାମିଡ୍‌କୁ ଦେଖି କହୁଛନ୍ତି ସେକାଳର ଇଞ୍ଜିନିଅର ମାନଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି କେମିତି ଥିଲା । ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଆମ ଦେଶରେ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଇଞ୍ଜିନିଅର କହିଲେ ବୁଝାଉଥିଲା ଯେଉଁମାନେ କୋଠାବାଡ଼ି ସବୁ ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବିଜୁଳି କାରଖାନା ତିଆରି କରିବା, ଦୂର ଦୂରକୁ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ନେଇଯିବା, ବଡ଼ ବଡ଼ ମେସିନର ନକ୍ସା କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ଇଞ୍ଜିନିଅର ଅଛନ୍ତି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ପୋଲ, ରାସ୍ତା, ସୁଡଙ୍ଗ, ବନ୍ଦର, ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଷ୍ଟେସନ ସବୁ ଏଭଳି ଭାବରେ ତିଆରି ହେବା ଉଚିତ ଯେ କୌଣସିଟି ଗୋଟାଏ ଗୋଳମାଳ ହୋଇ ସେଗୁଡ଼ିକ ଯେମିତି ଭାଙ୍ଗି ନ ଯିବ ବା ଖରାପ ହୋଇ ନ ଯିବ । ଜମିରେ ଜଳସେଚନ ହେବ । ସେଥିପାଇଁ ଜଳସେଚନ ଇଞ୍ଜିନିଅର ଦରକାର । ପନ୍ଦର, କୋଡ଼ିଏ, ଏପରିକି ଶହେ ମହଲା କୋଠା ତିଆରି ହେବ । ତିଆରିରେ ସାମାନ୍ୟ ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ଅସୁବିଧା ରହିଗଲେ ମହାବିପଦ । ତେଣୁ କେତେକ ଶ୍ରେଣୀର ଇଞ୍ଜିନିଅର କେବଳ ନିର୍ମାଣ ବିଦ୍ୟାର ସେହି ଦିଗରେ ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି ।

ଯେତେବେଳେ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ କାରଖାନା ତିଆରି ହେଲା, ସେତେବେଳେ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ କୌଶଳ ଲୋଡ଼ା ପଡ଼ିଲା ବଡ଼ ବଡ଼ ମେସିନ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ । ସେଥିପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜ୍ଞାନ ଥିବା ଇଞ୍ଜିନିଅର ମାନଙ୍କୁ ଏହି କୌଶଳର ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଗଲା । ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ବିଦ୍ୟାର ବହୁ ଶାଖା ମେଲିଗଲାଣି । ଦିନେ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ କଥା କୁହାଯାଉଛି । ସମର ଇଞ୍ଜିନିଅର ସବୁ ଅଛନ୍ତି । ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ ମାଡ଼ି ଆସୁଛନ୍ତି । ଗୋଟାଏ ନଦୀର ପୋଲକୁ ଭାଙ୍ଗି ନଦେଲେ ସେମାନେ ସହଜରେ ଚାଲିଆସିବେ । ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ନିର୍ମିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅତିଶୀଘ୍ର କେମିତି ଭାଙ୍ଗିଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ସେଥିପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ତାଲିମ ଦରକାର । ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟ ହଟି ପଳାଇଲେ ସେମାନଙ୍କ ପିଛା ଧରିବା ପାଇଁ ନଦୀର ସେହି ସ୍ଥାନରେ ପୁଣି ଗୋଟିଏ ପୋଲ ତିଆରି କରି ଦେବାକୁ ହେବ । ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମର ଇଞ୍ଜିନିଅର ମାନଙ୍କର ବାହାଦୁରୀ ପରୀକ୍ଷା ହୁଏ । ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନେ ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟାର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇଥା'ନ୍ତି ଓ ଯେଉଁସବୁ ପ୍ରଣାଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କରିଥା'ନ୍ତି ତାକୁ ସାଧାରଣ ଭାବେ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ମୋଟ ଉପରେ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ବିଦ୍ୟାର ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଶାଖା ମେଲୁଛି । ସେଥିରୁ ପୁଣି ଛୋଟ ଛୋଟ ଶାଖା ବାହାରି ପଡ଼ିଛି । ଟେକ୍ନୋଲଜି ବା ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ଓ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ଭିତରେ ଘନିଷ୍ଠ ସଂପର୍କ ରହିଛି । ଯେତେ ନୂଆ ଟେକ୍ନୋଲଜି ଆସୁଛି, ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍‌ର ସେତେ ସେତେ ନୂଆ, ବିକଶିତ ବିଭାଗ ଖୋଲିଯାଉଛି । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଜେନେଟିକ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍, ମଲିକୁଲାର ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍, ଫଟୋ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ଭଳି ବିଦ୍ୟା କଥା କୁହାଗଲାଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଟେକ୍ନୋଲଜି, ଧାତୁ, ବାଣିଜ୍ୟ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଶିଳ୍ପବିପ୍ଳବ, ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଜୀବଜଗତ, ସମାଜ, ସଭ୍ୟତା ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଇଟା

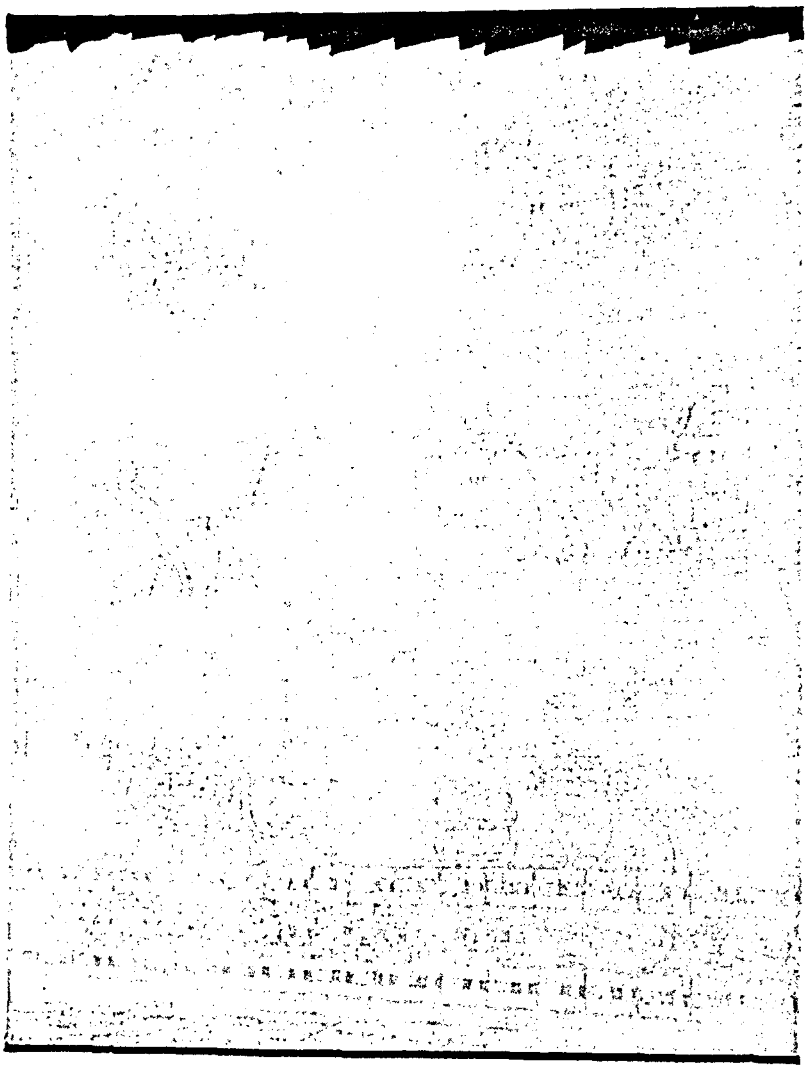

ଇଟାର ବ୍ୟବହାର ବହୁଦିନୁ ହୋଇଆସୁଛି । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୭ମ-୬ଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳର ଏହି ବାବିଲୋନୀୟ ତୋରଣଟିରେ ଚିକ୍କଣ ପୋଡ଼ା ଇଟାର ଉପଯୋଗ ହୋଇଥିଲା ।

ଜଳବାୟୁ ପ୍ରଭାବରୁ ବା ଖରା-ବର୍ଷାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟ ଯେଉଁ ଯୁଗରେ ଘର ତିଆରି କରିବା ଆରମ୍ଭ କଲା ସେତେବେଳେ କାନ୍ଥ ଦେବାର ଉପାୟ ବାହାର କରାଗଲା । ମାଟିକୁ ଚକଟି ଦୁଆ ଦୁଆ କାନ୍ଥ ଦେଇ ଶେଷରେ ଛାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଆଯାଉଥାଏ । ମାଟି ଶୁଖିଗଲେ କାନ୍ଥ ମଜବୁତ ହୋଇଯାଏ । ଏଭଳି ମେଞ୍ଚା ମେଞ୍ଚା ଚକଟା ମାଟିରେ ଯେଉଁ କାନ୍ଥ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସୁନ୍ଦର କରିବାପାଇଁ ସମୟ ଲାଗେ— ଅଧିକ ପରିଶ୍ରମ ମଧ୍ୟ ଲୋଡ଼ା । ପୁଣି କେହି ଜଣେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଯେ କଞ୍ଚା ବା ଓଦା ମାଟିରେ କାନ୍ଥ ଦେଲାବେଳକୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଅସୁବିଧା ହେଲା । ତାହାହେଲା 'ହାତେ' ବା 'ଦୁଆଏ' କାନ୍ଥ ଦେଇଦେଲାପରେ କିଛିଦିନ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡୁଛି । ସେତକ ଅଂଶ ଶୁଖିଲେ ଯାଇ ଆଉ ଦୁଆଏ ଦେବାକୁ ହେଉଛି । ଏକାବେଳକେ ଉପରକୁ ଉପରକୁ ନଦିଦେଲେ କିନ୍ତୁ ଭୁଷୁଡ଼ି ପଡୁଛି ।

ଏହି ଅସୁବିଧାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ସେ ସମୟରେ ଜଣେ ବୁଦ୍ଧି ବାହାର କଲେ ଯେ— ଚକଟା ମାଟିକୁ ସମାନ ସାଇଜର ଛୋଟ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡ କରିଦେଲେ ତାକୁ ଖରାରେ ଶୁଖାଇ ଦେଇ ହେବ ଓ ସେତକ ଶୁଖିଗଲେ ଉପରକୁ ଉପରକୁ ଖଞ୍ଜିଦେଇ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ କାନ୍ଥ ତିଆରି କରିହେଉଛି । ସେଥିପାଇଁ ସେଇଟା ଥିଲା କଞ୍ଚା-ଇଟାର ଯୁଗ ।

ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାନରେ କଞ୍ଚାଇଟା ତିଆରି ହୋଇ ଶୁଖୁଛି । ଦିନେ ଶୀତଦିନ ରାତିରେ ତା' ପାଖରେ କାଠଜାଳି ଲୋକେ ନିଆଁ ପୁଇଁଲେ । ସକାଳକୁ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ କେତେଗୁଡ଼ାଏ ଇଟା ବେଶ୍ ଟାଣ ହୋଇଯାଇଛି, ଅଧା ଅଧା ଲାଲ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଉଛି । ସେଇଥିରୁ ଶିକ୍ଷାପାଇ କଞ୍ଚାଇଟାକୁ ପୋଡ଼ାହେଲା ଓ ଆଜି ଆମେ ସାଧାରଣତଃ ଯେଉଁ ଧରଣର ଇଟା ଦେଖୁଛୁ ତା'ର ଜନ୍ମ ସେତିକିବେଳେ ହେଲା । ଏହାକୁ ପୋଡ଼ାଇଟା ଯୁଗ ବୋଲି କୁହାଗଲା । ମାଟି ଚକଟି ଇଟା ସନ୍ଧିରେ ଦେଇଦେଇ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଉପରକୁ ଉପରକୁ ଯୋଡ଼ିଦେବା ସହଜ ହୋଇଗଲା । କାଳକ୍ରମେ ଚୂନରେ ଇଟା ଯୋଡ଼ା ହେଲା ଏବଂ ଆଧୁନିକ ଦୁନିଆରେ ଇଟା ଓ ସିମେଣ୍ଟର ଯେଉଁ କାନ୍ଥ ତିଆରି କରିଦିଆଯାଉଛି ତାହା ପଥର ପରି ମଜବୁତ୍ ହୋଇଯାଉଛି ।

ଛୋଟ ଛୋଟ ଇଟା ତିଆରି ହେଲାରୁ କାରିଗରମାନେ ସହଜରେ ନାନା ପ୍ରକାରର ନୂଆ ନୂଆ

ଡିଜାଇନ୍‌ର ଘର କଲେ । ବଡ଼ ବଡ଼ ଚଉଖୁଣ୍ଟିଆ ପଥର ଖଞ୍ଜି ଯାହା କରାଯାଇ ପାରୁ ନଥିଲା ତାହା କରାଯାଇ ପାରିଲା । ସେଥିଯୋଗୁଁ କୁହାଯାଏ ଇଟା ଯଦି ନ ବାହାରି ଥା'ନ୍ତା, ଏତେ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଖିଲାଣ, କାନ୍ଥ ଓ ସେହିଭଳି ସବୁ ଜିନିଷ କରାଯାଇ ପାରି ନଥା'ନ୍ତା । ଅନୁମାନ କରାଯାଉଛି, ଛ' ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରଥମ କରି ଇଟା ତିଆରି କୌଶଳ ଶିଖିଲା । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ କେବଳ କାଠରେ ଇଟା ପୋଡ଼ା ଯାଉଥିଲା । ପରେ କୋଇଲାରେ ପୋଡ଼ା ହେଲା । କୋଇଲା ପୋଡ଼ା ଇଟା ଖୁବ୍ ଟାଣ ଓ ସହଜରେ ଭାଙ୍ଗିଲା ନାହିଁ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଇଟା ପୋଡ଼ାଯାଉଛି । ଲୁହା କାରଖାନାରେ ଯେଉଁ ବଡ଼ 'ଖାତ' ରହୁଛି ତା'କାନ୍ଥରେ ଖୁବ୍ ଟାଣ ଇଟା ଖଞ୍ଜାଯାଉଛି । ସାଧାରଣ ଇଟା ସେଥିରେ କାମ ଦେବନାହିଁ । କାରଣ ଲୁହା ତରଳାଇବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଉତ୍ତାପ ଦରକାର ସେଥିରେ ସେ ଇଟା ତରଳି ଯିବ । ତେଣୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ "ଅଗ୍ନି-ସହ ଇଟା" ତିଆରି କରାଯାଉଛି ଓ ସେହି ଇଟା ସେଇ ତାପକୁ ସମ୍ଭାଳୁ ପାରୁଛି । ପ୍ରାୟ ଛ' ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ କେମିତି କଞ୍ଚା ଇଟା ତିଆରି ହେଉଥିଲା ତା'ର ନମୁନା ଇରାନ ବା ପାରସ୍ୟ ଦେଶରେ ଏବେ ମିଳୁଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସ୍ଥାପତ୍ୟ, ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷ ▷

ଇଟାଲୀ

ସରକାରୀ ନାମ **ରିପବ୍ଲିକା ଇଟାଲୀ-ଆନା (ଇଟାଲୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନବ୍ୟବସ୍ଥା **ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଦୁଇଟି ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ** ରାଜଧାନୀ **ରୋମ** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଇଟାଲୀଆନ୍** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୩,୦୧,୩୦୨ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୫,୭୨,୩୫,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ରୋମ, ମିଲାନ, ନେପ୍‌ଲ୍‌ସ, ତୁରିନ୍, ପାଲେର୍‌ମୋ** ମୁଦ୍ରା **ଲିରା** ପତାକା **ସବୁଜ, ଶ୍ୱେତ, ଲୋହିତ ବର୍ଣ୍ଣର ତିନୋଟି ଭଟିକାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍ ।**

ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ଏହି ରାଜ୍ୟଟିର ଉତ୍ତରରେ ଫ୍ରାନ୍‌ସ୍, ସ୍ୱିଜରଲାଣ୍ଡ, ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଓ ଅବିଭକ୍ତ ଯୁଗୋସ୍ଲାଭିଆ ଦେଶ, ଦକ୍ଷିଣପୂର୍ବରେ ଆଡ୍ରିଆଟିକ ସାଗର ଓ ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମରେ ଭୂମଧ୍ୟ ସାଗର ରହିଛି । ଭୂଗୋଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏ ଦେଶର ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳ ପାହାଡ଼ିଆ ଓ ଉଚ୍ଚଭୂମି ବିଶିଷ୍ଟ । ଉତ୍ତରରୁ ଦକ୍ଷିଣକୁ ଜଳବାୟୁରେ ବିଭିନ୍ନତା ଦେଖାଯାଏ । ଇଟାଲୀ ଗୋଟିଏ ଶିଳ୍ପୋନ୍ନତ ଦେଶ । ବହୁପ୍ରକାରର ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ଓ ତିଆରି ପଦାର୍ଥ ଏଠାରୁ ରପ୍ତାନୀ ହୋଇଥାଏ । ଗହମ, ଯଅ, ମକା, ସାଙ୍ଗକୁ ମିଠା ବିଟ୍, ଆଳୁ ଓ ଟମାଟୋ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଚାଷ ହୋଇଥାଏ । ପନିପରିବା ଓ ଫଳ ଚାଷ ପାଇଁ ଏ ଦେଶ ବିଖ୍ୟାତ । ବିଭିନ୍ନ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ରହିଛି । ସାରା ପୃଥିବୀରୁ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନେ ଏ ଦେଶକୁ ଆସିଥା'ନ୍ତି ।

ଇଟାଲୀର କଳା, ସଂସ୍କୃତି, ସାହିତ୍ୟ ଖୁବ୍ ଉନ୍ନତ । ବିଶ୍ୱର ଅନେକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ, ସ୍ଥପତି, ବିଜ୍ଞାନୀ ଓ ସାହିତ୍ୟିକ ଏ ଦେଶରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମ ମହାଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଇଟାଲୀରେ ଯେଉଁ 'ଫାସୀବାଦ'ର ଉଦ୍‌ଭବ ହୋଇଥିଲା, ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଯାଇ ତା'ର ଅବସାନ ହେଲା । ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମର ରୋମାନ କାଥଲିକ ସଂପ୍ରଦାୟର ପ୍ରଧାନ ପୀଠ ଭାଟିକାନ ସିଟୀ ରୋମ ସହରରେ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇଉରୋପ, ଭାଟିକାନ ସିଟୀ, ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଚିତ୍ରକଳା, ସ୍ଥାପତ୍ୟ, ଆଫ୍ରିକା, ପୃଥିବୀ, ବିଜ୍ଞାନର ଇତିହାସ

▷ ▷

ଇଟୁରି ଅରଣ୍ୟ

କେନ୍ଦ୍ର ଆଫ୍ରିକାରେ ଥିବା ଏହି ଘଞ୍ଚ ବିଷୁବମଣ୍ଡଳୀୟ ବୃଷ୍ଟିଜ ଅରଣ୍ୟଟି ହେଲା ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ପୃଥିବୀରେ ଥିବା ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଶୁଦ୍ଧ ଇକୋଲଜୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ । 'କଙ୍ଗୋ ଗଣରାଜ୍ୟ' ବା ଜାଇର ଦେଶର ଦୁଇ ପଞ୍ଚମାଂଶ ଅଂଶକୁ ମାଡ଼ିବସିଥିବା ଗୋଟିଏ ମୂଳ ବିଶାଳ ଜଙ୍ଗଲର ଇଟୁରି ହେଲା ଅଂଶବିଶେଷ । ଏହି ଅରଣ୍ୟାଞ୍ଚଳଟିର ସଠିକ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଜଣା ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତା'ର ମାତ୍ରା ୩୪,୦୦୦ରୁ ୫୪,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଭିତରେ ବୋଲି ହିସାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ । ଅରଣ୍ୟାଞ୍ଚଳଟିରେ ସ୍ଥାୟୀ ଆର୍ଦ୍ରତା ପରିମାଣ ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ଜୀବଜନ୍ତୁ ଭରି ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବାହାରୁ ଜଣାପଡ଼ିବାରେ ଇଟୁରି ହେଲା ନିସ୍ତବ୍ଧ ତଥା ଭୀତିପ୍ରଦ । ୬ରୁ ୫୦ ମିଟର ଉଚ୍ଚତାର ଗଛସବୁ ଏଠି ଭରି ରହି ଛନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକ ଏଭଳି ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦି ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛନ୍ତି ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ଭୂମିରେ ପଡ଼ିପାରେ ନାହିଁ । ଅସଂଖ୍ୟ ପ୍ରକାରର 'ବୃକ୍ଷରୁହା' ଉଦ୍‌ଭିଦ ଏଠି ଜନ୍ମନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛରେ ମାଡ଼ି ପବନ ଓ ବର୍ଷାଜଳରୁ ନିଜ ପାଇଁ ଜଳ ଓ ପୋଷକ ସଂଗ୍ରହ କରିବାରେ ଏହି ଧରଣର ଉଦ୍‌ଭିଦ ଗୁଡ଼ିକ ପାର ଙ୍ଗମ । ବିଶାଳ ଇଟୁରି ନଦୀ ଓ ଏହାର ଗୋଟିଏ ଉପନଦୀର ବେସିନରେ ଥିବାରୁ ଅରଣ୍ୟଟିର ଜଳ ଅଭାବ ବର୍ଷସାରା ମେଣ୍ଟିଯାଉଛି । ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାର୍ଷିକ ବୃଷ୍ଟିପାତର ହାର ହେଲା ପ୍ରାୟ ୨୦୦୦ ମିଲିମିଟର । ଓକାପି ଓ ପାର୍ବତ୍ୟ ଗରିଲା ହେଲେ ଏହି ଅରଣ୍ୟାଞ୍ଚଳର ଜୀବବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ । ଅନ୍ୟ ବହୁ ଜାତିର ବିରଳ ଜୀବଜନ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ବାମ୍ଭୁ ଓ ପିଗ୍ମୀ—ଏ ଦୁଇ ଜାତିର ଲୋକେ ଇଟୁରି ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆଫ୍ରିକା, ବିଷୁବ ଅରଣ୍ୟ, ଇକୋସିଷ୍ଟମ, 'କଙ୍ଗୋ ଗଣରାଜ୍ୟ', ନୃତତ୍ତ୍ୱ

▷ ▷

ଇଠା

ଛୋଟ ଗୋଲ୍ ଗୋଲ୍ ଫଳ ହେଉଥିବା ବଣୁଆ ଗଛ । ଫଳ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ମୋଟା ଚୋପା ଥାଏ । ଏହି ଚୋପାକୁ ପାଣିରେ ଭିଜାଇ ବା ବତୁରାଇ ଚକଟିଦେଲେ ଡିଟରଜେଣ୍ଟରୁ କିମ୍ବା ସାବୁନରୁ ବାହାରୁଥିବା ଫେଣ ଭଳି ଫେଣ ବାହାରେ । ମଠା ଓ ପାଟଲୁଗା ସଫାକରିବା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଏହି ଫେଣର ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର ଥିଲା । ଆଜିକାଲି କିନ୍ତୁ ଇଠାଫଳର ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କମ୍ ଉପଯୋଗ ହେଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଦ୍ୟା, ଜପତ୍ରା, ଓଡ଼ିଶାର ବୃକ୍ଷଲତା

▷ ▷

ଇଡିପସ୍ କଂପ୍ଲେକ୍ସ

ମନୋବୈଜ୍ଞାନିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଏହି କଂପ୍ଲେକ୍ସ ବା କାରଣଟିର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱବିଦ୍ୟା ପଣ୍ଡିତ ସିଗ୍‌ମଣ୍ଡ ଫ୍ରଏଡ୍, ୧୮୯୯ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପୁସ୍ତକ 'ଇଣ୍ଟରପ୍ରିଟେସନ ଅଫ୍ ଡ୍ରିମ୍‌ସ୍'ରେ ଏକଥାର ପ୍ରଥମ ଅବତାରଣା କରିଥିଲେ । ଫ୍ରଏଡ୍‌ଙ୍କ ମତ ଅନୁସାରେ, ସାଧାରଣତଃ ତିନିରୁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ପିଲାଙ୍କ ମନରେ ସେମାନଙ୍କ ବିପରୀତ ଲିଙ୍ଗୀ ଜନ୍ମଦାତା ଅର୍ଥାତ୍ ପିତା ବା ମାତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଯୌନ ଆକର୍ଷଣ ରହିଥାଏ । ବାଳକ ଓ ବାଳିକା ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ହେଲା ଯଥାକ୍ରମେ ଇଡିପସ୍ ଓ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରା କଂପ୍ଲେକ୍ସ । ଏଭଳି ଅନୁଭବ ସହିତ, ପୁଅର ବାପା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓ ଝିଅର ମାଆ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଟାଏ ଧରଣର ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦିତାମୂଳକ ମନୋଭାବ ମଧ୍ୟ ଏହି ସମୟରେ ଦେଖାଯାଏ । ପରେ ଯେତେବେଳେ ପିଲାଟିକୁ ବୟସ ହୋଇଯାଏ, ଏହି ମନୋଭାବଗୁଡ଼ିକୁ ଦମନ କରିବାର ସହଜାତ ଶକ୍ତି ତା ଠାରେ ଆପେ ଆପେ ଦେଖାଦିଏ । ଜଣଙ୍କ ଶୈଶବ ଯଦି ଭଲରେ ନ କଟେ ଓ ସେ ପିତାମାତାଙ୍କଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ସ୍ନେହଶ୍ରଦ୍ଧା ପାଇନାହିଁ ବୋଲି ଅନୁଭବ

କରେ, ତେବେ ପ୍ରାପ୍ତବୟସରେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି କଂପ୍ଲେକ୍ସ ଦେଖାଯାଇପାରେ ବୋଲି ଫ୍ରଏଡ୍ କହିଛନ୍ତି । ଇଡିପସ୍-ଇଲେକ୍ଟ୍ରା କଂପ୍ଲେକ୍ସ ଭଳି ଗୋଟିଏ ହୀନ ତଥା କଦର୍ଯ୍ୟ ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ଯଥାସମୟରେ ରୋକି ପାରିବାର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷମତା ପ୍ରାପ୍ତି ହେଉଛି ମାନବଜାତିର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସାମାଜିକ ସଫଳତା ବୋଲି ମଧ୍ୟ ସେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ।

ଗ୍ରୀକ୍ କିମ୍ବଦନ୍ତୀର ଜଣେ ରାଜା ଇଡ଼ିପସ୍‌ଙ୍କ ନାମରେ ଏହି ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ କାରଣଟି ନାମିତ ହୋଇଛି: ସେ ଅଜ୍ଞାତରେ ପିତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଦେଇଥିଲେ ଓ ନିଜ ମାତାଙ୍କୁ ପତ୍ନୀ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ରାଜ୍ୟଶାସନ କରୁଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମନୋବୈଜ୍ଞାନିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ, ଶିଶୁ ମନୋବିଜ୍ଞାନ, ମାନବୀୟ ଯୌନ ବ୍ୟବହାର, ସିଗ୍‌ମଣ୍ଡ ଫ୍ରଏଡ୍, ସମାଜ, ହିଂସା, ଆବେଗ

▷▷

ଇଡେନ ଉଦ୍ୟାନ

ବାଇବଲ୍ ମତରେ ଏହି ଉଦ୍ୟାନରେ ଭଗବାନଙ୍କ ସୃଷ୍ଟ ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ ଓ ନାରୀ ରହୁଥିଲେ । କେତେକ କିନ୍ତୁ କୁହନ୍ତି ଯେ ସେହି ଉଦ୍ୟାନ ବା ବଗିଚାଟି ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିଲା, ସେହି ଅଞ୍ଚଳ ଏହି ନାମରେ ପରିଚିତ । ସେଥିରେ ଖୁବ୍ ଚମତ୍କାର ଫଳଗଛ ସବୁ ଥିଲା ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା ଅଛି । ଦିନେ କିନ୍ତୁ ସେହି ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ ଓ ନାରୀ—ଆଦାମ ଓ ଇଭ୍—ଭଗବାନଙ୍କ ବାରଣ ନ ମାନିଲାରୁ, ଇଡେନ ରୂପକ ନନ୍ଦନକାନନରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ତଡ଼ି ଦିଆଯାଇଥିଲା । 'ଇଡେନ' ଶବ୍ଦଟିର ମୂଳ ରୂପ ଅକ୍‌କାଡ଼ କିମ୍ବା ସୁମେରୀୟ ଭାଷାରୁ ଆସିଛି ବୋଲି କେତେକ ପଣ୍ଡିତ ଅନୁମାନ କରିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବାଇବଲ୍, ଆଦାମ ଓ ଇଭ୍

▷▷

ଇଣ୍ଟରନେଟ୍

ଏଇଟି ହେଲା ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ ରହିଥିବା ଗୋଟାଏ କଂପିଉଟର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବା ନେଟ୍‌ୱାର୍କର ମୁକ୍ତ ସମାବେଶ । ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ୱାଇଡ୍ ଏରିଆ ନେଟ୍‌ୱାର୍କ ଦ୍ୱାରା ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରୁ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର କଂପିଉଟର ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାର କଂପିଉଟର ସହିତ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ । ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ଭଳି ଗୋଟିଏ 'ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ରାଜପଥ'ରେ କାରବାର ହେବାପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନ ଥିବାରୁ ଏଥିରେ ଭାଗ ନେଉଥିବା ସବୁ କଂପିଉଟର ଗୋଟିଏ 'ଅତିକାୟ ମେସିନ' ଭଳି କାମ କରିଥା'ନ୍ତି ।

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରୁ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ସେବା ପ୍ରଥମେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷସଂସ୍ଥା, ଶିକ୍ଷାସଂସ୍ଥା, ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଓ ସରକାରୀ ତଥା ବେସରକାରୀ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏହାକୁ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ବା ମୂଳ ଅବସ୍ଥାରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ର ବିସ୍ତାର ଏଭଳି ବ୍ୟାପକ ହୋଇଗଲାଣି ଯେ କୋଟି କୋଟି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସାହାଯ୍ୟରେ ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ ଟେଲିଭିଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦେଖିବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ହୋଇଗଲାଣି । ୧୯୬୯-୭୦ ମସିହାରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମେ ଚାଲୁ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ନେଟ୍ ଆଜି ଅନ୍ୟ ବହୁ ଧରଣର ସେବାକୁ, ଆବଶ୍ୟକୀୟ କଂପିଉଟର ଥିବା ଯେ କୌଣସି ବିଶ୍ୱ ନାଗରିକକୁ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ୧,୬୧,୦୦,୦୦୦ କଂପିଉଟର ବା 'ହୋଷ୍ଟ' ଦ୍ୱାରା ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ କୋଟି ଲୋକ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍

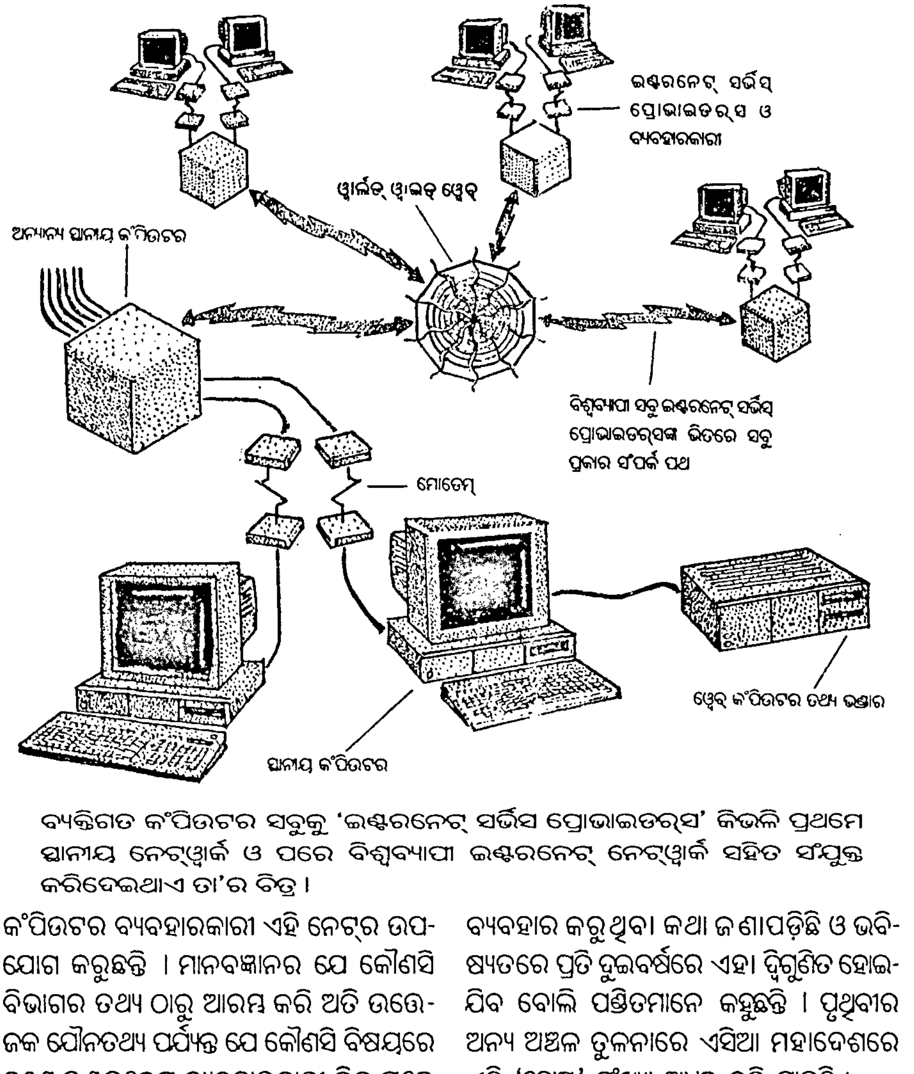

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କଂପିଉଟର ସବୁକୁ 'ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ସର୍ଭିସ ପ୍ରୋଭାଇଡରସ' କିଭଳି ପ୍ରଥମେ ସ୍ଥାନୀୟ ନେଟ୍‌ୱାର୍କ ଓ ପରେ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ନେଟ୍‌ୱାର୍କ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ କରିଦେଇଥାଏ ତା'ର ଚିତ୍ର ।

କଂପିଉଟର ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଏହି ନେଟ୍‌ର ଉପଯୋଗ କରୁଛନ୍ତି । ମାନବଜ୍ଞାନର ଯେ କୌଣସି ବିଭାଗର ତଥ୍ୟ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅତି ଉତ୍ତେଜକ ଯୌନତଥ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେ କୌଣସି ବିଷୟରେ ଜଣେ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ନିଜ ଘରେ ବସି ନିଜ କଂପିଉଟର ଜରିଆରେ ଜାଣିପାଇପାରୁଛନ୍ତି ।

ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ କଂପିଉଟର ନେଟ୍‌ୱାର୍କ ହୋଇଥିବାରୁ ବହୁପ୍ରକାର ଦୈନନ୍ଦିନ ବ୍ୟବସାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି । ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଇ-ମେଲ ବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଡାକ ପଠାଯାଇପାରୁଛି । ଆଜି ଏହି କଂପିଉଟର ନେଟ୍‌ୱାର୍କ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା କଥା ଜଣାପଡ଼ିଛି ଓ ଭବିଷ୍ୟତରେ ପ୍ରତି ଦୁଇବର୍ଷରେ ଏହା ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ହୋଇଯିବ ବୋଲି ପଣ୍ଡିତମାନେ କହୁଛନ୍ତି । ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ତୁଳନାରେ ଏସିଆ ମହାଦେଶରେ ଏହି 'ହୋଷ୍ଟ' ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି ।

ଏହାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଂଶ ତୁଳନାରେ, ଆଜି ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବା ଅଂଶ ହେଲା 'ୱାର୍ଲଡ୍-ୱାଇଡ୍-ୱେବ୍' । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସାହାଯ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଲେଖା ଓ ଚିତ୍ରକୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକୀୟ ଭାବେ 'ପ୍ରକାଶିତ' କରିଦିଆଯାଇପାରେ । ୧୯୯୦ ମସିହାରେ ଜେନିଭାସ୍ଥିତ ଇଉରୋପୀୟ ପାର୍ଟିକଲ୍ ଫିଜିକ୍ସ୍ ଲାବୋରେଟରୀ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପ୍ରଥମେ

ୱେବ୍‌ସାଇଟ୍ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଏହା ସେତେ ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ୧୯୯୩ ମସିହାରେ ସମଗ୍ର ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ରେ ମାତ୍ର ୬୨୩ ଟି ୱେବ୍‌ସାଇଟ୍ ଥିଲାବେଳେ ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ତାହାର ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ହୋଇଗଲାଣି ୬,୫୦,୦୦୦ରୁ ଅଧିକ ।

ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ଭଳି ଗୋଟାଏ ଅତି ମୁକ୍ତ ତଥ୍ୟ ସଞ୍ଚାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପୃଥିବୀର ବହୁ ଅଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଦେଶର ଶାସକମାନଙ୍କ ପାଇଁ କିଛୁ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । କାରଣ ସେ ସବୁ ଦେଶର ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନେ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନ ଥାଇ ସେମାନଙ୍କ ନିଜ ଦେଶର ଶାସନ, ଶାସକ କିମ୍ବା ରାଜନୈତିକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଅନେକ 'ସତକଥା' ଜାଣିପାଇ ପାରୁଛନ୍ତି । ଏଭଳି କଥା ତାଙ୍କ ଦେଶବାସୀ ଜାଣନ୍ତୁ ବୋଲି ସେହି ଶାସକ ବା ରାଜନୀତିଜ୍ଞମାନେ କିନ୍ତୁ ଆଦୌ ଇଚ୍ଛା କରୁ ନ ଥିବାରୁ, ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌କୁ ଯିବାପାଇଁ ଥିବା ମୁକ୍ତ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ରାଜପଥରେ ସେମାନେ ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସବୁ ଲଗାଇବାକୁ ଲାଗିଲେଣି । ଚୀନ ଓ ସିଙ୍ଗାପୁର ଭଳି କେତେକ ଦେଶର ଶାସକଙ୍କ କଥା ୧୯୯୭ ମସିହା ଶେଷ ବେଳକୁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଲୋଚିତ ହେଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

କଂପିଉଟର, ଯୋଗାଯୋଗ, ଟେଲିକମ୍ୟୁନିକେସନ, ଧର୍ମ, ଗବେଷଣା, ତଥ୍ୟ ବିନିମୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଗଣତନ୍ତ୍ର, ମତାଧିକାର, ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱାଧୀନତା, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ମାନବଜ୍ଞାନ, ସମାଜ, ସଂସ୍କୃତି, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଇଣ୍ଟରପୋଲ

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କ୍ରିମିନାଲ ପୁଲିସ ସଂଗଠନର କ୍ଷୁଦ୍ରନାମ । ପୃଥିବୀର ୧୭୫ଟିରୁ ଅଧିକ ଦେଶର ପୁଲିସବାହିନୀ ଇଣ୍ଟରପୋଲର ସଭ୍ୟ ଭାବେ ଏହାର ସହାୟତା ନେଇଥା'ନ୍ତି । ଏଭଳି ଏକ ସଂସ୍ଥା ସ୍ଥାପନର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହେଉଥିବା ଅପରାଧ ନିରାକରଣ ନିମନ୍ତେ ସଭ୍ୟରାଷ୍ଟ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ପୁଲିସବାହିନୀକୁ ସଜାଗ ରଖିବା, ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଓ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ପରାମର୍ଶ ଦେବା । ପାରିସ ସହରରେ ଏହାର ପ୍ରଧାନ ଦପ୍ତର ରହିଛି । ଜଣେ ସେକ୍ରେଟାରୀ ଜେନେରାଲ ଇଣ୍ଟରପୋଲର ମୁଖ୍ୟ ଭାବେ କାମ କରନ୍ତି ।

ସାଧାରଣତଃ ଚୋରା ବେପାରୀ, ନିଶା ବ୍ୟବସାୟୀ, ଜାଲିଆତି କାରବାର ଓ ଅନ୍ତଃରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ବା ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ଅପରାଧ କରି ସେ ଦେଶର ସୀମା ପାର ହୋଇ ଅନ୍ୟ ଦେଶକୁ ଖସି ପଳାଇ ଯାଉଥିବା ଲୋକଙ୍କ ବିଷୟରେ ଇଣ୍ଟରପୋଲ ଯଥାସମ୍ଭବ ବିସ୍ତୃତ କଂପିଉଟର ରେକର୍ଡ ରଖିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିଥାଏ । ଏହିସବୁ ତଥ୍ୟକୁ ସଭ୍ୟ ଦେଶର ପୁଲିସ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ବେଳେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ୧୯୨୩ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମେ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଦେଶରେ ଆଜିର ଇଣ୍ଟରପୋଲର ମୂଳଦୁଆ ପଡ଼ିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ୧୯୫୬ ମସିହାରେ ଯାଇ ପ୍ରକୃତପକ୍ଷରେ ଏହା ଗୋଟିଏ ଆଧୁନିକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂସ୍ଥାରେ ପରିଣତ ହେଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଅପରାଧ, ପୁଲିସ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ

▷▷

ଇଣ୍ଟରଫେରନ

ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବକୋଷୀୟ ପ୍ରୋଟିନ । କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଭୂତାଣୁ ଆକ୍ରମଣର ସନ୍ଧାନ ପାଇଲେ, ସେଭଳି ଆକ୍ରମଣର ପ୍ରତିରୋଧ ନିମନ୍ତେ ଶରୀରରେ ଥିବା ଜୀବକୋଷ ସବୁ ଇଣ୍ଟରଫେରନ ତିଆରି କରିଦେଇଥା'ନ୍ତି; ଫଳରେ ତାହା ଭିତରେ ଆକ୍ରମଣକାରୀ ଭୂତାଣୁ ଆଉ ଗୁଣନାତ୍ମକ ରୀତିରେ ବଢ଼ିପାରେ ନାହିଁ । ଇଣ୍ଟରଫେରନ ହେଲା ଶରୀରରେ ଭୂତାଣୁ ବିରୋଧରେ ସବୁଠାରୁ ଶୀଘ୍ର ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ତଥା ସେଦିଗରେ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିରୋଧୀ ଉପାଦାନ । ଏହାରି ଯୋଗୁଁହିଁ ଅଧିକାଂଶ ଭୂତାଣୁ ଜନିତ ସଂକ୍ରମଣ ମଣିଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଥେଷ୍ଟ କ୍ଷତି ଘଟାଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଜୀବକୋଷ ତଥା ଆକ୍ରମଣକାରୀ ଭୂତାଣୁର ଲକ୍ଷଣକୁ ହିସାବକୁ ନେଇ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଇଣ୍ଟରଫେରନ ଶରୀରରେ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ପେଉଁ ତିନୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଏହି ଧରଣର ପ୍ରୋଟିନ ତିଆରି ହୁଏ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ—ଆଲ୍‌ଫା, ଗାମା ଓ ବେଟା । ପ୍ରଧାନତଃ ଲିଂଫୋସାଇଟ ବା ଶ୍ୱେତରକ୍ତ କଣିକା ଦ୍ୱାରା ଆଲ୍‌ଫା ଓ ଗାମା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିଲାବେଳେ ଅନ୍ୟ ବହୁ ଧରଣର ଜୀବକୋଷ ଦ୍ୱାରା ବେଟା ଇଣ୍ଟରଫେରନ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ସମସ୍ତ ମେରୁଦଣ୍ଡୀ ପ୍ରାଣୀ ଓ ସମ୍ଭବତଃ କେତେକ ଅମେରୁଦଣ୍ଡୀ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ଶରୀରରେ ଇଣ୍ଟରଫେରନ ତିଆରି କରିବାର କ୍ଷମତା ରହିଛି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ୧୯୫୭ ମସିହାରେ ଏହାକୁ ପ୍ରଥମ କରି ଚିହ୍ନାଗଲା ।

କାନ୍‌ସର ଚିକିତ୍ସା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇଣ୍ଟରଫେରନର ଉପଯୋଗ ଫଳପ୍ରଦ ହେଉଛି ବୋଲି ଗଲା କେତେବର୍ଷ ଧରି ଚାଲିଥିବା ପରୀକ୍ଷାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏଡସ୍ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଗୋଟିଏ ଧରଣର ବିରଳ କାନ୍‌ସରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାରେ ଆଲ୍‌ଫା ଇଣ୍ଟରଫେରନକୁ ବହୁଦୂରକୁ ସଫଳତାର ସହିତ ଉପଯୋଗ କରାଯାଇପାରୁଛି । ଏଡସ୍ ଚିକିତ୍ସାରେ ଏହାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପକାରିତା ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଗବେଷଣା ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଚାଲୁ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଡିଏନ୍‌ଏ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, କାନ୍‌ସର, ଏଡସ୍, ଜୀବକୋଷ, ଅସଂକ୍ରାମ୍ୟତା ଓ ଶରୀର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଭୂତାଣୁ, ପ୍ରୋଟିନ, ଜୀବରସାୟନବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଇଣ୍ଟିଗ୍ରିନ୍‌ସ୍

ଜୀବକୋଷର ଝିଲ୍ଲୀରେ ଥିବା ଏହି ଉପାଦାନଟି ଶରୀର ତଥା ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଜୀବନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂଘଟିତ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ଜଣାପଡିଛି । ଏହି ଆସଂଜନଶୀଳ କୋଷ-ପୃଷ୍ଠୀୟ ଅଣୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ୧୯୮୭ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମେ ଚିହ୍ନାଗଲା । ପରେ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ନବେ ଦଶକରେ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରିନ୍‌ସ୍ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ଅଧିକ ଗବେଷଣାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହାର ପ୍ରକୃତ ଗୁରୁତ୍ୱ କଥା ଜାଣିବା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବକୋଷ, ଜୀବନ, ଜୀବରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ରକ୍ତ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍

ସାଧାରଣତଃ 'ଆଇସି' ନାମରେ ପରିଚିତ, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍ ଟେକ୍‌ନୋଲଜି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଇଟି ହେଲା ସବୁଠାରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ । କେତେକ ଏହାକୁ ମାଇକ୍ରୋଚିପ୍ ବା ମାଇକ୍ରୋସର୍କିଟ୍ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କହିଥା'ନ୍ତି । ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍‌ଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅର୍ଦ୍ଧପରିବାହୀ ବା ସେମିକଣ୍ଡକ୍‌ଟର ଉପାଦାନ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଏଭଳି ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଭିତରେ ନିୟୁତ ନିୟୁତ ସଂଖ୍ୟାରେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟର, ରେଜିଷ୍ଟର, ଡାୟୋଡ୍ ଓ କାପାସିଟର ଗୁଡ଼ିକ ଅତିସୂକ୍ଷ୍ମ ସର୍କିଟ୍ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ଓ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏକକ ବା ଇଉନିଟ୍ ଭଳି ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଉଛନ୍ତି । ଆଧୁନିକ ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ଯେଭଳି ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇପାରିଛି, ତାହା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନଥା'ନ୍ତା ଯଦି ଏହି ଧରଣର ସର୍କିଟ୍ ତିଆରି ହୋଇପାରି ନଥା'ନ୍ତା । ଆଜିର ସବୁଧରଣର କଂପିଉଟର ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା ଓ ସବୁ ପ୍ରକାର ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ 'ଆଇସି'ର ବ୍ୟବହାର ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ହୋଇ

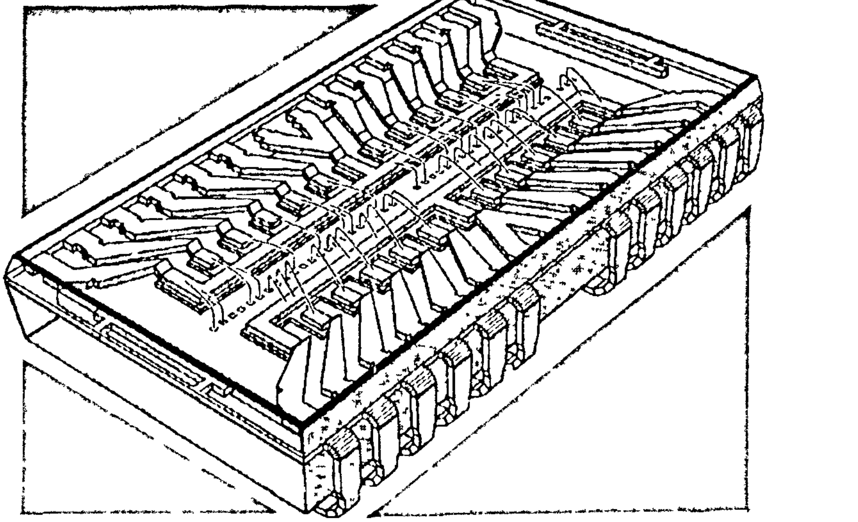

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍ ଚିପ୍‌ର ସରଳୀକୃତ ରୂପ । ଗୋଟିଏ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ 'ଖୋଳ' ଭିତରେ ଏହା ରହିଛି ଓ ଏଥିରେ ଲାଗିଥିବା ପିନ୍ ଦ୍ୱାରା ଯେକୌଣସି 'ବୋଡ୍'ରେ ଏଇଟିକୁ ଖଞ୍ଜି ଦେଇହେବ ।

ପଡ଼ିଛି; ଏହାର ଉପଯୋଗ ଦ୍ୱାରା କଂଜୁମର ବା ଖାଉଟୀ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ବୈପ୍ଳବିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଦେଇଛି ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ଛୋଟ କରିବାର ଯେଉଁ ଆବଶ୍ୟକତା ଦେଖାଦେଲା, ତାହା କ୍ରମେ ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କଲା, କିଭଳି ଅତିସୂକ୍ଷ୍ମ ସର୍କିଟ୍‌ମାନ ତିଆରି ହୋଇପାରିବ ସେ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରି ଉପାୟ ବାହାର କରିବା ପାଇଁ । 'ସର୍କିଟ୍ ପ୍ରିଣ୍ଟିଙ୍ଗ ପ୍ରଣାଳୀ' ଭଳି କଥାର ଉପଯୋଗ ସେହି ସମୟରେ ହିଁ ପ୍ରଥମ କରି କରାଗଲା । ଫଳରେ ଗୋଟିଏ ସେରାମିକ ପଟା ଉପରେ ଧାତବ ଫଏଲର ଛାପା ସର୍କିଟ୍‌କୁ ଗ୍ରିପି, ଯୋଡ଼ିଦେଇ ସେଥିରେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶକୁ ଏକୀକୃତ କରି ଦିଆଯାଇପାରିଲା । ପରେ ୧୯୪୭ ମସିହାରେ 'ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟର' ବାହାରି ପଡ଼ିଲାରୁ, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍‌ର ପ୍ରୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭୂତପୂର୍ବ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଦେଲା ଓ ଆଜିର କ୍ଷୁଦ୍ରରୁ ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍ ତିଆରି ହେବାର ବାଟ ଫିଟିଗଲା । ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟରଟି ହେଲା ଗୋଟାଏ ଅର୍ଥରେ ପ୍ରଥମ 'ସଲିଡଷ୍ଟେଟ୍' ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଉପାଦାନ । ଏହା ବାହାରିବାର ପ୍ରାୟ ୧୦ ବର୍ଷ ପରେ ଯାଇ ୧୯୫୮-୫୯ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମ ମନୋଲିଥିକ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍ ତିଆରି କରାଯାଇପାରିଲା । ପ୍ରାୟ ସେହି ସମୟରେ ଭାକୁମର ଉପଯୋଗ କରି ସେମିକଣ୍ଡକ୍ଟର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସର୍କିଟ୍ ବୋଡ୍ ଉପରେ ସ୍ତରକୁ ସ୍ତର ଜମାଇଦେଇ ପାରିବାର ଟେକ୍ନୋଲଜି ମଧ୍ୟ ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇଗଲାଫଳରେ ଆଧୁନିକ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍ ତିଆରି କୌଶଳର ମୂଳଦୁଆ ପଡିଗଲା ।

ବହୁ ପ୍ରକାରର ଆଇସି ରହିଛି । ମନୋଲିଥିକ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍, ଫିଲ୍ମ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍ ଓ ହାଇବ୍ରିଡ୍ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍ ଆଦି ହେଲେ ସେଥିଭିତରୁ କେତେକ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଆଲୋକ ବା ଫଟୋ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍ ଓ କ୍ୱାଣ୍ଟମ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍ ଭଳି ଆଇସିର କଥା ମଧ୍ୟ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନେ ଆଲୋଚନା କରୁଛନ୍ତି । ଏସବୁ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରଣାଳୀ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଓ ପ୍ରତିଟିର ଟେକ୍ନୋଲଜୀୟ ଜଟିଳତା ମଧ୍ୟ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ପରସ୍ପର ଠାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ।

ଆଇସି କ'ଣ କ'ଣ କାମ କରିପାରେ ସେ ବିଷୟରେ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ କଥା ଜଣାପଡ଼ିଯାଉଛି । କଂପିଉଟର ତିଆରିରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଡିଜିଟାଲ ଲଜିକ ସର୍କିଟ୍, ଆଂପ୍ଲିଫାୟାରରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଆନାଲଗ୍ ସର୍କିଟ୍ ଓ ଯୋଗାଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ମାଇକ୍ରୋୱେଭ ସର୍କିଟ୍ ସବୁ ହେଲେ ଆଇସିର କେତେକ ଅତି ନିୟମିତ ଉପଯୋଗ । ଟେଲିଭିଜନ, ଭିଡିଓ ଓ ଅଡିଓ ଭଳି ସାଧାରଣ ନିତ୍ୟବ୍ୟବହାର୍ଯ୍ୟ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଗୁଡ଼ିକରେ ରହୁଥିବା ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଆଇସି ଚାଳିତ । ପାରମ୍ପାରିକ ସର୍କିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଠାରୁ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍ କଳ୍ପନାତୀତ ଭାବେ ଅଧିକ ଦକ୍ଷ ତଥା ସୁବିଧାଜନକ । କ୍ଷୁଦ୍ରାତିକ୍ଷୁଦ୍ର ଆକୃତି, କମ୍ ଉର୍ଜା ଆବଶ୍ୟକତା ଯୋଗୁଁ ଅଳ୍ପ ମାତ୍ରାରେ ତାପ ସୃଷ୍ଟି, କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ, ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟତା ଓ କାମ କରିବାରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଦ୍ରୁତତା ଭଳି ଅନ୍ୟ କେତେକ କାରଣ ମଧ୍ୟ ହେଲା ଆଇସିର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଲକ୍ଷଣ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱୟଂସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକକ ହୋଇଥିବାରୁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଜନିତ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ମଧ୍ୟ ଏହି ଧରଣର ସର୍କିଟ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ ।

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଆସିଲା ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ସର୍କିଟ୍ ତିଆରି ଟେକ୍ନୋଲଜି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ସମସ୍ୟା ଆସି ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲାଣି । ୧୯୮୦ ଦଶକର ଆରମ୍ଭରେ ଏହି ଧରଣର ଚିପ୍ ସବୁ ଯେତିକି କାମ ଯେତିକି ସମୟରେ କରିପାରୁଥିଲେ, ତାହା ତୁଳନାରେ ଆକାର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର ଆଇସି ଗୁଡ଼ିକ ଆଜି ତାର ୧୦୦୦ ଗୁଣରୁ ଅଧିକ କାମ କରିପାରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଆଉ କେତେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ବା କେତେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଆଇସି ତିଆରି ହୋଇପାରିବ ତାହା ହୋଇଯାଇଛି ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ । କାରଣ, ସେମିକଣ୍ଡକ୍ଟରର ଟେକ୍ନୋଲଜିବିତ୍‌ମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଆଜିର ଚିପ୍ ତିଆରି ପଦ୍ଧତି ଦ୍ୱାରା ଆଉ ଅଧିକ 'ସାନ' ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟରକୁ ଆଇସି ସର୍କିଟ୍‌ରେ ବସାଯିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ; କାହିଁକି ନା ଯେଉଁ ଫଟୋଲିଥୋଗ୍ରାଫି ଉପାୟ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାଂଶ ଚିପ୍ ତିଆରି କରାଯାଇଥାଏ, ତା'ର ଗୋଟାଏ ଭୌତିକ ସୀମାରେଖା ରହିଛି । ଏହି ତିଆରି ପ୍ରଣାଳୀରେ, ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ମାସ୍କ ବା କ୍ୱାର୍ଜ ପ୍ଲେଟ୍ ଉପରେ କ୍ରୋମିଅମ ଲାଇନ ଦ୍ୱାରା ସର୍କିଟ୍‌ର ଡିଜାଇନ ଅଙ୍କନ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଡିଜାଇନକୁ ତା ପରେ ନେଇ ଗୋଟିଏ ୩୦ଟି ବା ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଲେନ୍ସ ଲାଗିଥିବା ଅତିମାତ୍ରାରେ ଜଟିଳ ଅପ୍ଟିକୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ରିଡିଉସ୍ ବା ଛୋଟ ପ୍ରତିବିମ୍ବରେ ପରିଣତ କରିଦିଆଯାଇ, ଆଲୋକ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେହି ପ୍ରତିବିମ୍ବଟିକୁ ଗୋଟିଏ କେତେ ବର୍ଗସେଣ୍ଟିମିଟରର ଆକାର ବିଶିଷ୍ଟ ୱେଫର ଉପରେ ପକାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଫଳରେ ଉକ୍ତ ୱେଫର ଉପରେ ଥିବା ଏକ ମାଇକ୍ରନ୍ ବା ଏକ ମିଟରର ଦଶଲକ୍ଷ ଭାଗରୁ ଭାଗେ ମୋଟେଇ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ଆଲୋକ-ସଂବେଦୀ ପଲିମର ଏହାଦ୍ୱାରା ଏକ୍ସପୋଜ୍ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ, ଡିଭଲପିଙ୍ଗ ରସାୟନ ଦ୍ୱାରା ସେହି ୱେଫରକୁ ଧୋଇଦିଆଯାଏ । ଶେଷରେ ସେଇଟିକୁ କାଟି ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ସେରାମିକ କିମ୍ବା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଖୋଳଭିତରେ ସେଟିଙ୍ଗ କରିଦିଆଯାଇଥାଏ ।

କିନ୍ତୁ ଫଟୋଲିଥୋଗ୍ରାଫିଟି ଗୋଟିଏ ଅପ୍ଟିକୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିବାରୁ, ଏକସ୍‌ପୋଜର ବେଳେ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମାର ତରଙ୍ଗ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ପରେ ଆଲୋକ-ଅବଶୋଷଣ ଜନିତ

ସମସ୍ୟା ଦେଖାଯାଉଛି । ଆଜିର ପେଣ୍ଟିଅମ୍ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସେଭଳି ଆଇସି ବା ଚିପ୍ ଗୁଡ଼ିକ ତିଆରି ନିମନ୍ତେ ସାଧାରଣତଃ ୦.୩୫୦ରୁ ୦.୧୯୩ ମାଇକ୍ରନ୍ ତରଙ୍ଗ-ଦୈର୍ଘ୍ୟର ଅଲ୍ଟ୍ରାଭାଓଲେଟ ଆଲୋକର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ୦.୨ ମାଇକ୍ରନ୍‌ଠାରୁ କମ୍ ତରଙ୍ଗଦୈର୍ଘ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରି ଆଉ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଚିପ୍ ଶସ୍ତାରେ ତିଆରି କରିବା ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ । ପୁଣି ଆଲୋକ ତରଙ୍ଗ ଦୈର୍ଘ୍ୟକୁ ଖୁବ୍ ବେଶୀରେ କେତେଦୂରକୁ ଉପଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ, ତା'ର ମଧ୍ୟ ସୀମା ଅଛି । ତେଣୁ ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ଏକ୍ସ-ରେ ଆଲୋକର ତରଙ୍ଗ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରି ଆଇସି ତିଆରି ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି; ମାତ୍ର ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଫଳତା ମିଳିନାହିଁ । ଏକ୍ସ୍-ରେ ଫଟୋଲିଥୋଗ୍ରାଫି ଯନ୍ତ୍ର ତିଆରି କରିବା ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ବ୍ୟୟବହୁଳ ଯେ ଚିପ୍ ତିଆରି କରିଥିବା ସବୁ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଯୋଗ କରିବାରେ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅସୁବିଧା ଦେଖାଦେଉଛି । ଜୈବ ଉପାଦାନ ଗ୍ରଥିତ ଆଇସି ଓ ଆଲୋକ ଗ୍ରଥିତ ଆଇସି ହୁଏତ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଦିନେ ବାହାରି ପଡ଼ିପାରେ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଭବିଷ୍ୟତବାଣୀ କରାଗଲାଣି । ଯେଉଁ ବିଶୁଦ୍ଧ ସିଲିକନ୍ କ୍ରାଇଷ୍ଟାଲରୁ ଆଇସି ଚିପ୍ ୱେଫର ତିଆରି ହୋଇଥାଏ, ତାକୁ ଏବକାର ତିଆରି ପ୍ରଣାଳୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଅମ୍ଳଜାନ ବାଷ୍ପ ବଦଳରେ ଡିଉଟିରିଅମ୍ ବାଷ୍ପରେ 'ସିଝାଇ' କରି ମଧ୍ୟ ଆଇସିର ମାନ ବୃଦ୍ଧି କରିହେବ ବୋଲି ୧୯୯୭ ମସିହା ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ବେଳକୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି—ଏଭଳି କରାଯାଇ ପାରିଲେ ପ୍ରିଣ୍ଟେଡ ସର୍କିଟ୍‌ର ଆକୃତି ଛୋଟ କରିବାର ତୁରନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ଆଉ ଦେଖାଦେବନାହିଁ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏହି ଧରଣର ସର୍କିଟରେ ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟର ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂକେତ ଯୋଗାଉଥିବା 'ତାର' ନିମନ୍ତେ ଆଲୁମିନିୟମ ଧାତୁ ବଦଳରେ ତମ୍ବାର ଉପଯୋଗ କରାଯାଇ ତା'ର ଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଗଲାଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଫଟୋଲିଥୋଗ୍ରାଫି, ଆଲୋକ, ସେମିକଣ୍ଡକ୍ଟର, ସିଲିକନ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ବିଷୟ

▷ ▷

ଇଣ୍ଟେଲ୍‌ସାଟ୍

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଟେଲିକମ୍ୟୁନିକେସନ ସାଟେଲାଇଟ୍ ସଂଗଠନର କ୍ଷୁଦ୍ରନାମ । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ନେତୃତ୍ୱରେ ଅନ୍ୟ ୧୭ଟି ଦେଶ ମିଳିତ ଭାବେ ୧୯୬୪ ମସିହାରେ ଏହି ସଂସ୍ଥାଟିକୁ ସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ । ଇଣ୍ଟେଲ୍‌ସାଟ୍ ହେଲା ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହର ମାଲିକ । ସେସବୁ ଉପଗ୍ରହର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହୃତ ଭୂ-ଷ୍ଟେସନ ଗୁଡ଼ିକ ଏହି ସଂସ୍ଥାର ଅଧୀନ ହୋଇଥିଲାବେଳେ ଉପଗ୍ରହ ଜରିଆରେ ପଠାଯାଉଥିବା ସଂକେତ-ଟ୍ରାନ୍ସମିଟର ଓ ରିସିଭିଙ୍ଗ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସବୁ ହେଲା କିନ୍ତୁ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଦେଶମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ । ୧୯୬୫ ମସିହାରେ ଇଣ୍ଟେଲ୍‌ସାଟ୍‌ର ପ୍ରଥମ ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲା । ଆଜି ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଦେଶର ଟେଲିକମ୍ୟୁନିକେସନ, ଟେଲିଭିଜନ ଓ ପ୍ରସାରଣ ସଂସ୍ଥା କୌଣସି ନା କୌଣସି ଭାବରେ ଇଣ୍ଟେଲ୍‌ସାଟ୍‌ର ସାହାଯ୍ୟ ନେଉଛନ୍ତି ନିଜର ଯୋଗାଯୋଗ ଚାହିଦା ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଏହି ସଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା ୨୨ଟି ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହକୁ ପୃଥିବୀ କକ୍ଷରେ ରଖାଯାଇ ପାରିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଟେଲିକମ୍ୟୁନିକେସନ, ଉପଗ୍ରହ ଯୋଗାଯୋଗ

▷ ▷

ଇଣ୍ଡିଆ ଅଫିସ

୧୮୫୭ ମସିହାରେ ଭାରତର ପ୍ରଥମ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ପରେ ପରେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ଭାରତ କଥା ବୁଝିବା ପାଇଁ ନିଜ ଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ବିଭାଗ ଖୋଲିଦେଲେ ଓ ତା'ର ନାମ ରଖିଲେ "ଇଣ୍ଡିଆ ଅଫିସ" । ଏଥିପାଇଁ ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ନିଯୁକ୍ତ ହେଲେ ଓ ତାଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଏହି ବିଭାଗ ରହିଲା । ସେହି ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ 'ସେକ୍ରେଟାରୀ ଅଫ୍ ଷ୍ଟେଟ୍ ଫର୍ ଇଣ୍ଡିଆ' ବୋଲି କୁହାଗଲା । ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ବିଭାଗ ବ୍ରିଟିଶ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭାରତରେ ଭାଗ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିଲା । ଏକଥା ନିଶ୍ଚିତ ଯେ, ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନ କାଳରେ ଭାରତକୁ ଲୁଣ୍ଠନ କରିବା ଦିଗରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତ, ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଆ କଂପାନୀ, ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଉପନିବେଶବାଦ

▷ ▷

ଇଣ୍ଡିଆ ଅଫିସ ଲାଇବ୍ରେରୀ

ଲଣ୍ଡନରେ ଥିବା ଏହି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଲାଇବ୍ରେରୀରେ ପ୍ରାଚ୍ୟଦେଶର ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଚିତ୍ର, ପାଣ୍ଡୁଲିପି, ପୁସ୍ତକ, ପୋଥି ଓ ରେକର୍ଡପତ୍ର ସଂଗୃହୀତ ହୋଇ ରହିଛି । ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ଏହି ଧରଣର ସଂଗ୍ରହ ନାହିଁ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନଟିର ଇତିହାସ ଭାରତବାସୀଙ୍କୁ ଚେତାଇ ଦେଉଛି ଯେ ଏ ଦେଶରୁ ଧନସଂପଦ ବହିନେବା ଦ୍ୱାରା ଇଂରେଜମାନେ ଭାରତକୁ ଯେତିକି 'ଦରିଦ୍ର' କରି ନ ଥିଲେ, ଏ ଦେଶର ଜ୍ଞାନଭଣ୍ଡାରରୁ ବହୁ ଅମୂଲ୍ୟ ରତ୍ନ ବହିନେଇ ନିଜ ଦେଶରେ କରିଥିବା ଏହି ଲାଇବ୍ରେରୀରେ ରଖିଦେବା ଦ୍ୱାରା. ସେହି ତୁଳନାରେ ଭାରତକୁ ଅଧିକ ଦରିଦ୍ର କରିଦେଇଥିଲେ । ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ କେତେବର୍ଷ ବେଳକୁ ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ଲାଇବ୍ରେରୀ ସ୍ଥାପନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ୟମ ବ୍ରିଟେନରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତ, ଉପନିବେଶବାଦ, ପ୍ରାଚ୍ୟ କଳା ଓ ସଂସ୍କୃତି, ଭାରତୀୟ ଭାଷା, ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଆ କଂପାନୀ

▷ ▷

ଇଣ୍ଡିଆନ ଓପିନିଅନ

ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ମୋହନ ଦାସ କରମଚନ୍ଦ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ର । ୧୯୦୪ ମସିହାରେ ଏହା ପ୍ରଥମେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଓ ମନ୍‌ସୁକ୍ ଲାଲ୍ ଥିଲେ ଇଣ୍ଡିଆନ ଓପିନିଅନର ପ୍ରଥମ ସଂପାଦକ । ମୂଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଗୁଜୁରାଟୀ, ଇଂରାଜୀ, ହିନ୍ଦୀ ଓ ତାମିଲ ଭାଷାରେ ଏଥିରେ ମତାମତ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିଲା । ୧୯୬୨ ମସିହାରେ ଏହି କାଗଜଟି କିନ୍ତୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଗୋଟିଏ ଖବରକାଗଜକୁ କେବଳ ସେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଚଳାଇଲେହିଁ ତାହା ସମାଜର କଲ୍ୟାଣରେ ଆସିପାରିବ ବୋଲି ଚିନ୍ତା କରି ଗାନ୍ଧୀ ଏହି କାଗଜଟିକୁ ବାହାର କରୁଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ, ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା, ସାମ୍ବାଦିକତା

▷ ▷

ଇଣ୍ଡିୟମ

ପ୍ରକୃତି ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁ ମୂଳ ରାସାୟନିକ ଉପାଦାନ ସବୁ ତିଆରି କରିଥିଲା ଇଣ୍ଡିୟମ ତାହାରି ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ । ୧୮୬୩ ମସିହାରେ ଏହାର ଉପସ୍ଥିତି କଥା ପ୍ରଥମ କରି ଜଣା ପଡ଼ିଲା । ଏହାର ରଙ୍ଗ ଟିକିଏ ନେଳିଆସିଆ ହୋଇଥିବାରୁ ତା' ନାଁ ରହିଛି ଇଣ୍ଡିୟମ ବୋଲି । ସୀସାଠାରୁ ଇଣ୍ଡିୟମ ନରମ । ନଖରେ ଦାଗ ଦେଇଦେଲେ ଚିହ୍ନ ରହିଯାଏ । ଜିଙ୍କ୍ ଓ ସୀସା ପଥର ସାଙ୍ଗରେ ଏହା ଅତି ଅଳ୍ପ ପରିମାଣରେ ଥାଏ । ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଇଞ୍ଜିନର କେତେକ ଅଂଶକୁ ମଜବୁତ କରିବାପାଇଁ ଇଣ୍ଡିୟମର ଲେପ ଦିଆଯାଏ । 'ଅର୍ଦ୍ଧ ପରିବାହୀ' ବା ସେମିକଣ୍ଡକ୍ଟର୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ତିଆରିରେ ମଧ୍ୟ ଇଣ୍ଡିୟମର ଦରକାର ପଡୁଛି ।

ପାରମାଣବିକ ନମ୍ବର ୪୯

ପାରମାଣବିକ ଓଜନ ୧୧୪.୮୨

ଗଳନାଙ୍କ	*୧୫୬.୬୧° ସେ*
ସ୍ଫୁଟନାଙ୍କ	*୨,୦୮୦° ସେ*
ଯୋଜ୍ୟତା	*୧,୩*

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମୌଳିକ ଉପାଦାନ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

▷▷

ଇଣ୍ଡେକ୍ସ

ପ୍ରକାଶନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇଣ୍ଡେକ୍ସ ଓ ଇଣ୍ଡେକ୍ସୀକରଣର ଗୁରୁତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ଏହାଫଳରେ ଗୋଟିଏ ବହି କିମ୍ବା ବହିସେଟ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସବୁ ପ୍ରକାରର ପତ୍ରପତ୍ରିକା ଓ ସମ୍ବାଦପତ୍ରରେ ଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଜଣେ ପାଠକ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଖୋଜି ପାଇପାରିଥା'ନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ଅନୁସାରେ ଏଭଳି ଇଣ୍ଡେକ୍ସ ତିଆରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ଆଜିକାଲି କଂପିଉଟରର ସଫଟ୍‌ୱେଆର ବ୍ୟବହାର କରି ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାଶନର ଇଣ୍ଡେକ୍ସ ଅତି ଅଳ୍ପ ସମୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ପାରୁଛି । ଭାରତୀୟ ଭାଷାଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିନ୍ତୁ ସେଭଳି ହେବା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ । ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭରେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଜଗତରେ ତଥ୍ୟ ଇଣ୍ଡେକ୍ସୀକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରଥମେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପ୍ରକାଶନ, ଇନ୍‌ଫର୍ମେସନବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଇଣ୍ଡୋ-ଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ପ୍ଲେଟ୍

ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠର ଉପରିଭାଗ ଯେଉଁ ୧୨ଟି ବୃହତ୍ ଭୂ ପ୍ଲେଟ୍‌ରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଯାଇଛି, ଇଣ୍ଡୋ-ଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ପ୍ଲେଟ୍ ତା ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ । ଭାରତ ଓ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ 'ମହାଦେଶ' ହେଲେ ଏହି ପ୍ଲେଟ୍‌ର ଅଂଶବିଶେଷ । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ଏହି ପ୍ଲେଟ୍‌ଟି କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଭାଙ୍ଗିଯାଇ ଦୁଇଟି ହୋଇଯିବାକୁ ବସିଲାଣି । ଫଳରେ ବୃହତ୍ ଭୂ ପ୍ଲେଟ୍‌ର ସଂଖ୍ୟା ୧୨ରୁ ବଢ଼ି ୧୩ରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇଛି ।

ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ୭୫ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ତଳୁ ଇଣ୍ଡୋ-ଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ପ୍ଲେଟ୍‌ର ଭାଙ୍ଗିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ପ୍ରଥମେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ଅତିକାୟ ପ୍ଲେଟ୍‌ଟି ମୂଳ ଏସିଆ ପ୍ଲେଟ୍ ସହିତ ଯାଇ ଧକ୍କା ଖାଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳା ଓ ତିବ୍ବତୀୟ ମାଳଭୂମିର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଥିଲା । କ୍ରମେ କିନ୍ତୁ ହିମାଳୟ ଏବଂ ତିବ୍ବତୀୟ ମାଳଭୂମିର ଉଚ୍ଚତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାଜନିତ ଗ୍ରୁପକୁ ଆଉ ଇଣ୍ଡୋଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରିବାରୁ ଆଜିର ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ବୋଲି ଭୂବିଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କ ମତ ।

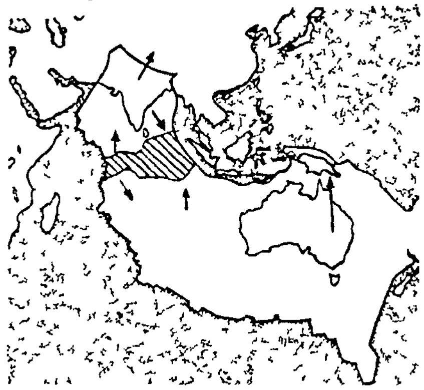

ଇଣ୍ଡୋ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ପ୍ଲେଟ୍ ଯେଉଁଠି 'ଭାଙ୍ଗି'ଯିବାକୁ ବସିଛି ସେହି ଅଂଶର ଚିତ୍ର ।

ଭାରତୀୟ ପ୍ରାୟଦ୍ୱୀପର ଶେଷମୁଣ୍ଡଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୧୦୦୦ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଭାରତ ମହାସାଗରର ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଇଣ୍ଡୋ-ଅଷ୍ଟ୍ରେଲୀୟ ପ୍ଲେଟ୍ ଭାଙ୍ଗିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଫଳରେ ସେଠାରେ କେତେଶହ କିଲୋମିଟର ଚଉଡ଼ାର ଗୋଟିଏ ଫଲ୍ଟ ଜୋନ ବା ଭ୍ରଂଶମଣ୍ଡଳ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭୂପୃଷ୍ଠ, ପ୍ଲେଟ୍ ଟେକ୍‌ଟୋନିକସ୍, ପୃଥିବୀ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଭାରତ ମହାସାଗର, କଣ୍ଟିନେଣ୍ଟାଲ୍ ଡ୍ରିଫ୍‌ଟ

▷▷

ଇଣ୍ଡୋ-ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା ସମୂହ

ଇଣ୍ଡୋ-ଇଉରୋପୀୟ ଭାଷା ପରିବାରର ଇଣ୍ଡୋ-ଇରାନୀୟ ଶାଖାର ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ଉପବିଭାଗ । ଭାରତ, ପାକିସ୍ତାନ, ବାଙ୍ଗଲାଦେଶ ଓ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଏହି ଉପବିଭାଗର ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଚଳନ ଅଛି । ସଂସ୍କୃତ ହେଲା ଇଣ୍ଡୋ ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା ସମୂହର ମୂଳ ଉତ୍ସ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । କ୍ରମେ ସଂସ୍କୃତରୁ ପ୍ରାକୃତ ଓ ଅନ୍ୟ ବହୁ ଭାଷା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇ ସେସବୁ ଦ୍ୱାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଆଜିର ଆଧୁନିକ ଇଣ୍ଡୋ ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲେ ।

ଏଥିରେ ଥିବା ଆଧୁନିକ ଭାଷା ସମୂହକୁ ପାଞ୍ଚଟି ଦଳ ବା ଗୋଷ୍ଠୀରେ ବିଭକ୍ତ କରି ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଆସାମିଆ, ଓଡ଼ିଆ ଓ ବଙ୍ଗଳା ହେଲେ ପୂର୍ବ ଗୋଷ୍ଠୀର । ପଞ୍ଜାବୀ, ସିନ୍ଧୀ, ପାହାଡ଼ୀ ଓ ଆଉ କେତେକ ଭାଷା ହେଲେ ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମ ଗୋଷ୍ଠୀର । ଗୁଜୁରାଟୀ, ମରାଠୀ, କୋଙ୍କଣୀ, ସିଂହଳୀ ଓ ମାଲ୍‌ଡିଭୀୟ ଭାଷା ସବୁ ହେଲେ ପଶ୍ଚିମ ଓ ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମ ଗୋଷ୍ଠୀର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ହିନ୍ଦୀ, ହିନ୍ଦୀର ଉପଭାଷା ଓ ଉର୍ଦ୍ଦୁ ହେଲେ ମଧ୍ୟଭୂମି ଗୋଷ୍ଠୀର । ରାଜସ୍ଥାନୀ ହେଲା ପଞ୍ଚମ ମୁଖ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ । ଇଣ୍ଡୋ-ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକର ସାହିତ୍ୟ-ଇତିହାସ ଖୁବ୍ ପୁରୁଣା । ଋଗ୍‌ବେଦ ରଚନାକାଳ ସମୟରୁ ଏସବୁରେ ଅତି ଉନ୍ନତମାନର ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଆସିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତ, ଭାରତୀୟ ଭାଷା, ଭାରତୀୟ ଉପମହାଦେଶର ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ, ଇଣ୍ଡୋଇଉରୋପୀୟ ଭାଷା ପରିବାର, ସଂସ୍କୃତ, ବେଦ, ସନାତନ ଧର୍ମ

▷▷

ଇଣ୍ଡୋ-ଇଉରୋପୀୟ ଭାଷା ପରିବାର

ଦକ୍ଷିଣ ଓ ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମ ଏସିଆ ତଥା ଇଉରୋପର ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଜି ପ୍ରଚଳିତ ଥିବା ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକର ମୂଳ ଉତ୍ସ ହେଲା ଇଣ୍ଡୋ ଇଉରୋପୀୟ ଭାଷା ପରିବାର । ଇଉରୋପୀୟମାନେ ପୃଥିବୀର ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଅଂଶରେ ଉପନିବେଶ ସବୁ ସ୍ଥାପନ କରିଯାଇଥିଲେ, ସେ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଭାଷା ପରିବାରର ସଭ୍ୟ ସବୁ ପ୍ରମୁଖ ଭାଷା

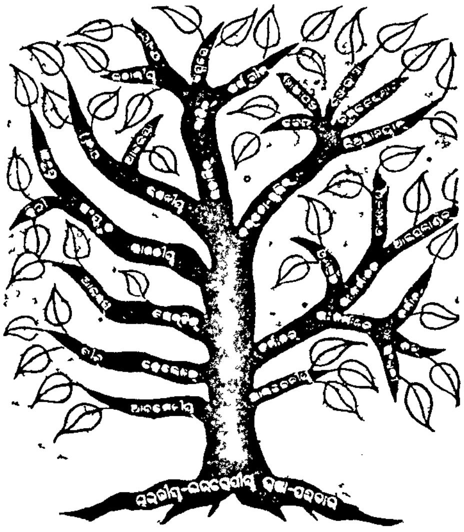

ଇଣ୍ଡୋ-ଇଉରୋପୀୟ ଭାଷା ବଂଶଦ୍ରୁମ ।

ଭାବେ ପ୍ରଚଳିତ । କୃଷ୍ଣସାଗରର ଉତ୍ତରରେ ଥିବା ଷ୍ଟେପି ବା ଘାସଭୂମି ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରାୟ ୫୦୦୦ ବର୍ଷ ତଳେ ପ୍ରଚଳିତ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଭାଷାରୁ କାଳକ୍ରମେ ସମଗ୍ର ଇଣ୍ଡୋ-ଇଉରୋପୀୟ ଭାଷା ପରିବାର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାଷା, ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ଇଉରୋପ, ଏସିଆ, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ, ଇଣ୍ଡୋ ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା ସମୂହ

▷▷

ଇଣ୍ଡୋଚୀନ ଓ ଇଣ୍ଡୋଚୀନ୍ ଯୁଦ୍ଧ

ପୂର୍ବ ଏସିଆରେ ଥିବା ଭିଏତ୍‌ନାମ, ଲାଓସ ଓ କାମ୍ବୋଡ଼ିଆ ଦେଶର ମିଳିତ ନାମ ହେଲା ଇଣ୍ଡୋଚୀନ । ଭାରତୀୟ ଓ ଚୀନା ଶାସନ, ସଂସ୍କୃତି ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦିଗର ପ୍ରଭାବ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପଡ଼ିଥିବାରୁ ଏହାର ଏଭଳି ନାମକରଣ କରାଯାଇଛି । ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳଟିରେ ଏକ ସମୟରେ ରହିଥିବା ଫରାସୀ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଯୋଗୁଁ ୧୯୫୦ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାକୁ ଫ୍ରେଞ୍ଚ ବା ଫରାସୀ ଇଣ୍ଡୋଚାଇନା ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ ପରେ କିନ୍ତୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ସାରା ପୃଥିବୀର ଦୃଷ୍ଟି ଅଧିକ ଭାବେ ଆକର୍ଷଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଦୁଇ ଦୁଇଟି ବଡ଼ ଯୁଦ୍ଧ ଇଣ୍ଡୋଚୀନ ଭୂମିରେ ସଂଘଟିତ ହୋଇଯାଇଛି । ୧୯୪୬ରୁ ୧୯୫୪ ମସିହା ଭିତରେ ଯେଉଁ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା ସେଥିରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଫ୍ରାନ୍ସହିଁ ଜଡ଼ିତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ ଫ୍ରେଞ୍ଚ-ଇଣ୍ଡୋଚାଇନା ଯୁଦ୍ଧ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହାପର ଯୁଦ୍ଧଟି ପ୍ରାୟ ୨୦ ବର୍ଷ ଧରି ଲାଗିଥିଲା ଓ ଏଥିରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାହିଁ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ମହାଶକ୍ତି ଆମେରିକା ଶେଷରେ ଏଠି କମିଉନିଷ୍ଟ ଭିଏତକଙ୍ଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 'ପରାସ୍ତ' ହେବାରୁ ୧୯୭୫ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ଏହି ଯୁଦ୍ଧ ଶେଷ ହୋଇଗଲା । ଭିଏତ୍‌ନାମ ଯୁଦ୍ଧ ଭାବେ ଏହା ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ ଖ୍ୟାତ । ଏହି ଦୁଇ ଯୁଦ୍ଧ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କେତେକ ଛୋଟ ଯୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ ଇଣ୍ଡୋଚୀନ ଭୂମିରେ ସଂଘଟିତ ହୋଇଯାଇଛି । ୧୯୭୯ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ ମାସରେ ଭିଏତ୍‌ନାମ କାମ୍ବୋଡ଼ିଆ ଉପରେ କରିଥିବା ଆକ୍ରମଣ ଓ ପରେ ଚୀନର ଭିଏତ୍‌ନାମ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ହେଲା ଏଥିଭିତରୁ ପ୍ରଧାନ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ଭାରତ, ଚୀନ, ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍, କମିଉନିଜମ୍, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ଫ୍ରାନ୍ସ, ଜାପାନ, ଯୁଦ୍ଧ

▷▷

ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ

ସରକାରୀ ନାମ **ରିପବ୍ଲିକ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ (ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ଐକକେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବହୁଦଳୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଦୁଇଟି ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ରାଜଧାନୀ **ଜାକର୍ତ୍ତା** ସରକାରୀ ଭାଷା **ବାହାସା ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ଏକେଶ୍ୱରବାଦ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୧୯,୧୯,୩୧୭ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୧୯,୧୩,୬୦,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ଜାକର୍ତ୍ତା, ସୁରବାୟା, ବାନ୍ଦୁଙ୍ଗ, ମେଡାନ, ସେମାରାଙ୍ଗ୍** ମୁଦ୍ରା **ରୁପିଆ** ପତାକା **ଶ୍ୱେତ ଉପରେ ଲୋହିତ ବର୍ଣ୍ଣ—ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଭାବେ ।**

ଦିନେ ଓଡ଼ିଆ ବଣିକମାନେ ଯେଉଁ ଜାଭା, ବାଲି, ସୁମାତ୍ରା ଦ୍ୱୀପକୁ ବାଣିଜ୍ୟ ପାଇଁ ଯାଉଥିଲେ ସେହିସବୁ ଦ୍ୱୀପ ସାଙ୍ଗକୁ ଆହୁରି ଅନେକ ଦ୍ୱୀପକୁ ମିଶାଇ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ ଦେଶ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆରେ ଏହା ରହିଛି ଓ ଏହି ଦ୍ୱୀପ-ଦେଶଟିରେ ୧୭,୫୦୮ଟି ଛୋଟ ବଡ଼ ଦ୍ୱୀପ ଅଛି । ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ପୂର୍ବରେ ପାପୁଆ ନିଉଗିନି ଓ ଆରାଫୁରା ସାଗର, ଦକ୍ଷିଣ ଓ ପଶ୍ଚିମରେ ଭାରତ ମହାସାଗର, ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମରେ ଆଣ୍ଡାମାନ ସାଗର ଏବଂ ଉତ୍ତରରେ ମାଲାକ୍କା ପ୍ରଣାଳୀ, ଦକ୍ଷିଣ ଚୀନ ସାଗର, ସେଲେବିସ ସାଗର ଓ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରର ପଶ୍ଚିମ ଅଂଶ ରହିଛି ।

ଦେଶଟିରେ ପ୍ରାୟ ୨୦୦ ଆଗ୍ନେୟଗିରି ରହିଛି । ଏଠାରେ ଘନ ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ଦେଖାଯାଏ । ଭାରତର ଲୋକେ ଦିନେ ଏହି ଦେଶରେ ନିଜର ସଭ୍ୟତାର ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିଲେ । ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ ଦେଶରେ ଯେଉଁ ବିମାନ ସେବା ଅଛି, ତା'ର ନାମ ଗରୁଡ଼ । ବର୍ଷ ତମାମ୍ କିଛି କିଛି ବର୍ଷା ହେଉଥାଏ । ବହୁ ପରିମାଣରେ ଖଣିଜ ପଥର ଓ ତୈଳ ରହିଛି । ରବର ଓ ଧାନ ବାହାରକୁ ରପ୍ତାନୀ କରାଯାଏ । ବହୁ ପରିମାଣରେ କାଠ ମଧ୍ୟ ପଠାଯାଏ । ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶ ମୁସଲମାନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ଗାଁ ଗହଳରେ ରାମାୟଣ, ମହାଭାରତ ଭଳି ମହାକାବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ନାଟକ ଓ ଯାତ୍ରା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଚ୍ଚର କରାଯାଏ । ଦେଶର ସମୁଦାୟ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରୁ କେବଳ ଜାଭା ଦ୍ୱୀପରେ ଅଛନ୍ତି ପ୍ରାୟ ୬୦ ଭାଗ । ଶହକେ ପ୍ରାୟ ୮୫ ଜଣ ଲୋକ ଲେଖାପଢ଼ା ଜାଣନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୃଥିବୀ, ଭାରତ, ଓଡ଼ିଶା, ନୃତତ୍ତ୍ୱ, ପେଟ୍ରୋଲିୟମ, ନୌବାଣିଜ୍ୟ, ଜୀବଜଗତ, ଅରଣ୍ୟ, ଉପନିବେଶବାଦ, ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପଞ୍ଚଶୀଳ

▷▷

ଇତିହାସ

ଆଜି ଯାହାସବୁ ଘଟିଯାଉଛି ସେ ସବୁକୁ ମନରେ ରଖିପାରିଲେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ବହୁତ କିଛି ଉପକାର ହୁଏ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହି କାମଟା କଲା ଫଳରେ ମନୁଷ୍ୟର ଲାଭ ହୋଇଛି, ଏଇଟା କଲାରୁ କ୍ଷତି ହୋଇଛି—ଏହି ଆଲୋଚନା ବରାବର ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ହୁଏ । ଯେଉଁଟା ଭୁଲ ହୋଇଛି, ତାକୁ ଆଉଥରେ ଯେମିତି ନ କରାଯାଏ ସେଥିପାଇଁ ଲୋକେ ସାବଧାନ ହୁଅନ୍ତି । ଆଜି ଯାହା ଘଟିଲା ସେ ବିଷୟରେ କିଛିଦିନ ପରେ ଆଲୋଚନା କଲାବେଳେ କୁହାଯାଏ ଏଇଟା ହେଉଛି ଇତିହାସ—ଅର୍ଥାତ୍ ଏହା ଅବଶ୍ୟ ଘଟିଛି ।

ଇଜିପ୍ଟର ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର ଗାତ୍ରର ଭଗ୍ନାବଶେଷରୁ ମିଳିଥିବା ଏହି ପଟ୍ଟିକାଟି ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୩୧୦୦ ବର୍ଷ ସମୟର । ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ଐତିହାସିକ ରେକର୍ଡ ଭାବରେ ଏହା ଗୃହୀତ ହୋଇଛି ।

ଯେଉଁ ଯୁଗରେ ମନୁଷ୍ୟ କୌଣସି କଥାଟିକୁ ଲେଖିଦେଇଯାଇ ପାରୁନଥିଲା ସେ ଯୁଗରେ ଇତିହାସ ଥିଲା ମୁହଁର କଥା । ଜଣକର ଯାହା ମନେ ଅଛି ସେତକ ସେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବା ନିଜ ପୁଅ ନାତିଙ୍କୁ କହି ଦେଉଥିଲା । ମୁହଁର କଥା ହୋଇଥିବାରୁ ମନୁଷ୍ୟ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ କଥାକୁ ଭୁଲିଯାଉଥିଲା । ତେଣୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଇତିହାସ ରହୁ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ମଣିଷ ଯେତେବେଳେ ଅକ୍ଷର ଶିଖିଲା, ଲେଖିଲା, ତାହାର ମନ ହେଲା ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଅସଲ ଅସଲ କଥା ସେତକ ଲେଖିଦେଇଯିବ । ବହୁ ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଯାହାସବୁ ଘଟୁଥିଲା ତାକୁ ପୃଥିବୀର କେତେକ ଦେଶର ଲୋକେ ପଥର ଦେହରେ ଲେଖିଦେଇ ଯାଉଥିଲେ । ପରେ ଆସିଗଲା କାଗଜ କଲମର ଯୁଗ । ଫଳରେ ବହୁତ କଥାକୁ ସହଜରେ ଲେଖିରଖି ଦିଆଗଲା ଓ ଆଜି ଆମେ ତାକୁହିଁ ଇତିହାସ ବୋଲି କହୁଛୁ । ସେହି ଇତିହାସ ଲେଖା, ଇତିହାସ ବହି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ କହିଦେଉଛି ଗୋଟାଏ ଜାତି କେତେ ଦୂରକୁ ସଭ୍ୟ ଥିଲା, କେତେଦୂରକୁ ଅସଲ ଅସଲ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିଥିଲା ।

ଯେଉଁ ଦେଶରେ ଭଲ ଭାବରେ ଇତିହାସ ଲେଖାଯାଇଛି ସେ ଦେଶରେ ଲୋକେ କେମିତି ଉନ୍ନତି କରିଥିଲେ ତାହାର ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି । ଏହି- ସବୁ କାରଣରୁ ଇତିହାସ ହୋଇଯାଉଛି ଗୋଟିଏ ଜ୍ଞାନ ପୁସ୍ତକ । ଚୀନ, ଗ୍ରୀସ ସାଙ୍ଗକୁ ମିଶର ବା ଇଜିପ୍ଟ ଦେଶରେ ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷର ଇତି- ହାସ ରୀତିମତ ଲେଖାହୋଇ ରହିଛି । ସେ ସବୁକୁ ପଢ଼ିଦେଲେ ମଣିଷ ଜାତି ନିଜର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ କେମିତି ରାସ୍ତା ବାଛି ନେଇଥିଲା ତାହା ଜଣା- ପଡୁଛି । ଏ କଥା ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟ ଯେ ସମସ୍ତେ ଭଲ ଭାବରେ ଇତିହାସ ପଢ଼ିବା ଦରକାର । କାରଣ ସେମିତି ପଢ଼ିବା ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିହେବ ।

ଅନେକ ସମୟରେ କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଦେଶର ଆଧୁନିକ ଇତିହାସକୁ ବିକୃତ ଭାବେ ଲେଖିଦେବାର ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇଛି । ଭାରତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇଂରେଜମାନେ ଏଭଳି କରିଦେଇ ଯାଇ- ଛନ୍ତି । ତେଣୁ ପୃଥିବୀର ଯେଉଁ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ ଉପ- ନିବେଶବାଦର ଶିକାର ହୋଇଛନ୍ତି, ସେସବୁର ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳର ଇତିହାସ ନୂଆ ଭାବେ ଲେଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଆଜି ଦେଖାଦେଲାଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାନବଜ୍ଞାନ, ଭୂଗୋଳ, ବିଜ୍ଞାନ, ମାନବ ସମାଜ, ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ପୃଥିବୀ, କାଳ, ଶିକ୍ଷା, ସାହିତ୍ୟ, ଉପନିବେଶବାଦ, ଧର୍ମ

▷▷

ଇଥର

ଏହି ଜୈବ ଯୌଗିକଟିର ଆଲ୍‌କୋହଲ ସହ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଆଲ୍‌କୋହଲ ତୁଳନାରେ ଏଇଟିର ଘନତା କମ୍. ଜଳରେ କମ୍ ପରିମାଣରେ ଦ୍ରବୀଭୂତ ହୋଇଥାଏ ଓ ଏହାର ସ୍ଫୁଟନାଙ୍କ ମଧ୍ୟ କମ୍ । ସାଧାରଣ ତାପମାତ୍ରାରେ ଥିବା ଇଥର ହେଲା ଗୋଟିଏ ମଧୁର ବାସନାଯୁକ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣହୀନ ତରଳ ପଦାର୍ଥ । ଶର୍କରା, ଷ୍ଟାର୍ଚ୍ଚ ଓ ସେଲୁଲୋଜରୁ ଏହା ପ୍ରକୃତିରେ ମିଳିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଓଲେଫିନ ନାମକ ଗୋଟିଏ ହାଇଡ୍ରୋକାର୍ବନରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଜଳ ସଂଯୋଗ କରି ଶିଳ୍ପ ନିମନ୍ତେ ଇଥରର ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଏ । ଇଥାଇଲ ଇଥରର ଆନା- ସ୍ଥେଟିକ୍ ବା ନିଶ୍ଚେତକ ଭାବରେ ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ରାସାୟନିକ ଶିଳ୍ପରେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିନିଯୋଗ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଶିଳ୍ପ, ଜୈବ ଯୌଗିକ, ଆଲ୍‌କୋହଲ

▷▷

ଇଥର

ବିଜ୍ଞାନ ଜଗତରେ ଏହି 'ପଦାର୍ଥ'ଟି ଏକ ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ମୁଖ୍ୟସ୍ଥାନ ଦଖଲ କରିଥିଲା ଓ ଏହାର ସତ୍ତା ବିଷୟରେ କାହାରି ଟିକିଏ ହେଲେ ସନ୍ଦେହ ନଥିଲା । ସେତେବେଳେ କୁହାଯାଉଥିଲା ଯେ ଏହି ଅଦୃଶ୍ୟ ପଦାର୍ଥଟି ବସ୍ତୁର ପରମାଣୁ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ଥିବା ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଭର୍ତ୍ତିହୋଇ ରହିଛି ଓ ଏହାର ଓଜନ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଆଲୋକ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଅଧିକ ଗବେଷଣାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଜଣାପଡ଼ିଗଲା ଯେ ଇଥର ବୋଲି କୌଣସି ପଦାର୍ଥର ପ୍ରକୃତିରେ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ନାହିଁ ବା ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ତରଙ୍ଗର ଗତି ଏଭଳି କୌଣସି ମାଧ୍ୟମ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବିଜ୍ଞାନର ଇତିହାସ, ଆଲୋକ ଗବେଷଣା କ୍ରମ, ମାଇକେଲସନ୍-ମର୍ଲେ ପରୀକ୍ଷା, ସ୍ପେସି- ଆଲ ଥିଓରୀ ଅଫ୍ ରିଲେଟିଭିଟୀ

▷▷

ଇଥିଓପିଆ

ସରକାରୀ ନାମ **ଇତ୍ୟୋପିୟା (ଇଥିଓପିଆ)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ସଂଘୀୟ-ଦୁଇଟି ବିଧାନ ପରି- ଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ** ରାଜଧାନୀ **ଆଡିସ୍‌ଆବାବା** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଆମ୍‌ହାରିକ୍** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୧୧,୩୩,୮୮୨ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନ- ସଂଖ୍ୟା **୫,୫୦,୦୦,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟସହର **ଆଡିସ୍- ଆବାବା, ଡିଏରେ, ଦାୱା, ଗଣ୍ଡର, ନାଜ୍‌ରେଟ** ମୁଦ୍ରା **ବିର୍** ପତାକା **ସବୁଜ, ପୀତ ଓ ଲୋହିତ ବର୍ଣ୍ଣର ତିନୋଟି ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍ ମଝିରେ ନୀଳ• ଉପରେ ପଞ୍ଚକୋଣ ତାରା ଓ ୫ଟି ପୀତ କିରଣ ରେଖା ।**

ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ଏହି ରାଜ୍ୟଟିର ପଶ୍ଚିମରେ ସୁଦାନ, ଦକ୍ଷିଣରେ କେନିଆ, ପୂର୍ବ ଓ ଉତ୍ତର- ପୂର୍ବରେ ଯଥାକ୍ରମେ ସୋମାଲିଆ, ଜିବୋଉଟି ଓ ଇରିଟ୍ରିଆ ଦେଶ ରହିଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚଭୂମି, ନିମ୍ନଭୂମି ଓ ଉପତ୍ୟକା ସବୁ ହେଲା ଇଥିଓପିଆ ଭୂଭାଗର ଲକ୍ଷଣ । ବିସ୍ତୃତ ତୃଣଆଚ୍ଛାଦିତ ଅଞ୍ଚଳସବୁ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଜଳବାୟୁରେ ବିଭିନ୍ନତା ଦେଖାଦିଏ । ଇଥିଓପିଆର ଜଙ୍ଗଲରେ ବହୁପ୍ରକାରର ଜୀବ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଯଅ, ବାର୍ଲି, ଗହମ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ କୃଷ କରାଯାଏ । ଦେଶଟିର ଅଧେରୁ ଅଧିକ ଲୋକ କୃଷି ଓ ପଶୁପାଳନରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ସୁନା ଓ ପ୍ଲାଟିନମ ଭଳି ମୂଲ୍ୟବାନ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ଇଥିଓପିଆରୁ ମିଳିଥାଏ । ବହୁ ଜାତିର ଓ ବହୁଭାଷୀ ଲୋକ ରହି- ଥିବାରୁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କଳା, ସଂସ୍କୃତି, ସାହିତ୍ୟ ଏ ଦେଶରେ ଯଥେଷ୍ଟ ବିକାଶ ଲାଭ କରିପାରି- ନାହିଁ । ୧୯୯୩ ମସିହାରେ ଇଥିଓପିଆ ଓ ଇରିଟ୍ରିଆ ପରସ୍ପରଠାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଯାଇ ଦୁଇଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦେଶ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଫ୍ରିକା, ଇରିଟ୍ରିଆ

▷▷

ଇଦ୍‌ରିସୀ
(୧୦୯୯-୧୧୫୪)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆରବ ଭୂଗୋଳବିତ୍ । ତାଙ୍କ ସମୟରେ ମିଳିଥିବା ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟକୁ ନେଇ ସେ ଯେଉଁ ପୃଥିବୀ ମାନଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରିଥିଲେ, ତାହା ବହୁକାଳ ଧରି ପଣ୍ଡିତ ମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ଆଧୁନିକ ମାନବଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦୋଷଯୁକ୍ତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଇଦ୍‌ରିସୀଙ୍କ ପୃଥିବୀ ମାନଚିତ୍ରକୁ ମଧ୍ୟଯୁଗର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭୌଗୋଳିକ କୃତି ବୋଲି ଅଭିହିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଭୂଗୋଳ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ପୁସ୍ତକ ମଧ୍ୟ ସେ ରଚନା କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପୂରା ନାମ ହେଉଛି ଅବୁ ଅବ୍‌ଦୁଲ୍ଲା ମୁହମ୍ମଦ ଇବ୍‌ନ ମୁହମ୍ମଦ ଇବ୍‌ନ ଅବଦୁଲ୍ଲା ଇବ୍‌ନ ଇଦ୍‌ରିସୀ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭୂଗୋଳ, ମାନଚିତ୍ର, ଆରବୀ ବିଦ୍ୟା

▷▷

ଇନ୍‌କା ସଭ୍ୟତା

ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ବେଳକୁ, ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗର ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଆଣ୍ଡିଜ ପର୍ବତମାଳାର ଉଚ୍ଚଭୂମି ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଆଧୁନିକ ଇକୁଏଡର ରାଜ୍ୟର ଉତ୍ତର ଅଂଶରୁ ଚିଲୀର କେନ୍ଦ୍ରାଞ୍ଚଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିବା ବିସ୍ତୃତ ଅଞ୍ଚଳ ଇନ୍‌କା ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ସୀମା ଭିତରେ ରହିଥିଲା । ଇନ୍‌କାମାନେ ଦ୍ୱାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ କୁଜ୍‌କୋ ଠାରେ ସେମାନଙ୍କ ରାଜଧାନୀ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ।

ଏହି ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକୀୟ ରେଡ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ- ମାନେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଲିଖିତ ଇତିହାସ ବା ରେକର୍ଡ ଛାଡ଼ିଯାଇ ନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଇନ୍‌କା ସମାଜରେ ବହୁସ୍ତର ରହିଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଇନ୍‌କା ଟେକ୍‌ନୋଲଜି ଓ ସ୍ଥାପତ୍ୟକଳା ଖୁବ୍ ବିକଶିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ସେମାନେ ତିଆରି କରିଥିବା ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥା, କୋଠାବାଡ଼ି ଓ ମନ୍ଦିର ସବୁର ଅବଶେଷ ଏବେ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଇନ୍‌କା ଅର୍ଥନୀତି ପ୍ରଧାନତଃ କୃଷିଭିତ୍ତିକ ଥିଲା । ସମାଜରେ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକ ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ଓ ବସ୍ତ୍ର ଉତ୍ପାଦନ କରିପାରୁଥିଲା । ଇନ୍‌କା ଧର୍ମରେ ପ୍ରକୃତି ପୂଜାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି ।

୧୫୩୫ ମସିହା ବେଳକୁ ସ୍ପେନୀୟମାନେ ଆସି ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେଣି । ସେମାନେ କ୍ରମେ ଇନ୍‌କା ସାମ୍ରାଜ୍ୟକୁ ନିଜ ଅକ୍ତିଆରକୁ

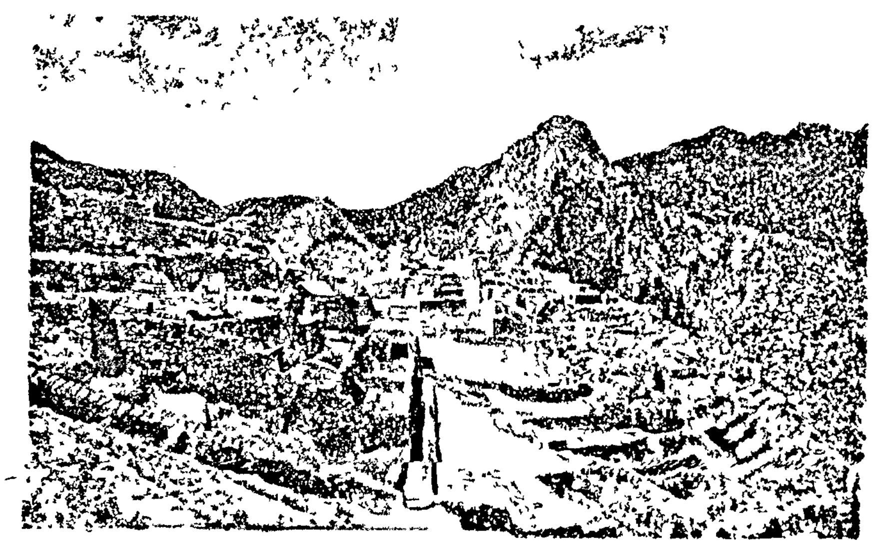

ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା ମହାଦେଶର ପେରୁ ଦେଶରେ ପ୍ରାୟ ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ଇନ୍‌କା ସହର 'ମାଚୁପିଚୁ'ର ଭଗ୍ନାବଶେଷ ।

ନେଇ ଆସିଲେ ଓ ସ୍ପେନୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାକୁ ଖଣ୍ଡ ବିଖଣ୍ଡିତ କରିପକାଇଲେ । ଆଣ୍ଡିଜ ପର୍ବତମାଳା ଅଞ୍ଚଳରେ ରହୁଥିବା ଆଜିର କେଚୁଆ ଭାଷୀ କୃଷକମାନେ ହେଲେ ଇନ୍‌କାମାନଙ୍କ ବଂଶଧର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା, ସ୍ଥାପତ୍ୟ କଳା

▷ ▷

ଇନ୍‌କିଲାବ-ଜିନ୍ଦାବାଦ

୧୯୩୦ ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ 'ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ' ଚାଲିଲା ଓ ଇଂରେଜ ମାନଙ୍କ ହାତରୁ ଭାରତକୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବହୁ ଲୋକ ପ୍ରାଣ-ଦେଲେ, ସେତେବେଳେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ଏହି ଧ୍ୱନି ଦେଇ ଭାରତର ସହରକୁ ସହର, ଗାଁକୁ ଗାଁ ବୁଲୁଥିଲେ । ୧୯୨୯ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ୮ ତାରିଖ ଦିନ ଦିଲ୍ଲୀରେ କେନ୍ଦ୍ର ଆସେମ୍ବ୍ଲିର ବୈଠକ ବସିଥିଲା ବେଳେ ଦର୍ଶକ ଗ୍ୟାଲେରୀରୁ ଗୋଟାଏ ବୋମା ଆସି ଆସେମ୍ବ୍ଲିକକ୍ଷ ମଝିରେ ପଡ଼ିଲା । ସେହି ବୋମାମାଡ଼ କରିଥିଲେ ବିପ୍ଳବୀ ଭଗତ ସିଂହ ଓ ତାଙ୍କ ସାଥୀ ବଟୁକେଶ୍ୱର ଦତ୍ତ । ସେମାନେ ଚିତ୍କାର କରୁଥା'ନ୍ତି—"ଇନ୍‌କିଲାବ ଜିନ୍ଦାବାଦ୍" । ବୋମା ପକାଇ ସାରି ଭୟରେ ସେଠାରୁ ପଳାଇ ନଯାଇ 'ଛାତି ଫୁଲାଇ' ନିର୍ଭୟରେ ଠିଆ ହୋଇ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ପାଟିରେ ଏହି ଧ୍ୱନି ଦେଉଥା'ନ୍ତି ।

ଯେଉଁଦିନ ସେମାନଙ୍କ ବିଚାର ହେଲା ସେଦିନ ସେମାନେ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ କହିଲେ—"କୌଣସି ଇଂରେଜଙ୍କୁ ମାରିବା ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିଲା । ଯଦି ସେମିତି ଥାଆନ୍ତା ତାହାହେଲେ ସେହି ହଲ୍‌ରେ ଥିବା ବହୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଇଂରେଜ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସହଜରେ ହତ୍ୟା କରି ହୋଇଥା'ନ୍ତା । ନିଜର ଜୀବନକୁ ପାଣି ଛଡ଼ାଇ ଆମେ ଏହି ବୋମା ଫୁଟାଇ, ବିଦେଶୀ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲୁ ଯେ ସେମାନେ ଏ ଦେଶରେ ଆଉ ଅଧିକ କାଳ ରହିପାରିବେ ନାହିଁ । ବିଦେଶୀ ସରକାର ଆମର ଏହି କଥା ଶୁଣିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ—ସତେ ଯେପରିକି ସେମାନଙ୍କ କାନକୁ ଏହା ଶୁଣାଯାଉ ନଥିଲା । ବୋମା ଫୁଟିବା ବେଳେ ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ହେଲା ତାକୁ କୌଣସି ଅକ୍ଷମ ଲୋକ ମଧ୍ୟ ଶୁଣି-ପାରିବ । ଆମେ ଦୁଇଜଣ ସାମାନ୍ୟ ଲୋକ । ଆମକୁ ଫାଶୀ ଦେଇଦେଲେ ଭାରତର ଲୋକଙ୍କର ମନବଳ 'ତୁମେ' ଭାଙ୍ଗି ଦେଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯେତେ ସଂଖ୍ୟକ ଫାଶୀ ଖୁଣ୍ଟ ପୋତିଲେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟାଏ ଜାତିର ମନକୁ ଚପାଇ ଦେଇପାରିବ ନାହିଁ ।" ଇନ୍‌କିଲାବଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ଫାରସୀ ଶବ୍ଦ । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ବିପ୍ଳବ' । 'ଜିନ୍ଦାବାଦ'ର ଅର୍ଥ 'ଦୀର୍ଘଜୀବୀ ହେଉ' । ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟ ଜୀବନର ଇତିହାସରେ ଏହି ଶବ୍ଦ ଦୁଇଟି ଅତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ଦଖଲ କରି ଯାଇଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, ବିପ୍ଳବ

▷ ▷

ଇନ୍‌ଫର୍ମେସନବିଜ୍ଞାନ

ଇନ୍‌ଫର୍ମେସନ ବା ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ତାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ସଞ୍ଚୟ କରିବା ଓ ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ଢଙ୍ଗରେ ତା'ର ସଞ୍ଚାଳନ କରାଇବା ନିମନ୍ତେ ଥିବା ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ତଥା ବାଣିଜ୍ୟିକ ଶୃଙ୍ଖଳା ହେଲା ଇନ୍‌ଫର୍ମେସନବିଜ୍ଞାନ । ଲାଇବ୍ରେରୀବିଜ୍ଞାନ, କଂପିଉଟରବିଜ୍ଞାନ, ସାଇବରନେଟିକ୍ସ, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଟେକ୍‌ନୋଲଜି ସବୁରେ ଥିବା ଧାରଣା, ଚିନ୍ତା ତଥା ପ୍ରଣାଳୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ଏକତ୍ରିତ କରି ସେଥିରୁ ସୁଚିନ୍ତିତ ତଥା ଉପଯୋଗୀ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନିୟମ ବାହାର କରିଦେବା ଦିଗରେ ଏହି ବିଜ୍ଞାନ ଉଦ୍ୟମ କରିଥାଏ । ତଥ୍ୟର ଷ୍ଟୋରେଜ, କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ଓ ରିଟ୍ରାଇଭାଲ—ଏହି ତିନି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇନ୍‌ଫର୍ମେସନବିଜ୍ଞାନର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ନୂଆ ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ତିଆରି କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନୂଆ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀର ବିକାଶ ସାଧନ କରିବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

କଂପିଉଟର, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ମାନବଜ୍ଞାନ, ତଥ୍ୟ

▷ ▷

ଇନ୍‌ଫ୍ରାରେଡ୍ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍

ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ଇନ୍‌ଫ୍ରାରେଡ୍ ବା ଅବରକ୍ତ ଆଲୋକସ୍ତର ସାହାଯ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱର ଅଧ୍ୟୟନ ନିମନ୍ତେ ଏହି ମହାକାଶଯାନଟିକୁ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ନେଦରଲାଣ୍ଡ ଓ ଇଂଲଣ୍ଡର ମହାକାଶ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ୧୯୮୩ ମସିହା ଜାନୁଆରୀ

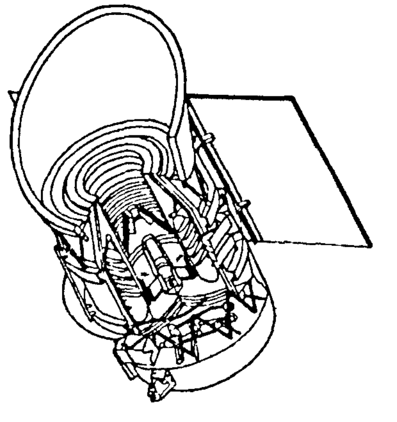

ଇନ୍‌ଫ୍ରାରେଡ୍ ବା 'ଇରାସ' ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍‌ର ଡିଜାଇନ । ବିଶ୍ୱ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ମାନବଜ୍ଞାନର ବିକାଶରେ ଏହି ଯାନଟିର ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଦାନ ରହିଛି ।

୨୫ ତାରିଖ ଦିନ ମହାକାଶକୁ ଛଡ଼ାଯାଇଥିଲା । ଯାନଟି ସମଗ୍ର ମହାକାଶକୁ ଚାରୋଟି ୱେଭ୍-ଲେଙ୍ଗ୍‌ଥ୍ ବା ତରଙ୍ଗ ଦୈର୍ଘ୍ୟରେ ବିଭକ୍ତ କରି ସର୍ଭେ କରିଥିଲା । ଏହାଫଳରେ ଯେଉଁ ତଥ୍ୟ ମିଳିଛି ତାହା ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନର କେତେକ ବିଭାଗରେ ମୌଳିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣି ଦେଇଛି । ଗୋଟିଏ ୫୭ ସେଣ୍ଟିମିଟର ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ଟେଲିସ୍କୋପ, ଅତିମାତ୍ରାରେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ୬୨ଟି ଇନ୍‌ଫ୍ରାରେଡ୍

ଓ ୮ଟି ଦୃଶ୍ୟମାନ ଆଲୋକ ଡିଟେକ୍ଟର ବା ସଂସୂଚକ ଏଥିରେ ଗବେଷଣା ନିମନ୍ତେ ଖଞ୍ଜା ଯାଇଥିଲା । ବିଶ୍ୱରେ–୨୬୩ ସେଲ୍‌ସିଅସ୍‌ରୁ+୭୨୬ ସେଲ୍‌ସିଅସ୍ ତାପମାତ୍ରାରେ ଘଟୁଥିବା ବାଷ୍ପୀୟ ଓ ଧୂଳିପଟଳୀୟ ବିକିରଣ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଜାଣିବାକୁ ଏହି ପ୍ରୋବ୍ ଉଦ୍ୟମ କରିଛି—କାରଣ ଏହି ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଇନ୍‌ଫ୍ରାରେଡ୍‌ରେ ହିଁ ଉର୍ଜା ବିକିରଣ କରୁଥିବାରୁ ଆଲୋକର ଅନ୍ୟ ତରଙ୍ଗ ଦୈର୍ଘ୍ୟର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଠାବ କରାଯିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ବିଶ୍ୱ, କସ୍‌ମସ୍, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ

ᐅᐅ

ଇନ୍‌ଫ୍ଲୁଏଞ୍ଜା

ଯେଉଁ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖିଲେ ଏହି ରୋଗ ହୋଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ ତାହାହେଲା ନିଶ୍ୱାସ ପଥ ଦରଜ ହୋଇଯିବା, ଦେହ ହାତ ଘୋଳାବିନ୍ଧା ହେବା, ମୁଣ୍ଡ ବଥାଇବା, ପେଟ ଦରଜ ହୋଇଯିବା ତଥା ଜ୍ୱର ଓ ସର୍ଦ୍ଦି । ଯେତେବେଳେ ଏସବୁ ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରକାଶ ପାଏ, ସେତେବେଳେ

ଗୋଟିଏ ଧରଣର ଇନ୍‌ଫ୍ଲୁଏଞ୍ଜା ଭୂତାଣୁର 'ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ମାଇକ୍ରୋଗ୍ରାଫ୍ । ସେକାଳର ସୋଭିଏତ୍ ଇଉନିଅନ୍‌ର ଭାଇରୋଲଜିବିତ୍‌ମାନେ ଏହାକୁ ପ୍ରଥମେ ଠାବ କରିଥିଲେ ।

ରୋଗୀ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଏ । ଗୋଟିଏ ରକମର ଭୂତାଣୁ ବା ଭାଇରସ୍ ଇନ୍‌ଫ୍ଲୁଏଞ୍ଜା ରୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରଥା'ନ୍ତି । କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ରୋଗ ଦେଖାଦେଲେ ବହୁଲୋକ ଏଥିରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଥାଆନ୍ତି । ଥରେ ଥରେ ଦେଶକୁ ଦେଶ ଏହା ବ୍ୟାପିଯାଏ । ଏ ରୋଗ ଧରିବାକୁ ବୟସର ବାଛ ବିଗ୍ଚର ନାହିଁ—ପିଲା, ବଡ଼ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହୁଏ । ଗ୍ଚରି ପାଞ୍ଚ ଦିନରେ ରୋଗଲକ୍ଷଣ କମି ଆସେ । ସାଧାରଣତଃ ଲୋକ ଏଥିରେ ମରନ୍ତି ନାହିଁ । ବୁଢ଼ାମାନଙ୍କୁ ଏହା ସାଙ୍ଗରେ ଯଦି ନିଉମୋନିଆ ଧରିଯାଏ, ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିପଦର କାରଣ ହୋଇଉଠେ ଓ କେତେକ ହୁଏତ ମରିଯାଆନ୍ତି । ଇନ୍‌ଫ୍ଲୁଏଞ୍ଜାକୁ ଭଲ କରିବା ପାଇଁ ସେମିତି କିଛି ଖାସ୍ ଔଷଧ ନାହିଁ । ଲକ୍ଷଣ ଦେଖି ଚିକିତ୍ସକମାନେ ଚିକିତ୍ସା କରିଥା'ନ୍ତି । ୧୯୯୭ ମସିହା ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧରେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଦେହରେ ଇନ୍‌ଫ୍ଲୁଏଞ୍ଜା ଭୂତାଣୁକୁ ପ୍ରତିହତ କରିପାରୁଥିବା ଗୋଟିଏ ରାସାୟନିକ ଯୌଗିକର ସଫଳ ପରୀକ୍ଷା କରାଗଲାଣି । ମନୁଷ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିକଟରେ ଏହା ପରୀକ୍ଷିତ ହେବ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଭୂତାଣୁ, ଜ୍ୱର

ᐅᐅ

ଇନ୍‌ସୁରାନ୍‌ସ୍

ବ୍ୟବସାୟ, ବାଣିଜ୍ୟ, ଶିଳ୍ପ, ଉଦ୍ୟୋଗ, ଘରୋଇକାରଣ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟ ବହୁ ପ୍ରକାର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଘଟୁଥିବା କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ କ୍ଷତିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ଇନ୍‌ସୁରାନ୍‌ସ୍ ବା ବୀମା କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥିରେ ବୀମା ପ୍ରିମିଅମ ବା କିସ୍ତି ପଇଠ କରି ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ଆର୍ଥିକ କ୍ଷତି ନିମନ୍ତେ ଚୁକ୍ତି କରାଯାଏ, ଯାହା କି ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ବୀମା କଂପାନୀ ଚୁକ୍ତିକାରୀଙ୍କୁ ଭରଣା କରିଥା'ନ୍ତି । କିସ୍ତି ଦେଲାପରେ ବୀମାକାରୀଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ପଲିସି ବା ଇନ୍‌ସୁରାନ୍‌ସ୍ କଭରନୋଟ୍ ମିଳିଥାଏ ଓ ସାଧାରଣତଃ ସେହି ନୋଟ୍‌ରେ ଉଲ୍ଲେଖଥିବା କ୍ଷତିସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହିଁ କେବଳ କ୍ଷତିପୂରଣ ମିଳିଥାଏ । ଜୀବନବୀମା ଦ୍ୱାରା ଜଣକ ଜୀବନକୁ ଇନ୍‌ସୁରାନ୍‌ସ୍ କରାଯାଇଥାଏ । ଇନ୍‌ସୁରାନ୍‌ସ୍ ବହୁ ପ୍ରକାରର ଅଛି । ଭବିଷ୍ୟତରେ ବିପୁଳ ପରିମାଣର କ୍ଷତି ଭରଣା ନିମନ୍ତେ ଅତ୍ୟଧିକ ପରିମାଣର ବୀମା ଅର୍ଥ ଯେଉଁଠି ଜଡ଼ିତ ଥାଏ, ଗୋଟିଏ ବୀମା ସଂସ୍ଥା ବଦଳରେ ସେଠି ରିସ୍କ ବା କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ବହୁ କଂପାନୀ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ବାଣ୍ଟିକରି ନେଇଯାଇଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଅର୍ଥନୀତି, ଦୁର୍ଘଟଣା, ସମାଜ, ବାଣିଜ୍ୟ

ᐅᐅ

ଇନ୍‌ସୁଲିନ

ରକ୍ତଶର୍କରାର ମାତ୍ରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା ଏହି ହରମୋନ ଅଗ୍ନ୍ୟାଶୟରେ ତିଆରି ହୁଏ ଓ ଯେତେବେଳେ ରକ୍ତରେ ଶର୍କରାର ପରିମାଣ ବଢ଼ିଯାଇଥାଏ, ସେତିକିବେଳେ ହିଁ ଶରୀରରେ ଏହାର କ୍ଷରିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ । ରକ୍ତରେ ଶର୍କରା କମିଗଲେ କିନ୍ତୁ ଇନ୍‌ସୁଲିନ୍ କ୍ଷରିବା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଉଥିବାରୁ ସେ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଯକୃତ ଗ୍ଳୁକୋଜ ଆକାରରେ ରକ୍ତ ଦେହକୁ ଶର୍କରା ଛାଡ଼ି ଦେଇଥାଏ । ଇନ୍‌ସୁଲିନଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ସରଳ ପ୍ରୋଟିନ । ଏହାର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ଜୀବକୋଷ ଶରୀର ପାଇଁ ଉର୍ଜା ସୃଷ୍ଟି କରିଥା'ନ୍ତି । ମାଂସପେଶୀରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ପ୍ରୋଟିନ ଗୁଡ଼ିକ ନିମନ୍ତେ ଆମିନୋଏସିଡକୁ ଉପଯୋଗ କରିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ମଧ୍ୟ ଇନ୍‌ସୁଲିନ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଶରୀରରେ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହୁଥିବା କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍, ଗ୍ଳାଇକୋଜେନ୍‌କୁ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ

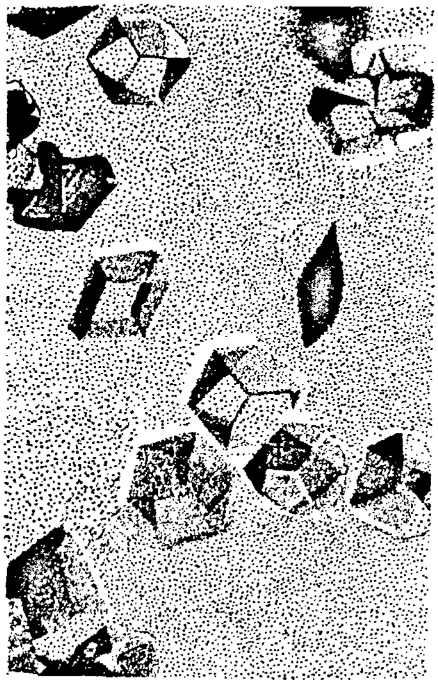

ରିକମ୍ବିନାଣ୍ଟ ଡିଏନ୍ଏ ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ଉପଯୋଗ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ହ୍ୟୁମାନ ଇନ୍‌ସୁଲିନ କ୍ରାଇଷ୍ଟାଲ ସମୂହର ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ମାଇକ୍ରୋଗ୍ରାଫ୍ ।

ଯକୃତରେ ଗ୍ଚଲୁଥିବା ଗ୍ଳୁକୋଜ ରୂପାନ୍ତରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଅଗ୍ନ୍ୟାଶୟରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ହରମୋନ ଗ୍ଳୁକାଗନ କିନ୍ତୁ ଇନ୍‌ସୁଲିନ୍‌ର କ୍ରିୟାକୁ ବ୍ୟାହତ କରିଥାଏ ।

ଶରୀରରେ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ଇନ୍‌ସୁଲିନ ତିଆରି ନ ହେବା ଅବସ୍ଥାଟି ହେଲା 'ଡାଇବେଟିସ' ବା ବହୁମୂତ୍ର । ଯେଉଁମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଡାଇବେଟିସ ଅବସ୍ଥାଟି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବାହାରକୁ ଗ୍ଚଲିଯାଇଥାଏ, ସେମାନଙ୍କୁ ଇନ୍‌ସୁଲିନ୍ ଦେଇଦିଆଯାଏ ସେହି ଅବସ୍ଥାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରଖିବା ପାଇଁ । ଏଭଳି ଇନ୍‌ସୁଲିନ୍‌କୁ ସାଧାରଣତଃ ଗୋରୁ, ଘୁଷୁରୀ, କିମ୍ବା ମେଣ୍ଢାଙ୍କ ଅଗ୍ନ୍ୟାଶୟରୁ ତିଆରି କରାଯାଇଥାଏ । ୧୯୨୧ ମସିହାରେ କାନାଡ଼ା ଦେଶର ଦୁଇଜଣ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏହାକୁ ପ୍ରଥମ କରି ଚିହ୍ନିଥିଲେ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଯେଉଁ ଅତି ଉପକାରୀ ହ୍ୟୁମାନ ଇନ୍‌ସୁଲିନ୍ ଡାଇବେଟିସ

ରୋଗୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମିଳୁଛି, ତାହାକୁ, କେତେକ ବାକ୍‌ଟେରିଆଙ୍କୁ ଜେନେଟିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଦେବା ଦ୍ୱାରା ତିଆରି କରାଯାଇ ପାରିଛି । ପଶୁଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳୁଥିବା ଇନ୍‌ସୁଲିନ ତୁଳନାରେ ଏହା ଅତିମାତ୍ରାରେ ବିକଶିତ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନୋଲଜି, ମାନବ ଶରୀର, ଡାଇବେଟିସ, ଅଗ୍ନ୍ୟାଶୟ, ଜୀବ-ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ

▷ ▷

‘ଇନ୍‌ସେଷ୍ଟ’

ରକ୍ତ ବା କୌଟୁମ୍ବିକ ସଂପର୍କ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଯୌନ ସଂପର୍କ । ଆମ ଭାଷାରେ ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ନାନାବିଧ ଅର୍ଥ ରହିଛି— ଅଗମ୍ୟ ଗମନ, ନିଷିଦ୍ଧ ସଙ୍ଗମ, କୌଟୁମ୍ବିକ ବ୍ୟଭିଚାର ଆଦି ହେଲା ସେଥିଭିତରୁ କେତେକ । ଆଇନ ଓ ପ୍ରଥା—ଏ ଉଭୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏଭଳି ସଂପର୍କ ରଖୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ବିବାହ ନିଷିଦ୍ଧ ହୋଇଥିବାରୁ, ପୃଥିବୀର ସବୁ ସମାଜରେ ‘ଇନ୍‌ସେଷ୍ଟ ଧରଣର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ’କୁ ଗୋଟାଏ ସନ୍ତ୍ରାସମୟ, ବିଭୀଷିକାମୟ ଘଟଣା ଭାବରେ ଧରାଯାଇଥାଏ । ଆଧୁନିକ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱବିତ୍ ମାନଙ୍କ ମତରେ ନିଷିଦ୍ଧ ସଙ୍ଗମ ହେଲା ଗୋଟାଏ ଧରଣର ସଂବେଗାତ୍ମକ ଅସୁବିଧା । ନୃତତ୍ତ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ନିଷେଧାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ଶାସ୍ତ୍ରଗତ ଭାବେ ଧରାଯାଇଛି ।

ଜେନେଟିକୀୟ, ଐତିହାସିକ ଓ ସାମାଜିକ କାରଣ ଗୁଡ଼ିକର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି କେଉଁଥିପାଇଁ ବେଳେବେଳେ ରକ୍ତ ସଂପର୍କୀୟଙ୍କ ଭିତରେ ଏଭଳି ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଯାଏ, ତା'ର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମାଧାନ ଖୋଜାଯିବା ନିମନ୍ତେ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଉଦ୍ୟମ ହେଉଛି । କୌଣସି ପ୍ରକାର ସଂସ୍କୃତି-ସଂପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି ପକ୍ଷରେ ଏହା କରିବାର କାହିଁକି ‘ଆବଶ୍ୟକତା’ ଦେଖାଦିଏ, ସେ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଗବେଷଣା ଚାଲୁରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସମାଜ, ମାନବୀୟ ଯୌନ ବ୍ୟବହାର, ଆଇନ, ନୃତତ୍ତ୍ୱ, ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ, ଜେନେଟିକ୍‌ସ, ଆବେଗ

▷ ▷

ଇନର୍‌ସିଆ

ବସ୍ତୁର ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟତା ବା ସ୍ଥିତାବସ୍ଥା ରକ୍ଷା କରିବାର ଗୁଣ । ଲାଟିନ ଭାଷାରେ ଏହି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଲା ‘ଅଳସୁଆମି’ । ଆରିଷ୍ଟଟଲଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସ ଅନୁଯାୟୀ, ଗୋଟିଏ ପିଣ୍ଡ ବା ବସ୍ତୁର ସ୍ୱାଭାବିକ ତଥା ପ୍ରାକୃତିକ ଅବସ୍ଥା ହେଲା ସ୍ଥିର ରହିବା ବୋଲି ବହୁକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜ୍ଞାନଜଗତରେ ଧାରଣା ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପରେ ନିଉଟନଙ୍କ ‘ପ୍ରଥମ ଗତି ନିୟମ’ ଏହି ଧାରଣାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଦେଲା । ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁର ସ୍ୱାଭାବିକ ଅବସ୍ଥା ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ ବୋଲି ସେ ଏଥିରେ କହିଲେ । ତେଣୁ ବାହ୍ୟ ଶକ୍ତି ପ୍ରୟୋଗ ନ ହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେ କୌଣସି ପିଣ୍ଡ ସ୍ଥିର ଥାଏ କିମ୍ବା ଯଦି ଗତିଶୀଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଏ, ତାହା ଗୋଟିଏ ସରଳରେଖାରେ ସମଗତିରେ ଓ ଏକ ବେଗରେ ହିଁ ରହିଥାଏ । ମାତ୍ର କୌଣସି ବଳପ୍ରୟୋଗ ନ ହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥିର ବସ୍ତୁଟି ସେହିଭଳି ନିଶ୍ଚଳ ଥାଏ । ଗତିଶୀଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବାହ୍ୟ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ନ ହେଲେ ତାହା ସେହିପରି ସମାନ ଗତିରେ ଚାଲିଥିବ । ପିଣ୍ଡଟିର ଏହି ଅବସ୍ଥା ପରିବର୍ତ୍ତନ କଥା ଇନର୍‌ସିଆ ଯୋଗୁଁ ସମ୍ଭବ ହେଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ବଳ

▷ ▷

ଇନର୍‌ସୀୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଏହି ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସାହାଯ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବାହ୍ୟ ସଂପର୍କ ରକ୍ଷା ନ କରି ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଯାନର ସ୍ଥିତି, ଗତି ଓ ତ୍ୱରଣକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରାଯାଇପାରେ । ସାଧାରଣତଃ ରକେଟ୍, ବୁଡ଼ାଜାହାଜ ଓ କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକରେ ଏଭଳି କରିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥାଏ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଆକ୍‌ସିଲେରୋମିଟର, କଂପିଉଟର ଓ ଗାଇରୋସ୍କୋପ୍ ହେଲେ ଇନର୍‌ସୀୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମୂଳପିଣ୍ଡ । ଏହି ତିନୋଟି ଯନ୍ତ୍ରରୁ ମିଳୁଥିବା ଅତିମାତ୍ରାରେ ନିର୍ଭୁଲ ତଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଯାନଟିର ନାଭିଗେସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇପାରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ବୁଡ଼ାଜାହାଜ, କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର, ମହାକାଶଯାନ, ରୋବୋଟିକ୍‌ସ

▷ ▷

ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ
(୧୯୧୭-୮୪)

ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତରେ ତିନିଥର ଲାଗି ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆସନରେ ବସିଛନ୍ତି । ୧୯୮୪ ମସିହା ଅକ୍‌ଟୋବର ୩୧ ତାରିଖ ଦିନ ତାଙ୍କ ଜୀବନରକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଜଣେ ପ୍ରହରୀ ତାଙ୍କୁ ଗୁଳିକରି ହତ୍ୟା କରିଦେଇଥିଲା ।

ଇନ୍ଦିରାଙ୍କ ପିତା ଜବାହରଲାଲ ନେହରୁ ଭାରତର ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସେନାପତି ଓ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ । ଜବାହରଲାଲଙ୍କର ପିତା ମୋତିଲାଲ ନେହରୁ ଥିଲେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କର ସହକର୍ମୀ । ସେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଝାସଦେଇ ବହୁତ କିଛି ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ଇନ୍ଦିରାଙ୍କ ପୁତ୍ର ରାଜୀବ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଥିଲେ ।

ଜୀବନର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ

ଇନ୍ଦିରା ଶାନ୍ତିନିକେତନରେ ଥିବା ବିଶ୍ୱଭାରତୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠ ପଢ଼ିଥିଲେ ଓ ତାହାପରେ ଇଂଲଣ୍ଡ ଯାଇ ଅକ୍‌ସଫୋର୍ଡ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢ଼ିଲେ । ୧୯୪୨ ମସିହାରେ ସେ ଫିରୋଜ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବାରୁ ତାଙ୍କର ନାମ ରହିଲା ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ । ପଣ୍ଡିତ ନେହରୁଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଲାଲବାହାଦୂର ଶାସ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ । ୧୯୬୬ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ହଠାତ୍ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯିବାରୁ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ । ତାଙ୍କ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀତ୍ୱରେ ଲୋକଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ଲାଗି ବହୁତ କିଛି କରାଯାଇଥିଲା । ବ୍ୟାଙ୍କ ଜାତୀୟକରଣ ଓ ରାଜାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ପ୍ରିଭିପର୍ସ ଉଚ୍ଛେଦର ଉଦାହରଣ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ପରେ ‘ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତି’ ଜାରୀଭଳି ରାଜନୀତି ତଥା ସମ୍ବିଧାନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ଅତିମାତ୍ରାରେ ସମାଲୋଚିତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ କଂଗ୍ରେସ ଦଳର ସର୍ବମୟ କର୍ତ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଭାରତୀୟ ରାଜନୈତିକ ଦୃଶ୍ୟପଟ୍ଟରେ ତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିର ଗୁରୁତ୍ୱ ଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତ, କଂଗ୍ରେସ, ଶିଖ ଧର୍ମ, ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, ‘ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତି’, ଗଣତନ୍ତ୍ର, ସମ୍ବିଧାନ, ଏକାଧିପତ୍ୟବାଦ

▷▷

ଇନ୍ଦ୍ର

ମୁଖ୍ୟ ବୈଦିକ ଦେବତା । ଋଗ୍ ବେଦରେ ୨୫୦ଟି ସୂକ୍ତରେ କେବଳ ଏହି ଦେବତାଙ୍କୁ ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଅନ୍ୟ ବହୁ ସୂକ୍ତରେ ମଧ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁ, ଅଗ୍ନି ଆଦି ଦେବତାଙ୍କ ସହ ଏହାଙ୍କର ଅର୍ଚ୍ଚନା କରାଯାଇଛି । ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ବିପୁଳ ମହତ୍ତ୍ୱ, ମହନୀୟ ଉତ୍କର୍ଷତା ତଥା ବିସ୍ତାରିତ ପ୍ରଭାବର ଉଲ୍ଲେଖ ଏହି ବେଦରେ ରହିଛି । ବିଭିନ୍ନ କର୍ମର ସମାପନ କରିପାରିଥିବାରୁ ସେହି ଅନୁସାରେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ନାମ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦେବତାଙ୍କୁ ଦେଇଦିଆଯାଇଛି । ଭାରତୀୟ ପୁରାଣ ଗୁଡ଼ିକରେ କିନ୍ତୁ ବେଦରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଚ୍ଚଆସନ ଇନ୍ଦ୍ର ପାଇନାହାନ୍ତି ଓ ସେ ସବୁରେ ତାଙ୍କ ଚରିତ୍ରକୁ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ସାଧାରଣ ନୈତିକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦୋଷଯୁକ୍ତ କରି ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଜୈନ ଓ ବୌଦ୍ଧ ପୁରାଣଶାସ୍ତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଭୂମିକା ରହିଛି । ଯେତେବେଳେ ମହାବୀର ଜୈନ ସାଂସାରିକ ଜୀବନ ତ୍ୟାଗ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିଜର ମସ୍ତକରୁ କେଶଛେଦନ କରିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଦେବତା ମାନଙ୍କରମୁଖ୍ୟ ଭାବେ ଇନ୍ଦ୍ର ସେହି କେଶକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ବୋଲି ଜୈନ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି । ଭାରତୀୟ କଳାରେ ଅଧିକାଂଶ

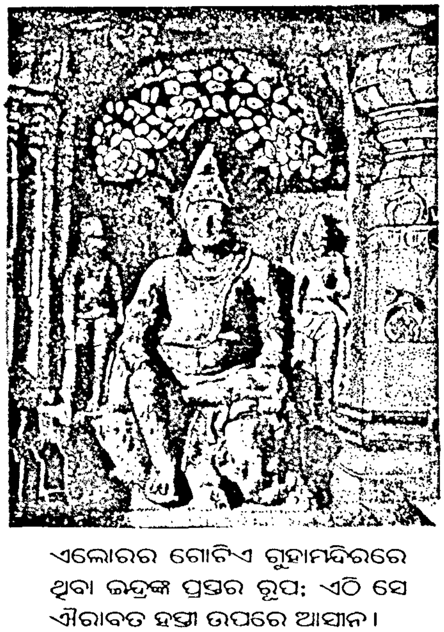

ଏଲୋରାର ଗୋଟିଏ ଗୁହାମନ୍ଦିରରେ ଥିବା ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତର ରୂପ: ଏଠି ସେ ଐରାବତ ହସ୍ତୀ ଉପରେ ଆସୀନ ।

ସମୟରେ ଏହାଙ୍କୁ ଶ୍ୱେତ ଐରାବତ ହସ୍ତୀକୁ ଆରୋହଣ କରିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଚିତ୍ରିତ କରାଯାଇଛି ବା ଦେଖାଇଦିଆଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ, ଋଗ୍ ବେଦ, ପୁରାଣଶାସ୍ତ୍ର, ଜୈନ ଧର୍ମ, ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମ

▷▷

ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ

ବର୍ଷା ଜଳବିନ୍ଦୁର ପ୍ରତିଫଳନ ତଥା ପ୍ରତିସରଣ ବା ଅପବର୍ତ୍ତନ ଫଳରେ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁର ଶୋଭା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ସାଧାରଣ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ—ଶ୍ୱେତ ଆଲୋକଟି ସବୁ ବର୍ଣ୍ଣ, ସବୁ ରଙ୍ଗର ଗୋଟିଏ ମିଶ୍ରଣ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ଗୋଟିଏ ସ୍ୱଚ୍ଛ ମାଧ୍ୟମରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱଚ୍ଛ ମାଧ୍ୟମକୁ ଗତି କରିଗଲେ

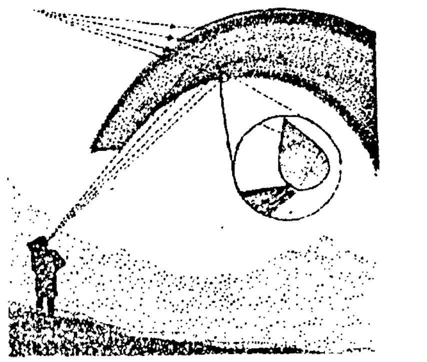

ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ କିଭଳି ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ।

ଏଥିରେ ଥିବା ରଙ୍ଗସବୁ ଅପବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କୋଣରେ ବକ୍ର ହୋଇଯାଆନ୍ତି ବା ବାଙ୍କି ଯାଇଥା'ନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଲୋହିତ ରଙ୍ଗ ସବୁଠାରୁ କମ୍ ଓ ବାଇଗଣି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବାଙ୍କି ଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଯେତେବେଳେ ଆଲୋକ ରଶ୍ମି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷା ଜଳବିନ୍ଦୁ ଭିତର ଦେଇ ଗତି କରିଯାଏ, ତାହା ସେତେବେଳେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣର କିରଣପୁଞ୍ଜରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଏ ଓ ସେହି କିରଣ ପୁଞ୍ଜ ଦର୍ପଣ ଭଳି ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଉଥିବା ଜଳବିନ୍ଦୁର ବକ୍ରପୃଷ୍ଠରୁ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଯାଏ । ଏହାପରେ ସେହି କିରଣ ପୁଞ୍ଜ ପ୍ରତିସରିତ ହୋଇଯାଇ ସେଥିରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଣ୍ଣର ଗତିପଥ ଭିନ୍ନ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଆକାଶର ପ୍ରତିସ୍ତରରେ କୋଟି କୋଟି ବର୍ଷା ଜଳବିନ୍ଦୁ ରହିଥିବାରୁ ଏଭଳି ବାରମ୍ବାର ଘଟି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ବର୍ଷା ଭିତରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ରଙ୍ଗ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ରୂପରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ 'ଧନୁ'ର ବାହାରେ ଲୋହିତ ଓ ଭିତରେ ବାଇଗଣି ରହିଥିଲାବେଳେ ଏ ଉଭୟଙ୍କ ଭିତରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରଙ୍ଗ ରହିଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଲୋକ, ସାହିତ୍ୟ, ବର୍ଷା

▷▷

ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ

ଏହି ନଦୀଟି କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲାର ପାହାଡ଼ିଆ ଇଲାକାରୁ ବାହାରି ଅବିଭକ୍ତ କୋରାପୁଟ ଜିଲା ଭିତର ଦେଇ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ବସ୍ତର ଅଞ୍ଚଳକୁ ବହିଯାଇଛି ଓ ଜଗଦଲପୁର ସହରର ଉତ୍ତରରେ ଅତି ମନୋରମ ଚିତ୍ରକୁଣ୍ଡ ନାମକ ପ୍ରପାତ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ପ୍ରାୟ ୫୩୦ କିଲୋମିଟର ଗତି କରିବା ପରେ ଏହା ଗୋଦାବରୀ ନଦୀ ସହିତଯାଇ ମିଶିଛି । ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ ନଦୀରେ ଯେଉଁ ବହୁମୁଖୀ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି, ତାହା ଫଳରେ ବହୁ ପରିମାଣର ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ମିଳିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକ ବିରାଟ ଅଞ୍ଚଳକୁ କୃଷି ପାଇଁ ପାଣି ଯୋଗାଇ ଦେଇହେବ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ନଦୀ, ଜଳବିଦ୍ୟୁତ୍

▷▷

ଇନ୍ଦ୍ରି

ଆଫ୍ରିକାର ପୂର୍ବ ଉପକୂଳରେ, ଭାରତ ମହାସାଗରରେ ଥିବା ମାଡାଗାସ୍କାର ଦ୍ୱୀପର ଉତ୍ତର ପୂର୍ବ ଅଂଶର ଘଞ୍ଚ ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ଅରଣ୍ୟରେ ଏହି ବିରଳ ମାଙ୍କଡ଼ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଏହାର ଶରୀର ତୁଳନାରେ ହାତ, ଗୋଡ଼ ଗୁଡ଼ିକ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଲମ୍ବା । ଲମ୍ବରେ ପ୍ରାୟ ୭୦ରୁ ୭୫ ସେଣ୍ଟିମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଥିଲାବେଳେ ପ୍ରାପ୍ତବୟସ୍କ ଇନ୍ଦ୍ରିର ଓଜନ ୭ରୁ ୧୦ କିଲୋଗ୍ରାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଖୁବ୍ କମ୍ ଛୁଆ ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ବନ୍ଦୀ ଅବସ୍ଥାରେ ବା ଚିଡ଼ିଆଖାନାରେ କୌଣସି ଇନ୍ଦ୍ରି ବଞ୍ଚି ରହିପାରିନାହାନ୍ତି । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବୃକ୍ଷବାସୀ ଏହି ଜୀବଟି ହେଲା ଦିବାଚର ।

ଇନ୍ଦ୍ରି

ମାଡାଗାସ୍କାରର ଜଙ୍ଗଲରେ କେତୋଟି ଇନ୍ଦ୍ରି ଆଜି ଅଛନ୍ତି ସେକଥା ସଠିକ ଭାବେ ଜଣାପଡୁନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେହି ସଂଖ୍ୟା ଅତିମାତ୍ରାରେ ସୀମିତ । ତେଣୁ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଶୀଘ୍ର ଲୋପ ପାଇଯିବାକୁ ବସିଥିବା ଜୀବଙ୍କ ଚିଠା 'ରେଡ୍ ଡାଟା ବୁକ୍'ରେ ଏହାକୁ ସ୍ଥାନ ଦେଇଦିଆଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ସଂରକ୍ଷଣ

ଇନ୍ଦ୍ରିୟ

ନିଜ ଦେହଟି କେମିତି କାମ କରୁଛି କେବଳ ସେତିକି ଜାଣିଦେଲେ ଗୋଟାଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ କହିଲେ କଅଣ ବୁଝାଏ ତାହା ବୁଝିହୋଇଯିବ । ମୁଣ୍ଡ ବା ଖପୁରି ଭିତରେ ମସ୍ତିଷ୍କ ରୂପକ ଗୋଟିଏ ନରମ ଅଙ୍ଗ ରହିଛି । ପରେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ସେହି ମସ୍ତିଷ୍କ ଭିତରେ ଏମିତିକା ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଦେହର ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ କାମ ସହଜରେ ହୋଇ ଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ମସ୍ତିଷ୍କ ପାଖରେ ବାହାରର ବହୁତ ଖବର ପହୁଞ୍ଚିବା ଦରକାର । ସେହିସବୁ *ଖବର ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଆମ ଦେହରେ ପାଞ୍ଚଟି* ପ୍ରମୁଖ ଅଙ୍ଗ ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି ।

ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ହେଲା ଆଖି, କାନ, ନାକ, ଚର୍ମ ଓ ଜିଭ । ଆଖି ଦେଖିଦେଲା କିଛି ଦୂରରେ ଗୋଟାଏ ଗୋଖର ସାପ ଯାଉଛି । ସେହି ଖବରକୁ ତାହା ନେଇ ମସ୍ତିଷ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଲା । ସେଇଠି ସ୍ଥିର କରାଯିବ ଲୋକଟି ଦଉଡ଼ି ପଳାଇବ ବା ଗୋଟାଏ ବାଡ଼ି ଧରି ସାପକୁ ବାଡ଼େଇଦେବ । ଶେଷରେ କଅଣ କରିବ ସେ ବିଷୟରେ ସେହି 'ମଗଜ' ବା ମସ୍ତିଷ୍କ ଭିତରେ ସ୍ଥିର କରାଯିବ । କାନ, ନାକ, ଚର୍ମ ଓ ଜିଭ ମଧ୍ୟ ସେହିଭଳି 'ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ' ଖବର ମଗଜ ଭିତରକୁ ପଠାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ଫଳରେ ଆମେ ଅନେକ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଯାଉଛୁ । ଏସବୁ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଗୁଡ଼ିକ ଯଦି ସାହାଯ୍ୟ ନକରନ୍ତି ତା ଉପରେ ଥିବା ଗୁରୁ ଦାୟିତ୍ୱ ମଣିଷର ମସ୍ତିଷ୍କ ତୁଲାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ପାଞ୍ଚଟିଯାକ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଙ୍କୁ ସମୟେ ସମୟେ 'ପଞ୍ଚେନ୍ଦ୍ରିୟ' ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମାନବ ଶରୀର, ଦର୍ଶନ, ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ, ଇନ୍ଦ୍ରିୟବାଦ

ଇନ୍ଦ୍ରିୟବାଦ

ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ ଅନୁସାରେ ଯାହା ସାହାଯ୍ୟରେ ପ୍ରାଣୀ ରୂପ, ରସ, ଗନ୍ଧ, ସ୍ପର୍ଶ ଓ ଶବ୍ଦ ବିଷୟରେ ଅନୁଭୂତି ବା ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରିଥାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦର୍ଶନ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ଇନ୍ଦ୍ରିୟର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚା ସବୁ ରହିଛି । ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନ ମତରେ ମଣିଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୧୧ଟି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ରହିଛି । ତଦନୁଯାୟୀ ଜ୍ଞାନେନ୍ଦ୍ରିୟ ଓ କର୍ମେନ୍ଦ୍ରିୟ—ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ପାଞ୍ଚଟି କରି ଥିଲାବେଳେ ମାନସ ବା ମନ ହେଲା ଏକାଦଶ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ, ଇନ୍ଦ୍ରିୟ, ଜୀବ

ଇନ୍ଧନ

ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥକୁ ଜାଳିଲେ ସେଥିରୁ ଉର୍ଜା ବା ଶକ୍ତି ମିଳିଥାଏ ତାହା ହେଲା ଇନ୍ଧନ । ଏହାକୁ 'ଜାଳେଣି' ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଜଳିବାବାକୁ 'ଦହନ କ୍ରିୟା' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଦହନକ୍ରିୟାରୁ ଜାତ ତାପଯୋଗୁଁ ଇନ୍ଧନ ଭିତରେ ଥିବା ଉର୍ଜା ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ଇନ୍ଧନ, ପଦାର୍ଥର ଥିବା ସବୁ ସାଧାରଣ ଅବସ୍ଥା ସ୍ତର ବା ଘନ, ତରଳ ଓ ଗ୍ୟାସ୍ ଅବସ୍ଥାରେ ମିଳିଥାଏ ।

ପୃଥିବୀରେ ଯେତେ ଇନ୍ଧନ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ତା'ର *ତିନିଭାଗ ମିଳେ କୋଇଲା, ତୈଳ ଓ* ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍‌ରୁ । ଇନ୍ଧନ କୋଷରେ ଉଦ୍‌ଜାନ ଓ ଅମ୍ଳଜାନକୁ ଏଭଳି ଭାବରେ ରଖିଦିଆଯାଇଥାଏ ଯେ ତାହା ରାସାୟନିକ ଉର୍ଜାକୁ ସିଧା ବିଦ୍ୟୁତ୍-ଶକ୍ତିରେ ପରିଣତ କରିଦେଇପାରେ । ଦହନକ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ ନ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଣବିକ ରିଆକ୍ଟର୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଇଉରାନିୟମକୁ 'ଇନ୍ଧନ' ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଉର୍ଜା, ଇଞ୍ଜିନ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଦହନ, ବ୍ୟାଟେରୀ, କୋଇଲା, ତୈଳ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍, ଇନ୍ଧନ-ଉର୍ଜା ଲଭ୍ୟତା

ଇନ୍ଧନ-ଉର୍ଜା ଲଭ୍ୟତା

ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ସମାଜର ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟା ତ୍ୱରାନିତ୍ୱ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପୃଥିବୀ ସାରା ଇନ୍ଧନ-ଉର୍ଜାର ବ୍ୟବହାର କ୍ରମଶଃ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ଗଚ୍ଛିତ ଥିବା ଫସିଲ ବା ଜୀବାଶ୍ମ ଇନ୍ଧନ ସହିତ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ଇନ୍ଧନ ସବୁ ତେଣୁ ଆଗାମୀ କେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଣିଷ ଜାତି ସେବାରେ ଲାଗିପାରିବ ସେ ଦିଗରେ ସବୁବେଳେ ଆଲୋଚନା ହେଉଛି । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଏକଥା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣାପଡ଼ି ଗଲାଣି ଯେ କୋଇଲା, ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍ ଓ ତୈଳ ସବୁଦିନେ ଇନ୍ଧନ ଜଗତର ମୁଖ୍ୟ ହୋଇ ରହି ନ ଥିବେ—ଏଗୁଡ଼ିକ ସହ ସୂର୍ଯ୍ୟ, ବାୟୁ ଓ ସମୁଦ୍ରର ଢେଉ ଭଳି ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାଦାନମାନ ଆଗାମୀ ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ମନୁଷ୍ୟର ଇନ୍ଧନ-ଉର୍ଜା ଆବଶ୍ୟକତାକୁ କେତେ ପରିମାଣରେ ପୂରଣ କରିବାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ସମର୍ଥ ହୋଇଯାଇଥିବେ ।

କୋଇଲା ଓ ତୈଳ ଜାତିର ଫସିଲ ଇନ୍ଧନ ଆଜି ପୃଥିବୀର ଉର୍ଜା ଆବଶ୍ୟକତାର ତିନିଚତୁର୍ଥାଂଶ ପୂରଣ କରିଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଉଛି । ଅବଶିଷ୍ଟ ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଆବଶ୍ୟକତାର ବହୁଭାଗ ପୂରଣ ହୋଇଯାଉଛି କାଠ, ଘସି, କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ପଦାର୍ଥକୁ ଜାଳିବା ଦ୍ୱାରା । ପରିବହନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେତେ ଇନ୍ଧନ ଦରକାର ହେଉଛି ତା'ର ଶତକରା ପ୍ରାୟ ୯୭ ଭାଗ ମିଳିଯାଉଛି କେବଳ ତୈଳ ବା ତୈଳଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟରୁ । ଅବଶ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁଥିବା ତୈଳଇନ୍ଧନର ବିକଳ୍ପ କେତେ ପରିମାଣରେ କିନ୍ତୁ ମିଳିଯାଇଛି । କାରଣ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଆଜି ଯେତେ ପରିମାଣର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଛି, ତା'ର ଶତକରା ୧୭ ଭାଗ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଛି ଆଣବିକ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା, ଶତକରା ୧୮ ଭାଗ ହେଉଛି *ଜଳବିଦ୍ୟୁତ୍ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ମୋଟ ପୃଥିବୀ ବିଦ୍ୟୁତ୍* ଗ୍ରହିଦାର ଶତକରା ଏକଭାଗ ପୂରଣ ହୋଇଯାଇ ପାରୁଛି ଅକ୍ଷଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ।

ଆହୁରି କେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ଗଚ୍ଛିତ ଥିବା ଫସିଲ ଇନ୍ଧନ ମଣିଷ ଜାତି ପାଇଁ କାମରେ ଲାଗିପାରିବ, ନିକଟରେ ସେ ବିଷୟରେ ହିସାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଯେତେ ପରିମାଣର ଉତ୍ତୋଳନକ୍ଷମ ତୈଳର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଛି, ତାହା ଆଜିର ଆମଦାନୀ ହିସାବରେ ଆହୁରି ୪୩ ବର୍ଷ ବା ୨୦୪୦ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ସେହିପରି ଉତ୍ତୋଳନକ୍ଷମ ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍ ଆହୁରି ୬୬ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମଦାନୀ ହୋଇପାରିବ । ଆଜି ଯେତିକି ପରିମାଣର କୋଇଲା ବାହାର କରାଯାଉଛି, ପ୍ରତିବର୍ଷ ପୃଥିବୀ ବକ୍ଷରୁ ଯଦି ସେତିକି ଲେଖାଁ କଢାଯାଏ, ତେବେ ଆହୁରି ୨୩୫ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଉତ୍ତୋଳନକ୍ଷମ କୋଇଲା ମିଳୁଥିବ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

'ଉତ୍ତୋଳନକ୍ଷମ' କହିଲେ ଏଠି ବୁଝିବାକୁ ହେବ ଯେ "ଯେଉଁ ତୈଳ, ଗ୍ୟାସ୍ ବା କୋଇଲାକୁ ବ୍ୟବସାୟିକ ଭିତ୍ତିରେ ଆଜିକାର ଟେକ୍‌ନୋଲଜି ସାହାଯ୍ୟରେ ଭୂଗର୍ଭରୁ ଉତ୍ତୋଳନ କରି କାମରେ ଲଗାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ଆଜି ଉତ୍ପାଦନକାରୀମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛନ୍ତି ।" ଆହୁରି ବିକଶିତ ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ଉପଯୋଗ ଦ୍ୱାରା ଭବିଷ୍ୟତରେ କିନ୍ତୁ ଆଉ କେତେ ପରିମାଣର ଏସବୁ ପଦାର୍ଥ ମିଳିପାରିବ ସେ କଥା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେହି ସଠିକ ଭାବେ କହିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷବେଳକୁ ତୈଳ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନୂଆ ଟେକ୍‌ନୋଲଜି ବାହାରି ପଡ଼ିଲାଣି, ସେଥିରେ ପୂର୍ବଭଳି କେବଳ ଅନୁଲମ୍ବ ବା ଭର୍ଟିକାଲ ଭାବେ ତୈଳ ଖଣି ଖୋଳିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଆଉ ରହୁନାହିଁ—ସମତଳୀ ବା ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଭାବେ ତାହା ଖୋଳି ଭୂଗର୍ଭସ୍ଥ ଶିଳା ଫାଙ୍କରେ ଗଚ୍ଛିତ ଥିବା ତୈଳ ଆମଦାନୀ କରାଯାଇପାରୁଛି । କଂପିଉଟର ବିଦ୍ୟାରେ ଅଗ୍ରଗତି ଫଳରେ, ଭୂପୃଷ୍ଠରେ

ଯେଉଁ ତୈଳ-ଜମା କ୍ଷେତ୍ର ରହିଛି ତାହାର ତ୍ରିପରିସରଯୁକ୍ତ ସିସ୍‌ମିକ ବା ଭୂକମ୍ପୀ ମାନଚିତ୍ର ତିଆରି ହୋଇପିବା ଫଳରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରୁଛି । ନିକଟରେ ଏ କଥା ମଧ୍ୟ ଜଣାପଡିଲାଣି ଯେ ପୃଥିବୀର ଯେଉଁସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେତେଯେତେ ତୈଳ ରହିଛି ବୋଲି ଆଗରୁ ଅନୁମାନ ବା ହିସାବ କରାଯାଉଥିଲା, ହୁଏତ ସେ ସବୁ ପଦାର୍ଥ ତାଠାରୁ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ସେଠି ରହିଛି । ଏବେ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାଙ୍କ୍ ସୂତ୍ରରୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ, ମହାସାଗରର ଅଥଳ ଗର୍ଭରେ ଥିବା ତୈଳ ଓ ସାଇବେରିଆର ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ଥିବା କୋଇଲାକୁ ଯଦି 'ଉତ୍ତୋଳନକ୍ଷମ' କରାଯାଇପାରିବ ତେବେ ଆସନ୍ତା ୬୦୦ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୃଥିବୀରେ ଆଉ ଇନ୍ଧନର ଅଭାବ ରହିବ ନାହିଁ ।

ଏଭଳି ଆଶା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟଧିକ ମୂଲ୍ୟ, ପରିବେଶଗତ ଅସୁବିଧା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବଦଳ ଇନ୍ଧନର ସହଜ-ଲଭ୍ୟତା ଭଳି କାରଣକୁ ଆଜିଠାରୁ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ଇନ୍ଧନ ଲଭ୍ୟତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ହିସାବକୁ ନେବାକୁ ପଡିବ । ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫସିଲ ଇନ୍ଧନର ମୂଲ୍ୟ ଆଜିର ଅର୍ଥନୈତିକ ସୀମାରେଖା ପାଖରେ ରହିଥିବ, ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ ବୋଲି ବିଗ୍ରହି ନିଆଯାଇପାରେ । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭରେ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଯେଉଁ ୬୦ କୋଟିରୁ ଅଧିକ ମଟରଯାନ ବା ଅଟୋମୋବାଇଲ ରହିଛି, ତାହାର ପରିମାଣ ୨୦୧୦ ମସିହା ବେଳକୁ ୯୦ କୋଟିରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିବ ବୋଲି କଳନା କରାଯାଉଛି । ଏ କଥା ମଧ୍ୟ ସତ ଯେ ସେ ସବୁଯାକ ଯାନର ଇନ୍ଧନ ହୋଇଥିବ ପ୍ରଧାନତଃ ତୈଳ । ତେଣୁ ତୈଳର ଅତ୍ୟଧିକ ମୂଲ୍ୟବୃଦ୍ଧି ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିଭଳି ବିଭ୍ରାଟ ଘଟାଇବ ସେ କଥା ସହଜରେ ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ । ଭାରତ ଭଳି କେତେକ ବିକାଶଶୀଳ ଦେଶର ଅର୍ଥନୀତିକୁ ଆଜି ଏହି କାରଣ କିଭଳି ଅସୁବିଧାରେ ପକାଉଛି ସେ କଥାର ଆଲୋଚନାର ଅବକାଶ ଅବଶ୍ୟ ଏଠାରେ ନାହିଁ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀର ସମୁଦାୟ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରୁ ଯେଉଁ ୨୦୦ କୋଟି ଲୋକଙ୍କର ଆଜି ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତି ପାଇବାର ସୁବିଧା ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କୁ ସେହି ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ହେବ । କିନ୍ତୁ ତୈଳ ଓ କୋଇଲା ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନର ପ୍ରଧାନ କଞ୍ଚାମାଲ ହୋଇଥିବାରୁ ସେସବୁର ମୂଲ୍ୟବୃଦ୍ଧି ଜନିତ ପ୍ରଭାବ ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ନିଶ୍ଚୟ ପଡିବ ।

ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଓ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଜାତ ଇନ୍ଧନର ଉପଲବ୍ଧତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ସାଉଦୀ ଆରବର ସ୍ଥାନ ପ୍ରଥମ । ଆଜିର ଆମଦାନୀ ହିସାବରେ ସେ ଦେଶରୁ ଆହୁରି ୮୪ ବର୍ଷ ଲାଗି ଏହି ଧରଣର ଇନ୍ଧନ ଆମଦାନୀ କରାଯାଇ ପାରିବ । ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ, ଆମ ଭାରତର କିନ୍ତୁ ରହିଛି ମାତ୍ର ୨୧ ବର୍ଷର ଆମଦାନୀ ଯୋଗ୍ୟତା । ଅବଶ୍ୟ ନୂଆ ନୂଆ ତୈଳ ରିଜର୍ଭର ଆବିଷ୍କାର ହୁଏତ ଏହି ହିସାବକୁ ଦିନେ ବଦଳାଇ ଦେଇପାରେ । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭରେ ମଧ୍ୟ-ପ୍ରାଚ୍ୟ, ଲାଟିନ ଆମେରିକା, ଇଉରୋପ, ଆଫ୍ରିକା, ଏସିଆ-ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଉତ୍ତର ଆମେରିକାରେ ବିଶ୍ୱ ତୈଳ ରିଜର୍ଭର ଯଥାକ୍ରମେ ୬୫,୧୨,୦୯, ୦୬,୦୪ ଓ ୦୪ ଭାଗ ମହଜୁଦ ରହିଛି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

ଏକଥା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସତ୍ୟ ଯେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ମନୁଷ୍ୟ ତା'ର ଇନ୍ଧନ-ଉର୍ଜା ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତିକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ କାମରେ ଲଗାଇବ । ଏଭଳି କରିବାରେ ତା'ର କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ କାରଣ କେବଳ ସୂର୍ଯ୍ୟଠାରୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ପୃଥିବୀ ଯେତିକି ଉର୍ଜା 'ସଂଗ୍ରହ' କରିଥାଏ, ତା'ର ପରିମାଣ ହେଲା ପୃଥିବୀର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଉର୍ଜା-ଆବଶ୍ୟକତାର ୧୦,୦୦୦ ଗୁଣରୁ ଅଧିକ । ପୃଥିବୀର ଗଭୀର ଅଭ୍ୟନ୍ତରକୁ ମଧ୍ୟ ଏଥି ନିମନ୍ତେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି କେତେକ ପଣ୍ଡିତ ଭବିଷ୍ୟତବାଣୀ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେଣି । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ କଥାଟିକୁ ସବୁବେଳେ ପ୍ରାଥମିକତା ଦିଆଯାଉଛି ତାହା ହେଲା—ଇନ୍ଧନ-ଉର୍ଜାର ମିତବ୍ୟୟିତା ।

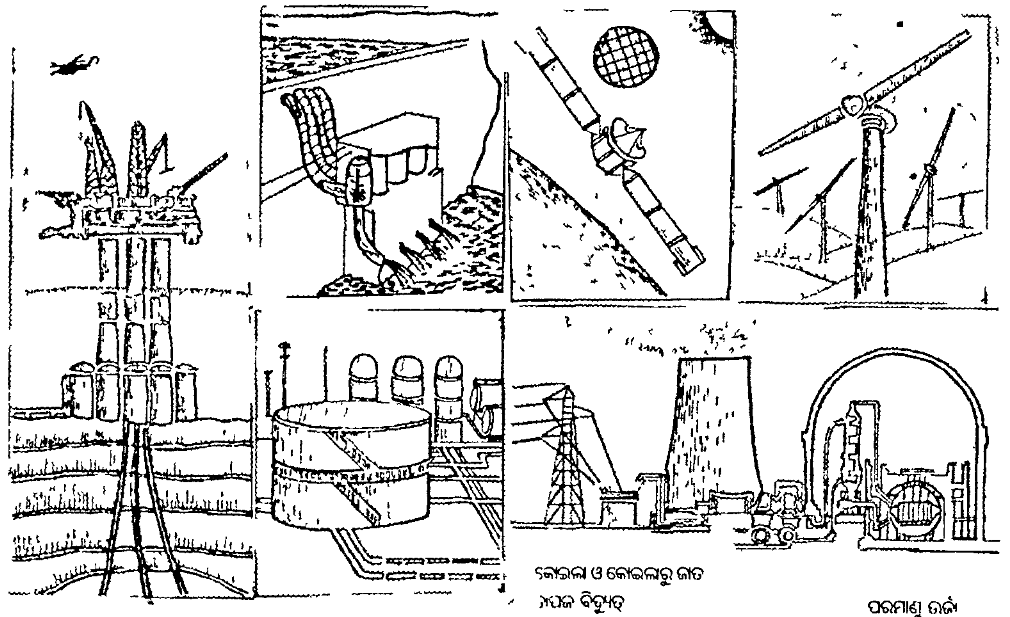

ମଣିଷର ଉର୍ଜା ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟାଇବା ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁସବୁ ପ୍ରମୁଖ ଉର୍ଜା ଉତ୍ପାଦନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ତା ଭିତରୁ ଏହି ପ୍ରମୁଖ କେତୋଟି ହେଲେ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇନ୍ଧନ, ଉର୍ଜା, ଅର୍ଥନୀତି, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ବିଦ୍ୟୁତ ଶକ୍ତି, ପରିବହନ, ସମାଜ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଇବ୍ ନଦୀ

ଏଇଟି ହେଲା ମହାନଦୀର ଗୋଟିଏ ଉପନଦୀ । ବିହାରର ଛୋଟନାଗପୁର ଅଞ୍ଚଳର ମାଳଭୂମିରୁ ବାହାରି ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲାରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରବେଶ କରିଛି । ସେଠାରୁ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ବହି ଅବିଭକ୍ତ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲାରେ ପଶିଛି । କିନ୍ତୁ ତାହାପରେ ମଙ୍ଗଳପୁର ଠାରେ ହଠାତ୍ ଦିଗ ବଦଳାଇ ପଶ୍ଚିମକୁ ମୁହାଁଇଛି ଓ ବାଘରା ନିକଟରେ ମହାନଦୀରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଛି । ମହାନଦୀ ସହିତ ଇବ୍ ଯେଉଁଠି ମିଶିଛି, ତାହା ତଳକୁ ହୀରାକୁଦ ବନ୍ଧ ତିଆରି ହୋଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଓଡ଼ିଶା, ନଦୀ, ହୀରାକୁଦ ବନ୍ଧ

▷▷

ଇବ୍‌ନ୍-ଅଲ୍-ଆୱାମ୍
(ଜୀବିତ ୧୨ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ)

ଏହି କୃଷି ପଣ୍ଡିତ ତାଙ୍କ ଯୁଗରେ ଆରବୀ ଭାଷାରେ ଯେଉଁ ପୁସ୍ତକ 'କିତାବ୍-ଅଲ୍-ଫିଲାହା' ରଚନା କରିଥିଲେ, ତାହା କୃଷିବିଜ୍ଞାନରେ ରଚିତ ହୋଇଥିବା ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଧରାଯାଇଥାଏ । ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭରେ ଏଇଟିର ସ୍ପେନୀୟ ଅନୁବାଦ ପ୍ରକାଶ ପାଇଗଲା । ପୁସ୍ତକଟିରେ ଥିବା ୩୫ଟି ଅଧ୍ୟାୟରେ କୃଷିବିଜ୍ଞାନ, ଗୋପାଳନ, କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ, ସାର, ମୃତ୍ତିକା ଓ ମହୁମାଛି ପାଳନ ଭଳି ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ୫୮୫ଟି ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ୫୦ଟି ଫଳଗଛର ସମ୍ୟକ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
କୃଷି, ମାନବଜ୍ଞାନ, ଆରବଜଗତ

▷▷

ଇବ୍‌ନ୍ ଖାଲ୍‌ଦୁନ୍
(୧୩୩୨-୧୪୦୬)

ଏହି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆରବ ଇତିହାସ ପଣ୍ଡିତ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ଧର୍ମକୁ ବାଦ୍‌ଦେଇ ଇତିହାସର ଦର୍ଶନ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନଜଗତରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ରଚିତ ଅମୂଲ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥ 'ମୁକଦ୍‌ଦିମା' ବା ଇତିହାସ ପରିଚୟକୁ ଏ ଦିଗରେ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ଉତ୍ତର ଆଫ୍ରିକା ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାମାଣିକ ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରିଥିଲେ । ଇସ୍‌ଲାମ ଜ୍ଞାନଜଗତରେ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ବା ତାଙ୍କ ପରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଇତିହାସ ପଣ୍ଡିତ ଇବ୍‌ନ୍ ଖାଲ୍‌ଦୁନ୍‌ଙ୍କ ସମକକ୍ଷ ହୋଇପାରି ନାହାନ୍ତି । ୧୮୬୦ ଦଶକରେ ତାଙ୍କର କେତେକ ମୌଳିକ କାମର ଫରାସୀ ଅନୁବାଦ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଓ ପରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇଉରୋପୀୟ ଭାଷାରେ ସେସବୁ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇତିହାସ, ଇସ୍‌ଲାମ, ଆରବଜଗତ

▷▷

ଇବ୍‌ନ୍-ବତୁତା
(୧୩୦୪-୬୮)

ମରକ୍‌କୋ ଦେଶରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ପୃଥିବୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେଖକ ତଥା ପର୍ଯ୍ୟଟକ । ସେ ସମୟରେ ବତୁତା ୧ ଲକ୍ଷ ୨୦ ହଜାର କିଲୋମିଟର ରାସ୍ତା ଅତିକ୍ରମ କରି ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ଦେଶ ପରିଭ୍ରମଣ କରିପାରିଥିଲେ । ପରେ ଏହି ଭ୍ରମଣ

ଶିଳ୍ପୀଙ୍କ କଳ୍ପନାରେ ଇବ୍‌ନ୍-ବତୁତା

ସମୟର ସ୍ୱଅନୁଭୂତିକୁ ଯେଉଁ ପୁସ୍ତକ ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶିତ କରିଥିଲେ, ତାହା ପୃଥିବୀ ଇତିହାସରେ ଗୋଟିଏ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭ୍ରମଣ କାହାଣୀ । ଦିଲ୍ଲୀର ସୁଲତାନ ମହମ୍ମଦ ତୁଗଲକଙ୍କ ଦରବାରରେ ସେ ବହୁବର୍ଷ କଟାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପୂରାନାମ ହେଲା 'ଅବୁ ଅବ୍‌ଦ୍ ଆଲ୍ଲା ମହମ୍ମଦ ଇବ୍‌ନ୍ ଅବ୍‌ଦ ଆଲ୍ଲା ଅଲ୍ ଲାୱାତି ଅଦ୍ ତାଞ୍ଜି ଇବ୍‌ନ୍ ବତୁତା' । ଆଧୁନିକ ପରିବହନ ଯୁଗର ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ବତୁତା ଅତିକ୍ରମ କରିଥିବା ଦୂରତାକୁ ଅନ୍ୟ କେହି ଟପିପାରି ନ ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଭ୍ରମଣ କାହାଣୀରେ ସେ ପ୍ରାୟ ୨,୦୦୦ ଲୋକଙ୍କ ବିଷୟରେ ସଠିକ୍ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ସାମଗ୍ରିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରାମାଣିକ ବୋଲି ଇତିହାସବିତ୍‌ମାନେ କହିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସାହିତ୍ୟ, ଆବିଷ୍କାର, ମରକ୍‌କୋ, ଭାରତ

▷▷

ଇବ୍‌ନ୍ ସାଉଦ୍
(୧୮୮୦-୧୯୫୩)

ସାଉଦୀ ଆରବ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଭାବେ ଏହି ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ଧାର୍ମିକ ନେତାଙ୍କୁ ଧରାଯାଇଥାଏ । ତାଙ୍କରି ଦ୍ୱାରାହିଁ ସେ ଦେଶରେ ତୈଳ ସନ୍ଧାନ କାମର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇଥିଲା । ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କ ବଂଶର ଅନ୍ୟମାନେ ଅଧିକାଂଶ ଆରବ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଶାସନ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଇବ୍‌ନ୍ ସାଉଦ୍‌ଙ୍କ ଜନ୍ମ ବେଳକୁ ସେମାନେ ସେଠାରୁ ତଡ଼ାଖାଇ କୁଏଟରେ ଯାଇ ଦୈନ୍ୟଭାବେ ରହୁଥିଲେ । ୨୧ବର୍ଷ ବୟସରେ କିନ୍ତୁ ସେ ପୁଣି ନିଜ ବଂଶର ହୃତଗୌରବକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କରି ଶେଷରେ ସେଥିରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଓ ଫଳସ୍ୱରୂପ ୧୯୩୨ ମସିହାରେ ଆଜିର ସାଉଦୀ ଆରବ ରାଜ୍ୟ ସ୍ଥାପିତ ହେଲା । ତା ପର ବର୍ଷ ଗୋଟିଏ ଆମେରିକୀୟ କଂପାନୀ ସହ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟରୁ ତୈଳ ଉତ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଚୁକ୍ତି କରିଥିଲେ, ପରେ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତାହା ତାଙ୍କର ଓ ଦେଶର ଭାଗ୍ୟ ବଦଳାଇ ଦେଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସାଉଦୀ ଆରବ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ଆରବ

▷▷

ଇବ୍‌ନ୍-ସାନା
(୯୮୦-୧୦୩୭)

ପାରସ୍ୟ ଦେଶର ଏହି ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ରବିତ୍‌ଙ୍କୁ ଇସ୍‌ଲାମ ଜଗତର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦାର୍ଶନିକ ତଥା ବିଜ୍ଞାନୀ ବୋଲି ଅଭିହିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଗ୍ରୀକ୍ ଗୁରୁ ଆରିଷ୍ଟଟଲଙ୍କ କାମକୁ ବହୁଭାବେ ଆଲୋଚନା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଜ୍ଞାନ, ଧର୍ମ ଓ ଦର୍ଶନ ଉପରେ ୨୦୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପୁସ୍ତକ ସେ ନିଜ ଜୀବଦ୍ଦଶାରେ ରଚନା କରି ଯାଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ରଚିତ 'କିତାବ-ଅସ୍-ସିଫା'କୁ ଦର୍ଶନ ଓ ବିଜ୍ଞାନର ଗୋଟିଏ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ହିସାବରେ ଧରାଯାଉଥିଲାବେଳେ 'କାନନ ଅଫ୍ ମେଡିସିନ୍'ଟିକୁ ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ର ଇତିହାସରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧତମ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଏକତମ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି । 'ଆଭିସେନା' ନାମରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଖ୍ୟାତ ଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଦର୍ଶନ, ବିଜ୍ଞାନର ଇତିହାସ, ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ର

▷▷

ଇବିକସ୍
(ଜୀବିତ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୬ଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀ)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରୀକ୍ ଗାଥାକବି । କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଅଛି ଯେ : କେତେକ ଦସ୍ୟୁ ଇବିକସ୍‌ଙ୍କୁ ମରଣାନ୍ତକ ଆକ୍ରମଣ କରି ଛାଡ଼ିଯାଇଥିଲା ବେଳେ ସେ ଦଳେ ବଳାକା ବା ସାରସ ପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ହତ୍ୟାକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାପାଇଁ ଆକୁଳ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ସେହି ପକ୍ଷୀଦଳଟି ତାଙ୍କ ହତ୍ୟା-

କାରୀ ମାନେ ଥିବା ସ୍ଥଳ ଉପରେ ଘୁରିବୁଲିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଚହଳ ପଡ଼ିଗଲା ଓ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଶେଷରେ ସେମାନେ ଜନତା ହାତରେ ଧରାପଡ଼ିଗଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଗ୍ରୀକ୍ ସାହିତ୍ୟ, ଇଟାଲୀ

▷ ▷

ଇବିସ

ଗେଣ୍ଡାଳିଆ ବା ବଗ ଭଳି ଦେଖାଯାଉଥିବା ପକ୍ଷୀଜାତି । ପୃଥିବୀର ସବୁଅଞ୍ଚଳରେ ଏମାନେ ମିଳନ୍ତି । ଅଣ୍ଟା ତଳେ ଶ୍ୱେତପକ୍ଷ ଥିବାରୁ ଏମାନଙ୍କୁ ଏଭଳି ନାମ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହାର ଥଣ୍ଟ ସରୁ ଓ ତଳ ଆଡ଼କୁ ବାଙ୍କି ଯାଇଥାଏ । ନାନା ଜାତିର ପୋକଜୋକ, ଗେଣ୍ଡା ଓ ମାଛ ହେଲା ଏହାର ପ୍ରଧାନ ଖାଦ୍ୟ । ହ୍ରଦ, ଜଳପାଟ ଓ ଦୀର୍ଘ ଜଳଭଣ୍ଡାର ସବୁରେ ସାଧାରଣତଃ ଇବିସ ବାସ କରିଥାଏ । ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଇବିସଙ୍କୁ ଅତି ପବିତ୍ର ବୋଲି ମନେ କରାଯାଏ । ପୁରାତନ ମିଶରରେ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ଯେ ଏହି ପକ୍ଷୀ ମନୁଷ୍ୟର ପୂର୍ବ ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ କାହାଣୀ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଯାଇଛି; ତେଣୁ ସେଠି ତା'ର ପ୍ରତିକୃତିକୁ ଅନେକ ସ୍ମୃତିଫଳକରେ ଆଙ୍କିଦିଆଯାଉଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପକ୍ଷୀ, ଇଜିପ୍ସୀୟ ସଭ୍ୟତା, ଇବିସବିଲ୍

▷ ▷

ଇବିସବିଲ୍

ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳା ଅଞ୍ଚଳରେ ସମୁଦ୍ର ପତନଠାରୁ ୩୦୦୦ ମିଟର ବା ତାଠାରୁ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚତାରେ ଏହି ପକ୍ଷୀଟି ଥାଏ । ଶୀତଦିନେ କିନ୍ତୁ ପର୍ବତମାଳାର ପାଦଦେଶକୁ ଚାଲିଆସେ । ଇବିସବିଲ୍‌ର

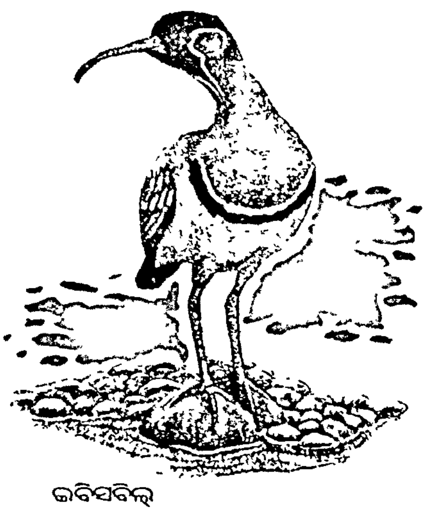

ଇବିସବିଲ୍

ପାଉଁଶିଆ ଶରୀରଟି ଖୁବ୍ ନିଦା ଓ ଏହା ଲମ୍ବରେ ୪୦ ସେଣ୍ଟିମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବ ନାଲି ଥଣ୍ଟ ଥିବାରୁ ଝରଣା, ପୁଷ୍କରିଣୀ କିମ୍ବା ଜଳାଶୟରେ ଥିବା ପଥର ଖୋଲଭିତରୁ ଖାଦ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଏହା ପକ୍ଷରେ ସହଜ ହୋଇଥାଏ । ଏହାର ଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକ କିନ୍ତୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଛୋଟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପକ୍ଷୀ, ଜୀବଜଗତ, ହିମାଳୟ, ଇବିସ, ଆଭୋସେଟ୍

▷ ▷

ଇବ୍ରାହିମ ଲୋଦୀ
(ମୃତ୍ୟୁ ୧୫୨୬)

ଆଫ୍‌ଗାନ ଲୋଦୀ ବଂଶର ଶେଷ ଦିଲ୍ଲୀ ସୁଲତାନ । ପିତା ସିକନ୍ଦରଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ୧୫୧୭ ମସିହାରେ ସେ ସିଂହାସନ ଆରୋହଣ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ସମୁଦାୟ ରାଜତ୍ୱ କାଳରେ ଆଫ୍‌ଗାନ ଆଭିଜାତ୍ୟବର୍ଗଙ୍କ ସହିତ ଇବ୍ରାହିମ୍‌ଙ୍କର ସବୁବେଳେ କଳହ ଲାଗି ରହିଥିଲା । ପରେ ଏହି ବର୍ଗର ଜଣେ ଆଫ୍‌ଗାନ କାବୁଲର ମୋଗଲ ରାଜା ବାବରଙ୍କୁ ଡାକି ଆଣିଲେ ଓ ପ୍ରଥମ ପାନିପଥ ଯୁଦ୍ଧରେ ବାବର ଇବ୍ରାହିମ ଲୋଦୀଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରି ହତ୍ୟା କରିଦେଲେ । ସେବେଠାରୁ ଭାରତରେ ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ମୂଳଦୁଆ ପଡ଼ିଗଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତ, ବାବର, ମୋଗଲ ଶାସନ

▷ ▷

ଇଭୋଲୁସନ

ଜୀବ ବିଜ୍ଞାନର ଗୋଟିଏ ଅତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ । ଆମ ଭାଷାରେ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଲା ବିବର୍ତ୍ତନ । ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ ମତରେ ପୃଥିବୀରେ ଯେତେ ଜୀବ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଆଜି ଆମେ ଦେଖୁଛୁ, ସେମାନେ ସବୁଦିନେ ସେମିତି ଚେହେରା ବା ରୂପରେ ନ ଥିଲେ—ଗୋଟାଏ ଅବାରିତ କ୍ରମାନ୍ୱୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଦୂର ଅତୀତରେ ଥିବା ସେମାନଙ୍କ ମୂଳ ଜାତିଠାରୁ ସେମାନେ ଆଜିର ଚେହେରା ପାଇଛନ୍ତି । ସେବେଠାରୁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଯେଉଁ କ୍ରିୟା ଲାଗି ରହିଛି ତାକୁ ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ଇଭୋଲୁସନ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଜୀବବିଜ୍ଞାନର ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ମୌଳିକ ଦିଗ । ଅନ୍ୟ ବହୁ ପଣ୍ଡିତ ଇଭୋଲୁସନ ତତ୍ତ୍ୱ ଦିଗରେ କାମ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଇଂରେଜ ପ୍ରକୃତିବିତ୍ ଚାର୍ଲସ ଡାର୍‌ଉଇନ୍ ହିଁ ପ୍ରଥମ କରି ଏହା ଉପରେ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ କାମ କରି ସେହି ବିଦ୍ୟାରେ ବୈପ୍ଳବିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟାଇ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ ।

ଜୀବବିଜ୍ଞାନ ଅନୁଯାୟୀ ସବୁ ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥକୁ ସାଧାରଣତଃ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ସମୂହ ବା ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏହିସବୁ ଦଳର ଜୀବ ବା ଉଦ୍‌ଭିଦଙ୍କ ରୂପ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ମୌଳିକ ଲକ୍ଷଣ ସମାନ ଥିବା କଥା ଜଣାପଡୁଛି । ତେଣୁ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛନ୍ତି ଯେ ଦୂର ଅତୀତରୁ ସେମାନେ ଆସିଥିବା ମୂଳ ଜାତିର ଏହିସବୁ ଲକ୍ଷଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ଦେହରେ ସେମିତି ରହିଯାଇଛି । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରାୟ ୧୫ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ଜନ୍ମ ନେଇଥିବା ପ୍ରଥମ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଭଳି ମଧ୍ୟ ଆଜିର ପକ୍ଷୀଙ୍କର ଡେଣା, ପର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ମୂଳ ଗଠନ ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ ରହିଯାଇଛି । ସେହି 'ମୂଳ' ପକ୍ଷୀ କ୍ରମେ ବିଭିନ୍ନ ଦିଗରେ ବଂଶ ବିସ୍ତାର କରିବା ଫଳରେ ଯୁଗ ଯୁଗ ପରେ ଆଜିର ହଜାର ହଜାର ଜାତିର ପକ୍ଷୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜୀବ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହିକଥା କୁହାଯାଇପାରେ ।

ଇଭୋଲୁସନୀୟ ଚିନ୍ତାଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଆଜିର ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥ ସବୁର ପୂର୍ବପୁରୁଷ ସାଧାରଣତଃ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖିବାକୁ ସେମାନଙ୍କ ଭଳି ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେହି ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ଗଠନ ଯେ ଆଜିର ଗଠନ ତୁଳନାରେ ଅତି 'ସରଳ' ଥିଲା ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ ପୃଥିବୀରେ ଏଭଳି କେତେକ ଜାତିର ଜୀବ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନଙ୍କର କି ଗଲା କୋଟି କୋଟି ବର୍ଷ ଭିତରେ ସେଭଳି କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେ ସବୁ ସରଳ ଜୀବ ଜାତି ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶ ସେହି ସମୟରୁ ହୁଏତ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ବା କାଳକ୍ରମେ ସେମାନଙ୍କର ଇଭୋଲୁସନୀୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଯାଇଛି । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଥିବା ଶିଳା-ପ୍ରସ୍ତର ଦେହରୁ ଯେଉଁ ଜୀବାଶ୍ମ ବା ଫସିଲର ସନ୍ଧାନ ମିଳୁଛି ସେଥିରୁ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଏଭଳି ଇଭୋଲୁସନ ଘଟିଥିବା କଥା ଜଣା ପଡ଼ିଯାଉଛି । ଭୂବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଶିଳା-ସ୍ତରର ବୟସ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିପାରୁ ଥିବାରୁ ସେଥିରୁ ଜାଣି ହୋଇଯାଉଛି ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଫସିଲର ବୟସ କେତେ ବୋଲି । ତେଣୁ ସେହି ଜୀବଟି ଆଜିକୁ କେତେ ବର୍ଷ ତଳେ ପୃଥିବୀରେ ବିଚରଣ କରୁଥିଲା ସେ କଥା ଅନୁମାନ କରିବାରେ ଆଉ ଅସୁବିଧା ରହୁନାହିଁ ।

ପୃଥିବୀ ବକ୍ଷରେ ଥିବା ଅତି ପୁରାତନ ଶିଳା ଦେହରେ ଯେଉଁ ଜୀବଙ୍କର ଛାପ ସବୁ ରହିଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ଜୀବନ ସୃଷ୍ଟିର ମୂଳ ସମୟର ବୋଲି ଜଣା ପଡୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଆଜିର ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଚେହେରାର ଜୀବାଶ୍ମ ସେ ସବୁ ଶିଳାରେ ନାହିଁ—ରହିଛି ଆଜିଠାରୁ ଅଳ୍ପ କେତେ କୋଟି ବର୍ଷତଳେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଶିଳା

ସବୁରେ । ତେଣୁ ଏଥିରୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାକୃତିକ ଇଭୋଲୁସନ ପ୍ରକ୍ରିୟା କଥା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଯାଉଛି ।

ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥାର ଉଦାହରଣ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇପାରେ । ଅତି ପୁରାତନ ଶିଳାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଶିଳାରେ ଜେଲିଫିସ୍ ଓ କୃମି ଭଳି ସରଳ ଜୀବନର ଜୀବାଶ୍ମ ରହିଛି । ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଶିଳା-ସ୍ତରରୁ ମେରୁଦଣ୍ଡ ନଥିବା କେତେକ ଜୀବଙ୍କର ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି । ତା ପର ସ୍ତରରେ ଆସିଛନ୍ତି ମୂଳ ମାଛ । ଏହି ସମୟର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାର ଶିଳାରୁ ଅନେକ ଜାତିର ସ୍ଥଳବୃକ୍ଷ ଓ ସ୍ଥଳଜୀବଙ୍କର ଜୀବାଶ୍ମର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଛି । ସବା ପଛରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଶିଳାରୁ ଯାଇ ଆଜିର ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଜୀବଙ୍କର ଚେହେରା ସହିତ କିଛି ପରିମାଣର ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିବା ଜୀବାଶ୍ମ ଆକୃତିର ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି ।

ପ୍ରାୟ ୪୦ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳର ଶିଳାରୁ ଯେଉଁ ପ୍ରଥମ ମେରୁଦଣ୍ଡୀ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ଫସିଲ ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି, ସେଥିରୁ ସେଗୁଡ଼ିକଙ୍କର 'ମାଢ଼ି' ଭଳି ଗୋଟିଏ ଅଙ୍ଗ ଥିବା କଥା ଜଣାପଡୁନାହିଁ । ଅଧିକାଂଶଙ୍କ ଦେହରେ କିନ୍ତୁ ସାଞ୍ଜୁଆ ଚମଡ଼ାର ଆବରଣ ରହିଛି । ପରେ ଏହିସବୁ ଜୀବଙ୍କର କେତେକ ବଂଶଧରଙ୍କ ଶରୀରରେ କ୍ରମେ ମାଢ଼ି ବା ହନୁହାଡ଼ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା ଓ ସେମାନେ ପ୍ରକୃତ ମାଛରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଏହି ଆଦିମ ମାଛ ଜାତି ସବୁ ବଡ଼ବଡ଼ ହ୍ରଦରେ ବା ଅତିକାୟ ଜଳାଶୟ ଗୁଡ଼ିକରେ ରହୁଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ୨୮ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ଜଳବାୟୁରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟି ପୃଥିବୀ ଶୁଷ୍କ ହୋଇଯିବା ଯୋଗୁଁ କିନ୍ତୁ ହ୍ରଦ ସବୁ ଶୁଖିଗଲା । ଫଳରେ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ କେତେ ଜାତିର ଆଦିମ ମାଛ ପବନକୁ ଢୋକି ପକାଇ ତଣ୍ଟି ପାଖରେ ଥିବା ଦୁଇଟି ଥଳୀରେ ରଖିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ । କେତେକ ମାଛଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ପବନ ଥଳୀ ହୋଇଗଲା ଗୋଟାଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପ୍ରଥମ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍—ଅମ୍ଳଜାନ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଆଉ ଗାଲି ଦରକାର କଲେ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ମାଛଙ୍କର 'ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍' ରହିଲା, ସେମାନେ ସେସମୟର ବଦ୍ଧ ଅଗଭୀର ଜଳରାଶିରେ ବଞ୍ଚିବା ସହଜ ହୋଇଗଲା ।

ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେକ ଆଉ ପାହାଚେ ଆଗେଇ ଗଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଶରୀରରେ ଯେଉଁ ଫିନ୍ ବା ପକ୍ଷ ଥିଲା ସ୍ଥଳ ଭାଗରେ 'ଗ୍ରୁଲିବା' ପାଇଁ କ୍ରମେ ତାହାର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ରୂପ ହୋଇଗଲା । ଫଳରେ କୌଣସି କାରଣରୁ ଯଦି ଗୋଟିଏ ଜଳାଶୟ ଶୁଖିଗଲା ସେଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ୟ ଜଳାଶୟକୁ 'ଗ୍ରୁଲିଯାଇ' ପାରିଲେ । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପକ୍ଷହିଁ ହେଲା ଜୀବର ପ୍ରଥମ 'ଗୋଡ଼' । ଏହା ପରେ ପରେ ଗ୍ରୁଲିବା ନିମନ୍ତେ ଭୂମିକୁ ଠିକ୍ ଭାବେ ମୁଠା କରି ଧରିବା ପାଇଁ ଏଥିରେ ଅଙ୍ଗୁଳିର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା; ଏମାନେ ଆଉ ମାଛ ହୋଇ ନ ରହି 'ଉଭୟଚର' ହୋଇଗଲେ—ଆଜିର ବେଙ୍ଗ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କ ପୂର୍ବ ପୁରୁଷ ଭାବରେ ଗଣା ହେଲେ ।

ବହୁ କୋଟି ବର୍ଷ ଧରି ଏହି ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀ ସବୁ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଭରି ରହିଥିଲେ । କ୍ରମେ ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେକଙ୍କର ଆକୃତି ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ହୋଇଗଲା । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେକ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପାହାଚ ଆଗେଇ ଯାଇ ଭୂଇଁରେ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଦେଲେ । ଅଣ୍ଡାରେ ଖୋଳପା ଥିବାରୁ ପ୍ରଖର ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ମଧ୍ୟ ତାହା ନଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା ନାହିଁ । କାଳକ୍ରମେ ସେମାନଙ୍କ ଆଦି ଗୋଡ଼ର ବିକାଶ ଘଟି ତାହା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ଶରୀରକୁ ଭୂଇଁ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲା । ସେମାନଙ୍କର ଚମଡ଼ା ମୋଟା ଓ ଶୁଖିଲା ହୋଇ ଆସିଲା । ଇଭୋଲୁସନୀୟ ସୋପାନରେସେମାନେ ହୋଇଗଲେ 'ପ୍ରକୃତ' ସ୍ଥଳ ଜୀବ; ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ସରୀସୃପ ବର୍ଗ ବୋଲି ଏମାନଙ୍କୁ କୁହାଗଲା । କେତେ କୋଟି ବର୍ଷ ନିମନ୍ତେ ଏହି ସରୀସୃପ ବର୍ଗ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠର ରାଜା ଥିଲେ ବୋଲିକହିଲେ କିଛି ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ଆଜିର ଝିଟିପିଟି ଭଳି ଆକୃତିର ଜୀବଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅତିକାୟ ଡାଇନୋସର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତେ ହେଲେ ଏହି ସରୀସୃପ ପରିବାରର ସଭ୍ୟ । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ କାଳକ୍ରମେ ଡାଇନୋସର ଲୋପ ହୋଇଗଲେ—କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟମାନେ କୁମ୍ଭୀର, କଇଁଛ, ସାପ ତଥା ଗୋଧି ଭଳି ଏବକାର ସରୀସୃପ ମାନଙ୍କର ପୂର୍ବପୁରୁଷ ହୋଇରହିଗଲେ । ପକ୍ଷୀବର୍ଗ ଓ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ପ୍ରାଣୀ ମଧ୍ୟ ସେହିମାନଙ୍କ ଠାରୁ 'ସୃଷ୍ଟି' ହେଲେ ।

ସରୀସୃପ ମାନଙ୍କ ଭଳି ପକ୍ଷୀମାନେ ଅଣ୍ଡାଦେଇ ଗ୍ରୁଲିଲେ; କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ଦେହରେ ଡେଣା ଲାଗିଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି ଡେଣାରେ ପରର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା ଓ ସେମାନଙ୍କ ଶରୀରରେ ଉଷ୍ମ-ରକ୍ତ ପ୍ରବାହିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ଜୀବମାନେ ନିଜ 'ଅଣ୍ଡା'କୁ ନିରାପଦରେ ରଖିବା ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ଭିନ୍ନ ଉପାୟ କଲେ ଓ ନିଜ

ପାରମ୍ପରିକ ଇଭୋଲୁସନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ପୃଥିବୀରେ ବିକଶିତ ଜୀବ ତଥା ଉଦ୍‌ଭିଦର ସୃଷ୍ଟି ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ଯେଉଁଭଳି ହୋଇଥିଲା ତାର ପ୍ରଥମ ସୋପାନ ।

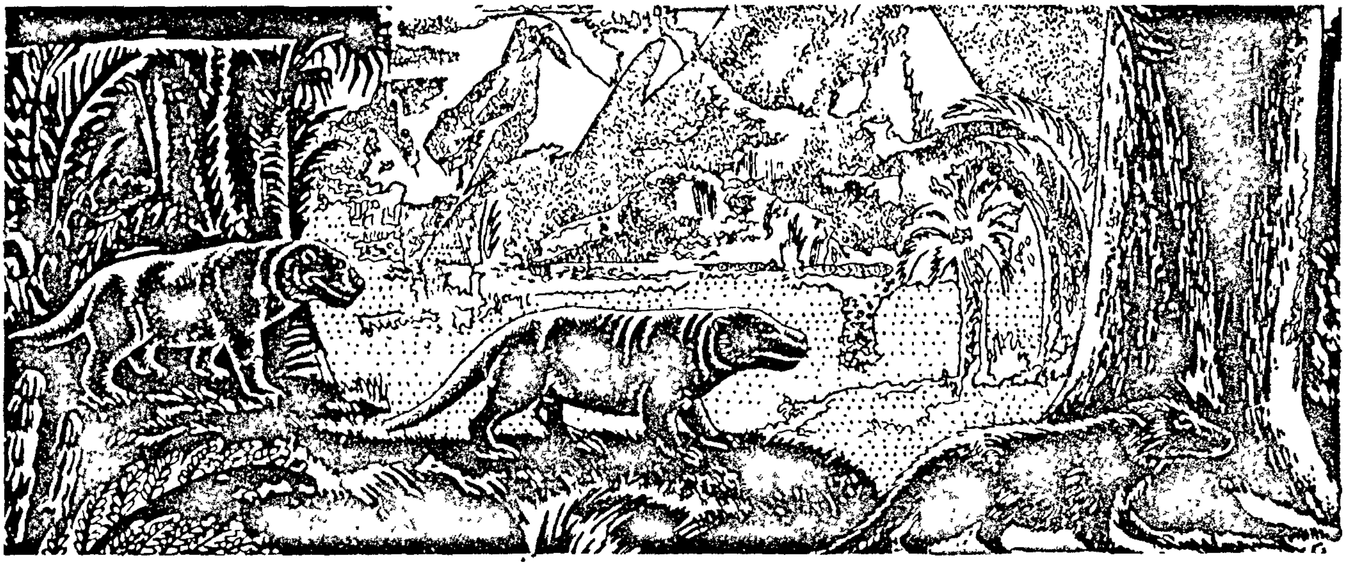

ପାରମ୍ପାରିକ ଇଭୋଲୁସନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ପୃଥିବୀରେ ବିକଶିତ ଜୀବ ତଥା ଉଦ୍‌ଭିଦର ସୃଷ୍ଟି ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ଯେଉଁଭଳି ହୋଇଥିଲା ତାର ଦ୍ୱିତୀୟ ସୋପାନ।

'ପେଟ' ଭିତରେ ଅଣ୍ଡାକୁ ରଖିଦେଲେ । ସେଇଥିପାଇଁ ଉର୍ବରଣ ହୋଇ ଛୁଆ 'ପେଟ'ରେ ରହିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀମାନେ ଅଣ୍ଡାକୁ ନିଜ ଦେହ ଭିତରେ ହିଁ ରଖିଦେଇଥା'ନ୍ତି, ପକ୍ଷୀଭଳି ପଦାରେ ଅଣ୍ଡା ଦେଇ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

ପ୍ରାୟ ୧୫ କୋଟି ବର୍ଷତଳେ ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ପ୍ରଥମେ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ହେଲା ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ମୁଖ୍ୟ ଜାତିର ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ଜୀବ ଗୁଡ଼ିକ ଆଜି ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବପୁରୁଷ ଏ ପୃଥିବୀକୁ ଆସିଲେ ପ୍ରାୟ ସାତ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ । କେତେକ ମୂଳ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ ବୃକ୍ଷବାସୀ ଥିଲେ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଉଛି । ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀମାନେ କିନ୍ତୁ ନିଜ ହାତ ଓ ଆଖିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ମସ୍ତିଷ୍କର ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ଦ୍ରୁତ ବିକାଶ ସାଧିତ ହେଲା । ସେଥିଭିତରୁ କେତେକ ହୋଇଗଲେ ପ୍ରଥମ ମାଙ୍କଡ଼; ଆଉ କେତେକ ଆଜିର ଗରିଲା, ସିମ୍ପାଞ୍ଜି, ଓରାଙ୍ଗଉଟାଙ୍ଗ ଇତ୍ୟାଦି 'ବଣମଣିଷ'ଙ୍କ ପୂର୍ବ ପୁରୁଷ । ଇଭୋଲୁସନୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏମାନଙ୍କ ଠାରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ମସ୍ତିଷ୍କ, ପ୍ରଖର ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ତଥା ଉନ୍ନତ ହାତ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା । ନିକଟରେ ମିଳିଥିବା କେତେକ ଫସିଲ ପ୍ରମାଣ ଏହିସବୁ 'ମାଙ୍କଡ଼' ଓ ପ୍ରାୟ ୧୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ତଳେ ପୃଥିବୀ ବକ୍ଷରେ ଯେଉଁ 'ପ୍ରଥମ ମଣିଷ' ବୁଲୁଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିବା ମୂଳ ସଂପର୍କ କଥା ସୂଚାଇ ଦେଉଛି । ଏକଥା କିନ୍ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ଯେ ଆଜିର ମଣିଷର ପ୍ରାକୃତିକ ପୂର୍ବପୁରୁଷ କେବେହେଲେ ଗରିଲା ବା ସିମ୍ପାଞ୍ଜି ନୁହନ୍ତି । ଏ ଉଭୟଙ୍କର ପୂର୍ବପୁରୁଷ ହୁଏତ କେତେକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏକ ହୋଇପାରିଥା'ନ୍ତି ।

ସ୍ଥଳଭାଗ ଭଳି, ପୃଥିବୀର ସାଗର-ମହାସାଗର ଗୁଡ଼ିକରେ ମଧ୍ୟ ଆଜି ଯେଉଁସବୁ ପ୍ରାଣୀ ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି, ସବୁଦିନେ ସେମାନେ ଏହି ରୂପରେ ନ ଥିଲେ । ଇଭୋଲୁସନୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଆଜିର ରୂପ ପାଇଛନ୍ତି । କେତେ ଶହ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ସରଳ ଏକକୋଷୀ 'ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥ' ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ଏମାନଙ୍କ ପୂର୍ବପୁରୁଷ । କେତେକ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ମତରେ ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ପ୍ରଥମେ ଆଗ୍ନେୟ ଉଦ୍‌ଗୀରଣ ଜନିତ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଜୀବନ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ବର୍ଷାଜଳ ଦ୍ୱାରା ତାହା ଆଦିମ ସାଗର-ଶଯ୍ୟାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁ ମାଛ ସବୁ ସମୁଦ୍ରରେ ଦେଖାଦେଲେ, ସେଗୁଡ଼ିକଙ୍କ ଶରୀରରେ ଖୁବ୍ ମୋଟା ମୋଟା ଅସ୍ଥି ଥିବା କଥା ଜଣାଯାଇଛି । ପ୍ରକୃତି ସେମାନଙ୍କୁ ଅମେରୁଦଣ୍ଡୀ ଶତ୍ରୁଙ୍କ କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସେଭଳି କରିଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି । ଆଜିର ସାର୍କ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମୁଦ୍ରିକ ମାଛଙ୍କର ଏମାନେ ହେଲେ ପୂର୍ବ ପୁରୁଷ ।

'ଜୀବନ' କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇଭୋଲୁସନ ଯେ ଘଟିଛି ଏ ବିଷୟରେ ପ୍ରାୟ ସବୁ ପଣ୍ଡିତ ଏକମତ ହେଉଥିଲା ବେଳେ କିନ୍ତୁ ଏହା କିପରି ହେଲା ସେ ବିଷୟରେ ସମସ୍ତେ ସହମତ ହୋଇପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ଭାବୁଛନ୍ତି ଯେ ଡାରୱଇନ୍ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ପ୍ରାୟ ସଠିକ ଉତ୍ତର ଦେଇଦେଇ ପାରିଛନ୍ତି । ଡାରୱଇନ୍‌ଙ୍କ ମତରେ : ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଅନେକ ମୌଳିକ ଦିଗରୁ ଓ ସାମଗ୍ରିକ ଲକ୍ଷଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ହେଲେ ଭିନ୍ନ ଓ ଏହି ଭିନ୍ନତା ସେମାନେ ବଂଶଗତ ଭାବେ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । ଜୀବ ଜଗତରେ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅହରହ ସଂଗ୍ରାମ ଲାଗିରହିଛି ସେଥିରେ ଯିଏ ସବୁଠାରୁ କ୍ଷମ ସେହିହିଁ ଶେଷରେ ବିଜୟୀ ହେଉଛି । ଜୀବନର ପରିବେଶ ସହିତ ଯିଏ ନିଜକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଖାପ ଖୁଆଇ ନେଇପାରୁଛି ସେହିହିଁ ସବୁଠାରୁ କ୍ଷମ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଯାଉଛି । ତେଣୁ ଜୀବଜଗତରେ ଏହିମାନେ କେବଳ ବଞ୍ଚି ରହିପାରୁଛନ୍ତି, ଉପଯୁକ୍ତ ବଂଶ ବିସ୍ତାର କରି ପାରୁଛନ୍ତି— ଅନ୍ୟମାନେ କାଳକ୍ରମେ ଲୋପ ପାଇ ଯାଉଛନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରାକୃତିକ ନିୟମଟି ଯୋଗୁଁ ସବୁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଭଳି ଘଟି କେବଳ କ୍ଷମ ତଥା ଅନୁକୂଳ ବଂଶଜ ଗୁଡ଼ିକ ପୃଥିବୀରେ ରହିଯାଇଛନ୍ତି । ସେ ଏହି ନିୟମକୁ କହିଲେ 'ନାଚୁରାଲ ସିଲେକ୍‌ସନ୍' ବା ପ୍ରାକୃତିକ ବରଣ କ୍ରିୟା । ୧୮୫୯ ମସିହାରେ ଡାରୱଇନ୍‌ଙ୍କର ଯେଉଁ "ଅନ୍ ଦି ଅରିଜିନ୍ ଅଫ୍ ସ୍ପେସିଜ ବାଇ ମିନ୍‌ସ୍ ଅଫ୍ ନାଚୁରାଲ ସିଲେକ୍‌ସନ୍" ନାମକ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ସେଥିରେ ଏହାର ବିସ୍ତୃତ ଅନୁଶୀଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଜାହାଜରେ, ଜଣେ ପ୍ରକୃତିବିତ୍ ଭାବରେ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାର ଜୀବସମୁଦାୟ ଉପରେ ଗବେଷଣା କରୁଥିବା ବେଳେ ତାଙ୍କ ମନରେ ଏହି ପୁସ୍ତକ ରଚନାର ବୀଜ ବପନ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ କେତେକ ଇଭୋଲୁସନୀୟ ଜୀବବିଜ୍ଞାନୀ ମତ ଦେଉଛନ୍ତି ଯେ ଶିଳାସ୍ତରରୁ ମିଳୁଥିବା ଫସିଲ ପ୍ରମାଣ ସାଙ୍ଗରେ ଡାରୱଇନ୍‌ଙ୍କ ମତବାଦ ଯଥେଷ୍ଟ ଭାବେ ଖାପ ଖାଉନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ

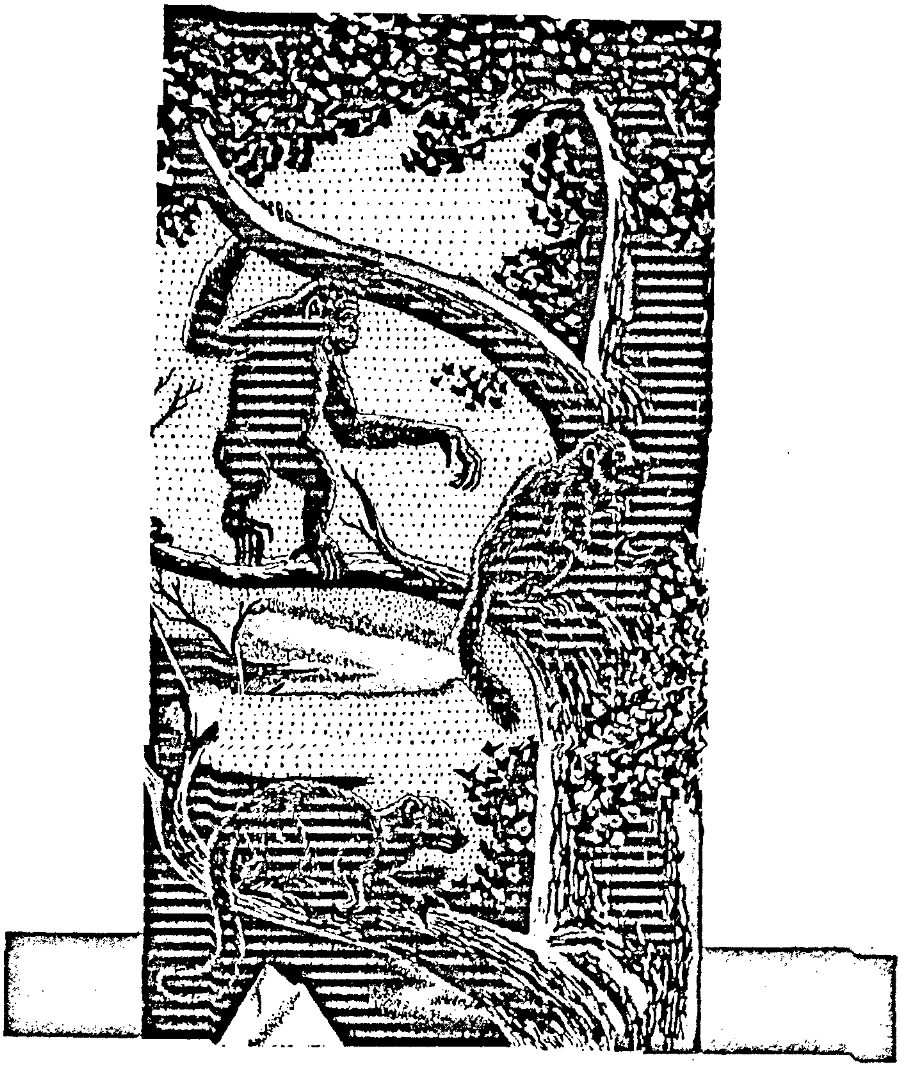

ପାରମ୍ପାରିକ ଇଭୋଲୁସନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ପୃଥିବୀରେ ବିକଶିତ ଜୀବ ତଥା ଉଦ୍‌ଭିଦର ସୃଷ୍ଟି ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ଯେଉଁଭଳି ହୋଇଥିଲା ତା'ର ଦ୍ୱିତୀୟ ସୋପାନ । ଶେଷରେ ଭୂପୃଷ୍ଠକୁ ଆସିଲା ମଣିଷ ।

ଜୀବନ ବିକାଶର ଯେଉଁ ଫସିଲ ଇତିହାସ ମିଳୁଛି ସେଥିରେ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ-ସୀମା ଭିତରେ ବହୁ ଅଧିକ ଜାତିର ଜୀବ ବିକଶିତ ହେଉଥିବା କଥା ଜଣା ପଡୁଥିଲା ବେଳେ ଆଉ କେତେକ ସମୟରେ ସେଭଳି ନ ହୋଇ ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ଜୀବଙ୍କ ବିକାଶ ହେଉଥିବାର ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି । ତେଣୁ ଏଭଳି ପ୍ରମାଣରୁ ଗୋଟାଏ ଆବଡ଼ା ଖାବଡ଼ା ଢଙ୍ଗରେ ଇଭୋଲୁସନୀୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଘଟି-ଥିବା କଥା ଜଣାପଡୁଛି । ଡାରୱଇନ୍ କିନ୍ତୁ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଇଭୋଲୁସନ ହେଲା ଗୋଟାଏ "ଉତ୍‌ଥାନ-ପତନ-ବିହୀନ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ କ୍ରମିକ ତଥା ଅବା-ରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ।"

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ପୃଥିବୀ, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତ, ଫସିଲ, ଇଭୋଲୁସନ ଓ ନୂତନ ଚିନ୍ତା, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଭୂ-ବୈଜ୍ଞାନିକ ସମୟ, ସୌରଜଗତ, ମାଛ, ସରୀସୃପ, ବାନର, ମନୁଷ୍ୟ, ସମୁଦ୍ର, ଦର୍ଶନ, ଜୀବକୋଷ, ଇତିହାସ, ଶିଳା, ଭୂପୃଷ୍ଠ ଗଠନ, ପକ୍ଷୀ, ଡାଇନୋ-ସର, ଡାରୱଇନ୍, ଜୀବବିଜ୍ଞାନ, ମାନବଜ୍ଞାନ, ଜୀବନ, ଗାଲାପାଗୋସ ଦ୍ୱୀପ, ଖାଦ୍ୟ, ସମୁଦ୍ର, ଜଳମଣ୍ଡଳ, ଡେଟିଙ୍ଗ୍, ଧର୍ମ, ମାନବବିକାଶ

▷ ▷

ଇଭୋଲୁସନ ଓ ନୂତନ ଚିନ୍ତା

ଯେଉଁ ପଣ୍ଡିତମାନେ ଇଭୋଲୁସନ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ନୂଆ ପ୍ରକାରରେ କହିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ସୀମିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ସେହି ଇଭୋ-ଲୁସନ ବିଜ୍ଞାନୀ ମାନଙ୍କ ମତ ଯେ ପ୍ରାୟ ୬୦ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୃଥିବୀ ବକ୍ଷରେ ଜୀବନ କହିଲେ ବୁଝାଉଥିଲା କେବଳ ଆଲ୍‌ଜି, ବାକ୍‌ଟେରିଆ ଓ ପ୍ଲାଙ୍କଟନ୍ ଧରଣର ପଦାର୍ଥ । ତା ପରେ *କାମ୍ବ୍ରିୟ କଳ୍ପ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ପ୍ରାୟ ଏକକୋଟି ବର୍ଷ ଭିତରେ* ପ୍ରକୃତି ଅତି ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ବହୁକୋଷୀ ଜୀବ ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଲା । କହିବାକୁ ଗଲେ, ଆଜି ଯେତେ ଜୀବ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଅଛନ୍ତି, ସାଗର ଗର୍ଭରେ ବୁଲୁଛନ୍ତି କିମ୍ବା ଆକାଶରେ ଉଡୁଛନ୍ତି, ସେସବୁଙ୍କର ଏହି ବହୁକୋଷୀ ଜୀବଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ହେଲେ ପୂର୍ବଜ । ତେଣୁ ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ସମୟସୀମା ଭିତରେ ଏମାନେ କେଉଁଠୁ ଆସିଲେ ସେ ବିଷୟରେ ଗବେ-ଷଣା ହେଉଛି ।

ଏଥିରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ଶିଳା ଦେହରେ ସାଇତି ହୋଇଥିବା ଫସିଲ ବା ଜୀବାଶ୍ମ ରେକର୍ଡ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ଦୁଇ କୋଟି ବର୍ଷ ସମୟ ସୀମାର ଗୋଟାଏ ଫାଙ୍କ ରହିଯାଇଥିଲା, ସେହି ଫାଙ୍କ ସମ-ୟରେ ହିଁ ଜୀବନ ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରକ୍ରିୟା କ୍ରମରେ ଏଭଳି ଅଭୂତପୂର୍ବ ତଥା ଅଗ୍ନିକ ଭାବେ 'ଜୀବନ ବିକାଶ' ହେବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ କହିବା କଥା ଯେ ପ୍ରାୟ ୫୪ କୋଟି ୩୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷତଳେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା କାମ୍ବ୍ରିୟ କଳ୍ପର ପ୍ରଥମ କୋଟିଏ ବର୍ଷରେ ଏ ଯେଉଁ ଅଗ୍ନିକ ଜୀବନ ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିଲା, ପୃଥିବୀ ଇତିହାସରେ ତାହା ପୂର୍ବରୁ ବା ତାହା ପରେ ଆଉ କେବେ ସେଭଳି ହୋଇନାହିଁ । ସେହି ସମୟରେ ହିଁ ପ୍ରକୃତି ସମଗ୍ର ଜୀବଜଗତର ଭବିଷ୍ୟତ ରୂପ-ରେଖ କ'ଣ ହେବ ସେ କଥା ସ୍ଥିର କରିଦେଇଥିଲା ।

ସେମାନେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଏସିଆର ଚୀନ, ଆର୍କଟିକ୍‌ର ଗ୍ରୀନ୍‌ଲାଣ୍ଡ, ଇଉରେସିଆର ସାଇ-ବେରିଆ ଓ ଆଫ୍ରିକାର ନାମିବ୍ୟା ଭଳି ବ୍ୟାପକ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଯେଉଁ ଫସିଲ ରେକର୍ଡ ମିଳିଛି, ତାହା ସୂଚାଇ ଦେଉଛି ଯେ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରାୟ ଏହି ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଏଭଳି ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା । ଏକଥା ଜଣାପଡ଼ିଗଲାପରେ ଡାରୱଇନ୍‌ଙ୍କର ଦୁଇଟି ମୂଳ ଚିନ୍ତା—ଜେନେଟିକ୍ ଭାରିଏସନ୍ ବା ଆନୁବଂଶିକ ପରିବର୍ତ୍ତତା ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ବରଣ କ୍ରିୟା ଇଭୋଲୁସନର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣନା ନିମନ୍ତେ ସକ୍ଷମ କି ନୁହେଁ ସେ ବିଷୟରେ ଜୀବବିଜ୍ଞାନୀ-ମାନେ ନୂଆକରି ଆଲୋଚନା କରୁଛନ୍ତି । କାରଣ ଏବର ଏହି ପ୍ରମାଣରୁ ଅଣ-ଡାରୱଇନୀୟ ଘଟଣା-କ୍ରମର ସୂଚନା ମିଳୁଛି । ଏକଥା ସ୍ୱୀକୃତ ଯେ ୪୬୦ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ପୃଥିବୀ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । ତା'ର ଶହେ କୋଟି ବର୍ଷ ପରେ କିମ୍ବା ଆହୁରି ଆଗରୁ ସେଥିରେ ପ୍ରଥମ 'ଜୀବନ'ର ଆରମ୍ଭ ହେବା ପରଠାରୁ ଜୀବନ-ଅଭ୍ୟୁଦୟ କିପରି ହୋଇଛି ସେ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଗୋଟାଏ ସାମଗ୍ରିକ ଇଭୋଲୁସନୀୟ

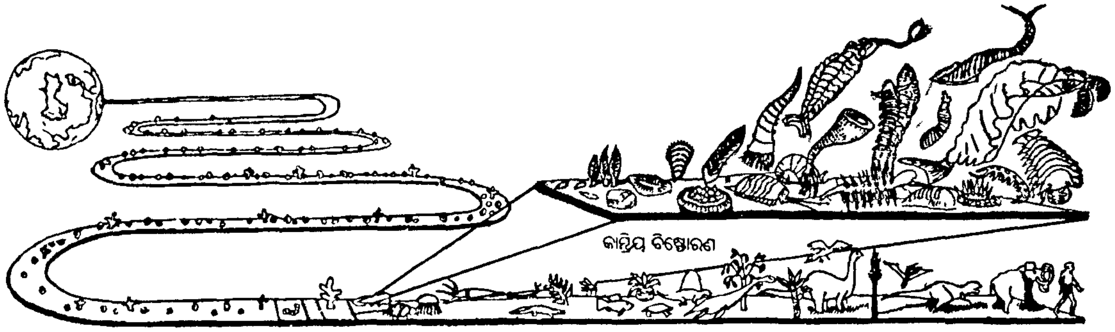

ଇଭୋଲୁସନ ବିଷୟରେ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭବେଳକୁ 'ନୂତନ' ଭାବେ ଚିନ୍ତା କରାଗଲାଣି । କାମ୍ବ୍ରିୟ କଳ୍ପର ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ସୀମା ଭିତରେ ଅତି ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ବହୁକୋଷୀୟ ଜୀବ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯିବା କଥା ଆଜି ଜଣାପଡୁଛି ।

ସ୍ପଷ୍ଟ ଚିତ୍ର ହୁଏତ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏହି ନୂଆ ଚିନ୍ତାରୁ ମିଳିଯାଇପାରେ ବୋଲି ଅନେକ ପଣ୍ଡିତ ଆଜି ଆଶାପୋଷଣ କରୁଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇଭୋଲୁସନ

▷▷

ଇମ୍ହୋଟେପ୍
(ଜୀବିତ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୨୭ଶ ଶତାବ୍ଦୀ)

ସନ୍ଥ, ସ୍ଥପତି, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍, ପୁରୋହିତ, ବୈଦ୍ୟ ତଥା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଇଜିପ୍ସୀୟ ସମ୍ରାଟ ଜୋସରଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ । ପରେ ମିଶର ଓ ଗ୍ରୀସ୍‌ରେ ତାଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନର ଦେବତା ଭାବରେ ପୂଜା କରାଗଲା ।

ଏକାଧାରରେ ବହୁ ଗୁଣର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିବା ଏଭଳି ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୃଥିବୀର ଇତିହାସରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିନାହାନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ମିଶରର ଦ୍ୱିତୀୟ ରାଜବଂଶର ଅନ୍ତିମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଓ ତୃତୀୟ ରାଜବଂଶର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ସେଠାରେ ସଭ୍ୟତାର ଯେଉଁ ବିଶାଳ ପ୍ରଗତି ସାଧିତ ହୋଇଥିଲା, ଇମ୍ହୋଟେପ୍ ତା'ର ଉତ୍ସ ଥିଲେ ବୋଲି ସ୍ୱୀକୃତ । ଗ୍ରୀସ୍‌ରେ ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ 'ଇମଉଥ୍' ବୋଲି ଜାଣିଥିଲେ । ପୃଥିବୀ ବକ୍ଷରେ ପଥରରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିବା ସର୍ବପୁରାତନ କୀର୍ତ୍ତି 'ପାବଚ୍ଛ ପିରାମିଡ୍'ର ନକ୍ସା ଇମ୍ହୋଟେପ୍ କରିଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ବହୁ ବିଶାଳ ସ୍ଥାପତ୍ୟ-ସୌଧ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାକ୍ଷର ବହନ କରୁଛି । ଔଷଧ ସଂପର୍କରେ ଇମ୍ହୋଟେପ୍‌ଙ୍କର ବିସ୍ମୟକର ବିଦ୍ୱତ୍ତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଅନେକ ପଣ୍ଡିତ ତାଙ୍କୁ 'କେବଳ ଜଣେ ବୈଦ୍ୟ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଯାଇଛନ୍ତି ।

ଇମ୍ହୋଟେପ୍

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇଜିପ୍ସୀୟ ସଭ୍ୟତା, ପିରାମିଡ୍, ସ୍ଥାପତ୍ୟ କଳା, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ମାନବଜ୍ଞାନ

▷▷

ଇମାମ

ଆରବୀ ଭାଷାରେ ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ନେତା ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ । ସେ ଯେଉଁ ଆଦର୍ଶ ରଖିଯା'ନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ସମସ୍ତେ ଅନୁପ୍ରାଣୀତ ହୁଅନ୍ତି ବା ତାଙ୍କରି ପଦାଙ୍କ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତି । ପବିତ୍ର କୋରାନ ସରିଫ୍‌ର ବହୁ ସ୍ଥଳରେ ଇମାମ ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର ରହିଛି । ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମରେ ବିଭିନ୍ନ ଗୋଷ୍ଠୀର ନେତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଇମାମ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଶବ୍ଦଟିକୁ ବେଳେବେଳେ ସମ୍ମାନଜନକ ଉପାଧି ଦେବା ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇସ୍‌ଲାମ, ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା

▷▷

ଇମ୍ପାଲା

କେନ୍ଦ୍ର ଓ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ଥିବା ସାଭାନା ତୃଣଭୂମି ତଥା ଜଙ୍ଗଲରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ଆଣ୍ଟିଲୋପ ବା ହରିଣଜାତୀୟ ଜୀବ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଦେଖିବାକୁ ମନୋରମ । ଡେଇଁପାରିବାର ଅଦ୍ଭୁତ ଶକ୍ତି ପ୍ରକୃତି ଇମ୍ପାଲାଠାରେ ଭରି ଦେଇଛି । ଏମାନେ ଭୟ ପାଇଗଲେ ଭୂପୃଷ୍ଠରୁ ୩ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଠିପାଇ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କୁଦାରେ ୯ରୁ ୧୦ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୂରତା ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଇ ପାରନ୍ତି । ପ୍ରାପ୍ତବୟସ୍କ ଇମ୍ପାଲା କାନ୍ଧ ପାଖରେ ୭୫ରୁ ୧୦୦ ସେଣ୍ଟିମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚ ହୋଇଥାଏ । ପୁରୁଷ ଗୁଡ଼ିକଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ବଡ଼ବଡ଼ଶିଙ୍ଗ ଦେଖାଯାଏ । ବର୍ଣ୍ଣ ସାଧାରଣତଃ ସୁନେଲି ବା ଧୂସର ଲୋହିତ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆଫ୍ରିକା, ଜୀବଜଗତ, ଆଣ୍ଟିଲୋପ

▷▷

ଇମ୍ପିଚ୍‌ମେଣ୍ଟ

ପୃଥିବୀର ସବୁ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଦେଶରେ ଇମ୍ପିଚ୍‌ମେଣ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ଏହି ଶବ୍ଦର ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧନ ବା ଅକ୍ତିଆର ଭିତରେ ଜଣକୁ ରଖିଦେବା ।' ଶାସନରେ ଯେଉଁମାନେ ଶୀର୍ଷଦେଶରେ ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ଯଦି ଦୁଷ୍କର୍ମରେ ଲିପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ବା ନିଜ ପଦର ସୁଯୋଗ ନେଇ ପ୍ରଚଳିତ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିରୋଧ କରନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଗୁରୁତର ଅଭିଯୋଗ ଆସେ । ସେହି ଅଭିଯୋଗ କୌଣସି କୋର୍ଟ, କଚେରୀ ବା ଅଦାଲତରେ ନ ହୋଇ ପାର୍ଲାମେଣ୍ଟ ବା ସଂସଦ କିମ୍ବା ଲୋକପ୍ରତିନିଧି ସଭାରେ କରାହୁଏ । ସେହିଭଳି ଅଭିଯୋଗକୁ ମହାଅଭିଯୋଗ ବା ଇମ୍ପିଚ୍‌ମେଣ୍ଟ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଭାରତର ଶାସନ ଖସଡ଼ାରେ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି, ଉପରାଷ୍ଟ୍ରପତି, ସୁପ୍ରିମ କୋର୍ଟ ବିଚାରପତି ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ପଦବୀର ଅଧିକାରୀ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଇମ୍ପିଚ୍‌ମେଣ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ସାଧାରଣତଃ ଯାହାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏଭଳି ଅଭିଯୋଗ ଅଣାଯାଇଥାଏ, ଇମ୍ପିଚ୍‌ମେଣ୍ଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହେବା ଆଗରୁ ସେ ଇସ୍ତଫା ଦେଇଦେଇଥା'ନ୍ତି । ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ କିନ୍ତୁ ଏହାର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଗଣତନ୍ତ୍ର, ସମ୍ବିଧାନ

ଇରମ

ଅବିଭକ୍ତ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲାର ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଥିବା ଇରମ ଗ୍ରାମଟିର ନାମ ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ଇତିହାସରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାକ୍ଷରରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଛି । 'ଭାରତଛାଡ଼' ଆନ୍ଦୋଳନ ସମୟରେ ବ୍ରିଟିଶ ଭାରତୀୟ ପୁଲିସ ଏଠି ନିରସ୍ତ୍ର ଜନତାଙ୍କ ଉପରେ ଗୁଳିଚଳାଇ ନରସଂହାର ଘଟାଇଥିଲେ । ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ୨୬ ଜଣଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା ଓ ବହୁଅଧିକ ଲୋକ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ । ୧୯୪୨ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ୨୮ ତାରିଖ ଦିନ ବାସୁଦେବପୁର ଥାନାର ଏହି ଗ୍ରାମରେ ହୋଇଥିବା ଗୁଳିକାଣ୍ଡ ସମଗ୍ର ଭାରତରେ ବ୍ରିଟିଶ ଅତ୍ୟାଚାରର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଅଗଷ୍ଟ ବିପ୍ଳବ, ଓଡ଼ିଶା

ଇରାକ

ସରକାରୀ ନାମ **ଅଲ୍-ଜୁମହୁରିୟା ଅଲ୍ଇରାକିଆ (ଇରାକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ଐକକେନ୍ଦ୍ରୀୟ 'ବହୁଦଳୀୟ' ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ରାଜଧାନୀ **ବାଗ୍‌ଦାଦ୍** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଆରବୀ (କୁର୍ଦ୍ଦିସ୍)** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ଇସ୍‌ଲାମ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୪,୩୫,୦୫୨ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୧,୯୪,୩୫,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ବାଗ୍‌ଦାଦ୍, ବସ୍ରା, ମୋସୁଲ, ଇରବିଲ, ଅସ୍‌ସୁଲେମାନିଆ** ମୁଦ୍ରା **ଇରାକୀ ଦିନାର୍** ପତାକା **ଲୋହିତ, ଶ୍ୱେତ, କୃଷ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣର ତିନୋଟି ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍—ଶ୍ୱେତ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍‌ରେ ୩ଟି ସବୁଜ ନକ୍ଷତ୍ର ।**

ପୃଥିବୀର ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରଥମେ ମନୁଷ୍ୟ ବୁଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା, ସେଥିଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳ ହେଲା ଇରାକ । ଏହାକୁହିଁ ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଉଥିଲା ମେସୋପଟାମିଆ ବୋଲି । ଗୋଟାଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସଭ୍ୟତା କହିଲେ ଆଜି ଯାହା ବୁଝାଉଛି ତାହା ଜନ୍ମ ନେଇଥିଲା ଇଉରୋପ ତଥା ଏସିଆ ମହାଦେଶକୁ ଲାଗି ରହିଥିବା ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ । ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପରେ ୧୯୨୧ ମସିହା ପରଠାରୁ ଏଇଟି ଇରାକ ବୋଲି ପରିଚିତ ହେଲା । ଏହି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଲା "ଦୁଇ ନଦୀର ମଝିରେ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ।" ଇଉଫ୍ରେଟିସ୍ ଓ ଟାଇଗ୍ରିସ୍—ଏଇ ଦୁଇ ନଦୀ ଭିତରେ ଇରାକ ଦେଶ ରହିଛି । କେତେକ ସଭ୍ୟତା ଏହିଠାରେ ଜନ୍ମନେଇଥିଲେ, ଆଉ କେତେକ ସଭ୍ୟତା ଏହିଠାରେ ଲୋପ ମଧ୍ୟ ପାଇଯାଇଛନ୍ତି । ଭାରତକୁ ଆର୍ଯ୍ୟମାନେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରୁ ଆସିଥିଲେ ବୋଲି ଇତିହାସ ପଣ୍ଡିତମାନେ କୁହନ୍ତି ।

ପାରସ୍ୟ ଉପସାଗରର ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ମୁଣ୍ଡରେ ଇରାକ ରହିଛି । ଏ ଦେଶର ଉତ୍ତରରେ ତୁର୍କୀ, ପୂର୍ବରେ ଇରାନ, ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବରେ ପାରସ୍ୟ ଉପସାଗର, ଦକ୍ଷିଣରେ କୁଏଟ ଓ ସାଉଦୀ ଆରବ ତଥା ପଶ୍ଚିମରେ ସିରିଆ ଓ ଜୋର୍ଡାନ ଦେଶ ରହିଛନ୍ତି ।

ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ଖୁବ୍ ଗରମ ହୁଏ । ଅନେକ ସମୟରେ ପ୍ରବଳ ବାଲିଝଡ଼ ହୋଇଥାଏ । ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଏଠାରେ ଭଲ ଅରଣ୍ୟ ଥିଲା । ଆଜିକାଲି ଶହକେ ମାତ୍ର ତିନିଭାଗ ହେଉଛି ଜଙ୍ଗଲ । କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବହୁଲୋକ ଲାଗିଛନ୍ତି । ଇରାକ ଦେଶଟି ସତେ ଯେପରିକି ପେଟ୍ରୋଲ ଭଣ୍ଡାର ଉପରେ ରହିଛି । ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍ ବହୁ ପରିମାଣରେ ମିଳେ । ସିମେଣ୍ଟ, ଲୁହା, କୃତ୍ରିମ ସାର କାରଖାନା, ଭଲ କପଡ଼ା ତିଆରି କାରଖାନା ଓ ନାନା ପ୍ରକାରର ପେଟ୍ରୋଲିୟମଜାତ ପଦାର୍ଥର କଳକାରଖାନା ଅଛି । ୧୯୮୦ରୁ ୧୯୯୧ ମସିହା ଭିତରେ ଏ ଦେଶ ଦୁଇଟି ବୃହତ୍‌ଯୁଦ୍ଧରେ ସଂପୃକ୍ତ ହୋଇପାଇଥିବାରୁ ସେଥିରେ କେତେ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ମରିଛନ୍ତି ଓ ହଜାର ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହୋଇଯାଇଛି ।

୧୯୯୭ ମସିହା ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧର ଶେଷବେଳକୁ ଇରାକ ଉପରେ ଜାତିସଂଘ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଜାରୀ ରହିଛି । ୧୯୯୧ ମସିହାର ଗଲ୍‌ଫ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ପ୍ରଥମେ ଏହା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଫଳରେ ଇରାକ ଆକାଶର କେତେକ ଅଂଶ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଦେଶର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୃଥିବୀ, ମେସୋପଟାମିଆ ସଭ୍ୟତା, ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ଇରାନ, କୁଏଟ, ଏକଛତ୍ରବାଦ, ଖଣିଜ ତୈଳ, କୁର୍ଦ୍ଦ, ଜାତିସଂଘ, 'ଗଲଫ୍ ଯୁଦ୍ଧ', ସଦ୍ଦାମ ହୁସେନ

ଇରାଡିଏସନ

ଇରାଡିଏସନ ବା ଆୟୋନୀୟ ବିକିରଣ ସାହାଯ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକୁ ବହୁଦିନ ଧରି ତାଜା ରଖାଯାଇପାରେ । ଏହାଦ୍ୱାରା ସେସବୁର ପ୍ରାକୃତିକ ସ୍ୱାଦ ବା ଅବସ୍ଥାରେ କୌଣସି କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚି ନ ଥାଏ । ଇରାଡିଏସନ ପଦ୍ଧତିରେ ଖାଦ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଶୀତଳୀକରଣର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଟଟକା ଫଳ, ପରିବା, ମାଛ ଓ ମାଂସ ଏହାଦ୍ୱାରା ବହୁଦିନ ସତେଜ ରଖାଯାଇପାରୁଛି । ଖାଦ୍ୟକୁ ବିଷାକ୍ତ କରିଦେଉଥିବା ଅଣୁଜୀବ, ପରାଙ୍ଗପୁଷ୍ଟ ପ୍ରାଣୀ ଓ ପୋକଜୋକ ଇରାଡିଏସନ ଦ୍ୱାରା ସହଜରେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥା'ନ୍ତି । ଆଳୁ, ପିଆଜ ଭଳି କେତେକ ଧରଣର କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଦେଉଥିବା ଗଜା ମାରିଯିବା ଅବସ୍ଥାକୁ ମଧ୍ୟ ଏହା ପ୍ରତିହତ କରିଥାଏ । ଇରାଡିଏସନ ପଦ୍ଧତିରେ ଖାଦ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣର ଭଲମନ୍ଦ ଦିଗ ବିଷୟରେ କିଛୁ ଅଧିକ ଅନୁଶୀଳନ ଏବେ ଚାଲୁରହିଛି ।

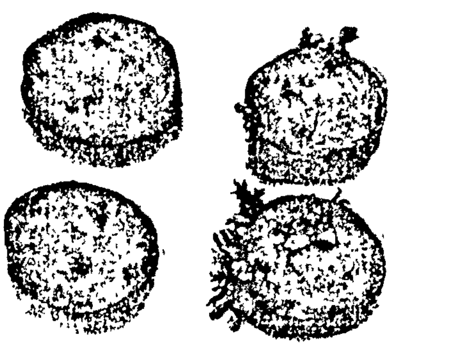

ଇରାଡିଏସନ କରାଯାଇଥିବା (ବାମ) ଓ ନ କରାଯାଇଥିବା (ଡାହାଣ) ଆଳୁ ଭିତରେ ଦୁଇମାସ ପରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ପରମାଣୁ, ବିକିରଣ

ଇରାନ

ସରକାରୀ ନାମ **ଜୋମ୍‌ହୁରି-ଏ ଏସ୍‌ଲାମୀ-ଇ ଇରାନ (ଇରାନ ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ଐକକେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ରାଜଧାନୀ **ତେହେରାନ** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଫାରସୀ (ପର୍ସୀଆନ୍)** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ଇସ୍‌ଲାମ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୧୬,୪୮,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୬,୩୨,୦୦,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ତେହେରାନ, ମାସାଦ, ଏସଫାହାନ, ତାବ୍ରିଜ୍, ସିରାଜ** ମୁଦ୍ରା **ରିଆଲ** ପତାକା **ସବୁଜ, ଶ୍ୱେତ, ଲୋହିତ ବର୍ଣ୍ଣର ତିନୋଟି ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍, ସବୁଜ ଓ ଲୋହିତ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍ ଧାରରେ ଧଳା କୁଫି ଅକ୍ଷରରେ ଆଲ୍ଲାହା-ଆକ୍‌ବର ବୋଲି ୨୨ ଥର ଲେଖା-ଶ୍ୱେତ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍ ମଝିରେ ଲୋହିତ ବର୍ଣ୍ଣର ଜାତୀୟ ସଂକେତ ।**

୧୯୪୭ ମସିହାରେ ଭାରତ ଭାଗ ଭାଗ ହୋଇଗଲା ପୂର୍ବରୁ ଆମ ଦେଶର ପଶ୍ଚିମ ସୀମାକୁ ଇରାନର ସୀମା ଲାଗିଥିଲା । ପୂର୍ବେ ଏହାର ନାମ ଥିଲା ପାରସ୍ୟ ଦେଶ । ଇରାନର ଉତ୍ତରରେ କମନ୍‌ୱେଲ୍‌ଥ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିପେଣ୍ଡେଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଟ୍‌ସ୍‌ର କେତେକ ଦେଶ ଓ କାସ୍ପିଆନ ସାଗର, ପୂର୍ବରେ ପାକିସ୍ତାନ ଓ ଆଫଗାନିସ୍ତାନ, ଦକ୍ଷିଣରେ ପାରସ୍ୟ ଉପସାଗର ଓ ଓମାନ ଉପସାଗର ତଥା ପଶ୍ଚିମରେ ତୁର୍କୀ ଓ ଇରାକ ଦେଶ ରହିଛନ୍ତି ।

ଇରାନରେ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ବର୍ଷା ହୁଏନାହିଁ । ଅଧାରୁ ଅଧିକ ଅଞ୍ଚଳ ପର୍ବତ, ମରୁଭୂମି ବା ଲୁଣା ମରୁଭୂମି । ତେଣୁ ସେସବୁ ସ୍ଥାନରେ ଲୋକେ

ରହି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଇରାକ ଭଳି ଇରାନ ସତେ ଯେପରିକି ପେଟ୍ରୋଲ ଭଣ୍ଡାର ଉପରେ ଭାସୁଛି । ଶତକରା ୪୫ ଜଣ ହେଉଛନ୍ତି ପାରସୀ । କୁର୍ଦ୍ଦ ଜାତିର ଅନେକ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ।

ଇରାନୀମାନେ ବହୁ ପୁରାତନ ଜାତି । ପଥର ଦେହରେ ବହୁ ପ୍ରକାରର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ ଏ ଦେଶରେ ରହିଛି । ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଥିବା ବହୁ କବି ଏ ଦେଶରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି । ଫିରଦୋଷୀ, ଉମରଖୈୟାମ୍, ସାଦୀ, ନେଜାମୀଙ୍କ କବିତା ପୃଥିବୀର ସବୁ ଉନ୍ନତ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦ ହୋଇଯାଇଛି । ପୂର୍ବରୁ ଚଳି ଆସୁଥିବା ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ପ୍ରଭାବିତ ସଂସ୍କୃତି ବଦଳରେ ୧୯୭୯ ମସିହା ପରେ ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ମୌଳବାଦୀ ସଂସ୍କୃତିକୁ ଇରାନୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଲଦି ଦିଆଯାଇଛି । ଭାରତକୁ ଆର୍ଯ୍ୟମାନେ ଇରାକ ସହିତ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରୁ ମଧ୍ୟ ଆସିଥିଲେ ବୋଲି ଇତିହାସ ପଣ୍ଡିତମାନେ କୁହନ୍ତି ।

ଭାରତରେ ଚଳୁଥିବା ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକରେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଫାରସୀ ଶବ୍ଦ ମିଶିଯାଇଛି । ଟିକିଏ ଉଚ୍ଚାରଣ ତଫାତ୍ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେସବୁ ଶବ୍ଦ ଚିହ୍ନା ପଡ଼ିଯାଉଛନ୍ତି । ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ଥିବା ସିନ୍ଧୁକୁ ଫାରସୀମାନେ ହିନ୍ଦୁ ବୋଲି କହିଲେ । ସଂସ୍କୃତର ଅସୁରମେଧାକୁ ଅହୁରମଜ୍‌ଦା ବୋଲି କହିଲେ । ଭୂମିକୁ 'ବୁମି' ଏବଂ ହସ୍ତକୁ 'ଦସ୍ତ' ବୋଲି କୁହାଗଲା । ସେଇଥିରୁ ଦସ୍ତଖତ ଶବ୍ଦ ଆସିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୃଥିବୀ, ଇରାକ, ଯୁଦ୍ଧ, ବିପ୍ଳବ, ମୌଳବାଦ, ଖଣିଜ ତୈଳ, ଭାରତ, ଆତଙ୍କବାଦ, ଇସ୍‌ଲାମ, ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟ, ଇଣ୍ଡୋ-ଇରାନୀୟ ଭାଷା

▷ ▷

ଇରାବତୀ ନଦୀ

ବ୍ରହ୍ମଦେଶ ବା ମ୍ୟାନ୍‌ମାର୍‌ର ପ୍ରଧାନ ନଦୀ । ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୧୯୯୨ କିଲୋମିଟର । ସେ ଦେଶର ଏଇଟି ହେଲା ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନଦୀ ବାଣିଜ୍ୟ ପଥ । ଇରାବତୀ ବେସିନର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ହେଲା ପ୍ରାୟ ୪,୧୧,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର । ମୌସୁମୀ ବୃଷ୍ଟିପାତ ତଥା ଖରାଦିନେ ବରଫ ତରଳିବା— ଏ ଉଭୟ କାରଣକୁ ନଦୀଟିରେ ବର୍ଷର ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପାଣି ଥାଏ । ନଦୀ କୂଳରେ ଥିବା ବନ୍ଦର ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ମାଣ୍ଡାଲେ ହେଲା ସର୍ବପ୍ରଧାନ । ଉତ୍ତର ବ୍ରହ୍ମଦେଶରେ ଥିବା ଉଚ୍ଚପର୍ବତମାଳାର ହିମନଦୀ ଗୁଡ଼ିକରୁ ବାହାରିଥିବା ଦୁଇଟି ଛୋଟ ନଦୀ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ମିଳିତ ହୋଇଯାଇ, ସେଠାରୁ ଇରାବତୀ ଧାରା ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମ୍ୟାନ୍‌ମାର୍, ନଦୀ

▷ ▷

ଇରିଟ୍ରିଆ

ସରକାରୀ ନାମ **ଇରିଟ୍ରିଆ** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ଅନ୍ତର୍ବର୍ତ୍ତୀ ଶାସନ-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ସହଯୋଗୀ ରାଷ୍ଟ୍ରପରିଷଦ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ସହଯୋଗୀ ରାଷ୍ଟ୍ରପରିଷଦ** ରାଜଧାନୀ **ଆସ୍‌ମାରା** ସରକାରୀ ଭାଷା **ନାହିଁ** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୧,୧୭,୪୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୩୫,୩୦,୦୦୦**, ମୁଖ୍ୟ ସହର **ଆସ୍‌ମାରା, ଆସେବ୍, କେରେନ୍, ମାସାୱା, ମେଣ୍ଡେଫେରା** ମୁଦ୍ରା **ଇଥିଓପୀୟ ମୁଦ୍ରା** ପତାକା **ସବୁଜ ଓ ନୀଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଭିତରେ ଥିବା ଲୋହିତ ତ୍ରିକୋଣ ଉପରେ ଅଲିଭର ମାଳା ଓ ଶାଖା ।**

ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ଏହି ରାଜ୍ୟଟି ପୂର୍ବେ ଇଥିଓପିଆ ଦେଶର ଅଂଶବିଶେଷ ଥିଲା । ୧୯୯୩ ମସିହାରୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାଧୀନ ରାଷ୍ଟ୍ର ଭାବେ ଗଣା ହେଉଛି । ଏହାର ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବରେ ଲୋହିତ ସାଗର, ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବରେ ଜିବୋଉତି, ଦକ୍ଷିଣରେ ଇଥିଓପିଆ ଓ ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମରେ ସୁଦାନ ଦେଶ ରହିଛି । ଦେଶଟିର ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳ ହେଲା ଉଚ୍ଚଭୂମି । ଜଳବାୟୁରେ ବିଭିନ୍ନତା ରହିଛି । ଅନିୟମିତ ବୃଷ୍ଟିପାତ ତଥା ପଙ୍ଗପାଳ ଉପଦ୍ରବ ଯୋଗୁଁ ଇରିଟ୍ରିଆର କୃଷି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦୁର୍ବଳ । ଟେକ୍‌ସ୍‌ଟାଇଲ ଓ ଚମଡ଼ା କାରଖାନା କେତୋଟି ରହିଛି । ଖାଦ୍ୟଶିଳ୍ପରେ ଅନେକ ଲୋକ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ବହୁଜାତିର ଓ ବହୁଭାଷାଲୋକ ଇରିଟ୍ରିଆରେ ଅଛନ୍ତି । ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ ପୂର୍ବରୁ ଏ ଦେଶର ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଗୃହଯୁଦ୍ଧ ଓ ତୀବ୍ର ହିଂସାକାଣ୍ଡ ଅନେକ ଦିନ ଧରି ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚାଲିଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଫ୍ରିକା, ଇଥିଓପିଆ

▷ ▷

ଇରିଡିଅମ୍

ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ । ମୂଲ୍ୟବାନ ଇରିଡିଅମ୍ ଧାତୁ ଦେଖିବାକୁ ରୂପା ଭଳି ଧଳା ଓ ଖୁବ୍ ଟାଣ । ପୃଥିବୀରେ ମିଳୁଥିବା ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଘନ ପଦାର୍ଥ ଭିତରୁ ଏହା ଗୋଟିଏ । ବିଶୁଦ୍ଧ ଇରିଡିଅମ୍ ବୋଧହୁଏ ପ୍ରକୃତିରେ ମିଳେନାହିଁ; ସବୁବେଳେ ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ସଙ୍ଗେ ମିଶିକରି ଥାଏ । ୧୮୦୪ ମସିହାରେ ଜଣେ ଇଂରେଜ ରସାୟନବିତ୍ ଏହାକୁ ପ୍ରଥମ କରି ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ ।

ପାରମାଣବିକ ନମ୍ବର	*୭୭*
ପାରମାଣବିକ ଓଜନ	*୧୯୨.୨*
ଗଳନାଙ୍କ	*୨,୪୧୦°ସେ*
ସ୍ଫୁଟନାଙ୍କ	*୪,୫୨୭°ସେ*
ଯୋଜ୍ୟତା	*୧,୩,୪*

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମୌଳିକ ଉପାଦାନ

▷ ▷

ଇରେଜର

କାଳି, ପେନ୍‌ସିଲ କିମ୍ବା ଚକ୍ ଦାଗ ଲିଭାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ରବର ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସେହି ଧରଣର ପଦାର୍ଥକୁ ଇରେଜର ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ବନସ୍ପତି ତୈଳ, ଗୋଟାଏ ରକମର ଘର୍ଷଣ ପଥର ଓ ଗନ୍ଧକରୁ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମିଶ୍ରଣକୁ ରବର ଦେହରେ ଦେଇଦିଆଯାଇ ଆଜିର ଇରେଜର ସବୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଛି । ୧୮୫୮ ମସିହାରେ ଏଥିପାଇଁ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ ପ୍ରଥମ ପେଟେଣ୍ଟ ଜାରୀ ହୋଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ପଠନ, ଲିଖନ, କଳା

▷ ▷

ଇଲ୍‌ତୁତ୍‌ମିସ୍
(ମୃତ୍ୟୁ ୧୨୩୬)

ଦାସବଂଶର ତୃତୀୟ ତଥା ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୁଲ୍‌ତାନ । ୧୨୧୧ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ କୁତବ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଆଇବାକ୍‌ଙ୍କ ପରେ ସେ ସିଂହାସନ ଆରୋହଣ କରିଥିଲେ । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଆଇବାକ୍‌ଙ୍କ କନ୍ୟାଙ୍କୁ ବିବାହ କରିସାରିଥିଲେ । ଜଣେ ଚତୁର ତଥା ଧୈର୍ଯ୍ୟସଂପନ୍ନ ରାଷ୍ଟ୍ରନୀତିଜ୍ଞ ଭାବେ ଇଲ୍‌ତୁତ୍‌ମିସ୍‌ଙ୍କର ଖ୍ୟାତି ଥିଲା । ଉତ୍ତର ଭାରତରେ ମୁସଲମାନ ଶାସନର ବିସ୍ତାର ତଥା ସ୍ଥାୟୀତ୍ୱ ନିମନ୍ତେ ସେ ଦାୟୀ ବୋଲି ଇତିହାସ ପଣ୍ଡିତମାନେ କୁହନ୍ତି । ଦିଲ୍ଲୀରେ ଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବିଜୟ ସ୍ତମ୍ଭ କୁତବମୀନାରକୁ ଇଲ୍‌ତୁତ୍‌ମିସ୍ ନିର୍ମାଣ କରାଇଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତ, ଇସ୍‌ଲାମ, ରେଜିଆ ସୁଲ୍‌ତାନା, କୁତବମୀନାର

▷ ▷

ଇଲିଅଟ୍, ଟମାସ୍ ଷ୍ଟର୍ଣ୍ଣସ୍
(୧୮୮୮-୧୯୬୫)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି, ସମାଲୋଚକ, ପ୍ରାବନ୍ଧିକ ତଥା ନାଟ୍ୟକାର । ଆମେରିକାରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ସ୍ଥାୟୀଭାବେ ବାସ କରିଯାଇଥିଲେ ।

ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଅନୁପମ କାବ୍ୟଗୁଚ୍ଛ 'ଫୋର୍ କ୍ୱାର୍ଟେଟ୍‌ସ' ନିମନ୍ତେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ସାହିତ୍ୟରେ ନୋବେଲ ପୁରସ୍କାର ଇଲିଅଟ୍‌ଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ରଚନା କରିଥିବା 'ୱେଷ୍ଟଲାଣ୍ଡ' କବିତା କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଖ୍ୟାତି

ଟମାସ୍ ଷ୍ଟର୍ଣ୍ସ ଇଲିଅଟ୍

ଆଣିଦେଇଥିଲା । ଆଧୁନିକ ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟକୁ ଏହି ମନୀଷୀ ବହୁଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସାହିତ୍ୟ, କବିତା

▷ ▷

ଇଲିଶି

ମାଛଙ୍କ ଭିତରେ ଏହାର ଗୋଟାଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ରହିଛି । ନଦୀ ହେଉଛି ଏ ମାଛର ଜନ୍ମସ୍ଥଳ ଓ ସମୁଦ୍ର ହେଉଛି ଚଲାବୁଲା ଜାଗା । ଦଳବାନ୍ଧି ସମୁଦ୍ର କୂଳେ କୂଳେ ବର୍ଷ ତମାମ ବୁଲୁଥାନ୍ତି । ଅଣ୍ଡାଦେବା ସମୟ ଆସିଲେ ବଡ଼ ବଡ଼ ନଦୀ ଭିତରକୁ ଯାଆନ୍ତି । ଯେଉଁଠାରେ ନଦୀଟି କମ୍ ଗଭୀର ଏବଂ ସୁଅର ବେଗ ବେଶୀ ନୁହେଁ, ସେହିଭଳି ସ୍ଥାନରେ ଅଣ୍ଡା ଦିଅନ୍ତି । ଏହି ମାଛ ଦେହରେ ଥିବା ଗୋଟାଏ ରକମର ତେଲ ଏହାକୁ ନୂଆ ରକମର ସୁଆଦ ଦେଇଛି । ଏହି ସୁଆଦ ପାଇଁ, ଭାରତର ପୂର୍ବ ଅଂଶରେ 'ଇଲିଶି

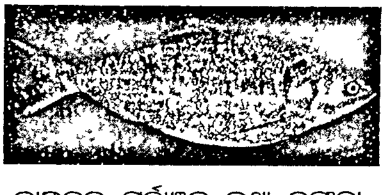

ଭାରତର ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ତଥା ବଙ୍ଗଳାଦେଶର କେତେକ ନଦୀରେ ମିଳୁଥିବା ଇଲିଶିର ସ୍ୱାଦ ଚମତ୍କାର ।

ହେଉଛି ମାଛଙ୍କ ଭିତରେ ରଜା' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ବଙ୍ଗ ଦେଶର କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରଥମେ ଯେତେବେଳେ ଇଲିଶି ଧରାଯାଏ, ତା'କୁ ରାନ୍ଧିବା ପୂର୍ବରୁ ପୂଜା କରାହୁଏ । ଗଙ୍ଗା ଓ ପଦ୍ମା ନଦୀରେ ଏହି ମାଛ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଦେଖାଯାନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର କେତେକ ନଦୀରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ସମୁଦ୍ର ମୁହାଣରୁ ଉପରମୁହାଁ ହୋଇ ଉପରକୁ ଉଠି ଆସନ୍ତି ଓ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଲୋକେ ଧରନ୍ତି । ଦେଖିବାକୁ ଏ ମାଛଟି ବେଶ୍ ସୁନ୍ଦର । ଅନ୍ୟ ମାଛ ତୁଳନାରେ ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ବେଶୀ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାଛ, ଖାଦ୍ୟ, ବଙ୍ଗଳାଦେଶ

▷ ▷

ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍

ଯେଉଁ କଥାଟିକୁ ବହୁବାର କହିଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ଆଉଥରେ କହିଲାବେଳକୁ ନୂଆ ଭଳି ଶୁଭେ, ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ସେହିଭଳି ଗୋଟିଏ 'କଥା' । ଯେଉଁ ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ ସମସ୍ତେ ଏକମତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ତାହା ହେଲା, ପ୍ରକୃତି ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ର ତିନୋଟି ଜିନିଷ ତିଆରି କରିଦେଲା ପରେ ସେହି ଗୁଡ଼ିକୁ ନାନା ଭାବରେ ଖଞ୍ଜି ଏ ପୃଥିବୀର, ବିଶ୍ୱର ସବୁକିଛି ତିଆରି କରିଦେଲା । ସେହି ତିନୋଟିର ନାମ ହେଲା ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍, ପ୍ରୋଟନ୍ ଓ ନିଉଟ୍ରନ୍ । ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ମଣିଷ ପାଖରୁ ବହୁକାଳ ଧରି 'ମୁହଁଛପା' ଦେଇ ରହିଯାଇଥିଲା । ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷ ହୋଇ ଆସିଲାବେଳକୁ ୧୮୯୭ ମସିହାରେ ଟମ୍‌ସନ୍ ନାମକ ଜଣେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍‌କୁ ପ୍ରଥମ କରି ଚିହ୍ନି ପକାଇଲେ । ସେହି ଚିହ୍ନିବାଟା କିନ୍ତୁ ମନୁଷ୍ୟକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ବହୁତ କିଛି ଜ୍ଞାନ ଦେଇଦେଲା । ସେତିକିବେଳେ କୁହାଗଲା ଯେ, ପ୍ରୋଟନ୍ ଓ ନିଉଟ୍ରନ୍ ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ମଜବୁତ୍ ଭାବରେ ବାନ୍ଧି ରଖିଛନ୍ତି ଓ ତା'କୁ କୁହାଯାଇଛି ନାଭି ବା ନିଉକ୍ଲିଅସ୍ । ତା'ରି ଚାରିପଟେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କକ୍ଷ ବା 'ଗୋଲେଇ'ରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ସବୁ ଘୁରୁଛନ୍ତି । ଏହି ବନ୍ଧନ ଓ ଘୂର୍ଣ୍ଣନକୁ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ନାମ ଦିଆଯାଇଛି ପରମାଣୁ ।

ପରମାଣୁ ଜଗତରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍‌ଟି ହେଲା ସବୁଠାରୁ ହାଲୁକା ସ୍ଥାୟୀ ଅବପରମାଣୁକ କଣ ବା ସବ୍‌ଆଟମିକ ପାର୍ଟିକ୍‌ଲ୍ । ଏହା ଋଣାତ୍ମକ ଚାର୍ଜ ବା ଆବେଶ ବହନ କରିଥାଏ । ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତିର ମୌଳିକ ଚାର୍ଜ ହେଲା ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ । ଏହାର ମାସ୍ ବା ସଂହତି ନାହିଁ ବୋଲି କହିଲେ ଚଳେ । କାରଣ ଗୋଟିଏ ପ୍ରୋଟନ୍‌ର ମାସ୍‌ର କେବଳ ପ୍ରାୟ ୦.୦୦୦୫ ଭାଗ ହେଲା ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍‌ର ମାସ୍ । ବିଦ୍ୟୁତ୍-ଚୁମ୍ବକୀୟ, ଦୁର୍ବଳ ତଥା ଗ୍ରାଭିଟୀୟ ବଳଦ୍ୱାରା ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ । ଆଣ୍ଟି ବା ପ୍ରତି-ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍‌କୁ ପଜିଟ୍ରନ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍‌ର ସଜ୍ଜାକୁ ନେଇ ପରମାଣୁର ଆକୃତି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ ଓ ତାହାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ଏହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍‌ର ପରିଚୟ ମିଳିଗଲା ପରେ ଯାଇ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଇଉରାନିୟମ୍‌କୁ କାମରେ ଲଗାଇ ଆଜି ଅସରନ୍ତି ପରମାଣୁ ଶକ୍ତି ପାଇବାପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି । ସେହି ଶକ୍ତି ବଳରେ ମଣିଷର ଉପକାର ପାଇଁ ଶାସକ ମାନେ ପରମାଣୁ ଶକ୍ତି ତିଆରି କାରଖାନା ହୁଏତ କରାଉଛନ୍ତି ବା ପରମାଣୁ ବୋମା ତିଆରି କରି ଧ୍ୱଂସଲୀଳା ଚଳାଉଛନ୍ତି ।

ଦୁଇପ୍ରକାରର ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ମେଘ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପାରମାଣବିକ ସଂଯୋଜନରୁ ଏହା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।

ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନରେ କିନ୍ତୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ବିଷୟରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ 'ଆଲୋଚନା' ଚାଲୁ ରହିଛି । ପ୍ରକୃତରେ ବିଜ୍ଞାନୀ ଟମ୍‌ସନ୍ ଯେ ପ୍ରଥମ କରି ଏହି କଣ ଥିବା କଥା ଜଣାଇଥିଲେ, ସେ ବିଷୟରେ କେତେକ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଭିନ୍ନ ମତ ପୋଷଣ କରିଥା'ନ୍ତି; ସେମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତା ଅନୁଯାୟୀ ତେଣୁ ୧୯୯୭ ମସିହାଟି ହୁଏତ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଆବିଷ୍କାରର ଶତତମ ବର୍ଷ ନୁହେଁ । ଏହାକୁ ନେଇ ଗବେଷଣା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଭିତରେ କେତେକ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ସଫଳତା ମିଳିଛି । ନିକଟରେ ଆୟନ୍‌ଟ୍ରାପ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ଥର ଲାଗି ଗୋଟିଏ 'ଗୋଟିକିଆ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ କଣ'କୁ ନ'ମାସ ପାଇଁ ଧରି ରଖାଯାଇ ପାରିଥିଲା । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଏକ ଗବେଷଣାଗାରରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍-ପଜିଟ୍ରନ୍ ଭିତରେ ସଂଘର୍ଷ କରାଇବା ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ଆୟୋଜନ ୧୯୯୭ ମସିହାର ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ଶେଷ ହୋଇ ଆସିଲା ବେଳକୁ ଚାଲିଛି, ତାହା ଆସନ୍ତା ଅଳ୍ପ କେତେବର୍ଷ ଭିତରେ ଯଦି ସଫଳ ହୋଇଗଲା, ତେବେ ଜଣାପଡ଼ିଯିବ ଯେ ବିଶ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ବେଳେ ପ୍ରକୃତି କାହିଁକି ଅଧିକ ପରିମାଣର ପଦାର୍ଥ ତିଆରି କରିଦେଇଛି– ସେହି ତୁଳନାରେ ସମ ପରିମାଣର ଆଣ୍ଟିମାଟର ବା ପ୍ରତିପଦାର୍ଥ ସୃଷ୍ଟି ନ କରି । ଜଣେ ଆଇରିସ୍ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ପ୍ରଥମେ 'ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍' ଶବ୍ଦକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ; ପରେ ଟମ୍‌ସନ୍‌ଙ୍କ 'କଣ'କୁ ସେହି ନାମରେ ନାମିତ କରିଦିଆଗଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ, ପରମାଣୁ, ପଦାର୍ଥ, ବିଶ୍ୱ, ଉର୍ଜା, ଅଣୁ-ପରମାଣୁ ଧାରଣା, ଆଲୋକ, ଟେଲିଭିଜନ, କମ୍ପିଉଟର, ମୌଳିକ ଉପାଦାନ, ପ୍ରୋଟନ୍, ନିଉଟ୍ରନ୍, ଚାର୍ଜ, କଣ, ଜୈବ ମଲିକ୍ୟୁଲ, ଆଣ୍ଟିମାଟର, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍, ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଡିଭାଇସ୍, ଅଣୁ, ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ବିମ୍

▷▷ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଟିଉବ୍

ଏହାକୁ ଭାକୁମ ଟିଉବ୍ ବା ଭଲ୍‌ଭ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ସର୍କିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍‌ର ପ୍ରବାହ ବା ଚଳନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିବା-ପାଇଁ ଏହି ଟିଉବ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଅଲ୍‌ଟରନେଟିଙ୍ଗ କରେଣ୍ଟକୁ ରେକ୍‌ଟିଫାଇ କରିବା, ଦୁର୍ବଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କରେଣ୍ଟର ଶକ୍ତିବୃଦ୍ଧି କରିବା, ଅସିଲେସନ ବା ଦୋଳନ କ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ କରିବା, ଏକ୍ସ-ରେ ରଶ୍ମି ସୃଷ୍ଟି କରିବା ତଥା ସଂଦୀପ୍ତଶୀଳ ସ୍କ୍ରିନ୍‌ରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଟିଉବ୍ ଯୋଗୁଁ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଟିଉବ୍ ଆବିଷ୍କାର ପଛରେ ଥିବା ମୂଳ ଧାରଣାର ସ୍ରଷ୍ଟା ହେଲେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଉଦ୍‌ଭାବକ ଟମାସ୍ ଏଡିସନ୍ । ପରେ ଅନ୍ୟମାନେ ଏହାକୁ ତିଆରି କରି ତା'ର ବିକାଶ ସାଧନ କରିପାରିଥିଲେ ।

ଗୋଟିଏ ସେଟ୍ ପିନ୍‌କୁ ଗୋଟାଏ ପବନହୀନ କାଚ ବା ଧାତବ ଖୋଳ ଭିତରେ ବସାଇ ଦିଆଯାଇ ସାଧାରଣତଃ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଟିଉବ୍ ତିଆରି କରାଯାଇଥାଏ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉପଯୋଗକୁ ଆଖିରେ ରଖି ବହୁ ପ୍ରକାରର ଟିଉବ୍ ତିଆରି ହୁଏ । ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟର ବାହାରିଗଲା ପରେ ଏହି ଟିଉବ୍‌ର ଗୁରୁତ୍ୱ ଆଉ ସେତେ ବେଶୀ ରହିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷ ହୋଇ ଆସିଲା ବେଳକୁ ପୁଣିଥରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍

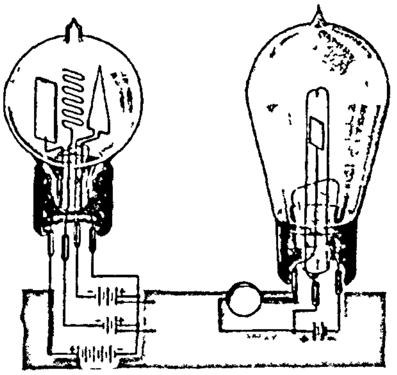

ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଟିଉବ୍‌ର ଗଠନ । (ବାମରେ) ଏଡିସନଙ୍କର ଦୁଇ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଡ୍ ବିଶିଷ୍ଟ ଟିଉବ୍ ଓ (ଡାହାଣରେ) ଡିଫରେଷ୍ଟଙ୍କ ତିନି ଏଲିମେଣ୍ଟ ବିଶିଷ୍ଟ ଟିଉବ୍ ।

ଟିଉବ୍‌ରେ ପୃଥିବୀ ସାରା ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲାଣି । ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟର ଭଳି ଗୋଟିଏ ଅର୍ଦ୍ଧପରିବାହୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା କେତେକ ଭୌତିକ ଅବସ୍ଥା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ହରାଉଥିବାରୁ ଏଭଳି ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି । କାରଣ ଟିଉବ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ପ୍ରକାର ଅସୁବିଧା ଦେଖାଦେଉନାହିଁ । ଟେଲିଭିଜନରେ ଲାଗୁଥିବା ପିକ୍‌ଚର ଟିଉବ୍ ହେଲା ଗୋଟାଏ ଧରଣର ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍-ଗନ୍ ଟିଉବ୍ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ପଦାର୍ଥ, ଆଲୋକ, ଟମାସ୍ ଆଲ୍‌ଭା ଏଡିସନ୍, ସଂଗୀତ

▷▷ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ବିମ୍

ଟେଲିଭିଜନ, ଅସିଲୋସ୍କୋପ୍ ଓ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ଭଳି ଯନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସ୍କ୍ରିନ୍‌ରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଧାରା । ଏକ୍ସ-ରେ ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ ନାନା ପ୍ରକାର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ବିମ୍‌ର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆକୃତିର ଗର୍ତ୍ତ ତଥା ସ୍କ୍ରିନ୍ ବା ରେଖାଛିଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍‌କୁ ସମାନ୍ତରିତ କରାଯାଇପାରେ । ସେହିସବୁ ସମାନ୍ତରିତ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆବେଶଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତଥା ଚୁମ୍ବକୀୟ କ୍ଷେତ୍ରର ଉପଯୋଗ କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଫୋକସ କରିହୁଏ, ବିକ୍ଷେପିତ କରାଯାଇପାରେ ଓ କ୍ଷେତ୍ରବିଶେଷରେ ସେଥିରେ ଉର୍ଜା ଭରିଦେଇ ସେସବୁକୁ ଗୋଟାଏ ଉର୍ଜାଶୀଳ ଅବସ୍ଥାରେ ନେଇ ପହଞ୍ଚାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ; ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍, ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ-ଏନ୍‌କେଫାଲୋଗ୍ରାଫି

ମସ୍ତିଷ୍କରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ପ୍ରବାହ ତଥା ଆନୁସଙ୍ଗିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ରେକର୍ଡ କରି ସେଥିର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ପଦ୍ଧତିର ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ମସ୍ତିଷ୍କରେ ଥିବା ସ୍ନାୟୁକୋଷ ଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତରଙ୍ଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥା'ନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକସବୁବେଳେ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରୀତି ବା ଢଙ୍ଗରେ ଉର୍ଜାଶୀଳତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ କମ୍ ବେଶୀ ହୋଇଥା'ନ୍ତି । ୧୯୨୯ ମସିହାରେ ଜଣେ ଜର୍ମାନ ପଣ୍ଡିତ ଏହି କ୍ରିୟାକୁ ରେକର୍ଡ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ମେସିନ ବାହାର କରିଦେଲେ । ପରେ ଅବଶ୍ୟ ଏହି ମେସିନର ବହୁବିଧ ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇଯାଇଛି ।

ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ କେତେହେଲ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଡ୍‌କୁ ଲଗାଇ ଦେଇ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଏନ୍‌କେଫାଲୋଗ୍ରାଫି କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ପଦ୍ଧତିର ଉପଯୋଗ କରି

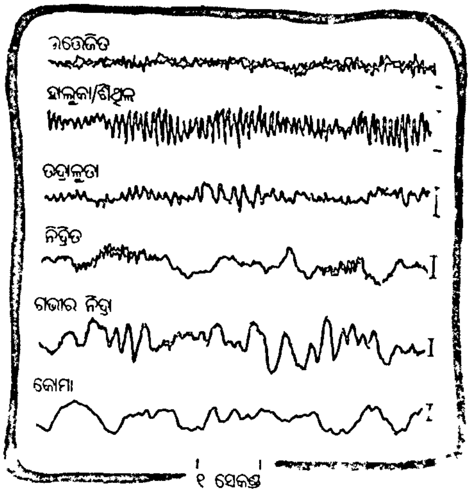

ମସ୍ତିଷ୍କର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତେଜନଶୀଳ (ଉପର) ଅବସ୍ଥାରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ବା କୋମା (ତଳ) ଅବସ୍ଥାରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ମସ୍ତିଷ୍କ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତରଙ୍ଗ ପ୍ରବାହର କ୍ରମିକ ସଙ୍କେତ ।

ମସ୍ତିଷ୍କର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସ୍ନାୟୁ ବିଭାଗର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶର ଥିବା ସଂପର୍କ କଥା ଚିକିତ୍ସକ ମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଜାଣିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଇଛି । ଗବେଷଣା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ଉପଯୋଗ ସୀମିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମସ୍ତିଷ୍କ-ଆଘାତ, ମସ୍ତିଷ୍କ ଟିଉମର ବା ଅର୍ବୁଦ, ମସ୍ତିଷ୍କ ସଂକ୍ରମଣ, ଏପିଲେପ୍‌ସୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ନାୟୁରୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରୋଗନିଦାନ ନିମନ୍ତେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ-ଏନ୍‌କେଫାଲୋଗ୍ରାଫି ବା ଇ.ଇ.ଜିର ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ମସ୍ତିଷ୍କ, ଅପରାଧବିଜ୍ଞାନ

▷▷ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋକାର୍ଡିଓଗ୍ରାଫି

ହୃତ୍‌ସ୍ପନ୍ଦନ ସମୟରେ ହୃତ୍‌ମାଂସପେଶୀ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସ୍ରୋତକୁ 'ଅଙ୍କନ' କରିବାର ପଦ୍ଧତି ହେଲା 'ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋକାର୍ଡିଓଗ୍ରାଫି' ବା ଇ.ସି.ଜି । ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋକାର୍ଡିଓଗ୍ରାମ ଯନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଏହା କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଏହି ସରଳ ଗାଲଭାନୋମିଟରଟି ହୃତପିଣ୍ଡର ଅବସ୍ଥା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ବିଷୟରେ ଚିକିତ୍ସକଙ୍କୁ ବହୁ କଥା ଜଣାଇଦେଇଥାଏ ।

ଇ.ସି.ଜି. କରିବା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟାଏ ଧରଣର ଲବଣ-ଅଠା ସାହାଯ୍ୟରେ ଶରୀରର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଡ୍ ସବୁ ଲଗାଇ ଗାଲଭାନୋମିଟର ସହିତ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଯୁକ୍ତ କରିଦିଆଯାଏ । ଏହି ସମୟରେ ଯନ୍ତ୍ରଟିକୁ କାଲିବ୍ରେଟେଡ୍ କରିଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ସାଧାରଣ ଇ.ସି.ଜି ଗ୍ରାଫରେ ହୃତପିଣ୍ଡର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶରୁ ଆସୁଥିବା ସଂକେତର ଧାରା ଉପର-ତଳ ହୋଇ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।

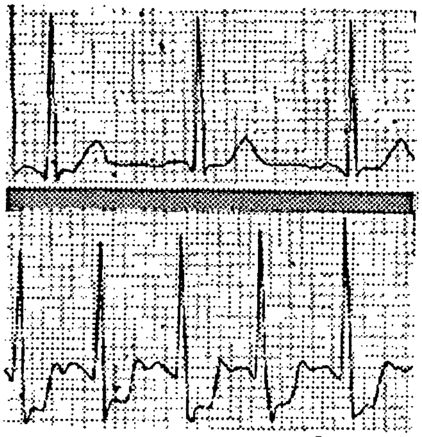

ବିଶ୍ରାମ ସମୟରେ ନିଆଯାଉଥିବା ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋକାର୍ଡିଓଗ୍ରାଫ୍‌ ହୃତପିଣ୍ଡର ସାଧାରଣ ଅବସ୍ଥାର ସୂଚନା ଉପର ଚିତ୍ରରେ ଦେଉଛି । ତଳ ଚିତ୍ରରେ କିନ୍ତୁ ଆଉ ସେ ଅବସ୍ଥା ନାହିଁ—ଅତ୍ୟଧିକ ଶାରୀରିକ ଶ୍ରମ ପରେ ହୃତ୍‌ମାଂସପେଶୀ ସବୁ ଯଥେଷ୍ଟ ରକ୍ତ ପାଉ ନ ଥିବା କଥା ଏହି ଗ୍ରାଫ୍‌ ଜଣାଇ ଦେଉଛି ।

ଏଥିରୁ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଗଲେ ହୃତପିଣ୍ଡରେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଅସୁବିଧା ରହିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ହୃତପିଣ୍ଡର ଅବସ୍ଥା ବ୍ୟତୀତ ଉଚ୍ଚରକ୍ତଚାପ ଓ ଥାଇରଏଡ୍‌ ଗ୍ରନ୍ଥି ଜନିତ କେତେକ ରୋଗ କଥା ମଧ୍ୟ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋକାର୍ଡିଓଗ୍ରାଫି ଫଳରେ ଜଣାପଡ଼ିଯାଏ । ସତୁରୀ ଦଶକର ଆରମ୍ଭରୁ କଂପିଉଟର ବା ମାଇକ୍ରୋଚିପ୍‌ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଇ.ସି.ଜି. ଯନ୍ତ୍ର ସବୁର ବହୁଳ ପ୍ରଚଳନ ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ ହେଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ହୃତପିଣ୍ଡ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷

ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଇଭ୍‌ସଡ୍ରପିଙ୍ଗ୍‌

ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରେ ହେଉଥିବା କଥାବାର୍ତ୍ତାକୁ ଅତିକମ୍‌ରେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣଙ୍କ ଅଜ୍ଞାତରେ ବା ତାଙ୍କ ଅନୁମତି ବିନା ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସାହାଯ୍ୟରେ ଶୁଣିବା କ୍ରିୟା । ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍‌ ଓ ଟେଲିଫୋନ୍‌ ଯୁଗର ଆରମ୍ଭ ହେବା ଦିନଠାରୁ ଏଭଳି କରାହୋଇ ଆସୁଛି । କେବଳ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ନିରାପତ୍ତାଜନିତ କାରଣ ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରାୟ ଅନ୍ୟସବୁ ପ୍ରକାର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବା ବାଣିଜ୍ୟିକ ଇଭ୍‌ସଡ୍ରପିଙ୍ଗ୍‌ କିନ୍ତୁ ହେଲା ବେଆଇନ । ବିଭିନ୍ନ ଦେଶର ପୁଲିସ କିମ୍ବା ଅପରାଧ ନିରାକରଣରେ ସଂପୃକ୍ତ ଥିବା ସଂଗଠନ ସବୁ ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ଏହି ଉପାୟରେ ସାକ୍ଷୀ-ପ୍ରମାଣ ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଭାରତ ସମେତ ଅଧିକାଂଶ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ସେଭଳି କରିବାର ଆଇନଗତ ସାଧୁତା ବିଷୟରେ ସନ୍ଦେହ ରହିଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ଜଣେ ନାଗରିକର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ତଥା ସାମ୍ବିଧାନିକ ଅଧିକାର କ୍ଷୁଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ ବୋଲି ସବୁବେଳେ ବହୁମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ କିନ୍ତୁ ବିଚାରାଳୟର ଅନୁମତି ନେଇ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଇଭ୍‌ସଡ୍ରପିଙ୍ଗ୍‌ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକୀୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତିରେ ଯେଉଁଭଳି ଉନ୍ନତି ସାଧିତ ହେଲାଣି, ତା ଫଳରେ ଜଣେ ସାଧାରଣ ନାଗରିକର ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବାର୍ତ୍ତା ବିନିମୟକୁ ଏହାଦ୍ୱାରା ସହଜରେ 'ଶୁଣିଦିଆଯାଇ' ପାରିବ । ମହାକାଶରୁ ଉପଗ୍ରହ ସାହାଯ୍ୟରେ ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ଦେଶର ଯେକୌଣସି ଟେଲିଫୋନ୍‌ କଥାବାର୍ତ୍ତାକୁ ଶୁଣିବା କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଦୁଇଟି ଦେଶର ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଅପରାଧ, ନାଗରିକ ଅଧିକାର, ଗୁଇନ୍ଦାଗିରି

▷▷

ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଡାକ

ସାଧାରଣତଃ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା 'ଇ-ମେଲ' ଭାବରେ ଜଣା । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କଂପିଉଟର ଟର୍ମିନାଲ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ନେଟ୍‌ୱାର୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ସୂଚନା ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ଏଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସାହାଯ୍ୟରେ କରାଯାଇଥାଏ । ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ୱାର୍କଷ୍ଟେସନ ସବୁ ମଧ୍ୟ ଇ-ମେଲ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନରେ ଭାଗ ନେଇଥା'ନ୍ତି । ଭାରତ ସମେତ ପୃଥିବୀର ବହୁ ଦେଶରେ ଇ-ମେଲ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରଚଳନ ହୋଇଛି । ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ଇ-ମେଲ ସାହାଯ୍ୟରେ ଫାକ୍‌ସ ପଠାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଲାଣି । ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ଏଥିରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ 'ଠିକଣା' ଦେଇଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
କଂପିଉଟର, ଯୋଗାଯୋଗ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷

ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ବାଣିଜ୍ୟ

କଂପିଉଟର କିମ୍ବା କଂପିଉଟରୀୟ ମାଧ୍ୟମ ଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ କରାଯାଉଥିବା ସବୁପ୍ରକାରର ବ୍ୟବସାୟିକ କାରବାର । କ୍ରେଡିଟ କାର୍ଡ, ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଟେଲର ମେସିନ, ଟେଲିଫୋନ-ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଇଡିଆଇ ବା ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଡାଟା ଇଣ୍ଟରଚେଞ୍ଜ ଓ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଅନ୍‌ଲାଇନ୍‌ ସେବା ପ୍ରଭୃତି ହେଲେ ଏହି ଧରଣର ବାଣିଜ୍ୟର ମୂଳ ଆଧାର । ସାଧାରଣ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ ସେବା ଓ ଏଥିରେ ଥିବା ୱାର୍ଲ୍ଡ୍‌-ୱାଇଡ୍‌-ୱେବ ଅଂଶ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ବାଣିଜ୍ୟ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିରେ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ଦଖଲ କରିଯିବାକୁ ବସିଲାଣି । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ସତୁରୀ ଦଶକରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା 'ତଥ୍ୟଯୁଗ'ର ବିସ୍ତାର ଓ ବିକାଶ ଯୋଗୁଁହିଁ ଏହି ପ୍ରକାର ବାଣିଜ୍ୟ କାରବାର କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି । ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ ପରେ ଉଦ୍ୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତଥ୍ୟଯୁଗର ଆରମ୍ଭକୁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା ବୋଲି ପଣ୍ଡିତମାନେ ଧରିଥା'ନ୍ତି । ସଫଳ ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଆଣି ପୃଥିବୀର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ହାତପାହାନ୍ତାରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେବାରେ

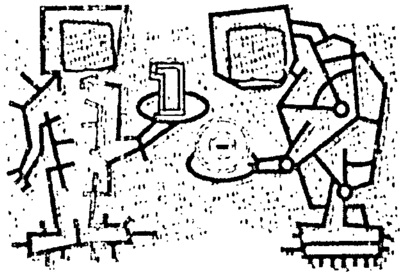

ମଣିଷର ହାତ ଆଦୌ ନ ଲାଗି କଂପିଉଟରୁ-କଂପିଉଟରେ ଭିତରେ 'ଆଦାନପ୍ରଦାନ' ଦ୍ୱାରା ଆଜି ବାଣିଜ୍ୟ କରିବାଟା ଆଉ ଅସମ୍ଭବ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଉନାହିଁ !

ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ବାଣିଜ୍ୟ ଧାରା ସମର୍ଥ ହୋଇଛି ବୋଲି ଆଜି କୁହାଗଲାଣି । କୌଣସି ପ୍ରକାର ଭୌଗୋଳିକ କିମ୍ବା ରାଜନୈତିକ ବାଧକତା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ନ ହୋଇ ଜଣେ ଏହାଦ୍ୱାରା ଉପକୃତ ହୋଇଯାଇପାରୁଛି । ଅତିକାୟ ଷ୍ଟକ୍‌ ଏକ୍‌ସଚେଞ୍ଜ ସବୁରେ ଅଂଶ କିଣାବିକା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ନିଜ ମନପସନ୍ଦର ପୁସ୍ତକଟିଏ କ୍ରୟ କରିବା ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ବାଣିଜ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଅତି ସହଜ ବୋଲି ପ୍ରତୀୟମାନ ହେଉଛି ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କଂପିଉଟର, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ତଥା ବାଣିଜ୍ୟିକ ନେଟ୍‌ୱାର୍କିଙ୍ଗ ଓ ଡିଜିଟାଲ ଟେଲିଫୋନ୍‌ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ ସେବାକୁ ଅତିମାତ୍ରାରେ ସହଜଲବ୍ଧ କରିଦେଇପାରିଥିବାରୁ ଏଭଳି ବାଣିଜ୍ୟ କାରବାରର ମାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ଏ ଧରଣର ବାଣିଜ୍ୟକୁ ପୃଥିବୀ ବଜାରରେ ଅନ୍ୟସବୁ ପ୍ରକାର ବାଣିଜ୍ୟିକ ପ୍ରଣାଳୀ ବା ଧାରା ସହ ସମାନ ସ୍ଥାନ ଦେଇଦିଆଗଲାଣି ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌, ୱାର୍ଲ୍ଡ୍‌ୱାଇଡ୍‌ୱେବ, ଅର୍ଥନୀତି, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ, ମୁଦ୍ରା, କଂପିଉଟର, ଟେଲିଫୋନ୍‌ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକୀୟ-ଡିଜିଟାଲ ଦୁନିଆ, ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍

ଘନ, ତରଳ, ବାଷ୍ପୀୟ ଓ ଭାକୁମ ଅବସ୍ଥା ସମୂହରେ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍‌ର ପ୍ରବାହ ତଥା ସଞ୍ଚାଳନ ବିଷୟରେ

ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ଅନୁଶୀଳନ ଏବଂ ବ୍ୟାବହାରିକ ଉପଯୋଗର ଗୋଟାଏ ମୋଟାମୋଟି ସାମଗ୍ରିକ ନାମ ହେଲା ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ । ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଭାଗରେ ଏହି ବିଦ୍ୟାର ମୂଳଦୁଆ ପଡ଼ିଥିଲା; ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍‌ଟି କିନ୍ତୁ ହେଲା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଅବଦାନ । ଉଭୟ ଦିଗରୁ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏହି ଦୁଇ ବିଦ୍ୟାର ବିକାଶ ଏଭଳି ଅସମ୍ଭବ ଭାବେ ସାଧିତ ହୋଇଛି ଯେ, ମାନବଜ୍ଞାନର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଭାଗ ଏହାସହିତ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ତାଳଦେଇ ଆଗେଇ ପାରିଛି ବୋଲି ଆଦୌ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଆଜି ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍‌ର ପ୍ରଭାବ ଅନୁଭୂତ ହେଉଛି ।

ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟରେ କରାଯାଇଥିବା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ପରୀକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ହେଲା ଆଜିର ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ ବିଦ୍ୟାର ମୂଳଉତ୍ସ । ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଅଶୀ ଦଶକରେ, ସେ ସମୟର ଟେକ୍ନୋଲଜିରୁ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଟିଉବ୍ ଭିତରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରବାହ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଗବେଷଣା କରୁଥିବାବେଳେ, ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ଉଦ୍‌ଭାବକ ଟମାସ୍ ଆଲ୍‌ଭା ଏଡିସନ୍ ପ୍ରବାହଟିର କେତେକ ଅବସ୍ଥାକ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ନୀଳ ଆଲୋକ ସ୍ରୋତ ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇ ପାରିଲେ ତାକୁ 'ଏଡିସନ୍ ପ୍ରଭାବ' ବୋଲି କୁହାଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେଭଳି କାହିଁକି ହେଉଛି ତା'ର କାରଣ ପର କେତେବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଣାପଡ଼ି ନଥିଲା । ୧୮୯୭ ମସିହାରେ ଯାଇ ଇଂରେଜ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଟମସନ୍ କହିଲେ ଯେ ଏଡିସନ୍ ପ୍ରଭାବରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ସେହି ସ୍ରୋତ ହେଲା ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟିଏ କଣ ବା ପାର୍ଟିକଲ୍‌ର ଧାରା ଓ ତାହା ହିଁ ହେଉଛି ଆଜିର ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ।

ପରେ ବିଭିନ ଉପଯୋଗକୁ ଆଖିରେ ରଖି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଟିଉବ୍ ତିଆରି ହୋଇଗଲା । ୧୯୪୭-୪୮ ମସିହାରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାସ୍ଥିତ ବେଲ୍ ଲାବୋରେଟରିଜ୍‌ର ତିନି ଜଣ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟର ତିଆରି କରିଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲେ । ଏହି ସରଳ ଅର୍ଦ୍ଧପରିବାହୀ ଉପାଦାନଟି ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଟିଉବ୍ କରୁଥିବା ଅଧିକାଂଶ କାମ କରିଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା ତୁଳନାରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷୁଦ୍ର ବା ଲଘୁ ରୂପରେ ମଧ୍ୟ ତିଆରି ହୋଇପାରିଲା । ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟରର ଉଦ୍‌ଭାବନ ପରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ମିନିଏଚରାଇଜେସନ ବା ଲଘୁକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଏତେ ମାତ୍ରାରେ ବିକଶିତ ହୋଇଗଲା ଯେ, ଆଜି ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଯେଉଁସବୁ ସଲିଡ୍ ଷ୍ଟେଟ୍ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ତିଆରି ହେଉଛି, ତା'ର ଗୋଟିଏ ଅତି ପତଳା ବର୍ଗସେଣ୍ଟିମିଟର ସ୍ଥାନ ଭିତରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟର, ରେଜିଷ୍ଟର, କାପାସିଟର ଆଦିକୁ ଖଞ୍ଜିଦିଆଯାଇ ପାରୁଛି । କଂପିଉଟର, ଯୋଗାଯୋଗ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଦିର ବିକାଶ ଏହା ଫଳରେ ଅତି ଅଧିକମାତ୍ରାରେ ହୋଇଯିବା ସମ୍ଭବ ହେଲା ଓ ଆଗରୁ ଚିନ୍ତା କରାଯାଇ ନ ପାରୁଥିବା ପଦାର୍ଥ ସବୁ ଆସି ଘରେ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇ ପାରିଲା । ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ ଯୋଗୁଁ ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ରୋବଟ ତିଆରି, ଅତି ଉଚ୍ଚମାନର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା ଓ ଅତି ବେଗଗାମୀ ଯାତାୟତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସୃଷ୍ଟି ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି । ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନରେ ଏହାର ଉପଯୋଗ ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ କେତେ ଯେ ମୂଲ୍ୟବାନ ଜୀବନ ରକ୍ଷା କରିପାରୁଛି ତା'ର ହିସାବ କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ ।

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଆସିଲା ବେଳକୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ବିକାଶ ସାଧନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲୁ ରହିଛି ଯଦି ତାହା ସେହି ଭାବରେ ଚାଲେ, ତେବେ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଥମ ଦଶକର ଶେଷବେଳକୁ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ମାନବଜୀବନଧାରାର ଗୋଟାଏ ଗୁଣାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିବା ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ବୋଲି ଭବିଷ୍ୟତବାଣୀ କରାଗଲାଣି । ପୃଥିବୀର ଅତି ଉନ୍ନତ ତଥା ଧନୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ଗୁଡ଼ିକରେ ସେଭଳି ଘଟିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆଜି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି ବୋଲି ନିଃସନ୍ଦେହରେ କୁହାଯାଇପାରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍, ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଟିଉବ୍, ପଦାର୍ଥ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ଟମାସ୍ ଆଲ୍‌ଭା ଏଡିସନ୍, କଂପିଉଟର, ଟେକ୍ନୋଲଜି, କଂନ୍‌ଜ୍ୟୁମର ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍, ଯୋଗାଯୋଗ, ସମାଜ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

'ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକୀୟ-ଡିଜିଟାଲ ଦୁନିଆ'

ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକସ୍ ଟେକ୍ନୋଲଜିର ଅଭୂତପୂର୍ବ ବିକାଶ ଫଳରେ ଡିଜିଟାଲ ଟେକ୍ନୋଲଜିର ମଧ୍ୟ ସମପରିମାଣର ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇଗଲାଣି ଓ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ପ୍ରତିଦିନ ଆଗେଇ ଯାଉଛି ବୋଲି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଗୋଟାଏ ଏଭଳି ସମୟ ଆସିଲାଣି, ଯେତେବେଳେ କି ମାନବସମାଜରେ ଜୀବନଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଦିଗ ଏହି ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ବହୁଳ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଯାଉଛି । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକୀୟ-ଡିଜିଟାଲ ଦୁନିଆରେ ରହୁଥିବେ ବୋଲି ସମାଜଶାସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୁହାଯିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି ।

ସେମାନଙ୍କ କହିବା କଥା ଯେ, ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷବେଳକୁ କାମେରା, ଟେପ୍‌ରେକର୍ଡର, ଫାକ୍ସ ମେସିନ, ଟେଲିଭିଜନ କିମ୍ବା କେତେକ ଧରଣର କଂପିଉଟର ଭଳି ଯେଉଁସବୁ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଖାଉଟୀ ପଦାର୍ଥ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି, ଆସନ୍ତା ଅଳ୍ପ କେତେବର୍ଷ ଭିତରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଅତି ପୁରୁଣାକାଳିଆ ବୋଲି ଗଣା ହେଉଥିବେ । ତା ବଦଳରେ ଯେଉଁସବୁ ଏହି ଧରଣର ବସ୍ତୁ ବଜାରରେ ମିଳୁଥିବ, ସେଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆଜି ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ କଳ୍ପନା କରିବା ମଧ୍ୟ ସହଜ ହେଉନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଜାପାନ, ଇଉରୋପର କେତେକ ଦେଶ ଓ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ ସେସବୁ ବସ୍ତୁ ତିଆରି ହୋଇଗଲାଣି ଓ ସେସବୁର ପରୀକ୍ଷା-ମୂଳକ ଉପଯୋଗ ମଧ୍ୟ କରାଗଲାଣି । ଆଉ ଅଳ୍ପ କେତେବର୍ଷ ଭିତରେ ପୃଥିବୀ ବଜାରକୁ ଏସବୁ ଜିନିଷ ଆସିଯାଇଥିବ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି ।

ଫିଲ୍ମ ବିହୀନ କାମେରା, ଟେପ୍ ବିହୀନ ଟେପ୍‌ରେକର୍ଡର, ବ୍ୟବହାରକାରୀର ହସ୍ତାକ୍ଷରକୁ ପଢ଼ି ମନେ ରଖି ପାରୁଥିବା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମତଳ ବା ଚଟକା କଂପିଉଟର ସ୍କ୍ରିନ୍ ଭଳି କଥା ଅତି ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇ ଉଠିବ ବୋଲି ନିର୍ଦ୍ଧାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ଜଣାଗଲାଣି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ସେ ସମୟକୁ ଛୋଟ ଛୋଟ ସେଲୁଲାର ଟେଲିଫୋନ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଧାରରେ ନେଟ୍‌ୱାର୍କ କଂପିଉଟର ତଥା ଧ୍ୱନି ରେକର୍ଡିଙ୍ଗ ଯନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ବିନିଯୋଗ କରାଯାଇ ପାରୁଥିବ । କଂପିଉଟରୀକୃତ ହାତଘଣ୍ଟା ସାହାଯ୍ୟରେ ଜଣେ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ସେବାର ସବୁ ପ୍ରକାର ତଥ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ କଂପିଉଟର ସଙ୍ଗେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିଦେଇ ପାରୁଥିବ । ତାଙ୍କ ରକ୍ତସଞ୍ଚାଳନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ବା ସେଭଳି ଅନ୍ୟକିଛି ଶରୀର କ୍ରିୟାତ୍ମକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ମାପିପାରିବାର କ୍ଷମତା ହୁଏତ ସେହି ହାତଘଣ୍ଟାଟିର ଥିବ । ଯେଉଁସବୁ ଅଡିଓ ବା ଭିଡିଓ ଯନ୍ତ୍ର ତିଆରି ହୋଇ ଯାଇଥିବ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଡିଜିଟାଲ ଢଙ୍ଗରେ ଯେ କୌଣସି ସିନେମା କିମ୍ବା ସଂଗୀତ ଗୁଚ୍ଛକୁ ମୂଳ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କ କଂପିଉଟରରୁ ନେଇ ଆସିପାରୁଥିବ । ତୈଳଚିତ୍ର ଝୁଲିଲା ଭଳି କାନ୍ଥରେ ପତଳା ଟେଲିଭିଜନ ସେଟ୍‌ସବୁ ଝୁଲୁଥିବେ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଜଣେ ବହୁକଥା କରିପାରୁଥିବ, ଦୁନିଆର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ସହିତ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିପାରୁଥିବ । ଏସବୁ ହୋଇଯାଇଥିବେ ଗୋଟାଏ ଟେକ୍ନୋଲଜୀୟ ତଥା ଡିଜିଟାଲ ଜଗତର, ସମାଜର, ଅଂଶବିଶେଷ । ସେ ସମାଜରେ ତଥ୍ୟ ଆହରଣ ଓ ମନୋରଞ୍ଜନ—ଏ ଦୁଇଟି କ୍ରିୟା ଭିତରେ କିଛି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଥିବା କଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇ

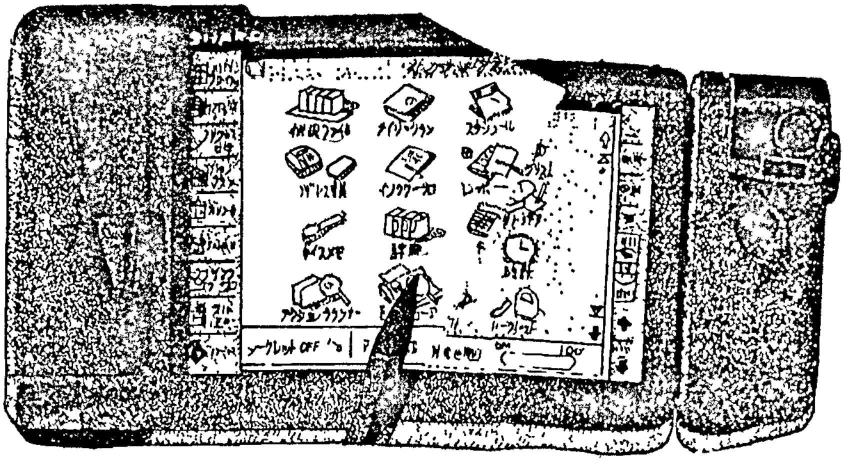

ଛୋଟ ବହି ସାଇଜର ଏହି ରଙ୍ଗୀନ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଡିଜିଟାଲ ସହାୟକ' ଯନ୍ତ୍ରଟିକୁ ଜାପାନର ଗୋଟିଏ କଂପାନୀ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି । ଜଣେ ଅତି ଦକ୍ଷ ସେକ୍ରେଟାରୀ କରିପାରୁଥିବା ଅଧିକାଂଶ କାର୍ଯ୍ୟ ଏହା କରିଦେଇପାରିବ ।

ପାରୁନଥିବ । ସେଠି କଂପିଉଟର ସହିତ କାମେରା କିମ୍ବା ଟେଲିଭିଜନ ମିଶିଯାଇଥିବେ; ସବୁକିଛି ଗୋଟାଏ ନେଟ୍‌ୱାର୍କୀକୃତ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦି ହୋଇ ରହିଯାଇଥିବେ । ଦୁନିଆର ଯେ କୌଣସି 'ଖବର' ପାଇବାପାଇଁ ଜଣଙ୍କୁ କେବଳ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା କିବୋର୍ଡର ଗୋଟିଏ 'କିକୁ' ହିଁ ଉପଯୋଗ କରିବାକୁ ପଡୁଥିବ—ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ । ଏକ ସମୟରେ, ଅସୀମ ଜ୍ଞାନ ସାଙ୍ଗକୁ ଆନନ୍ଦ ଆହରଣ ଓ ଉପଲବ୍ଧି କରିବାଟା ଆଉ ସମସ୍ୟା ହୋଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ନ ଥିବ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍, କଂପିଉଟର, ଟେଲିଭିଜନ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ସମାଜ, ମାନବଜ୍ଞାନ, ମନୋରଞ୍ଜନ, ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟ

ଚୁମ୍ବକୀୟ ପଦାର୍ଥ ଚାରିପଟେ ଗୁଡ଼ାଯାଇଥିବା କଏଲରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ତରଙ୍ଗ ପ୍ରବାହିତ କରିଦିଆଯାଇ ଯେଉଁ ଚୁମ୍ବକ ଉତ୍ପନ୍ନ କରାଯାଇଥାଏ, ତାହା ହେଲା ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟ ବା ତଡ଼ିତ ଚୁମ୍ବକ । ଚୁମ୍ବକୀୟ ପ୍ରବାହ ବା ଅଭିବାହକୁ ଏହି ଧରଣର ଚୁମ୍ବକରେ ନାନା ଭାବେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରାଯାଇପାରୁଥିବାରୁ ବହୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ । ଅନେକ ଧରଣର ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟ ରହିଛି । ଅଧିକାଂଶ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯନ୍ତ୍ରପାତିରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ସାଧାରଣ ସୋଲେନଏଡ୍ ଓ ରିଲେ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ସେଥିଭିତରୁ କେତେକ । ବହୁ ବିକଶିତ ଟେକ୍‌ନୋଲଜିରେ ବିଶାଳକାୟ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟ ସବୁର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଯୋଗାଯୋଗ, ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା, ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଶିଳ୍ପ ଓ ଚୁମ୍ବକୀୟ ରେକର୍ଡିଙ୍ଗ ଭଳି କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏଗୁଡ଼ିକର ଭୂମିକା ଅତିମାତ୍ରାରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଆଧୁନିକ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟା ଗବେଷଣା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଗତି ସାଧିତ ହୋଇପାରିଛି, ତାହା ଏହି ସାଧନଟି ଯୋଗୁଁ ହିଁ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ବିଦ୍ୟୁତ୍, ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

▷▷

ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ

ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟ ଦେଇ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଚୁମ୍ବକୀୟ ତରଙ୍ଗ ଗତିକଲେ ଯେଉଁ ଉର୍ଜାର ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ, ତାକୁ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଇଂରେଜ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଜେମ୍‌ସ୍ କ୍ଲାର୍କ ମାକ୍‌ସୱେଲ ବିଶ୍ୱରେ ଏହିସବୁ ତରଙ୍ଗ ଥିବା କଥାର ପ୍ରଥମେ ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ କରିଥିଲେ । ୧୮୬୪ ମସିହାରେ ସେ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବାହାର କରିଦେଲେ। ଫଳରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଓ ଚୁମ୍ବକତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂପର୍କର ସଫଳ ଗାଣିତିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଗଲା ଓ ସେଥିରୁ ଏହି ବିକିରଣ ବିଷୟରେ ଜଣାପଡ଼ିଗଲା । ଦୃଶ୍ୟମାନ ଆଲୋକ, ରେଡିଓ ତରଙ୍ଗ, ଏକ୍‌ସ-ରେ ଓ ଗାମା-ରେ ପ୍ରଭୃତି ହେଲେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଧରଣର ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ । ୧୮୮୭ ମସିହାରେ ଜଣେ ଜର୍ମାନ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ହେନେରିକ ହର୍ଜ ପ୍ରଥମ କରି ଏହି ଧରଣର ବିକିରଣ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ମନୁଷ୍ୟସୃଷ୍ଟ ତରଙ୍ଗର ସତ୍ତା ନିଜ ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ପାଇଥିଲେ । ପରେ ଏହି ଗବେଷଣାରେ ପ୍ରଗତି ହୋଇ ସେଥିରୁ ବିକିରଣ ଉର୍ଜାର ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ ପ୍ରକୃତି ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଜଣାପଡ଼ିଗଲା ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆବେଶ ଚାରିପଟେ ସବୁବେଳେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କ୍ଷେତ୍ର ଘେରି ରହିଥାଏ । ଗତିଶୀଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆବେଶ ସହିତ ଚୁମ୍ବକୀୟ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟ ଅଙ୍ଗାଙ୍ଗୀ ଭାବେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ରହିଥାଏ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ଆବେଶ ସହିତ ଏହାର ତୀବ୍ରତା ନିୟମିତ ଭାବେ କମ୍ ବେଶୀ ହେଉଥାଏ । ଅନ୍ତରୀକ୍ଷର ଯେ କୌଣସି ପଏଣ୍ଟରେ ଏହି ଦୁଇଟିଯାକ କ୍ଷେତ୍ର ଲମ୍ବ ଭାବରେ ରହିଥା'ନ୍ତି । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ଘଟୁଥିବା କାଳାଶ୍ରିତ ଦୋଳନ କ୍ରିୟା କିନ୍ତୁ ଏକ ସମୟରେ କ୍ଷେତ୍ର ଦୁଇଟିରେ ଘଟିଥାଏ ଓ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ତରଙ୍ଗର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଏ । ଗୋଟାଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ 'ମୁକ୍ତ ପରିବେଶ'ରେ ଏହିସବୁ ତରଙ୍ଗ ଆଲୋକ ଗତିରେ ଗତି କରିଥା'ନ୍ତି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ପ୍ରତିଫଳନ, ପ୍ରତିସରଣ, ପ୍ରକୀର୍ଣ୍ଣନ ତଥା ଇଣ୍ଟରଫେରେନ୍‌ସରୁ ଜାତ ତରଙ୍ଗର ଗୁଣଧର୍ମ ସହିତ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ ଗୁଣଧର୍ମର ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଅଛି—କିନ୍ତୁ ଏହାର ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ରହିଛି—ତାହା ହେଲା: ଅନ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ତରଙ୍ଗ ହୋଇଥିଲା ବେଳେ ଏହି ବିକିରଣ ତରଙ୍ଗ ଓ କଣ—ଉଭୟ ଅବସ୍ଥାରେ ମିଳିଥାଏ ।

ବିଶ୍ୱରେ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣର ବିସ୍ତୃତି ଅତି ବିଶାଳ । ଏହାକୁ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ସ୍ପେକ୍‌ଟ୍ରମ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । କେବଳ ଭାକୁମ ଅବସ୍ଥାରେ ଏହି ସ୍ପେକ୍‌ଟ୍ରମ୍ ପାରଦର୍ଶୀ ହୋଇଥାଏ ଅନ୍ୟସବୁ ପଦାର୍ଥ କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ମାତ୍ରାନୁସାରେ ଅବଶୋଷଣ କରିନେଇପାରନ୍ତି । ଏହି ଧରଣର ବିକିରଣ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପତ୍ତି-ଉତ୍ସ ମଧ୍ୟ ଅତିମାତ୍ରାରେ ବିବିଧ—ପରମାଣୁ ନାଭି ଭିତରେ ଘଟୁଥିବା ତ୍ୱରଣକ୍ରିୟାରୁ ଗାମା-ରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ବେଳେ ଖୁବ୍ ଖୁନ୍ଦାଖୁନ୍ଦି ହୋଇ ରହିଥିବା ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍‌ରୁ ଏକ୍‌ସ-ରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଉଛି; ପରମାଣୁର ବାହ୍ୟସ୍ତରରେ

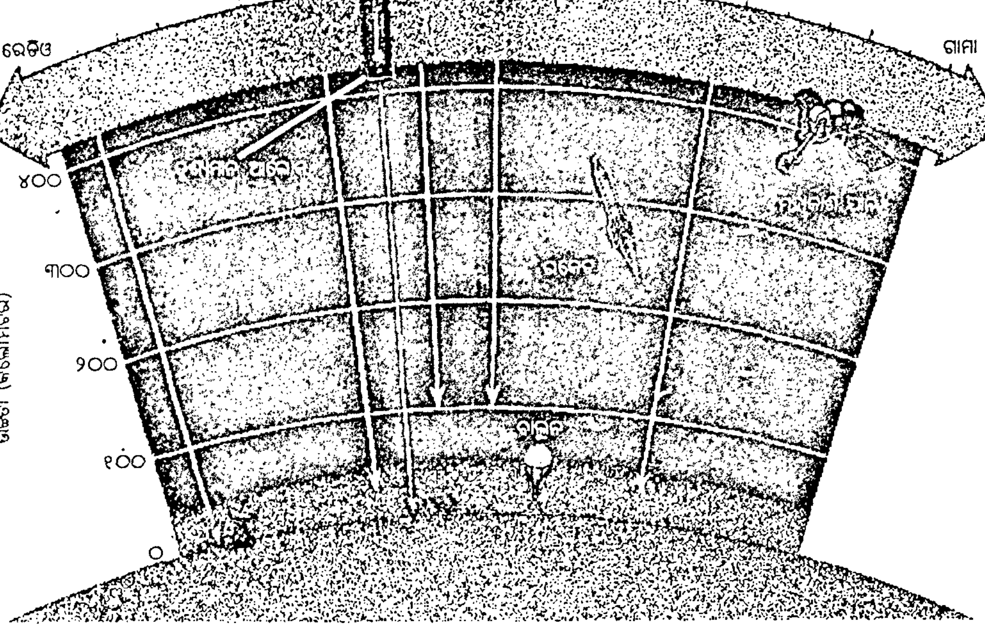

ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବା ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ 'ଆଲୋକ' ସ୍ପେକ୍ଟ୍ରମ୍ ଅତି କମ୍ ଉର୍ଜା ବିଶିଷ୍ଟ ରେଡିଓ ଫୋଟନ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଉର୍ଜାଶୀଳ ମାଇକ୍ରୋୱେଭ୍, ଇନ୍‌ଫ୍ରାରେଡ୍, ଦୃଶ୍ୟମାନ, ଅଲ୍‌ଟ୍ରାଭାଓଲେଟ, ଏକ୍ସ-ରେ ଓ ଗାମା-ରେ ଫୋଟନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପୀ ରହିଛି । ଫୋଟନଟି ହେଲା ଏହି ଧରଣର ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବିକିରଣର ସବୁଠାରୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଂଶ । ରେଡିଓ ଓ ଦୃଶ୍ୟମାନ ଆଲୋକର ବିକିରଣକୁ ବାଦ୍‌ଦେଲେ ମହାକାଶ ବା ଅନ୍ତରୀକ୍ଷରୁ ଆସୁଥିବା ଅନ୍ୟସବୁ ସ୍ପେକ୍ଟ୍ରମ୍‌ର ବିକିରଣ ପୃଥିବୀ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ପ୍ରାୟ ଭେଦି ଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଏହିସବୁ ସ୍ପେକ୍ଟ୍ରମ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗବେଷଣା ନିମନ୍ତେ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଗୁଡ଼ିକୁ ବାଲୁନ, ରକେଟ ବା ମହାକାଶଯାନ ସାହାଯ୍ୟରେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଉପରକୁ ପଠାଇ ଥା'ନ୍ତି ।

ଥିବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଅଲ୍‌ଟ୍ରାଭାଓଲେଟ୍ ଓ ଦୃଶ୍ୟମାନ ଆଲୋକ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ବେଳେ ଆଣବିକ କମ୍ପନରୁ ଇନ୍‌ଫ୍ରାରେଡ୍ ଆଲୋକ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ଯାଇପାରୁଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ଆଲୋକ, ବିକିରଣ, ପଦାର୍ଥ, ଉର୍ଜା, ବିଘଟନାଭିକତା, ବିଶ୍ୱ, ପୃଥିବୀ

▷▷

ଇଷ୍ଟ

ଏହା ହେଲା ଗୋଟିଏ ଫଙ୍ଗାଇ ଜାତୀୟ 'ଉଦ୍‌ଭିଦ' । ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇଷ୍ଟର ବହୁଳ ବ୍ୟବହାର ରହିଛି । ପାଉଁରୁଟି, ମଦ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଖାଦ୍ୟର ପ୍ରସ୍ତୁତି ନିମନ୍ତେ ଇଷ୍ଟ ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ଉଦ୍‌ଭିଦର ଶରୀରଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର ବର୍ତ୍ତୁଳାକାର ବର୍ଣ୍ଣହୀନ କୋଷ । ପ୍ରାୟ ୧,୫୦୦ ରୁ ୨,୦୦୦ 'ଇଷ୍ଟ କୋଷ'କୁ ପାଖକୁ ପାଖି ଲଗାଇ ରଖିଦେଲେ ତା'ର ଲମ୍ବ ହେବ ମାତ୍ର ଏକ ସେଣ୍ଟିମିଟର । ପ୍ରକୃତିରେ ଏମାନେ ବହୁଭାବେ ରହିଛନ୍ତି । ଇଷ୍ଟ ଦେହରେ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ରହିଛି । ଏହାର ଶତକରା ୫୦ ଭାଗ ହେଲା ପ୍ରୋଟିନ; ଖ ବା 'ବି' ଭିଟାମିନ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ସମୃଦ୍ଧ । ଇଷ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନରେ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ବହୁଲୋକ ନିଯୁକ୍ତ ଅଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତ, ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ

▷▷

ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଆ କଂପାନୀ

ଭାରତ ଓ ପ୍ରାଚ୍ୟ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ବାଣିଜ୍ୟ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଇଉରୋପର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ଗଠିତ ହୋଇଥିବା କଂପାନୀ ସବୁକୁ ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଆ କଂପାନୀ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ସପ୍ତଦଶ ଓ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଇଂଲଣ୍ଡ, ହଲାଣ୍ଡ, ଫ୍ରାନ୍ସ୍, ଡେନମାର୍କ, ସ୍କଟଲାଣ୍ଡ, ସ୍ପେନ, ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଓ ସୁଇଡେନ୍‌ରେ ଏଭଳି କଂପାନୀ ସବୁ ମୁଣ୍ଡଟେକି ଉଠିଥିଲେ । କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଅନ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ନିଜର ସତ୍ତା ହରାଇ ବସିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଇଂରେଜ ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଆ କଂପାନୀ କିନ୍ତୁ ଭାରତରେ ବାଣିଜ୍ୟ କାରବାର ସାଙ୍ଗକୁ ଶାସନ ଚଳାଇବାକୁ ଲାଗିଥିଲା ।

ଭାରତରେ କଂପାନୀ ଶାସନ ଜନିତ ଅତ୍ୟାଚାର କ୍ରମେ ବଢ଼ି ଏଭଳି ଗୋଟାଏ ସ୍ତରରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଯେ ଭାରତୀୟମାନେ 'ବିଦ୍ରୋହ' କରି ଉଠିଲେ । ୧୮୫୭ ମସିହାର ସେହି ବିଦ୍ରୋହ ହେଲା ଭାରତରେ ପ୍ରଥମ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ । ଏହା ଫଳରେ ଇଂରେଜ ଜାତିର କୁକର୍ମ ପଦାରେ ପଡ଼ିଗଲା ଓ ସେଥିପାଇଁ ନିଜ ଦେଶରେ ସଭ୍ୟ ଇଂରେଜମାନେ ଲଜ୍ଜିତ ତଥା ବିଚଳିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ତେଣୁ ୧୮୫୮ ମସିହାରେ ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଆ କଂପାନୀ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ହାତରେ ଭାରତ ଶାସନ ଭାର ସମର୍ପି ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲା ଓ ୧୮୭୩ ମସିହା ପରେ ଏହା ଗୋଟିଏ ଆଇନସମ୍ମତ ସଂସ୍ଥା ହୋଇ ଆଉ ରହିଲା ନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତ, ଭାରତର ପ୍ରଥମ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ, ଉପନିବେଶବାଦ, ଇଉରୋପ, ଇଂଲଣ୍ଡ

▷▷

ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ

ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ, ପାପୁଆ ନିଉଗିନି, ବ୍ରୁନେଇ ଓ ମାଲୟେସିଆ ଦେଶକୁ ସାଧାରଣତଃ ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । କେତେକ ମତରେ ଫିଲିପାଇନ୍‌ସ୍ ମଧ୍ୟ ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଏସୀୟ ମୂଳ ଭୂଖଣ୍ଡରୁ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ଭିତରେ ବିଷୁବ ରେଖା ନିକଟରେ ପ୍ରାୟ ୬,୧୦୦ କିଲୋମିଟର ବ୍ୟାପୀ ରହିଥିବା ମାଲୟ ଦ୍ୱୀପସମୂହ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ଦେଶ

ସବୁ ଅଛନ୍ତି । ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜରେ ଥିବା ବୋର୍ଣ୍ଣିଓ, ସେଲେବିସ୍, ଜାଭା, ନିଉଗିନି ଓ ସୁମାତ୍ରା ଭଳି ବଡ ବଡ ଦ୍ୱୀପଗୁଡିକ ଭାରତ ମହାସାଗର ଓ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗର୍ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ 'ସୀମା' ଭଳି ରହିଛନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ୨୦୦ ଆଗ୍ନେୟଗିରି ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିଛି । ବର୍ଷସାରା ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ହେଉଥିବାରୁ ଘଞ୍ଚ ଅରଣ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ । ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଇଉରୋପୀୟ ଉପନିବେଶବାଦୀ ଶକ୍ତିସବୁ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଯାଇ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଷଷ୍ଠଦଶକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇ ରହିଥିଲେ । ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣର ଟିଣ ଧାତୁ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ରବର ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ ଅଞ୍ଚଳରୁ ମିଳିଥାଏ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟ ଗୁଡିକ ଆର୍ଥିକ ଦିଗରୁ ଖୁବ୍ ଉନ୍ନତି କରିବାକୁ ଲାଗିଲେଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଏସିଆ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ

▷▷

ଇଷ୍ଟମାନ, ଜର୍ଜ
(୧୮୫୪-୧୯୩୨)

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଏହି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଉଦ୍‌ଭାବକ ଫଟୋଗ୍ରାଫିକୁ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ଗୋଟାଏ 'ଜନସାଧାରଣଙ୍କ କଳା'ରେ ପରିଣତ କରିଦେଇ ପାରିଲେ । ୧୮୮୪ ମସିହାରେ ସେ ପ୍ରଥମ କରି 'ରୋଲ୍

ଜର୍ଜ ଇଷ୍ଟମାନ

ଫିଲ୍ମ' ଓ 'କୋଡାକ ବକ୍‌ସ୍' କାମେରା ବାହାର କରିଦେବାରୁ ଫଟୋ ଉଠାଇବା ନିମନ୍ତେ ପୂର୍ବଭଳି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଜଟିଳ ତଥା ଅସୁବିଧାଜନକ ରାସାୟନିକ ପଦ୍ଧତିର ସାହାଯ୍ୟ ନେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଲା ନାହିଁ । ସିନେମା ଫିଲ୍ମ ତିଆରି ମଧ୍ୟ ହେଲା ତାଙ୍କର କୃତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଫଟୋଗ୍ରାଫି, କାମେରା, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ସିନେମା, ଉଦ୍‌ଭାବନ

▷▷

ଇସ୍‌ପାତ

ପୃଥିବୀରେ ଯେତେପ୍ରକାର ଧାତୁର ବ୍ୟବହାର ମୂଳରୁ ହୋଇଆସିଛି, ଇସ୍‌ପାତର ପରିମାଣ ସେସବୁ ଭିତରେ ହେଲା ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ । ଶହ ଶହ ମହଲାର ନଭୋଶ୍ଚୁମ୍ବୀ ଅଟ୍ଟାଳିକା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ରେଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ମଟରଯାନ, ପୋଲ, ଅଧିକାଂଶ ଗୃହପୋକରଣ, ରନ୍ଧନ ସାମଗ୍ରୀ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ସାମଗ୍ରୀ, କଳକବ୍‌ଜା, କଳକବ୍‌ଜା ତିଆରି ନିମନ୍ତେ ଲାଗୁଥିବା ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଓ ଆହୁରି ଅସୁମାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଏହାର ଉପଯୋଗ ହୋଇଥାଏ । ଲୁହାକୁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ପାଗ କରିଦେଇ ଇସ୍‌ପାତ ତିଆରି କରାଯାଇଥାଏ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରେ—କାରଣ ଏଥିରେ ଲୁହା ସହିତ କାର୍ବନ ବା ଅଙ୍ଗାରକୁ ମିଶାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଏହା ହେଲା ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ଗୋଟିଏ ମିଶ୍ର ଧାତୁ । ଲୌହ ଶିଳ୍ପରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା କୌଣସି ପ୍ରକାର ଫର୍ଣ୍ଣେସରେ କଞ୍ଚା ଲୁହାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରିଦେବା ଦ୍ୱାରା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଇସ୍‌ପାତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ତିଆରି ହୋଇଯାଇପାରେ ।

ମୃଦୁ ବା ଅଙ୍ଗାର ଇସ୍‌ପାତକୁ ମଣିଷ ବହୁ ପୁରାକାଳରୁ ତିଆରି କରି ଆସିଛି, ଲୁହା ଭାଟିରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅଙ୍ଗାରକୁ ତରଳା ଲୁହା ସହିତ ମିଶାଯିବା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଏଭଳି କରିହେଉଥିଲା । ପ୍ରାୟ ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଆରମ୍ଭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇସ୍‌ପାତ ତିଆରି କରିବାଟା ଗୋଟାଏ 'କଳା' ଭାବେ ରହିଯାଇଥିଲା—ଏହାପରେ ଯାଇ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ବହୁ ପରିମାଣରେ ଇସ୍‌ପାତ ତିଆରି କରିବା ସମ୍ଭବ ହେଲା ଓ ତାହା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିପାରିଲା ।

ଇସ୍‌ପାତକୁ ମଜବୁତ, ଦୃଢ, ଶକ୍ତ, ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ତଥା କଳଙ୍କି ପ୍ରତିରୋଧୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅଙ୍ଗାର ବ୍ୟତୀତ ଆହୁରି ଅନେକ ଉପାଦାନର ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ତରଳା ବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ବେଳେ ମିଶାଇ ଓ ଏହାପରେ ପ୍ଲେଟିଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ଏସବୁ ଉପାଦାନକୁ ଇସ୍‌ପାତରେ ସଂଯୋଗ କରି ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଅଳ୍ପ ମିଶ୍ରଧାତୁ ବା ଲୋଆଲୟ ଇସ୍‌ପାତରେ ସାଧାରଣତଃ ୧ରୁ ୫ ଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିକେଲ, କ୍ରୋମିଅମ, ମଲିବ୍‌ଡେନମ, ଟଙ୍ଗ୍‌ଷ୍ଟନ, ଟିଟାନିୟମ, ନିଓବିଅମ୍ ଓ ଭାନାଡିଅମକୁ ଆନୁପାତିକ ଭାବେ ମିଶାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏହି ଧରଣର ଇସ୍‌ପାତ ଅସାଧାରଣ ଭାବେ ଶକ୍ତ ଓ ପୋଲ ତିଆରି, ଅଟ୍ଟାଳିକା ତିଆରି, ଜଟିଳ ସିଭିଲ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ କାମ ତଥା ଉଡାଜାହାଜ ଲାଣ୍ଡିଙ୍ଗ ଗିଅର ତିଆରି ଭଳି କାମରେ ଲାଗିଥାଏ । ଉଚ୍ଚ ମିଶ୍ର ଧାତୁ ବା ହାଇଆଲୟ ଇସ୍‌ପାତରେ ସାଧାରଣତଃ ୫ ଭାଗରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପରିମାଣର କ୍ରୋମିଅମ, ନିକେଲ, ମାଙ୍ଗାନିଜ, ମଲିବ୍‌ଡେନମ କିମ୍ବା ଟଙ୍ଗ୍‌ଷ୍ଟନକୁ ଆନୁପାତିକ ଭାବେ ମିଶାଯାଇଥାଏ । ଚିକ୍କଣ ତଥା ଦୀପ୍ତିମାନ ପୃଷ୍ଠ ବା ଚକ୍‌ଚକ୍ ଚେହେରା ଓ କଳଙ୍କି ନ ଲାଗିବା ଭଳି ଲକ୍ଷଣ ଏହି ଧରଣର ଇସ୍‌ପାତରେ ଥାଏ । ନାନା ଧରଣର ରନ୍ଧନ ପାତ୍ର, କଟ୍‌ଲରୀ, ଜେଟ୍ ଇଞ୍ଜିନ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ, ଲାବୋରେଟରୀ ସରଞ୍ଜାମ ଓ ଧାତୁ କାଟିବା ନିମନ୍ତେ ଲୋଡାପଡୁଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଏଥିରୁ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ଷ୍ଟେନ୍‌ଲେସ ଷ୍ଟିଲ୍ ହେଲା ଗୋଟାଏ ଧରଣର ଉଚ୍ଚମିଶ୍ରଧାତୁ ଇସ୍‌ପାତ—ଅଙ୍ଗାର,

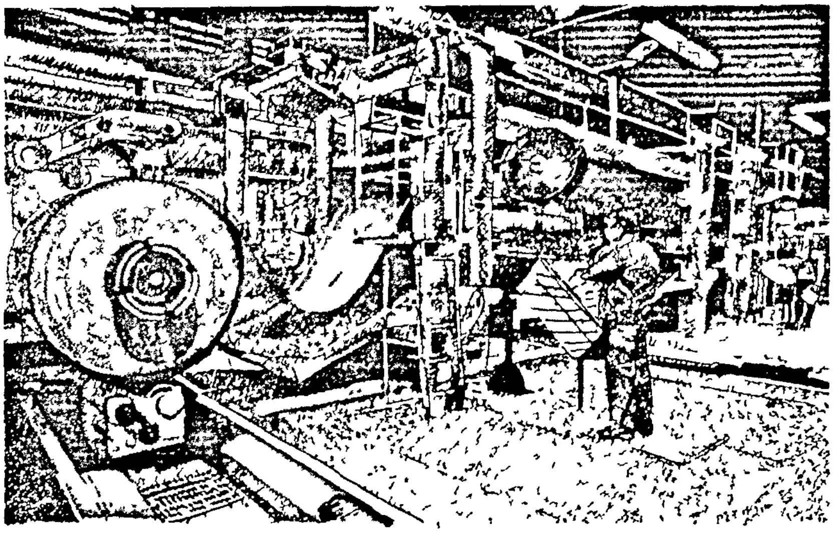

ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଇସ୍‌ପାତ କାରଖାନାରେ ପ୍ରାୟ ୨୫ ଟନ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଜନର ଇସ୍‌ପାତ କଏଲସବୁକୁ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରାଯାଉଥିବାର ଦୃଶ୍ୟ କଳଙ୍କି ନ ଲାଗିବା କିମ୍ବା ଗ୍ରାହକଙ୍କ ବରାଦ ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏଭଳି କରାଯାଇଥାଏ ।

କ୍ରୋମିଅମ ଓ ନିକେଲକୁ ଅନୁପାତ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଏହାକୁ ତିଆରି କରାଯାଇଥାଏ । ଧାତୁ କାଟିବା ପାଇଁ ଅତି ଦ୍ରୁତଗତିରେ ଘୂରୁଥିବା ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଓ ସରଞ୍ଜାମ ଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁ ଖୁବ୍ ଶକ୍ତ ଇସ୍ପାତରେ ତିଆରି ସେଥିରେ ଅଳ୍ପ ପରିମାଣର କ୍ରୋମିଅମ, ଭାନାଡିଅମ ସହିତ ୧୦ରୁ ୩୦ ଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟଙ୍ଗଷ୍ଟେନ, କୋବାଲଟ ଓ ମଲିବ୍ଡେନମ ଥାଏ । ଯେଉଁ ଧରଣର ଇସ୍ପାତରେ ଲୁହାର ପରିମାଣ ୫୦ ଭାଗରୁ କମ୍, ତାହା ହେଲା ଫେରୋ-ଆଲୟ୍ ।

କାରଖାନାରୁ ବାହାରୁଥିବା ତରଳ ଇସ୍ପାତକୁ ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ 'ହଟ୍' ଓ 'କୋଲଡ୍'—ଏହି ଦୁଇଟି ପ୍ରଣାଳୀର ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ଅତି ଉତ୍ତପ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ହାମରିଙ୍ଗ, ପ୍ରେସିଙ୍ଗ, ରୋଲିଙ୍ଗ ଓ ଏକ୍ସଟ୍ରୁଡିଙ୍ଗ କରିବାକୁ ହଟ୍ ପ୍ରଣାଳୀ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଏକ ସମୟରେ ହାମରିଙ୍ଗ ଏବଂ ପ୍ରେସିଙ୍ଗ କରିବାଟା ହେଲା ଫର୍ଜିଙ୍ଗ ଓ ଇସ୍ପାତ ତିଆରି ହେବା ଯୁଗ ଆରମ୍ଭରୁ ଏଭଳି କରାହୋଇ ଆସୁଛି । ରୋଲିଙ୍ଗ, ଏକ୍ସଟ୍ରୁଜନ ଓ ଡ୍ରଇଙ୍ଗ ହେଲା କୋଲଡ୍ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଉଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଆଧାର । ଇସ୍ପାତର ଚଦର, ବାର୍, ତାର, ଟିଉବ୍ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ପଦାର୍ଥକୁ ସାଧାରଣତଃ କୋଲ୍ଡ ପ୍ରଣାଳୀର ଉପଯୋଗ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ପଡ଼ିଗଲେ କିମ୍ବା ଆଘାତ ପାଇଲେ ଆଦୌ ଶବ୍ଦ କରୁନଥିବା ଇସ୍ପାତ ବାହାରି ପଡ଼ିଲାଣି । କଂପିଉଟରରେ ଲାଗୁଥିବା ଡିସ୍କ୍ ଡ୍ରାଇଭ ଗୁଡ଼ିକର 'ଖୋଳ' ତିଆରି ନିମନ୍ତେ ଏହି 'ନୀରବ-ଧାତୁ'ର ଉପଯୋଗ ହେବା ନିକଟରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ।

ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଇସ୍ପାତର ବିକଶିତ ଉପଯୋଗ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ସେହି ଶତାବ୍ଦୀର ଅଶୀଦଶକ ପରେ ଏହାର ପ୍ରୟୋଗ ନଭୋଶ୍ଚୁମ୍ବୀ ଅଟ୍ଟାଳିକା ନିର୍ମାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୈପ୍ଳବିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟାଇଦେଲା । ନୂଆ ଧରଣର ବଡ଼ ବଡ଼ ରେଳ ଓ ମଟର ରାସ୍ତା ପୋଲ ତିଆରି ହେବା ମଧ୍ୟ ଏହାଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଇ ପାରିଲା । ରିଇନ୍ଫୋର୍ସଡ କଂକ୍ରିଟର ତନନ-ସାମର୍ଥ୍ୟ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ଇସ୍ପାତର ଦରକାର ହୋଇଥାଏ । ସାମରିକ ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଅତିସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ଇସ୍ପାତର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

୧୯୦୮ ମସିହାରେ ଟାଟାନଗର ଠାରେ ଭାରତର ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଲୁହା କାରଖାନାରୁ ଇସ୍ପାତ ତିଆରି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୯ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶାର ରାଉରକେଲା ଠାରେ ଯେଉଁ ଇସ୍ପାତ କାରଖାନା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ସେଥିରୁ ଅତି ଉନ୍ନତ ଧରଣର ଇସ୍ପାତ ତିଆରି ହୋଇପାରୁଛି । ୧୯୯୭ ମସିହାରେ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଇସ୍ପାତର ପରିମାଣ ଥିଲା ପ୍ରାୟ ୭୯.୪ କୋଟି ଟନ୍ । ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ଦଶଟି ବୃହତ୍ ଇସ୍ପାତ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ଦେଶ ଭିତରୁ ଭାରତ ହେଲା ଗୋଟିଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଲୁହା, ଧାତୁ, ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଶିଳ୍ପ, ପରିବହନ, ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷ ▷

ଇସ୍ରାଏଲ

ସରକାରୀ ନାମ **ମେଡିନାଟ ଇସ୍ରାଏଲ; ଇସ୍ରାଇଲ (ଇସ୍ରାଏଲ ରାଷ୍ଟ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ବହୁଦଳୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ** ରାଜଧାନୀ **ଜେରୁସାଲେମ୍** ସରକାରୀ ଭାଷା **ହିବ୍ରୁ, ଆରବୀ** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୨୦,୭୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୫୪,୭୦,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ଜେରୁସାଲେମ, ତେଲଆଭିଭ-ଯାଫୋ, ହାଇଫା, ହଲନ, ପେଟା ଟିକ୍ୱା** ମୁଦ୍ରା **ସେକଲ** ପତାକା **ଶ୍ୱେତ ବର୍ଣ୍ଣ ଉପରେ ଦୁଇଟି ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ନୀଳ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍ ମଝିରେ ଡାଭିଡ୍‌ଙ୍କ ନୀଳାଭ ସିଲ୍ଡ ।**

ବର୍ତ୍ତମାନ ପୃଥିବୀର ଯେଉଁ କେତୋଟି ଧନୀ ଏବଂ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଦେଶର କଥା ସମସ୍ତେ ପକାଉଛନ୍ତି, ସେଥିଭିତରୁ ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶର ବୟସ ସବୁଠାରୁ କମ୍ । ୧୯୪୮ ମସିହା ମେ ୧୪ ତାରିଖ ଦିନ ଏ ଦେଶ ଜନ୍ମ ନେଲା । ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ଯେଉଁ ଏକକୋଟି ଅଶୀ ଲକ୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଇହୁଦି ଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ପ୍ରାୟ ୪୦ ଲକ୍ଷ ରୁହନ୍ତି ଇସ୍ରାଏଲ ଦେଶରେ ।

ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଦେଶଟିର ଉତ୍ତରରେ ଲେବାନନ, ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବରେ ସିରିଆ, ପୂର୍ବ ଓ ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବରେ ଜୋର୍ଡାନ, ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମରେ ଇଜିପ୍ଟ ଓ ପଶ୍ଚିମରେ ଭୂମଧ୍ୟସାଗର ରହିଛି । ନିକଟରେ ନୂଆକରି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା 'ପାଲେଷ୍ଟିନୀୟ ରାଜ୍ୟ' ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଲାଗିଛି ।

ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଇସ୍ରାଏଲ ସୀମାକୁ ଲାଗି ରହିଥିବା ଆରବ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଏହା ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ଚଳାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଇହୁଦିମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରିଦେଲେ । ଏହାପରେ ତିନି ତିନିଥର ଇସ୍ରାଏଲ-ଆରବ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଯାଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ଇସ୍ରାଏଲର ଜୟ ହୋଇଛି । କାରଣ ବଞ୍ଚିରହିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଯେଉଁ ପ୍ରବଳ ଇଚ୍ଛା ଜନ୍ମ ନେଲା, ସେହି ଇଚ୍ଛାହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇଲା ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାଣମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ଲଢ଼େଇ କରିବା ପାଇଁ ।

ଇସ୍ରାଏଲଟି ଥିଲା ଗୋଟିଏ ବାଲିଭୂମି । ଇହୁଦି କୃଷି ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଏହାର ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଅଂଶକୁ ଶସ୍ୟଶ୍ୟାମଳ କରିପକାଇଲେ । ଜଳସେଚନର ନୂଆ ବାଟ ବାହାର କରି ଏମାନେ ଏପରି କରିଦେଲେ । ଦେଶର ପାଞ୍ଚଭାଗରୁ ମାତ୍ର ଏକ ଭାଗ ଜମିରେ ଚାଷହୁଏ । ସେଭଳି କିଛି ପ୍ରାକୃତିକ ସଂପଦ ଏ ଦେଶରେ ନାହିଁ—ତାହାକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ । ବାହାରୁ କଞ୍ଚାମାଲ ଆଣି ସେମାନେ ନିଜ ଦେଶର ସଂପଦ ବଢ଼ାଉଛନ୍ତି । ସବୁବେଳେ ଯୁଦ୍ଧଭୟ ଭିତରେ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍ରାଏଲ ରାଷ୍ଟ୍ରଟି ହେଉଛି ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗଣତନ୍ତ୍ର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୃଥିବୀ, ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ, ଇହୁଦି, ଆଇନଷ୍ଟାଇନ, କୃଷି, ଆତଙ୍କବାଦ, ଜେରୁସାଲେମ, ହିଟ୍ଲର, ଜାତିସଂଘ, ଯୁଦ୍ଧ, ନାଜୀବାଦ

▷ ▷

ଇସ୍ଲାମ

ସନାତନ ବା ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମ ଭଳି ଇସ୍ଲାମ ହେଉଛି ପୃଥିବୀର କୋଟି କୋଟି ମୁସଲମାନମାନଙ୍କର ଧର୍ମ । ପୈଗମ୍ବର ମହମ୍ମଦ ସପ୍ତମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ପ୍ରଥମେ ଏହି ଧର୍ମର ପ୍ରଚାର କରିଥିଲେ । ଯେଉଁମାନେ ଇସ୍ଲାମ ଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ସେମାନଙ୍କ ଆଚରଣ ସଂପର୍କରେ ସେ କାଳରେ ସେ କେତେକ କଡ଼ା ନିୟମ କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଧର୍ମ ଭିତରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ମତବାଦ ରହିଛି ଓ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ଚିନ୍ତାଧାରା ସଂପନ୍ନ ଲୋକ ରହିଛନ୍ତି । ପୃଥିବୀର ବହୁ ଅଂଶରେ ମୁସଲମାନ ମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଚାଲିଚଳନରେ ମଧ୍ୟ କିଛି କିଛି ତଫାତ୍ ରହିଛି । ତଥାପି ସମସ୍ତେ ସତେ ଯେପରିକି ଗୋଟିଏ ବିଶ୍ୱାସର ଡୋରିରେ ବାନ୍ଧିହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ପବିତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥ କୋରାନ୍ ସବୁ ମୁସଲମାନ ମାନଙ୍କର ହେଉଛି ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ । କୋରାନ୍‌ର ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ଇସ୍ଲାମ ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର ରହିଛି । ଏହାର ଆକ୍ଷରିକ ଅର୍ଥ ହେଲା ଆଲ୍ଲା ବା ଭଗବାନଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ନିକଟରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁସଲମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୋରାନରେ ଲିଖିତ ସବୁକଥା ହେଲା ଭଗବାନଙ୍କର ବାଣୀ ଓ ସେହି ବାଣୀକୁ ମହାପୁରୁଷ ମହମ୍ମଦ ଏ ଜଗତରେ ପ୍ରଚାର କରିଛନ୍ତି ।

ସବୁ ଇସ୍ଲାମ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଧାର୍ମିକ ନିୟମ ଅବଶ୍ୟ ପାଳନ କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି ଯୋଗୁଁ ପୃଥିବୀରେ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଇସ୍ଲାମୀୟ

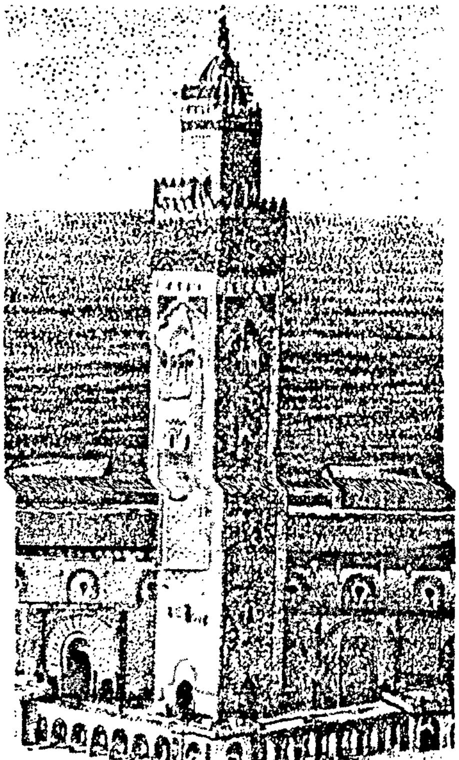

ମରକ୍କୋ ଦେଶର କାସାବ୍ଲାଙ୍କାଠାରେ ୧୯୯୩ ମସିହାରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିବା ଏହି ଉପାସନାପୀଠରୁ ଗୋଟିଏ ସବୁଜ ଲେଜର ରଶ୍ମି ପବିତ୍ର ସହର ମକ୍କା ଦିଗରେ ଛଡ଼ାଯାଇଥାଏ । ପୃଥିବୀର ଏଇଟି ହେଲା ତୃତୀୟ ବୃହତ୍ତମ ମସ୍‌ଜିଦ୍ । ପାକିସ୍ତାନରେ କିନ୍ତୁ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ମସ୍‌ଜିଦ ରହିଛି ।

ରାଜନୈତିକ ପ୍ରଭାବ ବହୁ ପରିମାଣରେ ହ୍ରାସ ପାଇଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ସେ ପରିସ୍ଥିତି ବଦଳିଗଲାଣି । ପୃଥିବୀର ବହୁ ଦେଶରେ 'ଇସ୍‌ଲାମୀୟ' ଧର୍ମତତ୍ତ୍ୱ ଅନୁସାରେ ଶାସନ ଚାଲିଛି । ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ସାରା ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ—ପ୍ରାୟ ୧୦୨ କୋଟିରୁ ଅଧିକ ମୁସଲମାନ ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଅଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଧର୍ମ, ପୃଥିବୀ, ମହମ୍ମଦ, ମକ୍କା, ଭାରତ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ମୌଳବାଦ, ସିଆ, ସୁନ୍ନୀ, ସୁଫି, କୋରାନ, ଜେରୁସାଲେମ, ଇସ୍‌ଲାମୀୟ କଳା, ଧର୍ମଯୁଦ୍ଧ

ଇସ୍‌ଲାମାବାଦ

ପାକିସ୍ତାନର ରାଜଧାନୀ । ପାକିସ୍ତାନର ଗଠନ ପରେ କରାଚୀ ଏହାର ରାଜଧାନୀ ହେବ ବୋଲି ପ୍ରାୟତଃ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ୧୯୫୯ ମସିହାରେ କୁହାଗଲା ଯେ କରାଚୀ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି ତାହା ପାକିସ୍ତାନର ରାଜଧାନୀ ହେବାଭଳି ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ନୁହେଁ । ୧୯୬୧ ମସିହାରେ ନୂତନ ଇସ୍‌ଲାମାବାଦ ସହର ଗଢ଼ାହେବା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ପୃଥିବୀର ବହୁ ଅଞ୍ଚଳର କାରିଗରମାନଙ୍କୁ ଅଣାଗଲା ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଅଟ୍ଟାଳିକା ସବୁ ତିଆରି କରିବାପାଇଁ । କେବଳ ସହରଟି ପ୍ରାୟ ୬୫ ବର୍ଗ-କିଲୋମିଟର ଏରିଆ ଭିତରେ ରହିଛି । କେନ୍ଦ୍ର-ଶାସିତ ଇସ୍‌ଲାମାବାଦ ଅଞ୍ଚଳର ସମୁଦାୟ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ୯୦୭ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଓ ୧୯୯୭ ମସିହାରେ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ଚାରି ଲକ୍ଷ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପାକିସ୍ତାନ

ଇସ୍‌ଲାମୀୟ କଳା

ସପ୍ତମ ଶତାବ୍ଦୀ ସମୟରୁ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ ସହିତ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକରେ ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମର ବହୁଳ ପ୍ରସାର ହେଲା, ସେସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ପ୍ରକାରର କଳା-ଚେତନା ଦେଖାଦେଲା । ଫଳରେ ସେହିସବୁ ରାଜ୍ୟର ନୃତ୍ୟ, ଗୀତ, ସଂଗୀତ, ସାହିତ୍ୟ, କଳା, ସଂସ୍କୃତି ତଥା ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଆଦି ଉପରେ ନୂଆ

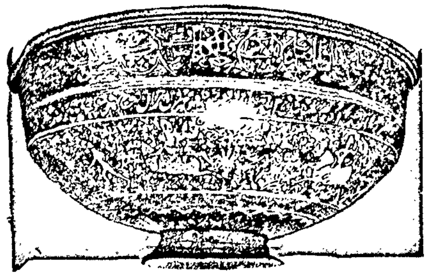

୧୫୮୩ ମସିହାରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ମୋଗଲ ସମୟର ଏହି ତାମ୍ର ପିଆଲାରେ ଶିକାର ଦୃଶ୍ୟ ଅଙ୍କାଯାଇଛି ।

ଚେତନାର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ି ଗୋଟିଏ ନୂତନ କଳା-ଶୈଳୀର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା । କ୍ରମେ ତାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ 'ଇସ୍‌ଲାମୀୟ କଳା' ବୋଲି କୁହାଗଲା । ବିଶାଳ ଭୌଗୋଳିକ ବିସ୍ତୃତି ତଥା ସେସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଗରୁ ଥିବା କଳାସଂସ୍କୃତିର ଧାରା ଏହି କଳାକୁ କ୍ରମେ ଖୁବ୍ ପରିପକ୍ୱ କରିଦେବା ସହିତ ଏଥିରେ କେତେକ ମୌଳିକ ଦିଗ ମଧ୍ୟ ଯୋଡ଼ି ହୋଇଗଲା । ଭାରତ ଭଳି ହିନ୍ଦୁବହୁଳ ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ଇସ୍‌ଲାମୀୟ କଳା ବହୁଭାବେ ତା'ର ପରାକାଷ୍ଠା ଦେଖାଇ ପାରିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇସ୍‌ଲାମ, କଳା ଓ ସଂସ୍କୃତି, ମୋଗଲ ଶାସନ

ଇସପ

ମଣିଷ ଯେମିତି ଭଲ ହେବ, ସେଥିପାଇଁ ସମାଜରେ ତାକୁ ବରାବର ଚେତାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ମୋଟା-ମୋଟି ଭାବେ ଏହାକୁ ମୁନିଋଷିମାନଙ୍କର ଉପଦେଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସେହି କଥାଟାକୁ କିନ୍ତୁ ଯଦି ଗଳ୍ପ ଛଳରେ କୁହାଯାଏ, ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଶୁଣିବାକୁ ଭଲ ଲାଗେ । ଭଲ ଗପଟିଏ ଶୁଣିଦେଲେ ମନଭିତରେ ସେଇଟା ଲାଖି ରହିଗଲା ଭଳି ରହି-ଯାଏ ।

ଇସପ ଓ କୋକିଶିଆଳୀ : ସମ୍ଭବତଃ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୪୭୦ ମସିହାରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଏହି ପଦକଟି ଭାଟିକାନର ଗୋଟିଏ ମିଉଜିଅମ୍‌ରେ ରହିଛି ।

ପ୍ରାୟ ୨,୫୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଇଉରୋପରେ ଇସପ ବୋଲି ଜଣେ ଲୋକ ଏହିଭଳି ଗପ କହି-ବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ତାଙ୍କର ସେହି କାହାଣୀରେ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ଭିତରେ ସତେ ଯେପରିକି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛି ! ଗୋଟିଏ ଜୀବ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଜୀବଟିର ଭୁଲ ଦେଖାଇ ଦେଉଛି । ସେହିଭଳି ଭୁଲ ଦେଖାଇ ଦେବା ଛଳରେ ଇସପ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଉପ-ଦେଶ ବା ନୀତି ଗଳ୍ପ କହି ଯାଇଛନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଯେ ଆଜି ମଧ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେସବୁ ଗପ କୁହାଯାଉଛି । ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀମାନେ ଏହିସବୁ ଗପକୁ ଚିତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ଆହୁରି ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଇସପ ଗପ କହିଲେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ରକମର ଆନନ୍ଦ ଖେଳିଯାଏ ।

ଭାରତର ପଞ୍ଚତନ୍ତ୍ର ଓ ଜାତକ ଗଳ୍ପ ମଧ୍ୟ ଏହି ଧରଣର କାହାଣୀ । ଉଭୟ ଶ୍ରେଣୀର ଗପ ଗୁଡ଼ିକୁ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଭାଷାରେ ନାନା ଭାବରେ ଲେଖାଯାଇଛି ବା ସେ ସବୁର ଅନୁବାଦ ହୋଇଛି

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଂରାଜୀ ସାହିତ୍ୟ, ଉପଦେଶ, ସମାଜ, ନୈତିକତା

ଇସିପତନ

ବାରାଣାସୀର ସାରନାଥକୁ ବୌଦ୍ଧ ଓ ପାଲି ସାହିତ୍ୟରେ ଇସିପତନ ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ବୁଦ୍ଧଦେବ ବୁଦ୍ଧତ୍ୱ ଲାଭ କରିବା ପରେ ଏଠି ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଉପଦେଶ ଦେଇ ଧର୍ମଚକ୍ରର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ । ସେହି କାରଣରୁ ଏହି ସ୍ଥାନଟି ଆଜି ବୌଦ୍ଧ ଜଗତର ଗୋଟିଏ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ତୀର୍ଥସ୍ଥଳ । ଋଷି ମାନଙ୍କର ପତନ ବା ନଗରଂ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହା ଦିନେ ଇସିପତନ ନାମ ପାଇଥିଲା ବୋଲି କେହି କେହି ବିଶ୍ୱାସ କରିଥା'ନ୍ତି । ଜାତକ କଥାରେ ଏହି ସ୍ଥାନର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବୁଦ୍ଧ, ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମ

ଇସ୍ତାନ୍‌ବୁଲ୍

ତୁର୍କୀର ଇଉରୋପୀୟ ଅଂଶରେ ଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବନ୍ଦର-ସହର । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୬୫୭ ମସିହାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ଏହି ସହରଟିକୁ ଐତିହାସିକ ଗବେଷଣାର ସ୍ୱର୍ଗଭୂମି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ତିନୋଟି ଅତି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀ ଭାବରେ ଏହା ବହୁ ଐତିହାସିକ ଘଟଣାର ମୂକ-ସାକ୍ଷୀ ହୋଇ ରହିଛି । ଇସ୍ତାନ୍‌ବୁଲ୍‌ର ଅନ୍ୟନାମ ହେଲା କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋପଲ୍ । ୧୯୨୩ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ତୁର୍କୀର ରାଜଧାନୀ ଥିଲା । ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ମୁଖ୍ୟ ଶିଳ୍ପ କେନ୍ଦ୍ର ।

ଏସିଆ ଓ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ମିଳନ ସ୍ଥଳରେ ରହିଥିବାରୁ ସତେ ଯେପରିକି ଏହା ସେହି ଦୁଇମହାଦେଶକୁ ସଂଯୁକ୍ତ କରିଦେଉଛି । ସହରଟିର ଇଉରୋପୀୟ ଅଂଶରେ ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରାୟ ତିନିଚତୁର୍ଥାଂଶ ଲୋକ ବାସ କରନ୍ତି । ଇସ୍ତାନ୍‌ବୁଲ୍ ସହରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ହେଲା ୨୫୪ ବର୍ଗ-କିଲୋମିଟର ଓ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭରେ ପ୍ରାୟ ୬୮ ଲକ୍ଷ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ତୁର୍କୀ, ରୋମ ରିପବ୍ଲିକ୍, ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଧର୍ମ, ବାଇଜାଣ୍ଟାଇନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ, ଅଟୋମାନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ, ଏସିଆ ମାଇନର, ରୋମାନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ

ଇସ୍ତୋନିଆ

ସରକାରୀ ନାମ **ଇସ୍ତି ଭାବାରିକ (ଇସ୍ତୋନିଆ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ଐକକେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବହୁଦଳୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ** ରାଜଧାନୀ **ଟାଲିନ୍** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଇସ୍ତୋନିଆନ୍** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୪୫,୧୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୧୫,୩୬,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ଟାଲିନ୍, ଟାର୍ଟୁ, ନାର୍ଭା, ପାର୍ନୁ, କୋଟଲା-ଜାରଭେ** ମୁଦ୍ରା **କ୍ରୁନ୍** ପତାକା **ନୀଳ, କୃଷ୍ଣ ଓ ଶ୍ୱେତ ବର୍ଣ୍ଣର ତିନୋଟି ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍ ।**

ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ଏହି ଦେଶଟି ଗୋଟିଏ ମୂଳ ସ୍ଥଳଭାଗ ସହ ଅନ୍ୟ ୮୦୦ଟି ଦ୍ୱୀପକୁ ନେଇ ଗଠିତ । ଏହାର ଉତ୍ତରରେ ଫିନ୍‌ଲାଣ୍ଡ ଉପସାଗର, ପୂର୍ବରେ ରୁଷ, ଦକ୍ଷିଣରେ ଲାଟ୍‌ଭିଆ ଓ ପଶ୍ଚିମରେ ବଲ୍‌ଟିକ୍ ସାଗର ରହିଛି । ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ଶିଳ୍ପୋନ୍ନତ ଦେଶ । ଏଠି କୃଷି ସେତେ ଉନ୍ନତ ନ ହୋଇପାରିବାର ଭୂବୈଜ୍ଞାନିକ କାରଣ ରହିଛି । ପଶୁପାଳନ ମଧ୍ୟ କରାଯାଏ । ବହୁ ପରିମାଣରେ ଜଙ୍ଗଲ ଥିବାରୁ କାଠ କାମର ଖୁବ୍ ପ୍ରସାର ଘଟିଛି । ଇସ୍ତୋନିଆନ୍ ଭାଷାରେ ବହୁ-ସଂଖ୍ୟକ ପୁସ୍ତକ ରଚିତ ହୋଇଛି । ଏହାର କଳା ସଂସ୍କୃତି ମଧ୍ୟ ଉନ୍ନତ । ୧୯୪୦ ମସିହାରେ ସେକାଳର ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍ ଦେଶଟିକୁ ଜବରଦଖଲ କରିଯାଇଥିଲା ଓ ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍‌ର 'ମୃତ୍ୟୁ'ରେ ଯାଇ ସେହି ଦଖଲର ଅବସାନ ହେଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଉରୋପ, ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍, ରୁଷ

ଇହୁଦି

ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଧର୍ମ ହେଉଛି 'ଜୁଦା', ସେମାନଙ୍କୁ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଜିଉ ଓ ହିବ୍ରୁ ଭାଷାରେ ଇହୁଦି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଅତୀତରେ ଯେଉଁ ଇହୁଦିମାନେ ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କର ବଂଶଧରମାନେ ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ଅଂଶରେ ଥାଆନ୍ତୁ ପଛକେ ସେ ସମସ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଇହୁଦି ଭାବରେ ପରିଚିତ । ଏହିଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ହୋଇଥିବାରୁ ଆଜିକାଲି ଜିଉ ବା ଇହୁଦି ଶବ୍ଦର ଠିକ୍ ସଂଜ୍ଞା ବା ଅର୍ଥ ସଂପର୍କରେ ଅନେକ ସମୟରେ ନିର୍ଭୁଲ ଭାବରେ କୁହାଯାଇ ପାରୁନାହିଁ ।

ନିଜର କୌଣସି ଗୋଟାଏ ଦେଶ ନଥିବାରୁ ଏମାନେ ପୃଥିବୀର ବହୁ ଦେଶରେ ପରସ୍ପରଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ରହିଯାଇଥିଲେ । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଚାଲିଯା'ନ୍ତି । କୁହାଯାଉଥିଲା ଯେ ଦେଶହୀନ, ବାସହୀନ ଓ ଭୂମିହୀନ ଅବସ୍ଥାରେ ଏମାନେ ଶହ ଶହ ବର୍ଷ ଧରି ରହିଥିଲେ । ରୁଷ ଦେଶକୁ ଶାସନ କରୁଥିବା ଜାର୍ ମାନଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରରେ ଇହୁଦିମାନେ ସେ ଦେଶ ଛାଡ଼ି ଆମେରିକା ପଳାଇଯାଇଥିଲେ । ଜର୍ମାନୀରେ ହିଟ୍‌ଲର ଯେତେବେଳେ ଶାସନକୁ ଆସିଲେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ଜିଉଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଦେଲେ । ଶେଷରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ସେମାନେ ଇସ୍‌ରାଏଲ ଦେଶ ଗଢ଼ିଲେ ଓ ସେହିଠାରେ ଦୃଢ଼ ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇ ରହିଲେ ।

ଅତୀତରେ ଇହୁଦିମାନେ ବହୁବାର ନିଜ ଜନ୍ମଭୂଇଁରୁ ତଡ଼ା ଖାଇଛନ୍ତି, କେତେ ଶହ ବର୍ଷ ଏଣେତେଣେ ବୁଲି ପୁଣି ସେହି ପବିତ୍ର ଭୂଇଁକୁ ଫେରିଆସିଛନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ୨୭୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଇହୁଦିମାନେ ଦେଶ ଛାଡ଼ି ଯାଉଥିବା ଗୋଟିଏ ଚିତ୍ର ଜଣେ ରାଜାଙ୍କ ପ୍ରାସାଦ କାନ୍ଥରୁ ମିଳିଛି ଓ ଏ କଥାକୁ ପ୍ରମାଣ କରିଦେଉଛି । ସାରା ପୃଥିବୀରେ ସଂଖ୍ୟା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଶିଖ ମାନଙ୍କ ତଳକୁ ଇହୁଦି ମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନ—୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ୧ କୋଟି ୮୨ ଲକ୍ଷ ଇହୁଦି ଅଛନ୍ତି । ପୃଥିବୀ ସାରା ଇହୁଦି ମାନଙ୍କୁ ବିତ୍ତଶାଳୀ ଭାବରେ ଗଣାଯାଇଥାଏ । ଆଧୁନିକ ଇତିହାସରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଧନୀ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ଏହି ଜାତିର ଅନେକ ଅଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇସ୍‌ରାଏଲ, ଧର୍ମ, ଜେରୁସାଲେମ, ଶିକ୍ଷା, ବାଣିଜ୍ୟ, ହିଟ୍‌ଲର, ଯୁଦ୍ଧ, ହୋଲୋକଷ୍ଟ, ମାନବ ସଭ୍ୟତା

ଈ

ଈ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ଏଇଟି ହେଲା ଚତୁର୍ଥ ବର୍ଣ୍ଣ ବା ଅକ୍ଷର । 'ଇ'ର ଏହା ଦୀର୍ଘରୂପ । ତାଳୁରୁ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୁଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳା, ଭାଷାବିଜ୍ଞାନ, ଉଚ୍ଚାରଣ

▷ ▷

ଈଓ୍ୱି

କାରିବିଆନ ଅଞ୍ଚଳ, ବିଶେଷ କରି ହାୱାଇ ଦ୍ୱୀପରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଏହି ପକ୍ଷୀଟି ତା'ର ସୁନ୍ଦର ସୁଲଳିତ ସ୍ୱର ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଆମ ଦେଶରେ କୋଇଲି ଭଳି ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଈଓ୍ୱିକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ପକ୍ଷୀଟି ପ୍ରାୟ ୧୫ ସେଣ୍ଟିମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବ ହୋଇଥାଏ । ମୁନିଆ ଥଣ୍ଟ ରହିଛି । ଲୋହିତ ରଙ୍ଗର ଶରୀରରେ କଳା କଳା ଡେଣା ଗୁଡ଼ିକ ଚମତ୍କାର ଦେଖାଯାଏ । ପୁଷ୍ପମଧୁ ହେଲା ଈଓ୍ୱିର ମୁଖ୍ୟ ଆହାର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପକ୍ଷୀ, ଜୀବଜଗତ

▷ ▷

ଈଗଲ

ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀକୁ ଶିକାରୀ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ମୂଷା, ଠେକୁଆ ଆଦି ଜୀବଙ୍କୁ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଖାଇଦେଇଥା'ନ୍ତି । ତା' ନହେଉଥିଲେ ଏ ସବୁ ଜୀବ ଫସଲ ଖାଇ ଲୋକଙ୍କର ବହୁତ କିଛି କ୍ଷତି କରନ୍ତେ ।

ଈଗଲ ହେଉଛି ଶିକାରୀ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼, ସାହସୀ ଓ ବଳୁଆ । ସବୁ ମାଂସାଶୀ ପକ୍ଷୀ କିନ୍ତୁ ଶିକାରୀ ନୁହନ୍ତି—ଶାଗୁଣାଟା ବଡ଼ ଚଢ଼େଇ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଶିକାର କରିପାରେ ନାହିଁ । ଲଞ୍ଜା ଈଗଲ ଅନନ୍ତ ଆକାଶରେ ସମ୍ରାଟ ଭଳି ଉଡ଼ି ବୁଲୁଥାଏ । 'ଅସୁର ଈଗଲ' ବୋଲି ଯାହାକୁ କୁହନ୍ତି ତାହା ଆମେରିକା ମହାଦେଶର ବିଷୁବ ମଣ୍ଡଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥାଏ । ପ୍ରାୟ ୧୨୦ ସେଣ୍ଟିମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବ ହେଉଥିବା ଏହି ଶିକାରୀ ପକ୍ଷୀଟିର ଥଣ୍ଟଟା ଯେପରିକି ଗୋଟାଏ ଖୁବ୍ ଦାଢ଼ୁଆ ଛୁରୀ । ଘୋର ଜଙ୍ଗଲରେ ଗଛଡାଳ ଭିତରେ ବାଟ କାଟି ସହଜରେ ଶିକାର ପଛେ ପଛେ ଗୋଡ଼େଇ ଯାଇପାରେ । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଈଗଲ ହେଉଛି କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭିତରେ ସାହସୀ ଓ ଭୀଷଣ । ବେଳେବେଳେ ତିନି ହଜାର ମିଟର ଉଚ୍ଚରେ ଉଡ଼ିପାରେ । ଏହା ଦେହରେ ଯେତେ ବଳ ଅଛି, ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିପାରୁଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଦେହରେ ବୋଧହୁଏ ସେତେ ବଳ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟସବୁ ପକ୍ଷୀ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବସା ବାନ୍ଧନ୍ତି । ସେହି ବସାରେ ଅଣ୍ଡା ଦେଇ ଛୁଆ ଉତାରିଲାପରେ ବସାଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି । ଈଗଲ କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ମଜବୁତ୍ ବସା ବାନ୍ଧେ ତାହା ଚାଳିଶରୁ ପଚାଶ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୁହେ । ମଝିରେ ମଝିରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସେ ମରାମତି କରିଦିଏ ।

ଉତ୍ତର ଏସିଆ, ଇଉରୋପ ଓ ଉତ୍ତର ଆମେରିକା ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଏହି 'ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଈଗଲ' ହେଲା ପୃଥିବୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶିକାରୀ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଭିତରୁ ଅନ୍ୟତମ ।

ପୃଥିବୀର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଈଗଲ ପକ୍ଷୀ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ବହୁ ଦେଶର ଜାତୀୟ ପ୍ରତୀକ ହେଲା ଈଗଲ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପକ୍ଷୀ, ଜୀବଜଗତ, ଇକୋଲୋଜି

ଈଦ୍

ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମରେ ପାଳନ କରାଯାଉଥିବା ଦୁଇଟି ପ୍ରଧାନ ପର୍ବ ଭିତରୁ ଯେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ । ଦୁଇଟି ଭିତରୁ ପଡୁଥିବା ପ୍ରଥମ ପର୍ବଟି ହେଲା ଈଦ୍-ଅଲ୍-ଫିତର୍ । ଉପବାସର ମାସ ରମଜାନ ଶେଷରେ ଏହା ପାଳିତ ହୁଏ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦର୍ଶନ ଓ ଧର୍ମରେ ଯେଉଁସବୁ ସାରକଥା ଅଛି, ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ, ସେଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବକୁ ସ୍ଥାୟୀ କରିବା ଦିଗରେ ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମରେ ଯେଉଁ ଉଦ୍ୟମ ହୋଇଛି, ସେହି ଉଦ୍ୟମର ପ୍ରମାଣ ମିଳିବ ଈଦ୍-ଅଲ୍-ଫିତର୍‌ରୁ । ଭାରତବର୍ଷରେ ସାଧାରଣତଃ ଏହାକୁ ରମଜାନ୍ ଈଦ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହି ଉତ୍ସବର ପ୍ରାଣକେନ୍ଦ୍ର ହେଲା ତ୍ୟାଗ । ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ବଟି ହେଲା ଈଦ୍-ଅଲ୍-ଅଧା ବା ଈଦ୍-ଅଲ୍-ଜୋହା । ଏଇଟି ହେଲା ବଳିଦାନ ପର୍ବ ଦିବସ । ସବୁ ସକ୍ଷମ ମୁସଲମାନ ଏହିଦିନ ଛେଳି, ମେଣ୍ଢା, ଓଟ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ପଶୁକୁ ହତ୍ୟା କରି ତା ମାଂସକୁ ଧନୀ, ଦରିଦ୍ର ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭିତରେ ବାଣ୍ଟିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇସ୍‌ଲାମ, ଧର୍ମ, ପର୍ବପର୍ବାଣୀ

ଈର୍ଷା

ପରର ଅଭ୍ୟୁଦୟ ପ୍ରତି ଅସହିଷ୍ଣୁତା, ଅନ୍ୟର ସୁଖବୃଦ୍ଧି ବା ସୌଭାଗ୍ୟରେ ଅସୂୟାଭାବ, ପରଶ୍ରୀକାତରତା କିମ୍ବା ପରର ଉତ୍କର୍ଷତା ପ୍ରତି ଅସହିଷ୍ଣୁତା ପ୍ରଦର୍ଶନ ପ୍ରଭୃତି ହେଲା ଈର୍ଷାର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନାମ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଈର୍ଷାଟି ହେଲା ଅହେତୁକ : ରକ୍ତମାଂସର ଶରୀର ହୋଇଥିବାରୁ ଓ ବଂଶବୃଦ୍ଧି ପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତି ଶରୀରରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଖଞ୍ଜିଥିବାରୁ ଜଣଙ୍କ ମନରେ ହୁଏତ କାମନା ବା କାମ ଭାବର ଉଦ୍ରେକ ହୋଇପାରେ; ନିଜର କେହି କ୍ଷତି କଲେ କ୍ରୋଧ ଜାତ ହୋଇପାରେ; ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ମିଳୁ ବୋଲି ଇଚ୍ଛାରୁ ଲୋଭର ଜନ୍ମ ହୋଇପାରେ— କିନ୍ତୁ ଈର୍ଷା ପାଇଁ କୌଣସି କାରଣ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ସେଥିରେ ଜର୍ଜରିତ ହୋଇଯାଇ ପାରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଦର୍ଶନ, ରିପୁ, ମନ, ସମାଜ, ବ୍ୟକ୍ତି

ଈଲ୍

ସମୁଦ୍ର ଓ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ନଦୀ, ହ୍ରଦ ବା ପୁଷ୍କରିଣୀରେ ଗୋଟିଏ ଜାତିର ମାଛ ଅଛନ୍ତି । ତା ଚେହେରାଟି ଏମିତି ଯେ ମନେହେବ ସତେ ଯେପରିକି ସେଇଟି ଗୋଟିଏ ସାପ । ସେହି ମାଛ ଦିନେ ମଣିଷକୁ ଏଭଳି ଭ୍ରମରେ ପକାଇଥିଲା ଯେ ତା' ବିଷୟରେ ବିଶେଷ କିଛି ଜାଣି ହେଉ ନଥିଲା ଓ କିଛି ନ ଜାଣିଥିବାରୁ ଲୋକେ କିମ୍ଭୂତକିମାକାର ବର୍ଣ୍ଣନା ସବୁ କରୁଥିଲେ । ପଣ୍ଡିତ ଆରିଷ୍ଟଟଲଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ଯେ ଏ ଜୀବ ଭିତରେ ଅଣ୍ଡିରା ମାଈ ନାହାନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକ ସମୁଦ୍ର ଭିତରୁ ଆପେ ଆପେ ଜନ୍ମ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଶହ ବର୍ଷ ତଳେ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଉଥିଲା ଯେ ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଯେଉଁ କାକର ପଡ଼େ ତାହାରି ଭିତରୁ ଈଲ୍ ବାହାରି ପଡ଼ନ୍ତି । ପରେ କିନ୍ତୁ ଏହି ଜୀବ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଜଣେ ଲୋକ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ବହୁ ଅଞ୍ଚଳ ବୁଲି ମଣିଷର ଧାରଣାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଦେଲେ ।

ଈଲ୍ ଦିନଯାକ କାଦୁଅ ଭିତରେ ରହିଥାଏ । ରାତିହେଲେ ଆହାର ଖୋଜିବାକୁ ବାହାରେ । ସେତେବେଳେ ମାଛଟିର ଶରୀରରେ ଏପାଖରୁ ଗ୍ରହିଁଲେ ସେପାଖ ଦେଖାଯାଉଥାଏ । ପୁଣି ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ରଙ୍ଗ ବଦଳି ଯାଉଛି ଓ ରୂପାରଙ୍ଗ ହୋଇଯାଉଛି; ଆଖି ଗୁଡ଼ାକ ବଡ଼ ବଡ଼ ହୋଇଯାଉଛି । ସେତେବେଳେ ତାହା 'ପାଗଳ' ଭଳି ସମୁଦ୍ରକୁ ଧାଇଁଯାଏ । ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗରରେ ପଶ୍ଚିମମୁହାଁ ହୋଇ ଈଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ୪୮୦୦ କିଲୋମିଟର ପହଁରି ଗ୍ରଲିଯାଆନ୍ତି । ସେତେବେଳକୁ ଏଗୁଡ଼ିକ ଆଉ ମଧୁରଜଳ ମାଛ ନହୋଇ ସମୁଦ୍ର ମାଛ ହୋଇଗଲେଣି । କାରଣ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ଯଦି ମଧୁର ଜଳରେ ଥାଆନ୍ତେ ତାହାଲେ ମରିଯାଇ ଥାଆନ୍ତେ । ସମୁଦ୍ରରେ ଯାଉଥିଲା ବେଳେ ଏଗୁଡ଼ିଙ୍କ ଦେହରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ୫୦୦ ମିଟର ଗଭୀରତାରେ ଅଣ୍ଡା ଦିଅନ୍ତି । ଅଣ୍ଡା ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଣ୍ଡିରା ଓ ମାଈ ଈଲ୍ ଉଭୟେ ମରିଯାଆନ୍ତି । କ୍ରମେ ଏହି ଶିଶୁ-ଈଲ୍ ପାଣିର ଉପର ସ୍ତରକୁ ଗ୍ରଲି ଆସେ । ଆକାରଟା ଚେପ୍‌ଟା ନହୋଇ ଗୋଟାକିଆ ହୋଇଯାଏ । ସେହି ଛୁଆ ପ୍ରାୟ ୫୦୦୦ କିଲୋମିଟର ପଥ ସମୁଦ୍ରରେ ଅତିକ୍ରମ କରି ପୁଣି ଇଉରୋପର ନଦୀ ଭିତରକୁ ଗ୍ରଲିଯାଏ । ଏତକ କରିବା ପାଇଁ ତାକୁ ଲାଗିଯାଏ ଅଢ଼େଇରୁ ତିନି ବର୍ଷ । ସେମାନଙ୍କ ବାପା ମାଆ ଯେଉଁଠୁ ଆସିଥିଲେ ଠିକ୍ ସେଇଠି ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ଯାଆନ୍ତି । ସେତେବେଳକୁ ଏମାନେ ବଢ଼ି ପ୍ରାୟ ଏକ ମିଟର ଲମ୍ବ ହୋଇଯାଇ ଥାଆନ୍ତି ।

କେତେ ଜାତିର ଈଲ୍ ଦେହରେ ବିଜୁଳି କରେଣ୍ଟ ଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଧରିପକାଇବା ବିପଦ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବନ, ଜୀବଜଗତ

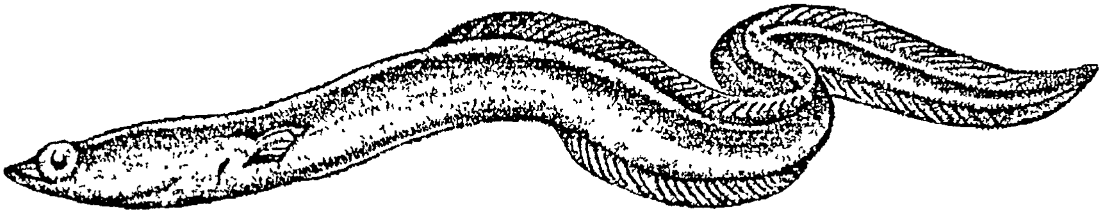

ଈଲ୍ ବହୁ ପ୍ରକାରର ଅଛନ୍ତି । 'ସିଲ୍‌ଭର ଈଲ୍' (ଉପର), ପୂର୍ଣ୍ଣାବୟବ 'ନେମିକଥାଇସ୍' ଈଲ୍ ଓ ଏହାର ଲାର୍ଭା ଅବସ୍ଥା (ମଝି, ସବା ତଳ) ।

▷▷

ଈଶାନ ପଟ୍ଟନାୟକ
(ଜୀବିତ ୧୩ଶ ଶତାବ୍ଦୀ)

ତୃତୀୟ ଅନଙ୍ଗଭୀମ ଦେବଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ସଚିବ ବା କର୍ତ୍ତା । ମାଦଳାପାଞ୍ଜିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ ଏହି ଈଶାନ ପଟ୍ଟନାୟକ ତାଙ୍କର ସହକର୍ମୀ ଦାମୋଦର ବଡ଼ପଣ୍ଡାଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଭୂବନ୍ଦୋବସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ଓ ସେ କାଳରେ ଯେଉଁ 'ନଳ' ମାପ ଥିଲା, ସେହିଥିରେ 'ଜମି'ର ପରିମାଣକୁ ମାପି ସେ ରାଜସ୍ୱ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ହିସାବରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶାରେ ମୋଟରେ '୬୨,୨୮,୦୦୦ ବାଟି' ଜମି ଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଅନଙ୍ଗଭୀମଦେବ ୩ୟ, ଓଡ଼ିଶା, ଭୂସଂସ୍କାର, ମାଦଳାପାଞ୍ଜି

▷▷

ଈଶ୍ୱର କୃଷ୍ଣ
(ଜୀବିତ ୫ମ ? ୩ୟ ? ଶତାବ୍ଦୀ)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସାଂଖ୍ୟ ଦାର୍ଶନିକ । ଏହାଙ୍କ ରଚିତ 'ସାଂଖ୍ୟକାରିକା', ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନ ସଂପର୍କରେ ଯେତେ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ପୁରାତନ ବୋଲି ସ୍ୱୀକୃତ । ସେ ଅନିଶ୍ୱରବାଦରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ଓ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅନୁମାନ ଏବଂ ଶବ୍ଦ ହେଉଛି ସବୁ ଜ୍ଞାନର ମୂଳ ବୋଲି କହୁଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନ, ଅନିଶ୍ୱରବାଦ

▷▷

ଈଶ୍ୱରଚନ୍ଦ୍ର ବିଦ୍ୟାସାଗର
(୧୮୨୦-୯୧)

ଇଂରେଜମାନେ ଭାରତକୁ ପରାଧୀନ କରିସାରିଲା ପରେ ଗୋଟାଏ ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଲେ ଯେ ଭାରତରେ ଯେଉଁସବୁ ଭାଷାର ଚଳଣି ଅଛି, ସେସବୁକୁ ଶିଖିଲେ ନୂଆ ଯୁଗର ମନୁଷ୍ୟ ଯେତିକି ବିଦ୍ୟା ହାସଲ କରିବାର କଥା ତା' କରିପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କ୍ରମେ କେତେଜଣ ଲୋକ ବାହାରିଲେ, ଯେଉଁମାନେ କି ଏକଥା ଭିତରେ କେଉଁଠି ଭୁଲ ରହିଯାଇଛି ସେକଥା ଜାଣିପାରିଲେ । ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ନିଶ୍ଚୟ ବହୁତ କିଛି ଉନ୍ନତି କରିଛି; କିନ୍ତୁ ସଂସ୍କୃତ ନଜାଣିଲେ ଯେ ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ଧରି ଭାରତରେ ଯେଉଁସବୁ ଉନ୍ନତ କଥା ଲେଖାଯାଇଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ଆମ ଲୋକେ ଜାଣି ପାରିବେ ନାହିଁ, ଏକଥା ସେମାନେ ଜୋରଦେଇ କହିଲେ । ଈଶ୍ୱରଚନ୍ଦ୍ର 'ବିଦ୍ୟାସାଗର' ହେଉଛନ୍ତି ସେହି ଯୁଗର ଜଣେ ଲୋକ ।

ବିଦ୍ୟାସାଗର ଖୁବ୍ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ୧୮୩୯ ମସିହାରେ ମାତ୍ର ୨୦ ବର୍ଷ ଗ୍ଲୁଥିବା ବେଳେ ସେ ହିନ୍ଦୁ ଲ କମିଟୀ ପରୀକ୍ଷାରେ ଏଭଳି ଭଲକଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍‌ରେ ନାମ ଶେଷରେ ବିଦ୍ୟାସାଗର ବୋଲି ଲେଖିଦିଆଗଲା । ଅଳ୍ପ ବୟସରେ ମଧ୍ୟ ସେ ବହୁ ପ୍ରକାର ପୁରସ୍କାର ପାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ତାଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ଏତେ କମ୍ ବୟସରେ ବିଦ୍ୟାସାଗର ଉପାଧି ଓ ଥରକୁଥର ଏତେ ଟଙ୍କାର ପୁରସ୍କାର ଆଉ କେହି ପାଇନଥିଲେ ।

ବିଦ୍ୟାସାଗର ବରାବର ବିଗ୍ଭରୁଥିଲେ—ଲୋକେ ପ୍ରକୃତ ଶିକ୍ଷା ପାଇବେ ଯଦି ନିଜ ମାତୃଭାଷାରେ ଜ୍ଞାନ ଯାଇ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବ । ସେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ବହି ବଙ୍ଗଳାରେ ଲେଖିଗ୍ଲିଲେ । ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ବହି ହେଉଛି "ବର୍ଣ୍ଣ ପରିଚୟ" । ତାକୁହିଁ ଆଶ୍ରାକରି ଓଡ଼ିଶାର ଭକ୍ତକବି ମଧୁସୂଦନ ରାଓ 'ବର୍ଣ୍ଣବୋଧ' ଲେଖିଥିଲେ । ଈଶ୍ୱରଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ଇଂରେଜମାନେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ କିଛି ଆଲୋଚନା କରୁଥିଲେ । ବିଦ୍ୟା ବା ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞ ଲୋକଙ୍କୁ ଶକ୍ତି ତଥା ସାହସ ଯୋଗାଇଥାଏ । ଏକଥା ଈଶ୍ୱରଚନ୍ଦ୍ର ବିଦ୍ୟାସାଗର ନିଜ ଜୀବନରେ ପ୍ରମାଣ କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ବଙ୍ଗ. ଶିକ୍ଷା, ସଂସ୍କୃତି, ବର୍ଣ୍ଣବୋଧ

▷▷

ଈଶ୍ୱରପୁରୀ
(ଜୀବିତ ୧୫ଶ-୧୬ଶ ଶତାବ୍ଦୀ)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପଣ୍ଡିତ ମାଧବେନ୍ଦ୍ର ପୁରୀଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ ତଥା ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟଙ୍କ ଦୀକ୍ଷାଗୁରୁ । ସେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଗୃହୀଙ୍କ ଭଳି ବେଶଭୂଷାରେ ରହୁଥିଲେ । 'ନିମାଇଁ' ଗୟାଠାରେ ଈଶ୍ୱରପୁରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଦୀକ୍ଷାଗ୍ରହଣ କରି 'କୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ' ବା ଚୈତନ୍ୟ ନାମରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ରଚିତ 'କୃଷ୍ଣଲୀଳାମୃତ' ନାମକ ଗୋଟିଏ କାବ୍ୟ ସେ ଯୁଗରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ; କିନ୍ତୁ ସେହି କାବ୍ୟଟିର ସତ୍ତା ଆଧୁନିକ ପଣ୍ଡିତମାନେ ପାଇପାରି ନାହାନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ, ବୈଷ୍ଣବବାଦ

▷▷

ଈଶ୍ୱରବାଦ

ସମଗ୍ର ସୃଷ୍ଟି ତଥା ବିଶ୍ୱ ଯେ ଜଣେ ସର୍ବନିୟନ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଗ୍ଳିତ—ଏହି ବିଶ୍ୱାସ ବା ଧାରଣା ହେଲା ଈଶ୍ୱରବାଦ । ଜଗତରେ ଯାହା ଯାହା ଘଟୁଛି ତାହା ହେଲା ସେହି ସର୍ବନିୟନ୍ତାଙ୍କ କୃତକର୍ମ ଏବଂ ଜଗତରେ ଯାହା ସତ୍ୟ, ଶିବ ଓ ସୁନ୍ଦର, ସେସବୁର ମଧ୍ୟ ସେହିଁ ହେଉଛନ୍ତି ଉତ୍ସ ଓ ଆଧାର ବୋଲି ଈଶ୍ୱରବାଦୀମାନେ କହିଥା'ନ୍ତି । ଧର୍ମରେ ଏହି ସର୍ବନିୟନ୍ତା 'ଏକକ' ହେଲେ ଭଗବାନ—ଅବଶ୍ୟ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ବା ପ୍ରକାରରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଉଲ୍ଲେଖ କୌଣସି କୌଣସି ଠାରେ କରାଯାଇଥାଏ । ଭଗବାନ କ'ଣ ବୋଲି ଜଣଙ୍କର ବୋଧ ବା ସମକ୍ଷ୍ୟ ନ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ତାଙ୍କର ସତ୍ତାକୁ କିନ୍ତୁ ଉପଲବ୍ଧି କରିପାରିଥାଏ । ଈଶ୍ୱରବାଦୀମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଗ୍ରେଟି ବିବେକସଂଗତ ନୀତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଈଶ୍ୱରବାଦର ଆଲୋଚନା କରିଥା'ନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା—ସୃଷ୍ଟିମୂଳକ, ସାଂସ୍ଥାନିକ, ନୈତିକ ଓ ତାତ୍ତ୍ୱିକ । ମାନବଜ୍ଞାନର ଇତିହାସରେ ବହୁ ପଣ୍ଡିତ, ଭାବୁକ ତଥା ଦାର୍ଶନିକ ଏହି ଗ୍ରେଟି ଦିଗ ଉପରେ ସବୁବେଳେ ସମ୍ୟକ ଆଲୋଚନା କରି ଆସିଛନ୍ତି । କେତେକ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ମତରେ ମଣିଷ ମନରେ ଜାତ ହେଉଥିବା ଈଶ୍ୱରବୋଧ ହେଲା ଗୋଟିଏ ସ୍ୱୟଂଜାତ ପ୍ରତ୍ୟୟର ପରିପ୍ରକାଶ; ଏହାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଈଶ୍ୱରବାଦ ଭଳି କୌଣସି ଯୁକ୍ତି ବା ତର୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଦର୍ଶନ, ଧର୍ମ, ବିଶ୍ୱ, ବିଜ୍ଞାନର ଦର୍ଶନ, ଭଗବାନ

ଉ

ଉ

ଏଇଟି ହେଲା ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ପଞ୍ଚମ ବର୍ଣ୍ଣ । ଏହାର ଉଚ୍ଚାରଣ ଓଠ ସାହାଯ୍ୟରେ ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳା, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ, ଉଚ୍ଚାରଣ

▷ ▷

ଉଆକାରୀ

ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିରଳ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକୀୟ ମାଙ୍କଡ଼ । ଏଗୁଡ଼ିକ ବହୁ ଜାତିର ଅଛନ୍ତି । ଲମ୍ବରେ ଏମାନେ ପ୍ରାୟ ୩୫-୫୦ ସେଣ୍ଟିମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇ-ଥା'ନ୍ତି; ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ିଟି ହେଲା ୧୫-୨୦ ସେଣ୍ଟିମିଟର ଲମ୍ବା । ଦେହସାରା ଲୋମ ଭରି ରହି-ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉଆକାରୀର ମୁହଁଟି କିନ୍ତୁ ହେଲା ଚିକ୍‌କଣ ସଫା । ଆମାଜୋନ ନଦୀ କୂଳରେ

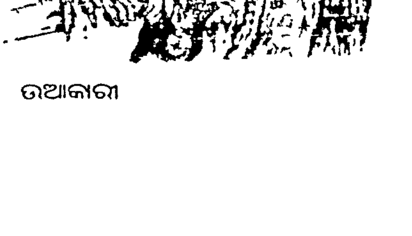

ଉଆକାରୀ

ଥିବା ବୃଷ୍ଟିଜ ବନର କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ଜାତିର ମାଙ୍କଡ଼ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଏମାନେ ଦିବାଚର ଓ ଛୋଟ ଛୋଟ ଦଳରେ ରୁହନ୍ତି । ଆମାଜୋନୀୟ ଇଣ୍ଡିଆନମାନେ ଶିକାର କରି ଏହି ମାଙ୍କଡ଼ଜାତିକୁ ଲୋପ କରିଦେବାକୁ ବସିଥିଲେ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ସଂରକ୍ଷଣ ଉଦ୍ୟମ ଫଳରେ ଏମାନଙ୍କ ବଂଶ ସାମାନ୍ୟ ବଢ଼ିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ପୃଥିବୀପୃଷ୍ଠରୁ ଲୋପ ପାଇ-ଯିବାକୁ ବସିଥିବା ଜୀବଙ୍କ ଚିଠା 'ରେଡ୍ ଡେଟା ବୁକ୍'ରେ ସବୁ ଜାତିର ଉଆକାରୀ ସ୍ଥାନ ପାଇ ଯାଇଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ସଂରକ୍ଷଣ, ଆମାଜୋନ ବୃଷ୍ଟିଜ ବନ

▷ ▷

ଉଆରବ୍ଲର୍

ଏହି ଜାତିର ଚଢ଼େଇଙ୍କୁ 'ସୁକଣ୍ଠ' ପକ୍ଷୀ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ବହୁ ରଙ୍ଗର ଓ ବହୁ ପ୍ରକାରର ସ୍ୱର ରଚନା କରୁଥିବା ବହୁଜାତିର ଏଭଳି ପକ୍ଷୀସବୁ ଭାରତ ସମେତ ଏସିଆ ଓ ଇଉରୋପ ମହା-ଦେଶର ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଛନ୍ତି । ଇଂରାଜୀରେ ଉଆରବ୍ଲର୍ ବୋଲି ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ଅଛି ତା'ର ଅର୍ଥ ହେଲା ଗୀତ, ଗାୟନ, ସ୍ୱର କଂପନ ବା ଗୀତମୟ ଧ୍ୱନି । ଯେଉଁ ସବୁ ପୋକ ଗଛର ପତ୍ରକୁ ଖାଇ-ଯାଆନ୍ତି ଓ ଗଛର ଗଣ୍ଡିକୁ ମଧ୍ୟ ନଷ୍ଟ କରିଦିଅନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏଇମାନେ ଖାଇ ଦେଉଥିବାରୁ ଗଛସବୁ ରକ୍ଷା ପାଇଯାଉଛନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କର ବସା ତିଆରି

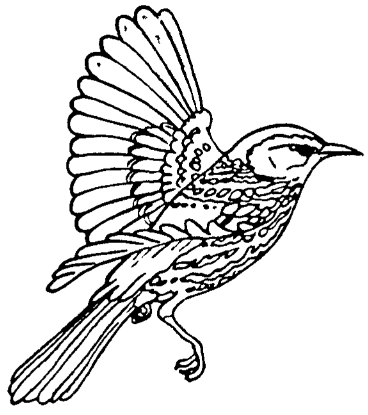

ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଉଆରବ୍ଲର୍

କୌଶଳକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାତିର କୌଶଳ ଅନ୍ୟଠାରୁ ଟିକେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପକ୍ଷୀ, ଜୀବଜଗତ

▷ ▷

ଉଆଲ୍‌ରସ

ସ୍ଥଳଭାଗରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଜୀବ ଦନ୍ତାହାତୀ ଯେତେବେଳେ ମୁଣ୍ଡଟେକି ବୁଲୁଥାଏ, ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ତା ଉପରେ ପଡ଼ିଯାଇଥାଏ । ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ହାତୀ ଭଳି ଗୋଟିଏ ଜୀବ ବୁଲୁଥାଏ । ଦୂରରୁ ଦେଖିଲେ ମନେହେବ ସତେ ଯେପରିକି ଦନ୍ତାହାତୀ ନିଜର ଚରାଭୂଇଁ ସ୍ଥଳଭାଗରୁ ଖସିଯାଇ ସମୁଦ୍ରରେ ପହଁରୁଛି । ହାତୀଭଳି ଏହାର ମଧ୍ୟ

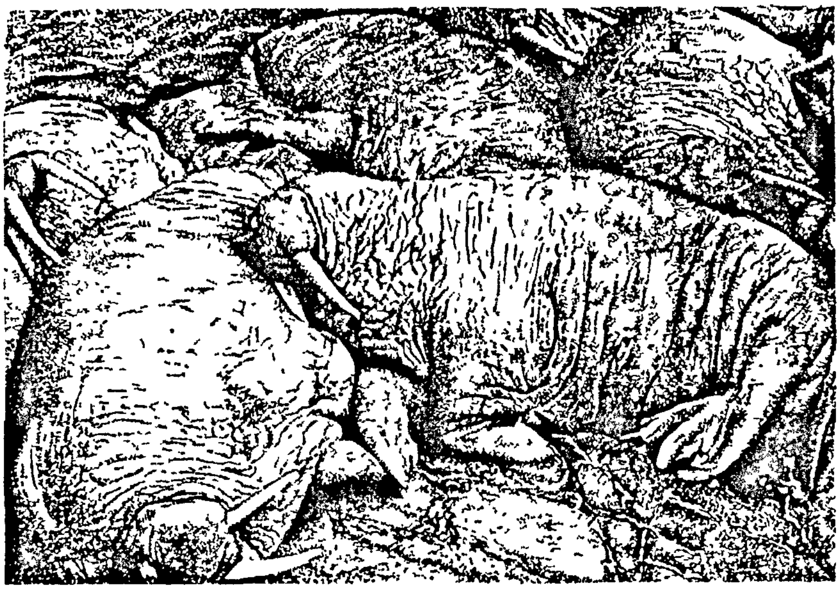

ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଦଳରେ ପ୍ରାୟ ୧୦୦ଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଆଲ୍‌ରସ ଥା'ନ୍ତି । ମଣିଷ ସୃଷ୍ଟ ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ଏମାନେ ଆଉ ସମୁଦ୍ର କୂଳକୁ ବେଶୀ ଆସୁନାହାନ୍ତି ।

ବେଶ୍ ମୋଟା ମୋଟା ଓ ମଜବୁତ୍ ଦାନ୍ତ ଅଛି । ଏହି ଦୁଇ ଜୀବଙ୍କ ଭିତରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ହେଉଛି— ଅଣ୍ଡିରା, ମାଈ ଉଭୟ ଉଆଲ୍‌ରସଙ୍କର ଦାନ୍ତ କିନ୍ତୁ ପଦାକୁ ବାହାରିଥାଏ । ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ଏକ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବ । ପୃଥିବୀର ଉତ୍ତର ଭାଗରେ ଆର୍କ-ଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁ ଏସ୍କିମୋ ଜାତିର ଲୋକେ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଆଲ୍‌ରସ 'ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ସଂପଦ । ଏହାର ୩ରୁ ୫ ସେଣ୍ଟିମିଟର ମୋଟା ଚମଡ଼ା ଥିବାରୁ ଲୋକେ ତାକୁ ନାନା କାମରେ ଲଗାନ୍ତି । ଚମଡ଼ା ତଳେ ମୋଟା ଚର୍ବି ଢାଙ୍କୁଣୀ ରହିଛି । ସେଥିରୁ ତେଲ ବାହାର କରି ଆଲୁଅ ଜଳାନ୍ତି । ଏହାର ମାଂସ ଏସ୍କିମୋ ମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ । ଦାନ୍ତ ମଧ୍ୟ ନାନା କାମରେ ଲାଗେ । ଉଆଲ୍‌ରସର ମୁଣ୍ଡ ଗୋଲାଳିଆ, ଛୋଟ ଛୋଟ ଆଖି । କାନ ବାହାରକୁ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । କାନ୍ଧର ଚମଡ଼ାରେ ଭାଙ୍ଗ ପଡ଼ିଲା ଭଳି ହୋଇଥାଏ । ପୃଥିବୀରୁ ଏହି ଜାତିର ଜୀବଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କ୍ରମେ କ୍ରମେ କମିଯାଉଛି । ଚର୍ବି ଓ ଦାମିକା ଦାନ୍ତ ଜାଣି ଏହାର ଶତ୍ରୁ । ମେରୁ ଭାଲୁ ବୋଲି ଯାହାକୁ କୁହନ୍ତି, ସମୁଦ୍ରରେ ତା'ର ଦୁଇଟି ଜୀବଙ୍କୁ ଡର—ଗୋଟାଏ ହେଲା ମାରଣ ତିମି ଓ ଅନ୍ୟଟି ଉଆଲ୍‌ରସ । ତିନିଟା ବଡ଼ ଭାଲୁଙ୍କ ଆକୃତି ସହିତ ଏହାର ଆକୃତି ପ୍ରାୟ ସମାନ । ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ଥିଲାବେଳେ ଉଆଲ୍‌ରସର ବଳ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବନ, ଜୀବଜଗତ

▷▷

ଉଇ

ଉଇ ଦେହଟି ଏଭଳି ନରମ ଯେ ଟିକିଏ ଜୋରରେ ଚିପିଦେଲେ ସେଇଟି ମରିଯିବ । ତା ସାଙ୍ଗକୁ ସେଇ ଅତି ଛୋଟ କୀଟଟି ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖି ମଧ୍ୟ ପାରେନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେହିଭଳି ଗୋଟିଏ କୀଟକୁ ମଣିଷ ନିଜର ଗୁରୁ ବୋଲି ବିଗ୍ରରିବାକୁ ଯେ ବାଧ୍ୟ ହେଲା—ଏହା କିଛି ସାମାନ୍ୟ କଥା ନୁହେଁ । ତା' ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିଲା ପୂର୍ବରୁ ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ ଜାଣିଯିବା ଅତି ଦରକାର— ଯେତେବେଳେ ମଣିଷ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ନଥିଲା, ସେତେବେଳୁ ପ୍ରକୃତି ଗୋଟିଏ କଥା ବିଗ୍ରରିଲା : ଦିନେ ମଣିଷ ସୃଷ୍ଟି ହେବେ, ସେମାନେ ଦଳବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିବେ, ସେଭଳି ରହିବାଟାକୁ 'ସମାଜ' ବୋଲି କୁହାଯିବ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକ ବିଗ୍ରରିବ ଯେ ସେ ସମାଜର ଜଣେ । ଏକ ସଙ୍ଗରେ ରହୁଥିବାରୁ ତା'ର ଶକ୍ତି ବଢୁଛି; ତେଣୁ ସମାଜର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକର ଭଲ ପାଇଁ ସେ ଆନନ୍ଦରେ ନିଜ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରିଯାଉଥିବ । ତା' ଉପରେ ଯେତିକି ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଥିବ, ସେତକ ତୁଲାଇବାରେ ସେ ତିଳେମାତ୍ର ତ୍ରୁଟି କରୁ ନ ଥିବ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲୋକ ଭାଗରେ ଯାହା ପଡ଼ିବାର କଥା, ସମାଜ ସେତକ ତା'କୁ ଯୋଗାଇ ଦେଉଥିବ । ସମାଜ ପାଇଁ ନିଜକୁ ବଳିଦେବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଗରିକ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିବ । ସେତିକିବେଳେ ପ୍ରକୃତି ହୁଏତ ବିଗ୍ରରିଲା ମଣିଷ ଠାରେ ଯେତେ ବୁଦ୍ଧି ଖଞ୍ଜିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ଗୋଟାଏ ସମାଜ ଯେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ପାରିବ ଏ ବିଶ୍ୱାସ କଣ ତା'ର ସହଜରେ ହେବ ? ତେଣୁ ତା' ଆଗରେ ଦୁଇ-ତିନି ଜାତିର 'ସମାଜୀ ଜୀବ' ରହିବେ । ସେମାନେ କେମିତି ଚଳୁଛନ୍ତି, ମଣିଷ ଦେଖିବ । ତାହାହେଲେ ଯାଇ ସେ ଏକଥା ବିଶ୍ୱାସ କରିଯିବ ।

ଶେଷରେ ପ୍ରକୃତି ତିନି ଜାତିର ଏଇ ଧରଣର ଜୀବ ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ— ମହୁମାଛି, ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଓ ଉଇ । ଏକାଠି କାମକଲେ ଏମାନେ ବହୁତ କିଛି କାମ କରିଦେଇ ପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଗୋଟିକିଆ ହୋଇ ରହିଲେ ଶକ୍ତିହୀନ ହୋଇଯିବେ । ହଜାର ହଜାର ମହୁମାଛି ଗୋଟିଏ ଫେଣାରେ ରହି ନିୟମ ମାନି କାମ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଆମେ ମହୁ ପାଇଯାଉଛୁ, ଆମ ବିଲରେ ଅଧିକ ଫସଲ ହେଉଛି । ଏତେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଉଇ କେତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଉଇ ହୁଙ୍କା କରିଦେଉଛନ୍ତି ଆମେ ଦେଖୁଛୁ । ସେମାନେ ଇଚ୍ଛାକଲେ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ କୋଠାକୁ ଭାଙ୍ଗି ପକାଉଛନ୍ତି; ଗଦା ଗଦା କାଗଜ, କପଡ଼ାକୁ ଖାଇ ସଫା କରିଦେଉଛନ୍ତି । ଏହିସବୁ ପଛରେ ରହିଛି ମିଳିମିଶି କାମ କରିବାର ଶକ୍ତି ।

ମହୁମାଛି ଓ ଉଇଙ୍କ ଭିତରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ହେଲା, ମହୁ ମାଛି ଯାହା କିଛି କରେ ମନୁଷ୍ୟର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ । ଉଇ ଅନ୍ୟର ଅପକାର କରିବାପାଇଁ ସତେ ଯେପରିକି ଜନ୍ମ ପାଇଛି । ଆଦୌ କିଛି ଯେ ଉପକାର କରେନାହିଁ ସେ କଥା ମଧ୍ୟ କହିହେବ ନାହିଁ ।

ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନେ କୁହନ୍ତି ଯେ ଗୋଟିଏ ବଡ ହୁଙ୍କା ତିଆରି କରିବାପାଇଁ ଉଇଙ୍କୁ କେତେ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡିଛି, ତା'ର ହିସାବ ଆଜିକାଲି ବାହାର କରାଗଲାଣି । ସେହି ହିସାବ ଅନୁଯାୟୀ ପାଞ୍ଚ ଶହ ମିଟର ଉଚ୍ଚର ଗୋଟାଏ ଅସମ୍ଭବ ପ୍ରକାରର ସ୍କାଇସ୍କ୍ରାପର କୋଠା ତୋଳିବା ମଣିଷ ପକ୍ଷରେ ଯେତିକି କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ, ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଇଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଉଇହୁଙ୍କା ତିଆରି କରିଦେବା ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ସେତିକି କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ।

ଉଇର ସବୁଠାରୁ ସୁବିଧା ହେଉଛି ପ୍ରକୃତି ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଚମତ୍କାର ଖାଦ୍ୟ ଅଭ୍ୟାସ ଦେଇଛି ଓ ଖାଦ୍ୟପାଇଁ ତା' ସାଙ୍ଗରେ କେହି କୌଣସି ପ୍ରକାର ଟଣାଓଟରା କରୁନାହିଁ । କାରଣ ଏହାର ଖାଦ୍ୟ ହେଉଛି କାଠ । ସେଲୁଲୋଜ ନାମକ ଗୋଟିଏ ଉପାଦାନରେ କାଠ ତିଆରି । ମନୁଷ୍ୟ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ ଏହି ସେଲୁଲୋଜକୁ ହଜମ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଉଇ କିନ୍ତୁ ଏହାକୁହିଁ ଖାଇ ବଞ୍ଚି ରହିଛି । ଅନ୍ୟକୌଣସି ସୂତ୍ରରୁ ସେମାନେ ଏତେ ପରିମାଣରେ ଖାଦ୍ୟ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ଏହା

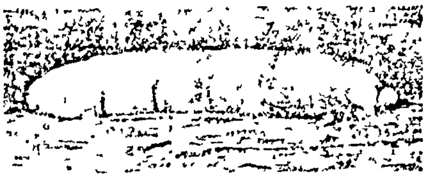

ଦୁଇପ୍ରକାର ଉଇ: (ଉପର) କବକୀ ରାଣୀ ଉଇ ଓ ପୁରୁଷ, (ତଳ) କାଠ ଉଇ ।

ସାଙ୍ଗକୁ ଏକଥା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଏଇ ପୋକଟି ହେଉଛି ସର୍ବଭୁକ୍ । ଏମିତିକି ହୁଙ୍କା ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ରକମର ଛତୁ 'ଗ୍ରଷ' କରି ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ଭାବେ ସାଇତି ଦେଇଥା'ନ୍ତି ।

ଉଇ ସମାଜର ଅସଲ ହେଲା ରାଣୀ ।ତାହା ଯେତେବେଳେ ବେଶ୍ ବଡ଼ ବା ପୋଖତ ହୋଇଯାଏ, ପ୍ରତିଦିନ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତି ୨୪ ଘଣ୍ଟାରେ ପ୍ରାୟ ୩୬,୦୦୦ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଦିଏ । ଏହି ହିସାବରେ ବର୍ଷକରେ ପ୍ରାୟ ଏକ କୋଟି ତିରିଶ ଲକ୍ଷ ଉଇ କେମିତି ଖାଇବେ, କାମ କରିବେ, ତା'ର ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସତେ ଯେପରିକି ଆଗରୁ ହୋଇ ରହିଛି ।

ଏମାନେ ମନୁଷ୍ୟର ବହୁତ କିଛି କ୍ଷତି କରନ୍ତି ।କେତେ କେତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଘର ଉଇଯୋଗୁଁ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି ।ମନୁଷ୍ୟ ଟିକିଏ ଅସାବଧାନ ହେଲେ ବହୁଯୁଗ ଧରି ସାଇତି ରଖାଯାଇଥିବା ହଜାର ହଜାର ପୋଥି, ପୁସ୍ତକ, ଚିତ୍ରକୁ ଏମାନେ କେତେ ଦିନ ଭିତରେ ମାଟିଗଦା କରି ରଖିଦେଇଛନ୍ତି । କୌଣସି କୌଣସି ଦେଶର ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ଏମାନଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାର ଉପାୟ ନଦେଖି ନିଜ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟଆଡେ ଚାଲିଯାଇଥିବାର ପ୍ରମାଣ ରହିଛି ।

କିନ୍ତୁ କେବଳ ଅନିଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ଯେ ଏ ଜୀବକୁ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି ତା ନୁହେଁ ।ଅରଣ୍ୟର ତଳ ଦେଶରେ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଛୋଟ ବଡ଼ କାଠ ଜମା ହୋଇଯାଇଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ଯଦି ସେହିଭଳି ରହୁଥା'ନ୍ତା, ଜଙ୍ଗଲର ତଳିଟା ବନ୍ଦ ବା ରୁଦ୍ଧ

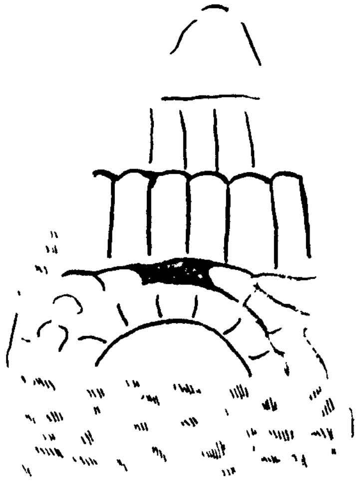

ଉଇହୁଙ୍କା ଭିତରେ ରହିଛି ଗୋଟିଏ ସଂଗଠିତ ସୌଧ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଉପଯୋଗକୁ ଆଖିରେ ରଖି ଉଇମାନେ ଏହି ସୌଧଟିକୁ ଗୋଟାଏ ଅର୍ଥରେ 'ଗଢ଼ି' ଦେଇଥା'ନ୍ତି ।

ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଯାଇଥା'ନ୍ତା । ମାଟି ଭିତରକୁ ପବନ ପୁଣି ଯିବାକୁ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥାନ୍ତା । ଉଇ ସେସବୁ କାଠକୁ ଖାଇଯାଇ ଅରଣ୍ୟ ତଳ ଅଂଶ ଜମିରେ ଫାଙ୍କ ସବୁ ସୃଷ୍ଟି କରିଦିଏ । ମାଟି ଭିତରେ ଭିତରେ ସରୁ, ମୋଟ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ତିଆରି କରିଦେଲା ଫଳରେ ଜମି ଭିତରେ ପବନ ଖେଳେ । ଉଇ ଆହୁରି ଅନେକ ଭାବେ ମଧ୍ୟ ପରିବେଶର ଉପକାର ସାଧନ କରିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସମାଜ, ଜୀବଜଗତ, କୀଟପତଙ୍ଗ, ମୃତ୍ତିକା, କୃଷି, ନିର୍ମାଣ ବିଦ୍ୟା, ହୁଙ୍କା, କୀଟନାଶକ ପଦାର୍ଥ, ପରିବେଶ, ପିମ୍ପୁଡ଼ି, ମହୁମାଛି

▷ ▷

ଉଇଖିଆ

ଜନ୍ମ ହେଲାବେଳେ ମା' କ୍ଷୀର ଖାଇ ଯେଉଁ ଜୀବଗୁଡ଼ିକ ବଢ଼ନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକ ପରେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି । ଦୁଇ ତିନି ଜାତିର ମା' କ୍ଷୀରଖିଆ ବା ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ଜୀବ କିନ୍ତୁ ବଡ଼ହେଲେ କେବଳ ଉଇ ଓ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଖାଇ ଚଳିଯା'ନ୍ତି । ଭାଲୁ ସହିତ ସେଗୁଡ଼ିକର ଚେହେରା ବା ପ୍ରକୃତିର କୌଣସି ମେଳ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଉଇଖିଆ ବା ପିମ୍ପୁଡ଼ିଖିଆ ଭାଲୁ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।ସେମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଚାରି ଜାତିର ଅଛନ୍ତି । ଆମ ଦେଶର ବଜ୍ରକାପ୍ଟା ସେହିମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ।

ଗୋଟାଏ ଦକ୍ଷିଣ-ଆମେରିକୀୟ ଉଇଖିଆ ।

ଗାତ ଭିତରୁ ପିମ୍ପୁଡ଼ିଙ୍କୁ ବା ହୁଙ୍କା ଭିତରୁ ଉଇଙ୍କୁ ଖାଇବା ପାଇଁ ଯେପରି ସୁବିଧା ହେବ, ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଜୀବଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରକାର ଅଙ୍ଗ ଦିଆଯାଇଛି ।ସେହି ଅଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଉଇ ପିମ୍ପୁଡ଼ିଙ୍କୁ ଧରିବା ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ଯନ୍ତ୍ର ବା ଫାଶର କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ଏମାନଙ୍କର ଲମ୍ବ ଜିଭ ନଥିଲେ ଗାତ ଭିତରୁ ଉଇ ପିମ୍ପୁଡ଼ିଙ୍କୁ କାଢ଼ି ଆଣି ପାରନ୍ତେ ନାହିଁ; ଗୋଡ଼କୁ ମଜବୁତ୍ କରି ନୂଆ ଢଙ୍ଗରେ ତିଆରି ନକରି ଥିଲେ ହୁଙ୍କା ବା ଗାତ ଖୋଳି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର କରି ପାରନ୍ତେ ନାହିଁ; ଦେହରେ ମୋଟା ମୋଟା କାଠି, ବର୍ମ, ବହଳିଆ ଲୋମ ବା ଝିଙ୍କ କାଠି ଭଳି ଟାଣ ଲୋମ ନଥିଲେ ଦେହ ଉପରେ ଉଇ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଚଢ଼ିଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କରିଦିଅନ୍ତେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ଉଇ, ପିମ୍ପୁଡ଼ି

▷ ▷

ଉଇଜେଲ୍

ଏହି ଜୀବଟିର ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୩୦ ସେଣ୍ଟିମିଟର । ସେଇଟି ଖୁବ୍ ସାହସୀ । ଦେହ ତୁଳନାରେ ଖୁବ୍ ବଳୁଆ । ନେଉଳ ଭଳି ଦେହଟି ଲମ୍ବାଳିଆ । ଛୋଟ ମୁଣ୍ଡ । ଛୋଟ କାନ । ବେକଟି ଲମ୍ବା ।ଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ଛୋଟ ଛୋଟ ।ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଦରେ ପାଞ୍ଚ ଆଙ୍ଗୁଳି ।ଆଙ୍ଗୁଳିରେ ମୁନିଆ ନଖ ।ସେ ନଖ ବଙ୍କା ।ଏହାର ପାଟିରେ ରହିଛି ଦାନ୍ତୁଆ ଦାନ୍ତ । ଶୀତପ୍ରଧାନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହାର ରଙ୍ଗ ବର୍ଷକରେ

ଉଇଜେଲ୍

ତିନିଥର ବଦଳିଯାଏ । ଏଇ ମାଂସାଶୀ ଜୀବଟି ଶୀକାର କରିବାରେ ଧୂରନ୍ଧର । ସମୁଦାୟ ଇଉରୋପ ଓ ଉତ୍ତର ତଥା କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆରେ ଉଇଜେଲ୍ ଜାତି ଦେଖିବାକୁ ମିଳନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜୀବଜଗତ, ସାହିତ୍ୟ

▷ ▷

ଉଇନିପେଗ୍

ଉତ୍ତର ଆମେରିକା ମହାଦେଶରେ ଥିବା କାନାଡ଼ା ଦେଶର ଗୋଟିଏ ହ୍ରଦ । ଏହାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ପ୍ରାୟ ୨୩ ହଜାର ବର୍ଗକିଲୋମିଟର । ତା' ଭିତରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଦ୍ୱୀପ ଅଛି । ସେଥିରୁ ଗୋଟିକର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ହେଉଛି ୧୪୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ହ୍ରଦ, କାନାଡ଼ା

▷ ▷

ଉଇମ୍ବଲଡନ୍

ଲଣ୍ଡନ ନିକଟରେ ଥିବା ଏହି ଛୋଟିଆ ସହରଟି ଗୋଟିଏ ଖେଳ ପାଇଁ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଖେଳପ୍ରେମୀଙ୍କ ପାଖରେ ପରିଚିତ ହୋଇଗଲା । ସେହି ଖେଳର ନାମ ହେଲା ଲନ୍ ଟେନିସ୍ । ୧୮୭୭ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମେ ଲନ୍ ଟେନିସ୍ ଖେଳ ଏହିଠାରେ ହେଲା । ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ କେବଳ ସୌଖୀନ ଖେଳାଳୀମାନେ ଏଠାରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରୁଥିଲେ । ପରେ ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ଖେଳିଲେ । ଜୁନ୍ ମାସ ଶେଷରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଓ ଦୁଇସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲେ । ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଦର୍ଶକଙ୍କ ସହ ପୃଥିବୀସାରା କୋଟି କୋଟି ଲୋକ ଟେଲିଭିଜନରେ ଏହି ପ୍ରତିଯୋଗିତାକୁ ଉପଭୋଗ କରିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
କ୍ରୀଡ଼ା, ଟେନିସ

▷ ▷

ଉଇଲ

ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦାତାଙ୍କର ଚରମ ବ୍ୟବସ୍ଥାପତ୍ରକୁ ହିଁ ଉଇଲ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଯେଉଁ ଲୋକ ନାମରେ ସମ୍ପତ୍ତି ଅଛି, ସେ ତାଙ୍କର ନିଜ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ତାହାର ଉପଯୋଗ କରିପାରିବେ ବୋଲି ନୀତି ସ୍ୱୀକୃତ ହୋଇଗଲା ପରେ ଇଉରୋପୀୟ ସମାଜରେ ଉଇଲ ପ୍ରଥା ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଚଳିତ ହେଲା । ସାଧାରଣତଃ ଦାତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁପରେ ହିଁ ଯାଇ ଉଇଲଟି ବଳବତ୍ତର ହୁଏ । ସେ ଜୀବିତ ଥିଲାବେଳେ ଇଚ୍ଛାକଲେ ତାକୁ ରଦ୍ଦ, ବଦଳ, ରହିତ କିମ୍ବା ବାତିଲ କରିଦେଇ ପାରିବେ । ପିତା ନିଜର ସମ୍ପତ୍ତି ଯାହାକୁ ଇଚ୍ଛା ତାକୁ ଦାନ କଲେ ମଧ୍ୟ ପୁତ୍ର, କନ୍ୟା ଇତ୍ୟାଦି ଔରସ ମାନଙ୍କର ସେଥିରେ କିଛି କହିବାର ନାହିଁ —ଏଇଟି ହିଁ ହେଲା ଉଇଲ ପଛରେ ରହିଥିବା ସ୍ୱୀକୃତ ନୀତି । ହିନ୍ଦୁ ବ୍ୟବହାର ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଉଇଲ ବା ଅନୁରୂପ ଦାନକର୍ମର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ବୋଲି କିଛି ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ । ଇଂରେଜ ଓ ଫରାସୀମାନେ ଆସିଲା ପରେ ଭାରତରେ ଉଇଲ ପ୍ରଥାର ପ୍ରଚଳନ ହେଲା । ସଂପତ୍ତିର ଉତ୍ସ ନେଇ କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣେ ଉଇଲ କରିପାରିବ ବା କରିପାରିବ ନାହିଁ, ସେ ବିଷୟରେ ଭାରତୀୟ ଆଇନରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରହିଛି ।

ଜଣେ ଯେଉଁ ଉଇଲ କରିଦେଇ ଯାଇଥା'ନ୍ତି, ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଏ ମୃତ୍ୟୁପରେ କିଏ ସଂପତ୍ତିର କେତେ ଅଂଶ ପାଇବ ବା କିଭଳି ଭାବରେ ପାଇବ । ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ସେ ନିଜେ ଏଥିରେ ଦସ୍ତଖତ ଦେଇଥା'ନ୍ତି ଓ ସାକ୍ଷୀମାନେ ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ନିଜ ଦସ୍ତଖତ୍ ଦିଅନ୍ତି । ଉଇଲକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ସେହି ଉଇଲ ପ୍ରୋବେଟ ହେବା ପାଇଁ କୋର୍ଟରେ ଦାଖଲ ହୁଏ ଓ ଯଦି ଦଲିଲଟିକୁ ଆଇନସିଦ୍ଧ ବୋଲି କୋର୍ଟ ଘୋଷଣା କରନ୍ତି, ତେବେ ତଦନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହୁଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆଇନ, ସମ୍ପତ୍ତି, ଉତ୍ତରାଧିକାର, ପରିବାର, ସମାଜ, ବ୍ୟକ୍ତି

▷ ▷

ଉକୁଣି

ଦେହ ଓ ମୁଣ୍ଡର ବାଳ ଭଲ ଭାବରେ ସଫା ନ ରହିଲେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଛୋଟ ଛୋଟ କୀଟ ସେସବୁ ସ୍ଥାନରେ ଲାଗି ରହିଯାଉଛନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଉକୁଣି ବୋଲି କୁହନ୍ତି । ମୁଣ୍ଡରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଉକୁଣି ହୋଇଗଲେ ସବୁବେଳେ କୁଣ୍ଡାଇ ହୁଏ । ଥରେ ମୁଣ୍ଡରେ ପଶିଗଲେ ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ଏମାନଙ୍କର ବଂଶ ବଢ଼ିଯାଏ । ଶରୀରରେ କେତେକ ପ୍ରକାରର ରୋଗ ଏହିମାନଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇଥାଏ । ଅଣ୍ଡା, ଅଣ୍ଡାରୁ ଫୁଟିଥିବା ସଦ୍ୟ ଛୁଆ ଓ ଭଲ ଭାବରେ ବଢ଼ି ବଡ଼ ହୋଇଥିବା—ଏହି ତିନି ଅବସ୍ଥାରେ ଆମେ ଏହାକୁ ଦେଖୁ । ଅଣ୍ଡାକୁ କୁହାଯାଏ 'ନିଖ' । 'ଉକୁଣି-ମୁଣ୍ଡ'ର ବାଳ ଖେଳେଇ ପକାଇଲେ ଏଗୁଡ଼ିକ କେମିତି ବାଳ ଦେହରେ ଲାଗି ରହିଯାଇଛନ୍ତି ତାହା ଜଣାପଡ଼ିଯାଏ । କାରଣ ଏହାର ରଙ୍ଗ ଧଳା । ଯେତେବେଳେ ୬ରୁ ୯ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅଣ୍ଡାରୁ ଛୁଆ ବାହାରି ପଡ଼ନ୍ତି, ତାକୁ କହନ୍ତି ଗଜି । ସେହି ଗଜି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଚାଲେ ଓ ଦେଖିବାକୁ ଧଳାସିଆ । ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର ଦିନ ପରେ ଏହା ଦେଖିବାକୁ କଳା ଓ ଚେପଟା

ମଣିଷ ଦେହରେ ଥିବା ଉକୁଣିର ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ମାଇକ୍ରୋଗ୍ରାଫ୍ ।

ହୋଇଯାଏ । ସେତେବେଳେ ତା'ର ଅନ୍ୟ ନାମ ହେଲା ଡାଗରା । ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଚାଲେ । ବାଳ ଭିତରୁ ତାକୁ ଖୋଜି ବାହାର କରିବା ସହଜ ହୁଏନାହିଁ । ସ୍ତ୍ରୀ ମାନଙ୍କର ଲମ୍ବବାଳ ଥିବାରୁ ଥରେ ମୁଣ୍ଡରେ ଉକୁଣି ହେଲେ, ସେଠି ଅତି ଶୀଘ୍ର ବଂଶ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଯାଏ । ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିଲାବେଳେ ମୁଣ୍ଡକୁ ଭଲକରି ସାବୁନ, ଡେଟଲ ଓ ଗରମ ପାଣିରେ ଧୋଇ ସରୁଦାନ୍ତ ପାନିଆରେ କୁଣ୍ଡାଇଲେ ଏଗୁଡ଼ିକ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ମରିଯା'ନ୍ତି । ଚର୍ମରେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ଉକୁଣି ଚମକୁ କାମୁଡ଼ି ରହିଯା'ନ୍ତି । ଦେହକୁ ସଫା କଲାପରେ ଲୁଗାପଟାକୁ ଭଲକରି ଗରମ ପାଣିରେ ସଫା କଲେ ଯାଇ ସେଥିରେ ଥିବା ଉକୁଣି ଓ ଗଜି ମରିଯା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମାନବଶରୀର, କେଶ, ଔଷଧ

▷ ▷

ଉଗାଣ୍ଡା

ସରକାରୀ ନାମ ରିପବ୍ଲିକ ଅଫ୍ ଉଗାଣ୍ଡା (ଉଗାଣ୍ଡା ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର) **ଶାସନବ୍ୟବସ୍ଥା** ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ପ୍ରଧାନ-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ **ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ** ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ **ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ** ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ **ରାଜଧାନୀ** କାମ୍ପାଲା **ସରକାରୀ ଭାଷା** ଇଂରାଜୀ, ସ୍ୱାହିଲୀ **ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ** ନାହିଁ **କ୍ଷେତ୍ରଫଳ** ୨,୪୧,୦୪୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର **ଜନସଂଖ୍ୟା** ୧,୭୭,୪୧,୦୦୦ **ମୁଖ୍ୟ ସହର** କାମ୍ପାଲା, ଜିଞ୍ଜା, ଏମ୍ବେଲ **ମୁଦ୍ରା** ଉଗାଣ୍ଡା ସିଲିଙ୍ଗ **ପତାକା** କୃଷ୍ଣ, ପୀତ, ଲୋହିତ ବର୍ଣ୍ଣର ଛ'ଟି ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍, ମଝିରେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ୱେତ ଡିସ୍କ ଉପରେ ପକ୍ଷୀଚିତ୍ର ।

ଆଫ୍ରିକାର ଏହି ଦେଶଟିର ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମରେ ଟାଙ୍ଗାନିଆ ଓ ରୁଆଣ୍ଡା, ପଶ୍ଚିମରେ 'କଙ୍ଗୋ ଗଣରାଜ୍ୟ', ଉତ୍ତରରେ ସୁଦାନ ଓ ପୂର୍ବରେ କେନିଆ ଦେଶ ରହିଛନ୍ତି । ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବରେ ରହିଛି ବିଶାଳ

ଭିକ୍‌ଟୋରିଆ ହ୍ରଦ । ଭୂଗୋଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉଗାଣ୍ଡା କେନ୍ଦ୍ର ଆଫ୍ରିକୀୟ ମାଳଭୂମିର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଦେଶଟି ସାରା ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ପାହାଡ଼ ଓ ଉପତ୍ୟକା ରହିଛି । ଏହି ବିଷୁବ ମଣ୍ଡଳୀୟ ଦେଶଟିର ଜଳବାୟୁ କିନ୍ତୁ ହେଲା ନରମ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ମଣ୍ଡଳୀୟ । ଉଗାଣ୍ଡା ଗୋଟିଏ କୃଷି ପ୍ରଧାନ ଦେଶ । ଯଅ, ମକା, କନ୍ଦମୂଳ ଓ କଦଳୀ ଚାଷ କରାଯାଏ । କଫି, ତୁଳା ଓ ଆଖୁ ମଧ୍ୟ ହୁଏ । ତମ୍ବା ଓ ଲୁହା ପଥର ଭଳି ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ସବୁ ରହିଛି । ଉଗାଣ୍ଡୀୟ ପାରମ୍ପରିକ ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଔପନିବେଶିକ ପ୍ରଭାବରେ କିଛି ପରିମାଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଯାଇଛି । ସେଭଳି କିଛି ଉନ୍ନତମାନର ସାହିତ୍ୟ ଏ ଦେଶରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇନାହିଁ । ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି ଇଂରେଜ ଶାସନାଧୀନ ରହିଲା ପରେ ୧୯୬୨ ମସିହାରେ ଉଗାଣ୍ଡା ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭକଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆଫ୍ରିକା, ଇଦି ଅମୀନ, ଭାରତ

▷ ▷

ଉଚ୍ଚାଙ୍ଗ ସାହିତ୍ୟ

ସାହିତ୍ୟର ଶ୍ରେଣୀବିଭାଗ କରି ଗୋଟିକୁ ଉଚ୍ଚାଙ୍ଗ ବୋଲି କହିବା କଥା ଆମ ଦେଶରେ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଚଳିତ ନ ଥିଲା । ଇଉରୋପୀୟ ଓ ଇଂରାଜୀ ସାହିତ୍ୟ ଅଧ୍ୟୟନ କଲାବେଳେ ଭାରତୀୟମାନେ 'କ୍ଳାସିକ୍' ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଓ ତାକୁ 'ଉଚ୍ଚାଙ୍ଗ ସାହିତ୍ୟ' ବୋଲି କହିଲେ । ଯେଉଁ ରଚନା ବେଶ୍ ପୁରାତନ, ଲେଖନ ଶୈଳୀ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିଃସନ୍ଦେହ ଭାବେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର, ବିଷୟବସ୍ତୁ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ଓ ଯାହାର ସମାଲୋଚନା ପାଇଁ ସହଜରେ କେହି ସାହସ ବା ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ନାହିଁ, ତାକୁହିଁ ଏଭଳି ସାହିତ୍ୟର ଶ୍ରେଣୀ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଏ । ଆହୁରିମଧ୍ୟ, ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ନମୁନା ବା ଆଦର୍ଶ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହୁଅନ୍ତି । ଇଉରୋପର ଗ୍ରୀକ ଓ ରୋମାନ ସାହିତ୍ୟକୁ କ୍ଳାସିକ ବା କ୍ଳାସିକାଲ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଭାରତରେ ସଂସ୍କୃତ ଓ ପାରସୀ ସାହିତ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ କ୍ଳାସିକାଲ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ

▷ ▷

ଉଚ୍ଚାରଣ

ଗୋଟିଏ ବିଷୟ ଲେଖାଯାଇଛି । ସେଥିରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଶବ୍ଦ ଅଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦକୁ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ପାଟିରେ ଉଠା ସ୍ପଷ୍ଟ ଢଙ୍ଗରେ କହିଲେ ଯାଇ ଶୁଣିଲା ଲୋକ ସହଜରେ ବୁଝିପାରିବ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ପ୍ରକୃତରେ କଅଣ କହୁଛି । ଏହା ହେଲା ଉଚ୍ଚାରଣର ଗୋଟାଏ ମୋଟାମୋଟି ଧାରଣା ।

ବର୍ଣ୍ଣମାଳାରେ ଯେତେ ଅକ୍ଷର ଅଛି, ପ୍ରତ୍ୟେକଟିକୁ ଉଚ୍ଚାରଣ ଛାଞ୍ଚରେ ପକାଇ ଦିଆଯାଇପାରେ । କାରଣ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅକ୍ଷରଟି ଗୋଟିଏ ଧ୍ୱନିର ପରିଚୟ ଦେଉଛି । 'କ' ଓ 'ର' କୁ ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଲେ 'କର' ବୋଲି ଶୁଣାଯାଉଛି । ସେଥିରୁ ଅର୍ଥ ବାହାରୁଛି ଗୋଟାଏ କିଛି କାମ କରାଯାଉ । ଅକ୍ଷରଟିକୁ କେମିତି ଭାବରେ ପାଟିରେ କୁହାଯିବ ତାହାର ନିୟମ ବନ୍ଧାଯାଇଛି । ସେହି ନିୟମକୁ ଟିକିଏ ଏପାଖ ସେପାଖ କରିଦେଲେ ହୁଏତ କଥାର ଅର୍ଥଟା ଗୋଳମାଳିଆ ଧରିଯିବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଷାର ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚାରଣ ନିୟମ ବା ପଦ୍ଧତି ଅଛି । ଏକା ପ୍ରକାରର ଧ୍ୱନିକୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାରେ କିନ୍ତୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରାଯାଏ । 'କ' ବୋଲି ଲେଖିଥିଲେ ଓଡ଼ିଆରେ କହୁଛୁ 'କ' । କିନ୍ତୁ ସେହି ଧ୍ୱନିଟି ଇଂରାଜୀ ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ଅନୁସାରେ ଜଣାଇବାକୁ ଗଲେ **'K'** ବୋଲି ଲେଖାଯାଏ ।

ଏହି କଥାଟିକୁ ଯେମିତି ସରଳ ଭାବରେ କହିଦିଆଯାଇ ପାରୁଛି, ପ୍ରକୃତରେ ତାହା ସେଭଳି ସରଳ ନୁହେଁ । କାରଣ ସବୁ ଭାଷାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧ୍ୱନି ପାଇଁ ସମାନ ସଂଖ୍ୟକ ଅକ୍ଷର ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ୪୯ଟି ଥିଲାବେଳକୁ, ଇଂରାଜୀରେ ଅଛି ମାତ୍ର ୨୬ଟି । ଦରକାର ପଡ଼ିଲା ବୋଲି ତ ଓଡ଼ିଆରେ ୪୯ଟି ଅକ୍ଷର ବାହାର କରାଯାଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକର ଗୋଟାଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧ୍ୱନି ରହିଛି । ସେହି ୪୯ଟି ଧ୍ୱନିକୁ ୨୬ଟି ଅକ୍ଷରରେ କିଭଳି ପ୍ରକାଶ କରିହେବ ତାହା ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ହେବ । ସେଇଠି ରହିଯାଉଛି ଅଡୁଆ । ତେଣୁ ଇଂରାଜୀରେ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଏକରୁ ଅଧିକ ଅକ୍ଷରକୁ ଏକସଙ୍ଗରେ ଯୋଡ଼ି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଧ୍ୱନି ବାହାର କରାଯାଏ । ଯେଉଁଠି ତାହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ସେଠାରେ ଗୋଟାଏ ଅକ୍ଷର ଭିତରୁ ଭିନ୍ନ ଧ୍ୱନି ବାହାର କରାଯାଏ । ସେଭଳି ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ, କାରଣ ଯାହାହେଲେ ମଧ୍ୟ ୨୬ ତ ଆଉ ୪୯ର ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦଟିଏ ଆମେ ଦେଖିଲୁ । ସେଥିରେ କେତୋଟି ଅକ୍ଷର ରହିଛି । ଆମେ ଜାଣୁ କେଉଁ ଅକ୍ଷରଟିକୁ କେମିତି ଉଚ୍ଚାରଣ କରିହେବ । ତେଣୁ କିଛି ଅସୁବିଧା ହୁଏନାହିଁ । 'କ' ଓ 'ଳ' ମିଶି କଳ ବୋଲି ଲେଖାଯାଇଛି । ଆମେ ମଧ୍ୟ ପଢ଼ିଲୁ କଳ । ଇଂରାଜୀରେ କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ଲେଖିବା ପାଇଁ ଚାରୋଟି ଅକ୍ଷରକୁ ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି—**KALA** । ସେଇଥିରେ କଥା ସରୁନାହିଁ । ଯିଏ ଇଂରାଜୀ ଜାଣିଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆ ଜାଣିନାହାନ୍ତି, ସେ କହିଲେ ଏଠାରେ ଲେଖାଯାଇଛି କଳ । ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଥିବା ଆଉ ଜଣେ କହିଲେ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ଲେଖାଯାଇଛି କଳା । ତୃତୀୟ ଲୋକ କହିଲେ ଏ ହେଉଛି କାଳା ବା କାଲା । ତେଣିକି କୁହାଯିବ ଯେ **KALA** ବୋଲି ଯାହା ଲେଖାଯାଇଛି, ତା'କୁ କେମିତି ଉଚ୍ଚାରଣ କରାଯିବ ସେଇଟା ଜଣକୁ ଶିଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଓଡ଼ିଆ ଅଭିଧାନ ଖୋଲିଲେ କାଳ ଶବ୍ଦ ବାହାରିବ । ତା' ତାହାଣରେ ଲେଖାଯାଇନାହିଁ ଏଇଟିକୁ କେମିତି ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବାକୁ ହେବ ବୋଲି । କାରଣ ଯାହା ଲେଖାଯାଇଛି, ତାହାହିଁ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିହେବ । ଇଂରାଜୀ ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ସେ କଥା ହେଉନାହିଁ । ଯେ କୌଣସି ଇଂରାଜୀ ଅଭିଧାନ ଖୋଲିଲେ ଦେଖାଯିବ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦର ତାହାଣରେ ଲେଖାଯାଇଛି ସେ ଶବ୍ଦଟିକୁ କେମିତି ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ବୋଲି । **BUT** ଲେଖାଯାଇ ଥିବାରୁ ଆମେ ବଟ୍ ବୋଲି ପଢୁଛୁ, ବଟ୍ ବୋଲି କହୁଛୁ; କିନ୍ତୁ **PUT** ଲେଖାଯାଇ ଥିଲେ ପଟ୍ ବୋଲି ନ ପଢ଼ି ପୁଟ୍ ବୋଲି ପଢୁଛୁ । ଅବଶ୍ୟ କୌଣସି ନିୟମକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ମୂଳ ଇଂରେଜମାନେ ସେହିଭଳି ପଢ଼ିଆସିଛନ୍ତି । ଆମେ ମଧ୍ୟ ପଢ଼ିଲୁ । ଏଇ ଅସୁବିଧା ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କିନ୍ତୁ ଅଡୁଆରେ ପକାଏ; ଜଣେ ଏହି ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦର ଠିକ୍ ଉଚ୍ଚାରଣ ହୁଏତ କରୁନାହିଁ ବୋଲି କହିଦିଆଯାଏ ।

ତା' ସାଙ୍ଗକୁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଅସୁବିଧା ମଧ୍ୟ ଅଛି । ଗୋଟାଏ ଭାଷାରେ ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବାରେ ଧରାବନ୍ଧା ନିୟମ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ତା'କୁ ଟିକିଏ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିଦେଉଛନ୍ତି । କେଉଁଟି ଠିକ୍ ସେ ବିଷୟରେ ଆମକୁ କୁହାଯାଉଛି । ଇଂରାଜୀ ପଢ଼ାଇବା ଶିକ୍ଷକ କୁହନ୍ତି **CLASS** । କ୍ଳାସ୍ ଶବ୍ଦ ଭିତରେ ଯେଉଁ **A** ଅଛି ତା'କୁ ଇଂଲଣ୍ଡର ଉତ୍ତର ଅଂଶର ଲୋକେ ଗୋଟାଏ ଢଙ୍ଗରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରନ୍ତି ତ ଦକ୍ଷିଣ ଅଂଶର ଲୋକେ ଟିକିଏ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ କରନ୍ତି । **CLASS** ଭିତରେ ଥିବା **A** କୁ ଟିକେ ଲମ୍ବେଇ ଉଚ୍ଚାରଣ କରନ୍ତି ଉତ୍ତର ଇଂଲଣ୍ଡର ଲୋକେ । ଦକ୍ଷିଣ ଇଂଲଣ୍ଡର ଲୋକେ ଏହାକୁ ଟିକେ ଧୀରେ କହିଥା'ନ୍ତି । ସବୁ ଭାଷାରେ ଠିକ୍ କରିଦିଆଯାଇଛି କେଉଁଟା ଠିକ୍ ବା 'କରେକ୍ଟ୍' ଉଚ୍ଚାରଣ । ଇଂରେଜମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ସେମାନେ କହିବେ, ଇଂଲଣ୍ଡର ଦକ୍ଷିଣ ଅଂଶର ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକେ ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦକୁ ଯେମିତି ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଛନ୍ତି ତାହାହିଁ ହେଉଛି ଠିକ୍ ଉଚ୍ଚାରଣ । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ ଯେଉଁମାନେ ଇଂରାଜୀ କୁହନ୍ତି, ସେମାନେ କିନ୍ତୁ ଏ ନିୟମକୁ କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ ମାନିଲେ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚାରଣରେ ଟିକିଏ ଏପାଖ ସେପାଖ କରିଦେଲେ । ଚୀନା, ଜାପାନୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉନ୍ନତ ଇଉରୋପୀୟ, ଆଫ୍ରିକୀୟ, ଏସୀୟ ଭାଷା ସବୁରେ ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚାରଣ ନିୟମ ସବୁ ବାନ୍ଧି ଦିଆଯାଇଛି । ଭାରତର ଅଧିକାଂଶ

ଭାଷା କିନ୍ତୁ ଉଚ୍ଚାରଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଖୁବ୍ ସକ୍ଷମ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାନବଶରୀର, ଭାଷା, ବ୍ୟାକରଣ, ଅକ୍ଷର

▷▷

ଉଜ୍

ଗଭୀର ସମୁଦ୍ରରୁ ମିଳୁଥିବା ପେଲାଜିକ୍ ଅବସାଦ ବା ସିନ୍ଧୁପଙ୍କ । ଏହି ପଙ୍କର ଶତକଡ଼ା ୩୦ ଭାଗ ହେଲା ସମୁଦ୍ର ଜଳରେ ଭାସୁଥିବା ଅଣୁଜୀବଙ୍କ ଶରୀରର ଅବଶେଷ । ମହାସାଗର ଶଯ୍ୟାରେ ଉଜ୍ ନରମ ଅବସ୍ଥାରେ ଜମି ରହିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସାଗର-ମହାସାଗର, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଜୈବକ୍ଷୟ

▷▷

ଉଜ୍‌ବେକିସ୍ତାନ

ସରକାରୀ ନାମ **ଉଜ୍‌ବେକିସ୍ତାନ କୁମହୁରିୟାତି (ଉଜ୍‌ବେକିସ୍ତାନ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ବହୁଦଳୀୟ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ** ରାଜଧାନୀ **ତାସ୍‌କେଣ୍ଟ** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଉଜ୍‌ବେକ** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୪,୪୭,୪୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୨,୨୨,୦୦,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ତାସ୍‌କେଣ୍ଟ, ସମରକନ୍ଦ, ନାମାନଗାନ, ଆନ୍ଦିଜହାନ, ବୁଖାରା** ମୁଦ୍ରା **ରୁବଲ୍/ସୋମ୍** ପତାକା **ନୀଳ, ଲୋହିତ ଧଡ଼ିଥିବା ଶ୍ୱେତ ଓ ସବୁଜ ବର୍ଣ୍ଣର ତିନୋଟି ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍‌ସବା ଉପରେ ଶ୍ୱେତ ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଓ ୧୨ଟି ଶ୍ୱେତ ନକ୍ଷତ୍ର ।**

କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆର ଏହି ଦେଶଟିର ଉତ୍ତର ଓ ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମରେ କାଜାଖସ୍ତାନ, ପୂର୍ବ ଓ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବରେ ତାଜିକସ୍ତାନ, ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମରେ ତୁର୍କମେନିସ୍ତାନ ଓ ଦକ୍ଷିଣରେ ଆଫ୍‌ଗାନିସ୍ତାନ ଦେଶ ରହିଛି । ଉଜ୍‌ବେକିସ୍ତାନର ଶତକଡ଼ା ୮୦ ଭାଗ ଅଞ୍ଚଳ ହେଲା ଫର୍ଚ୍ଚା ସମତଳ ନିମ୍ନଭୂମି । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆମୁ-ଦରିଆ ଓ ସିରିଦରିଆ ନଦୀ ଏହି ଦେଶ ଭିତର ଦେଇ ପ୍ରବାହିତ । ଜଳବାୟୁ ଶୁଷ୍କ । କପାଚାଷ ପାଇଁ ଏହି ଦେଶ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ମେଷପାଳନ ମଧ୍ୟ କରାଯାଏ । ପଶୁପାଳନ ଓ ଗୋପାଳନ ସାଙ୍ଗକୁ ରେଶମ ପୋକ ଚାଷ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ । ବହୁ ପରିମାଣର ପେଟ୍ରୋଲିୟମ, ପ୍ରାକୃତିକ ବାଷ୍ପ ଓ କୋଇଲା ଗଚ୍ଛିତ ଅଛି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖଣିଜ ଓ ଧାତୁ ପଥର ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

ଇସ୍‌ଲାମ ସଂସ୍କୃତିର ଗୋଟିଏ କେନ୍ଦ୍ରଭାବେ ଉଜ୍‌ବେକିସ୍ତାନ ବହୁକାଳରୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଛି । ମୂଳ ପବିତ୍ର କୋରାନର ଗୋଟିଏ ଅମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତିଲିପି ତାସ୍‌କେଣ୍ଟ ମିଉଜିଅମ୍‌ରେ ରହିଛି । ଅନେକ ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ପଣ୍ଡିତଙ୍କୁ ଉଜ୍‌ବେକିସ୍ତାନ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲା । ୧୯୯୧ ମସିହା ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଦେଶଟି ତତ୍କାଳୀନ ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍‌ର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ଭାବେ ରହିଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

କେନ୍ଦ୍ରଏସିଆ, ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍, ଇସ୍‌ଲାମ, ମାନବଜ୍ଞାନ

▷▷

ଉଜ୍ଜୟିନୀ

ପୌରାଣିକ, ଐତିହାସିକ ତଥା ଆଧୁନିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସହର । ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ସିପ୍ରା ନଦୀର ପୂର୍ବରେ ଏହା ରହିଛି । ପ୍ରତି ୧୨ ବର୍ଷରେ ଥରେ ଏଠି ପ୍ରସିଦ୍ଧ କୁମ୍ଭମେଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୬ଷ୍ଠ-୪ର୍ଥ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଏହା ଅବନ୍ତୀ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀ ଥିଲା ଓ ପରେ ଅଶୋକଙ୍କ ଶାସନର କେନ୍ଦ୍ରସ୍ଥଳ ହୋଇଥିଲା । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଭୂଗୋଳବେତ୍ତା ଟଲେମି ଉଜ୍ଜୟିନୀ ନଗରୀ କଥା ଜାଣିଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ପୁରାତନ ଭାରତରେ ଏହି ସହରଟି ଗୋଟିଏ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବାଣିଜ୍ୟ-କେନ୍ଦ୍ର ଥିଲା ଓ କାଳକ୍ରମେ ଗୁପ୍ତ, ମୁସଲମାନ, ସିନ୍ଧିଆ ଓ ଇଂରେଜ ଶାସନାଧୀନ ହୋଇଗଲା । ରାଜା ଜୟସିଂହ ଏଠି ଗୋଟିଏ ମାନମନ୍ଦିର ତିଆରି କରାଇଥିଲେ । ଏହି ସହରଟି ବୌଦ୍ଧ ଓ ଜୈନ ମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ପୁଣ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ରୂପେ ବିଖ୍ୟାତ ।

ଉଜ୍ଜୟିନୀ ଜିଲାର ଉଜ୍ଜୟିନୀ ହେଉଛି ସଦର ମହକୁମା । ସହର ଓ ଜିଲାର ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ହେଲା ଯଥାକ୍ରମେ ୩,୬୬,୭୮୭ ଓ ୧୩,୮୬,୪୬୫ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ପୁରାଣ, ପୁରାତନ ଭାରତ, ଭାରତ ଇତିହାସ, କୁମ୍ଭମେଳା

▷▷

ଉଡ଼ନ୍ତା ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା

'ଉଡ଼ୁ' ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଗୁଣ୍ଡୁଚିକୁ କାହିଁକି ଉଡ଼ନ୍ତା ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ସେ କଥା ଆଲୋଚନା କରାଯାଏ । ଏହାର ଆଗ ଗୋଡ଼ ଓ ପଛଗୋଡ଼ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଚମଡ଼ା ପରଦା ରହିଛି । ସେଇଟି କାଗଜ ଭଳି ପତଳା । ଗୋଟିଏ ଗଛରୁ ଯେତେବେଳେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗଛକୁ ଡେଇଁପଡ଼େ, ଏଇ ପରଦାଟି ଖୋଲିଯାଏ ଓ ପାରାସୁଟ୍ ଭଳି କାମକରେ । ତେଣିକି ଗୁଣ୍ଡୁଚିଟି ପବନରେ ଭାସିଗଲା ବେଳେ ପଚିଶ ଛବିଶ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗ୍ଲିଡ଼ିଯାଏ । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ, ୬୦ ମିଟରରୁ ଅଧିକ ଦୂରତାକୁ ମଧ୍ୟ ଭାସିଯିବାର ଦେଖାଯାଇଛି । ଏସିଆ, ଇଉରୋପ ଓ ଆମେରିକାରେ ଏଗାର ଜାତିର ଉଡ଼ନ୍ତା ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା ଅଛନ୍ତି । ଭାରତରେ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଏହାର ନାକ ଆଗରୁ ଲାଞ୍ଜ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶରୀରଟି ୪୫ ସେଣ୍ଟିମିଟର ହେଲା ବେଳକୁ କେବଳ ଲାଞ୍ଜଟା ପ୍ରାୟ ୬୦ ସେଣ୍ଟିମିଟର । ଦେହର ଲୋମ ଖୁବ୍ ଚିକ୍କଣ ଓ ହାତକୁ ଶିଲ୍କ ଭଳି ଲାଗୁଥିବାରୁ ହିମାଳୟ ଅଞ୍ଚଳ ଲୋକେ ଏହାକୁ ନାମ ଦେଇଛନ୍ତି ପଶ୍ମୀ ଗୁଣ୍ଡୁଚି । ଏମାନେ ରାତିରେ ବାହାରନ୍ତି ।

ଆମେରିକୀୟ ଉଡ଼ନ୍ତା ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ

▷▷

ଉଡ଼ନ୍ତା-ଥାଳିଆ

କୌଣସି ବ୍ୟୋମବସ୍ତୁ କିମ୍ବା ଅପ୍‌ଟିକୀୟ ପରିଘଟଣ, ଯାହାକୁ କି ଦେଖିଥିଲା ଲୋକ ସହଜରେ କ'ଣ ବୋଲି ଜାଣିପାରେ ନାହିଁ । 'ଅନ୍‌ଆଇଡେଣ୍ଟିଫାଏଡ୍ ଫ୍ଲାଇଙ୍ଗ୍ ଅବ୍‌ଜେକ୍ଟ' (UFO) ର ଏଇଟି ହେଲା ସାଧାରଣ ନାମ । ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ପରକାଳରେ ଉଭୟ ଏରୋନଟିକ୍ସ ଓ ମହାକାଶବିଦ୍ୟାର ପ୍ରଗତି ସାଧନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ ଉଡ଼ନ୍ତା ଥାଳିଆ ଦେଖାଯିବା ଭଳି ଘଟଣାର ସଂପର୍କ ରହିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ବିମାନବାହିନୀ ପକ୍ଷରୁ ଗଢ଼ାଯାଇଥିବା ଗୋଟିଏ କମିଟୀ ଉଡ଼ନ୍ତା-ଥାଳିଆ ଦୃଶ୍ୟ ଘଟଣାର ତଦନ୍ତ କରିଥିଲେ । ସେହି ତଦନ୍ତ ଫଳରେ ଜଣାପଡ଼ିଗଲା ଯେ ଏଥିଭିତରୁ ଶତକଡ଼ା ୯୦ ଭାଗ ହେଲା ଜଳବାୟୁ ଜନିତ ଓ ଖଗୋଳୀୟ; ବାକିତକ ହେଲା ଉଡ଼ାଜାହାଜ, ପକ୍ଷୀ, ବେଲୁନ୍, ସର୍ଚ୍ଚଲାଇଟ, ଉତପ୍ତ ବାଷ୍ପ ତଥା ଅନ୍ୟ କେତେକ ସାଧାରଣ ଘଟଣା । ଅସ୍ୱାଭାବିକ ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ପରିସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ଏସବୁ ଏଭଳି ରୂପରେ ତଳେ ଥିବା ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ଦେଖାଯାଇଛି । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ଏଭଳି ଦୃଶ୍ୟ ଭିତରୁ କେତେକ ଇଉ-୨ ଓ ଏସ୍‌ଆର୍-୭୧ ଭଳି ଗୁଇନ୍ଦା ବିମାନର ଉଡ଼ାଣ ଏବଂ କେତେକ ଅତି ଗୁପ୍ତ ସାମରିକ ପରୀକ୍ଷା ଫଳରେ ଉପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା ଓ ତା'ର କାରଣ ସରକାରୀ ଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଉ ନଥିଲା । ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଉତ୍ସୁକତା ତଥା ସମ୍ବାଦ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକର ଉଡ଼ନ୍ତା-ଥାଳିଆ ବିଷୟରେ ଆଗ୍ରହ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଚହଳ ସୃଷ୍ଟି କରିଆସିଛି । ଅନ୍ୟ

ଉଡ଼ନ୍ତା ଥାଳିଆର କାଳ୍ପନିକ ଚିତ୍ର ।

ଗ୍ରହର 'ଲୋକ' ଆସି ଉଡ଼ନ୍ତା-ଥାଳିଆ ସାହାଯ୍ୟରେ ପୃଥିବୀରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇ ଏଠିକାର ଲୋକଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବା ଭଳି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବାସ୍ତବ ତଥା କପୋଳକଳ୍ପିତ କଥା ମଧ୍ୟ ଏଥିରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଛି । ଉଡ଼ନ୍ତା-ଥାଳିଆ ସାହାଯ୍ୟରେ ଯାଇ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରହରେ ପହଞ୍ଚିଯିବାର ଆଶା ରଖି ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ ୧୯୯୭ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସରେ ଗୋଟିଏ ଗଣ-ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଘଟଣା ଘଟିଯାଇଛି । ଏହି ପରିଘଟଣକୁ ଆଧାର କରି ଅନେକ ପୁସ୍ତକ ରଚିତ ହୋଇଯାଇଛି ଓ ସିନେମା ତିଆରି ହୋଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜଳବାୟୁବିଜ୍ଞାନ, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷

ଉଡ଼ନ୍ତା ମାଛ

ଏହି ମାଛ କେମିତି ଉଡ଼ିଲା ଭଳି ଖ୍ୱସିଯାଏ ତା'କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କେତେକ ଏହାକୁ "ପବନ ଭସା" ମାଛ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି । ପାଣିରୁ ଉଠିଲା ପରେ ଏହି ମାଛର ଯେଉଁ ଗାଲି ଡେଣା ଭଳି ମେଲିଯାଏ, ତାକୁ କିନ୍ତୁ ପକ୍ଷୀ ଡେଣା ହଲାଇଲା ଭଳି ସେ କରେନାହିଁ । ସତେ ଯେପରିକି ସେ ଭାସି ଯାଉଥାଏ ।

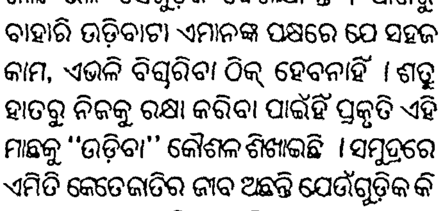

ସାମୁଦ୍ରିକ ଉଡ଼ନ୍ତା ମାଛ

ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଉଡ଼ିଲାବେଳେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଉଡ଼ିଗଲା ଭଳି ସେଗୁଡ଼ିକ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ପାଣିରୁ ବାହାରି ଉଡ଼ିବାଟା ଏମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଯେ ସହଜ କାମ, ଏଭଳି ବିଚାରିବା ଠିକ୍ ହେବନାହିଁ । ଶତ୍ରୁ ହାତରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁହିଁ ପ୍ରକୃତି ଏହି ମାଛକୁ "ଉଡ଼ିବା" କୌଶଳ ଶିଖାଇଛି । ସମୁଦ୍ରରେ ଏମିତି କେତେଜାତିର ଜୀବ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ କି କେବଳ ମାଛ ଖାଆନ୍ତି । ସେହିମାନଙ୍କ ଆକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାପାଇଁ ପାଣି ଉପରକୁ ହଠାତ୍ ଉଠିଯାଇ ଏହି ମାଛ ପବନରେ କିଛି ଦୂରକୁ ଭାସି ଯାଉଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାଛ, ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବନ

▷▷

ଉଡ଼ାଜାହାଜ

ମନୁଷ୍ୟର ବୁଦ୍ଧି ଯେତେବେଳେ ପୋଖତ ହୋଇଆସିଲା ସେତେବେଳେ ସେ ଗୋଟିଏ କଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ବହୁତ ଚିନ୍ତା କଲା । ଗୋଟିଏ ଜୀବ ଯେତେ ବେଗରେ ଦଉଡ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ନାନା ଉପାୟରେ ହୁଏତ ତାକୁ କାବୁ କରିଦେଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ଶାଗୁଣା ବା ଈଗଲ ଭଳି ପକ୍ଷୀ ଆକାଶରେ ଉପରକୁ ଉଡ଼ି ଖ୍ୱସିଯାଉଥିଲା ମନୁଷ୍ୟ ଧରିନେଉଥିଲା ଯେ ସେ ଆଉ ତାହାର ସମକକ୍ଷ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଆଖି ପିଛୁଳାକେ ପକ୍ଷୀଟି ଗୋଟାଏ ଜଳଭରା ନଦୀ ଉପର ଦେଇ ଉଡ଼ିଯାଉଥିଲା । ତୀର ମାରି ପକ୍ଷୀ ଶିକାର କରିବା ତା ପକ୍ଷରେ ସବୁବେଳେ ସହଜ ନଥିଲା । ସେ କିନ୍ତୁ ପକ୍ଷୀ ପାଖରେ ହାର ମାନିଯିବାକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲା ।

ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇର ଡେଣାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମନୁଷ୍ୟ ଦିନେ ଦୁଇଟି ଡେଣା ତିଆରି କରି, ଅତି ହାଲୁକା ଜିନିଷ ବ୍ୟବହାର କରି, ସେ ଦୁଇଟିକୁ ନିଜ ଦେହରେ ଭଲ ଭାବରେ ଭିଡ଼ି ଖିଞ୍ଚିଦେଇ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି ଉଡ଼ିବା ପାଇଁ । ସେହି ଚେଷ୍ଟାରେ ସେ ତ ସଫଳ ହୋଇନାହିଁ, ବରଂ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାହାର ଜୀବନହାନି ଘଟିଛି । ତାହା ସାଙ୍ଗକୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ହୋଇଯାଉଥାଏ । ପୃଥିବୀଟା କେତେ ବଡ଼ ସେକଥା ଭାବି ସେ କହୁଥାଏ—ଏଡ଼େବଡ଼ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଂଶକୁ ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ହେବନାହିଁ । ପାଣି ଜାହାଜ ତିଆରି ହେଲାପରେ ମଧ୍ୟ ତା' ମନରେ ଭରସା ହେଉନଥାଏ ଯେ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ପୃଥିବୀକୁ ସେ ଦିନେ ଜୟ କରିବ, ଅର୍ଥାତ୍ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯାଇ ପାଦ ଦେଇଦେବ । କିନ୍ତୁ ଦିନେ ତାହା ସମ୍ଭବ ହୋଇଗଲା । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭରେ ୧୯୦୩ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୧୭ ତାରିଖ ଦିନ ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଭୂଇଁ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା । ସେ ମାତ୍ର ବାର ସେକେଣ୍ଡ ପାଇଁ ସେଭଳି କରିପାରିଥିଲା । ପୃଥିବୀ ଉପରୁ ସେ ବେଶୀ ଉଚ୍ଚକୁ ଯାଇନଥିଲା—ମାତ୍ର ୧୪ ଫୁଟ ଉପରକୁ ଉଠିଥିଲା ଓ ଉଡ଼ିଯାଇଥିଲା ୧୨୦ ଫୁଟ ଦୂରକୁ ।

ଯେତେବେଳେ ଏହି ଖବର ବ୍ୟାପିଗଲା, ମଣିଷ ଜାତି ଚମକି ଉଠିଲା ବୋଲି କହିଲେ ଚଳେ । କେହି କେହି କହିଲେ: ଏହି ଯେଉଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହେଲାଣି ତାହାର ତ ଶେଷ ନାହିଁ ? କିଏ ଜାଣେ ଦିନେ ହୁଏତ ଏଭଳି ଉଡ଼ାଜାହାଜ ତିଆରି ହୋଇଯିବ ଯେ ତା ଭିତ୍ରରେ ବସି ମଣିଷ ସାଗର ମହାସାଗର ପାରିହୋଇଯିବ । ସେତେବେଳେ ପୃଥିବୀଟା ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ଛୋଟ ହୋଇଯିବ । ଦୂରତାକୁ ଜୟ କରିଗଲା ପରେ ମନୁଷ୍ୟର ଶକ୍ତି ସାମର୍ଥ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ବଢ଼ିଯିବ । କାରଣ କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳ ଆଉ ତା ପାଇଁ ଅଜଣା ହୋଇ ରହିବ ନାହିଁ, କୌଣସିଠାକୁ ଯିବାକୁ ତା ପକ୍ଷରେ ଅସୁବିଧା ହେବ ନାହିଁ । ଯେଉଁମାନେ କିନ୍ତୁ ଅତି ଉତ୍ସାହରେ ଏଭଳି କଥା ସବୁ କହିଗଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟମାନେ ଟିକିଏ ସାବଧାନ କରିଦେଇ କହିଲେ ଗୁଡ଼ାଏ ଭାବିଦେବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । କେତେ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚକୁ ଉଠି କେତେ ଫୁଟ ଦୂରକୁ ଉଡ଼ିଗଲା ବୋଲି ଯେ ଦିନେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପୃଥିବୀ ଜୟ କରିଯିବ, ଏମିତି ବିଚାରିବା ଆଜି ଠିକ୍ ହେବନାହିଁ ।

ଉଡ଼ାଜାହାଜଟିଏ ଉଡ଼ିଲା ବେଳେ ଯେଉଁ ଚାରି ପ୍ରକାରର ମୁଖ୍ୟ ବଳର ପ୍ରଭାବ ଏହା ଉପରେ ସବୁବେଳେ ପଡ଼ିଥାଏ ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା—ଗ୍ରାଭିଟୀ ବା ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ, ଥ୍ରଷ୍ଟ ବା ପ୍ରଣୋଦ, ଲିଫ୍‌ଟ ବା ଉତ୍‌ଥାପକ ଓ ଡ୍ରାଗ୍ ବା କର୍ଷଣ । ଥ୍ରଷ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ଜେଟ୍ ଇଞ୍ଜିନ ବିମାନଟିକୁ ଆଗକୁ ଟାଣିଲାବେଳେ ପବନ ସୃଷ୍ଟ ଡ୍ରାଗ୍ ଏହି ଉଦ୍ୟମକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥାଏ । ବିମାନ ଡେଣାଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଲିଫ୍‌ଟ ହେଲା କିନ୍ତୁ ଗ୍ରାଭିଟୀର ବିପରୀତ କାର୍ଯ୍ୟ । ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଖଞ୍ଜାଯାଇଥିବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉପଯୋଗ କରି ପାଇଲଟ ଏହି ପରସ୍ପର-ବିରୋଧୀ କ୍ରିୟାସମୂହକୁ ଉଡ଼ିଲା ବେଳେ ସମତୁଲ କରିବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥା'ନ୍ତି ।

ଆଜି ମଧ୍ୟ ଆମ ଭିତରେ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନଙ୍କର ବୟସ ୧୦୦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ । ଏମାନଙ୍କୁ ସେତେବେଳେ ଅଳ୍ପ ବୟସ ହୋଇଥିବ । ସେମାନେ ଆଜି ହୁଏତ ହସିକରି କହୁଥିବେ, ଆମ ଅନୁମାନକୁ ସେତେବେଳେ ଯେଉଁମାନେ ପରିହାସ କରୁଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଯେଉଁମାନେ ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ୱୀକାର କରିବେ ଯେ ଆମେ ଯେତେ ଯାହା ଅନୁମାନ କରୁଥିଲୁ ତାହା ତୁଳନାରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଅଧିକ କିଛି କରିଗଲାଣି । ମନୁଷ୍ୟ ପାଟିରୁ ଯେଉଁ ଧ୍ୱନି ବାହାରୁଛି ତାହା କେତେ ବେଗରେ ଖ୍ୱସିଯାଉଛି । ତାହା ଯେ କୌଣସି ସାଧାରଣ ଲୋକ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରନ୍ତି । ଓସାରିଆ ନଦୀରେ

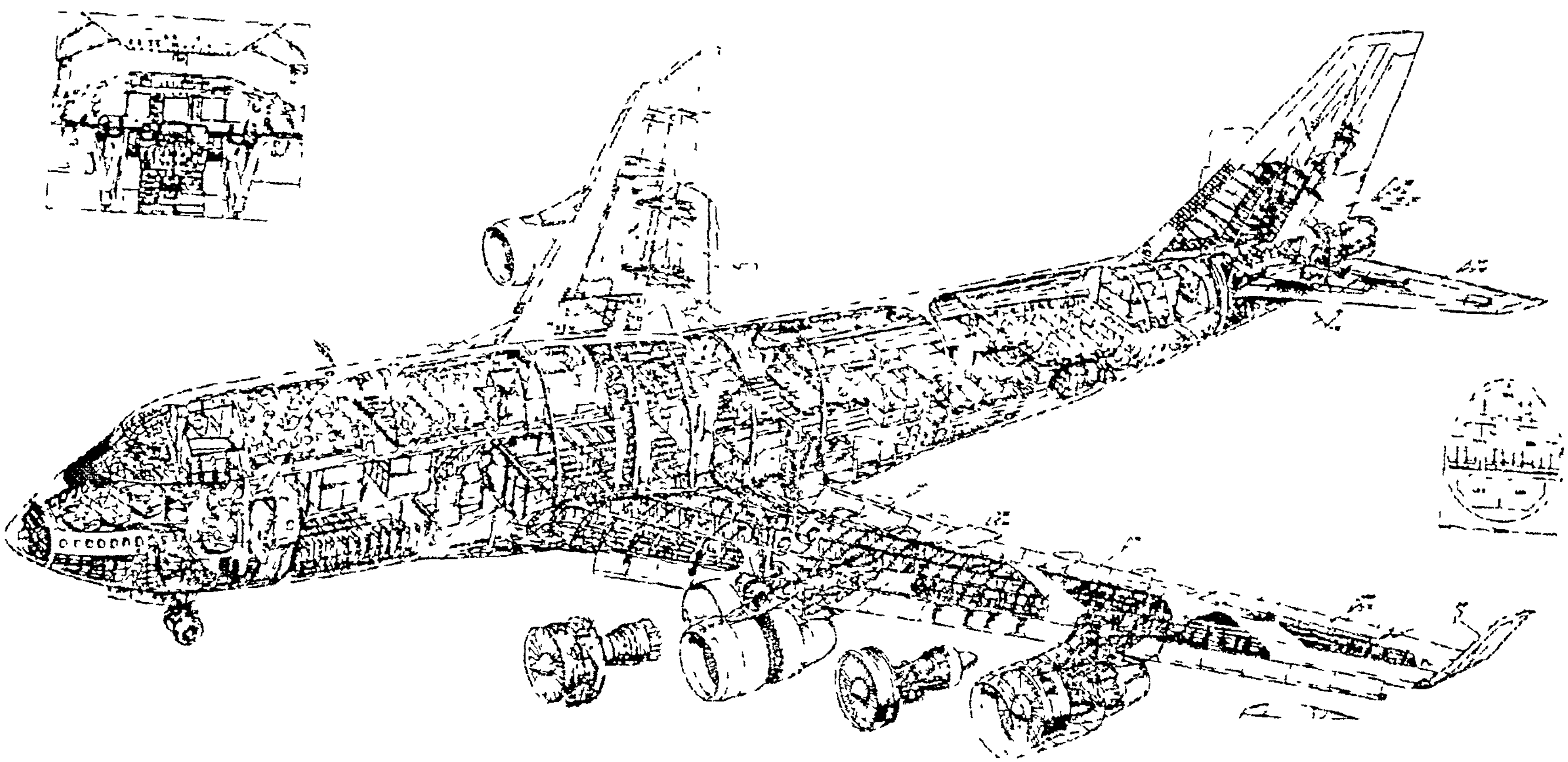

ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତମ ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଉଡ଼ାଜାହାଜ *ବୋଇଙ୍ଗ ୭୪୭-୪୦୦* ସିରିଜ 'ଜମ୍ବୋ'ର ଅଭ୍ୟନ୍ତରର ଦୃଶ୍ୟ । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଫ୍ଲାଇଟ ଇଣ୍ଟରନ୍ୟାସନାଲ ପତ୍ରିକା ଦ୍ୱାରା ଏହି ଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ୧୯୭୦ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମ ଜମ୍ବୋ ଯାତ୍ରୀ ପରିବହନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିଥିଲା । ମାଲ୍‌ବୁହା କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବୋଇଙ୍ଗ କଂପାନୀ ଏହାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମଡେଲ ତିଆରି କରିଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ୪୨୫ ଜଣ ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ନେଇପାରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବିଶେଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଆହୁରି ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକଙ୍କୁ ଧରି ଉଡ଼ିପାରୁଛି ।

ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଓଜନିଆ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ହେଲା କିନ୍ତୁ ରୁଷର *ଆଣ୍ଟନଭ୍ ଆନ୍-୨୨୫*। ଏହି ମାଲବାହୀ ଯାନଟିର ଭୂପୃଷ୍ଠରୁ ଟେକ୍‌ଅଫ୍ ଓଜନ ହେଲା *୬୦୦* ଟନ୍ । ମୁଖ୍ୟତଃ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଭାରୀ ସାମରିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବହିନେବା ନିମନ୍ତେ ଏହାକୁ ଡିଜାଇନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବଢ଼ି ପାଣି ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଛି । ଡଙ୍ଗା ରହିଛି ସେପଟେ । ଏପଟେ ଜଣେ ଠିଆ ହୋଇ ଡଙ୍ଗାବାଲାକୁ ଡାକୁଛନ୍ତି । କେତେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ନାଉରିଆ ସେ ଡାକ ଶୁଣିପାରୁଛନ୍ତି । ସେ ମଧ୍ୟ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଡାକରେ ଜବାବ ଦେଉଛନ୍ତି । ଏହି ଧ୍ୱନି ଯେତିକି ବେଗରେ ଯାଉଛି ତାହାଠାରୁ ଅଧିକ ବେଗରେ ଯିବା ଉଡାଜାହାଜ କ୍ରମେ ତିଆରି ହୋଇଗଲା । ଘଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରାୟ ୩୫୦୦ କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ଉଡ଼ିପାରୁଥିବା ଉଡ଼ାଜାହାଜର କାହାଣୀ.ବା ବର୍ଣ୍ଣନା ଆମେ ଶୁଣୁଛୁ । ଏହି ବିମାନ ପ୍ରତି ସେକେଣ୍ଡରେ ପ୍ରାୟ ଗୋଟାଏ କିଲୋମିଟର ଟପିଯାଉଛି । ତେଣିକି ଆଉ ପକ୍ଷୀଟିଏ ଦେଖି ମଣିଷର ଈର୍ଷା ହେଉନାହିଁ ।

ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଯେ ପୃଥିବୀକୁ କେବଳ ଛୋଟ କରିଦେଲା ତାହା ନୁହେଁ, ନାନା ପ୍ରକାରର ଅନ୍ୟ କାମ କରି ଏହା ମଣିଷ ଜାତିର ବହୁତ କିଛି ସୁବିଧା କରିଦେଇଛି । ହଠାତ୍ ବନ୍ୟା ହୋଇ ଗୋଟାଏ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ପାଣିଘେର ଭିତରେ ରହିଗଲେ । ପୂର୍ବେ ସେମାନେ କିଛିଦିନ ଖାଇବାକୁ ନପାଇ ଘୋର ବିପଦରେ ପଡୁଥିଲେ । ଆଜି କିନ୍ତୁ ଉଡାଜାହାଜରେ ଖାଦ୍ୟ ପୁଡ଼ିଆ ନେଇ ଆକାଶରୁ ପକାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ଲୋକେ ଆଉ 'ଖାଇବା ବିନା' ମରୁନାହାନ୍ତି । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ବହୁ ଲୋକଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ଅଣାଯାଉଛି । ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଫସଲରେ ପୋକ ଲାଗିଗଲେ ଜଣ ଜଣ କରି ଯାଇ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ପକାଇବାରେ କିଛି ଭଲ ଫଳ ମିଳୁନାହିଁ, କାରଣ ପୋକ ଯେ ଏ କିଆରୀରୁ ସେ କିଆରୀକୁ ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି ତାହା ରୋକିବାକୁ ପଡିବ । ତେଣୁ ଗୋଟାଙ୍ଗପାକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆକାଶରୁ କୀଟମରା ଔଷଧ ପକାଇ ଦେଲେ ଫସଲ ରକ୍ଷା ପାଇଯାଉଛି । ଆକାଶ ମାର୍ଗରୁ ଫଟୋ ନେବା ଦ୍ୱାରା ବହୁତ କିଛି ଲାଭ ହେଉଛି । ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ନୂଆ ରାସ୍ତା କେଉଁବାଟେ ଯିବ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ଲୋକ କାମରେ ଲାଗୁଥିଲେ । ଆଜି କିନ୍ତୁ 'ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଫଟୋ' ବା ଏରିଆଲ ଫଟୋଗ୍ରାଫି ସେ କାମ କରିଦେଉଛି । ଗୋଟାଏ ଦୂର ଏବଂ ଅଜଣା ଭଳି ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଦେଶ କାରଖାନାଟିଏ ବସାଇଲା । ସେହି କାରଖାନାରେ କ'ଣ ତିଆରି ହେଉଛି ତାହା ପୂର୍ବେ ସହଜରେ ଜଣାପଡୁ ନଥିଲା । ଏବେ ଆକାଶରେ ବହୁ ଦୂରରୁ ତା'ର ଫଟୋ ନେଇଯିବାରୁ ସେହି ଫଟୋ ସାହାଯ୍ୟରେ ଜାଣିହୋଇ ଯାଉଛି ସେଥିରେ ନିରାପତ୍ତା ବା ସାମରିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କେମିତି କଣ ହେଉଛି ବୋଲି । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ ବସି ଦୂର ସ୍ଥାନକୁ ଚାଲିଯିବା କଥାଟାତ ନିହାତି ସାଧାରଣ ହୋଇଗଲାଣି ।

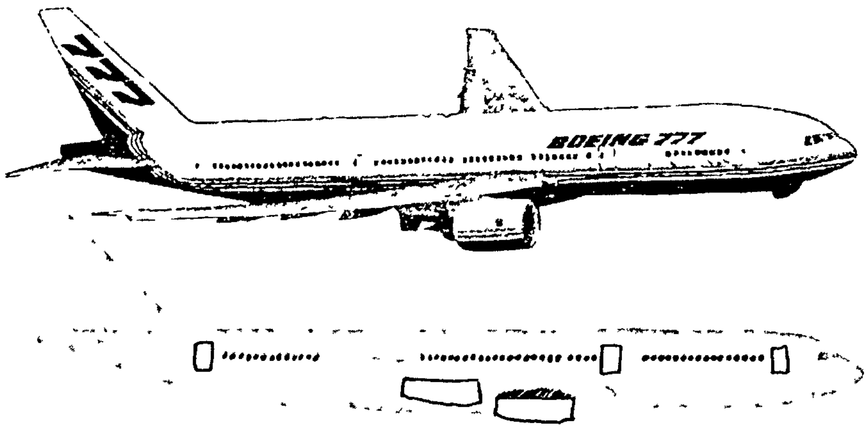

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଆସିଲାବେଳକୁ ଯେଉଁ ନୂଆ ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଉଡାଜାହାଜ ସବୁ କଂପିଉଟର ଡିଜାଇନ ପ୍ରଣାଳୀ ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହେଲାଣି, ସେଗୁଡ଼ିକରେ ସର୍ବାଧୁନିକ ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ଦୁଇ ଇଞ୍ଜିନ ବିଶିଷ୍ଟ *ବୋଇଙ୍ଗ ୭୭୭-୩୦୦* (ଉପର) ଓ ଚାରି ଇଞ୍ଜିନ ବିଶିଷ୍ଟ *ଏଆରବସ୍-୩୪୦* ହେଲେ ସେହିଭଳି ଦୁଇଟି ବିମାନ । ଏ ବିମାନ ଦୁଇଟିରେ ଖଞ୍ଜାଯାଇଥିବା କଂପିଉଟର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଉଡ଼ାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଣିଷ ହାତରୁ ବିମାନ ଚାଳନାର ଅଧିକାଂଶ ଦାୟିତ୍ୱ କାଢ଼ି ନେବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଛି ।

ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୋଟାଏ ଉଡ଼ାଜାହାଜକୁ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଉପବିଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇପାରେ : ଉଡ଼ାଜାହାଜର ଡେଣା ଉଡ଼ାଜାହାଜକୁ ଉଡ଼ାଣକ୍ଷମ କରୁଛି, ଅର୍ଥାତ୍ ପବନରେ ଭାସିବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ କରିପାରୁଛି । ଏହି ଉଡ଼ାଣ ପୃଷ୍ଠ ବା ଡେଣାକୁ ଆକାଶରେ ସ୍ଥିର ତଥା ମଜ୍‌ବୁତ ରଖିବା ପାଇଁ ବିମାନର 'ଲାଞ୍ଜ' ବା ଟେଲ୍ ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି । ଯାନଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଢଙ୍ଗରେ ତଥା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିଗରେ ଉଡ଼ିବା ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଅଂଶ ଏହା ଶରୀରରେ ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି ଓ ସେସବୁ ଗୋଟାଏ ସ୍ଥିରୀକୃତ, ସମନ୍ୱିତ ପ୍ରଣାଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କରି ଏଭଳି କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଉଛନ୍ତି । ଏହା ଫଳରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜଟି ତା'ର ଉଡ଼ାଣ-ଉଚ୍ଚତା ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସମର୍ଥ ହେଉଛି । ପବନରେ ଆଗକୁ ଠେଲିନେବା ପାଇଁ ଏଥିରେ ଲାଗିଛି ଶକ୍ତିଶାଳୀ ପାୱାରପ୍ଲାଣ୍ଟ ବା ଇଞ୍ଜିନ । ଗୋଟାଏ ସୁନିର୍ମିତ ତଥା ସୁରକ୍ଷିତ ବନ୍ଦ ବଡି ବା ଫ୍ୟୁଜଲାଜ୍ ଭିତରେ ବିମାନଚାଳକ, ବିମାନ କର୍ମଚାରୀ ଓ ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମାଲ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତିକୁ ମଧ୍ୟ ରଖିଦିଆ ଯାଇଛି । ଉଡ଼ାଣ ଆରମ୍ଭରେ ଭୂପୃଷ୍ଠରୁ ଉଠିବା ଓ ଉଡ଼ାଣ ଶେଷରେ ଓହ୍ଲାଇବାବେଳେ ସୁବିଧା ନିମନ୍ତେ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଲାଣ୍ଡିଙ୍ଗ ଗିଅର ବା ଚକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଖଞ୍ଜି ଦିଆଯାଇଛି । ଅତ୍ୟଧିକ ନିରାପଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ବଳିତ ଇନ୍ଧନ ଟାଙ୍କି ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ରହିଛି ।

ଅଧିକାଂଶ ଆଧୁନିକ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ହେଲା ମନୋପ୍ଲେନ୍—ଅର୍ଥାତ୍ ସେସବୁରେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଉଡ଼ାଣପୃଷ୍ଠ ବା ଡେଣା-ସ୍ତର ରହିଛି । ମଲ୍‌ଟିପ୍ଲେନ୍ ବା ବହୁ ଉଡ଼ାଣପୃଷ୍ଠ ଥିବା ଯାନ ଆଉ ଚଳାଚଳ କରୁନାହିଁ । ଏହି ଦୁଇ ଧରଣର ପୃଷ୍ଠ-ନିୟମକୁ ଉପଯୋଗ କରାଯାଇ ତିଆରି ହେଉଥିବା ବାଇପ୍ଲେନ୍ କିନ୍ତୁ କେତେକ ହାଲୁକା ଧରଣର କାମରେ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଲାଗୁଛି ।

ଜେଟ୍ ପାୱାରପ୍ଲାଣ୍ଟ ବା ଇଞ୍ଜିନ ବାହାରିଗଲା ପରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ତିଆରିରେ ଗୋଟାଏ ବିପ୍ଳବାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଗଲା । ଉଡ଼ାଣ ନିୟମର ବିଭିନ୍ନ ଜଟିଳ ଦିଗକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହିସବୁ ଇଞ୍ଜିନକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଢଙ୍ଗରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଦେହରେ ଖଞ୍ଜାଯାଇଥାଏ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଏସବୁ ଇଞ୍ଜିନର ଏତେମାତ୍ରାରେ ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇଗଲାଣି ଯେ ଦୀର୍ଘ ତଥା ଭାରୀ ଉଡ଼ାଣ ନିମନ୍ତେ ଆଉ ପୂର୍ବ ଭଳି ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଇଞ୍ଜିନ ଦରକାର ହେଉନାହିଁ ।

ଯେଉଁ ଦୁଇଜଣ ପ୍ରଥମେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ବାହାର କଲେ ବୋଲି ସ୍ୱୀକୃତ ହୋଇଥା'ନ୍ତି, ସେମାନେ ହେଲେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ରାଇଟ୍ ଦୁଇଭାଇ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରାଇଟ୍ ବ୍ରଦର୍ସ, ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ, ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ଯୁଦ୍ଧ, ଧାତୁ, ହେଲିକପ୍ଟର, ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପଡ଼ିଆ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍, ଏରୋନଟିକ୍‌ସର ଇତିହାସ, ନାଭିଗେସନ, ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପଡ଼ିଆ

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ତୃତୀୟ ଦଶକରେ ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଆସି କଟକ ସହରର 'କିଲ୍ଲା ପଡ଼ିଆ'ରେ ପ୍ରଥମେ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସହରରେ ଗୋଟାଏ 'ଗ୍ରହଣୀୟ' ଖେଳିଗଲା ଓ ହଜାର ହଜାର ଲୋକ ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସେଇଟି ଓହ୍ଲାଇ ଥିଲା ଗୋଟାଏ ଖୋଲା ପଡ଼ିଆରେ । ସେଇ ଛୋଟ ଉଡ଼ାଜାହାଜଟି ପକ୍ଷରେ ଘାସ ପଡ଼ିଆରେ ପଡ଼ିବା ଉଠିବାଟା ସେଭଳି ଗୋଟାଏ କିଛି କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ କଥା ନଥିଲା ।

ତାହାପରେ କିନ୍ତୁ ବହୁକାଳ ଗ୍ରଲିଯାଇଛି । ଆଜିକାଲିର ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଏବଂ ଓଜନିଆ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଘାସ ପଡ଼ିଆ ଉପରେ ନିରାପଦରେ ଓହ୍ଲାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ୧୯୩୯ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମିତି ଚଳିଯାଉଥିଲା; ତାହାପରେ ଏହାପାଇଁ ଧାବନ ପଥ ବା ରନ୍‌ଓ୍ୱେ ତିଆରି କରାଗଲା । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର କଂକ୍ରିଟ୍ ବା ଝାଟମାକ୍‌ରେ ଏହି ରନ୍‌ଓ୍ୱେ ସବୁ ତିଆରି ହେଉଛି । ଏହା ସହିତ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପଡିଆ ବା ଏରୋଡ୍ରମରେ ନାନା ପ୍ରକାରର ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଖଞ୍ଜାଯାଉଛି । ସେଭଳି ନକଲେ ଚଳିଲା ନାହିଁ ।

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରର ସିକାଗୋ ସହର ନିକଟରେ ଥିବା ଓ'ହାରେ ହେଲା ପୃଥିବୀର ବ୍ୟସ୍ତତମ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପଡ଼ିଆ । ୧୯୯୬ ମସିହାରେ ଏଠାରୁ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଉଠିବା ଓ ଓହ୍ଲାଇବାର ସଂଖ୍ୟା ହେଲା ୯,୦୦,୦୦୦ ଥରରୁ ଅଧିକ । ଲଣ୍ଡନର ହିଥ୍ରୋ ଭଳି ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବିମାନଘାଟୀରେ ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଦିନକ ଭିତରେ ୧୧୦୦ରୁ ଅଧିକ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଓହ୍ଲାଉଛନ୍ତି ବା ଉପରକୁ ଉଠୁଛନ୍ତି । ବର୍ଷକୁ ୫ କୋଟି ୪୦ ଲକ୍ଷ ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ନେବା ଆଣିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସେଠାରେ କରାଯାଇଛି । ଏହା ସାଙ୍ଗକୁ ବହୁ ପରିମାଣରେ ମାଲ ସେଠାରେ ଉତାରି ଦିଆଯାଉଛି ଓ ଅନ୍ୟ ଜାଗାକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କେତେକ ଦେଶର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏରୋଡ୍ରମ ସବୁରେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ବିମାନ ଟ୍ରାଫିକ ମାତ୍ରା ଦେଖା ଦେଉଛି ।

ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଉନ୍ନତ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପଡ଼ିଆ ତିଆରି କରିବା କିଛି ସହଜ କଥା ନୁହେଁ । ସାଉଦୀ ଆରବର ରିୟାଦ୍‌ଠାରେ ୨୨୫ ବର୍ଗ-କିଲୋମିଟର ଅଞ୍ଚଳର ଯେଉଁ ବିରାଟ ବିମାନଘାଟୀ ଅଳ୍ପ କେତେବର୍ଷ ତଳେ ତିଆରି କରାଯାଇଛି ସେଥିରେ ବହୁ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଛି । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁ ଧାବନ ପଥ ତିଆରି ହେଉଥିଲା ତାହା ତୁଳନାରେ ଆଜିକାଲି ଆହୁରି ଦୀର୍ଘ ପଥ ତିଆରି କରାଯାଉଛି । କାରଣ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରରି ଇଞ୍ଜିନର ଜେଟ ବିମାନ ନିରାପଦରେ ଉଠିବା କିମ୍ବା ଅବତରଣ କରିବା ପାଇଁ ୧୪ ହଜାର ଫୁଟ ବା ୪୩୦୦ ମିଟର ଲମ୍ବର ଧାବନପଥ ଲୋଡ଼ା । ଜାପାନରେ ସମୁଦ୍ର ପୋତି ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପଡ଼ିଆ ତିଆରି କରାଗଲାଣି । ଏହିଭଳି ଷ୍ଟେସନରେ ଭଲ ରେଡାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନହେଲେ ବିପଦର ଆଶଙ୍କା ଅଛି । ଯାତ୍ରୀ ତଥା ମାଲପରିବହନ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ଯେଉଁସବୁ ସରକାରୀ ନିୟମ ରହିଛି ଓ ଶୁଳ୍କ ଇତ୍ୟାଦି ଆଦାୟ ହୁଏ, ସେଥିପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଆଧୁନିକ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପଡ଼ିଆ ଗୁଡ଼ିକରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥାଏ । ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପଡ଼ିଆର ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ବିମାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ସେଥିପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଶୁଳ୍କ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ସାମରିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ପଡ଼ିଆସବୁରେ ଭିନ୍ନ ଉପଯୋଗୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ଥାଏ ।

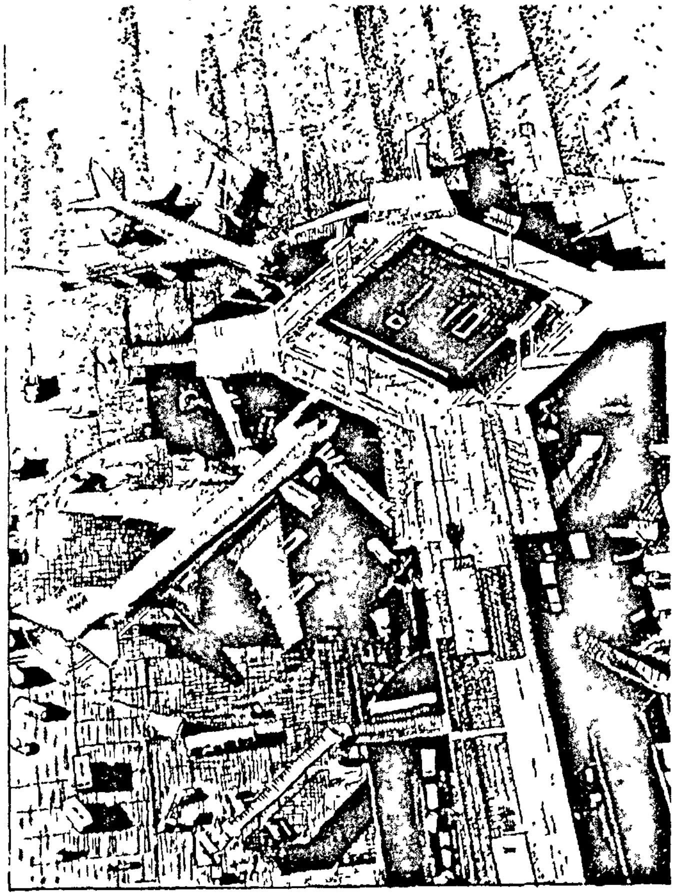

ଯାତ୍ରୀ, ମାଲ୍ ଓ ଡାକ ନେବାଆଣିବା କରିବା ଲାଗି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଧୁନିକ ଉଡାଜାହାଜ ପଡ଼ିଆ ବା ବିମାନଘାଟୀ ଗୁଡ଼ିକରେ କରାଯାଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ଧରଣର ବିମାନ ସବୁ କିଭଳି ନିରାପଦରେ ଅବତରଣ କରିପାରିବେ ଓ ପୁଣି ଉଠିପାରିବେ ସେଥିନିମନ୍ତେ ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏସବୁଥିରେ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଉଡ଼ାଜାହାଜ, ପରିବହନ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷

ଉଡ଼ାଜାହାଜବାହୀ ଜାହାଜ

ଯୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉଡ଼ାଜାହାଜବାହୀ ଜାହାଜ ସବୁ ତିଆରି ହୋଇଛି । ତାହା ଉପରେ ବୋମାବର୍ଷୀ ବିମାନ, ଲଢୁଆ ବିମାନ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଧରଣର ବିମାନ ରହିଥାଏ । ତାକୁ ଆଜିକାଲି 'ଭାସମାନ ଦୁର୍ଗ' ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ହଜାର ହଜାର ଅଶ୍ୱଶକ୍ତି ବା ହର୍ସପାଓ୍ୱାର ବିଶିଷ୍ଟ ପରମାଣୁ ଶକ୍ତି ଗ୍ରଳିତ ଇଞ୍ଜିନ ଏଥି ଭିତରୁ କେତେକରେ ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି । ବଡ଼ ବଡ଼ ଗୁଡ଼ିକର ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୩୩୫ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଉଡାଣ ଡେକ୍‌ର ଏରିଆ ବା ସାଇଜ ହେଲା ପ୍ରାୟ ୪.୫ ଏକର । ପଚିଶ ମହଲା କୋଠା ଉଚ୍ଚ ଓ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଓଜନର ଏହିସବୁ ଜାହାଜରେ ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ଲୋକ କାମ କରୁଛନ୍ତି ଓ ଶହେଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିମାନ ଚଢ଼ିଯାଇ ପାରୁଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଉଡାଜାହାଜ, ନୌସୈନ୍ୟ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ନିରାପତ୍ତା, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ରାଜନୀତି, ଟେକ୍‌ନୋଲୋଜି

▷▷

ଉତ୍‌କାମଣ୍ଡ

ଏହାକୁ ଉଟି ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ପରେ ଏହାକୁ କୁହାଯାଇଛି 'ଉଥଥଗାମଣ୍ଡଲମ୍' । ତାମିଲନାଡ଼ୁ ରାଜ୍ୟର ନୀଳଗିରି ଜିଲାରେ ନୀଳଗିରି ପାହାଡ଼ ତଳେ ଏହି ଗ୍ରୀଷ୍ମ ନିବାସଟି ରହିଛି । ଏହିପଟେ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଗିରିଶୃଙ୍ଗ ଥିବାରୁ ଏହା ଗ୍ରୀଷ୍ମନିବାସ ପାଇଁ ଅତି ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ହୋଇ ଉଠିଛି । ୧୮୨୧ ମସିହାରେ ଇଂରେଜମାନେ ଏହାକୁ ସରକାରୀ ଦପ୍ତରର ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳର ନିବାସ କରିଦେଲେ । ଭାରତ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ସେହିଭଳି ଭାବରେ ରହିଥିଲା । ଉଟିରେ ଗୃହା ପାଗ କରିବା କାରଖାନା ଓ କପଡ଼ା ତିଆରି କାରଖାନା ରହିଛି । ବହୁସଂଖ୍ୟକ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଏଠାକୁ ଆସିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ତାମିଲନାଡ଼ୁ, ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ଭାରତ

▷▷

ଉତ୍‌ପ୍ରେରଣ ଓ ଉତ୍‌ପ୍ରେରକ

ରାସାୟନିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର ମାତ୍ରା ପରିବର୍ତ୍ତନ ନିମନ୍ତେ ଏଥିରେ ଯୋଗ କରାଯାଉଥିବା ଅଣ-ଉତ୍ପନ୍ନ ଉପାଦାନ ଯୋଗୁଁ ସଂଘଟିତ ହେଉଥିବା କ୍ରିୟାକୁ ଉତ୍‌ପ୍ରେରଣ ବା କାଟାଲିସିସ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାଧାରଣତଃ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର ମାତ୍ରା ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଥି ନିମନ୍ତେ ଯୋଗ କରାଯାଉଥିବା ଉପାଦାନଟି ହେଲା ଉତ୍‌ପ୍ରେରକ ବା କାଟାଲିଷ୍ଟ ।

ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ତୃତୀୟ ଦଶକର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ସ୍ୱିଡେନର ଜଣେ ରସାୟନଶାସ୍ତ୍ରବିତ୍ ଆଧୁନିକ ଅର୍ଥରେ ଉତ୍‌ପ୍ରେରଣ କହିଲେ ଯାହା ବୁଝାଏ, ସେକଥା ପ୍ରଥମ କରି କହିଲେ । ଏହାର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ କିନ୍ତୁ ଏଭଳି ରାସାୟନିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଘଟୁଥିବା କଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇ ଆସିଛି । କିଣ୍ୱନ ପଦ୍ଧତିରେ ମଦକୁ ଆସିଟିକ ଏସିଡରେ ପରିଣତ କରିବା ତଥା ସ୍ନେହ ଓ କ୍ଷାରକରୁ ସାବୁନ ତିଆରି କରିବା ଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍‌ପ୍ରେରଣ ପଦ୍ଧତିର ପ୍ରୟୋଗ ପୃଥିବୀର କେତେକ ଅଂଶରେ ଅତି ପୁରାକାଳରୁ କରାହୋଇ ଆସୁଛି ।

ଅନେକ ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଉପାଦାନ ରାସାୟନିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର ବେଗର ମାତ୍ରାକୁ କମାଇ ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତି-ଉତ୍‌ପ୍ରେରଣ ହେଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଉତ୍‌ପ୍ରେରକ ଗୁଡ଼ିକ କିନ୍ତୁ ନିଜେ 'ନଷ୍ଟ' ନହୋଇ ମଧ୍ୟ ରାସାୟନିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର ମାତ୍ରା ବା ଗତିକୁ ବଢାଇ ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ଘନ ଉତ୍‌ପ୍ରେରକ ହେଲେ ଧାତୁ ତଥା ଧାତବ ଓ ଅର୍ଦ୍ଧ-ଧାତବୀୟ ଉପାଦାନରୁ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଅକ୍‌ସାଇଡ୍, ସଲ୍‌ଫାଇଡ୍ ଓ ହାଲାଇଡ୍ ଭଳି ଉପାଦାନ ସମୂହ । ତରଳ ଓ ଗ୍ୟାସୀୟ ଉତ୍‌ପ୍ରେରକ ଗୁଡ଼ିକୁ କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣତଃ ବିଶୁଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରକୃତିରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଜୈବିକ ଉପାଦାନ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ଉତ୍‌ପ୍ରେରକ । ଏଥିଭିତରୁ ପ୍ରାୟ ୧୦୦୦ଟିକୁ ଚିହ୍ନାଗଲାଣି ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଜୀବଦେହରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା କୌଣସି ନା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାସାୟନିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

ଉତ୍‌ପ୍ରେରିତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରଣାଳୀ ହେଲା ବହୁ ରାସାୟନିକ ଉଦ୍ୟୋଗର ମୂଳ ଆଧାର । ଉତ୍‌ପ୍ରେରକ ତିଆରି କରିବା ଶିଳ୍ପ ଆଜି ସେଥି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ମୁଖ୍ୟ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଅଣୁ, ପରମାଣୁ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ତୈଳ ବିଶୋଧନ, ଏନ୍‌ଜାଇମ୍, ଜୀବ ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଉତ୍‌ସର୍ଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉପଯୋଗ କରି ପ୍ରାଣୀ ହଜମ ନ ହୋଇଥିବା ଖାଦ୍ୟାଂଶ ଓ ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ନାଇଟ୍ରୋଜେନୀୟ ଉପଜାତ ବା ବାଇପ୍ରୋଡକ୍ଟ ସବୁକୁ ନିଜ ଶରୀର ବାହାରକୁ ବାହାର କରିଦେଇଥାଏ । ଶରୀରରେ ଜଳର ପରିମାଣକୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ମାତ୍ରାରେ ରଖିବା, ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଏସିଡ୍-କ୍ଷାରକ ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିବା ଓ ସେଥିରେ ଅସ୍‌ମୋଟିକ ବା ପରାସରଣୀ ଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଭଳି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ । ଅନ୍ୟସବୁ ଜୀବଙ୍କର ଶରୀରରେ ଥିବା ଏହି ଧରଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅପେକ୍ଷା ମନୁଷ୍ୟ ଉତ୍‌ସର୍ଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର କିନ୍ତୁ ଅଧିକ ବିଶେଷତ୍ୱ ରହିଛି ।

ମାନବ ଶରୀର ଭଳି ଗୋଟାଏ ଜଟିଳ ମେସିନ ଅନବରତ ଚାଲୁଥିବା ଫଳରେ ସେହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ କିଛି ପରିମାଣରେ 'ଅଳିଆ' ସୃଷ୍ଟି ହେବାରେ କିଛି ଅସ୍ୱାଭାବିକତା ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେହିସବୁ ଅଳିଆକୁ ଶରୀର ବାହାରକୁ କାଢ଼ିଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତି ଏହି ଉନ୍ନତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି । ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥକୁ ବିଯୋଜନ ବା ପୁନଃଚକ୍ରଣ କରିଦେବାର କ୍ଷମତା ଶରୀରର ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ବହୁ ପଦାର୍ଥ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶରୀର ସେଭଳି କରିପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେହି କ୍ଷତିକାରକ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକୁ କାଢ଼ି ନ ଦିଆଯାଇପାରିଲେ ଶରୀରରେ ବିଷକ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ ହୋଇଯାଆନ୍ତା । ଏହି କାଢ଼ିଦେବା କାମକୁ ସୁଗ୍ଗୁରୂପେ କରିବାପାଇଁ ଉତ୍‌ସର୍ଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଚାରୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଉତ୍‌ସର୍ଜନ ପଥ ବା ପ୍ରଣାଳୀ ଶରୀରରେ ଖଞ୍ଜିଦିଆଯାଇଛି ।

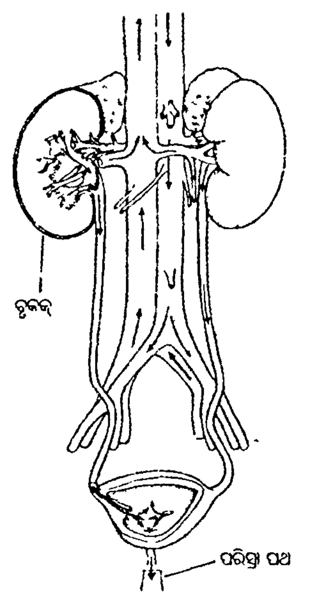

ମଣିଷର ବୃକକ୍‌ଜାୟ ଉତ୍‌ସର୍ଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଶରୀରକୁ ସୁସ୍ଥ ତଥା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ରଖିବାରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ।

ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଅଳିଆ ବା ଉତ୍‌ସର୍ଗ ହେଲା ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଓ ଜଳ । କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ ସହିତ ସ୍ନେହ ବା ଫ୍ୟାଟ୍‌ର ଦହନ ଓ ପ୍ରୋଟିନର ଭଞ୍ଜନ ଯୋଗୁଁ ସୃଷ୍ଟ ଇଉରିଆ, କ୍ଷୟ ହୋଇଯାଉଥିବା ରକ୍ତ କଣିକାରୁ ସୃଷ୍ଟ ପିତ୍ତ, ତନ୍ତୁ ଭଞ୍ଜନରୁ ଜାତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧାତବ ଲବଣ ତଥା ଅତ୍ୟଧିକ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଯୋଗୁଁ, ଏହି ଦୁଇଟି ପଦାର୍ଥର ଏଭଳି ବହୁଳତା ଶରୀରରେ ଦେଖାଦିଏ । ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ବା କାର୍ବନ ଡାଇଅକ୍‌ସାଇଡକୁ ଜଳୀୟବାଷ୍ପ ସହ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଦେଇ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟାରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଏ । ଜଳ, ଅନେକ ଧରଣର ଲବଣ ଓ କିଛି ପରିମାଣର ଇଉରିଆ ଝାଳ ହୋଇ ଚର୍ମ ବାଟେ ବାହାରି ଯାଇଥାଏ । ହଜମକ୍ରିୟାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିବା ପିତ୍ତ, ଲବଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପିଗ୍‌ମେଣ୍ଟ ବା ରଞ୍ଜକ ସମୂହର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ପୁଣିଥରେ ଶରୀରରେ ଭେଦି ଯାଇଥା'ନ୍ତି ଓ ବଳକା ଅନ୍ୟ ଅଂଶଟକ ଅବଶେଷରେ ମଳ ସହିତ ବାହାରି ଯାଇଥାଏ ।

ଶରୀରର ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍‌ସର୍ଜନ ଅଙ୍ଗ ହେଲା କିନ୍ତୁ ବୃକକ୍ ବା କିଡ୍‌ନୀ । ଉଦରର ପଛପଟେ ଥିବା ଏହି 'ଛଣାଯନ୍ତ୍ର' ହଳକ ଅନବରତ

ପରିସ୍ରା ବା ମୂତ୍ର ସୃଷ୍ଟିକରି ଚାଲିଛନ୍ତି । ବୃକକ୍-ଧମନୀ ଦେଇ ଅତି ଉଚ୍ଚଚାପରେ ରକ୍ତ ଆସି ବୃକକ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚୁଥାଏ ଓ ସେଠି ପରିଷ୍କାର ହେଲାପରେ ପୁଣି ରକ୍ତସ୍ରୋତକୁ ଫେରିଯାଏ । ରକ୍ତର ଏହି ପରିଷ୍କରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ଜାତ ଅଳିଆରୁ ମୂତ୍ର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଉଛି । ଇଉରିଆ, ନାନା ପ୍ରକାରର ଲବଣ ତଥା ଅନ୍ୟ କେତେକ ବିଲୟଶୀଳ ପଦାର୍ଥ ଓ ଜଳ—ଏହିସବୁ ଉପାଦାନର ଗୋଟାଏ ଦ୍ରବଣ ହେଲା ମୂତ୍ର ।

ଉତ୍ସର୍ଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଖାଦେଲେ ଶରୀର ଭିତରେ ବିପଦଜନକ ଅଳିଆ ପଦାର୍ଥ ଜମିଯାଇ ଅନେକ ସମୟରେ ନାନା ପ୍ରକାର ଗୁରୁତର ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାନବଶରୀର, ଜୀବବିଜ୍ଞାନ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍, ବୃକକ୍, ଯକୃତ, ଚର୍ମ, ରୋଗ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଡାଇଆଲିସିସ

▷ ▷

ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା

୧୮୬୬ ମସିହାରେ କଟକରୁ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବା ଗୋଟିଏ ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରର ନାମ ଥିଲା 'ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା' । ଓଡ଼ିଆ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷା—ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିବା ପାଇଁ ସେ ଯୁଗର 'ବିଦେଶୀ' ଶାସକମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ । ଲୋକଙ୍କର ଅଭାବ, ଅସୁବିଧା ସଂପର୍କରେ ସରକାରଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ଉପାୟ ନଥିଲା । ସେତିକିବେଳେ ୰ଗୌରୀଶଙ୍କର ରାୟ ଗୋଟିଏ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ପ୍ରକାଶ କଲେ ଓ ତାହାର ନାମ ରଖିଲେ 'ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା' । ସେ ହେଲେ ତାହାର ସଂପାଦକ ।

ସେ କାଗଜରେ ଯାହା ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିଲା, ତା'କୁ ସରକାରୀ ଲୋକେ ପଢୁଥିଲେ ଓ ବହୁକ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିକାର ହେଉଥିଲା । ୭୦ ବର୍ଷ କାଳ ଚାଲିଲା ପରେ ଏହାର ପ୍ରକାଶନ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଜଣେ ଯଦି 'ଦୀପିକା'ର ଗ୍ରାହକ ହୋଇଯାଉଥିଲେ, ତେବେ ତାଙ୍କର ସମ୍ମାନ ବଢ଼ିଯାଉଥିଲା; କାରଣ ସେ ଯୁଗରେ ଖବରକାଗଜ କହିଲେ ଏହାକୁହିଁ ବୁଝାଉଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ସମ୍ବାଦପତ୍ର, ଗୌରୀଶଙ୍କର ରାୟ

▷ ▷

ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ

୧୯୧୨ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାର କୌଣସି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ନଥିଲା ଓ କଲିକତା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଧୀନରେ ଓଡ଼ିଶାର ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକ ଥିଲେ । ତା'ପରେ ରହିଲେ ପାଟନା ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଧୀନରେ, କାରଣ ୧୯୧୨ମସିହାରେହିଁ ବିହାର-ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶର ଗଠନ ହେଲା । ୧୯୩୬ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ପହିଲା ଦିନ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେତେବେଳକୁ ଏହାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ନଥିଲା ।

୧୯୪୩ ମସିହାରେ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାପିତ ହେଲା । ଆରମ୍ଭ ବେଳେ ଏହାର ବଜେଟ ଥିଲା ମାତ୍ର ୧ ଲକ୍ଷ ୯ ହଜାର ଟଙ୍କା । ଭୁବନେଶ୍ୱର ଠାରେ ୪୦୦ ଏକର ଜମି ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ରହିଛି । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଡକ୍ଟର ପ୍ରାଣକୃଷ୍ଣ ପରିଜା ଥିଲେ ଏହାର ପ୍ରଥମ କୁଳପତି । ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଉତ୍କଳ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଧୀନରେ ମାତ୍ର ପାଞ୍ଚଟି କଲେଜ ଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ଶିକ୍ଷା, ପ୍ରାଣକୃଷ୍ଣ ପରିଜା

▷ ▷

ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ

ଆଜି ଆମେ ଯେଉଁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ଦେଖୁଛୁ, ତା'କୁ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀହିଁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଇଂରେଜମାନେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ସବା ଶେଷରେ ଦଖଲ କରି ଗଞ୍ଜାମ, କୋରାପୁଟ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଯୋଡ଼ିଦେଲେ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ପ୍ରେସିଡେନ୍‌ସି ସହିତ । ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ସହରଠାରୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ବହୁ ଦୂରରେ । ଏଣେ କଟକ, ପୁରୀ, ବାଲେଶ୍ୱର ଅଞ୍ଚଳକୁ ରଖିଦେଲେ ବଙ୍ଗ ପ୍ରେସିଡେନ୍‌ସି ସହିତ । ଏହି ପ୍ରେସିଡେନ୍‌ସିର ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ ଯାଇ ଏହିସବୁ ଜିଲା ରହିଲା । ସମ୍ବଲପୁର ମଧ୍ୟ ସେହିଭଳି ଦଶା ଭୋଗିଥିଲା । ସଦର ଦପ୍ତରରୁ ଦୂରରେ ଏସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ଥିବାରୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାଭାଷୀ ଇଲାକାର ଲୋକଙ୍କ କଥା ସରକାରଙ୍କ ପାଖିରେ ସବୁବେଳେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ପହଞ୍ଚୁ ନ ଥିଲା । ୧୮୦୩ରୁ ୧୯୦୩ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶହେବର୍ଷ କାଳ ଏହିଭଳି ଅସୁବିଧାରେ ରହିଲାପରେ ଓଡ଼ିଆମାନେ ଗୋଟିଏ କଥା କହିଲେ । ସେମାନେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କୁ ବୁଝାଇଲେ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା କହୁଛନ୍ତି; ସେହିସବୁ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗୋଟିଏ ଶାସନ ଅଧୀନରେ ରଖିଦିଆଯାଉ । ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ଏହି ଦିଗରେ ଅଗ୍ରଣୀ ଉଦ୍ୟମ ଚଳାଇଲା । ୧୯୦୩ ମସିହାରେ କଟକ ଠାରେ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ମହାରାଜା ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜଦେବଙ୍କ ସଭାପତିତ୍ୱରେ ଏହାର ପ୍ରଥମ ଅଧିବେଶନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏସବୁର ମୂଳରେ କିନ୍ତୁ ଥିଲେ ଉତ୍କଳ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ । ଏହି ସମ୍ମିଳନୀ ଯେଉଁ ଲୋକମତ ସୃଷ୍ଟି କଲା, ତା' ଫଳରେ ୧୯୩୬ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ପହିଲା ଦିନ ଓଡ଼ିଶା ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ହେଲା ।

ଓଡ଼ିଶାର ସାମଗ୍ରିକ ଜାତୀୟ ଜୀବନରେ ଏହି ସମ୍ମିଳନୀର ଅଭୂତପୂର୍ବ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । କେବଳ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସୃଷ୍ଟି ବ୍ୟତୀତ, ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ଓଡ଼ିଆ ସ୍ୱାଭିମାନର ସ୍ଥାୟୀ ଗୁଣାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟାଇଦେଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତ, ମଧୁସୂଦନ ଦାସ, ମାନ୍ଦ୍ରାଜ, ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ, ବିହାର, ପାରଳା ମହାରାଜା, ବିଚ୍ଛିନ୍ନାଞ୍ଚଳ

▷ ▷

'ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ'

ବଙ୍ଗଦେଶ ଓ ଭାରତର ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ମାସିକ ସାହିତ୍ୟ ପତ୍ରିକା ସବୁ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିଲା । ଓଡ଼ିଆରେ କିନ୍ତୁ ଏହି ଧରଣର ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରିବା ଓ ତା'କୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବା ଖୁବ୍ କଷ୍ଟକର କଥା ଥିଲା । ସେହି ଯୁଗରେ ୰ ବିଶ୍ୱନାଥ କର ୧୮୯୮ ମସିହାରେ ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ମାସିକ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରି ତାକୁ କିନ୍ତୁ ୩୬ ବର୍ଷ କାଳ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିପାରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାର ବହୁ ଲେଖକ, କବି, ସାହିତ୍ୟପ୍ରେମୀ ଏହି ପତ୍ରିକାରେ ନିଜର ଲେଖା ପ୍ରକାଶ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ । ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏଇଟି ହୋଇଯାଇଥିଲା ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ଗୋଟିଏ ତାଲିମ କ୍ଷେତ୍ର । ତାଙ୍କର ୧୯୩୪ ମସିହାରେ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲା । ତା'ପରେ ଏହାକୁ ଚଳାଇ ରଖିବା ପାଇଁ ମଝିରେ ମଝିରେ ଉଦ୍ୟମ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ୧୯୫୮ ମସିହାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ

▷ ▷

ଉତ୍କଳୀୟ ସମତଳ କ୍ଷେତ୍ର

ଓଡ଼ିଶାର ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ସମତଳ କ୍ଷେତ୍ର । ବଙ୍ଗୋପସାଗର କୂଳରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଏହା ପ୍ରାୟ ୪୧,୪୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଏରିଆ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ବ୍ୟାପୀ ରହିଛି । ଉତ୍କଳୀୟ ସମତଳ କ୍ଷେତ୍ରର ଦକ୍ଷିଣରେ ଅଛି ତାମିଲନାଡୁ ସମତଳ ଭୂମି, ଉତ୍ତରରେ ନିମ୍ନ ଗାଙ୍ଗେୟ ସମତଳ ଭୂମି ତଥା ପଶ୍ଚିମରେ ପୂର୍ବଘାଟ ପର୍ବତମାଳା । ଏହି ତଟୀୟ ନିମ୍ନଭୂମିଟି ମୁଖ୍ୟତଃ ମହାନଦୀ ଡେଲ୍‌ଟାର ମୃତ୍ତିକା ନିକ୍ଷେପ ଓ ସାମୁଦ୍ରିକ ଅବସାଦୀ ପଦାର୍ଥ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ । ସମୁଦ୍ରପତନ ଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୭୬ ମିଟର ଉଚ୍ଚତାରେ ଉତ୍କଳୀୟ ସମତଳ

କ୍ଷେତ୍ର ଯାଇ ପୂର୍ବଘାଟ ପର୍ବତମାଳାରେ ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇଯାଇଛି । ଓଡ଼ିଶାର ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଉପକୂଳ ବା ସାଗର ତୀର ପ୍ରାୟ ସିଧା । ଓଡ଼ିଶାର ଇତିହାସ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ମହତ୍ତ୍ୱ ତଥା ଗୁରୁତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ସମତଳ କ୍ଷେତ୍ର ଭିତରେ ଥିବା ଅବିଭକ୍ତ କଟକ ଓ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲାର ସମୁଦ୍ରକୂଳରେ ବେଳାଞ୍ଚଳି ଅରଣ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ମହାନଦୀ, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ, ବୈତରଣୀ ଓ ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା ନଦୀ ସମୂହର ମିଳିତ କ୍ରିୟା ଫଳରେ ଉତ୍ତର ଉତ୍କଳୀୟ ସମତଳ କ୍ଷେତ୍ର ଉର୍ବର ମୃତ୍ତିକା ଦ୍ୱାରା ସମୃଦ୍ଧ । ସମଗ୍ର ଅଞ୍ଚଳଟିରେ କୃଷ୍ଣ ଓ ଲୋହିତ ଉର୍ବର ମୃତ୍ତିକାସ୍ତର ଦେଖାଯାଉଥିବାରୁ ଧାନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ଫସଲ ହେବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଉଠିଛି । ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ୟ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ଅପେକ୍ଷା ଉତ୍କଳୀୟ ସମତଳ କ୍ଷେତ୍ର ସବୁଦିଗରୁ ଅଧିକ ବିକଶିତ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଓଡ଼ିଶା, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଭାରତୀୟ ପ୍ରାୟଦ୍ୱୀପ, ବଙ୍ଗୋପସାଗର, ଇତିହାସ, କୃଷି, ପୂର୍ବଘାଟ ପର୍ବତମାଳା

▷▷

ଉତ୍ତମାଶା ଅନ୍ତରୀପ

ଆରବ ଦେଶର ବଣିକମାନେ ଭାରତ ଓ ଏସିଆର ପୂର୍ବ ଅଂଶର କେତେକ ଦ୍ୱୀପରୁ ନାନାପ୍ରକାର ମସଲା ସ୍ଥଳପଥରେ ନେଇ ଇଉରୋପରେ ପହଞ୍ଚାଉଥିଲେ । ତେଣୁ ପର୍ତ୍ତୁଗାଲ ଓ ଆଉ କେତେକ ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶର ଲୋକେ ଖୋଜିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ପ୍ରକୃତରେ ଭାରତ କେଉଁଠି ଅଛି ଓ ସେଠାକୁ ଯିବା ପାଇଁ ସମୁଦ୍ର ବାଟ ଅଛି କି ନାହିଁ । ଭାରତକୁ ସମୁଦ୍ର ବାଟ ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ସେମାନେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ ଯାଇ ଆମେରିକା ମହାଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ଓ ଦେଖିଲେ ଯେ ଭୁଲ୍ ସ୍ଥାନରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛନ୍ତି । ତାହାପରେ ଚେଷ୍ଟା ଚାଲିଲା ନୂଆବାଟ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ।

ଉତ୍ତମାଶା ଅନ୍ତରୀପ

ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ପଶ୍ଚିମକୁ ଲାଗିଥିବା ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗରରେ ସେମାନେ ଦକ୍ଷିଣମୁହାଁ ହୋଇ ଆସି ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ସେଠାରୁ ଉତ୍ତରମୁହାଁ ହୋଇ ଆଫ୍ରିକାର କୂଳେ କୂଳେ ଗଲାପରେ ଭାରତରେ ପହଞ୍ଚିଯିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ପ୍ରକୃତ ବାଟ ପାଇଗଲେ । ସେଠି ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ଉପଦ୍ୱୀପର ଯେଉଁ ଶେଷ ଅଂଶ ଟେବ୍‌ଲ ଉପସାଗର ଓ ଫଲ୍‌ସ୍ ଉପସାଗରକୁ ବିଭାଜିତ କରୁଛି ସେହି ଅନ୍ତରୀପର ନାମ ରଖିଲେ 'ଉତ୍ତମାଶା ଅନ୍ତରୀପ'—ଅର୍ଥାତ୍ ସେହିଠାରେ ସେମାନଙ୍କ ଆଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା । ପ୍ରଥମେ ଏହାକୁ ଝଡ଼ ବତାସର ଅନ୍ତରୀପ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପର୍ତ୍ତୁଗାଲର ରାଜା କହିଲେ ଯେ ସେଭଳି ନ ରଖି ଏହାର ନାମ ରଖାଯାଉ ଉତ୍ତମାଶା ଅନ୍ତରୀପ ବୋଲି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆଫ୍ରିକା, ଆବିଷ୍କାର, ଭାରତ, ଭାରତ ମହାସାଗର

▷▷

ଉତ୍ତର ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ସନ୍ଧି ସଂଗଠନ

୧୯୪୯ ମସିହାରେ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିବା ଉତ୍ତର ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ସନ୍ଧିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ସଂଗଠନର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ସାଧାରଣତଃ ନାଟୋ **(NATO)** ଭାବରେ ଏହା ଖ୍ୟାତ । ଇଉରୋପରେ କମିଉନିଷ୍ଟ ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍‌ର ସାମରିକ ଉପସ୍ଥିତିକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା ଥିଲା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବେଳେ ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ସେଥିପାଇଁ ଏହି ସଂଗଠନର ଯେ କୌଣସି ସଭ୍ୟଦେଶ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ହେଲେ ଅନ୍ୟସବୁ ସଭ୍ୟଦେଶ ତାକୁ ସାମରିକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦିଗରୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ବୋଲି ନୀତି ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା । ନାଟୋର ସାମରିକ କମିଟୀ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କଥା ବୁଝିଥାଏ ।

ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍‌ର ବିଲୋପ ପରେ କିନ୍ତୁ ଏହାର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟର ଗୁଣାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ଫଳରେ ଯେଉଁ ରୁଷ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୂର୍ବ ଇଉରୋପୀୟ ରାଜ୍ୟକୁ ଶତ୍ରୁ ଭାବରେ ବିଗ୍ରହି ନାଟୋ କାମ କରୁଥିଲା, ୧୯୯୭ ମସିହା ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ଶେଷ ବେଳକୁ ସେ ସବୁ ଦେଶ ଭିତରୁ କେତେକ ଏହି ସଂଗଠନ ସହ ସଭ୍ୟ ଭାବେ ସଂପୃକ୍ତ ହୋଇଗଲେଣି ।

ନିକଟରେ ରୁଷ ଘୋଷଣା କରିଛି ଯେ 'ନାଟୋ' ଚୁକ୍ତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଏହା ଆଉ ପରମାଣୁ କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର ସଜାଇ ରଖିବ ନାହିଁ ଓ ସେଭଳି ରଖାଯାଇଥିବା ଅନ୍ତର୍ମହାଦେଶୀୟ ଅସ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକରୁ ମଧ୍ୟ ୱାର୍‌ହେଡ୍ କାଢ଼ି ନିଆଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି । ତେଣୁ ଯେଉଁ ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ କାଳରେ ନାଟୋ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା, ଏହା ଫଳରେ ସେହି ଚିନ୍ତାଧାରାର ମୌଳିକ ଦିଗର ମଧ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଗଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍, ଇଉରୋପ, ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ, କମିଉନିଜମ୍, ୱାର୍ସା ଚୁକ୍ତି

▷▷

ଉତ୍ତର ଆମେରିକା

ପୃଥିବୀର ତୃତୀୟ ବୃହତ୍ତମ ମହାଦେଶ । ଉତ୍ତରରେ ଥିବା ଆର୍କଟିକ୍ ବୃତ୍ତଠାରୁ, କର୍କଟ ରେଖା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ— ୮୦୦୦ କିଲୋମିଟର ଧରି ଏହା ବ୍ୟାପି ରହିଛି । ଫଳରେ ଭୂଗୋଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉତ୍ତରମେରୁ ଓ ବିଷୁବ ରେଖା—ଏ ଉଭୟ ନିକଟରୁ ଉତ୍ତର ଆମେରିକାର ସୀମା ମାତ୍ର ୮୦୦ କିଲୋମିଟର ଦୂରତାରେ ରହିଛି ।

ପାଞ୍ଚଶହ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳର ନାମ ମଧ୍ୟ ସେ ଯୁଗର ସଭ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶୁଣାଯାଇ ନଥିଲା । ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳ ଅଛି ବୋଲି ମଧ୍ୟ କାହାରି ବିଶ୍ୱାସ ନଥିଲା । ପୃଥିବୀ କହିଲେ ଏସିଆ, ଇଉରୋପ ଓ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶକୁହିଁ ବୁଝାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପରିସ୍ଥିତି ବଦଳିଯାଇ ଆଜି ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆମେରିକା ଭଳି ଗୋଟିଏ ମହାଦେଶ ଉପରେ ପଡ଼ିଛି । ଗ୍ଲୋବ୍‌କୁ ଦେଖିଲେ ଜଣାଯିବ ଯେ ଏହାର ଗୋଟିଏ ଅଧରେ ଉତ୍ତରରୁ ଦକ୍ଷିଣକୁ ଲମ୍ବିଥିବା ଗୋଟାଏ ବିରାଟ ଅଞ୍ଚଳ ରହିଛି । ତାକୁହିଁ ନୂତନ ପୃଥିବୀ, ପଶ୍ଚିମ ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ ବା ଆମେରିକା ନାମ ଦିଆଯାଇଛି । ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ସୁବିଧା ହେବ ବୋଲି ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଦୁଇ ମହାଦେଶ— ଉତ୍ତର ଆମେରିକା ଓ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଉତ୍ତର ଆମେରିକାରେ ରହିଛି ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, କାନାଡ଼ା ଓ ତଳ ଅଂଶକୁ ମେକ୍‌ସିକୋ ଏବଂ ଆଉ କେତୋଟି ଛୋଟ ଛୋଟ ଦେଶ ।

ଏବେ ସମସ୍ତେ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛନ୍ତି ଯେ ଉତ୍ତର ଆମେରିକାଟି ହେଉଛି ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ "ସମୃଦ୍ଧ" ଅଞ୍ଚଳ । ସେଠା ଲୋକେ ଖୁବ୍ ଧନୀ । ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ସେମାନଙ୍କର 'ଖାଇବା ପିନ୍ଧିବା'ର ଅଭାବ ନାହିଁ । ଲୋକେ ଯଥେଷ୍ଟ ରୋଜଗାର କରୁଛନ୍ତି । ଇଂଲଣ୍ଡ, ଜର୍ମାନୀ ଓ ଫ୍ରାନ୍‌ସ ପ୍ରଭୃତି ଥିବା ପଶ୍ଚିମ ଇଉରୋପ ଦେଶର ଲୋକଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଆମେରିକା ମହାଦେଶ ଲୋକଙ୍କ ସାମଗ୍ରିକ ଆୟ ଢେର୍ ବେଶୀ । ଆମ ଏସିଆର ଲୋକେ ଯେତିକି ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି ତାହା ତୁଳନାରେ ଆମେରିକା ଲୋକେ ପ୍ରାୟ କେତେ ଗୁଣରୁ ଅଧିକ

ଉତ୍ତର ଆମେରିକା ମହାଦେଶର ଦେଶ

ସାରବାନ୍ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଛନ୍ତି ।

କଳକାରଖାନା ଇତ୍ୟାଦି ବସାଇବାରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଶିଳ୍ପ-ଉଦ୍ୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମନୁଷ୍ୟ ଉନ୍ନତି କରିଯାଉଛି ଯଦି ତାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ମୁତାବକ ଶକ୍ତି ବା ଉର୍ଜା ମିଳିଯାଉଛି । କୋଇଲା, ପେଟ୍ରୋଲ, ଗ୍ୟାସ୍ ସାଙ୍ଗକୁ ପରମାଣୁ-ଉର୍ଜା କୌଶଳ ଏହି ଶକ୍ତି ସାଧାରଣତଃ ଯୋଗାଇ ଦିଏ । କେଉଁ ଦେଶ କେତେ ଧନୀ ତାହାର ହିସାବ କରାଯାଏ ସେ ଦେଶର ଲୋକେ କେତେ ପରିମାଣରେ ଶକ୍ତି ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଛନ୍ତି ତାକୁହିଁ ଦେଖି । ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ହାରାହାରି ମୁଣ୍ଡପିଛା ଯେତିକି ଶକ୍ତି ବା ଉର୍ଜା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୁଏ କେବଳ ଉତ୍ତର ଆମେରିକାରେ ତାହାର ଛଅଗୁଣ ହୋଇଥାଏ ।

ଉତ୍ତର ଆମେରିକାର ଏରିଆ ବା କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ହେଉଛି ପ୍ରାୟ ୯୩,୫୫,୦୦୦ ବର୍ଗମାଇଲ ବା ୨,୪୨,୩୦,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର । ପୃଥିବୀରେ ଯେତେ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ତାହାର ମାତ୍ର ଶତକଡ଼ା ୧୦ ଜଣ ଏହି ମହାଦେଶରେ ରୁହନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସବୁ ଦେଶର କଳକାରଖାନାରୁ ଯେତିକି ପଦାର୍ଥ ତିଆରି କରାଯାଏ କେବଳ ଆମେରିକାରେ ତାହାର ତିନିଭାଗରୁ ଭାଗେ ହୋଇଥାଏ । କୃଷିରେ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଆଗୁଆ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ହେଲା ଉତ୍ତର ଆମେରିକା ।

ଉତ୍ତର ଆମେରିକାର ଅଧିବାସୀ ମାନଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଜାତି, ପ୍ରଜାତି, ଗୋଷ୍ଠୀ ତଥା ଉପଜାତିରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇଥାଏ । ସେମାନଙ୍କର ସଂସ୍କୃତି ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନ । ଇଂରାଜୀ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକଙ୍କ ମାତୃଭାଷା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଭାଷାର ପୃଥିବୀର ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରଚଳନ ଅଛି । ଇଉରୋପୀୟ ମାନେ ଆସି ବସତି ସ୍ଥାପନ କରିବା ବେଳେ କ୍ରି, ଆପାଚି, ନାଭାଜୋ ଏବଂ ଆଜ୍‌ଟେକ୍ ଜାତିର ମୂଳ ଆମେରିକା ଲୋକ 'ବହୁ' ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିଲେ; କିନ୍ତୁ କାଳକ୍ରମେ ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କମିଗଲାଣି । ଉତ୍ତର ଆମେରିକାକୁ ସ୍ପେନ୍, ଫ୍ରାନ୍ସ୍ ଓ ଇଂଲଣ୍ଡର ଲୋକେ ପ୍ରଥମେ ଯଥେଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାରେ ଆସିଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ଏ ମହାଦେଶର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ସ୍ପେନୀୟ ଓ ଫରାସୀ ଭାଷା କୁହାଯାଇଥାଏ । ପରେ ଇଟାଲୀ, ଗ୍ରୀସ୍, ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ, ରୁଷ, ଜର୍ମାନୀ ଓ ଚୀନରୁ ଲୋକ ଆସିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ଏଠି ଯେଉଁ କଳା ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରାୟ ଆଫ୍ରିକୀୟ ବଂଶୋଦ୍ଭବ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଉତ୍ତର ଆମେରିକାରେ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି ।

ଇଉରୋପର ଲୋକେ ଯେତେବେଳେ ଏ ମହାଦେଶରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ, ସେଠି ଦେଖିଲେ ଯେ ଚାରିଆଡ଼େ ଉର୍ବର ମାଟି ଓ ଜଙ୍ଗଲ ଭରି ରହିଛି । ମାଟି ତଳେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଧାତୁ ଏବଂ ପେଟ୍ରୋଲ, କୋଇଲା ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ରହିଛି । ଜଳ ସଂପଦର ଅଭାବ ନାହିଁ । ଅଭାବ ଅଛି କେବଳ ଲୋକବଳର । ସମଗ୍ର ମହାଦେଶଟିରେ କାଁ ଭାଁ ଅଳ୍ପ କେତେକ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି । ଫଳରେ ଇଉରୋପରୁ ଯାଇଥିବା ଅଳ୍ପ କେତେକ ଲୋକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସବୁ କାମ କରିବା ସମ୍ଭବ ହେଲାନାହିଁ । ତେଣୁ ଆଫ୍ରିକାରୁ ସେମାନେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ନିଗ୍ରୋଙ୍କୁ ଜବରଦସ୍ତ ଧରିନେଇ ସେ ଦେଶରେ ଖଟାଇଲେ ଓ ଆମେରିକା ପାଲଟିଗଲା ଗୋଟିଏ ଧନୀ ଦେଶ ।

ଇଟାଲୀ ଦେଶର ଜଣେ ନାବିକ ଏବଂ ବଣିକଙ୍କର ନାମ ଆମେରିଗୋ । ସେ ଏହି ମହାଦେଶରେ ସେ ସମୟରେ ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇ ଥିବାରୁ ତାଙ୍କରି ନାଁ ଅନୁସାରେ ଏହାକୁ 'ଆମେରିକା' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଉତ୍ତର ଆମେରିକାରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ବୋଲି ଯେଉଁ ଦେଶ ଅଛି ତାହା ସବୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ଧନୀ ଦେଶ । ସେଠା ଲୋକଙ୍କ ହାତରେ ଅତି ଆଧୁନିକ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ରହିଛି । କଥାରେ କୁହାଯାଏ ଯେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ ଗୋଟାଏ କିଛି ନୂଆ କଥା ଘଟିଲେ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ତା'ର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼େ । ଉତ୍ତର ଆମେରିକାର ମୂଳ ଦୁଇ ଦେଶ ଅତିମାତ୍ରାରେ ବିକଶିତ । ଗଣତନ୍ତ୍ର ଏସବୁ ଦେଶରେ ଏଭଳି ଚେର ମାଡ଼ିଯାଇଛି ଯେ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ସେ କଥାର ଆଲୋଚନା କରିଥାନ୍ତି । ବିଜ୍ଞାନ, କଳା, ସଂସ୍କୃତି ଓ ମାନବଜ୍ଞାନର ଅନ୍ୟ ସବୁ ବିଭାଗର ଉନ୍ନତି ଉତ୍ତର ଆମେରିକାରେ ହୋଇଛି । ପ୍ରଶାନ୍ତ ଓ ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗର ଏହି ମହାଦେଶଟିକୁ ଘେରି ରହିଛନ୍ତି । ଅତି ଉତ୍ତରରେ ଥିବା ଆର୍କଟିକ୍ ମହାସାଗରଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ପାନାମାର ସରୁ ସ୍ଥଳଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତର ଆମେରିକା ବ୍ୟାପି ରହିଛି ।

ଉତ୍ତର ଆମେରିକାକୁ ପ୍ରକୃତରେ କିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ ସେ ବିଷୟରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କର ମତ ସମାନ ନୁହେଁ । ଯଦିଓ ସ୍ପେନୀୟ କଲମ୍ବସ୍‌ଙ୍କୁ ଏଥିପାଇଁ ସାଧାରଣ ଭାବେ ସ୍ୱୀକାର

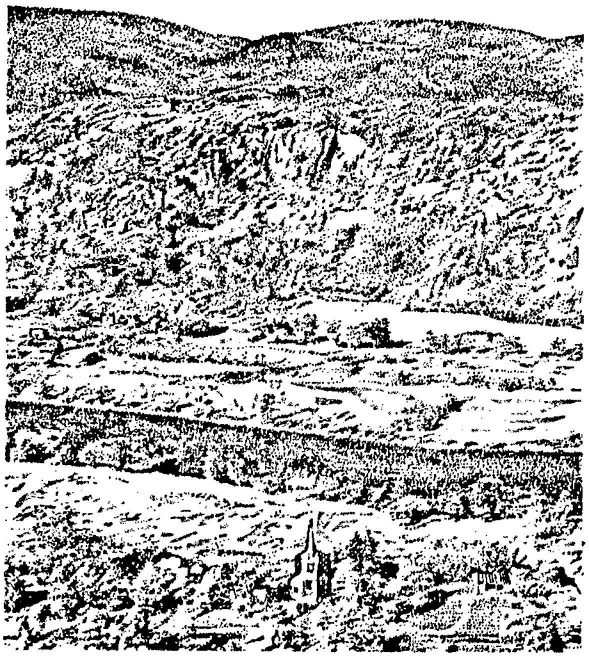

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର କନେକ୍ଟିକଟ ନଦୀର ଅବବାହିକା ।

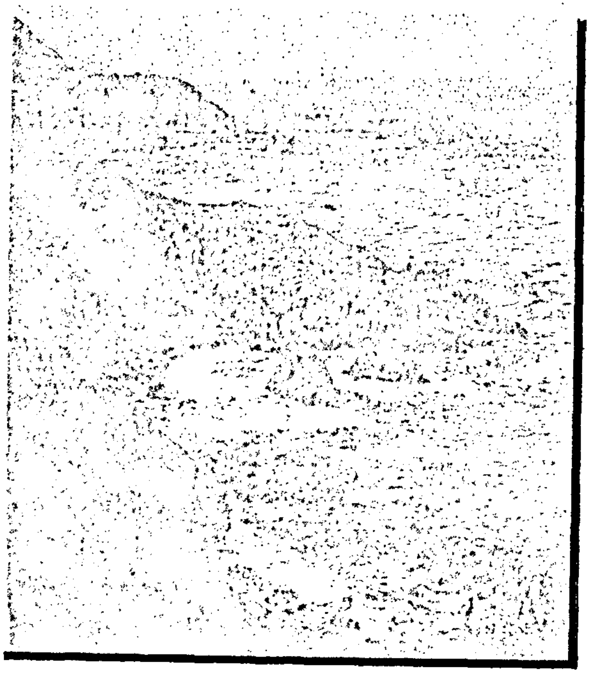

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରର ପଶ୍ଚିମ ପଟେ ଥିବା ଅସମ ଉପକୂଳର ଦୃଶ୍ୟ ।

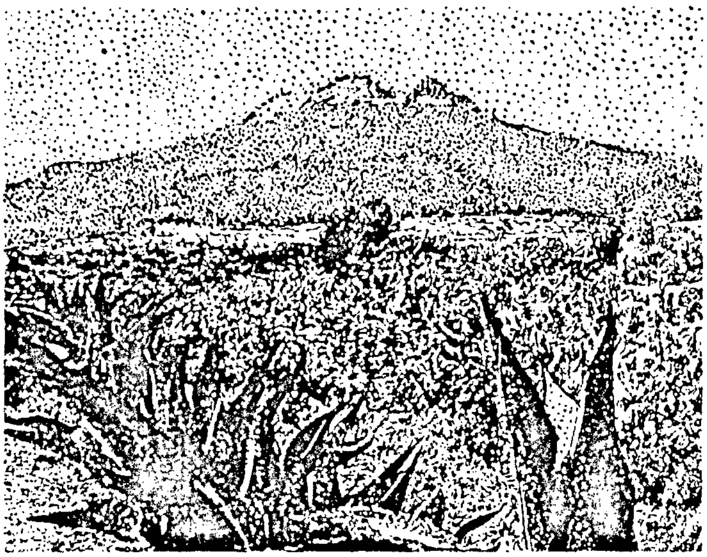

ମେକ୍ସିକୋ ସିଟୀ ସହରର ପୂର୍ବରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ମୃତ ଆଗ୍ନେୟଗିରିର ପାଦଦେଶରେ ବଢ଼ି ଉଠିଥିବା ସବୁଜିମା ।

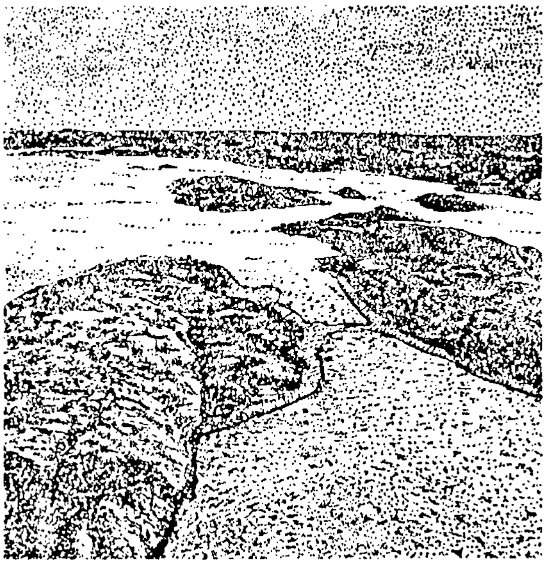

କାନାଡ଼ାର ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମାଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ବରଫାବୃତ ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୋର ।

କରାଯାଇଥାଏ; ଅନ୍ୟ କେତେକଙ୍କ ମତରେ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ଆଉ କେହି ଇଉରୋପୀୟ ଆସି ହୁଏତ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇଥିଲେ—କିନ୍ତୁ ସେଭଳି ପହଞ୍ଚିବାର ଐତିହାସିକ ପ୍ରମାଣ ଆଜି ମିଳୁନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୃଥିବୀ, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ, ଉପନିବେଶବାଦ, ରେଡ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ, ଅର୍ଥନୀତି, ଟେକନୋଲଜି, ଯୁଦ୍ଧ, ବର୍ଣ୍ଣବୈଷମ୍ୟ, ଦାସପ୍ରଥା, ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ, ଗଣତନ୍ତ୍ର, ସ୍ୱାଧୀନତା, ନିରାପତ୍ତା, ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା, ଆବିଷ୍କାର, ଆମେରିକା, କଲମ୍ବସ, ବିଜ୍ଞାନ, ଟେକ୍ନୋଲଜି

▷ ▷

ଉତ୍ତର ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ

ଯେଉଁ ଯୁଗରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜର ଗତି ଖୁବ୍ ବେଶୀ ହୋଇ ନ ଥିଲା, ସେ ଯୁଗରେ ପୃଥିବୀଟା ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଥିଲା । କାଳକ୍ରମେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପୃଥିବୀଟିକୁ 'ଛୋଟ' କରିଦେଲା । ତେଣୁ ପୂର୍ବେ ପୃଥିବୀଟିକୁ ଉତ୍ତର ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ, ଦକ୍ଷିଣ ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ, ପୂର୍ବ, ପଶ୍ଚିମ ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ଯାହା କୁହାଯାଉଥିଲା । ଏବେ କିନ୍ତୁ ଆଉ ସେଭଳି ଅର୍ଥରେ କୁହାଯାଉନାହିଁ । ଏବେ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀଟାକୁ ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଧରିନିଆଯାଉଛି । କେବଳ ଗୋଟାଏ ଧାରଣା ପାଇଁ କେଉଁ ଦଶଟି ଦେଶ ଆୟତନ ବା କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବଡ଼, ତାହା ଜାଣିଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ବୋଲି ଧରିନିଆଯାଉଛି ।

ରୁଷ, କାନାଡ଼ା, ଚୀନ, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ବ୍ରାଜିଲ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ, ଭାରତ, ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନା, କାଜାକସ୍ଥାନ ଏବଂ ସୁଦାନ ହେଲେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଦେଶ । ଉପରୁ ତଳକୁ ହିସାବ କରିଗଲେ, ଏହି ଦଶଟି ଭିତରୁ ଭାରତର ସ୍ଥାନ ହେଉଛି ସାତ । ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଗ୍ଚର କଲେ ଯେଉଁ ଦଶଟି ଦେଶ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ—ଚୀନ, ଭାରତ, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ, ବ୍ରାଜିଲ, ରୁଷ, ପାକିସ୍ତାନ, ଜାପାନ, ବାଙ୍ଗଲାଦେଶ ଓ ନାଇଜିରିଆ । ପ୍ରତି ଦେଶର ଲୋକସଂଖ୍ୟା କେବେ କେବେ ବଢୁଛି ବା କମୁଛି । କିନ୍ତୁ ଏଇ-ହେଲା ମୋଟ ହିସାବ । ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ ବିଷୁବରେଖା ଉପରକୁ ଯେଉଁ ଅଂଶ ରହିଲା ତା'କୁ ଉତ୍ତର ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ ଓ ତଳକୁ ଯେଉଁ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ ରହିଲେ ତା'କୁ ଦକ୍ଷିଣ ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ଭୂଗୋଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପୂର୍ବ ଓ ପଶ୍ଚିମ ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ ଭଳି କଥାର ମଧ୍ୟ ବେଳେବେଳେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ଆସୁଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୃଥିବୀ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ଅର୍ଥନୀତି, ଭୂଗୋଳ, ଜଳବାୟୁ, ବିଷୁବ ରେଖା, ଦକ୍ଷିଣ ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ

▷ ▷

ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମ ସୀମାନ୍ତ ପ୍ରଦେଶ

୧୯୪୭ ମସିହାରେ ଭାରତ ଭାଗ ଭାଗ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ସୀମାନ୍ତ ପ୍ରଦେଶର ଗୁରୁତ୍ୱ ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳାର ଦକ୍ଷିଣକୁ ରହିଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ନିମନ୍ତେ ଅତିମାତ୍ରାରେ ଥିଲା । ଅତୀତରେ ପଶ୍ଚିମରୁ ଯେଉଁ ଆକ୍ରମଣକାରୀ ଦଳ ବାରମ୍ବାର ଭାରତ ଭିତରକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପଶି ଆସିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଏହି ପ୍ରଦେଶଟିର ପରିଚୟ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ପାଇଯାଇଥିଲେ । ଏବେ ଏହା ପାକିସ୍ତାନର ଉତ୍ତର ଅଂଶର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦେଶ ଭାବରେ ରହିଛି । ଭାରତର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମବେଳେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ବୀର ପଠାଣମାନେ ସୀମାନ୍ତ ଗାନ୍ଧୀ ଖାଁ ଅବଦୁଲ୍ ଗଫର ଖାଁଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଅହିଂସ ଲଢ଼ାଇ କରି ଇତିହାସ ସୃଷ୍ଟି କରିଯାଇଛନ୍ତି । ପ୍ରାଚୀନ କାଳର ଗାନ୍ଧାର ଦେଶହିଁ ଥିଲା ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମ ସୀମାନ୍ତ ପ୍ରଦେଶର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ହେଲା ୭୪,୫୨୧ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଓ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୧,୧୦,୬୧,୦୦୦ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତ, ପାକିସ୍ତାନ, ପାଖ୍ତୁନିସ୍ତାନ, ଅବଦୁଲ୍ ଗଫର ଖାଁ, ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, ମାନବ ସଭ୍ୟତା, କୁଶାଣ

▷ ▷

ଉତ୍ତର ପୁରାଣ

ଗୁଣଭଦ୍ରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ରଚନା । ସେ ଜିନସେନଙ୍କର ପଟ୍ଟଶିଷ୍ୟ ଥିଲେ । ଏହି ପୁରାଣଟିରେ ୯,୫୦୦ଟି ଶ୍ଳୋକ ରହିଛି । ନବମ ଶତାବ୍ଦୀର ଅନ୍ତିମ ଭାଗରେ ଏହାକୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଜଣା ପଡ଼ିଛି । କାବ୍ୟକଳା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉତ୍ତର ପୁରାଣର ମହତ୍ତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ବୋଲି ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ ମତ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୁରାଣ, କାବ୍ୟକଳା

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶଟି ହେଲା ଭାରତର ଗୋଟିଏ ଅତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟ । ସବୁ ରାଜ୍ୟ ତୁଳନାରେ ଏହାର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବେଶୀ । ସମଗ୍ର ଭାରତରେ ଯେତେ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି, ତାର ହାରାହାରି ଶତକଡ଼ା ୧୬ ଭାଗ ଏହି ରାଜ୍ୟରେ ଥାଆନ୍ତି । ଆଉ କୌଣସି କାରଣରୁ ନ ହେଉ ପଛକେ, ଏହାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଓ ଜନସଂଖ୍ୟା ଯୋଗୁଁହିଁ ଭାରତ ମାନଚିତ୍ରରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ରହିଛି ବୋଲି ଧରାଯାଇଥାଏ । ଏଇଟି ଭାରତକୁ ଗଙ୍ଗାନଦୀର ଦାନ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳାର ପାଦଦେଶର ଗୋଟିଏ ଅଂଶରେ ଥିବାରୁ ହିମାଳୟରୁ ବାହାରିଥିବା ଗଙ୍ଗାନଦୀ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ମାଟିକୁ ସମତଳ ତଥା ଉର୍ବର କରିଦେଇଛି । ଏହା ସହିତ ଯମୁନା, ରାମଗଙ୍ଗା, ଗୋମତୀ ଏବଂ ଘାଘରା ପ୍ରଭୃତି ନଦୀ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶକୁ ବହୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭାରତର ଶସ୍ୟଭଣ୍ଡାର କରିଦେଇଛନ୍ତି ।

ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷର ଇତିହାସ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାରତୀୟକୁ କିଛି ନା କିଛି ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇଥାଏ । ଭରଦ୍ୱାଜ, ଯାଜ୍ଞବଲ୍କ, ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଏବଂ ବାଲ୍ମୀକି ପ୍ରଭୃତି ଋଷିମାନେ ଏହି ରାଜ୍ୟରେ ଥିଲେ ବୋଲି ପୌରାଣିକ ବର୍ଣ୍ଣନାରୁ ଜଣାଯାଏ । ସେହି ଅନୁସାରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶହିଁ ରାମ ଏବଂ କୃଷ୍ଣଙ୍କର ଜନ୍ମସ୍ଥଳୀ । ବୁଦ୍ଧ ଏହି ପ୍ରଦେଶରେ, ସାରନାଥଠାରେ ପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କ ଧର୍ମବାଣୀ ଶୁଣାଇଥିଲେ । ଦିନେ ଏହାକୁ 'ମଧ୍ୟ ଦେଶ' ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ରାମାନନ୍ଦ, କବୀର, ତୁଳସୀ ଦାସଙ୍କ ଭଳି ସନ୍ଥମାନଙ୍କ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଯାଏ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ମାନଚିତ୍ର ଉପରେ ଆଖି ପକାଇଲେ ।

ଏହି ପ୍ରଦେଶରେହିଁ ୧୮୫୭ ମସିହାରେ ସିପାହୀମାନେ ଏକଜୁଟ୍ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଓ ବିଦେଶୀ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତରବାରୀ ଉଠାଇ ପ୍ରଥମ ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନର ଶୁଭ ଦେଇଥିଲେ । ସେଭଳି କରିଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ହଜାର ହଜାର ସିପାହୀଙ୍କୁ ଇଂରେଜ ସୈନ୍ୟମାନେ ହତ୍ୟାକରି ଦେଶପ୍ରେମୀଙ୍କ ରକ୍ତର ସୁଅ ଛୁଟାଇଥିଲେ । ପରେ ଗାନ୍ଧୀ ଯୁଗରେ ଯେତେବେଳେ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଚାଲିଲା, ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ହଜାର ହଜାର ଲୋକ ସେଥିରେ ଯୋଗଦେଇ ପ୍ରାଣବଳୀ ଦେଇଥିଲେ, ଜେଲଦଣ୍ଡ ଭୋଗିଥିଲେ ଓ ଆହୁରି କେତେ ପ୍ରକାରର ଅତ୍ୟାଚାର ସହିଥିଲେ ।

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ

ପ୍ରଦେଶଟିରେ କୋଡ଼ିଏରୁ ଅଧିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ରହିଛି ଏବଂ କଲେଜ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ହେଉଛି ୪୫୦ରୁ ଅଧିକ । ଉର୍ବର ମାଟିରେ ବହୁତ କିଛି ଫସଲ ହେଉଥିବାରୁ ସାଧାରଣ ଲୋକ ଭଲରେ ଚଳନ୍ତି । ତେଣୁ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକ ପାଠ ପଢ଼ିବା ଦିଗରେ ମନ ଦେଉ ନଥିଲେ । ସେଇଥିପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଭାରତର ସାକ୍ଷରଙ୍କ ହିସାବ ପ୍ରକାଶ ପାଏ, ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ନାମ ଅନେକ ତଳେ ଥାଏ । କ୍ରମେ କିନ୍ତୁ ଅବସ୍ଥା ବଦଳି ଯାଉଛି । ଲୋକେ ଶିକ୍ଷିତ ହେବା ଦିଗରେ ମନ ବଳାଇଲେଣି । ଗହମ, ମକା, ଆଖୁ, ସୋରିଷ, ହରଡ଼, ବହୁ ପରିମାଣରେ ହୁଏ । ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଚିନିକଳ ରହିଛି । ତା' ସାଙ୍ଗକୁ ଲୁଗାକଳ, ଖାଇବା ତେଲକଳ, କାଗଜକଳ ଇତ୍ୟାଦି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଲୋକଙ୍କୁ କାମ ଯୋଗାଉଛି ।

ପ୍ରଦେଶଟିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ପ୍ରାୟ ୧ ଲକ୍ଷ ୧୪ ହଜାର ବର୍ଗମାଇଲ ବା ୨,୯୪,୪୧୧ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର । ୧୯୯୧ ଜନଗଣନା ଅନୁସାରେ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୧୩,୯୧,୧୨, ୨୮୭ରୁ ଅଧିକ ଥିଲା । ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ରାଜଧାନୀ ହେଲା ଲକ୍ଷ୍ନୌ ଓ ଏହା ୬୪ଟି ଜିଲାରେ ବିଭକ୍ତ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତ, ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, କୃଷି, ମୋଗଲ ଶାସନ, ଭାରତର ପ୍ରଥମ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ, ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ ଓ ଅନ୍ୟ ବହୁ ବିଷୟ

ଉତ୍ତର ଭାରତୀୟ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ଶୈଳୀ

ସମଗ୍ର ଉତ୍ତର ଭାରତ ଓ ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟର କେତେକ ଅଂଶରେ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ଏହି ଶୈଳୀର ସ୍ଥାପତ୍ୟ କଳାର ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଧରଣର ମନ୍ଦିର ଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ମୁଖ୍ୟ ସାମୁହିକ ଲକ୍ଷଣ ହେଲା ଏଗୁଡ଼ିକର 'ଶିଖର' ବା ନାଗରା । ଶିଳ୍ପଶାସ୍ତ୍ରରେ ନାଗରା ନିର୍ମାଣ ଶୈଳୀର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତର ଭାରତୀୟ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ଶୈଳୀ ଏହାଦ୍ୱାରା କେତେମାତ୍ରାରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଛି ତାହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ଉତ୍ତର ଭାରତୀୟ ପଦ୍ଧତିରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ମନ୍ଦିର ସବୁରେ ବର୍ଗାକୃତି ଦେବସ୍ଥାନ ହେଲା ଗର୍ଭଗୃହ । ଗର୍ଭଗୃହ ପୂର୍ବରୁ ମଣ୍ଡପ ଓ ଅନ୍ତରାଳ ରହିଥାଏ । ଶିବ ମନ୍ଦିରରେ ବୃଷଭ ମୂର୍ତ୍ତି ରହିଥିବା ସ୍ଥଳେ ବିଷ୍ଣୁ ମନ୍ଦିର ଗୁଡ଼ିକରେ ଧ୍ୱଜସ୍ତମ୍ଭ ସବୁ ସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥାଏ । ମନ୍ଦିରର

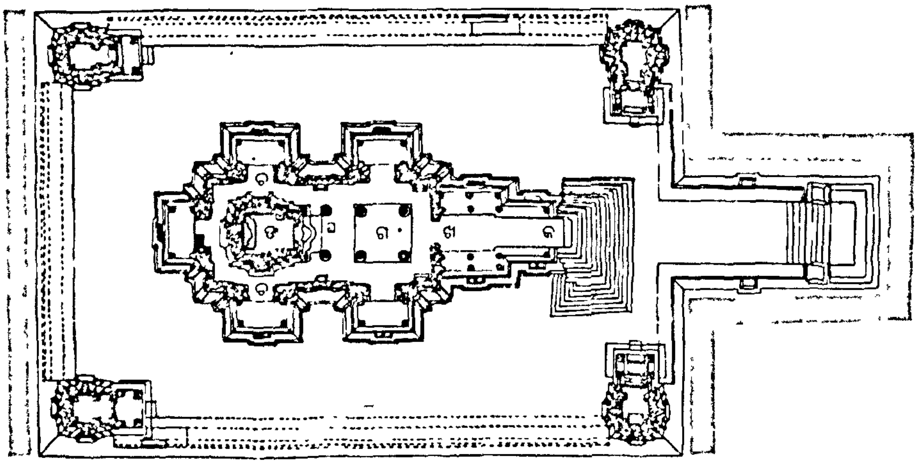

ଖଜୁରାହୋର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମନ୍ଦିରର ନକ୍‌ସା । କ-ଅର୍ଦ୍ଧମଣ୍ଡପ, ଖ-ମଣ୍ଡପ, ଗ-ମହାମଣ୍ଡପ, ଘ-ଅନ୍ତରାଳ, ଙ-ଗର୍ଭଗୃହ ଓ ଚ-ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ ପଥ । କେତାର ଗ୍ରଚିକଣରେ ଥିବା ସାନ ମନ୍ଦିର ଗ୍ରଚୋଟି ଗର୍ଭଗୃହ ତାଆରେ ନିର୍ମିତ ।

ପୃଷ୍ଠଦେଶରେ ନାନା ପ୍ରକାରର ସୂକ୍ଷ୍ମକାମ କରାଯାଇଥାଏ । ମନ୍ଦିର ଭିତର ଅଂଶରେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ବର୍ଣ୍ଣାଢ୍ୟ କାମ କରାଯାଇଥାଏ । ୬ଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଏହି ଶୈଳୀରେ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ୮ମ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଯାଇ ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ବିକଶିତ କଳାର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କଲା । ଓଡ଼ିଶା, ରାଜସ୍ଥାନ, ଗୁଜୁରାଟ ଓ ମଧ୍ୟ ଭାରତର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ନିର୍ମାଣ ଶୈଳୀ ସହିତ ଆଞ୍ଚଳିକ ଶୈଳୀର ମିଶ୍ରଣ ହୋଇଯାଇ କ୍ରମେ ନୂଆ ନୂଆ ପଦ୍ଧତି ସବୁର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶାର ମନ୍ଦିର ଗୁଡ଼ିକରେ ଏ ଧରଣର ନିର୍ମାଣ ଶୈଳୀର ଚମତ୍କାର ନିଦର୍ଶନ ସବୁ ରହିଛି । ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ୮ମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ନିର୍ମିତ ପରଶୁରାମେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିରର ଉଦାହରଣ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇପାରେ । ୧୦ମ ଶତାବ୍ଦୀ ପରଠାରୁ କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉତ୍କଳୀୟ ଶୈଳୀ ବିକଶିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ଉତ୍ତର ଭାରତୀୟ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କଳାରେ ଏହା ଫଳରେ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଦିଗନ୍ତ ଆସି ଯୋଡ଼ି ହୋଇଗଲା । ଲିଙ୍ଗରାଜ ମନ୍ଦିର ଓ କୋଣାର୍କ ମନ୍ଦିରର ନିର୍ମାଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକଶିତ ଉତ୍କଳୀୟ ଶୈଳୀରେ ହିଁ କରାଯାଇଛି । ଏହାପରେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାର କାରିଗରମାନେ, ଶିଳ୍ପୀମାନେ ନିଜସ୍ୱ ଶୈଳୀର ଚମତ୍କାର ଉପଯୋଗ କରିପାରିଛନ୍ତି । ମଧ୍ୟ-ଭାରତରେ କିନ୍ତୁ ଯେଉଁସବୁ ମନ୍ଦିର ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ତିଆରି ହେବାକୁ ଲାଗିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକରେ ଉତ୍କଳୀୟ ଶୈଳୀରେ କରାଯାଉଥିବା କାମ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ପରିମାଣର କାରୁକାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଖଜୁରାହୋ ହେଲା ଏହାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ନିଦର୍ଶନ । ଗୁଜୁରାଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉତ୍ତର ଭାରତୀୟ ଶୈଳୀରେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ମନ୍ଦିର ତୋଳାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେଥିଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶ ଭଗ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେହିଁ ରହିଛନ୍ତି । ୧୧ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏହି ପ୍ରଦେଶର ମୋଧେରାଠାରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ଦିରଟି କିନ୍ତୁ କଳାକୃତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅନୁପମ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ଶୈଳୀ, ସ୍ଥାପତ୍ୟ, ଭାରତ ଇତିହାସ, ଶିଳ୍ପଶାସ୍ତ୍ର, ଓଡ଼ିଶା ଇତିହାସ, ଉତ୍କଳୀୟ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କଳା

ଉତ୍ତର ମୀମାଂସା

ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀର ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ । କେତେକ ଏହାକୁ ବେଦାନ୍ତ ଦର୍ଶନ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହନ୍ତି । ମୀମାଂସା ଶବ୍ଦର ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ ଅର୍ଥ ହେଲା ଅନୁସନ୍ଧାନ ବା ଗମ୍ଭୀର ବିଚାର । ବେଦର ଅର୍ଥ, ପ୍ରୟୋଗ ଓ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧ ସଂପର୍କରେ ଭଲଭାବରେ ବୁଝାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତାରୁ ଉତ୍ତର ମୀମାଂସାର ସୃଷ୍ଟି । ଏହି ମୀମାଂସାର ସବୁଠାରୁ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଦାର୍ଶନିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ହେଲା— 'ଚେତନ ବ୍ରହ୍ମରୁ ହିଁ ଜଡ଼ଜଗତର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।' କାରଣ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଯେଭଳି ନିଜ ଶରୀରରୁ ସୂତା ବାହାର କରି ଜାଲ ତିଆରି କରେ, ସେହିପରି ବ୍ରହ୍ମ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଶକ୍ତି ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହି ଜଗତକୁ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି । ସେ ହିଁ ଜଗତକୁ ପାଳୁଛନ୍ତି ଓ ସଂହାର ମଧ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ମୀମାଂସାରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଯେ ମଣିଷ ନିଜର ସାଧନା ତଥା ଉପାସନା ବଳରେ କ୍ରମେ ବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ସହିତ ମିଳିତ ହୋଇଯାଇ ସଂସାର ଜଞ୍ଜାଳ ଓ ବାରମ୍ବାର ଜନ୍ମ-ମୃତ୍ୟୁ ଜନିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଦର୍ଶନ, ଜୀବନ, ବେଦ, ସନାତନ ଧର୍ମ

ଉତ୍ତର ମେରୁ

ପୃଥିବୀର ଅକ୍ଷର ଉତ୍ତରତମ ଅଂଶ ହେଲା ଉତ୍ତର ମେରୁ । ଗ୍ରୀନ୍‌ଲାଣ୍ଡର ପ୍ରାୟ ୭୨୫ କିଲୋମିଟର ଉତ୍ତରରେ ଆର୍କଟିକ୍ ମହାସାଗରରେ ଏହା ରହିଛି । ଏହି ଭୌଗୋଳିକ ଉତ୍ତର ମେରୁର ଅବସ୍ଥିତି କିନ୍ତୁ ଚୁମ୍ବକୀୟ ତଥା ଭୂ-ଚୁମ୍ବକୀୟ ଉତ୍ତର ମେରୁ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ।

ଉତ୍ତର ମେରୁ ଯେଉଁଠି ରହିଛି ସେଠି ସମୁଦ୍ରର ଗଭୀରତା ହେଲା ୪,୦୮୭ ମିଟର । ନିଦା ବା ଘନ ବରଫ ସ୍ତର ଦ୍ୱାରା ସେ ଅଞ୍ଚଳଟି ସବୁବେଳେ ଆଚ୍ଛାଦିତ ଥାଏ । ସେଠାରେ ବର୍ଷରେ ଛ'ମାସ ଧରି ଦିନ ଓ ଛ' ମାସ ଧରି ରାତି ହୁଏ । ଆମେରିକୀୟ ଆବିଷ୍କାରକ ରବର୍ଟ ପିଆରି ଓ ମାଥିଉ ହେନ୍‌ସେନ୍ ୧୯୦୯ ମସିହାରେ ସ୍ଥଳପଥରେ

ଆର୍କଟିକ୍ ମହାସାଗର ଭିତରେ ଗ୍ରୀନ୍‌ଲାଣ୍ଡ ଦ୍ୱୀପ ନିକଟରେ ଭୌଗୋଳିକ ଉତ୍ତର ମେରୁ ରହିଛି । (୦ ଚିହ୍ନିତ) ।

ଯାଇ ପ୍ରଥମେ ଉତ୍ତର ମେରୁରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ତା ପରେ ୧୯୨୬ ମସିହାରେ ବେଲୁନ ଓ ୧୯୨୯ ମସିହାରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଦ୍ୱାରା ଏହି ମେରୁକୁ ଜୟ କରାଗଲା । ୧୯୫୮ ମସିହାରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଗୋଟିଏ ପରମାଣୁ ଶକ୍ତିଚାଳିତ ବୁଡ଼ାଜାହାଜ 'ନଟାଇଲସ' ବରଫ ସ୍ତର ତଳେ ତଳେ ଯାଇ ଉତ୍ତର ମେରୁରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇଥିଲା ।

ପୃଥିବୀର ସୃଷ୍ଟିହେବା ପରଠାରୁ ଦୁଇଟି ଯାକ ଭୌଗୋଳିକ ମେରୁର ସ୍ଥାନ ସମୟକୁ ସମୟ କେତେଥର ବଦଳିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ତେଣୁ ଆଜି ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଉତ୍ତର ମେରୁ ରହିଛି, ସବୁଦିନେ ଯେ ତାହା ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଥିଲା, ସେ କଥା ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଭାବେ କୁହାଯାଇ ପାରୁନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୃଥିବୀ, ଚୁମ୍ବକତ୍ୱ, ଆର୍କଟିକ୍, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଜଳବାୟୁ, ପରିବେଶ, ଆବିଷ୍କାର, ଭୂଚୁମ୍ବକତ୍ୱ

ଉତ୍ତର ରାମ ଚରିତ

ମହାକବି ଭବଭୂତିଙ୍କ ରଚିତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସଂସ୍କୃତ ନାଟକ । ସାତୋଟି ଅଙ୍କରେ ଏଥିରେ ରାମଙ୍କ ଉତ୍ତର-ଜୀବନର କଥା ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି । ଜନାପବାଦ ଯୋଗୁଁ ଗର୍ଭବତୀ ସୀତାଙ୍କୁ ପରିତ୍ୟାଗ କଲାପରେ ବିରହୀ ରାମଙ୍କ ମନର ଅବସ୍ଥା କିପରି ହୋଇଥିଲା, ତାହାର କରୁଣ ଚିତ୍ର ନାଟକଟିର ତୃତୀୟ ଅଙ୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି । ଏହି ଦୃଶ୍ୟକାବ୍ୟରେ ଭବଭୂତି ଆଦର୍ଶ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ପ୍ରଣୟର ରୂପ ଚିତ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି । ଭବଭୂତିଙ୍କ ଭାବୁକତା ଓ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୈଳୀରେ ମାନବ ଚରିତ୍ରର ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏଥିରେ ଅତି ଚମତ୍କାର ଭାବରେ କରାଯାଇ ପାରିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଉତ୍ତର ରାମଚରିତର ଇଂରାଜୀ ଓ ଫରାସୀ ଅନୁବାଦ ହେଲାପରେ ବିଶ୍ୱସାହିତ୍ୟରେ ଏହାର ଉଚ୍ଚସ୍ଥାନ ବିଷୟରେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭବଭୂତି, ରାମାୟଣ, ବିଶ୍ୱସାହିତ୍ୟ, ସଂସ୍କୃତ ସାହିତ୍ୟ

ଉତ୍ତର ସାଗର

ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗରର ଏଇଟି ହେଲା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଗଭୀର ଉତ୍ତରପୂର୍ବ ଅଂଶ । ଏହାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ପ୍ରାୟ ୫,୭୦,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର । ଉତ୍ତର ସାଗରର ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ଅଂଶର ହାରାହାରି ଗଭୀରତା ୧୦୦ ମିଟରରୁ ଅଧିକ । ବିପୁଳ ପରିମାଣର ତୈଳ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍ ମିଳୁଥିବା ଖଣି ଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏହି ସାଗରର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସମୁଦ୍ର, ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗର, ଇନ୍ଧନ-ଉର୍ଜା ଲଭ୍ୟତା

ଉତ୍ପାଦନଶୀଳତା

ଅର୍ଥନୀତିର ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ । ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଉପସ୍କର ଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୋଗ ତୁଳନାରେ କେତେ ପରିମାଣରେ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକୃତରେ ସଂଘଟିତ ହେଉଛି, ସେସବୁର ହିସାବ ଅର୍ଥନୀତିର ଏହି ଦିଗଟିର ଉପଯୋଗ କରି ବାହାର କରାଯାଇଥାଏ । ମୂଳଧନ, ଜମି ତଥା ଶ୍ରମ ଭଳି ପାରମ୍ପାରିକ ଉତ୍ପାଦନ-କାରଣ ସବୁକୁ ଏଥିପାଇଁ ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇ, ସେଥିରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରୀତିରେ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତାର ଉପଯୋଗ ହେଉଛି କି ନାହିଁ ତା'ର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇପାରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଅର୍ଥନୀତି, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଉଦ୍‌ଜାନ

ପ୍ରକୃତି ପ୍ରଥମେ ଯେଉଁ କେତେକ ମୂଳ ଉପାଦାନ ବା ଏଲିମେଣ୍ଟ ତିଆରି କରିଦେଲା, ପରେ ସେହିଗୁଡ଼ିକୁ ଏପାଖ ସେପାଖ ମିଶାଇ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ପ୍ରକାରର ବସ୍ତୁ ବାହାର କରିଦେଲା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତିର ହୁଏତ ଇଚ୍ଛା ନଥିଲା ଯେ ତା'ର ଏହି ରହସ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ ଏକାଥରକେ ଭେଦ କରିପାରୁ । ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ମୂଳ ଉପାଦାନର ପରିଚୟ ଦେଲାପରେ ପ୍ରକୃତି ବହୁବର୍ଷ ଅପେକ୍ଷା କରିଯାଉଥିଲା ମଣିଷକୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଉପାଦାନ ବିଷୟରେ ଚିହ୍ନେଇ ଦେବାପାଇଁ ।

ଅଳ୍ପ କେତେ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ କଳ୍ପନା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯେ ଉଦ୍‌ଜାନ ବୋଲି ଯେଉଁ ମୌଳିକ ଉପାଦାନଟି ଅଛି, ତା' ସଂପର୍କରେ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଏତେକଥା ଜାଣିପାଇପାରିବେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଭିତରେ ତାପ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି । କୋଟି କୋଟି ବର୍ଷ ହେଲା ସେହି ତାପ ଓ ଆଲୋକ ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଆସି ପଡୁଛି । କିନ୍ତୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଯେମିତି ଥିଲା ସେମିତି । ତା' ଦେହର 'କାଣିଚ୍ଛାଏ' ସୁଦ୍ଧା କୁଆଡ଼େ ଯାଉନାହିଁ । ପରେ ଜଣାପଡ଼ିଗଲା ଏହି ଅସରନ୍ତି ଲୀଳାକୁ ଚଳାଇ ରଖିଛି ଉଦ୍‌ଜାନ । ପ୍ରତି ସେକେଣ୍ଡରେ କୋଟି କୋଟି ଟନ୍ ଉଦ୍‌ଜାନ ଏହି କାମରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଏବେ କୁହାଗଲାଣି ଯେ ଭବିଷ୍ୟତର ଅସଲ ଜାଳେଣି ହିଁ ହେଉଛି ଏହି ଉପାଦାନଟି । କ୍ରାୟୋଜେନିକ୍ ଅବସ୍ଥାରେ ହିମିକୃତ ଉଦ୍‌ଜାନକୁ ଉଡ଼ାଜାହାଜର ଜାଳେଣି ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଦିଗରେ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ସଫଳତା ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ମିଳିଗଲାଣି ।

ଗ୍ରୀକ୍ ଭାଷାରେ ଉଦ୍‌ଜାନ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଲା "ଜଳ-ସୃଷ୍ଟିକାରୀ" । ଏଭଳି ନାମ କାହିଁକି ଦିଆଯାଇଛି ସେହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଏହିଭଳି ଭାବେ ଦିଆଯାଇପାରେ : ଦୁଇଭାଗ ଉଦ୍‌ଜାନ ଓ ଏକଭାଗ ଅମ୍ଳଜାନକୁ ପ୍ରକୃତି ଗୋଟାଏ ଏଭଳି ଢଙ୍ଗରେ ମିଶାଇ ଦେଇଛି ବା ଯୋଗକରି ଦେଇଛି ଯେ ପାଣିର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଛି । ସେହି କଥାଟି କିନ୍ତୁ ୧୭୬୬ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେହି ଜାଣିପାରି ନ ଥିଲେ । ଏହି ଉପାଦାନଟିର ପ୍ରକୃତ ପରିଚୟ ମିଳିଲା ପରେ ଅସଲ କାମରେ ଏହାକୁ ଲଗାଗଲା । ସବୁ ଉପାଦାନଙ୍କ ଭିତରେ ଉଦ୍‌ଜାନ ହେଉଛି ହାଲୁକା । ଏହାର ଗନ୍ଧ, ସ୍ୱାଦ ବା ରଙ୍ଗ କିଛିହେଲେ ନାହିଁ । ପୃଥିବୀରେ, ବିଶ୍ୱରେ ଯେତେ ଯେତେ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ଅଛି, ସେଥି ଭିତରୁ ଉଦ୍‌ଜାନର ପରିମାଣ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ । ଜୀବନ ଏହାରି ପାଇଁ ତିଷ୍ଠି ରହିଛି ।

ପଦାର୍ଥର ତିନି ଅବସ୍ଥାରେ ବା ରୂପରେ ହାଇଡ୍ରୋଜେନ୍ ବା ଉଦ୍‌ଜାନ ରହିଛି । ଏହି ତିନୋଟିଯାକ ରୂପର କାମ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ । ପାଣି ତ ତିଆରି ହୋଇଛି ଦୁଇଭାଗ ଉଦ୍‌ଜାନ ଓ ଏକଭାଗ ଅମ୍ଳଜାନରେ । ଉଦ୍‌ଜାନ ଓ ହାଇଡ୍ରୋଜେନ୍ ଏକା କଥା—ଉଭୟର ଅର୍ଥ 'ଇଏ ଜଳ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି' । ସମୁଦ୍ରରେ କେତେ ପାଣି ଅଛି ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ! ତାହାହେଲେ ମଣିଷ ଯଦି ଇଚ୍ଛା କରିବ ଏହି ସମୁଦ୍ର ପାଣିରୁ ଯେତେ ପାରି ସେତେ ଉଦ୍‌ଜାନ ପାଇଯାଇ ପାରିବ । ଏହି ବାଷ୍ପ ଖୁବ୍ ହାଲୁକା । ତେଣୁ ବେଲୁନ୍ ଭିତରେ ଏହାକୁ ପୂରାଇ ଆକାଶର ବହୁତ ଉଚ୍ଚକୁ ଛଡ଼ାଯାଇଥାଏ ।

ଉଦ୍‌ଜାନର ଗୋଟିଏ ଭାରୀ ରୂପ ହେଲା ଡିଉଟେରିଅମ୍ । ଏହାର ପରମାଣୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଉର୍ଜାଶୀଳ ଅବସ୍ଥାରେ ନେଇ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଇପାରିଲେ ଫିଉଜନ୍ ସଂଘଟିତ ହୋଇ ହିଲିଅମ ପରମାଣୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଏ ଓ ଏଥିରୁ ବିଶାଳ ପରିମାଣର ନିଉଟ୍ରନ୍ ଉର୍ଜା ମିଳିଥାଏ । ଏହି ଉର୍ଜା ଯୋଗୁଁହିଁ ଉଦ୍‌ଜାନ ବୋମାର ଏଭଳି ସଂହାରକାରୀ ଶକ୍ତି ।

ପୃଥିବୀରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଦ୍‌ଜାନର ଧାତବ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ବା ଧାତୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ନିକଟରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଦଳେ ବିଜ୍ଞାନୀ ସେକେଣ୍ଡକର ଦଶଲକ୍ଷ ଭାଗରୁ ଭାଗେ ସମୟ ପାଇଁ ଏଭଳି ଉଦ୍‌ଜାନଧାତୁ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିଛନ୍ତି । ବୃହସ୍ପତିର ଗଭୀର ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ଉଦ୍‌ଜାନର ପ୍ରାକୃତିକ ଧାତବ ଅବସ୍ଥା ରହିଛି ବୋଲି ପଣ୍ଡିତମାନେ କହୁଛନ୍ତି ।

ପାରମାଣବିକ ନମ୍ବର	୧
ପାରମାଣବିକ ଓଜନ	୧.୦୦୭୯୭
ଗଳନାଙ୍କ	–୨୫୯.୨° ସେ
ସ୍ଫୁଟନାଙ୍କ	–୨୫୨.୮° ସେ

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ବିଶ୍ୱ, ପୃଥିବୀ, ଜଳ, ପରମାଣୁ, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ମୌଳିକ ଉପାଦାନ, ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଉର୍ଜା, ପରମାଣୁ ବୋମା

ଉଦ୍‌ବେଗ

ମଣିଷ ପୃଥିବୀରେ ବିଚରଣ କରିବା ଦିନଠାରୁ ବୋଧହୁଏ ଏହି କଥାଟି ତା'ର ସାଥୀ ହୋଇ ରହିଛି । ଉଦ୍‌ବେଗ ଯେ କେବଳ ମଣିଷର ମନକୁ ଅସ୍ଥିର କରେ ତା ନୁହେଁ, ଏହା ଜଣଙ୍କ ଶରୀର ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ କୁପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ

ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ବା ଉଦ୍‌ବେଗ ଭିତରେ ରହିଗଲେ ବିପଦର ମୁକାବିଲା କରିବା ଶକ୍ତି ଜଣେ ହରାଇ ବସେ । ସମାଜ କ୍ରମେ ଜଟିଳରୁ ଜଟିଳ ହୋଇ ଆସିବା ସହିତ ନୂତନ ନୂତନ ସମସ୍ୟା ସବୁ ଦେଖାଯାଉଛି ଓ ସେହି ଅନୁପାତରେ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଦ୍‌ବେଗର ମାତ୍ରା ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ଅନେକ ସମୟରେ ଯାହା କେବେ ହୁଏତ ଘଟିବ ନାହିଁ, ସେ କଥା ଚିନ୍ତା କରି ଜଣେ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ହୋଇଉଠୁଛି । ଏଭଳି ଅହେତୁକ ଭୟ ଓ ପ୍ରକୃତ ଭଗବତ୍ ବିଶ୍ୱାସର ଅଭାବ ଆଧୁନିକ ସମୟରେ ଉଦ୍‌ବେଗର ମୂଳ କାରଣ ବୋଲି ଅନେକ ପଣ୍ଡିତ କହୁଛନ୍ତି ।

ଶାସ୍ତ୍ରପୁରାଣକାରମାନେ, ଦାର୍ଶନିକମାନେ ସବୁବେଳେ ଉଦ୍‌ବେଗର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ଉପରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିଆସିଛନ୍ତି । ଜଣେ ଦାର୍ଶନିକଙ୍କ ମତରେ: "ଉଦ୍‌ବେଗ ହେଉଛି ଜୀବନର କଳଙ୍କି । ଲୁହାକୁ କଳଙ୍କି ଖାଇଗଲା ପରି ଉଦ୍‌ବେଗ ଜୀବନର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳତାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଏ ଓ କ୍ରମେ ତାହାର ଶକ୍ତି ହ୍ରାସ ପାଇଯାଏ ।" ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱବିତ୍‌ମାନେ ବହୁଭାବେ ଉଦ୍‌ବେଗ ଉପରେ ଗବେଷଣା ଚାଲୁ ରଖିଛନ୍ତି ଓ ଉଦ୍‌ବେଗଜନିତ 'ସ୍ନାୟୁ ବିକାର' ଭଳି ଅବ୍ୟବସ୍ଥା କିଭଳି ଦୂର ହୋଇପାରିବ ସେଥିପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛନ୍ତି । ଜଣେ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ତା ଶରୀର ଭିତରେ ଘଟୁଥିବା ଅତି ଜଟିଳ ଜୈବ-ରାସାୟନିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର କଂପିଉଟର ମଡେଲ ଆଜି ତିଆରି କରିଦେବା ସମ୍ଭବ ହେଲାଣି । ଫଳରେ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱବିତ୍‌ମାନେ, ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଉଦ୍‌ବେଗ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅନେକ ଶାରୀରିକ କାରଣକୁ ଧରିପାରି ତାହାର ଚିକିତ୍ସା କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି ।

ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଷୟ

ଜୀବରସାୟନଶାସ୍ତ୍ର, ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ, ସମାଜ, ସଭ୍ୟତା, ବ୍ୟକ୍ତି, ଦର୍ଶନ, ଶାସ୍ତ୍ର-ପୁରାଣ, ଭୟ

▷ ▷

ଉଦ୍‌ଭାବନ

ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ଅର୍ଥ ଏତେ ବ୍ୟାପକ ଯେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଏହାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ, ସାଧାରଣତଃ ଉଦ୍‌ଭାବନ କହିଲେ ବୁଝାଯାଏ କିଛି ଗୋଟାଏ ନୂଆ ପଦାର୍ଥ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ବା ନୂଆ ଚିନ୍ତାର ପ୍ରକାଶ କରିବା । ସେଥିପାଇଁ ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ରଟିଏ ତିଆରି କରିବା, କୌଣସି ପ୍ରକାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଆଗରୁ ନ ଥିବା ପଦାର୍ଥ ବା ବସ୍ତୁଟିଏ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଭଳି କଥାକୁ ଉଦ୍‌ଭାବନ ବୋଲି କହିଦିଆଯାଇଥାଏ । ବାହାରୁଥିବା କେତେକ ନୂଆ ଶିଳ୍ପ ବା ଔଦ୍ୟୋଗିକ ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟ ଉଦ୍‌ଭାବନର ଅନ୍ତର୍ଗତ ହୋଇଯାଉଛି । ଫଟୋଗ୍ରାଫି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ-ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରି ତାକୁ 'ଡବା'ରେ ପୂରାଇ ବିକ୍ରୀ କରିବା ଭଳି କଥାର ଉଦାହରଣ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇପାରେ । ଆଜି ମଣିଷର ଖାଇବା, ପିନ୍ଧିବା, ଚଳପ୍ରଚଳ ହେବା ତଥା ତା'ର ବଞ୍ଚିବା ନିମନ୍ତେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସବୁ ଦିଗରେ ଲାଗୁଥିବା ଭୌତିକ ବା ସାଂସାରିକ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ କାଳକ୍ରମେ ତଦ୍ୱାରା ଉଦ୍‌ଭାବିତ ହୋଇଥିବା ପଦାର୍ଥସମୂହ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ମାନବଜାତିର ସମଗ୍ର ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ଇତିହାସହିଁ ହେଲା ଉଦ୍‌ଭାବନ ପ୍ରସୂତ ।

ଏକଥା ସତ ଯେ ଏ ସଂସାରରେ ପାଦ ଦେବା ଦିନଠାରୁ ମଣିଷ ହୋଇଯାଇଛି ଉଦ୍‌ଭାବକ । ସେହିସବୁ ଆଦିମ ଉଦ୍‌ଭାବନ ଭିତରୁ ବୋଧହୁଏ ସବୁଠାରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ଚକ । ପ୍ରଥମେ ହୁଏତ ଖଣ୍ଡିଏ କାଠ ଗଣ୍ଡିକୁ କାଟି ମଣିଷ 'ପ୍ରଥମ ଚକ'ର ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ଆଜି କିନ୍ତୁ ଚକ ନ ହେଲେ ପୃଥିବୀର ବହୁକାମ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇଉଠିବ ।

ଇତିହାସ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ତଳୁ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଲୋକେ ନିଜକୁ ଜଣେ ଜଣେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉଦ୍‌ଭାବକ ଭାବରେ ପ୍ରମାଣିତ କରିଆସିଛନ୍ତି । କଂପାସ୍, ଗନ୍‌ପାଉଡର୍, କାଗଜ ତିଆରିର କଳା ଓ ଟେକ୍‌ନୋଲଜି—ଏସବୁ ହେଲା ମାନବ ଜାତିକୁ ଚୀନର ଦାନ । ସିଲ୍‌କ ବା ରେଶମ ସୂତା ତିଆରି ମଧ୍ୟ ଏହି ଦେଶରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ପୁରାତନ ପୃଥିବୀର ଆହୁରି ବହୁତ ନୂଆ ନୂଆ କଥାର ମଧ୍ୟ ଜନ୍ମସ୍ଥଳୀ ହେଲା ଚୀନ । କିନ୍ତୁ ସେ ଦେଶର ପଣ୍ଡିତମାନେ, ଶାସକମାନେ କାଳେ ନିଜର ପ୍ରତିଭାଜାତ କୌଶଳ ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଲୋକଙ୍କ ହାତରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଯିବ, ସେଥିପାଇଁ ଦୀର୍ଘକାଳ ଧରି ଏସବୁକୁ ବାହାର ଦୁନିଆଠାରୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲେ । ରେଶମ ପୋକ ବା ଖୋସାକୁ ଯଦି କେହି ଦେଶ ବାହାରକୁ ପଠାଇଦେବା ଜଣାପଡୁଥିଲା, ତେବେ ତାକୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବା କଥାର ପ୍ରମାଣ ସେ ଦେଶରୁ ମିଳିଛି ।

୪ର୍ଥରୁ ୭ମ ଶତାବ୍ଦୀ ଭିତରେ ସେ ଯୁଗର ଉନ୍ନତ ଗ୍ରୀସ୍ ଦେଶରୁ ନୂଆ ନୂଆ ଚିନ୍ତା, ନୂଆ ନୂଆ ଧାରଣା ସବୁ ଯାଇ ମିଶର ଓ ଏସିଆ ମହାଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହା ସହିତ କେତେ ପ୍ରକାରର ଉପଯୋଗୀ ଉଦ୍‌ଭାବନ ମଧ୍ୟ ଯୋଡ଼ିହୋଇ ରହିଥିଲା । ମିଶରର ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରିଆ ସହରରେ ରହୁଥିବା ଜଣେ ଗ୍ରୀକ୍ ଲୋକଙ୍କୁ ବାଷ୍ପୀୟ ଇଞ୍ଜିନର ପ୍ରଥମ ଉଦ୍‌ଭାବକ ଭାବରେ ଧରାଯାଇଥାଏ—ଅବଶ୍ୟ ଏହାକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବାସ୍ତବ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଯାଇଥିବା କଥାର ପ୍ରମାଣ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିଳିନାହିଁ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ଏଇଟି ମଧ୍ୟ ଥିଲା ମାନବ ଇତିହାସରେ ପ୍ରଥମ ଟର୍ବାଇନ୍ । ଗୋଟିଏ ବଏଲରରୁ ବାହାରୁଥିବା ଉତପ୍ତ ଜଳୀୟ ବାଷ୍ପକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି କାମ ନିମନ୍ତେ ଉପଯୋଗ କରିବାର ଏହି ଉଦ୍ୟମର ଗୁରୁତ୍ୱ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ସେ ଦେଶର ଆଉ ଜଣେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଲଟ୍ ମେସିନ ବାହାର କରିଦେଇଥିଲେ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମନ୍ଦିର ମାନଙ୍କରେ ରଖିଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆଜିର ଏହି ଧରଣର ମେସିନ ଗୁଡ଼ିକ ଭଳି, ସେତେବେଳେ ତା ଭିତରକୁ ମୁଦ୍ରାଟିଏ ପକାଇଦେଲେ ଲିଭରଚାଳିତ ଗୋଟିଏ ଜଳପାତ୍ରରେ ଉଚ୍ଚସ୍ଥାନରେ ଥିବା ପବିତ୍ର ଜଳ ଆସି ଭକ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ଆପେ ଆପେ ସିଞ୍ଚି ହୋଇଯାଉଥିଲା । ଜଣେ ରାସ୍ତାରେ କେତେ ବାଟ ଅତିକ୍ରମ କଲାଣି ସେକଥା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସାଇକ୍ଲୋମିଟର ମଧ୍ୟ ଏହି ସମୟରେ ତିଆରି କରାଯାଇପାରିଥିଲା । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରତା ଅତିକ୍ରମ କରିସାରିବା ପରେ ଏଥିରେ ଥିବା ଗିଅର ଦାନ୍ତି ଖଣ୍ଡିଏ ପଥର ବା ବାଲିଗରଡ଼ାକୁ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ର ଭିତରେ ପକାଇ ଦେଉଥିଲା ଓ ସେଭଳି ପଥରର ସଂଖ୍ୟାରୁ ଜଣେ ଅତିକ୍ରମ କରିଥିବା ଦୂରତାର ହିସାବ ଜାଣିପାରୁଥିଲା । ଦିନର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ କଥା ସୂର୍ଯ୍ୟ ଘଡ଼ି କିମ୍ବା ଜଳଘଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ଜାଣିବା ମଧ୍ୟ ଏହି ଯୁଗର ଉଦ୍‌ଭାବନ । ଗୋଟିଏ ହିସାବ-ଚାର ଥିବା ଶିଳାପାତ୍ରର ନିମ୍ନାଂଶରେ ଥିବା କଣାବାଟେ ଜଳବିନ୍ଦୁର ପତନକୁ ହିସାବକୁ ନେଇ ଏହି ଜଳଘଡ଼ିରୁ ସମୟ ଜାଣିହେଉଥିଲା ।

ପୁରାତନ ଗ୍ରୀସ୍‌ର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଜ୍ଞାନୀ ତଥା ଉଦ୍‌ଭାବକ ଭାବେ ମନୀଷୀ ଆର୍କିମିଡିସ୍‌ଙ୍କୁ ଧରାଯାଇଥାଏ । ଲିଭର ଓ ପୁଲି ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ହ୍ୟାଣ୍ଡେଲ୍ ଦ୍ୱାରା କାରଖାନାରେ ବିରାଟ ଜାହାଜକୁ ଭୂପୃଷ୍ଠରୁ ଉଠାଇ ପାଣିରେ ଛାଡ଼ିଦେବା ଭଳି କାମ ସେ କରିଦେଇ ପାରୁଥିଲେ । ଜଳ ଉତ୍ତୋଳନ ନିମନ୍ତେ ସେ ଯେଉଁ ଯନ୍ତ୍ର ବାହାର କରିଥିଲେ ତାକୁ ଆଜି "ଆର୍କିମିଡିସ୍‌ଙ୍କ ପାଣିଉଠା କଳ" ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ନାନା ପ୍ରକାର ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ର; ପଦଚାଳିତ ଲୁଗାବୁଣା ତନ୍ତ; ବହୁ ପ୍ରକାରର ଫଳ ତଥା ମଞ୍ଜିରୁ ରସ ଓ ତେଲ କାଢ଼ିବା ନିମନ୍ତେ ଯନ୍ତ୍ର; ମଦ ତିଆରି ଯନ୍ତ୍ର ଓ ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ଭୂ-ସର୍ଭେ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ହେଲା ଗ୍ରୀକ୍ ସଭ୍ୟତାର ଦାନ ।

କାଳକ୍ରମେ ଗ୍ରୀକ୍ ଓ ରୋମୀୟ ସଭ୍ୟତାର ଅବକ୍ଷୟ କିନ୍ତୁ ଉଦ୍‌ଭାବନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶିଥିଳତା ଆଣିଦେଇଥିଲା । ଏହା ପର କେତେଶହ ବର୍ଷରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଆଉ ବେଶୀ କିଛି ନୂଆ ବସ୍ତୁ ତିଆରି କରାନଯାଇ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଧ୍ୱଂସକାରୀ ଯୁଦ୍ଧାସ୍ତ୍ର ସବୁ ଉଦ୍‌ଭାବିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ୧୩ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ପଶ୍ଚିମ ଜଗତରେ ଗନ୍‌ପାଉଡର ତିଆରି ପ୍ରଣାଳୀର ବିକାଶ

ହୋଇଯିବାରୁ ନାନା ଧରଣର ତୋପ ଓ ଆଗ୍ନେୟାସ୍ତ୍ର ତିଆରି ହୋଇଗଲା । ଏହାପୂର୍ବରୁ ଅବଶ୍ୟ ଚୀନରେ ଏଭଳି ପଦାର୍ଥ ସବୁ ପ୍ରଥମେ ତିଆରି ହୋଇଯାଇ-ଥିଲା । ମଧ୍ୟ ଯୁଗର ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍‌ଭାବନ କିନ୍ତୁ ହେଲା ୧୪୩୮ ମସିହାରେ ବାହାରିଥିବା 'ଗୁଟେନ୍‌ବର୍ଗଙ୍କ ଛାପାକଳ' ବୋଲି ବହୁ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ମତ । ଏହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ମାନବଜ୍ଞାନ, ଚିନ୍ତା, ଧାରଣା ଆଉ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୀମା ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ ନ ହୋଇ ସହଜରେ ଦେଶାନ୍ତର ଗମନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଗଲା ଓ ସମଗ୍ର ମାନବ ଜାତିର ଇତିହାସରେ ଗୋଟାଏ ବିପ୍ଳବାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଦେଲା । ଲୋକେ ଅଧିକ 'ସଭ୍ୟ' ହେବାରେ ଏହି ଛାପାକଳ ସାହାଯ୍ୟ କରିଦେଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଜର୍ମାନ ଗୁଟେନବର୍ଗଙ୍କ ଛାପାକଳ ଭଳି କଳ ଓ ସୀସା ଅକ୍ଷର ପୃଥିବୀର ଗ୍ରରିଆଡ଼େ ତିଆରି ହୋଇଯାଇ ଛାପା ବହି ମିଳିବା ଯୁଗର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ବହୁ ପରିଶ୍ରମ କରି ହାତରେ ଏକାଧିକ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଆଉ ରହିଲା ନାହିଁ । ଭାରତରେ ପ୍ରଥମ ଏହି ଧରଣର ଗୋଟିଏ ଛାପାକଳ ଆସି ଗୋଆରେ ୧୫୫୬ ମସିହାରେ ବସିଗଲା ଓ ସେହିବର୍ଷ ଏ ଦେଶର ପ୍ରଥମ ତିନୋଟି ଛାପା ପୁସ୍ତକ ସେଠି ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇଗଲା ।

୧୬ଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ମତ ଚିନ୍ତାଧାରା ଓ ତା'ର ପ୍ରୟୋଗାତ୍ମକ ଦିଗର ବିକାଶ ହେବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି । ଏହା ପରେ ପରେ ଆଧୁନିକ ଯୁଗର କେତେକ ଅତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍‌-ଭାବନ ହୋଇଯାଇଛି । ବାରୋମିଟର, ଥର୍ମୋମିଟର, ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ର, ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ର ଓ ପେଣ୍ଡୁଲମ ଘଡ଼ି ପ୍ରଭୃତି ଆଜିର ବିଜ୍ଞାନର ମୂଳଦୁଆ ପକାଇ-ଦେଲେ ବୋଲି ତେଣୁ କୁହାଯାଇଥାଏ । ୧୮ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ ବେଳକୁ ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି । ଏହି ଯୁଗରେ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଉପଯୋଗୀ ବସ୍ତୁ ଉଦ୍‌-ଭାବିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ବିଜ୍ଞାନର କ୍ରମ-ଅଗ୍ରଗତି ମଧ୍ୟ ଉଦ୍‌ଭାବନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଭଳି ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଇଁ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଦାୟୀ । ବୈଜ୍ଞାନିକ ଜ୍ଞାନ ତଥା ଭିତ୍ତିଭୂମିର ଉପଯୋଗ କରି ଲୋକେ ନୂଆ ନୂଆ ଜିନିଷ ତଥା ପ୍ରଣାଳୀ ତିଆରି କରି-ବାରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ । ଯେଉଁସବୁ କଳକାର-ଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା, ସେଥିନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ନୂଆ ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ରପାତି, କଳକବ୍‌ଜା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ଧରଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକତା ଦେଖାଦେଲା । ବସ୍ତ୍ର ଶିଳ୍ପରେ ନାନାବିଧ ଉନ୍ନତିର ମୂଳଦୁଆ ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ ଯୁଗରେ ହିଁ ପଡ଼ିଥିଲା । କ୍ରମେ ଯେତେବେଳେ କାଠ ବଦଳରେ ଲୁହା ବା ଇସ୍‌ପାତରେ କଳକାରଖାନା ଲାଗି ମେସିନ ସବୁ ତିଆରି ହେଲା, ଲୌହ ଶିଳ୍ପ ମଧ୍ୟ ସେହି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ବିକଶିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରକୃତ ମୂଳଭିତ୍ତି ଏହି ସମୟରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇ-ଗଲା । ଆଧୁନିକ ବାଷ୍ପୀୟ ଇଞ୍ଜିନ ସବୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲାରୁ ଯାନ୍ତ୍ରିକ-ବଳର ପ୍ରୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିପ୍ଳବାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଦେଲା । ଖଣି-ଖାଦାନରେ ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବାହାରି ପଡ଼ିଲାରୁ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶାରୀରିକ ଶ୍ରମ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଗୌଣସ୍ଥାନ ହାସଲ କରିଗଲା । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଗୋଟାଏ 'ମେସିନ ଯୁଗ'ର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇ ତାହା ଇଉରୋପ ମହାଦେଶରୁ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳକୁ କ୍ରମେ ବ୍ୟାପିବାକୁ ଲାଗିଗଲା ।

ଶିଳ୍ପବିପ୍ଳବ ଜନିତ ଉଦ୍‌ଭାବନ ଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମବର୍ଦ୍ଧମାନ ବିକାଶ ଫଳରେ ଆହୁରି ନୂଆ ନୂଆ ଉଦ୍‌ଭାବନ ନିମନ୍ତେ ବାଟ ଫିଟିଗଲା । ସମଗ୍ର ମାନବ ସମାଜର ହିତକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଉଦ୍‌ଭାବକମାନେ କାମ କରିବାକୁ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ । ବାଷ୍ପୀୟ ଇଞ୍ଜିନର ପ୍ରଗତି ହୋଇ ରେଳ ଇଞ୍ଜିନ ତିଆରି ହୋଇଗଲା ଓ ତାହା ପୃଥିବୀର ଗମନା-ଗମନ ଇତିହାସରେ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଯୁଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଲା । ରେଳ ଧାରଣାରେ ରେଳ ଗ୍ରଲିବା ନିମନ୍ତେ ଆହୁରି ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ଆବଶ୍ୟକତା-ଜନିତ କାରଣରୁ, ସେସବୁକୁ ତିଆରି କରିବା-ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଲୋକ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । କେହି କେହି ଯେତେବେଳେ ବାଷ୍ପୀୟ ଇଞ୍ଜିନକୁ ପାଣିରେ ମାଲ ପରିବହନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କଲେ, ସେତେବେଳେ ଆଜିର ଇଞ୍ଜିନଗ୍ରଳିତ ପାଣି ଜାହାଜର ପୂର୍ବପୁରୁଷ ସବୁ ତିଆରି ହୋଇଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହି କାମ ଗ୍ରଲିଥିବାବେଳେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଉନ୍ନତ ଇଞ୍ଜିନ ଲୋଡ଼ା ପଡ଼ିଲା ଓ ସେହି ଆବଶ୍ୟକତାରୁ ବାଷ୍ପୀୟ ଟର୍ବାଇନ୍ ଇଞ୍ଜିନ ତଥା ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନ ତିଆରି ହୋଇଗଲା । ଶେଷରେ ଆସିଗଲା ଏହିସବୁ ଇଞ୍ଜିନ ଖଞ୍ଜାଯାଇ ଗ୍ରଲି ପାରୁ-ଥିବା ଆଜିର ଅଟୋମୋବାଇଲ ବା ମଟର ଯାନ, ମଟର ସାଇକେଲ୍ ଓ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ।

ଆଧୁନିକ ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ସମାଜରେ ଯେଉଁ ବିଶାଳ ପରିମାଣର ଲୌହ ଓ ଇସ୍‌ପାତର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ତାହା ପୂରଣ ହୋଇପାରୁ ନ ଥା'ନ୍ତା ଯଦି କେତେକ ଉଦ୍‌ଭାବକ ଏ ଦିଗରେ ଉଦ୍ୟମ କରି ନ ଥା'ନ୍ତେ । ବିଭିନ୍ନ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ତଥା ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଓ ଯନ୍ତ୍ର ତିଆରି ନିମନ୍ତେ କ୍ରମେ ଶସ୍ତାରେ ଉନ୍ନତ ଧରଣର ଇସ୍‌ପାତ ତିଆରି ହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ବାହାରି ପଡ଼ିଲାରୁ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇ-ଗଲା । ସେ ସମୟରେ ବାହାରିଥିବା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଫର୍ଣ୍ଣେସ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଉନ୍ନତ ମାନର ଧାତୁ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଉଛି ।

ଉଦ୍‌ଭାବନର ଇତିହାସରେ ଆଜି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବୋଧହୁଏ ସବୁଠାରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା ହେଲା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି । ଆଧୁନିକ ମାନବ ଜୀବନର ଏମିତି କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଦିଗ ନାହିଁ ଯାହାକି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ନ ହେଉଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ସମଗ୍ର ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମୂଳ ହେଲା ଏହି ଧରଣର ଶକ୍ତି ବା ଉର୍ଜା । ପ୍ରଥମେ ଅଳ୍ପ କେତେକ ଲୋକ ଏ ଦିଗରେ ଯେଉଁ ମୌଳିକ କାମ କରିଥିଲେ, ତାହା ସେ ବିଷୟରେ ଆଜିର ଚିନ୍ତାଧାରା ତୁଳନାରେ ଅତି ସରଳ ବୋଲି ମନେ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ସବୁ କାମର ଗୁରୁତ୍ୱ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ତାହାରି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ପରେ ଅନ୍ୟମାନେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଗବେ-ଷଣା ଚଳାଇଲେ ଓ ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ନିରାପଦ, ଉପଯୋଗକ୍ଷମ ତଥା ଖର୍ଚ୍ଚ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଶସ୍ତା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାହାରିପଡିଲା । ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କରେଣ୍ଟ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରୁଥିବା ମେସିନ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ତିଆରି ହୋଇଗଲା ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟା ମଧ୍ୟ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଆଗେଇ ଗ୍ରଲିଲା । ବିଦ୍ୟୁତ୍ କୋଷ ଓ ବାଟେରୀର ଉଦ୍‌ଭାବନ ମଣିଷର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଗୁଣାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଦେଲା । ୧୮୩୨ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମ ଡାଇନାମୋ ତିଆରି ହୋଇଗଲାରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉର୍ଜା ସୃଷ୍ଟିଜନିତ ଅଧିକାଂଶ ଅସୁବିଧା ଦୂର ହୋଇ-ଗଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆଲୋକର ପ୍ରକାଶ ନିମନ୍ତେ ଉପାୟ ଉଦ୍‌ଭାବିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଓ ପରେ ୧୮୭୦ ମସିହା ବେଳକୁ ଆଜିର ଫିଲାମେଣ୍ଟଯୁକ୍ତ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ ବଲ୍‌ବ ବାହାରି ପଡ଼ିଥିଲା ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବାହାରି ପଡ଼ିଲାରୁ ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍ ଓ ଟେଲିଫୋନ୍ ଭଳି ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ଉଦ୍‌ଭାବନ ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ଭବ ହୋଇଉଠିଲା । ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଚତୁର୍ଥ ଦଶକ ବେଳକୁ ମୋର୍ସ କୋଡ୍ ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍ ପଠା-ଇବା ଭଳି କଥା ଘଟିଗଲାଣି । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଏହା ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ତାର ସାହାଯ୍ୟରେ ପଠାଯାଉ-ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍‌ର ସଫଳତା ଜୀବନ ଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଭଳି ମାତ୍ରାରେ ପ୍ରଭାବ ପକା-ଇଲା ଯେ ପାଣି ତଳେ ସାଗର-ମହାସାଗର ବକ୍ଷରେ କେବଲ୍ ବିଛାଇ ଏକସଙ୍ଗେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ବାର୍ତ୍ତା ପଠାଇବା ଉପାୟ ଉଦ୍‌ଭାବିତ ହୋଇଗଲା । କେତେକ ବିଜ୍ଞ ଉଦ୍‌ଭାବକ ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍ ପଠାଇବାର ମୂଳ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲାଭଳି ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ବାହାର କରିଦେଲେ । ୧୮୭୬ ମସିହାରେ ଟେଲିଫୋନ୍ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା । ସମଗ୍ର ଉଦ୍‌ଭାବନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଇତିହାସରେ ଏଇଟି ବୋଧହୁଏ ସବୁ-

ଠାରୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ପେଟେଣ୍ଟ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଆଜିର ଟେଲିଫୋନ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯେଉଁ ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ଉତ୍କର୍ଷତା ଲାଭ କରିପାରିଛି, ସେଥିରେ ସମୟ କ୍ରମେ ବହୁ ଉଦ୍‌ଭାବକଙ୍କର ଅବଦାନ ନିହିତ ରହିଛି ।

ପବନ ଭିତର ଦେଇ ରେଡିଓ ସଙ୍କେତ ପଠାଇବା ପ୍ରଥମ କରି ସମ୍ଭବ ହେଲା ୧୮୯୪ ମସିହାରେ । ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଚୁମ୍ବକୀୟ ସ୍ପେକ୍‌ଟ୍ରମ୍ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜଣାପଡ଼ିଯିବାରୁ ଏଭଳି କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଏରିଏଲ ବା ଆଣ୍ଟେନା ଭଳି ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ବାହାରି ପଡ଼ିଲାରୁ ରେଡିଓ ସିଗ୍‌ନାଲ ପଠାଇବା ଓ ଧରିବା କ୍ରମେ ସହଜ ହୋଇଗଲା । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ତୃତୀୟ ଦଶକରେ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ଭାକୁମ ଟିଉବ୍ ତିଆରି ହୋଇଯିବାରୁ ଘରେ ଘରେ ରେଡିଓ ଶୁଣିବା କଥା ଦିନେ ବାସ୍ତବତାରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ଆଜି ଏହି ରେଡିଓ ତରଙ୍ଗର ଉପଯୋଗ କରି ମହାକାଶଯାନ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପିଲାଙ୍କ ଖେଳନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁ ଧରଣର ବସ୍ତୁକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇପାରୁଛି । ରେଡିଓ ଟେଲିସ୍କୋପ ଯନ୍ତ୍ର ବିଶ୍ୱବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବିଷୟରେ ଥିବା ମାନବଜ୍ଞାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୁଣାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟାଇଦେବାକୁ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଗଲାଣି ।

ଫଟୋଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ ସେଲ୍ ବା କୋଷର ଉଦ୍‌ଭାବନ ଟେଲିଭିଜନ ତିଆରି ନିମନ୍ତେ ବାଟ ଫିଟାଇଦେଲା ବୋଲି ଧରାଯାଇଥାଏ । ଫଟୋଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ ସେଲ୍‌ଟି ହେଲା ଗୋଟାଏ ଧରଣର 'ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଚକ୍ଷୁ'; ଏହା ଉପରେ ଆଲୋକ ପଡ଼ିଲେ ତାହା ଆପେ ଆପେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ କରେଣ୍ଟରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଟେଲିଭିଜନ କାମେରା, କେତେକ ଧରଣର ସିନେମା କାମେରା, ଟେଲିଭିଜନ ରିସିଭର ଭଳି ବସ୍ତୁ ସବୁର ମୂଳ ଭୌତିକ ନିୟମ ଫଟୋଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ୍ ତତ୍ତ୍ୱ ଭିତରେହିଁ ନିହିତ ଅଛି । ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଶିଳ୍ପକ୍ଷେତ୍ରରେ ଆହୁରି ଅନେକ ଉପଯୋଗୀ ଉଦ୍‌ଭାବନ ମୂଳରେ ଏହାର ସ୍ୱାକ୍ଷର ରହିଛି ବୋଲି ଧରାଯାଇଥାଏ । ରେଡାର ମଧ୍ୟ ହେଲା ଗୋଟିଏ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍‌ଭାବନ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧରେ ଏହା କ୍ଷେତ୍ରରେ କଳ୍ପନାତୀତ ପ୍ରଗତି ସାଧିତ ହୋଇଯାଇଛି ଓ ଉଭୟ ସାମରିକ ତଥା ସାଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରେଡାରର ଉପଯୋଗ ବହୁ ସ୍ଥଳରେ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଉଠିଛି ।

ଉଦ୍‌ଭାବନ ଇତିହାସରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଣାଳୀ ଗୁଡ଼ିକର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥାଏ, ସେଥି ଭିତରୁ ସବୁଠାରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ଫଟୋଗ୍ରାଫି । ଇଉରୋପରେ ଯେଉଁ 'କାମେରା ଅବସ୍କୁରା'ର ଏଥି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଥମେ ବ୍ୟବହାର ହେଲା, ତାହା କିନ୍ତୁ ପାରସ୍ୟ ଦେଶରେ ହିଁ ବହୁ ଶହ ବର୍ଷ ତଳେ ପ୍ରଥମେ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଆଲୋକ କିରଣର ଉପଯୋଗ କରି ଏହି କାମେରା ସାହାଯ୍ୟରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ଉଠିଲା । କ୍ରମେ ରସାୟନବିତ୍‌ମାନେ ଫଟୋଗ୍ରାଫି ନିମନ୍ତେ ଉନ୍ନତ ଆଲୋକସମ୍ବେଦୀ ଫିଲ୍‌ମ ତିଆରି କରିଦେଇପାରିଲେ । ପରେ କାମେରା ସାହାଯ୍ୟରେ ଧାରାବାହିକ ଫଟୋ ନେବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଇ ସିନେମା ତିଆରିର ମୂଳଦୁଆ ପଡ଼ିଗଲା । ଗୋଟାଏ ପ୍ରୋଜେକ୍‌ଟର ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହି ଚିତ୍ରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଢଙ୍ଗରେ ପରଦା ଉପରେ ପକାଇଲାରୁ ଲୋକେ ସ୍ଥିର ଚିତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଭାବରେ ଦେଖିପାରିଲେ । ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଫ୍ରେମ ବା ଛବିକୁ ପ୍ରୋଜେକ୍‌ଟର ଏତେଶୀଘ୍ର ପରଦା ଉପରେ ପକାଇଦେଇ ପାରିଲା ଯେ ସାଧାରଣ ଆଖି ଆଉ ତା'ର ସ୍ଥିର ଅବସ୍ଥାକୁ ଧରି ପାରିବା ସମ୍ଭବ ହେଲା ନାହିଁ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ତୃତୀୟ ଦଶକରେ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଫିଲ୍‌ମରେ ଧ୍ୱନି ଟ୍ରାକ୍ ଯୋଡ଼ିଦେବା ପଦ୍ଧତି ଉଦ୍‌ଭାବିତ ହୋଇଯିବାରୁ ଟକି ବା ସବାକ୍ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଯୁଗର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । କ୍ରମେ ରଙ୍ଗୀନ ସ୍ଥିର ଚିତ୍ର ଓ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଫିଲ୍‌ମ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ।

ମଣିଷ ବହୁକାଳୁ ରସାୟନ ଜଗତ ସହିତ ପରିଚିତ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସବୁ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥର ସଠିକ ଉପଯୋଗ କଥା ତାକୁ ଜଣା ନ ଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଯେତେବେଳେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ରାସାୟନିକ ପ୍ରଣାଳୀର ଉଦ୍‌ଭାବନ ହେଲା, ସେତେବେଳେ ଫଳସ୍ୱରୂପ ବହୁ ନୂଆ ପଦାର୍ଥ ତିଆରି ହୋଇଯାଇ ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ବିପ୍ଳବ ଘଟାଇଦେଲା । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକର ଉଦାହରଣ ଦିଆଯାଇପାରେ । ଏହି ଅଦ୍ଭୁତ ପଦାର୍ଥଟି ସମସ୍ତଙ୍କ ଜୀବନର ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାମରେ ଲାଗୁଛି ବୋଲି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ଇସ୍ପାତ ଭଳି ଟାଣ, କାଚ ଭଳି ସ୍ୱଚ୍ଛ, ଉଲ୍ ଭଳି ନରମ, ରେଶମ ଭଳି ଚିକ୍‌କଣ, ରବର ଭଳି ନମ୍ୟ ରୂପରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଆଜି ତିଆରି ହୋଇଗଲାଣି ।

୧୯୩୦ ଦଶକର ଶେଷ ବେଳକୁ ଇଂଲଣ୍ଡ ଓ ଜର୍ମାନୀରେ କେତେକ ଇଞ୍ଜିନିଅର ଜେଟ୍ ଇଞ୍ଜିନ ବାହାର କରିଦେଲେ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭରେ, ଉଡ଼ୁଥିବା ପ୍ରାୟ ସବୁ ପ୍ରକାରର ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଏହି ଜାତିର ଇଞ୍ଜିନ ଖଞ୍ଜାଯାଉଛି । ମହାକାଶଯାନ ତଥା କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକରେ ଲାଗୁଥିବା ଅତିକାୟ ରକେଟ ଇଞ୍ଜିନ ଗୁଡ଼ିକର ମୂଳ ହେଲା ୧୯୨୬ ମସିହାରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଏହି ଧରଣର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଇଞ୍ଜିନ । ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ରକେଟ ତିଆରି କରିଦେବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ।

ପରମାଣୁ ଉର୍ଜା ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉଦ୍‌ଭାବନ ଓ ଆବିଷ୍କାରର ବୟସ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବରେ ଖୁବ୍ କମ୍ । ପରମାଣୁର ବିଭାଜନ ଘଟାଇବା ସମ୍ଭବ ହେଇଗଲା ଫଳରେ ଧ୍ୱଂସ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଉପଯୋଗ ହୋଇପାରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମାନବ କଲ୍ୟାଣରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଲାଗିପାରିଲା । ପରମାଣୁ ରିଆକ୍‌ଟର ଗୁଡ଼ିକ ଶସ୍ତାରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କରିପାରିଲେ । ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନରେ ମଧ୍ୟ ପରମାଣୁ ଉର୍ଜା ଜୀବନରକ୍ଷାକାରୀ ଉପାଦାନ ହିସାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇ ପାରିଛି । ହୋଇଥିବା ଉଭୟ ପ୍ରକାରର ପରମାଣୁ ବିଭାଜନ କ୍ରିୟାର ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଏବେ କରାଯାଉଥିବା ନୂଆ ନୂଆ ଉଦ୍‌ଭାବନ ଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ ।

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧରେ ଏଭଳି କେତେକ ଉଦ୍‌ଭାବନ କରାଯାଇଛି ଯାହାକି ଦିନେ ମାନବ ଜୀବନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭୂତପୂର୍ବ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଦେବ ବୋଲି ପଣ୍ଡିତମାନେ କହୁଛନ୍ତି । ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍, କଂପିଉଟର, ଜେନେଟିକ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଆଜି ଉଦ୍‌ଭାବନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଯେଭଳି ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରି ଆସିଲେଣି, ତାହା ଫଳରେ ଅଳ୍ପ କେତେବର୍ଷ ତଳେ କାହାରି ଚିନ୍ତା ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ନ ଥିବା ବସ୍ତୁ ସବୁ ତିଆରି ହୋଇଯାଇପାରିଛି । କ୍ରାଓଜେନିକ୍‌ସ, ସୁପରକଣ୍ଡକ୍‌ଟିଭିଟୀ, ବୋଷ-ଆଇନଷ୍ଟାଇନ କଣ୍ଡେନସେଟ୍ ତଥା ଏରୋଜେଲ ଭଳି ପଦାର୍ଥ ଓ ପଦାର୍ଥ-ଅବସ୍ଥା-ସ୍ତର ନୂଆ ନୂଆ ଉଦ୍‌ଭାବନ ପାଇଁ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ବାଟ ଫିଟାଇ ଦେବ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଅତୀତର ଉଦ୍‌ଭାବକମାନଙ୍କ ହାତରେ ଯେଉଁସବୁ ସାଧନ ନ ଥିଲା ତାହା ଆଉ ଆଜିର ଉଦ୍‌ଭାବକଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ୟା ହୋଇ ରହିନାହିଁ । ପୂର୍ବଭଳି, ଆଜି ହୁଏତ ମଧ୍ୟ କେତେକ ଧରଣର ଉଦ୍‌ଭାବନ ଦୈବାତ୍ ହୋଇଯାଉଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ; କିନ୍ତୁ ବହୁ ଲୋକ, ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଶିଳ୍ପ କିମ୍ବା ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ନୂଆ ନୂଆ ଉଦ୍‌ଭାବନ ଲାଗି ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ କାମ କରିବା କଥାଟା ଅତି ସାଧାରଣ ହୋଇଗଲାଣି ।

ଏକଥା କିନ୍ତୁ ସବୁବେଳେ ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ଯଦିଓ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଉଦ୍‌ଭାବନ ନିମନ୍ତେ ଜଣଙ୍କୁ ବା କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଳ୍ପ କେତେଜଣଙ୍କୁ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଉଛି, ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥଳରେ ତାହା ହେଲା କିନ୍ତୁ ବହୁ ଅଜଣା ଲୋକଙ୍କ ସମ୍ମିଳିତ କାମର ଫଳ । ଉଦ୍‌ଭାବନ ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି କୌଣସି ସମୟରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ନରହି ସବୁବେଳେ ସହଯୋଗ-ସମୃଦ୍ଧ ଭାବେ ରହିଆସିଛି । ଏଠି

ଦିଆଯାଉଥିବା କେତେକ ପ୍ରମୁଖ ଆଧୁନିକ ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ଉଦ୍‌ଭାବନର କାଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସବୁବେଳେ ସହମତି ପ୍ରକାଶ ପାଇ ନ ଥିବାରୁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଗ୍ରହଣୀୟ ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲେଖ ହିଁ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଉଦ୍‌ଭାବନ ଓ ଆବିଷ୍କାର— ଏ ଦୁଇଟିଯାକକୁ ଗୋଟିଏ ସମ୍ମିଳିତ ଅର୍ଥରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ବନ୍ଧନୀ ଭିତରେ ରହିଛି ଉଦ୍‌ଭାବକ/ ଆବିଷ୍କାରକଙ୍କ ନାମ ।

୧୭୫୨–ତଡ଼ିତ୍ ଗ୍ରାହକ (ବେଞ୍ଜାମିନ ଫ୍ରାଙ୍କଲିନ୍), ୧୭୬୪–ସ୍ପିନିଙ୍ଗ ଜେନି (ଜେମସ୍ ହାର୍‌ଗ୍ରୀଭ୍), ୧୭୬୯–ବାଷ୍ପୀୟ ଇଞ୍ଜିନ କଣ୍ଡେନସର୍ (ଜେମସ୍ ୱାଟ୍), ୧୭୭୪–ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍ (ଜର୍ଜ ଲୁଇ ଲିସେଜ), ୧୭୭୫–ବାଷ୍ପୀୟ ଜାହାଜ (ଜାକ୍ସି ପେରିଅର୍), ୧୭୭୬–ବୁଡ଼ାଜାହାଜ (ଡାଭିଡ୍ ବୁସ୍‌ନେଲ), ୧୭୮୦–ମେସିନ କରତ (ଗର୍ଭିନସ୍), ୧୭୮୩–ଉଷ୍ଣବାୟୁ ବେଲୁନ (ଜାକ୍ସି ଓ ଜୋସେଫ ମଣ୍ଟଗଲ୍‌ଫିଅର), ୧୭୮୪–ସେଫ୍‌ଟି ତାଲା (ଯୋସେଫ ବ୍ରାମା), ୧୭୮୫–ରାସାୟନିକ ବ୍ଲିଚିଙ୍ଗ (କ୍ଲଡ୍ ବର୍ଥୋଲେଟ୍) ୧୭୯୨–ତୁଳା ଜିନ୍ (ଏଲି ହ୍ୱିଟ୍‌ନୀ), ଗ୍ୟାସ୍ ଆଲୁଅ (ଉଇଲିଅମ୍ ମୁର୍‌ଡକ) ୧୭୯୫– ଖାଦ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ ଜାର୍ (ଫ୍ରାନ୍‌ସୁଆ ଆପର୍ଟ), ୧୭୯୮–ଲିଥୋଗ୍ରାଫି (ଆଲୟସ୍ ସେନେଫେଲଡର୍), ୧୭୯୯–କାଗଜ ଫର୍ଦ୍ଦ ତିଆରି ଯନ୍ତ୍ର (ଲୁଇ ରବର୍ଟ) ।

୧୮୦୦–ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବାଟେରୀ (ଆଲେସାଣ୍ଡ୍ରୋ ଭୋଲ୍‌ଟା), ୧୮୦୨–କାଠକାମ ଯନ୍ତ୍ର (ଜୋସେଫ୍ ବ୍ରାମା), ୧୮୦୪–ଲୋକୋମୋଟିଭ୍ (ରିଚାର୍ଡ ଟ୍ରେଭିଥିକ୍), ୧୮୦୭–କନ୍‌ଭେୟର ବେଲ୍‌ଟ (ଅଲିଭର ଇଭାନସ୍), ୧୮୧୦–ଖାଦ୍ୟ କାନିଙ୍ଗ୍ ପ୍ରଣାଳୀ (ନିକୋଲାସ ଆପର୍ଟ), ୧୮୧୨–ଫଟୋଗ୍ରାଫି ଲେନ୍‌ସ (ଉଇଲିଅମ୍ ଓଲାଷ୍ଟନ), ୧୮୧୩–କଳ ତନ୍ତ (ଉଇଲିଅମ୍ ହରକ୍), ୧୮୨୩–ୱାଟରପ୍ରୁଫ୍ ଉପାଦାନ (ଚାର୍ଲସ ମାକିନ୍‌ଟୋସ୍), ୧୮୨୪–ସିମେଣ୍ଟ (ଜୋସେଫ୍ ଆସ୍‌ପଡିନ୍), ୧୮୨୯–ଟାଇପ ରାଇଟର (ଉଇଲିଅମ ବର୍ଟ), ୧୮୩୧–ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଜେନେରେଟର (ମାଇକେଲ ଫାରାଡେ), ୧୮୩୪–ଫସଲ ଅମଳ ମେସିନ (ସିଭିଲ ମାକ୍‌କର୍ମିକ୍), ୧୮୩୫–ରିଭଲଭର୍ (ସାମୁଏଲ କୋଲ୍‌ଟ), କଂପିଉଟର (ଚାର୍ଲସ ବାବେଜ), ୧୮୩୮–କାଗଜ ଉପରେ ଫଟୋଗ୍ରାଫି ପ୍ରଣାଳୀ (ଉଇଲିଅମ ହେନ୍‌ରୀ ଫକ୍‌ସ ଟାଲ୍‌ବଟ୍) ୧୮୩୯–ବାଇସାଇକେଲ୍ (କିର୍‌କପାଟ୍ରିକ୍ ମାକ୍‌ମିଲାନ), ୧୮୪୩–ଭୂତଳ ରେଳ (ଚାର୍ଲସ ପିଅରସନ୍), ୧୮୪୫–ହାଇଡ୍ରଲିକ କ୍ରେନ୍ (ଡବ୍ଲିଉ. ଜି ଆର୍ମିଷ୍ଟ୍ରଙ୍ଗ୍), ୧୮୪୬–ସିଲାଇ ମେସିନ (ଏଲିଆସ ହାଓ୍ୱେ), ରୋଟାରୀ ଛାପାକଳ (ରିଚାର୍ଡ ହୋ), ୧୮୫୦–ସଂଶ୍ଳେଷିତ ତୈଳ (ଜେମସ୍ ୟଙ୍ଗ୍), ରେଫ୍ରିଜରେଟର (ଜେମ୍‌ସ୍ ହାରିସନ ଓ ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ଟ୍ୱିନିଙ୍ଗ୍), ୧୮୫୧–ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଏଲିଭେଟର (ଏଲିସା ଓଟିସ୍), ୧୮୫୪–ହାଇଡ୍ରଲିକ୍ ଏଲିଭେଟର (ଏଲିସା ଓଟିସ୍),୧୮୫୫–ସେଲୁଲଏଡ୍ (ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ପାର୍କସ୍), ଇସ୍‌ପାତ ତିଆରି (ହେନ୍‌ରୀ ବେସେମର୍), ୧୮୫୬–ସଂଶ୍ଳେଷିତ ରଙ୍ଗ (ଉଇଲିଅମ ହେନ୍‌ରୀ ପର୍କିନ୍), ୧୮୬୧–ରଙ୍ଗୀନ ଫଟୋଗ୍ରାଫି (ଜେମସ୍ କ୍ଲାର୍କ ମାକ୍‌ସ୍‌ୱେଲ୍), ୧୮୬୬–ଦରିଆପାରି ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍ (ଉଇଲିଅମ ଟମ୍‌ସନ), ୧୮୬୭–ପାଶ୍ଚରୀକରଣ (ଲୁଇ ପାସ୍ତୁର), ୧୮୬୮–ଟ୍ରାଫିକ୍ ଲାଇଟ (ଜେ.ପି. ନାଇଟ୍), ୧୮୭୧–ନିଉମାଟିକ୍ ଡ୍ରିଲ୍ (ସାମୁଏଲ ଇଙ୍ଗରସଲ୍), ୧୮୭୨–ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ୍ ଟାଇପରାଇଟର (ଟମାସ୍ ଏଡିସନ୍), ୧୮୭୩–କଣ୍ଟାତାର (ଜୋସେଫ ଗ୍ଲିଡେନ), ୧୮୭୬–ଟେଲିଫୋନ (ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ଗ୍ରାହାମ ବେଲ୍), ୧୮୭୭–ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଝଳାଇ (ଏଲିସା ଟମ୍‌ସନ୍), ଗ୍ରାମୋଫୋନ (ଟମାସ୍ ଏଡିସନ୍), ୧୮୭୮–ବୈଦ୍ୟୁତିକ ରେଳ (ଅର୍ଣ୍ଣଷ୍ଟ ୱେର୍ଣ୍ଣର ଭନ୍ ସିଏମେନ୍‌ସ) ୧୮୭୯–ବିଜୁଳୀ ବତୀ (ଟମାସ୍ ଏଡିସନ୍) ୧୮୮୨–ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ୍ ଇସ୍ତ୍ରୀ (ହାରି ଡବ୍ଲିଉ୍ ସିଲେ), ୧୮୮୩–ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ମେସିନ୍ ଗନ୍ (ହିରାମ ଷ୍ଟିଭେନ୍‌ସ୍ ମାକ୍‌ସିମ୍), ୧୮୮୪–ଫାଉଣ୍ଟେନ କଲମ (ଲିଉଇସ୍ ୱାଟରମାନ୍), ୧୮୮୪–ମଟରକାର (ଗଟିଲେବ୍ ଡେମ୍‌ଲର୍), ୧୮୮୫–ମିଶାଣ ମେସିନ (ଉଇଲିଅମ ବରୋଜ୍), ପେଟ୍ରୋଲ ଇଞ୍ଜିନ (ଗଟିଲେବ୍ ଡେମ୍‌ଲର), ମଟରସାଇକେଲ୍ (ଗଟିଲେବ୍ ଡେମ୍‌ଲର୍), ୧୮୮୬–ପେଟ୍ରୋଲ ଇଞ୍ଜିନ କାର (କାର୍ଲ ବେଞ୍ଜ), ୧୮୮୭–ସେଲୁଲଏଡ ଫିଲ୍‌ମ (ଗୁଡ୍‌ଉଇନ୍), ୧୮୮୮–ନିଉମାଟିକ୍ ଟାୟାର (ଜନ୍ ବୟେଡ ଡନ୍‌ଲପ୍), ଏସି ବିଦ୍ୟୁତ୍ ମୋଟର (ନିକୋଲା ଟେସ୍‌ଲା), ଗ୍ରାମୋଫୋନ ରେକଡ (ଏମିଲ ବର୍ଲିନର୍), ୧୮୮୯–ଫଟୋଫିଲମ୍ (ଜର୍ଜ ଇଷ୍ଟମାନ୍), ୧୮୯୨–ଏସ୍‌କାଲେଟର (ଜେସି ରେନୋ), ୧୮୯୪–ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ତନ୍ତ (ଜେ.ଏଚ୍. ନର୍ଥ୍ରପ), ସିନେମାଟୋଗ୍ରାଫି (ଅଗଷ୍ଟେ ଓ ଲୁଇ ଲୁମିଏରେ), ଟର୍ବାଇନ ଚାଳିତ ଜାହାଜ (ଚାର୍ଲସ୍ ପାର୍ସନସ୍), ୧୮୯୫–ଏକ୍‌ସ-ରେ (ଉଇଲ୍‌ହେଲ୍‌ମ୍ ରଣ୍ଟଜେନ୍), ସେଫ୍‌ଟି ରେଜର (କିଙ୍ଗ୍.ସି. ଜିଲେଟ୍), ୧୮୯୮–ଡିଜେଲ ଇଞ୍ଜିନ (ରୁଡୋଲ୍‌ଫ୍ ଡିଜେଲ) ।

୧୯୦୦–ସେଲୋଫୋନ୍ (ଜେ.ଇ. ବ୍ରାଣ୍ଡେନ୍‌ବର୍ଗର), ଏଆରସିପ୍ (ଗ୍ରାଫ୍ ଫର୍ଡିନାଣ୍ଡ ଭନ୍ ଜେପେଲିନ୍), ୧୯୦୧–ରେଡିଓ (ଗୁଗ୍ଲିଏଲ୍‌ମୋ ମାର୍କୋନି), ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଚାଳିତ ଭାକ୍ୟୁମ କ୍ଲିନର୍ (ହ୍ୟୁବର୍ଟ ସିସିଲ ବୁଥ୍), ୧୯୦୨–ମଟର୍ ୱିଣ୍ଡସ୍କ୍ରିନ୍ ୱାଇପର୍ (ମାରୀ ଆଣ୍ଡରସନ୍), ୧୯୦୩–ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋକାର୍ଡିଓଗ୍ରାଫ୍ (ଉଇଲ୍‌ହେଲ୍‌ମ ଏଇଣ୍ଥୋଭେନ୍), ୧୯୦୩–ଉଡ଼ାଜାହାଜ (ଅର୍‌ଭିଲେ ଓ ଉଇଲ୍‌ବର ରାଇଟ୍), ୧୯୦୬–ହିମଶୁଷ୍କନ (ଆର୍‌ସିନ ଡି ଆର୍‌ସୋନଭାଲ ଓ ଜର୍ଜ ବୋର୍ଡାସ), ୧୯୦୭–ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଚାଳିତ ୱାସିଙ୍ଗ ମେସିନ (ହର୍ଲେ ମେସିନ କଂପାନୀ), ଫାକ୍‌ସ୍ (ଆର୍ଥର କର୍ଣ୍ଣ), ବେକେଲାଇଟ (ଲିଓ ବେକ୍‌ଲାଣ୍ଡ), ୧୯୧୧–ନିଅନ ଆଲୋକ (ଜର୍ଜ କ୍ଲଡ୍), ୧୯୧୩–ଷ୍ଟେନ୍‌ଲେସ ଷ୍ଟିଲ୍ (ହାରି ବ୍ରିର୍‌ଲି), ୧୯୨୪–ଲାଉଡ୍‌ସ୍ପିକର (ରାଇସ୍ କେଲଗ୍), ୧୯୨୬–ଟେଲିଭିଜନ (ଜନ୍ ଲୋଗି ବେଆର୍ଡ), ତରଳ-ଇନ୍ଧନ ରକେଟ୍ (ରବର୍ଟ ଗଡାର୍ଡ), ୧୯୩୩–ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ (ମାକ୍‌ସ ନଲ୍ ଓ ଅର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟ ରୁସ୍‌କା), ୧୯୩୫–ପାର୍କିଙ୍ଗ ମିଟର (କାର୍ଲଟନ୍ ସି ମାଗି), ୧୯୩୭–ଟର୍ବୋଜେଟ୍ (ଫ୍ରାଙ୍କ୍ ହ୍ୱିଟଲ୍), ୧୯୩୮–ବଲ୍‌ପଏଣ୍ଟ କଲମ (ଲାସ୍‌ଲୋ ଓ ଜର୍ଜ ବାଇରୋ), ନାଇଲନ (ୱାଲେସ କାରୋଥରସ୍), ଜେରୋଗ୍ରାଫି (ଚାର୍ଲସ୍ କାର୍‌ସନ୍), ୧୯୩୯–ହେଲିକପ୍‌ଟର (ଆଇଗର ସିକୋରସ୍‌କି), ପରମାଣୁ ବୋମା (ଅଟୋ ଫ୍ରିସ୍, ନିଲ୍‌ବୋର ଓ ରୁଡୋଲ୍‌ଫ୍ ପିୟର୍ଲସ୍), ୧୯୪୧–ଟେରିଲିନ୍ (ଜେ.ଆର୍. ହ୍ୱିନ୍‌ଫିଲଡ୍ ଓ ଜେ.ଟି.ଡିକ୍‌ସନ୍), ୧୯୪୨–ଟର୍ବୋ-ପ୍ରପେଲର ଇଞ୍ଜିନ (ମାକ୍‌ସ୍ ମୁଏଲର), ୧୯୪୪–ଡିଜିଟାଲ କଂପିଉଟର (ହାର୍‌ଭାର୍ଡ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ), ୧୯୪୫–ମାଇକ୍ରୋୱେଭ୍ ଚୁଲା (ପର୍ସି ଲେ ବାରନ ସ୍ପେନସର୍), ୧୯୪୭/୪୮–ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟର (ଉଇଲିଅମ୍ ସକ୍‌ଲେ, ଜନ୍ ବାର୍ଡ଼ିନ ଓ ୱାଲ୍‌ଟର୍ ବ୍ରାଟେନ୍), ୧୯୫୦–ଗ୍ୟାସ୍ ଟର୍ବାଇନ ଚାଳିତ କାର୍ (ରୋଭର ମଟର କଂପାନୀ), ୧୯୫୪–ସୌର ବାଟେରୀ (ବେଲ୍ ଟେଲିଫୋନ୍ କଂପାନୀ), ୧୯୫୬–ଭିଡିଓ ରେକର୍ଡର (ଆଂପେକ୍‌ସ୍ କଂପାନୀ), ୧୯୫୯–ହୁଭର୍-କ୍ରାଫ୍‌ଟ (ଖ୍ରୀଷ୍ଟୋଫର୍ କକେରେଲ୍), ମାଇକ୍ରୋଚିପ୍ (କିଲ୍‌ବାଇ ଓ ରବର୍ଟ ନୟେସ୍), ୧୯୬୦–ଲେଜର ରଶ୍ମୀ (ଚାର୍ଲସ୍ ଟାଓନ୍‌ସ୍), ୧୯୬୭–ଲେଜର ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଅପରେଟିଙ୍ଗ ଥିଏଟର (ସିନ୍‌ସିନାଟି ପ୍ରଦେଶ), ୧୯୬୯–କନ୍‌କର୍ଡ ସୁପରସୋନିକ ଜେଟ୍ (ବ୍ରିଟେନ ଓ ଫ୍ରାନ୍‌ସ), ଟେଷ୍ଟ-ଟିଉବ୍ ଶିଶୁ (ରବର୍ଟ ଏଡ୍‌ୱାର୍ଡସ୍, ପାଟ୍ରିକ୍ ଷ୍ଟେପ୍‌ଟୋ), ଭି-ଷ୍ଟଲ୍ ଜେଟ୍ (ହକର୍ ସିଡ୍‌ଲି କଂପାନୀ), ୧୯୭୦-୭୪୭ ଜୁମ୍ବୋ ଜେଟ୍

ଉଦ୍‌ଭାବନ ଇତିହାସରେ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷସୁଦ୍ଧା ଜାରୀ କରାଯାଇଥିବା ଶେଷ ପ୍ରମୁଖ ପେଟେଣ୍ଟ—ଭିଡିଓ ୱାକ୍‌ମାନ ।

(ବୋଇଙ୍ଗ କଂପାନୀ), ୧୯୭୧–ମାଇକ୍ରୋ-ପ୍ରସେସର (ମାର୍ସିଆନ୍ ହଫ୍), ୧୯୭୨–ପକେଟ୍ କାଲ୍‌କୁଲେଟର, ୧୯୭୬–ଔଦ୍ୟୋଗିକ ରୋବଟ, ମହାକାଶ ସଟଲ୍ (ନାସା), ୧୯୭୮–ଟିଜିଭି ଉଚ୍ଚ-ଗତି ରେଳ (ଫ୍ରାନ୍‌ସ), ୧୯୭୯–ୱାକ୍‌ମାନ୍ (ସୋନି କଂପାନୀ), ୧୯୭୯/୮୦–କଂପାକଟ ଡିସ୍‌କ (ଫିଲିପ୍‌ସ୍ ଓ ସୋନି କଂପାନୀ), ୧୯୮୧–ପର୍ସନାଲ କଂପିଉଟର (ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ ବିଜିନେସ୍ ମେସିନ୍ କଂପାନୀ), ୧୯୮୫–ବାଟେରୀ ଚାଳିତ ଯାନ (କ୍ଲାଇଭ୍ ସିଂକ୍ଲେଆର୍), ୧୯୮୬–ପକେଟ ଟେଲିଫୋନ୍, ୧୯୮୭–ଡିଜିଟାଲ ଅଡିଓ ଟେପ୍, ୧୯୮୮–ଭିଡିଓ ୱାକ୍‌ମାନ୍ (ସୋନି କଂପାନୀ) ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାନବ ଇତିହାସ, ସଭ୍ୟତା, ମାନବୀୟ ଉତ୍କର୍ଷତା, ଆବିଷ୍କାର, ମାନବଜ୍ଞାନ, ବିଜ୍ଞାନର ଇତିହାସ, ଗବେଷଣା, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଚକ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଦ୍ୟା

''ଆମେ ସମସ୍ତେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ଗୋଟିଏ ପୋଖରୀ ଖୋଳିଦେଲା ପରେ ପ୍ରଥମ କାମ ହେଲା ପୋଖରୀ ବନ୍ଧରେ ଚେକା ଛୁଆଇ ଦେବା । ବନ୍ଧଟିର ମାଟିକୁ ସମାନ କରିଦେଇ ଛେଲା ଛେଲା ଘାସ ଚେକା ତା ଉପରେ ଖଞ୍ଜିଦେଇ ବାଡ଼େଇ ଦିଆଯାଏ । ସେଭଳି କରିଦେଲେ ବର୍ଷାରେ ମାଟି ଆଉ ଧୋଇ ହୋଇଯାଏ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ଏହିଭଳି କଥା ବହୁ-କାଳ ପୂର୍ବେ ପ୍ରକୃତି ନିଶ୍ଚୟ କରିଥିଲା ଓ ମଣିଷ ସେଥିରୁ ଶିଖିଛି ।

''ମାଟି ତିଆରି ହୋଇଗଲା । ପାଣି, ପବନ ସେହି ମାଟିକୁ ଧୋଇନେବେ ବା ଉଡ଼ାଇ ଦେବେ । ତେଣୁ ତାକୁ ସେହି ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବ ଘାସ—କାରଣ ଘାସର ଚେର ପରସ୍ପର ସହିତ ଛନ୍ଦି ହୋଇ ମାଟିକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି । ତାହାପରେ ଛୋଟ ବଡ଼ ଅନେକ ଜାତିର ଗଛ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବ । ମାଟି ଓ ପଥୁରିଆ ସ୍ଥାନରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛ ଉଠି ଅରଣ୍ୟକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିବେ । ସେତେବେଳେ କିନ୍ତୁ ମଣିଷ ତ ଦୂରର କଥା, ଅନ୍ୟ ବହୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ଜୀବ ମଧ୍ୟ ଜନ୍ମ ହୋଇ ନଥିଲେ । କ୍ରମେ କ୍ରମେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଜନ୍ମ ହେଲେ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଏବଂ ଜୀବଙ୍କର କାମ ହୋଇଗଲା ଏହି ପୃଥିବୀକୁ ସୁନ୍ଦର କରି ଗଢ଼ିବା ।''

ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜନ୍ମନିଏ ବୋଲି କହିଲେ କିଛି ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ । ମାଟିରେ, ପାଣିରେ, ପଥରରେ ଓ ପବନ ଦେହରେ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜାତ ହୋଇଥାଏ । ଯେଉଁଠି ସାମାନ୍ୟ ଜଳକଣା ଓ ଗୋଟାଏ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ମାତ୍ରାର ସାଧାରଣ ଉତ୍ତାପ ମିଳିଗଲା, ସେଠି ଉଦ୍‌ଭିଦର ସୃଷ୍ଟି ହେବାରେ ଆଉ କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । ଗଭୀର ସମୁଦ୍ର ଶଯ୍ୟାରେ ଥିବା ଉଷ୍ଣପ୍ରସ୍ରବଣ ଧାରାରେ ମଧ୍ୟ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜାତ ହେବା କଥା ଦେଖାଯାଉଛି ।

ଜୀବନର ଯେଉଁ ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ ଧରିତ୍ରୀରେ ରହିଛି, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତ ହେଲା ସେଥିଭିତରୁ ଗୋଟାଏ । ଅନ୍ୟଟି ହେଲା ପ୍ରାଣୀଜଗତ । କେବଳ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣରେ ଦେଖିହେଲା ଭଳି କୋଷ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପାଖାପାଖି ୯୦ ରୁ ୧୦୦ ମିଟରରୁ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ହେଉଥିବା ରେଡ୍‌ଉଡ୍ ବୃକ୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆକୃତିର ଗଛ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତରେ ଦେଖାଯାଇଥା'ନ୍ତି । ବୃକ୍ଷ, ଗୁଳ୍ମ, ତୃଣ, ଫର୍ଣ୍ଣ, ମସ୍ ବା ହରିତା, ଫଙ୍ଗାଇ ବା କବକ, ଆଲ୍‌ଜି ବା ଶୈବାଳ ଓ ବାକ୍‌ଟେରିଆ—ଏଗୁଡ଼ିକ ସବୁ ହେଲେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଉଦ୍‌ଭିଦ ପର୍ବ; ଯଦିଓ ଏମାନେ ପରସ୍ପର ଠାରୁ ବହୁଦିଗରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୃଥକ୍ । ବାକ୍‌ଟେରିଆ ଓ ଆଲ୍‌ଜି ଶାସ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍‌ଭିଦ କି ନୁହେଁ ସେ ବିଷୟରେ କିନ୍ତୁ ମତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି ।

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାରେ ନ କହିହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରାୟ ୨,୫୦,୦୦୦ରୁ ୫,୦୦,୦୦୦ ପ୍ରକାରର ଉଦ୍‌ଭିଦ ରହିଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ପୁଣି ସବୁବେଳେ ନୂଆ ନୂଆ ଜାତିର ସନ୍ଧାନ ମିଳୁଛି ଓ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମିଳୁଥିବ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଆଶା କରାଯାଉଛି । ଏହା ସହିତ କେତେକ ଜାତିର ଉଦ୍‌ଭିଦ ହୁଏତ ପୃଥିବୀରୁ ଲୋପ ପାଇଯାଇପାରିଥାଏ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଆଶଙ୍କା ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି । ଉଦ୍‌ଭିଦ ନ ଥିଲେ ଏହି ଧରିତ୍ରୀରେ ପ୍ରାଣୀଜଗତ ନଥା'ନ୍ତା ବୋଲି ନିଃସନ୍ଦେହରେ କୁହାଯାଇପାରେ । କାରଣ ସୌର ଉର୍ଜା, ଜଳ, ଜଳରେ ଥିବା ଲବଣ ଓ ପବନ ଭଳି ଅଜୈବ ପଦାର୍ଥକୁ 'ଖାଇ' ଉଦ୍‌ଭିଦ ବଢ଼ୁଥିଲା ବେଳେ ପ୍ରାଣୀମାନେ କେବଳ ଉଦ୍‌ଭିଦକୁ ଖାଇକରିହିଁ ହଜମ କରିପାରିବେ; ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, କେତେକ ପ୍ରାଣୀ କେବଳ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଭୋଜୀ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଖାଇ ବଞ୍ଚି ପାରିବେ । ଉଦ୍‌ଭିଦର ଖାଦ୍ୟ ତିଆରି କରିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଲେଷଣ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଗୋଟାଏ ସାଧାରଣ ବୃକ୍ଷଟି ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ କାଣ୍ଡ, ଚେର, ପତ୍ର, ପୁଷ୍ପ ଓ ଫଳର ସମାହାର ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଆଲ୍‌ଜି କ୍ଷେତ୍ରରେ କିନ୍ତୁ ଏହି ନିୟମଟି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଖାଟୁନାହିଁ । ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ 'ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତ' କୁ ଯେଉଁ କେତୋଟି ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ ବା ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦେଇଛନ୍ତି ସେହି ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକ

ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତରେ ଯେତେ ଜାତିର ଉଦ୍‌ଭିଦ ଦେଖା ଯା'ନ୍ତି ସେ ସବୁକୁ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ମୂଳ ଉତ୍ସରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇଛି । ସେଥି ଭିତରୁ କେତେକର ଚିତ୍ର ।

ହେଲେ ସିଜୋଫାଇଟା, ଥାଲୋଫାଇଟା, ବ୍ରାୟୋଫାଇଟା, ଟେରିଡୋଫାଇଟା ଓ ସ୍ପର୍ମାଟୋଫାଇଟା ।

ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରଥମ କରି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଜୀବନ ହେଲା ଉଦ୍‌ଭିଦ । ମନୁଷ୍ୟ ସହିତ ସମଗ୍ର ପ୍ରାଣୀଜଗତର ସତ୍ତା ଉଦ୍‌ଭିଦ ଜଗତ ଥିବା ଯୋଗୁଁ ହିଁ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଥିବାରୁ ଅବାରିତ ଭାବେ ଉଦ୍‌ଭିଦ ନଷ୍ଟ କରିବାରୁ ମଣିଷକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ନିବୃତ୍ତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ—ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ ନୁହେଁ, ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନିଜର ରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ । ଉଦ୍‌ଭିଦର ବହୁ ପରେ ଧରିତ୍ରୀରେ ଯେତେବେଳେ ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ହେଲା, ସେ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ତାହାର ଖାଦ୍ୟ, ବସ୍ତ୍ର, ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ, ଔଷଧ ଓ ଜଳେଣି ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ନିର୍ଭର କରିଗଲା ଗଛ, ପତ୍ର, ଲତାଙ୍କ ଉପରେ । ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ କିନ୍ତୁ ସେ ଜାଣି ନଥିଲା 'ଗଛଲତା'ଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତି ଆଉ କେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତିଆରି କରିଛି ବା କି ପ୍ରକାର କାମରେ ଲଗାଉଛି । ତା'ପରେ ମଣିଷ କିନ୍ତୁ ସବୁବେଳେ ଚେଷ୍ଟା କରିଆସିଛି ଏଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ । ସେତେବେଳ ଯୁଗରେ ସେ ଅନୁମାନ କରୁଥାଏ ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦଙ୍କ ଭିତରେ କେମିତି ଗୋଟାଏ କ'ଣ ସଂପର୍କ ରହିଛି । ତେଣୁ ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ପୂଜା କଲା ଓ ତାହା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବହୁ ଗଛଲତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପୂଜା କଲା । ଏବେ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀର ସବୁଆଡ଼େ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଗଛଙ୍କୁ ପବିତ୍ର ବୋଲି ମନେ କରାଯାଏ । ମନୁଷ୍ୟ ଓ ଗଛଲତାଙ୍କ ଭିତରେ ନାନା କାରଣରୁ ସଂପର୍କ ଏତେ ଘନିଷ୍ଠ ଯେ ଜଣେ ଯଦି ଗୋଟାଏ କିଛି ନୂଆ ସଂପର୍କ କଥା ବାହାର କରିଦେଲା ସମସ୍ତେ ତାହାର ପ୍ରଶଂସା କଲେ । ଦୁଇ ଆମେରିକା, ଆଫ୍ରିକା, ନିଉଗିନୀ ଓ ଭାରତ ସମେତ ପୃଥିବୀର ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ବସବାସ କରି ରହୁଥିବା ଆଦିବାସୀମାନେ ବହୁ ଗଛଲତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଅନେକ ତଥ୍ୟ ଅତି ଚମତ୍କାର ଭାବରେ ଜାଣିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଏହି ଜ୍ଞାନ କିଭଳି ହାସଲ କଲେ ସେ ବିଷୟ ଚିନ୍ତାକରି ଆଜିର ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି ।

ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକୀୟ ସାଇକାଡ୍ 'ଏନ୍‌ସେଫାଲାର୍ଟସ୍ ଉଡୀ'ଟି ହେଲା ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ବିରଳ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ । ୧୮୯୫ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମେ ମିଳିଥିବା ଏହିଜାତୀୟ ଗୋଟିଏ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଗଣ୍ଡିରୁ ତା'ର ଶହେବର୍ଷ ପରେ ଫୁଟିଥିବା ପ୍ରଥମ ଫୁଲ ।

ଯେଉଁମାନେ ଗଛଲତା ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କ ବିଷୟରେ ଶାସ୍ତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭଲଭାବରେ ଆଲୋଚନା କରୁଛନ୍ତି ସେମାନେ ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଦ୍ୟାରେ ପଣ୍ଡିତ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଅନ୍ୟ ବିଦ୍ୟା ଭଳି ଗଛଲତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା କଥାଟିକୁ ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଦ୍ୟା ବା ବଟାନୀ ବୋଲି ନାମ ଦିଆଯାଇଛି ଓ ଏହି ବିଦ୍ୟାର ସଫଳ ଅଧ୍ୟୟନ ନିମନ୍ତେ ବହୁ ବିଭାଗ ତଥା ଉପବିଭାଗ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଛି । ଆଧୁନିକ ମାନବଜ୍ଞାନରେ ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଦ୍ୟାର ସ୍ଥାନ ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଲୋକ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଜୀବବିଜ୍ଞାନ, ଜୀବନ, ପୃଥିବୀ, ଜୀବଜଗତ, ପରିବେଶ, ସାମୁଦ୍ରିକବିଜ୍ଞାନ, ଇଭୋଲ୍ୟୁସନ, ଆଲୋକ ସଂଶ୍ଳେଷଣ, କୃଷି, ସମାଜ, ସଭ୍ୟତା, ଉର୍ଜା, ଜଳବାୟୁ, ଅରଣ୍ୟ, ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ, ଅମ୍ଳଜାନ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ, ଯବକ୍ଷାରଜାନ, ଇକୋଲଜି, ଇକୋସିଷ୍ଟମ୍, ମୃତ୍ତିକା, ଧର୍ମ, ସଂସ୍କୃତି, କଳା ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଉଦୟଗିରି

ଭୁବନେଶ୍ୱର ନିକଟରେ ଥିବା ଉଦୟଗିରି-ଖଣ୍ଡଗିରି ପାହାଡ଼ରେ ଖୋଦିତ ଗୁମ୍ଫା ଓ ଶିଳାଲିପି ଗୁଡ଼ିକରେ ଦୁଇହଜାର ବର୍ଷ ତଳର ଉତ୍କଳୀୟ କଳା ଓ ସ୍ଥାପତ୍ୟର ନିଦର୍ଶନ ରହିଛି । ସେଥିରୁ ସେ ଯୁଗର ସାମାଜିକ ତଥା ରାଜନୈତିକ ଜୀବନର ଆଭାସ ମିଳିଥାଏ । ସେହିପରି ଅବିଭକ୍ତ କଟକ ଜିଲା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଉଦୟଗିରି ପର୍ବତରେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାର ବାରଶହ ବର୍ଷ ତଳର କଳା ତଥା ସ୍ଥାପତ୍ୟର ପ୍ରମାଣ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଓଡ଼ିଶା, ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ଖାରବେଳ

▷▷

ଉଦୟନାଚାର୍ଯ୍ୟ
(ଜୀବିତ ୧୦ମ ଶତାବ୍ଦୀ)

ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନରେ ଥିବା ନବ୍ୟ ବା ନୂତନ ନ୍ୟାୟ ମତବାଦର ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ । ଭାରତର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଏହି ବାଦର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ଏହି ଧରଣର ଦାର୍ଶନିକ ତତ୍ତ୍ୱର ମିଳନ ବା ମିଶ୍ରଣ କରାଇ ଉଦୟନାଚାର୍ଯ୍ୟ ନବ୍ୟ ନ୍ୟାୟ ଭଳି କଥାର ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ । ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ର ପଦାର୍ଥରୁ ହିଁ ପାର୍ଥିବ ଜଗତର ସମସ୍ତ ବସ୍ତୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ବୋଲି ଏଥିରେ ସେ କହିଥିଲେ । 'କୁସୁମାଞ୍ଜଳୀ' ଓ 'ବୁଦ୍ଧାଧିକାର' ନାମକ ଦୁଇଟି ପୁସ୍ତକ ସେ ରଚନା କରିଥିଲେ । ଏହି ପୁସ୍ତକଦ୍ୱୟରେ 'ଭଗବାନ ଅଛନ୍ତି' ବୋଲି ଏହି ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତିପାଦନ କରିଛନ୍ତି । ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମର କେତେକ ଚିନ୍ତାକୁ ପରାହତ କରିବାକୁ ଯାଇ ଉଦୟନାଚାର୍ଯ୍ୟ ଏଭଳି ମତର ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ, ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମ

▷▷

ଉଦୟ ଶଙ୍କର
(୧୯୦୦-୭୭)

ନିଜ ଦେଶର କଳା, ସଂସ୍କୃତି କଥା ଅନ୍ୟ ଦେଶରେ ଯାଇ ଜଣାଇବା ପାଇଁ କେତେଜଣ ଉଦ୍ୟମ କରନ୍ତି ଓ ସେହିମାନଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ ଯୋଗୁଁ ଦେଶର ସ୍ୱାଭିମାନ ବଢ଼େ । ଉଦୟ ଶଙ୍କର ଥିଲେ ସେହିଭଳି ଜଣେ କଳାକାର । ସେ ନୃତ୍ୟରେ ଖୁବ୍ ପାରଦର୍ଶିତା ଲାଭ କରିଥିଲେ ଓ ପଶ୍ଚିମ ଜଗତର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦେଶକୁ ଯାଇ ନିଜେ ନାଚି, ନିଜର କେତେକ ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ ନଚାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ କରିପାରିଥିଲେ । ଇଂଲଣ୍ଡରେ ପ୍ରଥମେ ଯେତେବେଳେ ସେ ଶିବ-ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟ ଓ ତରବାରୀ ନୃତ୍ୟ ଦେଖାଇଲେ, ଇଂଲଣ୍ଡର ସମ୍ରାଟ ତାହା ଦେଖି ଅତିମାତ୍ରାରେ ଖୁସି ହୋଇଗଲେ । ତାହାପରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବଢ଼ିଗଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ନୃତ୍ୟ, ଭାରତ

▷▷

ଉଦର

ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀରଟିକୁ ମୋଟାମୋଟି ଯେଉଁ ତିନି ଭାଗରେ ଭାଗ କରି ଦିଆଯାଇଛି ସେଗୁଡିକ ହେଲା ତିନିଗୋଟି କୋଠରୀ । ବେକଠାରୁ ଉପର ଅଂଶଟି ଅଛି ସବା ଉପରେ । ତା'ରି ଭିତରେ ରହିଛି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଙ୍ଗ ମସ୍ତିଷ୍କ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଅଂଶକୁ ସାଧାରଣତଃ ଛାତି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସେହିଥିରେ ଅଛନ୍ତି ହୃତପିଣ୍ଡ ଓ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ । ତୃତୀୟଟି ହେଲା ଉଦର ଗହ୍ୱର । 'ଦେହ'ର ଏହି ତିନୋଟି ବିଭାଗକୁ ଆମର ଦୁଇଗୋଡ଼ ମୁଣ୍ଡାଇଲା ଭଳି ରହିଛନ୍ତି ।

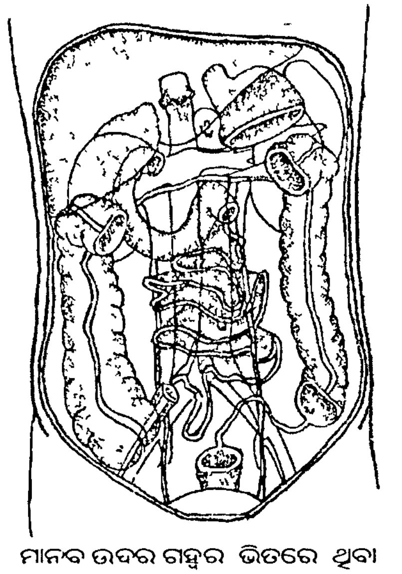

ମାନବ ଉଦର ଗହ୍ୱର ଭିତରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ । ଉପଯୋଗକୁ ଆଖିରେ ରଖି ପ୍ରକୃତି ଏହାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ଡିଜାଇନ କରିଛି ।

ଉଦରଟି ହେଲା ଶରୀରର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବିବର ବା କୋଟର । ଏହି କୋଟର ଭିତରେ ପ୍ରକୃତି ଏଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି ଯେ ତା ଭିତରେ ଅନେକ ଜିନିଷ ରହିଯାଇ ପାରିବ । ଉଦର ଉପରେ ମାଂସପେଶୀର ଗୋଟିଏ ପରଦା ଭଳି ଅଂଶ ରହିଛି । ତା'କୁ କୁହାଯାଏ ମଧ୍ୟଚ୍ଛଦା । ଏହି ଉଦରରେ ହିଁ ରହିଛି ଆମ ହଜମପଥର ବେଶୀଭାଗ, ଯକୃତ ବା ଲିଭର, ଅଗ୍ନ୍ୟାଶୟ, ପ୍ଲୀହା, ଦୁଇଟିଯାକ ବୃକକ୍ ବା କିଡ୍‌ନୀ ଏବଂ ଅନ୍ତ୍ରପୁଚ୍ଛ ।

ମସ୍ତିଷ୍କକୁ ଆଶ୍ରା ଦେବ ବୋଲି ମୁଣ୍ଡଟାକୁ ମଜବୁତ ହାଡ଼ରେ ଗଢ଼ାଯାଇଛି । ଛାତି ପିଞ୍ଜରାକୁ ମଧ୍ୟ ଫାଳିକିଆ ହାଡ଼ ଖଞ୍ଜି ତିଆରି କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଉଦରଟିକୁ ତିଆରି କରାଯାଇଛି ମାଂସପେଶୀରେ । ଏହାର ପଛପଟେ କେବଳ ଯାହା ମେରୁଦଣ୍ଡ ରହିଛି । ଏଭଳି ତିଆରି କରିବାର କାରଣ ହେଲା, ଆମେ ଯାହା ଖାଉ ତାହା ଏହି ଉଦର ଗହ୍ୱର ଭିତରେ ଥିବା ପାକସ୍ଥଳୀରେ ଯାଇ ପ୍ରଥମେ ପହଞ୍ଚେ । ତାହାପରେ ଅନ୍ତ୍ର ଭିତର ଦେଇ ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଯାଏ । ତେଣୁ ଜଣେ 'ଲୋଭ' କରି ବେଶୀ ଖାଇଦେଲେ ତା'ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ରହିଥିବା ଦରକାର । ଏହି ଉଦର ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଗର୍ଭାଶୟ ବା ଜରାୟୁ ରହିଛି, ଯାହା ଭିତରେ କି ଛୁଆଟି ମା'ଗର୍ଭରେ ଥିଲାବେଳେ ବଢ଼ିପାରିବ । ସେଥିପାଇଁ ତା'କୁ ଗୋଟାଏ ଟାଣ ଫର୍ମା ଭିତରେ ନ ରଖି ଟିକେ ଫାଙ୍କା ସ୍ଥାନରେ ରଖାଯାଇଛି । ଉଦର ଭିତରେ ଯଦି ବେଶୀ ଜିନିଷ ରହିଗଲା, ତେବେ ମଧ୍ୟଚ୍ଛଦା ହୃତପିଣ୍ଡ ଉପରେ ଚାପ ପକାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମାନବଶରୀର, ହଜମ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପାକସ୍ଥଳୀ

▷▷

ଉଦ୍ଧାମ ସିଂହ
(୧୯୦୩-୪୦)

ଭାରତକୁ ବିଦେଶୀଙ୍କ ପରାଧୀନତା ଫାଶରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅହିଂସ ଲଢ଼ାଇ ଚାଲିଲା, ତାକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହି ଲଢ଼େଇରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ଯେତେବେଳେ ଡାକରା ଦେଲେ ଇଂରେଜ ଶାସକମାନେ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେକ ବିଚାରିଲେ—ଭାରତୀୟମାନଙ୍କୁ ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଦିଆଯିବ ଯେ ସେମାନେ ଆଉ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ କଥାରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଇଂରେଜ ଶାସନ ବିରୁଦ୍ଧରେ କିଛି କହିବେ ନାହିଁ ।

ଏହିଭଳି ଚିନ୍ତା କରି ୧୯୧୯ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସ ୧୩ ତାରିଖ ଦିନ ପଞ୍ଜାବର ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଏମାନେ ବିନା କାରଣରେ ଗୁଳି ଚଳାଇଦେଲେ ଓ ଆଖି ପିଛୁଳାକେ ୧୨୦୦ ନିରୀହ ଲୋକ ସେଠି ମରି ଟଳି ପଡ଼ିଲେ । ୩୬୦୦ ଲୋକ ଗୁଳିମାଡ଼ରେ ଆହତ ହେଲେ । ଏହି ଘଟଣାଟି ଘଟିଥିଲା ଜାଲିଆନାୱାଲାବାଗରେ । ସେତେବେଳେ ପଞ୍ଜାବର କଳଙ୍କିତ ଲାଟ ଥାଆନ୍ତି ଓ'ଡାୟାର ନାମକ ଜଣେ ଇଂରେଜ ।

ସେ ସମୟରେ ଜଣେ ଶିଖ କିଶୋର ଲୋକଙ୍କ ବିକଳ ସହି ନପାରି ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁରେ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ପାଣି ଦେଉଥିଲା । ସେତିକିବେଳେ ତା' ମନ ଭିତରେ ସତେ ଯେପରି କିଏ କହୁଥାଏ—

ଶହୀଦ ଉଦ୍ଧାମ ସିଂହ

ଏହି ନରହନ୍ତା ମାଇକେଲ ଓ'ଡାୟାରର ପ୍ରତିଶୋଧ ଦିନେ ନା ଦିନେ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତା'ପରେ ମାଇକେଲ ଓ'ଡାୟାର ଭାରତରୁ ତାଙ୍କ ଚାକିରି ଶେଷରେ ବିଦାୟ ନେଇଗଲେ ଓ ଲଣ୍ଡନରେ ଯାଇ ରହିଲେ । ସେ ଦିନର ସେହି କିଶୋର ଉଦ୍ଧାମ ସିଂହ ଯୁବକ ଅବସ୍ଥାରେ ତାଙ୍କ ପିଛା ଧରି ଲଣ୍ଡନରେ କିନ୍ତୁ ଯାଇ ବୁଲୁଥାଏ ।

୧୯୪୦ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୩ ତାରିଖ । ଲଣ୍ଡନର ଟାକ୍‌ସ୍‌ଟନ ହଲରେ ଗୋଟିଏ ସଭା ହେଉଥାଏ । ସଭା ମଞ୍ଚରେ ଏହି ମାଇକେଲ ଓ'ଡାୟାର ବସିଥିଲେ । ସେଠି ସେ ପଞ୍ଜାବରେ ଯାହା ଯାହା କରିଥିଲେ ତାହା ଠିକ୍ ବୋଲି କହି ଗୋଟିଏ ଭାଷଣ ଦେଲେ । ଏତିକିବେଳେ ଉଦ୍ଧାମ ସିଂହ ସଭା ମଞ୍ଚ ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇଯାଇ ତାଙ୍କ ଉପରକୁ ଗୁଳି ଚଳାଇଦେଲେ । ସେହିଠାରେ ଓ'ଡାୟାର ସାହେବ ଟଳି ପଡ଼ିଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କେତେଜଣ ଇଂରେଜ ଉଦ୍ଧାମ ସିଂହଙ୍କୁ ମାଡ଼ିବସିଲେ । ସେ କିନ୍ତୁ କହିଲେ "ମୁଁ ପଳାଉ ନାହିଁ; ଓ'ଡାୟାରର ଯାହା ପାଇବାର ଥିଲା ସେଇତକ ଦେବାପାଇଁ ହିଁ ମୁଁ ଆସିଥିଲି ।"

ତାଙ୍କର ବିଚାର ହେଲା । ବିଚାରବେଳେ ଜଜ୍‌ଙ୍କୁ ସେ କହିଲେ—"ହଁ, ମୁଁ ତା'କୁ ମାରିଛି । ସବୁ ପ୍ରକାର ମାରିବାଟା ନରହତ୍ୟା ନୁହେଁ । ଏ ଲୋକ ପଞ୍ଜାବରେ ଯାହା କରିଥିଲା ତାହା ମାନବ ସମାଜ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପରାଧ । ତାହାରି ପ୍ରତିଶୋଧହିଁ କେବଳ ମୁଁ ନେଇଛି ।" ଭାରତମାତାର ଏହି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସନ୍ତାନ ଉଦ୍ଧାମ ସିଂହଙ୍କୁ ସେଠି ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଦିଆଗଲା । ୧୯୯୬ ମସିହା ଶେଷ ଭାଗରେ ଉଦ୍ଧାମ ସିଂହଙ୍କ ଗୁପ୍ତ ବିଚାର କାଗଜପତ୍ରକୁ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ମୁକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇଛି । ସେଥିରେ ଥିବା ପୁଲିସ ଚାର୍ଜସିଟ୍‌ରେ ତାଙ୍କ ନାମ 'ମହମ୍ମଦ ସିଂହ ଆଜାଦ' ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଜାଲିଆନାୱାଲାବାଗ୍, ପଞ୍ଜାବ, ଭାରତ, ଆତଙ୍କବାଦ

▷▷

ଉପକାର

ବଞ୍ଚି ରହିବା ନିମନ୍ତେ ମନୁଷ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ନିଜ ପାଇଁ ବହୁତ କିଛି କରିବ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ସାମାଜିକ ପ୍ରାଣୀ ହୋଇଥିବାରୁ ସେ କାହାରି ସାହାଯ୍ୟ ନ ନେଇ କିମ୍ବା ଏକା ଏକା କେବେହେଲେ ଚଳିପାରିବ ନାହିଁ । ଜଣଙ୍କ ଠାରୁ ସାହାଯ୍ୟ ନେଲେ ତାକୁ ପ୍ରତିଦାନରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିବ ବା କ୍ଷେତ୍ର ବିଶେଷରେ ସାମାଜିକ ତଥା ନୈତିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆଦୌ ସାହାଯ୍ୟ ନ ପାଇଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ଜଣକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିପାରେ । ଏହିଥିରୁ 'ଉପକାର' ଭଳି କଥାର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଭାବୁକ ମାନେ, ମୁନି, ଋଷି ମାନେ, ମହତ ଲୋକମାନେ ନାନା ଭାବରେ ବୁଝାଇ ଆସୁଛନ୍ତି, ପରର ଉପକାର କରିବା ଭିତରେ କି ମହତ୍ତ୍ୱ ଭରି ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସମାଜ, ଦର୍ଶନ, ଶାସ୍ତ୍ର, ନୈତିକତା

▷▷

ଉପକୂଳ

ସମୁଦ୍ର ସୀମାକୁ ଲାଗିଥିବା ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳ । ଅନେକ ସମୟରେ ଏହାକୁ ବେଳାଭୂମି, ତୀର ବା ତଟ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଅତି ବଡ଼ ବଡ଼ ହ୍ରଦ ଗୁଡ଼ିକର ତଟକୁ ମଧ୍ୟ ଉପକୂଳ ବୋଲି ଧରାଯାଇଥାଏ । ପୃଥିବୀର ସବୁ ମହାଦେଶର ଉପକୂଳକୁ ମିଶାଇ ଦେଲେ, ତାହା ହୋଇଯିବ ପ୍ରାୟ ୩,୧୨,୦୦୦ କିଲୋମିଟର । ପୃଥିବୀର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଜି ଉପକୂଳର ସୀମା ଯେଉଁଠି ରହିଛି, ସବୁଦିନେ ତାହା ସେଭଳି ନଥିଲା । ପୃଥିବୀର ଭୂବୈଜ୍ଞାନିକ ସମୟସୀମାକ୍ରମରେ ଏହାର ଅବସ୍ଥିତି ସବୁବେଳେ ବଦଳି ଆସିଛି । ଭୂପୃଷ୍ଠ ଓ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ଥିବା ଆପେକ୍ଷିକ ପତନରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ ଏଭଳି ହୋଇଥାଏ ବୋଲି ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ ମତ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଯୁଗରେ ଘଟିଥିବା ହିମନଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ହିସାବକୁ ନେଇ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ଏହାଦ୍ୱାରା କୌଣସି ନା କୌଣସି ସମୟରେ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ଉପକୂଳ ସବୁ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଆସିଛନ୍ତି ଓ ସମୁଦ୍ରପତନର ମାତ୍ରାରେ ମଧ୍ୟ ଏହି କାରଣରୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଦେଇଛି । ୧୦,୦୦୦ରୁ ଅଧିକ ବର୍ଷ ତଳେ ସମୁଦ୍ର ପତନ ଆଜିର ସୀମାରେଖାର ୧୨୨ ମିଟର ବା ପ୍ରାୟ ୪୦୦ ଫୁଟ ତଳେ ଥିଲା ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଉଛି । ତେଣୁ ଏବକାର ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳ ସେସମୟରେ ସମୁଦ୍ରର ଆହୁରି ଭିତରକୁ ବ୍ୟାପୀ ରହିଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳର ଉପକୂଳର ଆକୃତି ବା ଲକ୍ଷଣ କିଭଳି ହେବ୍ ସେକଥା ଅନ୍ୟ କେତେକ କାରଣ ସହିତ ସମୁଦ୍ର ପତନରେ ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଯାଇଛି । ଆଲାସ୍କା, ନରଓ୍ୱେ ତଥା ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ବତରୁ ଗଡ଼ିଆସୁଥିବା ହିମନଦନ ସୃଷ୍ଟ ବରଫ ପିଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ସମୁଦ୍ର ପତନ କମ୍ ଥିବା ସମୟରେ ଯେଉଁ ଗର୍ତ୍ତ ବା ଉପତ୍ୟକା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଥିଲା, ପରେ ବରଫ ତରଳି ସମୁଦ୍ର ପତନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଏଗୁଡ଼ିକ ଜଳପ୍ଲାବିତ ହୋଇଗଲେ ଓ ଫିଅର୍ଡ଼ି ସବୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା । ଏହାକୁ କୁହାଯାଉଛି ଦନ୍ତୁରିତ ଉପକୂଳ । ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ନଦୀ ଉପତ୍ୟକା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ସମୁଦ୍ର ପତନରେ ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ପରେ ମୁହାଣ ଅଞ୍ଚଳରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି ।

ଉପକୂଳ ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥଳାକୃତି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବାର ଅନ୍ୟ କେତେକ କାରଣ ହେଲା— ଲହଡ଼ିଭାଙ୍ଗ ଓ ରାସାୟନିକ ଅପକ୍ଷୟ ଭଳି କ୍ଷୟକାରୀ ଏରୋଜନୀୟ କ୍ରିୟା; ସମୁଦ୍ର ସ୍ରୋତ ଦ୍ୱାରା ଶିଳାଜାତୀୟ ପଦାର୍ଥ ଜମିଯିବା ଏବଂ ଭୂପଟଳକୁ ଉଠାଉଥିବା କିମ୍ବା ପକାଉଥିବା ଟେକ୍‌ଟୋନୀୟ କ୍ରିୟାସମୂହ । ଯେ କୌଣସି ଉପକୂଳର ଯେଉଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆକୃତି ଓ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଦେଇଛି, ତାହା ସମୁଦ୍ର ପତନ ସହିତ ଏହିସବୁ କାରଣର ତୁଳନାତ୍ମକ ମାତ୍ରା ଓ ପ୍ରଭାବ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଯାଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଯେଉଁସବୁ ଉପକୂଳରେ ଟେକ୍‌ଟୋନୀୟ ପ୍ରଭାବରୁ ବିଶାଳ ଅବସାଦୀ ଶିଳା ଗୁଡ଼ିକ ଉପରକୁ ଉଠିଆସିଛନ୍ତି, ପରେ ଲହଡ଼ିଭାଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ସେସବୁର କ୍ଷୟ ହୋଇ ଅତ୍ୟୁଚ୍ଚ ତୀକ୍ଷ୍ଣ କ୍ଲିଫ୍ ବା କାନ୍ଥିନୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶା ଭଳି ଅଞ୍ଚଳରେ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ବାଲୁକାମୟ ଉପକୂଳ ଦେଖାଦେବାର କାରଣ ହେଲା ଏହାର ବିପରୀତ; ଏଠି ନରମ ଭୂପଟଳୀୟ ଅବସାଦୀ ପଦାର୍ଥ ସ୍ତରକୁ ସ୍ତର ଜମାହୋଇ ଉପକୂଳ ସହ ସମାନ୍ତରାଳ ଭାବେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଚାଲିଛନ୍ତି ।

କେତେକ ଅଞ୍ଚଳର ସମୁଦ୍ର ତଟର ସୀମାରେଖା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କଲାବେଳେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଓ ସର୍ବନିମ୍ନ ଜୁଆର-ଭଙ୍ଗା ପ୍ରଭାବକୁ ମଧ୍ୟ ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ପୃଥିବୀର କେତେକ ଅଂଶରେ ଏହି ତଟ ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ କେତେ ମିଟର ଚଉଡ଼ାର ହୋଇଥିବାବେଳେ ଓଡ଼ିଶାର ଚାନ୍ଦିପୁର ଭଳି ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଂଶରେ ଏହା ପ୍ରାୟ ୩ କିଲୋମିଟର

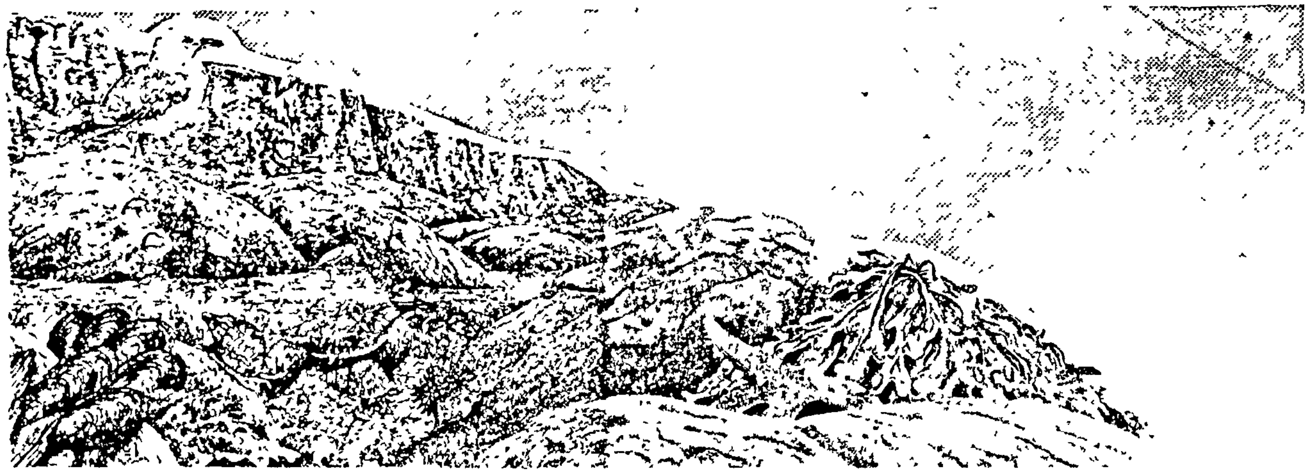

ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ସାଗର ତଟ ଏକାଭଳି ନୁହେଁ । ଓଡ଼ିଶାର ଉପକୂଳର ଅଧିକାଂଶ ଅଂଶରେ ଥିବା ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ବାଲୁକାମୟ ତଟ ଓ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ଗୋଟିଏ ଅଂଶର ଏହି ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ସହଜରେ ଜଣାପଡ଼ିଯାଉଛି ।

ବୋଲି ଧରାଯାଇଥାଏ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଏହା ହେଲା ସେହି ପରିମାଣର ଉପକୂଳ ଭୂମି ଉପରକୁ ଜୁଆର ମାଡ଼ି ଆସି ପୁଣି ଛାଡ଼ି-ଯାଉଥିବା ଅବସ୍ଥା । ଯେଉଁଠି ଉପକୂଳ ପଥୁରିଆ, ସେଠି ନାନା ପ୍ରକାର ସମୁଦ୍ର ଦଳ ଓ ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି । ନାନା ପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ ଓ କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ଉଦ୍‌ଭିଦ ମଧ୍ୟ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇଥା'ନ୍ତି । ଯେଉଁଠି ଉପକୂଳ ବାଲୁକାମୟ, ସେଠି ଉପରକୁ ବିଶେଷ କିଛି ଜୀବନ ଥିଲାଭଳି ଜଣାପଡୁନଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଟିକିଏ ଭିତରକୁ ଖୋଳିଦେଲେ ଜଣେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଜୀବଙ୍କର ସତ୍ତା ଅନୁଭବ କରିପାରିବ । ବହୁପ୍ରକାରର ତଥା ବହୁ ଜାତିର ଜୀବ ବାଲି ତଳ ପଙ୍କରେ ରହିଥା'ନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ବର୍ଗମିଟରର ଏଭଳି ପଦାର୍ଥରେ ପ୍ରାୟ ୧୦୦୦୦୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୀବ ଥିବା କଥା ହିସାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଖାଦକ ତଥା ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକର ପ୍ରଭାବରୁ ନିରାପଦରେ ଏସବୁ ଜୀବଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତି ସେଠି ରଖିଦେଇଛି । ଯେଉଁସବୁ ଉପକୂଳରେ ନଦୀ ମୁହାଣ ରହିଛି, ସେସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ଅତିମାତ୍ରାରେ କର୍ଦ୍ଦମାକ୍ତ । ଏସବୁ ସ୍ଥଳରେ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଭରିରହିଥା'ନ୍ତି । ମାଛ, ନାନାପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ ଓ କେତେକେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବ ହେଲେ ଏହି 'କାଦୁଆ' ଉପକୂଳର ବିଶେଷତ୍ୱ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସମୁଦ୍ର, ମହାଦେଶ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଜୀବବିଜ୍ଞାନ, ଜୀବଜଗତ, ଜୁଆର, ଭୂବୈଜ୍ଞାନିକ ସମୟ ସୀମା, ପ୍ରାକୃତିକ ଶୋଭା, ପ୍ଲେଟ୍ ଟେକ୍‌ଟୋନିକ୍‌ସ

▷▷

ଉପଗ୍ରହ

ଗ୍ରହ ଘୂରିପଟେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରୁଥିବା କୌଣସି ପିଣ୍ଡ ବା ବସ୍ତୁକୁ ସାଧାରଣତଃ ଉପଗ୍ରହ ବୋଲି କୁହାଯାଇ-ଥାଏ । ଚନ୍ଦ୍ର ହେଲା ପୃଥିବୀର ଏକମାତ୍ର ଉପଗ୍ରହ । ୧୬୧୦ ମସିହାରେ ଗାଲିଲିଓ ବୃହସ୍ପତିର ଚାରୋଟି ଉପଗ୍ରହ ଆବିଷ୍କାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମଣିଷ କେବଳ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ହିଁ ସୌରଜଗତରେ ଉପଗ୍ରହ ବୋଲି ଜାଣିଥିଲା । ସୌରଜଗତରେ ବୁଧ, ଶୁକ୍ର ଓ ପ୍ଲୁଟୋ ଗ୍ରହଙ୍କୁ ବାଦ୍‌ଦେଇ ଅନ୍ୟ ସବୁ ଗ୍ରହର ଉପଗ୍ରହ ଅଛନ୍ତି—ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ରହିଛନ୍ତି ବୃହ-ସ୍ପତିର । ଅଳ୍ପ କେତେ କିଲୋମିଟର ବ୍ୟାସଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବୁଧ ଗ୍ରହ ଭଳି ସାଇଜର ଉପଗ୍ରହ ସବୁ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ସୌରଜଗତରେ ଥିବା ସବୁ ଖଗୋଳୀୟ ଉପଗ୍ରହ ବିଷୟରେ ସବିଶେଷ ତଥ୍ୟ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହ ବିଜ୍ଞାନୀ-ମାନେ ଜାଣିପାରି ନାହାନ୍ତି ।

୧୯୫୭ ମସିହାରେ କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ନୂଆ କଥା ଘଟିଗଲା । ସେକାଳର ସୋଭିଏତ୍ ଇଉନିଅନ୍ 'ସ୍ପୁଟ୍‌ନିକ' ନାମକ ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁକୁ ପୃଥିବୀ ଘୂରି-ପଟେ 'ବୁଲାଇ' ଦେବାକୁ ସମର୍ଥହେଲା । ଫଳରେ ସେଇଟି ହୋଇଗଲା ପ୍ରଥମ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ।

ଉଭୟ ପ୍ରାକୃତିକ ଓ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗ୍ରହ ଘୂରିପଟେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କକ୍ଷରେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି-ଥା'ନ୍ତି । ଏହି କକ୍ଷର ଆକୃତି କିନ୍ତୁ ସବୁବେଳେ ସମାନ ନୁହେଁ । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଗୁଡ଼ିକୁ ଶକ୍ତି-ଶାଳୀ ରକେଟ ସାହାଯ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ 'କକ୍ଷ'ରେ ନେଇ ପହଞ୍ଚାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ମାନବ ଜାତିର ସେବାରେ ବହୁବିଧ ଭାବେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ଉପଯୋଗ ହେଉଛି । ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ରେଡିଓ, ଟେଲିଫୋନ, ଟେଲିଭିଜନ ଇତ୍ୟାଦିର ବିକାଶ ଓ ପ୍ରସାର ଏହାରି ଯୋଗୁଁ ହିଁ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି । ପ୍ରତିରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ଖୁବ୍ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ପୃଥିବୀର ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଦେଶ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପ୍ରେରଣର କ୍ଷମତା ହାସଲ କରିଛନ୍ତି, ଭାରତ ସେଥିଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ।

ସୌରଜଗତରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ତଥା ବିଶାଳ ଉପଗ୍ରହ ହେଲା ବୃହସ୍ପତି-୩ ବା ଗାନିମିଡ୍ । ଏହାର ବ୍ୟାସ ୫,୨୬୮ କିଲୋମିଟର ଓ ଓଜନରେ ଚନ୍ଦ୍ରର ୨.୦୧୭ ଗୁଣ । ମଙ୍ଗଳର ଗୋଟିଏ ଉପଗ୍ରହ ଡେଇମସ୍ ହେଲା ସବୁଠାରୁ ଛୋଟ ଏହି ଧରଣର ଖଗୋଳୀୟ ପିଣ୍ଡ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ, ବିଶ୍ୱ, ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ଜୀବନ, ସୌରଜଗତ, ଚନ୍ଦ୍ର, ଗ୍ରହ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଜ୍ୟୋତି-ର୍ବିଜ୍ଞାନ, ଜ୍ୟୋତିର୍ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ଉପଗ୍ରହ ଯୋଗା-ଯୋଗ, ସ୍ପୁଟ୍‌ନିକ, ଉପଗ୍ରହରେ ଜୀବନ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଉପଗ୍ରହ ଯୋଗାଯୋଗ

ପୃଥିବୀ କକ୍ଷରେ ପରିକ୍ରମା କରୁଥିବା କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଦ୍ୱାରା ଭୂପୃଷ୍ଠର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇ ପାରୁଥିବା ଯୋଗାଯୋଗ ସଂପର୍କର ଭିତ୍ତି ହେଲା ଉପଗ୍ରହ ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଏଥିରେ ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଭୂକେନ୍ଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକରୁ ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଏକାଧିକ ଘୂର୍ଣ୍ଣାୟମାନ କୃତ୍ରିମ ଉପ-ଗ୍ରହ ନିକଟକୁ ସିଗ୍‌ନାଲ ବା ସଂକେତ ପଠାଇ ଦିଆ-ଯାଇଥାଏ । ସେହିସବୁ ଉପଗ୍ରହରେ ଖଞ୍ଜା ଯାଇଥିବା ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସେହି ସଂକେତକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ନେଇ ତାକୁ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିଦେଇ ଅନ୍ୟ ଏକ ବା ଏକାଧିକ ଭୂକେନ୍ଦ୍ରକୁ ଗ୍ରହଣ ନିମନ୍ତେ ପୁଣି ପଠାଇ ଦେଇଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଟ୍ରାନ୍ସପଣ୍ଡର ବା ରେଡିଓ ରିପିଟର ଥାଏ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଟ୍ରାନ୍ସପଣ୍ଡର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ସଂକେତ ଗ୍ରହଣ କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଭୂକେନ୍ଦ୍ରକୁ ପଠାଇ ଦେଇପାରେ । ଲାଗିଥିବା

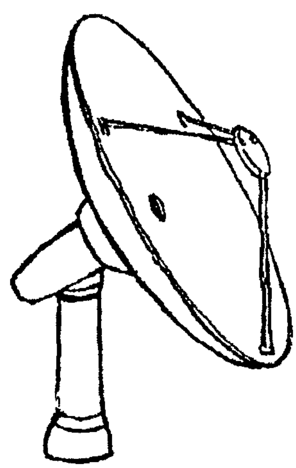

ଉପଗ୍ରହ ଯୋଗାଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଆଣ୍ଟେନାର ଡିଜାଇନ: (ବାମ) ଭୂକେନ୍ଦ୍ର ଆଣ୍ଟେନା ଓ (ଡାହାଣ) ଇଣ୍ଟେଲ୍‌ସାଟ ପକ୍ଷରୁ ଛଡ଼ାଯାଉଥିବା ଗୋଟିଏ ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହ ସିରିଜ୍‌ରେ ଖଞ୍ଜାଯାଇଥିବା ଆଣ୍ଟେନା ।

ଟ୍ରାନ୍‌ସପଣ୍ଡରର ଶକ୍ତି ଓ ସଂଖ୍ୟାକୁ ନେଇ ସାଧାରଣତଃ ଉପଗ୍ରହର ଯୋଗାଯୋଗ କ୍ଷମତା କେତେ ବୋଲି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଖଞ୍ଜାଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଟ୍ରାନ୍‌ସପଣ୍ଡରର ଚ୍ୟାନେଲ ଦ୍ୱାରା ଏକ ବା ଏକାଧିକ ରଙ୍ଗୀନ ଟେଲିଭିଜନ ପ୍ରସାରଣ ଓ କେତେ ହଜାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟେଲିଫୋନ୍ ତଥା ବାର୍ତ୍ତା ସିଗ୍‌ନାଲ ଗୋଟିଏ ଦିଗରେ ପଠାଇଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥାଏ ।

ରକେଟ କିମ୍ବା ମହାକାଶ ସଟଲ୍ ଦ୍ୱାରା କୃତ୍ରିମ ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହ ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ପୃଥିବୀ କକ୍ଷରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଗ୍ରାଭିଟୀୟ ତଥା ଅନ୍ୟ କେତେକ ପ୍ରଭାବ ଯୋଗୁଁ କକ୍ଷ ପଥରେ ଦେଖା ଦେଉଥିବା ତ୍ରୁଟିକୁ ଉପଗ୍ରହଟିର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା-ସମୟସୀମା ଭିତରେ ସବୁବେଳେ ସଜାଡ଼ି ଦିଆଯାଉଥାଏ । ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଥିରେ ଖଞ୍ଜାଯାଇଥିବା ସୌରସେଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଉପଗ୍ରହ ଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ଉତ୍ପାଦନ କରିଦେଇ ପାରନ୍ତି ।

ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ଏହି ଧରଣର ଉପଗ୍ରହ ହେଲା ୧୯୬୦ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୧୨ ତାରିଖରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ପକ୍ଷରୁ ପଠାଯାଇଥିବା *ଇକୋ-୧* କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ । ଆଲୁମିନିୟମର ଗୋଟାଏ ପତଳା ଆସ୍ତରଣ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏହି ବେଲୁନ୍‌ଟି ଭୂକେନ୍ଦ୍ରରୁ ପଠାଯାଉଥିବା ସଂକେତକୁ କେବଳ ନିଜ ଦେହରୁ ପ୍ରତିଫଳିତହିଁ କରିପାରୁଥିଲା; କାରଣ ଏଥିରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଟ୍ରାନ୍‌ସପଣ୍ଡରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହାର ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ସେହି ଦେଶ ପକ୍ଷରୁ ପଠାଯାଇଥିବା 'ଟେଲ୍‌ଷ୍ଟାର' ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିକଶିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁର ମୂଳଦୁଆ ପକାଇଦେଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ୧୯୬୫ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସରେ ପଠାଯାଇଥିବା ଇଣ୍ଟେଲ୍‌ସାଟ-୧ ହେଲା ପ୍ରଥମ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହ । ଆଜି ଭାରତ ସମେତ ବହୁ ଦେଶ ନିଜ ନିଜର ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହ କକ୍ଷପଥକୁ ପଠାଇ ପାରୁଛନ୍ତି । ଇଣ୍ଟେଲ୍‌ସାଟ ଭଳି କେତେକ ସଂଗଠନ ମଧ୍ୟ ଏ ଦିଗରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାମ କରୁଛନ୍ତି ।

ଉପଗ୍ରହ ଯୋଗାଯୋଗ ଦ୍ୱାରା ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ 'ସମସ୍ତେ' କ୍ରମେ ଉପକୃତ ହେବାରେ ଲାଗିଲେଣି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ବେସାମରିକ ଓ ସାମରିକ—ଏ ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପଗ୍ରହ ଯୋଗାଯୋଗର ଅଭୂତପୂର୍ବ ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇପାରିଛି । ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ଦିଗ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ହେଉଛି । ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ହେଲା—'ପୃଥିବୀ ନିକଟ କକ୍ଷ' ପରିକ୍ରମଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଏଥିରେ ୬୬ଟିରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ୮୪୦ଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସ୍ଥଳ-ବିଶେଷରେ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ କେବଳ ୭୦୦ କିଲୋମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚତାରେ ରହିବେ । ଆଜିର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଅତି ଉଚ୍ଚ ଜିଓଷ୍ଟେସନାରି କକ୍ଷ ବା ପୃଥିବୀ ଉପରେ ସବୁବେଳେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ରହିବା ନିୟମ ସେହି ଉପଗ୍ରହ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଲାଗୁ ହେବନାହିଁ । ତା ବଦଳରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଦିଗ୍‌ବଳୟ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ସୀମାରେ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଆସିଯାଉଥିବେ ଓ ଭୂକେନ୍ଦ୍ରରୁ ପଠାଯାଉଥିବା ସିଗ୍‌ନାଲ ବା ବାର୍ତ୍ତାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରିଯାଉଥିବେ । ଫଳରେ ପ୍ରଚଳିତ ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅସମ୍ଭବ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଥିବା କେତେକ କଥା ସମ୍ଭବ ହୋଇଯିବ—ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ସହିତ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ, ଯେ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଯୋଗାଯୋଗ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିଦେଇହେବ । ଏହି ପୃଥିବୀ ନିକଟ କକ୍ଷ ବା 'ଲୋ ଆର୍ଥ ଅର୍‌ବିଟ୍' କଥାର ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଉପଯୋଗ ସଫଳତାର ସହିତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି ଓ ୧୯୯୭ ମସିହା ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ଶେଷ ବେଳକୁ ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରଥମ ପାଞ୍ଚୋଟି ଉପଗ୍ରହକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କକ୍ଷରେ ନେଇ ରଖିଦିଆଗଲାଣି ।

ଉପଯୋଗିତା ତଥା ପଠାଉଥିବା ଦେଶର ଭୌଗୋଳିକ ଅବସ୍ଥିତିକୁ ନେଇ ଆଜିର କୃତ୍ରିମ ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କକ୍ଷପଥ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥାଏ । ଆଜି ୨୦୦ରୁ ଅଧିକ ଯୋଗାଯୋଗ ଉପଗ୍ରହ ଦ୍ୱାରା ପୃଥିବୀର ୨୦୦ରୁ ଅଧିକ ଦେଶ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଯୋଗାଯୋଗ ଚାହିଦା ମେଣ୍ଟାଇବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଉପଗ୍ରହ, କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ, ଟେଲିଯୋଗାଯୋଗ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, କଂପିଉଟର, ନାଭିଗେସନ, ପୃଥିବୀ, ମନୋରଂଜନ, ଇଣ୍ଟେଲ୍‌ସାଟ, ଟେଲିଭିଜନ, ଇଣ୍ଟରନେଟ୍, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ବାଣିଜ୍ୟ

▷ ▷

'ଉପଗ୍ରହରେ ଜୀବନ'

ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ଆଉ କେଉଁଠି ଜୀବନର ସନ୍ଧାନ ମିଳିପାରେ, ସେକଥା ଚିନ୍ତା କଲାବେଳେ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ପଣ୍ଡିତମାନେ ସୌରଜଗତର କେତେକ 'ଗ୍ରହ' ଉପରେ ହିଁ ସାଧାରଣତଃ ଆଶା-ଦୃଷ୍ଟି ନିକ୍ଷେପ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ କାଳକ୍ରମେ ଏଗୁଡ଼ିକଙ୍କ ବିଷୟରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ କଥା ଜଣାପଡ଼ିଗଲାରୁ, ସେଭଳି ଆଶା ଧୀରେ ଧୀରେ ମଉଳି ଆସିଲାଣି । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଏକଥା କୁହାଗଲାଣି ଯେ ହୁଏତ ସୌର ପରିବାରର କୌଣସି ଗ୍ରହରେ 'ଆଜିର ଜୀବନ'ର ସତ୍ତା ଖୋଜିବା ନିରର୍ଥକ । କିନ୍ତୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ସେହି ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ ମନରେ ଆଶାର ସଞ୍ଚାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲାଣି—ସେମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ସୌରଜଗତର ଗ୍ରହଗୁଡ଼ିକ ଚାରିପଟେ ବୁଲୁଥିବା ୬୧ଟି ଜ୍ଞାତ ଚନ୍ଦ୍ର

ଭିତରୁ କେତେକରେ ଅତି ମୌଳିକ ଜୀବନର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଯାଇପାରେ । ୧୯୯୭ ମସିହା ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧର ଶେଷବେଳକୁ ଏ ଦିଗରେ ନିମ୍ନମତେ ଆଶାଜନକ ପ୍ରମାଣ ମିଳିବା ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି ।

ଏସବୁ ଉପଗ୍ରହ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଛୋଟ ୪୩ଟିର ବ୍ୟାସ ହାରାହାରି ୪୮୦ କିଲୋମିଟରରୁ କମ୍ ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ବଡ ବାକିତକ ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶଙ୍କର ବ୍ୟାସ ହେଲା ୧,୯୦୦ କିଲୋମିଟରରୁ ଅଧିକ । ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ବଡ ଗୁଡ଼ିକର ଆୟତନର ବିଶାଳତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ କୌଣସି ନା କୌଣସି ପ୍ରକାର ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ 'ଧାରଣ' କରିବାର କ୍ଷମତା ସେଗୁଡ଼ିକର ନିଶ୍ଚୟ ରହିଛି । ଜୀବନସୃଷ୍ଟି ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଉପଯୁକ୍ତ ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ଗୁରୁତ୍ୱ ଯେ ବହୁତ ବେଶୀ, ସେକଥା ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ହିଁ ହେବ । ଦ୍ୱିତୀୟ କାରଣଟି ହେଲା, ପୃଥିବୀକୁ ଅତ୍ୟଧିକ ଶୀତଳ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଥିବା ଏହି ଉପଗ୍ରହ ଗୁଡ଼ିକରେ କିନ୍ତୁ ଜୀବନ-ରକ୍ଷା-କ୍ଷମ ଉତ୍ତାପର ସନ୍ଧାନ ମଧ୍ୟ ମିଳିଗଲାଣି । ଏଥିଭିତରୁ କେତେକ ଭୂବିଜ୍ଞାନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସଜୀବ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛନ୍ତି ଓ ଆଉ କେତେକରେ ଜୀବନ୍ତ ଆଗ୍ନେୟ-ଉଦ୍‌ଗୀରଣର ସଙ୍କେତ ମିଳିଛି । ସାଧାରଣ ପ୍ରାକୃତିକ ନିୟମ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ଧରଣର ପିଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ ଅତିଶୀଘ୍ର ଶୀତଳ ହୋଇଯିବା କଥା– କିନ୍ତୁ ଏମାନେ ଏଭଳି ନ ହେବାର ମୂଳ କାରଣ ହେଲା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କକ୍ଷରେ ଥିବା ଉପଗ୍ରହ ଗୁଡ଼ିକର ପରସ୍ପରର ପରସ୍ପର ଉପରେ ପଡୁଥିବା ଗ୍ରାଭିଟୀୟ ପ୍ରଭାବ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଏହି ଜୁଆର-ପ୍ରଭାବର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏମାନଙ୍କର ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଆଉ ଶାନ୍ତ ଶୀତଳ ଭାବେ ନ ରହି ସବୁବେଳେ ଆନ୍ଦୋଳିତ ହୋଇ ଉତ୍ତେଜିତ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଛି । ସେଇଥିପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଜୀବନ ସୃଷ୍ଟି ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଆଦର୍ଶ ତାପମାତ୍ରାର ଅଭାବ ହୁଏତ ସେଗୁଡ଼ିକ ଦେହରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉନାହିଁ । ତୃତୀୟ କାରଣଟି ହେଲା ଏସବୁ ଗ୍ରହ ଭିତରୁ କେତେକରେ 'ତରଳ ଜଳ' ଥିବାର ପ୍ରାଥମିକ ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି । ସେଗୁଡ଼ିକର ଉପରିଭାଗ ବା ପୃଷ୍ଠଦେଶ ବରଫାବୃତ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରାଭିଟୀ ସୃଷ୍ଟ ଜୁଆର-ଉତ୍ତାପ ଦ୍ୱାରା ଏଗୁଡ଼ିକର ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଉତ୍ତପ୍ତ ଥିବା ହେତୁ ସେଠି ଜଳ ଜମାଟ ବାନ୍ଧି ପାରୁନାହିଁ । ନିକଟରେ ଗାଲିଲିଓ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ଦ୍ୱାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଇଉରୋପା ଉପଗ୍ରହର ସଦ୍ୟ ଫଟୋରୁ ସେଠାରେ ଆଇସ୍‌ବର୍ଗ ଥିବା କଥାର ସୂଚନା ମିଳୁଛି । ଯେ କୌଣସି ଆଇସ୍‌ବର୍ଗର ଉଚ୍ଚତାର ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ କେତେଭାଗ ଜଳ ଉପରକୁ ଦେଖାଯାଉଥିବାରୁ, ଗ୍ରହ ବିଜ୍ଞାନୀ ମାନେ 'ସ୍ଥିର-ନିଶ୍ଚିତ' ହୋଇଗଲେଣି ଯେ ଇଉରୋପାର ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ଜଳ ଅଛି । ଅନ୍ୟ କେତେକ ଉପଗ୍ରହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଇଉରୋପା ଭଳି ଅବସ୍ଥା ରହିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ଜଳ, ବାୟୁ ଓ ତାପ–ଏ ତିନୋଟି ହେଲେ ଆମେ ବୁଝୁଥିବା ଜୀବନ ସୃଷ୍ଟି ନିମନ୍ତେ ମୂଳ ଉପାଦାନ ଓ ଏ ସବୁର କୌଣସି ନା କୌଣସି ପ୍ରକାର ଉପସ୍ଥିତି ବିଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କୁ ସେଥିପାଇଁ ସୌରଜଗତର କେତେକ ଉପଗ୍ରହରେ ଜୀବନର ସନ୍ଧାନ ନିମନ୍ତେ ଆଗ୍ରହୀ କରିଦେଇ ପାରିଛି । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଗାଲିଲିଓ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ଆହୁରି ୨୦ ଥର ପାଇଁ ବୃହସ୍ପତିର ଉପଗ୍ରହ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭିତରେ ଗତି କରୁଛି । ୧୯୯୭ ମସିହାରେ ପଠାଯାଉଥିବା କାସିନି-ହ୍ୟୁଜେନ୍‌ସ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ୨୦୦୫ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଶନିଗ୍ରହ କକ୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇ ତା'ର ଅକ୍ଷ ଭିତରର ପାଞ୍ଚଟି ଚନ୍ଦ୍ର ଗ୍ୱରିପଟେ ଘୁରି ବୁଲିବାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି; ତା'ର ଉପଗ୍ରହ ଟାଇଟାନ୍‌ର ପୃଷ୍ଠଦେଶରେ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପ୍ରୋବ୍ ଓହ୍ଲାଇଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଗାଲିଲିଓ ଓ କାସିନି ବ୍ୟତୀତ, ୨୦୧୦ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଆହୁରି ଅନେକ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ସୌର ପରିବାରର ଚନ୍ଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପଠାଯାଉଛି । ଇଉରୋପାର ବରଫାବୃତ ପୃଷ୍ଠଦେଶକୁ ଭେଦ କରିଯାଇ ତା' ତଳେ ଥିବା ଜଳକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିବାର କ୍ଷମତା ଥିବା ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ପ୍ରୋବ୍ ମଧ୍ୟ ପଠାଯାଉଛି । ବୃହସ୍ପତିର ଇଉରୋପା, ଆଇଓ, ଗାନିମିଡ୍ ଓ କାଲିଷ୍ଟୋ; ଶନିର ଟାଇଟାନ୍ ତଥା ନେପଚୁନ୍‌ର ଟ୍ରାଇଟନ୍ ଉପଗ୍ରହ ଗୁଡ଼ିକ ଉପଗ୍ରହରେ ଜୀବନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଗବେଷଣା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଆଜି ଜଣାପଡୁଛନ୍ତି । ଭବିଷ୍ୟତରେ ସୌରଜଗତର ଅନ୍ୟ ଉପଗ୍ରହମାନଙ୍କ କଥା ମଧ୍ୟ ହୁଏତ ଏ ଦିଗରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଉଥିବ ବୋଲି କେତେକ ଗ୍ରହ-ବିଜ୍ଞାନୀ କହିବାକୁ ଲାଗିଲେଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଗ୍ରହ, ଉପଗ୍ରହ, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ଜୀବନ, ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ଜୀବନ, ସୌରଜଗତ, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ଫଟୋ, ଇଉରୋପା ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଉପଚୟନ

ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ଅମ୍ଳଜାନର ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସେହି ଧରଣର ଉପାଦାନ ସହିତ ସଂଯୋଗ ଘଟେ, ସେତେବେଳେ ଉପଚୟନ ବା ଅକ୍‌ସିଡେସନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ ହୋଇଥାଏ ।

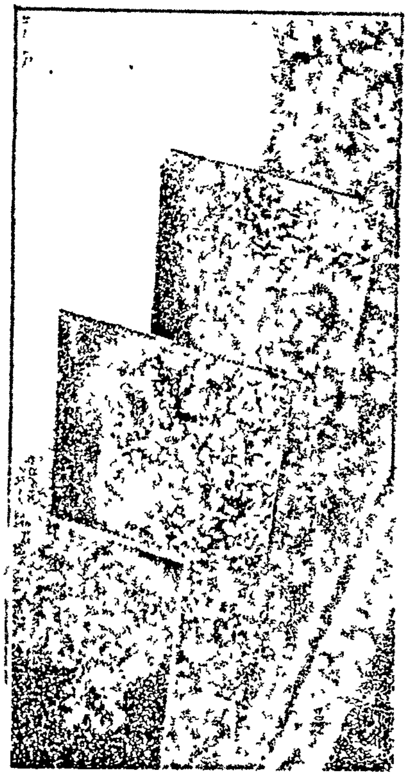

ଇସ୍‌ପାତର କଳଙ୍କି-ଗୁଣ ବିଷୟରେ ପରୀକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହୃତ ନମୁନା ।

ଏହି ଯୋଗ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ଯେଉଁ ଯୌଗିକ ଉପାଦାନ ବାହାରେ ତାହା ହେଲା ଅକ୍‌ସାଇଡ୍ । ପ୍ରାୟ ସବୁ ପ୍ରମୁଖ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ଅକ୍‌ସାଇଡ ସୃଷ୍ଟି କରିଥା'ନ୍ତି ।

ଅକ୍‌ସିଡେସନ ବେଳେ ଅନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ସହ ଅମ୍ଳଜାନର ସଂଯୋଗ ଯୋଗୁଁ ଆଲୋକ ଓ ତାପର ସୃଷ୍ଟି ଫଳରେ ଦହନକ୍ରିୟା ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ କାଠ ସହିତ ଅମ୍ଳଜାନର ସଂଯୋଗ ଫଳରେ ଆଲୋକ ଓ ତାପର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ତାହା ଜଳି ଉଠେ । ଏହାକୁ ଗୋଟିଏ ଧରଣର 'ଶୀଘ୍ର ଦହନ' ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । କାରଣ ଏଠି ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ଅମ୍ଳଜାନର ସଂଯୋଗ ହେଉଛି । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଲୁହାରେ କଳଙ୍କି ଲାଗୁଛି ସେତେବେଳେ କୁହାଯାଉଛି 'ମୃଦୁଦହନ' ହେଲା ବୋଲି । କାରଣ କାଠ ଜଳିବା ଓ ଲୁହା କଳଙ୍କି ଲାଗିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏକ ହୋଇଥିଲାବେଳେ, କେବଳ ଅମ୍ଳଜାନ ସଂଯୋଗରେ ଯାହା ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ କଳଙ୍କି ଲାଗିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ଅତି ମୃଦୁ ଦହନ ସଂଘଟିତ ହେଉଛି ତାହାକୁ ଧରିବାର ବା ଅନୁଭବ କରିବାର କ୍ଷମତା ଆମ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଗୁଡ଼ିକର ନାହିଁ । ସେହି ସାମାନ୍ୟ ତାପକେ ମାସ ମାସ, ଏପରିକି ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ବାହାରୁଥିବାରୁ ସହଜରେ ଜଣାପଡେ ନାହିଁ । ଅପର ପକ୍ଷରେ କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ

ଖଣ୍ଡେ ଲୁହା ତାରକୁ ଅମ୍ଳଜାନ ଭିତରେ ଜାଳିଦିଆଯାଉଛି, ସେତେବେଳେ ଯେଉଁ ତାପ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି ତାହା ଅଳ୍ପ କେତେ ସେକଣ୍ଡ ଭିତରେ ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସୁଛି । ସେମିତି ଖଣ୍ଡେ କାଠ ବାହାରେ ପଡ଼ି ଧୀରେ ଧୀରେ ଖତରା ହୋଇଯାଉଛି, ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ସେଥିରୁ କାର୍ବନ ଡାଇଅକ୍‌ସାଇଡ୍ ବା ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ଓ ପାଣି ବାହାରି ଯାଉଛି; ଆଉଖଣ୍ଡେ କାଠ ଜଳୁଛି । ଲୁହା ଓ କାଠ ଏହି ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିନ୍ତୁ ଉପଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ହିଁ ଚାଲିଛି । କିନ୍ତୁ କାଠ ଜଳିଲା ବେଳେ ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ଅମ୍ଳଜାନ ସଂଯୋଗ ହେଉଛି । ଫଳରେ ଅଙ୍ଗାରାମ୍ଳ ଓ ଜଳ ମଧ୍ୟ ସେହି ଅନୁପାତରେ ବାହାରି ଯାଉଛି ଓ ଆମ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଗୁଡ଼ିକ ଦହନ କ୍ରିୟାର ଆଲୋକ ଓ ତାପକୁ ଅନୁଭବ କରିପାରୁଛନ୍ତି । ଏହି କାରଣରୁ ମଟର ଇଞ୍ଜିନ ପ୍ରଥମେ ଷ୍ଟାର୍ଟ କଲାବେଳେ ସାଇଲେନ୍‌ସର ବାଟେ ବୁନ୍ଦା ବୁନ୍ଦା ପାଣି ପଡ଼ିଥାଏ; କାରଣ ସେ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଇଞ୍ଜିନ ଭିତରେ ଉଦ୍‌ଜାନ ଅକ୍‌ସାଇଡର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଉପଚୟନର ଠିକ୍ ବିପରୀତ ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ହେଲା ଅପଚୟନ ବା ରିଡକ୍‌ସନ୍ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୌଗିକ ଉପାଦାନଟିରୁ ଅମ୍ଳଜାନ କାଢିନିଆଯାଉଛି । ଉପଚୟନ ଓ ଅପଚୟନ ସାଧାରଣତଃ ଏକ ସମୟରେ ସଂଘଟିତ ହୋଇଥାଏ ।

ପ୍ରାୟ ସବୁ ପ୍ରମୁଖ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ଅକ୍‌ସାଇଡ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେସବୁ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକୃତି କିମ୍ବା ଗୁଣଧର୍ମ ସବୁବେଳେ ସମାନ ନୁହଁ । ଉଦ୍‌ଜାନର ଦହନରୁ ଉଦ୍‌ଜାନ ଅକ୍‌ସାଇଡ ବା ଜଳ ସୃଷ୍ଟି ହେଲାବେଳେ, ଅଙ୍ଗାର ସହିତ ଅମ୍ଳଜାନ ସଂଯୋଗ କଲେ କାର୍ବନ ଡାଇଅକ୍‌ସାଇଡ୍ ତିଆରି ହୋଇଯାଉଛି । କେତେକ ପ୍ରକାରର ଧାତବ ଅକ୍‌ସାଇଡର ଜଳ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ ଆଲ୍‌କାଲି ବା କ୍ଷାର ଓ ଏସିଡ ସହ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ ଲବଣ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଥାଏ; କିନ୍ତୁ ଅନେକ ଅଣଧାତବ ବାଷ୍ପୀୟ ଅକ୍‌ସାଇଡରେ ଅମ୍ଳଜାନର ପରମାଣୁ ଗୁଡ଼ିକ ସେହି ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକର ଅଣୁ ସହିତ ସହଯୋଗୀ ଭାବେ ରହିଥିବାରୁ ଏଗୁଡ଼ିକର ଜଳପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ ଅମ୍ଳ ବା ଏସିଡ ଓ କ୍ଷାରପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ ଲବଣ ମିଳିଥାଏ ।

ଯଦି ଅମ୍ଳଜାନ ଦେହରେ ଉପଚୟନ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରିବାର କ୍ଷମତା ଭରିଦିଆଯାଇ ନ ଥା'ନ୍ତା, ତେବେ ପ୍ରକୃତିରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଅନେକ ପଦାର୍ଥ ହୁଏତ ଆଜି ମିଳିବା ସମ୍ଭବ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ବା ସେସବୁ ମଣିଷ, ଜୀବଜନ୍ତୁ କିମ୍ବା ଉଦ୍‌ଭିଦଙ୍କ ଉପକାରରେ ଲାଗିପାରୁ ନ ଥା'ନ୍ତା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଅମ୍ଳଜାନ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, କ୍ଷାର, ଆଲ୍‌କାଲଏଡ, ଆଲ୍‌କାଲୀ ଧାତୁ, ଜଳ, ଏସିଡ, ଦହନ, ମୌଳିକ ଉପାଦାନ, ଯୌଗିକ ଉପାଦାନ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

▷▷

ଉପନିବେଶବାଦ

ଇଉରୋପର କେତେକ ଦେଶ ପୃଥିବୀ ସାରା ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବା ଫଳରେ ବା ଉପନିବେଶ ସବୁ ସ୍ଥାପନ କରିବା ଯୋଗୁଁ ଯେଉଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରାଜନୈତିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ବିଚାରଧାରା ତଥା ଶୋଷଣ ଓ ଜଘନ୍ୟ ଅତ୍ୟାଚାରର ବିଭୀଷିକାମୟ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା, ତାହାର ସାମଗ୍ରିକ ନାମ ହେଲା ଉପନିବେଶବାଦ ।

୧୪୮୮ ମସିହାରେ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ବାଟ ଦେଇ ପୃଥିବୀର ପୂର୍ବକୁ ଓ ତା'ପରେ ୧୪୯୨ ମସିହାରେ ଆମେରିକା ମହାଦେଶକୁ ଇଉରୋପରୁ ବାଟ ଫିଟିଯିବା ଫଳରେ ସେ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉପନିବେଶ ସ୍ଥାପନ କରିବା ତତ୍କାଳୀନ ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଦୁଇ ଆମେରିକା, ଆଫ୍ରିକା ଓ ଏସିଆର ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନେ ଦଖଲ କରିଗଲେ, କାଳକ୍ରମେ ସେସବୁ ଦେଶରେ ବାଣିଜ୍ୟ କରିବା ସହିତ ସେ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ଲୁଣ୍ଠନ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଇଉରୋପୀୟମାନେ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ । ତେଣୁ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ଓ ଲୁଣ୍ଠନ ଏକାର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷଭାଗରୁ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ପ୍ରଥମ ମହାଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପନିବେଶବାଦ ତା'ର କାୟା ବିସ୍ତାର କରି ଚାଲିଥିଲା । ତାପରେ କିନ୍ତୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ଶେଷବେଳକୁ ଉପନିବେଶବାଦୀ ଶକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟାଏ ଅର୍ଥରେ 'ଦୁର୍ବଳ' ହୋଇଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ୧୯୪୭ ମସିହାରେ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନ କବଳରୁ ଭାରତର ମୁକ୍ତି ପରେ ପରେ ଏସିଆ ଓ ଆଫ୍ରିକାର ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଯିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲୁ ରହିବା ଫଳରେ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷହୋଇ ଆସିଲାବେଳକୁ ପାରମ୍ପରିକ ଅର୍ଥରେ ଉପନିବେଶବାଦ କହିଲେ ଯାହା ବୁଝାଯାଏ, ତାହା ଆଉ ନାହିଁ ।

ଉପନିବେଶବାଦର କିନ୍ତୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଲୋପ ଘଟିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ପୁରୁଣା ଢଙ୍ଗର ଉପନିବେଶବାଦ ଲୋପ ହୋଇଗଲେ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀର ବଡ଼ ବଡ଼ ଦେଶମାନେ ନୂଆ ରକମର, ନୂଆ ପ୍ରକାରର 'ଉପନିବେଶବାଦ' ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ସବୁବେଳେ ଲାଗିପଡ଼ିଛନ୍ତି । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଶକ୍ତିବର୍ଗ ଓ ତତ୍କାଳୀନ କମିଉନିଷ୍ଟ ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍—ଉଭୟ ଏଥିପାଇଁ ସବୁବେଳେ ଉଦ୍ୟମ କରିଆସିଛନ୍ତି । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ନବେ ଦଶକର ଆରମ୍ଭରେ କମିଉନିଜମ୍ ପ୍ରାୟ ଲୋପ ହୋଇଯିବାରୁ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ହୁଏତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିପାଇଛି । ଆଜିର ଦୁନିଆରେ କିନ୍ତୁ ଅର୍ଥନୈତିକ ଉପନିବେଶବାଦ କଥା ଆଲୋଚନା କରାଗଲାଣି ଓ ଏହା ଭିତରେ 'ନବଉପନିବେଶବାଦ'ର ବୀଜ ନିହିତ ଅଛି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ, ଇଉରୋପ, ଆଫ୍ରିକା, ଏସିଆ, ଆମେରିକା, ଅର୍ଥନୀତି, ଅତ୍ୟାଚାର, ଦାସପ୍ରଥା, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ, ସମାଜ, ସାହିତ୍ୟ, ବିଶ୍ୱବ୍ୟାଙ୍କ

▷▷

ଉପନିଷଦ

ଭାରତର ମୁନିଋଷିମାନେ ଜ୍ଞାନ କ'ଣ, ଅସଲ ତତ୍ତ୍ୱ କଅଣ, ଧର୍ମ କହିଲେ ପ୍ରକୃତରେ କଅଣ ବୁଝାଏ, ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମ ପାଇଥିବାରୁ ଲୋକଟି ସମାଜରେ କେମିତି ଚଳିବ ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ କାଳକ୍ରମେ ବହୁକଥା କହିଗଲେ । ଏହିସବୁ କଥାକୁ ଚାରି ଭାଗରେ ଭାଗଭାଗ କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚାରିବେଦ ବୋଲି କୁହାଗଲା ।

ପରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ ବେଦରେ ଯାହା ଅଛି ତାହା ନିଶ୍ଚୟ ଉପାଦେୟ, କିନ୍ତୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଜ୍ଞାନ ନଥିଲେ ସେଥିରେ ଥିବା ସବୁ କଥା ବୁଝି ହେଉନାହିଁ । ତେଣୁ କେତେଜଣ ଯୋଗଜନ୍ମା ମୁନିଋଷି ସ୍ଥିର କରିଦେଲେ—ବେଦରେ ଯେଉଁସବୁ ଭଲକଥା ଅଛି ତାକୁ ଆହୁରି ସରଳ ଭାବରେ ବୁଝାଇବେ । ସେ ସମୟର କେତେକ ପଣ୍ଡିତ ଏ ବିଷୟରେ ବହୁତ କିଛି ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଓ ସେହି ମୁନି, ଋଷି ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ମୁନି-ଋଷି ମାନଙ୍କ ପାଦତଳେ ବସି ଭକ୍ତିର ସହିତ ମନଦେଇ ଶୁଣିଲେ—ସେମାନେ ବେଦର ଅସଲ ତତ୍ତ୍ୱକୁ କେମିତି ବୁଝାଇବେ ବୋଲି ।

ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ୩୦୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଏଇ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ଓ ତା'ପର ୫୦୦ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁନିଋଷି ମାନେ ଶହ ଶହ ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ସେହି ସବୁ ଅମୂଲ୍ୟ ଉପଦେଶ ହେଲା ଉପନିଷଦ । ସେମାନେ ଯେଉଁସବୁ କଥା କହିଥିଲେ ତାକୁ ମୂଳ କରି ପରେ ଭାରତରେ ବହୁ ପଣ୍ଡିତ, ଗୁଣୀ ଲୋକ ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ବିଷୟରେ ଲେଖିଗଲେ । ତାକୁହିଁ କୁହାଯାଏ ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ । ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ବେଳକୁ

ଉପନିଷଦର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ ବେଦାନ୍ତ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଉପନିଷଦର ଆଉ ଗୋଟିଏ ଅର୍ଥ ହେଲା—ବେଦର ଶେଷ ତତ୍ତ୍ୱ । ଗଛ, ଲତା, ଜୀବଜନ୍ତୁ ଇତ୍ୟାଦି ସହିତ ଓ ମନୁଷ୍ୟର ଚାରିପଟେ ଯାହାସବୁ ଘଟିଯାଉଛି, ସେହି ଘଟଣାକ୍ରମ ସହିତ ମନୁଷ୍ୟର ଯେଉଁ ସଂପର୍କ ଅଛି, ସେହି ବିଷୟରେ ଉପନିଷଦରେ ପ୍ରାଞ୍ଜଳଭାବେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରାୟ ୧୫୦ଟି ଉପନିଷଦ ଲେଖାଯାଇଛି । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଏହା ହେଉଛି ଭାରତରେ ଜ୍ଞାନର ଗୋଟିଏ ମୂଳସ୍ରୋତ । ତାହାରି ଦେହରୁ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଜ୍ଞାନ ଧାରା ଶାଖାନଦୀ ଭଳି ବାହାରି ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତ, ଗୀତାର ଗୁଣଗାନ କରନ୍ତି ସେମାନେ କୁହନ୍ତି—ସବୁ ତକ ଉପନିଷଦ ହେଲା ଗୋଟିଏ ଗାଈ; ଗୋପାଳନନ୍ଦନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସେହି ଗାଈକୁ ଦୁହିଁ ପକାଇ ଗୀତା ରୂପକ ଅମୂଲ୍ୟ ରସଦୁଗ୍ଧ ବିତରଣ କରିଯାଇଛନ୍ତି ।

ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇଶହ ବର୍ଷ ପୂର୍ବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇଉରୋପର ପଣ୍ଡିତ ମାନେ ଉପନିଷଦ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ କିଛି ଜାଣି ନଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣିଗଲେ, ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ପ୍ରକାରର ଆନନ୍ଦ ଖେଳିଗଲା ଓ ଉପନିଷଦରୁ ସେମାନେ ଅମୂଲ୍ୟଜ୍ଞାନ ପାଇଗଲେ ବୋଲି ମୁକ୍ତ କଣ୍ଠରେ ସ୍ୱୀକାର କରିଗଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବେଦ, ଗୀତା, ହିନ୍ଦୁ ସଭ୍ୟତା ଓ ଧର୍ମ, ଲୋକଗଳ୍ପ, ସଂସ୍କୃତ, ଶାସ୍ତ୍ର-ପୁରାଣ, ପ୍ରକୃତି ପୂଜା, ପରିବେଶ, ମାନବଜ୍ଞାନ

ଉପନ୍ୟାସ

ସମାଜରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଜୀବନରେ ଯାହାସବୁ ଘଟିଯାଉଛି, ତାକୁ ଗୋଟାଏ କଳ୍ପନାର ଭାଷାରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଯିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଉଦ୍ୟମ ହୁଏ ତାକୁହିଁ ଉପନ୍ୟାସ ବୋଲି ସାଧାରଣତଃ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଅନେକ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ବାସ୍ତବ ଘଟଣା ସହିତ ଲେଖକ ନିଜ ଚିନ୍ତାରୁ ଆଉ କିଛି ଯୋଗ କରିଦିଅନ୍ତି ତାକୁ ସୁଖପାଠ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ବା ଆହୁରି ଅଧିକ ଜୀବନ୍ତ କରିବାପାଇଁ । ସେଭଳି କରିଦେଇ ପାଠକ ମନରେ ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାୟୀ ଛାପ ପକାଇବାର ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଉଦ୍ୟମ କେତେ ଦୂରକୁ ସଫଳ ହେଲା ତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଛି ଉପନ୍ୟାସଟି କେତେଦୂରକୁ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇଛି ବା ସଫଳତା ଲାଭ କରିଛି । ପୃଥିବୀର ସବୁ ଉନ୍ନତ ସାହିତ୍ୟରେ ଉପନ୍ୟାସ ରଚନା କଳା ବିକାଶ ଲାଭ କରିଛି । ଓଡ଼ିଆ ଉପନ୍ୟାସ ରଚନା କଳା ମଧ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରବିଶେଷରେ ଅତିମାତ୍ରାରେ ବିକଶିତ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସାହିତ୍ୟ, ସମାଜ, କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ, ସିନେମା, ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ

ଉପବାସ

କିଛି ନ ଖାଇ ରହିଯିବାଟାକୁ ଉପବାସ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ଉପବାସ ମଣିଷର ଧର୍ମଧାରଣା ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ । ସବୁ ଧର୍ମରେ ଏହି ପ୍ରଥା ଚଳେ । ରୋଗରେ ଯେଉଁ ଉପବାସ କରାଯାଏ ତାକୁ ଲଘଂନ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଯେ କୌଣସି ଉପବାସର ପ୍ରଭାବ ଶରୀର ଉପରେ ନିଶ୍ଚୟ ପଡ଼େ ।

ରାଜନୈତିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ପାଇଁ 'ଅନ୍ନତ୍ୟାଗ' କଲେ ତାହାକୁ ଅନଶନ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଭାରତବର୍ଷରେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ସନାତନ ଧର୍ମର ଏହି ମୌଳିକ ଦିଗଟିକୁ ନିଜ ଚିତ୍ତଶୁଦ୍ଧି ସହିତ ଗୋଟାଏ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜନୈତିକ ଅସ୍ତ୍ର ଭାବେ ପ୍ରଥମେ ବ୍ୟବହାର କଲେ । ଅନ୍ୟ ବହୁ ଦେଶପ୍ରେମୀ ମଧ୍ୟ 'ଅନଶନ ଅସ୍ତ୍ର' ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିଛନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେକ ପ୍ରାଣବଳୀ ଦେଇଛନ୍ତି । ଭାରତ ବାହାରେ ଅନ୍ୟଦେଶରେ ରାଜନୈତିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ନିମନ୍ତେ ଉପବାସର ଆଶ୍ରୟ ବେଳେବେଳେ ନିଆଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଧର୍ମ, ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଦର୍ଶନ

ଉପାଦାନ ୧୧୦,୧୧୧,୧୧୨

କୃତ୍ରିମ ଉପାୟରେ ସଂଶ୍ଲେଷିତ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ ସମୂହ । ୧୯୯୪ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ଜର୍ମାନୀର 'ହେଭି ଆୟନ ରିସର୍ଚ୍ଚ' ଗବେଷଣାଗାରର ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଉପାଦାନ-୧୧୦କୁ ପ୍ରଥମ କରି ଠାବ କରି ପାରିଛନ୍ତି । ନିକେଲ-୬୪ ପରମାଣୁକୁ ସୀସା ଦେହରେ ବମ୍ବାର୍ଡ କରି ଏଭଳି କରି ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ସେହିବର୍ଷ ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ସେହି ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଉପାଦାନ-୧୧୧ଟିର ମଧ୍ୟ ସନ୍ଧାନ ପାଇଛନ୍ତି । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିସ୍ମଥ-୨୦୯ ପରମାଣୁ ସହିତ ନିକେଲ-୬୪କୁ ବମ୍ବାର୍ଡ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଭୟ ପରୀକ୍ଷାରେ, ଉପାଦାନ ଦୁଇଟିର କେବଳ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଲେଖା ପରମାଣୁକୁ ଠାବ କରାଯାଇପାରିଛି ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଡିକେ କରିଯାଇଥିଲେ ।

୧୯୯୬ ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ମାସରେ ଆଜିର ସବୁଠାରୁ ଭାରୀ ଉପାଦାନ ୧୧୨ଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଜର୍ମାନୀର ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ସଂଶ୍ଲେଷିତ କରିପାରିଛନ୍ତି । ଏହାର ମାସ୍ ୨୭୭ ଓ ସେକେଣ୍ଡକର ୨୪ କୋଟି ଭାଗରୁ ଭାଗେ ସମୟ ହେଲା ଏହି ଉପାଦାନଟିର ଡିକେ ବା କ୍ଷୟ ସମୟ ବୋଲି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ପିରିଅଡିକ ଟେବଲ୍‌ରେ ଦସ୍ତା, ପାରଦ ଓ କାଡ୍‌ମିଅମ୍ ଭଳି ଉପାଦାନ ଥିବା ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଏହା ସ୍ଥାନ ପାଇବ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଗୁଡ଼ିକର ନାମକରଣ କରୁଥିବା 'ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ ଇଉନିଅନ୍ ଅଫ୍ ପିୟର ଆଣ୍ଡ ଆପ୍ଲାଏଡ୍ କେମିଷ୍ଟ୍ରି' ଏହି ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ସ୍ଥାୟୀ ନାମ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥିର କରିନାହାନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମୌଳିକ ଉପାଦାନ, ଆବର୍ତ୍ତ ନିୟମ

ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା

ଗୋଟାଏ ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଜୀବକୋଷ ଭିତରେ ସଂଘଟିତ ହେଉଥିବା ରାସାୟନିକ ଅଭିକ୍ରିୟାର ସମ୍ମିଳିତ ନାମ ହେଲା ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବା ମେଟାବଲିଜିମ୍ । ଏହା ଫଳରେ ସୃଷ୍ଟ ଉର୍ଜା ବା ଶକ୍ତି ଶରୀରକୁ ଚଳାଇଥାଏ । ଶରୀର ଭିତରେ ନୂଆ ଜୈବ ପଦାର୍ଥର ସୃଷ୍ଟି ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଫଳରେ ସମ୍ଭବ ହୁଏ ।

ଜୀବକୋଷ ଭିତରେ ଦୁଇପ୍ରକାର ଉପାପଚୟୀ ଅଭିକ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ ହୋଇଥାଏ : ଆନାବଲିକ୍ ବା ଉପପାଚନୀୟ ଅଭିକ୍ରିୟାରେ ଉର୍ଜାର ଉପଯୋଗ ହୋଇ ସାଧାରଣ ଅଣୁ ସଙ୍କର ଅଣୁରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ କାଟାବଲିକ୍ ବା ଅପଚୟୀ ଅଭିକ୍ରିୟା ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ଭଞ୍ଜନକ୍ରିୟାର ଉପଯୋଗ କରି ସେହି ସଙ୍କର ଅଣୁକୁ ପୁଣି ସରଳ ଅଣୁରେ ପରିଣତ କରିଦେବା ଫଳରେ ଯାଇ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ରାସାୟନିକ ଉର୍ଜାର ଉପଲବ୍ଧି ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ ।

'ଜୀବନ କ୍ରିୟା'କୁ ଚଳାଇ ରଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥ ତା'ର ପରିବେଶରୁ ହିଁ 'ମୁକ୍ତ' ଉର୍ଜା ସଂଗ୍ରହ କରିଥାଏ । କେବଳ ସଂଗ୍ରହ କରିଦେଲେ ମଧ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ—ଜୀବକୋଷ ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସମାନ ଧରଣର ଉତ୍ତାପ ଓ ଚାପରେ ଏହି ଉର୍ଜା କାମ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅବଶ୍ୟ ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥଟି ଯେତିକି ପରିମାଣର ମୁକ୍ତ ଉର୍ଜା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ସେତିକି ପରିମାଣର ଉର୍ଜାକୁ ପୁଣି ନିଜ ପରିବେଶକୁ ଫେରାଇ ବା ପଠାଇ ଦେଇଥାଏ—

ତା'ର ଅଧିକାଂଶ ଭାଗ ତାପ ଭାବରେ । ଏକଥା ମଧ୍ୟ ସତ୍ୟ ଯେ ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଉପଯୋଗ କରୁଥିବା ସକଳ ଉର୍ଜା ବା ଶକ୍ତିର ଆଧାର ହେଲା ସୂର୍ଯ୍ୟ । କାରଣ ପ୍ରଥମେ ସୌରଶକ୍ତିର ଉପଯୋଗ କରି ସିଧାସଳଖ ନିଜ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରୁଥିବା ଉଦ୍‌ଭିଦ ହିଁ ହେଲା ପରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଜୀବଖାଦ୍ୟ-ଶୃଙ୍ଖଳର ମୂଳ କଡ଼ି ବା ଉତ୍ସ ।

'ଆଡେନୋସାଇନ ଟ୍ରାଇଫସ୍‌ଫେଟ୍' ବା ଏଟିପି ହେଲା ସବୁ ପ୍ରକାର ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥର ଜୀବକୋଷରେ ସଂଘଟିତ ହେଉଥିବା ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଉର୍ଜା ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ନିମନ୍ତେ ଲାଗୁଥିବା ଯୌଗିକ ପଦାର୍ଥ । ଅପଚୟନ ବେଳେ ଏହି ଯୌଗିକଟି ଉର୍ଜା ଉତ୍‌ସର୍ଜନ କରି ପ୍ରଥମେ ଏଡିପି ବା ଆଡେନୋସାଇନ ଡାଇଫସ୍‌ଫେଟ୍ ଓ ପରେ ଏଏମ୍‌ପି ବା ଆଡେନୋସାଇନ ମନୋଫସ୍‌ଫେଟ୍‌ରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଏହାପରେ ଯେତେବେଳେ ଏହିସବୁ ପଦାର୍ଥରୁ ପୁଣି ଏଟିପି ତିଆରି ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ ସେଥିରେ କିଛି ଉର୍ଜା ସଞ୍ଚିତ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଏଟିପିର ଅପଚୟନରେ ଆନାବଲିକ ଅଭିକ୍ରିୟା ଓ ସଂଶ୍ଳେଷଣରେ କାଟାବଲିକ ଅଭିକ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକଟି କୋଷୀୟ ରାସାୟନିକ ଅଭିକ୍ରିୟା ସଂପାଦନରେ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଧରଣର ଏନ୍‌ଜାଇମ୍‌ର ବା ପ୍ରୋଟିନ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଜୀବକୋଷରେ ଏହିସବୁ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍‌ର ଉପସ୍ଥିତି ବା ଅନୁପସ୍ଥିତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଦୁଇଟିଯାକ ଉପାପଚୟୀ ଅଭିକ୍ରିୟା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବ, ଜୀବନ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଜିନ୍, ଉର୍ଜା, ଖାଦ୍ୟ, ଜୀବକୋଷ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପୋଷକ, ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ମାନବଶରୀର

▷▷

ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ମାନବ ଶରୀର

ମଣିଷ ଶରୀର ପାଇଁ ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ହେଲା ଗୋଟାଏ ଧରଣର ଜୀବନ-ଅଗ୍ନି । ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟାରେ ଯାଉଥିବା ଅମ୍ଳଜାନ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହା ଖାଦ୍ୟକୁ 'ଜାଳି' ବା ଦହନ କରି ସେଥିରୁ ତାପ ଭାବରେ ଉର୍ଜା ବାହାର କରିଥାଏ ଓ ସେହି ଉର୍ଜାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିହିଁ ଜଣେ 'କାମ' କରିପାରୁଛି । ଶରୀରରେ କିନ୍ତୁ ଖାଦ୍ୟର ଦହନ ଗୋଟାଏ ଧୀର ତଥା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ରୀତିରେ ସ୍ତରକୁ ସ୍ତର ହୋଇ ହୋଇଥାଏ । ଫଳରେ ଜୀବନ-ଅଗ୍ନିର ଶରୀରରେ ସମୟକୁ ସମୟ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉପଯୋଗ ହେବା ସମ୍ଭବ ହୁଏ ।

ଜଣେ ଖାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟାଂଶ ବା ପୋଷକ

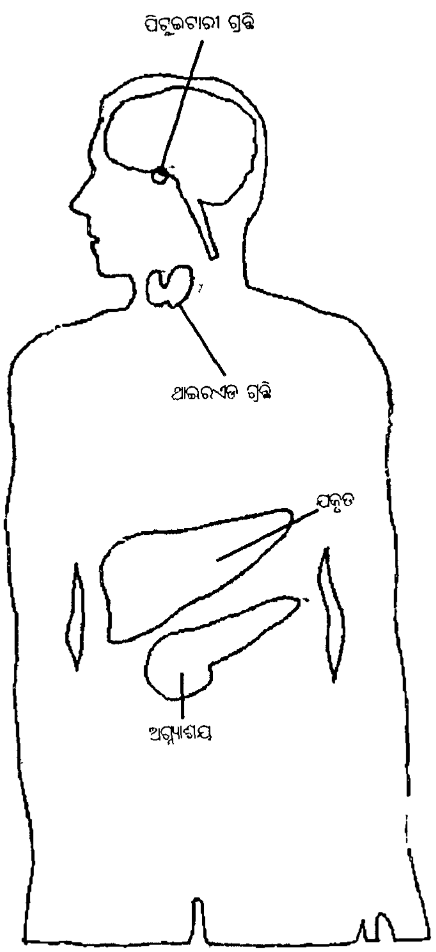

ମାନବ ଶରୀରରେ ଚାଲିଥିବା ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯେଉଁ ଚାରୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଅଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ପିଟୁଇଟାରୀ ଗ୍ରନ୍ଥି, ଥାଇରଏଡ୍ ଗ୍ରନ୍ଥି, ଯକୃତ ଓ ଅଗ୍ନ୍ୟାଶୟ । ଏଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ ଶରୀରର ଅନ୍ୟ ବହୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଲାଗି ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ସମୂହ ହେଲେ ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାର କଞ୍ଚାମାଲ । ଜୀବକୋଷ ଭିତରେ ଏହା ପହଞ୍ଚିଯାଇ ସେଠି ଶରୀର ପାଇଁ ଜାଳେଣି, ଶରୀର ଗଠନ ନିମନ୍ତେ ସାଧନ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେ ଭାବରେ ତାହା କାମରେ ଲାଗୁଛି । ଏହା ସହିତ ଉପାପଚୟୀ ଦହନ କ୍ରିୟାରେ କେଉଁ 'ଜାଳେଣି'ଟି କେତେବେଳେ ଜଳିବା ଆବଶ୍ୟକ, ତାହା ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଭଲଭାବରେ ଶରୀର ସ୍ଥିର କରିଦେଇ ସେହି ଜ୍ୱଳନକୁ କେତେକ ଅଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଥମ ନିୟନ୍ତ୍ରକ ହେଲା ଯକୃତ । ରକ୍ତ ଦେହରୁ ଆମିନୋ ଏସିଡ ଓ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟକୁ ଏହି ଜଟିଳ ଅଙ୍ଗଟି ଛାଣି ଦେଇଥାଏ । ଏହାଫଳରେ ଯକୃତ ନିଜର ପୋଷକ ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟାଇବା ସହିତ ଶରୀରର ପୋଷକ-ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମଧ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୁଏ । ଯକୃତରେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରୋଟିନର ସଞ୍ଚୟ ହୋଇ ନ ପାରୁଥିବାରୁ ରକ୍ତରୁ ନେଇଥିବା ଆମିନୋ ଏସିଡକୁ ଏହା ପ୍ଲାଜ୍‌ମା ପ୍ରୋଟିନରେ ପରିଣତ କରିଦେଇ ପୁଣି ରକ୍ତସ୍ରୋତକୁ ଫେରାଇ ଦେଇଥାଏ । ଯକୃତ ମଧ୍ୟ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟକୁ ଗ୍ଲାଇକୋଜେନ ଭାବେ ସାଇତି ରଖି ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ପୁଣି ରକ୍ତ ଦେହକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବିଭିନ୍ନ ହର୍‌ମୋନ ଓ ଇନ୍‌ସୁଲିନ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷେତ୍ରବିଶେଷରେ ଆମିନୋ ଏସିଡ ତଥା କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟର ଉପଲବ୍ଧ ମାତ୍ରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ । ଆମିନୋ ଏସିଡ କୋଷ ଭିତରକୁ ଯିବା ମାତ୍ରେ ଜୀବକୋଷ ତା'ର ଗୋଟାଏ ଭାଗକୁ ନିଜର ବୃଦ୍ଧି ତଥା ନିଜକୁ ସଜାଡ଼ିବା କାମରେ ବ୍ୟବହାର କରି ତା'ର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶକୁ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ କିମ୍ବା ସ୍ନେହ ଭଳି ଜାଳି ଦେଇଥାଏ ।

ଅବଶୋଷିତ ସ୍ନେହ ବା ଫ୍ୟାଟ୍ କିନ୍ତୁ ସିଧା ଶରୀରର ସଞ୍ଚାଳନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭିତରକୁ ଚାଲି ଯାଇଥାଏ । ସ୍ନେହକୁ ଶରୀରର ଅନେକ ତନ୍ତୁ ଜାଳେଣି ହିସାବରେ ଉପଯୋଗ କରିଥା'ନ୍ତି । ଯକୃତ ମଧ୍ୟ ଶରୀର ଗଠନରେ ଲାଗୁଥିବା ଫସ୍‌ଫୋଲିପିଡ୍‌ସ ନାମକ ଉପାଦାନକୁ ଏଥିରୁ ତିଆରି କରିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ଶରୀର ଗଠନରେ ସ୍ନେହର ଭୂମିକା ଗୌଣ ।

ବହୁ ଦିଗକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ତଥା ଅତି ସାବଧାନତାର ସହିତ ପ୍ରକୃତି ଶରୀରରେ ଉପାପଚୟୀ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ମସ୍ତିଷ୍କ ଯେଭଳି ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣର ଗ୍ଲୁକୋଜ ପାଇପାରିବ ସେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । କାରଣ ମସ୍ତିଷ୍କ କୋଷ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଗ୍ଲୁକୋଜ ହିଁ ହେଲା ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଏକମାତ୍ର ଜାଳେଣି । ଅବଶ୍ୟ ଅନେକ ସମୟରେ କେତେକ ତନ୍ତୁ ଗ୍ଲୁକୋଜ ଅଭାବରେ ଜାଳେଣି ଭାବରେ ସ୍ନେହ ଓ ଆମିନୋ ଏସିଡର ବ୍ୟବହାର କରିଥା'ନ୍ତି ।

ମଣିଷ ଶରୀରରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ ଜୀବକୋଷ ପୋଷକ ପଦାର୍ଥକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଇପାରନ୍ତି ବା ପୋଷକ-ଭଞ୍ଜନ କ୍ଷମ । ଏଭଳି ଭଞ୍ଜନ-କ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଅଣୁ ଗୁଡ଼ିକ ଶରୀରକୁ ଉର୍ଜା ଯୋଗାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାରର ପୋଷକର ଭଞ୍ଜନ ଦ୍ୱାରା ଶରୀର ଗଠନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯୌଗିକ ପଦାର୍ଥ ସବୁର ସଂଶ୍ଳେଷଣ ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ । ସେଇଥିପାଇଁ ଖାଦ୍ୟରେ ଯଦି ଯଥେଷ୍ଟ ଗ୍ଲୁକୋଜ ନାହିଁ, ତେବେ ପ୍ରୋଟିନରେ ଥିବା କେତେକ ଆମିନୋ ଏସିଡ ଓ ସ୍ନେହରେ ଥିବା ଗ୍ଲାଇସେରଲକୁ 'ଭାଙ୍ଗିଦେଇ' ଉପାପଚୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଶରୀର ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଗ୍ଲୁକୋଜ ତିଆରି କରିଦେଇ ପାରୁଛି ।

ଏହି 'ଭାଙ୍ଗନ-ସଂଶ୍ଳେଷଣ-ବିପଥନ' ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅବିରାମ ଭାବେ ଚାଲିଥିବାରୁ ଶରୀର ଗଠନରେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଏତେସଂଖ୍ୟକ ଯୌଗିକ ଉପାଦାନ ଉପାପଚୟୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି । ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ ଓ ସ୍ନେହକୁ ଶରୀର ତିଆରି କରିଦେବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ । ପ୍ରୋଟିନରେ ଥିବା ୨୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଆମିନୋ ଏସିଡ ଭିତରୁ ମାତ୍ର ଆଠଟିକୁ ଶରୀର ତିଆରି କରିପାରେ ନାହିଁ । ଅଧିକାଂଶ ଧରଣର ଭିଟାମିନ୍ ଓ ଧାତବ ବା ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥକୁ ତିଆରି କରିପାରୁ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଜୀବନ ରକ୍ଷାକାରୀ ସମସ୍ତ ଉପାଦାନ ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସାହାଯ୍ୟରେ ଶରୀର ତିଆରି କରିଦେଉଥାଏ ।

ଉପଯୋଗ ହେଲାପରେ ଯେତେକ ଖାଦ୍ୟ ବଳିଲା, ତାହା କିନ୍ତୁ ସ୍ନେହ ବା ଫ୍ୟାଟ୍ ଭାବରେ ଜଣକଶରୀରରେ ବସିଯାଉଛି । ଏହି ସ୍ନେହ ସେଠି ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର ସଞ୍ଚିତ ଉର୍ଜା ଭାବେ କାମ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶରୀରର ଉପର ସ୍ତରରେ ଗୋଟାଏ 'ରୋଧୀ' ପଦାର୍ଥ ଭାବେ ମଧ୍ୟ କାମ କରୁଛି ।

ମଣିଷ କିନ୍ତୁ ଯେତେ ପରିମାଣର ଖାଦ୍ୟ-ଉର୍ଜା ପାଉଛି, ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ମୌଳିକ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ସେତିକି ପରିମାଣର ଉର୍ଜା ଜୀବନ ଭିତରେ ନିଶ୍ଚୟ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଦେଉଛି । ତେଣୁ ଜୀବନସାରା ଜଣେ ସାଧାରଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସଂପନ୍ନ ପ୍ରାପ୍ତବୟସ୍କ ମଣିଷର ଓଜନରେ ସାଧାରଣତଃ ଖୁବ୍ କମ୍ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଯଦି ଉପାପଚୟୀ ଅଭିକ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ ହେଉ ନ ଥା'ନ୍ତା, ତେବେ ଜଣେ ଲୋକ ତା'ର ଜୀବନକାଳ ଭିତରେ ପ୍ରାୟ ୫୦ ଟନ୍ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଜୀବନ ସାରା ଷାଠିଏ-ସତୁରୀ ବା ଅଶୀ କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନର ହୋଇ ରହିବା ସମ୍ଭବ ହେଉ ନ ଥା'ନ୍ତା । ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଶରୀରର ଅସଫଳତା ଜଣକୁ ଖୁବ୍ ମୋଟା କରିଦେଇପାରେ—କାରଣ ଏହାଦ୍ୱାରାହିଁ ଶରୀର ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓଜନସୀମା ଭିତରେ ରହିପାରୁଛି ।

ଭିଟାମିନ୍ କିମ୍ବା ପ୍ରୋଟିନ ଅଭାବରେ ଉପାପଚୟୀ ରୋଗ ସବୁ ଦେଖାଦିଏ ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଯକୃତ, ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ ବା ଅନ୍ତଃସ୍ରାବୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ବୃକକ୍ ଆଦିରେ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚିଥାଏ । ଜେନେଟିକ୍ ଅସୁବିଧାରୁ ମଧ୍ୟ ଉପାପଚୟୀ ରୋଗ ଦେଖାଦେଇପାରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାନବଶରୀର, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଜୀବରସାୟନ-ବିଜ୍ଞାନ, ହଜମ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଉତ୍ସର୍ଜନ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା

ଉପେନ୍ଦ୍ରଭଞ୍ଜ
(୧୬୮୫?-୧୭୨୫)

ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ ଜଣେ ଜଣେ ଏଡ଼େ ଭାଗ୍ୟବାନ ଯେ ଅନ୍ୟମାନେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଦେଲେ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣେ କବିଙ୍କ କଥା ଧରିନିଆ ଯାଇପାରେ । ସେ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଗୀତ, କବିତା ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଏମିତିକା ମଧୁର ଆନନ୍ଦରେ ଲେଖି ଦିଅନ୍ତି ଯେ ହଜାର ହଜାର ଲୋକେ ତାକୁ ପଢ଼ନ୍ତି, ଏକାଠି ବସି ଶୁଣନ୍ତି । ଆହୁରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ଶହ ଶହ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ସେହିସବୁକୁ ବୋଲିଲେ ଲୋକେ ବିସ୍ମିତ ହୁଅନ୍ତି ଏହା ଭିତରେ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଅର୍ଥ, ସୁନ୍ଦର କଥା ଅଛି ବୋଲି ତ ଆଗରୁ ଜଣା ନ ଥିଲା । ଆଉ କିଏ କହି ଦିଅନ୍ତି—ଯିଏ ଏହାକୁ ଲେଖିଛନ୍ତି ସେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଭିତରେ ଥିବା ସୁନ୍ଦରପଣିଆ ଏବଂ ଅନୁଭବ ବିଷୟରେ ଏମିତି ଜାଣି ନଥିଲେ । ସେହିଭଳି କବିଙ୍କୁ ଲୋକେ 'ଯଶସ୍ୱୀ', 'ଯୋଗଜନ୍ମା' ଇତ୍ୟାଦି କହି ତାଙ୍କ ନାମ ସ୍ମରଣ କରି ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ଦିଅନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶାର ଉପେନ୍ଦ୍ରଭଞ୍ଜ ଥିଲେ ସେମିତିକା ଜଣେ 'କବିସମ୍ରାଟ' । ସେ ଏଭଳି ଲେଖୁଥିଲେ ଯେ ଜଣେ ନିରକ୍ଷର ସାଧାରଣ ଲୋକ, ଘରର ବୋହୂଝିଅ, ବିଲର ମୂଳିଆ, ପାଠ ପଢ଼ୁଆ ରସିକ, ଭୂଷପଣ୍ଡିତ—ସମସ୍ତେ ଉପେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଛାନ୍ଦ ବୋଲି ଗଦ ଗଦ ହୋଇଯାଆନ୍ତି ।

ଅବିଭକ୍ତ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲାର ଘୁମୁସର ରାଜବଂଶରେ ଏହାଙ୍କର ଜନ୍ମ । ଉପେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଜୀବନୀ ବିଷୟରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା-ସାହିତ୍ୟରେ ବହୁତ କିଛି ଲେଖାଯାଇଛି । ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବା ପାଇଁ ପଣ୍ଡିତମାନେ ମଧ୍ୟ ଭାଷା ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଚାଳିଶ ବର୍ଷ ବୟସରେ ସେ ଏ ସଂସାରରୁ ବିଦାୟ ନେଇଯାଇଥିଲେ ବୋଲି ଧରାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ କଥା ପଢ଼ିଲେ ଓଡ଼ିଆମାନେ କହୁଛନ୍ତି—ଆମେ ଧନ୍ୟ, ଆମରି ଓଡ଼ିଶାରେ ସେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ । କେତେ ଶହ ବର୍ଷ ହେଲା ସେ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ଜୀଇ ରହିଛନ୍ତି, ଆହୁରି ବହୁକାଳ ରହିବେ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଥିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭଞ୍ଜ ମୁଣ୍ଡ ଉଞ୍ଚାକରି ରହିଥିବେ ।

ଭଞ୍ଜଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କୃତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ବୈଦେହୀଶ ବିଳାସ, ସୁଭଦ୍ରା ପରିଣୟ, ଲାବଣ୍ୟ ବତୀ, କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସୁନ୍ଦରୀ ଓ ରସିକ ହାରାବଳୀ । ତାଙ୍କ ରଚନା ଶୈଳୀ ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟନିଷ୍ଠ ବୋଲି ଅନେକ ମତ ଦେଇଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ, ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟ, ସଂସ୍କୃତ ସାହିତ୍ୟ, ଓଡ଼ିଆ ଲୋକସଂସ୍କୃତି

ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀ

ପୃଥିବୀରେ ଯେତେ ଜାତିର ପ୍ରାଣୀ ଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନକୁ ତିନି ଶ୍ରେଣୀରେ ଭାଗ କରିଦିଆଯାଏ । ସେହି ତିନୋଟି ହେଲା ଜଳ, ସ୍ଥଳ ଓ ଆକାଶ । ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଜଳରେ ରହନ୍ତି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପାଣିରୁ କାଢ଼ିଆଣି କିଛିକାଳ ବାହାରେ ରଖିଦେଲେ ସେମାନେ ମରିଯିବେ । ତାହାର କାରଣ ହେଲା ନିଶ୍ୱାସ ବାଟେ ଦେହ ଭିତରକୁ ଅମ୍ଳଜାନ ନେବା ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ସେମିତିକା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସେମାନଙ୍କ ଦେହ ପାଇଁ କରାଯାଇନାହିଁ । ଆଉ କେତେକ ଜୀବ ସ୍ଥଳଭାଗରେ ରହନ୍ତି । ମାଟି ଉପରେ, ଗଛଡାଳ, ମାଟିଭିତରେ ଗାତ କରି ସେଇଥିରେ ରହିବା ଜୀବ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ମାଟି ଭିତରେ କିଛି ତଳେ ରହିବା ଭଳି ଜୀବ ଆମେ ଦେଖୁ । ଶେଷ ଶ୍ରେଣୀଟି ହେଲା ପବନରେ ଉଡ଼ନ୍ତି । ଉଡ଼ିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ଦେହରେ ଡେଣା ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି । ଗଛ ଡାଳରେ ବସା ତିଆରି କରି ସେମାନେ ସେଥିରେ ରହନ୍ତି ଓ ଆହାର ପାଇଁ ଏଣେ ତେଣେ ଉଡ଼ିବୁଲନ୍ତି । ଏହା ବାଦେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀ ଅଛନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକ ପାଣି ଭିତରେ ରହନ୍ତି, ମାଟି ଉପରେ ବା ସ୍ଥଳ ଭାଗରେ ମଧ୍ୟ ଚଳପ୍ରଚଳ ହୁଅନ୍ତି । ସେହିଗୁଡ଼ିକୁ ଉଭୟ ଜୀବନ ବା ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଇଂରାଜୀ ବିଜ୍ଞାନ ବହିରେ ଏମାନଙ୍କ ନାମ ଲେଖାଯାଇଛି 'ଆମ୍ଫିବିୟାନ' । ଗ୍ରୀକ ଭାଷାରେ 'ଆମ୍ଫି' ବୋଲି ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ଅଛି ତାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଉଭୟ । 'ବାୟସ' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଜୀବନ ।

କୋଟି କୋଟି ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ପ୍ରଥମେ ପାଣିରେହିଁ ଜୀବ ସୃଷ୍ଟି ହେଲେ । କ୍ରମେ ଦେଖାଗଲା ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ କେତେକ ସ୍ଥଳଭାଗକୁ ଚାଲିଆସିଲେ । ଏହି ଘଟଣାଟି ପ୍ରାୟ ୪୦ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଏ । ପ୍ରକୃତି ଜଳଜୀବ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ପାଣି ଭିତରେ ରଖିଦେଇଥିଲା । ପାଣି ଭିତରେ ଅମ୍ଳଜାନର ଅଭାବ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ଜଳଜୀବଙ୍କର ସ୍ଥଳ ଭାଗକୁ ଆସିବାପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନଥିଲା । ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ଅନୁମାନ କରାହେଉଛି । ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାନରେ ବହୁଦିନ ଧରି ବର୍ଷା ହେଲାନାହିଁ । ଯେଉଁସବୁ ଜଳଭଣ୍ଡାର ଥିଲା ସେଠାରେ ପାଣି ଶୁଖିଗଲା । ଉଭୟ ଖାଦ୍ୟ, ଅମ୍ଳଜାନର ଅଭାବ ହେତୁ କେତେକ ଜୀବ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ମାଟି ଉପରକୁ ଆସିବା ପାଇଁ । ଏହା ସାଙ୍ଗକୁ ସମୁଦ୍ରରେ ଥିବା କେତେକ ଜାତିର ଜୀବ ମଧ୍ୟ ଭୂଇଁ ଉପରକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ । ସେମାନେ କିଛି ସମୟ ବାହାରେ ରହି ପୁଣି ପାଣିକୁ ଚାଲିଯା'ନ୍ତି । ଏଇଭଳି ହେଉ ହେଉ କେତେକ

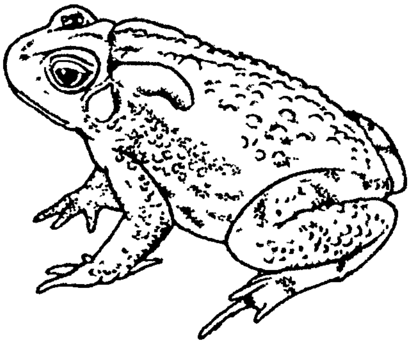

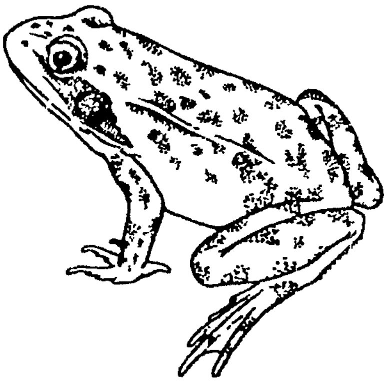

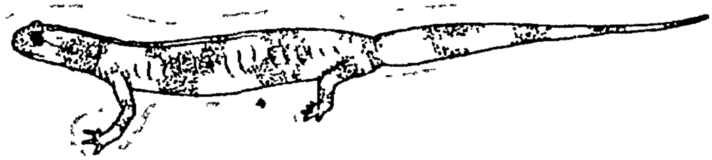

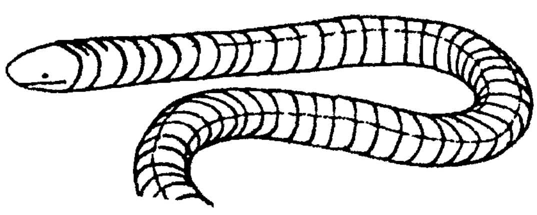

କେତେକ ଜାତିର ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀ ଲୁଣିବେଙ୍ଗ (ସବା ଉପର), ବେଙ୍ଗ (ଉପର), ସାଲାମାଣ୍ଡର (ମଝି) ଓ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀର ଆଖି ନ ଥିବା ପୋକ (ତଳ) ।

ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀ ଏହି ସଂସାରରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲେ । ଆମେ ସମସ୍ତେ ବେଙ୍ଗ ଦେଖୁଛେ । ଏହି ଜୀବଟି ପାଣି ଭିତରେ ରହୁଛି ଓ ବାହାରେ ମଧ୍ୟ ରହୁଛି । ପବନରୁ ଅମ୍ଳଜାନ ସଂଗ୍ରହ କରି ଦେହ ଭିତରେ ପୂରାଇବା ସହିତ ପାଣି ଭିତରେ ସେହିଭଳି କରିବା ପାଇଁ ଦରକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଦେହରେ ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି ।

ସବୁଯାକ ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀ ହେଲେ ଅସମତାପୀ । ସେମାନଙ୍କ ଦେହରେ କାତି ନଥାଏ । ଅଧିକାଂଶଙ୍କର ଚାରୋଟି ଗୋଡ଼ ଥାଏ । ପୂର୍ଣ୍ଣାବୟବ ପ୍ରାପ୍ତ ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଶରୀରରେ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା ନିମନ୍ତେ ଚର୍ମର ଉପଯୋଗ କରିଥା'ନ୍ତି । ଚର୍ମ ସାହାଯ୍ୟରେ ଜଳ ଅବଶୋଷଣ ମଧ୍ୟ କରିଥା'ନ୍ତି । ଏହି ଧରଣର ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ତ୍ୱଗ୍ରରେ ବିଷ ତିଆରି କରିବାର କ୍ଷମତା ଭରିଦିଆଯାଇଛି । ଫଳରେ ନିଜକୁ ଶତ୍ରୁ ହାତରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏହା ଅସ୍ତ୍ର ଭଳି କାମ ଦେଇଥାଏ । ପୃଥିବୀସାରା ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀ ଦେଖାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ମଣ୍ଡଳୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ରୁହନ୍ତି । ଆଜିର ଦୁନିଆରେ ପ୍ରାୟ ୧୦୦୦ରୁ ଅଧିକ ଜାତିର ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀ ଅଛନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଜୀବ ବିଜ୍ଞାନୀ ମାନେ ତିନୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦେଇ ଥା'ନ୍ତି ।

କୁମ୍ଭୀର, କେତେକ ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବ ଓ ଅନେକ ସାପ ଉଭୟ ଜଳ ଓ ସ୍ଥଳରେ ରହିପାରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ଜୀବବର୍ଗର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜୀବଜଗତ, ପରିବେଶ, ସରୀସୃପ, ଜଳ, ଇଭୋଲୁସନ

▷▷

ଉଭୟ ଭାରତୀ
(ଜୀବିତ ୯ମ ଶତାବ୍ଦୀ)

ପ୍ରଖ୍ୟାତ ବିଦୁଷୀ ତଥା ମୀମାଂସା ଦାର୍ଶନିକ ମଣ୍ଡନ ମିଶ୍ରଙ୍କ ପତ୍ନୀ । ବିଭିନ୍ନ କିମ୍ବଦନ୍ତୀରୁ ତାଙ୍କର ଅସାଧାରଣ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟର ପରିଚୟ ମିଳିଥାଏ । ଅଦ୍ୱୈତବାଦର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ଶଙ୍କର ଯେତେବେଳେ 'ଦିଗ୍ୱିଜୟ'ରେ ବାହାରିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ମଣ୍ଡନ ମିଶ୍ରଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥିବା ଆଲୋଚନାରେ ଉଭୟ ଭାରତୀ ମଧ୍ୟସ୍ଥର ଆସନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହି ତର୍କାଲୋଚନାର ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା ଯେ ବିଜିତଙ୍କୁ ବିଜେତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହେବ । ଅବଶେଷରେ ମଣ୍ଡନ ମିଶ୍ର ପରାଜୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଯିବାରୁ, ଉଭୟ ଭାରତୀ ଶଙ୍କରଙ୍କୁ ତର୍କ ନିମନ୍ତେ ଆହ୍ୱାନ କଲେ । କିନ୍ତୁ ବହୁଦିନ ଧରି ଆଲୋଚନାରେ ମଧ୍ୟ ଶଙ୍କର ପରାସ୍ତ ନ ହେବାରୁ ଶେଷରେ ସେ କାମଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉତ୍‌ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଆଜୀବନ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ଶଙ୍କର କାମଶାସ୍ତ୍ରରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଜ୍ଞ ଥିବାରୁ ବର୍ଷକ ଲାଗି ସମୟ ମାଗିଲେ ଓ ଶେଷରେ କାମଶାସ୍ତ୍ର ଆଲୋଚନାରେ ମଧ୍ୟ ଉଭୟ ଭାରତୀଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରିଦେଲେ । ପରେ ଏହି ଦମ୍ପତି ଶଙ୍କରଙ୍କ ଶିଷ୍ୟତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିଯାଇଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଶଙ୍କର, ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ, ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ

▷▷

ଉମରଖୟାମ
(ସମ୍ଭବତଃ ୧୦୫୦-୧୧୨୨)

ପାରସ୍ୟ ଦେଶର ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି, ଗଣିତଜ୍ଞ ଓ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ । ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ 'ଉମର ରୁବାଇଆତ୍' କବିତାଗୁଚ୍ଛ ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କୃତି ଭାବରେ ଗଣାଯାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟ, କବିତା

▷▷

ଉମାସ୍ୱାମୀ
(୧୩୫-୨୧୯?)

ଜୈନ ସମାଜର ଇଏ ହେଲେ ଜଣେ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ନୈୟାୟିକ । ଶ୍ୱେତାମ୍ବର ଜୈନମାନେ ଏହାଙ୍କୁ 'ଉମାସ୍ୱାତି' ବୋଲି କହିଥା'ନ୍ତି । ସେ ପ୍ରାୟ ୫୦୦ଟି ଗ୍ରନ୍ଥ ରଚନା କରିଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ରଚିତ 'ତତ୍ତ୍ୱାର୍ଥାଧିଗମ ସୂତ୍ର' ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଗ୍ରନ୍ଥର ସନ୍ଧାନ ମିଳୁନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜୈନ ଧର୍ମ, ଜୈନ ଦର୍ଶନ

▷▷

ଉମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ବାନର୍ଜୀ
(୧୮୪୪-୧୯୦୬)

୧୮୫୭ ମସିହାର ପ୍ରଥମ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ପରେ ଏ ଦେଶର ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକଙ୍କ ମନ ଭିତରେ

ଅସନ୍ତୋଷର ନିଆଁ କୁହୁଳିଲା । ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଯେଉଁମାନେ ଟିକିଏ ଚିନ୍ତାଶୀଳ ଲୋକ ଥିଲେ ସେମାନେ ବିଗ୍ରିଲେ, ଶିକ୍ଷିତ ଭାରତୀୟଙ୍କ ମନରୁ ଏହି ଅସନ୍ତୋଷ ଦୂର କରିବାକୁହିଁ ପଡ଼ିବ । ସେହି 'ଶିକ୍ଷିତ' ଲୋକମାନେ ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାନରେ ବସିବେ, କିଛି ଦୂରକୁ ମନର କଥା କହିବେ—ଫଳରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ସରକାରୀ ସପକ୍ଷ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି ହେବ । ହିଉମ୍ ନାମକ ଜଣେ ଇଂରେଜ ଅଫିସର ଏହିଭଳି କରାଇବେ ବୋଲି ଦାୟିତ୍ୱ ନେଲେ ।

୧୮୮୫ ମସିହାରେ ବମ୍ବେ ଠାରେ ଗୋଟିଏ ବୈଠକ ହେଲା । ତାହାର ନାମ ରଖାଗଲା କଂଗ୍ରେସ । ଭାରତର ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲୋକ ପ୍ରଥମ କଂଗ୍ରେସ ଅଧିବେଶନର ସଭାପତି ହୁଅନ୍ତୁ ବୋଲି ହିଉମ୍ ଇଚ୍ଛା କଲେ, ଅନ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ଇଚ୍ଛା କଲେ । ତେଣୁ ଉମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ବାନର୍ଜୀ ହେଲେ ସେହି ଅଧିବେଶନର ସଭାପତି । ଭାରତର ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ଇତିହାସ ଲେଖାଗଲା ବେଳେ ଏହାଙ୍କ ବିଷୟ ବରାବର ମନେ ପକାଯାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତ, କଂଗ୍ରେସ

▷ ▷

ଉରୁଗୁଏ

ସରକାରୀ ନାମ **ରିପବ୍ଲିକା ଓରିଏଣ୍ଟାଲ ଡେଲ ଉରୁଗୁଏ (ଉରୁଗୁଏ-ଓରିଏଣ୍ଟାଲ ସାଧାରଣ ତନ୍ତ୍ର)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର-ଦୁଇଟି ବିଧାନ ପରିଷଦ** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ** ରାଜଧାନୀ **ମଣ୍ଟେଭିଡିଓ** ସରକାରୀ ଭାଷା **ସ୍ପାନିସ୍** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ନାହିଁ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୧,୭୬,୨୧୫ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନ ସଂଖ୍ୟା **୩୧,୪୯,୦୦୦**, ମୁଖ୍ୟ ସହର **ମଣ୍ଟେଭିଡିଓ, ସାଲଟୋ, ପେସାଣ୍ଡୁ, ଲାସ ପିଏଡ୍ରାସ, ରିଭେରା** ମୁଦ୍ରା **ଉରୁଗୁଏ ପେସୋ** ପତାକା **ଶ୍ୱେତ ଓ ନୀଳ ବର୍ଣ୍ଣର ନଂଟି ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଥିବା ଶ୍ୱେତ ଅଂଶ ଉପରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଭ ସୂର୍ଯ୍ୟ ।**

ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାର ଏହି ରାଜ୍ୟଟିର ଉତ୍ତର ଓ ଉତ୍ତର ପୂର୍ବରେ ବ୍ରାଜିଲ, ପଶ୍ଚିମରେ ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନା ଓ ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବରେ ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗର ରହିଛି । ଭୌଗୋଳିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଶଟିକୁ ତିନିଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇଥାଏ । ଜଳବାୟୁ ଉଷ୍ଣ-ଶୀତୋଷ୍ଣ । ଦେଶଟି ସାରା ପ୍ରେରୀ ତୃଣଭୂମି ଦ୍ୱାରା ଆଚ୍ଛାଦିତ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଗୋପାଳନ ଓ ମେଷପାଳନରେ ବହୁଲୋକ ଲାଗିଛନ୍ତି । ଧାନ, ଗହମ, ଆଳୁ, ମିଠାବିଟ୍ ଓ ଆଖୁ ଚାଷ କରାଯାଏ । ସେମିତି କିଛି ଆଖିଦୃଶିଆ ପରିମାଣର ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ନାହିଁ । ବହୁ ପର୍ଯ୍ୟଟକ କିନ୍ତୁ ଏହି ଦେଶଟିକୁ ଆସିଥା'ନ୍ତି । କଳା ସଂସ୍କୃତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉରୁଗୁଏ ଉନ୍ନତ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏହାର ସାହିତ୍ୟ ଖୁବ୍ ଭଲଭାବେ ବିକଶିତ ହୋଇପାରିଛି ।

ପ୍ରଥମେ ସ୍ପେନ ଏବଂ ପରେ ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜ ତଥା ବ୍ରାଜିଲୀୟ ଶାସନାଧୀନ ରହିବା ପରେ ୧୮୨୮ ମସିହାରେ ଏହା ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭକଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା, ବିଶ୍ୱବାଣିଜ୍ୟ

▷ ▷

ଉର୍ଦ୍ଦୁ

ଭାରତରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଭାଷା ଅଛି—ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଭାଷା ମଧ୍ୟ ଏହି ଦେଶରେ ଚଳୁଛି । କିନ୍ତୁ ଏହାର ଆରମ୍ଭ ବା ଜନ୍ମ କେବେ ହେଲା ସେ ବିଷୟରେ ଅନେକ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁ 'ଶିକ୍ଷିତ' ଲୋକେ ଜାଣି ନ ଥିଲେ । କେତେକଙ୍କ ଧାରଣା ଥିଲା ଯେ ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ବିଦେଶୀ ଭାଷା—ଆରବ, ପାରସ୍ୟ ଦେଶରୁ ଆସିଛି । ଆଉ କେତେକଙ୍କରତ ନିଶ୍ଚିତ ଧାରଣା ହୋଇଯାଇଥିଲା ଯେ ଏଇଟି ହେଲା ମୁସଲମାନ ମାନଙ୍କର ଭାଷା । ପରେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଏସବୁ କଥା ସେତେ ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ବଡ଼ କଥା ହେଉଛି, ଭାରତରେ ଏହା ଜନ୍ମ ନେଇଛି, ବଢ଼ିଛି । ଆରବ ବା ପାରସ୍ୟ ଦେଶର ଲୋକମାନେ ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଭାଷା ଆଦୌ ବୁଝନ୍ତି ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ଆରବୀ, ଫାରସୀ ଭାଷା ରହିଛି । ସବୁ ମୁସଲମାନ ମଧ୍ୟ ଏହି ଭାଷା କୁହନ୍ତି ନାହିଁ । ଯାହାକୁ ବାଙ୍ଗଲାଦେଶ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି, ସେହି ଦେଶର କୋଟି କୋଟି ମୁସଲମାନ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ବଙ୍ଗଳାରେହିଁ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି । ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଭାଷା ଆମପାଇଁ ଯାହା, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସେଇଆ । ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ, ଦିଲ୍ଲୀ ଓ ପଞ୍ଜାବରେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ହିନ୍ଦୁ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ମାତୃଭାଷା ହେଉଛି ଉର୍ଦ୍ଦୁ । ଅନେକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହିନ୍ଦୁ ସାହିତ୍ୟିକ ଓ କବି ଉର୍ଦ୍ଦୁରେ ହିଁ ଲେଖିଛନ୍ତି ।

ମୁସଲମାନମାନେ ଏହି ଦେଶକୁ ଆସିଲା ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ତର ଭାରତରେ ଲୋକେ ଯେଉଁ ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିଲେ ତାକୁ ଆର୍ଯ୍ୟଭାଷା ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା; ଏହାକୁ "ଶୌର ସେନୀ" ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ସେଥିରୁ ଉତ୍ତର ଭାରତର ଗ୍ୱରୋଟି ଭାଷା ଜନ୍ମ ନେଲା । ସେହି ଗ୍ୱରୋଟି ଭାଷା ହେଲା ଉର୍ଦ୍ଦୁର ମୂଳ । ମୁସଲମାନମାନେ ଭାରତକୁ ଆସି ଦିଲ୍ଲୀ ଓ ପଞ୍ଜାବ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିଗଲେ । ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ଭାଷା ଶିଖିଲେ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ସେହି ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଗଲେ । ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ଶାସନ ଗ୍ୱଲିଲା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଆରବୀ ଓ ଫାରସୀ ଭାଷା ଶବ୍ଦ ଆସି ମିଶିଲା । କିଛି କାଳ ପରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଏହି ମିଶ୍ରିତ ଭାଷା ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରୂପ ଧରିଲାଣି । ଶକ୍ତି ସ୍ଥାନରେ ତାକତ୍, ଘୃଣା ସ୍ଥାନରେ ନଫରତ୍, ସଂପତ୍ତି ଜାଗାରେ ଦଉଲତ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଶବ୍ଦ ପଶିଗଲାରୁ ଏକା ଶବ୍ଦଟା ଦୁଇ ଭାଷାର ବୋଲି କ୍ରମେ ମନେ ହେଲା । ସେହି ମିଶ୍ରିତ ଭାଷା କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଫାରସୀ, ଆରବୀ ଶବ୍ଦକୁ ଆଦରି ଗଲାପରେ କ୍ରମେ ଉର୍ଦ୍ଦୁଭାଷା ଜନ୍ମ ନେଲା ।

ଆରବୀ, ଫାରସୀ ଭାଷାରେ ଗୁଡ଼ିଏ ଭଲ ଶବ୍ଦ ଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ୱଲିଆସିଲା ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଭାଷା ଭିତରକୁ । ପରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭିତରକୁ ସେହିସବୁ ଆସି ଓଡ଼ିଆକୁ ବେଶ୍ ସୁନ୍ଦର କରିଦେଇଛନ୍ତି । ଆଜି ଆମେ ଓଡ଼ିଆ ପଢ଼ିଗଲା ବେଳେ ଜାଣିପାରୁନାହୁଁ ଯେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଶବ୍ଦ ଦିନେ ପୂରାପୂରି ଆରବୀ ବା ଫାରସୀ ଥିଲା ଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନହେଲେ ମଧ୍ୟ ସାମାନ୍ୟ ରୂପ ବଦଳାଇ ଓଡ଼ିଆ ଭିତରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଯାଇଛି ।

ଅକଲ, ଅଦଉତ, ଅବଶୋଷ, କଜିଆ, କରାମତି, ଖିଆଲ, ଖବର, ଖରାପ, ଗରିବ, ଚିଜ, ଦଉଲତ, ମୋକାବିଲା, ବଖତ, ଶରମ, ସଫା, ଆଦତ, ହେଫାଜତ ପ୍ରଭୃତି ଆରବୀ, ଫାରସୀ ଶବ୍ଦ ଠିକ୍ ନିଜ ରୂପରେ ବା ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇ ଉର୍ଦ୍ଦୁ ବାଟଦେଇ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭିତରକୁ ଗ୍ୱଲି ଆସିଛନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକ ଆସିବା ଫଳରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାଟିକୁ ଟିକିଏ ସରସ ଭାବରେ କହିବା ପାଇଁ ସୁବିଧା ହୁଏ । ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଭାଷାର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ହେଉଛି, ଅଳ୍ପଜ୍ଞାନ ଭିତରେ ବହୁତ କିଛି ଭାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ଏହା ଭିତରେ ତାକତ ଅଛି ବୋଲି ସମସ୍ତେ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି ।

ଉର୍ଦ୍ଦୁ ହେଲା ଜାମୁ-କାଶ୍ମୀରପ୍ରଦେଶର ସରକାରୀ ଭାଷା । ଏହାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ରହିଛି; ରୋମାନ୍ ଅକ୍ଷରରେ ମଧ୍ୟ ଲେଖାଯାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତ, ଭାରତୀୟ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ, ମୋଗଲ ଶାସନ, ସିନେମା, ସଂଗୀତ, ହିନ୍ଦୀ, ଆରବୀ, ଫାରସୀ, ଇଣ୍ଡୋ-ଇରାନୀୟ ଭାଷା ପରିବାର, ଜାମୁ-କାଶ୍ମୀର

▷ ▷

ଉର୍ବରଣ

ପ୍ରଜନନ ତଥା ଗର୍ଭଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଉର୍ବରଣ ବା ଫର୍ଟିଲାଇଜେସନ ଘଟିବା ହେଲା ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସୋପାନ; ଏହା ଫଳରେ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଜୀବନର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଏଥିରେ ପୁରୁଷ ଲିଙ୍ଗକୋଶିକା ବା ଶୁକ୍ରାଣୁ ସହିତ ନାରୀ ଲିଙ୍ଗକୋଶିକା ବା ଅଣ୍ଡାଣୁ ମିଳିତ ହେବା ଫଳରେ ଯେଉଁ ଭ୍ରୂଣର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଏ, ପରେ ତାହା ଗୋଟିଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକକ ବା ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଥାଏ । ମଣିଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉର୍ବରଣ

କ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ ପିତାମାତାଙ୍କର ଦୈହିକ ମିଳନସମୟରୁ । ଏଭଳି ମିଳନର ଫଳସ୍ୱରୂପ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଜେନେଟିକ ତଥ୍ୟ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଯାଇ ଉଭୟଙ୍କଠାରୁ ନାନାଭାବେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୋଟିଏ ସନ୍ତାନ 'ଗଠିତ' ହେବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଉଠେ ।

ନାରୀ ଅଣ୍ଡାଣୁକୁ ଉର୍ବରିତ କରିବା ପାଇଁ ଫାଲୋପିଆନ ନଳୀ ଭିତରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଥିବା ମାନବ ଶୁକ୍ରକୀଟଙ୍କର ଇଲେକ୍ଟ୍ରନ୍ ମାଇକ୍ରୋଗ୍ରାଫ୍ ।

ମାତୃଗର୍ଭରେ ଥିବା ଫାଲୋପିଆନ ଟିଉବ୍ ବା ଡିମ୍ବବାହିନୀ ନଳୀର ଉପର ଅଂଶରେ ସାଧାରଣତଃ ଉର୍ବରଣ ସଂଘଟିତ ହୋଇଥାଏ । ପୂର୍ବରୁ, ଓଭୁଲେସନ ବା ଅଣ୍ଡୋତ୍ସର୍ଗରୁ ଯେଉଁ ନାରୀ ଅଣ୍ଡାଣୁ ବା ଡିମ୍ବ ବାହାରିଥାଏ, ତାହା ଆସି ଫାଲୋପିଆନ ନଳୀରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇ ସେହି ନଳୀ ଭିତରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଗତି କରୁଥାଏ । ଉର୍ବରଣ ପୂର୍ବରୁ ଏହାର ଏଭଳି ଯାତ୍ରା ସମୟ କିନ୍ତୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସ୍ୱଳ୍ପ । ମାତ୍ର ପୁରୁଷ ଶୁକ୍ରାଣୁ ବା ଶୁକ୍ରକୀଟକୁ ନାରୀ ଅଣ୍ଡାଣୁ ସହିତ ମିଳିତ ହେବା ପାଇଁ ନିଜ ଦୈର୍ଘ୍ୟର ହଜାର ହଜାର ଗୁଣ ମାତ୍ରାର ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଯୌନମିଳନ ପରେ ନାରୀ ଜନନେନ୍ଦ୍ରିୟରୁ ଶୁକ୍ର-କୀଟ ପ୍ରଥମେ ସର୍ଭିକାଲ ବା ଗ୍ରୈବ କେନାଲ ଦେଇ ଜରାୟୁ ବା ଗର୍ଭାଶୟରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଯାଏ । ସେଠାରୁ ଜରାୟୁ ଓ ଫାଲୋପିଆନ ନଳୀକୁ ସଂଯୁକ୍ତ କରିଥିବା ଗୋଟିଏ ଅଣ-ଓସାରିଆ ପଥ ଦେଇ ଫାଲୋପିଆନ ନଳୀରେ ପ୍ରବେଶ କରେ ଓ ସେହି ନଳୀ ଭିତରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଦୂରତା ଅତିକ୍ରମ କଲାପରେ ଅଣ୍ଡାଣୁ ସହିତ ଯାଇ ମିଳିତ ହୋଇପାରେ । ପ୍ରଥମେ ନାରୀ ଜନନେନ୍ଦ୍ରିୟରୁ ଯାଇ ଶେଷରେ ଅଣ୍ଡାଣୁ ସହିତ ମିଳିତ ହେବାପାଇଁ ସାଧାରଣତଃ ଶୁକ୍ରାଣୁକୁ ଲାଗିଯାଇଥାଏ ପ୍ରାୟ ୧୨ରୁ ୨୪ ଘଣ୍ଟା ।

ବୋଧହୁଏ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଏଭଳି ଦୂର ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡୁଥିବାରୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକ ଶୁକ୍ର-କୀଟ ଯାଇ ଶେଷରେ ଅଣ୍ଡାଣୁ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ପାରନ୍ତି । ଥରକର ଯୌନ-ମିଳନରେ ଜଣେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ ପୁରୁଷ ଯେତେ ସଂଖ୍ୟକ ଶୁକ୍ରକୀଟ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥାଏ, ତାହାର ପରିମାଣ ହେଲା ପ୍ରତି ମିଲିଲିଟର ବୀର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ୪ରୁ ୧୨ କୋଟି । ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେ ଯାଇ ଜରାୟୁରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇ ପାରନ୍ତି ତାହାର ହିସାବ ସଠିକ ଭାବରେ କରାଯାଇ ନ ପାରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ୧୦ ଲକ୍ଷ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି । କିନ୍ତୁ ଜରାୟୁରୁ ଯାଇ ଫାଲୋପିଆନ ନଳୀରେ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳକୁ ସେହି ସଂଖ୍ୟା ହୋଇଯାଇଥାଏ ପ୍ରାୟ ୧୦୦୦ ବା ତା ଠାରୁ କମ୍ । ଅନ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବାଟରେ ମରିଯାଇଥା'ନ୍ତି । ଏତେ କମ୍ ସଂଖ୍ୟାରେ ଯାଇ ଅଣ୍ଡାଣୁ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ପାରୁଥିବାରୁ ବୋଧହୁଏ ଅତି ବେଶୀ ପରିମାଣର ଶୁକ୍ରାଣୁ ତିଆରି କରିବାର ସାବଧାନତା ବିଷୟରେ ପ୍ରକୃତି ଅନୁଭବ କରିଛି । ପ୍ରକୃତ ଉର୍ବରଣ ନିମନ୍ତେ କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଶୁକ୍ରକୀଟ ବା ଶୁକ୍ରାଣୁର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବାରୁ, ଫାଲୋପିଆନ ନଳୀରେ ପହଞ୍ଚିଥିବା

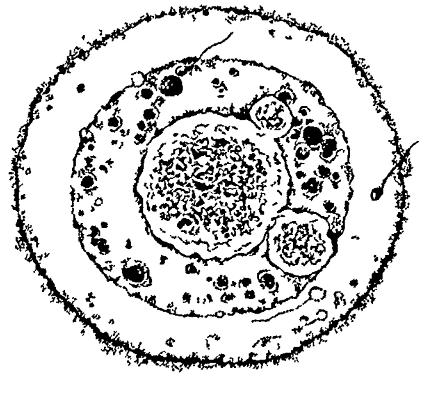

ନାରୀ ଅଣ୍ଡାଣୁ

ବାକିସବୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥା'ନ୍ତି ଓ କେତେକ ନାରୀ ଜନନେନ୍ଦ୍ରିୟ ଦେଇ ପୁଣି ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଅନାବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପ୍ରକୃତିର ଧର୍ମ-ବିରୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିବାରୁ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଶୁକ୍ରାଣୁର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବା ସ୍ଥଳେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ୧୦୦୦ଟି ଶୁକ୍ରାଣୁଙ୍କୁ ନେଇ ଶେଷରେ ଅଣ୍ଡାଣୁ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାଇଦେବାର ଯଥେଷ୍ଟ କାରଣ ରହିଛି । ତାହାହେଲା, ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଏକ ସମୟରେ ଅଣ୍ଡାଣୁ ଚାରିପଟେ ଘେରିଯାଇ ନିଜ ଦେହରେ ଥିବା ଆକ୍ରୋସୋମୀୟ ବା 'ଅଗ୍ରପିଣ୍ଡକ' ଖୋଳକୁ ତ୍ୟାଗ କରିଦେବା ଫଳରେ ଏହି ଖୋଳରେ ଥିବା ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ଜୈବରାସାୟନିକ ଉପାଦାନ ଅଣ୍ଡାଣୁକୁ ଘେରି ରହିଥିବା ଝିଲ୍ଲୀକୁ ଦ୍ରବିଭୂତ କରି ଦେଇଥାଏ । ତେଣୁ ଉର୍ବରଣକ୍ଷମ ଶୁକ୍ରାଣୁଟି ଶେଷରେ ତାହା ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥାଏ ।

ସେଠି ଯାଇ ଅଣ୍ଡାଣୁରେ ଥିବା ପ୍ରୋଟୋପ୍ଲାଜମ୍ ବା ପ୍ରରସ ଦେହରେ ଲାଗିଗଲା ବେଳକୁ ଶୁକ୍ରାଣୁଟିର ଲାଞ୍ଜ ଓ ତା ଶରୀରର ମଝି ଖଣ୍ଡକ ଆଉ ନ ଥାଏ । କ୍ରମେ ସେଇଟିର ମୁଣ୍ଡଟି ଫୁଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ ଓ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ସେଥିରେ ଥିବା କ୍ରୋମଜୋମ୍ ସବୁର ଦୈହିକ ଉପସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଜଣାପଡ଼ିଯାଏ । ସେତିକିବେଳେ ଏହାକୁ ପୁରୁଷ ପ୍ରୋନିଉକ୍ଲିଅସ ବା ପୂର୍ବନ୍ୟଷ୍ଟି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ନାରୀ

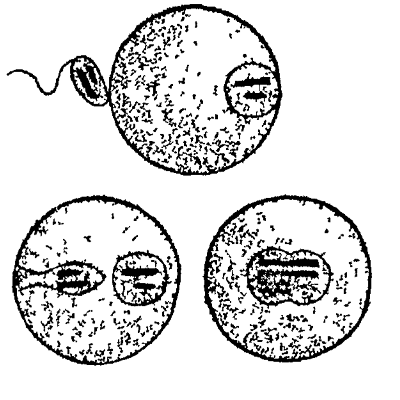

ପୁରୁଷ ଶୁକ୍ରାଣୁ ଓ ନାରୀ ଅଣ୍ଡାଣୁରେ ଥିବା ୨୩ଟି ଲେଖା କ୍ରୋମଜୋମ୍ ମିଳିତ ହୋଇ ଶେଷରେ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ୪୬ଟିରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି ।

ଅଣ୍ଡାଣୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ଅବସ୍ଥା ଏହି ସମୟକୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇ ନାରୀ ପ୍ରୋନିଉକ୍ଲିଅସ ତିଆରି ହୋଇଯାଏ । କ୍ରମେ ଉଭୟ ପୁରୁଷ ଓ ନାରୀ ପ୍ରୋନିଉକ୍ଲିଅସ ଦୁଇଟି ସଂଯୋଜିତ ହୋଇଯାଇ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଗୋଟିଏ ହୋଇଯା'ନ୍ତି ଓ ପିତାମାତାଙ୍କ ପାଖରୁ ଆସିଥିବା ୨୩ଟି ଲେଖାଁ କ୍ରୋମଜୋମ୍ ମିଶି ୪୬ଟିରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏଥିଭିତରୁ କେବଳ ଦୁଇଟି ହେଲା ଲିଙ୍ଗସୂତ୍ର କ୍ରୋମଜୋମ୍—ଏତିକିବେଳେ 'ମାତୃଗର୍ଭ'ରେ ସନ୍ତାନର ଲିଙ୍ଗ କ'ଣ ହେବ ସେ କଥା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଯାଇଥାଏ ।

ପୁରୁଷ ଅଣ୍ଡକୋଷରେ ଯେଉଁ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଶୁକ୍ରାଣୁ ତିଆରି ହୋଇଥା'ନ୍ତି ତା ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର **ଏକ୍ସ** ଧରଣର ଲିଙ୍ଗ କ୍ରୋମଜୋମ୍ ବହନ କରୁଥିଲା ବେଳେ ଅନ୍ୟଟି **ୱାଇ** ପ୍ରକାରର ବହନ କରୁଥାଏ । ନାରୀ ଅଣ୍ଡାଣୁରେ କିନ୍ତୁ କେବଳ **ଏକ୍ସ** ଧରଣର ଲିଙ୍ଗ କ୍ରୋମଜୋମ୍ ହିଁ ରହିଥାଏ । ତେଣୁ ଯଦି **ଏକ୍ସ** ଧରଣର ଶୁକ୍ରାଣୁ ଯାଇ ଅଣ୍ଡାଣୁରେ ଉର୍ବରିତ ହେଲା ତେବେ **ଏକ୍ସ-ଏକ୍ସ** ଲିଙ୍ଗସୂତ୍ର କ୍ରୋମଜୋମ୍ ଯୋଗୁଁ ସନ୍ତାନଟି ଝିଅ ହେବ । ଯଦି **ୱାଇ** ଧରଣର ଶୁକ୍ରାଣୁ ଉର୍ବରିତ ହେଲା ତେବେ

ୱାଇ-ଏକ୍ସ ଲିଙ୍ଗସୂତ୍ର କ୍ରୋମଜୋମ୍ ଯୋଗୁଁ ସନ୍ତାନଟି *ପୁଅ* ହେବ । 'ଶୁକ୍ରାଣୁ'ର ଏଭଳି ପ୍ରକାର ଥିବା କଥା ଜଣାଯିବା ଦିନଠାରୁ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଚେଷ୍ଟାକରି ଆସୁଛନ୍ତି ଉର୍ବରଣ କ୍ରିୟାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି କିଭଳି ଇଚ୍ଛାମୁତାବକ ଲିଙ୍ଗ ବିଶିଷ୍ଟ ସନ୍ତାନ ପ୍ରସବ କରାଇ ପାରିବେ ।

ଅତି ବିରଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଏକାଧିକ ଶୁକ୍ରାଣୁ ଅଣ୍ଡାଣୁ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଶେଷରେ ତା ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ହିଁ ପ୍ରୋନିଉକ୍ଲିଅସ୍‌ରେ ପରିଣତ ହୋଇ ନାରୀ ପ୍ରୋନିଉକ୍ଲିଅସ୍ ସହିତ ସଂଯୋଜିତ ହୋଇଥାଏ । ଉର୍ବରଣ ପରେ ପରେ ଅଣ୍ଡାଣୁର ବିଭାଜନ ଘଟି ତାହା ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ କୋଷରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଏ । ଏଭଳି ବିଭାଜନ ଘଟୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଫାଲୋପିଆନ ନଳୀ ଦେଇ ଏହା ଯାଇ ପୁଣି ଗର୍ଭାଶୟରେ ପହଞ୍ଚିଯାଏ—ଉର୍ବରଣର ପ୍ରାୟ ଏକ ସପ୍ତାହ ପରେ । ସେତେବେଳକୁ ଏହା ୩୨ ବା ୬୪ଟି କୋଷ-ସମଷ୍ଟି ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ପିଣ୍ଡରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥାଏ । କ୍ରମେ ସେହି ପିଣ୍ଡଟିରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ତରଳ ପଦାର୍ଥ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଯାଏ ଓ କୋଷ ଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପର ଠାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଯାଇ ଉକ୍ତ ପିଣ୍ଡର ପୃଷ୍ଠଦେଶରେ ଲାଗିଯା'ନ୍ତି । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ତରୁଣ ଭ୍ରୂଣଟି ଗର୍ଭାଶୟର ଭିତର ପଟରେ ଥିବା କାଛିନୀ ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସେ । ପ୍ଲାସେଣ୍ଟା ବା ଭ୍ରୂଣବନ୍ଧ ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଏହା ହେଲା ପ୍ରଥମ ସ୍ତର ।

ଜୀବଜଗତରେ ଉର୍ବରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଭବିଷ୍ୟତରେ ବଳିଷ୍ଠ ଜୀବଟିଏ ସୃଷ୍ଟିପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇଛି । ତଦନୁଯାୟୀ ଭ୍ରୂଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରୋଟିନ ଜାତୀୟ ପଦାର୍ଥ ଯେପରି ସହଜରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇପାରିବ, ସେଥିପାଇଁ ଅଣ୍ଡାଣୁରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ସେହି କାରଣରୁ ଉର୍ବରଣର ଠିକ୍ ପରେ ପରେ ସେଠି ପ୍ରୋଟିନ ସଂଶ୍ଳେଷଣର ମାତ୍ରା ବହୁ ପରିମାଣରେ ବଢ଼ିଯାଇଥାଏ । ଭ୍ରୂଣ ବିକାଶର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ନୂତନ ଏକକ ବା ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଟିରେ ଥିବା ଆରଏନ୍‌ଏ ଦ୍ୱାରା ଏହି ସଂଶ୍ଳେଷଣ କ୍ରିୟା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ ।

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷହୋଇ ଆସିଲା ବେଳକୁ ଉର୍ବରଣ ପାଇଁ ଆଉ ସବୁବେଳେ ମାତୃଗର୍ଭର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡୁନାହିଁ । ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ଗୋଟାଏ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅବସ୍ଥାରେ ବାହାରେ ସଫଳ ଭାବେ ଉର୍ବରଣ କ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ କରାଯାଇପାରୁଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଅଙ୍ଗ ଓ ଅଙ୍ଗଗଠନ, ଗର୍ଭଧାରଣ, ଭ୍ରୂଣ ଓ ଶିଶୁବିକାଶ, ଜେନେଟିକ, ଜିନ୍, ଆରଏନ୍‌ଏ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଶୁକ୍ରାଣୁ, ନପୁଂସକତା, ବନ୍ଧ୍ୟତା, ଇଭୋଲୁସନ, ଜୀବବିଜ୍ଞାନ, ଉଦ୍‌ଭିଦବିଜ୍ଞାନ, ପ୍ରଜନନ, କ୍ରୋମଜୋମ୍, ଜୀବରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଜୀବଜଗତ, ସମାଜ, ଆଇନ, ଡିଏନ୍‌ଏ, ଅଣ୍ଡା, ଋତୁସ୍ରାବ

ଉର୍ବଶୀ

ପୁରାଣରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଯେ ଇଏ ହେଲେ ସ୍ୱର୍ଗର ଜଣେ ରୂପଲାବଣ୍ୟମୟୀ ଅପ୍ସରା । ଋଗ୍‌ବେଦ, ଅଥର୍ବ ବେଦ, ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ, ଶତପଥ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ବୈଦିକ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଉର୍ବଶୀଙ୍କ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ସଂସ୍କୃତ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଏହି ଲାସ୍ୟମୟୀ ଚରିତ୍ରକୁ ବହୁଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । କାଳିଦାସଙ୍କ ରଚିତ 'ବିକ୍ରମୋର୍ବଶୀ' ନାଟକଟି ଖୁବ୍ ପ୍ରସିଦ୍ଧ—ଅବଶ୍ୟ ଉର୍ବଶୀ ଓ ତାଙ୍କ ପତି ପୁରୂରବାଙ୍କ କାହାଣୀକୁ ଟିକିଏ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଏଥିରେ ଅବତାରଣା କରାଯାଇଛି । ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ଠାକୁରଙ୍କ 'ଉର୍ବଶୀ' କବିତାଟି ମଧ୍ୟ ଅତି ଭାବମୟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଅପ୍ସରା, ପୁରାଣ, ବୈଦିକ ଶାସ୍ତ୍ର, ଭାରତୀୟ ସାହିତ୍ୟ

ଉଲ୍

ମେଣ୍ଢା, ଛେଳି, ଓଟ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଲୋମଶ ଜୀବର ଶରୀରରୁ ମିଳୁଥିବା ଲୋମ-ରେଶା । ଉଲ୍‌ର ଇତିହାସ ଖୁବ୍ ପୁରୁଣା । ପ୍ରାଗ୍-ଐତିହାସିକ ଯୁଗର ମଣିଷ ପ୍ରଥମେ ମେଣ୍ଢା ଚମଡ଼ା ଘୋଡ଼ାଇ ହୋଇ ନିଜକୁ ଶୀତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତିକୂଳ ପାଗ ଅବସ୍ଥା ବିପକ୍ଷରେ ନିରାପତ୍ତା ଯୋଗାଉଥିଲା । କାଳକ୍ରମେ ସେହି ଚମଡ଼ା ଉପରେ ଥିବା ଲୋମରୁ ସୂତା ତିଆରି କରି ତା ସାହାଯ୍ୟରେ କପଡ଼ା ବୁଣିଦେଇ ପାରିଲା । ଏହାପରେ କୃଷି ଓ ପଶୁପାଳନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉନ୍ନତି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କିଭଳି ଉନ୍ନତରୁ ଉନ୍ନତ ଧରଣର ଉଲ୍ ତିଆରି କରାଯାଇ ପାରିବ, ସେ ଦିଗରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଗତି ହେଲା ଓ ଶେଷରେ କେବଳ ଉଲ୍ ତିଆରି ପାଇଁ ଅତିନରମ ତଥା ଚିକ୍କଣ ଲୋମ ଯୋଗାଇ ପାରୁଥିବା ମେଣ୍ଢା ବା ଛେଳି ଉତାରି ଦିଆଯାଇ ପାରିଲା ।

ଉଲ୍ ନିମନ୍ତେ ସାଧାରଣତଃ ଜୀବନ୍ତ ପଶୁ ଚର୍ମ ଉପରେ ଥିବା ଲୋମକୁ କଟାଯାଇ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରାଯାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ବେଳେବେଳେ ମୃତ ପଶୁମାନଙ୍କ ଚମଡ଼ାରୁ ମଧ୍ୟ ରାସାୟନିକ ଉପାୟରେ ଲୋମ ବାହାର କରିନିଆଯାଇ ଉଲ୍ କରାଯାଇପାରୁଛି । ଏଗୁଡ଼ିକ କିନ୍ତୁ ଜୀବନ୍ତ ପଶୁର ଲୋମରୁ ତିଆରି ଉଲ୍ ଅପେକ୍ଷା ନୀରସ । ଉଲ୍ ତିଆରି କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପଶୁଲୋମକୁ ସଫା କରାଯାଇଥାଏ ଓ ଏହି ସମୟରେ ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ସ୍ନେହଯୁକ୍ତ ପଦାର୍ଥ ବାହାର କରି ତାକୁ ଉଲ୍-ଗ୍ରୀଜ୍ ଭାବରେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଏ । ଉଲ୍-ଗ୍ରୀଜ୍‌ର ପରିଷ୍କରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ଯେଉଁ ରାସାୟନିକ ଉପାଦାନ ମିଳିଥାଏ, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କସ୍‌ମେଟିକ ବା ପ୍ରସାଧନ ସାମଗ୍ରୀ ତିଆରିରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ଉଲ୍ ରେଶାଟିର ଅଧିକାଂଶ ଅଂଶ ହେଲା କେରାଟିନ୍ ନାମକ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ପ୍ରାଣୀଜ ପ୍ରୋଟିନ । କପା ତୁଳା, ସିଲ୍‌କ, ଲିନେନ ଓ ରେୟନ୍ ଭଳି ପଦାର୍ଥରୁ ବାହାରୁଥିବା ସୂତା ଅପେକ୍ଷା ଉଲ୍‌ର ସୂତା ମୋଟା ଓ ଏଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟାସ ହେଲା ପ୍ରାୟ ୧୬ରୁ ୪୦ ମାଇକ୍ରନ୍ । ୪ରୁ ୩୫ ସେଣ୍ଟିମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବର ଉଲ୍ ରେଶା ମିଳିଥାଏ । ବନସ୍ପତି ଉପାଦାନଜାତ ସୂତା ଅପେକ୍ଷା ଏହା ନିମ୍ନ ବିଭଞ୍ଜନ କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବାରୁ, ଉଲ୍‌ରେ ତିଆରି ପୋଷାକ ଦେହରେ ସହଜରେ ଭାଙ୍ଗ ପଡ଼ିଯାଏନାହିଁ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଟାଣି ଓଟାରି ଶରୀର ଅନୁପାତ ଅନୁସାରେ ସେଟ୍ କରିଦିଆଯାଇପାରେ । ଏହାର ସଘନତା କମ୍ ହୋଇଥିବାରୁ ଓଜନ ମଧ୍ୟ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ କମ୍ । ଯେକୌଣସି ରଙ୍ଗରେ ଉଲ୍‌କୁ ସହଜରେ ରଙ୍ଗାଇ ଦେଇ ହୁଏ ।

ଉଲ୍ ଅତିମାତ୍ରାରେ ଅବଶୋଷକକ୍ଷମ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ ପିନ୍ଧିଲେ ଗରମ ଲାଗେ । ନିଜ ଓଜନର ୧୬ରୁ ୧୮ ଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିମାଣର ଆର୍ଦ୍ରତାକୁ ଏହା ନିଜ ଦେହରେ ଭିଜାଇ ଦେଇପାରେ । ଏଭଳି କରୁଥିବାରୁ, ପବନରୁ ଆର୍ଦ୍ରତା କମାଇ ଦେଇ ଓ ଏହାର ଓଜନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି ପିନ୍ଧିଲାବାଲାକୁ ଉଲ୍ ଉଷ୍ମ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥାଏ । ଉଲ୍ ଓ ଏଥିରେ ତିଆରି ପୋଷାକ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ବହୁକାଳ ଧରି ସାଇତି ରଖାଯାଇପାରେ । ଓଦାଳିଆ ପରିବେଶ ଓ କେତେକ ଜାତିର ପୋକ କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇ ପାରନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ହାଲୁକା ଧରଣର ସଫେଇ ପଦାର୍ଥରେ ଉଲ୍‌କୁ ସଫା କରିବା ଉଚିତ । ସଫା କରିବା ବେଳେ ଅତ୍ୟଧିକ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବଳ ପ୍ରୟୋଗ ଏହା ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ ।

ନାନାପ୍ରକାର ଶୀତପୋଷାକ, ଉନ୍ନତ ଧରଣର ୱାର୍ଷ୍ଟେଡ ସୁଟିଙ୍ଗ, କମ୍ବଳ ଓ ଅନ୍ୟ ବହୁ ପ୍ରକାରର କପଡ଼ା ତିଆରିରେ ଉଲ୍ ଲାଗିଥାଏ । ପୃଥିବୀ ବଜାରରେ, ଚାହିଦା ଠାରୁ କମ୍ ନୂଆ ଉଲ୍ ମିଳୁଥିବାରୁ ପୁରୁଣା ଉଲ୍‌କୁ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରି ପୁନଃସଂଶୋଧିତ ଉଲ୍ ତିଆରି କରାଯାଏ । ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ, ରୁଷ ଓ ନିଉଜିଲାଣ୍ଡ ହେଲେ ପୃଥିବୀର ଅଗ୍ରଣୀ

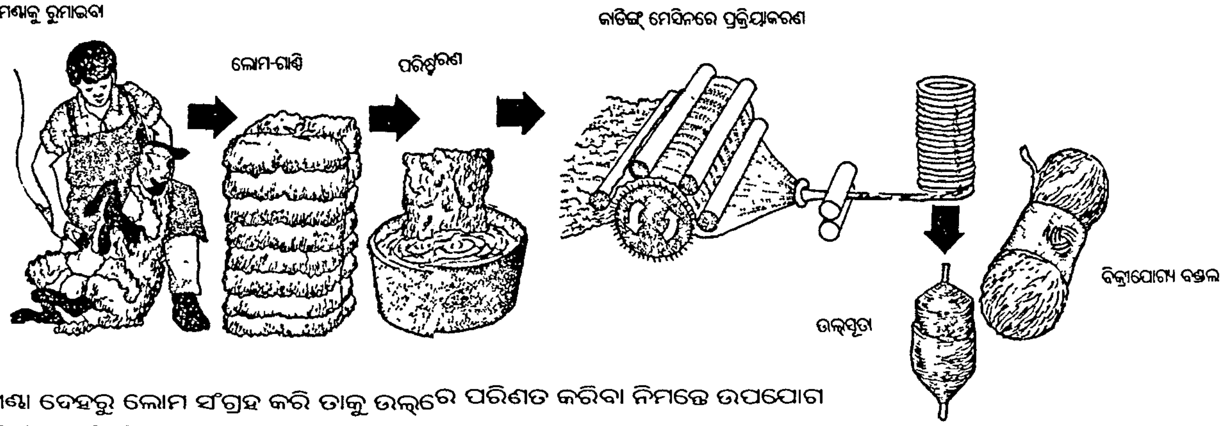

ମେଣ୍ଢା ଦେହରୁ ଲୋମ ସଂଗ୍ରହ କରି ତାକୁ ଉଲ୍‌ରେ ପରିଣତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଉଥିବା ସୋପାନ ଓ ପ୍ରଣାଳୀ।

ଉଲ୍ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ଦେଶ । ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ନୀରସା ଜାତିର ଉଲ୍—କାର୍‌ପେଟ ଉଲ୍ ଉତ୍ପାଦନରେ କିନ୍ତୁ ଭାରତ ହେଲା ଆଗୁଆ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମେଣ୍ଢା, ପୋଷାକ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ବସ୍ତ୍ରଶିଳ୍ପ, ଜୀବଜଗତ, କୃଷି

▷ ▷

ଉଲ୍‌କା

ପୃଥିବୀ ବାହାରୁ କୌଣସି ଗୋଟାଏ 'କ୍ଷୁଦ୍ର' କଠିନ ପଦାର୍ଥ ପୃଥିବୀର ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲେ, ଉଭୟଙ୍କ ସଂଘର୍ଷ ଫଳରେ ଯେଉଁ ଲମ୍ବା ଆଲୋକଟି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ, ତାକୁହିଁ 'ଉଲ୍‌କା' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । 'ତାରା ଖସିବା' ବା 'ତୀରଭଳି ତାରା ଉଠିଯିବା' ବୋଲି ସାଧାରଣ ଲୋକେ ଏହାକୁ କହିଥା'ନ୍ତି । ଦିନବେଳେ ଉଲ୍‌କା ପାତ ହେଲେ ତାହା ପଛେ ପଛେ ଆକାଶରେ ବାଷ୍ପ ଓ ଧୂଳିର ଗୋଟାଏ କଳାବଉଦ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ଭଳି ଦେଖାଯାଏ ।

ଯେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ପ୍ରଥମେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ଉପରସ୍ତରରେ ଅତି ଦ୍ରୁତ ବେଗରେ ପ୍ରବେଶ କରେ ସେତେବେଳେ ଏହାର ପୃଷ୍ଠଦେଶ ପବନରେ ଥିବା ପରମାଣୁ ଓ ଅଣୁ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସିଧାସଳଖ ସଂଘର୍ଷ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ପିଣ୍ଡ-ଗତିର ଉର୍ଜାସ୍ତର ଅତି ଉଚ୍ଚରେ ଥିବାରୁ ଏଭଳି ହୋଇଥାଏ । ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ପ୍ରବେଶ କଲାବେଳେ ତା'ର ଗତି ଥାଏ ସେକେଣ୍ଡକୁ ପ୍ରାୟ ୧୫ରୁ ୭୦ କିଲୋମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ତା'ପରେ ପୃଥିବୀର ଗ୍ରାଭିଟୀୟ କ୍ଷେତ୍ର ଭିତରକୁ ଆସିଗଲେ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡର ଗତି ସେକେଣ୍ଡ ପ୍ରତି ପ୍ରାୟ ତିନି କିଲୋମିଟର କରି ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ । ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ବାଷ୍ପକଣା ସହିତ ଏହାର ସଂଘର୍ଷ ଫଳରେ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡର ପୃଷ୍ଠଦେଶ ବା ଉପର ଅଂଶରୁ କିଛି ପଦାର୍ଥ ଖସିଯାଏ ଓ ଏହା ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ଏବଂ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ—ଉଭୟର ଅଣୁ ପରମାଣୁକୁ ଭାଙ୍ଗିପକାଇ ଧନାତ୍ମକ ଓ ଋଣାତ୍ମକ ଆବେଶଯୁକ୍ତ କଣରେ ପରିଣତ କରିଦିଏ । ଫଳରେ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡର ଅଗ୍ରଭାଗର ପଛେ ପଛେ ଏହି ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ କଣ ଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ ଘନ ସ୍ତମ୍ଭ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଦେଇଥା'ନ୍ତି । ଏତିକିବେଳେ ସେଠି ଆୟନୀକରଣ ଘଟିଥାଏ ଓ ଅତ୍ୟଧିକ ତାପଯୋଗୁଁ ଦୃଶ୍ୟମାନ ଆଲୋକର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଏ ।

ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁପ୍ରାୟ ୮୫ କିଲୋମିଟର ଉଚ୍ଚତାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଅଧିକାଂଶ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ବାଷ୍ପୀଭୂତ ହୋଇଯାଇଥା'ନ୍ତି । ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କକ୍ଷରେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରୁଥିବାବେଳେ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ପୃଥିବୀର ସବୁବେଳେ ମୁହାଁମୁହିଁ ସଂଘର୍ଷ ହୋଇଥାଏ । ପରିଷ୍କାର ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ପ୍ରତି ଘଣ୍ଟାରେ ପ୍ରାୟ ୧୦ ଥର ଉଲ୍‌କା ପାତ ହେବା କଥା ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଏହାଠାରୁ ଅଧିକ ଥର ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇପାରେ । ରାତ୍ରିର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରହରରେ ଅଧିକ ଉଲ୍‌କା ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ପୃଥିବୀ ଯେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ କ୍ଷେତ୍ର ଭିତର ଦେଇ ଗତି କରିଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଆକାଶରେ ଉଲ୍‌କା ସଂଖ୍ୟା ବହୁଗୁଣ ବଢ଼ିଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ସୌରଜଗତ, ପୃଥିବୀ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ, ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ, ଉଲ୍‌କାବିବର, ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ

▷ ▷

ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ

ଆକାଶରେ ଉଲ୍‌କା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ଆନ୍ତଃଗ୍ରହୀୟ ପଦାର୍ଥ । ଏହାକୁ 'ଉଲ୍‌କାପଥର' ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ବାଷ୍ପୀଭୂତ ହୋଇ ନ ଯାଇ ଯଦି କୌଣସି ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ରହିଗଲା, ତେବେ ତାହା ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ଆସି ପଡ଼ିଥାଏ । ୧୦୦ ଟନ୍‌ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଓଜନର ଏହି ଧରଣର କୌଣସି ପିଣ୍ଡ ଯଦି ଆସି ପଡ଼ିଲା ତେବେ ତାହା ପୃଥିବୀ ବକ୍ଷରେ ବିସ୍ଫୋରଣଜନିତ କ୍ରେଟର ବା ବିବର ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇଥାଏ । ଅତି ବଡ଼ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଆସି ପଡ଼ିଥାଏ । ସୌରଜଗତର ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ଗ୍ରହ କିମ୍ବା ଉପଗ୍ରହରେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ଘଟିଥାଏ ଓ ସେଥିରୁ ବିବର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରେ ।

ରାସାୟନିକ ଗଠନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ସବୁକୁ ତିନୋଟି ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ । ସେହି ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା : ପଥୁରିଆ, ଲୌହ ଓ ଲୌହ-ପଥୁରିଆ । ପଥୁରିଆ ପିଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ଦେହରେ ବହୁ ପରିମାଣରେ ସିଲିକନ ଓ ଅମ୍ଳଜାନ ଥାଏ ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ଏଗୁଡ଼ିକୁହିଁ ଉଲ୍‌କା ଭାବରେ ପୃଥିବୀରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ପ୍ରାୟ ୪୫୦ରୁ ୪୬୦ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ଏଗୁଡ଼ିକ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା କଥା ଅନୁମାନ କରାଯାଉଛି । ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆର ଭିକ୍‌ଟୋରିଆ ଅଞ୍ଚଳରେ ୧୯୬୯ ମସିହାରେ ପଡ଼ିଥିବା ଗୋଟିଏ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡର ବୟସ ଏହା ଠାରୁ ବେଶୀ ବୋଲି କିନ୍ତୁ କୁହାଯାଉଛି । ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେଇଟି 'ସୌରଜଗତ'ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ବୟସର ବୋଲି ଧରାଯିବ । ତଟକା ପଡ଼ିଥିବା ପଥୁରିଆ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ଗ୍ରରିପଟେ ପତଳା କାଚଭଳି ଦେଖାଯାଉଥିବା ଗୋଟାଏ କୃଷ୍ଣ ପଟଳ ବା 'କଳା-ଗ୍ରେପା' ଥାଏ । କୌଣସି ଲୌହ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡରେ କିନ୍ତୁ ଶତକରା ପାଞ୍ଚ ଭାଗରୁ କମ୍ ନିକେଲ ନ ଥାଏ—କେତେକରେ ଶତକରା ୬୦ ଭାଗ ମଧ୍ୟ ଥାଏ । ଲୌହ-ପଥୁରିଆ ପିଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକରେ ଅନେକ ଧାତବ ପଦାର୍ଥ ସହିତ ଅଲିଭାଇନ ନାମକ ପଦାର୍ଥର ମିଶ୍ରଣ ରହିଥାଏ ଓ ତାହା ହେଲା ସେହି ଧରଣର ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡର ମୁଖ୍ୟ ଉପାଦାନ ।

ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକରେ ମିଳୁଥିବା ଅମ୍ଳଜାନ,

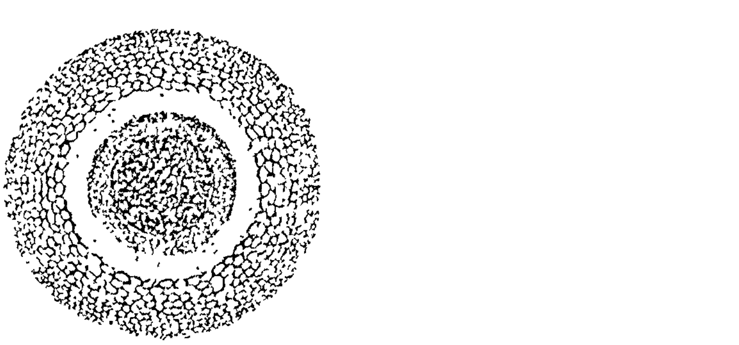

ଲୌହ (ବାମ) ଓ ଲୌହ-ପଥୁରିଆ ଉଲ୍କା ପିଣ୍ଡର ଅଭ୍ୟନ୍ତରର ଗଠନ । ଅଭ୍ୟନ୍ତରର ଗଠନରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ଉଲ୍କା ପିଣ୍ଡଟି କେଉଁଠୁ ଆସିଛି ସେକଥା ମଧ୍ୟ ଜଣାଇଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଏ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ମାଗ୍ନେସିଅମ ଓ ରୂପା ଭଳି କେତେକ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନର ଅନିୟମିତ ଆଇସୋଟପୀୟ ବାହୁଲ୍ୟରୁ ସୌରଜଗତ ସୃଷ୍ଟି ପୂର୍ବ ସମୟର କଥା ଜଣାପଡୁଛି । ପୃଥିବୀର ପ୍ରକୃତ ବୟସ କେତେ ସେକଥା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍କା ପିଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକର ଗଠନକୁ ଅନୁଶୀଳନ କରି ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଉଛି । ମହାଜାଗତିକ ବିକିରଣ ବିଷୟରେ ଏହାକୁ ନେଇ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଆଲୋଚନା କରାଯାଉଛି ।

ଅନ୍ତରୀକ୍ଷରୁ ଆସୁଥିବା ଉଲ୍କା ପିଣ୍ଡ ପୃଥିବୀ ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ଉପର ଅଂଶରେ କିଭଳି କୋଣ କରି ପ୍ରବେଶ କରେ, ତା' ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଛି ତା'ର ଆଲୋକ ବା ଉଲ୍କାକୁ କେତେ ସମୟ ପାଇଁ ଭୂପୃଷ୍ଠରୁ ଦେଖିହେବ । ଅତି ଦ୍ରୁତଗତିରେ ଆସୁଥିବାରୁ ଉଲ୍କା ପିଣ୍ଡ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠର 'ନିକଟ' ଉଚ୍ଚତାରେ ଗୋଟାଏ ରକମର ଶବ୍ଦତରଙ୍ଗ ବା ସୋନିକବୁମ୍ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

ନିକଟରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହରୁ ଖସିଆସି ଆଣ୍ଟାର୍କଟିକା ଅଞ୍ଚଳରେ ପଡ଼ିଥିବା ଖଣ୍ଡେ ଉଲ୍କା ପଥରରେ ଜୀବନ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ଜୈବ ଯୌଗିକ ଫସିଲର ସନ୍ଧାନ ପାଇଛନ୍ତି ଓ ସେହି ଯୌଗିକଟି ପ୍ରାୟ ୩୦୦ କୋଟି ବର୍ଷତଳେ ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହରେ ଥିବା ଅତି ନିମ୍ନବର୍ଗର ଜୀବଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି କଥା ସୂଚାଇ ଦେଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଉଲ୍କା, ଉଲ୍କା ବିବର, ଜ୍ୟୋତିର୍ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ, ଧାତୁ, ଶିଳା, 'ଏଏଲ୍ଏଚ୍ ୮୪୦୦୧' ଉଲ୍କା ପିଣ୍ଡ

▷ ▷

ଉଲ୍କା ବିବର

ଉଲ୍କା ପିଣ୍ଡ ସୃଷ୍ଟ ଗର୍ତ୍ତ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆକୃତିର କୌଣସି ଉଲ୍କା ପିଣ୍ଡ ଅତି ବେଗରେ ଆସି କୌଣସି ଗ୍ରହ ବା ଉପଗ୍ରହ ପୃଷ୍ଠରେ ପଡ଼ିଲେ ସମୟେ ସମୟେ ତାହା ବଡ଼ ବଡ଼ ବିବର ବା ଗର୍ତ୍ତ କରିପକାଏ । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଅତି ଅଳ୍ପସଂଖ୍ୟକ ଏହି ଧରଣର ବିବରର ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି । କିନ୍ତୁ କେବଳ ଚନ୍ଦ୍ର ପୃଷ୍ଠରେ ଏକମିଟରରୁ ଅଧିକ ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରାୟ ତିନିଲକ୍ଷ କୋଟି ଉଲ୍କା ବିବର ରହିଛି ବୋଲି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍‌ର ତଥ୍ୟ ହିସାବରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏହାର କାରଣ ହେଲା, ପୃଥିବୀର ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଅଧିକାଂଶ

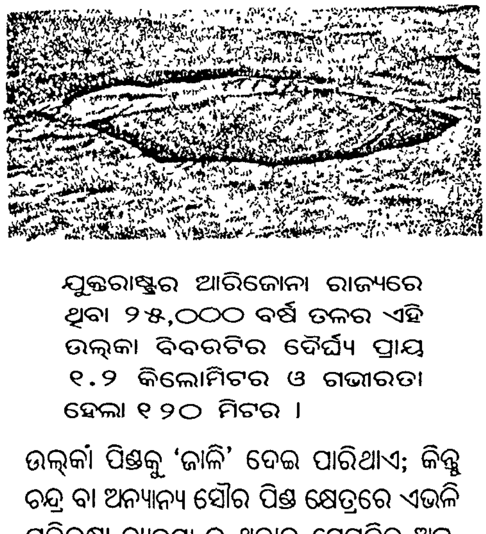

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରର ଆରିଜୋନା ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ୨୫,୦୦୦ ବର୍ଷ ତଳର ଏହି ଉଲ୍କା ବିବରଟିର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ପ୍ରାୟ ୧.୨ କିଲୋମିଟର ଓ ଗଭୀରତା ହେଲା ୧୨୦ ମିଟର ।

ଉଲ୍କା ପିଣ୍ଡକୁ 'ଜାଳି' ଦେଇ ପାରିଥାଏ; କିନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ର ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୌର ପିଣ୍ଡ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଭଳି ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଥିବାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅନବରତ ଉଲ୍କା ପିଣ୍ଡର 'ମାଡ଼' ସମ୍ଭାଳିବାକୁ ପଡୁଛି । ଫଳରେ ସେସବୁର ପୃଷ୍ଠରେ ଏତେ ସଂଖ୍ୟକ ଉଲ୍କା ବିବର ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଉଲ୍କା ପିଣ୍ଡ, ଉଲ୍କା, ଗ୍ରହ, ଉପଗ୍ରହ, ସୌରଜଗତ, ଚନ୍ଦ୍ର, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ

▷ ▷

ଉଲି ମାଙ୍କଡ଼

ଆମାଜୋନ ନଦୀର ଅବବାହିକାରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଦୁଇ କିମ୍ବା ତିନି ଜାତିର ବିରଳ ମାଙ୍କଡ଼ । ବସତି କ୍ଷୟ ଯୋଗୁଁ ଏମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅତିମାତ୍ରାରେ କମିଗଲାଣି । ହାରାହାରି ୪୦-୬୦ ସେଣ୍ଟିମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବ ହୋଇଥା'ନ୍ତି । ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ଟି ଦେହ ତୁଳନାରେ ସାମାନ୍ୟ ବଡ଼ । ଏଗୁଡ଼ିକଙ୍କ ଶରୀର କଳା, ଧୂସର ବା ଢାଉଆ ରଙ୍ଗ ବିଶିଷ୍ଟ ଲୋମଦ୍ୱାରା ଆଚ୍ଛାଦିତ । ଏମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡଟି ଖୁବ୍ ଗୋଲାଳିଆ ଓ ପେଟ ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିଲା ଭଳି ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ଦିବାଚର ମାଙ୍କଡ଼ ଗୁଡ଼ିକ ଛୋଟ ଛୋଟ ଦଳରେ ରହିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆମାଜୋନ ଅଞ୍ଚଳ, ଜୀବଜଗତ, ସଂରକ୍ଷଣ

▷ ▷

ଉଷା

ଆର୍ଯ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ଦେବୀ ତଥା ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ପୂର୍ବ ଆକାଶର ପରମ ଜ୍ୟୋତି । ଋଗ୍ବେଦରେ ଏହାଙ୍କ ବିଷୟରେ ୨୦ଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂକ୍ତ ଲେଖାଯାଇ ତାଙ୍କର ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହାଙ୍କ କଳ୍ପନା ଋଷି ମାନଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ଅତି ମଧୁର ଗାନ ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇଛି । ସେ ହେଉଛନ୍ତି ଆକାଶ ବା ସ୍ୱର୍ଗଙ୍କ କନ୍ୟା ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି । ସ୍ଥଳ ବିଶେଷରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅଗ୍ନିଙ୍କୁ ଉଷାଙ୍କ ପ୍ରଣୟୀ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଦିବ୍ୟ ରୂପିଣୀ ଦେବକନ୍ୟା ନିଜେ ଜରା-ମୃତ୍ୟୁହୀନା ଓ ସର୍ବଦା ଗୋଟିଏ ରୂପରେ ଅବସ୍ଥିତା ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ପ୍ରାୟ ସବୁ ଭାରତୀୟ ଭାଷାର ସାହିତ୍ୟରେ ଏହି ଦେବୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ମନୋମୁଗ୍ଧକର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଋଗ୍ ବେଦ, ପୁରାଣ-ଶାସ୍ତ୍ର, ସାହିତ୍ୟ

▷ ▷

ଉଷ୍ଣପ୍ରସ୍ରବଣ

ପୃଥିବୀର ଉପର ଅଂଶଟିକୁ ଦେଖିଲେ ମନେହେବ ସତେ ଯେପରିକି ସବୁ ଧୀରସ୍ଥିର ହୋଇ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ତା'ର ଭିତର ଅଂଶରେ କିଭଳି ଅସ୍ଥିର ଅବସ୍ଥା ରହିଛି ତାହା ଜଣାପଡ଼ିଯାଉଛି ଉଷ୍ଣପ୍ରସ୍ରବଣରୁ । 'ମାଟି'ର ଅଳ୍ପ ତଳେ ଯେଉଁ ଜଳ ଅଛି ତାହା କେତେକ କାରଣରୁ ଉଷ୍ମ ହୋଇଯାଏ ବା ଗରମ ହୋଇଯାଏ ଓ ଭୂମିରେ ଯେଉଁଠି ଫାଙ୍କ ଅଛି ସେହିବାଟେ ସେହି ଉଷ୍ଣ ଜଳ ପଦାକୁ ବାହାରି ପଡ଼େ । ସମୟେ ସମୟେ ଏତେ ପରିମାଣରେ ଜଳ ଉପରକୁ ଉଠିଥାଏ ଯେ ୫୦୦ ମିଟର ଉପରକୁ ଉଠିଯିବାର ପ୍ରମାଣ ରହିଛି । ସାଧାରଣତଃ କିନ୍ତୁ ୫୦ ମିଟର ଉପରକୁ ଉଠିଥାଏ । ଏହି ଗରମ ଜଳ ଭୂସ୍ତରରେ ଥିବା ନାନା ପ୍ରକାରର ଶିଳା ବା ପଥରକୁ ଖାଇ ନରମା କରିଦିଏ । ଜଳ କେମିତି

ଆପେ ଆପେ ଗରମ ହୋଇଯାଏ ତାହା ଉଷ୍ଣପ୍ରସ୍ରବଣରୁ ବାହାରୁ ଥିବା ପାଣିରୁ ଜଣାପଡୁଛି । ଆଗ୍ନେୟଗିରି ଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଭାବେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଦେଖା ଯାଆନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶାର ଅତ୍ରି ଓ ତପ୍ତପାଣି; ଭାରତର ରାଜଗିରି; ନିଉଜିଲାଣ୍ଡ ଓ ଆମେରିକାର ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଦେଖାଯାଏ । ଜାପାନର ବେପ୍ପୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁସବୁ ଏହି ଧରଣର ଉଷ୍ଣପ୍ରସ୍ରବଣ ରହିଛି ସେଥିରୁ ଜଣାପଡୁଛି ପୃଥିବୀ ଭିତରେ କିଭଳି ଅସ୍ଥିର ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଉଛି । ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା କିଉସୁ ଗ୍ରିପଟେ ୩୫୦୦ ଉଷ୍ଣପ୍ରସ୍ରବଣ ରହିଛି । ଦିନକୁ ପ୍ରାୟ ୫୭ ହଜାର ଘନମିଟର ପାଣି ସେଠି ଉପରକୁ ଉଠିଯାଉଛି । ଗରମ ବାଷ୍ପ, ଗରମ ପାଣି ଓ ନାନା ପ୍ରକାର ଖଣିଜଦ୍ରବ୍ୟ ଅତି ବେଗରେ ଏଠାରେ ମାଟି ଉପରକୁ ଉଠେ । ସମୟେ ସମୟେ ଖୁବ୍ ଜୋର୍‌ରେ ଶବ୍ଦ ହୁଏ । ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାନରେ ପାଣି ସାଙ୍ଗରେ ଆକାଶ ରଙ୍ଗର ପଟୁ ମିଶିଥାଏ । ଆଉ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ରକ୍ତ ଭଳି ଲାଲ ପାଣି ବାହାରେ । ଉଷ୍ଣପ୍ରସ୍ରବଣ ଥିବା ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ବାହାରୁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଯାଆନ୍ତି । ପାଣି ସାଙ୍ଗରେ ଯେଉଁ ଉଷ୍ମବାଲି ବାହାରେ ସେଥିରେ ସେମାନେ ଗାଧାନ୍ତି, ଖାଦ୍ୟ ସିଝାଇ ନିଅନ୍ତି । ଅନେକ ଲୋକ ସେଠିକି ଯାଆନ୍ତି ରୋଗ ଭଲ କରିବାକୁ; କାରଣ ଉଷ୍ଣପ୍ରସ୍ରବଣରୁ ମିଳୁଥିବା ପାଣିରେ ନାନା ପ୍ରକାର ଉପକାରୀ ଖଣିଜ ଉପାଦାନ ମିଶିକରିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ

▷▷

ଉଷ୍ଣବାତାଗ୍ର

ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ, ଆଗେଇଥିବା ଉଷ୍ଣ ବାୟୁସ୍ରୋତ ଓ ତା ନିକଟରୁ ଅପସରି ବା ଦୂରେଇ ଯାଉଥିବା ଶୀତଳ ବାୟୁସ୍ରୋତ ଭିତରେ ଥିବା ସୀମାରେଖାକୁ ଜଳବାୟୁବିଜ୍ଞାନରେ ଉଷ୍ଣବାତାଗ୍ର ବା ୱାର୍ମ ଫ୍ରଣ୍ଟ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ସ୍ଥିର ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ଗ୍ରପ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଉଷ୍ଣବାୟୁର ଘନତା ଶୀତଳ ବାୟୁ ଅପେକ୍ଷା କମ୍ ହୋଇଥିବାରୁ ସାଧାରଣତଃ ଏହା ଶୀତଳ ବାୟୁକୁ 'ଠେଲି' ନ ଦେଇ ପାରି ତା ଉପରେ 'ଚଢ଼ି' ଯାଇଥାଏ । ଫଳରେ ଉଷ୍ଣବାତାଗ୍ରର ଗତି ଖୁବ୍ ମନ୍ଥର ହୋଇଥାଏ ବା ସମୟେ ସମୟେ ଆଦୌ ନଥାଏ । ଉଷ୍ଣବାତାଗ୍ର ଠିକ୍ କେଉଁଠି ବା କେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ସେ କଥା ଜାଣିବା ସହଜ ନୁହେଁ ବୋଲି ଜଳବାୟୁ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କହିଥା'ନ୍ତି; କାରଣ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଏହା ବିସର୍ପିତ ଅବସ୍ଥାରେ ହିଁ ଥାଏ । ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ବାତାଗ୍ର ବହୁ ଦୂରରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତା ପ୍ରଭାବରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ବର୍ଷା ଓ ବରଫପାତ କିମ୍ବା ବରଫଝଡ଼ ହେବା କଥା ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ଦେଖାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜଳବାୟୁ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ, ଗ୍ରପ, ଜଳବାୟୁବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଉଷ୍ମାୟନ

ଛୁଆ ଫୁଟିବା ନିମନ୍ତେ ଅଣ୍ଡା ବା ଅନ୍ୟ କେତେକ ଜୈବ ପଦାର୍ଥକୁ ଗୋଟିଏ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ତଥା ସମତୁଲ ତାପାଙ୍କ ଓ ଆର୍ଦ୍ରତା ଥିବା ଅବସ୍ଥା ଭିତରେ ରଖିବା କ୍ରିୟାଟି ହେଲା ଉଷ୍ମାୟନ ବା ଇନ୍‌କିଉବେସନ । ଅଜଗର ଭଳି କେତେକ ଜାତିର ସାପ, ସବୁ ଧରଣର ପକ୍ଷୀ ଓ ପ୍ଲାଟିପସ୍ ଜାତିର କେତେକ ଜୀବଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତି ଉଷ୍ମାୟନ କ୍ଷମତା ଦେଇଛି । ନିଜ ଶରୀରର ଉଷ୍ମାୟନ ଉତ୍ତାପ ଦ୍ୱାରା ଅନେକ ପ୍ରାଣୀ ସାଧାରଣତଃ ଅଣ୍ଡାର ତାପାଙ୍କକୁ ସ୍ଥିର ରଖୁଥିଲା ବେଳେ ଆଉ କେତେକ ପ୍ରାଣୀ ସଢ଼ାପଗ୍ସ ଗଛପତ୍ର, ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ଓ ବେଳେବେଳେ ଆଗ୍ନେୟଲାଭାରୁ ମିଳୁଥିବା ତାପକୁ ଏଥିନିମନ୍ତେ ଉପଯୋଗ କରିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜୀବଜଗତ, ଅଣ୍ଡା, ଜୀବବିଜ୍ଞାନ, ତାପ, ଆର୍ଦ୍ରତା

▷▷

ଉସୁରୀ ନଦୀ

ଆମୁର ନଦୀର ଏହି ଉପନଦୀଟି ଗୋଟିଏ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳରେ ରୁଷ ଓ ଚୀନର ସୀମାଭାବେ ରହିଛି । ଯେତେବେଳେ କମିଉନିଷ୍ଟ ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍ ଓ ଚୀନ ଭିତରେ ସଂପର୍କ ତିକ୍ତ ଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଏହି ନଦୀଟିର ସାମରିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଅତିମାତ୍ରାରେ ବଢ଼ିଯାଇଥିଲା ଓ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ଜଣାଶୁଣା ନାମ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଉସୁରୀର କେଉଁ କେଉଁ ଅଂଶ ଏହି ଦୁଇ ଦେଶ ଅଧୀନରେ ଅଛି ସେ ବିଷୟରେ ସେତେବେଳେ ସହମତି ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରୁନଥିଲା । ସିଖୋଟେ-ଆଲିନ ପର୍ବତରୁ ବାହାରିଥିବା ଦୁଇଟି ଛୋଟ ଜଳଧାରା ପରେ ମିଶିଯିବାରୁ ଉସୁରୀ ନଦୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଛି । ଏହାର ଲମ୍ବ ହେଲା ୯୦୯ କିଲୋମିଟର ଓ ଅବବାହିକାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ପ୍ରାୟ ୧,୮୭,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ରୁଷ, ଚୀନ, ନଦୀ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ

▷▷

'ଉସ୍ତାଦ' ଆଲ୍ଲାଉଦ୍ଦିନ ଖାଁ
(୧୮୬୨-୧୯୭୨)

ଭାରତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଜଗତର ଜଣେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ନକ୍ଷତ୍ର । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନୀ ସଙ୍ଗୀତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଲ୍ଲାଉଦ୍ଦିନଙ୍କୁ ସେହି କଳାର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉପାସକ ବୋଲି ଅନେକ ଧରିନେଇଛନ୍ତି । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଗୁରୁ ୱାଜିର ଖାଁଙ୍କ ଠାରୁ ସେ 'ସଙ୍ଗୀତ' ଶିକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ପରେ ବହୁ ପ୍ରକାର ମୂଳ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ର ଉପରେ ତାଙ୍କର ଅସମ୍ଭବ ଦକ୍ଷତା ଆସିପାଇଥିଲା । ସଂଗୀତ ଜୀବନର ପ୍ରଥମ କେତେବର୍ଷରେ ସେ ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନୀ ସଙ୍ଗୀତ ମଧ୍ୟ ଗାଉଥିଲେ ବୋଲି ନିଜେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । କଠୋର ସାଧନା ଓ ଅତିମାତ୍ରାରେ ସରଳ ଜୀବନଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀର ପ୍ରଭାବଜନିତ ନୈସର୍ଗିକ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ଆଲ୍ଲାଉଦ୍ଦିନଙ୍କ ସଙ୍ଗୀତ ଭିତରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ଭାବ ଭରିଦେଉଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ତାଙ୍କର ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଶିଷ୍ୟ ଜାତୀୟ ତଥା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ, ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନୀ ସଙ୍ଗୀତ

▷▷

ଉସ୍ତିନୋଭ, ଡିମିଟ୍ରି ଫେଦୋରୋଭିଚ୍
(୧୯୦୮-୮୪)

କମିଉନିଷ୍ଟ ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍‌ର ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସାମରିକ ତଥା ରାଜନୈତିକ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ । କିଛିକାଳ ପାଇଁ ସେଦେଶର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇ ଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ପରେ ସୋଭିଏତ ଅସ୍ତ୍ର ଶିଳ୍ପର ଯେଉଁ ବିକାଶ ହେଲା, ସେଭଳି କରିବାର ନେତୃତ୍ୱ ଏହି ଇଞ୍ଜିନିଅର୍ ଜଣଙ୍କ ନେଇଥିଲେ । ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍ ଓ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଭିତରେ ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଚାଲିଥିବା ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଆଲୋଚନାରେ ଉସ୍ତିନୋଭଙ୍କର ମଧ୍ୟ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍, ନିରସ୍ତ୍ରୀକରଣ

ଊ

ଊ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାରେ 'ଊ' ହେଲା ଷଷ୍ଠ ଅକ୍ଷର ବା ବର୍ଣ୍ଣ । ଏଇଟି ହ୍ରସ୍ୱ 'ଉ'ର ଦୀର୍ଘରୂପ । ଏହାର ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ଥଳ ହେଲା ଓଠ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳା, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ, ଉଚ୍ଚାରଣ

▷ ▷

ଊର୍ଜା

ନିଜ ଚାରିପଟେ ରହିଥିବା ଜଡ଼ ବା ପାର୍ଥିବ ଜଗତ କଥା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବୁଝାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଯଦି ଊର୍ଜା ବା ଏନର୍ଜୀ କ'ଣ ବୋଲି ଜଣେ ନ ବୁଝିବ । ଊର୍ଜାକୁ ନ ବୁଝି ସାଧାରଣ ଜୀବନର ବହୁକଥା ମଧ୍ୟ ଜଣେ ବୁଝିପାରିବ ନାହିଁ । ଊର୍ଜାକୁ ସାଧାରଣ ଭାବେ ଶକ୍ତି ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଅତି ସରଳ ଭାବରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଊର୍ଜାର ଅର୍ଥ ହେଲା 'କାମ କରୁଛି' । କାମ କରିବାର ସାମର୍ଥ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ଊର୍ଜା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ତେଣୁ ଯେ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ବା ପିଣ୍ଡ ଭିତରେ ଯଦି ଶକ୍ତି ନଥିବ ତେବେ ତାହା କାମ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବନାହିଁ ।

ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ଓ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରରେ ଆମେ ଊର୍ଜାକୁ ପାଇଥାଉ, ଦେଖିଥାଉ । ଡିଜେଲ ବା ପେଟ୍ରୋଲ ଭଳି ଇନ୍ଧନରୁ ରାସାୟନିକ ଊର୍ଜା ମିଳୁଥିଲା ବେଳେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଲାଇନରୁ ମିଳିଯାଉଛି ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଊର୍ଜା । ସବୁ ପ୍ରକାରର ଊର୍ଜା କାମ କରିପାରୁଥିବାରୁ ଟ୍ରକ୍ ଇଞ୍ଜିନରେ ଡିଜେଲ ଦହନ ଦ୍ୱାରା ତାହା ଭାରୀ ବୋଝ ବହନ କରି ରାସ୍ତାରେ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଯାଇପାରୁଛି; ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଚାଳିତ କ୍ରେନ୍ ଗୋଟାଏ ଅତି ଓଜନିଆ ପଦାର୍ଥକୁ ଖୁବ୍ ଉପରକୁ ଉଠାଇ ଉପରେ ରଖିଦେଇ ପାରୁଛି । ପ୍ରକୃତିରେ ପଦାର୍ଥ କାମ କରୁଛି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିବ କେବଳ ଯଦି ଏହା ଗତି କଲା । ସେଥିପାଇଁ ଜଣେ ଯେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ଖୁବ୍ ଓଜନିଆ ପଦାର୍ଥ ବା ଜିନିଷ ଉଠାଇ ଥାକ ଉପରେ ରଖିଦେଇ ପାରୁଛି ସେତେବେଳେ ସେ କାମ କଲା ବୋଲି ଜଣାଗଲା, କାରଣ ଉଠାଉଥିବା ଜିନିଷଟି ଏହାଫଳରେ 'ଗତିଶୀଳ' ହୋଇଉଠିଲା । କିନ୍ତୁ ଜିନିଷଟିକୁ ଉଠାଇବାକୁ ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟାକରି ଯେତେ ପରିଶ୍ରମ କଲେ ମଧ୍ୟ ଯଦି ଆଦୌ ଉଠାଇ ନହେଲା, ତେବେ ଲୋକଟିର ସମସ୍ତ ପରିଶ୍ରମ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ସେ କିଛି ଉପଯୋଗୀ କାମ କରିନାହିଁ ବୋଲି ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍‌ମାନେ ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କହିବେ ।

ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପଦାର୍ଥଟିକୁ ଉପରକୁ ଉଠାଇବାବେଳେ ଲୋକଟି ତା'ର ମାଂସପେଶୀରେ ଥିବା ରାସାୟନିକ ଊର୍ଜାର ବ୍ୟବହାର ହିଁ କରିଥିଲା । ଥାକରେ ଥିବା ସେହି ପଦାର୍ଥଟିରେ କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତିଜ ଊର୍ଜା ଭରି ରହିଛି—କାରଣ ଯଦି ତଳକୁ ପଡ଼ିଯିବ, ତେବେ ତାହା ଗତିପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ଓ ଏଭଳି ହେବା ଫଳରେ ଲୋକଟି ସେହି ପଦାର୍ଥଟିକୁ ପ୍ରଥମେ ଉଠାଇବାରେ ଯେତିକି ଊର୍ଜା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲା, ପଦାର୍ଥଟି ପ୍ରାୟ ସେତିକି ଊର୍ଜାର କାମ କରିଦେଇ ପାରିଲା ବୋଲି ଧରାଯିବ । ତେଣୁ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲୋକଟି ରାସାୟନିକ ଊର୍ଜାକୁ ସ୍ଥିତିଜ ଊର୍ଜାରେ ପରିଣତ କରିଦେବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଗଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

ଧରିନିଆଯାଉ କୌଣସି କାରଣରୁ ପଦାର୍ଥଟି ଥାକ ଉପରୁ ଖସିପଡ଼ିଲା । ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ବା ଗ୍ରାଭିଟେସନ ଭଳି ସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରାକୃତିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯୋଗୁଁ ସେତେବେଳେ ତାହା ଜୋରରେ ତଳକୁ ଖସିପଡ଼ିବା ରୂପକ କାମ କରିବ । ତେଣୁ ପଦାର୍ଥରେ ଥିବା ସ୍ଥିତିଜ ଶକ୍ତି ବା ଊର୍ଜା ଏହି କାମ ଦ୍ୱାରା ଗତିଜ ଊର୍ଜାରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଯିବ । ଏହିଭଳି ଭାବେ ଊର୍ଜାର ରୂପାନ୍ତରଣ ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ମନେରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ରୂପାନ୍ତରିତ ଊର୍ଜାର ମାତ୍ରା ବା ପରିମାଣ ରୂପାନ୍ତରଣ ପୂର୍ବର ଊର୍ଜା ପରିମାଣ ସହ ସବୁବେଳେ ସମାନ । ସ୍ଥିତିଜ ଓ ଗତିଜ ଊର୍ଜା ହେଲେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଊର୍ଜା । ସେହିଭଳି ପାରମାଣବିକ, ତାପୀୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ପ୍ରକାରର ଊର୍ଜା ରୂପ ବିଶ୍ୱରେ ବା ସୃଷ୍ଟିରେ ରହିଛି । ସୌରଶକ୍ତି ବା ସୂର୍ଯ୍ୟଠାରୁ ମିଳୁଥିବା ଊର୍ଜା କେତେ କାମ କରୁଛି ତା' ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଏଠାରେ ନାହିଁ—ଅନ୍ୟ ବହୁ କଥା ସହ ଏହା ଫଳରେ ପୃଥିବୀରେ ତ ଜୀବନର ସୃଷ୍ଟି ଓ ତା'ର ରକ୍ଷଣ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି । ମଣିଷ କିନ୍ତୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଊର୍ଜାର ସଫଳ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିନାହିଁ । ଯେଉଁ କେତେପ୍ରକାର ଊର୍ଜାର ବ୍ୟବହାର ହେଉଛି, ସେ ସବୁର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସଦୁପ-

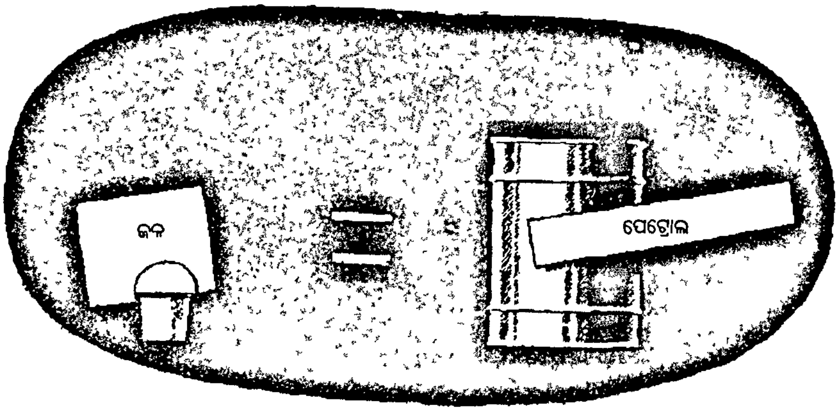

ଗୋଟାଏ ଲିଟର ପାଣିରେ ଯେତିକି ଉର୍ଜା ଭରି ରହିଛି ସେତକ ଯଦି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଯାଇପାରିବ, ତେବେ ତାହା ୩୦୦ ଲିଟର ପେଟ୍ରୋଲର କାମ କରିଦେଇ ପାରିବ ।

ଯୋଗ ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଜାତିର ମଟର ଇଞ୍ଜିନ କଥା ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଆଯାଇପାରେ । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଏ ଧରଣର ସବୁଠାରୁ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଇଞ୍ଜିନ ଭିତରକୁ ମଧ୍ୟ ଯେତେ ପେଟ୍ରୋଲ ବା ଡିଜେଲ ଯାଉଛି, ଇଞ୍ଜିନଟି ସେହି ଇନ୍ଧନରେ ଥିବା ରାସାୟନିକ ଉର୍ଜାର ଖୁବ୍‌ହେଲେ ଶତକରା ୫୦ ଭାଗ ମାତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରିପାରୁଛି—ବାକୀତକ ଅଦରକାରୀ ପ୍ରଦୂଷଣ ବା ପଲ୍ୟୁସନ ଭାବରେ ପଦାକୁ ବାହାରି ଯାଉଛି ।

ବିଶ୍ୱର ପ୍ରତିଟି ପରମାଣୁ ଭିତରେ କିନ୍ତୁ ଉର୍ଜା ଭରି ରହିଛି । ତେଣୁ ବିଜ୍ଞାନ ତଥା ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ଉନ୍ନତି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନୂଆ ନୂଆ ଉପାୟ ସବୁ କ୍ରମେ ବାହାରି ପଡ଼ିବ ଏହି ଉର୍ଜାକୁ ମାନବ ଜାତିର ସେବାରେ ଲଗାଇବା ପାଇଁ । ଆଜି ପାରମାଣବିକ ଅଭିକ୍ରିୟାରୁ ମିଳୁଥିବା ଉର୍ଜା ଏହିଭଳି କ୍ରମାଗତ ପ୍ରଗତିବା ଉନ୍ନତିର ପରିଚୟ ଆମକୁ ଦେଇଦେଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପଦାର୍ଥ, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ବିଶ୍ୱ, ଫସିଲ, ଇନ୍ଧନ, କୋଇଲା, ପେଟ୍ରୋଲ, ପରମାଣୁ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ପଦାର୍ଥ-ଉର୍ଜା ତୁଲ୍ୟତା, ଆଲୋକ, ମାନବ ଶରୀର, ଜୀବନ, ପଦାର୍ଥ ଅବସ୍ଥାନ୍ତର, ଇନ୍ଧନ-ଉର୍ଜା ଲଭ୍ୟତା, ବିଦ୍ୟୁତ୍, ଆଇନଷ୍ଟାଇନ

ଋ

ଋ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର 'ଋ' ହେଉଛି ସପ୍ତମ ଅକ୍ଷର । ଏହି ବର୍ଣ୍ଣଟିର ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ଥାନ ହେଲା ମୂର୍ଦ୍ଧା । ଏହା ତିନି ପ୍ରକାରରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ବର୍ଣ୍ଣମାଳା, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ, ଉଚ୍ଚାରଣ

▷ ▷

ଋଗ୍ ବେଦ

ଏଇଟି ହେଲା ଚାରି ବେଦ ଭିତରୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧତମ; ଅନେକ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ମତରେ ଅନ୍ୟ ତିନୋଟି ତୁଳନାରେ ଏହାର ରଚନାକାଳ ମଧ୍ୟ ସବୁଠାରୁ ପୁରାତନ । ଭାରତୀୟ ପଣ୍ଡିତମାନେ ଋଗ୍ ବେଦକୁ 'ପୂଜ୍ୟତମ' ବୋଲି କହିଥା'ନ୍ତି । ଆର୍ଯ୍ୟ ଦର୍ଶନ ଓ ଧର୍ମର ମୂଳଗ୍ରନ୍ଥ ହେଲା ଋଗ୍ ବେଦ ।

ଏହି ବେଦରେ ଥିବା ମନ୍ତ୍ର ସବୁ ସାଧାରଣତଃ ଦେବତା ମାନଙ୍କୁ ସ୍ତୁତି କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଛି । ଦେବତା ମାନଙ୍କୁ ଉଭୟ ପରୋକ୍ଷ ଓ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ଏଥିରେ ସମ୍ବୋଧନ କରାଯାଇଛି । ଋଗ୍ ବେଦରେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି କେତେଗୁଡିଏ ସୂକ୍ତ ରହିଛି ଯେଉଁଥିରେ କି ଅତି ଗଭୀର ଦାର୍ଶନିକ ତତ୍ତ୍ୱର ଅବତାରଣା କରାଯାଇଛି । ଏହି ବେଦରେ ଯେଉଁସବୁ ଦେବତାଙ୍କର ସ୍ତବ ଦେଖାଯାଏ, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ଅଗ୍ନି ହେଉଛନ୍ତି ସର୍ବପ୍ରଧାନ ।

ବୈଦିକ ଆର୍ଯ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଦାର୍ଶନିକ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚିନ୍ତା କିଭଳି ଅତି ଉଚ୍ଚ ସୋପାନରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିଥିଲା ତାହାର ପ୍ରମାଣ ଋଗ୍ ବେଦରୁ ମିଳିଯାଉଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୁଗରେ ବହୁ ପୌରାଣିକ ଉପାଖ୍ୟାନ ଏହି ସଂହିତାର ସୂକ୍ତ ଗୁଡିକୁ ଆଧାର କରି ରଚିତ ହୋଇଛି ।

'ଋକ୍ ସଂହିତା' ନାମକ ସଂକଳନ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ରହିଛି ୧୦୧୭ଟି ସୂକ୍ତ । ଏଥିସହିତ ଆଉ ୧୧ଟି ବାଲଖିଲ୍ୟ ସୂକ୍ତ ଯୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ସଂହିତାଟି ଦଶଗୋଟି ମଣ୍ଡଳରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଥିବା ବେଳେ କିନ୍ତୁ ଋଗ୍ ବେଦକୁ ଆଠଟି ଅଷ୍ଟକରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଋଗ୍ ବେଦ ଓ ଋକ୍ ସଂହିତା ହେଲେ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ଗୋଟିଏ ସଙ୍କଳନ । ଏଥିରେ ଥିବା ଦାର୍ଶନିକ ସୂକ୍ତରୁ ଆର୍ଯ୍ୟ ଧର୍ମରେ ସୃଷ୍ଟିହୋଇ ଥିବା ବହୁ ବାଦର ବିକାଶକ୍ରମ ବିଷୟରେ ଜଣେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଧାରଣା କରିଦେଇ ପାରିବେ ।

ଋଗ୍ ବେଦର ରଚନାକାଳ ବିଷୟରେ ସହମତି ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରିନାହିଁ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୪୦୦୦ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଏହା ରଚିତ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି କେତେକ କହୁଥିଲା ବେଳେ ଆଉ କେତେକଙ୍କ ମତରେ ପାଖାପାଖି ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୧୪୦୦ ଶତାବ୍ଦୀ ହେଲା ଏହାର ରଚନା କାଳ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବେଦ, ଅଥର୍ବ ବେଦ, ଆର୍ଯ୍ୟ ସଭ୍ୟତା, ସନାତନ ଧର୍ମ, ପୁରାଣ, ଯଜୁର୍ବେଦ, ସାମବେଦ, ବ୍ରାହ୍ମଣବାଦ, ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ, ଉପନିଷଦ

▷ ▷

ଋତୁ

ଋତୁ ଶବ୍ଦର ଗୋଟିଏ ଅର୍ଥ ହେଲା, "ଯାହା ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଆସେ ଓ ଯାଏ ।" ଆମେ ଦେଖୁଛୁ, ସାଧାରଣ ଭାବେ ବର୍ଷକରେ ଛ'ଥର ଋତୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥାଏ । ତାକୁହିଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଛ'ଋତୁ କଥା କୁହାଯାଏ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ବୈଶାଖ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସ ଆସିଲେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଖରାହେବ । ସେହି ସମୟଟାକୁ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ତାହାପର ଦୁଇ ମାସରେ ବର୍ଷା ହୁଏ । କିଛିଦିନ ଏପାଖ ସେପାଖ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଓ ବର୍ଷା ଋତୁ ତାଙ୍କ କାମ କରିଯାଉଥା'ନ୍ତି ।

"ଋତୁ ନଥିବା ବସୁଧାଟି ଜଣେ ମିତ୍ତ୍ୱାସ ନ ଥିବା ରସହୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ସହ ତୁଳନୀୟ" ବୋଲି ସବୁକାଳେ କୁହାହୋଇ ଆସିଛି ।

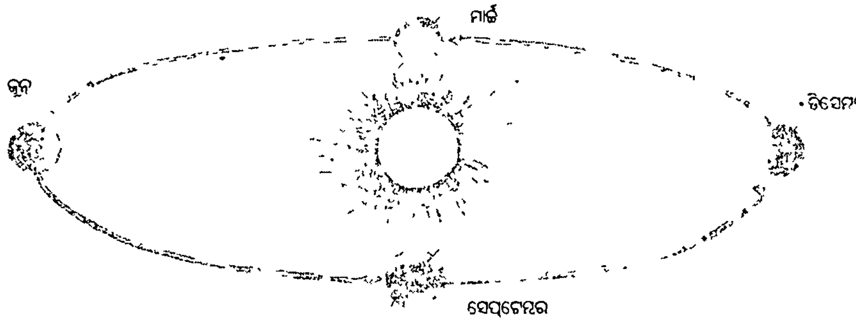

ଜୁନ୍ ମାସରେ ପୃଥିବୀର ଉତ୍ତର ମେରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ କରି ରହୁଥିବାରୁ ଉତ୍ତର ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧରେ ତାହା ହେଲା ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳ । ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ କିନ୍ତୁ ଦକ୍ଷିଣ ମେରୁ ସେଭଳି ରହୁଥିବାରୁ ଦକ୍ଷିଣ ଗୋଲାର୍ଦ୍ଧରେ ସେହି ସମୟରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳ ହୋଇଥାଏ । ଏହି କାରଣରୁ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ଓ ଭାରତର ଋତୁ ଭିତରେ ଏତେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ।

ଆମେ ଏହି କଥାଟିକୁ ଯେମିତି ସହଜରେ କହି ଦେଉଛୁ ବା ବର୍ଷର ଏହି ସମୟରେ ଏହି ଋତୁ ହେବ ବୋଲି ଧରିନେଇଛୁ, ପୃଥିବୀର ସବୁ-ଅଂଶ ବିଷୟରେ ଠିକ୍ ଏମିତି କୁହାଯାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଅସୁବିଧା ରହିଛି । ବିଷୁବ ରେଖା-ଠାରୁ ମେରୁ ଅଞ୍ଚଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳବାୟୁରେ ବହୁତ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଦିଏ । ତେଣୁ ଋତୁ ସଂପର୍କରେ ଆମର ଏଠି ଯାହା ଯାହା ଘଟୁଛି, ପୃଥିବୀର ସବୁ-ଅଂଶରେ ସେହିଭଳି ହୁଏନାହିଁ ।

ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଉତ୍ତର ଅଂଶ ଉତ୍ତର ମେରୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଛ'ମାସ ଆଲୁଅ ହେଲାଣିତ ଛ'ମାସ ଅନ୍ଧାର । ତେଣୁ ସେଠାର ଲୋକେ ହୁଏତ କହିବେ, ବର୍ଷକରେ ଦୁଇଟି ଋତୁ ଆସେ—ଗୋଟିକର ନାମ ଅନ୍ଧାର ଓ ଅନ୍ୟଟିର ନାମ ଆଲୁଅ । ଭାରତର ସବୁ ଅଂଶରେ ଋତୁ ସଂପର୍କରେ ଟିକିଏ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନିୟମ ଖାଟେ । ବସନ୍ତ ଋତୁ କହିଲେ ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକେ ଯାହା ବିଗ୍ଚରନ୍ତି, କେରଳର ଲୋକେ ସେମିତି ବିଗ୍ଚରନ୍ତି ନାହିଁ । ସେହି ରାଜ୍ୟରେ ଗୋଟାଏ ଅଂଶରେ ବର୍ଷର ଅନେକ ଦିନ ଅଳ୍ପ ବହୁତେ ବର୍ଷା ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଆମେ ଯେମିତି ଋତୁର ପରି-ବର୍ତ୍ତନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛୁ ସେମାନେ ସେଭଳି କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଯାହାହେଉ ପଛକେ, ଋତୁ ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରଭାବ ମଣିଷ ଉପରେ ନିଶ୍ଚୟ ପଡ଼େ । ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ପଡ଼େ । ବସନ୍ତ ଋତୁ ଲୋକ ମନରେ ଆନନ୍ଦ ଦିଏ—ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ ସେଭଳି ଦେଇପାରେ ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି ଯେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁଟି ଠିକ୍ ଭାବରେ ନିଜର ଦାୟିତ୍ୱ ନତୁଲାଇଲେ ବର୍ଷା ହେବନାହିଁ । ଶୀତ ଋତୁ ନ ଥିଲେ ବହୁ ପ୍ରକାରର ଫସଲ, ପନିପରିବା ଓ ଗ୍ଚଷ ହେବା କଷ୍ଟକର ହୋଇପଡ଼ନ୍ତା ଓ ଗ୍ରୀଷ୍ମ-ବର୍ଷା ଋତୁରେ ଲଗା ହୋଇଥିବା ଫସଲ ଅମଳ ହୋଇ ପାରନ୍ତା ନାହିଁ । ଶରତ ଓ ହେମନ୍ତ—ଏ ଦୁଇଟିକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଋତୁ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଥମଟି ବର୍ଷାର ଶେଷ ଅଂଶ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀଟି ହେଲା ଶୀତର ଆରମ୍ଭ । ବର୍ଷା ଋତୁଟି ହେଲା ଭୂ-ଜଳଚକ୍ରର ଗୋଟିଏ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜଳବାୟୁ, ପୃଥିବୀ, ବିଷୁବ ରେଖା, ମେରୁ, କୃଷି, ସମାଜ, ପରମ୍ପରା, ସାହିତ୍ୟ, ବାଣିଜ୍ୟ, ଇକୁଇନକ୍ସ

▷▷

ଋତୁସ୍ରାବ

ଗର୍ଭାଶୟ ବା ଜରାୟୁ ଭିତରର ବିଘଟିତ ତନ୍ତୁ, ରକ୍ତ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ରାବଣର, ସ୍ତ୍ରୀଜନନେନ୍ଦ୍ରିୟ ଦେଇ ଚକ୍ରୀୟ ରୀତିରେ ସମୟକୁ ସମୟ ନିଷ୍କାସନ ବା କ୍ଷରଣ ହେବା ହେଲା ଋତୁସ୍ରାବ । ଡିମ୍ବାଶୟ ଛାଡ଼ିଥିବା ଅଣ୍ଡାଣୁ ବା ଡିମ୍ବାଣୁ ଉର୍ବରିତ ନ ହୋଇ-ପାରିଲେ ଏହା ଘଟିଥାଏ । ମାନବ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାଧା-ରଣ ଭାବେ ଋତୁଚକ୍ରର ସମୟସୀମା ହେଲା ୨୮ ଦିନ; କିନ୍ତୁ ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ଏହା ୨୧ରୁ ୩୫ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଯାଇପାରେ । ନାରୀ ଶରୀରରେ ଜାତ ହେଉଥିବା ଅନେକ ଜଟିଳ ଜୈବ-ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ଓ ହରମୋନ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚଳାଇବାରେ ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥା'ନ୍ତି ।

ସାଧାରଣତଃ ୧୧ରୁ ୧୩ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଋତୁସ୍ରାବ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଏହା ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଭାବରେ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ରୀତିରେ ଗ୍ଚଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଋତୁଚକ୍ରର ମିଆଦ ସାଧାରଣତଃ ପାଞ୍ଚ ଦିନ । କିନ୍ତୁ ସବୁକ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ମିଆଦ କିମ୍ବା କ୍ଷରଣର ଅନୁପାତ ସମାନ ନୁହେଁ । ଅନେକ ସମୟରେ ଋତୁସ୍ରାବ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ନାରୀମାନେ ଶାରୀରିକ ଅସ୍ୱସ୍ତି ଅନୁଭବ କରିଥା'ନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବିଘ-ଟିତ ତନ୍ତୁ ଓ ରକ୍ତକୁ ବାହାର କରିଦେବା ନିମନ୍ତେ ଜରାୟୁ ବା ଗର୍ଭାଶୟ ଜାକି ହୋଇଯାଉଥିବାରୁ ଋତୁସ୍ରାବ ସମୟରେ ପୀଡ଼ା ମଧ୍ୟ ଅନୁଭୂତ ହୋଇ-ଥାଏ । କେତେକଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂବେଗାତ୍ମକ ବ୍ୟଗ୍ରତା ମଧ୍ୟ ଏହିସମୟରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ । ଜଣେ

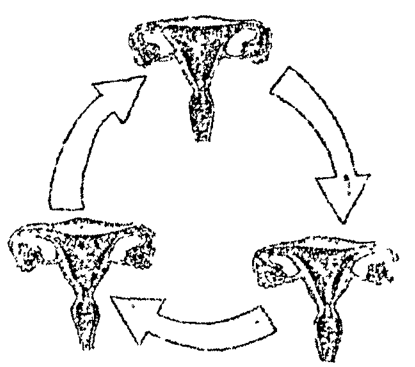

ଋତୁଚକ୍ର : ଡିମ୍ବାଶୟରୁ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ୨୮ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ଗୋଟିଏ 'ଅଣ୍ଡାଣୁ' ବାହାରି ଆସିଥାଏ ଓ ଯଦି ଏହା ଉର୍ବରିତ ନ ହେଲା ତେବେ ଅଳ୍ପ କେତେଦିନ ଭିତରେ ଏଇଟି ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଅଣ୍ଡାଟି ବାହାରିବାର ସପ୍ତାହକ ପରେ ଭବିଷ୍ୟତର ଉର୍ବରିତ ଅଣ୍ଡାଟିକୁ ପୋଷକ ଯୋଗାଇବାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଆଖିରେ ରଖି ଜରାୟୁ କାନ୍ଥିନୀରେ ଥିବା ରକ୍ତନାଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ଫୁଲି ଉଠି ଥା'ନ୍ତି; ମାତ୍ର ଯଦି ପ୍ରଥମ ଅଣ୍ଡା ବାହାରିବାର ପ୍ରାୟ ୧୪ ଦିନ ପରେ ଜଣେ ଗର୍ଭବତୀ ନ ହେଲା, ତେବେ ଏହି କାନ୍ଥିନୀ 'ଭାଙ୍ଗି'ଯାଇ ରକ୍ତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ସହ ସ୍ତ୍ରୀଜନନେନ୍ଦ୍ରିୟ ବାଟେ ପଦାକୁ ବାହାରିଆସେ ।

ସାଧାରଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସଂପନ୍ନା ନାରୀ ହାରାହାରି ୪୫ରୁ ୫୦ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଋତୁମତୀ ରହିଥା'ନ୍ତି । ଏହା-ପରେ ଡିମ୍ବାଶୟର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ହ୍ରାସ ପାଇଯାଉ-ଥିବାରୁ ଋତୁସ୍ରାବ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ । ଏମେତି ହେବାକୁ ମେନୋପଜ୍ ଅବସ୍ଥା ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ଏପରି ହେବାରେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟତି-କ୍ରମ ଦେଖାଦିଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଉର୍ବରଣ, ହରମୋନ, ଗର୍ଭଧାରଣ, ଭ୍ରୂଣ ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ, ମେନୋପଜ୍, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଏଷ୍ଟ୍ରୋଜେନ୍-ପ୍ରୋଜେଷ୍ଟେରନ, ଜନ୍ମନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ସମାଜ, ସାହିତ୍ୟ, ଲୋକପରମ୍ପରା

▷▷

ଋଷି

ଭାରତ ଭଳି ପୁରାତନ ଦେଶରେ ଲୋକମାନେ ଯେତେବେଳେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗୋଟାଏ ସମା-ଜରେ ଏକାଠି ହୋଇ ରହିଲେ ଓ କୃଷିକର୍ମ କଲେ, ସେତେବେଳେ ନିଶ୍ଚୟ ମଝିରେ ମଝିରେ ଟିକିଏ ଅଶାନ୍ତି ଦେଖାଦେଇଥିବ ଓ ବିବାଦକୁ ତୁଟାଇ ଦେଇ ସମସ୍ତେ ଯେମିତି ଭଲରେ ରହିବେ ସେ ଦିଗରେ କେତେକ ଲୋକ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିବେ । ପରେ ଶାସ୍ତ୍ର,

ଶିଳ୍ପୀଙ୍କ କଳ୍ପନାରେ ଉପାସନାରତ ଋଷି ।

ପୁରାଣରେ ଯୁଗ ଆସିପାଇଥିବ । ଭଲ, ମନ୍ଦ ବିଷୟରେ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ଆଲୋଚନା ହୋଇଥିବ ।

ଏମିତି ହେଉ ହେଉ ଯେଉଁମାନେ ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ପଢ଼ିଛନ୍ତି, ସେଥିର ଅସଲ ମର୍ମ ବୁଝିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ 'ଧାର୍ମିକ ଲୋକ' ବୋଲି କହିଦିଆଗଲା । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମାନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବା ଥିଲା ସେମାନଙ୍କର ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଗୁଣ । ସେମିତି ନହେଲେ ସମାଜର ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କ କଥା ମାନନ୍ତେ ବା କାହିଁକି ? ନିଜ ପରିବାରର ସୁଖ ସୁବିଧା ଦେଖିବା ଦିଗରେ ବେଶୀ ମନ ନବଳାଇ ସେମାନେ ଲୋକଙ୍କ ହିତ କାମରେ ଲାଗିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଗ୍ଭଲିଚଳଣ, ଚରିତ୍ର, ଆଗ୍ଭର, ବିଗ୍ଭର ସାଧାରଣ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆଦର୍ଶ କଥା ଭଳି ଲାଗିଲା । ସେହିମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେଜଣ ସ୍ଥିର କରିଦେଲେ ଯେ ସଂସାରର ନାନା ଜଞ୍ଜାଳ ଭିତରେ ନ ପଶି କେବଳ 'ଧର୍ମ' ଉପଦେଶ ଦେବେ । ଜଣେ ଜଣେ ଅରଣ୍ୟ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ ବସି ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକିଲେ । ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଲ ବୁଦ୍ଧି ଦିଅନ୍ତୁ ବୋଲି ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ସେହିମାନଙ୍କୁ ମୁନି ବା ଋଷି ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଅସଲ ଶିକ୍ଷାରେ ବା ବିଦ୍ୟାରେ ପଣ୍ଡିତ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କୁ କ୍ରମେ ସ୍ୱୀକାର କରାଗଲା । ଦେଖାଗଲା ଯେ ସେମାନେ ଅନେକ ସମୟ ଧରି ଧ୍ୟାନମଗ୍ନ ରହୁଛନ୍ତି ।

ଏଭଳି ଗୋଟାଏ ଅବସ୍ଥା ଆସିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମୁଖରୁ ଯାହା ବାହାରି ପଡ଼ିଲା, ସେମାନେ ଯାହା କହିଦେଲେ ତାକୁ ଅସଲ ମନ୍ତ୍ର ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଜ୍ଞାନର କିଏ କେଉଁ ଦିଗରେ ସାଧନା କରୁଛନ୍ତି ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଏହି ଋଷିମାନଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନାମ ଦିଆଗଲା । ମହର୍ଷି, ବ୍ରହ୍ମର୍ଷି, ପରମର୍ଷି ନାମ ଏଇଥିରୁ ଆସିଗଲା । ସେହିମାନଙ୍କ ମୁଖରୁ ଯେଉଁ ଉପଦେଶ ବା ଜ୍ଞାନ ବାହାରିଛି ତାହା ଅତି ମୂଲ୍ୟବାନ ବୋଲି ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷ ହେଲା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଉଛି । ପୁରାଣଶାସ୍ତ୍ରରେ କେତେଜଣ ଋଷିଙ୍କ ବିଷୟରେ ଯେଭଳି ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଛି, ତା'କୁ ପଢ଼ିଲେ ଆଜି ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଭକ୍ତିରେ ନଇଁଯାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୁରାଣ, ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ, ବିଦ୍ୟା, ଅରଣ୍ୟ, ବେଦ, ଉପନିଷଦ, ଶାସ୍ତ୍ର, ଭାରତୀୟ ସଭ୍ୟତା, ଆତ୍ମଜ୍ଞାନ

▷ ▷

ଋଷିକୁଲ୍ୟା

ଅବିଭକ୍ତ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲା ଭିତର ଦେଇ ଏହି ନଦୀ ବହିଯାଉଛି । ପୂର୍ବଘାଟର ଋଷିମୁଳ ପର୍ବତରୁ ବାହାରି ଏହା ବଙ୍ଗୋପସାଗରରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଛି । ସୋରଡ଼ା, ଆସିକା ଓ ପୁରୁଷୋତ୍ତମପୁର ପ୍ରଭୃତି ଏହି ନଦୀ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଚିଲିକା ହ୍ରଦ ସହିତ ଗୋଟିଏ ନାଳ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସଂଯୁକ୍ତ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ନଦୀ, ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲା

▷ ▷

ଋ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ଅଷ୍ଟମ ଅକ୍ଷର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ବର୍ଣ୍ଣମାଳା, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ, ଉଚ୍ଚାରଣ

▷ ▷

ଌ

ଏହି ଅକ୍ଷରଟି ହେଲା ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ନବମ ବର୍ଣ୍ଣ ବା ଅକ୍ଷର । ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ଥାନ ହେଲା ଦାନ୍ତ । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଏହି ଅକ୍ଷରଟି 'ଳୁ' ଭାବେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହେଉଥିଲା । ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ପ୍ରାୟ ହେଉନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ବର୍ଣ୍ଣମାଳା, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ, ଉଚ୍ଚାରଣ

ଏ

ଏ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ଦଶମ ଅକ୍ଷର । 'ଇ' କିମ୍ବା 'ଈ'ର 'ଅ' ସହିତ ସଂଯୋଗରେ ଏହି ବର୍ଣ୍ଣର ଉତ୍ପତ୍ତି ହେଉଥିବାରୁ, 'ଏ' କଣ୍ଠ ଓ ତାଳୁ ସାହାଯ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ବର୍ଣ୍ଣମାଳା, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ, ଉଚ୍ଚାରଣ

▷ ▷

ଏଆର୍‌ଡିସ୍, ପଲ୍
(୧୯୧୩-୯୬)

ମାନବ ଇତିହାସରେ ଜଣେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗଣିତଜ୍ଞ । ହଙ୍ଗେରୀରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଆଜିର କଂପିଉଟରବିଜ୍ଞାନର ମୂଳ ଗାଣିତିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଏଆର୍‌ଡିସ୍ ପକାଇଥିଲେ ବୋଲି ଧରାଯାଇଥାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ନିଜ ଜୀବନକାଳ ଭିତରେ ଶୁଦ୍ଧ ଗଣିତର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ୧୫୦୦ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ମୌଳିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଓ ଲେଖା ସେ ଲେଖିଛନ୍ତି । ବୌଦ୍ଧିକ ଜୀବନର ଅନ୍ୱେଷଣ କରିବାକୁ ଯାଇ ସେ ପାର୍ଥିବ ଜଗତକୁ ଜୟ କରିଯାଇଥିଲେ ବୋଲି ଅନେକ କହିଥା'ନ୍ତି ।

ପଲ୍ ଏଆର୍‌ଡିସ୍

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଗଣିତ, କଂପିଉଟରବିଜ୍ଞାନ

▷ ▷

ଏଆରକଣ୍ଡିସନିଙ୍ଗ

ଏହାକୁ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ କୁହାଯାଉଛି ବାତାନୁକୂଳ ଅବସ୍ଥା ବା 'ବାତାନୁକୂଳନ' ବୋଲି । ଗୋଟାଏ ବନ୍ଦ ସ୍ଥାନରେ ବାହ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ ନ ହୋଇ ବାୟୁର ଉପଯୁକ୍ତ ଆର୍ଦ୍ରତା, ଶୁଦ୍ଧତା, ଉତ୍ତାପ ଓ ସାଧାରଣ ଚଳାଚଳ କ୍ଷମତା ରକ୍ଷାକରିବା ଏହା ଫଳରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ । ଆଧୁନିକ ଏଆରକଣ୍ଡିସନିଙ୍ଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାହାରିବାର ବହୁ ଆଗରୁ ଭାରତରେ ଛଣପଟ, ଖସ୍‌ଖସ୍ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସେହି ଧରଣର ଓଦା ପଦାର୍ଥ ଝୁଲାଇ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନକୁ ଥଣ୍ଡା ରଖି ଦିଆଯାଇପାରୁଛି । ବାହାରୁ ଆସୁଥିବା ଉତ୍ତପ୍ତ ବାୟୁ ଏହି 'ଓଦା ପରଦା' ଦେଇ ଗଲାବେଳେ ବାଷ୍ପୀକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଥଣ୍ଡା ହୋଇଯାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଆଧୁନିକ ଏଆରକଣ୍ଡିସନିଙ୍ଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭଳି ଗୋଟିଏ ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଲୁଗାକଳସବୁରେ ହିଁ ପ୍ରଥମେ ଖଞ୍ଜାଗଲା ବୋଲି ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ କୁହାଯାଇପାରେ । ଆଜିର ରୁମ୍ ବା

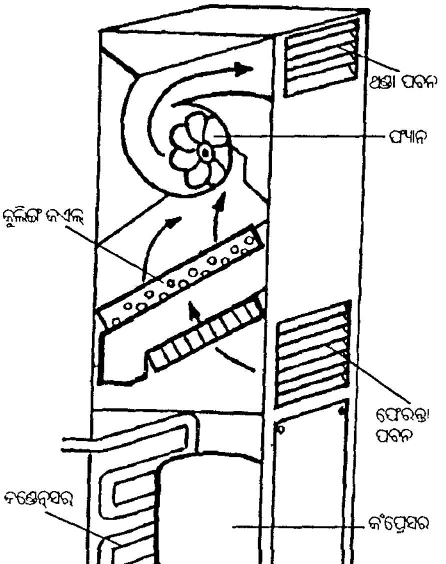

ଗୋଟିଏ ସ୍ୱୟଂସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏଆରକଣ୍ଡିସନିଙ୍ଗ ଇଉନିଟ୍‌ର ସରଳୀକୃତ ଡିଜାଇନ ।

କୋଠରୀ ଏଆରକଣ୍ଡିସନର ଯନ୍ତ୍ର ୧୯୨୨ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମ କରି ତିଆରି ହୋଇଗଲା । ପରେ ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ବିକାଶ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ମେସିନର ବହୁମତେ ବିକାଶ ହୋଇପାରିଛି ଓ ଅତି ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଆଖିରେ ରଖି ଏସବୁକୁ ତିଆରି କରାଯାଉଛି । ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ଜଟିଳ ଯନ୍ତ୍ରପାତି, ବିଶେଷ କରି ଇଲେକ୍-

ଟ୍ରୋନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ସୁକାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ନିମନ୍ତେ ଏଆରକଣ୍ଡିସନ କରାଯାଇଥିବା ପରିବେଶ ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ପରିବେଶ, ବିଳାସ

▷▷

ଏଆରମେଲ୍

ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ନିଆଅଣା କରାଯାଉଥିବା ପାର୍ଶଲ ଓ ଚିଠିପତ୍ରକୁ ଏଆରମେଲ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟ ଦଶକର ଆରମ୍ଭରୁ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଭିତ୍ତିରେ ଏଭଳି ନେବା ଆଣିବା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଓ ଆଜି ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଡାକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଡାକ ପରିବହନ ନିମନ୍ତେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ହିଁ ପ୍ରଧାନ ମାଧ୍ୟମ ରୂପେ ଗଣା ହେଉଛି । ଭାରତରେ ୧୯୧୧ ମସିହାରେ ପ୍ରାୟ ୬୫୦୦ଟି ଚିଠିକୁ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ବିମାନଯୋଗେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶର ଆଲାହାବାଦରୁ ନେଇ ପ୍ରଥମ ଏଆରମେଲ୍ ଭାବରେ ନଇନି ଠାରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଡାକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପରିବହନ, ଉଡ଼ାଜାହାଜ

▷▷

'ଏଏଲ୍‌ଏଚ୍ ୮୪୦୦୧' ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ

ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହରେ ଯେ ଦିନେ ଜୀବନର ସତ୍ତା ଥିଲା, ସେ କଥାର ମୋଟାମୋଟି ଅନ୍ତରିମ ପ୍ରମାଣ ଏହି ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ଦେଇଦେଇ ପାରିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଏଥିରେ ଗୋଟିଏ ଜୈବ ଯୌଗିକ 'ପଲିସାଇକ୍ଲିକ୍ ଆରୋମାଟିକ ହାଇଡ୍ରୋକାର୍ବନ'ର ଉପସ୍ଥିତିରୁ ଏଭଳି ପ୍ରମାଣ ମିଳିଯାଉଛି ବୋଲି ଅନେକ ବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କ ମତ । ପ୍ରାୟ ୧କୋଟି ୬୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷତଳେ ଗୋଟିଏ ଅତିକାୟ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍‌ର ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହ ସହିତ ସଂଘର୍ଷ ହେବାଯୋଗୁଁ ଏହି ଶିଳା ବା ପଥର ଖଣ୍ଡିକ ସେହି ଗ୍ରହ ଦେହରୁ ଖସି ଆସିଥିଲା । ଅନନ୍ତ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ବୁଲିଲା ପରେ ପ୍ରାୟ ୧୩ ହଜାର ବର୍ଷ ତଳେ ସେଇଟି ଗୋଟିଏ ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ ଭାବେ ଆସି ଆଣ୍ଟାର୍କଟିକାର ବରଫସ୍ତର ଦେହରେ ପଡ଼ିଥିଲା ଓ ୧୯୮୪ ମସିହାରେ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଏହାର ସନ୍ଧାନ ପାଇଲେ । ଏହି ପିଣ୍ଡଟିର ଓଜନ ପ୍ରାୟ ୦୧.୯ କିଲୋଗ୍ରାମ । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର 'ନାସା' ସଂସ୍ଥା ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଦେଶର ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଏହି ପିଣ୍ଡଟିକୁ ତନତନ କରି ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖୁଛନ୍ତି ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ଦେଉଥିବା ସଂକେତ ନିର୍ଭର ଯୋଗ୍ୟ କି ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ୧୯୯୭ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସରେ ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହରେ ଯାଇ ଓହ୍ଲାଇଥିବା 'ସାଗାନ ମେମୋରିଆଲ ଷ୍ଟେସନ' ପଠାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ଏହି ସଂକେତର ସତ୍ୟତାକୁ ପ୍ରମାଣ କରିଦେଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

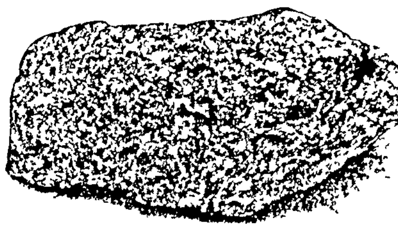

ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଆଳୁ ଆକୃତିର ଏହି ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡଟି ମାନବଜ୍ଞାନରେ ବୈପ୍ଳବିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଦେଇପାରେ ବୋଲି ଆଜି କୁହାଗଲାଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଉଲ୍‌କା, ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ଜୀବନ, ଜୈବ ପଦାର୍ଥ, ଆଣ୍ଟାର୍କଟିକା, ଜୀବନ, ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହ, ଉଲ୍‌କା ପିଣ୍ଡ

▷▷

ଏୱାକ୍‌ସ

'ଏଆରବର୍ଣ୍ଣ ୱାର୍ଣ୍ଣିଙ୍ଗ ଆଣ୍ଡ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ସିଷ୍ଟମ'ର ଏହା ହେଲା କ୍ଷୁଦ୍ର ନାମ । ଶକ୍ତିଶାଳୀ କଂପିଉଟର, ରେଡାର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମରିକ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଖଞ୍ଜା ଯାଇଥିବା ନିରସ୍ତ୍ର ଉଡ଼ାଜାହାଜ ସବୁ ହେଲେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମୂଳ । ଛୋଟବଡ଼ ବହୁ ଧରଣର ଏୱାକ୍‌ସ ରହିଛି । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ବିମାନବାହିନୀରେ ଥିବା 'ଇ-୩ ଏ' ହେଲା ପୃଥିବୀରେ ଏହି ଧରଣର ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ପ୍ରକୃତ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ର ଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ ରହି ମଧ୍ୟ ଏହି ବିମାନରୁ ସ୍ଥଳ, ଜଳ ଓ ଆକାଶ—ଏ ତିନୋଟିଯାକ ରଣାଙ୍ଗନରେ ଲାଗିଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସାମରିକ ଉପାଦାନର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏଥିରୁ କରାଯାଇପାରିବ । ଏଇଟି ହେଲା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ବୋଇଙ୍ଗ-୭୦୭ ପରିବହନ ଜେଟ୍ ବିମାନ । ନ' ମିଟର ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟାଏ ରାଡାର ଡୋମ ଏହି ବିମାନ ଉପରେ ଖଞ୍ଜା ଯାଇଥାଏ । ପ୍ରାୟ ୪୦୦ କିଲୋମିଟର ଦୂରରୁ ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର ଓ ବିମାନକୁ 'ଚିହ୍ନି ପାରିବା' ତଥା ଅତି ଅଳ୍ପ ଉଚ୍ଚତାରେ ଉଡୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ସବୁର ଗତିପଥ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା କ୍ଷମତା ଏହି ଏୱାକ୍‌ସର ରହିଛି । ଅଧିକ ଉଚ୍ଚତାରେ ଉଡୁଥିବା ବିମାନ ଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ଏହି କ୍ଷମତା କିନ୍ତୁ ବହୁଗୁଣ ବଢ଼ିଯାଇଥାଏ । ଜଳ ଜାହାଜ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏୱାକ୍‌ସର ଏଭଳି କ୍ଷମତା ରହିଛି । ପଦାତିକ ବାହିନୀର ଟ୍ୟାଙ୍କ ଓ ଅନ୍ୟ ସବୁ ପ୍ରକାର ଯୁଦ୍ଧଯାନକୁ ଏହା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିପାରିବ । ଭୂପୃଷ୍ଠର ଯେ କୌଣସି ଅଂଶରେ, ଯେ କୌଣସି ପାଗରେ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାମ ସହିତ ଇ-୩ଏକୁ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ ଜାମିଙ୍ଗ ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ ।

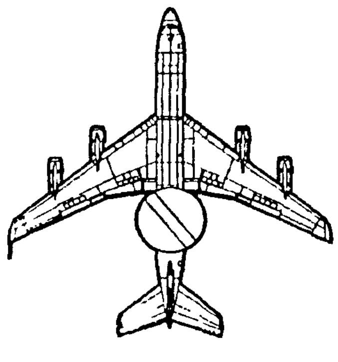

ଏୱାକ୍‌ସ 'ଇ-୩ ଏ' ର ଡିଜାଇନ

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଯୁଦ୍ଧ, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍, ସମରବିଜ୍ଞାନ, ରେଡାର, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ନିରାପତ୍ତା

▷▷

'ଏକ୍‌ଷ୍ଟାସି'

ଏହି ନିଷିଦ୍ଧ ଔଷଧଟିର ଶାସ୍ତ୍ରଗତ ରାସାୟନିକ ନାମ ହେଲା "୩,୪–ମିଥାଇଲିନ୍‌ଡାଇଓକ୍‌ସିମିଥାମ୍‌ଫେଟାମାଇନ୍" । ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ଭାବାତିରେକ ଉପାଦାନ । ପୃଥିବୀର ବହୁ ଅଞ୍ଚଳରେ—ବିଶେଷ କରି ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଓ ଇଂଲଣ୍ଡରେ. ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଦଶକରେ ଏହି ଡ୍ରଗ୍ ସେବନକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଏତେ ମାତ୍ରାରେ ବଢ଼ିଯାଇଛି ଯେ, ସେସବୁ ଦେଶର ସାମଗ୍ରିକ ସାମାଜିକ ତଥା ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଗଲାଣି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଏକ୍‌ଷ୍ଟାସି ସେବନ କରି କେତେକ ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିବା କଥା ମଧ୍ୟ ଜଣାପଡ଼ିଛି । ୧୯୧୨ ମସିହାରେ ଏହି ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥଟିକୁ ପ୍ରଥମେ ଆବିଷ୍କାର କରାଯାଇଥିଲା ଓ ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ କେବଳ ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଚିକିତ୍ସା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ଉପଯୋଗ ହେଉଥିଲା । ଏକ୍‌ଷ୍ଟାସିର ପ୍ରଭାବରେ ଜଣଙ୍କ ମନରେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ନିମନ୍ତେ ହସିବାର, ନାଚିବାର କିମ୍ବା ମଉଜ କରିବାର ଅପ୍ରତିରୋଧୀ କାମନା ଜାତ ହୋଇଥାଏ । 'ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ' କିମ୍ବା 'ଏମ୍ପାଥି' ନାମରେ ଏହି ଡ୍ରଗ୍‌ଟି ଭାରତବର୍ଷରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରବେଶ କରିଯାଇଛି । ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଇଂରାଜୀ ଶବ୍ଦ ଏକ୍‌ଷ୍ଟାସିର ଆମ ଭାଷାରେ ଅର୍ଥ ହେଲା ହର୍ଷୋନ୍ମାଦ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ନିଶାଔଷଧ

▷▷

ଏକ୍ସକାଭେଟିଙ୍ଗ ମେସିନ

ମାଟି ଖୋଳିବା ବା ମାଟି ଉଠାଇବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗୁଥିବା ଯେ କୌଣସି ମେସିନ । ଏଗୁଡ଼ିକର ସାଧାରଣତଃ ନିଜର ପାୱାରପ୍ଲାଣ୍ଟ ବା ଇଞ୍ଜିନ ଥାଏ । ଏକ୍ସକାଭେଟର, ବୁଲ୍‌ଡୋଜର, ପାୱାରସୋଭେଲ, ଗ୍ରେଡର ଆଦି ହେଲେ ଏହି ଶ୍ରେଣୀର କେତେକ ମେସିନ । ଛୋଟ ଛୋଟ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅତି-କାୟ ନିର୍ମାଣ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏସବୁର ବହୁଳ ଉପଯୋଗ ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ନିର୍ମାଣ, ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍, ଶ୍ରମ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷

ଏକ୍ସ-ରେ

ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋ-ମାଗ୍ନେଟିକ ବା ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଚୁମ୍ବକୀୟ ବିକିରଣ । ମଣିଷ ଆଖିର ଏହି ଧରଣର 'ଆଲୋକ'କୁ ଦେଖି-ପାରିବାର କ୍ଷମତା ନାହିଁ । ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଏହାକୁ କୁହାଯାଉଛି 'ରଞ୍ଜନରଶ୍ମି' ବୋଲି । ୧୮୯୫ ମସିହାରେ ଜର୍ମାନ ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନୀ ଉଇଲ୍‌ହେଲ୍‌ମ୍ ରଣ୍ଟଜେନ୍ ପ୍ରଥମେ ଏକ୍ସ-ରେ ଆବିଷ୍କାର କରି-ଥିଲେ । ମାନବଜାତିର ସେବାରେ ରଞ୍ଜନରଶ୍ମିକୁ ବହୁଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି । ଚିକିତ୍ସା-ବିଜ୍ଞାନ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ଓ ଅନ୍ୟ ବହୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ଅଶେଷ ଉପଯୋଗିତା କଥା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇ-ଯାଇଛି । ଏକ୍ସ-ରେ ଫଟୋରୁ ମାନବ ଶରୀରର ଅଭ୍ୟନ୍ତର କଥା ଜଣାପଡ଼ିଯିବା ଫଳରେ ଚିକିତ୍ସା ବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ଅମୋଘ ଅସ୍ତ୍ର ଏହି ଇଲେ-କ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ ରୂପରେ ମିଳିଗଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ ।

୧୮୯୫ ମସିହାରୁ ଯେଉଁ ଏକ୍ସ-ରେ ମେସିନ ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇ-ଆସୁଛି, ଗତ ପ୍ରାୟ ୧୦୦ ବର୍ଷ ଧରି ସେଥିରେ ଟେକ୍‌ନୋଲଜି ଦୃଷ୍ଟିରୁ କିଛି ମୌଳିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ୧୯୯୬ ମସିହାରେ କିନ୍ତୁ ଦୁଇ-ଜଣ ଆମେରିକୀୟ ବିଜ୍ଞାନୀ ସେ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବଦଳାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଯେଉଁ ଡିଜିଟାଲ ଏକ୍ସ-ରେ ମେସିନ ବାହାର କରିଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ଫିଲ୍‌ମ ବଦଳରେ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ଅତି ଅଧିକ ସମ୍ବେଦନ-ଶୀଳ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍‌ର ଉପଯୋଗ କରାଯାଉଛି ପ୍ରତିବିମ୍ବ ସୃଷ୍ଟି କରିବାପାଇଁ । ଏଭଳି ମେସିନ୍‌ର ଅଳ୍ପ ଉର୍ଜା ଆବଶ୍ୟକ ଥିବାରୁ, ରୋଗୀ ପାଇଁ କ୍ଷତି-କାରୀ ଏକ୍ସ-ରେ ବିକିରଣର ମାତ୍ରା ଅଧେରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ହ୍ରାସ ପାଇଯାଇପାରୁଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ

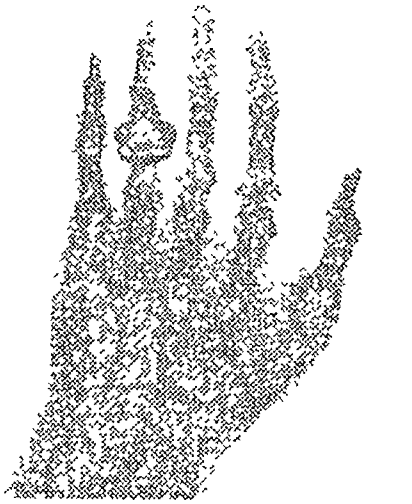

ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ଏକ୍ସ-ରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଭିତରୁ ଏକଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ : ଶ୍ରୀମତୀ ରଣ୍ଟଜେନ୍‌ଙ୍କ ହାତ ପାପୁଲିର ଚିତ୍ର ।

ଏହି ଧରଣର ଏକ୍ସ-ରେ ଚିତ୍ରକୁ କଂପିଉଟର ସାହାଯ୍ୟରେ ରଖିବା, ଇଚ୍ଛା ମୁତାବକ ତା'ର କପି ବାହାର କରିବା ଓ ଦୂରଦୂରାନ୍ତରେ ଥିବା ଡାକ୍ତର ମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇବା ଜନିତ ସମସ୍ୟା ଆଉ ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ଭଲଭାବରେ ନ ଉଠିଥିବା ଚିତ୍ରକୁ ମଧ୍ୟ କଂପିଉଟର ସାହାଯ୍ୟରେ 'ସମୃଦ୍ଧ' କରିଦିଆଯାଇ ପାରୁଛି । ଏହି ନୂଆ ପ୍ରଣାଳୀଟି ହେଲା : ଶରୀର ଭିତର ଦେଇ ଏକ୍ସ-ରେ ପ୍ରବା-ହିତ ହେଲାପରେ ଏହା ପ୍ରଥମେ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ପତଳା ଫ୍ଲୁରୋସେଣ୍ଟ ଫିଲ୍‌ମ ଉପରେ ପଡ଼ିଯାଉଛି । ଏହି ଫିଲ୍‌ମ ତାକୁ ଦୃଶ୍ୟମାନ ଆଲୋକରେ ପରିଣତ କରିଦେବା ଦ୍ୱାରା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ତରରେ ସେହି ଆଲୋକ ମେସିନରେ ଲାଗି ଥିବା କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସିଲିକନ କୋଷକୁ ଉର୍ଜାଶୀଳ ବା ସକ୍ରିୟ କରିଦେଇପାରୁଛି । ଶେଷରେ ଏହି ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର ସକ୍ରିୟ କୋଷ ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ଆଲୋକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସିଗ୍ନାଲ ଭାବରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଯାଇ କଂପିଉଟର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ସାହାଯ୍ୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିବିମ୍ବରେ ପରିଣତ ହୋଇ-ଯାଉଛି ।

ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ ସହିତ ମାନବଜ୍ଞାନର ଅନ୍ୟ ଯେଉଁ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏକ୍ସ-ରେର 'ନୂତନ' ଉପଯୋଗ ହୋଇପାରୁଛି ସେଥିଭିତରୁ ପ୍ରମୁଖ-ହେଲା ଜେନେଟିକ୍‌ବିଜ୍ଞାନ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ ଓ ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ । ଅତିମାତ୍ରାରେ କ୍ଷିପ୍ର ଏକ୍ସ-ରେ ଲେଜର ବ୍ୟବହାର କରି ରାସାୟନିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଭିକ୍ରିୟା ସମୟରେ ଘଟୁଥିବା ପରମାଣୁ ଚଳନକୁ ଧରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଉଠିଲାଣି । ଏକ ସେକେଣ୍ଡର ୧୦୦ କୋଟି ଭାଗରୁ ଏକ ଭାଗର ୧/୧୦୦ ୦୦୦୦୦୦ ଭାଗ ବା ଆହୁରି କମ୍ ସମୟରେ ସାଧାରଣତଃ ଅଧିକାଂଶ ରାସାୟନିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଭିକ୍ରିୟା ସଂଘଟିତ ହୋଇଥାଏ ଓ ଏହି ଅଭିକ୍ରିୟା ବିଷୟରେ ରସାୟନବିତ୍‌ମାନେ ପୂର୍ବରୁ ବିଶେଷ କିଛି ଜାଣିପାରୁ ନ ଥିଲେ । ଏହି ଲେଜର, ପର-ମାଣୁର ନାଭି ଓ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ସଜ୍ଜାକୁ 'ଦେଖି' ପାରୁଥିବାରୁ ପରମାଣୁ ସଂରଚନା ଜ୍ଞାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଗତି ସାଧିତ ହୋଇଯାଇ ପାରିବ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋ-ମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଆଲୋକ, ଏକ୍ସ-ରେ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ

▷▷

ଏକ୍ସ-ରେ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ

ଜୀବବିଜ୍ଞାନୀ ଓ ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କ ହାତରେ ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ସର୍ବାଧୁନିକ ଅସ୍ତ୍ର । ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ଅଣୁ-ବୀକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ତନ୍ତୁ ପରୀକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୋଗ କରାହେଉଥିବା 'ଶୁଖିଲା ଅବସ୍ଥା'ର ଆବଶ୍ୟକତା ଏକ୍ସ-ରେ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନ ଥିବାରୁ ଏହା ସାହାଯ୍ୟରେ ଜୀବକୋଷ ବିଭାଜନ ଭଳି ଘଟଣା ସବୁକୁ ପ୍ରକୃତ ଓଦା ଅବସ୍ଥା ବା ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶରେ ଦେଖିହେଉଛି । ଏକ୍ସ-ରେକୁ ଫୋକସ କରିବାର ଅସୁବିଧା ଦୂର କରି-ଦେଲା ପରେ ଏଭଳି ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ତିଆରି ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ୧୦ ନାନୋମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆକୃତିର କ୍ଷୁଦ୍ର ପଦାର୍ଥକୁ ଏକ୍ସ-ରେ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ଦେଖା-ଯାଇପାରୁଛି—ଏହା ହେଲା ୧୦୦ଟି ଉଦ୍‌ଜାନ ପରମାଣୁକୁ ପାଖାପାଖି ରଖିଦେଲେ ଯେତିକି ଲମ୍ବ ହେବ ତା'ର ଅନୁପାତ । ଅପ୍‌ଟିକାୟ ଓ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ଭିତରେ ଏହି ଧରଣର ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ରଟି ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ସଂଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରି-ଦେଇ ପାରୁଛି ବୋଲି କୁହାହେଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ,

ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ, ଏକ୍ସ-ରେ, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣା

▷▷

''ଏକ୍ସ-୩୩'' ମହାକାଶ ସଟଲ୍

ଏହାକୁ 'ଭବିଷ୍ୟତର ମହାକାଶ ସଟଲ୍' ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଏହି ମହାକାଶଯାନଟି ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଘରୋଇ ଉଦ୍ୟମରେ ତିଆରି କରାଯିବ, ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ ଓ ଶେଷରେ ନିୟୋ-ଜିତ କରାଯିବ । ଗଠନ ବା ତିଆରି ନିମନ୍ତେ ଏଥିରେ

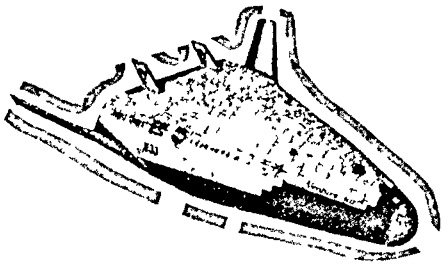

ନୂତନତମ ମହାକାଶ ସଟଲ୍‌ର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ରୂପ ।

ଯେଉଁସବୁ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ, ଉପାଦାନ ବ୍ୟବହୃତ ହେବ ସେଗୁଡ଼ିକ ଏତେ ପରିମାଣରେ 'ଆଧୁନିକ' ଯେ ଆଜିର କୌଣସି ଯାନ ସେ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏକ୍ସ-୩୩ ସହିତ ସମକକ୍ଷ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ପ୍ରାୟ ୨୦୦୬ ମସିହା ବେଳକୁ ଏହି ମହାକାଶ ସଟଲ୍‌ଟି ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଭାବେ ଉଡ଼ିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେବ ବୋଲି ୧୯୯୬ ମସିହା ଶେଷବେଳକୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଏହାର ୨୦.୫ ମିଟର ଲମ୍ବର ଗୋଟିଏ ଅଧା-ସାଇଜର ପ୍ରୋଟୋଟାଇପକୁ ମଧ୍ୟ ଏକ୍ସ-୩୩ ବୋଲି ନାମକରଣ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରାୟ ୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଓଜନର ଜିନିଷକୁ ମହାକାଶକୁ ପଠାଇବା ଖର୍ଚ୍ଚ ସଟଲ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦଶ ହଜାର ଡଲାର ହେଉଥିଲା ବେଳେ ନୂଆ ସଟଲ୍‌ରେ ସେହି ଖର୍ଚ୍ଚ କମି କରି ଆସିଯିବ ପ୍ରାୟ ଏକହଜାର ଡଲାରକୁ । ଆଜିର ମହାକାଶ ସଟଲ୍ ତୁଳନାରେ ଏହି ଯାନ ଗୁଡ଼ିକର ଇନ୍ଧନ ତଥା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ କମ୍ ହେବ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ମହାକାଶ ସଟଲ୍, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷

ଏକନାଥ

(୧୫୩୩-୯୯)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମରାଠା ସନ୍ଥ । ଏହି ସନ୍ଥଙ୍କ ଠାରେ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଓ ନିବୃତ୍ତି—ଉଭୟର ସମନ୍ୱୟ ଅତି ଚମତ୍କାର ଭାବରେ ହୋଇଥିଲା । ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ ଯାହା କଳ୍ପନା କରିବା ବି ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା ସେ କଥା ସେ କରି ଦେଖାଇଦେଇଥିଲେ । ତାହା ହେଲା—ମାନବତାର ଉଦାରଭାବ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ସେ 'ଅଛୁଆଁ' ମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଧାର ପାଇଁ ସେତେବେଳେ ଆଗେଇ ଆସିଥିଲେ । ମରାଠୀ ସାହିତ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକନାଥଙ୍କୁ ଜଣେ ଯୁଗ ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ହିସାବରେ ମଧ୍ୟ ଧରାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମରାଠୀ ସଂସ୍କୃତି, ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତା, ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମରେ ସଂସ୍କାର

▷▷

ଏକର

ଜମି ବା ଭୂମି ମାପରେ ବ୍ୟବହୃତ ଏକକ । ୦.୪୦୪୭ ହେକ୍ଟର ବା ୪.୦୪୭ ବର୍ଗମିଟର ହେଲା ଗୋଟିଏ ଏକର ଜମିର ପରିମାଣ; ଫୁଟ ହିସାବରେ ଏହା ହେଉଛି ୪୩,୫୬୦ ବର୍ଗଫୁଟ । ଲାଟିନ ଭାଷାରେ 'ଏଗର' କହିଲେ ଭୂମି ବା କ୍ଷେତ୍ର ବୋଲି ବୁଝାଇଥାଏ । ଏହିଥିରୁ ପରେ ଏକର ଶବ୍ଦର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାପନ ବ୍ୟବସ୍ଥା

▷▷

ଏକଲବ୍ୟ

ମହାଭାରତରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ମହନୀୟ ଚରିତ୍ର । ଆଦର୍ଶ ଗୁରୁଭକ୍ତ ଶିଷ୍ୟ ଭାବରେ ଏକଲବ୍ୟଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ବୀରରସସିକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଯେ ଗୋଟିଏ କରୁଣ ଉପାଖ୍ୟାନ, ସେ ବିଷୟରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ବୋଲି ପଣ୍ଡିତମାନେ ମତ ଦେଇଥା'ନ୍ତି ।

ନିଷାଦ ରାଜା ହିରଣ୍ୟଧନୁଙ୍କ ପୁତ୍ର ଏକଲବ୍ୟଙ୍କର ଆଶା ଥିଲା ଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟା ଶିଖିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେଉଁ ଜାତିରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ, ସେ ଜାତିର ପିଲାଙ୍କୁ ରାଜଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣ ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟା ଶିଖାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଜାଣି ଏକଲବ୍ୟ ଘୋର ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ମାଟିରେ ଦ୍ରୋଣଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ତିଆରି କରିଦେଲେ ଓ ସେହି ପ୍ରତିମାକୁ ଗୁରୁ କରି ନିଜେ ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟା ଶିଖିଲେ । ଏହାପରେ ଦିନେ ଦ୍ରୋଣ ତାଙ୍କ କୌରବ ଓ ପାଣ୍ଡବ ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ସେହି ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲୁଥିଲାବେଳେ ଏକଲବ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପ୍ରତିଭାର ପରିଚୟ ପାଇଗଲେ ଓ ସେ କିଭଳି ଏହି ବିଦ୍ୟାକୁ ଆୟତ୍ତ କରିପାରିଛନ୍ତି ସେକଥା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣିଦେଲେ । ନିଜ ଶିଷ୍ୟ ଅର୍ଜ୍ଜୁନଙ୍କୁ ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟାରେ ଟପି ଯାଉଥିବା ଏହି ବାଳକର ସାମର୍ଥ୍ୟକୁ ସବୁଦିନ ଲାଗି ଲୋପ କରିଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କିନ୍ତୁ ସେ ନିଜକୁ ଏକଲବ୍ୟର 'ମାନସଗୁରୁ' ଭାବରେ ଅଭିହିତ କରି ତାଙ୍କୁ ଗୁରୁଦକ୍ଷିଣା ଦେବା ପାଇଁ କହିଲେ ଓ ସେହି ଦାବୀର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏକଲବ୍ୟ ନିଜ ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତର ବୁଢ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠିକୁ କାଟି ଦ୍ରୋଣଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କରିଦେଲେ—ଚିରଦିନ ପାଇଁ ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଲୋପ ପାଇଗଲା । ମହାଭାରତରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି ଯେ ଏଭଳି ତ୍ୟାଗର ସନ୍ଧାନ ପାଇ ଗୁରୁଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦ୍ରୋଣଙ୍କର କଣ୍ଠରୁଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା ଓ ସେ କହି ପକାଇଲେ—"ବତ୍ସ, ଏ ସଂସାରରେ ଅନେକ ଧନୁର୍ଦ୍ଧାରୀ ଜନ୍ମ ହେବେ; କିନ୍ତୁ କେହି ତୋ ସମକକ୍ଷ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ ।"

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମହାଭାରତ, ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି, ଗୁରୁକୁଳ

▷▷

ଏକାଧିପତ୍ୟବାଦ

ଯେଉଁ ଧରଣର ଶାସନରେ ଜଣେ ଲୋକ ବା ଅଳ୍ପ କେତେଜଣ ଲୋକଙ୍କ ହାତରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସମସ୍ତ କ୍ଷମତା ଠୁଳ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ତାହା ହେଉଛି ଏକାଧିପତ୍ୟବାଦ ବା ଏକଛତ୍ରବାଦ । ଇଂରାଜୀରେ ଏହାକୁ କୁହାଯାଉଛି 'ଡିକ୍‌ଟେଟରସିପ' ବୋଲି । ରୋମାନ ଯୁଗରୁ ଏଭଳି ଜଣେ ଜଣେ ଲୋକ ଶାସନ କ୍ଷମତା ଦଖଲ କରିନେବାର ପ୍ରମାଣ ରହିଛି ଓ ଆଧୁନିକ ଦୁନିଆରେ କୌଣସି କୌଣସି ଦେଶରେ ଉପୁଜୁଥିବା ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଆଳ କରି, ସେ ଦେଶରେ ଏକାଧିପତ୍ୟବାଦ ମୁଣ୍ଡଟେକି ଉଠିଛି ବା ଉଠୁଛି । ଥରେ ଗାଦିସୀନ ହୋଇଗଲେ କ୍ରମେ ଏକଛତ୍ର ଶାସକମାନେ ଅତ୍ୟାଗ୍ରହୀ ତଥା ସ୍ୱେଚ୍ଛାଗ୍ରହୀ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି । ତୁର୍କୀର ମୁସ୍ତାଫା କେମାଲ ଆତାତୁର୍କ, ଇଟାଲୀର ମୁସୋଲିନୀ, ଜର୍ମାନୀର ହିଟ୍‌ଲର, ପର୍ତ୍ତୁଗାଲ୍‌ର ସାଲ୍‌ଜାର ଏବଂ ଏବକାର ଏସିଆ ଓ ଆଫ୍ରିକାର କେତେକ ଦେଶର ଶାସକଙ୍କ ଉଦାହରଣ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇପାରେ । ପ୍ଲାଟୋ ଓ ଆରିଷ୍ଟଟଲ ଏକାଧିପତ୍ୟବାଦ ବିଷୟରେ ସେ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ସତର୍କ କରାଇଦେଇଛନ୍ତି । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମର୍ଜି ଅନୁସାରେ ଶାସନ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଆଇନର ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରୁଥିବା ସରକାର—ଏ ଉଭୟଙ୍କୁ ଅତ୍ୟାଗ୍ରହୀ ଭାବେ ଅଭିହିତ କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ସେମାନେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି । ପୁରାତନ ଗ୍ରୀକ୍ ଓ ସିସିଲିରେ ହେଉଥିବା ଅତ୍ୟାଗ୍ରହର ଯେଉଁ ବର୍ଣ୍ଣନା ସେମାନେ ଦେଇଛନ୍ତି, ତାହା ଆଧୁନିକ ଏକାଧିପତ୍ୟବାଦୀମାନଙ୍କ ଲକ୍ଷଣ ସହିତ ବହୁ ପରିମାଣରେ ମିଶିଯାଉଛି । ରୁଷର ଷ୍ଟାଲିନ, ସ୍ପେନର ଫ୍ରାଙ୍କୋ, ଇଜିପ୍ଟର ନାସେରଙ୍କ କଥା ଚିନ୍ତା କଲେ ପ୍ଲାଟୋ ଓ ଆରିଷ୍ଟଟଲଙ୍କ କଥାର ପ୍ରାମାଣିକ ସତ୍ୟତା ବିଷୟରେ ଜଣେ ସହଜରେ ଜାଣିପାରିବ ।

ଗଣତନ୍ତ୍ର ପଦ୍ଧତିରେ କାମ କରୁଥିବା ଦେଶ ମାନଙ୍କରେ ସମ୍ବିଧାନରେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି କେତେକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯାହାକି ଏକଛତ୍ରବାଦକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଆଣିବା ପାଇଁ ବାଟ ଫିଟାଇ ଦେଇଥାଏ । ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଟି ହେଲା : ସଙ୍କଟଜନକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଜରୁରୀ ଆଇନର ପ୍ରୟୋଗ । ସମ୍ବିଧାନର ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଏଭଳି ଆଇନ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ସୁଯୋଗ ନେଇ କେତେକ ଦେଶରେ ଏକାଧିପତ୍ୟବାଦ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଦିଆଯାଇଛି । ଯେଉଁସବୁ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଜନମତ

ରହିଛି, ସେ ସବୁ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଯୁଦ୍ଧ ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ସଙ୍କଟଜନକ ପରିସ୍ଥିତିର ଅବସାନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏଭଳି ଆଇନଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନିଆଯାଇଥାଏ । ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଇତିହାସରେ ବିନା କାରଣରେ ୧୯୭୫ ମସିହା ଜୁନ୍ ମାସରେ ଯେଉଁ ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତି ଜାରୀ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଦୁଇବର୍ଷ ଭିତରେ ଉଠାଇ ନେବାକୁ ସେ ସମୟର ଶାସକ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ ।

ଏକଛତ୍ରବାଦୀ ଶାସନର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରୂପ ରହିଛି । ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଲାଟିନ ଆମେରିକାରେ ଯେତେ ଏକାଧିପତ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଛି, ସେ ସବୁର ନେତୃତ୍ୱ ଯେଉଁମାନେ ନେଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ କୌଣସି ନା କୌଣସି ଘରୋଇ ସୈନ୍ୟବାହିନୀର ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ ଓ ନିଜ ଦେଶର ଦୁର୍ବଳ ସରକାରକୁ ଏହି ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ସାହାଯ୍ୟରେ ମାଡ଼ିବସିବା ନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଭାଗରେ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେଉଁ ଏକଛତ୍ରବାଦୀମାନେ ଅଛନ୍ତି, ସେମାନେ ହୁଏତ ଜାତୀୟ ସ୍ତରର ରାଜନୈତିକ ନେତା ବା ଜାତୀୟ ସୈନ୍ୟବାହିନୀର ମୁଖ୍ୟ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଏସିଆ ଓ ଆଫ୍ରିକାରେ ଯେଉଁ ଏକାଧିପତ୍ୟ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିସ୍ତାର ଲାଭ କଲା ତା'ର ମୂଳରେ ଥିଲା ସାଧାରଣତଃ ସେ ସବୁ ଦେଶର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବାହିନୀ । ଏସବୁ ଦେଶ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ବା ଉପନିବେଶବାଦୀ ଶକ୍ତିଙ୍କ ଠାରୁ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଅଧିକାର ହାସଲ କରିଥିଲେ ଓ ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ସେଠି ରୀତିମତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରଚଳନ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେହି ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଧ୍ୱଂସ କରିଦେଇ, ବିରୋଧୀ ଦଳଙ୍କୁ ବେଆଇନ କରିଦେଇ, ତଥାକଥିତ ଏକଦଳୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଦେଇ, କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ସେସବୁ ଦେଶର ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ଓ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଏକଛତ୍ରଶାସକ ହୋଇ ବସିଗଲେ ବା ବସିଯାଇଛନ୍ତି । ହୁଏତ ସେଠାର ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ସାମାଜିକ ପରିସ୍ଥିତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେଠି ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ-ସାମ୍ବିଧାନିକ ପ୍ରଣାଳୀ ଚାଲିବା ସମ୍ଭବପର ହୋଇନାହିଁ ।

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ଏକାଧିପତ୍ୟବାଦର ଉତ୍ସ ହେଲା ଅବଲୁପ୍ତ କମିଉନିଜମ । ବିପ୍ଳବର ଫଳକୁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ନିମନ୍ତେ ସେ କାଳର ରୁଷରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ଗୋଟିଏ ରାଜନୈତିକ ଗୋଷ୍ଠୀ ବା କମିଉନିଷ୍ଟମାନେ ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ଏକାଧିପତ୍ୟବାଦ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ କୁହାଯାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ କାଳକ୍ରମେ ତାହା ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇଗଲା ଓ ଶେଷରେ ଜୋସେଫ୍ ଷ୍ଟାଲିନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏକଛତ୍ରବାଦରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ଚୀନ୍‌ର ମାଓ ଜେଦୋଙ୍ଗଙ୍କ ଉଦାହରଣ ମଧ୍ୟ ଏଠି ଦିଆଯାଇପାରେ । ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ସୁକର୍ଣ୍ଣୋ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଏସିଆର ଜଣେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏକଛତ୍ରବାଦୀ ଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ପୃଥିବୀର କେତୋଟି ଛୋଟ ଦେଶରେ ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକତାର ଦୁହାଇଦେଇ ଉପରକୁ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଭଳି ଜଣାପଡୁଥିବା ଏକାଧିପତ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଶାସନ ଚାଲିଛି । ସିଙ୍ଗାପୁରର ଉଦାହରଣ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଗଣତନ୍ତ୍ର, ରାଷ୍ଟ୍ର, ରାଜନୀତିବିଜ୍ଞାନ, ପ୍ଳାଟୋ, ଆରିଷ୍ଟଟଲ, ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତି, ସମ୍ବିଧାନ, ଜନମତ, ଯୁଦ୍ଧ, କମିଉନିଜମ୍ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଏକାମ୍ର

ପୁରାତନ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସ୍ଥାନ । ପରେ ଲିଙ୍ଗରାଜ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ନିମନ୍ତେ ଏହାକୁ ବଛା ଯାଇଥିଲା । ମନ୍ଦିର ଚାରିପଟେ ଥିବା ପ୍ରାୟ ତିନି କିଲୋମିଟର ବ୍ୟାପୀ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଏବେ ଏକାମ୍ର ଭୂଭାଗ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । କପିଳସଂହିତା ଓ ଏକାମ୍ର ପୁରାଣରେ ଥିବା ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ଆମ୍ବଗଛ ମୁରାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରୋପିତ ହୋଇଥିଲା ଓ ଭକ୍ତମାନେ ତା ତଳେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ 'ମୁକ୍ତ ଭିକ୍ଷା' କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହା ଏକାମ୍ର ବନ ନାମରେ କାଳକ୍ରମେ ପରିଚିତ ହୋଇଗଲା । ବ୍ରହ୍ମେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିର ଶିଳାଲେଖରେ ଏକାମ୍ର ଶବ୍ଦର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଲିଙ୍ଗରାଜ ମନ୍ଦିର, ଓଡ଼ିଶାର ଇତିହାସ

▷▷

ଏଙ୍ଗେଲବାର୍ଟ, ଡଗ୍‌ଲାସ (୧୯୨୫-)

ଏହି କଂପିଉଟର ବିଜ୍ଞାନୀଙ୍କୁ ଆଜିର ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ଓ ଇ-ମେଲ ସେବାର ଜନକ ଭାବେ ଅଭିହିତ କରାଯାଇଥାଏ । ୧୯୬୮ ମସିହାରେ ସେ ପ୍ରଥମ କରି 'କଂପିଉଟର ଭିଡିଓ ଟେଲିକନ୍‌ଫରେନ୍‌ସ୍' କରାଯାଇ ପାରିବା କଥା ବାସ୍ତବରେ ଦେଖାଇ ଦେଇଥିଲେ ଓ କାଳକ୍ରମେ ଏଙ୍ଗେଲବାର୍ଟଙ୍କର ଏହି ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ଉଦ୍‌ଭାବନ ତଥା ପ୍ରଣାଳୀର ଉନ୍ନତି ସାଧିତ ହୋଇ ନେଟ୍‌ୱାର୍କିଙ୍ଗ ଧରଣର କଂପିଉଟରୀକରଣ ସମ୍ଭବ ହୋଇଗଲା । ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପିସି ବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କଂପିଉଟରକୁ ଚଳାଇବା ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ 'ମାଉସ୍'ର ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଥାଏ, ତା'ର ମଧ୍ୟ ସେ ହେଉଛନ୍ତି ଉଦ୍‌ଭାବକ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଣ୍ଟରନେଟ୍, ଇ-ମେଲ, କଂପିଉଟର

▷▷

ଏଙ୍ଗେଲ୍‌ସ, ଫ୍ରେଡେରିକ୍ (୧୮୨୦-୯୫)

ଜର୍ମାନୀର ଏହି ଦାର୍ଶନିକ କାର୍ଲ ମାର୍କସ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଧାରାର ମୂଳଦୁଆ ପକାଇ ପାରିଥିଲେ । ଜର୍ମାନୀରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ

ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ଏଙ୍ଗେଲ୍‌ସ

ମଧ୍ୟ ସେ ଜୀବନର ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ହିଁ କଟାଇଥିଲେ ଓ ମାର୍କସ୍‌ଙ୍କ ଲେଖା ଗୁଡ଼ିକର ସଂପାଦନା କରୁଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

କାର୍ଲ ମାର୍କସ୍, କମିଉନିଜମ୍

▷▷

ଏଚ୍‌ଆଇଭି

ଏଡସ୍ 'ଅବସ୍ଥା' ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ଭାଇରସ୍ ବା ଭୂତାଣୁ ହେଉଛି ଏଚ୍‌ଆଇଭି । ହ୍ୟୁମାନ ଇମ୍ୟୁନୋଡେଫିସିଏନ୍‌ସି ଭାଇରସ୍‌ର ଏହା ହେଲା କ୍ଷୁଦ୍ରନାମ । ୧୯୮୩-୮୪ ମସିହାରେ ଏହି ଭୂତାଣୁଟି ଆବିଷ୍କୃତ ହେଲା ଓ ଭିନ୍ନ ମତ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଫ୍ରାନ୍ସର ଗୋଟିଏ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦଳଙ୍କୁ ଏଥି ନିମନ୍ତେ ସାଧାରଣତଃ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଭାଇରସ୍‌ର ଉପସ୍ଥିତି ଜଣାପଡ଼ିବା ଦିନଠାରୁ ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ଭାଇରସ୍ ଅପେକ୍ଷା ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଗବେଷଣା ଏହା ବିଷୟରେ ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ହୋଇଗଲାଣି ।

ପ୍ରାୟ ୫୦ରୁ ୧୦୦ ବର୍ଷ ତଳେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କିମ୍ବା ପଶ୍ଚିମ ଆଫ୍ରିକାର କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳରେ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁ ପ୍ରଥମେ ଦେଖାଦେଇଥିଲା.

ସଂକ୍ରମିତ ଜୀବକୋଷ ଦେହରୁ ବାହାରିଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଷ୍ଟ୍ରେନ୍‌ର ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁଙ୍କର କଳି ।

ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଉଛି । କାରଣ ସେହିସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ମାଙ୍କଡ଼ଙ୍କ ଦେହରେ ଏହି ଭାଇରସ୍‌ର ଖୁବ୍ ପାଖାପାଖି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଭାଇରସ୍ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଭାଇରୋଲଜିଷ୍ଟ ବା ଭୂତାଣୁବିତ୍‌ମାନଙ୍କ ମତରେ, ମାଙ୍କଡ଼ ଦେହରେ ଥିବା ଏହି ଭୂତାଣୁଟି ସେହି ସମୟରେ ହୁଏତ କୌଣସି ଉପାୟରେ ମଣିଷ ଦେହରେ ପ୍ରବେଶ କରିଯାଇ ଆଜିର ଏଚ୍‌ଆଇଭିରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏହି ଭୂତାଣୁ ମାନବ ଶରୀରରେ ଥିବା ଅସଂକ୍ରାମ୍ୟତା ତଥା ସଂକ୍ରମଣ ପ୍ରତିରୋଧ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆକ୍ରମଣ କରି କ୍ରମେ ଅଚଳ କରିଦେଇଥାଏ । ଏହା କିନ୍ତୁ ଶରୀର ବାହାରେ ବେଶୀସମୟ ବଞ୍ଚିପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରକ୍ତ ଏବଂ ଶୁକ୍ର ବା ବୀର୍ଯ୍ୟ ଭଳି ଶରୀର-ରସ ସାହାଯ୍ୟରେ ହିଁ ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଚ୍‌ଆଇଭିକୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବିଭାଗ, ଉପବିଭାଗ ଓ ଷ୍ଟ୍ରେନ୍ ବା ବିଭେଦରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆଯାଇଛି । ମୂଳ ଏଡସ୍ ଭୂତାଣୁକୁ ଏଚ୍‌ଆଇଭି-୧ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏଚ୍‌ଆଇଭି-୨ ନାମକ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଧରଣର ଭୂତାଣୁ ମଧ୍ୟ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଳ୍ପ ସାଂଘାତିକ ଏଡସ୍ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ୧୯୯୭ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଅତି କମ୍‌ରେ ସାତୋଟି ମୁଖ୍ୟ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଉପବିଭାଗ ଓ ହଜାର ହଜାର ଷ୍ଟ୍ରେନ୍‌ର ପରିଚୟ ଭୂତାଣୁବିତ୍‌ମାନଙ୍କୁ ମିଳିଗଲାଣି । ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସୁପର କଂପିଉଟର ବ୍ୟବହାର କରି ଏହି ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଜାତି ଭିତରେ ଥିବା ସଂଯୋଜୀ ସଂପର୍କକୁ ଏବେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇ ପାରୁଛି । ସବୁ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଯେ ଏଡସ୍ ନିମନ୍ତେ ଦାୟୀ, ତା ନୁହେଁ । କେତେକ ଜାତିର ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଆଦୌ ଏଡସ୍ ସୃଷ୍ଟି କରି ନ ଥା'ନ୍ତି । ଏଇଟି ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ରେଟ୍ରୋଭାଇରସ୍ ।

ଏହି ଭୂତାଣୁଟିର ବ୍ୟାସ ହେଲା ଗୋଟିଏ ମିଟରର ପ୍ରାୟ ଶହେ କୋଟି ଭାଗରୁ ଏକଭାଗ । ନିଜକୁ ଅତି ଶୀଘ୍ର କପି କରିଦେଇ ପାରୁଥିବାରୁ ଏହାର ଏଭଳି କ୍ଷୟକାରୀ ଶକ୍ତି ରହିଛି । ମଣିଷ ଦେହରେ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାକୃତିକ ପ୍ରତିରୋଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ 'ସଂଖ୍ୟା' ହିଁ ଏହାକୁ ଅବଶେଷରେ ବିଜୟୀ କରିଦେଉଛି । କାରଣ ଏହି ଭୂତାଣୁଟି ସଂକ୍ରମିତ ରୋଗୀ ଦେହରେ ପ୍ରତିଦିନ ଶହଶହ କୋଟି ସଂଖ୍ୟାରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଏଚ୍‌ଆଇଭିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିହତ କଲାଭଳି କୌଣସି ଔଷଧ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡାକ୍ତର ମାନଙ୍କ ହାତରେ ପଡ଼ିନାହିଁ ।

ନିକଟରେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁର ସଂଯୋଜନ ନିମନ୍ତେ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ସବୁ ଧରଣର ପ୍ରୋଟିନର ରାସାୟନିକ ଗଠନକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେବା ନିମନ୍ତେ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିଛନ୍ତି । ଫଳରେ ଏହିସବୁ ପ୍ରୋଟିନରେ ଥିବା ଆବରଣ ଆଉ ନୂଆ ଔଷଧ ଉପଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରାଚୀର ହୋଇ ଛିଡ଼ାହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଭୂତାଣୁଟିର ଜେନେଟିକ ଗଠନ ମଧ୍ୟ ଏହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରାଞ୍ଜଳ ଭାବେ ଜଣାପଡ଼ିଯିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ଉଠିବ । ୧୯୯୭ ମସିହା ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧର

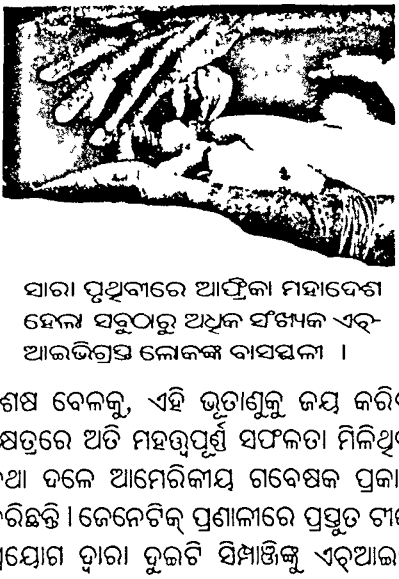

ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶ ହେଲା ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଏଚ୍‌ଆଇଭିଗ୍ରସ୍ତ ଲୋକଙ୍କ ବାସସ୍ଥଳୀ ।

ଶେଷ ବେଳକୁ, ଏହି ଭୂତାଣୁକୁ ଜୟ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସଫଳତା ମିଳିଥିବା କଥା ଦଳେ ଆମେରିକୀୟ ଗବେଷକ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଜେନେଟିକ୍ ପ୍ରଣାଳୀରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଟୀକା ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଦୁଇଟି ସିମ୍ପାଞ୍ଜିଙ୍କୁ ଏଚ୍‌ଆଇଭି କବଳରୁ ରକ୍ଷାକରି ଦିଆଯାଇପାରିଛି ବୋଲି ସେମାନେ କହିଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଏଡସ୍, ଭୂତାଣୁ, ଅସଂକ୍ରାମ୍ୟତା ଓ ଶରୀର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଅସଂକ୍ରମୀକରଣ

▷▷

ଏଟ୍‌ନା

ଏଟ୍‌ନା ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି "ମୁଁ ଜଳୁଥାଏ" । ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ଭୂମଧ୍ୟ ସାଗରରେ ଥିବା ସିସିଲୀ ଦ୍ୱୀପରେ ଏହି ଜୀବନ୍ତ ଆଗ୍ନେୟଗିରିଟି ରହିଛି ଓ ଗତ ୨୫ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ହେଲା ଏଥିରୁ ମଝିରେ ମଝିରେ 'ନିଆଁ' ବାହାରୁଛି । ପୁରାତନ ଗ୍ରୀସ ଦେଶର ଲୋକେ ଏହି ଆଗ୍ନେୟଗିରିକୁ ଦେଖି ନାନା ପ୍ରକାରର ଗଳ୍ପ ସବୁ ବାହାର କରିଛନ୍ତି । ଟାଇଫନ୍ ଅସୁର ଏହା ତଳେ ଅଛି ଓ ଯେତେବେଳେ କର ଲେଉଟାଉଛି ପୃଥିବୀ ଥରୁଛି ବୋଲି ସେମାନଙ୍କର ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା । ଅନେକ କବି ମଧ୍ୟ ଏଟ୍‌ନା 'ବାନ୍ତି କରିବା' ବିଷୟରେ କବିତା ଲେଖିଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଗ୍ନେୟଗିରି, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଭୂମଧ୍ୟ ସାଗର, ସିସିଲି

▷▷

ଏଟୋସା

ଆଫ୍ରିକାର ବୃହତ୍ତମ ଲବଣାଞ୍ଚଳ । ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମ ଆଫ୍ରିକା ତଥା ନାମିବ୍ୟା ଭିତରେ ଏହି ଅତି ସମତଳ ଲବଣ କ୍ଷେତ୍ରଟି ରହିଛି । ଏଟୋସାର ଏରିଆ ପ୍ରାୟ ୪,୮୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଓ ସମୁଦ୍ରପତ୍ତନରୁ ଉଚ୍ଚତା ହେଲା ୧,୦୩୦ ମିଟର । ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳରେ ଏହି ବିଶାଳ ଲବଣଭୂମିଟି ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାର ମୁକ୍ତା-ସବୁଜ ରଙ୍ଗରେ ଉଦ୍‌ଭାସିତ ହେଲାଭଳି ଦେଖାଯାଏ । ୧୮୫୧ ମସିହାରେ ଦୁଇଜଣ ଇଉରୋପୀୟ ପ୍ରଥମ କରି ଏଟୋସାକୁ ଦେଖିଲେ । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରଟିକୁ ଘେରି କରି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଏଟୋସା ଜାତୀୟ ଉଦ୍ୟାନ ରହିଛି । ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ସିଂହ, ହାତୀ, ଏଲାଣ୍ଡ, ଗଣ୍ଡା, ଜେବ୍ରା, ହରିଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିରଳ ଜୀବ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଏଠି ଥିଲେ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କମିଆସିଲାଣି । ଗୋଟିଏ ହ୍ରଦ ଶୁଖିଯିବା ଦ୍ୱାରା ଏହି ବିଶାଳ ଲବଣ-କ୍ଷେତ୍ରଟି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଥିବାର ଭୂବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଫ୍ରିକା, ଭୂପୃଷ୍ଠ, ଜୀବଜଗତ, ସଂରକ୍ଷଣ, ଲୁଣ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଏଡସ୍

'ଆକୁଆର୍ଡ ଇମ୍ୟୁନୋ ଡେଫିସିଏନ୍‌ସି ସିନ୍‌ଡ୍ରୋମ୍'ର କ୍ଷୁଦ୍ରନାମ ହେଲା ଏଡସ୍ । ଭାରତୀୟ

ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକରେ ଏହାର କୌଣସି ପ୍ରକାର ଉପଯୋଗୀ ଅନୁବାଦ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ ।

ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁଜନିତ ରୋଗ । ଥରେ ହେଲେ, ରୋଗୀ ଶରୀରର ରୋଗ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଶୁଡ଼ି ପଡ଼ିଥାଏ । ଫଳରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସଂକ୍ରମଣକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବାର ଶକ୍ତି ତା ଠାରେ ଲୋପ ପାଇଯାଏ । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ ୧୯୮୧ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଏଡସ୍‌କୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଚିହ୍ନାଗଲେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବରୁ ୧୯୭୯ ମସିହାରେ ଏହି ରୋଗ ଥିବାର ପ୍ରମାଣ ମିଳିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ୧୯୫୯ ମସିହାରେହିଁ ବିଶ୍ୱର ପ୍ରଥମ ଏଡସ୍ ରୋଗୀର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଥିଲା ବୋଲି ପରେ ଜଣାପଡ଼ିଛି; କାରଣ ସେହିବର୍ଷ ଜଣେ ବ୍ରିଟିଶ ନାବିକ ଏଡସ୍ ଯୋଗୁଁ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିବା କଥା ବହୁ ପରେ ତାଙ୍କ ଶରୀରରୁ ନିଆଯାଇଥିବା ତନ୍ତୁର ପରୀକ୍ଷାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା । ୧୯୮୧ ମସିହା ପରେ ଯାଇ ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଏହି ରୋଗର ବିଭୀଷିକା ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ନିୟମିତ ଖବର ମିଳିବା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ତା'ର ୧୬ ବର୍ଷ ପରେ ଆଜି ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରାୟ ୨ କୋଟି ୩୦ ଲକ୍ଷ ଏଡସ୍ ରୋଗୀଙ୍କର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଲାଣି ଓ ଏକ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ୩ରୁ ୪ କୋଟିରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇପାରେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂଗଠନ ପକ୍ଷରୁ ନିକଟରେ ହିସାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ।

ମୂଳ ଅବସ୍ଥାରେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକରେ ଅଧିକାଂଶ ଏଡସ୍ ରୋଗୀ ପୁରୁଷ ହୋମୋସେକ୍‌ସୁଆଲ ବା ପୁରୁଷ ସମଲିଙ୍ଗୀ ଯୌନସାଥୀ ଥିଲାବେଳେ, ସମାଜର ଅନ୍ୟ ବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କ ପାଖକୁ ମଧ୍ୟ ଏହା କ୍ରମେ ବିସ୍ତାର ଲାଭ କରିବାରେ ଲାଗିଛି । ଅନ୍ତଃଶିରା ବା ଇଣ୍ଟ୍ରାଭେନସ୍ ଡ୍ରଗ ସେବନକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଆଜି ଏଡସ୍ ରୋଗୀଙ୍କ ଭିତରେ ଆନୁପାତିକ ଭାବେ ବହୁତ ବେଶୀ । ସେମାନେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ସିରିଞ୍ଜ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଦ୍ରୁତ ସଂକ୍ରମଣ ହୋଇଯାଇପାରୁଛି । କୌଣସି କାରଣରୁ ଯେଉଁମାନେ ଟ୍ରାନ୍ସଫିଉଜନ୍ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ରକ୍ତ ନେଉଛନ୍ତି ତଥା ହେମୋଫିଲିଆକ୍ ବା ରକ୍ତସ୍କନ୍ଦନହୀନ ଲୋକମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ରୋଗ ବହୁଳ ମାତ୍ରାରେ ଦେଖାଯାଉଛି । ହେଟେରୋସେକ୍‌ସୁଆଲ ବା ବିଷମଲିଙ୍ଗୀମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏଡସ୍ କିଛି କମ୍ ପରିମାଣରେ ପ୍ରବେଶ କରିନାହିଁ । ଯେଉଁ ନାରୀମାନେ ଏଡସ୍ ଭୋଗୁଥିବା ପୁରୁଷଙ୍କ ସହିତ ଯୌନ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଓ ସେହି ମିଳନରୁ ଜାତ ସନ୍ତାନ ମଧ୍ୟ ଏଡସ୍ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥଳରେ ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇଯାଉଛନ୍ତି । ଏହାର ବିପରୀତ କଥାଟି ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ।

ଏଡସ୍ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ଭୂତାଣୁ ବା ଭାଇରସ୍‌ର କୌଣସି ବିଶେଷ ପ୍ରତିରୋଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାହାରି ନଥିବାରୁ ଏହି ରୋଗର ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ରାରେ ସଫଳ ଚିକିତ୍ସା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇ ପାରୁନାହିଁ । ଶରୀରରେ ଥିବା କେତେକ ଜାତିର ପ୍ରତିରୋଧୀ ଶ୍ୱେତ ରକ୍ତକଣିକାକୁ ଏମାନେ ଆକ୍ରମଣ କରି ନଷ୍ଟକରି ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ଯେଉଁମାନଙ୍କ ରକ୍ତରେ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭାଇରସ୍ ରହିଛି, ଉପରକୁ ସେମାନେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁସ୍ଥ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଥା'ନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶ ଏଭଳି ଭାବେ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବାରେ କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଏଚ୍‌ଆଇଭିଗ୍ରସ୍ତ ଅଳ୍ପ କେତେଭାଗ ଲୋକହିଁ ଶେଷରେ ପ୍ରକୃତ ଏଡସ୍ ରୋଗର କବଳରେ ପଡ଼ିଥା'ନ୍ତି । ଲଗାତର ଜ୍ୱର, ଥକ୍କା ହୋଇଯିବା, ଦୁର୍ବଳତା, ଅତିସାର ବା ଡାଇରିଆ, ରୁଗ୍‌ଣାବସ୍ଥା, ଓଜନହାନୀ, ରକ୍ତରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଠାରୁ କମ୍ ପରିମାଣରେ ଟି-ହେଲ୍‌ପର କୋଷର ଅବସ୍ଥିତି, ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ଫଙ୍ଗସ ସଂକ୍ରମଣ ଜନିତ ରୋଗ ତଥା ସାଧାରଣ ଭାବେ ବେକ, କାଖ ଓ ଉରୁମୂଳରେ ଥିବା ଲସିକା ପର୍ବ ବା ନୋଡ଼ ଗୁଡ଼ିକ ଫୁଲିଯିବା ହେଲା ଏଡସ୍ ରୋଗର କେତେକ ପ୍ରଧାନ ଲକ୍ଷଣ । ଜଣଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏସବୁ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଦେଇ ହୁଏତ ବହୁ ସମୟ ପାଇଁ ରହିପାରେ, ଦେଖାଦେଇ କ୍ରମେ ଲୋପ ପାଇଯାଇପାରେ ବା ଅନ୍ୟ କେତେବେଳେ ସାଂଘାତିକ ଏଡସ୍ ରୋଗ ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଯାଇପାରେ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁ ଆକ୍ରମଣ ଯୋଗୁଁ ମାନବ ଶରୀରର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡ଼େ । ଫଳରେ ଏଭଳି ଅନେକ ସଂକ୍ରମଣ ଘଟେ ଯାହା କି ସାଧାରଣ ଅବସ୍ଥାରେ ସେଭଳି କିଛି ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ପ୍ରତୀୟମାନ ନ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଡସ୍ ରୋଗୀ ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ଭୟାନକ ହୋଇପଡ଼େ । ରୋଗୀ ଶରୀରରେ ସାଂଘାତିକ ରୋଗ ସବୁ ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ଲାଗେ ଓ ସେସବୁର କୌଣସି ପ୍ରକାର ଚିକିତ୍ସା କରିବା ସମ୍ଭବ ହୁଏନାହିଁ । ସାଧାରଣ ଅବସ୍ଥାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବାକ୍‌ଟେରିଆ, ଭୂତାଣୁ, ଫଙ୍ଗାଇ ଓ ପ୍ରୋଟୋଜୋଆ ସୃଷ୍ଟ ସଂକ୍ରମଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁସବୁ ଆଣ୍ଟିବାୟୋଟିକ ସଫଳତାର ସହିତ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥାଏ, ସେସବୁ ଔଷଧ ଏଡସ୍ ରୋଗୀ ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ମୂଲ୍ୟହୀନ ହୋଇପଡ଼େ । ଏହିସବୁ ସଂକ୍ରମଣର ଚକ୍ରୀୟ ପ୍ରଭାବରୁ କ୍ରମେ ରୋଗୀ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଇ ଶେଷରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରେ । ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଭୟଙ୍କର ନିମୋନିଆ, 'କାପୋସିଙ୍କ ସାର୍କୋମା' ନାମକ ଦୁରାରୋଗ୍ୟ ବିରଳ କାନ୍‌ସର ଓ ଅନ୍ୟ କେତେଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରୋଗ ଯୋଗୁଁ ବହୁ ଏଡସ୍ ରୋଗୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହେବା କଥା ଜଣାପଡ଼ିଛି । ପ୍ରଥମ ଦୁଇଟି ସଂକ୍ରମଣ ବିଷୟରେ ତେଣୁ ଅଧିକ ଗବେଷଣା ଚାଲୁ ରହିଛି । ଥରେ ଏଭଳି ସଂକ୍ରମଣର ଶିକାର ହେଲେ ଜଣେ ଏଡସ୍ ରୋଗୀର ହାରାହାରି ଆୟୁଷ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକରୁ ତିନି ବର୍ଷ ଭିତରେ ବୋଲି ଧରାଯାଉଛି; ଆହୁରି ଶୀଘ୍ର ମଧ୍ୟ ମୃତ୍ୟୁ ଆସିଯାଇପାରେ । ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ କେତେକ ଏଡସ୍ ରୋଗୀ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁସ୍ଥ ହୋଇଯାଇ ପାରୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଶରୀରର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବା ଇମ୍ୟୁନ ସିଷ୍ଟମରେ କିନ୍ତୁ କିଛି ପରିମାଣରେ ସ୍ଥାୟୀ କ୍ଷତି ହୋଇଯାଉଛି ।

ରକ୍ତସ୍ରୋତର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସଂଦୂଷଣ ଦ୍ୱାରା ଏଡସ୍ ସଞ୍ଚରିତ ହୋଇଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ସଂକ୍ରମିତ କୌଣସି ଶରୀର ରସ ବାହକ ଠାରୁ ଯାଇ ରକ୍ତ କିମ୍ବା ଶୁକ୍ର ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଲୋକର ରକ୍ତସ୍ରୋତରେ ମିଶେ, ଏଭଳି ହେବା ସହଜ ହୋଇଯାଏ । ପୁରୁଷ ସମଲିଙ୍ଗୀ ଅପ୍ରାକୃତ ଯୌନକ୍ରିୟା, ନାରୀ ସହ ସହବାସ ବା ଯୌନମିଳନ, ଭୂତାଣୁ ସଂଦୂଷିତ ରକ୍ତ ଟ୍ରାନ୍‌ସଫିଉଜନ ଓ ସଂଦୂଷିତ ଅନ୍ତଃଶିରା ସିରିଞ୍ଜ ହେଲା ତେଣୁ ଏଡସ୍ ସଞ୍ଚରଣର ମୁଖ୍ୟ ମାଧ୍ୟମ । ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁ ଚର୍ମ ଭଳି ଅଙ୍ଗର ଅକ୍ଷତ ଶରୀରପୃଷ୍ଠକୁ ଭେଦ କରିପାରେ ନାହିଁ—ତେଣୁ ସାଧାରଣ ସ୍ପର୍ଶ କିମ୍ବା କାଶ ଓ ଛିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ବ୍ୟାପ୍ତି ସମ୍ଭବ ହୁଏନାହିଁ । ମୁହଁର ଲାଳରେ ଏହି ଭୂତାଣୁର ଉପସ୍ଥିତି ବିରଳ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଚୁମ୍ବନ ଦ୍ୱାରା ଏଡସ୍ ଯେ ବ୍ୟାପୀ ନପାରିବ, ସେ କଥା କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଆଜିର ଜ୍ଞାନ ଅନୁସାରେ, ଏଡସ୍ ସଂକ୍ରମଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଚୁମ୍ବନ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରାପଦ । ମାନବ ଶରୀର ବାହାରେ ଏହା ବେଶୀ ସମୟ ବଞ୍ଚି ନ ପାରୁଥିବାରୁ ରୋଗୀ ଛୁଇଁଥିବା ଜିନିଷପତ୍ର ଦ୍ୱାରା ବା ସେହିଭଳି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପରୋକ୍ଷ କାରଣରୁ ଏହା ବ୍ୟାପୀବାର ସମ୍ଭାବନା କମ୍ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ରକ୍ତ ପରୀକ୍ଷାରୁ ଜଣେ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ସଂକ୍ରମିତ କି ନୁହେଁ ତାହା ଜଣାପଡ଼ିଯାଇଥାଏ ।

ଏଡସ୍‌କୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା ପାଇଁ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ବିଶାଳ ଉଦ୍ୟମ ହେଉଛି ଓ ତା'ର ସୁଫଳ ମଧ୍ୟ କେତେ ପରିମାଣରେ ମିଳିଲାଣି । ପ୍ରତିଦିନ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁ ଶରୀର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଯେଉଁ କ୍ଷତି ଘଟାଇଥାଏ, ସେହି କ୍ଷତିକୁ ଶରୀର କେତେଦିନ, କେତେମାସ ବା କେତେବର୍ଷ ପାଇଁ ନିଜ ଉଦ୍ୟମରେ ଭରଣା କରିଦେବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଏ । ଶେଷରେ କିନ୍ତୁ ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ କ୍ରମେ ଭାଇରସ୍‌ହିଁ ଜିତେ ଓ ଜଣେ ଏଡସ୍ ରୋଗୀ ହୋଇଯାଏ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ବେଳେବେଳେ ୧୫ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲିବା କଥା ନିକଟରେ ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

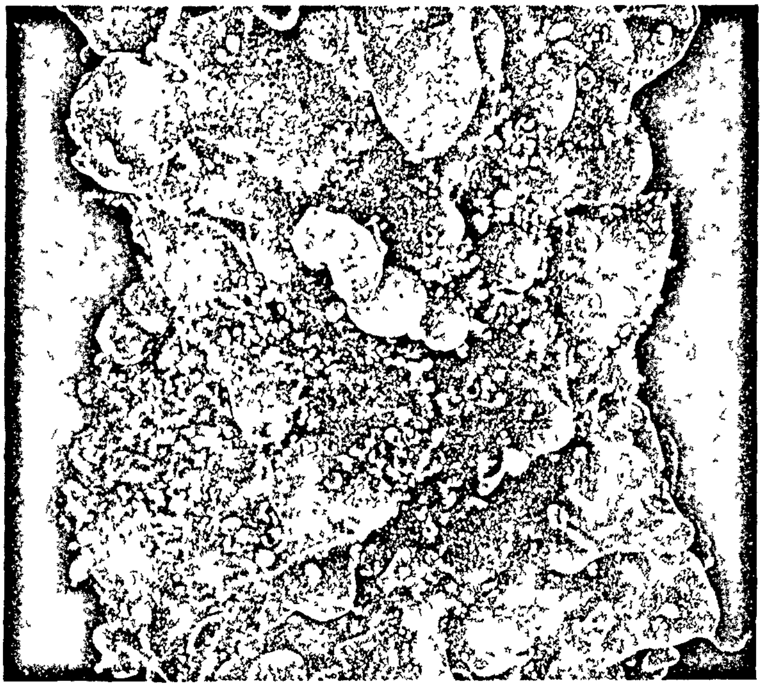

ଛୋଟ ଛୋଟ ଦାନା ଭଳି ଦେଖାଯାଉଥିବା ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁ ସବୁ ଏଡସ୍ ରୋଗୀ ଶରୀରର ଗୋଟିଏ ସଂକ୍ରମିତ ଶ୍ୱେତରକ୍ତକୋଷ ବା ମାକ୍ରୋଫେଜେସ ଦେହରେ ଲାଗିରହିଥିବାର ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ମାଇକ୍ରୋଗ୍ରାଫ୍ । ଧୀରେ ଧୀରେ ଅନ୍ୟ କୋଷଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଏମାନେ ସଂକ୍ରମିତ କରିଦେଇଥା'ନ୍ତି । ଶରୀରର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଏସବୁ ଭୂତାଣୁଙ୍କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିପାରୁଥିଲାବେଳେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ହାର ମାନିଯାଇଥାଏ ।

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଯେତେଥର ଏହି ଭୂତାଣୁ ମୂଳ ଆର୍‌ଏନ୍‌ଏରୁ ଡିଏନ୍‌ଏକୁ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଯାଇଥାଏ, ସେତେଥର, ଗଢ଼ା ହୋଇଯାଉଥିବା ନୂଆ ଭୂତାଣୁଟି ମୂଳ ଭୂତାଣୁ ଠାରୁ ଟିକିଏ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ହୋଇଯାଉଥିବାରୁ ଏହାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାରେ ଏତେ ଅସୁବିଧା । ଚିକିତ୍ସା ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଲୋକର ଶରୀର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରାୟ ୧୦୦ କୋଟି ଜୀବକୋଷ ପ୍ରତିଦିନ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼ି ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଶେଷରେ ଭୂତାଣୁ ପାଖରେ ପରାଜୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଥା'ନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ଏହି ପରାଜୟ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଯଦି ପ୍ରତି-ଭାଇରସ୍ ଔଷଧ ସଫଳତାର ସହିତ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ତେବେ ହୁଏତ ଶେଷରେ ଶରୀର ବିଜୟୀ ହୋଇଯିବ । ପ୍ରକାଶିତ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁଯାୟୀ ଏଭଳି କରିବା ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇଯାଇପାରେ ବୋଲି ଆଶା ସଞ୍ଚାର ହେଉଛି । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଓ ଇଉରୋପରେ କରାଯାଇଥିବା ଦୁଇଟି ଚିକିତ୍ସା ପରୀକ୍ଷଣରୁ ଏ ଦିଗରେ କିଛି ସଫଳତା ମିଳିଲାଣି । ଏଡସ୍‌ରେ ସାଧାରଣତଃ ଦିଆଯାଉଥିବା 'ଏଜେଡ୍‌ଟି' ଓ '୩ଟିସି' ଔଷଧ ସହିତ 'ଡିଡିଆଇ' କିମ୍ବା 'ଡିଡିସି' ଔଷଧକୁ ମିଶାଇ ଦେଲା ଫଳରେ ରୋଗୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସୁଫଳ ମିଳିଲାଣି । ଏହା ସହିତ 'ପ୍ରୋଟିଏସ ନିରୋଧୀ' ଉପାଦାନ ମଧ୍ୟ ମିଶାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ରାସାୟନିକ ଗୁଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିକଟ ସଂପର୍କୀୟ ଏହି ଔଷଧ ଗୁଡ଼ିକ ଏଚ୍‌ଆଇଭିର 'ବିସ୍ତାରକ୍ଷମତାକୁ' ସଂକୁଚିତ କରିଦେଇ ପାରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏହା ଯେ ଗୋଟାଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏଡସ୍ ଚିକିତ୍ସା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇପାରିବ ସେକଥା ଆଜି ଆଦୌ କୁହାଯାଇ ପାରୁନାହିଁ । ଏଭଳି ଚିକିତ୍ସା ମଧ୍ୟ ଅତିମାତ୍ରାରେ ବ୍ୟୟବହୁଳ । ଗୋଟିଏ ଆମେରିକୀୟ ଔଷଧ କଂପାନୀ ୧୯୯୭ ମସିହା ସେପ୍‌ଟେମ୍ବର ମାସରେ 'ସୁଷ୍ଟିଭା' ବୋଲି ଯେଉଁ ନୂଆ ଏଡସ୍ ଔଷଧ ବାହାର କରିଛନ୍ତି, ତାକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଔଷଧ ସହିତ ୪୮ ସପ୍ତାହ ନିମନ୍ତେ ଖାଇଲେ ରୋଗୀର ରକ୍ତରେ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁର ମାତ୍ରା ଆଉ ଧରାପଡୁନାହିଁ ବୋଲି ପରୀକ୍ଷା ବେଳେ ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏହି ଔଷଧଟି ନିମନ୍ତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ଅପେକ୍ଷାକୃତ କମ୍ ।

ଏଡସ୍ ମହାମାରୀ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ଏତେ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ସେ ବିଷୟରେ ଆହୁରି ବହୁକଥା ଜାଣିବାକୁ ବାକିଅଛି ବୋଲି ପଣ୍ଡିତମାନେ କହୁଛନ୍ତି । ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଜୀବକୋଷ ଭିତରକୁ ଠିକ୍ କେମିତି ପଶେ ଓ ସେଠି ଏହାର ପ୍ରସାର କିଭଳି ଭାବେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ; କେତେକ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁ ଷ୍ଟ୍ରେନ୍ ଅନ୍ୟ ଷ୍ଟ୍ରେନ୍‌ଠାରୁ କାହିଁକି ଭିନ୍ନ; କେତେକ ଲୋକ ଏହାଦ୍ୱାରା ସଂକ୍ରମିତ ହେଲାପରେ ବହୁ ଅଧିକ ବର୍ଷ ବଞ୍ଚୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟମାନେ କାହିଁକି ସେଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ରହୁନାହାନ୍ତି; କେତେକ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦେଶରେ ପୁରୁଷ ସମଲିଙ୍ଗୀ ଅପ୍ରାକୃତ ଯୌନକ୍ରିୟା ଓ ଅନ୍ତଃଶିରା ସିରିଞ୍ଜ ବ୍ୟବହାର ଏଡସ୍‌ର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହୋଇଥିଲା ବେଳେ, ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ କାହିଁକି ସାଧାରଣ ପ୍ରାକୃତିକ ବିଷମ ଯୌନକ୍ରିୟା ଏହାର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହୋଇ ଉଠିଛି ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ ନ ହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଡସ୍ ନିରାକରଣରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନିଶ୍ଚୟ ରହିବ ।

ଏଡସ୍ ଦ୍ୱାରା ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଶିଶୁ ବା ବାଳକ ବାଳିକା ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେବା କଥା ଜଣାପଡ଼ିଲା ପରେ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ସମସ୍ୟା ଦେଖାଦେଇଛି । ପ୍ରାପ୍ତ ବୟସ୍କମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁସବୁ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଔଷଧର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଛି, ତାହାର ସଫଳ ପ୍ରୟୋଗ ଏହି ପିଲାମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହୋଇପାରିବ କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ ସବୁ ଏଡସ୍ ଗବେଷକ ସହମତି ପ୍ରକାଶ କରିପାରୁନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏମାନଙ୍କ ଠାରେ ଏହିସବୁ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରି କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଫଳତା ମିଳିଛି ବୋଲି ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ।

ଇମ୍ୟୁନୋଲଜି ବା ଶରୀର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବିଜ୍ଞାନରେ ମଧ୍ୟ ଉନ୍ନତି ଆବଶ୍ୟକ ଏଡସ୍ ପ୍ରତିରୋଧ ପାଇଁ । ଯେଉଁ ଟି-ଲିଂଫୋସାଇଟ କୋଷ ଶରୀରକୁ ସଂକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା କରିଥାଏ, ତାର ଟି-ଏଫେକ୍‌ଟର୍, ଟି-ହେଲ୍‌ପର୍ ଓ ଟି-ସପ୍ରେସର ଭଳି ଉପବିଭାଗ ସବୁ ରହିଛି । ଏମାନେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ବାହ୍ୟ ଶତ୍ରୁର ସାମନା କରିଥା'ନ୍ତି । ଟି-ହେଲ୍‌ପର ଓ ଟି-ସପ୍ରେସର କୋଷଦ୍ୱୟ ଟି-ଏଫେକ୍‌ଟର କୋଷକୁ ଯଥାକ୍ରମେ ସଜାଗ ଓ ସୁପ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ରଖିଥା'ନ୍ତି । ତେଣୁ ଯେତେବେଳେ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁ ଏଡସ ରୋଗୀଙ୍କ ଦେହରେ ଥିବା ଏହି ଟି-ହେଲ୍‌ପର କୋଷଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅକାମୀ କରିଦିଏ, ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଟି-ଏଫେକ୍‌ଟର୍ କୋଷ ନିଜର ଅତୀବ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଆଉ ଲିଭାଇ ପାରେନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଏଦିଗରେ କିଭଳି ଉନ୍ନତି ହୋଇପାରିବ, ତାହା ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ୟମ ଚାଲୁ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଏଚ୍‌ଆଇଭି, ଅସଂକ୍ରାମ୍ୟତା ଓ ଶରୀର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସମାଜ, ମହାମାରୀ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଅସଂକ୍ରମୀକରଣ, ଔଷଧ, ଡ୍ରଗ୍‌ସ୍, ଯୌନକ୍ରିୟା, ଏଡସ୍, ଯୌନଶିକ୍ଷା ଓ ସଚେତନତା, ମାନବଶରୀର, ରୋଗ, ଆଫ୍ରିକା, ଜିନ୍, ଆଇନ, ଭୂତାଣୁ, ଇନ୍‌ସୁରାନ୍‌ସ

▷▷

ଏଡସ୍, ଯୌନଶିକ୍ଷା ଓ ସଚେତନତା

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଯେଉଁ ପିଲାମାନେ, କିଶୋରମାନେ ବା ଯୁବକମାନେ ଅଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନିଶ୍ଚୟ ଭାଗ୍ୟବାନ— କାରଣ ଆଜି ସେମାନଙ୍କର ଏହି 'ବିକଶିତ ଦୁନିଆ' କଥା ହୁଏତ ସେମାନଙ୍କ ଗୁରୁଜନମାନେ ତାଙ୍କ ସମୟରେ ଚିନ୍ତା ମଧ୍ୟ କରିପାରି ନଥିବେ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଅସୁବିଧା ରହିଯାଉଛି । ତାହାହେଲା, ବିକାଶ ସହିତ ଯେଉଁ ସ୍ୱାଧୀନତା, ଯେଉଁ ମୁକ୍ତ ଚିନ୍ତା ଆସିଯାଉଛି, ତାହା ଅନେକ ସମୟରେ ଜଣକର କ୍ଷତି କରିପକାଇବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି । ତେଣୁ ଜଣେ ଅତିମାତ୍ରାରେ ସାବଧାନ ନ ହେଲେ ବିପଦ ।

ସମାଜର ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜୀବନ ଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଉଛି ଓ ଅତି କମ୍ ବୟସରୁ ଜଣେ ନିଜର ଯୌନଜୀବନ ଆରମ୍ଭ କରିଦେବାଟା ଆଜି କିଛି ଗୋଟାଏ ଅସାଧାରଣ କଥା ହୋଇ ରହିନାହିଁ । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ତଥା ଅନ୍ୟ ବିକଶିତ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଭଳି ନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଭାରତୀୟ ସମାଜ ଯେ ଏଥିରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବାଦ ପଡ଼ିଯାଇଛି ତାହା ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅସାଧ୍ୟ ବୋଲି ଗଣା ହେଉଥିବା ଏଡସ୍ ରୋଗର ଯୁଗରେ ଜଣେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାବଧାନତାର ସହିତ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଯୌନଜୀବନ ବିତାଇବା ଉଚିତ । ଏଥିପାଇଁ ଜଣେ ଉପଯୁକ୍ତ ଯୌନଶିକ୍ଷା ପାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ଓ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ ପିତାମାତାଙ୍କର, ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଏ ଦିଗରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ଅବଦାନ ରହିବା ଉଚିତ ।

ଏଡସ୍ ବିଷୟରେ କେତେକ ଉପଯୋଗୀ କଥା ଜାଣିଗଲେ ଜଣେ ନିଜର ଏସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିପାରିବ । ଏଥିପାଇଁ ଜନସଚେତନତା ଆବଶ୍ୟକ । ନିକଟରେ ହିସାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ ଭାରତର ବଡ଼ ବଡ଼ ସହରରେ ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଆକ୍ରାନ୍ତ ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି ଓ ସେହିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭାରତର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳକୁ ମଧ୍ୟ ଏହା ପ୍ରସାରିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲାଣି । ଅନ୍ତଃଶିରା ସିରିଞ୍ଜ ଦ୍ୱାରା ଡ୍ରଗ୍ ସେବନ ଓ ଅବାଧ ଯୌନ ମିଳାମିଶା ହେଲା ଏହାର ମୂଳ କାରଣ । ଗାଁରୁ ସହରକୁ ଆସୁଥିବା ଲୋକେ ଏହି ରୋଗୀଙ୍କ ସଂସର୍ଗରେ ଆସୁଛନ୍ତି ଓ ଫେରିଲା ପରେ ନିଜ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏଡସ୍ ବିସ୍ତାରରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କାମ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ଏଭଳି ବିସ୍ତାର କରିବାରେ ଅବଦାନ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ହୁଏତ ପଣ୍ଡିତମାନେ ଦିନେ ଏଡସ୍ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିଦେବେ ବା ଏହାର ସଫଳ ଚିକିତ୍ସା ପଦ୍ଧତି ବାହାର କରିଦେବେ । କିନ୍ତୁ ସେ ଦିନ ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁଜ ପାଢ଼ିକୁ ନିରାପଦ ରଖିବାର ମୂଳ ଉପାୟ ହେଲା ସେମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ ଯୌନଶିକ୍ଷା ଦେବା ଓ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଏଡସ୍ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା । ତେଣୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସଂଯମ ଯେ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଆବଶ୍ୟକତା, ଏ କଥା ସମସ୍ତେ ବୁଝିବା ଉଚିତ ।

ପୃଥିବୀର ସବୁଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ମାଧ୍ୟମ ଦ୍ୱାରା ଏଡସ୍‌ର ଭୟାବହତା ବିଷୟରେ ସୂଚାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ବୈବାହିକ ଜୀବନରେ 'ଏକପତ୍ନୀବ୍ରତ' ଯେ ଏହି ରୋଗ ନିମନ୍ତେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ପ୍ରତିକାର—ସେ କଥା ଚୁମ୍ବକ ଭାଷାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏହି ପୋଷ୍ଟରଟି ଜଣାଇ ଦେଉଛି ।

୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭରେ ସରକାରୀ ହିସାବରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ସାରା ଭାରତରେ ୨୦୦୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଏଡସ୍ ରୋଗୀ ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କେତେକଙ୍କ ମତରେ ଏଭଳି ହିସାବରେ ପ୍ରମାଦ ରହିଥାଇପାରେ ଓ ପ୍ରକୃତ ସଂଖ୍ୟା ହୁଏତ ଆହୁରି ଅଧିକ ହେବ; କାରଣ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ବେକ୍ଷଣରେ ଯେତିକି ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଏହି ହିସାବ କରାଯାଇଛି, ତାହା ଆଦୌ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ ବୋଲି ବହୁ ଏଡସ୍ ରୋଗ ବିଶେଷଜ୍ଞ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । କେବଳ ମୁମ୍ବାଇରେ ଯେତିକି ମହିଳା ଦେହବ୍ୟବସାୟରେ ନିୟୋଜିତ ଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ଜଣ ହେଉଛନ୍ତି ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଗ୍ରସ୍ତ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଏଡସ୍

▷▷

ଏଡିଙ୍ଗଟନ୍, ଆର୍ଥର ଷ୍ଟାନ୍‌ଲି

(୧୮୮୨-୧୯୪୪)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଇଂରେଜ ଗଣିତଜ୍ଞ, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ ଓ ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ । ନକ୍ଷତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ଗତି, ସେଗୁଡ଼ିକର ଅଭ୍ୟନ୍ତରର ଗଠନ ତଥା ଜନ୍ମ ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା କରିଥିବାରୁ ଜ୍ୟୋତିର୍ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନକୁ ତାଙ୍କର ମୌଳିକ ଅବଦାନ ରହିଛି । ଆଇନଷ୍ଟାଇନଙ୍କ ସାଧାରଣ ଆପେକ୍ଷିକ ତତ୍ତ୍ୱ ବା ରିଲେଟିଭିଟୀ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ପ୍ରଥମ ପ୍ରମାଣ ଏଡିଙ୍ଗଟନ୍ ୧୯୧୯ ମସିହାରେ ପାଇଥିଲେ । ବହୁ ମୌଳିକ ପୁସ୍ତକର ସେ ହେଉଛନ୍ତି ରଚୟିତା । ତାଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ 'ଗାଣିତିକ ରିଲେଟିଭିଟୀ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ' ପୁସ୍ତକଟି ହେଉଛି ସେ ବିଷୟରେ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ରଚନା ବୋଲି ନିଜେ ଆଇନଷ୍ଟାଇନ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି । 'ଦ୍ରବ୍ୟମାନ-ଦୀପ୍ତି-ସମ୍ବନ୍ଧ ନିୟମ ବିଦ୍ୟା' ଓ ବିଜ୍ଞାନ-ଦର୍ଶନର ଅନ୍ୟ ବହୁ ବିଭାଗ ଏଡିଙ୍ଗଟନ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରିଲେଟିଭିଟୀ, ଜ୍ୟୋତିର୍ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ନକ୍ଷତ୍ର ସୃଷ୍ଟି, ବିଜ୍ଞାନର ଦର୍ଶନ, ସୁବ୍ରମଣ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର

▷▷

ଏଡିସନ୍, ଟମାସ୍ ଆଲ୍‌ଭା

(୧୮୪୭-୧୯୩୧)

ଯେଉଁ ଯୁଗରେ ରେଡିଓରେ ବା ଟେଲିଭିଜନରେ ଗୀତ ଶୁଣିବା କଥା ନଥିଲା ସେହି ଯୁଗରେ ଗ୍ରାମୋଫୋନ୍ ଥିଲା ବହୁ ଲୋକଙ୍କ କଣ୍ଠର ସ୍ୱର ଶୁଣିବା ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ଯନ୍ତ୍ର । ସେ ଯୁଗରେ ନାନା ପ୍ରକାରର ଭଜନ, ଗୀତ ଅନେକ ଲୋକ ବୋଲନ୍ତି । ତାକୁ ରେକର୍ଡ କରିନେଇ ଗ୍ରାମୋଫୋନ୍‌ରେ ବଜାଇ ଦିଆଯାଏ । ଏହାକୁ ପ୍ରଥମେ ବାହାର କରିଥିଲେ ଟମାସ୍ ଆଲ୍‌ଭା ଏଡିସନ୍ । କେବଳ ଗ୍ରାମୋଫୋନ୍ ନୁହେଁ, ଅନ୍ୟ ଶହ ଶହ ପ୍ରକାରର ନୂଆ ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ର ସେ ବାହାର କରିଥିଲେ । ଆଜି ଗୋଟାଏ ଘରକୁ ପଶିଗଲେ ଯେଉଁ ନାନା ପ୍ରକାରର ଯନ୍ତ୍ରସବୁ ରହିଛି, ସେଥିପ୍ରତି ଏହି ଏଡିସନ୍‌ଙ୍କର କିଛି ନା କିଛି ଅବଦାନ ନିଶ୍ଚୟ ରହିଛି । 'ଏଡିସନ୍ ପ୍ରଭାବ' ଆବିଷ୍କାର କରିବା ଫଳରେ ଆଜିର ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍ ବିଜ୍ଞାନର ମୂଳଦୁଆ ମଧ୍ୟ ସେ ପକାଇଥିଲେ ।

ଏହି ପୃଥିବୀବିଖ୍ୟାତ ଉଦ୍‌ଭାବକଙ୍କର 'ମାମୁଲି ପାଠ' ଆଦୌ ନଥିଲା । ଏଡିସନ୍ ଯେତେବେଳେ ଛୋଟବେଳେ ସ୍କୁଲକୁ ଗଲେ, ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ କହିଦେଲେ ପିଲାଟିକୁ ବେଶୀ ବର୍ଷ ହୋଇଗଲାଣି, ତେଣୁ ସେ ପଢ଼ିପାରିବ ନାହିଁ । ଏହାପରେ ତାଙ୍କ ମାଆ ତିନିବର୍ଷ କାଳ ତାଙ୍କୁ ଘରେ ପଢ଼ାଇଲେ ।

ଏଡିସନ୍ କିଛି ପଇସା ରୋଜଗାର ପାଇଁ ଖବରକାଗଜ ବିକନ୍ତି । ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ରେଳଡବାରେ ଶସ୍ତା ମିଠେଇ ବିକିବା ମଧ୍ୟ ଥିଲା ତାଙ୍କର କାମ । ଅଭାବ, ଅନାଟନ ଭିତରୁ ଯେପରିକି ସେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକୁଥା'ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କାଳକ୍ରମେ ତାଙ୍କ ହାତରେ ଗୋଟିଏ ଅସଲ "ମୂଳଧନ" ପଡ଼ିଗଲା । ସେଇଟି ହେଲା—ସବୁ ବିଷୟରେ ଟିକିନିଖି ପଗ୍ଚାରି ବୁଝିବାର କଳା । ଏହି ଅସ୍ଥିର ଜୀବନ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ସେ ବିଭିନ୍ନ ପତ୍ର-ପତ୍ରିକା ଆଣି ପଢ଼ନ୍ତି । ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାର ଅଦ୍ଭୁତ ଶକ୍ତି ଥିବାରୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବଡ଼ ଯନ୍ତ୍ର ବିଗିଡ଼ିଗଲେ ସେ ତାକୁ ସଜାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ।

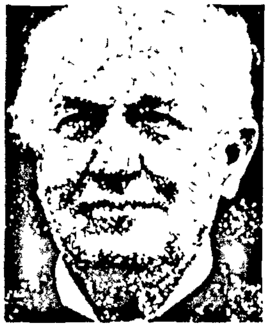

ଏଡିସନ୍

ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ଛୋଟ ଗ୍ଚାକିରିଟିଏ ସେ ପାଇଗଲେ । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ତାଙ୍କ ମନ ମାନିଲା ନାହିଁ । ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କଠାରୁ କିଛି ଟଙ୍କା ଆଣି ଯନ୍ତ୍ର ତିଆରି ପରୀକ୍ଷା ଚଳାଇଲେ । ନିଜ ଘରେ ସ୍ଥାନ ନଥିବାରୁ ରାତିରେ ଅନ୍ୟ ଲୋକର ବାରଣ୍ଡାରେ ଶୋଇବା ଅବସ୍ଥାକୁ ସେ ଆସିଯାଉଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ମେସିନ ବାହାର କରି ବିଜୁଳି କରେଣ୍ଟକୁ ନୂଆ ଭାବେ କେମିତି କାମରେ ଲଗାଯାଇପାରେ ତାହା ଏଡିସନ୍ ଦେଖାଇଦେଲେ । ପରେ ସେଥିରୁ ତାଙ୍କୁ ବହୁ ଲକ୍ଷ ଡଲାର ମିଳିଗଲା । ଗୋଟିଏ ତାରରେ ଦୁଇଟି ବାର୍ତ୍ତା ପଠାଇଲା ଭଳି ଗୋଟିଏ ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍ ଯନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ସେ ବାହାର କଲେ । ଏହାପରେ ଗୋଟିଏ 'ବିଜୁଳି କଂପାନୀ' ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଟଙ୍କାର ଦରମା ଥିବା ଗ୍ଚାକିରି ଯାଚିଥିଲେ । ସେ କିନ୍ତୁ ତାହା ଗ୍ରହଣ ନକରି କେତେ ଜଣ ଦକ୍ଷ ଇଞ୍ଜିନିଅର ଓ କାରିଗରଙ୍କୁ ଏକାଠି କରି ଶହ ଶହ ପରୀକ୍ଷା ଚଳାଇଲେ । ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦେଖୁଥା'ନ୍ତି ସେ କେତେ ପ୍ରକାରର ନୂଆ ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ର ବାହାର କରିଦେଉଛନ୍ତି । ନୂଆ ନୂଆ ପ୍ରକାରର ବିଜୁଳି ବଲ୍‌ବ ବାହାର କରିବା ଥିଲା ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସହଜ କାମ । ସେ ଯାହାସବୁ ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତି, ତାକୁ କେମିତି କଲେ ତାହା ଗୋଟିଏ ନୋଟ୍ ବହିରେ ଲେଖି ରଖନ୍ତି । ଜୀବନକାଳ ଭିତରେ ଏହିଭଳି ୩୪୦୦ଟି ନୋଟ୍‌ବୁକ୍ ସେ ଲେଖି ପକାଇଥିଲେ । ଏଡିସନ୍‌ଙ୍କୁ ଅଶୀ ବର୍ଷ ପୂରିଗଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ସେ କାମ କରି ଗ୍ଚାଲିଥାନ୍ତି । ଜଣେ ଅପାଠୁଆ, ଦରିଦ୍ର ଯୁବକ ନିଜ ଚେଷ୍ଟାରେ ଯେ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ୍ ଲ୍ୟାମ୍ପ, ଗ୍ରାମୋଫୋନ୍, ଟ୍ରାନ୍‌ସମିଟର ଓ ସିନେମା ପ୍ରୋଜେକ୍‌ଟର ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅନ୍ୟ ୧୦୯୩ଟି ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ର ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ପେଟେଣ୍ଟ ନେଇପାରିଥିଲେ—ଏହା କିଛି କମ୍ ବିସ୍ମୟର କଥା ନୁହେଁ । ଆଉ ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଉଦ୍‌ଭାବକ ନିକୋଲା ଟେସ୍‌ଲା ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଏଡିସନ୍‌ଙ୍କ ପାଖରେ କାମ କରୁଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ସିନେମା, ସଙ୍ଗୀତ, ଗ୍ରାମୋଫୋନ୍, ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତି, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ଟେଲିଗ୍ରାଫ୍, ମାନବୀୟ ଉତ୍କର୍ଷତା, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବିକାଶ, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ଟିଉବ୍, ଉଦ୍‌ଭାବନ, ନିକୋଲା ଟେସ୍‌ଲା

▷▷

ଏଡେନ ଉପସାଗର

ଲୋହିତ ସାଗର ଓ ଆରବ ସାଗର ଭିତରେ ଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ଗଭୀର ସାଗର ସଂଯୋଗ ପଥ । ସାଉଦୀ ଆରବ ଓ ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ଶୃଙ୍ଗ ଭିତରେ ଏହା ରହିଛି । ୫,୩୦,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ବ୍ୟାପୀ ସାଗର ଅଞ୍ଚଳ ଏହାର ସୀମାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ବୋଲି ଧରାଯାଏ । ପୂର୍ବ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବରୁ ପଶ୍ଚିମ ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମରେ ଏଡେନ ଉପସାଗରର ଲମ୍ବ ହେଲା ୧୪୮୦ କିଲୋମିଟର ଓ ହାରାହାରି ଓସାର ହେଲା ପ୍ରାୟ ୪୮୦ କିଲୋମିଟର । ଏଡେନ ବନ୍ଦରର ନାମ ଅନୁସାରେ ଏହି ଉପସାଗରଟିର ନାମକରଣ କରାଯାଇଛି । ସଂଖ୍ୟା ଓ ପ୍ରକାର ଭେଦରେ ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବଙ୍କ ଗୁରୁତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ଏହି ଉପସାଗରରେ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆରବ, ଆରବ ସାଗର, ଲୋହିତ ସାଗର, ଭୂବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଏଣ୍ଟେରାଇଟିସ୍

ଅନ୍ତ୍ର, ବିଶେଷତଃ କ୍ଷୁଦ୍ରଅନ୍ତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପ୍ରଦାହ ହେଲା ଏଣ୍ଟେରାଇଟିସ୍ ବା ଅନ୍ତ୍ରଶୋଥ । ଉତ୍ତେଜକ ପଦାର୍ଥ, ରୋଗଜୀବାଣୁ, ବିଷକ୍ରିୟା ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଜଣା କାରଣରୁ ଏହା ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପ୍ରଦାହର ଲକ୍ଷଣ ବହୁପ୍ରକାରରେ ରହିଛି । ମଝିରେ ମଝିରେ ବା ନିୟମିତ ଡାୟେରିଆ, ପେଟରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ତଥା ଜ୍ୱର ହେଲା ସେଥିଭିତରୁ ଅତି ସାଧାରଣ କେତୋଟି । ଶିଶୁ ଓ ବୃଦ୍ଧ ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଣ୍ଟେରାଇଟିସ୍ ବେଳେବେଳେ ବିପଦଜନକ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଅନ୍ତ୍ର

▷▷

ଏଣ୍ଡି

ଗବ ଗଛକୁ ଏରଣ୍ଡ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ତାହାରି ପତ୍ର ଖାଇ ବଞ୍ଚୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଜାତିର ପୋକର ନାମ ହେଲା ଏଣ୍ଡି । ସେହି ପୋକଙ୍କ କୋଷରୁ ତିଆରି କରାଯାଉଥିବା 'ରେଶମ' ସୂତାରେ ଯେଉଁ କପଡ଼ା ବୁଣାଯାଏ ତାକୁ ଏଣ୍ଡି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହି ମୋଟା ଚଦର ବହୁବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଥାଏ । ପୋକ ଗୁଡ଼ିକ ଜନ୍ମଠାରୁ ୨୦ ଦିନ ଭିତରେ ଖୋସା ବାନ୍ଧନ୍ତି, ତା'ର କେତେଦିନ ପରେ ତାହା ଭିତରୁ ପ୍ରଜାପତି ହୋଇ ଉଡ଼ିଯାଆନ୍ତି । ସେହି ଖୋଳ ବା ଖୋସାକୁ ପାଣିରେ ବତୁରାଇ ରଖାଯାଏ । ପରେ ବତୁରା ହୋଇଥିବା ଖୋସାକୁ ସୋଡ଼ା ପାଣିରେ ସିଝାଇ ଶୁଖାଇ ଦିଆଯାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଶୁଖିଗଲେ ସୂତା କାଟିବାକୁ ସହଜ ହୁଏ । ପୂର୍ବେ ଆସାମରୁ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଏହି ଏଣ୍ଡି କପଡ଼ା ଆସୁଥିଲା । ଓଡ଼ିଶାରେ ଗୋଟିଏ କୁଟୀର ଶିଳ୍ପ ଭାବରେ ପରେ ଏହାକୁ ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଟେକ୍‌ସଟାଇଲ, କୁଟୀର ଶିଳ୍ପ

▷▷

ଏଣ୍ଡୋକି

ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର କଙ୍ଗୋ ରାଜ୍ୟର ଉତ୍ତର ଅଂଶରେ ଥିବା ପ୍ରାୟ ୩୦ ଲକ୍ଷ ହେକ୍‌ଟର ଏରିଆ ବିଶିଷ୍ଟ ଏହି ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ଅରଣ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳଟିକୁ ପୃଥିବୀପୃଷ୍ଠର ଶେଷ ଅନାବିଷ୍କୃତ ଅଞ୍ଚଳ ବୋଲି ଧରାଯାଉଛି । ଏହାର ଦକ୍ଷିଣ ଓ ପୂର୍ବ ସୀମାରେ ଥିବା ବିଶାଳ ଜଳପାତ, ଉତ୍ତରରେ ଅଗମ୍ୟ ପର୍ବତ ତଥା ପଶ୍ଚିମରେ ଥିବା ଭୀତିପ୍ରଦ ଏଣ୍ଡୋକି ନଦୀ ଏହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ମଣିଷ ଆଖିରୁ ଏତେଦିନ ଯାଏ ଲୁଗ୍ଚାଇ ରଖିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଆଜିକୁ ୧୦ରୁ ୧୨ ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ମଣିଷ ଜାତି ଯେତେବେଳେ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠକୁ ନିଜ ରକ୍ଷାପାଇଁ 'ବଦଳାଇବା' ଆରମ୍ଭ କଲା; ଏଣ୍ଡୋକି କ୍ଷେତ୍ରରେ କିନ୍ତୁ ସେଭଳି କରିବା ତା ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିରଳ ଜୀବଙ୍କ ସହ ଯେଉଁ ନାନା ଜାତିର ବାଘ, ଗରିଲା, ହାତୀ ଓ ସିଂପାଞ୍ଜି ଏଠି ଅଛନ୍ତି, ସେମାନେ କେବେହେଲେ ମଣିଷ ଚେହେରା ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଧରିନିଆଯାଇ ପାରେ । ପୃଥିବୀର ଏଇଟି ଯେ ଶେଷ

ଏଣ୍ଡୋକି ଅଞ୍ଚଳର ହାତୀ

ଶୁଦ୍ଧ ଇକୋସିଷ୍ଟମ ବା ପରିବେଶ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସେ ବିଷୟରେ ପଣ୍ଡିତମାନେ ସହମତ ହୋଇଗଲେଣି । ସ୍ଥାନୀୟ ଆଫ୍ରିକୀୟ ଲିଙ୍ଗାଲା ଭାଷାରେ ଏଣ୍ଡୋକି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଲା 'ଯାଦୁକର' ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଫ୍ରିକା, କଙ୍ଗୋ, ଇକୋସିଷ୍ଟମ, ଜୀବଜଗତ, ଆବିଷ୍କାର

▷▷

ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଥିବା କେତେକ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବାହିନୀହୀନ ଗ୍ରନ୍ଥି ଶରୀରର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପଦ୍ଧତି ବା ପ୍ରକର୍ମ ସବୁକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରିଥା'ନ୍ତି । ଗ୍ରନ୍ଥି ଗୁଡ଼ିକରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ହର୍‌ମୋନ ବା ଜୀବରସ ଦ୍ୱାରା ଏହା କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ । ରକ୍ତସ୍ରୋତ ଦ୍ୱାରା ହର୍‌ମୋନ ଯାଇ ଶରୀରର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗ ଓ ତନ୍ତୁ ସମଷ୍ଟିରେ ପହଞ୍ଚିପାରେ । ଶରୀରର ସାଧାରଣ ବୃଦ୍ଧି ଓ ବିକାଶ, ପ୍ରଜନନ ତଥା ଏହାର ଅଭ୍ୟନ୍ତରସ୍ଥ ସାମଗ୍ରିକ ପରିବେଶର ରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ ବା ଅନ୍ତଃସ୍ରାବୀ ଗ୍ରନ୍ଥି-ଦ୍ୱାରା ରାସାୟନିକ ଉପାଦାନ ହର୍‌ମୋନ କ୍ଷରଣର ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ଏହିସବୁ ଗ୍ରନ୍ଥି ଶରୀରର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ଖେଳାଇ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ଓ ରକ୍ତସ୍ରୋତ ଦେହକୁ ସିଧାସଳଖ ହର୍‌ମୋନ ଛାଡ଼ି ଦେଉଛନ୍ତି । ଆଡ୍ରିନାଲ ବା ଅଧିବୃକକ୍ ଗ୍ରନ୍ଥିରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଆଡ୍ରିନାଲାଇନ୍ ଓ ନରଆଡ୍ରିନାଲାଇନ୍ ନାମକ ହର୍‌ମୋନ ଦୁଇଟି ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟସବୁ ହର୍‌ମୋନର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କ୍ଷମତା କିନ୍ତୁ ସ୍ନାୟୁ ଆବେଗଠାରୁ ଧୀର । ପ୍ରୋଟିନ, ସ୍ନେହ ବା ବସା ତଥା କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ ଭଳି ଖାଦ୍ୟ ପଦାର୍ଥ ହେଲା ହର୍‌ମୋନ ସବୁର ମୂଳ-ଉତ୍ସ ଉପାଦାନ । ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟ ଏହି ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଜଣାପଡ଼ିଲା ପରେ ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନର କେତେକ ଦିଗରେ ଅଭୂତପୂର୍ବ ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇପାରିଛି ।

ମସ୍ତିଷ୍କରେ ଥିବା ହାଇପୋଥାଲାମସ୍ ଓ ପିଟିଉଟାରୀ, ଗ୍ରୀବାର ସମ୍ମୁଖ ଭାଗରେ ଥିବା ଥାଇ-ରଏଡ୍ ଓ ପାରାଥାଇରଏଡ୍, ବୃକକ୍ ଉପରକୁ ଥିବା ଆଡ୍ରିନାଲ ସହିତ ଅଗ୍ନ୍ୟାଶୟ, ଡିମ୍ବାଶୟ ଓ ଅଣ୍ଡ-କୋଷ ଆଦି ହେଲେ ଶରୀରର ପ୍ରମୁଖ ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ

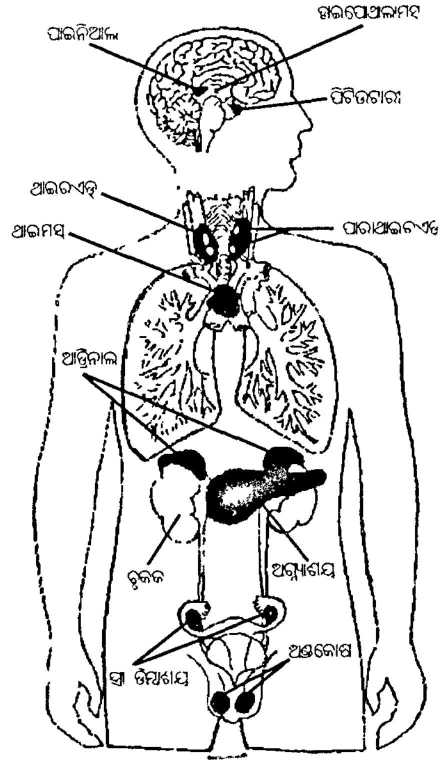

ପ୍ରମୁଖ ମାନବ ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନଗ୍ରନ୍ଥି ସମୂହ ।

ଗ୍ରନ୍ଥି । ଏହିସବୁ ଗ୍ରନ୍ଥିରୁ ଯେତେବେଳେ ଆବଶ୍ୟ-କତା ତୁଳନାରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବା ଅତ୍ୟଳ୍ପ ହର୍‌ମୋନ କ୍ଷରଣ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ ଜନିତ ରୋଗ ହୋଇଥାଏ । ସବୁପ୍ରକାର ହର୍‌ମୋନର ଉପଯୋଗ ଠିକ୍‌ଭାବେ କରିପାରିବାରେ ଶରୀରର ଅକ୍ଷମତା ମଧ୍ୟ ଅନେକ ସମୟରେ ଏଥିପାଇଁ ଦାୟୀ । ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଜଣାଶୁଣା ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ ରୋଗ ହେଲା ଡାଇବେଟିସ୍ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ହର୍‌ମୋନ, ଅଙ୍ଗ ଓ ଅଙ୍ଗଗଠନ, ଜୀବରସାୟନ-ବିଜ୍ଞାନ, ବୃଦ୍ଧି, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ରୋଗ, ଶରୀର ନିୟନ୍ତ୍ରଣୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଡାଇବେଟିସ୍, ଇନ୍‌ସୁଲିନ, ଅଗ୍ନ୍ୟାଶୟ

▷▷

ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପି

ଶରୀରର ଅଭ୍ୟନ୍ତରକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ, ସାଧାରଣତଃ ଏହା ଦେହରେ ଥିବା କୌଣସି ପ୍ରାକୃ-ତିକ ମୁଖ ବା ଦ୍ୱାର ଦେଇ, ଆଲୋକିତ ଅପ୍‌ଟିକୀୟ ସାଫ୍‌ଟ କିମ୍ବା ଖୋଲା ଟିଉବ୍ ପ୍ରବେଶ କରାଇ କରାଯାଉଥିବା ପରୀକ୍ଷା ପଦ୍ଧତିର ନାମ ହେଲା ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପି । ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳରେ ନିଶ୍ଚେତକ ଦିଆଯାଇ ଏଭଳି କରାଯାଇଥାଏ । ଏସୋଫାଗୋ-ସ୍କୋପ୍, ବ୍ରୋଙ୍କୋସ୍କୋପ୍ ଓ ଗାଷ୍ଟ୍ରୋସ୍କୋପ୍ ଇତ୍ୟାଦି ହେଲା ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପି ନିମନ୍ତେ ଲାଗୁଥିବା କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଉପକରଣ । ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଯଥାକ୍ରମେ ଏସୋଫାଗସ ବା ଗ୍ରସିକା, ବ୍ରୋଙ୍କିଆଲ ଟିଉବ ବା କ୍ଲୋମନାଳୀ ଏବଂ ପାକସ୍ଥଳୀ ଭଳି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଙ୍ଗର ପରୀକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ମୁଖଗହ୍ୱର ଦେଇ ଶରୀର ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇଦିଆଯାଏ । କୌଣସି ହସ୍‌ପିଟାଲ ବା ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବା କ୍ଲିନିକ୍‌ରେ ଏଣ୍ଡୋ-ସ୍କୋପି କରାଯାଇପାରିବ । ପରୀକ୍ଷା ପରେ ପରେ ଜଣେ ପୁଣି ତା'ର ସାଧାରଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ଫେରି ପାଇଥାଏ । ପ୍ରକ୍‌ଟୋସାଇମ ଏଡୋସ୍କୋପ୍ ଦ୍ୱାରା ରେକ୍‌ଟମ୍ ବା ମଳକୋଷ ଓ ନିମ୍ନ କୋଲନର ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ । ସାଧାରଣତଃ ବିନା ନିଶ୍ଚେ-ତକରେ ମଳଦ୍ୱାର ବାଟେ ଏହି ଯନ୍ତ୍ରଟିକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ବ୍ଲାଡର ବା ମୂତ୍ରଥଳୀର ପରୀକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ମୂତ୍ରମାର୍ଗ ଦେଇ ସାଇସ୍ଟୋସ୍କୋପ୍ ନାମକ ଗୋଟିଏ ଆଲୋକିତ ରଡ୍‌ର ଉପଯୋଗ କରାଯାଏ ।

ଶରୀରର ଯେଉଁଠି ପ୍ରାକୃତିକ ମୁଖ ବା ଦ୍ୱାର ନାହିଁ, ସେଠି ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପିରେ ଲାଗୁଥିବା ଉପ-କରଣର ପ୍ରବେଶ ନିମନ୍ତେ ଚିକିତ୍ସକମାନେ ଛୋଟ ବାଟଟିଏ ଅସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ 'ତିଆରି' କରିଦେଇଥା'ନ୍ତି । ବକ୍ଷଗହ୍ୱର ଓ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ପୃଷ୍ଠଦେଶର ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଥୋରାକୋସ୍କୋପ୍; ଉଦର ଗହ୍ୱର, ଯକୃତର ନିମ୍ନାଂଶ ଓ ପିତାଶୟ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପେରିଟୋ-ନିଓସ୍କୋପ୍ ଓ ନାରୀମାନଙ୍କ ଶ୍ରୋଣୀୟ ଅଙ୍ଗ ସବୁର ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ କଲ୍‌ଡୋସ୍କୋପ୍‌କୁ ଏହି ଉପାୟରେ ଶରୀର ଭିତରକୁ ନିଆଯାଇଥାଏ ।

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପୀୟ ଟେକ୍‌ନୋଲଜି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିପ୍ଳବା-ତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଗଲାଣି । ଫାଇବର୍‌ଅପ୍‌ଟିକ ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପ୍ ଯନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ସହଜରେ ଶରୀର ମୁଖ ବା ଦ୍ୱାର ଦେଇ ଭିତରକୁ ଗଳିଯାଇ ପାରୁଥିବାରୁ ରୋଗୀଙ୍କୁ ଆଉ ପୂର୍ବଭଳି ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ କଷ୍ଟ ସହିବାକୁ ପଡୁନାହିଁ । ଏଣ୍ଡୋସ୍କୋପୀୟ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ମଧ୍ୟ ସଫଳତାର ସହିତ କରାଯାଇ ପାରିଲାଣି—ଫଳରେ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଶରୀରରେ ଆଉ ଗଭୀର ତଥା ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷତ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଦେଖାଦେଉନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଲାପୋରୋସ୍କୋପି, ଟେକ୍‌ନୋ-ଲଜି, ନିଦାନ ବିଦ୍ୟା

ଏଥେନ୍ସ

ମାନବ ଇତିହାସରେ ଗଢି ଉଠିଥିବା ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଅତି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସହର ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ତଥା ଗ୍ରୀସ୍ ଦେଶର ରାଜଧାନୀ । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସଭ୍ୟତାର ଜନ୍ମସ୍ଥଳୀ ଭାବରେ ଏଥେନ୍ସକୁ ଗଣାଯାଇଥାଏ । ସେହି ସଭ୍ୟତାର ବୌଦ୍ଧିକ ତଥା କଳାତ୍ମକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିର ବହୁ ଦିଗ ମଧ୍ୟ ଏହି ସହରରୁ ହିଁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ।

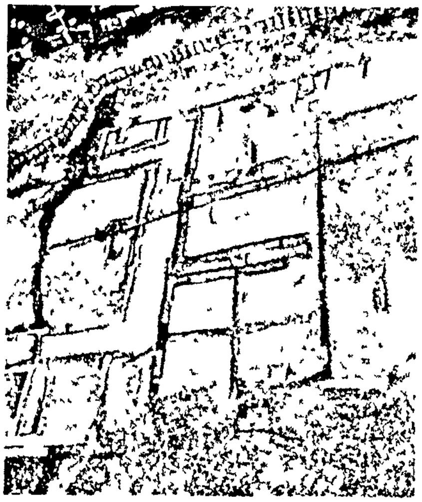

ଗ୍ରୀକ୍ ଗୁରୁ ଆରିଷ୍ଟଟଲ ପ୍ରାୟ ୨,୩୦୦ ବର୍ଷ ତଳେ ଯେଉଁ 'ଲାଇସିଅମ୍'ରେ ବିଦ୍ୟାଦାନ କରୁଥିଲେ, ତା'ର ଅବଶେଷ ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭରେ ଏଥେନ୍ସ ସହରର କେନ୍ଦ୍ରାଞ୍ଚଳରେ ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇଛି ।

ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ସହରର ପ୍ରାଚୀନ ମାନବସଂସ୍କୃତି, ମାନବଜ୍ଞାନ ତଥା କ୍ରୀଡ଼ାକୁ ଏଥେନ୍ସ ସହିତ ତୁଳନୀୟ ଅବଦାନ ରହିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପଞ୍ଚମ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଏଥେନ୍ସଟି ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନଗର ରାଜ୍ୟ ଭାବେ ଥିଲା ଓ ମାନବଜ୍ଞାନର ସବୁ ବିଭାଗର ପଣ୍ଡିତ ମାନେ ସେଠି ବିଦ୍ୟାଚର୍ଚ୍ଚାରେ ଲାଗିଥିଲେ । ଆକ୍ରୋପଲିସ ଓ ତା ଉପରେ ଥିବା ଦେବୀ ଅଥୀନାଙ୍କ ମନ୍ଦିର ପାର୍ଥେନନ୍‌କୁ ପୁରାତନ ଏଥେନ୍ସର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭୂଷଣ ଭାବେ ଧରାଯାଉଥିଲା । ଆଜି ମଧ୍ୟ ସେ ସମୟର ଅନେକ ସ୍ମାରକୀ ଏଠାରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଖାସ୍ ସହରଟିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ୩୯ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଓ ବୃହତ୍ତର ଏଥେନ୍ସର ଏରିଆ ହେଲା ୪୨୭ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର; ସହରର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୭,୪୮,୧୧୦ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଗ୍ରୀସ୍, ମାନବଜ୍ଞାନ, ମାନବସଭ୍ୟତା, ଅଥୀନା

ଏନ୍‌କେଫାଲାଇଟିସ୍

ମସ୍ତିଷ୍କରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଶୋଥ । କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ମସ୍ତିଷ୍କର ପାଖାପାଖି ଥିବା ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଙ୍ଗରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଦେଖାଦେଇଥାଏ । ସଂକ୍ରମଣ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ଅଣୁଜୀବ ଗୁଡିକ ହେଲେ ଏନ୍‌କେଫାଲାଇଟିସ୍ ହେବାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ଅପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କାରଣ । ବେଳେବେଳେ କିନ୍ତୁ କୌଣସି କୌଣସି ପ୍ରକାରର ରାସାୟନିକ ଉପାଦାନ ମଧ୍ୟ ମସ୍ତିଷ୍କ ଶୋଥ ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇଥା'ନ୍ତି, ଫଳରେ ଜଣେ ଏହି ରୋଗର ଶିକାର ହୋଇଯାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ବିଭିନ୍ନ ଧରଣର ବାକ୍‌ଟେରିଆ, ପ୍ରୋଟୋଜୋଆ, ଭୂତାଣୁ ଓ କୃମି ସଂକ୍ରମଣ ଜନିତ ଏନ୍‌କେଫାଲାଇଟିସ୍ ହେଲା ସାଧାରଣ ଭାବେ ଏହି ଧରଣର ଅସୁବିଧା ।

ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରକାରର ଏନ୍‌କେଫାଲାଇଟିସ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଲକ୍ଷଣ ସମାନ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ । ଜ୍ୱର, ମୁଣ୍ଡବିନ୍ଧା, ଘୁମାଇବା, ବାତ ମାରିବା, ଶରୀରପୀଡ଼ା ସହିତ ମାନ୍ଦା ମାନ୍ଦା ଲାଗିବା, କୋମା, ଭୟଙ୍କର କମ୍ପ, ସ୍ତମ୍ଭିତ ବେକ ଓ ପିଠି ହେଲା ଏଥି ଭିତରୁ ପ୍ରଧାନ । କେତେକ ପ୍ରକାରର ସ୍ନାୟବିକ ଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ଏହା ସାଙ୍ଗକୁ ଦେଖାଦେଇଥାଏ । ପ୍ରମସ୍ତିଷ୍କମେରୁରସ ବା ସେରିବ୍ରୋସ୍ପାଇନାଲ ଫ୍ଲୁଇଡ୍‌କୁ ପରୀକ୍ଷା କରି ଡାକ୍ତରମାନେ ଶରୀରରେ ଏହି ରୋଗର ଉପସ୍ଥିତି କଥା ଜାଣିପାରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରଣ ଜାଣିବା ସବୁବେଳେ ସହଜ ହୁଏନାହିଁ । ତେଣୁ ଏନ୍‌କେଫାଲାଇଟିସ୍‌କୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବାରେ ଏତେ ଅସୁବିଧା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ମସ୍ତିଷ୍କ, ରୋଗ, ମାନବଶରୀର

ଏନ୍‌ଜାଇମ୍

ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଭିତରେ ସଂଘଟିତ ହେଉଥିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏହି ଜଟିଳ ପ୍ରୋଟିନର ଉପସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ । ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜୈବ ଉତ୍‌ପ୍ରେରକ ହିସାବରେ କାମ କରିଥାଏ । ସେହି କାରଣରୁ ଜୀବନ ନିମନ୍ତେ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍‌ର ଆବଶ୍ୟକତା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ଧରାଯାଇଥାଏ ।

ଯେଉଁ ଜଟିଳ ତଥା ସାମଗ୍ରିକ ରାସାୟନିକ ଅଭିକ୍ରିୟା ଜୀବ, ଉଦ୍‌ଭିଦ ତଥା ଅଣୁଜୀବଙ୍କ ଶରୀରରେ ଘଟିଥାଏ, ସେସବୁର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କର୍ତ୍ତା ହେଲେ ଏହି ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ଗୋଷ୍ଠୀ । ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ଶରୀରରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇ ଥା'ନ୍ତି । ପ୍ରୋଟିନ୍, ସ୍ନେହ ବା ଫ୍ୟାଟ୍ ଓ କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍ ଯେଉଁସବୁ ବୃହତ୍ ପୋଷକ ଅଣୁଦ୍ୱାରା

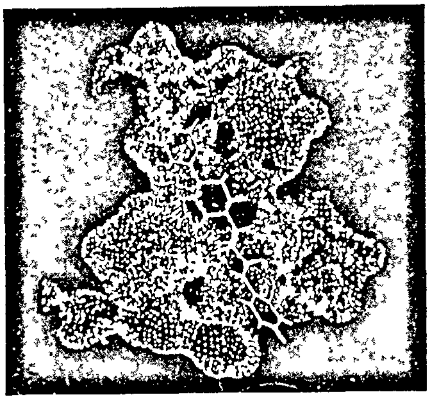

ଏକ୍ସ-ରେ କ୍ରାଇଷ୍ଟାଲୋଗ୍ରାଫି ଦ୍ୱାରା 'ଅଙ୍କିତ' ହୋଇଥିବା ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ପ୍ରୋଟିନର ଆଣବିକ ଗଠନର ଚିତ୍ର । ଏହି ପ୍ରୋଟିନଟିର ଉତ୍ସ ହେଲା ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଷ୍ଟ୍ରେନ୍‌ର ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭୂତାଣୁ ।

ଗଠିତ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଭାଙ୍ଗି କ୍ଷୁଦ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଣୁରେ ପରିଣତ କରିବା କାମରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି; ଆଉ କେତେକ ଏହିସବୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଣୁକୁ ଅନ୍ତ୍ରରୁ ନେଇ ରକ୍ତସ୍ରୋତରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଉଛନ୍ତି; ଅନ୍ୟ କେତେକ ଏଭଳି ଅଣୁ ସାହାଯ୍ୟରେ ଜୀବକୋଷୀୟ ଆଣବିକ ଗଠନକୁ 'ତିଆରି' କରିଦେଇ ପାରୁଛନ୍ତି । ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥର ଶରୀରରେ ଘଟୁଥିବା ଉର୍ଜା ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ଉର୍ଜା ଉତ୍‌ସର୍ଜନ କ୍ରିୟା ମଧ୍ୟ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଘଟିତ ହୋଇଥାଏ । ସେଥିପାଇଁ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍‌ର ଅଭାବରେ ମନୁଷ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ କେତେକ ଧରଣର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରୋଗ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।

ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ ତଥା ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମୂହରେ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍‌ର ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ରହିଛି । ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ରୋଗ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ଅଣୁଜୀବଙ୍କୁ ମାରିବା, ଘା ଶୁଖାଇବା ଓ ରୋଗ ନିଦାନରେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଉପଯୋଗ କରାଯାଉଛି ।

ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ କେବଳ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ରାସାୟନିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ । ଯେଉଁ ଯୌଗିକ ବା କଂପାଉଣ୍ଡ ଉପରେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ତାକୁ ସବ୍‌ଷ୍ଟ୍ରେଟ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଜୀବନ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ଜୀବକୋଷ ଗୁଡ଼ିକର ଉପାପଚୟାତ୍ମକ ଆବଶ୍ୟକତା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ସବୁରେ ଥିବା ଏନ୍‌ଜାଇମ୍‌ର ପରିମାଣ ତଥା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ମଧ୍ୟ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖାଦିଏ । ସେଥିଯୋଗୁଁ କେତେକ ଧରଣର ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ କେତେକ ଜୀବକୋଷରେ ଆଦୌ ନଥିଲାବେଳେ ଆଉ କେତେକ କେବଳ ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ଜୀବକୋଷ ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହୋଇଯାଇଥା'ନ୍ତି; ଅନ୍ୟ କେତେକ ଧରଣର ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ କିନ୍ତୁ ସବୁ ଜୀବକୋଷରେ ସବୁବେଳେ

ମିଳିଥା’ନ୍ତି । ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରୋଟିନର ତିଆରି ବା ସଂଶ୍ଳେଷଣ ନିମନ୍ତେ ଜୀବକୋଷ ଭିତରେ ଯେଉଁ ଜେନେଟିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ରହିଛି,ତାହାହିଁ ସେଥିରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ଏନ୍‌ଜାଇମ୍‌ର ଉପସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଶେଷ ନିର୍ଦ୍ଧାରକ ଭାବେ କାମ କରୁଛି । ହର୍‌ମୋନ, ସ୍ନାୟୁ-କ୍ଷରଣ ଓ ଜୀବକୋଷର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ପରିବେଶକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାସାୟନିକ ଉପାଦାନ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ସଂଶ୍ଳେଷଣ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥାଏ ।

ସବୁ ପ୍ରୋଟିନ ଭଳି ବୃହତ୍ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ଅଣୁ ଭିତରେ ଏକ ବା ଏକାଧିକ ଆମିନୋ ଏସିଡ ଚେନ୍ ରହିଛି । ତେଣୁ ଅତ୍ୟଧିକ ଉତ୍ତାପ କିମ୍ବା ଅତି ଶୀତଳ ଅବସ୍ଥା ଓ ଅମ୍ଳଦ୍ରବରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ । ବୃକକ୍ ଓ ଯକୃତ ଭଳି ଶରୀର-କ୍ରିୟାତ୍ମକ ତନ୍ତୁସମଷ୍ଟି ଗୁଡ଼ିକରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ରହିଛନ୍ତି । ସେଠି ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଅଣପ୍ରୋଟିନ ଉପାଦାନ କୋ-ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ସହିତ ଲାଗି କରି କାମ କରିଥା’ନ୍ତି । ବହୁ କୋ-ଏନ୍‌ଜାଇମ୍ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବା ଆଂଶିକ ଭାବେ ଭିଟାମିନ୍‌ରୁ ହିଁ ତିଆରି ।

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍‌ର ରାସାୟନିକ ପ୍ରକୃତି ବିଷୟରେ ସଠିକ୍ କିଛି ଜଣାପଡ଼ି ନ ଥିଲା—ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିଯାଇଥିଲେ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରୋଟିନ । ୧୯୨୬ ମସିହାରେ ଗୋଟିଏ ଏନ୍‌ଜାଇମ୍‌କୁ ପ୍ରୋଟିନ ବୋଲି ପ୍ରଥମେ ଚିହ୍ନାଯିବା ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଗଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓ ମାନବଶରୀର, ପ୍ରୋଟିନ, ଆମିନୋଏସିଡ୍, ଉତ୍‌ପ୍ରେରକ ଓ ଉତ୍‌ପ୍ରେରଣ, ଜୀବକୋଷ, ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଦ୍ୟା

ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ

କେତେ ଶହ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ପଣ୍ଡିତମାନେ ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ଚଳେଇଲେ । ମନୁଷ୍ୟ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରୁଥିବାରୁ ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ ଭଲ ଭାବେ ଜାଣିବାକୁ ହେଲେ ଆଉ ଦୁଇ ଚାରୋଟି ବିଷୟରେ କିଛି ନା କିଛି ଜାଣିବା ଦରକାର ହେଉଛି । ମାଟି, ପାଣି, ପବନ—ତିନୋଟି ଯାକ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ କଲେ ଯାଇ ପୃଥିବୀ ବିଷୟରେ ମୋଟାମୋଟି କିଛି ଜାଣିହେବ । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଜ୍ଞାନ ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦି ହେଲାଭଳି ରହିଥିବାରୁ ଯେଉଁମାନେ ଉଣା ଅଧିକେ ବହୁତ କଥା ଜାଣିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇବା ଲାଗି ଚେଷ୍ଟିତ, ସେମାନେ ଏସବୁ ଜ୍ଞାନକୁ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଧର୍ମର ଗୋଟାଏ ବହି ଅଛି; ସେଥିରେ ଯାହା ଲେଖା ହୋଇଛି ତାକୁ ଭଲକରି ବୁଝିବାକୁ ହେଲେ ବିଜ୍ଞାନର ଅନେକ କଥା ହୁଏତ ବୁଝିବାକୁ ପଡ଼ିପାରେ ।

ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବ ଯଦି ମଣିଷ ଯେତେ ଯେତେ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରି ସାରିଲାଣି ସେତକ ଏକାଠି କରି ଲେଖିଦିଆଯିବ । ଗୋଟାଏ ଭାଷାରେ ଯେତେ ଶବ୍ଦ ଅଛି ସବୁତକ ସଂଗ୍ରହ କରି ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ଅନୁକ୍ରମେ ସଜାଇଦେଲେ ଜଣେ ଗୋଟିଏ ଅଜଣା ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ବୁଝିଯାଇପାରିବ । ବହୁକାଳ ଧରି ପରିଶ୍ରମ କରି ପଣ୍ଡିତମାନେ ସେଭଳି ସଂଗ୍ରହରୁ ଅଭିଧାନ ତିଆରି କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ସେହି ଢଙ୍ଗରେ ‘‘ଜ୍ଞାନ-ଅଭିଧାନ’’ ତିଆରି ହେବା ଦରକାର । ଶବ୍ଦ-ଅଭିଧାନ ଏବଂ ଜ୍ଞାନ-ଅଭିଧାନ ଭିତରେ ନିଶ୍ଚୟ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିବ । ଶବ୍ଦ-ଅଭିଧାନରେ ‘ହାତୀ’ ବିଷୟରେ ଅଳ୍ପ କେତେକ ପଦର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଜ୍ଞାନ-ଅଭିଧାନରେ ଏହି ଜୀବ ବିଷୟରେ ହୁଏତ କେତେ ପୃଷ୍ଠା ଲେଖାଯାଇଛି; ଏହାର ସ୍ୱଭାବ, ଚାଲିଚଳଣି, କାମ ବିଷୟରେ ଭଲ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଶବ୍ଦ-ଅଭିଧାନ ଓ ଜ୍ଞାନ-ଅଭିଧାନ ଭିତରେ ଏହି ହେଲା ମୌଳିକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ।

ଜ୍ଞାନ-ଅଭିଧାନ ବା ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ରଚନାର ଇତିହାସ ଖୁବ୍ ପୁରୁଣା । ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଏଭଳି ପୁସ୍ତକ ସବୁକୁ ହାତରେ ଲେଖି ଖଣ୍ଡକୁ ଖଣ୍ଡ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଉଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଜ୍ଞାନର ପରିସୀମା କ୍ଷୁଦ୍ର ଥିବାରୁ ଏଭଳି କରିବାରେ ବିଶେଷ ଅସୁବିଧା ହେଉ ନ ଥିଲା । ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ୭୭ ମସିହାରେ ପ୍ଲିନି ଯେଉଁ ରୋମୀୟ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ସେଥିରେ ଥିଲା ସେ ସମୟର ମାନବଜ୍ଞାନକୁ ବହନ କରୁଥିବା ୩୭ଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପୁସ୍ତକ । ଏଇଟି ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ବୋଲି ଅନେକ ପଣ୍ଡିତ ମତ ଦେଇଥା’ନ୍ତି । ଏହାପରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମର ପ୍ରଚାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଧାର୍ମିକ ମତବାଦର ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ଚର୍ଚ୍ଚ ପକ୍ଷରୁ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ସବୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ମୁଦ୍ରଣ ଟେକ୍‌ନୋଲଜି ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ପରେ ଜ୍ଞାନଜଗତରେ ଗୋଟାଏ ଅଭ୍ୟୁଦୟ ଯୁଗର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା । ପୃଥିବୀରେ ଆଧୁନିକ ବିଜ୍ଞାନର ବିକାଶ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଏହି ସମୟରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଏହାପରେ ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ ଆସିଯିବାରୁ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଜ୍ଞାନଜଗତରେ ଗୋଟାଏ ଗୁଣାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସଂଘଟିତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅବାସ୍ତବ ଧାର୍ମିକ ଚିନ୍ତାଧାରା ଗୁଡ଼ିକ କ୍ରମେ ହଟିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ମୁଦ୍ରଣ ଶିଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇପାରୁଥିବା ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ସବୁ ଏହି ସମୟଠାରୁ, ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ, ନୂଆ ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ଓ ସାମାଜିକ ଜ୍ଞାନକୁ ନେଇ ବିଦ୍ୱାନ ପାଠକ ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇଦେଇ ପାରିଲା । ସେ କାଳର ଇଉରୋପର ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ପ୍ରଣୟନ ଦିଗରେ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ୧୭୦୪ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ଜନ୍ ହାରିସ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂପାଦିତ ‘ଲେକ୍‌ସିକନ୍ ଟେକ୍‌ନିକନ୍’ ହେଲା ବର୍ଣ୍ଣମାଳା ଅନୁକ୍ରମରେ ସଜା ଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଇଂରାଜୀ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ । ୧୭୫୧ରୁ ୧୭୭୨ ମସିହା ଭିତରେ ଫରାସୀ ଦାର୍ଶନିକ ଡେନିସ ଦିଦେରୋ ଓ ଗଣିତଜ୍ଞ ଆଲେମ୍ବଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂପାଦିତ ୭୦ ଭଲିଉମ୍ ବିଶିଷ୍ଟ ‘ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଦି’ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ସେଟ୍‌ଟି ସେସମୟର ବିଦ୍ୱାନ ମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ଅତିମାତ୍ରାରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିଥିଲା ବୋଲି ଆଜି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଏ । ଏଥିରେ ଥିବା ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ସେ ଯୁଗର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପଣ୍ଡିତମାନେ ଲେଖିଥିଲେ ।

ଏହାପରେ ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ପ୍ରଣୟନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ଚରମ ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇଗଲାଣି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଆଜିର ଏହି ଧରଣର ଗ୍ରନ୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁସବୁ ପ୍ରାଥମିକ ଲକ୍ଷଣ ବହନ କରୁଛନ୍ତି, ସେ ସବୁର ପ୍ରୟୋଗ ଏହି ଶତାବ୍ଦୀରେ ପ୍ରଥମ କରି ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ପ୍ରଣୟନ କ୍ଷେତ୍ରରେ କରାଗଲା । ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ଆଉ କେବଳ ପଣ୍ଡିତ ବା ଦାର୍ଶନିକ ମାନଙ୍କର ଇଲାକା ହୋଇ ନ ରହି, କିଭଳି ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ସାର୍ବଜନୀନ ଜ୍ଞାନର ଉପଚାର ହୋଇଯିବ ସେଥିପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରାଗଲା । ଫ୍ରେଡେରିକ ଆର୍‌ନଲଡ୍ ବ୍ରକସ୍ ନାମକ ଜଣେ ଜର୍ମାନ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆବିତ୍ ପ୍ରଥମ କରି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ବୋଧଗମ୍ୟ ସରଳ ଭାଷାରେ ସେ ସମୟର ମାନବଜ୍ଞାନର ଜଟିଳତମ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝାଇଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲେ । ନିର୍ଭୁଲ, ସରଳ, କ୍ଷୁଦ୍ର ତଥା ଅତିମାତ୍ରାରେ ତାଜା ଜ୍ଞାନ ବହନ କରୁଥିବା ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖିବା କଳାର ବିକାଶ ତାଙ୍କରି ସମୟରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ୧୭୬୮ରୁ ୧୭୭୧ ମସିହା ଭିତରେ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ବ୍ରିଟାନିକାର ଉଦାହରଣ ମଧ୍ୟ ଏଠି ଦିଆଯାଇପାରେ ।

ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ପ୍ରଣୟନର ଇତିହାସ ଆଲୋଚନା କଲାବେଳେ ଚୀନ ଦେଶର କଥା ଉଲ୍ଲେଖ ନିଶ୍ଚୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ପ୍ରାୟ ୨୦୦୦ ବର୍ଷ ଧରି ପୃଥିବୀର ଏହି ଜ୍ଞାନଦୀପ୍ତ, ସମାଜଦୀପ୍ତ

ତଥା ସଂସ୍କୃତିଦୀପ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଏଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଲି ଆସିଛି । ତେଣୁ ଗୋଟାଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ଚୀନର ଅବଦାନ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ । ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଆରମ୍ଭରେ ଚୀନା ଭାଷାରେ ଲେଖା ଯାଇଥିବା 'ଯୁଙ୍ଗ-ଲୋଟା-ଟିଏନ୍' ବୋଧହୁଏ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଣୀତ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ଭିତରେ ବୃହତ୍ତମ । ଆମ ଦେଶରେ କିନ୍ତୁ ଏ ଧରଣର ନିରୋଳା କାମର ଇତିହାସ ଖୁବ୍ ପୁରୁଣା ନୁହେଁ ।

ଗ୍ରୀକ୍ ଭାଷାରେ ଏନ୍ **(en)** ବୋଲି ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ଅଛି ତାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା ଇନ୍ **(in)** ବା ଭିତରେ । 'କାଇକ୍ଲିଓସ' ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଲା 'ଚକ୍ର' ବା 'ମଣ୍ଡଳ' । 'ପିଡିଆ' ଅର୍ଥ ଶିକ୍ଷା ବା ଜ୍ଞାନ । ଏସବୁକୁ ମିଶାଇ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଶବ୍ଦର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଏଭଳି ନାମ ଦେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା ଜ୍ଞାନଚକ୍ର ଘୁରୁଛି । ସେହି ଚକ୍ରର ଆରମ୍ଭ ବା ଶେଷ ବୋଲି କେଉଁଠି ନାହିଁ । ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଏଇଠି ହେଉଛି ଆରମ୍ଭ ବା ଶେଷ । ସେତେବେଳେ ଏଭଳି ନାମକରଣ କରିଥିବା ପଣ୍ଡିତମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ଅନୁମାନ କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ଧରଣର ଗ୍ରନ୍ଥରେ କେବେହେଲେ "ଶେଷ" ଲେଖା ରହିବ ନାହିଁ । ମାନବ ଜାତି ଯେଉଁ ନୂଆ ନୂଆ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରୁଥିବ, ଏହି ବହି ସେଟ୍‌ରେ ତାହା ସ୍ଥାନ ପାଇଯାଉଥିବ । ଗୋଟାଏ ବିଷୟରେ ପୂର୍ବରୁ କ'ଣ ଜଣାଥିଲା ଓ ପରେ କ'ଣ ଜଣାପଡ଼ିଲା ତାହାର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଥିବ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ବ୍ୟବଧାନରେ ଏଇଟିର ନୂତନ ନୂତନ ରୂପ ବା ସଂସ୍କରଣ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବ । କେତେ ପ୍ରକାରର ସଂଶୋଧନ ସାଙ୍ଗକୁ ସବୁବେଳେ ବହୁତ କିଛି ନୂଆ କଥା ଯୋଗକରି ଦିଆଯାଉଥିବ ।

'ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ' ଶବ୍ଦକୁ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଅନେକ କାଳ ଧରି ସାଧାରଣ ଭାବେ 'ବିଶ୍ୱକୋଷ' ବା 'ଜ୍ଞାନକୋଷ' ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ଏବେ ମଧ୍ୟ କେହି କେହି ସେଭଳି କହୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ଧରଣର ବହି ୰ ବିନୋଦ କାନୁନ୍‌ଗୋ ଲେଖିଲେ, ସେତେବେଳେ ତା'ର ନାମ ରଖିଥିଲେ '*ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ*' । ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆର ଏହା ହେଉଛି ସଠିକ, ଆକ୍ଷରିକ ଅନୁବାଦ । ଏହି ନାମଟି କ୍ରମେ ଲୋକପ୍ରିୟ ହେଲାଣି ।

ଖଣ୍ଡିକିଆ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ସାଙ୍ଗକୁ ୧୦୦ ଭଲିଉମ୍ ବା ଖଣ୍ଡରେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ବହି ବାହାରିଛି । ଚୀନା ଭାଷାର ଗୋଟିଏ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ୨୪୦ ଖଣ୍ଡରେ ବିଭକ୍ତ ! ଏମିତି କୌଣସି ଜଣେ ଲୋକ ନାହିଁ ଯିଏ କି ତା ଯୁଗର, ଦୁନିଆର ସବୁକଥା ଜାଣିଛି । ତେଣୁ ଯେଉଁମାନେ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ଶହ ଶହ, ଏପରିକି ହଜାର ହଜାର ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେଉଛନ୍ତି । ୧୯୭୪ ମସିହାରେ ବ୍ରିଟାନିକା ଯେତେବେଳେ ତାହାର ପଞ୍ଚଦଶ ସଂସ୍କରଣ ପ୍ରକାଶ କଲା, ସେତେବେଳେ ପୃଥିବୀର ୧୩୧ଟି ଦେଶର ଚାରି ହଜାର ବିଶେଷଜ୍ଞ ବା ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ସଂପାଦନା ନିମନ୍ତେ ନିଆଯାଇଥିଲା । ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ବ୍ରିଟାନିକାର ପ୍ରକାଶକମାନେ ସେ କାଳରେ ପ୍ରାୟ ୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ ।

ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରତିଦିନ କିଛି ନା କିଛି ନୂତନ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରୁଛି । ତାହାର ପରିଚୟ ପାଇବା ପାଇଁ ଆଜିର ଦୁନିଆରେ କେହି ବେଶୀ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ ଯେତକ ନୂତନ ଜ୍ଞାନ ମିଳୁଛି ସେତକ ଗୋଟିଏ ବହିରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ । ତାକୁ କୁହାଯାଏ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଇୟରବୁକ୍ ବା ବର୍ଷ ପୁସ୍ତକ । ପୁରୁଣା ଓ ନୂଆ ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ମିଶାଇ ପାଠକ ଏଥିରୁ ଜାଣିପାରନ୍ତି ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଷୟରେ ମଣିଷର ଜ୍ଞାନ କେତେ ଦୂରକୁ ଆଗେଇଛି ।

କ୍ରମେ କିନ୍ତୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ପିଲାମାନେ, କିଶୋରମାନେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ବହି ପଢ଼ି ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ କେତେକ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆବିତ୍ ଠିକ୍ କଲେ ଶିଶୁ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ, କିଶୋର ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ । ଏହାକୁହିଁ ଚିଲ୍‌ଡ୍ରେନ୍‌ସ୍ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ତଥା ଜୁନିଅର ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ପିଲାମାନେ, କିଶୋରମାନେ ଯେତିକି ହଜମ କରିପାରିବେ ସେତିକି ବିଷୟ ଏହି ଧରଣର ବହିରେ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏମିତିକା ଭାଷାରେ ଲେଖାଯାଇଥାଏ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ବୁଝିବା ସହଜ ହୋଇଉଠେ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଏହି ବହିରେ *ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ* ବିଷୟରେ ଯେତିକି ଦିଆଗଲା ସେତକ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ ପିଲାମାନେ, କିଶୋରମାନେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଥିବା ବୃହତ୍ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ 'ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ'କୁ ହୁଏତ ପଢ଼ିବେ । ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଏ ବିଷୟରେ ବହୁ ପୃଷ୍ଠା ଲେଖାଯାଇଛି ଓ ଭିତରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଖଣ୍ଡରେ ମଧ୍ୟ ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଯାହା ଲେଖାଯାଇଛି ସେତକ ସବୁ ମିଶାଇଦେଲେ ଶତାଧିକ ପୃଷ୍ଠା ହୋଇଯିବ । ଶିଶୁ ବା କିଶୋର ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ସବୁରେ କିନ୍ତୁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଚିତ୍ର ଦେବା ଦରକାର ପଡ଼େ ।

ଏ ସଂପର୍କରେ ଗୋଟିଏ ଅତି ଦରକାରୀ କଥା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସବୁ ଜ୍ଞାନର ପରିଚୟ ସଂକ୍ଷେପରେ ଦେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ ବଡ଼ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆରେ ସ୍ଥାନର ଅଭାବ ପଡୁଛି । ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଷୟ ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସେଟ୍ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଛି । ଜଣେ ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକ କୃଷି କରୁଛନ୍ତି । କୃଷି ବିଷୟରେ ସବୁକଥା ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ତାହାଙ୍କର ଆଗ୍ରହ । ତାଙ୍କରି କାମରେ ଆସିବ ବୋଲି 'କୃଷି ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ' ପ୍ରକାଶ କରିଦିଆଯାଉଛି । ସେଥିରେ ଅବଶ୍ୟ କୋଣାର୍କ ବା ତାଜମହଲର କଥା ନାହିଁ— ଯେମିତିକି ବଡ଼ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆରେ ଅଛି; କିନ୍ତୁ ମାଟି, ପାଣି, ମଞ୍ଜି, ଫସଲ ନଷ୍ଟ କରୁଥିବା କୀଟଙ୍କ ବିଷୟରେ ବହୁତ କିଛି ଲେଖାଯାଇଛି । ଏଗୁଡ଼ିକୁ କୁହାଯାଏ ବିଷୟ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ । ଅତି ଛୋଟରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅତିବଡ଼ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାନବ ଜ୍ଞାନର ସବୁ ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗରେ ଏ ଧରଣର ବହି ଅଛି । ୧୯୯୬ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ମାସରେ କେବଳ 'କଳା' ଉପରେ ଯେଉଁ ନୂଆ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ସେଟ୍‌ଟି ଇଂରାଜୀରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି, ସେଥିରେ ରହିଛି ୩୪ଟି ଭଲିଉମ୍ ଓ ୩୨,୬୦୦ ପୃଷ୍ଠା । ଏହି 'ଗ୍ରୋଭ ଡିକ୍‌ସନାରୀ ଅଫ୍ ଆର୍ଟ'ର ଆଜିର ଭାରତୀୟ ମୁଦ୍ରାରେ ମୂଲ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ସେଟ୍ ପ୍ରତି ପ୍ରାୟ ୩ ଲକ୍ଷ ୧୬ ହଜାର ୮୦୦ ଟଙ୍କା ।

ପୃଥିବୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ପୁସ୍ତକ ସେଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ହେଲା "ଲା ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ୟୁନିଭର୍ସାଲ ଇଲଷ୍ଟ୍ରାଡା ଇଉରୋପିଓଆମେରିକାନ୍"; ଏଥିରେ ରହିଛି ୧,୦୫,୦୦୦ ପୃଷ୍ଠା । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷହୋଇ ଆସିଲା ବେଳକୁ ଛୋଟ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ସେଟ୍ ସବୁ ଡିଜିଟାଲ ବା କଂପିଉଟର ଭାଷାରେ ମିଳିଲାଣି । କଂପାକ୍ଟ ଡିସ୍‌କରେ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ମଲ୍‌ଟି ମିଡିଆ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ରଖିଦିଆଯାଇ ପାରୁଛି । ଫଳରେ ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ ଉପଯୁକ୍ତ କଂପିଉଟର ଅଛି ସେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମୂଳ ବହି ଭଳି ପଢ଼ି ପାରୁଛନ୍ତି ଓ ଭିଡିଓ ଚିତ୍ରତଥ୍ୟ ପାଇଯାଉଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଗ୍ରନ୍ଥ ପ୍ରଣୟନ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ବଢ଼ିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାନବଜ୍ଞାନ, ଶିକ୍ଷା, ଅଭିଧାନ, ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ମୁଦ୍ରଣ, କଂପିଉଟର, ଭାରତୀୟ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ, ଧର୍ମ, ଚୀନ, ସମାଜ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ

ଭାରତୀୟ ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ହୋଇଥିବା ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ପ୍ରଣୟନ ଉଦ୍ୟମରେ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ରଣୀ ସ୍ଥାନ ୬୦ ଖଣ୍ଡରେ ସମାପ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ଏହି ଓଡ଼ିଆ ପୁସ୍ତକ ସେଟ୍‌ଟି ଦଖଲ କରିଯାଇଛି ।

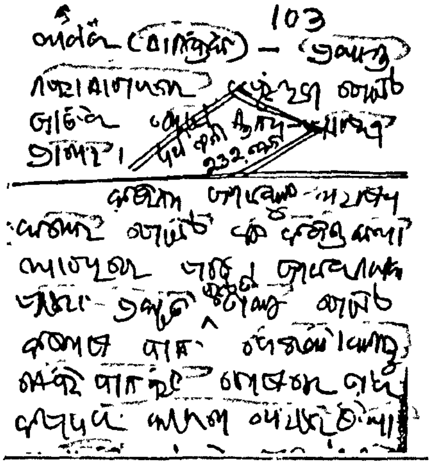

ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳର ପାଣ୍ଡୁଲିପି ✓କାନୁନ୍‌ଗୋ ନିଜ ହାତରେ ଲେଖି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲେ । ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱିତୀୟ ଖଣ୍ଡର ପ୍ରେସ୍ କପିର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ।

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ତଥା ଲେଖକ ✓ ବିନୋଦ କାନୁନ୍‌ଗୋଙ୍କ ଏକକ ଉଦ୍ୟମରେ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳର ପ୍ରଥମ ଖଣ୍ଡଟି ୧୯୬୦ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ଦୁଇ ତାରିଖରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଧଗମ୍ୟ ଭାଷାରେ ମାନବଜ୍ଞାନର ଯେ କୌଣସି ବିଭାଗର ପରିଚୟ ଏହି ପୁସ୍ତକ ସେଟ୍‌ଟିରୁ ମିଳିଥାଏ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟରେ ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଶୈଳୀ ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇ ପାରିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ, ଭାରତୀୟ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ, ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା, ବିନୋଦ କାନୁନ୍‌ଗୋ

▷▷

ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ବ୍ରିଟାନିକା

ପୃଥିବୀରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ସାଧାରଣ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରାମାଣିକ ଗ୍ରନ୍ଥ । ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଏହା ହେଲା ଏହି ଧରଣର ସର୍ବପୁରାତନ ତଥା ସର୍ବବୃହତ୍ କାମ । ୧୭୬୮ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ଏହାର ପ୍ରଥମ ଖଣ୍ଡ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଓ ୧୭୭୧ ମସିହାରେ ତୃତୀୟ ତଥା ଶେଷ ଖଣ୍ଡକ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା । ସେହିଦିନ ଠାରୁ ବ୍ରିଟାନିକାର ୧୫ଟି ଛାପା ଏଡ଼ିସନ ହୋଇଯାଇଛି । ଆଜି ଏହି ବିଶାଳ ପୁସ୍ତକ ସେଟ୍‌ଟିରେ ରହିଛି ୩୨ଟି ଭଲିଉମ୍, ୪ କୋଟି ୪୦ ଲକ୍ଷ ଶବ୍ଦ ଓ ୨୫,୦୦୦ ଚିତ୍ର । ୧୯୯୬ ମସିହା ଆରମ୍ଭରୁ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରିଟାନିକାଟି ଗୋଟିଏ କଂପିଉଟର ପଠନଯୋଗ୍ୟ କଂପାକ୍ଟ ଡିସ୍‌କରେ ମିଳିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ବହୁ ଧରଣର ଅତି ଉଚ୍ଚମାନର ବର୍ଷ-ପୁସ୍ତକ ମଧ୍ୟ ବ୍ରିଟାନିକା ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ, ପ୍ରକାଶନ, ମାନବଜ୍ଞାନ, ଇଂରାଜୀ ଭାଷା

▷▷

ଏନ୍‌ସିସି

ଜାତୀୟ ସମର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ବାହିନୀର କ୍ଷୁଦ୍ର ନାମ । ତରୁଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚରିତ୍ରବତ୍ତା, ସେବା ମନୋବୃତ୍ତି ତଥା ନେତୃତ୍ୱ ଭଳି ଗୁଣ ଭରିଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନାସନାଲ କାଡେଟ କୋର୍ ବା ଜାତୀୟ ସମର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ବାହିନୀ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଏଥିରେ ଯୋଗ ଦେଉଥିବା କାଡେଟମାନେ ଦେଶରକ୍ଷା ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ତାଲିମ ପାଇଥା'ନ୍ତି ଓ ଭାରତୀୟ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବାହିନୀର ତିନି ବିଭାଗର ଶିକ୍ଷା ନିଜ ଇଚ୍ଛାନୁଯାୟୀ ଏମାନେ ନେଇଥା'ନ୍ତି ।

ଏନ୍‌ସିସିରେ ସିନିଅର, ଜୁନିଅର ଓ ମହିଳା—ଏଭଳି ତିନୋଟି ଡିଭିଜନ ରହିଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡିଭିଜନରେ କେତେ ସଂଖ୍ୟକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଯୋଗଦେଇ ପାରିବେ ସେକଥା ସମୟକୁ ସମୟ ସ୍ଥିର ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବାହିନୀର ଅଫିସର ଓ ଯବାନମାନେ ଏନ୍‌ସିସି ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ଶିକ୍ଷକ ଓ ଅଧ୍ୟାପକମାନେ ଏମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପ୍ରତିରକ୍ଷା, ବେସାମରିକ ପ୍ରତିରକ୍ଷା, ଶିକ୍ଷା, ଭାରତ, ବିକାଶ

▷▷

ଏନାମେଲ

ଶରୀରରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ସବୁଠାରୁ ଟାଣ ତନ୍ତୁ । ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଦନ୍ତାଗ୍ର ଏହାଦ୍ୱାରା ଆଚ୍ଛାଦିତ । କାଲ୍‌ସିଅମ ଓ ଫସ୍‌ଫେଟ ହେଲା ଏନାମେଲର ମୂଳ ଉପାଦାନ । ଏଥିରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସ୍ନାୟୁ ନଥାଏ ଓ ଏହା ନିର୍ଜୀବ । ହଳଦିଆରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଧୂସର ପାଉଁଶିଆ ରଙ୍ଗର ଏନାମେଲ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଅସ୍ଥି ଓ ଅସ୍ଥିବିଭାଗ, ଦାନ୍ତ, ତନ୍ତୁ, ସ୍ନାୟୁବିଭାଗ

▷▷

ଏପିକ୍ୟୁରସ

(ପ୍ରାୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୩୪୧-୨୭୦)

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରୀକ୍ ଦାର୍ଶନିକ । ସେ ପ୍ରେୟବାଦ ବା ସ୍ୱାଦୁବାଦ ବୋଲି ଯେଉଁ ଦାର୍ଶନିକ ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ, ତାହା ପ୍ରାୟ ଆଠଶହ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଜଗତର ଦାର୍ଶନିକ ମାନଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ବହୁଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । 'ଏପିକ୍ୟୁରୀୟବାଦ' ଭାବେ ଏହା ସ୍ୱୀକୃତ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ତାଙ୍କ ସୃଷ୍ଟ ତତ୍ତ୍ୱର 'ଭୁଲ୍' ଅର୍ଥ କରାଯାଇ ସେ ଜୀବନଟାକୁ ବିଳାସବ୍ୟସନରେ କଟାଇବା ଲାଗି

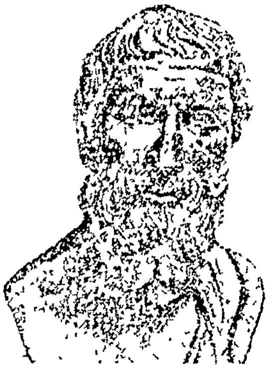

ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୨୮୦-୨୭୦ ବେଳେ ଗ୍ରୀକ୍‌ରେ ତିଆରି କରାଯାଇଥିବା ଏପିକ୍ୟୁରସଙ୍କର ବ୍ରୋଞ୍ଜ ମୂର୍ତ୍ତିର ରୂପ ।

କହୁଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଗଲା । ପରେ କିନ୍ତୁ ଏଭଳି ଧାରଣାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା ଓ ଏପିକ୍ୟୁରସ ଯେ ଅସଂଯତ ଜୀବନଯାପନ କରିବା ପାଇଁ କେବେହେଲେ କହୁ ନଥିଲେ, ସେକଥା ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଗଲା । ମାନବଜ୍ଞାନର ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟ ଉପରେ ସେ ପ୍ରାୟ ୩୦୦ ଖଣ୍ଡ ପୁସ୍ତକ ରଚନା କରିଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ କେବଳ ଅଳ୍ପ କେତେ ଖଣ୍ଡ ବିଚିହିଁ ଆଧୁନିକ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଦର୍ଶନ, ଗ୍ରୀସ୍, ଆନନ୍ଦବାଦ

▷▷

ଏପିଲେପ୍‌ସୀ

ମୂଳତଃ ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ସ୍ନାୟବିକ ଅବସ୍ଥା । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ 'ରୋଗୀ' ହଠାତ୍ ତା'ର ଚେତନଶୀଳତା, ମାନସିକ କ୍ଷମତା ସହିତ ଶରୀର ଉପରୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହରାଇଥାଏ । ଏପିଲେପ୍‌ସୀ ବହୁ ପ୍ରକାରର । କ୍ଷେତ୍ର ବିଶେଷରେ କ୍ଷଣିକ ଚେତନହୀନତା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ

କରି ବିଚିତ୍ର ପ୍ରକାରରେ ସ୍ମୃତି ଓ ମିଜାଜରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଥାଏ । ଏହା କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ରୋଗ ନୁହେଁ—ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମସ୍ତିଷ୍କ ଅବସ୍ଥାର ବାହାରକୁ ଜଣାପଡୁଥିବା ଲକ୍ଷଣରାଜି ମାତ୍ର । ଏପିଲେପ୍‌ସୀ ଗୋଟାଏ ସାଧାରଣ ଘଟଣା । ପୁରୁଷଙ୍କ ଠାରେ ନାରୀଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଦେଖାଯାଏ ଓ ଏହାଯୋଗୁଁ ହେଉଥିବା ଫିଟସ୍ ବା ବାତ ସାଧାରଣତଃ ଜୀବନହାନୀ କଲା ଭଳି ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରି ନଥାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଲୋକ ଜୀବନର ମୂଳ ୨୦ ବର୍ଷ ଭିତରେହିଁ ପ୍ରଥମ ଏପିଲେପ୍‌ସୀ ଆକ୍ରମଣର ଶିକାର ହୁଅନ୍ତି । ମସ୍ତିଷ୍କ ଟିଉମର୍, ସଂକ୍ରମଣ, ଉପାପଚୟୀ ତଥା ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ ଅସୁବିଧାରୁ ସୃଷ୍ଟ ଏପିଲେପ୍‌ସୀର ସଫଳ ଚିକିତ୍ସା ଆଜିକାଲି କରାଯାଇ ପାରୁଛି । କୁକୁର ଭଳି କେତେକ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ ମଧ୍ୟ ଏପିଲେପ୍‌ସୀ ଭୋଗିଥା'ନ୍ତି । ପ୍ରତିକନ୍‌ଭଲ୍‌ସାଣ୍ଟ ଔଷଧର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଏପିଲେପ୍‌ସୀ 'ରୋଗୀ'ର ଉପକାର ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ରୋଗ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ମସ୍ତିଷ୍କ

ଏପିଷ୍ଟେମୋଲଜି

ମାନବଜ୍ଞାନର ଯଥାର୍ଥତା ସଂପର୍କରେ ଯେଉଁ ଅଧ୍ୟୟନ ହୁଏ ତାକୁ ଏହି ନାମରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଏ । ଆମ ଭାଷାରେ ଏହାର ଗୋଟିଏ ମୋଟାମୋଟି ଅର୍ଥ ହେଲା 'ଜ୍ଞାନବାଦ' । ଜ୍ଞାନ ବୋଲି ଯାହାକୁ କୁହାଯାଉଛି ତାହା କେତେ ଦୂରକୁ ଠିକ୍ କିମ୍ବା ତା ଭିତରେ କେତେ ପରିମାଣର ଯଥାର୍ଥତା ବା ବାସ୍ତବତା ଅଛି, ସେହି ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନବାଦୀମାନେ ଆଲୋଚନା କରିଥା'ନ୍ତି । ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଜାଣିବା ଓ ନିଶ୍ଚିତ ନ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଭିତରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ମୂଳ ଆଧାର ଭାବେ ଧରି ସେମାନେ ଏହି କଥାର ପରୀକ୍ଷା କରିପାରନ୍ତି । ଏପିଷ୍ଟେମୋଲଜିବିତ୍ ମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନ ଦେବା । ବିଜ୍ଞତା ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କ୍ରିୟା, ସତ୍ୟ ଓ ନିରାପତ୍ତା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ପରୀକ୍ଷିତ ଜ୍ଞାନ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ସେମାନେ କହିଥା'ନ୍ତି । ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ପ୍ରଥମ ଆଧୁନିକ ବ୍ୟବହାର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦର୍ଶନରେ ପ୍ଲାଟୋ ଓ ଆରିଷ୍ଟଟଲଙ୍କ ସମୟରୁ ଏହାର ଆଲୋଚନା ହୋଇଆସୁଛି । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭବେଳକୁ ମାନବଜ୍ଞାନ ଜଗତରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ବାଦର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦର୍ଶନ, ଜ୍ଞାନ, ଜ୍ଞାନବାଦ

ଏପିସେଣ୍ଟର

ପ୍ରଥମେ ଭୂମିକମ୍ପ ସୃଷ୍ଟି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିବା ପୃଥିବୀ ଅଭ୍ୟନ୍ତରସ୍ଥ 'ଭୂପଟଳ ଆନ୍ଦୋଳନ ସ୍ଥଳ' ବା ଫୋକସର ଠିକ୍ ଉପରେ ଥିବା ଭୂପୃଷ୍ଠ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ସାଧାରଣତଃ ଏପିସେଣ୍ଟର ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏଠି ଭୂମିକମ୍ପର ଭୀଷଣତାର ମାତ୍ରା

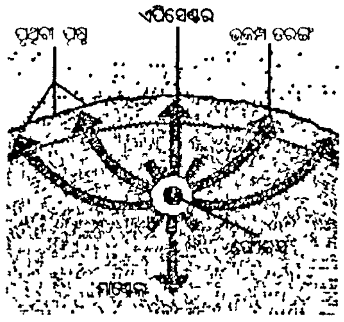

ଭୂକମ୍ପ ତରଙ୍ଗର ଗତି ।

ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଭାବେ ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ । ଭୂମିକମ୍ପର ଉର୍ଜାଶୀଳତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବେଳେ ସିସ୍‌ମୋଲୋଜିବିତ୍‌ମାନେ ଏପିସେଣ୍ଟର ଠାରେ ଘଟୁଥିବା ଭୂବୈଜ୍ଞାନିକ ଘଟଣାବଳୀକୁ ହିସାବକୁ ନେଇଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ଭୂମିକମ୍ପ, ପୃଥିବୀ ଅଭ୍ୟନ୍ତର

ଏଫ୍-୧୬ ଲଢୁଆ ବିମାନ

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଏହି ହାଲୁକା ପରମାଣୁ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷମ ବିମାନଟିକୁ ପ୍ରଥମେ ସେ ଦେଶର ବିମାନବାହିନୀ ପାଇଁ ତିଆରି କରାଯାଇଥିଲା ଓ ଏହାର ଉପଯୋଗିତା ଯୋଗୁଁ ପରେ ସାରା ପୃଥିବୀର ବହୁ ଦେଶର ଆକାଶବାହିନୀରେ ସାମିଲ ହୋଇଯାଇଛି । ନିରାପତ୍ତା ତଥା ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ରାଜନୀତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାକୁ ନେଇ ବହୁ ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ଘଟିଯାଇଛି ।

ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନେକ ପ୍ରକାରର କାମ କରିପାରୁଥିବା ଏଫ୍-୧୬ରେ ଅତି ଆଧୁନିକ କ୍ଷେପଣାସ୍ତ୍ର, ନାଭିଗେସନ ଓ ରେଡାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ମାକ୍-୨ ବା ଶବ୍ଦଠାରୁ ଦୁଇଗୁଣ କିମ୍ବା ଅଧିକ ବେଗରେ ଗତିକରି ପ୍ରାୟ ୧୬,୦୦୦ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଡାଣ ଉଚ୍ଚତା ଏଫ୍-୧୬ ହାସଲ କରିପାରେ । ବିମାନଟି ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ସିରିଜରେ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଯୁଦ୍ଧ, ସମରବିଜ୍ଞାନ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ନିରାପତ୍ତା

ଏବ୍‌ରସ୍ ପାପିରସ

ଖ୍ରୀ: ସମ୍ଭବତଃ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୧୫୫୦ରେ ମିଶର ଦେଶରେ ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ର ଉପରେ ରଚିତ ମୂଲ୍ୟବାନ ସାର ସଂଗ୍ରହ ଗ୍ରନ୍ଥ । ପୃଥିବୀର ଅତି ପୁରାତନ ଚିକିତ୍ସା ଗ୍ରନ୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଏଇଟି ହେଲା ଅନ୍ୟତମ । ଏଥିରେ ଯେଉଁ ୭୦୦ଟି ଚିକିତ୍ସାସୂତ୍ରର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ତାକୁ ଆଧାର କରି ଜଣେ ସାଧାରଣ ବୁଦ୍ଧି ସଂପନ୍ନ ଲୋକ ମଧ୍ୟ କେତେକ ରୋଗର ଚିକିତ୍ସା କରିପାରିବ । କୁମ୍ଭୀର କାମୁଡ଼ା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି କଣନଖୀ ହେଲେ କ'ଣ କରିବାକୁ ହେବ—ଏସବୁ ବିଷୟରେ ସେହି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଘରେ କଙ୍କଡ଼ା ବିଛା, ମଶା ଓ ମାଛିଙ୍କୁ କିଭଳି ଦମନ କରିହେବ ତା'ର ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ରକ୍ତସଞ୍ଚାଳନ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି । ୧୮୭୩ ମସିହାରେ ଜଣେ ଜର୍ମାନ ମିଶରବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଜର୍ଜ ମରିସ୍ ଏବ୍‌ରସ୍ ଏହି ଅମୂଲ୍ୟ କୃତିଟିର ସନ୍ଧାନ ପାଇଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମିଶର, ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ର, ଇଜିପ୍‌ସୀୟ ସଭ୍ୟତା

ଏବୋଲା

ଏହି ଭୂତାଣୁ ଯୋଗୁଁ ଏବୋଲା ଜ୍ୱର ହୋଇଥାଏ । ଥରେ ଜ୍ୱରରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହେଲେ ରୋଗୀର ଅବସ୍ଥା ପ୍ରାୟ ଖରାପ ହୋଇଯାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଶରୀରର ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗରୁ ରକ୍ତକ୍ଷରଣ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇ ଅଳ୍ପ କେତେ ଘଣ୍ଟାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅଳ୍ପ କେତେଦିନ ଭିତରେ ରୋଗୀର ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ । ଏବୋଲା ଭାଇରସର ସଂକ୍ରମଣ ପୃଥିବୀର କେତେକ

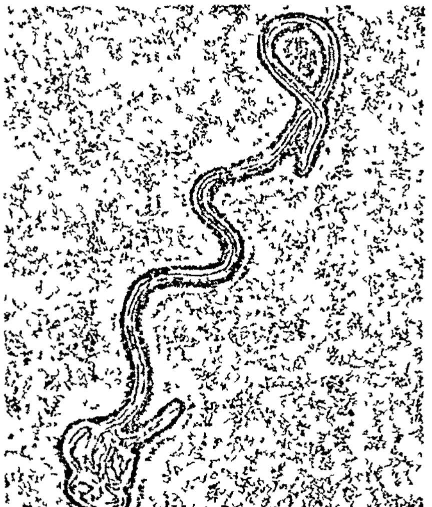

ଏବୋଲା ଭୂତାଣୁର ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରନ୍ ମାଇକ୍ରୋଗ୍ରାଫ୍ ।

ଅଞ୍ଚଳରେ ଅତି ବିପଦଜନକ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବାରୁ ଏହା ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଗବେଷଣା ଚାଲୁ ରହିଛି । ଏଚ୍‌ଆଇଭି ଭଳି ଏହି ଭୂତାଣୁ ମଧ୍ୟ ବାନର ଜାତୀୟ ପଶୁଙ୍କ ଦେହରୁ ମଣିଷ ଦେହକୁ ଆସିପାରିଥାଏ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ୧୯୯୬ ମସିହା ଆରମ୍ଭର ଠିକ୍ ପୂର୍ବରୁ ଆଫ୍ରିକାର ଜାଇର ଦେଶରେ ଯେଉଁ ୩୭୭ ଜଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଏବୋଲା ଜ୍ୱର ହୋଇଥିଲା ସେଥିଭିତରୁ ୨୪୪ ଜଣ ବା ଶତକରା ୭୭ ଭାଗ ଲୋକଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ୧୯୯୦ ମସିହାରେ ଏ ଦେଶରେ ହୋଇଥିବା ଏବୋଲା ସଂକ୍ରମଣରେ ଶତକରା ୯୦ ଭାଗ ରୋଗୀଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ସବୁ ପ୍ରକାରର ଏବୋଲା ଭୂତାଣୁ ଷ୍ଟ୍ରେନ୍ କିନ୍ତୁ ଅତି ମାରାତ୍ମକ ନୁହେଁ ବୋଲି ଭୂତାଣୁବିତ୍‌ମାନେ କହୁଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଆଫ୍ରିକା, ଭୂତାଣୁ, ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ଜିନ୍, ଆରଏନ୍‌ଏ

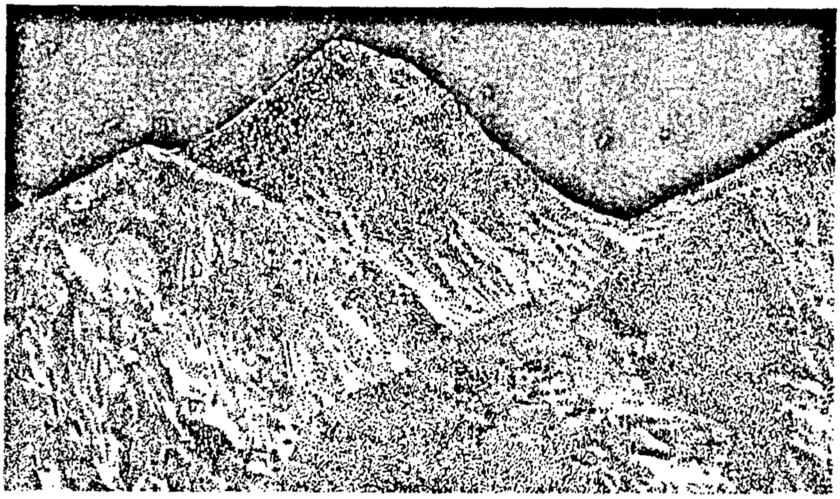

ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠର ଉଚ୍ଚତମ ପଏଣ୍ଟ ଏଭରେଷ୍ଟ ପର୍ବତଶୃଙ୍ଗ ମଣିଷ ମନକୁ ସବୁବେଳେ ବହୁଭାବେ ଆନ୍ଦୋଳିତ ତଥା ପ୍ରଭାବିତ କରିଆସିଛି । ହିନ୍ଦୁ ଶାସ୍ତ୍ର-ପୁରାଣ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ପବିତ୍ର ଗୌରୀ ଶୃଙ୍ଗ ହେଲା ଦେବତା ମାନଙ୍କ ବାସସ୍ଥଳୀ ।

ଏଭରେଷ୍ଟ ପର୍ବତ ଶୃଙ୍ଗ

"ପୃଥିବୀଟିକୁ ତିଆରି କଲାବେଳେ ସବୁଠାରୁ କେଉଁଟି ଉଚ୍ଚସ୍ଥାନ ସେକଥା ପ୍ରକୃତି ଏକାଥରକେ ସ୍ଥିର କରିଦେଲା ନାହିଁ ବା କହିଦେଲା ନାହିଁ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।" ସେ ବିଷୟରେ ଅନେକକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୋକଙ୍କର କିଛି ସଠିକ ଧାରଣା ମଧ୍ୟ ନଥିଲା ଓ ୧୮୫୬ ମସିହାରେ ଯାଇ ତାହା ସ୍ଥିର କରାଗଲା । ସେହି ସ୍ଥାନଟି ହେଉଛି ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳାର ଗୌରୀ ଶୃଙ୍ଗ । ତାକୁହିଁ 'ଏଭରେଷ୍ଟ' ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ହିମାଳୟ ପର୍ବତର ଗୋଟାଏ ପାଖ ଭାରତ ପଟକୁ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା ବେଳେ ଓ ଅନ୍ୟପାଖଟି ତିବ୍ବତ ଆଡ଼କୁ ଦେଖାଯାଉଛି । ତିବ୍ବତୀୟ ଭାଷାରେ ଏହାକୁ କହନ୍ତି "ଓମଲୋଙ୍ଗମା" । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି "ଜଗତର ମାତୃଦେବୀ" । ପୃଥିବୀର ଏହି ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚସ୍ଥାନଟି ନେପାଳ, ତିବ୍ବତ (ଚୀନ) ସୀମାରେ ରହିଛି । ସର୍ବଶେଷ ହିସାବ ଅନୁଯାୟୀ ଏଭରେଷ୍ଟ ଶୃଙ୍ଗର ଉଚ୍ଚତା ହେଲା ପ୍ରାୟ ୨୯, ୦୨୯ ଫୁଟ ବା ୮,୮୪୮ ମିଟର । ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳାକୁ ପ୍ରକୃତି ତିଆରି କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ୬୫୦୦୦୦୦୦ରୁ ୨୨୫୦୦୦୦୦୦୦ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ । ଏଭରେଷ୍ଟ ଶୃଙ୍ଗର ଉପର ଅଂଶରେ ଯେଉଁ ପବନ ଅଛି ସେଥିରେ ଅମ୍ଳଜାନ ଭାଗ ଅଳ୍ପ । ତେଣୁ ତାକୁ 'ପତଳା ପବନ' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସେଠି ସବୁବେଳେ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ପବନ ବହୁଥାଏ । ଅତିମାତ୍ରାରେ ଥଣ୍ଡା; ଏହା ଫଳରେ କୌଣସି ଗଛଲତା ହିମାଳୟର ସେହି ଅଂଶରେ ନାହାନ୍ତି—ଜୀବଜନ୍ତୁ ରହିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ବା କାହିଁକି ଉଠୁଛି ? ୧୮୫୬ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କହିହେଉନଥିଲା ଯେ ଏହି ପର୍ବତ ଶୃଙ୍ଗଟି ହେଉଛି ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନ । ସେହିବର୍ଷ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ସର୍ଭେ ବିଭାଗ ଏହିଭଳି କହିବାକୁ ସାହସ କଲା । ତାହାପରେ କେତେବର୍ଷ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାକୁ କୁହାଯାଉଥିଲା 'ପନ୍ଦର ନମ୍ବର ପର୍ବତ ଶୃଙ୍ଗ' । ପରେ ଇଂରେଜମାନେ ତା'ର ନାମ ରଖିଲେ 'ଏଭରେଷ୍ଟ' । ସେତେବେଳେ ଏହାର ଉଚ୍ଚତା ୨୯,୦୦୨ ଫୁଟ ବା ୮,୮୪୦ ମିଟର ବୋଲି ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା ।

ପର୍ବତାରୋହଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ୧୯୨୦-୨୧ ମସିହା ବେଳକୁ ପ୍ରଥମେ ତିବ୍ବତ ଆଡୁ ହିମାଳୟ ପର୍ବତରେ ଉପରକୁ ଉପରକୁ ଚଢ଼ି ଏଭରେଷ୍ଟରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ସେତେବେଳକାର ତିବ୍ବତର ଶାସକ ଦଲାଇ ଲାମା ଏଥିପାଇଁ ଆଗ୍ରହରେ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ପ୍ରଥମ ଚେଷ୍ଟାରେ ଇଂଲଣ୍ଡର ଜଣେ ପର୍ବତାରୋହୀ ମାଲୋରୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଯାଇଥିବା ଦଳ ୬,୯୮୦ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚତାରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇଥିଲେ । ତା ପରବର୍ଷ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦୁର୍ଘଟଣା ସମ୍ବଳିତ ବିଫଳ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ପରେ ୧୯୨୪ ମସିହାରେ ସେ ୮,୫୭୩ ମିଟର ଉଚ୍ଚତାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ଯାଇପାରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟମାନେ ଏଥି ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ୟମ ଜାରୀ ରଖିଥା'ନ୍ତି । ବଡ଼ ଦୁରୂହ ରାସ୍ତା, ପ୍ରବଳ ଥଣ୍ଡା ଓ ଅତି ଜୋରରେ ବହୁଥିବା ପବନ ସବୁ ଉଦ୍ୟମକୁ କିନ୍ତୁ ଭଣ୍ଡୁର କରିଦେଉଥାଏ । ଶେଷରେ ୧୯୫୩ ମସିହା ମେ ମାସ ୨୯ ତାରିଖ ଦିନ ନିଉଜିଲାଣ୍ଡର ଏଡ୍‌ମଣ୍ଡ ହିଲାରୀ ଓ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯାଇଥିବା ନେପାଳର ତେନ୍‌ଜିଙ୍ଗ ନର୍ଗେ ଗୌରୀ ଶୃଙ୍ଗ ଉପରେ ଯାଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲେ । ସେହି ଦୁଇଜଣ ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରଥମ ମନୁଷ୍ୟ ଯିଏକି ସେଠାରେ ପାଦଦେଲେ । ତା' ପରେ ଆହୁରି ଅନେକ ଥର ସେ ଶୃଙ୍ଗ ଉପରକୁ ମନୁଷ୍ୟ ଯାଇଛନ୍ତି । ୧୯୭୫ ମସିହା ମେ ମାସ ୧୬ ତାରିଖ ଦିନ ଜଣେ ଜାପାନୀ ମହିଳା ଜୁଙ୍କୋ ତାବେଇ ଗୌରୀ ଶୃଙ୍ଗ ଉପରେ ପାଦ ଦେଇଦେଲେ । ତାଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ମହିଳା ସେଠାକୁ ଯାଇ ନଥିଲେ ।

ଉପଗ୍ରହ ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ବିକାଶ ସହିତ ହିମାଳୟ ପର୍ବତରେ ଥିବା ଶୃଙ୍ଗ ଗୁଡ଼ିକର ଉଚ୍ଚତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପଦ୍ଧତିରେ ମଧ୍ୟ ଉନ୍ନତି ଘଟୁଛି । ଫଳରେ 'ଏଭରେଷ୍ଟ' ଶୃଙ୍ଗର ପ୍ରକୃତ ଉଚ୍ଚତା କେତେ ସେ ବିଷୟରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଭଲ ଭାବରେ ଜଣାପଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲାଣି । କାରଣ ଭୂଚଳନ, କ୍ଷୟ, ଶିଳା କ୍ଷୟ, ଶିଳାସ୍ତର ବୃଦ୍ଧି, ବରଫ ତରଳିବା ଓ ସୌର ବିକିରଣରେ ତାରତମ୍ୟ ଭଳି କେତେକ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ଶୃଙ୍ଗଟିର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଠିକ ଉଚ୍ଚତା ସବୁବେଳେ ବଦଳୁଥାଏ ।

ଏଭରେଷ୍ଟ ଶୃଙ୍ଗକୁ ଜୟ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ସମସ୍ତେ ଯେ ସବୁବେଳେ ସଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି ତାହା ନୁହେଁ । ପୃଥିବୀର ଏହି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶିଖରଟି ବହୁ ପର୍ବତାରୋହୀଙ୍କୁ 'ନିଜ ଦେହରେ ମିଶାଇ' ଦେଇଛି ବୋଲି କହିଲେ କିଛି ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ । ଏଭରେଷ୍ଟ ଶୃଙ୍ଗ ଆରୋହଣ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରି କେତେ ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଛନ୍ତି, ତା'ର ହିସାବ ୧୯୨୧ ମସିହାରୁ ସରକାରୀ ଭାବେ ରଖାଯାଉଛି । ୧୯୯୬ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୪୪ ଜଣ ପର୍ବତାରୋହୀ ଏହି ଉଦ୍ୟମରେ ପ୍ରାଣବଳୀ ଦେଇଥିବା କଥା ସେହି ହିସାବରୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ସେହି ବର୍ଷ ମେ ମାସରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ସେଠି ଅତି କମ୍‌ରେ *ଆଠ* ଜଣ ପର୍ବତଚଢାଳୀଙ୍କ

ନିରୋଳା ଶୃଙ୍ଗଟିର ଦୃଶ୍ୟ ।

ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ୧୯୯୭ ମସିହା ମେ ମାସରେ ମଧ୍ୟ ୯ ଜଣ ଆରୋହୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଛି ବୋଲି ପ୍ରାଥମିକ ଭାବେ ଜଣାପଡ଼ିଛି । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୬୧୫ ଜଣରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ମହିଳା ଓ ପୁରୁଷ ଏଭରେଷ୍ଟ ଶୃଙ୍ଗ ଉପରେ ପାଦ ଦେଇଛନ୍ତି । ଆଙ୍ଗ୍ ରିତା ସେର୍ପା ନାମକ ଜଣେ ପାର୍ବତ୍ୟ ଗାଇଡ୍ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ୧୦ ଥର ପାଇଁ ସେଠାକୁ ଯାଇପାରିଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୃଥିବୀ, ପର୍ବତ, ହିମାଳୟ, ପର୍ବତାରୋହଣ, ନେପାଳ, ତିବ୍ବତ, ଭୂବିଜ୍ଞାନ, ସମୁଦ୍ର, ମାନବୀୟ ଉତ୍କର୍ଷତା, ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ଓ ସଭ୍ୟତା

▷▷

ଏଭରେଷ୍ଟ, ଜର୍ଜ
(୧୭୯୦-୧୮୬୬)

ଭାରତର ଜଣେ ପୂର୍ବତନ ସର୍ଭେୟର ଜେନେରାଲ । ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଶୃଙ୍ଗ ଗୌରୀ ଶୃଙ୍ଗର ଉଚ୍ଚତା ତାଙ୍କ ସମୟରେ ସଠିକ ଭାବେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରିଥିବାରୁ ସେହି ଶୃଙ୍ଗଟିକୁ ଏହାଙ୍କ ନାମରେ ୧୮୬୫ ମସିହାରେ 'ଏଭରେଷ୍ଟ ପର୍ବତ ଶୃଙ୍ଗ' ଭାବେ ନାମିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଏଭରେଷ୍ଟ ପର୍ବତ ଶୃଙ୍ଗ

▷▷

ଏମାକି

ଜାପାନୀ ସଚିତ୍ର ଲେଖା ବା ଚିତ୍ରପଟ । ଏହାକୁ ଏମାକିମୋନ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ 'ଫର୍ଦ୍ଦ'ରେ ଲେଖା ଓ ଚିତ୍ର ଏକ ସଙ୍ଗରେ ରହିଥାଏ । ଏମାକିରେ ବହୁ କବିତା, ରାଜକୀୟ ପ୍ରେମ କାହାଣୀ, ବୌଦ୍ଧଗଳ୍ପ ଓ ନାନା ପ୍ରକାରର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ ସବୁ ଲେଖାହୋଇ ରହିଛି । ବିଭିନ୍ନ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ଜାପାନୀ ସୈନିକମାନେ କିଭଳି ବୀରତ୍ୱର ସହିତ ଲଢ଼ିଛନ୍ତି ତା'ର ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ରହିଛି । ଜାପାନର ୩୬ଜଣ ଅମର କବିଙ୍କ ଚିତ୍ର ଓ ସେମାନଙ୍କର କବିତା ସେଠି ଏମାକି ରୂପରେ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରହିଛି । ଆଧୁନିକ ଜାପାନୀ ଚିତ୍ରକଳା ଉପରେ ଏହି ପଦ୍ଧତିର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଛି । ୭୩୫ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ପ୍ରଥମ ଏମାକି ଫର୍ଦ୍ଦ ରଚିତ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଜଣାଯାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜାପାନୀ କଳା ଓ ସାହିତ୍ୟ, ଲୋକସଂସ୍କୃତି

▷▷

ଏମିନ ପାଶା, ମହମ୍ମଦ
(୧୮୪୦-୯୨)

ଏହାଙ୍କ ମୂଳନାମ ହେଲା ଏଡୁଓ୍ୱାର୍ଡ ସ୍କାଇଜର୍ । ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ଭୂଗୋଳ, ପ୍ରାକୃତିକ ଇତିହାସ, ନୃତତ୍ତ୍ୱ ତଥା ଭାଷାସମୂହ ବିଷୟରେ ଏହି ଆବିଷ୍କାରକ ତଥା ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଅବଦାନ ବହୁତ ବେଶୀ । ଇଜିପ୍ସୀୟ ସୁଦାନର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଘୃଣ୍ୟ ଦାସପ୍ରଥା ଲୋପ ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଏମିନ ପାଶା ଦାୟୀ । ସେ କୌଣସି ବହି ଲେଖିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇନଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ବହୁତ ଗୁଡ଼ିଏ ଅତି ମୂଲ୍ୟବାନ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖି ଦେଇଯାଇଛନ୍ତି । ଆରବ କ୍ରୀତଦାସ ବଣିକମାନେ ପରେ ପଶ୍ଚିମ ଆଫ୍ରିକା ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଦେଲେ । ଜର୍ମାନୀରେ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଥିବା ଏହି ବିଦ୍ୱାନ ପ୍ରଥମେ ତୁର୍କୀ ସୈନ୍ୟବାହିନୀରେ ଡାକ୍ତର ଭାବେ ଯୋଗଦେଇ କାଳକ୍ରମେ ଆଫ୍ରିକାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ 'ଶାସକ' ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଫ୍ରିକା, ଆବିଷ୍କାର, ତୁର୍କୀ, ଜର୍ମାନୀ, ଦାସପ୍ରଥା

▷▷

ଏମୁ

ପକ୍ଷ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ଉଡ଼ିପାରନ୍ତି ନାହିଁ—ଏହିଭଳି ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଜାତିର ପକ୍ଷୀ ପୃଥିବୀରେ ଅଛନ୍ତି ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ଦେଶର ଏମୁ ସେଥି ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ । ଗୋଟିଏ ପ୍ରାପ୍ତବୟସ୍କ ଏମୁ ପ୍ରାୟ ୨ ମିଟର ଉଚ୍ଚ, ୪୫ କିଲୋଗ୍ରାମରୁ ବେଶୀ ଓଜନ ହୋଇଥାଏ ଓ ଘଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରାୟ ୫୦ କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ଦଉଡ଼ିପାରେ । ଏମାନେ ଯେତେବେଳେ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆରେ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ମେଣ୍ଢା ଓ ଗୋରୁ ପାଳିବା ଲୋକେ ବିପଦ ମଣୁଥିଲେ; କାରଣ ଏଇଟି ଏତେ ପରିମାଣରେ ଘାସ ଖାଏ ଯେ ଚରଣ ଭୂମିକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଏ । ଏଗୁଡ଼ିକୁ କିନ୍ତୁ ଧରିବା ସହଜ ନୁହେଁ । ପ୍ରାୟ ୧୩ ସେଣ୍ଟିମିଟର ଲମ୍ବର ସାତରୁ ଦଶଟି ଅଣ୍ଡା ଉପରେ

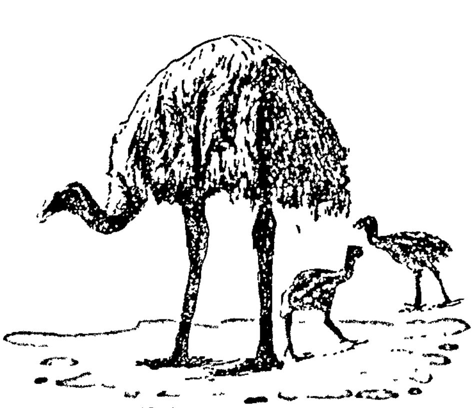

ମା ଏମୁ ଓ ଛୁଆ

ମାଟି ଘୋଡ଼େଇ ଦେଇ ଅଣ୍ଡିରା ଏମୁ ଦୁଇମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହାକୁ ଉଷୁମାଏ । ଅଣ୍ଡାରୁ ବାହାରିଲା ପରେ ପରେ ବଡ଼ ଏମୁ ସଙ୍ଗରେ ଛୁଆ ମଧ୍ୟ ଦଉଡ଼ନ୍ତି । ୧୯୩୨ ମସିହାରେ ୨୦ ହଜାର ଏମୁ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆର କାମ୍ପିଅନ ଅଞ୍ଚଳର ଗହମ କ୍ଷେତରେ ଏଭଳି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ ଯେ ମେସିନ୍‌ଗନ୍ ଧରି ସେମାନଙ୍କୁ ସୈନ୍ୟମାନେ ଜବତ କଲେ । ଏବେ ମଧ୍ୟ ଏଗୁଡ଼ିକ ସେଠି ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପକ୍ଷୀ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ, ଜୀବଜଗତ

▷▷

ଏମ୍ପାୟାର ଷ୍ଟେଟ୍ ବିଲ୍‌ଡିଙ୍ଗ

ଗୋଟିଏ ଯୁଗରେ ଆବଶ୍ୟକତା ବାଧ୍ୟ କଲା ଘର ତୋଳିଲା ବେଳେ ଉପରକୁ ଉପରକୁ ଯିବା ପାଇଁ—ତାହାହେଲେ ଅଳ୍ପ ସ୍ଥାନରେ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ବଖରା ହୋଇଯାଇ ପାରିବ । ଆଜିକାଲି ସତୁରୀ,

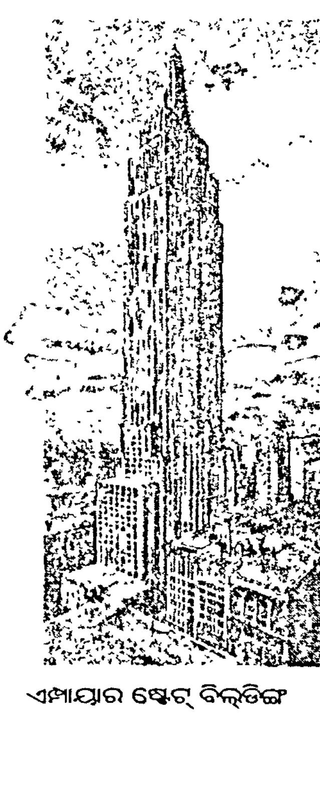

ଏମ୍ପାୟାର ଷ୍ଟେଟ୍ ବିଲ୍‌ଡିଙ୍ଗ

ଅଶୀ ବା ଶହେ ମହଲାର ଘର ସବୁ ଚାରିଆଡ଼େ ତିଆରି ହେଉଛି । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ନିଉୟର୍କ ସହରରେ କିନ୍ତୁ ୧୯୩୧ ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ୧୦୨ ମହଲା କୋଠାଟି ତିଆରି ହୋଇଗଲା, ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ୧୨୫୦ ଫୁଟ ବା ୩୮୧ ମିଟର ଉଚ୍ଚ ହୋଇଗଲା ପରେ ଏହାକୁ ପ୍ରଥମ 'ଆକାଶଚୁମ୍ବୀ ଘର' ବୋଲି କୁହାଗଲା ଓ ନାମ ଦିଆଗଲା ଏମ୍ପାୟାର ଷ୍ଟେଟ୍ ବିଲ୍ଡିଙ୍ଗ୍ । ୧୯୫୪ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଇଟି ଥିଲା ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚ ଘର ।

ଏହି କୋଠାଟି ତିଆରି ହେବା ପରେ ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ ଆହୁରି ଅନେକ ଘର ତିଆରି ହୋଇଯାଇଛି ଯାହାର ଉଚ୍ଚତା ଏହାଠାରୁ ବେଶୀ । ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ମାଲୟସିଆ ଦେଶରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚ କୋଠାଟି ହେଲା 'ପେଟ୍ରୋନାସ ଟାୱାର' ଓ ଏହାର ଉଚ୍ଚତା ୪୫୨ ମିଟର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସ୍ଥାଇସ୍କ୍ରାପରସ, ସ୍ଥାପତ୍ୟ

▷▷

ଏମ୍ଫିସିମା

ପବନ 'ପଶିଯାଇ' ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଫୁଲିଯିବା ଅବସ୍ଥା । ଏମ୍ଫିସିମା କିଭଳି ହୁଏ ବା ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରଣ କ'ଣ, ସେକଥା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଠିକ ଭାବରେ ଜଣାପଡ଼ିନାହିଁ । ସାଧାରଣତଃ ସିଗାରେଟ ଖାଇବା ଯୋଗୁଁ ଓ ପୁରାତନ ବ୍ରୋଙ୍କାଇଟିସ୍ ଭଳି ରୋଗ ଥିଲେ, ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍‌ର ଏହି ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଆମ ଭାଷାରେ ଏହାକୁ କୁହାଯାଉଛି ବାତସ୍ଫିତି ବୋଲି । ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା ବିଭାଗର ଗୁରୁତର ରୋଗଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଏମ୍ଫିସିମା ହେଲା ଗୋଟିଏ । ଏହାର କୁପ୍ରଭାବ ରୋଗୀ ଉପରେ ବହୁଦିନ ଧରି ଲାଗିରହିଥାଏ । ରୋଗୀ ସହଜରେ ନିଶ୍ୱାସ ନେଇପାରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍‌ରୁ ପବନକୁ ବାହାର କରିଲା ବେଳେ ତାକୁ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ବହୁ ସମୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ଓ ସେ ଖୁବ୍ କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା, ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଏମ୍ବସିଙ୍ଗ୍

କପଡ଼ା, କାଗଜ, ଚମଡ଼ା, ଧାତୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସେହି ଧରଣର ପଦାର୍ଥ ପୃଷ୍ଠରେ ଉତ୍ତୋଳିତ ହୋଇ ରହିଥିବା ଲେଖା ବା କଳାକୃତିକୁ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ପ୍ରଣାଳୀ ତଥା ଉପାୟ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ କହିବାକୁ ଗଲେ କେବଳ ଖୋଦେଇ ହୋଇଥିବା ଛାଞ୍ଚ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଏହି ଧରଣର କାମହିଁ ହେଲା ଏମ୍ବସିଙ୍ଗ୍ । ଲେଟରହେଡ୍, ମନୋଗ୍ରାମ, ଲଫାପା ଉପରେ ଠିକଣା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବହି ମଲାଟ, ୱାଲ୍‌ପେପର, ନାମଫଳକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁପ୍ରକାର ବସ୍ତୁକୁ ଏମ୍ବସିଙ୍ଗ୍ ଦ୍ୱାରା ଅଳଙ୍କରଣ କରାଯାଇ ପାରିବ । ଛୋଟ ଛୋଟ ହାତ ଯନ୍ତ୍ରଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ ପ୍ରେସ୍‌ର ଉପଯୋଗ ଏଥିପାଇଁ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥି ନିମନ୍ତେ ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରଙ୍ଗର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଅଳଙ୍କରଣ, କଳା, ମୁଦ୍ରଣ

▷▷

ଏମ୍ବାମୀକରଣ

ନଷ୍ଟ ନ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଶବକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖିବା ପ୍ରଣାଳୀ । ବହୁ ପୁରାକାଳରୁ, ଉଭୟ ଧାର୍ମିକ ଓ ବାସ୍ତବ ଆବଶ୍ୟକତାଜନିତ କାରଣରୁ ଏଭଳି କରାହୋଇ ଆସୁଛି । ପୁରାତନ ମିଶରରେ ଏମ୍ବାମୀକରଣ ପ୍ରଥମେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ପରେ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ତୁଳନାତ୍ମକ ସଫଳତାର ସହ ଏଭଳି କରାହୋଇ ଆସିଛି ।

ଆଧୁନିକ ଏମ୍ବାମୀକରଣ ପଦ୍ଧତି ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଶବକୁ ଦୀର୍ଘକାଳ ନିମନ୍ତେ ସତେଜ ରଖିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରୁଛି । ମୃତ ଶରୀରରେ ଥିବା ରକ୍ତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରସକୁ କାଢ଼ିନିଆଯାଇ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାସାୟନିକ ଉପାଦାନ ତା ସ୍ଥାନରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିଦିଆଯାଏ । ଏହିସବୁ ରସାୟନ ଯୋଗୁଁ ଶରୀରଟି ଆଉ ଶୋଥା ପଡ଼ି ନଯାଇ 'ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ' ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଶବଟିକୁ ଦେଖିଲେ ତାହା ଗୋଟିଏ ଜୀବନ୍ତ ମଣିଷ ବୋଲି ବୋଧହୋଇଥାଏ । ରୁଷରେ କମିଉନିଷ୍ଟ ପାଟି କ୍ଷମତାରେ ଥିବା ସମୟରୁ ଲେନିନ୍‌ଙ୍କ ଶବକୁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ପଦ୍ଧତି ଦ୍ୱାରା ନିରାପଦରେ ରଖାଯାଇପାରିଛି । ସାଧାରଣତଃ ଡାକ୍ତରମାନେ ହିଁ ଏମ୍ବାମୀକରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯୋଗ୍ୟ । ପୃଥିବୀର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ଏଥିପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଇଜିପ୍‌ସୀୟ ସଭ୍ୟତା, ଶବ ସଂରକ୍ଷଣ, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଶକ୍ତିପୂଜା

▷▷

ଏମ୍ବ୍ରୟଡରି

ଛୁଞ୍ଚି ଓ ସୂତା ବା କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସରୁ ତାର ସାହାଯ୍ୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପଦାର୍ଥ ଉପରେ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଉଥିବା ସୂକ୍ଷ୍ମ କଳାକୃତି ହେଲା ଏମ୍ବ୍ରୟଡରି । ମୁଖ୍ୟତଃ କନା ଉପରେ ଏଭଳି କରାଯାଇଥାଏ । ବହୁ ହଜାର ବର୍ଷର ପୁରାତନ ଇଜିପ୍‌ସୀୟ ସମାଧିଗୁଡ଼ିକରୁ ସେସମୟରେ ଏମ୍ବ୍ରୟଡରି କାମ କରାଯାଉଥିବା କଥାର ଚିତ୍ର ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି । ପାରସ୍ୟ ଓ ଗ୍ରୀସ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାବେ ଏହି କଳାର ପ୍ରଚଳନ ସେ ଯୁଗରୁ ଶୋଭା ମଣ୍ଡନ କରିଆସିଛି । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ତୃତୀୟରୁ ପଞ୍ଚମ ଶତାବ୍ଦୀ ଭିତରେ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଥିବା ଏମ୍ବ୍ରୟଡରି କଳାକୃତିର ଅବଶେଷ

ସପ୍ତଦଶ-ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଫରାସୀ ମହିଳାଙ୍କ ପୋଷାକରେ କରାଯାଉଥିବା ଏମ୍ବ୍ରୟଡରିର ଚିତ୍ର ।

ପୃଥିବୀର ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଛି । ଭାରତରେ ଏହି ଧରଣର କଳାସମ୍ଭାର ଅତି ପୁରାକାଳରୁ ରହି ଆସିଛି । ମୋଗଲ ସମୟର ଏଭଳି ବହୁ କାମ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶସମୂହ ଓ ଦୁଇ ଆମେରିକା ମହାଦେଶରେ ଏମ୍ବ୍ରୟଡରି କଳା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ବିକାଶ ଲାଭ କରିଥିଲା । ହସ୍ତଶିଳ୍ପରେ ପୃଥିବୀ ସାରା ଯେଉଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି, ତାହା ଏମ୍ବ୍ରୟଡରି ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସାହପ୍ରଦ ହୋଇପାରିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
କଳା, ହସ୍ତକଳା, ମାନବସଭ୍ୟତା

▷▷

ଏର୍-ୟା

ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଚୀନ ଚୀନା ଅଭିଧାନ । ସେ ଭାଷାରେ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ପ୍ରାଞ୍ଜଳତାର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ' । ଯେଉଁ ୧୨ଟି ମୁଖ୍ୟ କନ୍‌ଫୁସୀୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ରହିଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଏର୍-ୟା ହେଲା ଗୋଟିଏ । *କାଟିବା* ଓ *ଦାଗଦେବା* ଭଳି ଶବ୍ଦ ଭିତରୁ କେଉଁଟିକୁ କେଉଁଠାରେ କି ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ—ସେ କଥାର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବହୁପ୍ରକାର ପକ୍ଷୀ, ଜୀବଜନ୍ତୁ ଓ ବୃକ୍ଷଲତାଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ରହିଛି । ଏହି ଅଭିଧାନଟିର ରଚନା କାଳ ବିଷୟରେ ସହମତି ପ୍ରକାଶ ପାଇପାରିନାହିଁ ।

ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୧୨ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏହା ଲେଖାଯାଇଥିଲା ବୋଲି କେହି କେହି କହୁଥିଲା ବେଳେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୫୫୧ରୁ ୪୭୯ ଭିତରେ କନ୍‌ଫୁସିଅସ୍‌ଙ୍କ ଶିଷ୍ୟମାନେ ଏହାକୁ ଲେଖିଥିଲେ ବୋଲି ଅନ୍ୟ କେତେକ ପଣ୍ଡିତ ମତ ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ତୃତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀରେ କିନ୍ତୁ ଜଣେ ଚୀନା ପଣ୍ଡିତ ଏର୍-ୟାର ଗୋଟିଏ ଶୁଦ୍ଧ ସଂସ୍କରଣ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ବୋଲି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଅଭିଧାନ, କନ୍‌ଫୁସିଅସ୍, ଚୀନା ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟ, ମାନବଜ୍ଞାନ

▷ ▷

ଏର୍‌ବିଅମ୍

ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ରାସାୟନିକ ମୌଳିକ ଉପାଦାନ । ପାଉଁଶିଆ-ଧଳା ତଥା ଅନ୍ୟ କେତେକ ରଙ୍ଗରେ ମିଳିଥାଏ । ଏହାର ସେମିତି କିଛି ସାଧାରଣ ଉପଯୋଗ ନାହିଁ । ୧୮୪୩ ମସିହାରେ ଏର୍‌ବିଅମ୍ ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇଥିଲା ।

ପାରମାଣବିକ ନମ୍ବର	*୬୮*
ପାରମାଣବିକ ଓଜନ	*୧୬୭.୨୬୦*
ଗଳନାଙ୍କ	*୧,୫୨୨° ସେ*
ସ୍ଫୁଟନାଙ୍କ	*୨,୫୧୦° ସେ*
ଯୋଜ୍ୟତା	*୩*

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମୌଳିକ ଉପାଦାନ

▷ ▷

ଏରିଆଲ ଫଟୋଗ୍ରାଫି

ଆକାଶମାର୍ଗରୁ ଭୂପୃଷ୍ଠ କିମ୍ବା ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ଲକ୍ଷଣରାଜିର ଫଟୋନେବା ପଦ୍ଧତି । ଉଡ଼ାଜାହାଜ, ରକେଟ୍, କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମହାକାଶଯାନରେ ଖଞ୍ଜାଯାଇଥିବା କାମେରା ସାହାଯ୍ୟରେ ଏଭଳି ଫଟୋ ନିଆଯାଇଥାଏ । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ବହୁ ଅଧିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏରିଆଲ ଫଟୋଗ୍ରାଫି କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଦେଖାଦେଇଛି । ଅତି ଉନ୍ନତ ତଥା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଲକ୍ଷଣଯୁକ୍ତ ମାନଚିତ୍ର ତିଆରି, ଜାତୀୟ ନିରାପତ୍ତା, ଶିଳାସ୍ତର ଓ ତାହାର ଗଠନ, ମୃତ୍ତିକା, ଉଦ୍‌ଭିଦରାଜି ଓ ସବୁଜିମା, ଜଳସଂପଦ ତଥା ଜଳବିଜ୍ଞାନ, ରାସ୍ତା ତିଆରି ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ବହୁ ପରିମାଣର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉପଯୋଗୀ ତଥ୍ୟ ଏହାଦ୍ୱାରା ମିଳିପାରୁଛି । ଆକାଶରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ମେଘମଣ୍ଡଳର ଚିତ୍ର ମହାକାଶରୁ ନେଇନିଆଯାଇ ପୃଥିବୀର କେଉଁ କେଉଁ ଅଂଶରେ ଜଳବାୟୁ ବା ପାଗର ଅବସ୍ଥା କିଭଳି ରହିବ ସେ କଥା ମଧ୍ୟ କହିଦିଆଯାଇପାରୁଛି । ଆକାଶମାର୍ଗରୁ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଫଟୋନେବା ନିମନ୍ତେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର କାମେରାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଉଡ଼ାଜାହାଜ, କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ, ଫଟୋଗ୍ରାଫି, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ମାନଚିତ୍ର ତିଆରି, ଜାତୀୟ ନିରାପତ୍ତା

▷ ▷

ଏରିଥିମା

ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ଚର୍ମରୋଗ । କେତେକ କାରଣରୁ ରକ୍ତନାଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ଜାକିହୋଇଯିବା ଫଳରେ ଏହି ରୋଗ ହୋଇ ଚର୍ମରେ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ । ୫୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପ୍ରକାରର ଏରିଥିମା ଅବସ୍ଥା ରହିଛି । ଏହା ଭିତରୁ ଯେଉଁ ଦୁଇଟିକୁ ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନୀ ମାନେ ପ୍ରମୁଖ ବୋଲି ଧରିଥା'ନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ଏରିଥିମା ମଲ୍‌ଟିଫର୍ମ ଓ ଏରିଥିମା ନୋଡୋସମ୍ । ଭୂତାଣୁ, ବାକ୍‌ଟେରିଆ, ପରାଙ୍ଗପୁଷ୍ଟ ଅଣୁଜୀବ ସୃଷ୍ଟ ରୋଗ, ଔଷଧ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କିମ୍ବା କାନ୍‌ସର ଭଳି କେତେକ ପ୍ରାଥମିକ କାରଣର ଏରିଥିମା ମଲ୍‌ଟିଫର୍ମ ହେଲା ବାହ୍ୟ ପରିପ୍ରକାଶ । ବେଳେବେଳେ ଏହା ଜୀବନହାନୀକର ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । କୌଣସି ପ୍ରକାର ଔଷଧ ଜନିତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କିମ୍ବା ଭୂତାଣୁ, ବାକ୍‌ଟେରିଆ ବା ଫଙ୍ଗାଇ ସୃଷ୍ଟ ସଂକ୍ରମଣରେ ଶରୀର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅତିମାତ୍ରାରେ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ହୋଇଯିବା ଫଳରେ ଏରିଥିମା ନୋଡୋସମ୍ ହୋଇଥାଏ । ଖାଦ୍ୟରେ କେତେକ ଜାତିର ଭିଟାମିନ୍‌ର ଅଭାବ, ରାସାୟନିକ ବିଷକ୍ରିୟା, ବିକିରଣ ସୃଷ୍ଟ ତାପ ଓ ମାତ୍ରାଧିକ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ଭଳି କାରଣରୁ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ଏରିଥିମାଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଯାଇପାରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଚର୍ମ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ

▷ ▷

ଏରିଥ୍ରୋସାଇଟ

ଲୋହିତ ରକ୍ତକୋଷ ବା ରକ୍ତାଣୁ । ସବୁ ମେରୁଦଣ୍ଡୀୟ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହା ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍‌ରୁ ଅମ୍ଳଜାନକୁ ନେଇ ଶରୀରର ତନ୍ତୁଗୁଡ଼ିକ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଇଥାଏ ଓ ଏମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁହିଁ ରକ୍ତର ରଙ୍ଗ ନାଲି ଦେଖାଯାଏ । ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ଜୀବଙ୍କ ରକ୍ତରେ ଥିବା ପୋଖତ ଏରିଥ୍ରୋସାଇଟ କୋଷଗୁଡ଼ିକ ଦେଖିବାକୁ ଅତିକ୍ଷୁଦ୍ର, ଚଟକା ଓ ସାଧାରଣତଃ ଗୋଲାକାର; ମଝିରେ କିନ୍ତୁ ଏହା ଚେପ୍‌ଟା ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଏଥିରେ ପ୍ରତ୍ୟାସ୍ଥତା ଗୁଣ ଭରିରହିଥିବାରୁ ଶରୀରର କ୍ଷୁଦ୍ରାତିକ୍ଷୁଦ୍ର ରକ୍ତନାଳୀ ଭିତରେ ମଧ୍ୟ ଏହା 'ଗଳିପାଇ' ପାରେ । ଲିପିଡ ଓ ପ୍ରୋଟିନର ଗୋଟିଏ ଝିଲ୍ଲୀ ଏରିଥ୍ରୋସାଇଟ ଉପରେ ରହିଛି । ନିଜର ନାଭି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅମ୍ଳଜାନ ଯୋଜକକ୍ଷମ, ଲୌହସାର ପୁଷ୍ଟ ହିମୋଗ୍ଲୋବିନକୁ ଏହା ଧାରଣ କରିଥାଏ । ନାଭି ନ ଥିବାରୁ, ଏହି କୋଷଟି ନିଜର ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚଳାଇବା ନିମନ୍ତେ ଖୁବ୍ କମ୍ ପରିମାଣର ଅମ୍ଳଜାନ ଲୋଡ଼ିଥାଏ— ଫଳରେ ଶରୀର ତନ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକ ଯଥେଷ୍ଟ ଅମ୍ଳଜାନ ପାଇଯାଆନ୍ତି ।

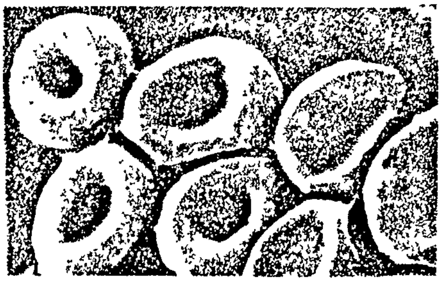

ଏରିଥ୍ରୋସାଇଟ

ବିଭିନ୍ନ ଜୈବ-ରାସାୟନିକ ସୋପାନ ଦେଇ ଅସ୍ଥିମଜ୍ଜାରୁ ଏରିଥ୍ରୋସାଇଟ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରାଣୀ ଜନ୍ମବେଳେ ଏହାର ସଂଖ୍ୟା ରକ୍ତରେ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ଥିଲାବେଳେ, ଜନ୍ମର ଠିକ୍ ପରେ ପରେ କିନ୍ତୁ ଏହି ସଂଖ୍ୟା କମିଯାଇଥାଏ ଓ ପୁଣି ତାରୁଣ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଯାଇ ଏହା ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଆସେ । ଶରୀର ସବୁବେଳେ ଲୋହିତ କୋଷ ତିଆରି କରିଚାଲିଛି ଓ ପ୍ରାପ୍ତବୟସ୍କ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ଲୀହାରେ ଏହା ସଞ୍ଚିତ ହୋଇରହିଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ରକ୍ତ, ଉପାପଚୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ପ୍ଲୀହା, ଅମ୍ଳଜାନ, ହିମୋଗ୍ଲୋବିନ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ମାନବଶରୀର, ଅସ୍ଥିମଜ୍ଜା

▷ ▷

ଏରୋଜେଲ

ଆଜି ମିଳୁଥିବା ସବୁଠାରୁ ହାଲୁକା ଘନ ପଦାର୍ଥ । ସାଧାରଣତଃ ସିଲିକନ ଓ ଅମ୍ଳଜାନ ପରମାଣୁ ଗୋଲିକା ଗୁଡ଼ିକ ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରଜ୍ଜୁଗୁଚ୍ଛ ଶୈଳୀରେ ସଂଯୋଜିତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଏହି ପଦାର୍ଥଟି ତିଆରି ହୋଇଯାଏ । ସଂଯୋଜିତ ଅବସ୍ଥାରେ ସେସବୁ ଗୋଲିକା ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ କିନ୍ତୁ ଲାଗିକରି ନ ଥା'ନ୍ତି—ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଖାଲି ସ୍ଥାନ ରହିଯାଇଥାଏ ଓ ତା ଭିତରେ ପବନ ଫୋଟକା ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଏରୋଜେଲଟି ହେଲା ଶତକଡ଼ା ୯୯ ଭାଗ ପବନ ଓ ଏହାର ବାକୀ ଅଂଶତକହିଁ କେବଳ ଘନ ପଦାର୍ଥ । ଏକ ଘନସେଣ୍ଟିମିଟର ଆକୃତିବିଶିଷ୍ଟ ଏରୋଜେଲର ଓଜନ ହେଲା ମାତ୍ର ୦.୦୦୫ ଗ୍ରାମ୍ ।

ଗଠନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅତିମାତ୍ରାରେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବା ଅସାଧାରଣ

ଲକ୍ଷଣ ରହିଛି । ଚଉଖୁଣ୍ଟିଆ ସ୍ଲାବ୍, ବର୍ତ୍ତୁଳାକାର ସିଲିଣ୍ଡର କିମ୍ବା ଗୁହୁଁଥିବା-ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଆକୃତିରେ ଏହାକୁ ତିଆରି କରିହେବ । ଉଷ୍ମାରୋଧନ ବା ଥର୍ମାଲ ଇନ୍‌ସୁଲେସନ ନିମନ୍ତେ ଏରୋଜେଲଟି ହେଲା ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇଥିବା ସବୁଠାରୁ ଉପଯୋଗୀ ବସ୍ତୁ । ଏହା ଭିତର ଦେଇ ଧ୍ୱନି ମଧ୍ୟ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ କମ୍ ବେଗରେ ଗତି କରିଥାଏ । ହାଲୁକା ନୀଳ ରଙ୍ଗର ଏହି ସରଂଧ୍ରୀ ପଦାର୍ଥଟି ଦେଖିବାକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱଚ୍ଛ—କେତେ ସେଣ୍ଟିମିଟର ମୋଟେଇର ଏରୋଜେଲ-ପିଣ୍ଡ ଭିତର ଦେଇ ମଧ୍ୟ ଦୂରରେ ଥିବା ପଦାର୍ଥକୁ ଦେଖିହେବ । ଉଚ୍ଚ ପୃଷ୍ଠୀୟ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ବିଶିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବାରୁ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ୍ ଓଜନର ଏରୋଜେଲକୁ ପତଳା କରି ୧୦୦୦ ବର୍ଗମିଟର ଆୟତନରେ ବିଛାଇ ଦେଇହେବ । ଅବସ୍ଥା ବିଶେଷରେ ରଙ୍ଗଯୁକ୍ତ ବା ରଙ୍ଗହୀନ ହେବା, ଦୃଢ଼ ବା ନମ୍ୟ ହେବା, କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଟାଣ ପଦାର୍ଥ ଉପରେ ସଶବ୍ଦେ ବା ନିଃଶବ୍ଦେ ପଡ଼ିବାକ୍ଷମ, ଜଳରେ ଦ୍ରବୀଭୂତ ହୋଇଯିବା ବା ଭାସିବାକ୍ଷମ—ଏସବୁ ଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ଏରୋଜେଲ ଠାରେ ଦେଖାଯାଏ । ସିଲିକା ଏରୋଜେଲ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ତିଆରି ହେଉଥିଲେ ହେଁ କେତେକ ଧରଣର ଧାତବ ଅକ୍ସାଇଡ୍, ଜୈବ ପଲିମର, ପ୍ରାକୃତିକ ଜେଲ୍ ଓ ଅଙ୍ଗାରକୁ ମଧ୍ୟ ଏଥି ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ତୃତୀୟ ଦଶକରେ ଏରୋଜେଲ ପ୍ରଥମେ ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇଥିଲା—ମାତ୍ର ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ହିଁ ଏହାର ବହୁଳ ଉପଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ଯଥେଷ୍ଟ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ପରମାଣୁ ସଜ୍ଜା, ପଦାର୍ଥ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଘନତା

▷▷

ଏରୋନଟିକ୍ସର ଇତିହାସ

ଉଡ଼ାଣ ତଥା ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ନାଭିଗେସନ ଓ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଚାଳନାର ସାମଗ୍ରିକ ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ଅନୁଶୀଳନ ହେଲା ଏରୋନଟିକ୍ସ ।

ମଣିଷ ସବୁଦିନେ ଚେଷ୍ଟା କରି ଆସିଛି କିଭଳି ପକ୍ଷୀ ଭଳି ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ପାରନ୍ତା ବୋଲି—କିନ୍ତୁ ତା'ର ସେହି ସ୍ୱପ୍ନ ସଫଳ ହେବାପାଇଁ ଲାଗି ଯାଇଥିଲା ବହୁ ହଜାର ବର୍ଷ । ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଇଟାଲୀୟ ମନୀଷୀ ଲିଓନାର୍ଡୋ-ଦା-ଭିନ୍‌ଚି ପକ୍ଷୀ ଜଗତକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଉଡ଼ାଣ ଯନ୍ତ୍ର ସବୁର ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ଡିଜାଇନ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ପରେ ୧୭୮୩ ମସିହାରେ ଦୁଇଜଣ ଫରାସୀ ନାଗରିକ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ବେଲୁନ୍‌ରେ ବସି ପାରିସ ସହର ନିକଟରେ ଭୂପୃଷ୍ଠରୁ ଉଠି କିଛି ବାଟ ଉଡ଼ିଯାଇ ପାରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବେଲୁନ୍‌ରେ ନିରାପଦରେ ଉଡ଼ିବା କଥାଟା ସେତେ ସହଜ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ବେଲୁନ୍ ଉଡ଼ାଣରେ ଉପୁଜୁଥିବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣଜନିତ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସୁବିଧାକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ କ୍ରମେ ଅନ୍ୟମାନେ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ ଓ ୧୮୫୨ ମସିହାରେ ବେଲୁନ୍‌କୁ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକ୍ଷମ କରି ଉଡାଯାଇ ପାରିଲା । ସେତେବେଳେ ଏହାକୁ 'ଏଆରସିପ୍' ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଇତି ମଧ୍ୟରେ କିନ୍ତୁ ଏରୋନଟିକ୍ସର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ବହୁବିଧ ଉଦ୍ୟମ ଚାଲୁ ରହିଥାଏ । ୧୮୫୩ ମସିହାରେ ସାର୍ ଜର୍ଜ କେଲେ ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ମଣିଷବାହୀ ଗ୍ଲାଇଡର ତିଆରି କରିଦେବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲେ; ସେଇଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଏରୋନଟିକ୍ସର ଜନକ ଭାବେ ଅଭିହିତ କରାଯାଇଥାଏ ।

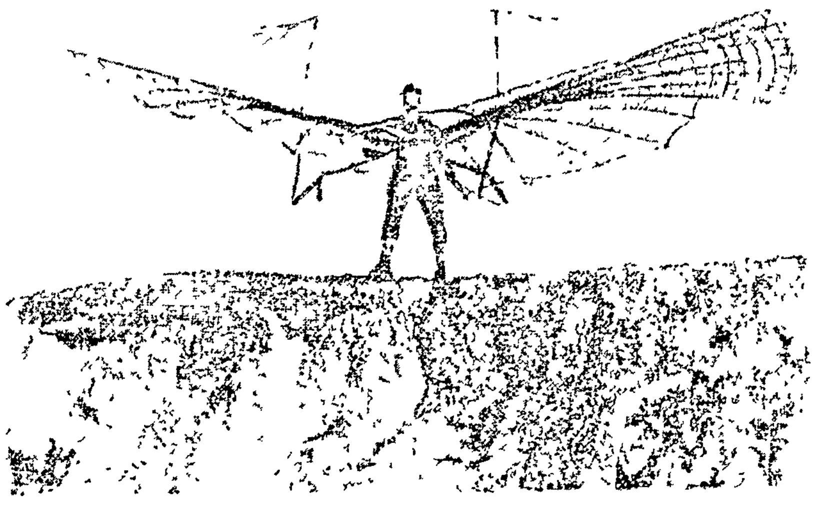

ଉଡାଣର କ୍ରମବିକାଶରେ ଗ୍ଲାଇଡରର ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି । ଉଦ୍‌ଭାବକ ଅଟୋ ଲିଲିଏନ୍ଥାଲ ନିଜ ଶରୀରରେ 'ଡେଣା' ଲଗାଇ ଉଡ଼ିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଥିବା ଦୃଶ୍ୟର ରେଖାଙ୍କନ ।

ମଣିଷବାହୀ ଗ୍ଲାଇଡରକୁ ଆହୁରି ଉନ୍ନତ କରିବା ପାଇଁ ସେତେବେଳେ ଜଣେ ଦୁଇଜଣ ଇଉରୋପୀୟ କିନ୍ତୁ ଅନବରତ ଚେଷ୍ଟା ଚଳାଇଥା'ନ୍ତି । ଅନ୍ତର୍ଦହନ ଇଞ୍ଜିନର ଆବିଷ୍କାର ସେଭଳି ଉଦ୍ୟମକୁ ଆହୁରି ସୁଗମ କରିଦେଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଶେଷରେ ୧୯୦୩ ମସିହାରେ ସେମାନଙ୍କ ସାଇକେଲ୍ ଗାରେଜରେ ଭାଇ ଉଇଲ୍‌ବର୍ ତିଆରି କରିଥିବା ଗୋଟିଏ ଉଡ଼ାଣ ମେସିନ୍‌ରେ ଅରଭିଲ୍ ରାଇଟ୍ ୧୨ ସେକେଣ୍ଡ ପାଇଁ ସଫଳତାର ସହିତ ଉଡ଼ିପାରି ଉଡ଼ାଣ ଇତିହାସ ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇ ପାରିଲେ । ତାଙ୍କର ସେହି ବାଇପ୍ଲେନ୍‌ରେ ୧୨ ଅଶ୍ୱଶକ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ଇଞ୍ଜିନ ଖଞ୍ଜାଯାଇଥିଲା । କ୍ରମେ ଏଭଳି ଉଡ଼ାଜାହାଜର ଟେକ୍‌ନୋଲଜୀୟ ବିକାଶ ଦ୍ରୁତଗତିରେ ଆଗେଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ବେଳେ ଏରୋନଟିକ୍ସ ଉପରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖି ଯାଇ ପଡ଼ିଲା ଓ ଯୁଦ୍ଧରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜର ପ୍ରଥମ ବ୍ୟବହାର ହେଲା । ୧୯୧୯ ମସିହାରେ ଗୋଟିଏ ଦୁଇ ଇଞ୍ଜିନ ବିଶିଷ୍ଟ ବୋମାବର୍ଷୀ ବିମାନରେ ଉଡ଼ି ଦୁଇଜଣ ବୈମାନିକ ବିଶାଳ ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗରକୁ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଅତିକ୍ରମ କରିଯିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲେ । ୧୯୨୬ ମସିହାରେ ଉତ୍ତରମେରୁ ଉପର ଦେଇ ମଣିଷ ପ୍ରଥମ କରି ଉଡ଼ିପାରିଲା । ଏହାପରେ ଚାର୍ଲସ ଲିଣ୍ଡବର୍ଗ ତଥା ଅନ୍ୟ କେତେକ ସାହସୀ ଆବିଷ୍କାରକ ଏକା ଏକା ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗର, ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରର ବକ୍ଷ ଭଳି ବିଶାଳ ଦୂରତାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଇତିହାସ ସୃଷ୍ଟି କରିଦେଇ ପାରିଲେ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଉନ୍ନତ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ସବୁ ତିଆରି ହୋଇଗଲାଣି । ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ଉଭୟ ମିତ୍ରଶକ୍ତି ଓ ଅକ୍ଷଶକ୍ତି ପକ୍ଷରୁ ବିମାନଶକ୍ତିର ପ୍ରବଳ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଜେଟ୍ ଇଞ୍ଜିନ ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇଥିଲା ଓ ଜର୍ମାନୀ ତିଆରି 'ହିଙ୍କେଲ ଏଚ୍‌ଇ ୧୭୮' ହେଲା ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ଜେଟ୍ ବିମାନ । ୧୯୪୭ ମସିହାରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଗୋଟିଏ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ରକେଟଚାଳିତ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଶବ୍ଦଠାରୁ ଅଧିକ ବେଗରେ ଗତି କରିପାରିଲା । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଏଭଳି ସୁପରସୋନିକ ବା ପରାଧ୍ୱନିକ ଗତି କେହି ହାସଲ କରିପାରି ନ

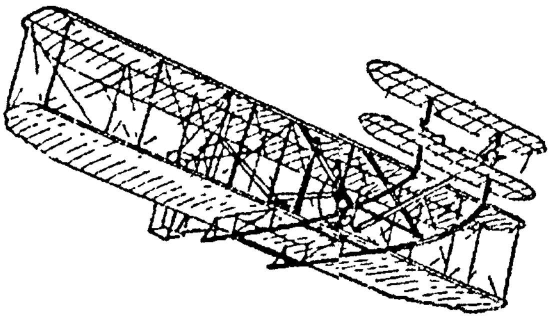

୧୯୦୫ ମସିହାରେ ରାଇଟ ଭାତୃଦ୍ୱୟ ତିଆରି କରିଥିବା ସେମାନଙ୍କର ତୃତୀୟ ବାଇପ୍ଳେନ୍ । ଏଇଟି ହେଲା ଏରୋନଟିକସ୍ ଇତିହାସରେ ପ୍ରଥମ ବାସ୍ତବ ବଳକ୍ଷମ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ।

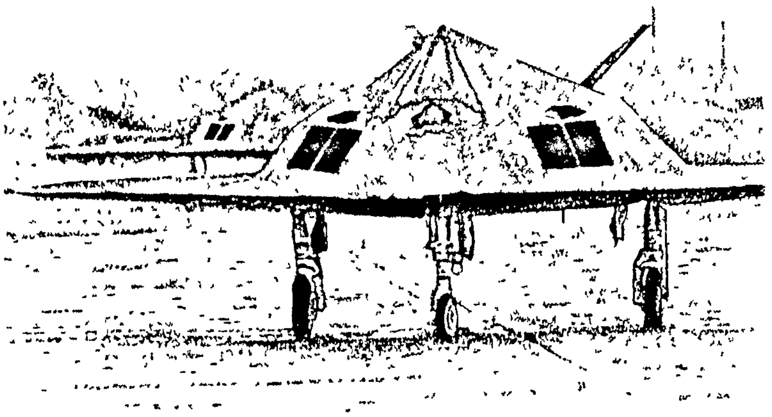

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ କେତେବର୍ଷ ବେଳକୁ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଏଫ୍-୧୧୭ 'ଷ୍ଟିଲଥ' ଲଢୁଆ ବିମାନ ଏରୋନଟିକ୍ସର ବିକାଶ କ୍ରମରେ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ଦଖଲ କରିପାରିଛି । ଏହି ଧରଣର ବମାନ ଗୁଡ଼ିକୁ ରେଡାର ଦ୍ୱାରା 'ଦେଖିବା' ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ ।

ଥିଲେ । ଏହି ପରୀକ୍ଷାଟି ପରେ ଏରୋନଟିକ୍ସ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ବିଦ୍ୟା ଗୋଟାଏ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ମୋଡ଼ ନେଇଗଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ସାମରିକ ଆବଶ୍ୟକତାରୁ ଯେଉଁ ହଜାର ହଜାର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୂରଗାମୀ ବୋମାବର୍ଷୀ ବିମାନ ତିଆରି କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା, ପରେ ସେହି ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ଜନ୍ମ ନେଇଗଲା ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ତିଆରି କରିବାର ଡିଜାଇନ କଳା । ଏହାଫଳରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବେସାମରିକ ବିମାନ ସେବାରେ ଗୋଟାଏ ଗୁଣାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଦେଲା । ୧୯୬୮ ମସିହା ବେଳକୁ ରୁଷୀୟ ମାନେ ପ୍ରଥମ ସୁପରସୋନିକ ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଉଡ଼ାଜାହାଜ 'ଟୁପୋଲଭ ଟିୟୁ-୧୪୪' ତିଆରି କରିଦେଲେ । ତା ପରେ ପରେ ଫ୍ରାନ୍ସ ଓ ଇଂଲଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ମିଳିତ ଭାବେ ତିଆରି ଏହି ଧରଣର 'କନ୍‌କୋର୍ଡ' ବିମାନ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ୧୯୭୦ ମସିହାରେ ଆଜିର ଦୁନିଆର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଜେଟ୍ 'ବୋଇଙ୍ଗ-୭୪୭' ବା ଜୁମ୍ବୋ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବିମାନ ଚଳାଚଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ କରି ସମଗ୍ର ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଗୋଟାଏ ନୂତନ ଯୁଗର ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସାମରିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ନୂଆ-ଧରଣର ବିମାନ ଡିଜାଇନ ଆଜି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ପାରିଛି । 'ଭର୍ଟିକାଲ ଟେକ୍ ଅଫ୍ ଆଣ୍ଡ ଲାଣ୍ଡିଙ୍ଗ', 'ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଟେକ୍ ଅଫ୍ ଆଣ୍ଡ ଲାଣ୍ଡିଙ୍ଗ', 'ସ୍ୱିଙ୍ଗଉଇଙ୍ଗ', 'ଷ୍ଟିଲଥ' ଆଦି ଟେକ୍‌ନୋଲଜିରେ ନିର୍ମିତ ହେଉଥିବା ବୋମାବର୍ଷୀ ଓ ଲଢୁଆ ବିମାନ ଗୁଡ଼ିକ ଏରୋନଟିକୀୟ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗର ଚରମ ସାଫଲ୍ୟର ନିଦର୍ଶନ ଭାବେ ଗଣା ହେଉଛି ।

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କେତେକ ସାମରିକ ବିମାନ ଆଜି ଏତେ ଉଚ୍ଚରେ ଉଡ଼ିବାକୁ ସମର୍ଥ ଯେ, ସେଗୁଡ଼ିକ ନିକଟ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଟପି ମହାକାଶ 'ସୀମା' ନିକଟରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ଯିବାକୁ ଲାଗିଲେଣି । ଫଳରେ ଏରୋନଟିକ୍ସ ଓ ଆଷ୍ଟ୍ରୋନଟିକ୍ସ ବା ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ-ଯାନିକୀ ଭିତରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ବା ଝାପ୍‌ସା ହୋଇଆସିଲାଣି । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଟଲ୍‌ର ଉଦାହରଣ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇପାରେ । କାରଣ ମହାକାଶ ସଟଲ୍‌ଟି ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଉଭୟ ଗ୍ଲାଇଡର ଓ ମହାକାଶଯାନ ଭାବେ ନିଜ ଉଡ଼ାଣ କ୍ରିୟା ସଂପାଦନ କରିପାରୁଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଉଡ଼ାଜାହାଜ, ଉଡ଼ାଣ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଯୁଦ୍ଧ, ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ, ପରିବହନ, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ଏରୋସ୍ପେସ୍ କ୍ରିୟା, ଯନ୍ତ୍ର ନିର୍ମାଣ କୌଶଳ, ବିଜ୍ଞାନ

▷▷

ଏରୋସ

ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଗ୍ରୀକ୍ ଦେବତା । ସେ ଦେଶର ପୁରାଣରେ ଏହାଙ୍କୁ ପ୍ରେମ, କାମନା ତଥା ପ୍ରଜନନର ଦେବତା ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ଦୈହିକ ପ୍ରେମର ଦେବୀ ଆଫ୍ରୋଡାଇଟ୍‌ଙ୍କର ଏରୋସ ହେଲେ ପୁତ୍ର । ଗ୍ରୀକ୍ କଳା, ସାହିତ୍ୟରେ ଏହାଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ବିଷୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଗ୍ରୀକ୍ ପୁରାଣ

▷▷

'ଏରୋସ' ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ମହାକାଶ ସଂସ୍ଥା 'ନାସା' ପକ୍ଷରୁ 'ଆଷ୍ଟରଏଡ୍ ୪୩୩-ଏରୋସ' ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୧୯୯୬ ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ମାସରେ ପଠାଯାଇଥିବା ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ । ପୃଥିବୀରୁ ପ୍ରାୟ ୨୦୦ କୋଟି କିଲୋମିଟର ପଥ ଅତିକ୍ରମ କଲାପରେ ୧୯୯୯ ମସିହା ଫେବୃଆରୀ ମାସ ବେଳକୁ ଏହା ଏରୋସର କକ୍ଷ ପଥରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବ ବୋଲି ମହାକାଶ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କହୁଛନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରୋବ୍ ପ୍ରାୟ ବର୍ଷକ ଲାଗି ଆଷ୍ଟରଏଡ୍‌ଟିକୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦିଗରୁ ତନ୍ନ ତନ୍ନ କରି ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବ ଓ ଏହାର ଅଭ୍ୟନ୍ତରର ଗଠନ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ । ଏଥିପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ମହାକାଶଯାନ କୌଣସି ଆଷ୍ଟରଏଡ୍‌କୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିପାରି ନାହାନ୍ତି । ଏରୋସ ମହାକାଶ ପ୍ରୋବ୍ ସୌରଜଗତର ସୃଷ୍ଟି ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ବହୁ ନୂଆ କଥା ଜଣାଇ ଦେବ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଉଛି । ୧୮୯୮ ମସିହାରେ ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇଥିବା ଏରୋସ ହେଲା ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଭାବେ ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ନିକଟତମ ଆଷ୍ଟରଏଡ୍ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପୃଥିବୀ, ସୌରଜଗତ, ଆଷ୍ଟରଏଡ୍, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ନାସା, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ

ଏରୋସଲ ପାତ୍ର

ଭିତରେ ଥିବା ତରଳ ଉପାଦାନକୁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ଫେଣ କିମ୍ବା କୁହୁଡ଼ି ଭାବରେ ପଦାକୁ ବାହାର କରିଦେଇପାରୁଥିବା ଯେ କୌଣସି ପାତ୍ର । ସାଧାରଣତଃ ଧାତବ ଓ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ବୋତଲ ଗୁଡ଼ିକୁ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ ।

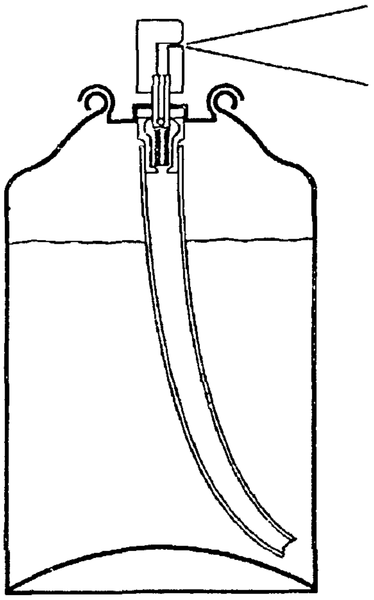

ଏରୋସଲ ପାତ୍ର

୧୯୪୧ ମସିହାରେ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ପକାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଏରୋସଲ ପାତ୍ର ତିଆରି କରାଯାଇଥିଲା । କାଳକ୍ରମେ କିନ୍ତୁ ବହୁ ଅଧିକ ପ୍ରକାରର ପଦାର୍ଥ ଏଭଳି ପାତ୍ର ଭିତରେ ମିଳିଲା । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ, ଉଚ୍ଚଚାପରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ତରଳୀକୃତ ଗ୍ୟାସ୍ ପ୍ରଣୋଦକ ବା ପ୍ରପେଲାଣ୍ଟର ସାହାଯ୍ୟ ନିଆଯାଇ ଏରୋସଲ ପାତ୍ରରେ ଥିବା ତରଳପଦାର୍ଥକୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କୁହୁଡ଼ି କିମ୍ବା ଫେଣରେ ପରିଣତ କରାଯାଉଥିଲା । ପରେ କିନ୍ତୁ ସେଭଳି ଉପାଦାନ ସବୁର କ୍ଷତିକାରୀ ପ୍ରଭାବ ଜଣାପଡ଼ିଯିବାରୁ, ଏରୋସଲ ପାତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ନିମନ୍ତେ ବାୟୁଚାପର ସାହାଯ୍ୟ ନିଆଯାଉଛି । ବିଭିନ୍ନ ଧରଣର ସୁବାସିତ ପଦାର୍ଥ, ଜୀବାଣୁନାଶକ ରାସାୟନିକ ଔଷଧ, କେତେକ ଜାତିର ଖାଇବା କ୍ରିମ୍ ତଥା ଅନ୍ୟ ବହୁପଦାର୍ଥ ନିମନ୍ତେ ଆଜି ଏହା ହେଲା ଗୋଟିଏ ସୁବିଧାଜନକ ପ୍ୟାକିଙ୍ଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପ୍ୟାକିଙ୍ଗ, କ୍ଲୋରୋଫ୍ଲୁରୋକାର୍ବନ

ଏରୋସ୍ପେସ୍ ଚିକିତ୍ସା

ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନର ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ବିଭାଗ ବା ଶାଖା । ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଭିତରେ ଓ ମହାକାଶରେ ମଣିଷ ଉଡ଼ିଲାବେଳେ ଶରୀରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର ଅସୁବିଧା ବିଷୟରେ ଏରୋସ୍ପେସ୍ ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଭାବରେ ଗଣାଯାଇଥାଏ । ସବୁପ୍ରକାର ଉଡ଼ାଣ ସମୟରେ କିଭଳି ଜଣେ ନିରାପଦରେ ରହି ଉତ୍କର୍ଷତା ଓ ଦକ୍ଷତା ଦେଖାଇ ପାରିବ, ସେ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ମଧ୍ୟ ଏମାନେ ପ୍ରଗତିମୂଳକ ଗବେଷଣା କରିଥା'ନ୍ତି । ତାପମାତ୍ରାରେ ଭୀଷଣ ପାର୍ଥକ୍ୟ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ନିମ୍ନଚାପ, ବିକିରଣ, ଧ୍ୱନି, କମ୍ପନ, ଅମ୍ଳଜାନହୀନତା, ତ୍ୱରଣ ଓ ମନ୍ଦନର ମାତ୍ରାଧିକ ପ୍ରଭାବ ଭଳି ଅବସ୍ଥା ସମୂହ ଭିତରେ ଜଣେ ପାଇଲଟ୍ ବା ମହାକାଶଚାରୀଙ୍କୁ ଗତି କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଏହାସାଙ୍ଗକୁ ଓଜନହୀନତା, ଅତ୍ୟଧିକ କ୍ଳାନ୍ତି ତଥା ଦିନ-ରାତିର ଚକ୍ରୀୟ ପ୍ରଭାବ କଥା ନ ଜାଣିପାରିବା ଜନିତ ଅସୁବିଧା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଏରୋସ୍ପେସ୍ ଚିକିତ୍ସା ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ ଏସବୁ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ଉପଯୁକ୍ତ ଡିଜାଇନ ନିମନ୍ତେ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ଯେଉଁ ଡାକ୍ତରମାନେ ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନର ଏହି ବିଭାଗରେ ପାରଦର୍ଶିତା ହାସଲ କରିଥା'ନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ 'ଫ୍ଲାଇଟ ସର୍ଜନ' ବୋଲି ଅଭିହିତ କରାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଉଡ଼ାଣ, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ, ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ, ଟେକ୍ନୋଲଜି, ଓଜନହୀନତା

ଏଲ୍କ

ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ହରିଣ ଜାତୀୟ ଜୀବ । ଇଉରୋପ, ଏସିଆର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳ ତଥା ଉତ୍ତର ଆମେରିକାରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଏହାର ଆମେରିକୀୟ ନାମ ହେଲା ମୁଜ୍ । ଏଲ୍କର ଦେହ ଖୁବ୍ ନିଦା, ବଡ଼ ବଡ଼ ଗୋଡ଼ ଓ ବେକଟି ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବରେ ଛୋଟ । କାନ୍ଧ ପାଖରେ ୧.୫ରୁ ୨ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚ ହୋଇଥାଏ ଓ ଓଜନରେ ୮୦୦ କିଲୋଗ୍ରାମ । ବେକ ପାଖରୁ ଗୋଟିଏ ମାଉଁସିଆ କମଳ ବା ଘାଘରା ଝୁଲିପଡ଼ିଥାଏ । ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ଟି ଛୋଟ । ଧୂସର ରଙ୍ଗର ଚମଡ଼ା—ବୟସ ବୃଦ୍ଧି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଢିଲା ହେବାକୁ ଲାଗେ । ଅଣ୍ଡିରା ଗୁଡ଼ାଙ୍କର ଶିଙ୍ଗ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ । ଏଲ୍କ ସାଧାରଣତଃ ପାଣି ପାଖରେ ଗୋଟିଗୋଟିକିଆ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଉଭୟ ମାଂସ ଓ ଶିଙ୍ଗ ପାଇଁ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଶିକାର କରାଯାଉଥିଲା । ଆଜି କିନ୍ତୁ, ମିଳୁଥିବା ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ, ଏଗୁଡ଼ିକୁ ହତ୍ୟା ନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆଇନ କରିଦିଆଯାଇଛି ।

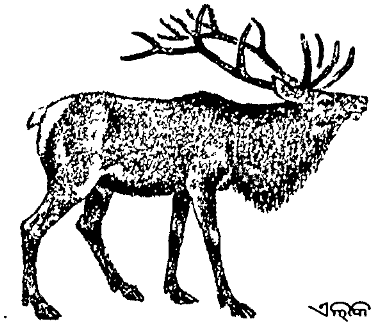

ଏଲ୍କ

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ସଂରକ୍ଷଣ, ହରିଣ ବର୍ଗ

ଏଲ୍‌କାନୋ, ଜୁଆନ୍ ସେବାଷ୍ଟିଆନ୍ ଡି
(ପ୍ରାୟ ୧୪୭୬-୧୫୨୬)

ଏହି ସ୍ପେନୀୟ ନାବିକ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ଜାହାଜରେ ପୃଥିବୀ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିପାରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ସେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଆବିଷ୍କାରକ ଫର୍ଡିନାଣ୍ଡ ମାଗେଲାନ୍‌ଙ୍କ ନୌଭେଲାରେ ଜଣେ ନାଭିଗେଟର ଭାବେ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ । ୧୫୨୧ ମସିହାରେ ଫିଲିପାଇନ୍‌ସ ନିକଟରେ ମାଗେଲାନ୍‌ଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯିବାରୁ, ଏଲ୍‌କାନୋ ସେହି ନୌଭେଲାର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ ସଫଳତାର ସହିତ ପୁଣି ସ୍ପେନ୍‌କୁ ଫେରିଆସି ପାରିଥିଲେ । ପରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗର ପାରିହେବା ସମୟରେ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସ୍ପେନ୍, ନାଭିଗେସନ, ଆବିଷ୍କାର

ଏଲ୍‌ନିନୋ ସ୍ରୋତ

ଦକ୍ଷିଣ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରର ପୂର୍ବ ଅଂଶରେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଉପୁଜୁଥିବା ସାମୁଦ୍ରିକ ସ୍ରୋତ । ସେ ଅଞ୍ଚଳର ଜଳବାୟୁ ଓ ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବନ ଉପରେ ଏହି ଏଲ୍‌ନିନୋ ବା 'ଶିଶୁ ସ୍ରୋତ' ଖୁବ୍ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । କେତେକ ବର୍ଷରେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ପରିଚାଳନା ବା ବାୟୁଚଳନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଲା ଏହି ସ୍ରୋତ ଦେଖାଦେବାର ମୂଳ କାରଣ । ସାଧାରଣତଃ ଶୁଷ୍କ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକୀୟ ଉପକୂଳରେ ଯେଉଁ ବର୍ଷ ଭୀଷଣ ବର୍ଷା ଲାଗିରହେ, ସେହି ବର୍ଷ ଏଲ୍‌ନିନୋ ସ୍ରୋତ ଆସିଯାଇପାରେ ବୋଲି ଆଶଙ୍କା କରାଯାଇଥାଏ ।

୧୯୯୭-୯୮ ମସିହାର ଏଲ୍‌ନିନୋ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ବହୁବିଧ ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଉଛି । ଭାରତୀୟ ଉପମହାଦେଶର ଜଳବାୟୁ ମଧ୍ୟ ଏହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହେବ ବୋଲି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜଳବାୟୁ, ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗର, ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା, ମୌସୁମୀ ପ୍ରବାହ

▷ ▷

ଏଲ୍‌ଟିଟିଇ

'ଲିବରେସନ ଟାଇଗରସ ଅଫ୍ ତାମିଲ ଇଲମ'ର କ୍ଷୁଦ୍ରନାମ । ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ତାମିଲ ମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ ଏହି ଉଗ୍ରବାଦୀ ସଂଗଠନ ସେ ଦେଶରେ ୧୯୮୩ ମସିହାରୁ ଗୃହଯୁଦ୍ଧ ଚଳାଇ ଆସୁଛି । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ପୃଥିବୀରେ ସକ୍ରିୟ ଥିବା ଅତିମାତ୍ରାରେ ହିଂସ୍ର ଆତଙ୍କବାଦୀ

ଏଲ୍‌ଟିଟିଇ ପ୍ରତୀକ

ସଂଗଠନ ଗୁଡିକ ଭିତରୁ ଏଲ୍‌ଟିଟିଇକୁ ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଧରାଯାଉଛି । ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ବ୍ୟତୀତ ଭାରତରେ ମଧ୍ୟ ଏମାନେ ଆତଙ୍କବାଦ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଛନ୍ତି । ଜାଫ୍‌ନା ଉପଦ୍ୱୀପରେ ଥିବା ଏହାର ସାମରିକ କେନ୍ଦ୍ର ଗୋଟିଏ ସୁସଂଗଠିତ ଗରିଲା ସୈନ୍ୟବାହିନୀକୁ ପରିଚାଳିତ କରିଥାଏ । ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଉତ୍ତର ଓ ପୂର୍ବଭାଗର ବହୁ ଅଂଶରେ ଆଜି ଏଲ୍‌ଟିଟିଇ ସକ୍ରିୟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଭାରତ, ଶ୍ରୀଲଙ୍କା, ଆତଙ୍କବାଦ, ତାମିଲନାଡୁ

▷ ▷

ଏଲ୍‌ସାଲ୍‌ଭାଡର୍

ସରକାରୀ ନାମ ରିପବ୍ଲିକା ଡି ଏଲ୍‌ସାଲ୍‌ଭାଡର୍ (ଏଲ୍‌ସାଲ୍‌ଭାଡର୍ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର) ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଗୋଟିଏ ବିଧାନ ପରିଷଦ ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରାଜଧାନୀ ସାନ୍‌ସାଲ୍‌ଭାଡର୍ ସରକାରୀ ଭାଷା ସ୍ପାନିସ୍ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ ନାହିଁ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ୨୧,୦୪୧ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଜନସଂଖ୍ୟା ୫୫,୧୭,୦୦୦ ମୁଖ୍ୟ ସହର ସାନ୍‌ସାଲ୍‌ଭାଡର୍, ସାଣ୍ଟା ଆନା, ସାନ୍ ମିଗୁଏଲ, ମେଜିକାନସ, ନୁଏଭା ସାନ୍ ସାଲ୍‌ଭାଡର୍ ମୁଦ୍ରା କୋଲନ ପତାକା ନୀଳ, ଶ୍ୱେତ, ନୀଳର ତିନୋଟି ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍—ଶ୍ୱେତ ଷ୍ଟ୍ରାଇପ୍‌ରେ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଆର୍ମର ଚିତ୍ର ।

କେନ୍ଦ୍ର ଆମେରିକାର ଏହି ଦେଶଟିର ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମରେ ଗୁଆଟେମାଲା ଓ ଉତ୍ତରପୂର୍ବ ତଥା ପୂର୍ବରେ ହଣ୍ଡୁରାସ ଦେଶ ରହିଛନ୍ତି; ଦକ୍ଷିଣରେ ରହିଛି ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗର । ଦେଶଟିରେ ପାହାଡ଼-ପର୍ବତ ସାଙ୍ଗକୁ ନିମ୍ନଭୂମି ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଜଳବାୟୁ ଉଷ୍ଣ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । କଫି, ଆଖୁ, ତୁଳା ଇତ୍ୟାଦି ମୁଖ୍ୟତଃ ରପ୍ତାନୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଚାଷ କରାଯାଏ । ଧାନ, କଦଳୀ, କମଳା, ଟମାଟୋ ପ୍ରଭୃତି ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପାଦିତ ହୁଏ । ପଶୁପାଳନ ଅନେକ ଲୋକଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଜୀବିକା । ଚୂନପଥର, ଜିପ୍‌ସମ୍ ଓ କେତେ ଜାତିର ଲବଣ ହେଲା ମୁଖ୍ୟ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ । ଦେଶଟିରୁ କିଛି ପରିମାଣରେ ସୁନା ଓ ରୂପା ମଧ୍ୟ ମିଳିଥାଏ ।

ଏଲ୍‌ସାଲ୍‌ଭାଡର୍‌ର କଳା ସଂସ୍କୃତି ଉପରେ ସ୍ପେନୀୟ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଛି । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମୟା ସଭ୍ୟତା ଏଠି ଗଢି ଉଠିଥିଲା । ୧୮୨୧ ମସିହାରେ ଏହି ଦେଶ ଗୁଆଟେମାଲା ଅଧୀନରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରିଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
କେନ୍ଦ୍ର ଆମେରିକା, କମିଉନିଜମ୍

▷ ▷

ଏଲ୍‌ସିଡି

'ଲିକ୍ୟୁଇଡ୍ କ୍ରାଇଷ୍ଟାଲ ଡିସ୍‌ପ୍ଲେ'ର ଏହା ହେଲା କ୍ଷୁଦ୍ରନାମ । ତରଳ—କିନ୍ତୁ ଘନ ପଦାର୍ଥର କ୍ରାଇଷ୍ଟାଲ ଭଳି ଶୃଙ୍ଖଳିତ ସଂଯୋଜନ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଉପାଦାନ ଲିକ୍ୟୁଇଡ୍ କ୍ରାଇଷ୍ଟାଲର, ଉପଯୁକ୍ତ ଅପ୍‌ଟିକୀୟ ଅବସ୍ଥାର ଉପଯୋଗ କରି, ଏହି ଡିସ୍‌ପ୍ଲେ ବା ସ୍କ୍ରିନ୍‌କୁ ତିଆରି କରାଯାଇଥାଏ । ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଆଧୁନିକ ଲାପଟପ୍ କଂପିଉଟର, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ କାଲ୍‌କୁଲେଟର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତିରେ ଏଭଳି ମନିଟର ସ୍କ୍ରିନ୍ ସବୁ ଖଞ୍ଜାଯାଉଛି । ଲିକ୍ୟୁଇଡ୍ କ୍ରାଇଷ୍ଟାଲର ଅଣୁଗୁଡ଼ିକୁ କିନ୍ତୁ ଏହି ସ୍କ୍ରିନ୍ ତିଆରି ନିମନ୍ତେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ସଜାଇ ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏହି ସଜ୍ଜା ଭିତର ଦେଇ ଯେତେବେଳେ ପୋଲାରାଇଜଡ ବା ଧ୍ରୁବୀୟ ଆଲୋକ ପୁଞ୍ଜକୁ 'ଉତ୍‌ସର୍ଜନ' କରିଦିଆଯାଏ, ସେତେବେଳେ ସ୍କ୍ରିନ୍‌ଟି ତଥ୍ୟ ରୂପ ପ୍ରକାଶ କରିବାର କ୍ଷମତା ହାସଲ କରିଯାଏ ଓ ଆମେ ସେହି ପରିପ୍ରକାଶକୁ ଦେଖିପାରୁ । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ, ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ଭବ ହେଉ ନ ଥିବା ଅତି ବିକଶିତ ଏଲ୍‌ସିଡି ଟେଲିଭିଜନ ସ୍କ୍ରିନ୍ ମଧ୍ୟ ତିଆରି ହେବାକୁ ଲାଗିଲାଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଅପ୍‌ଟିକ୍‌ସ, ଅଣୁ, କ୍ରାଇଷ୍ଟାଲ ଓ କ୍ରାଇଷ୍ଟାଲୀକରଣ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଟେଲିଭିଜନ

▷ ▷

ଏଲାଣ୍ଡ

ଗୋଟିଏ ଜାତିର ବଡ଼ ହରିଣ; ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶରେ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଚେହେରାଟି ଗୋରୁ ଭଳି । ଦେଖିଲେ ମନେହେବ ସତେ ଯେପରିକି ଗୋଟିଏ ବଳଦ ମୁଣ୍ଡରେ ହରିଣ ଶିଙ୍ଗ ଖଞ୍ଜି ଦିଆଯାଇଛି । କାନ୍ଧ ପାଖରେ ଏହା ପ୍ରାୟ ୨ ମିଟର ଉଚ୍ଚ । ବେକରେ ଛୋଟ ଛୋଟ କଳା କେଶର ଅଛି । ଗଳାରୁ ଗୋରୁଙ୍କ ଭଳି ଗୋଟିଏ 'କମଳ' ଝୁଲିପଡ଼ିଛି । ଅଣ୍ଡିରାଙ୍କ ଶିଙ୍ଗ ମାଈଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଛୋଟ ଓ ମଜବୁତ । ପରିଣତ ବୟସରେ ଏମାନଙ୍କର ଶରୀରର ରଙ୍ଗ ବଦଳିଯାଇଥାଏ ।

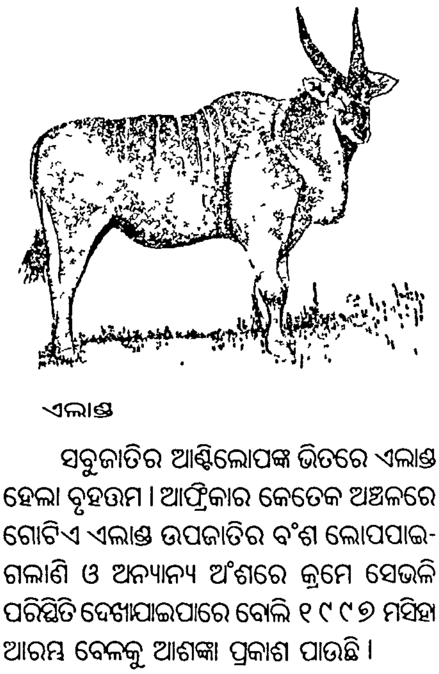

ଏଲାଣ୍ଡ

ସବୁଜାତିର ଆଣ୍ଟିଲୋପଙ୍କ ଭିତରେ ଏଲାଣ୍ଡ ହେଲା ବୃହତ୍ତମ । ଆଫ୍ରିକାର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟିଏ ଏଲାଣ୍ଡ ଉପଜାତିର ବଂଶ ଲୋପପାଇଗଲାଣି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଂଶରେ କ୍ରମେ ସେଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖାଯାଇପାରେ ବୋଲି ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଆଶଙ୍କା ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜୀବଜଗତ, ଆଫ୍ରିକା

▷ ▷

ଏଲିଫାଣ୍ଟ ସିଲ୍

ଏହି ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ଜଳ ଜୀବଟିକୁ 'ସମୁଦ୍ର ହସ୍ତୀ' ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣ—ଏହି ଦୁଇ ଜାତିର ଏଲିଫାଣ୍ଟ ସିଲ୍ ଅଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମଟି ସାଧାରଣତଃ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର କାଲିଫୋର୍ଣ୍ଣିଆ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହୁଥିବା ବେଳେ, ଦ୍ୱିତୀୟଟି ଆଣ୍ଟାର୍କଟିକାର ପାଖ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଦଳଦଳ ହୋଇ ରହିଥା'ନ୍ତି । ଉଭୟ

ଏଲିଫାଣ୍ଟ ସିଲ୍

ଜାତିର ଅଣ୍ଡିରା ଗୁଡ଼ିକ ୬.୫ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବ ଓ ଓଜନରେ ପ୍ରାୟ ୩,୫୫୦ କିଲୋଗ୍ରାମ ହୋଇଥା'ନ୍ତି । ମାଈ ଗୁଡ଼ିକ କିନ୍ତୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସାନ । ମାଛ, ସ୍କୁଇଡ୍ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଜାତିର ସାମୁଦ୍ରିକ ଜୀବ ହେଲେ ଏଲିଫାଣ୍ଟ ସିଲ୍‌ର ମୁଖ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ । ତେଲ ପାଇଁ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଏତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଶିକାର କରାଗଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ସମୟରେ ଏମାନଙ୍କର ବଂଶଲୋପ ପାଇଯିବ ବୋଲି ଆଶଙ୍କା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ପରିସ୍ଥିତି ବଦଳିଯାଇଛି ଓ ଏଲିଫାଣ୍ଟ ସିଲ୍ ସଂରକ୍ଷଣ ଦିଗରେ ପ୍ରଗତି ଦେଖାଦେଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ଆଣ୍ଟାର୍କଟିକା, ସଂରକ୍ଷଣ

▷▷

ଏଲିଫାଣ୍ଟା

ଏହି ଗୁହା-ମନ୍ଦିରଟି ମୁମ୍ବାଇ ନିକଟରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଦ୍ୱୀପ ଏଲିଫାଣ୍ଟାରେ ରହିଛି । ସପ୍ତମ ବା ଅଷ୍ଟମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏହା ତିଆରି ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଉଛି । ଦ୍ୱୀପଟିର ପରିଧି ପ୍ରାୟ ଆଠ କିଲୋମିଟର । ଆଞ୍ଚଳିକ ନାମ ହେଉଛି ଘାରାପୁରୀ । ପର୍ତ୍ତୁଗୀଜମାନେ ପ୍ରଥମେ ଏଲିଫାଣ୍ଟାରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଓ ସେଠାରେ ଥିବା ଅକ୍ଷୟ କୀର୍ତ୍ତିକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେବା ପାଇଁ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ହୀନ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ । ମୁମ୍ବାଇ ସହରଠାରୁ ଏହାର ଦୂରତ୍ୱ ହେଲା ପ୍ରାୟ ୧୨ କିଲୋମିଟର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମୁମ୍ବାଇ, ଭାରତୀୟ କଳା-ସ୍ଥାପତ୍ୟ

▷▷

ଏଲିଭେଟର

ବହୁତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରାସାଦ ବା ସେଭଳି ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ତଳୁ ଉପରକୁ ତଥା ଉପରୁ ତଳକୁ ଲୋକ କିମ୍ବା ମାଲ ବହିନେଇପାରୁଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ନିର୍ମିତ ଯାନ । ଭାରତରେ ସାଧାରଣତଃ ଏହାକୁ ଲିଫ୍‌ଟ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । କେତେକ କେବଲ୍ ଓ ପୁଲିର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଉପଯୋଗ କରି ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିତୋଳକ ଭାର ବା କାଉଣ୍ଟରୱେଟ୍‌କୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ମୋଟର ଦ୍ୱାରା ଚଳାଇବା ଫଳରେ ଲିଫ୍‌ଟଟି ତା'ର କାର୍ଯ୍ୟ-କ୍ଷମତା ହାସଲ କରିଥାଏ । ଆଜିର ଦୁନିଆରେ ଗଢ଼ିଉଠିଥିବା ଅଧିକାଂଶ ବଡ଼ ସହରରେ ଯେ ଏତେ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ ରହିପାରୁଛନ୍ତି, କାମଦାମ କରିପାରୁଛନ୍ତି—ତାହା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଛି ଏଲିଭେଟରର ଉଦ୍‌ଭାବନ ଯୋଗୁଁ ।

କୋଠାବାଡ଼ି ନିର୍ମାଣ ବେଳେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଉପାୟରେ ମାଲପତ୍ର ଉପରକୁ ଉଠାଇ ପାରିବା ଭଳି କଥାର ଉପଯୋଗ ପୁରାତନ ରୋମ ସଭ୍ୟତା ସମୟରୁ ଚଳି ଆସିଛି । ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ, ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ, ଇଂଲଣ୍ଡରେ ବାଷ୍ପ-ଶକ୍ତିର ପ୍ରୟୋଗ ଏଥିନିମନ୍ତେ କରାଯିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ଏହାର କେତେ ବର୍ଷ ପରେ ସରଳ ହାଇଡ୍ରଲିକ୍ ଲିଫ୍‌ଟ ସବୁ ତିଆରି କରାଯାଇ ପାରିଲା । ଏଗୁଡ଼ିକରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଦଉଡ଼ି କିନ୍ତୁ ନିରାପଦ ନ ଥିବାରୁ ଲୋକ ନେବା ଆଣିବା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରୁ ନ ଥିଲା । ୧୮୫୩-୫୪ ମସିହାରେ ଓଟିସ ନାମକ ଜଣେ ଆମେରିକୀୟ ଗୋଟିଏ ଲିଫ୍‌ଟ ନିରାପତ୍ତା ବ୍ୟବସ୍ଥା ତିଆରି କରିଦେଇ ଏହି ଅସୁବିଧାକୁ ଦୂର କରିଦେଇ ପାରିଲେ । ଫଳରେ ୧୮୫୭ ମସିହାରେ ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଏଲିଭେଟର ମିନିଟକରୁ କମ୍ ସମୟ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ପାଞ୍ଚମହଲା କୋଠର ତଳୁ ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇ ପାରିଲା ।

ଏହାପରେ ଏଲିଭେଟର ତିଆରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଶାଳ ପ୍ରଗତି ଦେଖାଦେଲା । ନିରାପତ୍ତା, ବେଗ ଓ ଉଚ୍ଚତା ଭଳି କାରଣ ଗୁଡ଼ିକର ସୁଚିନ୍ତିତ ଟେକ୍‌ନୋଲୋଜୀୟ ସମାଧାନ କରିଦିଆଯାଇ ଲିଫ୍‌ଟରେ ସ୍ୱାଚ୍ଛନ୍ଦ୍ୟ ଯାତ୍ରା ଉପରେ କ୍ରମେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରାଗଲା ଓ ଚାଳକବିହୀନ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଏଲିଭେଟର ତିଆରି ହୋଇଯାଇପାରିଲା । ୧୯୩୧ ମସିହା ବେଳକୁ ମିନିଟକୁ ୩୬୫ ମିଟର ଉଚ୍ଚତା ଅତିକ୍ରମ କରିପାରୁଥିବା ଏହି ଧରଣର ଯାନ ତିଆରି ହୋଇଗଲାଣି । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଦ୍ରୁତ ଲିଫ୍‌ଟ ଗୁଡ଼ିକର ଗତି ହେଲା ମିନିଟ ପ୍ରତି ୫୪୯ ମିଟର ।

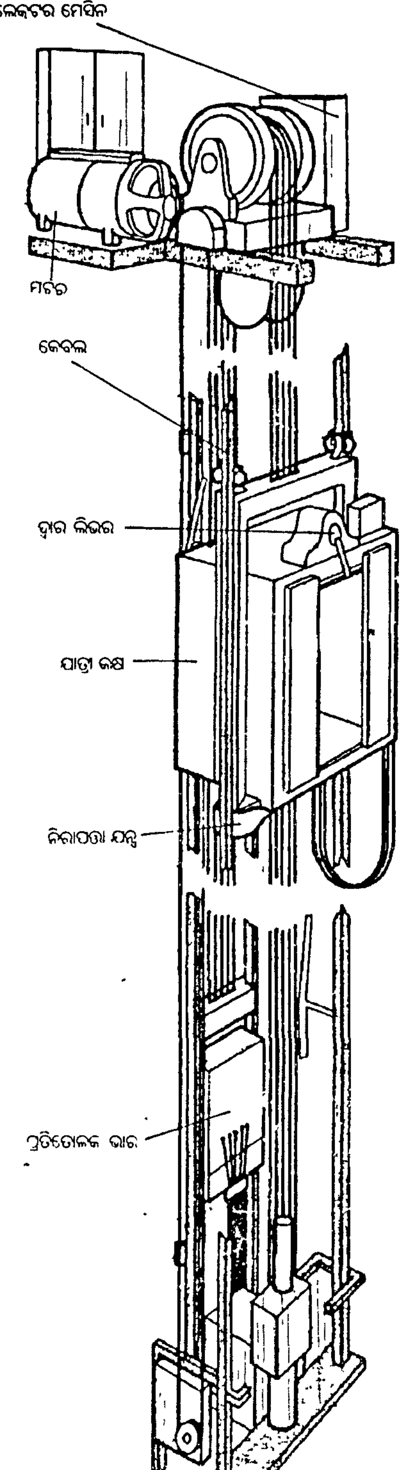

ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଏଲିଭେଟରର ସରଳୀକୃତ ଡିଜାଇନ

ଉପଯୋଗକୁ ଆଖିରେ ରଖି ବହୁ ଧରଣର ଏଲିଭେଟର ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ବଡ଼ ବଡ଼ ଜଳଜାହାଜ, ନଦୀବନ୍ଧ, କେତେକ ପ୍ରକାରର ଖଣି ଓ ମହାକାଶ ରକେଟ ଉତ୍‌କ୍ଷେପଣ ମଞ୍ଚରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ନିର୍ମିତ ଲିଫ୍‌ଟ ସବୁ ଖଞ୍ଜାଯାଇଥାଏ । ନାନା

ରଜମର ଯାନ୍ତ୍ରିକ, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ ତଥା ମାଇକ୍ରୋପ୍ରସେସର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଲା ଆଧୁନିକ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଏଲିଭେଟର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମୂଳ ଆଧାର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସ୍କାଇସ୍କ୍ରାପରସ୍, ଟେକ୍ନୋଲଜି, ପରିବହନ, ନଗର-ସଭ୍ୟତା

▷▷

ଏଲୋରା

କୈଳାସ ମନ୍ଦିରକୁ ଦେଖି ବିଦେଶରୁ ଆସିଥିବା ଜଣେ ପଣ୍ଡିତ କହି ପକାଇଥିଲେ—"ହୃଦୟ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ଭାବନା ଜନ୍ମ ନିଏ, ମନ କହେ ସେଇଟି କେମିତି ରୂପ ପାଆନ୍ତା କି ! ହାତ କହିଦିଏ—

ପ୍ରାୟ ସପ୍ତମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଖୋଦେଇ ହୋଇଥିବା ଏଲୋରାର ନୃତ୍ୟରତା କାଳୀ ମୂର୍ତ୍ତି ।

ଯାହା ଦେଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛ, ମୁଁ ତାକୁ କରିଦେଉଛି । କୈଳାସ ମନ୍ଦିରକୁ ଦେଖିଲେ ଏକଥା କିଭଳି ସତ୍ୟ ତାହାର ପ୍ରମାଣ ମିଳିଯାଉଛି ।"

ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟର ଔରଙ୍ଗାବାଦ୍‌ଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୩୦ କିଲୋମିଟର ଉତ୍ତରକୁ ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମ କୋଣରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ପାହାଡ଼ରେ ବହୁତ ଗୁଡ଼ିଏ ଗୁମ୍ଫା ବା ଗୁହା ରହିଛି । ଏବେ ଏହାର ନାମ ଏଲୋରା ବୋଲି ରଖାଯାଇଛି । ସେହିଠାରେ କୈଳାସ ମନ୍ଦିର । ହିନ୍ଦୁ, ବୌଦ୍ଧ ଓ ଜୈନଙ୍କର ଯେଉଁସବୁ ଗୁହା ମନ୍ଦିର ଏଠି ଅଛି ସେଗୁଡ଼ିକରେ ଚମତ୍କାର କଳା କାମ ହୋଇଛି । ପାହାଡ଼ର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ୫୦ଟିରୁ ଅଧିକ କୃତ୍ରିମ ଗୁହା ରହିଛି । ଭାରତର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶରୁ ଓ ବିଦେଶରୁ ଅନେକ ଲୋକ ଆସନ୍ତି ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ । ଏଲୋରାର ସ୍ଥାପତ୍ୟକଳା ଦର୍ଶକ ମାନଙ୍କ ମନରେ ବହୁତ କିଛି ଆନନ୍ଦ ଦିଏ ଓ ପ୍ରଭାବ ପକାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଚିତ୍ରକଳା, ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱ, ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର

▷▷

ଏଷ୍ଟ୍ରୋଜେନ ଓ ପ୍ରୋଜେଷ୍ଟେରନ

ଏହି ଦୁଇଟି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହର୍‌ମୋନ ବା ଜୀବରସ ଯୋଗୁଁ ନାରୀ ଶରୀରର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା'ର ପ୍ରଜନନ ତଥା ଯୌନ କ୍ଷମତାର ବିକାଶ ସାଧିତ ହୋଇପାରୁଛି । ପୁରୁଷ ଶରୀରରେ ଅତି ଅଳ୍ପ ପରିମାଣରେ ଏଷ୍ଟ୍ରୋଜେନର ଉପସ୍ଥିତି ରହିଛି ।

ଏଷ୍ଟ୍ରାଡାୟଲ, ଏଷ୍ଟ୍ରନ ଓ ଏଷ୍ଟ୍ରାୟଲ—ଏହି ତିନୋଟି ହେଲେ ନାରୀ ଶରୀରରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଝରୁଥିବା ଏଷ୍ଟ୍ରୋଜେନ ପ୍ରକାର । ଜନନ-ପଥର ବିକାଶ, ପରିପକ୍ୱତା ତଥା କ୍ରିୟାକଳାପ ନିମନ୍ତେ ଏସବୁ ଜୀବରସ ଗୁଡ଼ିକର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଭ୍ରୂଣବନ୍ଧ ବା ପ୍ଲାସେଣ୍ଟୋ ଓ ଡିମ୍ବାଶୟ ସହିତ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଙ୍ଗରେ ଏଷ୍ଟ୍ରୋଜେନ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ସ୍ତନ୍ୟଗ୍ରନ୍ଥି, ଗର୍ଭାଶୟ, ଫାଲୋପିଆନ ନଳୀ, ଡିମ୍ବାଶୟ ଓ ଜନନେନ୍ଦ୍ରିୟ ଭଳି ଅଙ୍ଗ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଏହି ହର୍‌ମୋନ ଅତିମାତ୍ରାରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । ପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ ରକ୍ତ ଓ ପରିସ୍ରାରେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପରିମାଣର ଏଷ୍ଟ୍ରୋଜେନ ରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ସେମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତା'ର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଜଣାପଡ଼ିନାହିଁ ।

ନାରୀ ପ୍ରଜନନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରୋଜେଷ୍ଟେରନ ତିଆରି କରିଥାଏ ଓ ଋତୁସ୍ରାବ କ୍ରିୟାକୁ ଏହି ହର୍‌ମୋନ ଅନେକ ପରିମାଣରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ । ଉର୍ବରଣ ବେଳେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରୋଜେଷ୍ଟେରନର ଉପଯୋଗ କରିଥାଏ । ମହିଳାମାନେ ଜନ୍ମ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିମନ୍ତେ ଖାଉଥିବା ଅନେକ ଔଷଧ ଏହି ଜୀବରସ ଗୋଷ୍ଠୀର କେତେକ ସଂଶ୍ଳେଷିତ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥରେ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ ।

ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନର ଉନ୍ନତି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ହର୍‌ମୋନ ଦୁଇଟିର ନୂଆ ନୂଆ ଉପଯୋଗ ବିଷୟରେ କ୍ରମେ ଜଣାପଡ଼ିଯାଉଛି । ସନ୍ତାନଧାରଣ କ୍ଷମତା ହରାଇବା ପରେ ନାରୀ ମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା କେତେକ ଅସୁବିଧା କୃତ୍ରିମ ଉପାୟରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଏଷ୍ଟ୍ରୋଜେନ ଓ ପ୍ରୋଜେଷ୍ଟେରନର ଉପଯୁକ୍ତ ବାହ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ ଫଳରେ ଦୂର ହୋଇଯାଇପାରୁଛି ବୋଲି ନିକଟରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜୀବରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ହର୍‌ମୋନ୍, ଏଣ୍ଡୋକ୍ରାଇନ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସମାଜ, ପ୍ରଜନନ, ଉର୍ବରଣ, ଗର୍ଭଧାରଣ, ଭ୍ରୂଣ ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ, ଋତୁସ୍ରାବ

▷▷

ଏସ୍‌ଆର୍‌-୭୧ ଗୁପ୍ତଚର ବିମାନ

ଶବ୍ଦଠାରୁ ତିନିଗୁଣରୁ ଅଧିକ ବେଗରେ ଗତି କରିପାରୁଥିବା ପୃଥିବୀର ଏହି ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଗୁପ୍ତଚର ବିମାନଟି ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ । ପ୍ରାୟ ୩୦ କିଲୋମିଟର ଉଚ୍ଚତାରେ ଉଡ଼ି ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ବିଷୟରେ ଏହା ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିପାରେ । ବହୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଉଡ଼ାଣ ରେକର୍ଡ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାରେ ଏହି ବିମାନଟି

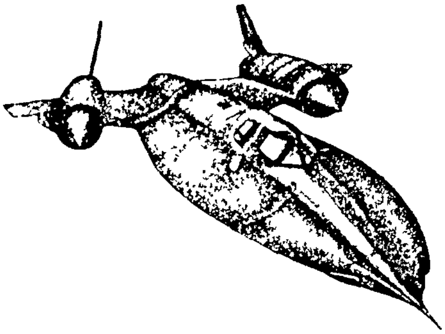

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଯୁଗରେ ମଧ୍ୟ ଏ ଧରଣର ଗୁପ୍ତଚର ବିମାନର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି ବୋଲି ଅନୁଭବ କରାଯାଉଛି ।

ସଫଳ ହୋଇଛି । ଆକାଶରୁ ଗୁପ୍ତଚର ବୃତ୍ତି ନିମନ୍ତେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସବୁର ଉପଯୋଗ ହେଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଉପକାରିତା ବିଷୟରେ ନିରାପତ୍ତାବିଶାରଦ ମାନେ ଆଶାବାଦୀ ଅଛନ୍ତି । ୧୯୬୨ ମସିହାରେ ଏସ୍‌ଆର୍‌-୭୧ ସେ ଦେଶର ବିମାନ ବାହିନୀରେ ସାମିଲ ହୋଇଥିବା କଥା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । ଘଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରାୟ ୨,୬୦,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଅଞ୍ଚଳର ଫଟୋ ଆକାଶ ମାର୍ଗରୁ ନେଇନେବାର କ୍ଷମତା ଏହି ବିମାନର ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଗୁପ୍ତଚର, ଯୁଦ୍ଧ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ସମରବିଜ୍ଞାନ, ଏରୋନଟିକ୍‌ସ, ଉଡ଼ନ୍ତା-ଥାଳିଆ

▷▷

ଏସ୍କାଲେଟର

ଯେଉଁସବୁ ଅଟ୍ଟାଳିକା, ସାଧାରଣ ସ୍ଥାନ ବା ଭୂମିତଳ ରେଳ ତଥା ରାସ୍ତା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ପଦଯାତ୍ରୀମାନେ ବ୍ୟବହାର କରିଥା'ନ୍ତି, ସେ ସବୁଥିରେ ଏହି 'ଚଳମାନ ସୋପାନ' ଖଞ୍ଜି ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଏହା ସାହାଯ୍ୟରେ ଜଣେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମହଲା ବା ସ୍ତରକୁ ସହଜରେ ଉଠିଯାଇପାରେ । ୧୯୦୦ ମସିହାରେ ପାରିସ ସହରରେ ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦର୍ଶନୀରେ ଏହି ଧରଣର ସୋପାନ ପ୍ରଥମ କରି ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଥିଲା ଓ ତା'ର ନାମ ରଖାଯାଇଥିଲା 'ଏସ୍କାଲେଟର' । ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଏଇଟି

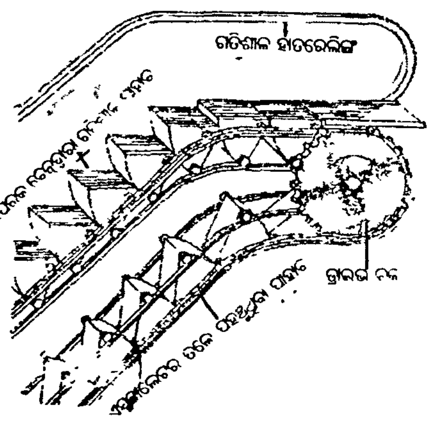

ଏସ୍କାଲେଟରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ଗୋଟିଏ ଆମେରିକୀୟ କଂପାନୀର ଟ୍ରେଡ୍‌ମାର୍କ ନାମ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ବ୍ୟାପକ ବ୍ୟବହାର-ଜନିତ କାରଣରୁ ୧୯୪୯ ମସିହାରୁ ଏହି ଶବ୍ଦଟିକୁ ସାଧାରଣ ବୋଲି ଧରିନିଆଯାଇଛି । ଆଧୁନିକ ଏସ୍କାଲେଟର ଗୁଡ଼ିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଚାଳିତ ଓ ସାଧାରଣତଃ ୩୦° ଗଡ଼ାଣିରେ ୧୮ରୁ ୨୦ ମିଟର ଉଚ୍ଚତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଖଞ୍ଜାଯାଇଥାଏ । ପ୍ରତି ମିନିଟରେ ପ୍ରାୟ ୩୬ ମିଟର ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିପାରୁଥିବା ଏସ୍କାଲେଟର ରହିଛି; ଘଣ୍ଟାକୁ ୬୦୦୦ ଜଣ ଲୋକ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପରିବହନ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷

ଏସ୍କିମୋ

ମଣିଷ ଜାତି ଭିତରେ ଯେତେ ଯେତେ ପ୍ରକାର ଭେଦ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ କିଛି କିଛି ପରିଚୟ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ବହୁକାଳ ଧରି ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ଜାତିର ମଣିଷ ଥିଲେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଇଉରୋପ, ଏସିଆର ଲୋକେ ପ୍ରାୟ କିଛି ଜାଣି ନଥିଲେ । ମଝିରେ ମଝିରେ ଯେଉଁମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖନ୍ତି, ସେମାନେ ନିଜ ମନରୁ କେତେଗୁଡ଼ିଏ କଥା କହି ଦିଅନ୍ତି । ଲୋକେ ତାକୁହିଁ ବିଶ୍ୱାସ କରିଯା'ନ୍ତି—ସେଭଳି ହେବାର କଥା ।

ପୃଥିବୀର ଏକାବେଳକେ ଉତ୍ତର ଅଂଶ—ଉତ୍ତର ମେରୁ ବା ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଟିକିଏ ଦକ୍ଷିଣରେ ୧୨ ହଜାର କିଲୋମିଟର ବ୍ୟାପୀ ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ମାତ୍ର ୫୦ ହଜାରରୁ କମ୍ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ ପୁଣି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଦୂରରେ ଦୂରରେ ରୁହନ୍ତି । ମଟର ବା ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଯେଉଁ ଯୁଗରେ ନଥିଲା ସେ ଯୁଗରେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସଂପର୍କ ରଖିବାଟା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା ବୋଲି କହିଲେ ଚଳେ । ଏହି ଏସ୍କିମୋ ମାନେ ପତଳା, ଦେହରେ ମାଂସପେଶୀ ଖୁବ୍ ଟାଣ, ଓସାରିଆ ମୁହଁ, ଲୋମବହୁଳ ଚମଡ଼ା ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଥା'ନ୍ତି । ସେହି ମୋଟା ପୋଷାକର ଦୁଇ ପରସ୍ତ ଏକାବେଳକେ ସେମାନଙ୍କ ଦେହରେ ଥାଏ । ତେଣୁ ବାହାରୁ ସେମାନେ ଖୁବ୍ ମୋଟା ଦେଖାଯା'ନ୍ତି ।

ପ୍ରାୟ ୪୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଇଉରୋପର ଜଣେ ଲୋକ ମାର୍ଟିନ୍ ଫ୍ରବିସ୍ସର ପ୍ରଥମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଥିଲେ । ସେ ଆସି ଏମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଅନେକ କଥା କହିଲା ପରେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟମାନେ ସେମିତି କିଛି ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଇଲେ ନାହିଁ । ଏଭଳି ତିନିଶହ ବର୍ଷ କଟିଗଲା ପରେ ଯାଇ ଏହି ନୂଆ ଜାତିର ମଣିଷଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟମାନେ ଇଚ୍ଛା କଲେ ।

ଆର୍କଟିକ୍ ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିବାସୀ ଏହି ଏସ୍କିମୋ ବାଳକଟିର ପ୍ରିୟ ସାଥୀ ହେଲେ ସେଠିକାର କୁକୁର ।

ସେମାନେ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ରୁହନ୍ତି ସେଠାରେ ପ୍ରବଳ ଥଣ୍ଡା । ଖୁବ୍ ବେଗରେ ଶୀତ ପବନ ବହେ । ମାସ ମାସ ଧରି ରାତି ରହିଛି ତ ମାସ ମାସ ଧରି ଦିନ ରହିଛି । ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି ବଡ଼ ଗଛଲତା ନାହିଁ ବୋଲି କହିଲେ ଚଳେ । ଘର ବା ହତିଆର ତିଆରି କରିବାପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଜିନିଷର ଅଭାବ । ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ବର୍ଷକୁ ୧୦ ସେଣ୍ଟିମିଟରରୁ କମ୍ ବର୍ଷା ହୋଇଥାଏ ଓ ଖରା ହେଲା ମାତ୍ରେ ସେତକ ପାଣିକୁ ଖରା ଶୋଷିନିଏ । ଏହିଭଳି ଜଳବାୟୁ ଥିବାରୁ ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନ ଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳଠାରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ।

ଏମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଘର ତିଆରି କଥାଟି ସେମିତି କିଛି ବଡ଼ ନୁହେଁ । କେତେକ ଇଗ୍ଲୁ ଭଳି ବରଫ ଘରେ ରହୁଥିଲା ବେଳେ ଅଧିକାଂଶ କିନ୍ତୁ ଆଜିକାଲି ସାଧାରଣ ଭାବେ ତିଆରି ଘରେ ରହିଲେଣି । ଅସଲ ସମସ୍ୟା ହେଲା ପୋଷାକ ତିଆରି କରିବା, ସେମାନେ ସମସ୍ତ ବୁଦ୍ଧି ଖଟାଇ ଶୀତରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ପୋଷାକ କରନ୍ତି, ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି କେହି ସେମିତି କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମାନବ ଜାତି, ଗ୍ରୀନଲାଣ୍ଡ, ଆର୍କଟିକ୍, ଇଗ୍ଲୁ

▷▷

ଏସ୍କେପ୍ ଭେଲୋସିଟୀ

ଯେଉଁ ବେଗରେ ଗତି କଲେ କୌଣସି ବସ୍ତୁ ବା ପିଣ୍ଡ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗ୍ରାଭିଟୀୟ କେନ୍ଦ୍ରର ଆକର୍ଷଣ କ୍ଷମତା ଦ୍ୱାରା ଆଉ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏନାହିଁ, ତାହା ହେଲା ଏସ୍କେପ୍ ଭେଲୋସିଟୀ ବା ପଳାୟନ ବେଗ । ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ ଓ ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ବେଗର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି ।

ପୃଥିବୀର ଗ୍ରାଭିଟୀୟ କେନ୍ଦ୍ରର ଆକର୍ଷଣରୁ ଖସିଯାଇ ତାକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରୁଥିବା ମହାକାଶ ସଟଲ୍ ।

ଗ୍ରାଭିଟୀୟ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ପିଣ୍ଡଟିର ଉଚ୍ଚତା ଅନୁଯାୟୀ କିନ୍ତୁ ଏହି ବେଗର ମାତ୍ରା ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଏସ୍କେପ୍ ଭେଲୋସିଟୀର ମାତ୍ରା ସେକେଣ୍ଡକୁ ପ୍ରାୟ ୧୧.୨ କିଲୋମିଟର ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଚନ୍ଦ୍ର ପୃଷ୍ଠରେ ଏହା ହେଲା ସେକେଣ୍ଡକୁ ୨.୪ କିଲୋମିଟର—ଅର୍ଥାତ୍ ସେ ସବୁ ପୃଷ୍ଠରୁ ଏତିକି ବେଗରେ ଗତିକଲେ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ଆଉ ପୃଥିବୀ କିମ୍ବା ଚନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ଆକର୍ଷିତ ନହୋଇ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷରେ ନିଜ ଗତି ପଥରେ ଆଗେଇ ଯାଇପାରିବ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ, ମହାକାଶ ଅଭିଯାନ

▷▷

ଏସିଆ

ପୃଥିବୀରେ ଯେଉଁ ପାଞ୍ଚଗୋଟି ମହାଦେଶ ଅଛି ତାହା ଭିତରେ କ୍ଷେତ୍ରଫଳରେ ଏସିଆ ମହାଦେଶ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ । ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଗଣିଗଲେ ଏହା ତାହାଣରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ 'ପ୍ରଥମ' ମଧ୍ୟ ଲେଖାଯାଇ ପାରିବ । ଭୌଗୋଳିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପୃଥିବୀର ସମୁଦାୟ ସ୍ଥଳଭାଗରୁ ତିନିଭାଗ ରହିଛି କେବଳ ଏସିଆ ଭାଗରେ । ଭାରତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ପ୍ରାୟ ୩୩ ଲକ୍ଷ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ହୋଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ଏସିଆର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଭିତରେ ୧୩ଟିରୁ

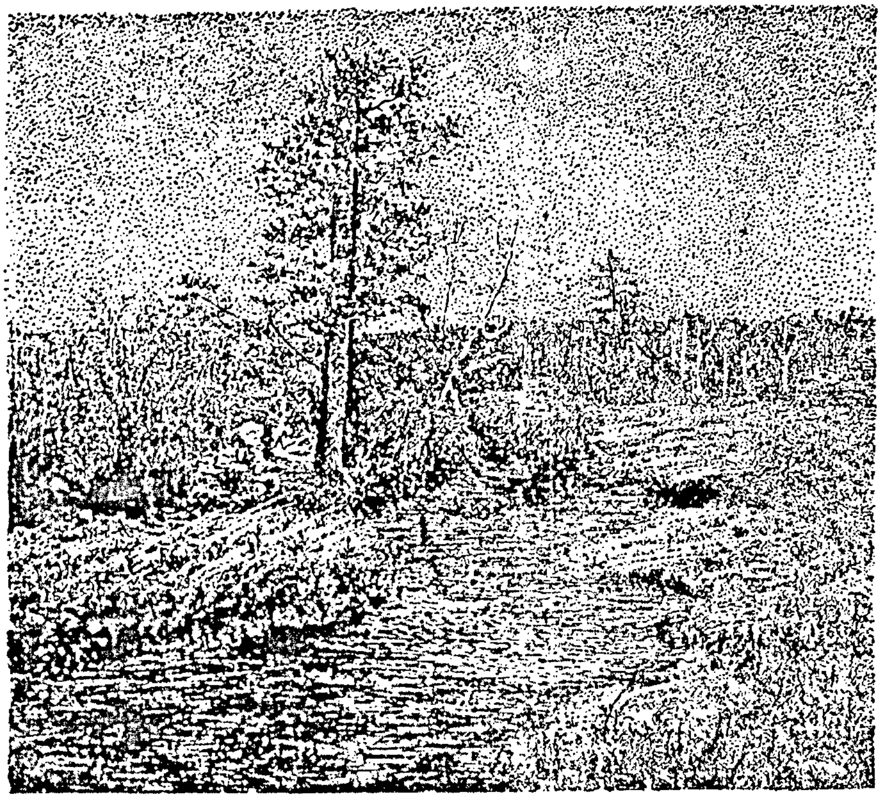

ରୁଷର ଦକ୍ଷିଣ-କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାଇବେରିଆର ନିମ୍ନଭୂମିରେ ଜନ୍ମୁଥିବା ଟାଇଗା ଧରଣର ଉଦ୍‌ଭିଦରାଜି । ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଛ ମଧ୍ୟ ଏଠି ବହୁ ପରିମାଣରେ ଦେଖାଯାଏ ।

ଅଧିକ ଭାରତ ରହିଯିବ । ୪,୫୬,୦୦,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟରର ଏହି ବିଶାଳ ଭୂଖଣ୍ଡ ଏକାବେଳକେ ଉତ୍ତର ମେରୁକୁ ଲାଗିଛି ଓ ଏଣେ ବିଷୁବ ରେଖାର ଦକ୍ଷିଣକୁ ରହିଛି । ପୂର୍ବରୁ ପଶ୍ଚିମକୁ ଗ୍ଲଲିଗଲେ ଏସିଆ ମହାଦେଶରେ ୬ ହଜାର ମାଇଲ ବା ୯,୬୦୦ କିଲୋମିଟର ବାଟ ଜଣେ ଗ୍ଲଲିବ । ଉତ୍ତରରୁ ଦକ୍ଷିଣକୁ ୬,୫୦୦ କିଲୋମିଟର ବ୍ୟାପିଛି । ୧୯୯୭ ମସିହାରେ ଏଥିରେ ପ୍ରାୟ ୩୩୦ କୋଟିରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଲୋକ ରହୁଛନ୍ତି । ପୃଥିବୀ ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ଏହା ହେଲା ପ୍ରାୟ ଅଧାରୁ ଅଧିକ । ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚସ୍ଥାନ ହେଉଛି ଏହି ମହାଦେଶରେ ଥିବା ଏଭରେଷ୍ଟ ପର୍ବତ ଶୃଙ୍ଗ ବା ଗୌରୀ ଶୃଙ୍ଗ । ସମୁଦ୍ର ପତନଠାରୁ ଏଣେ ମୃତ ସାଗରରେ ଭୂଇଁ ତଳକୁ ସବୁଠାରୁ ଗଭୀର ସ୍ଥାନ ରହିଛି ୪୦୦ ମିଟର ତଳେ ।

ପୃଥିବୀର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ଧର୍ମ ନେଇ ସାଧାରଣତଃ ହିନ୍ଦୁ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍, ମୁସଲମାନ, ବୌଦ୍ଧ, ଯୋରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ, ଟାଓ କିମ୍ବା ଶିଖ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଏହିସବୁଯାକ ଧର୍ମର ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ହେଉଛି ଏସିଆ ମହାଦେଶ । ବୁଦ୍ଧ, ମହମ୍ମଦ, ଯୀଶୁ ଏହି ଏସିଆ ମହାଦେଶରେ ହିଁ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ମନୁଷ୍ୟ ଜାତି ପ୍ରଥମେ ସଭ୍ୟ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ବିଶାଳ ଏସିଆ ଭୂଖଣ୍ଡରେ । ଇଉରୋପରେ ଏହି ମାତ୍ର ୨୫୦ ବା ୩୦୦ ବର୍ଷ ଭିତରେ କଳକାରଖାନା ସବୁ ବସିଲା । ତାକୁହିଁ କୁହାଯାଏ 'ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ' । କିନ୍ତୁ ଏସିଆର ଲୋକେ ଏହାର ବହୁକାଳ ଆଗରୁ କେତେ ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ସଭ୍ୟତା ପଥରେ ଆଗେଇ ଯାଇଥିଲେ । ଯୀଶୁଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଜନ୍ମ ହେବାର ୩୦୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଏସିଆର ଲୋକେ ଚମତ୍କାର ମାଟିପାତ୍ର ସବୁ ତିଆରି କରି ସେଥିରେ ରନ୍ଧାବଢ଼ା କରୁଥିଲେ । ପଥର ତରଳାଇ ସେଥିରୁ ଲୁହା ଭଳି ଧାତୁ-ଦ୍ରବ୍ୟ ବାହାର କରି ପାରିଥିଲେ । ଲୋକେ ବୁଲାଜୀବନ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଗୃହବାସ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ପାଞ୍ଚ ଛ'ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ସେମାନେ 'ପାଣି ମଡ଼ାଇ' ବା ଜଳସେଚନ କରି କୃଷିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ । ଖଣ୍ଡିଏ ଜମିରୁ ବର୍ଷକରେ ଦୁଇଟା, ଏଭଳିକି ତିନିଟା ଫସଲ ଯେ ଆଦାୟ କରାଯାଇପାରେ—ଏହିକଥା ଏସିଆର ଗୃଷୀହିଁ ଦେଖାଇ ଦେଉଥିଲା ।

ଚକ ହେଉଛି ସବୁ ଯନ୍ତ୍ର ତଥା କଳକାରଖାନାରେ ଅସଲ ମୂଳ ପିଣ୍ଡ । ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଲୋକେ ପ୍ରଥମେ ଚକ ତିଆରି କଲେ ଓ ରଥ ତିଆରି କରି ସେଥିରେ ଘୋଡ଼ା ଯୋଚିଲେ । ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ବସିବା ପାଇଁ ଏହିମାନେହିଁ ଜିନ୍ ତିଆରି କରିଥିଲେ । ନାନା ପ୍ରକାରର ଲିପି ବା ଅକ୍ଷର ହେଉଛି ମଣିଷଜାତିକୁ ଏସୀୟ ମାନଙ୍କର ଦାନ । ଗଣିତ ବିଦ୍ୟାରେ ଏମାନେ କେତେକ ଦୂରକୁ ଆଗେଇ ଯାଇଥିଲେ, ଶୂନର ବ୍ୟବହାର ଓ ଦଶମିକ ପଦ୍ଧତି ଚଳଣିରୁ ତାହାର ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି । ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ଆଡ଼େ ତିଆରି ହେବାର କେତେ ହଜାର ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ସେମାନେ ଯେଉଁସବୁ ଔଷଧ ତିଆରି କରିଥିଲେ ତାହାର ବ୍ୟବହାର ଏବେ ମଧ୍ୟ ହେଉଛି । ଯେଉଁ ଯୁଗରେ ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ଭିତରର କ୍ରିୟାକଳାପ ଜାଣିବାପାଇଁ କୌଣସି ହେଲେ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ନ ଥିଲା, ସେ ଯୁଗରେ ଏସିଆର ଶରୀରଶାସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଶରୀର ଭିତରର କାମ ସଂପର୍କରେ ବହୁକ୍ଷେତ୍ରରେ କିଭଳି ସଠିକ ଅନୁମାନ କରିପାରୁଥିଲେ, ସେ କଥା ଆଜି ମଧ୍ୟ ବିସ୍ମୟର ଆଲୋଚନା କରିବା କଥା । ବିଜ୍ଞାନ, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ ତଥା ମାନବବିଜ୍ଞାନର ଅନ୍ୟ ବିଭାଗର ବିକାଶ ଏସିଆ ମହାଦେଶରେ ହିଁ ହୋଇଥିଲା ।

ଏହିସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ଏସିଆଟିକୁ ଇଉରୋପ ଭଳି ଗୋଟିଏ ମହାଦେଶ ବୋଲି କହିବାରେ ଅସୁବିଧା ଅଛି । ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ସମସ୍ତଙ୍କର ଚମଡ଼ା

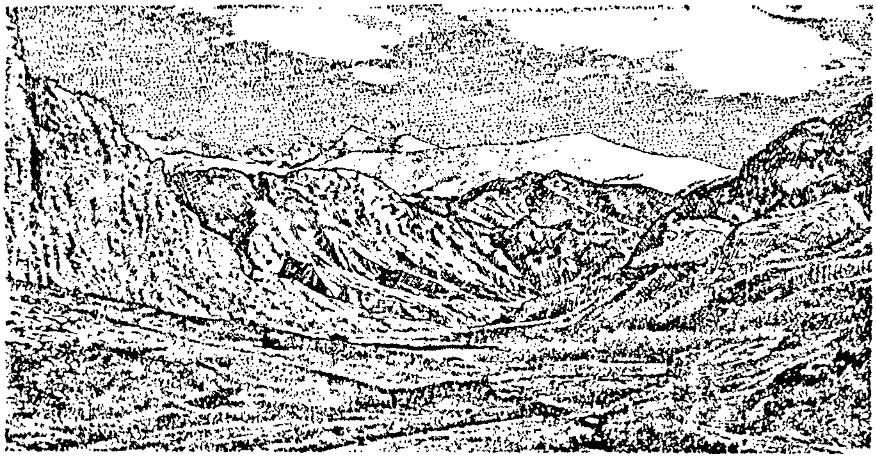

ଆଫଗାନିସ୍ତାନର ରାଜଧାନୀ କାବୁଲର ଉତ୍ତରରେ ଥିବା ବୋଲୋଲୋ ଗିରି ଅଞ୍ଚଳ । ଦିଗ୍‌ବଳୟରେ ବରଫାବୃତ ହିନ୍ଦୁକୁଶ ପର୍ବତମାଳା ଦେଖାଯାଉଛି ।

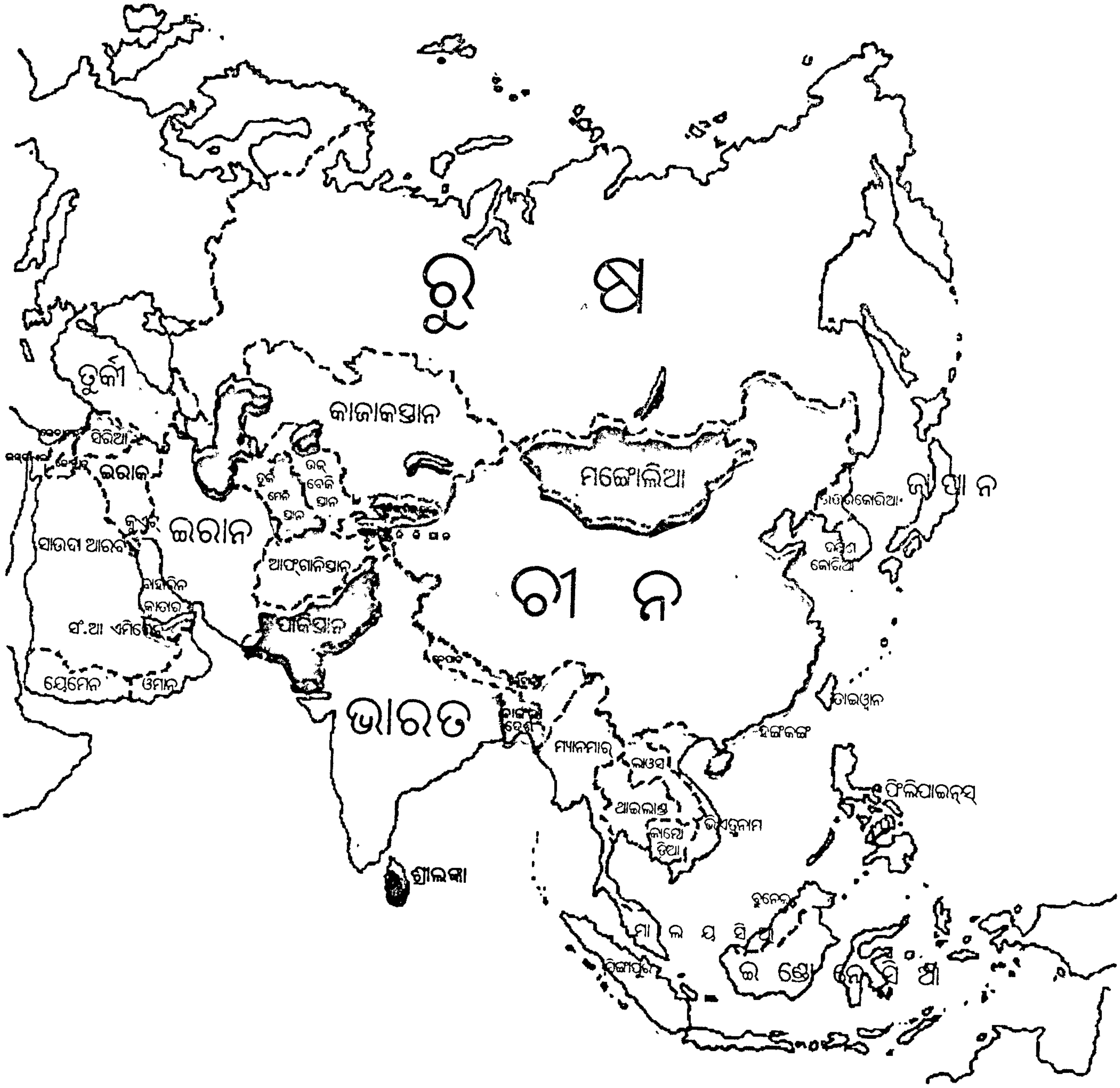

ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଦେଶ

କିଶୋର ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ

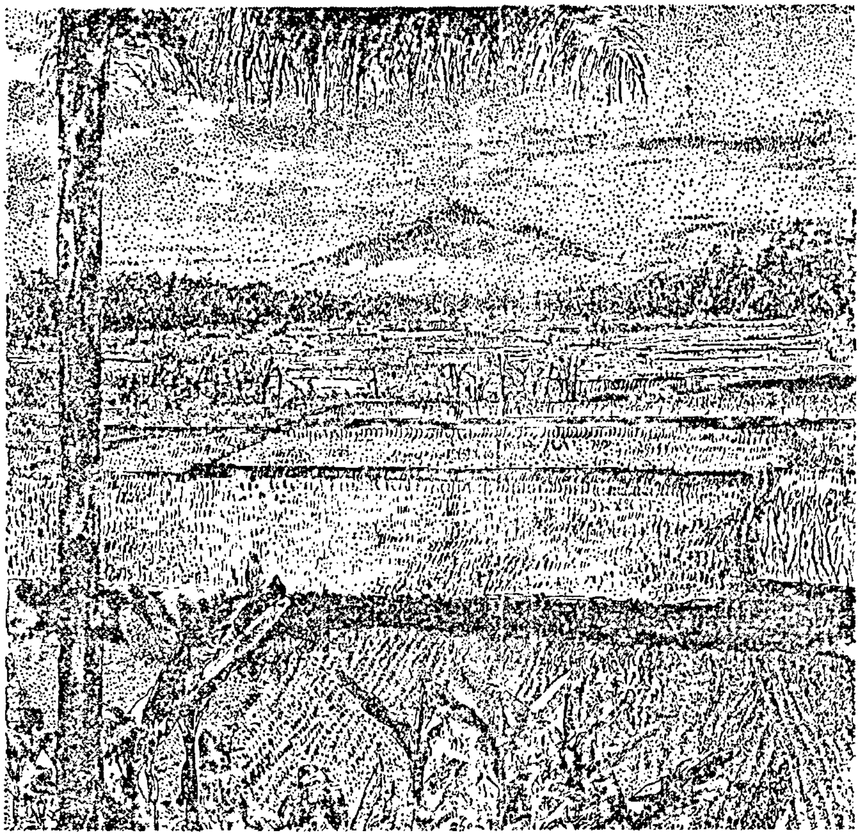

ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ଜାଭା ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଧାନକ୍ଷେତର ଦୃଶ୍ୟ । ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପର୍ବତଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ସଜୀବ ଆଗ୍ନେୟଗିରି । କଦଳୀ, ନଡ଼ିଆ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ସବୁଜିମା କ୍ଷେତଟିକୁ ଆବୋରି ରହିଛନ୍ତି ।

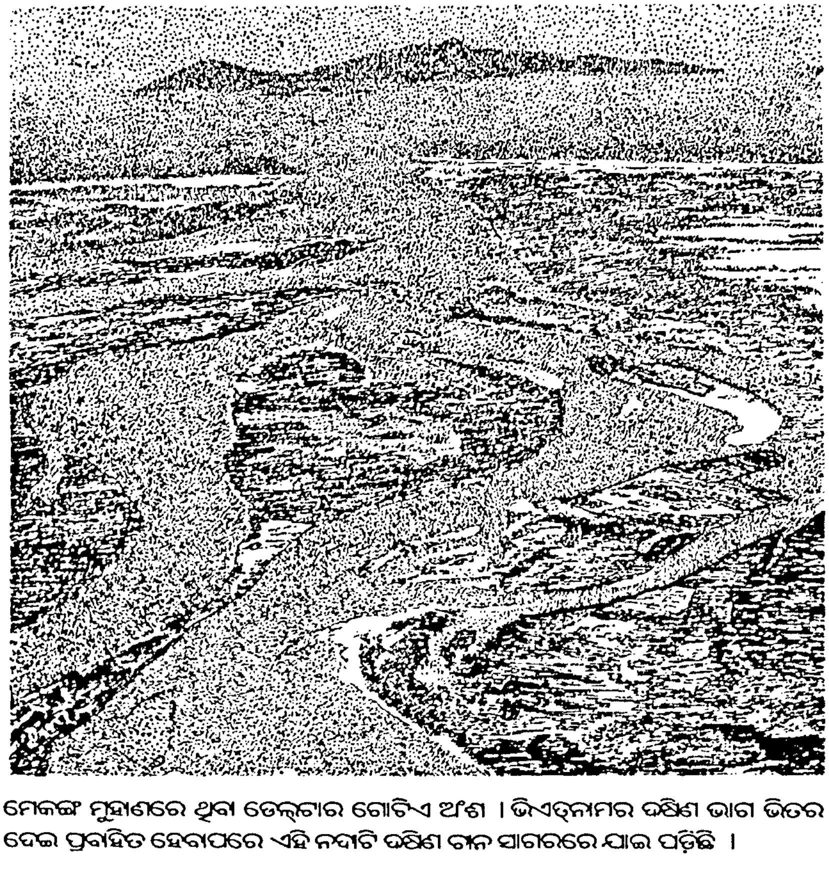

ମେକଙ୍ଗ ମୁହାଣରେ ଥିବା ଡେଲ୍‌ଟାର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ । ଭିଏତ୍‌ନାମର ଦକ୍ଷିଣ ଭାଗ ଭିତରେ ଦେଇ ପ୍ରବାହିତ ହେବାପରେ ଏହି ନଦୀଟି ଦକ୍ଷିଣ ଚୀନ ସାଗରରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଛି ।

ହେଲା ଗୋରା । ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ, ଅର୍ଥାତ୍ ଗୋଟିଏ ଧର୍ମର ଲୋକ । ଖିଆପିଆ, ଚଳପ୍ରଚଳରେ ସେଭଳି କିଛି ଆଖିଦୃଶିଆ ପ୍ରଭେଦ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏସିଆରେ ମଙ୍ଗୋଲିଆଠାରୁ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ, ତୁର୍କୀରୁ ଜାପାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୁଲି ଆସିଲେ ଗୋରା, କଳା, ହଳଦିଆସିଆ ସବୁ ପ୍ରକାରର ଚମତ୍କାର ଲୋକ ମିଳିବେ । ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଭାଷା ରହିଛି । ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳା ଭାରତବର୍ଷକୁ ଚୀନ ଠାରୁ ଦୂରେଇ ଦେଲା ଭଳି କରିଦେଇଛି ।

ଏସିଆ ମହାଦେଶରେ ବହୁପ୍ରକାରର ଜୀବ ଓ ବୃକ୍ଷଲତା ରହିବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ପୃଥିବୀର ଯେ କୌଣସି ଦେଶ ତୁଳନାରେ ଚୀନରେ ରହିଛି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରକାରର ବୃକ୍ଷଲତା—ଛୋଟ ଛୋଟ ବୁଦାକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ୧୫ ହଜାର ଜାତି ବା ପ୍ରକାରର ଗଛଲତା କେବଳ ସେହି ଦେଶଟିରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଏହି ମହାଦେଶରେ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଖଣିଜ ସଂପଦ ରହିଛି । କୋଇଲା, ପେଟ୍ରୋଲର ପ୍ରାୟ ଅଭାବ ନାହିଁ । ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀରେ ଯେତେ ପରିମାଣରେ ପେଟ୍ରୋଲ ଏବଂ ଗ୍ୟାସ୍ ରହିଛି ତାହାର ସମୁଦାୟ ୬୦ ଭାଗ ହେଲା ଭୌଗୋଳିକ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ସଂପଦ ।

ଗୋଟାଏ ସମୟ ଆସିଥିଲା ଯେତେବେଳେ କି ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର କେତୋଟି ଛୋଟ ଛୋଟ ଦେଶ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ବହୁ ଅଞ୍ଚଳକୁ ମାଡ଼ି ବସିଥିଲେ ଓ ସେସବୁ ଦେଶକୁ ପରାଧୀନ କରି ରଖିଥିଲେ । ତାହା ଯଦି ନ ହୋଇଥା'ନ୍ତା ତେବେ ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏସିଆ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଟପି ଶୀର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚି ସାରନ୍ତାଣି ! କାରଣ ପରାଧୀନତା ବା ଦାସତ୍ୱ ସେ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ସ୍ୱାଧୀନ ଚିନ୍ତା କିମ୍ବା ଭାବନାକୁ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଉନଥିଲା । ଏବେ କିନ୍ତୁ ପରିସ୍ଥିତି ବଦଳି ଗଲାଣି । ଏସିଆର ଲୋକେ ଇଉରୋପ ଆମେରିକା ଲୋକଙ୍କ ସହିତ କାନ୍ଧକୁ କାନ୍ଧ ମିଳାଇ ଚାଲି ପାରିଲେଣି ।

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ପାଞ୍ଚଟି ଦଶକକୁ ଏସିଆ, ମହାଦେଶ ନିମନ୍ତେ 'ଅଭିବୃଦ୍ଧିର ଅର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀ' ବୋଲି କହିଦେବାରେ କିଛି ଭୁଲ୍ ହେବ ନାହିଁ । ଉପନିବେଶବାଦ କବଳରୁ ମୁକ୍ତ ହେବା ପରେ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଏଠାକାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚାଲିଥିବା ରାଜନୈତିକ ଆଦର୍ଶଗତ ଯୁଦ୍ଧ ଓ ହିଂସାକାଣ୍ଡ ପ୍ରାୟ ପ୍ରଶମିତ ହେଇଗଲାଣି । ଏସିଆର ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଦେଶକୁ ବାଦ୍‌ଦେଲେ ଅନ୍ୟ ସବୁ ଦେଶ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ଉନ୍ନତ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ହୁଏତ ତାଳଦେଇ ଚାଲିଲେଣି ବା ସେଭଳି କରିବା ଉଦ୍ୟମରେ ବହୁ

ପରିମାଣରେ ସଫଳ ହେଲେଣି । କୋରିଆ ଯୁଦ୍ଧ, ଭିଏତନାମ ଯୁଦ୍ଧ, ଚୀନା କଲ୍‌ଚରାଲ ରିଭୋଲ୍ୟୁସନ ତଥା କାମ୍ବୋଡ଼ିଆର ଗଣହତ୍ୟା ଭଳି ଘଟଣା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଏହି ମହାନ ମହାଦେଶ ଆଜି ବିସ୍ମୟଜନକ ଭାବେ ସମୃଦ୍ଧି ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି; ତେଣୁ ପ୍ରାଚ୍ୟ ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଭିତରେ ଥିବା ପାର୍ଥିବ ପାର୍ଥକ୍ୟର ସୀମାରେଖା କ୍ରମେ ମଳିନ ପଡ଼ି ଆସୁଛି ।

ରାଜନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କିନ୍ତୁ ଏସିଆ ମହାଦେଶ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ତୁଳନାରେ ଟିକିଏ ପଛରେ ପଡ଼ିଯାଇଛି ବୋଲି ଆଜି ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ କୁହାଯାଇପାରେ । ଭାରତ ଓ ଜାପାନ ଭଳି ପୁରାତନ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଦେଶକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ଏ ମହାଦେଶର ଅନ୍ୟ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱାଧୀନତା ତଥା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁକ୍ତ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭଳି କଥା ଘଟିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ । ନିକଟରେ କିନ୍ତୁ ତାଇୱାନ ଓ ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ ଏ ଦିଗରେ କିଛି କିଛି ଅଗ୍ରଗତି କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯାଉଛି ।

ଭୌଗୋଳିକ 'ସାହିତ୍ୟ'ରେ ଏସିଆ ମହାଦେଶଟିକୁ ଯେଉଁ ଆଠଟି ପ୍ରଧାନ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆ ଯାଇଛି ସେଗୁଡିକ ହେଲେ : ଉତ୍ତର ଏସିଆ, ପୂର୍ବ ଏସିଆ, କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆ ଓ ଦକ୍ଷିଣ ସାଇବିରିଆ, ଦକ୍ଷିଣ ଏସିଆ, ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆ, ମଧ୍ୟ ଏସିଆ, ପଶ୍ଚିମ ଏସିଆ, ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମ ଏସିଆ । ସାଇବିରିଆର ଉତ୍ତର ଅଂଶକୁ ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଏସିଆ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଧରିନିଆ ଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ବିସ୍ତୃତ ଶୀତଳ ସାଇବିରୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ମନୁଷ୍ୟ ବାସ କରିବା ଆଦୌ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ବୋଲି— କିନ୍ତୁ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଆଉ ସେ ପରିସ୍ଥିତି ନାହିଁ । ଏସୀୟ ଉତ୍ତର ମେରୁ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଦ୍ୱୀପ ଓ ପର୍ବତ ରହିଛି । ରୁଷର ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଅଞ୍ଚଳ ସାଙ୍ଗକୁ ମାଞ୍ଚୁରୀୟ-କୋରୀୟ ମାଳଭୂମି ଓ ଉତ୍ତର କୋରିଆ-ଚୀନ ସୀମା ଭିତରେ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ହେଲା ପୂର୍ବ ଏସିଆ । ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ମାଳଭୂମି, ପର୍ବତ ସାଙ୍ଗକୁ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ସମତଳଭୂମି ମାନ ଏଠାରେ ଦେଖାଯାଏ । ଦକ୍ଷିଣ ସାଇବିରିଆ ପର୍ବତମାଳା ଓ ମଙ୍ଗୋଲିଆକୁ କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆ ଓ ଦକ୍ଷିଣ ସାଇବିରିଆ ଅଞ୍ଚଳର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ । ଟାକ୍‌ଲାମାକାନ୍, ଗୋବି ଏବଂ ଅର୍‌ଡୋସ୍ ମରୁଭୂମିମାନ ଏହାରି ଭିତରେ ରହିଛନ୍ତି । ପାମିର, ପୂର୍ବ ହିନ୍ଦୁକୁଶ ପର୍ବତମାଳା, ତିବ୍‌ବତ, ହିମାଳୟ ପର୍ବତମାଳାର ଗୋଟାଏ ଅଂଶ, କାରାକୋରମ ପର୍ବତମାଳା ମଧ୍ୟ ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ଅଂଶବିଶେଷ । ପୃଥିବୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ପର୍ବତଶୃଙ୍ଗ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶ ଏହିଠାରେ ହିଁ ଅଛନ୍ତି । ଦକ୍ଷିଣ ଏସିଆ ଭିତରେ ରହିଛନ୍ତି ଭାରତୀୟ ଉପମହାଦେଶ, ସିନ୍ଧୁଗଙ୍ଗା ଉପତ୍ୟକା ଓ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା । ସିନ୍ଧୁ, ଗଙ୍ଗା ଓ ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ର ଭଳି ନଦୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକୃତି ଏହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଉର୍ବର କରିଦେଇଛି । ଏହାର ପଶ୍ଚିମ ଭାଗର କେତେକ ଅଂଶରେ ମରୁ ଅଞ୍ଚଳ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଛି । ମ୍ୟାନ୍‌ମାର୍, ଇଣ୍ଡୋଚୀନ ଅଞ୍ଚଳ ଏବଂ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବ ଅଂଶରେ ଥିବା ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଦ୍ୱୀପ ହେଲେ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆ । ପଶ୍ଚିମରେ କାସ୍‌ପିଆନ ସାଗର ଓ ପୂର୍ବର ବଲ୍‌ଖାସ୍ ହ୍ରଦ ଭିତରେ ଥିବା ସମତଳ ଭୂମି ଓ ପାହାଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ମଧ୍ୟଏସିଆ ଗଠିତ । ଏ ଅଞ୍ଚଳର ମାଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର । ଏହାର ଦକ୍ଷିଣ ଅଂଶରେ ମରୁଭୂମି ରହିଛି । ଏସିଆ ମାଇନର, ଆର୍‌ମେନୀୟ ଓ ଇରାନୀୟ ମାଳଭୂମିକୁ ନେଇ ପଶ୍ଚିମ ଏସିଆ ଗଠିତ । କ୍ଷୁଦ୍ର କକେସସ୍, କୁର୍ଡ଼େ, ପଶ୍ଚିମ ହିନ୍ଦୁକୁଶ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ଆଫଗାନିସ୍ତାନ ପର୍ବତମାଳା ଭଳି ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଆରବ ଉପଦ୍ୱୀପ ଓ ମେସୋପଟାମିଆ ହେଲା ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମ ଏସିଆ । ଟାଇଗ୍ରିସ୍, ଇଉଫ୍ରେଟିସ ନଦୀର ଜଳପ୍ଲାବିତ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ବାଗ୍‌ଦାଦ୍‌ଠାରୁ ପାରସ୍ୟ ଉପସାଗର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିବା ଭୂଭାଗକୁ ନେଇ ମେସୋପଟାମିଆ ଗଠିତ ହୋଇଛି ।

ଗୋବି ମରୁଭୂମିର ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଷ୍ଟେପି ତୃଣଭୂମିରେ ଘୋଡ଼ାପଲ ଚରୁଥିବାର ଦୃଶ୍ୟ । ଦୂରରେ ରହିଛି ଆଲ୍‌ଟାଇ ପର୍ବତମାଳା ।

ରୁଷକୁ ବାଦ୍‌ଦେଇ ଯେଉଁସବୁ ଦେଶକୁ ନେଇ ରାଜନୈତିକ ଏସିଆ ମହାଦେଶ ଗଠିତ ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ : ଆଫ୍‌ଗାନିସ୍ତାନ, ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ, ଇରାକ, ଇରାନ, ଇସ୍‌ରାଏଲ, ଉଜ୍‌ବେକିସ୍ତାନ୍, ଓମାନ, କାଜାକସ୍ତାନ୍, କାମ୍ପୁଚିଆ, କିର୍‌ଗିଜ୍‌ସ୍ତାନ୍, କୁଏଟ୍, କୋରିଆ (ଉତ୍ତର), କୋରିଆ (ଦକ୍ଷିଣ), ଚୀନ, ଜାପାନ, ଜୋର୍ଡାନ, ତାଇୱାନ୍, ତାଜିକସ୍ତାନ୍, ତୁର୍କମେନିସ୍ତାନ୍, ତୁର୍କୀ, ଥାଇଲାଣ୍ଡ, ନେପାଳ, ପାକିସ୍ତାନ, ଫିଜୀ, ଫିଲିପାଇନ୍‌ସ, ବାଙ୍ଗଲାଦେଶ, ବ୍ରୁନେଇ, ଭାରତ, ଭିଏତ୍‌ନାମ, ଭୁଟାନ, ମଙ୍ଗୋଲିଆ, ମାଲ୍‌ଡିଭ୍, ମାଲୟସିଆ, ମ୍ୟାନ୍‌ମାର୍, ୟେମେନ, ଲାଓସ, ଲେବାନନ୍, ଶ୍ରୀଲଙ୍କା, ସଂଯୁକ୍ତ ଆରବ ଏମିରେଟ୍, ସିଙ୍ଗାପୁର ଓ ସିରିଆ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବିଜ୍ଞାନ, ଗଣିତ, ମାନବଜ୍ଞାନ, ପୃଥିବୀ, ଧର୍ମ, ବିପ୍ଳବ, ଉପନିବେଶବାଦ, ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ, ଗୌତମ ବୁଦ୍ଧ, କନ୍‌ଫୁସିଅସ୍, ଜନସାଂଖ୍ୟିକୀ, ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ହିମାଳୟ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷ ▷

ଏସିଆ-ଇତିହାସ

ମାନବଜାତିର ଇତିହାସ ସହିତ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଇତିହାସ ଓତପ୍ରୋତ ଭାବରେ ଜଡ଼ିତ ବୋଲି କହିଲେ କିଛି ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ । ଏକଥା ଅବଶ୍ୟ ସତ ଯେ ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରଥମ ମଣିଷ ଏଠି ଜନ୍ମ ନେଇଥିଲା ବୋଲି ଯେଉଁ ଧାରଣା ରହିଆସିଥିଲା, ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧରୁ ସେଭଳି ଧାରଣା ଭୁଲ୍ ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଗଲାଣି ଓ ଆଫ୍ରିକାର ସାହାରା ଅଞ୍ଚଳକୁ ପଣ୍ଡିତମାନେ ଏଥିପାଇଁ ସ୍ୱୀକାର କରିଗଲେଣି । କିନ୍ତୁ ପୃଥିବୀରେ ମାନବ ବିଚରଣ କରିବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏସିଆର ଗୁରୁତ୍ୱ ତଥାପି କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ଆଜିକୁ ୫୦୦୦୦୦ରୁ ୨୦୦୦୦୦ ବର୍ଷ ତଳେ *ହୋମୋ ଇରେକ୍‌ଟସ୍* ଆଦ୍ୟମାନବ ପୂର୍ବ ଏସିଆରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା । ଏହା ପରେ ପରେ *ହୋମୋସାପିଏନ ନିଏଣ୍ଡରଥାଲେନ୍‌ସିସ* ଓ ଶେଷରେ ପ୍ରାୟ ୪୦,୦୦୦ରୁ ୧୦,୦୦୦ ବର୍ଷ ତଳେ ଆଧୁନିକ ମାନବ *ହୋମୋସାପିଏନ୍‌ସ୍ ସାପିଏନ୍‌ସ* ଏହି ମହାଦେଶରେ ଦେଖାଦେଲେ । ପ୍ରାୟ ୩୦,୦୦୦ ବର୍ଷ ତଳେ ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମ ଏସିଆ ଅଞ୍ଚଳରେ ମାନବ ଦେଶାନ୍ତର ଗମନ କ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା ଓ ଏ ଅଞ୍ଚଳରୁ ମୁଖ୍ୟତଃ କକେସଏଡ୍ ଜାତିର ଲୋକେ ଯାଇ ଇଉରୋପ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ହିମଯୁଗରେ, ମଙ୍ଗୋଲଏଡ୍ ଜାତିର ଲୋକେ ପ୍ରଥମେ ଉତ୍ତର ଓ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା ମହାଦେଶ ତଥା ପରେ କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆ ଦେଇ ଇଉରୋପ, ଉତ୍ତର ଚୀନ ଓ ମଙ୍ଗୋଲୀୟ ମାଳଭୂମିରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଏହି ସମୟରେ କକେସଏଡ୍ ଓ ମଙ୍ଗୋଲଏଡ୍

ମାନଙ୍କର ମିଶ୍ରଣ ହୋଇଗଲା ଓ ଚୀନରୁ ସେମାନେ ଯାଇ କ୍ରମେ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ।

ଆଜିର ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ ଯେ କେବଳ ସେ ଯୁଗର ସଭ୍ୟତା-ସଂସ୍କୃତିର ମୁଖ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ଥିଲା ତାହା ନୁହେଁ; କୃଷି ଓ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନର ବୀଜ ମଧ୍ୟ ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେହିଁ ପ୍ରଥମେ ପୋତା ଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି। ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୮୫୦୦ରୁ ୭୦୦୦ ମସିହା ଭିତରେ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ଯାଯାବର ଭାବେ ଶିକାର କରିବା କିମ୍ବା ଖାଦ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଅବସ୍ଥାରୁ ଯାଇ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଢଙ୍ଗରେ କୃଷି ଓ ପଶୁପାଳନ କରିବା ଅବସ୍ଥାରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇଥିଲେ। ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୯୦୦୦ରୁ ୬୦୦୦ ମସିହା ବେଳକୁ ତୁର୍କୀ, ଇରାକ, ଇରାନ ତଥା ଆଫଗାନିସ୍ତାନର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋରୁ, ଛେଳି, ମେଣ୍ଢାଙ୍କୁ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁଭାବେ ରଖାଗଲାଣି ଓ ଆଜିର ଅଧିକାଂଶ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ପୂର୍ବପୁରୁଷ ସବୁକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଚାଷ କରାଗଲାଣି। ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୧୦,୦୦୦ ମସିହା ବେଳକୁ ଥାଇଲାଣ୍ଡରେ ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୯୦୦୦ ମସିହା ବେଳକୁ ତାଇୱାନ୍‌ରେ ପୋଡୁଚାଷ ଓ ଉଦ୍ୟାନ-କୃଷି ହେଉଥିବା କଥାର ପ୍ରମାଣ କୃଷି ପଣ୍ଡିତମାନେ ପାଇଛନ୍ତି। ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୨,୫୦୦ ମସିହା ବେଳକୁ ସମଗ୍ର ପୂର୍ବ ଓ ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବ ଏସିଆ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ରୀତିମତ ଫସଲ ଅମଳ କଲେଣି ଓ ସମ୍ଭବତଃ ଏହି ସମୟ ବେଳକୁ ଧାନଚାଷ ମଧ୍ୟ କରାଗଲାଣି।

ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୩୫୦୦ରୁ ୩୦୦୦ ମସିହା ଭିତରେ ଟାଇଗ୍ରିସ-ଇଉଫ୍ରେଟିସ ନଦୀ କୂଳରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ସଭ୍ୟତା ସବୁରେ ଅକ୍ଷର ଲେଖା-ହେବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି। ଏହା ପରେପରେ ଭାରତର ସିନ୍ଧୁ ସଭ୍ୟତା ଓ ଉତ୍ତର ସିରିଆ ଅଞ୍ଚଳର ସଭ୍ୟତା ଗଢ଼ିଉଠିଥିଲା। ଦକ୍ଷିଣ ଚୀନ ଓ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆର ସଭ୍ୟତାର ଲୋକେ ନୌବାଣିଜ୍ୟରେ ଧୁରନ୍ଧର ହୋଇ ଉଠିଥିଲେ ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୨୫୦୦ ମସିହା ବେଳକୁ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେକ ଆସି ବଙ୍ଗଳା-ଓଡ଼ିଶାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ। ଚୀନା ନଗର ସଭ୍ୟତା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଇଥିଲା ସାଙ୍ଗ୍ ବା ୟିନ୍ ରାଜବଂଶ ସମୟରୁ। ଏହି ରାଜବଂଶର ସମୟକ୍ରମ ହେଲା ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୧୭୬୬ ରୁ ୧୧୨୨ ମସିହା। ପରେ ପଶ୍ଚିମରୁ ଚୌ ରାଜବଂଶ (ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପୂର୍ବ ପ୍ରାୟ ୧୧୨୨ରୁ୨୨୧) ଆସି ସାଙ୍ଗ୍ ବଂଶର ଅଧିକାଂଶ କାମକୁ ଆବୋରି ନେଲେ ଓ ସେହି ସମୟରେ ହିଁ ଆଜିର ଚୀନା ସଭ୍ୟତା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ମୂଳଦୁଆ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା। ଇଣ୍ଡୋ-ଇଉରୋପୀୟ ଭାଷା କହୁଥିବା ଆର୍ଯ୍ୟମାନେ ପ୍ରଥମେ ଘୋଡ଼ାକୁ ପୋଷାମନାଇଥିଲେ ବୋଲି କେତେକ କହିଥା'ନ୍ତି। ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୧୭୦୦ ମସିହା ବେଳକୁ ଏମାନେ ପଶ୍ଚିମ ପଟୁ ଭାରତ ଉପରେ ବାରମ୍ବାର ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେଣି ଓ ଏହାର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ବ୍ରୋଞ୍ଜ ଯୁଗର ସିନ୍ଧୁ ସଭ୍ୟତା କ୍ରମେ ଲୋପ ପାଇଯିବାକୁ ଲାଗିଲା। ଭାରତରେ ବୈଦିକ ସଭ୍ୟତା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ସ୍ଥାପନା ଆର୍ଯ୍ୟମାନେ କରିଥିଲେ ଓ ପ୍ରାୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୭ମ-୬ଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଏ ଦେଶରେ ସେମାନେ ପ୍ରଥମ କରି ଲୁହାର ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ। ବୈଦିକ ଯୁଗ ପରେ ଯେଉଁସବୁ ରାଜବଂଶ ଭାରତବର୍ଷରେ ଶାସନ କରିଥିଲେ, ସେଥି ଭିତରୁ ମୌର୍ଯ୍ୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବୋଧହୁଏ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ।

ଏସିଆର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ କ୍ରମେ କୃଷିଭିତ୍ତିକ ନଗର ସଭ୍ୟତା ଦୃଢ଼ ଭାବେ ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇଦେଲା। ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଗଢ଼ି ଉଠିଲା ଓ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଏହା ସହିତ ମୁଣ୍ଡ ଟେକୁଥାଏ। ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜର ରାଜନୈତିକ ପ୍ରତିପତ୍ତିକୁ ନାନା ଭାବେ ବଢ଼ାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ। ଏଥିନିମନ୍ତେ କୂଟନୀତି, ଯୁଦ୍ଧ ଓ ଧୋକାବାଜି—ଏସବୁ ଅତି ସାଧାରଣ ଘଟଣା ହୋଇଉଠିଲା। ଏସିଆର ମାଟିରେ ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେକ ପ୍ରମୁଖ ଶାସକ ଛାଡ଼ିଯାଇଥିବା ସ୍ମାରକୀ କିମ୍ବା ଧ୍ୱଂସାବଶେଷର ଅବଶେଷ ଆଜି ମଧ୍ୟ ରହିଛି। ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୪ର୍ଥ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ସମଗ୍ର ପାରସ୍ୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟକୁ ଜୟକରି କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆ ଦେଇ ଆସି ଭାରତର ପଞ୍ଜାବ ପ୍ରଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇଥିଲେ। ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୧ମ ଶତାବ୍ଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗ୍ରୀକ ପ୍ରଭାବିତ ରାଜ୍ୟସବୁ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ସୁଦୃଢ଼ ରୂପେ ଶାସନ ଚଳାଇଥିଲେ। ଗ୍ରେକୋ-ରୋମାନ ମାନବବାଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ ଏହି ସମୟରେ ଚୀନ ଓ ଭୂମଧ୍ୟସାଗର ଭିତରେ ଥିବା ବାଣିଜ୍ୟିକ ସିଲ୍‌କ ପଥ କଡ଼େ କଡ଼େ କାୟା ବିସ୍ତାର କରିବାକୁ ଲାଗିଥିଲା। ପୂର୍ବ ଓ ପଶ୍ଚିମ ଏସିଆ ଭିତରେ ଉଭୟ ସ୍ଥଳ ଓ ନୌ ପଥରେ ବାଣିଜ୍ୟ କାରବାର ମଧ୍ୟ ଏହି ସମୟରେ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା। ପାଲେଷ୍ଟାଇନରୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମର ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ତାହା କ୍ରମେ ବ୍ୟାପିବାକୁ ଲାଗିଲା। କିନ୍ତୁ ୭ମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଇସ୍‌ଲାମ ଧର୍ମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯିବାରୁ, ଏସିଆରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମର ପ୍ରଭାବ ହ୍ରାସ ପାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟ ବାଇଜାଣ୍ଟାଇନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ କ୍ରମେ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ଉଠିଲା। ତ୍ରୟୋଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ମଙ୍ଗୋଲ ବୀର ଚେଙ୍ଗିସ ଖାଁ ଓ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ଏସିଆର ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳ ଜୟ କରିଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଚୀନ, କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆ, ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମ ଏସିଆ ଓ ପୂର୍ବ ଇଉରୋପର କେତେକ ଅଂଶ ଏମାନଙ୍କର ଶାସନାଧୀନ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ତୈମୁର ମଧ୍ୟ ଭୂମଧ୍ୟ ସାଗର କୂଳରୁ ମଙ୍ଗୋଲିଆ ଭିତରେ ଥିବା ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଜୟ କରିଯାଇଥିଲେ। ଶେଷରେ ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ତୁର୍କମାନେ ବାଇଜାଣ୍ଟାଇନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଅବଶେଷକୁ ଲୋପ କରିଦେଇ ଅଟୋମାନ ବୋଲି ଯେଉଁ ନୂଆ ସାମ୍ରାଜ୍ୟଟି ବସାଇଲେ ତାହା ପ୍ରଥମ ମହାଯୁଦ୍ଧର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତିଷ୍ଠି ରହିପାରିଥିଲା।

ତୁର୍କ ଓ ମଙ୍ଗୋଲ ମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବାରମ୍ବାର ଯୁଦ୍ଧ ଯୋଗୁଁ କ୍ରମେ ରାଜନୈତିକ ଅସ୍ଥିରତା ଦେଖାଦେଲା ଓ ସିଲ୍‌କ ପଥ ଦେଇ ବାଣିଜ୍ୟ କରିବାଟା ଆଉ ନିରାପଦ ମନେହେଲା ନାହିଁ। ତେଣୁ ଇଉରୋପୀୟମାନେ ସମୁଦ୍ର ପଥରେ ଆଫ୍ରିକାର ତଳ ଅଂଶ ଦେଇ କିଭଳି ଏସିଆର ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇ ପାରିବେ, ସେଥିପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ। ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଏସିଆ ମହାଦେଶରେ ଥିବା ଏସୀୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦର ସ୍ଥାନକୁ ଇଉରୋପୀୟ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ମାଡ଼ିବସିଲାଣି। ଉପନିବେଶ ସ୍ଥାପନ କରି ବା ଅନ୍ୟ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର କରି ସେମାନେ ଏହା କରିଦେଇପାରିଥିଲେ। ଜାର୍ ଶାସନାଧୀନ ରୁଷ, ସାଇବିରିଆର କେତେକ ଅଂଶ ସହିତ ପରେ କେନ୍ଦ୍ର ଏସିଆର କେତେକ ଅଂଶକୁ ମଧ୍ୟ ଦଖଲ କରିଯାଇଥାଏ। ବ୍ରିଟିଶମାନେ ଭାରତୀୟ ଉପମହାଦେଶକୁ ଦଖଲ କରିଯାଇଥା'ନ୍ତି। ଫରାସୀମାନେ ଇଣ୍ଡୋଚାଇନା, ଦିନାମାରମାନେ ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ ଓ ସ୍ପେନୀୟମାନେ ଗୋଟାଏ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫିଲିପାଇନ୍‌ସରେ ଉପନିବେଶ ଜମାଇ ରହିଯାଇଥିଲେ। ଚୀନ ଭଳି ବିଶାଳ ଦେଶ ମଧ୍ୟ ଊନବିଂଶ ଓ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିଦେଶୀ ପ୍ରଭାବ ମୁକ୍ତ ରହିପାରିନଥିଲା। ଏସିଆର କେବଳ ଗୋଟିଏ ଦେଶ ଜାପାନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ଆଗେଇଥିଲା ଓ ସେହି ଜାପାନୀ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦର ଅନ୍ତଃ ହେଲା ଯାଇ ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ଶେଷରେ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଏସିଆର ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଯିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଓ ପରିସ୍ଥିତି ବଦଳିଗଲା। କେତେକ ଦେଶରେ କମିଉନିଷ୍ଟ ଶାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଗଲା। ଏସିଆର ଦେଶମାନେ ଶୀତଳଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଦୁଇଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଓ ଭାରତ ଭଳି କେତେକ ଦେଶ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ଗୋଷ୍ଠୀ ନିରପେକ୍ଷ ସଂଗଠନ ଗଢ଼ିଦେଇଥିଲେ। ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଦଶକର ଆରମ୍ଭରେ କମିଉନିଜମ୍ ବିଶ୍ୱର ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଲୋପ ପାଇଗଲାରୁ ଗୋଷ୍ଠୀ ନିରପେକ୍ଷ ଆନ୍ଦୋଳନ କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଇଛି।

ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ବିଷୟ

ଏସିଆ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

ଏସିଆଟିକ ସୋସାଇଟୀ

ପ୍ରାଚ୍ୟ ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା ତଥା ଅଧ୍ୟୟନ ନିମନ୍ତେ ଥିବା ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଷ୍ଠାନ। ୧୭୮୪ ମସିହାରେ ଏହା ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା। ଇଂରେଜମାନେ ଯେତେବେଳେ ଭାରତରେ ଆସି ଦୃଢ ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇଲେ, ସେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ସମସ୍ୟା ସେମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଦେଖାଦେଲା। ତାହା ହେଲା—ପ୍ରାଚ୍ୟ ଜଗତର ଲୋକଙ୍କୁ ଶାସନ କରିବାକୁ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ରୀତିନୀତି, ଚଳିଚଳନ, ଇତିହାସ, ସଂସ୍କୃତି ଓ ଲୋକପରଂପରାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ନ ବୁଝିଲେ ଅସୁବିଧା। ତେଣୁ ସେମାନେ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଇତିହାସ, ଭୂଗୋଳ, ପୁରାବୃତ୍ତି, ଶିଳ୍ପକଳା, ବିଜ୍ଞାନ, ସାହିତ୍ୟ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ବିଷୟରେ ନିର୍ଭୁଲ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ। ଏଇଥିରୁହିଁ ଏସିଆଟିକ ସୋସାଇଟୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଧାରଣାର ଜନ୍ମ ବୋଲି କହିଲେ କିଛି ଭୁଲ୍ ହେବନାହିଁ।

ଏସିଆଟିକ ସୋସାଇଟୀର କଲିକତା ଠାରେ ଥିବା ଲାଇବ୍ରେରୀଟିରେ ଅମୂଲ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ସବୁ ଭରି ରହିଛି। ସଂସ୍କୃତ, ବର୍ମା, ଚୀନା, ତିବ୍ବତୀ, ଫାରସୀ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଭାଷାରେ ହଜାର ହଜାର ପାଣ୍ଡୁଲିପି, ପୋଥି ସାଙ୍ଗକୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ବିରଳ ଚିତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ଧରଣର କଳାକୃତି ମଧ୍ୟ ଏଠି ସଂଗୃହୀତ ହୋଇରହିଛି। ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଇଣ୍ଡିଆନ ମିଉଜିଅମ ଏହି ସୋସାଇଟୀର ଉଦ୍ୟମ ଫଳରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଥିଲା। ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ସଫଳ ହୋଇଛି। ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେଶର ପଣ୍ଡିତ-ସମାଜ ମଧ୍ୟରୁ ଏସିଆଟିକ ସୋସାଇଟୀର ସଦସ୍ୟ ରହିଛନ୍ତି।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପ୍ରାଚ୍ୟ ଗବେଷଣା, ଭାରତ, ସଂସ୍କୃତ

ଏସିଆନ୍ ଗେମ୍‌ସ

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଅଲିମ୍ପିକ କମିଟୀ ଓ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆମେଚର ଆଥ୍ଲେଟିକ ଫେଡେରେସନ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୀକୃତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଞ୍ଚଳିକ କ୍ରୀଡ଼ା। ୧୯୫୧ ମସିହାରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ ଠାରେ ପ୍ରଥମ ଏସିଆନ୍ ଗେମ୍‌ସ 'ଉତ୍ସବ' ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ଓ ୧୯୫୪ ମସିହା ଠାରୁ ପ୍ରତି ଚାରିବର୍ଷରେ ଥରେ ଲେଖାଁ ଏସିଆର ବିଭିନ୍ନ ସହରରେ ଏହା ସଂଗଠିତ ହୋଇଆସୁଛି। ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ରାଜନୈତିକ କାରଣରୁ କେତେକ ଅସୁବିଧା ଦେଖା ଦେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଜି ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଶ ଦେଶ ଭିତରେ ଆଉ ସେଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହେଉନାହିଁ। ଜାପାନର ହିରୋସୀମା ଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ସର୍ବଶେଷ ଏସିଆନ୍ ଗେମ୍‌ସ କ୍ରୀଡ଼ାରେ ପଦକ ତାଲିକା ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତ ଅଷ୍ଟମ ସ୍ଥାନରେ ରହିଛି। ଚୀନ, କୋରିଆ ଓ ଜାପାନ ଯଥାକ୍ରମେ ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ସ୍ଥାନ ହାସଲ କରିଛନ୍ତି।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଏସିଆ, ଅଲିମ୍ପିକ, କ୍ରୀଡ଼ା

ଏସିଆନ୍ ଡିଭଲପ୍‌ମେଣ୍ଟ ବ୍ୟାଙ୍କ୍

ଏସିଆ ଏବଂ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ଥିବା ଜାତିସଂଘର ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ସାମାଜିକ କମିଶନ ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ଏହି ଏସିଆ ବିକାଶ ବ୍ୟାଙ୍କଟି ୧୯୬୬ ମସିହାରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା। ଦକ୍ଷିଣ ଓ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆ ତଥା ଦକ୍ଷିଣ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗର ଅଞ୍ଚଳର ୩୦ଟି ଦେଶ ସହିତ ଇଉରୋପ ଓ ଉତ୍ତର ଆମେରିକାର ଆଉ ୧୪ଟି ଦେଶ ହେଲେ ଏହାର ସଭ୍ୟ। ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ସଭ୍ୟରାଷ୍ଟ୍ର ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ହୋଇଥିବା ଗଭର୍ଣ୍ଣର ମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ୧୨ ଜଣଙ୍କୁ ନେଇ ଏହି ବ୍ୟାଙ୍କର ପରିଚାଳନା ସମିତି ଗଢ଼ା ହୋଇଥାଏ। ସିଧାସଳଖ ବୈଷୟିକ ସହାୟତା ଓ ଋଣ ଯୋଗାଇ ଦେଇ ସଭ୍ୟରାଷ୍ଟ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ହେଲା ଏସିଆନ୍ ଡିଭଲପ୍‌ମେଣ୍ଟ ବ୍ୟାଙ୍କର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ। ମାନିଲା ଠାରେ ଏହାର ସଦର ଦପ୍ତର ରହିଛି।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜାତିସଂଘ, ଏସିଆ, ପ୍ରଶାନ୍ତମହାସାଗରୀୟ ଅଞ୍ଚଳ

ଏସିଆ ମାଇନର

ଏହି ପ୍ରାୟଦ୍ୱୀପୀୟ ଅଞ୍ଚଳଟି ହେଲା ତୁର୍କୀର ଏସୀୟ ଅଂଶ। ଏହାକୁ ଆନାଟୋଲିଆ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ।

ଏସିଆ ଓ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶ ଦୁଇଟିର ମିଳନ ସ୍ଥାନରେ ରହିଥିବାରୁ ଏସିଆ ମାଇନର ଭୂଅଂଶର ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହି ଆସିଛି। ମାନବ ସଭ୍ୟତା ଆରମ୍ଭ ସମୟରୁ ଏହିବାଟ ଦେଇ ଲୋକେ ଉଭୟ ମହାଦେଶ ଭିତରେ ସଂପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିଆସିଛନ୍ତି, ଯୁଦ୍ଧଯାତ୍ରା କରିଛନ୍ତି ଓ ମାନବଜ୍ଞାନର ଧାରାକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରବାହିତ କରିପାରିଛନ୍ତି। ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ତୃତୀୟ ସହସ୍ରାବ୍ଦ ବେଳଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଅଳ୍ପ କେତେଶହ ବର୍ଷ ପୂର୍ବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷା ଚାଲି ଆସୁଥିଲା। ପରେ କିନ୍ତୁ ଗ୍ରୀକ୍ ଭାଷା ପ୍ରଭାବରେ ତାହା ଲୋପ ପାଇ ଯାଇଛି।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଏସିଆ, ଇଉରୋପ, ତୁର୍କୀ, ଇତିହାସ, ଆନାଟୋଲୀୟ ଭାଷା

ଏସିଡ

ଆମ ଭାଷାରେ ଏହାକୁ କୁହାଯାଉଛି ଅମ୍ଳ। ଏସିଡ ହେଲା ଏକାଧାରରେ ଗୋଟିଏ ସବୁଠାରୁ ଉପଯୋଗୀ ତଥା ବେଳେବେଳେ ବିପଦଜନକ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ। ଯେଉଁ ପଦାର୍ଥ ବା ଉପାଦାନକୁ ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଚାଖିଲେ ଖଟା ଲାଗେ,' କେତେକ ସୂଚକର ରଙ୍ଗ ବଦଳାଇ ଦିଏ ଓ କେତେକ ଧାତୁ ସହିତ ଅଭିକ୍ରିୟାରେ ଉଦ୍‌ଜାନ ଉତ୍ସର୍ଜନ କରିଥାଏ—ସେଭଳି ପଦାର୍ଥକୁ ସାଧାରଣତଃ ଏସିଡ ବୋଲି କୁହାଯାଏ। କ୍ଷାରୀୟ ପଦାର୍ଥ ସହ ଏହାର ଅଭିକ୍ରିୟାରୁ ଲବଣ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ। କେତେକ ଏସିଡ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଷତିକାରକ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକାଂଶ ନିରାପଦ। ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଜୀବଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳୁଥିବା ଏହି ଧରଣର ପଦାର୍ଥକୁ ଜୈବ ଏସିଡ ବୋଲି କୁହାଯାଏ। ସାଧାରଣ ଶିଳ୍ପ, ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ରାସାୟନିକ ଶିଳ୍ପ ଓ ଅନ୍ୟ ବହୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏସିଡର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆଲ୍‌କାଲୀ ଧାତୁ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ରନ୍ଧନ ବିଦ୍ୟା, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ବିଷ, ଉଦ୍‌ଜାନ

'ଏସିଡ ରେନ୍'

ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ ଅଧିକ ଭାଗ ସଲ୍‌ଫୁରିକ୍ ଓ ନାଇଟ୍ରିକ୍ ଏସିଡ ଥାଇ ହେଉଥିବା ଅବକ୍ଷେପଣ ବା ବର୍ଷଣକୁ ଏସିଡ ରେନ୍ ନାମରେ ଅଭିହିତ କରାଯାଇଥାଏ। ଯେଉଁ କୁଆପଥର ବୃଷ୍ଟି, ତୁଷାରପାତ ଓ ହିମପାତରେ ଏହିସବୁ ଏସିଡର ଗାଢ଼ା ଭାଗ ଥାଏ, ସେ ସବୁକୁ ମଧ୍ୟ ଏସିଡ ରେନ୍ ଭାବରେ ଧରାଯାଏ। ପୃଥିବୀସାରା, ବିଶେଷ କରି ଉତ୍ତର ଆମେରିକା ଓ ଇଉରୋପର ଅନେକ ଅଂଶରେ ଏଭଳି ବର୍ଷଣ ଯୋଗୁଁ ସାଂଘାତିକ ପରିବେଶଜନିତ ସମସ୍ୟା ସବୁ ଦେଖା ଦେଇଛି। ସାଧାରଣତଃ ବଡ଼ ସହର ବା ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହା ଘଟୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ସ୍ରୋତ ଦ୍ୱାରା ସେ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ଠାରୁ ବହୁ ଦୂରକୁ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଯିବା କଥା ଦେଖାଦେଇଛି।

କେତେକ ଧରଣର ଔଦ୍ୟୋଗିକ କ୍ରିୟା, କୋଇଲା ଓ ତୈଳ ଭଳି ଫସିଲ୍ ଇନ୍ଧନର ଦହନ ତଥା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ମଟରଯାନରୁ ବାହାରୁଥିବା ଏକ୍‌ଜଷ୍ଟ ଯୋଗୁଁ ସୃଷ୍ଟ ସଲ୍‌ଫର୍ ଡାଇଅକ୍‌ସାଇଡ୍ ଓ ନାଇଟ୍ରୋଜେନ ଅକ୍‌ସାଇଡ୍‌ର ଉତ୍ସର୍ଜନ

ଯାଇ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଥିବା ଜଳୀୟବାଷ୍ପଭରା ବାଦଲରେ ମିଶିଯିବା ଫଳରେ, ରାସାୟନିକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ ସଲ୍‌ଫୁରିକ୍ ଏସିଡ ଓ ନାଇଟ୍ରିକ୍ ଏସିଡ ତିଆରି ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଏହା ବର୍ଷା ବେଳେ ଏସିଡ ରେନ୍ ଆକାରରେ ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ଆସି ପଡ଼େ ।

ଏସିଡ ରେନ୍ ଫଳରେ ମଧୁର ଜଳ ସମଷ୍ଟି ଦୂଷିତ ହୋଇଯାଇ ମାଛ ଓ ଅନ୍ୟ ବହୁ ଜଳଜୀବଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ । ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସବୁଜିମା ଓ କୃଷିଜାତ ଉଦ୍‌ଭିଦ ମଧ୍ୟ ଏହାଦ୍ୱାରା ଖୁବ୍ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥା'ନ୍ତି । ବଡ଼ ବଡ଼ କୋଠାବାଡ଼ିର ପୃଷ୍ଠଦେଶକୁ ଲଗାତର ଏସିଡ ରେନ୍ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପରିବେଶ, ଏସିଡ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ବାୟୁମଣ୍ଡଳୀୟ ବିଜ୍ଞାନ, ବର୍ଷା

▷▷

ଏସୀୟ କଳା ଭାଲୁ

କେନ୍ଦ୍ର ଓ ପୂର୍ବ ଏସିଆରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଭାଲୁ । ଏହାକୁ 'ହିମାଳୟ ଭାଲୁ' ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । ଜାପାନର କେତେକ ଆଦିମ ଜାତି ଏହି ଜୀବଟିକୁ 'ପବିତ୍ର' ବୋଲି ବିଗ୍ରରିଥା'ନ୍ତି । ଚୀନରେ କିନ୍ତୁ ଏହି ଜାତିର ଭାଲୁର ଅସ୍ଥି ଓ ମାଂସକୁ ଔଷଧ ଭାବରେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହାର ରଙ୍ଗ ସାଧାରଣତଃ ଚିକ୍‌କଣ କଳା ହୋଇଥିଲେହେଁ କେତେ ଗୁଡ଼ିକଙ୍କର ରଙ୍ଗ ଧୂସର । ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳରେ ସମୁଦ୍ର-ପତନ ଠାରୁ ୩,୬୦୦ ମିଟର ଉଚ୍ଚତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଭାଲୁ ଦେଖାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଶୀତ ଦିନେ ୧,୫୦୦ ମିଟର ପତନକୁ ପଳାଇ ଆସେ ଓ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଶୋଇବାରେ କଟାଇ ଦିଏ । ପ୍ରାପ୍ତ ବୟସ୍କ ଏସୀୟ କଳା ଭାଲୁର ଲମ୍ବ ୧୩୦ରୁ ୧୬୦ ସେଣ୍ଟିମିଟର ଓ ଓଜନ ହେଲା ପ୍ରାୟ ୧୧୦ କିଲୋଗ୍ରାମ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ହିମାଳୟ, ଲୋକପରଂପରା, ସଂରକ୍ଷଣ

ଐ

ଐ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାରେ 'ଐ' ହେଲା ଏକାଦଶ ଅକ୍ଷର । 'ଏ' ଭଳି ଏହାର ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟ କଣ୍ଠ ଓ ତାଳୁ । 'ଅ' ଅକ୍ଷର ସହିତ 'ଏ' ଯୋଗ ହେଲେ 'ଐ' ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳା, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ, ଉଚ୍ଚାରଣ

▷ ▷

ଐର

ପୁରାଣରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଯେ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ କଳିଙ୍ଗରେ ଐର ବଂଶର ୩୨ ଜଣ ରାଜା ରାଜତ୍ୱ କରିଥିଲେ । କେତୁଭଦ୍ର ଏହି ବଂଶର ଜଣେ ରାଜା ବୋଲି ହାତୀଗୁମ୍ଫା ଶିଳାଲିପିରେ ଲେଖାଅଛି । ଏମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ କିନ୍ତୁ ବିଶେଷ ଐତିହାସିକ ତଥ୍ୟ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିଳିପାରିନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପୁରାଣ, କଳିଙ୍ଗ, ହାତୀଗୁମ୍ଫା

▷ ▷

ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ

ଯେତେବେଳେ ସବୁ ଦିଗରୁ ଜଣେ ଉନ୍ନତି ପଥରେ ଆଗେଇ ଯାଏ ସେତେବେଳେ ସେ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟର ଅଧିକାରୀ ହେଲା ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ସତ୍ ଉପାୟରେ ଯେଉଁ ଲୋକ ଧୀରେ ଧୀରେ ଧନ ସଞ୍ଚୟ କରେ ଓ ସେହି ଧନକୁ ମହତ୍ କାମରେ ଲଗାଏ ସେତେବେଳେ ତାକୁ ଜଣେ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ-ସଂପନ୍ନ ଲୋକ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଅନ୍ୟାୟ ଉପାୟରେ ଜଣେ ଗୁଡାଏ ଧନ ସନ୍ତୁଗଲେ ଜଣଙ୍କୁ ହୁଏତ ଧନୀ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ସେ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟର ଅଧିକାରୀ ବୋଲି ଆଦୌ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟର ଧନ ନିଶ୍ଚୟ ଗୋଟାଏ ଅଂଶ, କିନ୍ତୁ କେବଳ ଧନ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ବ୍ୟକ୍ତି ବିଷୟରେ ଏଭଳି ଯାହା କୁହାଯାଏ ଗୋଟିଏ ଜାତି ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ସେମିତି କୁହାଯାଇପାରେ । ପୃଥିବୀରେ ଯେଉଁ ଜାତିର ଲୋକଙ୍କର ସେମିତି କିଛି ଆର୍ଥିକ ଅଭାବ ନାହିଁ, ସେହି ଜାତି ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ପଥରେ ଆଗେଇ ଯାଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ । ପ୍ରତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାବଧାନ ନ ହେଲେ, ବ୍ୟକ୍ତି ହେଉ ବା ଜାତି ହେଉ, ସେମାନେ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ପଥରୁ ଦୂରେଇ ଯାଆନ୍ତି ବୋଲି ପଣ୍ଡିତମାନେ କହିଥାଆନ୍ତି । ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ସାଙ୍ଗରେ ସବୁବେଳେ ନୂଆ ନୂଆ ଅର୍ଥ ଯୋଡ଼ା ହୋଇଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମାନବସମାଜ, ଅର୍ଥନୀତି, ସଂପତ୍ତି, ବିଜ୍ଞତା

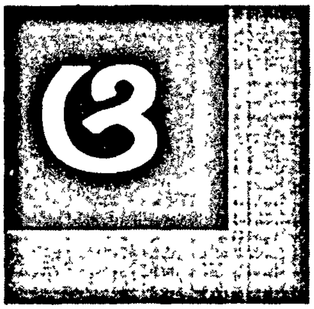

ଓ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାର ଏହା ହେଲା ଦ୍ୱାଦଶ ଅକ୍ଷର । 'ଅ' ସହିତ 'ଉ' ବା 'ଉ'ର ସଂଯୋଗରେ 'ଓ'ର ସୃଷ୍ଟି । ଏହି ବର୍ଣ୍ଣଟିର ଉଚ୍ଚାରଣ ସ୍ଥାନ ହେଲା କଣ୍ଠ ଓ ଓଠ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳା, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ, ଉଚ୍ଚାରଣ

▷▷

ଓଁ

ବୈଦିକ ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ଆରମ୍ଭ ଓ ଶେଷରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ହେଉଥିବା ଏହି ଅବ୍ୟୟ ପଦଟିର ସନାତନ ଧର୍ମରେ ମହତ୍ତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ବୈଦିକ ଶାସ୍ତ୍ର ତଥା ସାହିତ୍ୟରେ ଓଁର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅର୍ଥ ରହିଛି । ହିନ୍ଦୁ ପାତଞ୍ଜଳି ଯୋଗ ଦର୍ଶନରେ ଓଁର ଅର୍ଥ ହେଲା

ଦେବନାଗରୀ ଲିପିରେ ଓଁ

ଈଶ୍ୱର । ଜୈନ ଓ ବୌଦ୍ଧ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର ରହିଛି । ଶାସ୍ତ୍ରମତରେ ଓଁ ପଦ ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ ଓ ଶିବ—ଏ ତିନି ଦେବତାଙ୍କୁ ଆବାହନ କରାଯାଇଥାଏ । ହିନ୍ଦୁ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ଏମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ବିଶ୍ୱ ବା ସୃଷ୍ଟିର ଉତ୍ପତ୍ତି, ସ୍ଥିତି ତଥା ଲୟର କାରଣ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ସନାତନ ଧର୍ମ, ହିନ୍ଦୁ ଦର୍ଶନ, ଉପନିଷଦ, ବେଦ

▷▷

ଓକ୍

ପୃଥିବୀର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏମିତି କେତେ ପ୍ରକାରର ଗଛ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ବହୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅଧିକ । ଗଛର କାଠ ଯଦି ଖୁବ୍ ମଜବୁତ ହୋଇଥାଏ ଓ ବହୁ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଏ ନାହିଁ ବା ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ନାହିଁ, ସେଭଳି କାଠର ଆଦର ବେଶୀ । ଓକ୍ ହେଲା ସେହିଭଳି ଗୋଟାଏ ଗଛ ।

ଇଂରେଜ ଜାତି ପାଇଁ ଏହି ଗଛ ଗୋଟାଏ ଯୁଗରେ ବହୁତ କିଛି କରିଥିଲା । ମଜବୁତ କାଠରେ ଜାହାଜ ତିଆରି କରିବାଟା ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଥିଲା ଜୀବନ ମରଣର କଥା । ସେତିକିବେଳେ ଓକ୍ ଗଛ ସେମାନଙ୍କୁ ସାହସ ଦେଲା । ଗଛଟା ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଓ ୧୦୦୦ରୁ ୧୫୦୦ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଟି ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇଥାଏ । ସମୁଦ୍ରର ଲୁଣିପାଣି ଏହାର କାଠକୁ ଖାଇଯାଇ ପାରେନାହିଁ । ତେଣୁ ଗୋଟାଏ ଯୁଗରେ ଓକ୍ କାଠରେ ହିଁ ଜାହାଜ ତିଆରି ହେଉଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଦ୍ୟା, ପରିବହନ

▷▷

ଓକାପି

ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶର ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ଯେଉଁ ଘନ ଜଙ୍ଗଲ ଅଛି ତାହାରି ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଜୀବ ଅଳ୍ପକାଳ ପୂର୍ବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁହଁଛପା ଦେଇ ରହିଯାଇଥିଲା । ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଯାଇ ଲୋକେ

ଓକାପି

ଏହାକୁ ପ୍ରଥମେ ଦେଖିଲେ । ଜୀବ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କହିଲେ ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ଜିରାଫ ଜାତୀୟ ଜୀବ । ଜିରାଫ ତୁଳନାରେ ଏହାର ବେକ ଓ ଗୋଡ଼ କିନ୍ତୁ ମୋଟ । ତଳୁ କାନ୍ଧଟା ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ମିଟର ଉଚ୍ଚ । ମାଈଙ୍କ ଠାରୁ ଅଣ୍ଡିରା ଗୁଡ଼ିକ ଛୋଟ । ରଙ୍ଗ ବାଦାମୀ ବା ନୀଳ ଲୋହିତ । ମୁହଁର ଦୁଇପାଖ ଟିକିଏ ନାଲିଆସିଆ । ଜଂଘ ଓ ପଛ ଗୋଡ଼ରେ କଳାଧଳା ପଟିସବୁ ରହିଛି । ଗୋଡ଼ର ତଳ ଅଂଶ ଧଳା, ଖୁରା-

ଠାରୁ ଉପର ଅଂଶ କଳା । କାନ ବେଶ୍ ବଡ଼ ବଡ଼ । ଗଛ ପତ୍ରରୁ ସହଜରେ ଖାଦ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିପାରିବ ବୋଲି ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବ ଜିଭ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଜୀବଜଗତ

▷ ▷

ଓଗୋତାଇ
(୧୧୮୫-୧୨୪୧)

ମଙ୍ଗୋଲ ଶାସକ ଚେଙ୍ଗିଜ ଖାଁଙ୍କର ପୁତ୍ର ଓ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ । ପିତାଙ୍କ ସାମ୍ରାଜ୍ୟକୁ ସେ ବହୁ-ଦୂରକୁ ବିସ୍ତାରିତ କରାଇ ଦେଇପାରିଥିଲେ । ସେସମୟରେ ନିଜ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ବାର୍ତ୍ତା ପଠାଇବା ପାଇଁ [illegible] ଯେଉଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ

ଓଗୋତାଇ

ତାହାର ସମାନ୍ତରାଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ନ ଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ପିତାଙ୍କ ଭଳି ସେ ନିଷ୍ଠୁର ନଥିଲେ । ଜୟ କରୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ସବୁର ଶିକ୍ଷା, ସଂସ୍କୃତି, କଳା, ସାହିତ୍ୟ କିଭଳି ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ ରହିବ ସେ ଦିଗରେ ଉଦ୍ୟମ କରୁଥିଲେ । ଉତ୍ତର ଚୀନ, ଇରାନ, ଇରାକ ଓ ରୁଷ ଜୟ କରିସାରି ଓଗୋତାଇ ଆଡ୍ରିଆଟିକ ସାଗର କୂଳରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ । ଥରେ ଅତ୍ୟଧିକ ମଦ୍ୟପାନ ଯୋଗୁଁ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଚେଙ୍ଗିଜ ଖାଁ, ଚୀନ

▷ ▷

ଓଜନ

କୌଣସି ବସ୍ତୁ ଉପରେ ଗ୍ରାଭିଟୀୟ ବଳ-ମାତ୍ରାର ପ୍ରଭାବ ହେଲା ଏହାର 'ଓଜନ' । ମହାଜାଗତିକ ଗ୍ରାଭିଟୀୟ ନିୟମର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ହୋଇଥିବା ଏହି ପରିମାଣର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ବସ୍ତୁଟିର ମାସ୍ ବା ଭାରର ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ସାଧାରଣ ଭାଷାରେ 'ମାସ୍' ଏବଂ 'ଓଜନ'କୁ ସମାନ ବୋଲି କହିଦିଆ ଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତରେ ତାହା ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ସମାନ ମାସ୍ ବିଶିଷ୍ଟ ବସ୍ତୁର ଓଜନ ବିଶ୍ୱର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଭିନ ଭିନ ହେବ । ସେଇଥିପାଇଁ ପୃଥିବୀରେ ଓଜନ କହିଲେ ପରିମାଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଯାହା ବୁଝାଯାଏ, ଚନ୍ଦ୍ରରେ ତାହା ବୁଝାଉ ନାହିଁ । ପୃଥିବୀର କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଯେତେ ଦୂରରେ ବସ୍ତୁ ବା ପଦାର୍ଥଟି ରହିବ ତା'ର ଓଜନ ସେତେ କମ୍ ହେବ । ମେରୁରେ ଗୋଟିଏ ବସ୍ତୁର ଓଜନ ଯାହା, ବିଷୁବରେଖା ଉପରେ ତା'ର ଓଜନ ତା'ଠାରୁ କମ୍ । ଏହାର କାରଣ ହେଲା, ପୃଥିବୀର ଧ୍ରୁବୀୟ ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ବିଷୁବ ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧଠାରୁ ଅଳ୍ପ ସାନ । ଚନ୍ଦ୍ରର ଆକୃତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପୃଥିବୀ ତୁଳନାରେ ସେଠି ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକର ଓଜନ ହେଲା ପ୍ରାୟ ଛ'ଭାଗରୁ ଏକ ଭାଗ ।

ବିଶ୍ୱର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ପଏଣ୍ଟ ବା ସ୍ଥଳ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାଭିଟୀୟ କ୍ଷେତ୍ର ହୋଇଥିବାରୁ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥଳରେ ଥିବା ବସ୍ତୁର ମାସ୍ ଓ ଗ୍ରାଭିଟୀୟ ତ୍ୱରଣର ସମାହାର ହେଲା ତା'ର ଓଜନ ବୋଲି ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କହିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଓଜନହୀନତା, ଗ୍ରାଭିଟେସନ, ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ମାସ୍, ପଦାର୍ଥ, ବିଶ୍ୱ

▷ ▷

ଓଜନହୀନତା

ଏହାକୁ ଗ୍ରାଭିଟୀ-ଶୂନ୍ୟତା ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ । କକ୍ଷୀୟ ଉଡ଼ାଣ ବେଳେ ମୁକ୍ତପତନ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟିହେଲେ ଓଜନହୀନତା ଦେଖାଦିଏ । ମହାକାଶ ଅଭିଯାନରେ ଏହା ଗୋଟାଏ ସାଧାରଣ ଅବସ୍ଥା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ କେବଳ ଅତି ଅଳ୍ପକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ଓଜନହୀନ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରିବ ।

ମହାକାଶରେ ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ସମୟ କଟାଉଥିବା ମହାକାଶଯାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କ ଶରୀର ଉପରେ ଓଜନହୀନ ଅବସ୍ଥାର ପ୍ରଭାବ ପଡ଼େ । ପରୀକ୍ଷାରୁ ଜଣାଯାଇଛି ଯେ ଶରୀରକୁ ପ୍ରାୟ ୪୦ ଦିନ ଲାଗିଯାଇଥାଏ ଏଭଳି ଅବସ୍ଥା ସହିତ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହେବାପାଇଁ । ଶରୀରର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗସବୁ ଓଜନହୀନ ଅବସ୍ଥାରେ ନୂଆଧରଣର ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇଥା'ନ୍ତି । ଓଜନହୀନ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହେଲେ ଶରୀରର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ହେଉଥିବା ରକ୍ତ ସଞ୍ଚାଳନ ମାତ୍ରା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଦିଏ । କେତେକ ଧରଣର ଜୀବକୋଷକୁ ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ବଢ଼ାଇ ଏରୋସ୍ପେସ୍ ଚିକିତ୍ସା ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ମଣିଷ ଶରୀରର ଗଠନ ଓ ବୃଦ୍ଧି ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି ।

ମହାକାଶରେ ଏହି ଅବସ୍ଥାର ଉପଯୋଗ କରି ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଓ ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନେ ଏଭଳି କେତେକ ଧାତୁ ଓ ମିଶ୍ରଧାତୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଦେଇ ପାରୁଛନ୍ତି ଯାହା ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ବୃହତ୍ ନିରୋଳା କ୍ରାଇଷ୍ଟାଲ ଓଜନହୀନ ଅବସ୍ଥାରେ ତିଆରି ହୋଇପାଇ ପାରୁଛି । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ବେଳକୁ 'ଗ୍ରାଭିଟୀ-ଶୂନ୍ୟତା ଟେକ୍‌ନୋଲଜି' ଭଳି ଗୋଟିଏ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ଦିଗ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ହେଲାଣି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଓଜନ, ଗ୍ରାଭିଟେସନ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ମହାକାଶ, ଏରୋସ୍ପେସ୍ ଚିକିତ୍ସା

▷ ▷

ଓଜୋନ

ଅକ୍‌ସିଜେନ ବା ଅମ୍ଳଜାନର ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ଭିନ୍ନ ରୂପ । ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ ଯେଉଁ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋମାଗ୍ନେଟିକ ବିକିରଣ ପୃଥିବୀକୁ ଆସୁଛି ତାହା ଭିତରେ ପରାବାଇଗଣି ବା ଅଲଟ୍ରାଭାଓଲେଟ୍

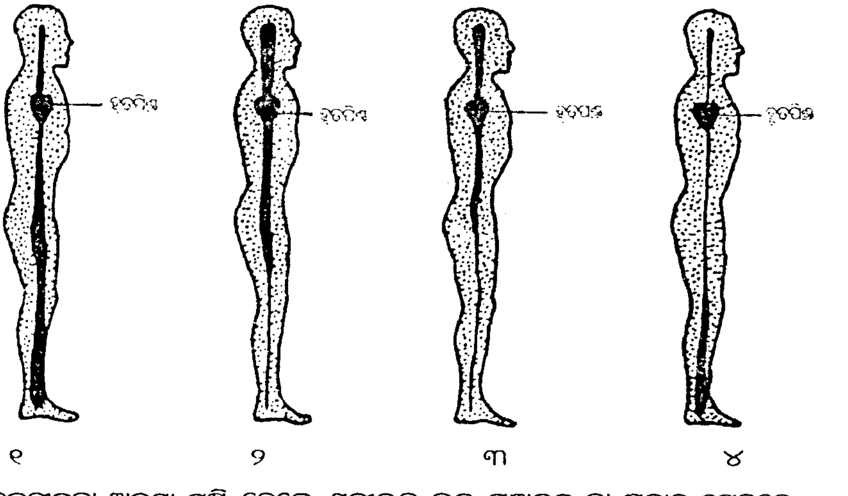

ଓଜନହୀନତା ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି ହେଲେ ଶରୀରର ରକ୍ତ ସଞ୍ଚାଳନ ବା ପ୍ରବାହ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିଭଳି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଦିଏ : (୧) ପୃଥିବୀରେ ଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ (୨) ଓଜନହୀନ ଅବସ୍ଥା ଆରମ୍ଭରେ (୩) ଶରୀର ଓଜନହୀନତା ସହ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଯିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଓ (୪) ଓଜନହୀନ ଅବସ୍ଥା ଅନ୍ତ ହୋଇଯିବାର ଠିକ୍ ପରେ ।

ବୋଲି ଗୋଟିଏ ବିକିରଣ ଅଛି । ସେଥିରୁ ଯଦି କିଛି ବେଶୀମାତ୍ରାରେ ପୃଥିବୀକୁ ଆସିଯିବ ତେବେ ଜୀବଜଗତର ଅସୁବିଧା ହେବ । ତାକୁ ମଝିରେ ଅଟକାଇ ଅଟକାଇ ଛାଡିବା ପାଇଁ ଓଜୋନ ବାଷ୍ପର ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର ପତଳା ପରଦା ପୃଥିବୀ ଚାରିପଟେ ଘେରାଇ ଦିଆଯାଇଛି ଓ ପୃଥିବୀ ଉପରେ ୧୦ରୁ ୫୦ କିଲୋମିଟର ଉଚ୍ଚରେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଏହି ଓଜୋନ ବାଷ୍ପ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ରହିଛି ।

ଆଜି ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଆମେ ଯେଉଁ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଦେଖୁଛୁ ୬୦ କୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ତାହା ସେଭଳି ନ ଥିଲା ଓ ସେତେବେଳେ ଓଜୋନର ଏମିତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଭୂପୃଷ୍ଠରେ କୌଣସି ବିକଶିତ ବୃକ୍ଷଲତା ବା ଜୀବଜନ୍ତୁ ନଥିଲେ । ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଭରେ ବହୁ ତଳେ ଯାଇ ଯାହା କିଛି ଥିଲା । ଆଲୋକର ଉପର ଅଂଶରେ, ପାଣିରେ ପରାବାଇଗଣି ବିକିରଣ ଭେଦିଯାଉଥିବାରୁ କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଉ ନ ଥିଲା । ପରେ ଅବସ୍ଥା ବଦଳିଗଲା ଓ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଗୋଟିଏ 'ଓଜୋନ ପରଦା'ର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା । ଏବେ ମନୁଷ୍ୟ କିନ୍ତୁ ଏଭଳି କେତେକ କାମ କରୁଛି ଯାହା ଫଳରେ ସେହି ଓଜୋନ ପରଦାରେ ଫାଙ୍କ ହୋଇଯାଉଛି । ଲୋକେ ତାହାର କୁଫଳ ଭୋଗୁଛନ୍ତି । କ'ଣ କଲେ ଓଜୋନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରକୁ ଆଞ୍ଚ ଆସିବ ନାହିଁ ଓ ପରିବେଶ ନିରାପଦ ରହିବ ସେ ବିଷୟରେ ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି । ନିକଟରେ କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଆଶାଜନକ ଖବର ମିଳିଛି । ବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଓଜୋନ କ୍ଷୟକାରୀ ପଦାର୍ଥ ଗୁଡିକର ମାତ୍ରା କ୍ରମେ କମୁଥିବାରୁ, ହୁଏତ ୨୦୫୦ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ସେଥିରେ ଆଉ ଓଜୋନର ଅଭାବ ରହିବ ନାହିଁ । ଓଜୋନର ଅଣୁରେ ତିନୋଟି ପରମାଣୁ ଥାଏ । ୧୮୭୨ ମସିହାରେ ଏହି ଉପାଦାନଟିର ରାସାୟନିକ ସଂଯୋଜନ କଥା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ ଜଣାପଡିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଅମ୍ଳଜାନ, ବାୟୁମଣ୍ଡଳ, ମେରୁ, ପୃଥିବୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପରିବେଶ, ଜୀବନ, ଜୀବଜଗତ, ଗ୍ରୀନ୍‌ହାଉସ୍ ଏଫେକ୍ଟ୍, ମୌଳିକ ଉପାଦାନ

▷ ▷

ଓଟ

କୁହାଯାଏ "ପ୍ରକୃତି ଯେତେବେଳେ ଦେଖିଲା ଯେ ଶହ ଶହ କିଲୋମିଟର, ଏଭଳିକି ହଜାର ହଜାର କିଲୋମିଟର ମରୁଭୂମି ରହିଛି, ଖରାରେ ସେ ବାଲି ତାତି ଯାଉଛି ଓ ତା ଉପର ଦେଇ ଯିବାର କୌଣସି ଉପାୟ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ସେ ଓଟ ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଜୀବ ତିଆରି କରିଦେଲା ।"

ଶୁଖିଲା, ତାତିଲା ମରୁଭୂମିର ବାଲି ଉପରେ

ଆରବୀ ଓଟ ୨୦୦ କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନର ଭାର ବହନ କରି ଦିନକୁ ୪୦ କିଲୋମିଟରର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିପାଇପାରେ ଓ ତିନି ଚାରିଦିନ ଲାଗି ଆଦୌ ପାଣି ପିଇ ନ ଥାଏ (ଉପର) । ଦୁଇ କୁଜ ବିଶିଷ୍ଟ ଓଟ ଓ ଛୁଆ (ତଳେ) ।

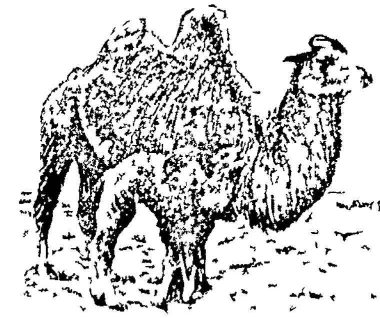

ଚାଲିବା ପାଇଁ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ରକମର ପାଦ ଦେଲା । ଓଟର ଗୋଡ ଓ ବେକ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା । ଗୋଡରେ ଅଛି ଖୁରା ଓ ତଳ ଅଂଶଟା ନରମ ଏବଂ ଓସାରିଆ । ଏହିଭଳି ଓସାରିଆ ହୋଇଥିବାରୁ ବାଲି ଉପରେ ଚାଲିବା ସୁବିଧା ହୁଏ । ପିଠି ଉପରେ ରହିଛି କୁଜ । ତା ଭିତରେ ଚର୍ବି ଭରି ରହିଛି । ଯେତେବେଳେ ପାଣି ମିଳେ ନାହିଁ, ଖାଦ୍ୟ ମିଳେ ନାହିଁ, ଏହାରି ଭିତରେ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇ ରହିଥିବା ଚର୍ବି କାମରେ ଲାଗେ । ଓଟ ମରୁଭୂମି ଭିତରେ ଚାଲିବ—ବାଲି ଝଡ ବେଳେ ଆଖିରେ ବାଲି ପଶିଯିବ—ସେହି ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଦୁଇ ପରସ୍ତର ଭ୍ରୂଲତା ତା ଆଖିକୁ ଘୋଡାଇ ରଖିଛି । କାନ କଣାରେ ମଧ୍ୟ ଲୋମ ଖଞ୍ଜିଦିଆଯାଇଛି । ନାକ ପୁଡାକୁ ଦରକାର ବେଳେ ବନ୍ଦ କରିଦେବାର କୌଶଳ ମଧ୍ୟ ସେ ଶିଖିଛି ।

ଓଟ ବହୁ ଦୂରରୁ ଦେଖିପାରେ । ଚାଲିଲାବେଳେ ବାଲିରେ ବାରମ୍ବାର ଆଣ୍ଠେଇ ପଡିବା ଦରକାର ପଡୁ ଥିବାରୁ ଛାତି ମଧ୍ୟ ସେତିକିବେଳେ ତଳକୁ ଲାଗିଯାଏ । ତେଣୁ ଆଣ୍ଠୁରେ, ଛାତିରେ ଟାଣ ପ୍ୟାଡ୍ ବା ଗଦି ଖଞ୍ଜି ଦିଆଯାଇଛି—ଯେମିତି ଆଣ୍ଠେଇଲା ବେଳେ ସୁବିଧା ହେବ । ତା'ର ଓଠ ଚମଡାକୁ ଟାଣ କରି ଦିଆଯାଇଛି । ତେଣୁ ମରୁଭୂମିରେ କାକ୍‌ଟସ୍ କିମ୍ବା ନାଗଫେଣିଆ ଭଳି ଯେଉଁ କଣ୍ଟା ଗଛ ଅଛି ତାକୁ ଓଟ ଖାଇପାରେ । ଅଳ୍ପ ପାଣି ପିଇଲେ ଓଟର ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟିଯାଏ । ବେଳେବେଳେ ୨୦ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଣି ନ ପିଇ ଓଟ ରହିପାରୁଥିବାରୁ ବହୁଦୂରକୁ ସହଜରେ ଚାଲିଯାଏ । ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଚାରି ଦିନରେ ୩୨୦ କିଲୋମିଟରରୁ ଅଧିକ ବାଟ ଚାଲିଯାଏ । ମରୁଭୂମି ଭିତରେ ଦିଗ ନ ହରାଇ ବାଟ ବାରି ଚାଲିବାର କୌଶଳ ତାକୁ ଜଣା ।

ପରିବହନ ଟେକ୍‌ନୋଲଜିର ଉନ୍ନତି ଫଳରେ କ୍ରମେ ବହୁତ ସୁବିଧା ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ମରୁଭୂମି ଅଞ୍ଚଳରେ ଓଟ ଉପରେ ମଣିଷ ଯେତିକି ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା ଆଉ ସେତେ ଦରକାର ପଡିଲା ନାହିଁ । ଏହାକୁ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ କାମ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି । ବର୍ଷକେ ପ୍ରାୟ ଅଢ଼େଇ କିଲୋଗ୍ରାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୋମ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଓଟ ଦେହରୁ ବାହାରେ । ସେଥିରେ ପୋଷାକ ତିଆରି ହୁଏ । ଏହି ଜୀବ ଭଲ ସାରବାନ୍ କ୍ଷୀର ଦିଏ । ଉଭୟ ଏକ କୁଜିଆ ଓ ଦୁଇ କୁଜିଆ ଓଟ ଅଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ମରୁଭୂମି, ଆବିଷ୍କାର

▷ ▷

ଓଡ଼ିଆ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ

ସମଗ୍ର ଓଡିଶାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ତଥା ଓଡିଆ ଭାଷୀ ଇଲାକାରେ ବହୁପ୍ରକାର ଓଷାବାର, ବ୍ରତ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ କେତେକ ଆମ ଦେଶର ଜାତୀୟ ଜୀବନର ଅଂଶବିଶେଷ । ଅନ୍ୟ ଅଧିକାଂଶର ମହତ୍ତ୍ୱ କିନ୍ତୁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆନୁପାତିକ ଭାବେ ଅଧିକ ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରକୃତରେ କେବେଠାରୁ ଓଡିଶା ବା ଉତ୍କଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏସବୁ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ପାଳିତ ହୋଇଆସୁଛି ସେ ସଂପର୍କରେ ସେମିତି କିଛି ନିର୍ଭର ଯୋଗ୍ୟ ଐତିହାସିକ ତଥ୍ୟ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିଳିନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଓଡିଶାର ଲୋକକଥାରେ ଥିବା '୧୨ ମାସକୁ ୧୩ ପର୍ବ'ର ସତ୍ୟତା ନିଶ୍ଚୟ ରହିଛି ବୋଲି ସମସ୍ତେ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି । ବର୍ଷସାରା ବିଭିନ୍ନ ମାସରେ ପଡୁଥିବା କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ହେଲା

ଆଶ୍ୱିନ-ଦୁର୍ଗାପୂଜା, କୁମାର ପୂର୍ଣ୍ଣମା **ଆଷାଢ଼**-ରଜପର୍ବ, ରଥଯାତ୍ରା **କାର୍ତ୍ତିକ**-ଦୀପାବଳୀ, ଅଁଳା ନବମୀ, କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣମା

ଚୈତ୍ର-ଅଶୋକାଷ୍ଟମୀ, ବିଷୁବ ସଂକ୍ରାନ୍ତି, ରାମନବମୀ **ଜ୍ୟେଷ୍ଠ**-ସାବିତ୍ରୀ ବ୍ରତ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା **ପୌଷ**-ବଉଳ ଅମାବାସ୍ୟା, ଧନୁସଂକ୍ରାନ୍ତି, ସମ୍ବ ଦଶମୀ **ଫାଲ୍ଗୁନ**-ଶିବରାତ୍ରି, ଦୋଳ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା **ବୈଶାଖ**-ଅକ୍ଷୟ ତୃତୀୟା, ବୁଦ୍ଧ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା **ଭାଦ୍ରବ**-ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ, ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ **ମାଘ**-ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା, ଅଗ୍ନି ଉତ୍ସବ **ମାର୍ଗଶିର**-ପ୍ରଥମାଷ୍ଟମୀ, ମାଣବସା ଗୁରୁବାର, ଓଢଣ ଷଷ୍ଠୀ **ଶ୍ରାବଣ**-ଚିତାଲାଗି ଅମାବାସ୍ୟା, ରାକ୍ଷୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ।

କୃଷି, ବାଣିଜ୍ୟ, ସଂସ୍କୃତି, ଧର୍ମ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ସ୍ଥାନୀୟ କାରଣକୁ ଆଧାର କରି ଓଡ଼ିଶାର ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ଗୁଡ଼ିକୁ କାଳକ୍ରମେ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି ଓ ସେହିଭାବେ ପାଳନ ମଧ୍ୟ କରାଯାଏ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷ ହୋଇଆସିଲା ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ କିଛି କିଛି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଦେଖାଦେବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି । ଓଡ଼ିଆ ସମାଜ ଓ ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତି—ଏ ଉଭୟରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପ୍ରବାହମାନ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଏଥିପାଇଁ ଦାୟୀ କରାଯାଇପାରେ ବୋଲି ଅନେକଙ୍କ ମତ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ, ଧର୍ମ, ଦେବତା, ଲୋକସଂସ୍କୃତି, ଓଡ଼ିଆ ପିଠାପଣା

ଓଡ଼ିଆ ପିଠାପଣା

ସମଗ୍ର ଭାରତ ବର୍ଷରେ ଓଡ଼ିଶା ହେଲା ବୋଧହୁଏ ଏକମାତ୍ର ଅଞ୍ଚଳ ଯେଉଁଠି ଏତେ ପ୍ରକାରର ପିଠାପଣା ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ଧର୍ମ, ସମାଜ, ସଂସ୍କୃତି ତଥା ଲୋକସଂସ୍କୃତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଆ ପିଠାପଣାର ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଛି । ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ସହିତ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପିଠାପଣାର ତିଆରି ହେବାଟାକୁ ମଧ୍ୟ ଯୋଡ଼ି ଦିଆଯାଇଛି । କେବଳ ସୁସ୍ୱାଦୁ ବା ସୁପକ୍ୱ ଖାଦ୍ୟ ହିସାବରେ ଏସବୁକୁ ଗ୍ରହଣ କରା ନ ଯାଇ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ତଥା ସୁଷମ ଖାଦ୍ୟର ଗୋଟାଏ ଆଧାର ଭାବେ ଓଡ଼ିଆ ପିଠାପଣାକୁ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ଆସିଛି । ଆଜି ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭବେଳକୁ, ଚିକିତ୍ସକ ଓ ନିଉଟ୍ରିସନ ବିଶାରଦମାନେ ମଧ୍ୟ ଏକଥାକୁ ମୁକ୍ତ କଣ୍ଠରେ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛନ୍ତି ।

ଗ୍ରଉଳ, ବିରି, ମୁଗ, ପାଲୁଅ, ମାଣ୍ଡିଆ ଭଳି ପଦାର୍ଥ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ଓଡ଼ିଆ ପିଠାପଣାର ମୂଳ କଞ୍ଚାମାଲ । ପରେ ଗହମର ମଧ୍ୟ ଏ ଦିଗରେ ଉପଯୋଗ କରାଯିବା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଘିଅ, ବନସ୍ପତି ତଥା ନାନା ରକମର ଖାଇବା ତେଲ ଏସବୁକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ । ଅବଶ୍ୟ କେତେକ ପିଠା କରିବାରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସ୍ନେହର ଆଦୌ ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ି ନ ଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ତେଲ ବା ଘିଅରେ ଭାଜି, ଛାଣି; ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି; ଅଥାରରେ ସିଝାଇ ପିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାହୁଏ । ଆଜିର ଗୃହିଣୀମାନେ କେତେକ ଆଧୁନିକ ରନ୍ଧନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉପଯୋଗ ମଧ୍ୟ ଏଥି ନିମନ୍ତେ କରୁଛନ୍ତି ।

ଆରିଷା, କାକରା, ଏଣ୍ଡୁରି, ପୋଡ଼ପିଠା, ଚକୁଳି, ମଣ୍ଡା ଓ ଚିତୋଉ ଓଡ଼ିଶାର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ଆହୁରି ଅନେକ ଧରଣର ପିଠା ମଧ୍ୟ କରାଯାଏ । ଗ୍ରଉଳ ଚୂନା, ଗୁଡ଼ ବା ଚିନି, ଘିଅ ବା ତେଲ ଓ କେତେକ ମସଲା ହେଲେ ଆରିଷା ପିଠାର କଞ୍ଚାମାଲ । ତେଣୁ ଏହି ପିଠାକୁ ଦୀର୍ଘଦିନ ଧରି ସତେଜ ଅବସ୍ଥାରେ ରଖାଯାଇପାରେ । ଗ୍ରଉଳ ଚୂନା ବା ଅଟାରେ ଗୁଡ଼ କିମ୍ବା ଚିନି ମିଶାଇ କାକରା ପାଇଁ 'ଜନ୍ତନି' ତିଆରି କରାଯାଇଥାଏ । ପରେ ଏହାକୁ ଘିଅରେ ସେକି ଦିଆଯାଏ ବା ଛାଣି ଦିଆଯାଏ । କେତେକ କାକରାରେ ଛେନା, ନଡ଼ିଆର ପୂର ଦିଆଯାଉଥିବା ବେଳେ ପୂରହୀନ କାକରା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଣ୍ଡୁରି ପିଠା କରିବାପାଇଁ ବିରି ସହିତ ଅରୁଆ ବା ଉଷୁନା ଗ୍ରଉଳର ଉପଯୋଗ ହୁଏ । ଏହି ପିଠାଟିକୁ ନାନା ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । କେତେକରେ ପୂର ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଏ । ଛେନା, ଗହମ, ଗ୍ରଉଳ, ବିରି, ନଡ଼ିଆ ହେଲା ପୋଡ଼ପିଠାର ମୂଳ । କେତେକେ ଫଳ ଓ ପରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ବେଳେବେଳେ ମିଶାଇ ପୋଡ଼ପିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ବିରି, ଗ୍ରଉଳ, ଗହମ, ମାଣ୍ଡିଆ, ମୁଗ, ମକା ଇତ୍ୟାଦି ହେଲା ଚକୁଳିପିଠାର ମୂଳ ଉପାଦାନ । ଚକୁଳି ହେଲା ଓଡ଼ିଶାରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ପିଠା । ଗହମ ଅଟା, ଗ୍ରଉଳ ଅଟା କିମ୍ବା ପାଲୁଅରେ ମଣ୍ଡା ତିଆରି ହୁଏ । ମଣ୍ଡାପିଠାରେ ସାଧାରଣତଃ ପୂର ଦେଇଦିଆଯାଏ । ଅଥାରରେ 'ବାମ୍ଫେଇ' ବା ତେଲଘିଅରେ ଭାଜି ଏହି ପିଠାକୁ କରାଯାଇଥାଏ । ଚିତୋଉ କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରଉଳ ଓ ନଡ଼ିଆ ବଟାର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ ଓ ପଲମରେ ଘୋଡ଼ାଇ ଏହାକୁ ସିଦ୍ଧ କରାଯାଏ ।

ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ନୀତିରେ ନାନା ପ୍ରକାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପିଠାପଣା ଲାଗି କରାଯାଇଥାଏ । ଓଡ଼ିଶାର ଆଦିବାସୀମାନେ ମଧ୍ୟ କେତେକ ଧରଣର ପିଠା କରିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ଧର୍ମ, ଓଡ଼ିଆ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ, ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ନିଉଟ୍ରିସନ, ଖାଦ୍ୟ, ଲୋକସଂସ୍କୃତି

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା

"ମଣିଷତ ମନର କଥା କହିବ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ବହୁ ଭାବିଚିନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ସୃଷ୍ଟିକଲା । ସେହି ଶବ୍ଦଟିକୁ ଯେମିତି ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳର ସମସ୍ତେ ଏକା ଅର୍ଥରେ ବୁଝିବେ ସେଥିପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା ହେଲା । ଜଣେ କହିଲା ଏହାର ନାମ ହେଲା 'ପାଣି' । ସମସ୍ତେ ଜାଣିଲେ ଯେ ଯାହାକୁ ପିଉଛନ୍ତି ବା ସେହିଭଳି ଅନ୍ୟ କାମରେ ଲଗାଉଛନ୍ତି ତାହାର ନାମ ହେଲା ପାଣି । ତାହାର କେତେ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଆଉ ଜଣେ କହିଲା ଏହାର ନାମ 'ନୀରୁ' । ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ତେଣୁ ସେହି ଶବ୍ଦଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଗଲେ । ନୀରୁକୁ ଯେ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ପାଣି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ସେ କଥା ସେମାନେ ଜାଣିପାରିଲେ ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ଦୂର ଦେଶରେ ସେହି ଏକ ଜିନିଷକୁ କୁହାଗଲା 'ୱାଟର୍' । ତା'ଠାରୁ ଟିକିଏ ଦୂରରେ ଦଳେ ଲୋକ କହିଲେ ଯାହାକୁ ଆମେ ପିଉଛୁ ତାହାର ନାମ ହେଲା 'ଆକୁଆ' । ପୃଥିବୀସାରା ଏହିଭଳି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଶବ୍ଦ ରହିଛି । ବହୁଲୋକ ବୁଝୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ବା କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଶବ୍ଦକୁ ନେଇ ଯେତେବେଳେ ଲୋକେ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ମନର କଥା କହିବା ପାଇଁ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଖାସ୍ ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଗଲା । ପାହାଡ଼, ପର୍ବତ, ନଦୀ, ସମୁଦ୍ର, ପୃଥିବୀଟାକୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭାଗଭାଗ କଲାଭଳି କରି ଦେଇଥିବାରୁ ଶହ ଶହ, ଏପରିକି ହଜାର ହଜାର ଭାଷା ଜନ୍ମ ନେଇଯାଇଛନ୍ତି ।"

ପୃଥିବୀର ଓଡ଼ିଆ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଉନ୍ନତ ଭାଷା । ଏହି ଭାଷାଟି ଆଜିର ରୂପ ନେବାପାଇଁ କେତେ ଶହ ବର୍ଷ ଲାଗିଯାଇଛି । କାରଣ ହଜାର ହଜାର ଶବ୍ଦକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କୁ ସମୟ ଲାଗିଲା । ଆଦିକବି ସାରଳା ଦାସ ଯେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଆରେ ମହାଭାରତ ଲେଖିଲେ ସେତେବେଳେ କୁହାଗଲା— ଓଡ଼ିଆ ଗୋଟିଏ ସମର୍ଥ ଭାଷା, ଭାବ ପ୍ରକାଶ କଲାଭଳି ଭାଷା ବା ଉନ୍ନତ ଭାଷା । ତାଙ୍କ ମହାଭାରତ ହେଉଛି ଆଜିକାଲିର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ମୂଳ ଡାଞ୍ଚା । ଏବେ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଉଛି ଯେ ସେ ହେଉଛନ୍ତି ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଓ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା । ପ୍ରାୟ ସେହି ଯୁଗରେ ଏ ଭାଷାରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଲେଖିଥିଲେ ଭାଗବତ ଓ ବଳରାମ ଦାସ ଲେଖିଥିଲେ ରାମାୟଣ ।

ଭାଷା କ୍ରମେ କ୍ରମେ ମଜବୁତ ହୁଏ । ଅନ୍ୟ ଭାଷାରୁ ନୂଆ ନୂଆ ଶବ୍ଦ ଆଣି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଭାଷା ନିଜର ଯୋଗ୍ୟତା ବଢ଼ାନ୍ତି । ସେଭଳି କରିବାରେ କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ବହି ଲେଖାହେଲେ ଯାଇ ଭାଷାଟା ଘସି ମାଜି ହୋଇ

ନିଜ ଭିତରେ ବଳ ସଂଗ୍ରହ କରେ । ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ଯୁଗରୁ ଓଡ଼ିଆରେ ସେହିଭଳି ହୋଇଆସୁଛି । ମଝିରେ କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ଅସୁବିଧା ହୋଇଗଲା । ଓଡ଼ିଶା ପରାଧୀନ ହେଲାପରେ ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନର ବହୁକଥା ଓଡ଼ିଆରେ ନ କୁହାଯାଇ ଇଂରାଜୀରେ କୁହାଗଲା । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ବେଶୀ ସଂଖ୍ୟାରେ ଉପଯୋଗୀ ବହିପତ୍ର ଲେଖା ହେଲାନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଅଳ୍ପ କେତେଜଣ ତଥାପି ଓଡ଼ିଆରେ ଲେଖୁଥା'ନ୍ତି । ପରେ ଏହି ଭାଷାର ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଜାଇ କେତୋଟି ଭଲ ଅଭିଧାନ ତିଆରି କରିଦିଆଗଲା । ସେହି ଅଭିଧାନ ଗୁଡ଼ିକର ପୃଷ୍ଠା ଓଲଟାଇଲେ ଅଜଣା ବା କଠିନ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ତ ବୁଝିହେବ—ତାହା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜାଣିହେବ କେଉଁ କେଉଁ ଖାସ୍ ଶବ୍ଦ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ନଥିବାରୁ ମାନବଜ୍ଞାନର ଅଧିକାଂଶ ବିଷୟରେ ବହିପତ୍ର ଲେଖିବାରେ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି । ପଣ୍ଡିତ ଗୋପୀନାଥ ନନ୍ଦ ଖଣ୍ଡିଏ ଭଲ ଅଭିଧାନ ପ୍ରଣୟନ କରିଦେଲେ; ତାଙ୍କ ପରେ ଗୋପାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜ ଆହୁରି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଅଭିଧାନ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଭାଷାକୋଷ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଦେଲେ । ସେମାନେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଲେଖକ ମାନଙ୍କୁ ଏହା ଦ୍ୱାରା ବହୁତ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ କଲେ । ଗଲା ପ୍ରାୟ ପଚିଶ ବର୍ଷ ଭିତରେ ବହୁ ଯୋଗ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ଚେଷ୍ଟା ଚଳାଇଛନ୍ତି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ନୂଆ ଶବ୍ଦ ଆଣି ଓଡ଼ିଆରେ ଲେଖିଲା ବେଳେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ । ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ କେତେ ହଜାର ନୂଆ ଶବ୍ଦ ଏହି ଭାଷା ଭିତରକୁ ଆସିଗଲାଣି ।

କିନ୍ତୁ ଭାରତର ବହୁ ଭାଷା ଇଂରାଜୀ, ରୁଷୀୟ ବା ଅନ୍ୟ ଉନ୍ନତ ଭାଷାଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସମକକ୍ଷ ହୋଇପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ତା'ର କାରଣ ହେଲା ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଛ ଲକ୍ଷ ଶବ୍ଦ ଥିଲାବେଳେ ନିରୋଳା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଖୁବ୍ ବେଶୀରେ ଏକ ଲକ୍ଷ ଶବ୍ଦ ଅଛି । ଅନେକ ନୂଆକଥା ବାହାରୁଛି, ନୂଆ କାମ ସବୁ ହେଉଛି । ସେସବୁ ବିଷୟରେ ଲେଖିଲା-ବେଳେ ନୂଆ ନୂଆ ଶବ୍ଦ ଦରକାର ହେଉଛି । ଅନ୍ୟ ଭାଷାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ଆଣିବାକୁ ପଡୁଛି ବା ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଯାହା ହେବା ଦରକାର ଓଡ଼ିଆରେ ତାହା କରାଯାଇ ଅସୁବିଧା ଦୂର କରା-ଯାଉଛି । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସରଳ । ତାହାର ବ୍ୟାକରଣ ମଧ୍ୟ ସରଳ । ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଶବ୍ଦକୁ ଆଦରିନେବା ଭଳି ମନ ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କର ଅଛି । ତେଣୁ ଗୋଟାଏ ସମୟ ଆସିଲାଣି ଯେତେବେଳେ କି ପ୍ରତିଦିନ ଏହି ଭାଷାରେ ନୂଆ ନୂଆ ଶବ୍ଦ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି କିମ୍ବା ନୂଆ ନୂଆ ଶବ୍ଦକୁ ଆଦରି ନିଆଯାଉଛି ।

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ କେତେବର୍ଷ ବେଳକୁ କେତେଜଣ ଓଡ଼ିଆ ବାହାରି କହିଲେଣି ଯେ ଏମିତି କୌଣସି କଥା ନାହିଁ ଯାହାକୁ କି ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଲେଖି ହେବନାହିଁ ବା ବୁଝାଇ ହେବ ନାହିଁ । ସେମାନେ ମାନବଜ୍ଞାନର ସବୁ ବିଭାଗର ଅସଲ ଅସଲ କଥା ଏହି ଭାଷାରେ ଲେଖିଯାଉଛନ୍ତି । ସେମାନେ ସେ ଦିଗରେ କିଛି ସଫଳତା ହାସଲ କଲେଣି ଓ ଯାହା ଅନୁମାନ କରାଯାଉଛି ଆଉ ଦଶରୁ ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ଭିତରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଥିବ ଯେ ଭାରତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଷା ତାକୁ ଭାଷା ଦରବାରରେ ଉଚ୍ଚ ଆସନ ଦେଉଥିବେ ।

ଇଣ୍ଡୋ-ଆର୍ଯ୍ୟ ଭାଷା ପରିବାରର ଓଡ଼ିଆ ହେଲା ଅଂଶବିଶେଷ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭାଷା ତୁଳନାରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଉପରେ ଫାରସୀ-ଆରବୀ ଭାଷାଦ୍ୱୟର ପ୍ରଭାବ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବରେ କମ୍ ପଡ଼ିଛି । ପ୍ରାୟ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଏହି ଭାଷାରେ ନିୟମିତ ସାହିତ୍ୟର ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ଲାଗିବା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ଏ ଦିଗରେ ଉଦ୍ୟମ ହୋଇ-ଆସିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତୀୟ ଭାଷା, ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଭାଷା-କୋଷ, ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ, ରାମାୟଣ, ମହାଭାରତ, ଭାଗବତ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ

"କେତେ ହଜାର ଶବ୍ଦକୁ ନିଜ କୋଳରେ ଧରି ଗୋଟିଏ ଭାଷା ଯେତେବେଳେ ସୃଷ୍ଟିହୁଏ ସେତେ-ବେଳେ ଲୋକେ ତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଯା'ନ୍ତି । ଶବ୍ଦ-ଗୁଡ଼ିକ ଯୋଡ଼ିବାରେ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ନିୟମ ବାନ୍ଧି-ଦିଆଯାଏ । ସେହି ନିୟମକୁ ମାନି ବାକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି-ହୁଏ । ତେଣିକି ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ଏଇଟି ହିନ୍ଦୀ, ସେଇଟି ବଂଗଳା ବା ଏଇଟି ଓଡ଼ିଆ ବୋଲି ଦେଶର ଗୁରିଆଡ଼େ ଓ ଦେଶ ବାହାରେ ଲୋକେ ମାନି ନିଅନ୍ତି । ସେହି ଭାଷା ଜରିଆରେ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଲୋକେ ନିଜ ଭିତରେ ଭାବର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।

"ଏହିଭଳି କେତେଶହ ବର୍ଷ ବିତିଗଲା ପରେ, ଗ୍ରୁଲିଗଲାପରେ, କେତେକ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କଥାକୁ ସୁନ୍ଦର ତଥା ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଭାବରେ ଲୋକଙ୍କ ଆଗରେ ରଖିବା ପାଇଁ । ସେତେବେଳେ କୁହାଯାଏ, ସେମାନେ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟିକଲେ । ସେମାନେ ଗୀତରେ କିମ୍ବା ଗଦ୍ୟରେ ଯାହାସବୁ ଲେଖନ୍ତି ତାକୁ ଲୋକେ ଆନନ୍ଦର ସହିତ ପଢନ୍ତି, ଶୁଣନ୍ତି । ଶୁଣିବାକୁ ଭଲ ଲାଗିଲେ ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ସେସବୁ କଥା ଲାଖିଯାଏ । ଯେଉଁମାନେ ଗୀତ ବା ପଦ୍ୟରେ ଲେଖନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ କବି ଓ ଯେଉଁ-ମାନେ କଥା କହିଲା ଭାଷାରେ ବା ଗଦ୍ୟରେ ଲେଖି-ଯା'ନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଲେଖକ ବା ସାହିତ୍ୟିକ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।"

ଆଜିକୁ ପ୍ରାୟ ୭୦୦ ବର୍ଷ ତଳୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ରୂପ ଟିକିଏ ଟିକିଏ ବଦଳିବା ଆରମ୍ଭ କଲା । କେବଳ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନରହି କିଭଳି ଭଲ ଭଲ ଲେଖା ବାହାରୁଛି ତାହା ଜାଣି-ବାକୁ ସମସ୍ତେ ଆଗ୍ରହୀ ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ହଠାତ୍ କରି ଗୁଡ଼ାଏ କବିତା ବା ଲେଖା ପ୍ରକାଶ ପାଇଯାଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଭଲ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ପଣ୍ଡିତମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ପ୍ରାୟ—ଛ'ଶହ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ସାରଳା ଦାସ ବୋଲି ଜଣେ ବାହାରିଲେ । ସେ ମହାଭାରତକୁ ଓଡ଼ିଆରେ ଲେଖିଦେଲେ । ପୂର୍ବରୁ ସଂସ୍କୃତରେ ଲେଖାଯାଇ ଥିବାରୁ 'ଭାରତ'କୁ ବହୁ ଲୋକ ବୁଝିପାରୁ ନଥିଲେ । ସାରଳା ଦାସଙ୍କ ମହାଭାରତ କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନକୁ ଛୁଇଁଲା । ସଂସ୍କୃତ ମହାଭାରତରେ ଯାହାସବୁ ଅଛି ସେସବୁକୁ ପ୍ରାୟ ନିଖୁଣ ରଖି ସେ ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରଲିଚଳନ ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟ ତା ଭିତରେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଯୋଡ଼ି-ଦେଲେ; ତେଣୁ ତାହା ଆହୁରି ସୁନ୍ଦର ହୋଇଗଲା ।

ଏହାର ପ୍ରାୟ ଶହେବର୍ଷ ପରେ ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ଓଡ଼ିଆ ଲୋକ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ନାମ ହେଲା ବଳରାମ, ଜଗନ୍ନାଥ, ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ, ଅନନ୍ତ ଏବଂ ଯଶୋବନ୍ତ । ସାରଳା ଦାସ ମହାଭାରତ ଲେଖିଲା ପରି ବଳରାମ ଦାସ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରାମାୟଣ ଲେଖିଦେଲେ । ସଂସ୍କୃତ ଭାଗବତକୁ ଓଡ଼ିଆ ଛାଞ୍ଚରେ ପକାଇ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଓଡ଼ିଆ ଭାଗବତ ଲେଖିଦେଲେ । ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ, ଅନନ୍ତ ଓ ଯଶୋବନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗରେ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍ୟମ କରିଗଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଲେଖାର ପ୍ରଭାବ ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅତିମାତ୍ରାରେ ପଡ଼ିଲା । ପ୍ରାୟ ପ୍ରତି ବଡ଼ ଗାଁରେ ଭାଗବତ ଟୁଙ୍ଗୀମାନ ବସିଗଲା । ବହୁଲୋକ ଏକାଠି ହୋଇ ଭାଗବତ ଶୁଣିଲେ । 'ଭାଗବତ ଟୁଙ୍ଗୀ' ଓଡ଼ିଆ ଜାତୀୟ ଜୀବନରେ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଭାବନାକୁ ଆଣି ରଖିଦେଲା । ରାମାୟଣ ବେଳକୁ ମଧ୍ୟ ସେହି କଥା ହେଲା । ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ 'ନଅ ଅକ୍ଷର'ର ଛନ୍ଦରେ ଭାଗବତ ଲେଖିଥିବାରୁ ପଢ଼ିବାକୁ ସହଜ ହେଲା, ବୁଝିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସହଜ ହେଲା । ଗାଁର ସାଧା-ରଣ ଲୋକେ ମଧ୍ୟ ନଅ-ଅକ୍ଷର ଛନ୍ଦରେ ଧର୍ମ ପୁରାଣର କିଛି କିଛି କଥା ସେତେବେଳେ ଲେଖି ଦେଉଥିଲେ ।

ସପ୍ତଦଶ ବା ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ । ସେ ନାନା ଛନ୍ଦରେ ଏଭଳି ଭାବରେ ଲେଖିଲେ ଯେ ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କ ମନକୁ ପାଇଲା, ସୁନ୍ଦର ଶୁଣାଗଲା, ଲୋକେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚମତ୍କାର ସ୍ୱରରେ ଗାଇଲେ । "ଭଞ୍ଜ ସାହିତ୍ୟ" ବୋଲି ଗୋଟିଏ କଥା ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ ଶୁଣାଗଲା । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଅଭିମନ୍ୟୁ, ଦୀନକୃଷ୍ଣ,

ଭକ୍ତଚରଣ, ପ୍ରଭୃତି ଭଞ୍ଜଙ୍କ ସମକକ୍ଷ ହେଲାଭଳି କାବ୍ୟସବୁ ଲେଖିଲେ । ଟିକିଏ ପରେ କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ବଳଦେବ ରଥ, ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକ, ବନମାଳୀ ଦାସ ଓ ବ୍ରଜନାଥ ବଡ଼ଜେନା ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ନାମ ଚାରିଆଡ଼େ ଶୁଣାଗଲା ।

୧୮୦୩ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ବ୍ରିଟିଶ ହାତରେ ପରାଧୀନ ହେଲା । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ 'ଥକିଯାଇ' ବସିଗଲା ନାହିଁ । ତାହା ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା । ସନ୍ଥକବି ଭୀମଭୋଇଙ୍କ ରଚିତ ଚମତ୍କାର ଦର୍ଶନସିକ୍ତ ଭଜନ ଗୁଡ଼ିକ ଲୋକମାନଙ୍କ ମନକୁ ଖୁବ୍ ପାଇଲା । ଯଦୁମଣିଙ୍କ ହସକବିତା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ହେଲାବେଳେ ଲୋକେ ଖୁବ୍ ଖୁସିହେଲେ । ଏହା ହେଉଛି ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର କଥା । ସେହି ଶତାବ୍ଦୀର ଅଧାଅଧି ବେଳକୁ ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ବୋଲି ଗଣା ଯାଉଥିବା ରାଧାନାଥ ରାୟ, ମଧୁସୂଦନ ରାଓ, ଫକୀରମୋହନ ସେନାପତି କଲମ ଚଳାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ରାଧାନାଥଙ୍କ କବିତା କୃତି, ଫକୀର ମୋହନଙ୍କ ଉପନ୍ୟାସ, ମଧୁସୂଦନଙ୍କ ଭକ୍ତିରସ ଲେଖା ଲୋକଙ୍କ ମନକୁ ପାଇଲା । ଓଡ଼ିଆ ଜାତି ଦିନେ କେତେ ବଡ଼ ଥିଲା ତାହା ସେମାନେ ଲୋକଙ୍କର ମନେ ପକାଇଦେଲେ ଓ ଏହି ଜାତି ଦିନେ ଯେ ପୁଣି ବଡ଼ ହେବ—ଏକଥା ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକଙ୍କୁ କହିଲେ । ପରେ ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର, ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ, ନନ୍ଦକିଶୋର ବଳ ଓ କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀ ସାବତଙ୍କ କଲମରୁ ଯାହାସବୁ ଝରିଲା ତାହା ଲୋକଙ୍କ ମନର ସରସତା ବଢ଼ାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେମାନଙ୍କୁ ମହତ୍ କଥା ସବୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଲା । ସରସ ଲେଖାରେ ଫକୀର ମୋହନ କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ଆଗୁଆ ଥିଲେ । ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରହରାଜ ସେହିଭଳି ରସରସିଆ କଥାସବୁ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଲେଖିଥିଲେ । ସେ ମଧ୍ୟ 'ଭାଷାକୋଷ' ଭଳି ବୃହତ୍ ଅଭିଧାନ ସଂକଳନ କରିଥିଲେ ।

ଏମାନଙ୍କ ପରେ ମାୟାଧର ମାନସିଂହ, କାଳିନ୍ଦୀଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ବୈକୁଣ୍ଠନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ, ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ରାଉତରାୟ ଓ ରାଧାମୋହନ ଗଡ଼ନାୟକଙ୍କ ଉପରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଯାଇ ପଡ଼ିଲା । ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଡାକରାରେ ଜାତୀୟକବି ବୀରକିଶୋର ଦାସ, ବାଞ୍ଛାନିଧି ମହାନ୍ତି, ରଘୁନାଥ ମହାନ୍ତି ଏବଂ ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ କଲମରୁ ଯେଉଁସବୁ ସମରସଙ୍ଗୀତ ବାହାରିଲା ତାହା ଓଡ଼ିଶାର ମୁକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବହୁତ କିଛି ତେଜାଇ ଦେଇଥିଲା । ନାଟକ ଲେଖକ ଭାବରେ ରାମଶଙ୍କର ରାୟ, ଜଗମୋହନ ଲାଲା, ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର ଘୋଷ ଓ କାଳୀଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ; ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟରେ ରାମକୃଷ୍ଣ ନନ୍ଦ, ଉପେନ୍ଦ୍ର ତ୍ରିପାଠୀ ଓ ଉଦୟନାଥ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ; ସାହିତ୍ୟ ସମାଲୋଚନାରେ ପଣ୍ଡିତ ବିନାୟକ ମିଶ୍ର, ପଣ୍ଡିତ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ରଥ, ଆର୍ତ୍ତବଲ୍ଲଭ ମହାନ୍ତି ଓ ପଣ୍ଡିତ ସୂର୍ଯ୍ୟନାରାୟଣ ଦାସ; ଉପନ୍ୟାସ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାହ୍ନୁଚରଣ ମହାନ୍ତି, ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତି, ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର ଓ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତିଙ୍କ ଭଳି ବହୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଲେଖକ ସୁନାମ ଅର୍ଜ୍ଜନ କଲେ ।

ଏହିଠାରେ ଦୁଇଟି କଥାର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ । କେତେଜଣ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ସାହିତ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରି ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ପ୍ରଶଂସା ପାଇଲେ । ସଂସ୍କୃତ ସାହିତ୍ୟର ଦାନ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ପାଇଁ ବହୁତ ବେଶୀଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ମାନେ ଯେ ବିଶ୍ୱ ସଂସ୍କୃତ ସାହିତ୍ୟକୁ କିଛି କିଛି ଦାନ କରିଛନ୍ତି ସେ କଥା ସାରା ଦେଶରେ କୁହାଗଲା ।

ସାହିତ୍ୟ କହିଲେ କେବଳ ମନ ଆନନ୍ଦ କରିବା ଭଳି ରଚନାକୁ ବୁଝାଏ ନାହିଁ କିମ୍ବା କେବଳ ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣର କଥାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଗୋଟାଏ ଭାଷା କ୍ରମେ ବଳ ସଂଗ୍ରହ କରୁଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ ନାହିଁ । ମଣିଷ ଜାତି ଯେଉଁସବୁ ନୂଆ ନୂଆ ଜ୍ଞାନ ହାସଲ କରୁଛି ତାହାର ପରିଚୟ ଦେଲେ ଯାଇ ସାହିତ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପ ନେଉଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ବିଜ୍ଞାନ, ଅର୍ଥନୀତି, ଇତିହାସ, ରାଜନୀତିବିଜ୍ଞାନ ଓ ମାନବଜ୍ଞାନର ଅନ୍ୟ ବହୁ ବିଭାଗ ଉପରେ ଏହି ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ମଧ୍ୟ ଭାଗ ପରେ ପୁସ୍ତକ ସବୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା, ପ୍ରବନ୍ଧ ସବୁ ଲେଖାହେଲା ।

ଶେଷରେ ଅନୁଭୂତିରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ମାନବଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ଯେତେ ଯାହା ଲେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଜନପ୍ରିୟ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ବହି ସେଟ୍ ସବୁ ବିଦ୍ୟାକୁ ଊଣାଅଧିକ ନିଜ କୋଳରେ ସ୍ଥାନ ଦେଇ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ଦରକାର । ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ସେଭଳି ବୃହତ୍ ତଥା ବ୍ୟୟ ବହୁଳ ବହି ସେଟ୍ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ସଫଳ ଉଦ୍ୟମ କରିଛନ୍ତି ।

ଏଠାରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କ କଥା କୁହାଗଲା ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଆହୁରି ଅନେକ ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକ ଓ କବି ଗଲା ପଚାଶ ବର୍ଷ ଭିତରେ ନିଜର କଲମ ଚଳାଇ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଅନେକ ନିଜ ଲେଖା ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶାକୁ ମାନସମ୍ମାନ ବହି ଆଣିଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ କେତେକ ଭାଷାର ସାହିତ୍ୟ ଅନୁଦିତ ହୋଇ ଏଠି ପ୍ରକାଶ ପାଇଲାଣି । ଏହାର ବିପରୀତ କଥାଟି ମଧ୍ୟ ଘଟୁଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତୀୟ ସାହିତ୍ୟ, ରାଧାନାଥ, ଫକୀରମୋହନ, ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ, ମଧୁସୂଦନ, ଓଡ଼ିଆ ଉପନ୍ୟାସ, ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, ଓଡ଼ିଆ ନାଟକ, ଓଡ଼ିଆ କବିତା, ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

ଓଡିନ୍

ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ଉତ୍ତର ଅଂଶରେ ଓଡିନ୍ ଦେବତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ବହୁତ କିଛି ଶୁଣାଯାଏ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପୁସ୍ତକରେ ଲେଖାଯାଇଛି ଯେ ସେ ଯୁଦ୍ଧର ଦେବତା, ସେ ହେଉଛନ୍ତି କବିମାନଙ୍କର ଦେବତା, ଦେବତା ମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସେ ଥିଲେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯାଦୁକର ବା ମେଜିକ୍ ଦେଖାଇଲାବାଲା । ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ଭୟଙ୍କର ବତାସ ବହୁଥିଲାବେଳେ ଓଡିନ୍ ଦେବତା ପ୍ରବଳ ବେଗରେ ଘୋଡ଼ା ପିଠିରେ ବସି ଧାଇଁ ଯାଉଥା'ନ୍ତି । ତାଙ୍କଠାରେ ଏଭଳି ଗୋଟାଏ ଶକ୍ତିଥିଲା ଯେ ସେ ଯେଉଁ ରୂପ ଇଚ୍ଛା କରିବେ, ସେଇ ରୂପ ଧରିନେଇ ପାରିବେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଇଉରୋପୀୟ ପୁରାଣ

ଓଡ଼ିଶା

ଭାରତର ପୂର୍ବ ଭାଗରେ ବଙ୍ଗୋପସାଗର କୂଳରେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ରହିଛି । ଏହାର ଉତ୍ତରପୂର୍ବରେ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ଉତ୍ତରରେ ବିହାର, ପଶ୍ଚିମରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ଦକ୍ଷିଣରେ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ରହିଛନ୍ତି । ଦକ୍ଷିଣପୂର୍ବ ସୀମା ହେଲା ବଙ୍ଗୋପସାଗରର ଉପକୂଳ । ରାଜ୍ୟଟିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ୧,୫୫,୮୪୨ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର ଓ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୧୯୯୧ ମସିହାର ଜନଗଣନା ଅନୁଯାୟୀ ୩,୧୬,୫୯,୭୩୬ । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ଲାଗିଥିବା କେତେକ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା କହୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କିନ୍ତୁ ଏହି ହିସାବର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ରାଜଧାନୀ ସ୍ଥାପିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କଟକ ପ୍ରଦେଶର ରାଜଧାନୀ ଥିଲା ।

ପ୍ରାକୃତିକ ଭୂଆକୃତି ଦିଗରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଗଠନ ହେଲା ବିଷମଜାତୀୟ । ଭାରତୀୟ ପ୍ରାୟଦ୍ୱୀପ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ମିଳୁଥିବା ପୃଥିବୀ ଭୂପଟଳର ସବୁଠାରୁ ପୁରାତନ ଶିଳାସ୍ତରର ସନ୍ଧାନ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାରେ ମିଳିଥାଏ । ନଦୀ ମୁହାଣ ଗୁଡ଼ିକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଜଳୋଢ କ୍ଷେତ୍ର ମୃତ୍ତିକା ତଥା ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ 'ବାଲୁକା ପ୍ରାଚୀର' ମଧ୍ୟ ଏଠି ରହିଛି ।

ଭୌଗୋଳିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ପ୍ରଦେଶଟିକୁ ଚାରୋଟି ପ୍ରାକୃତିକ ବିଭାଗ ବା ଅଂଶରେ ବିଭକ୍ତ କରି ଦିଆଯାଇଥାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଉତ୍ତରସ୍ଥ ମାଳଭୂମି, ପୂର୍ବଘାଟ ପର୍ବତମାଳା, କେନ୍ଦ୍ର ମାଳଭୂମି ଓ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ସମତଳ କ୍ଷେତ୍ର ।

ମୟୂରଭଞ୍ଜ, କେନ୍ଦୁଝର ଓ ପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଅଞ୍ଚଳ ହେଲା ଉତ୍ତର ମାଳଭୂମିର ଅନ୍ତର୍ଗତ;

ଛୋଟନାଗପୁର ମାଳଭୂମିର ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ପ୍ରସାରିତ ଅଂଶ । ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଓ ବୈତରଣୀ ନଦୀ ଗୁଡ଼ିକର ଉପର ଧାର ବା ଅଂଶ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିଛି । ଉତ୍ତର ମାଳଭୂମିର କେନ୍ଦ୍ରାଞ୍ଚଳ କିନ୍ତୁ ପାହାଡ଼ିଆ ଓ ଅରଣ୍ୟ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଅବିଭକ୍ତ କୋରାପୁଟ, ଅବିଭକ୍ତ କଳାହାଣ୍ଡି, ଅବିଭକ୍ତ ଗଞ୍ଜାମ ଓ ଅବିଭକ୍ତ ଫୁଲବାଣୀ ଜିଲାର କେତେକ ଅଂଶ ତଥା ମହାନଦୀର ଦକ୍ଷିଣ ପ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ପୂର୍ବଘାଟ ପର୍ବତମାଳା ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ଆଂଶିକ ବା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବ୍ୟାପୀ ରହିଛି । ଏହି ମାଳଭୂମି ବା ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ଉତ୍ତରରୁ ଦକ୍ଷିଣ ଆଡକୁ ଚାଲି ଯାଇଛି ଓ ଉପକୂଳ ଠାରୁ ଏହା କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରତା-ସୀମା ଠାରୁ ଅଧିକ ଦୂରତାରେ ନାହିଁ ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମାଳଭୂମି ଅଞ୍ଚଳ ଅବିଭକ୍ତ ସମ୍ବଲପୁର, ଅବିଭକ୍ତ ବଲାଙ୍ଗୀର, ଅବିଭକ୍ତ ଢେଙ୍କାନାଳ ତଥା ସେହି ସମୟର କଳାହାଣ୍ଡି, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଓ ଫୁଲବାଣୀ ଜିଲାର କେତେକ ଅଂଶକୁ ନେଇ ଗଠିତ । ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି ଅତ୍ୟୁଚ୍ଚ ପର୍ବତ ପ୍ରାୟ ନାହିଁ । କେତେକ ଅଂଶରେ ସମତଳ କ୍ଷେତ୍ର ରହିଛି । ମହାନଦୀ, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ, ବୈତରଣୀ ଓ ଏସବୁର ଉପନଦୀ ତଥା ଶାଖାନଦୀ ଗୁଡ଼ିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମାଳଭୂମିରେ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଛନ୍ତି । ମାଳଭୂମି, ପାହାଡ଼, ମୁଣ୍ଡିଆ, ଉଚ୍ଚଭୂମି ସହିତ ଉପତ୍ୟକା ସବୁ ହେଲେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଅନୁକ୍ରମିକ ଭୌଗୋଳିକ ଲକ୍ଷଣରାଜି ।

ଅବିଭକ୍ତ ବାଲେଶ୍ୱର, ଅବିଭକ୍ତ କଟକ, ଅବିଭକ୍ତ ପୁରୀ ତଥା ଅବିଭକ୍ତ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲାର କେତେକ ଅଂଶକୁ ନେଇ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଏଇଟି ହେଲା ଓଡ଼ିଶାର ସବୁଠାରୁ ଉର୍ବର ଅଞ୍ଚଳ । ପ୍ରାୟ ସବୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ନଦୀର ଡେଲ୍‌ଟା ଓ ମୁହାଣ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିଛି । ଜଳୋଢ଼କ ମୃତ୍ତିକା ଓ ପଟୁମାଟି ଯୋଗୁଁ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଏଭଳି ଉର୍ବରତା ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ବହିଯାଉଥିବା ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ନଦୀ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ମହାନଦୀ (୮୩୩ କିଲୋମିଟର), ବ୍ରାହ୍ମଣୀ (୭୦୨ କିଲୋମିଟର) ବୈତରଣୀ (୩୮୪ କିଲୋମିଟର), ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା, ବୁଢ଼ାବଳଙ୍ଗ, ଋଷିକୂଲ୍ୟା ଓ ବଂଶଧାରା । ଏଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ ଆହୁରି ଅନେକ ଛୋଟ ଛୋଟ ନଦୀ ରାଜ୍ୟ ସାରା ବିଛାଇ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ଓ ମୂଳ ନଦୀ ଗୁଡ଼ିକ ସହ ମିଶିଯାଇ ପ୍ରାକୃତିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ କରୁଛନ୍ତି । ଇବ୍, ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ, ନାଗାବଳୀ, କୋଲାବ, ମାଛକୁଣ୍ଡ, କାଠଯୋଡ଼ି, କୁଆଖାଇ, କୁଶଭଦ୍ରା, ଲୁଣା, ଚିତ୍ରୋତ୍ପଳା, ସାଳନ୍ଦୀ, ଶାଳିଆ ପ୍ରଭୃତି ହେଲେ ଏହି ନଦୀ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ କେତେକ । ଚିଲିକା ହ୍ରଦଟି ହେଲା ଭାରତର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଲୁଣା ଲେଗୁନ ।

ଶିମିଳିପାଳ, ମେଘାସନ, ମଳୟଗିରି, ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ, ନିଳଗିରି, ଦେବମାଳୀ ପ୍ରଭୃତି ପର୍ବତମାଳା ଓଡ଼ିଶାରେ ରହିଛନ୍ତି । ଏଥିଭିତରୁ ପୂର୍ବଘାଟ ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଦେବମାଳୀ ପର୍ବତ ହେଲା ସବୁଠାରୁ ଉଚ୍ଚ—ପ୍ରାୟ ୧୬୭୦ ମିଟର । ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଓ ବୈତରଣୀ ନଦୀ ମଝିରେ ଥିବା ପାଲଲହଡ଼ା ମହେନ୍ଦ୍ରଗିରିର ଉଚ୍ଚତା ପ୍ରାୟ ୧୧୮୮ ମିଟର; ବଣେଇର ମାଙ୍କଡନଗ୍ର ପ୍ରାୟ ୧୧୧୦ ମିଟର ଏବଂ କେନ୍ଦୁଝରର ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ପ୍ରାୟ ୧୦୦୨ ମିଟର ଉଚ୍ଚ ।

ଜଳବାୟୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମୌସୁମୀ ବାୟୁ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଥିବା ଉଷ୍ଣ ବା ତପ୍ତ ଜଳବାୟୁ ମଣ୍ଡଳରେ ଓଡ଼ିଶା ରହିଛି । ସାଧାରଣତଃ ଫେବୃଆରୀ ମାସ ମଧ୍ୟଭାଗରୁ ଜୁନ୍ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେଲା ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳ, ଜୁଲାଇ ମାସରୁ ଅକ୍‌ଟୋବର ପ୍ରଥମ ଅଂଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବର୍ଷାକାଳ ଓ ନଭେମ୍ବର ମାସରୁ ଫେବୃଆରୀ ମାସ ମଧ୍ୟଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେଲା ଶୀତକାଳ । ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଓଡ଼ିଶାର ତିନୋଟି ପ୍ରଧାନ ଋତୁ । ଅବିଭକ୍ତ ସମ୍ବଲପୁର, ଅବିଭକ୍ତ ଫୁଲବାଣୀ ଓ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲାର କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ଅପେକ୍ଷା ଜଳବାୟୁରେ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖାଦେଇଥାଏ । ପୁରୀ, ଗୋପାଳପୁର ଭଳି ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥାନରେ କିନ୍ତୁ ଜଳବାୟୁର ସମ ଅବସ୍ଥା ଦେଖାଦିଏ । ରାଜ୍ୟରେ ହାରାହାରି ବାର୍ଷିକ ବୃଷ୍ଟିପାତ ହେଲା ପ୍ରାୟ ୧୫୦ ସେଣ୍ଟିମିଟର ।

ଓଡ଼ିଶାର ଉଦ୍‌ଭିଦରାଜିକୁ ଲକ୍ଷଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପରିବୃତ୍ତି ଧରଣର ବୋଲି ଗଣାଯାଇଥାଏ । ଫଳରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ପରିବେଶରେ ଦେଖା ଯାଉଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ସହିତ ନିଜକୁ ଅତିମାତ୍ରାରେ ଖାପ ଖୁଆଇ ବଢ଼ି ପାରନ୍ତି । ରାଜ୍ୟର ଶତକଡ଼ା ପ୍ରାୟ ୩୬ରୁ ୪୦ ଭାଗ ହେଲା ଅରଣ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ନିକଟରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ ଏହି ପରିମାଣ ପ୍ରକୃତରେ ହେଲା ପ୍ରାୟ ଶତକଡ଼ା ୩୦ ଭାଗ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ଜଙ୍ଗଲ କ୍ଷୟ ହେଉଥିବାରୁ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି । ଅରଣ୍ୟ ସଂପଦ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସମଗ୍ର ଭାରତରେ ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ଥାନ ଅତି ଉଚ୍ଚରେ । ସାଧାରଣତଃ ତିନି ଜାତିର ଅରଣ୍ୟ ଏଠାରେ ରହିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ—ଉତ୍ତର ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ଅର୍ଦ୍ଧ ଚିରହରିତ, ଉତ୍ତର ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ଆର୍ଦ୍ର ପତ୍ରମୋଚୀ ଓ ଉତ୍ତର ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ଶୁଷ୍କ ପତ୍ରମୋଚୀ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଆମ୍ବ ପ୍ରଥମ ଜାତିର, ଶାଗୁଆନ ଦ୍ୱିତୀୟ ଜାତିର ତଥା ବାଉଁଶ ହେଲା ତୃତୀୟ ଜାତିର ଅରଣ୍ୟରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ପ୍ରଧାନ ଗଛ । ଓଡ଼ିଶାର ଜଙ୍ଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ମୂଲ୍ୟବାନ କାଠ, ଜାଳେଣି କାଠ, କେନ୍ଦୁପତ୍ର, ବାଉଁଶ, ସବାଇଘାସ, ଶାଳମଞ୍ଜି, ମହୁଲ, ତେନ୍ତୁଳି, ହରଡ଼ା, କୋଚିଲା ଓ କେତେକ ଜାତିର ତୈଳବୀଜ ହେଲା ପ୍ରଧାନ ।

ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଶାର ଅରଣ୍ୟରୁ ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟକୁ କଞ୍ଚାମାଲ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରି ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଶିଳ୍ପ କାରଖାନା ଭାରତର ଗ୍ରାିଆଡ଼େ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିଲା । ଅବିଗ୍ଚାରିତ ଭାବେ ଜଙ୍ଗଲ ସଂପଦ କ୍ଷୟ କିନ୍ତୁ ଏ ଦିଗରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୋଟାଏ ବଡ ସମସ୍ୟା ହୋଇ ଦେଖାଦେଲାଣି ।

ନୃତତ୍ତ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଯେଉଁସବୁ ପ୍ରଜାତି ବର୍ଗରେ ବିଭକ୍ତ କରି ଦିଆଯାଇଥାଏ ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଅଷ୍ଟ୍ରାଲଏଡ୍, ଆଲ୍‌ପିନଏଡ୍ ଓ ଭୂମଧ୍ୟସାଗରୀୟ । ଶବର, ଶାନ୍ତାଳ, କନ୍ଧ, ଗଣ୍ଡ, ମୁଣ୍ଡା, ହୋ, ଜୁଆଙ୍ଗ, ଗଦବା, ଭୂୟାଁ, କୋୟା ଓ ଓରାଓଁ ପ୍ରଭୃତି ଆଦିବାସୀ ଲୋକେ ହେଲେ ଅଷ୍ଟ୍ରାଲଏଡ୍ ଜାତିର । ଭାଷା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ତିନି ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରି ଦିଆଯାଇଥାଏ ତାହା ହେଲା—ମୁଣ୍ଡା, ଦ୍ରାବିଡୀୟ ଓ ଓଡିଆ । ଅଧିକାଂଶ ଆଦିବାସୀ ଜାତି ପାର୍ବତ୍ୟାଞ୍ଚଳରେ ରହୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଯେ ନାହାନ୍ତି, ସେକଥା ନୁହେଁ । ଓଡ଼ିଶାର ଅଣଆଦିବାସୀ ଲୋକମାନେ ହେଲେ ଆଲ୍‌ପିନଏଡ୍ ଓ ଭୂମଧ୍ୟସାଗରୀୟ ଜାତିର । ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶଙ୍କ ମାତୃଭାଷା ଓଡିଆ ଓ ଏମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଆଦିବାସୀମାନେ ଦୀର୍ଘ କେତେବର୍ଷ ତଳୁ 'ଓଡିଆ' ମାନଙ୍କ ରୀତି, ଧର୍ମ ଓ ଭାଷା ପ୍ରତି ଆଦର ଦେଖାଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ଏହି କାରଣରୁ ଆଦିବାସୀ ମୁଖିଆମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେକ ନିଜକୁ କ୍ଷତ୍ରିୟ ବୋଲି ଅଭିହିତ କରିଥା'ନ୍ତି । ବହୁସଂଖ୍ୟକ କନ୍ଧ ସେମାନଙ୍କ ମାତୃଭାଷା କୁଇକୁ ଛାଡି ଓଡିଆକୁ ତା ସ୍ଥାନରେ ଗ୍ରହଣ କରି ଯାଇଛନ୍ତି; ଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ଅଧିକାଂଶ ଆଦିବାସୀ ହେଲେ ଦ୍ୱିଭାଷୀ । ଆଉ କେତେକ ନିଜ ମୂଳ ମାତୃଭାଷାକୁ ଆଦୌ ବ୍ୟବହାର ନ କରି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଓଡିଆଭାଷୀ ପାଲଟି ଗଲେଣି ।

ଓଡ଼ିଶାର ଅଧିକାଂଶ ଲୋକଙ୍କର ଧର୍ମ ହେଲା ହିନ୍ଦୁ । ସେମାନଙ୍କ ତଳକୁ ସଂଖ୍ୟାନୁଯାୟୀ ରହିଛନ୍ତି ମୁସଲମାନ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ, ଶିଖ, ବୌଦ୍ଧ ଓ ଜୈନ ଧର୍ମର ଲୋକେ । ପୂର୍ବ ଭାରତର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର ଜାତିପ୍ରଥା ସହ ଓଡ଼ିଶାର ଜାତିପ୍ରଥା ବହୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତୁଳନୀୟ; କେବଳ କେଉଁଠି କେମିତି ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରଭେଦ ରହିଛି । ସବୁ ଓଡିଆଙ୍କର ଆରାଧ୍ୟ ଦେବତା ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲି କହିଲେ କିଛି ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । କାରଣ ଗଲା ଶହ ଶହ ବର୍ଷ ଧରି ଜାତି ଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣ, ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତେ ଜଗନ୍ନାଥ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେବା କରିବାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷରେ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠାରେ ଏଭଳି ଘଟିଥିବାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ବିରଳ ।

ପୁରାତନ ତଥା ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ଭାରତବର୍ଷରେ

ଓଡ଼ିଶା ମାଟିରେ ଯେତେ ଶାସକ ଜନ୍ମ ନେଇଛନ୍ତି, ଖାରବେଳ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ସବୁଠାରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ବହୁ ଇତିହାସବିତ୍‌ଙ୍କ ମତ । ତାଙ୍କ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଶାର ମାନଚିତ୍ର ।

ଭୌମ୍ୟ ରାଜ୍ୟ

ସୋମବଂଶୀ ରାଜାଙ୍କ ଶାସନାଧୀନ ଓଡ଼ିଶା

ଗଙ୍ଗ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ

ଓଡ଼ିଶା ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ଦଖଲ କରିଥିଲା ଓ ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବହୁ ଅଧିକ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିସ୍ତାରିତ ହୋଇରହିଥିବା ଇଲାକାକୁ ଇତିହାସକାରମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଉତ୍କଳ, କଳିଙ୍ଗ ବା ଉଡ୍ର ଦେଶ ଭାବେ ଅଭିହିତ କରି ଆସିଛନ୍ତି । ଏସବୁ ନାମ ସେ ସମୟରେ ରହୁଥିବା ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରଜାତିମାନଙ୍କ ନାମରୁ ହିଁ ମୂଳତଃ ଆସିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । କାରଣ ସାହିତ୍ୟରୁ ଏହାର କିଛି କିଛି ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଛି । ପୁରାତନ ଗ୍ରୀକ୍‌ମାନେ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ଅଞ୍ଚଳର ଏହି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟରେ 'କଲିଙ୍ଗାଇ' ଏବଂ 'ଓରେଟସ' ନାମରେ ଜାଣିଥିଲେ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । କାଳକ୍ରମେ କିନ୍ତୁ ଏହିସବୁ ନାମ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସୀମାବଦ୍ଧ ବା ସୀମିତ ଅଞ୍ଚଳ ସହିତ ଯୋଡ଼ି ହୋଇଗଲା ଓ କଳିଙ୍ଗ ନାମରେ ପରିଚିତ ଥିବା ଶାସନ ବା ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଶତାବ୍ଦୀ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି, ଭାରତରେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରାଜନୈତିକ ଶକ୍ତି ଭାବରେ ମୁଣ୍ଡଟେକି ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲା । ଉତ୍ତରରେ

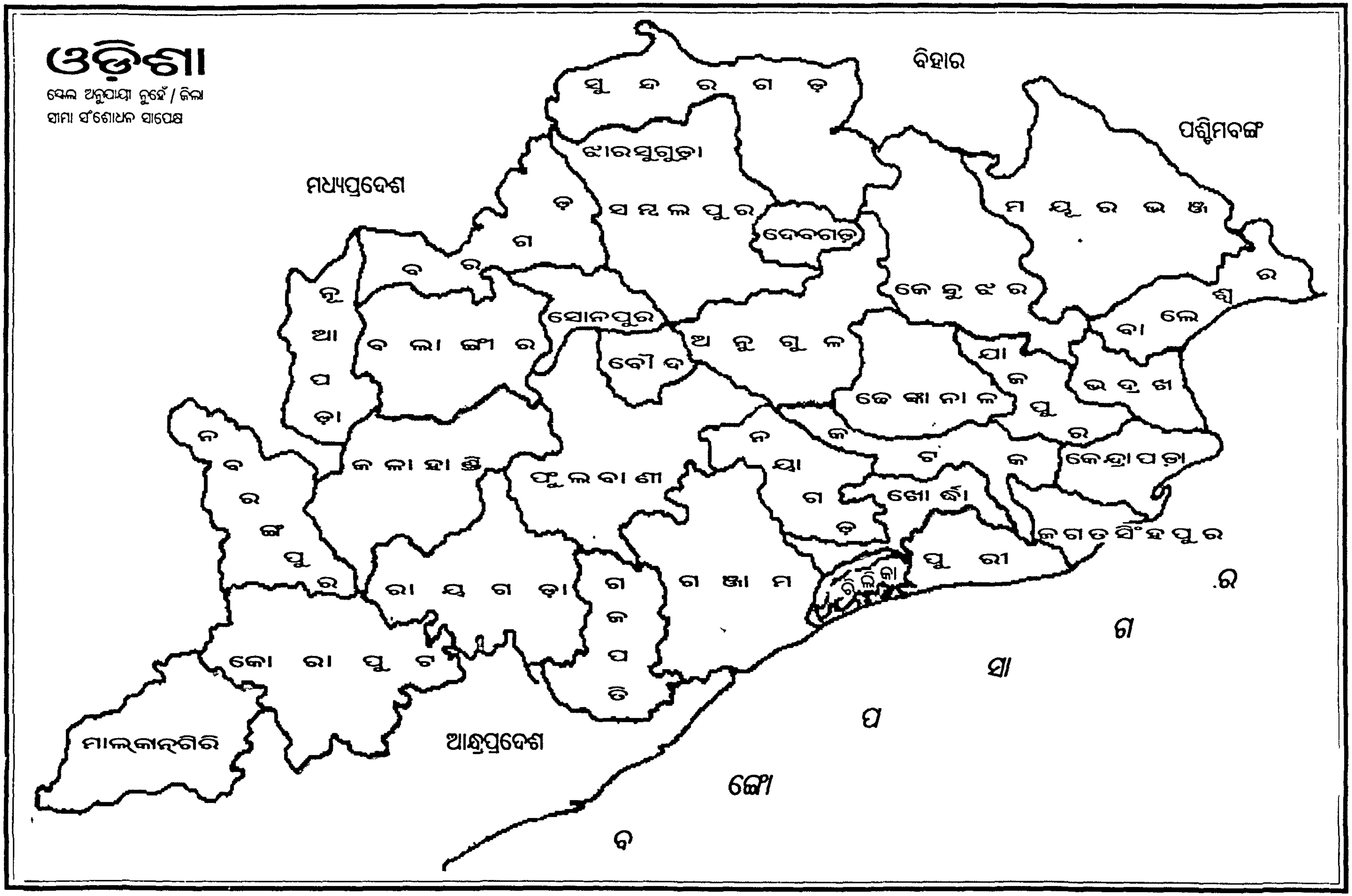
ଓଡ଼ିଶା
ସ୍କେଲ ଅନୁଯାୟୀ ନୁହେଁ / ଜିଲା
ସୀମା ସଂଶୋଧନ ସାପେକ୍ଷ
ବିହାର
ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ
ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ
ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ
ସୁନ୍ଦରଗଡ଼
ଝାରସୁଗୁଡ଼ା
ସମ୍ବଲପୁର
ଦେବଗଡ଼
ମୟୂରଭଞ୍ଜ
କେନ୍ଦୁଝର
ବାଲେଶ୍ୱର
ଭଦ୍ରଖ
ଯାଜପୁର
ଢେଙ୍କାନାଳ
ଅନୁଗୁଳ
କଟକ
କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
ଜଗତସିଂହପୁର
ପୁରୀ
ଖୋର୍ଦ୍ଧା
ନୟାଗଡ଼
ଚିଲିକା
ଗଞ୍ଜାମ
ଗଜପତି
ବୌଦ୍ଧ
ସୋନପୁର
ଫୁଲବାଣୀ
ବଲାଙ୍ଗୀର
ବରଗଡ଼
ନୂଆପଡ଼ା
କଳାହାଣ୍ଡି
ନବରଙ୍ଗପୁର
ରାୟଗଡ଼ା
କୋରାପୁଟ
ମାଲକାନଗିରି
ବଙ୍ଗୋପସାଗର

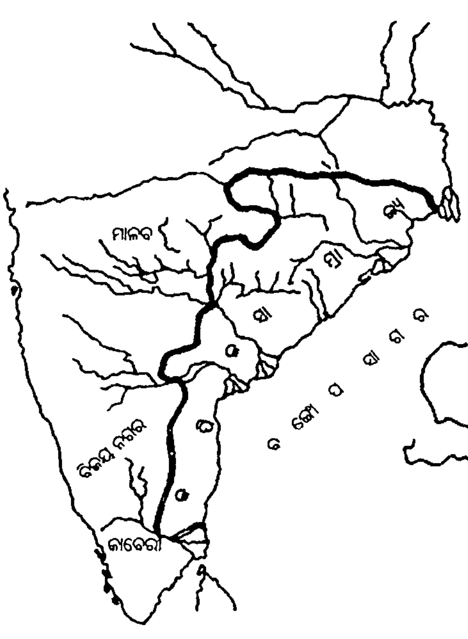

କପିଳେନ୍ଦ୍ର ଦେବଙ୍କ ସମୟର ଓଡ଼ିଶା ।

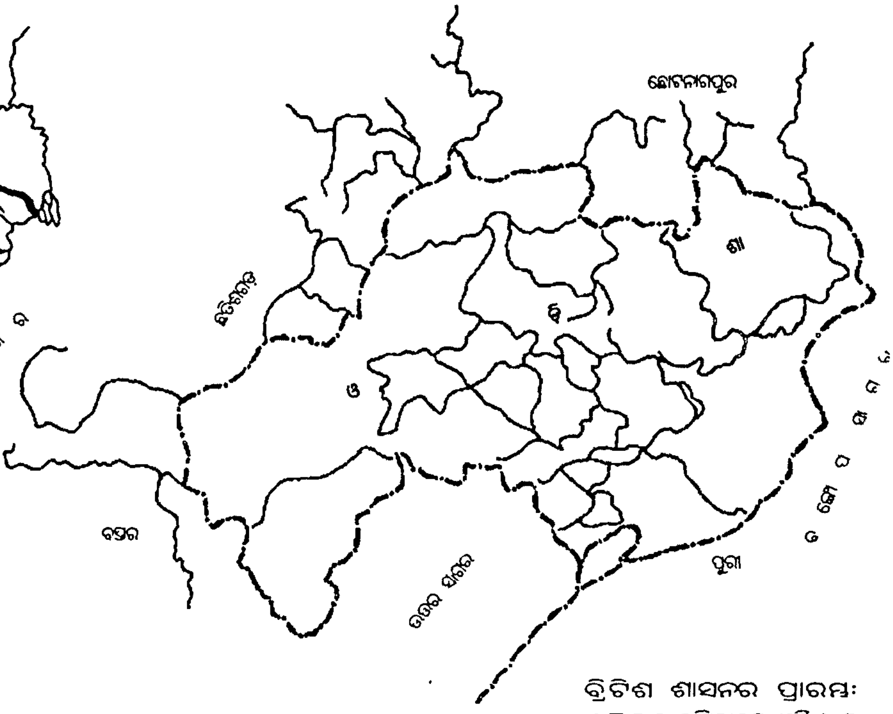

ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନର ପ୍ରାରମ୍ଭ: ୧୮୦୦ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶାର ମାନଚିତ୍ର ।

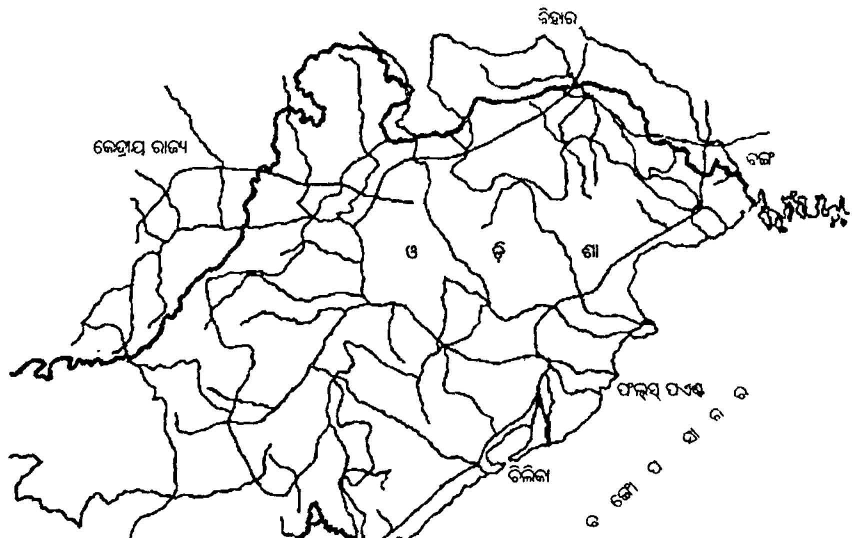

ଇତିହାସ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷୀ ଅଞ୍ଚଳ ।

ଗଙ୍ଗାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦକ୍ଷିଣରେ ଗୋଦାବରୀ ନଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଳିଙ୍ଗ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟାପୀ ରହିଥିଲା । ଗୋଦାବରୀଠାରୁ ଆହୁରି ତଳକୁ ଥିବା ଆଜିର ତାମିଲନାଡୁ ରାଜ୍ୟର କେତେକ ଅଂଶ ମଧ୍ୟ ଏକ ସମୟରେ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ପ୍ରାୟ ୧୧ଶରୁ ୧୬ଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଭିତରେ କିନ୍ତୁ କଳିଙ୍ଗ ନାମର ବ୍ୟବହାର ଧୀରେ ଧୀରେ କମି ଆସି ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ 'ଉଡ୍ରଦେଶ' ନାମର ପ୍ରଚଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ଏହି ନାମଟି କାଳକ୍ରମେ ଓଡ୍ରିଶା, ଉଡ଼ିଶା ରୂପ ଧାରଣ କରି ଶେଷରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଛି । ଏଇଥିରୁ ଆମ ଭାଷାଟିର ନାମ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ବୋଲି ହୋଇଯାଇଛି ।

ଐତିହାସିକ ଭାରତର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ କଳିଙ୍ଗ ଶାସନର ପ୍ରସିଦ୍ଧି ବ୍ୟାପୀ ସାରିଥିଲା ବୋଲି ଧରାଯାଇଥାଏ । ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ବେଳକୁ କଳିଙ୍ଗରେ ରାଜା ବ୍ରହ୍ମଦତ୍ତ ରାଜତ୍ୱ କରୁଥିଲେ ବୋଲି ବୌଦ୍ଧ ସାହିତ୍ୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଚତୁର୍ଥ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଭାରତର ପ୍ରଥମ ସମ୍ରାଟ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିବା ମହାପଦ୍ମ ନନ୍ଦ ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ କେତେ କାଳ ନିମନ୍ତେ କଳିଙ୍ଗ ଜୟ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ପରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୨୬୧ ମସିହାରେ ଅଶୋକ କଳିଙ୍ଗ ଜୟକଲେ ଓ ଏଥିପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଭୀଷଣ ଯୁଦ୍ଧକୁ ପୁରାତନ ଭାରତରେ ଲଢା ଯାଇଥିବା ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୁଦ୍ଧ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଗଣା ଯାଇଥାଏ । ଏହି ଧଉଳି ଯୁଦ୍ଧର ରକ୍ତସ୍ରୋତ କିନ୍ତୁ ଅଶୋକଙ୍କୁ 'ଚଣ୍ଡାଶୋକ'ରୁ 'ଧର୍ମାଶୋକ' କୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଦେଇଥିଲା ଓ ସେ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଯାଇଁ ଭାରତ ତଥା ଭାରତ ବାହାରେ ଅହିଂସା ତଥା ଶାନ୍ତିର ପ୍ରତୀକ ଭାବେ ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ରହିଗଲେ । ଏହାପରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପ୍ରଥମ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମ୍ରାଟ ଖାରବେଳ ଯେଉଁ ବିଶାଳ ଅଞ୍ଚଳକୁ ନିଜ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଅଧୀନ କରିପାରିଥିଲେ ତାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ 'କଳିଙ୍ଗ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ' ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ଗଣନା ଆରମ୍ଭ ହେବାର ପ୍ରଥମ କେତେଶହ ବର୍ଷ ବେଳକୁ କଳିଙ୍ଗ ଗୋଟିଏ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନୌଶକ୍ତି ଭାବେ ବିବେଚିତ ହେଲାଣି । ଏହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ସୁଦୂର ଇଣ୍ଡୋନେସିଆର ଜାଭା ଦ୍ୱୀପରେ ଅଷ୍ଟମ ଶତାବ୍ଦୀରେ 'ଶୈଳେନ୍ଦ୍ର ସାମ୍ରାଜ୍ୟ' ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇପାରିଥିଲା । ଅଷ୍ଟମ୍, ନବମ ଓ ଦଶମ ଶତାବ୍ଦୀ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଭୌମ ବଂଶର ରାଜାମାନେ ରାଜତ୍ୱ କରୁଥିଲେ । ଦଶମ ଓ ଏକାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଥିଲା ସୋମବଂଶର ରାଜାମାନଙ୍କର ଶାସନ କାଳ ; କାହାରି କାହାରି ମତରେ ଦ୍ୱାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ମଧ୍ୟ ସୋମବଂଶୀମାନେ ଶାସନ କରୁଥିଲେ । ଭାରତର ଗୋଟିଏ ସର୍ବପୁରାତନ ଶୈବପୀଠ ବୋଲି ଗଣାଯାଉଥିବା ଲିଙ୍ଗରାଜ ମନ୍ଦିରର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି

କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲାର ସୀତାବିଞ୍ଜି ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗୁମ୍ଫା ଛାତ ତଳେ ଅଙ୍କିତ ଭିତ୍ତିଚିତ୍ରର ରେଖାଙ୍କନ ।

ସୋମବଂଶର ଜଣେ ରାଜା ଯଯାତି ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏମାନଙ୍କୁ 'କେଶରୀ' ବଂଶ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ମଧ୍ୟଯୁଗ ବେଳକୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଗଙ୍ଗବଂଶର ରାଜାମାନେ ଶାସନ କଲେଣି । ସେମାନଙ୍କ ଶାସନ କାଳକୁ ଓଡ଼ିଶାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯୁଗ ବୋଲି ଆଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଗଙ୍ଗବଂଶର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ହେଲେ ଅନନ୍ତବର୍ମା ଚୋଡ଼ଗଙ୍ଗଦେବ (୧୦୭୮-୧୧୪୭) । ଗଙ୍ଗାଠାରୁ ଗୋଦାବରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପୀ ରହିଥିବା ତାଙ୍କ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀ ଥିଲା କଟକ । ପୁରୀର ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଆଉ ଜଣେ ଗଙ୍ଗରାଜା ପ୍ରଥମ ନରସିଂହ ଦେବ (୧୨୩୮-୬୪)ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କଳାସ୍ଥାପତ୍ୟର ପ୍ରତୀକ କୋଣାର୍କ ମନ୍ଦିରକୁ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ତ୍ରୟୋଦଶ, ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଭାରତବର୍ଷର ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳ ମୁସଲମାନ ଶାସନ ଅଧୀନକୁ ଆସିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଓଡ଼ିଶା କ୍ଷେତ୍ରରେ କିନ୍ତୁ ସେଭଳି ଘଟି ନ ଥିଲା । ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ, ଦର୍ଶନ, କଳା ତଥା ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଇସ୍‌ଲାମ ପ୍ରଭାବରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଏଠି ମୁଣ୍ଡଟେକି ରହିପାରିଥିଲା । ଗଙ୍ଗବଂଶର ଶାସନ ପରେ ଓଡ଼ିଶା ମାଟିରେ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶର ଶାସନ ଆସିଗଲା । ଏହି ବଂଶର ପ୍ରଥମ ରାଜା ହେଲେ କପିଳେନ୍ଦ୍ରଦେବ (୧୪୩୫-୬୬) । ସେ ଓଡ଼ିଶା ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ସୀମାକୁ ବହୁ ଦୂରକୁ ବିସ୍ତାରିତ କରିଦେଇଥିଲେ ଓ ପ୍ରତିବେଶୀ ମୁସଲମାନ ରାଜାମାନଙ୍କ ହାତରୁ ମଧ୍ୟ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳ ଛଡ଼ାଇ ଆଣିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦେବ (୧୪୬୭-୯୭) କିନ୍ତୁ ବହୁ କଷ୍ଟରେ ପିତାଙ୍କ ସାମ୍ରାଜ୍ୟକୁ ରକ୍ଷା କରିପାରିଥିଲେ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି । ପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କ ପୁତ୍ର ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବ (୧୪୯୭-୧୫୪୦) ହେଲେ ଶେଷ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶୀ ରାଜା । ସେ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ ଦୀକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିଯାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସମୟରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଗୌରବମୟ ସମୟର ଅନ୍ତଃ ହେବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରେ । ଭୋଇବଂଶ କିଛି କାଳ ନିମନ୍ତେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଶାସନ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ୧୫୬୮ ମସିହାରେ ଶେଷ ସ୍ୱାଧୀନ ହିନ୍ଦୁ ରାଜା ମୁକୁନ୍ଦଦେବଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲା ଓ ସେବେଠାରୁ ଓଡ଼ିଶାକୁ ବଙ୍ଗଦେଶର ଆଫ୍‌ଗାନମାନେ ଦଖଲ କରିଗଲେ ।

ସମ୍ରାଟ ଆକବର କିନ୍ତୁ ଆଫ୍‌ଗାନ ମାନଙ୍କ ହାତରୁ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ମିଶାଇ ଦେଇଥିଲେ । ପରେ ବାସ୍ତବ ଭାବେ ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ପତନ ହୋଇଯିବାରୁ ବଙ୍ଗଳାର ନବାବ ମାନଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଓଡ଼ିଶାର ଅଳ୍ପ ଅଂଶ ରହି ବେଶୀ ଭାଗ ଗ୍ରିଲିଗଲା ମରହଟ୍ଟା ମାନଙ୍କ ହାତକୁ । ପଲାସୀ ଯୁଦ୍ଧ ଅନ୍ତେ ନବାବ ଶାସନାଧୀନ ଅଞ୍ଚଳତକ ବ୍ରିଟିଶ ଇଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଆ କଂପାନୀ ଅଧୀନକୁ ୧୭୫୭ ମସିହାରେ ଗ୍ରିଲିଗଲା । କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶାର ମରହଟ୍ଟା ଶାସନାଧୀନ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଦଖଲ କରିବା ପାଇଁ ୧୮୦୩ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ରିଟିଶ ମାନଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ହୋଇଥିଲା । ଏହାର ୪୫ ବର୍ଷ ପରେ ଯାଇ ସବା ଶେଷରେ ଅନୁଗୁଳ ଇଂରେଜ ଶାସନାଧୀନ ହେଲା ।

ଇଂରେଜ ଶାସନ ଆରମ୍ଭର କେତେବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଓଡ଼ିଶାରେ କାଁ ଭାଁ ବିଦ୍ରୋହ ଲାଗିରହିଥିଲା । ଏସବୁର ମୂଳରେ କିନ୍ତୁ ଦେଶପ୍ରେମ ବା ଜାତୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥ ଅପେକ୍ଷା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥ ଅଧିକ ଥିଲା; ତେଣୁ ସେସବୁର ପ୍ରଭାବ କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ ହୋଇଗଲା । ୧୮୫୭ ମସିହାରେ ହୋଇଥିବା ଭାରତର ପ୍ରଥମ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମକୁ କିନ୍ତୁ ସମ୍ବଲପୁରର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଓ ପୁରୀର 'ଗ୍ରୀଖ୍ରି ଖୁଣ୍ଟିଆ'ଙ୍କ ଅବଦାନ ରହିଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଅଧିକାର କଲାପରେ ବ୍ରିଟିଶମାନେ ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଆଭାଷୀ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଏକାଥରକେ ଦଖଲ କରି ନ ଥିଲେ ବା ଦଖଲ କଲାପରେ ସବୁଯାକ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗୋଟିଏ ଭାବରେ ଶାସନ କରୁ ନ ଥିଲେ । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କ ମନରେ ଅସନ୍ତୋଷର ବୀଜ ବପନ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ଅସନ୍ତୋଷର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ଓଡ଼ିଶା ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନ ଅଧୀନକୁ ଆସିବାର ଠିକ୍ ୧୦୦ ବର୍ଷ ପରେ ଓଡ଼ିଶାର ଜଣେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସନ୍ତାନ କୁଳବୃଦ୍ଧ ଉତ୍କଳଗୌରବ ମଧୁସୂଦନଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ସଂଗଠନ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇ ସବୁଯାକ ଓଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗୋଟିଏ କରିବା ପାଇଁ 'ଉଦ୍ୟମ' ଆରମ୍ଭ କଲା । ସେ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାଭାଷୀ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ରିଟିଶଭାରତର ତିନୋଟି ପ୍ରଦେଶ ଭିତରେ ବାଣ୍ଟିହୋଇ ରହିଥିଲା । ମଧୁସୂଦନ ଓ ପରେ ପାରଳା ମହାରାଜା କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଗଜପତିଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଶେଷରେ ୧୯୩୬ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସ ପହିଲା

ଦିନ ଆଜିର ଓଡିଶା ପ୍ରଦେଶର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା—ମୁଖ୍ୟତଃ ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀର ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରୁ । କିନ୍ତୁ କେତେକ ଓଡିଆ ଭାଷାଭାଷୀ ଅଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବେ ବିହାର, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ଆନ୍ଧ୍ର ଓ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଇଲାକାରେ ରହିଯାଇଛି ।

ଉତ୍କର୍ଷ କଳା ତଥା ସଂସ୍କୃତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡିଶାର ପରମ୍ପରା ଅତି ପ୍ରାଚୀନ । ଭାରତୀୟ କଳା-ସ୍ଥାପତ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟପଟ୍ଟରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା କେତେକ ଅତି ମହନୀୟ ତଥା ବିଭବପୂର୍ଣ୍ଣ ସୃଷ୍ଟି ପଛରେ ଉତ୍କଳୀୟ ଶିଳ୍ପୀ ତଥା କାରିଗରଙ୍କ ନିପୁଣ ହାତ ରହିଛି ବୋଲି ଧରାଯାଏ । ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ଅଙ୍କିତ ହୋଇ ଆସୁଥିବା ଭିତ୍ତିଚିତ୍ର, ପଟ୍ଟଚିତ୍ର, ତାଳପତ୍ର ପୋଥି ସହିତ କାଠ, ପଥର ଖୋଦେଇ କାମ ମଧ୍ୟ ଏହି ପରମ୍ପରାର ସ୍ୱାକ୍ଷର ବହନ କରୁଛି । ରୂପାର ତାରକସି କାମ, କଂସା ପିତ୍ତଳର ହାତକାମ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଳଙ୍କାରିକ ରୂପସଜ୍ଜା ଓଡିଶାର ବିକଶିତ ହସ୍ତକଳାର ପ୍ରମାଣ ଦେଇଥାଏ । ବୟନଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହି କଥା କୁହାଯାଇପାରେ । ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପକଳା ଓ ଉତ୍କଳୀୟ ଶିଳ୍ପକଳା ଭିତରେ ବିଶେଷ ପ୍ରଭେଦ ନାହିଁ ବୋଲି ମତପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ ।

ଉଦୟଗିରି, ଖଣ୍ଡଗିରି ଓ ଲଳିତଗିରିରେ ଥିବା ସ୍ଥାପତ୍ୟ ତଥା ଭାସ୍କର୍ଯ୍ୟର ଅଧିକାଂଶ ଭାଗ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ନବମ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ଭିତରେ ରଚିତ ବା ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଭଳି ଆରମ୍ଭହେବାର ପରେ ମୟୂରଭଞ୍ଜର ଖିଚିଂ ଓ କେନ୍ଦୁଝରର ସୀତାବିଞ୍ଜିଠାରେ ଥିବା କଳାକୃତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ଯାଜପୁର ଓ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଥିବା ଅଧିକାଂଶ ମନ୍ଦିରକୁ ଭୌମ ବଂଶ ଓ ସୋମ ବଂଶର ରାଜାମାନେ ନିର୍ମାଣ କରାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଗଙ୍ଗ ବଂଶ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବଂଶର ରାଜା ମାନଙ୍କର ରାଜତ୍ୱ ସମୟଟି ଥିଲା ଓଡିଶାରେ ଭାସ୍କର୍ଯ୍ୟକଳାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯୁଗ—ଦ୍ୱାଦଶରୁ ଷୋଡଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଭିତରେ ଉତ୍କଳୀୟ ଭାସ୍କର୍ଯ୍ୟ ସେଥିପାଇଁ ଚରମ ସୀମାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ପାରିଥିଲା । କାଠଯୋଡି ନଦୀର ପଥର ବନ୍ଧ ଭଳି ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ-ସ୍ଥାପତ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଓଡିଶାର ଦାନ ।

ଓଡିଶାର ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡିକରେ ନାନା ପ୍ରକାର ଲୋକନୃତ୍ୟ ଓ ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରଚଳନ ଥିବା କଥା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ବଂଶୀ, ମାଦଳ, ଚେଲିଙ୍ଗି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ରର ବ୍ୟବହାର ଏହି ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିଛି । କୋଣାର୍କ ଭଳି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ଦିର ଗୁଡିକର ଗାତ୍ରରେ ପାରମ୍ପାରିକ ଓଡିଶୀ ନୃତ୍ୟରେ ଥିବା ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ, ଉଚ୍ଛ୍ୱାସ, ଢଙ୍ଗ, ଭଙ୍ଗୀ ତଥା ଅଙ୍ଗସ୍ଥଳନାର ଖୋଦେଇ ସବୁ ରହିଛି । ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଓ ଷଢେଇକଳା ଅଞ୍ଚଳର ବିଶ୍ୱ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଛଉନୃତ୍ୟ ମଧ୍ୟ ହେଲା ଉତ୍କଳୀୟ କଳା ତଥା ସଂସ୍କୃତିର ଦାନ ।

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ମଧ୍ୟ କୃଷି ହେଲା ଓଡିଆ ମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଜୀବିକା । ଓଡିଶାର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ଶତକରା ପ୍ରାୟ ୮୦ ଭାଗ ଲୋକ ଏଥିରେ ନିୟୋଜିତ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରି ନିଆଯାଇପାରେ । ଧାନ ହେଉଛି ମୁଖ୍ୟ ଫସଲ । ଅନ୍ୟ କେତେକ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଓ ଗହମ ମଧ୍ୟ ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷରେ ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଥିବା ଧାନର ପ୍ରାୟ ଏକଦଶମାଂଶ ଓଡିଶାର ଚାଷୀ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥା'ନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ତୈଳବୀଜ, ଡାଲି, ଝୋଟ, ଆଖୁ, ନଡିଆ, ହଳଦୀ ମଧ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ଭେଦ ନେଇ କମ୍ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ମିଳିଥାଏ ।

କୋଣାର୍କ ମନ୍ଦିରରେ ଥିବା ଓଡିଆ ସୈନିକକୁ ବିଦାୟ ଦିଆଯାଉଥିବାର ଦୃଶ୍ୟ ।

ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ କିନ୍ତୁ ମୁଣ୍ଡପିଛା ଚାଷଯୋଗ୍ୟ ଜମିର ପରିମାଣ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ହ୍ରାସ ପାଇଯିବାକୁ ବସିଲାଣି । ଉନ୍ନତ କୃଷି ପ୍ରଣାଳୀ ଓ ସରକାରୀ ସହାୟତା ଏହି ଅସୁବିଧାକୁ ଉତ୍ପାଦନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କିଛି ପରିମାଣରେ ସୁଧାରି ଦେବାକୁ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଥମ କେତେବର୍ଷ ବେଳକୁ କିନ୍ତୁ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିଛି ।

ଗୋରୁ, ମଇଁଷି, ମେଣ୍ଢା, ଛେଳି, କୁକୁଡା, ବତକ ଆଦି ପାଳନ କରି ମଧ୍ୟ ବହୁ ଲୋକ ଜୀବିକା ଅର୍ଜନ କରୁଛନ୍ତି । ମଧୁର ମାଛ ଚାଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ସେହିକଥା କୁହାଯାଇପାରେ । ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ସମୁଦ୍ରରୁ ଚୁଙ୍ଗୁଡି ମାରିବାରେ କ୍ରମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ନିୟୋଜିତ ହୋଇ ଉଠୁଛନ୍ତି ।

ଶାଳ, ଶାଗୁଆନ, ବୀଜା, ଶିଶୁ, ଚନ୍ଦନ, କଙ୍ଗଡା, ଅସନ, କୁସୁମ, ଗମ୍ଭାରୀ ଭଳି ମୂଲ୍ୟବାନ କାଠ ସହିତ ବାଉଁଶ, କେନ୍ଦୁପତ୍ର ପ୍ରଭୃତି ହେଲା ଓଡଶାର ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କେତେକ ଜଙ୍ଗଲଜାତ ପଦାର୍ଥ ।

ଖଣିଜ ସଂପଦ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଓଡିଶା ହେଲା ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷରେ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ରଣୀ ରାଜ୍ୟ । ଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦନର ଶତକରା ୯୫ ଭାଗ କ୍ରୋମାଇଟ, ୫୦ ଭାଗ ଡୋଲୋମାଇଟ୍, ୨୫ ଭାଗ ମାଙ୍ଗାନିଜ ପଥର, ୮୦ ଭାଗ ଗ୍ରାଫାଇଟ୍, ୧୬ ଭାଗ ଲୁହାପଥର, ୩୪ ଭାଗ ଅଗ୍ନିସହ ମୃତ୍ତିକା, ୨୦ ଭାଗ ଚୂନପଥର ତଥା ୧୮ ଭାଗ କ୍ୱାର୍ଜ-କ୍ୱାର୍ଜାଇଟ୍ ଜାତିର ଖଣିଜ ଏହି ପ୍ରଦେଶରୁ ମିଳିଥାଏ ବୋଲି ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ହିସାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । କୋଇଲା, ବକ୍ସାଇଟ୍, ସିଲିକା ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଗଚ୍ଛିତ ଅଛି । ଅନ୍ୟ ବହୁ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ

ଧଉଳି ପାହାଡର ପ୍ରସ୍ତର ଗାତ୍ରରେ ପ୍ରାୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ତୃତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଗଢା ହୋଇଥିବା ହାତୀ ।

ମଧ୍ୟ ତୁଳନାତ୍ମକ ପରିମାଣରେ ଓଡ଼ିଶାରୁ ମିଳିଥାଏ । ମହାନଦୀ ଅବବାହିକାରେ ତୈଳ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍ ଗଚ୍ଛିତ ଥିବା କଥାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ କିନ୍ତୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିଳିନାହିଁ ।

ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ଖଣିଜ ସଂପଦ ମହଜୁଦ ଥିବାରୁ ଏହିସବୁ ପଦାର୍ଥର ଉପଯୋଗ କରିପାରୁଥିବା ୨୦୦ରୁ ଅଧିକ ବୃହତ୍ ଓ ମଧ୍ୟମ ଧରଣର ଶିଳ୍ପ କାରଖାନା ଓଡ଼ିଶାରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଛି । ରାଉରକେଲା ଇସ୍‌ପାତ କାରଖାନା, ଦାମନଯୋଡ଼ି ଓ ଅନୁଗୁଳରେ ଥିବା ନାଲ୍‌କୋ ଆଲୁମିନିୟମ କାରଖାନା, ଯୋଡ଼ା ଓ ରାୟଗଡ଼ାର ଫେରୋ ମାଙ୍ଗାନିଜ କାରଖାନା, ରାଜଗାଙ୍ଗପୁର ଓ ବେଲପାହାଡ଼ରେ ଥିବା ରିଫ୍ରାକ୍‌ଟରୀ କାରଖାନା, ରାଜଗାଙ୍ଗପୁରର ସିମେଣ୍ଟ କାରଖାନା, ପାରାଦ୍ୱୀପ ଓ ତାଳଚେରର ସାର କାରଖାନା, ରାୟଗଡ଼ା ଓ ଚୌଦ୍ୱାରରେ ଥିବା କାଗଜକଳ ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଜିଲାରେ ବିଭିନ୍ନ ଧରଣର ଛୋଟବଡ଼ କଳ କାରଖାନା ଗଢି ଉଠିଛି । ଅ[illegible] କ୍ଷୁଦ୍ରଶିଳ୍ପ ଇଉନିଟ୍‌କୁ ଧାରଣ କରୁଥିବା ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାର ଶିଳ୍ପ ବିକାଶରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିଛନ୍ତି । ଚିନି, କାଚ, କାଗଜ, ସାର, କଷ୍ଟିକ ସୋଡ଼ା, ଲୁଣ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବିସ୍ଫୋରକ ପଦାର୍ଥ, ଭାରୀ ମେସିନ ଟୁଲ, ରେଳଡବା ତିଆରି ତଥା ମରାମତି, ରି-ରୋଲିଙ୍ଗ, ଟାୟାର, ସିନ୍ଥେଟିକ ଟେକ୍‌ସଟାଇଲ, ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଓ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକସ୍ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଡ଼ିଶା ଆଜି ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ହାସଲ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇପାରିଛି । ସୁକିନ୍ଦା ଅଞ୍ଚଳରେ ଗଢି ଉଠୁଥିବା ମେସ୍କୋ ଲୁହା କାରଖାନା ଓ ଗୋପାଳପୁରରେ ତିଆରି ହେବାକୁ ଥିବା ରପ୍ତାନୀଭିତ୍ତିକ ଟାଟା ଲୁହା କାରଖାନା ଓଡ଼ିଶାର ଶିଳ୍ପ ମାନଚିତ୍ରରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ ଦଖଲ କରିପିବେ । ଉତ୍କଳୀୟ ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ଭିତରେ ପ୍ରଧାନ ହେଲା ବୟନ ଶିଳ୍ପ, କାଷ୍ଠ ଶିଳ୍ପ, ରୂପା ତାରକସି କାମ, ହସ୍ତତନ୍ତ, ମଣ୍ଡନ କଳା ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧରଣର କାରିଗରୀ କାମ ।

ସୁବର୍ଣ୍ଣ-ତ୍ରିଭୁଜ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିବା କୋଣାର୍କ, ପୁରୀ ଓ ଭୁବନେଶ୍ୱର ହେଲା ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଧାନ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସ୍ଥଳ । ଗୋପାଳପୁର, ଶିମିଳିପାଳ ଜାତୀୟ ଉଦ୍ୟାନ, ଚିଲିକା, ନନ୍ଦନକାନନ ପ୍ରାକୃତିକ ଜୀବ ସଂରକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ର, ଉଷାକୋଠୀ ଅଭୟାରଣ୍ୟ, ଭିତର କନିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଜୋନ୍ ପ୍ରଭୃତି ଅଞ୍ଚଳକୁ ମଧ୍ୟ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଯାଇଥା'ନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶାର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନସବୁ ରହିଛି ଓ ପ୍ରଦେଶ ତଥା ପ୍ରଦେଶ ବାହାରୁ ସେ ସବୁ ସ୍ଥଳକୁ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ସବୁ ଆସିଥା'ନ୍ତି ।

୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ୪,୦୧୪ କିଲୋମିଟରରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ରାଜ୍ୟ ରାଜପଥ, ୧,୬୨୫ କିଲୋମିଟରରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଜାତୀୟ ରାଜପଥ, ୧୪୪ କିଲୋମିଟରର ଏକ୍‌ସପ୍ରେସ ରାଜପଥ ଓ ୨,୦୧,୬୫୨ କିଲୋମିଟରରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଡ଼କପଥ ରହିଛି । ଏହି ପ୍ରଦେଶ ଭିତରେ ଥିବା ସମୁଦାୟ ରେଳପଥର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ହେଲା ୨,୦୦୨ କିଲୋମିଟରରୁ ଅଧିକ; ଏଥିଭିତରୁ ୧୪୩ କିଲୋମିଟର ହେଲା ନାରୋଗଜ । ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିମାନଘାଟୀ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସହର ସହ ଓଡ଼ିଶାକୁ ସଂଯୁକ୍ତ କରୁଛି । ନିକଟରେ ଏଇଟିକୁ ଗୋଟିଏ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକଶିତ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ପଡ଼ିଆରେ ପରିଣତ କରିଦିଆଯିବାର ଯୋଜନା ରହିଛି । ୧୯୬୬ ମସିହାରୁ ଭାରତର ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ ବନ୍ଦର ଭାବେ ଗଣାଯାଉଥିବା ପାରାଦ୍ୱୀପ ହେଲା ପୂର୍ବ ଉପକୂଳର ଗଭୀରତମ ବନ୍ଦର । ଗୋପାଳପୁରରେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ବନ୍ଦର ରହିଛି ।

ହୀରାକୁଦ ଠାରେ ମହାନଦୀ ଉପରେ ଥିବା ଜଳବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ରର ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ହେଲା ୩୦୭.୫ ମେଗାୱାଟ୍ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ରେଙ୍ଗାଲି, ବାଲିମେଳା ଓ ଉପରକୋଲାବ ଜଳବିଦ୍ୟୁତ୍ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ମଧ୍ୟ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ମିଳିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲାଣି । ଏଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷମତା ହେଲା ଯଥାକ୍ରମେ ୨୫୦ ମେଗାୱାଟ୍, ୩୬୦ ମେଗାୱାଟ୍ ଓ ୩୨୦ ମେଗାୱାଟ୍ । ତାଳଚେର ଥର୍ମାଲ ଓ ଇବ୍ ଥର୍ମାଲ ହେଲେ ତାପଜ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ର । ଓଡ଼ିଶାର କେତୋଟି ଔଦ୍ୟୋଗିକ ସଂସ୍ଥାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଜସ୍ୱ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ଲାଣ୍ଟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ନିକଟରେ ପାରାଦ୍ୱୀପ ଠାରେ ଗୋଟିଏ ତୈଳ ଟର୍ମିନାଲ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଯାଇଛି ଓ ଗୋଟିଏ ତୈଳ ବିଶୋଧନାଗାର ସ୍ଥାପନ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ୟମ ଚାଲୁରହିଛି ।

ଓଡ଼ିଶାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନୁପମଭାରତ, ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଏକ୍‌ସପ୍ରେସ୍, ଧରିତ୍ରୀ, ପ୍ରଗତିବାଦୀ, ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର, ସନ୍‌ଟାଇମ୍‌ସ, ସମୟ, ସମାଜ, ସମ୍ବାଦ, ସ୍ୱରାଜ୍ୟ, ହୀରାଖଣ୍ଡ ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ଦୈନିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି । ସାମୟିକ ପତ୍ର ପତ୍ରିକା ମଧ୍ୟ ବହୁ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଏ । ଏ ସବୁର ପାଠକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କିନ୍ତୁ ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତର ତୁଳନାରେ କମ୍

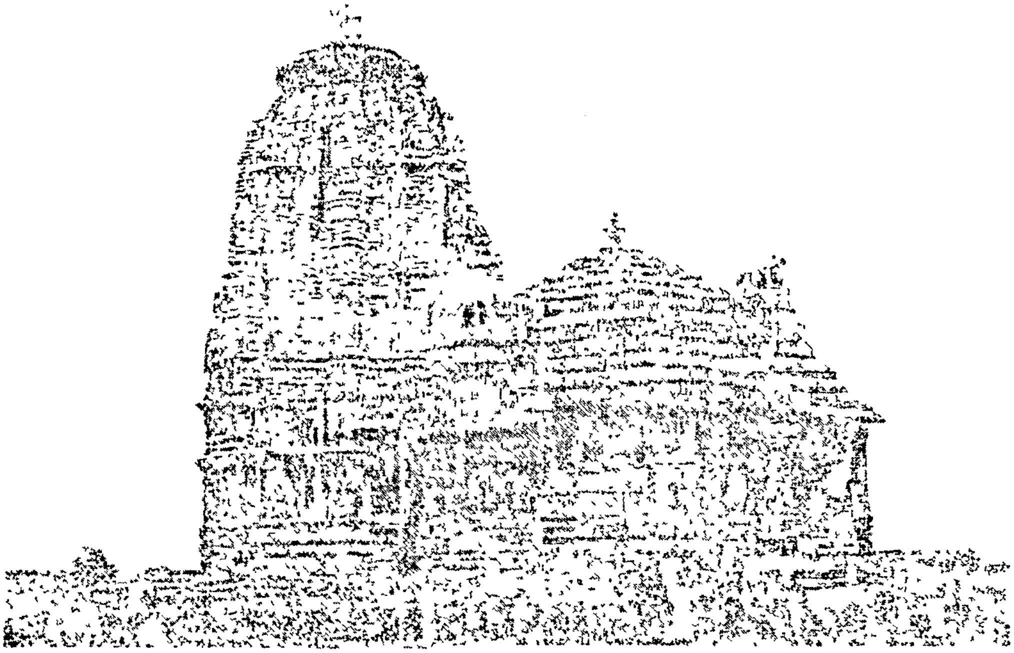

ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥ ରାଜାରାଣୀ ମନ୍ଦିର । ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରସ୍ତରଶିଳ୍ପୀମାନେ କିଭଳି ଉତ୍କର୍ଷତାର ଶୀର୍ଷ ଦେଶରେ ପହଞ୍ଚିପାରିଥିଲେ ତାହାର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଏହି ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ପ୍ରଣାଳୀ ବହନ କରୁଛି ।

ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି ।

କଟକ ଠାରେ ଓଡ଼ିଶା ହାଇକୋର୍ଟ ରହିଛି । ଏଥିରେ ମୁଖ୍ୟବିଗ୍ରରପତି ଓ ଅନ୍ୟ ୧୩ ଜଣ ବିଗ୍ରରପତି ରହିଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାର ମୋଟ ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ହେଲା ୧୪୭ ଜଣ । ଭାରତର ଲୋକସଭାକୁ ୨୧ ଜଣ ଜନପ୍ରତିନିଧି ଓଡିଶାରୁ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥା'ନ୍ତି । ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟଟିକୁ ଯେଉଁ ୩୦ଟି ଜିଲାରେ ବିଭକ୍ତ କରି ଦିଆଯାଇଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ ଅନୁଗୁଳ, କଟକ, କଳାହାଣ୍ଡି, କେନ୍ଦୁଝର, କେନ୍ଦ୍ରାପଡା, କୋରାପୁଟ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ଗଜପତି, ଗଞ୍ଜାମ, ଜଗତ୍‌ସିଂହପୁର, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ଢେଙ୍କାନାଳ, ଦେଓଗଡ଼, ନବରଙ୍ଗପୁର, ନୟାଗଡ, ନୂଆପଡା, ପୁରୀ, ଫୁଲବାଣୀ, ବରଗଡ, ବଲାଙ୍ଗୀର, ବାଲେଶ୍ୱର, ବୌଦ୍ଧ, ଭଦ୍ରଖ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ମାଲ୍‌କାନଗିରି, ଯାଜପୁର, ରାୟଗଡା, ସମ୍ବଲପୁର, ସୁନ୍ଦରଗଡ, ଓ ସୋନପୁର । ଆଗରୁ ଥିବା ୧୩ଟି ଜିଲାକୁ ଭାଗ ଭାଗ କରିଦିଆଯିବା ଫଳରେ ଜିଲା ସଂଖ୍ୟା ଏତେମାତ୍ରାରେ ବଢିଯାଇଛି । ଶାସନର ସୁବିଧା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏଗୁଡିକୁ ୫୮ଟି ସବ୍‌ଡିଭିଜନ୍, ୧୪୭ଟି ତହସିଲ, ୩୧୪ଟି ବ୍ଲକ ବା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଓ ୫୨୬୩ଟି ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତରେ ବିଭକ୍ତ କରିଦିଆ ଯାଇଛି । ଓଡିଶାର ଗ୍ରାମସଂଖ୍ୟା ହେଲା ସମୁଦାୟ ୫୧,୦୫୭ । ପ୍ରଦେଶଟିରେ ଥିବା ୧୨୩ଟି ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟାକୁ ହିସାବକୁ ନେଇ ମୁନିସିପାଲ କର୍ପୋରେସନ, ମୁନିସିପାଲିଟୀ ତଥା ନୋଟିଫାଏଡ ଏରିଆ କାଉନସିଲ ମାନ ରହିଛନ୍ତି । ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ହେଲା ରାଜ୍ୟର ବୃହତ୍ତମ ସହରାଞ୍ଚଳ ।

ରାଜ୍ୟର ଶତକରା ୬୩.୦୯ ପୁରୁଷ ଓ ୩୪.୬୮ ମହିଳା ସାକ୍ଷର ବୋଲି ହିସାବ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ଓଡିଶାରେ ୪୧,୬୦୪ଟି ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲ, ୧୧,୮୬୬ଟି ମଧ୍ୟଇଂରାଜୀ ସ୍କୁଲ, ୫,୯୯୪ଟି ମଞ୍ଜୁରିପ୍ରାପ୍ତ ହାଇସ୍କୁଲ ଓ ହାୟର ସେକଣ୍ଡାରୀ ସ୍କୁଲ, ୬ଟି ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ ଓ ଟେକ୍‌ନୋଲଜି କଲେଜ, ୩ଟି ମେଡିକାଲ କଲେଜ, ୧୧ଟି ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କଲେଜ, ୫ଟି ପଲିଟେକ୍‌ନିକ ଓ ୬୭୭ଟି କଲେଜ ରହିଛି । ସମୁଦାୟ ଥିବା ୫ଟି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଭିତରୁ ଉତ୍କଳ ହେଲା ସବୁଠାରୁ ପୁରାତନ । ତିନୋଟିଯାକ ମେଡିକାଲ କଲେଜ ସହ ସଂଯୁକ୍ତ ଥିବା ବଡ଼ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ମିଶାଇ ଓଡିଶାରେ ଡାକ୍ତରଖାନାର ସଂଖ୍ୟା ହେଲା ୧୭୬ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ହୋମିଓପାଥି, ଆୟୁର୍ବେଦୀୟ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେତେକ ପାରମ୍ପାରିକ ଚିକିତ୍ସାପଦ୍ଧତିର ଡାକ୍ତରଖାନା ରହିଛି । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ମୋଟ ଭୋଟରଙ୍କ ଅନନ୍ତିମ ସଂଖ୍ୟା ହେଲା ପ୍ରାୟ ୨,୨୫,୦୦୦,୦୦ ଜଣ ।

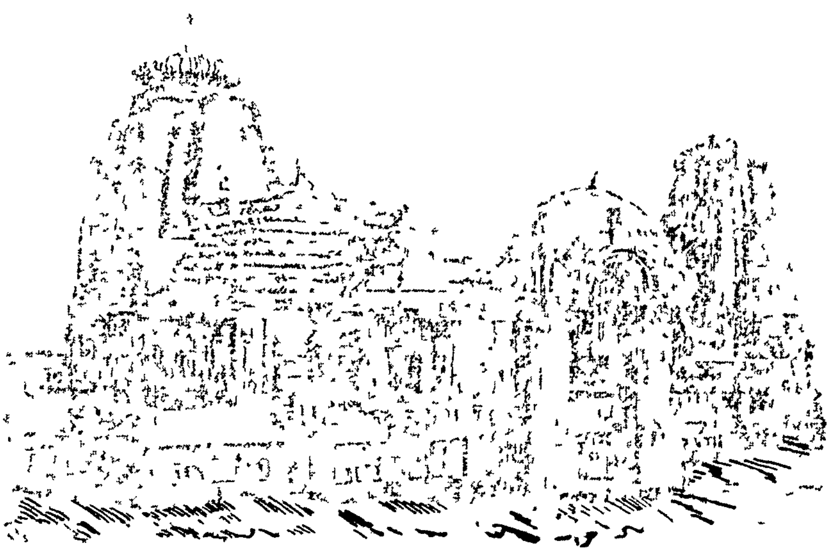

ଦଶମ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଭାଗରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ମୁକ୍ତେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିର । ଏହାର ତୋରଣର ସମକକ୍ଷ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ଥାପତ୍ୟ କୀର୍ତ୍ତି ଥିବା କଥା ସହଜରେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୁଏନାହିଁ ।

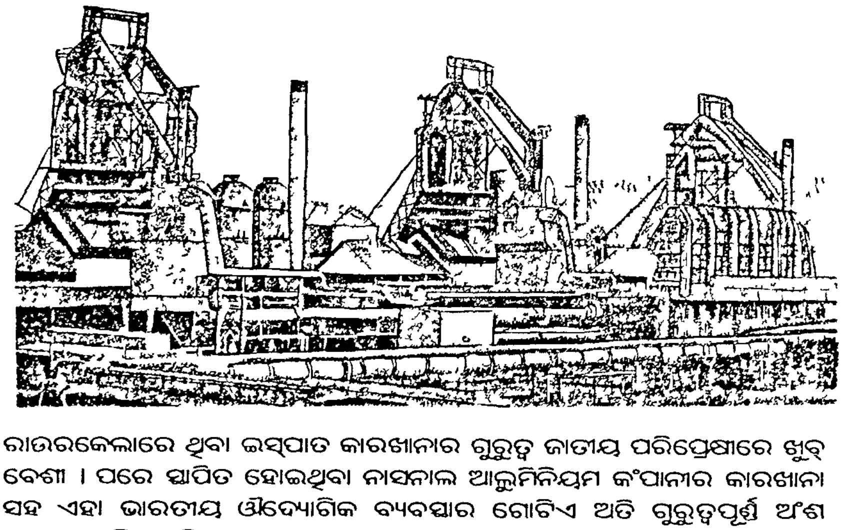

ରାଉରକେଲାରେ ଥିବା ଇସ୍‌ପାତ କାରଖାନାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଜାତୀୟ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ପରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ନାସନାଲ ଆଲୁମିନିୟମ କଂପାନୀର କାରଖାନା ସହ ଏହା ଭାରତୀୟ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଗୋଟିଏ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ ହୋଇଯାଇଛି । (ଚିତ୍ରରେ) ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ତିଆରି କରାଯାଇଥିବା ଇସ୍‌ପାତ ବ୍ଲାଷ୍ଟଫରନେସ୍‌ର ଦୃଶ୍ୟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଉତ୍କଳୀୟ ସମତଳ କ୍ଷେତ୍ର, ଭାରତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ବିଷୟ

▷▷

ଓଡ଼ିଶାର ଜୀବଜନ୍ତୁ

ଓଡିଶା ପ୍ରଦେଶର ଅନେକ ଅଂଶ ବଣଜଙ୍ଗଲପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବାରୁ ବହୁପ୍ରକାର ଜୀବଜନ୍ତୁ ସେସବୁ ଜଙ୍ଗଲରେ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଜୀବବିଜ୍ଞାନୀ ମାନଙ୍କ ମତରେ ଓଡିଶାର ପୂର୍ବଘାଟ ପର୍ବତମାଳା ଅଞ୍ଚଳର କେତେକ ଜୀବଙ୍କ ସାଦୃଶ୍ୟ ଜୀବ ଭାରତର ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ଦେଖାଯା'ନ୍ତି ନାହିଁ । ଚିଲିକା ଭଳି ଲୁଣା ଲେଗୁନ୍ ବା ହ୍ରଦ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବୃହତ୍ ଜଳପାଟ ପକ୍ଷୀବର୍ଗ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । କିନ୍ତୁ ଓଡିଶାର ଇକୋସିଷ୍ଟମ ଓ ଇକୋଲଜିରେ କ୍ରମେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଯାଉଥିବାରୁ ଅନେକ ବିରଳ ଜୀବଜନ୍ତୁ ହୁଏତ ଲୋପ ପାଇଯାଇ ପାରନ୍ତି ବୋଲି ଆଜି ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲାଣି । ବାଘ ଓ ହାତୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ କେତୋଟି ଅଭୟାରଣ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେସବୁର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଯୋଗିତା ହୋଇପାରୁନାହିଁ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ସମ୍ବର, ଚିତଳ, କୁଟୁରା, ଖୁରାଣ୍ଟି, ଚଉଶିଙ୍ଗା, ନୀଳଗାଈ, କୃଷ୍ଣସାର, କଲରାପତ୍ରିଆ ଓ ଚିତାବାଘ, ମହାବଳ ବାଘ, ହାତୀ, ବଣମଇଁଷି, ବାଲିହରିଣ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ଗୟଳ, ବାରହା, ବଜ୍ରକାପ୍ତା,

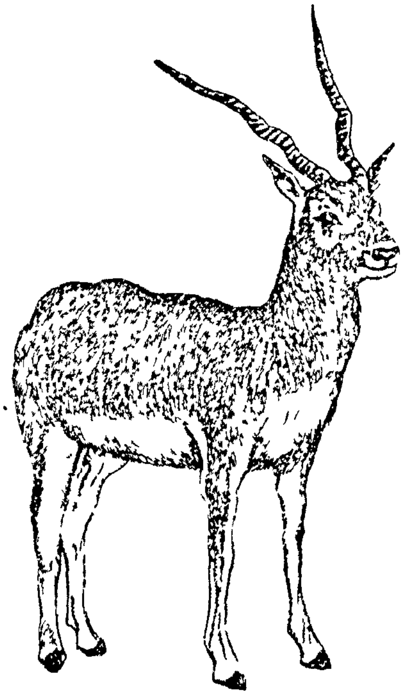

କୃଷ୍ଣସାର

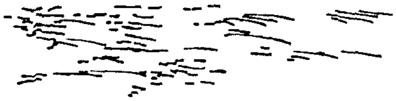

ଟିଟିଭ ପକ୍ଷୀ

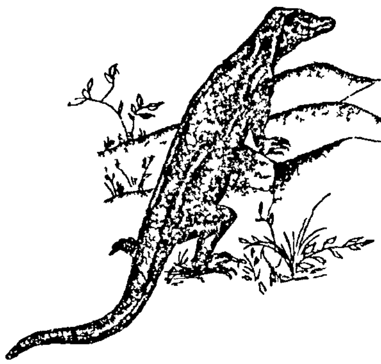

ଗୋଧି

କୋଚିଲାଖାଇ

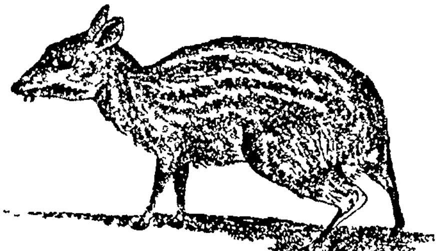

ଝୁରାଣ୍ଟି

ଏହି ବିଷୟରେ (ଚିତ୍ର) ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଓଡିଶାର କେତେକ ଜୀବଜନ୍ତୁ ହୁଏତ ଆଜି ଲୋପ ପାଇଗଲେଣି ବା ଆଉ କେତେକ ଲୋପ ପାଇଯିବାକୁ ବସିଛନ୍ତି । ଜୀବସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେତେକଙ୍କ ବଂଶରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରେ ।

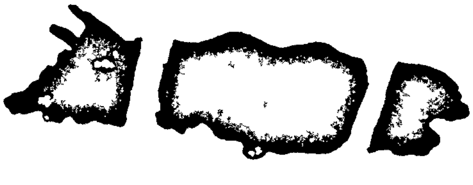

ଚଉଶିଙ୍ଗା ହରିଣ

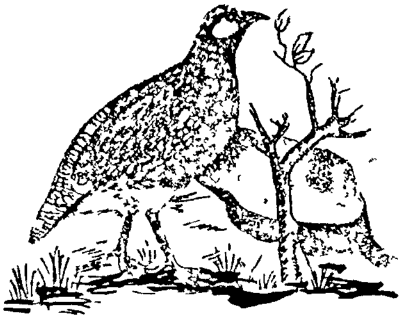

ତିତିର ପକ୍ଷୀ

ଝିଙ୍କ, ଓଧ, କଲାବାଘ ଆଦି ହେଲେ ଓଡ଼ିଶାର କେତେକ ମୁଖ୍ୟ ବଣ୍ୟଜନ୍ତୁ । ପ୍ରଦେଶର ୩୦ଟି ଯାକ ଜିଲାରେ, ଅଳ୍ପ କେତେକଙ୍କୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ଆନୁପାତିକ ଭାବେ ପ୍ରାୟ ଏଗୁଡିକ ମିଳିଥା'ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏ ସମସ୍ତଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ବିଗତ ଦୁଇ ଦଶନ୍ଧି ମଧ୍ୟରେ ବହୁପରିମାଣରେ ହ୍ରାସ ପାଇଯାଇଛି ବୋଲି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଭାରତରେ ଯେଉଁସବୁ ଜାତିର କୁମ୍ଭୀର ଅଛନ୍ତି, ସେସବୁ ପ୍ରକାରର କୁମ୍ଭୀର ଓଡ଼ିଶାରେ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ବଉଳା କୁମ୍ଭୀର ଦଶମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବ ହୋଇଥାଏ ବୋଲି ଅସମର୍ଥିତ ତଥ୍ୟ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଭିତରକନିକା ସଂରକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଥିବା ଗ୍ୱରୋଟି ବନ୍ଦୀ କୁମ୍ଭୀରଙ୍କୁ ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତମ ଏହି ଧରଣର ଜୀବ ବୋଲି ଧରାଯାଇଛି । ସବୁ ବଡଟିର ଲମ୍ବ ହେଉଛି ସାତ ମିଟରରୁ ବେଶୀ । କେତେ ଜାତିର କଇଁଛ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ।

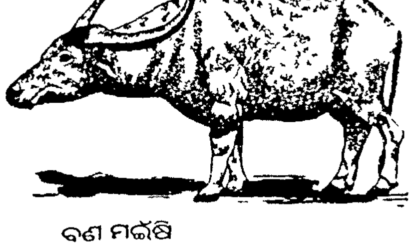

ବଣ ମଇଁଷି

ବଜ୍ରକାପ୍ତା

ମାଛରଙ୍କା, ଗ୍ୱତକ, ପେଗ୍ୱ, ଶାଗୁଣା, ଶଙ୍ଖଚିଲ, ଚିଲ, ବାଜ, ବଣକୁକୁଡ଼ା, ଭଦଭଦଳିଆ, କୋଚିଲାଖାଇ, ଭାଲିଆଖାଇ, କାଉ, ପାରା, ବଗ, ହଂସ, କପୋତ, ଶୁଆ, ଶାରୀ, ମୟୂର ଆଦି ହେଲେ

ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଧାନ ପକ୍ଷୀ । ଆହୁରି ବହୁ ଜାତିର ପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯା'ନ୍ତି । ଚକୁଆ-ଚକୋଇ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଜାତିର ପକ୍ଷୀ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନଦୀ, ହ୍ରଦ ଓ ଜଳପାଟରେ ରହିଥା'ନ୍ତି । ଚିଲିକା ହେଲା ପକ୍ଷୀ-ସମୃଦ୍ଧ । ହଜାର ହଜାର କିଲୋମିଟର ଦୂରତାର ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରି ପୃଥିବୀର ବହୁ ଅଂଶରୁ ପକ୍ଷୀ ଆସି ଶୀତଦିନେ ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥା'ନ୍ତି ।

ଗୋଧି, ସୋରିଷିଆ ଗୋଧି, ଝିଟିପିଟି, ଏଣ୍ଡୁଅ, ପୋହଳା ଏଣ୍ଡୁଅ, ଚମ୍ପେଇ ନେଉଳ ଆଦି ସରୀସୃପ ଓଡ଼ିଶାରେ ଦେଖାଯାନ୍ତି । ଅହିରାଜ, ଗୋଖର, ତମ୍ପ, ଚନ୍ଦ୍ରବୋଡ଼ା, ଚିତି, ରଣା ଆଦି ହେଲେ ଏ ପ୍ରଦେଶରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ବିଷଧର ସର୍ପ । ଅଜଗର, ଧଣ୍ଡ, ଢମଣା ଓ ଅନ୍ୟ କେତେ ଜାତିର ବିଷହୀନ ସାପ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାରେ ମିଳୁଥିବା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଜାତିର ମୂଷା, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ବେଙ୍ଗ, ପାଣି ବେଙ୍ଗ, କାଠବେଙ୍ଗ ଓ କୁଜି ବେଙ୍ଗ ଇତ୍ୟାଦି ହେଲେ ଏସବୁ ସାପଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଖାଦ୍ୟ । ଅବଶ୍ୟ ଅଜଗର ଭଳି ବଡ଼ସାପ ଅନ୍ୟ ଜୀବ ମଧ୍ୟ ଖାଇଥା'ନ୍ତି । ଅହିରାଜ ସାଧାରଣତଃ ସାପ ଖାଇ ବଞ୍ଚେ ।

ଚିଲିକା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ପ୍ରାକୃତିକ ଜଳପାଟ ସବୁରୁ ମିଳୁଥିବା ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣର ମାଛ ପାଇଁ ଦିନେ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଥିଲା । ଭାକୁର, ରୋହି, ମିରିକାଳି, ଜଳଙ୍ଗ, ବାଳିଆ, ପୋହଳା, ସେରେଣା, କେରାଣ୍ଡି, ପାବତା, ଶେଉଳ ଇତ୍ୟାଦି ହେଲେ ପ୍ରଧାନ ମଧୁର ଜଳ ମାଛ । ଇଲିଶି ଉଭୟ ମଧୁର ଓ ଲୁଣିପାଣିରେ ରହିଥାଏ । ଭେକ୍‌ଟି, ଖଏଙ୍ଗା, କଣ୍ଟିଆ, ସୁଙ୍ଗା, ପାମ୍ଫଲେଟ୍ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଲୁଣିମାଛ ଓଡ଼ିଶାର ଉପକୂଳ ଓ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ହ୍ରଦରୁ ମିଳିଥା'ନ୍ତି । ଉଭୟ ଲୁଣି ଓ ମଧୁର ଚୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମଧ୍ୟ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଅଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାରେ ମିଳୁଥିବା କେତେକ ଜାତିର କଙ୍କଡ଼ାର ଖୁବ୍ ଆଦର ରହିଛି ।

ଗେଣ୍ଡା, ଶାମୁକା, ଜିଆ ଓ କୀଟପତଙ୍ଗ ସବୁ ହେଲେ ଏ ପ୍ରଦେଶରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା କେତେକ ଅମେରୁଦଣ୍ଡୀ ପ୍ରାଣୀ । ଏମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ବହୁ ଜାତିର ଗୃହପାଳିତ ପଶୁପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାର ଜୀବଜନ୍ତୁ ଶ୍ରେଣୀଙ୍କ ଭିତରେ ଯାଉଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ପୂର୍ବଘାଟ ପର୍ବତମାଳା, ଜୀବଜଗତ, ସଂରକ୍ଷଣ, ଅରଣ୍ୟ, ଲୋକସଂସ୍କୃତି

▷▷

ଓଡ଼ିଶାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ

ସାରା ଭାରତରେ ଯେଉଁ କେତୋଟି ପ୍ରଦେଶର ଲୋକେ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଅନୁପ୍ରାଣୀତ ହୋଇ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଆହ୍ୱାନରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ସେଥିଭିତରୁ ଓଡ଼ିଶା ହେଲା ଗୋଟିଏ । ବିହାର ସହିତ ମିଶିକରି ଥିଲାବେଳେ ଓ ପରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶାର ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ ନିଜ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୁଖ ସମ୍ଭୋଗକୁ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇ ଭାରତମାତାର ମୁକ୍ତି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାଣପାତ କରିଛନ୍ତି, ଜେଲଯାଇଛନ୍ତି, ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ବା ଅମାନୁଷିକ ବ୍ରିଟିଶ ଅତ୍ୟାଚାରର ଶୀକାର ହୋଇଛନ୍ତି । ସ୍ୱାଧୀନତାର ଯାଦୁକରୀ ଶକ୍ତିର ପ୍ରଭାବ ଗୋଟାଏ ଯୁଗରେ ଏହି ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ କରିଦେଇଥିଲା ବୋଲି ଆଜି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ।

ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ତିନୋଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ଜୋର୍‌ଦାର ହୋଇଥିଲା—ଠିକ୍ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଭଳି । ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ପ୍ରଥମେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ୧୯୨୧ ମସିହାର ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନ । ୧୯୧୯ ମସିହାରେ ଜାଲିଆନାୱାଲାବାଗର ଜଘନ୍ୟ ଗଣହତ୍ୟା ପରେ ସାରା ଦେଶରେ ସେତେବେଳକୁ ଗୋଟିଏ ଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଥିଲା ଓ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱକୁ ଦେଶ ସ୍ୱୀକାର କରିଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଏହା ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ଅସହଯୋଗ ଆନ୍ଦୋଳନଟି ଅଂଶବିଶେଷ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ସେହିବର୍ଷ ଜାନୁଆରୀ ମାସ ୨୪ ତାରିଖ ଦିନ କାଠଯୋଡ଼ି ନଦୀ ବାଲିରେ ଅସହଯୋଗର ମର୍ମ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ସଭା ହୋଇଥିଲା, ସେଥିରେ ଉତ୍କଳମଣି ଭାରତର ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମରେ ଝାସ ଦେବା ପାଇଁ ଛାତ୍ରସମାଜକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇଥିଲେ ଓ ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ, ନବକୃଷ୍ଣ ଚୌଧୁରୀ, ଯଦୁମଣି ମଙ୍ଗରାଜ, ରାଜକୃଷ୍ଣ ବୋଷ, ନାରାୟଣ ବୀରବର ସାମନ୍ତ, ବଂଶୀଧର ମିଶ୍ର ତଥା କରୁଣାକର ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ଭଳି ରଥୀ ସବୁ ତାଙ୍କରି ଆହ୍ୱାନରେ କଲେଜ ପଢା ଛାଡ଼ିଦେଇଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଭାଗୀରଥୀ ମହାପାତ୍ର ଓକିଲାତି ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଓ ଡେପୁଟୀ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଥିବା ଗୋପବନ୍ଧୁ ଚୌଧୁରୀ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କ ଚାକିରିରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେଇଦେଇଥିଲେ; ଜାତୀୟ କବି ବୀରକିଶୋର ଦାସ, 'ସର୍ଦ୍ଦାର' ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦାସ ଓ ମହମ୍ମଦ ହନିଫ୍‌ଙ୍କ ଭଳି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ସବୁ ମଧ୍ୟ ଚାକିରି ଛାଡ଼ିଦେଇଥିଲେ । ପାଟନା ଇଞ୍ଜିନିଅରିଙ୍ଗ୍ କଲେଜର ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଓଡ଼ିଆ ଛାତ୍ର ଏହି ସମୟରେ ପାଠ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ।

ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭରେ ସମ୍ବଲପୁରରେ ଅଭୂତପୂର୍ବ ଜନଜାଗରଣ ଦେଖା ଦେଇଥିଲା । ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ମିଶ୍ରଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ବହୁଛାତ୍ର ସ୍କୁଲ କଲେଜ ବର୍ଜ୍ଜନ କରିଥିଲେ । ଭାଗୀରଥି ପଟ୍ଟନାୟକ, ମହାବୀର ସିଂହ, ଘନଶ୍ୟାମ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ବେହେରା 'ଗାନ୍ଧୀ ପତାକା' ଧରି ଜିଲାର ଚାରିଆଡ଼େ ଚମକ ଖେଳାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଗଡ଼ଜାତ ଭିତରୁ କେନ୍ଦୁଝରରେ ହିଁ ପ୍ରଥମେ ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ।

ସେହିବର୍ଷ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ସଭାପତି ଉତ୍କଳମଣିଙ୍କ ସହ ନିଖିଳ ଭାରତ କଂଗ୍ରେସ କମିଟୀକୁ ଓଡ଼ିଶାରୁ ବାରଜଣ ସଭ୍ୟ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ପରେ କଟକରେ ଥିବା ସତ୍ୟବାଦୀ ମେସ୍ 'ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ଆଶ୍ରମ'ରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଓଡ଼ିଶାରେ ଜାତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରାଣକେନ୍ଦ୍ର ହୋଇଗଲା । ସ୍ୱରାଜ୍ୟର ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରତି କୋଣରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ସଂଗ୍ରାମୀ ମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ସାରା ଓଡ଼ିଶାରୁ ଆହୁରି ବହୁସଂଖ୍ୟକ ସଂଗ୍ରାମୀ ୧୯୨୧ ମସିହାରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଥିଲେ ଓ କାରାବରଣ କରିଥିଲେ ଓ ଚାରିଆଡ଼େ ବିଦେଶୀ ବସ୍ତ୍ର ବର୍ଜ୍ଜନ କରାଗଲା ।

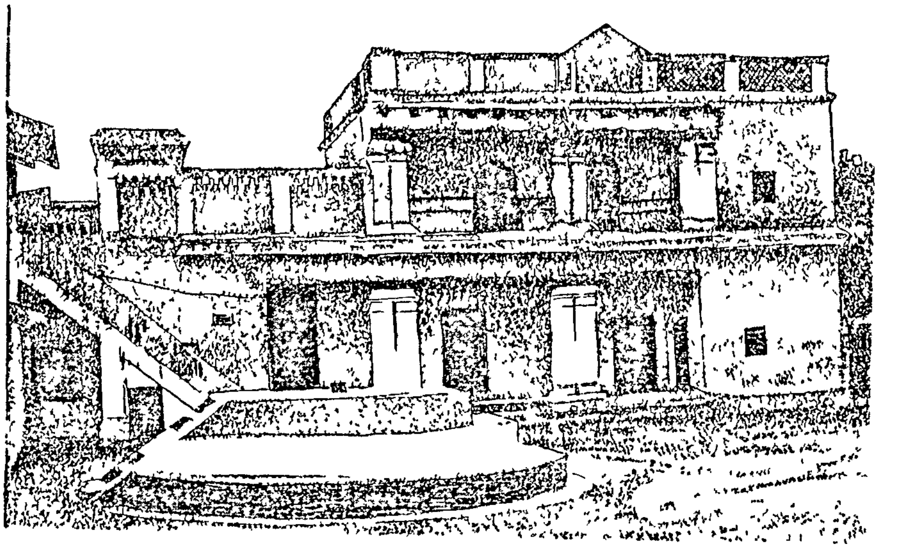

କଟକସ୍ଥିତ 'ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ଆଶ୍ରମ' ଥିଲା ଓଡ଼ିଶାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନର ମୁଖ୍ୟ କର୍ମକେନ୍ଦ୍ର । ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟ ଜୀବନର କେତେକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୁରୁଷଙ୍କ ପାଦ ଏଠି ପଡ଼ିଥିଲା ।

କେତେକ ବାନରସେନାଙ୍କର ୧୯୩୦ ମସିହାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ଫଟୋ ଚିତ୍ର । ମହାତ୍ମାଙ୍କ ଆହ୍ୱାନରେ ଏହି କୋମଳମତି ବାଳକ ସବୁ ଶାରୀରିକ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ତଥା ବନ୍ଦୀ ଜୀବନକୁ ନ ଡରି ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନକୁ ଚମକାଇ ଦେଇପାରିଥିଲେ ।

ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ କଲେ ୧୯୩୦ ମସିହାରେ । ଲବଣ୍ୟ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ବା ଆଇନ ଅମାନ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଭାବେ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟଟି ପରିଚିତ । ସେତେବେଳକୁ ଓଡିଶାରେ ରାଜନୈତିକ ପରିସ୍ଥିତିର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଥାଏ; ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ହୋଇଯାଇଥାଏ ।

ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ 'ଦାଣ୍ଡିଯାତ୍ରା' ସମୟର ପାଖାପାଖି କାଳରେ ଓଡିଶାରେ ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହର ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଅବିଭକ୍ତ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲାର ଇଞ୍ଚୁଡି ଠାରେ ପ୍ରଥମେ ଲୁଣମାରି ଆଇନ ଅମାନ୍ୟ କରାଯିବ ବୋଲି ସ୍ଥିରହେଲା । କିନ୍ତୁ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଚୌଧୁରୀ ପ୍ରଥମ ଆଇନ ଅମାନ୍ୟକାରୀ ହେବେ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଗଲାରୁ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ତାଙ୍କୁ ୧୯୩୦ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ ମାସ ଆଠ ତାରିଖ ଦିନ ଗିରଫ କରିନେଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ହରିହର ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀ ମାନଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ ଇଞ୍ଚୁଡି ଅଭିମୁଖେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ । ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଦିଆଯିବା ପାଇଁ ଏପ୍ରିଲ ନଅ ତାରିଖରେ କାଠଯୋଡି ବାଲିରେ ଯେଉଁ ସଭା ହୋଇଥିଲା ସେଠି ନିରଞ୍ଜନ ଘୋଷଙ୍କ ଭଳି ଜଣେ ତେଜୀୟାନ ଯୁବକ ଛାତ୍ରମାନେ ପଢା ଛାଡ଼ିଦେଇ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଝାସ ଦିଅନ୍ତୁ ବୋଲି ଆହ୍ୱାନ ଦେଲେ । ଜାତୀୟ କବି ବୀରକିଶୋରଙ୍କ ସମର ସଂଗୀତ ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉନ୍ମାଦିତ କରିଦେଉଥାଏ । ତା'ପର ଦିନ ଏପ୍ରିଲ ୧୦ ତାରିଖରେ କଟକ ସହରରେ ହରତାଳ ହେଲା ଓ ସେହିଦିନ ଅଠର ଜଣ କଲେଜ, ସ୍କୁଲ ଛାତ୍ର ପାଠ ଛାଡି ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଝାସ ଦେଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିଲେ ବିପିନ ବିହାରୀ ମହାନ୍ତି, ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ, ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଦ୍ୱିବେଦୀ, ବିନୋଦ କାନୁନ୍‌ଗୋ ପ୍ରଭୃତି । ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ସେତେବେଳକୁ ବୃତ୍ତି ପାଉଥା'ନ୍ତି ।

ସ୍ଥିରିଆଡ଼େ ବିଦେଶୀ ଲୁଗା ପୋଡ଼ା ହେଲା ଓ ମଦ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ହେଲା । ଛୋଟି ଛୋଟ ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ 'ବାନରସେନା' ଭାବେ ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଝାସ ଦେଲେ ଓ ବୈକୁଣ୍ଠନାଥ ମହାନ୍ତି, ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ସିଂହ ପ୍ରଭୃତି ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ବାନର ସେନା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ମଧ୍ୟ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଲବଣ ସତ୍ୟାଗ୍ରହର ଗୋଟାଏ ବିଶେଷତ୍ୱ ହେଲା : ଶହ ଶହ ନାରୀ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀ ହୋଇ ମା ରମାଦେବୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଥିଲେ । ସରଳା ଦେବୀ, ମାଳତୀ ଚୌଧୁରୀ ମଧ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥା'ନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ ଓଡ଼ିଶାର ବହୁସଂଖ୍ୟକ ସତ୍ୟାଗ୍ରହୀଙ୍କୁ ପାଟଣା କ୍ୟାମ୍ପ୍ ଜେଲକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ତୃତୀୟ ତଥା ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ହେଲା 'ଭାରତ ଛାଡ଼' ଆନ୍ଦୋଳନ । ଏହି ସମୟର ଡାକରା ହେଲା 'କର ବା ମର' । ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ଘମାଘୋଟ ଚାଲିଥିଲା ବେଳେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରକୁ ଶେଷଥର ପାଇଁ କହିଦେଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଭାରତ ଛାଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ୧୯୪୨ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ସାତ ତାରିଖ ଦିନ ବମ୍ବେ ଠାରେ ନିଖିଳ ଭାରତ କଂଗ୍ରେସ କମିଟୀ ବୈଠକରେ 'ଭାରତଛାଡ' ପ୍ରସ୍ତାବ ପାଶ୍ ହୋଇଥିଲା । ଏହାପରେ ଅଗଷ୍ଟ ନଅ ତାରିଖ ଭୋରରୁ ମହାତ୍ମାଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିନିଆଗଲା ।

ଭାରତଛାଡ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓଡ଼ିଶାରେ ତେଜି ଉଠିଲା ଓ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ ଗିରଫ ହେଲେ । ମା'ରମାଦେବୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ମହିଳା ମଧ୍ୟ ଜେଲ ଗଲେ । କୋରାପୁଟର ଆଦିବାସୀମାନେ ମଧ୍ୟ 'ଗାନ୍ଧୀ ଡାକରା'ରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଜଘନ୍ୟ ଅତ୍ୟାଚାର ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା । ପାପଡ଼ାହାଣ୍ଡି, ମାତଲି ପ୍ରଭୃତି ସ୍ଥାନରେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଲୋକଙ୍କୁ ଗୁଳିକରି ମାରିଦିଆଗଲା । ମିଥ୍ୟା ମକଦମାରେ ପକାଇ ଅମର ବୀର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକଙ୍କୁ ଫାଶୀ ଦେଇଦିଆଗଲା । ସେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ହୋଇଗଲେ ଶହୀଦ । ଅବିଭକ୍ତ ବାଲେଶ୍ୱରର ରକ୍ତତୀର୍ଥ ଇରମରେ ଗୋଟାଏ ସଭାରେ ଛବିଶ ଜଣ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ପୁଲିସ ଗୁଳିକରି ମାରିଦେଲେ । ଲୁଣିଆ ଅଞ୍ଚଳରୁ ମରିଥିଲେ ଆଠଜଣ । ଅବିଭକ୍ତ କଟକ ଜିଲାର ବରୀରେ ଚାରି ଜଣଙ୍କୁ ମାରି ଦିଆଗଲା । ପୁରୀର ନିମାପଡ଼ାରେ ଜଣେ ମରିଥିଲେ ।

ଏହି ତିନିଜଣ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କ ଜନ୍ମ ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଭାଗରେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ 'ଭଗୀରଥ' ଭାବେ ଏମାନଙ୍କୁ ଗଣାଯାଇଥାଏ । (ବାମରୁ) ଭାଗୀରଥୀ ମହାପାତ୍ର, ରମାଦେବୀ ଓ ପଣ୍ଡିତ କୃପାସିନ୍ଧୁ ହୋତା (ଡାହାଣ) ।

କାଇପଡ଼ା-କଳାମାଟିଆରେ ମଧ୍ୟ ପୁଲିସ ଗୁଳିରେ କେତେକ ଶହୀଦ ହୋଇଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଓଡ଼ିଶାର ଆହୁରି ବହୁ ସ୍ଥାନରେ ଶହ ଶହ ଲୋକ ଗୁଳିମାଡ଼ ଓ ଲାଠିମାଡରେ ଗୁରୁତର ଭାବେ ଆହତ ହୋଇଥିଲେ । ମୋଟରେ ଗ୍ରିହଜାର ଲୋକଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିନିଆଯାଇଥିଲା । ଭାରତଛାଡ଼ ଆନ୍ଦୋଳନ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପରେ ଆସିଗଲା ସ୍ୱାଧୀନତା ।

ଆରମ୍ଭରୁ ୧୯୪୫ ମସିହା ଭିତରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ସହିତ ଆହୁରି ଅନେକ ରକମର ରଚନାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ସାରା ଭାରତରେ ଚାଲିଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ପଛୁଆ ନଥିଲା । ଏହି ଧରଣର କାର୍ଯ୍ୟସବୁ ଯେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନର ଅଂଶବିଶେଷ—ଏ କଥା ସେବେଠାରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡ଼ି ଯାଇଥିଲା । ଜଗତ୍ସିଂହପୁରର 'ଅଳକା ଆଶ୍ରମ', ଅଗରପଡ଼ାର 'କର୍ମମନ୍ଦିର' ଓ ବରୀର 'ବରୀ ଆଶ୍ରମ' କଥା ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ । 'ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତା ନିବାରଣ' ଯାଙ୍କୁ ଗ୍ରାମ ବିକାଶ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା ଓ ନାରୀଜାଗରଣ ଭଳି ବହୁତ ଗୁଡ଼ିଏ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କଥାର ମୂଳଦୁଆ ଏହି ସବୁ ଆଶ୍ରମରେ ହିଁ ପ୍ରଥମେ ପଡ଼ିଥିଲା । ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକତା କଥା ଗାନ୍ଧୀଜୀ ହିଁ ପ୍ରଥମେ କହିଲେ ଓ ବରୀର ବରୀ ଆଶ୍ରମ ଏ ଦିଗରେ ସାରା ଭାରତରେ ଗୋଟାଏ ଅଗ୍ରଣୀ କେନ୍ଦ୍ର ହୋଇ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିଲା । ବହୁ ସଂଗ୍ରାମୀ ମଧ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ପତଳା ହୋଇଯିବା ସମୟରେ ଏହିଭଳି ରଚନାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ ସବୁରେ ଲାଗିଯାଉଥିଲେ ଓ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସବୁଠାରେ ସୂତାକଟା ହେଉଥିଲା ।

ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଚୌଧୁରୀ ଓ ମା' ରମାଦେବୀଙ୍କ କଥା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ । ଏହି ଅସାଧାରଣ ଦମ୍ପତି ଥିଲେ ବରୀ ଆଶ୍ରମର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା । ବହୁବାର କାରାବରଣ କରିଥିବା ଆଉ ଜଣେ ସାହସୀ ସଂଗ୍ରାମୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ଚରଣ ଦାସ ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତା ନିବାରଣ ଦିଗରେ କାମ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଓଡ଼ିଶାରେ କୃଷକ ଆନ୍ଦୋଳନର ନେତୃତ୍ୱ ସେ ସମୟରେ ନେଇଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଶାର ତତ୍କାଳୀନ ଗଡ଼ଜାତ ମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟାଚାରୀ ରାଜା ଓ ଜମିଦାର ମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ଜନଜାଗରଣ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ଦ୍ୱାରା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲା । ଢେଙ୍କାନାଳ, ତାଳଚେର, ନୀଳଗିରି, ନୟାଗଡ଼, ରଣପୁର ଓ କନିକା ପ୍ରଭୃତି ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରଜା ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଦବାଇ ଦେବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ନିଷ୍ଠୁର ଓ ଭୟଙ୍କର ଉଦ୍ୟମ ସବୁ ହୋଇଥିଲା ତା'ର ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ । ଶହୀଦ ରଘୁ-ଦିବାକର ରଣପୁରରେ ଫାଶୀ ପାଇଥିଲେ । ସାରଙ୍ଗଧର ଦାସ, ବୈଷ୍ଣବ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଭଳି ବିପ୍ଳବୀ ବୀରମାନେ ଗଡ଼ଜାତ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଆଗେଇ ନେଇଥିଲେ ।

ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରଭାବ ଭାରତର ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏଭଳି ପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଯାଇଥିଲେ । ଗୋପବନ୍ଧୁ ଚୌଧୁରୀଙ୍କ ପରିବାରର ଉଦାହରଣ ଏଠି ଦିଆଯାଇପାରେ । ବିନୋଦ କାନୁନ୍‌ଗୋ-ଶଶୀବାଳା କାନୁନ୍‌ଗୋଙ୍କ ଭଳି ପତି-ପତ୍ନୀ, ଗୌରାଙ୍ଗ ଚରଣ ଦାସ-ଶଶୀଭୂଷଣ ଦାସଙ୍କ ଭଳି ପିତା-ପୁତ୍ର, ସର୍ବାଣୀ ସେନଗୁପ୍ତ-ମଙ୍ଗଳା ସେନଗୁପ୍ତଙ୍କ ଭଳି ଭାଇ-ଭଉଣୀ, ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ-ଗୁରୁଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଭଳି ଭାଇ-ଭାଇ ମଧ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଝାସ ଦେଇଥିଲେ । ଆଉ ଅନ୍ୟ କେତେଜଣଙ୍କ ଉଦାହରଣ ମଧ୍ୟ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ । ଓଡ଼ିଶାର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗାଁରୁ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ କାରାବରଣ କରିବାକୁ ପଛାଇ ନଥିଲେ । ମହମ୍ମଦ ହନିଫ୍, ସୟଦ ଅବ୍‌ଦୁଲା କାଦରଙ୍କ ଭଳି ଅନେକ ମୁସଲମାନଙ୍କ ନାମ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନର ଇତିହାସ ଲେଖାହେଲା ବେଳେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାକ୍ଷରରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିବ ।

ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନର ସେନାପତି ଭାବେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ସମୁଦାୟ ସାତ ଥର ଓଡ଼ିଶା ଆସିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହିସବୁ ଗସ୍ତ କ୍ରମ ଓଡ଼ିଶାରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନର ମୂଳଦୁଆକୁ ମଜବୁତ କରିଦେଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତ, ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ, ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ, 'ସମାଜ', ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ଆଶ୍ରମ, ଇରମ, ଇଞ୍ଚୁଡ଼ି, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ, ଅଳକାଶ୍ରମ, ବିହାର ଓ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଷୟ

▷▷

ଓଡ଼ିଶୀ ନୃତ୍ୟ ଓ ସଂଗୀତ

ଭାରତର ଶାସ୍ତ୍ରସମ୍ମତ ନୃତ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଓଡ଼ିଶୀ ଅନ୍ୟତମ । ବିଭିନ୍ନ ମନ୍ଦିର ଗାତ୍ରରେ ଏହି ନୃତ୍ୟର

ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ ଓ କଳା କୌଶଳର ଚିତ୍ର ଖୋଦିତ ହୋଇଥାଏ । ଉଭୟ ନାରୀ ଓ ପୁରୁଷ ଓଡିଶୀ ନୃତ୍ୟରେ ପାରଦର୍ଶିତା ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । ମନ୍ଦିର ମାନଙ୍କରେ ଚଳି ଆସିଥିବା 'ଦେବଦାସୀ' ପ୍ରଥାରୁ

ଓଡିଶୀ ନୃତ୍ୟର ଗୋଟିଏ ଭଙ୍ଗୀ ।

ଓଡିଶୀ ନୃତ୍ୟର ଜନ୍ମ ବୋଲି ବହୁ ପଣ୍ଡିତଙ୍କର ମତ । ଓଡିଶୀ ନୃତ୍ୟ ସହିତ ଓଡିଶୀ ସଙ୍ଗୀତର ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ଓଡ଼ିଆ ମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଭାରତର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ତଥା କେତେକ ବିଦେଶୀ ଲୋକ ଏହି ନୃତ୍ୟରେ ଆଜି ପାରଦର୍ଶିତା ଲାଭ କଲେଣି । ଦୀର୍ଘ କେତେଶହ ବର୍ଷର ପରମ୍ପରାର ସ୍ୱାକ୍ଷର ଓଡିଶୀ ନୃତ୍ୟ ଓ ସଂଗୀତ ବହନ କରୁଛି ଓ ଗତ ୭୦୦ ବର୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସମୟ ଧରି ଉତ୍କଳୀୟ କଳାସଂସ୍କୃତିରେ ଓଡିଶୀ ତା'ର ସତ୍ତା ବଜାୟ ରଖିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡିଶୀ, ଭାରତୀୟ ନୃତ୍ୟକଳା, ଜୟଦେବ, ଓଡିଶୀ ସଂଗୀତ, ଉତ୍କଳୀୟ କଳା-ସଂସ୍କୃତି

ଓଧ

ପୋଖରୀ ବା ଜଳପାଟ ଭିତରେ ଅଳ୍ପ ପାଣି ଥିଲେ ବଡ ବଡ ମାଛଙ୍କୁ ଧରି ଖାଇଯିବା ଜାତିର ଓଧ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ଦ୍ୱୀପଦେଶକୁ ବାଦ୍‌ଦେଲେ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଛନ୍ତି । ଭାରତରେ ବିଶେଷତଃ ଓଡିଶାରେ ଯେଉଁ ଗୁଡିକ ଅଛନ୍ତି, ଆକାରରେ ସେମାନେ ଛୋଟ । ବେଳେବେଳେ ଏମାନେ ଘର ଭିତରେ ପଶି ମାଛ, ଶୁଖୁଆ ଖାଇଯାଆନ୍ତି କିମ୍ବା ଗଛ ଉପରକୁ ମାଛ ବା କୁକୁଡା ନେଇଯାଇ ନିରାପଦରେ ଖାଆନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କୁ ପୋଷା ମନାଇ ନଦୀ ବା ପୋଖରୀରୁ ମାଛ ଧରାଯାଇ ପାରିବ । ଇଉରୋପ, ଆମେରିକା ଅଞ୍ଚଳରେ ବଡ ବଡ ଓଧଙ୍କୁ ପୋଷା ମନାଯାଏ । ଜଳ, ସ୍ଥଳ ଉଭୟରେ ଏମାନେ ଭଲ ଭାବରେ ଚଳପ୍ରଚଳ ହୋଇପାରନ୍ତି । ଅନେକ ସମୟରେ ଗଛ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ରୁହନ୍ତି । ଆକାର ତୁଳନାରେ ଏ ଜୀବଟି ଅତି ସାହସୀ । ଅନେକ ସମୟରେ ବଡ ବଡ ସାପଙ୍କୁ ମାରିଦିଏ । ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାର ବ୍ରାଜିଲ ଜଙ୍ଗଲରେ ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ ମିଟର ଲମ୍ବର ଯେଉଁଗୁଡିକ ଅଛନ୍ତି, ସେଗୁଡିକୁ 'ଅସୁରିଆ ଓଧ' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଓଧ ଚମଡା ଖୁବ୍ ନରମ ହୋଇଥିବାରୁ ବହୁ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୀହୁଏ । ତେଣୁ ମନୁଷ୍ୟହିଁ ଏମାନଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ବଡ ଶତ୍ରୁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ପୋଷା ମନାଇବା

ଓନିଲ, ଇଉଜେନି
(୧୮୮୮-୧୯୫୩)

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଏହି ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ନାଟ୍ୟକାର ଯେଉଁସବୁ ନାଟକ ଲେଖିଲେ ସେଗୁଡିକ ଆମେରିକୀୟ ରଙ୍ଗମଞ୍ଚର ବିବର୍ତ୍ତନରେ ବହୁତ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ କଲା । ଏହି ହେଉଛନ୍ତି ଆମେରିକାର ପ୍ରଥମ ନାଟ୍ୟକାର, ଯିଏ କି ରଙ୍ଗମଞ୍ଚକୁ ସାହିତ୍ୟର ବିକାଶର ମାଧ୍ୟମ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ନାଟ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ, ବିଶ୍ୱସାହିତ୍ୟ

ଓପେକ

ଅର୍ଗାନାଇଜେସନ ଅଫ୍ ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଏକ୍ସପୋଟିଙ୍ଗ କଣ୍ଟ୍ରିଜର କ୍ଷୁଦ୍ର ନାମ । ସଭ୍ୟ ଦେଶ ଗୁଡିକର ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ବିକ୍ରୀ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ତଥା ବୈଷୟିକ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ହେଲା ଏହି ସଂଗଠନର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ । ୧୯୬୧ ମସିହାରେ ଏହା ପ୍ରଥମେ ସ୍ଥାପିତ ହେଲା । କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଭ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କୁ ଏହା ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇଥାଏ । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭରେ ୧୨ଟି ଦେଶ ଏହାର ସଭ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ଭିଏନା ଠାରେ ଓପେକର ସଦର ଦପ୍ତର ରହିଛି । ଏକସମୟରେ ପୃଥିବୀର ତୈଳ ଅର୍ଥନୀତିକୁ ଏହି ସଂଗଠନଟି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିଲା । ଏବେ କିନ୍ତୁ ଆଉ ସେ ପରିସ୍ଥିତି ନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ଊର୍ଜା, ଇନ୍ଧନ ଊର୍ଜା ଲଭ୍ୟତା, ଅର୍ଥନୀତି, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ

ଓପେନହିମର, ଜୁଲିଅସ୍ ରବର୍ଟ
(୧୯୦୪-୬୭)

ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର ପରମାଣୁ ଭିତରେ ଅସରନ୍ତି ଊର୍ଜା ଭରି ରହିଛି ବୋଲି ବିଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କର ହୃଦ୍‌ବୋଧ ହୋଇଗଲା ପରେ ସେହି ଶକ୍ତିକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଚିନ୍ତା କରାଗଲା, ସେତେବେଳେ ଅନେକ ବାସ୍ତବ ଅସୁବିଧା ଦେଖାଦେଲା । ଆମେରିକୀୟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓପେନହିମର କାର୍ଯ୍ୟରେ

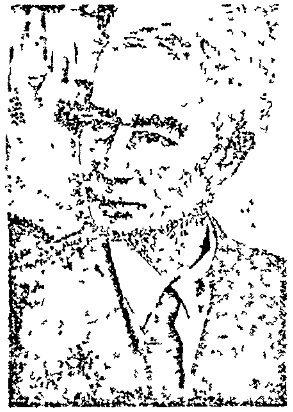

ରବର୍ଟ ଓପେନହିମର

କିନ୍ତୁ ଦେଖାଇ ଦେଲେ ଯେ ପରମାଣୁ ଭିତରେ କିଭଳି ଅସରନ୍ତି ଶକ୍ତି ଭରି ରହିଛି । ତାଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ ପ୍ରଥମ ପରମାଣୁ ବୋମା ତିଆରି ପାଇଁ ସଫଳ ଉଦ୍ୟମ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ ଓପେନହିମରଙ୍କୁ ପରମାଣୁ ବୋମାର ଜନକ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଯେଉଁ ଅଳ୍ପ କେତେଜଣ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରମାଣୁ ଯୁଗ ସୃଷ୍ଟି କଲେ ସେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ । ପରେ କିନ୍ତୁ ସେ ପରମାଣୁର ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଯୋଗ ଉପରେ ହିଁ ସବୁବେଳେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ, ପରମାଣୁ ବୋମା, ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା

ଓବ୍ ନଦୀ

ରୁଷ ଦେଶରେ ବହି ଯାଉଥିବା ଏହି ନଦୀଟି ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତମ ନଦୀ ଗୁଡିକ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ । ଏହା ପଶ୍ଚିମ ସାଇବେରିଆର ଆଲ୍‌ଟାଇ ପର୍ବତମାଳାରୁ ବାହାରି ଓବ୍ ଉପସାଗର ଦେଇ ଆର୍କଟିକ୍ ମହାସାଗରରେ ଯାଇ ପଡିଛି । ଓବ୍ ନଦୀର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ହେଲା ୩୬୯୦ କିଲୋମିଟର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରୁଷ, ନଦୀ, ଆର୍କଟିକ୍ ମହାସାଗର

▷▷

ଓମାନ

ସରକାରୀ ନାମ **ସଲତାନାଟ ଓମାନ (ସୁଲତାନନେଟ ଅଫ୍ ଓମାନ)** ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା **ରାଜତନ୍ତ୍ର** ରାଷ୍ଟ୍ରମୁଖ୍ୟ **ସୁଲତାନ** ଶାସନ ମୁଖ୍ୟ **ସୁଲତାନ** ରାଜଧାନୀ **ମସ୍‌କାଟ** ସରକାରୀ ଭାଷା **ଆରବୀ** ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଧର୍ମ **ଇସ୍‌ଲାମ** କ୍ଷେତ୍ରଫଳ **୩,୦୬,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର** ଜନସଂଖ୍ୟା **୨୦,୭୦,୦୦୦** ମୁଖ୍ୟ ସହର **ମସ୍‌କାଟ, ନିଜ୍‌ୱା, ସାମାଇଲ, ସାଲାଲ୍** ମୁଦ୍ରା **ଓମାନୀ ରିଆଲ** ପତାକା **ଲୋହିତ ବର୍ଣ୍ଣ ଉପରେ ଯଥାକ୍ରମେ ଉପର ତଳ ହୋଇଥିବା ଶ୍ୱେତ ଓ ସବୁଜ ଅଂଶ—ପ୍ରାନ୍ତରେ ରହିଛି ଶ୍ୱେତ ଜାତୀୟ ସଂକେତ ।**

ଏସିଆ ମହାଦେଶର ଆରବ ଉପଦ୍ୱୀପରେ ଥିବା ଏହି ଦେଶଟିର ଦକ୍ଷିଣ ପଶ୍ଚିମରେ ୟେମେନ, ପଶ୍ଚିମରେ ସାଉଦୀ ଆରବ, ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମରେ ସଂଯୁକ୍ତ ଆରବ ଏମିରେଟ, ଉତ୍ତରରେ ଓମାନ ଉପସାଗର ଓ ଦକ୍ଷିଣ ତଥା ପୂର୍ବରେ ଆରବ ସାଗର ରହିଛି । ଦେଶଟିର ପ୍ରାୟ ତିନିଚତୁର୍ଥାଂଶ ହେଲା ମରୁଭୂମି । ଜଳବାୟୁ ଉଷ୍ଣ । ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଖଜୁରୀ ଗଛ ଦେଖାଯାଏ । ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ମରୁଦ୍ୱୀପ ରହିଛି । କୃଷି-ଯୋଗ୍ୟ ଜମିର ପରିମାଣ ଏତେ କମ୍ ଯେ ବହୁ ଲୋକ ଲାଗିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମିତି କିଛି ପରିମାଣର କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦିତ ହୁଏନାହିଁ । ଓମାନର ଓଟ ଖୁବ୍ ଜାତିଆ । ପେଟ୍ରୋଲିୟମ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ଗ୍ୟାସ୍ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଗଚ୍ଛିତ ଥିବାରୁ ଦେଶର ଅର୍ଥନୀତି ସେହି ଦୁଇଟି ପଦାର୍ଥ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ଓମାନର କଳା-ସଂସ୍କୃତି ଇସ୍‌ଲାମୀୟ ନିୟମ ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ । ୧୯୭୦ ମସିହା ବେଳକୁ ଓମାନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଏସିଆ, ଆରବଜଗତ, ପେଟ୍ରୋଲିୟମ

▷▷

ଓମ୍ୟାଟ୍

ପୃଥିବୀର ଅତି ବିରଳ ଜୀବ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ । ୧୯୯୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ କେବଳ ୬୫ଟି ଓମ୍ୟାଟ୍ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆର ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ଏହି ଜୀବଟି ରାତ୍ରିଚର, ଅତିମାତ୍ରାରେ ସ୍ୱାର୍ଥପର ଓ ଏକପ୍ରକାର ସ୍ଥାନବଦ୍ଧ ଭାବରେ ଜୀବନ ବିତାଇ ଦେଉଥାଏ । ଲମ୍ବରେ ପ୍ରାୟ ଏକ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓ ଓଜନରେ ୩୦ରୁ ୩୫ କିଲୋଗ୍ରାମ । ଦେଖିବାକୁ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଭାଲୁ ଭଳି—ଦିନସାରା ଶୋଇ ରହି ସମୟ କଟାଇ ଦିଏ । ଓମ୍ୟାଟ୍ ସଂରକ୍ଷଣ ଦିଗରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉଦ୍ୟମ ଚାଲୁରହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତା'ର ସଫଳତାର ମାତ୍ରା ବିଷୟରେ ଜୀବବିଜ୍ଞାନୀମାନେ କିଛି କହିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ସଂରକ୍ଷଣ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ

▷▷

ଓୟେନ୍‌ସ୍, ଜେସି
(୧୯୧୩-୮୦)

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଏହି କ୍ରୀଡ଼ାବିତ୍‌ଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱର ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆଥ୍‌ଲେଟ ଭାବେ ଅଭିହିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଆଫ୍ରିକୀୟ ବଂଶୋଦ୍ଭବ ଓୟେନ୍‌ସ୍ ୧୯୩୫ ମସିହା ମଇ ମାସ ୨୫ ତାରିଖ ଦିନ ମାତ୍ର ୪୫ ମିନିଟ ଭିତରେ ପାଞ୍ଚଟି ଆଥ୍‌ଲେଟିକ୍‌ସ ବିଶ୍ୱ ରେକର୍ଡ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିପାରିଥିଲେ । ୧୯୩୬ ମସିହା ବର୍ଲିନ ଅଲିମ୍ପିକରେ କ୍ରୀଡ଼ାର ଏହି ବିଭାଗରେ ମଧ୍ୟ ସେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆଥ୍‌ଲେଟିକ୍‌ସ, ମାନବୀୟ ଉତ୍କର୍ଷତା, ଅଲିମ୍ପିକ

▷▷

ଓରାଙ୍ଗଉଟାଙ୍ଗ

ଚାର୍ଲସ ଡାରଉଇନ୍ ତାଙ୍କ ଇଭୋଲୁସନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପ୍ରଥମ କରି କହିଲେ ଯେ ପ୍ରକୃତି ନାନା ପ୍ରକାରର ଜୀବ ସୃଷ୍ଟି କରି ଦେଖିଲା କେଉଁଟିର କି ଅଭାବ ରହିଯାଉଛି । ଏମିତି କରୁ କରୁ ସେ ଶେଷରେ ବାନର ତିଆରି କଲା ଓ ତା'ପରେ ଆସିଗଲା ମଣିଷ ଜାତି । ଲାଙ୍ଗୁଳବିହୀନ ମର୍କଟ ବା ବାନରଙ୍କ ଭିତରୁ ଓରାଙ୍ଗଉଟାଙ୍ଗ ହେଲା ଗୋଟିଏ ଜାତିର । ମାଲୟ ଦେଶର ଭାଷାରେ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି 'ଅରଣ୍ୟ ଜନ' । ବୋର୍ଣ୍ଣିଓ ଓ ସୁମାତ୍ରାର କେତେକ ଅଂଶରେ ଥିବା ଘଞ୍ଚ ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ଜଙ୍ଗଲରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଅଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ସାଧାରଣତଃ ଓରାଙ୍ଗଉଟାଙ୍ଗ ଆଜି ଦେଖାଯା'ନ୍ତି ନାହିଁ । ଦେହରେ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଲୋମ ଅଛି । ରଙ୍ଗ ନାଲିଆସିଆ । ହାତ ଖୁବ୍ ବଡ଼ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ବେଳକୁ ଓରାଙ୍ଗଉଟାଙ୍ଗଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କ୍ରମେ କମି ଆସୁଥିବାରୁ ସବୁ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଉଛି ଯେଉଁଭଳି ଏଗୁଡ଼ିକଙ୍କର ଜଙ୍ଗଲରେ ବଂଶବୃଦ୍ଧି ଘଟିପାରିବ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ, ଇଭୋଲୁସନ, ଜନ୍ତୁଜଗତ, ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ, ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ବିଷୁବ ଅରଣ୍ୟ

▷▷

ଓରାୟନ ନେବୁଲା

ଓରାୟନ ନକ୍ଷତ୍ରମଣ୍ଡଳରେ ଥିବା ଏହି ନେବୁଲାଟି ବିଷୟରେ ହବଲ ମହାକାଶ ଟେଲିସ୍କୋପ ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ବହୁକଥା ଜଣାଇ ଦେଇଛି । ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଏହାର ନାମ ହେଲା ମୃଗ ନୀହାରିକା ।

ପୃଥିବୀଠାରୁ ୧୦୦୦ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଆଲୋକବର୍ଷ ଦୂରତାରେ ଥିବା ଓରାୟନ ନେବୁଲାର 'ନକ୍ଷତ୍ର-ନର୍ସରୀ'ରେ ଯେତେ ପରିମାଣର ନବଜାତ ନକ୍ଷତ୍ର ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛନ୍ତି, ତା'ର ସମକକ୍ଷ କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଥିବାର ପ୍ରମାଣ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମିଳିନାହିଁ । ଖାଲି ଆଖିକୁ ଏଇଟି ଛୋଟ ଦେଖାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ଏପଟରୁ ସେପଟକୁ ଯିବାପାଇଁ ଆଲୋକକୁ ଲାଗିଯିବ ପ୍ରାୟ ତିନିବର୍ଷ । ଏହି ନେବୁଲାରେ ସୌରଜଗତ ଭଳି ଗ୍ରହଜଗତର ସନ୍ଧାନ ଦିନେ ମିଳିଯାଇପାରେ ବୋଲି ହବଲ ଟେଲିସ୍କୋପ ପଠାଇଥିବା 'ଚିତ୍ର'ର ତର୍ଜମାରୁ

ଓରାଙ୍ଗଉଟାଙ୍ଗର ଅର୍ଥ ହେଲା "ଅରଣ୍ୟ ଜନ" । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ସତୁରୀ ଦଶକର ଆରମ୍ଭ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ କିଛି ଜଣାପଡ଼ି ନ ଥିଲା ।

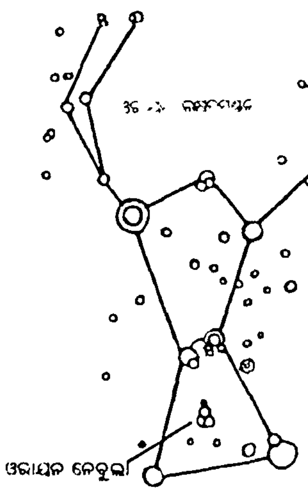

ଓରାୟନ ନେବୁଲା

ଜଣାପଡୁଛି । ୧୮୮୦ ମସିହାରେ ଓରାୟନର ପ୍ରଥମ ଫଟୋଗ୍ରାଫିକ ଚିତ୍ର ନିଆଯାଇଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ନକ୍ଷତ୍ରମଣ୍ଡଳ, ବିଶ୍ୱ, ଜ୍ୟୋତିର୍ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ ନକ୍ଷତ୍ର, ହବଲ ମହାକାଶ ଟେଲିସ୍କୋପ

▷▷

ଓରିଓଲ

ହଳଦିଆ-କଳା ବା ହଳଦିଆ-ଲାଲ ରଙ୍ଗର ଏହି ପକ୍ଷୀ ପୃଥିବୀର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ପ୍ରାୟ ୫୦ ଜାତିର ଅଛନ୍ତି । ବାୟା ଚଢେଇ ବସା ଭଳି ଗଛ-ଡାଳରୁ ଏହାର ବସା ଝୁଲୁଥାଏ । ଶତ୍ରୁ ଯେମିତି ଅଣ୍ଡା ଖାଇପିବ ନାହିଁ ସେଥିପାଇଁ ଯେଉଁ ଗଛରେ ବିରୁଡି ଜାତୀୟ ମାରଣା ପୋକ ବସା କରିଥା'ନ୍ତି, ସେହି ଗଛଡାଳରେ ଏମାନେ ବସା ଝୁଲାନ୍ତି । ପକ୍ଷୀଟିର ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୨୪ ସେଣ୍ଟିମିଟର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପକ୍ଷୀ, ଜୀବଜଗତ

▷▷

ଓଲ୍‌କଟ, ହେନ୍‌ରୀ ଷ୍ଟିଲ୍
(୧୮୩୨-୧୯୦୭)

ଏହି ଆମେରିକୀୟ ଦାର୍ଶନିକ, ଓକିଲ ଓ ଲେଖକ ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ସମିତିର ସହପ୍ରତି-ଷ୍ଠାତା । ୧୮୭୫ ମସିହାରେ ସେ ଅନ୍ୟ କେତେ-ଜଣଙ୍କ ସହ ମିଶି ଏହାକୁ ସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ ଓ ପ୍ରଥମ ସଭାପତି ଭାବରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟଭାର ସମ୍ଭାଳି-ଥିଲେ । ବାରଣାସୀଠାରେ ଥିବା ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ ହିନ୍ଦୁ କଲେଜର ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ଆନି ବେଜାନ୍ତଙ୍କୁ ସେ ବହୁଭାବେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ହିନ୍ଦୁ ଓ ବୌଦ୍ଧ ଦର୍ଶନକୁ ବିକଶିତ କରିବାରେ ଓଲ୍‌କଟ୍‌ଙ୍କ ଅବଦାନ ଖୁବ୍ ବେଶୀ । ସେ କେତେକ ବହି ଲେଖିଛନ୍ତି ଓ 'ଥିଓସଫିଷ୍ଟ' ନାମକ ପତ୍ରିକାର ମଧ୍ୟ ସଂପାଦନା କରୁଥିଲେ । ୧୮୭୯ ମସିହାରୁ ମାନ୍ଦ୍ରାସ ସହର ହୋଇଯାଇଥିଲା ତାଙ୍କର କର୍ମକେନ୍ଦ୍ର ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ସମିତି, ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ, ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମ, ଆନି ବେଜାନ୍ତ

▷▷

ଓସେନିଆ

ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରର ଗୋଟାଏ ଅଞ୍ଚଳର ସବୁ ଦ୍ୱୀପକୁ ମିଶାଇ ସେଗୁଡ଼ିକୁ 'ଓସେନିଆ' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ବ୍ୟତୀତ ୮,୨୧,୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ବିଶିଷ୍ଟ ଏହି ମହା-ସାଗରୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ପାଖାପାଖି ୧୦ ହଜାର ଦ୍ୱୀପ ରହିଛି । ଓସେନିଆକୁ ଚାରିଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ କରି-ଦିଆଯାଇଛି : ପ୍ରଥମଟି ହେଲା ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ମହା-ଦେଶ; ଦ୍ୱିତୀୟଟିର ନାମ ହେଲା ମେଲାନେସିଆ; ତୃତୀୟଟି ହେଲା ମାଇକ୍ରୋନେସିଆ ଓ ଶେଷଟି ହେଉଛି ପଲିନେସିଆ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭୂତତ୍ତ୍ୱ, ନୃତତ୍ତ୍ୱ, ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗର, ଆନ୍ତ-ର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ

▷▷

ଓସେଲଟ୍

ଯେତେ ଯେତେ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ଜୀବ ଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଣୀ ଅତି ସୁନ୍ଦର ବୋଲି କୁହା-ଯାଏ ଓ ସେଇଟି ରୁହେ ଆମେରିକା ମହାଦେଶରେ । ଓସେଲଟ୍‌ର ହଳଦିଆସିଆ ଓ ନାଲିଆସିଆ ଦେହଟି ଉପରେ ଛାପ ଛାପକା ରଙ୍ଗ ବେଶ୍ ଚମତ୍କାର ଦେଖା-ଯାଏ । ଏଇଟି ମାଂସଭୋଜୀ ପ୍ରାଣୀ । ଗଛ ଉପରେ ଥାଏ ଓ କେବଳ ରାତିରେ ଶୀକାର କରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଜୀବଜଗତ

▷▷

ୱାଟ୍

ମିଟର-କିଲୋଗ୍ରାମ-ସେକେଣ୍ଡ ମାପନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏଇଟି ହେଲା ଗୋଟିଏ ଇଉନିଟ୍ ବା ଏକକ । ଗୋଟିଏ ସେକେଣ୍ଡରେ ଗୋଟିଏ ଜୋଲ୍ ବା ଏକ ଅଶ୍ୱଶକ୍ତିର ୭୪୬ ଭାଗରୁ ଭାଗେ କାମ କରିବା କ୍ଷମତା ସହିତ ଏହା ସମାନ । ବୈଦ୍ୟୁତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁକୁ ମଧ୍ୟ ୱାଟ୍‌ରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥାଏ । ଏକହଜାର ୱାଟ୍ ହେଲା ଗୋଟିଏ କିଲୋୱାଟ୍ । ଯେତେବେଳେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପରିବାହୀ ଗୁଳକ ବହନ କରୁଥିବା ଏକ ଆମ୍ପିଅର କରେଣ୍ଟର ମାତ୍ରା ଗୋଟିଏ ଏକ ଭୋଲ୍ଟ୍ ବିଭବାନ୍ତର ଥିବା ପଏଣ୍ଟ ଭିତରେ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଯେତିକି ଶକ୍ତି କ୍ଷୟ ହୋଇଥାଏ, ତାହା ହେଲା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ୱାଟ୍‌ର ମାପ । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଉଦ୍‌ଭାବକ ଜେମସ୍ ୱାଟ୍‌ଙ୍କ ନାମରେ ଏହି ଏକକଟିକୁ ନାମିତ କରାଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାପନ, ବିଦ୍ୟୁତ୍, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି

▷▷

ୱାଟ୍, ଜେମସ୍
(୧୭୩୬-୧୮୧୯)

ଆଜି ଆମେ ଯେଉଁ ଷ୍ଟିମ ଇଞ୍ଜିନ ବା ବାଷ୍ପୀୟ ଇଞ୍ଜିନ ଦେଖୁଛୁ ତାକୁ ଉଦ୍‌ଭାବନ କରିଥିଲେ ଏହି ଇଞ୍ଜି-ନିଅର ୧୭୬୬ ମସିହାରେ । ଯନ୍ତ୍ରପାତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସେ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିବାକୁ ପିଲାଦିନୁ

ଜେମସ୍ ୱାଟ୍

ତାଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ଥିଲା । ଷ୍ଟିମ ଇଞ୍ଜିନ ବାହାରିଲା ଫଳରେ ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ ଘଟିବା ସହଜ ହୋଇଗଲା । କଳ କାରଖାନା କାମ ମଧ୍ୟ ସହଜ ହୋଇଗଲା । ଏହାଙ୍କର ଜନ୍ମ ଇଂଲଣ୍ଡର ସ୍କଟଲାଣ୍ଡରେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ରେଳ ଇଞ୍ଜିନ, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଶିଳ୍ପ ବିପ୍ଳବ, ୱାଟ୍

▷▷

ୱାଟରକଲର

ଗମ୍ ଆରବିକ ଅଠାରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣକ ବା ପିଗ୍-ମେଣ୍ଟ 'ଗୋଳି' ଏହି ରଙ୍ଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ପରେ ଏଥିରେ ପାଣି ମିଶାଇ ସାଧାରଣତଃ କାଗଜ ଉପରେ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବା ଲାଗି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ୱାଟରକଲରରେ ବ୍ୟବହୃତ ବର୍ଣ୍ଣକ ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱଚ୍ଛ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଦେହରେ ଧଳା ମିଶାଇ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅସ୍ୱଚ୍ଛ କରାଯାଇପାରେ । ଅନ୍ୟସବୁ ପ୍ରକାର ଚିତ୍ରକଳା ଅଙ୍କନ ମାଧ୍ୟମ ଭଳି ୱାଟରକଲର

ଖୁବ୍ ବିକଶିତ ଓ ଚିତ୍ରର ସ୍ୱଚ୍ଛତା ସେଗୁଡ଼ିକର ମହତ୍ତ୍ୱ ବଢ଼ାଇ ଦେଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଚିତ୍ରକଳା, ବର୍ଣ୍ଣକ, ଅଏଲପେଣ୍ଟିଙ୍ଗ

▷▷

ୱାଟରଗେଟ୍

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଏହି କଳଙ୍କମୟ ଘଟଣାଟି ସେ ଦେଶର ସମଗ୍ର ରାଜନୈତିକ ଇତିହାସ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅନନ୍ୟ । ୧୯୭୨-୭୫ ମସିହା ଭିତରେ ଘଟିଥିବା ୱାଟରଗେଟ୍ ଯୋଗୁଁ ମଝିରେ ୧୯୭୪ ମସିହାରେ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ରିଚାର୍ଡ ନିକ୍ସନ୍‌ଙ୍କୁ ଇସ୍ତଫା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା; ଇସ୍ତଫା ନ ଦେଇଥିଲେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଇମ୍ପିଚ୍‌ମେଣ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଣାଯାଇଥା'ନ୍ତା । ୱାଶିଂଟନ୍‌ର 'ୱାଟରଗେଟ୍' ନାମକ ଗୋଟିଏ ଅଫିସ୍-ହୋଟେଲ ଅଟ୍ଟାଳିକାରେ ଥିବା ଡିମୋକ୍ରେଟିକ ପାର୍ଟି ଅଫିସ୍‌ରେ ନିକ୍ସନ୍ ଶାସନ ପକ୍ଷରୁ ଘଟାଯାଇଥିବା ଚୋରୀରୁ ଏହି ଘଟଣାର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ପଦ ନିମନ୍ତେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ପାଇଁ ନିର୍ବାଚନ ଲଢ଼ୁଥିବା ନିକ୍ସନ୍‌ଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ବିରୋଧୀଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ରଣକୌଶଳ ହାସଲ ନିମନ୍ତେ, ତାଙ୍କ ଜ୍ଞାତସାରରେ ଏଭଳି କରାଯାଇଥିଲା । ପରେ ୧୯୭୫ ମସିହାରେ ନିକ୍ସନ୍‌ଙ୍କର ତିନିଜଣ ଅତି ଉଚ୍ଚ ସହକାରୀଙ୍କୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଏଥିପାଇଁ କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଥିଲା । ୱାଟରଗେଟ୍ ଘଟଣାରେ ଆମେରିକୀୟ ଜନତା, ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଓ ବିଚାରବିଭାଗ ସେ ଦେଶରେ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଉପଯୁକ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ଓ ସମ୍ମାନ ରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁଭଳି କାମ କରିଥିଲେ, ତା'ର ତୁଳନା ନାହିଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ଗଣତନ୍ତ୍ର, ଇମ୍ପିଚ୍‌ମେଣ୍ଟ

▷▷

ୱାଟସନ୍, ଜେମ୍‌ସ୍
(୧୯୨୮-)

ଏହି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଜେନେଟିଷ୍ଟ ଫ୍ରାଙ୍କଲିନ୍ କ୍ରିକ୍ ଓ ମରିସ୍ ୱିଲ୍‌କିନ୍‌ସଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ୧୯୫୩ ମସିହାରେ ଜୀବନ ଗୁଣସୂତ୍ର ଡିଏନ୍‌ଏର ଆଣବିକ ଗଠନ ବା

ଜେମ୍‌ସ୍ ୱାଟସନ୍

ସଂରଚନର ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ ବାହାର କରିଦେଇ ପାରିଥିଲେ । ମାନବଜ୍ଞାନର କ୍ରମ ବିକାଶରେ ଏହି ଘଟଣାଟି ଖୁବ୍ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଡିଏନ୍‌ଏ, ଜେନେଟିକ୍‌ସ୍, ଜୀବନ

▷▷

ୱାରଣ୍ଟ

ଆଇନରେ ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ଖୁବ୍ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା କିମ୍ବା ସରକାରୀ ବିଶେଷାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦିଆଯାଉଥିବା ଲିଖିତ କ୍ଷମତାପତ୍ରକୁ ୱାରଣ୍ଟ ବୋଲି ଅଭିହିତ କରାଯାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଏହାର ଅଧିକ ସାଧାରଣ ଅର୍ଥଟି ହେଲା ଗିରଫ କିମ୍ବା ଖାନତଲାସ କରିବା ଲାଗି ଜାରୀ କରାଯାଉଥିବା ନ୍ୟାୟିକ ବା ଅର୍ଦ୍ଧନ୍ୟାୟିକ ଆଦେଶ । ଗିରଫ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସାଧାରଣତଃ ୱାରଣ୍ଟର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଥାଏ । ଆଇନରେ ଅବଶ୍ୟ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ବିନା ୱାରଣ୍ଟରେ ଗିରଫ କରିବାର ସ୍ୱାଧୀନତା ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଛି । ଅଭିଯୁକ୍ତ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ଥିବା ଉପଲବ୍ଧି କଲେ ଭାରତରେ ବିଚାରାଳୟମାନେ ୱାରଣ୍ଟ ଜାରୀ କରିଥା'ନ୍ତି । ଏଥିରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଯଥାସମ୍ଭବ ସଠିକ ନାମ, ଠିକଣା କିମ୍ବା ଶାରୀରିକ ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଖାନତଲାସ ନିମନ୍ତେ ଜାରୀ ହେଉଥିବା ୱାରଣ୍ଟରେ ମଧ୍ୟ ତଲାସୀ ସ୍ଥଳର ସଠିକ ବିବରଣୀ ରହିବା ଦରକାର । ପୃଥିବୀର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦେଶର ଆଇନରେ ଆହୁରି ଅନେକ ପ୍ରକାରର ୱାରଣ୍ଟର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି; ଟିକସ ୱାରଣ୍ଟ ଓ ଭୂ-ୱାରଣ୍ଟ ହେଲା ସେଥିଭିତରୁ କେତେକ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଆଇନ, ଗିରଫ, ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱାଧୀନତା, ହେବିଅସ୍ କର୍ପସ, ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡବିଧି

▷▷

ୱାର୍କଷ୍ଟେସନ

କଂପିଉଟର ଉପଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ୱାର୍କଷ୍ଟେସନର ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ଯେଉଁଠି କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ କଂପିଉଟର, ପ୍ରିଣ୍ଟର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଂପିଉଟର ଡିଭାଇସ୍ ଏକାଠି କାମ କରନ୍ତି ସେତେବେଳେ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ୱାର୍କଷ୍ଟେସନ ବୋଲି ସାଧାରଣତଃ କୁହାଯାଏ । ଅନେକ ସମୟରେ ୱାର୍କଷ୍ଟେସନ କଂପିଉଟର ଗୁଡ଼ିକ ବଡ଼ ବଡ଼ ମେନ୍‌ଫ୍ରେମ କିମ୍ବା ସୁପର କଂପିଉଟର ସହ ନେଟ୍‌ୱାର୍କିଙ୍ଗ୍ ପ୍ରଣାଳୀ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୃକ୍ତ ହୋଇ କାମ କରିଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
କଂପିଉଟର

▷▷

'ୱାର୍କହଲିକ୍'

ଏହି ଶବ୍ଦଟିର ବ୍ୟବହାର ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ବହୁ ପରିମାଣରେ ହେଉଛି । ସାମାଜିକ ସ୍ଥିତି ତଥା ମଣିଷ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୁଣାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଯିବା ଫଳରେ ୱାର୍କହଲିକ୍ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯିବା ସହଜ ହୋଇଯାଇଛି । ଯେଉଁମାନେ ସମ୍ମୋହିତ ହୋଇ ବା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୋଗ୍ରସ୍ତ ଭାବରେ ଅନ୍ୟ ସବୁ ପ୍ରକାର ଆନୁସଙ୍ଗିକ କାମକୁ ପଛରେ ପକାଇ ନିଜେ କରୁଥିବା ମୁଖ୍ୟ କାମଟିରେ ନିବେଶିତ ହୋଇ ରହିଯାଇଥା'ନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ୱାର୍କହଲିକ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି । ସବୁ ପ୍ରକାର ବୃତ୍ତିରେ ୱାର୍କହଲିକ୍ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି । ନିଶାସେବନକାରୀ କିମ୍ବା ମଦ୍ୟପ ମାନଙ୍କ ଭଳି ନିଜ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନ ଥାଏ; ବୃତ୍ତି ହିଁ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନର କେନ୍ଦ୍ର ହୋଇଯାଏ ଓ ତା ତୁଳନାରେ ଅନ୍ୟ ସବୁ ସାମାଜିକ ବା ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଗୌଣ ବୋଲି ସେମାନେ ଭାବି ନେଇଥା'ନ୍ତି । ଫଳରେ, ୱାର୍କହଲିକ୍ ମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ ଜୀବନ ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କାଳକ୍ରମେ ସେମାନେ କରୁଥିବା କାମର ଗୁଣାତ୍ମକ ଦିଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଅବମୂଲ୍ୟନ ଦେଖାଦିଏ ।

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ଶେଷ ହୋଇ ଆସିଲା ବେଳକୁ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱବିତ୍‌ମାନେ ଏଭଳି ବିକାରଗ୍ରସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି । ଯଥେଷ୍ଟ ମାତ୍ରାରେ ଆରାମ କରିବା ଓ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଶିଥିଳତା ଦ୍ୱାରା ୱାର୍କହଲିକ୍‌ମାନେ ନିଜ ଅବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତି କରିପାରିବେ ବୋଲି କୁହାଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ସମାଜ, ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ, ବିକାର

▷▷

ୱାର୍ଡପ୍ରସେସିଙ୍ଗ

ଏହି ପଦ୍ଧତି ଅବଲମ୍ବନ କରି ଲିଖିତ, ମୌଖିକ ତଥା ପଙ୍କ୍ତିକୃତ ତଥ୍ୟକୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇପାରେ । ୱାର୍ଡପ୍ରସେସିଙ୍ଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଅଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଓ ଶୀଘ୍ର ବହୁ ପ୍ରକାରର ଲିଖିତ ଦଲିଲ, ଚିଠି, ମେମୋରାଣ୍ଡମ ଇତ୍ୟାଦି ତିଆରି କରାଯାଇପାରିଥାଏ । ଆଜିର କଂପିଉଟର ୱାର୍ଡପ୍ରସେସିଙ୍ଗ ପ୍ରଣାଳୀର ଉତ୍ସ ଦେଲା ୧୯୩୬ ମସିହାରେ ଉଦ୍‌ଭାବିତ ହୋଇଥିବା ଏହି ଧରଣର ଗୋଟିଏ ଉପାୟ । ପରେ ତାହା ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ବିକଶିତ ହୋଇ ଶେଷରେ କଂପିଉଟର ଯୁଗରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛି । ଅତି ସରଳ ଭାବରେ ବୁଝିବାକୁ ଗଲେ, ୱାର୍ଡପ୍ରସେସର

କଂପିଉଟରଟି ହେଲା 'ଟାଇପ୍ରାଇଟର ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରୁଥିବା' ଗୋଟିଏ ମେସିନ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ବେଳକୁ ପୃଥିବୀର ସବୁ ଦେଶର ଉନ୍ନତ ଅଫିସ ଗୁଡ଼ିକରେ ୱାର୍ଡପ୍ରସେସିଙ୍ଗ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ବା ସଫ୍ଟୱେଆର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି ନିତିଦିନିଆ ଲେଖାପଢ଼ା ନିମନ୍ତେ । ଏହି ଧରଣର ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକରେ ଅଭିଧାନ, ବନାନ ଶୁଦ୍ଧି, ବ୍ୟାକରଣ ସାହାଯ୍ୟ ଭଳି ଫଙ୍କସନ ସବୁ ରଖି-ଦିଆଯାଉଛି । ଓଡ଼ିଆ ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଠିକ୍ ଏହିଭଳି ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ୧୯୯୭ ମସିହା ବେଳକୁ ନ ମିଳୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନିକଟରେ ମିଳିଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବା କଥା ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
କଂପିଉଟର, ଅଫିସ କାର୍ଯ୍ୟ, ଲେଖା

▷▷

ୱାର୍ଦ୍ଧା ସେବାଗ୍ରାମ ଆଶ୍ରମ

ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରଦେଶର ୱାର୍ଦ୍ଧା ଜିଲାରେ ୱାର୍ଦ୍ଧା ନଦୀ କୂଳରେ ଏହି ଆଶ୍ରମଟି ରହିଛି । ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ସମୟରେ ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ହେଲେ ଏହି ଆଶ୍ରମର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା । ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ ସନ୍ଥ ବିନୋବା ଭାବେ ୱାର୍ଦ୍ଧା ଆଶ୍ରମକୁ ନିଜ କର୍ମକେନ୍ଦ୍ର କରିଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ, ଭାରତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ, ବିନୋବା ଭାବେ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର

▷▷

ୱାର୍ଲ୍ଡୱାଇଡ୍ ଫଣ୍ଡ ଫରନେଚର

ଏଇଟି ହେଲା ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସଂରକ୍ଷଣ ସଂଗଠନ । ଭୂପୃଷ୍ଠରୁ ଲୋପ ହୋଇଯିବାକୁ ବସିଥିବା ଜୀବଜନ୍ତୁ ତଥା ସେମାନଙ୍କ ବସତିର ସୁରକ୍ଷା; ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠର ଅରଣ୍ୟରାଜି, ସାଗର-

ପ୍ରତୀକ

ମହାସାଗରରୁ ମିଳୁଥିବା ସଂପଦର ସୁଚିନ୍ତିତ ଓ ସୁନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଉପଯୋଗ ଏବଂ ପ୍ରଦୂଷଣ ସୃଷ୍ଟିକରୁଥିବା କୋଇଲା, ତୈଳ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇନ୍ଧନର ବ୍ୟବହାର କମାଇବା ଦିଗରେ ଏହି ସଂସ୍ଥା ମୁଖ୍ୟତଃ କାମ କରିଥାଏ । ପୃଥିବୀସାରା ଏହି ସଂଗଠନର ଶାଖା ସବୁ ରହିଛନ୍ତି । ସ୍ୱିଜରଲାଣ୍ଡର ଗ୍ଲାଣ୍ଡ ଠାରେ ଏହାର ସଦର ମହକୁମା ରହିଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ପୃଥିବୀ, ସଂରକ୍ଷଣ, ପରିବେଶ

▷▷

ୱାର୍ସା ଚୁକ୍ତି

କମିଉନିଷ୍ଟ ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍ ତଥା ଏହାର ଅନୁଗାମୀ ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ, ଚେକୋସ୍ଲୋଭାକିଆ, ପୂର୍ବ ଜର୍ମାନୀ, ହଙ୍ଗେରୀ, ପୋଲାଣ୍ଡ, ରୁମାନିଆ ଓ (୧୯୬୮ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ଆଲ୍‌ବେନିଆକୁ ନେଇ ୧୯୫୫ ମସିହାରେ ଏହି ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଚୁକ୍ତି ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା । ଫଳରେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଜିତ ଉତ୍ତର ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ସନ୍ଧି ସଂଗଠନକୁ ବିରୋଧ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେସବୁ ଦେଶ ମାଟିରେ ସୋଭିଏତ ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ରହିପାରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଯାଇଥିଲା । ପରେ ୱାର୍ସା ଚୁକ୍ତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କେତେକ ଦେଶରେ ସୋଭିଏତ ବାହିନୀର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ସେଠାକାର ଜନସାଧାରଣ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେହି ବିରୋଧକୁ ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ଠୁର ଭାବେ ଦମନ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା । ୩୦ ବର୍ଷ ଲାଗି ପ୍ରଥମେ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିବା ଏହି ଚୁକ୍ତିର ମିଆଦକୁ ଆଉ ଅଧିକ ୨୦ ବର୍ଷ ପାଇଁ ୧୯୮୫ ମସିହାରେ ବଢ଼ାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏଭଳି ହେବାର ଅଳ୍ପ କେତେବର୍ଷ ପରେ ୱାର୍ସା ଚୁକ୍ତିର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସବୁରାଷ୍ଟ୍ରରୁ କମିଉନିଜମ୍ ଲୋପ ପାଇଯାଇ ସେସବୁ ଦେଶ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯିବାରୁ, ବାସ୍ତବ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହି ଚୁକ୍ତି ଆପେ ଆପେ ରଦ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
କମିଉନିଜମ୍, ଉତ୍ତର ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ସନ୍ଧି ସଂଗଠନ, ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍, ଶୀତଳଯୁଦ୍ଧ

▷▷

ୱାଲ୍‌ଷ୍ଟ୍ରିଟ୍

ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅର୍ଥନୈତିକ କାରବାର ଅଞ୍ଚଳ । ନିଉୟର୍କ ସହରର ଦକ୍ଷିଣ ଅଂଶରେ ଏହା ରହିଛି । ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ତଥା ପୃଥିବୀର ବହୁ ପ୍ରମୁଖ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ସଦର ଦପ୍ତର ହେଲା ୱାଲ୍‌ଷ୍ଟ୍ରିଟ୍ । 'ୱାଲ୍'ର ଇଂରାଜୀ ଅର୍ଥ ହେଲା କାନ୍ଥ । ୧୬୫୩ ମସିହାରେ ଇଂରେଜ ଆକ୍ରମଣକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା ପାଇଁ ଡିନାମାରମାନେ ଏଠି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ମାଟିକାନ୍ଥ ଦେଇଦେଇଥିଲେ ଓ ସେହିଦିନୁ ଏହାର ନାମ ୱାଲ୍‌ଷ୍ଟ୍ରିଟ୍ ବୋଲି ରହିଯାଇଛି । ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ ଅର୍ଥନୈତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବାର କ୍ଷମତା ୱାଲ୍‌ଷ୍ଟ୍ରିଟ୍‌ର ରହିଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଅର୍ଥନୀତି, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଏକ୍‌ସଚେଞ୍ଜ, ମୁଦ୍ରା

▷▷

ୱାଶିଂଟନ୍, ଜର୍ଜ
(୧୭୩୨-୯୯)

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ତଥା ପ୍ରଥମ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି । ତାଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଲଢ଼ି ସେ ଦେଶ ଇଂଲଣ୍ଡ ନିକଟରୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ହାସଲ କରିଥିଲା ।

ଜର୍ଜ ୱାଶିଂଟନ୍

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନରେ ମଧ୍ୟ ସେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସେ ଦେଶର ରାଜଧାନୀକୁ ୱାଶିଂଟନ୍‌ଙ୍କ ନାମରେ ନାମିତ କରାହୋଇଛି । ତାଙ୍କ ସମୟରେ ଯେଉଁମାନେ ଇଂଲଣ୍ଡ ଅଧୀନରୁ ନୂଆକରି ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ କରିଥିବା ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଶାସନ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଥିଲେ ସେ ଯୁଗର ବହୁ ବିଦ୍ୱାନ, ପଣ୍ଡିତ ଓ ବିଜ୍ଞାନୀ । ସେମାନଙ୍କୁ ଯଥାଯଥ ନେତୃତ୍ୱ ଦେବାରେ ଏହି ମହାନ ଆମେରିକୀୟ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ଓ ସେ ଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁକ୍ତ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମୂଳଦୁଆ ପକାଇ ଦେଇପାରିଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ
ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା, ସମ୍ବିଧାନ, ଗଣତନ୍ତ୍ର

▷▷

ୱାସର

ମେସିନ ଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍କ୍ରୁ, ନଟ୍ ଓ ବୋଲ୍ଟ ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ବ୍ୟବହୃତ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ । ସେଗୁଡ଼ିକ କ୍ରମେ ଯେପରି ଢିଲା ନ ହୋଇଯାଏ ସେଥିପାଇଁ ୱାସର ଦିଆଯାଇଥାଏ । କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଭାରକୁ ଖେଳାଇ ଦେବା କାମ ମଧ୍ୟ ୱାସର

ସାହାଯ୍ୟରେ ଇଞ୍ଜିନିଅର ମାନେ କରାଇଦେଇଥା'ନ୍ତି । ଏଭଳି କରିବା ନିମନ୍ତେ ସାଧାରଣତଃ ନରମା ଇସ୍-ପାତର ଗୋଲାକାର ପତଳା ରିଙ୍ଗ ଲଗାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ନଟ୍‌ବୋଲ୍ଟ ଢିଲା ନ ହେବା ନିମନ୍ତେ ବହୁପ୍ରକାରର ୱାସର ସେଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗ ସ୍ଥଳରେ ଲଗାଇ ଦିଆଯାଏ । ଏଗୁଡିକ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ସ୍ପ୍ରିଙ୍ଗ ଭଳି କାମ କରି ନଟ୍ ବା ସ୍କ୍ରୁର ମୁଣ୍ଡ ଓ ମୂଳ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ଭିତରେ ଥିବା ଦୂରତାକୁ ସବୁବେଳେ ସମାନ ରଖିଥା'ନ୍ତି । ଆଉ କେତେକ ୱାସରରେ ଦାନ୍ତି ଥିବାରୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଢ଼ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଲକିଙ୍ଗ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ, କଳକବ୍ଜା

▷▷

ୱାସିଙ୍ଗ ମେସିନ

ଶରୀର ଶ୍ରମର ଉପଯୋଗ ନ କରି ଲୁଗାପଟା ସଫା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏହି ଲୁଗାଧୁଆ ଯନ୍ତ୍ରଟିକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଏହା ବହୁ ଧରଣର ଓ ବହୁ ଜାତିର ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ସବୁ ଗୁଡିକରେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ମୌଳିକ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଉପାୟ ବା ପ୍ରଣାଳୀ ହେଲା ଏକା ପ୍ରକାରର । ଏଥିରେ, ଗୋଟିଏ ଘୂର୍ଣ୍ଣାୟମାନ ଧାତବଡ୍ରମ୍ ଭିତରେ ଥିବା ପାଣିରେ ଲୁଗାକୁ ଖୁବ୍ ଜୋର୍‌ରେ ଚକ୍‌କର ଖୁଆଇ ଦିଆଯାଏ ବା ସେଠି ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରର ଭଉଁରୀ ସୃଷ୍ଟି କରିଦିଆଯାଏ । ଲୁଗା ତନ୍ତୁ ଭିତରୁ ଯେଉଁଭଳି ମଇଳା, ଚିକିଟା, ଧୂଳି ଇତ୍ୟାଦି ବାହାରି ଆସିବ ସେଥିନିମନ୍ତେ ଏହି ପାଣିରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଡିଟରଜେଣ୍ଟ ବା ସାବୁନ ମିଶାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ଆଜିର ଅଧିକାଂଶ ୱାସିଙ୍ଗ ମେସିନ ହେଲା ଅଟୋମେଟିକ ବା ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ । ଏଗୁଡିକ ନିଜେ ନିଜେ ଲୁଗାସଫା କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଖାଇ ଦେଇ-ପାରନ୍ତି । ମାଇକ୍ରୋପ୍ରସେସର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଏହିସବୁ ମେସିନରେ ସୂତା ଲୁଗାକୁ ଗରମ ପାଣିରେ ଧୋଇବା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଉଲ୍ ପୋଷାକକୁ ଥଣ୍ଡା ପାଣିରେ ଧୋଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାମ କେବଳ ସ୍ୱିଚ୍ ଟିପି କରାଯାଇପାରେ । ଏଥିରେ ଥଣ୍ଡା ଓ ଗରମ ପାଣିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅନୁପାତରେ ମିଶାଇବା, ହାଲୁକା କିମ୍ବା ରଗଡି କରି 'କାଚିବା' ଓ କମ୍ ବା ବେଶୀ ଧୋଇବା ତଥା 'ଚୁପୁଡ଼ିବା' ଭଳି କାମ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଉପାୟରେ କରାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଘରକରଣା, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଗୃହୋପକରଣ

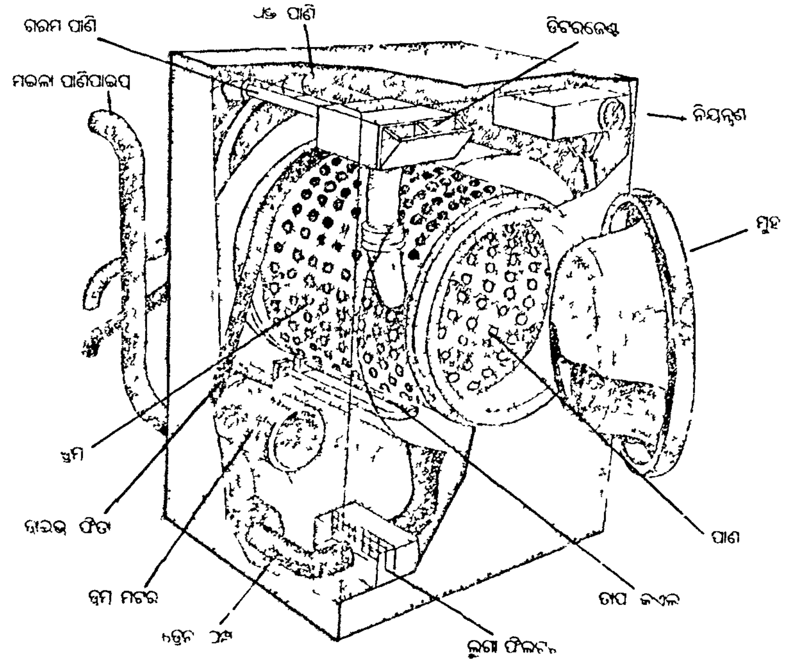

ୱାସିଙ୍ଗ ମେସିନ ଭିତରର ସରଳୀକୃତ ଡିଜାଇନ

▷▷

ୱାହେନ୍‌ସା, ଲେକ୍
(୧୯୪୩-)

ପୋଲାଣ୍ଡ ଦେଶର ଏହି 'ଖଟିଖିଆ ଶ୍ରମିକ' ସେ ଦେଶରେ କମିଉନିଷ୍ଟ ଶାସନର ମୂଳଦୁଆକୁ ଦୋହଲାଇ ଦେଇଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ତାଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ସେଠାକାର 'ସଲିଡାରିଟୀ' ସଂଗଠନ ପୋଲାଣ୍ଡରୁ ସେଭଳି ଶାସନକୁ ବିଲୋପ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସାରା ବିଶ୍ୱର ଅନ୍ୟ କମିଉନିଷ୍ଟ ସରକାର ସବୁର ଅନ୍ତିମ ପତନରେ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ୧୯୮୩ ମସିହାରେ ୱାହେନ୍‌ସାଙ୍କୁ

ଲେକ୍ ୱାହେନ୍‌ସା

ନୋବେଲ ଶାନ୍ତି ପୁରସ୍କାର ମିଳିଥିଲା । ୧୯୯୦ରୁ ୯୫ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପୋଲାଣ୍ଡର ନିର୍ବାଚିତ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଭାବେ ସେ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇ ଆସିଥିଲେ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ପୋଲାଣ୍ଡ, କମିଉନିଜିମ୍, ଗଣତନ୍ତ୍ର, 'ସଲିଡାରିଟୀ'

▷▷

ୱିୱା, କେନ୍ ସାରୋ
(୧୯୪୧-୯୫)

ପୃଥିବୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ନାଇଜିରୀୟ ଲେଖକ, ପରିବେଶ ବିତ୍ ତଥା ଜନନେତା । ସେ ଦେଶର ସାମରିକ ଶାସକମାନେ କିନ୍ତୁ ୱିୱାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆହୂତ 'ଓଗୋନି' ଜାତି ଲୋକଙ୍କ ନ୍ୟାଯ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସହ୍ୟ କରି ନ ପାରି, ଅନ୍ୟ କେତେକ ସହଯୋଗୀଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କୁ ମିଥ୍ୟା ନରହତ୍ୟା ଅଭିଯୋଗରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରିଦେଲେ ଓ ଗୋଟାଏ ପ୍ରହସନ ବିଚାର ପରେ ଏମାନଙ୍କୁ ଫାଶୀ ଦେଇଦିଆଗଲା । ପରେ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ଜନମତ ନାଇଜିରିଆ ସରକାରଙ୍କର ଏଭଳି ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରତିବାଦ କରି ଉଠିଥିଲା ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ନାଇଜିରିଆ, ପରିବେଶ ଆନ୍ଦୋଳନ, ଆଫ୍ରିକା

▷▷

ୱିଗ୍

ପ୍ରାକୃତିକ କିମ୍ବା କୃତ୍ରିମ କେଶରେ ନିର୍ମିତ ଏହି ବସ୍ତୁଟିକୁ ଯାତ୍ରା, ଥିଏଟରରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅନେକ କେଶହୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭୂଷଣ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିଥା'ନ୍ତି । ବେଳେବେଳେ ଚେହେରା ଲୁଚାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ୱିଗ୍‌ର ଉପଯୋଗ କରାଯାଏ । ସଭ୍ୟତାର ଆରମ୍ଭ ଦିନଠାରୁ ଏହାର ଉପଯୋଗ ହୋଇଆସୁଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ଇଜିପ୍ସୀୟ, ଆସିରୀୟ, ଫୋଏନେସୀୟ, ଗ୍ରୀକ୍ ଓ ରୋମାନ ସଭ୍ୟତାରେ

ଲୋକେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ୱିଗ୍ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବାର ପ୍ରମାଣ ମିଳିଛି । ଷୋଡ଼ଶ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଏହି ଭୂଷଣଟି ଇଉରୋପରେ ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ କଥା ଭାବେ ଗୃହୀତ ହେଲା । ଉଭୟ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳା ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ୱିଗ୍ ତିଆରି ହୁଏ । ଏସିଆ ମହାଦେଶରେ କିନ୍ତୁ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ସେତେ ନଥିଲା । ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ ଭାରତ ଭଳି ଜେତେକ ଦେଶରେ ଆଦୌ ବା ଯଥେଷ୍ଟ କେଶ ନଥିବା ଲୋକେ ୱିଗ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବା ସାଧାରଣ ଘଟଣା ହୋଇଗଲାଣି । ବିଗ୍ରରପତି-ମାନେ ମିସଲରେ ବସିଥିଲାବେଳେ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ୱିଗ୍ ଲଗାଇଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ବେଶଭୂଷା, କେଶ, ବିଗ୍ରାଳୟ

▷ ▷

ୱେଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ

ଏହି ଦ୍ୱୀପସମୂହଟିର ଲମ୍ବ ପ୍ରାୟ ୨,୪୦୦ କିଲୋମିଟର । ୱେଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜରେ ଥିବା ଦ୍ୱୀପ ଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷେତ୍ରଫଳର ସମଷ୍ଟି ହେଲା ୨,୩୬,୦୦୦ ବର୍ଗ-କିଲୋମିଟର । ପୂର୍ବ ଓ ଉତ୍ତର ଦିଗରୁ ଏହା ମେକ୍ସିକୋ ଉପସାଗର ଏବଂ କାରିବିଆନ ସାଗରକୁ ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗରରୁ ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାରେ ବିଚ୍ଛିନ କରି ରଖିଦେଇଛି । ଉତ୍ତର ଆମେରିକାର ଫ୍ଲୋରିଡା ଉପଦ୍ୱୀପଠାରୁ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକାର ଭେନିଜୁଏଲା ଦେଶ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ର ଆକୃତିରେ ୱେଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜର ଦ୍ୱୀପଗୁଡ଼ିକ ରହିଛନ୍ତି ।

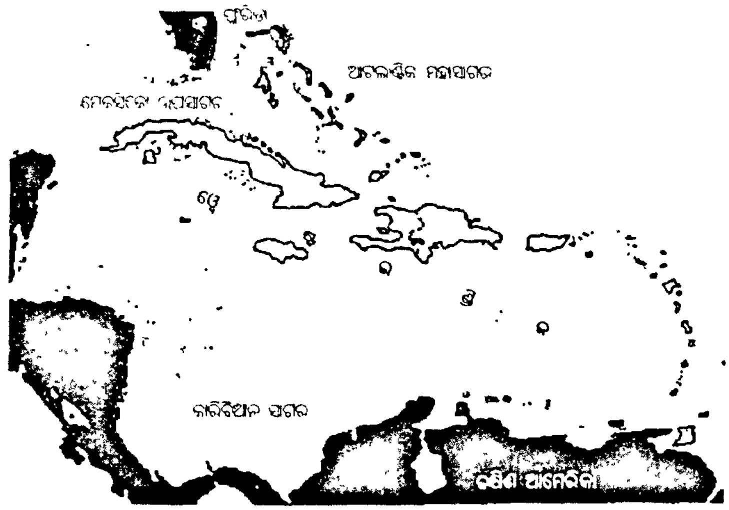

ୱେଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ

ପ୍ରାୟ ସାତକୋଟି ବର୍ଷ ତଳେ ଆଗ୍ନେୟ ଉଦ୍‌ଗିରଣ ଜନିତ କ୍ରିୟାରୁ ଏହିସବୁ ଦ୍ୱୀପ ସୃଷ୍ଟି ହେବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଜଳବାୟୁ ହେଲା ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ । ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଦ୍ୱୀପ ଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳ ଜଙ୍ଗଲରେ ଭରପୂର ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ ସେଭଳି ଅବସ୍ଥା ନାହିଁ । କୃଷି ହେଉଛି ୱେଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ ଅଞ୍ଚଳର ପାରଂପାରିକ ଅର୍ଥନୀତିର ମୂଳଭିତ୍ତି । ପରେ ଅବଶ୍ୟ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁର ବିକାଶ ହୋଇଛି । ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଶିଳ୍ପରୁ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକେ ଆଜି ଖୁବ୍ ଉପାର୍ଜନ କରୁଛନ୍ତି ।

୧୪୯୨ ମସିହାରେ ସ୍ପେନୀୟ ନାବିକ କଲମ୍ବସ୍ ଆସି ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ତିନୋଟି ଜାତିର ମୂଳ ଅଧିବାସୀ ରହିଥିଲେ ଓ ସେ ସେଠାରେ ପ୍ରଥମ ଇଉରୋପୀୟ ଉପନିବେଶ ସ୍ଥାପନ କଲେ । ପରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ସହିତ ୱେଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜ ଅଞ୍ଚଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବହୁ ଭାବେ ସଂପୃକ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ମୁଖ୍ୟ ଦ୍ୱୀପ ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା କିଉବା, ଗ୍ରେନାଡା, ଜାମାଇକା, ହେଇଟି, ଡୋମିନିକାନ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର, ପୁଏର୍ଟୋରିକୋ, ଭର୍ଜିନ ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ, ସେଣ୍ଟକିଟସ୍‌ଏନେଭିସ୍, ଆଣ୍ଟିଗୁଆ, ଗୁଆଡେଲୋପ, ଡୋମିନିକା, ମାର୍ଟିନିକ୍, ସେଣ୍ଟଲୁସିଆ, ସେଣ୍ଟ ଭିନ୍-ସେଣ୍ଟ, ବାର୍ବାଡୋସ୍, ତ୍ରିନିଦାଦ, ଟୋବାଗୋ ଏବଂ ବାହାମା । ବର୍ମୁଡାକୁ ମଧ୍ୟ ୱେଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜର ଅଂଶବିଶେଷ ଭାବେ ଧରାଯାଇଥାଏ । ୱେଷ୍ଟଇଣ୍ଡିଜର କେତେକ ଦ୍ୱୀପାଞ୍ଚଳରେ ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଭାରତୀୟ ବଂଶୋଦ୍ଭବ ଲୋକ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା, ଉତ୍ତର ଆମେରିକା, କାରିବିଆନ ସାଗର, ଉପନିବେଶବାଦ, ଦାସପ୍ରଥା, କଲମ୍ବସ, ଆମେରିକା

▷ ▷

ୱେଷ୍ଟବ୍ୟାଙ୍କ୍

ଜୋର୍ଡାନ ନଦୀର ପଶ୍ଚିମରେ ଥିବା ପାଲେଷ୍ଟିନୀୟ ଅଞ୍ଚଳ । ମଧ୍ୟ ପ୍ରାଚ୍ୟ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ରାଜନୀତିରେ ୱେଷ୍ଟବ୍ୟାଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ୱ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ହୋଇ ଉଠିବାର କାରଣ ହେଲା ଏହାର ଅବସ୍ଥିତି । ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ହୋଇଥିବା ସବୁଯାକ ଯୁଦ୍ଧରେ ଏହା ସବୁବେଳେ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଆସିଛି । କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ପ୍ରାୟ ୬୦୦୦ ବର୍ଗକିଲୋମିଟର । ୧୯୪୯ ମସିହାରୁ ଏହା ଜୋର୍ଡାନର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ ଭାବେ ଥିଲା; କିନ୍ତୁ ୧୯୬୭ ମସିହା ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଇସ୍ରାଏଲ ଅଧିକାର କରିନେବାରୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳଟି ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଛି । ୱେଷ୍ଟବ୍ୟାଙ୍କର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳ ଆଜି ଇସ୍ରାଏଲ, ପାଲେଷ୍ଟିନୀୟ ତଥା କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ଏ ଉଭୟଙ୍କ ମିଳିତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ରହିଛି । ୧୯୯୮ ମସିହା ଆରମ୍ଭ ବେଳକୁ

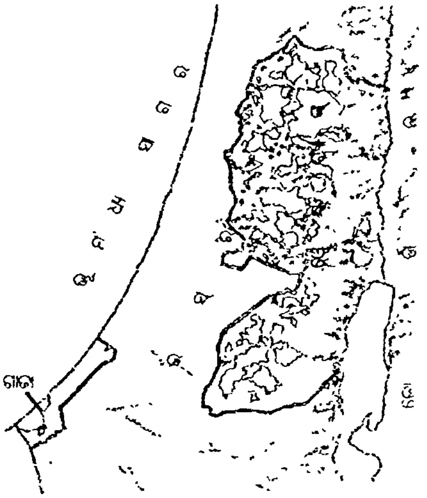

ୱେଷ୍ଟବ୍ୟାଙ୍କ୍

କିନ୍ତୁ ପରିସ୍ଥିତି ବଦଳିଗଲାଣି ଓ ୱେଷ୍ଟବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଆଉ ଇସ୍ରାଏଲୀ ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳ ହୋଇ ନ ରହି ନୂଆକରି ସୃଷ୍ଟିହୋଇଥିବା ପାଲେଷ୍ଟାଇନ ଅଥରିଟୀ ବା ରାଜ୍ୟର କ୍ରମେ ଅଂଶ ହୋଇଯାଉଛି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସଂପର୍କ, ଇସ୍ରାଏଲ, ପାଲେଷ୍ଟାଇନ

ଔ

ଔ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳାରେ 'ଔ' ହେଲା ତ୍ରୟୋଦଶ ଅକ୍ଷର । 'ଅ' ସହିତ 'ଓ'ର ସଂଯୋଗରେ 'ଔ'ର ସୃଷ୍ଟି । ଏହା କଣ୍ଠ ଓ ଓଠରୁ ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଓଡ଼ିଆ ବର୍ଣ୍ଣମାଳା, ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ, ଉଚ୍ଚାରଣ

▷ ▷

ଔଚିତ୍ୟ

ପଶୁ ଓ ମନୁଷ୍ୟ ଭିତରେ କଅଣ ପାର୍ଥକ୍ୟ ତାହା ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦରେ କହିଦିଆଯାଉ ବୋଲି ଯଦି କୁହାଯିବ ତେବେ ତାହାର ଉତ୍ତର ହେବ "ଔଚିତ୍ୟ"—ଅର୍ଥାତ୍ କଅଣ କରିବା ଉଚିତ ବା କଅଣ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ପଶୁ ସମୟେ ସମୟେ ସ୍ଥିର କରିନିଏ କଅଣ କରିବ ବା ନ କରିବ; ମଣିଷ ଭଳି ସେ କେବେହେଲେ ଚିନ୍ତା କରିପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମଣିଷ କ୍ରମେ ଯେତେବେଳେ ସଭ୍ୟ ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା, ତା ଆଗରେ ସମସ୍ୟା ସବୁ ଆସି ଦେଖାଦେଲା । ତେଣୁ ହଜାର ହଜାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ମନୁଷ୍ୟକୁ ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ସେ କିଭଳି ଆଚରଣ ଦେଖାଇବ । ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଉଦାହରଣ କଥାଟିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିଦେବ । କେଉଁମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ କିଭଳି ଭାବରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ ଯିଏ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣେ ତାକୁ 'ଭଦ୍ର' ବା 'ସଭ୍ୟ' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ପଣ୍ଡିତମାନେ କୁହନ୍ତି—ଏହିକଥା କହିବାକୁ ଜଣକୁ କେହି ବାଧ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ, ନକଲେ ମଧ୍ୟ କେହି ଶାସ୍ତି ପାଇବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଉଚିତ ବିଗ୍ଭର ବା ଔଚିତ୍ୟ କହୁଛି, ଜଣେ ଏହି କାମଟି କରିବା ଉଚିତ । ପୃଥିବୀର ସବୁ ଭାଷାର ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ମନୁଷ୍ୟ କଅଣ କରିବା ଉଚିତ ବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଦର୍ଶନ, ସମାଜ, ପ୍ରଥା, ମାନବ ସଭ୍ୟତା

▷ ▷

ଔରଙ୍ଗଜେବ୍
(୧୬୧୮-୧୭୦୭)

ସମ୍ରାଟ ଶାହାଜାହାନଙ୍କ ପୁତ୍ର ଓ ପ୍ରକୃତ ଅର୍ଥରେ ଭାରତର ଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମୋଗଲ ବାଦ୍‌ଶାହା । ନିଜ ଭାଇ ମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟାକରି ୧୬୫୮ ମସିହାରେ ସେ ଦିଲ୍ଲୀ ସିଂହାସନ ଆରୋହଣ କରିଥିଲେ । ଶାହାଜାହାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଔରଙ୍ଗଜେବ୍‌ଙ୍କ ହାତରେ ବନ୍ଦୀଭାବେ ଜୀବନ କଟାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିଷ୍ଠୁର ପ୍ରକୃତିର ଥିଲେ ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି । ଭାରତବର୍ଷରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ଧର୍ମ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଔରଙ୍ଗଜେବ୍ ସହିଷ୍ଣୁ ନଥିଲେ । ତାଙ୍କରି ସମୟ ପରଠାରୁ ହିଁ ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଦୁର୍ବଳ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ବୋଲି ଧରାଯାଇଥାଏ ।

ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଔରଙ୍ଗଜେବ୍‌ଙ୍କର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଏଭଳି ଗୁଣ ଥିଲା ଯାହାଫଳରେ କି ସେସମୟର ବହୁଲୋକ ତାଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିଯାଉଥିଲେ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସରଳ ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥିଲେ ଓ ଅନ୍ୟ କୌଣସି

ଔରଙ୍ଗଜେବ୍

ମୋଗଲ ବାଦ୍‌ଶାହା ଏ ଦିଗରେ ତାଙ୍କର ସମକକ୍ଷ ନୁହନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଭାରତ, ମୋଗଲ ଶାସନ

▷ ▷

ଔଷଧ

ମଣିଷ ପୃଥିବୀରେ ସଭ୍ୟ ଭାବେ ବିଚରଣ କରିବାର ମୂଳ କେତେ ଦିନଠାରୁ ତା'ର ଶରୀର ନିମନ୍ତେ ଔଷଧର ଉପଯୋଗ କରି ଆସିଛି । ହୁଏତ ଆଜି ଆମେ ଔଷଧ କହିଲେ ଯାହା ବୁଝୁଛୁ, ଠିକ୍ ସେଭଳି ପଦାର୍ଥ ତାପାଖରେ ନଥିଲା; କିନ୍ତୁ ଶରୀରର ସୁରକ୍ଷା

ପାଇଁ, ଦେହ ଖରାପ ଲାଗିଲେ ବା ଦେହରେ କେଉଁଠି ଆଘାତ ଲାଗି ଖଣ୍ଡିଆ ଖାବରା ହୋଇଗଲେ ଏଥିରୁ ଉପଶମ ପାଇବା ପାଇଁ ସେ ନିଜ ଚାରିପଟେ ମିଳୁଥିବା ଗଛଲତାକୁ ଆଶ୍ରା କରିଯାଉଥିଲା । କ୍ରମେ ମଣିଷର ବୁଦ୍ଧିର ବିକାଶ ହେଲା ଓ ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ର ଗୋଟାଏ ବିଧିବଦ୍ଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହିସାବରେ ଉନ୍ନତି ଲାଭ କଲା । ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିକାଶରୁହିଁ ଆଜିର 'ଔଷଧ' ଭଳି କଥାଟିଏ ଜନ୍ମ ନେଇଛି ।

ବୈଦ, କବିରାଜ ବା ସେସମୟର ଚିକିତ୍ସକମାନେ ଗୁଣି-ଗାରୁଡ଼ି ସାଙ୍ଗକୁ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଧରଣର ପଦାର୍ଥ ଯେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲକ୍ଷଣ ବହନ କରୁଥିବା ରୋଗକୁ ଭଲ କରିଦେଇ ପାରୁଛି, ସେ କଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ । କ୍ରମେ ସେମାନେ ସେହିସବୁ ପଦାର୍ଥ କଥା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଓ ସେଥିରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅନୁପାନକୁ ଔଷଧ ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଏହିସବୁ ମୂଳ ପଦାର୍ଥ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀ, ଏହି ଉଭୟଙ୍କ ଠାରୁ ନିଶ୍ଚୟ ମିଳୁଥିଲା । କ୍ରମେ କ୍ରମେ କିନ୍ତୁ ମଣିଷ ଶରୀର ବିଷୟରେ ଅଧିକ କଥା ଜଣା ପଡ଼ିଲା । ଯେଉଁମାନେ ଏ ଦିଗରେ ଅଧିକ ଜାଣିଲେ ସେମାନେ ଔଷଧ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଜାଣିଲେ । ପୃଥିବୀର ଭାରତ, ଗ୍ରୀସ୍, ଇଜିପ୍‌ଟ, ଆରବ ଓ ଚୀନ ଭଳି ଅଞ୍ଚଳ ସବୁରେ ଅନେକ ପଣ୍ଡିତ ଔଷଧ ବିଦ୍ୟାରେ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଲାଭ କରି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରୋଗ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଧରଣର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଔଷଧ ସବୁ ବାହାର କଲେ । ଆୟୁର୍ବେଦ, ୟୁନାନୀ, ଚୀନା, ଇଜିପ୍‌ସୀୟ ଚିକିତ୍ସାପ୍ରଣାଳୀରେ ପ୍ରକୃତିରୁ ମିଳୁଥିବା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉପାଦାନ ସବୁକୁ ଔଷଧ ଭାବରେ ଉପଯୋଗ କରାଗଲା ।

ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସଭ୍ୟତାର ଅଗ୍ରଗତି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଡାକ୍ତରୀ ବିଦ୍ୟାର ବିକାଶ ହେବାରୁ ରାସାୟନିକ ଔଷଧର ପ୍ରଚଳନ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ବିଭିନ୍ନ ଔଦ୍ୟୋଗିକ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥକୁ ଭାଗମାପ ହିସାବରେ ଦେଇ-ଦେଲେ ଶରୀରର ଉପକାର ହେଉଛି ବୋଲି ଜଣା-ପଡ଼ିଯିବାରୁ, ସେସବୁରୁ କେଉଁ କେଉଁ ରୋଗପାଇଁ କି କି ଔଷଧ ତିଆରି ହୋଇପାରିବ ତା'ର କାଟ୍‌ଲଗ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା । ସେହି କାଟ୍‌ଲଗ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ 'ଫର୍ମାକୋପିଆ' ବୋଲି କୁହାଗଲା । ବାଇଓକେମିକ୍ ଓ ହୋମିଓପାଥି ପଦ୍ଧତିରେ ତିଆରି ଔଷଧର ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ବ୍ୟବହାର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା ।

ବିଶୁଦ୍ଧ ରାସାୟନିକ ବା ଅନ୍ୟ ଧରଣର ଔଷଧୀୟ ଉପାଦାନ ସହ ଆଉ କେତେକ ପଦାର୍ଥ ମିଶାଇ ଔଷଧ ଶିଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା ଆମେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଔଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଔଷଧ ତିଆରି ଆଜିକାଲି ପୃଥିବୀବ୍ୟାପୀ ଅତି ବୃହତ୍ ଶିଳ୍ପରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ଔଷଧ ଶିଳ୍ପର ଉପଯୁକ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିମନ୍ତେ ପୃଥିବୀର ପ୍ରାୟ ସବୁ-ଦେଶରେ ସଜାଗ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ରହିଛନ୍ତି । ଡାକ୍ତରଙ୍କ ବିନା ପରାମର୍ଶରେ କୌଣସି ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଆଦୌ ଠିକ୍ ନୁହେଁ ବୋଲି ସବୁବେଳେ କୁହାଯାଇଥାଏ ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ମାନବଶରୀର, ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ର, ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ଔଦ୍ୟୋଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଟେକ୍‌ନୋଲଜି, ଜୀବ-ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ, ମାନବ ସଭ୍ୟତା, ରାସାୟନିକ, ଯୌଗିକ, ନୈତିକତା, ଆଇନ

▷▷

ଔଷଧ ଉଦ୍ୟାନ

ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଜାତିର ଔଷଧୀୟ ଉଦ୍‌ଭିଦ ବା ଗୁଳ୍ମକୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ୟାନରେ ସୁସଂଗଠିତ ଭାବରେ ଚାଷ କରାଯିବା ଉଦ୍ୟମରୁ ଔଷଧ ଉଦ୍ୟାନ ସବୁର ସୃଷ୍ଟି । ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ର ଓ ବିଜ୍ଞାନର ଉନ୍ନତି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଔଷଧ ବା ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଣ ସଂପନ୍ନ ଉଦ୍‌ଭିଦର ଗୁରୁତ୍ୱ କ୍ରମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଅନୁଭବ କରାଗଲା ।

ଦ୍ୱାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଇଉରୋପରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଗୋଟିଏ ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ ଔଷଧ ଗୁଳ୍ମ ରୋପଣ କରାଯାଉଥିବାର ଏହି ଚିତ୍ର ରହିଛି ।

ତେଣୁ ମଣିଷର ପରିବେଶ ତଥା ବଣଜଙ୍ଗଲରେ ମିଳୁଥିବା ଉପକାରୀ ଗୁଳ୍ମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଣି ଯଥାସମ୍ଭବ ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ଭାବେ ଉପଯୁକ୍ତ ଯାଗଯୋଗରେ ବଢାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଦେଖାଦେଲା । ଭାରତ ସମେତ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟ, ଅନେକ ଆରବ ଦେଶ ଓ ଇଉରୋପ ମହାଦେଶର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଦେଶରେ ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଔଷଧ ଉଦ୍ୟାନ ମାନ ଗଢି ଉଠିଥିଲା । ଦେଶ ବିଦେଶର ଔଷଧୀୟ ଗୁଳ୍ମ ସାଙ୍ଗକୁ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ବିରଳ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ମସଲା ମଧ୍ୟ କେତେକ ଔଷଧ ଉଦ୍ୟାନରୁ ମିଳିଥାଏ । ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ବେଳକୁ ଏସବୁ ଉଦ୍ୟାନର ଗୁରୁତ୍ୱ କମି ଆସିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀର ବହୁସ୍ଥାନରେ ଏଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୋଗ କିନ୍ତୁ ଆଜି ହେଉଛି । ଅନେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଧୁନିକ ଔଷଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ-ନିମନ୍ତେ, ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦେଶରେ ଥିବା କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଔଷଧ ଉଦ୍ୟାନ ସେସବୁ ଔଷଧର ପ୍ରସ୍ତୁତ-କର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଉଦ୍‌ଭିଦ ଉପାଦାନ ଯୋଗାଇଥା'ନ୍ତି ।

ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ

ଆୟୁର୍ବେଦ, ଔଷଧ, ଚିକିତ୍ସାଶାସ୍ତ୍ର, ଉଦ୍‌ଭିଦ ଓ ଉଦ୍‌ଭିଦ ବିଦ୍ୟା, ମସଲା

‘‘ହାତ ପାହାନ୍ତାରେ ତଥ୍ୟ’’

ନୋବେଲ ବିଜେତା

ଗୋଟାଏ ସମୟରେ ଅନୁଭବ କରାଯାଉଥିଲା ଯେ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ନୋବେଲ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଉଛି, ବିଶେଷ କରି ବିଜ୍ଞାନରେ ଯେଉଁମାନେ ଏହି ପୁରସ୍କାର ପାଉଛନ୍ତି—ସେହି ପଣ୍ଡିତ ମାନଙ୍କର କାମ ସତେ ଯେପରିକି ବିଜ୍ଞାନର କେଉଁ ଦୂର ଅଜଣା ଗଳିରେ ଥିବା ଅଚିହ୍ନା ଘର। କିନ୍ତୁ ଆଜି ଆଉ ସେ ପରିସ୍ଥିତି ନାହିଁ। ସମସ୍ତଙ୍କ ଜୀବନକୁ ସ୍ପର୍ଶ କଲାଭଳି ସମସ୍ୟା ସବୁର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନୋବେଲ ପାଇଁ ବଛାଯାଉଛି। ବିଶ୍ୱ-ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କେଉଁଥିରେ ଗଢ଼ା ? ଡିଏନ୍‌ଏ କିଭଳି ଜଟିଳ ଜୀବନ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରୁଛି ? ଓଜୋନ ସ୍ତରରେ ଗର୍ତ୍ତ କାହିଁକି ହେଉଛି ? ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କ ଅର୍ଜିତବା ସଞ୍ଚିତ ଅର୍ଥକୁ କିଭଳି ଭଲ ଭାବରେ ବିନିଯୋଗ କରିପାରିବେ ? —ଏହିସବୁ ବିଭାଗରେ କାମ କରୁଥିବା ପଣ୍ଡିତମାନେ ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ବେଳକୁ ନୋବେଲ ପୁରସ୍କାର ପାଇବାକୁ ଲାଗିଲେଣି।

୧୯୦୧ ମସିହାରୁ ନୋବେଲ ପୁରସ୍କାର ଦିଆହୋଇ ଆସୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଠି ଉଲ୍ଲେଖ ନ ଥିବା ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ ଯୁଦ୍ଧ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ ନୋବେଲ କମିଟୀ ଦ୍ୱାରା ବିଜେତା ବାଛିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରି ନ ଥିଲା। ଅର୍ଥନୀତିକୁ 'ବିଜ୍ଞାନ'ର ଗୋଟିଏ ବିଭାଗ ବୋଲି ନୋବେଲ କମିଟୀ ୧୯୬୮ ମସିହାରୁ ଗ୍ରହଣ କରି ପରବର୍ଷଠାରୁ ସେହି ବିଭାଗରେ ପୁରସ୍କାର ଦେଉଛନ୍ତି।

ଅର୍ଥନୀତି

୧୯୬୯	ରାଗନାର ଆଣ୍ଟନ କିଟିଲ ଫ୍ରିସ୍ ଜାନ୍ ଟିନ୍‌ବର୍ଗେନ୍
୧୯୭୦	ପଲ୍ ଆଣ୍ଟୋନି ସାମୁଏଲସନ୍
୧୯୭୧	ସାଇମନ ସ୍ମିଥ୍ କୁଜନେଟ୍‌ସ୍
୧୯୭୨	ଜନ୍ ରିଚାର୍ଡ ହିକ୍‌ସ୍ କେନିଥ୍ ଜୋସେଫ୍ ଆରୋ
୧୯୭୩	ଓ୍ୱାସିଲି ଲିଅନଟିଏଫ୍
୧୯୭୪	କାର୍ଲ ଗୁନାର ମିର୍‌ଡାଲ ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ଅଗଷ୍ଟ ଭନ୍ ହାୟେକ
୧୯୭୫	ଲିଓନିଡ୍ ଭିଟାଲିଏଭିଚ୍ କାଣ୍ଟୋରୋଭିଚ୍ ଟାଲିଙ୍ଗ ଚାର୍ଲସ୍ କୁପ୍‌ମାନ୍‌ସ୍
୧୯୭୬	ମିଲଟନ୍ ଫ୍ରିଡ୍‌ମାନ
୧୯୭୭	ଜେମସ୍ ଏଡୱାର୍ଡ ମିଡ୍ ବର୍ଟିଲ ଗଟହାର୍ଡ ଓହଲିନ୍
୧୯୭୮	ହରବର୍ଟ ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ସାଇମନ୍
୧୯୭୯	ଉଇଲିଅମ ଆର୍ଥର ଲୁଇସ୍ ଥିଓଡର ଉଇଲିଅମ୍ ସୁଲ୍‌ଜ୍
୧୯୮୦	ଲରେନ୍‌ସ ରବଟ କ୍ଲିନ୍
୧୯୮୧	ଜେମ୍‌ସ୍ ଟୋବିନ୍
୧୯୮୨	ଜର୍ଜ ଜୋସେଫ ଷ୍ଟିଗ୍‌ଲର୍
୧୯୮୩	ଜେରାରର୍ଡ ଡେବ୍ରୁ
୧୯୮୪	ଜନ୍ ରିଚାର୍ଡ ନିକୋଲାସ ଷ୍ଟୋନ୍
୧୯୮୫	ଫ୍ରାଙ୍କୋ ମୋଡିଗ୍ଲିଆନୀ
୧୯୮୬	ଜେମ୍‌ସ୍ ମାକ୍‌ଗିଲ୍ ବୁକାନନ୍
୧୯୮୭	ରବର୍ଟ ମର୍ଟନ ସୋଲୋ
୧୯୮୮	ମରିସ୍ ଆଲାଇସ୍
୧୯୮୯	ଟ୍ରାଇଗ୍‌ଭେ ହାଭେଲ୍‌ମୋ
୧୯୯୦	ହାରି ଏମ୍ ମାର୍କୋଭିଜ୍ ମର୍ଟନ ମିଲର ଉଇଲିୟମ ସାର୍ପ

୧୯୯୧ ରୋନାଲ୍ଡ୍ କୋଜ
୧୯୯୨ ଗ୍ୟାରି ଏସ୍ ବେକର
୧୯୯୩ ଡଗ୍‌ଲାସ ସି ନର୍ଥ
ରବର୍ଟ ଡବ୍‌ଲିଉ ଫୋଗେଲ
୧୯୯୪ ଜନ୍ ନାସ୍
ଜନ୍ ହାର୍‌ସାନୀ
ରାଇନହାଡ୍ ସେଲ୍‌ଟନ୍
୧୯୯୫ ରବର୍ଟ ଲୁକାସ୍
୧୯୯୬ ଜେମ୍‌ସ୍ ମିର୍‌ରଲିସ୍
ଉଇଲିଅମ ଭିକ୍ରି
୧୯୯୭ ରବଟ ମେଟନ
ମାଇରନ ସ୍କୋଲ୍‌ସ

ଚିକିତ୍ସାବିଜ୍ଞାନ

୧୯୦୧ ଏମିଲ ଭନ୍ ବେରିଙ୍ଗ୍
୧୯୦୨ ରୋନାଲ୍ଡ୍ ରସ୍
୧୯୦୩ ନିଲ୍ସ ରାଇବର୍ଗ ଫିନ୍‌ସେନ୍
୧୯୦୪ ଇଭାନ ପେଟ୍ରୋଭିଚ୍ ଭଲଭ
୧୯୦୫ ରବର୍ଟ କଖ୍
୧୯୦୬ କାମିଲୋ ଗୋଲ୍‌ଗି
ସାଣ୍ଟିଆଗୋ ରାମନ ୱାଇ କାଜାଲ
୧୯୦୭ ଚ୍ଚାର୍ଲସ ଲୁଇ ଆଲଫୋନ୍‌ସେ ଲାଭେରାନ
୧୯୦୮ ପଲ ଏର୍ଲିକ୍
ଇଲ୍ୟା ଇଲିଚ୍ ମେଚ୍ନିକଭ୍
୧୯୦୯ ଏମିଲ ଥିଓଡର୍ କଖର୍
୧୯୧୦ ଆଲ୍‌ବ୍ରେକ୍‌ଟ କୋସେଲ
୧୯୧୧ ଆଲଭାର ଗୁଲ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଡ
୧୯୧୨ ଆଲେକ୍‌ସିସ୍ କାରେଲ
୧୯୧୩ ଚ୍ଚାର୍ଲସ ରବର୍ଟ ରିଚେଟ୍
୧୯୧୪ ରବର୍ଟ ବାର୍‌ନି
୧୯୧୫ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୬ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୭ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୮ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୯ ଜୁଲେ ଜିଆଁ ବାପ୍‌ଟିଷ୍ଟ ଭିନ୍‌ସେଣ୍ଟ ବର୍‌ଡେଟ୍
୧୯୨୦ ସ୍କାକ୍ ଅଗଷ୍ଟ କ୍ରିନବର୍ଗ କ୍ରଗ୍
୧୯୨୧ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୨୨ ଆର୍ଚ୍ଚିବାଲ୍ଡ ଭିଭିଆନ୍ ହିଲ୍
ଅଟୋ ଫ୍ରିଜ୍ ମେୟରହଫ୍
୧୯୨୩ ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ଗ୍ରାଣ୍ଟ ବାଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍
ଜନ୍ ଜେମସ୍ ରିକାଡ ମାକ୍‌ଲିଅଡ୍
୧୯୨୪ ୱିଲେମ୍ ଏଇଣ୍ଟୋଭେନ୍
୧୯୨୫ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୨୬ ଜୋହାନ୍‌ସ୍ ଆଣ୍ଡ୍ରିଆସ୍ ଗ୍ରୀବ ଫିବିଗର୍
୧୯୨୭ ଜୁଲିଅସ୍ ୱାଗ୍‌ନର୍ ଜରେଗ୍
୧୯୨୮ ଚ୍ଚାର୍ଲସ୍ ଜୁଲ୍‌ସ୍ ହେନରୀ ନିକୋଲ
୧୯୨୯ କ୍ରିଷ୍ଟିଆନ ଆଇକ୍‌ମାନ୍
ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ଗାଓଲାଣ୍ଡ ହପ୍‌କିନ୍‌ସ୍
୧୯୩୦ କାର୍ଲ ଲାଣ୍ଡଷ୍ଟିନର୍
୧୯୩୧ ଅଟୋ ହେନରିକ୍ ୱାରବର୍ଗ
୧୯୩୨ ଏଡଗାର ଡଗଲାସ ଆଡ୍ରିଆନ୍
ଚ୍ଚାର୍ଲସ ସ୍କଟ୍ ସେରିଙ୍ଗଟନ୍
୧୯୩୩ ଟମାସ ହଣ୍ଟ ମୋରଗାନ
୧୯୩୪ ଜର୍ଜ ହୟଟ୍ ହ୍ୱିପଲ୍
୧୯୩୫ ହାନ୍‌ସ୍ ସ୍ପେମାନ୍
୧୯୩୬ ହେନ୍‌ରୀ ହାଲେଟ୍ ଡେଲ୍
ଅଟୋ ଲୁଇ
୧୯୩୭ ଆଲବର୍ଟ ଭନ୍ ନାଗିରାପୁଲ୍‌ଟ୍ ସ୍‌ଜେଣ୍ଟ-ଗିଓର୍ଗୀଇ
୧୯୩୮ କର୍ଣ୍ଣୀଇ ଜିଆଁ ଫ୍ରାଁସୁଆ ହେମାନସ୍
୧୯୩୯ ଗେରହାର୍ଡ ଜୋହାନ୍‌ସ ପଲ୍ ଡୋମାକ
(ଗ୍ରହଣ କଲେନାହିଁ)
୧୯୪୦ କାର୍ଲ ପିଟର ହେନରିକ ଡାମ୍
ଏଡ୍‌ୱାର୍ଡ ଆଡେଲବର୍ଟ ଡଇସି
୧୯୪୪ ଜୋସେଫ ଏରଲାଙ୍ଗର୍
ହର୍‌ବର୍ଟ ସ୍ପେନସର ଗାସର
୧୯୪୫ ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ଫ୍ଲେମିଙ୍ଗ
ଅର୍ଣ୍ଣଷ୍ଟ ବୋରିସ ଚେନ୍
ହାୱାର୍ଡ ୱାଲ୍‌ଟର୍
୧୯୪୬ ହରମାନ ଜୋସେଫ ମୁଲର
୧୯୪୭ କାର୍ଲ ଫର୍ଡିନାଣ୍ଡ କୋରି
ଗେର୍ଟି ଥେରେସା କୋରି
ବର୍ଣ୍ଣଡୋ ଆଲ୍‌ବର୍ଟୋ ହାଉସେ
୧୯୪୮ ପଲ ହର୍‌ମାନ୍ ମୁଲର
୧୯୪୯ ୱାଲ୍‌ଟର ରୁଡୋଲ୍‌ଫ୍ ହେସ୍
ଆଣ୍ଟୋନିଓ ସିଟାନୋଡି ଆବ୍ରିଉ ଫ୍ରିଆର
ଏଗାସ ମୋନିଜ
୧୯୫୦ ଫିଲିପ ସୋୱାଲଟର୍ ହେଞ୍ଚ
ଏଡୱାର୍ଡ କାଲଭିନ କେଣ୍ଡାଲ
ଟାଡେସ୍‌ଜ ରେଇକ୍‌ଷ୍ଟାଇନ୍
୧୯୫୧ ମାକ୍‌ସ୍ ଟିଲର୍
୧୯୫୨ ସେଲମାନ ଆବ୍ରାହାମ ୱାକସ୍‌ମାନ
୧୯୫୩ ଫ୍ରିଜ ଆଲବର୍ଟ ଲିପମାନ
ହାନ୍‌ସ କ୍ରେବାସ
୧୯୫୪ ଜନ୍ ଫ୍ରାଙ୍କଲିନ ଏଣ୍ଡରସ୍
ଟମାସ ହକ୍‌ଲ୍ ୱେଲର୍

ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ଗ୍ରପ୍‌ମାନ
ରବିନ୍‌ସ୍
୧୯୫୫ ଆକ୍‌ସେଲ ହ୍ୟୁଗୋ ଥିଓଡର
ଥିଓରେଲ୍
୧୯୫୬ ୱେର୍ଣ୍ଣର ଫର୍ସମାନ୍
ଡିକିନ୍‌ସନ୍ ଉଡରଫ୍
ରିଚାର୍ଡସ୍
ଆନ୍ଦ୍ରି ଫ୍ରେଡେରିକ୍ କୋର୍ଣ୍ଣାଣ୍ଡ
୧୯୫୭ ଡାନିଏଲ ବୋଭେଟ
୧୯୫୮ ଜର୍ଜ ୱେଲ୍‌ସ୍ ବିଡଲ୍
ଏଡୱାର୍ଡ ଲରି ଟାଟମ୍
ଜୋସୁଆ ଲିଡରବର୍ଗ
୧୯୫୯ ସେଭେରୋ ଅକୋଆ
ଆର୍ଥର କର୍ଣ୍ଣବର୍ଗ
୧୯୬୦ ଫ୍ରାଙ୍କ ମାକ୍‌ଫର୍ଲେନ୍ ବର୍ଣ୍ଣେଟ୍
ପିଟର ବ୍ରାୟାନ ମେଡାୱାର୍
୧୯୬୧ ଜର୍ଜ ଭନ ବେକେସି
୧୯୬୨ ଫ୍ରାନ୍‌ସିସ୍ ହାରି କମ୍ପଟନ୍
କ୍ରିକ୍
ଜେମସ୍ ଡିୱି ୱାଟସନ୍
ମରିସ ହିଉ ଫ୍ରେଡେରିକ୍
ଉଇଲ୍‌କିନ୍‌ସ୍
୧୯୬୩ ଜନ୍ କାରିଉ ଏକେଲ୍‌ସ୍
ଆଲାନ ଲୟେଡ୍ ହଜ୍‌କିନ୍
ଆଣ୍ଡ୍ରୁ ଫିଲ୍‌ଡିଙ୍ଗ୍ ହକ୍‌ସ୍‌ଲେ
୧୯୬୪ କନ୍‌ରାଡ୍ ଏମିଲ ବ୍ଲକ୍
ଫିଓଡର ଫେଲିକ୍‌ସ୍ କନ୍ରାଡ
ଲାଇନେନ୍
୧୯୬୫ ଫ୍ରାଂସୁଆ ଜାକୋବ
ଜାକ୍ୱେସ ମନଡ
ଆନ୍ଦ୍ରି ଲୋଫ୍
୧୯୬୬ ଚାର୍ଲସ୍ ବ୍ରେଣ୍ଟନ ହଗିନ୍‌ସ୍
ଫ୍ରାନ୍‌ସିସ୍ ପିଟନ ରାଉସ୍
୧୯୬୭ ହାଲଡାନ କେଫର
ହାର୍ଟଲାଇନ୍
ଜର୍ଜ ୱାଲ୍‌ଡ୍
ରାଗ୍‌ନାର ଆର୍ଥର ଗ୍ରାନିଟ୍
୧୯୬୮ ରବର୍ଟ ଉଇଲିୟମ ହୋଲି
ହରଗୋବିନ୍ଦ ଖୋରାନା
ମାର୍ଶାଲ ୱାରେନ
ନିରେନବର୍ଗ
୧୯୬୯ ମାକସ୍ ଡେଲ୍‌ବ୍ରକ୍
ଆଲଫ୍ରେଡ୍ ଡେ ହର୍ଷେ
ସାଲଭାଡର ଏଡୱାର୍ଡ ଲୁରିଆ
୧୯୭୦ ଜୁଲିଅସ୍ ଆକ୍‌ସେଲରଡ୍
ବର୍ଣ୍ଣାର୍ଡ କାଜ୍
ଉଲ୍‌ଫ୍ ଭନ ଇଉଲର
୧୯୭୧ ଅର୍ଲ ଡବ୍ଲିଉ ସଦରଲାଣ୍ଡ
୧୯୭୨ ଜେରାଲ୍‌ଡ ମରିସ୍
ଏଡେଲମାନ
ରଡ୍‌ନୀ ରବର୍ଟ ପୋର୍ଟର
୧୯୭୩ କନ୍‌ରାଡ୍ ଜାକାରିଆସ
ଲରେଞ୍ଜ
ନିକୋଲାସ ଟିନ୍‌ବର୍ଗେନ
କାର୍ଲ ଭନ୍ ଫ୍ରିସ୍
୧୯୭୪ ଆଲବର୍ଟ କ୍ଲଡ୍
ଜର୍ଜ ଏମିଲ ପାଲାଡେ
ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ରେନି ଡି ଡୁଭେ
୧୯୭୫ ଡାଭିଡ ବଲ୍‌ଟିମୋର
ରେନାଟୋ ଡୁଲବେକୋ
ହାୱାର୍ଡ ମାର୍ଟିନ୍ ଟେମିନ୍
୧୯୭୬ ବାରୁଚ ସାମୁଏଲ ବ୍ଲମ୍‌ବର୍ଗ
ଡାନିଏଲ କାର୍ଲଟନ୍
ଗାଜ୍‌ଡୁସେକ୍
୧୯୭୭ ରୋଜାଲିନ୍ ସୁସମାନ ୟାଲୋ
ରୋଜର ଚାର୍ଲସ ଲୁଇସ୍
ଗାଇଲେମିନ୍
ଆଣ୍ଡ୍ରୁ ଭିକ୍‌ଟର ସ୍କାଲି
୧୯୭୮ ୱେର୍ଣ୍ଣର ଆର୍ବର
ଡାନିଏଲ ନାଥାନ୍‌ସ୍
ହାମିଲ୍‌ଟନ୍ ଓଆନେଲ୍ ସ୍ମିଥ
୧୯୭୯ ଆଲାନ ମାକ୍‌ଲିଅଡ୍ କରମାକ୍
ଗଡଫ୍ରେ ନିଉବୋଲ୍‌ଡ୍
ହାଉନ୍‌ସ୍‌ଫିଲ୍‌ଡ୍
୧୯୮୦ ବାରୁଜ ବେନାସେରାଫ୍
ଜର୍ଜ ଡାଭିସ୍ ସ୍ନେଲ୍
ଜିନ୍ ଡସେଟ୍
୧୯୮୧ ରୋଜର ୱାଲ୍‌କଟ୍ ସ୍ପେରୀ
ଡାଭିଡ ହଣ୍ଟର ହୁବେଲ
ଟର୍‌ଷ୍ଟନ୍ ନିଲ୍‌ସ ଉଇଜେଲ
୧୯୮୨ ସୁନେ କାର୍ଲ ବର୍ଗଷ୍ଟ୍ରମ୍
ବେଙ୍ଗ୍ଟ ଆଇ ସାମୁଏଲସନ୍
ଜନ୍ ରବର୍ଟ ଭାନେ
୧୯୮୩ ବାର୍‌ବାରା ମାକ୍‌କ୍ଲିଣ୍ଟକ
୧୯୮୪ ନିଏଲ୍‌ସ୍ କାଇ ଜର୍ଣ୍ଣେ
ଜର୍ଜେସ ଜେ.ଏଫ୍.
କୋହଲର
ସେଜାର ମିଲଷ୍ଟିନ୍
୧୯୮୫ ଜୋସେଫ୍ ଲିଓନାର୍ଡ
ଗୋଲଡଷ୍ଟିନ୍
ମାଇକେଲ ଷ୍ଟୁଆର୍ଟ ବ୍ରାଉନ୍
୧୯୮୬ ସିମର ଷ୍ଟାନ୍‌ଲି କୋହେନ୍
ରୀତା ଲେଭି-ମଣ୍ଟାଲ୍‌ସିନି
୧୯୮୭ ସୁସୁମୁ ଟୋନୋଗାୱା
୧୯୮୮ ଜେମ୍‌ସ୍ ବ୍ଲାକ୍
ଗର୍‌ଟ୍ରୁଡ୍ ଇଲିଅନ
ଜର୍ଜ ହିଚିଙ୍ଗସ୍
୧୯୮୯ ଜନ୍ ମାଇକେଲ୍ ବିସପ୍

୧୯୮୯ ହାରୋଲ୍ଡ୍ ଇଲିଅଟ ଭାର୍ମସ୍
୧୯୯୦ ଜୋସେଫ ଏଡୱାର୍ଡ ମରେ
ଏଡୱାର୍ଡ ଡୋନାଲ ଟମାସ
୧୯୯୧ ଏରୱିନ ନେହେର
ବର୍ଟ ସାକମାନ
୧୯୯୨ ଏଡମଣ୍ଡ ଏଚ୍. ଫିସର
ଏଡୱିନ କେ. କ୍ରେବସ୍
୧୯୯୩ ରିଗ୍ବର୍ଡ ଆର. ରବର୍ଟସ୍
ଫିଲିପ୍ ଏ. ସାର୍ପ
୧୯୯୪ ମାଟିନ୍ ରଡ୍‌ବେଲ୍
ଆଲଫ୍ରେଡ୍ ଜି.ଗିଲମାନ
୧୯୯୫ ଏଡ୍‌ୱାର୍ଡ ଲୁଇସ୍
ଏରିକ୍ ଉଇସ୍‌କସ୍
କ୍ରିଷ୍ଟିଆନ୍ ନସ୍‌ଲେଁ ଭୋଲାର୍ଡ
୧୯୯୬ ପିଟର ଡୋହାର୍ଟି
ରୋଲ୍‌ଫ୍ ଜିଙ୍କର୍‌ନାଗେଲ୍
୧୯୯୭ ଷ୍ଟାନ୍‌ଲି ବି.ପ୍ରୁସିନର୍

ପଦାର୍ଥବିଜ୍ଞାନ

୧୯୦୧ ଉଇଲହେଲମ କନାର୍ଡ ଭନ ରଣ୍ଟଜେନ୍
୧୯୦୨ ହେନଡ୍ରିକ୍ ଆଣ୍ଟୁନ ଲରେଞ୍ଜ
ପିଏଟର ଜିମନ
୧୯୦୩ ଆନଟଏନ ହେନ୍‌ରି ବେକରେଲ
ପିଏରେ କ୍ୟୁରୀ
ମାରି କ୍ୟୁରୀ
୧୯୦୪ ଜନ ଉଇଲିୟମ୍ ଷ୍ଟ୍ରିୱାର୍ଟ
୧୯୦୫ ଫିଲିପ୍ ଏଡୱାର୍ଡ ଆଣ୍ଟନ ଲେନାର୍ଡ
୧୯୦୬ ଜୋସେଫ ଜନ ଟମ୍‌ସନ୍
୧୯୦୭ ଆଲବର୍ଟ ଆବ୍ରାହାମ ମାଇକଲ୍‌ସନ୍
୧୯୦୮ ଗାବ୍ରିଏଲ ଲିପ୍‌ମାନ
୧୯୦୯ ଗୁଗ୍‌ଲିଏଲ୍‌ମୋ ମାର୍କିସ ମାର୍କୋନି
କାର୍ଲ ବ୍ରନ୍
୧୯୧୦ ଜୋଆନ୍‌ସ ଡିଡେରିକ ଭାନ୍ ଦର୍ ୱାଲସ୍
୧୯୧୧ ଉଇଲ୍‌ହେଲ୍‌ମ ଉଏନ
୧୯୧୨ ନିଲ୍‌ସ୍ ଗୁସ୍ତାଭ ଡାଲେ
୧୯୧୩ ହିକେ କାମେରିଲିଙ୍ଗ ଓନ୍‌ସ
୧୯୧୪ ମାକ୍‌ସ୍ ଭନ ଲୋ
୧୯୧୫ ଉଇଲିୟମ୍ ହେନ୍‌ରୀ ବ୍ରାଗ୍
ଉଇଲିୟମ୍ ଲରେନ୍‌ସ ବ୍ରାଗ୍
୧୯୧୬ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୭ ଗ୍ବର୍ଲସ୍ ଗ୍ଲୋଭର ବାର୍କଲା
୧୯୧୮ ମାକ୍‌ସ୍ କାର୍ଲ ଅର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟ ପ୍ଲାଙ୍କ୍
୧୯୧୯ ଜୋଆନ୍‌ସ୍ ଷ୍ଟାର୍କ
୧୯୨୦ ଗ୍ବର୍ଲସ ଏଡୱାର୍ଡ ଗୁଇଲମ୍
୧୯୨୧ ଆଲବର୍ଟ ଆଇନଷ୍ଟାଇନ
୧୯୨୨ ନିଲ୍ ହେନେରିକ୍ ଡାଭିଡ୍ ବର୍
୧୯୨୩ ରବର୍ଟ ଆଣ୍ଡ୍ରିଉଜ୍ ମିଲିକାନ
୧୯୨୪ କାର୍ଲ ମାନ ଜର୍ଜ ସିଏଗ୍‌ବାନ୍
୧୯୨୫ ଜେମସ ଫ୍ରାଙ୍କ୍
ଗୁସ୍ତାଫ ଲୁଡଉଇଗ୍ ହର୍ଜ
୧୯୨୬ ଜିନ୍ ବାପ୍‌ଟିଷ୍ଟେ ପେରିନ୍
୧୯୨୭ ଆର୍ଥର ହୋଲି କଂପଟନ୍
ଗ୍ବର୍ଲସ ଟମସନ୍ ରିସ ଉଇଲ୍‌ସନ
୧୯୨୮ ଓଏନ ଉଇଲିୟମ୍‌ସ୍ ରିଗ୍ବର୍ଡସନ୍
୧୯୨୯ ଲୁଇ ଭିକ୍‌ଟର ଡି ବ୍ରଗ୍‌ଲି
୧୯୩୦ **ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଭେଙ୍କଟ ରମଣ**
୧୯୩୧ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ
୧୯୩୨ ୱେର୍ଣ୍ଣର କାର୍ଲ ହେଇଜନ୍‌ବର୍ଗ
୧୯୩୩ ପଲ୍ ଆଡ୍ରିଏନ୍ ମରିସ ଡିରାକ୍
ଏରୱିନ ସ୍କ୍ରୋଡିଙ୍ଗର୍
୧୯୩୪ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୩୫ ଜେମସ୍ ଗ୍ବଡ୍‌ୱିକ୍
୧୯୩୬ ଭିକଟର ଫ୍ରାନସିସ ହେସ୍
କାର୍ଲ ଡାଭିଡ୍ ଆଣ୍ଡରସନ୍
୧୯୩୭ କ୍ଲିଣ୍ଟନ ଜୋସେଫ ଡାଭିସନ୍
ଜର୍ଜ ପାଗେଟ ଥମସନ୍
୧୯୩୮ ଏନ୍‌ରିକୋ ଫେର୍ମି
୧୯୩୯ ଅର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟ ଅର୍‌ଲାଣ୍ଡୋ ଲରେନ୍‌ସ୍
୧୯୪୩ ଅଟୋ ଷ୍ଟର୍ଣ୍ଣ
୧୯୪୪ ଇସିଡର ଆଇଜାକ୍ ରାବି
୧୯୪୫ ଉଲଫଗାଙ୍ଗ୍ ପଲି
୧୯୪୬ ପର୍ସି ଉଇଲିୟମ୍‌ସ୍ ବ୍ରିଜମାନ
୧୯୪୭ ଏଡୱାର୍ଡ ଭିକଟର ଆପ୍‌ଲଟନ
୧୯୪୮ ପାଟ୍ରିକ ମେନାର୍ଡ ଷ୍ଟୁଆର୍ଟ ବାରନ ବ୍ଲାକେଟ୍
୧୯୪୯ ଯୁକାୱା ହିଡେକି
୧୯୫୦ ସିସିଲ ଫ୍ରାଙ୍କ ପାୱେଲ
୧୯୫୧ ଜନ୍ ଡଗଲାସ୍ କକ୍‌ରଫଟ୍
ଅର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟ ଟମାସ ସିଣ୍ଟନ ୱାଲଟନ୍
୧୯୫୨ ଫେଲିକସ୍ ବ୍ଲକ୍
ଏଡୱାର୍ଡ ମିଲସ୍ ପରସେଲ
୧୯୫୩ ଫିଟସ ଜର୍ଣ୍ଣାଇକ୍
୧୯୫୪ ମାକ୍‌ସ୍ ବର୍ଣ୍ଣ
ୱାଲଟର ବୋଥେ
୧୯୫୫ ଉଇଲିସ ଇଉଜେନ ଲାମ୍ବ, ଜୁନିୟର୍

ପଲିକାର୍ପ କୁସ୍କ୍
୧୯୫୬ ଉଇଲିୟମ ବ୍ରାଡଫୋର୍ଡ ସକ୍‌ଲି
ଜନ୍ ବାରଡିନ୍
ୱାଲ୍‌ଟର ହସର 'ବ୍ରାଟେନ୍
୧୯୫୭ ସୁଙ୍ଗ-ଦାଓ ଲି
ଚେନ ନିଙ୍ଗ ୟାଙ୍ଗ
୧୯୫୮ ପାଭେଲ ଆଲେକ୍‌ସ୍-ଭିଚରେରେନକଭ
ଇଲିଆ ମିଖାଇଲୋଭିଚ ଫ୍ରାଙ୍କ
ଆଇଗର ୟେଭଜେନିଏଭିଚ ଟାମ୍
୧୯୫୯ ଏମିଲିଓ ସେଗ୍ରେ
ଓଏନ୍ ଗ୍ୟାରଲେନ୍
୧୯୬୦ ଡୋନାଲଡ୍ ଆର୍ଥର ଗ୍ଲାସର
୧୯୬୧ ରବର୍ଟ ହଫ୍‌ଷ୍ଟାଡଟର
ରୁଡୋଲ୍‌ଫ ମସ୍‌ବର୍
୧୯୬୨ ଲେଭ ଦାଭିଦୋଭିଚ୍ ଲାଣ୍ଡାଉ
୧୯୬୩ ହାନସ୍ ଜେନ୍‌ସେନ୍
ମାରିଆ ଗୋପର୍ଟ ମେୟର
ଇଉଜେନ୍ ପଲ ୱାଇଗନର
୧୯୬୪ ଚାର୍ଲସ୍ ହାର୍ଡ ଟାଉନ୍‌ସ୍
ନିକୋଲାଇ ଗେନାଡିଏଭିଚ୍ ବାସଭ
ଆଲେକଜାଣ୍ଡାର ମିଖାଇଲୋଭିଚ ପ୍ରୋଖୋରୋଭ୍
୧୯୬୫ ଜୁଲିଆନ ଏସ୍ ସ୍କାଇଙ୍ଗର୍
ରିଚାର୍ଡ ପି. ଫେନ୍‌ମାନ୍
ଡୋମୋନାଗା ସ୍ନିନିଚିରୋ
୧୯୬୬ ଆଲଫ୍ରେଡ୍ କାସ୍‌ଲର୍
୧୯୬୭ ହାନ୍‌ସ୍ ଆଲବ୍ରେକ୍‌ଟ ବେଥେ
୧୯୬୮ ଲୁଇ ୱାଲ୍‌ଟର ଆଲଭାରେଜ୍
୧୯୬୯ ମରେ ଜେଲ୍‌ମାନ୍
୧୯୭୦ ଲୁଇ ଇଉଜେନ ଫେଲିକସ୍ ନିଲ
ହାନେସ୍ ଅଲଫ୍ ଆଲଭିନ୍
୧୯୭୧ ଡେନିସ ଗାବର
୧୯୭୨ ଜନ୍ ବାରଡିନ୍
ଲଅନ୍ ନିଲ କୁପର୍
ଜନ ରବର୍ଟ ଶ୍ରିଫର୍
୧୯୭୩ ଲିଓ ଏସାକି
ଆଇଭାର ଗିଆଭର
ବ୍ରାଆନ୍ ଡାଭିଡ୍ ଜୋସେଫସନ୍
୧୯୭୪ ମାର୍ଟିନ୍ ରାଇଲ
ଆଣ୍ଟୋନି ହିଓ୍ୱିସ୍
୧୯୭୫ ଆଜି ନିଲ ବୋର୍
ବେଞ୍ଜାମିନ ରୟ ମଟେଲସନ୍
ଜେମସ୍ ରେନ୍‌ୱାଟର
୧୯୭୬ ବର୍ଟନ ରିକଟର
ସାମୁଏଲ ଚାଓଚୁଙ୍ଗ ଟିଙ୍ଗ୍
୧୯୭୭ ଫିଲିପ ୱାରେନ ଆଣ୍ଡରସନ୍
ନେଭିଲ ଫ୍ରାନସିସ ମଟ୍
ଜନ୍ ହାସ୍‌ବ୍ରୋକ ଭାନ ଭ୍ଲେକ୍
୧୯୭୮ ପିଜୋଟ୍ର ଲିଓନିଡୋଭିଚ କାପିଜା
ଆର୍ଣୋ ଆଲାନ ପେନ୍‌ଜିଆସ୍
ରବର୍ଟ ଉଡ୍ରୋ ଉଇଲସନ୍
୧୯୭୯ ଷ୍ଟିଭେନ ଉଇନବର୍ଗ
ସେଲଡନ ଲି ଗ୍ଲାସୋ
ଅବ୍‌ଦୁସ୍ ସଲାମ
୧୯୮୦ ଜେମସ୍ ୱାଟସନ କ୍ରୋନିନ୍
ଭାଲ ଲଗ୍‌ସଡନ ଫିଚ୍
୧୯୮୧ ନିକୋଲାସ ବ୍ଲୁମ୍‌ବର୍ଗେନ୍
ଆର୍ଥର ଲିଓନାର୍ଡ ସ୍କାଲୋ
କାଇ ଏମ୍ ସିଏଗବାନ୍
୧୯୮୨ କେନିଥ ଗେଡେସ୍ ଉଇଲ୍‌ସନ୍
୧୯୮୩ **ସୁବ୍ରମନିୟାନ୍ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର**
ଉଇଲିୟମ ଆଲଫ୍ରେଡ୍ ଫାଓଲର୍
୧୯୮୪ କାର୍ଲୋ ରୁବିଆ
ସାଇମନ ଭାନ ଦର ମିର୍
୧୯୮୫ କ୍ଲସ୍ ଭନ କ୍ଲିଜିଙ୍ଗ୍
୧୯୮୬ ଗର୍ଡ ବିନିଗ୍
ହେନ୍‌ରିକ୍ ରୋରର
ଅର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟ ରୁସ୍କା
୧୯୮୭ ଜର୍ଜ ବେଡନର୍ଜ
ଆଲେକ୍‌ସ୍ ମୁଲର
୧୯୮୮ ଲିଅନ ଲେଡରମାନ
ମେଲଭିନ ସ୍ୱାର୍ଜ
ଜାକ ଷ୍ଟିନ୍‌ବର୍ଗର
୧୯୮୯ ହାନସ ଡେମେଲ୍‌ଟ୍
ଉଲ୍‌ଫଗାଙ୍ଗ ପଲ୍
ନର୍ମାନ୍ ରାମ୍‌ସେ
୧୯୯୦ ଜେରୋମେ ଫ୍ରିଡ୍‌ମାନ୍
ହେନରୀ କେଣ୍ଡାଲ
ରିଚାର୍ଡ ଟେଲର୍
୧୯୯୧ ପିଏରେ-ଗାଇଲ୍‌ସ୍ ଡି ଜେନେସ୍
୧୯୯୨ ଜର୍ଜ ଚାରପାକ୍
୧୯୯୩ ଜୋସେଫ୍ ଟେଲର
ରସେଲ୍ ହଲ୍‌ସେ
୧୯୯୪ କ୍ଲିଫର୍ଡ ସଲ୍
ବରଟ୍ରାମ୍ ବ୍ରକ୍‌ହାଉସ୍
୧୯୯୫ ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ରାଇନ୍‌ସ
ମାର୍ଟିନ୍ ପର୍ଲ

୧୯୯୬ ଡାଭିଡ ଲି
ରବର୍ଟ ରିଚ୍ଚାର୍ଡସନ୍
ଡଗଲାସ୍ ଓସେରଫ୍
୧୯୯୭ ଷ୍ଟିଭେନ ଚୁ
ଉଇଲିଅମ ଡି ଫିଲିପସ୍
କ୍ଲଡ୍ କୋହେନ୍-ଟାନୋଉଦ୍‌ଜୀ

ରସାୟନବିଜ୍ଞାନ

୧୯୦୧ ଜାକୋବସ୍ ହେନ୍‌ରିକସ ଭାଣ୍ଟ'ହଫ୍
୧୯୦୨ ଏମିଲ ହରମାନ ଫିସର୍
୧୯୦୩ ସାନ୍ତେ ଆରେନିୟସ
୧୯୦୪ ଉଇଲିୟମ ରାମସେ
୧୯୦୫ ଜୋହାନ ଫ୍ରେଡେରିକ ଉଇଲ୍‌ହେଲମ୍ ଆଡଲ୍‌ଫ୍ ଭନ ବେୟର
୧୯୦୬ ହେନରୀ ମଇସାନ୍
୧୯୦୭ ଏଡୱାର୍ଡ ବକ୍‌ନର୍
୧୯୦୮ ଅର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟ ରଥରଫୋର୍ଡ
୧୯୦୯ ଫ୍ରେଡେରିକ ଉଇଲ୍‌ହେଲ୍‌ମ ଅଷ୍ଟୱାଲଡ୍
୧୯୧୦ ଅଟୋ ୱାଲାକ
୧୯୧୧ ମାରୀ କ୍ୟୁରୀ
୧୯୧୨ ଫ୍ରାଁସୁଆ ଅଗଷ୍ଟ ଭିକଟର ଗ୍ରିଗନାର୍ଡ
ପଲ୍ ସାବାଟିଅର୍
୧୯୧୩ ଆଲଫ୍ରେଡ୍ ୱେର୍ଣ୍ଣର୍
୧୯୧୪ ଥିଓଡର ଉଇଲିୟମ ରିଚାର୍ଡସ୍
୧୯୧୫ ରିଚ୍ଚାର୍ଡ ଉଇଲ୍‌ଷ୍ଟାଟର୍
୧୯୧୬ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୭ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୮ ଫ୍ରିଜ ହାବର
୧୯୧୯ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୨୦ ୱାଲଟର ହରମାନ ନର୍ଣ୍ଣଷ୍ଟ
୧୯୨୧ ଫ୍ରେଡେରିକ ସଡି
୧୯୨୨ ଫ୍ରାନ୍‌ସିସ ଉଇଲିଅମ୍ ଆଷ୍ଟନ
୧୯୨୩ ଫ୍ରିଜ୍ ପ୍ରେଗ୍ଲ୍
୧୯୨୪ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୨୫ ରିଚ୍ଚାର୍ଡ ଆଡଲ୍‌ଫ୍ ସିଗ୍‌ମଣ୍ଡି
୧୯୨୬ ଥିଓଡର ସ୍ୱେଡବର୍ଗ
୧୯୨୭ ହେନରିକ ଅଟୋ ୱେଲାଣ୍ଡ
୧୯୨୮ ଆଡଲଫ ଅଟୋ ରିନୋଲଡ ୱାଇଣ୍ଡସ୍
୧୯୨୯ ଆର୍ଥର ହାଡେନ୍
ହାନ୍‌ସ୍ କାର୍ଲ ଅଗଷ୍ଟ ସାଇମନ୍‌ଭନ୍‌ଇଉଲର୍
ଚେଲପିନ୍
୧୯୩୦ ହାନ୍‌ସ ଫିସର
୧୯୩୧ କାର୍ଲ ବୋସ
ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ବର୍ଗିଅସ୍
୧୯୩୨ ଆଇରଭିଙ୍ଗ୍ ଲାଙ୍ଗମୁଇର
୧୯୩୩ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୩୪ ହାରୋଲଡ୍ କ୍ଲେଟନ ଉରେ
୧୯୩୫ ଜିଆଁ ଫ୍ରେଡେରିକ ଜୁଲିଏଟ କ୍ୟୁରୀ
ଆଇରିନ ଜୁଲିଏଟ୍ କ୍ୟୁରୀ
୧୯୩୬ ପିଟର ଜୋସେଫ୍ ଉଇଲ୍‌ହେଲମ ଡିବାଇ
୧୯୩୭ ୱାଲଟର ନର୍ମାନ୍ ହେୱାର୍ଥ
ପଲ୍ କାରେର
୧୯୩୮ ରିଚ୍ଚାର୍ଡ କନ୍ (ଗ୍ରହଣ କଲେନାହିଁ)
୧୯୩୯ ଆଡଲ୍‌ଫ ଫ୍ରେଡେରିକ ଜୋହାନ ବୁଟେନାଣ୍ଟ(ପରେ ୧୯୪୯ରେଗ୍ରହଣ କଲେ)
ଲିଓପୋଲଡ୍ ରୁଜିକା
୧୯୪୦ ଜର୍ଜ ଡି ହାବସୀ
୧୯୪୪ ଅଟୋ ହାନ୍
୧୯୪୫ ଆର୍ଟୁରି ଇଲ୍‌ମାରି ଭିର୍‌ଟାନେନ୍
୧୯୪୬ ଜେମସ୍ ବାଚେଲର ସୁମନର
ଜନ ନୁଡ୍‌ସେନ ନର୍ଥ୍ରପ୍
ୱେଣ୍ଡେଲ ମେରେଡିଥ୍ ଷ୍ଟାନ୍‌ଲି
୧୯୪୭ ରବର୍ଟ ରବିନ୍‌ସନ୍
୧୯୪୮ ଆର୍ଣ୍ଣେ ଉଇଲହେଲମ କରିନ ଟିସେଲିୟସ୍
୧୯୪୯ ଉଇଲିୟମ୍ ଫ୍ରାନସିସ୍ ଗିଅକ୍
୧୯୫୦ ଅଟୋ ଡିଏଲ୍‌ସ୍
କୁର୍ଟ ଆଲ୍‌ଡର୍
୧୯୫୧ ଏଡୱିନ୍ ମାଟିସନ ମାକମିଲାନ
ଗ୍ଲେନ୍ ଥିଓଡର ସିବର୍ଗ
୧୯୫୨ ଆର୍ଚର ଜନ ପୋର୍ଟର ମାର୍ଟିନ
ରିଚ୍ଚାର୍ଡ ଲରେନ୍‌ସ ମିଲିଙ୍ଗଟନ ସାଇଞ୍ଜ
୧୯୫୩ ହର୍ମାନ ଷ୍ଟଡିଙ୍ଗର
୧୯୫୪ ଲିନସ୍ କାର୍ଲ ପଲିଙ୍ଗ
୧୯୫୫ ଭିନ୍‌ସେଣ୍ଟ ଡୁ ଭାଇନିଅଡ୍
୧୯୫୬ ନିକୋଲାଇ ନିକିଲାଏଭିଚ୍ ସେମେନଭ୍
ସିରିଲ ନର୍ମାନ୍ ହିଁସ୍‌କେଲଉଡ୍
୧୯୫୭ ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ରବର୍ଟସ୍ ଟଡ୍
୧୯୫୮ ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ସାଙ୍ଗର
୧୯୫୯ ଜାରୋସ୍ଲାଭ୍ ହିରୋଭସ୍କୀ
୧୯୬୦ ୱିଲାର୍ଡ ଫ୍ରାଙ୍କ୍ ଲିବି
୧୯୬୧ ମେଲ୍‌ଭିନ୍ କାଲ୍‌ଭିନ୍

୧୯୬୨	ଜନ୍ କାଉଡ୍ରି କେଣ୍ଡ୍ରିଉ
	ମାକ୍ସ୍ ଫର୍ଡିନାଣ୍ଡ ପେରୁଜ୍
୧୯୬୩	ଗିଉଲିଓ ନାଟା
	କାର୍ଲ ଜିଗ୍‌ଲର୍
୧୯୬୪	ଡରୋଥି ମେରି ହଜ୍‌କିନ୍
୧୯୬୫	ରବର୍ଟ ବର୍ଣସ୍ ଉଡଓ୍ୱାର୍ଡ
୧୯୬୬	ରବର୍ଟ ସାଣ୍ଡରସନ୍ ମୁଲିକେନ୍
୧୯୬୭	ମାନ୍‌ଫ୍ରେଡ୍ ଏଇଜେନ୍
	ରୋନାଲଡ୍ ଜର୍ଜ ରେଫୋର୍ଡ ନରିସ
	ଜର୍ଜ, ବାରନ ପୋର୍ଟର
୧୯୬୮	ଲାନସ୍ ଅନସାଗର
୧୯୬୯	ଡେରିକ୍ ଏଚ.ଆର୍.ବାର୍ଟନ୍
	ଅଡ୍ ହାସେଲ୍
୧୯୭୦	ଲୁଇ ଫ୍ରେଡେରିକୋ ଲେଲଏର୍
୧୯୭୧	ଗେର୍‌ହାର୍ଡ ହର୍ଜବର୍ଗ
୧୯୭୨	ଷ୍ଟାନ୍‌ଫୋର୍ଡ ମୁର
	ଓ୍ୱିଲିୟମ ହାଓ୍ୱାର୍ଡ ଷ୍ଟିନ୍
	ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ବୋମର ଆନ୍‌ଫିନ୍‌ସେନ୍
୧୯୭୩	ଅର୍ଣ୍ଣଷ୍ଟ ଅଟୋ ଫିସର
	ଜିଓଫ୍ରି ଉଇଲ୍‌କିନ୍‌ସିନ୍
୧୯୭୪	ପଲ୍ ଜନ୍ ଫ୍ଲୁରି
୧୯୭୫	ଜନ୍ ଓ୍ୱାରକପ୍ କର୍ଣ୍ଣପର୍ଥ
	ଭ୍ଲାଦିମିର ପ୍ରେଲଗ୍
୧୯୭୬	ଉଇଲିୟମ୍ ନୁନ ଲିପ୍‌ସକମ୍ବ
୧୯୭୭	ଇଲିଆ ପ୍ରିଗୋଗାଇନ୍
୧୯୭୮	ପିଟର ଡେନିସ୍ ମିଚେଲ୍
୧୯୭୯	ହର୍ବଟ ଚ୍ଚାର୍ଲସ ବ୍ରାଉନ୍
	ଗିଓର୍ଗ ଓ୍ୱିଟିଗ୍
୧୯୮୦	ପଲ୍ ବର୍ଗ
	ଓ୍ୱାଲଟର ଗିଲ୍‌ବର୍ଟ
	ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ସାଙ୍ଗର
୧୯୮୧	କେନିଚି ଫୁକୁଇ
	ରୋଆଲ୍‌ଡ ହଫ୍‌ମାନ
୧୯୮୨	ଆରନ କ୍ଲୁଗ୍
୧୯୮୩	ହେନ୍‌ରୀ ଟବେ
୧୯୮୪	ରବର୍ଟ ବ୍ରୁସ୍ ମେରିଫିଲ୍‌ଡ୍
୧୯୮୫	ହର୍ବଟ ଆରନ ହପ୍‌ଟମାନ୍
	ଜେରୋମି କାର୍ଲେ
୧୯୮୬	ଡଡ୍‌ଲି ଆର୍. ହର୍ଷବାକ୍
	ୟୁଆନ୍ ସେଲି
	ଜନ୍ ସି ପୋଲାନି
୧୯୮୭	ଚ୍ଚାର୍ଲସ୍ ପେଡରସନ୍
	ଡୋନାଲଡ୍ କ୍ରାମ୍
	ଜିଆଁ ମାରି ଲେନ୍
୧୯୮୮	ଜୋହାନ୍ ଡିସେନହଫର୍
	ରବର୍ଟ ହ୍ୟୁବର
	ହାର୍ଟମଟ ମାଇକେଲ୍
୧୯୮୯	ସିଡନୀ ଆଲଟମାନ
	ଟୋମାସ ସେକ୍
୧୯୯୦	ଇଲିଆସ ଜେମସ୍ କରି
୧୯୯୧	ରିଚ୍ଚାର୍ଡ ଅର୍ଣ୍ଣଷ୍ଟ
୧୯୯୨	ରୁଡାଲଫ୍ ମାର୍କସ
୧୯୯୩	କାରି ମୁଲିସ୍
	ମାଇକେଲ ସ୍ମିଥ୍
୧୯୯୪	ଜର୍ଜ ଓଲାହା
୧୯୯୫	ସେରଉଡ୍ ରାଓଲାଣ୍ଡ
	ମାରିଓ ମଲିନା
	ପଲ୍ କ୍ରୁଜେନ
୧୯୯୬	ହାରୋଲ୍‌ଡ୍ କ୍ରୋଟୋ
	ରବର୍ଟ କର୍ଲ
	ରିଚ୍ଚାର୍ଡ ସ୍ମାଲି
୧୯୯୭	ପଲ୍ ଡି. ବୟେର
	ଜନ୍ ଇ.ଓ୍ୱାକର
	ଜେନ୍‌ସ୍ ସି. ସ୍କୋଉ

ଶାନ୍ତି

୧୯୦୧	ଜିନ୍ ହେନ୍‌ରି ଡୁନାଣ୍ଟ
	ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ପାସି
୧୯୦୨	ଏଲି ଡୁକୋମନ
	ଚ୍ଚାର୍ଲସ୍ ଆଲବର୍ଟଗୋବାର୍ଟ
୧୯୦୩	ଉଇଲିୟମ ରାଣ୍ଡାଲ କ୍ରେମର
୧୯୦୪	ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ ଲ (ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆଇନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ)
୧୯୦୫	ବର୍ଥା ଫେଲିସ ବର୍ଥା ଭନ୍ ସଟନର୍
୧୯୦୬	ଥିଓଡର ରୁଜ୍‌ଭେଲଟ୍
୧୯୦୭	ଅର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟୋ ଟିଓଡୋରୋ ମୋନେଟା
	ଲୁଇ ରିନଲ୍‌ଟ୍
୧୯୦୮	କ୍ଲାସ ପୋଣ୍ଟସ୍ ଆରନୋଲଡସନ୍
	ଫ୍ରେଡେରିକ ବାଜର
୧୯୦୯	ବାରନ ଡି'ଏଷ୍ଟୋରନେଲ୍‌ସ ଡି କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟ
	ଅଗଷ୍ଟ ବିଅରନାର୍ଟ
୧୯୧୦	ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ ପିସ ବ୍ୟୁରୋ (ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଶାନ୍ତି ବ୍ୟୁରୋ)
୧୯୧୧	ଟୋବିଆସ ମାଇକେଲ କାରେଲ ଆସେର୍
	ଆଲଫ୍ରେଡ୍ ଫ୍ରାଏଡ୍
୧୯୧୨	ଏଲିହୁ ରୁଟ
୧୯୧୩	ହେନରୀ ଲା'ଫଣ୍ଟାଇନ୍
୧୯୧୪	ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ

୧୯୧୫ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୬ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୭ ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ ରେଡକ୍ରସ୍ କମିଟୀ (ରେଡକ୍ରସ)
୧୯୧୮ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୯ ଟମାସ ଉଡ୍ରୋ ଉଇଲସନ
୧୯୨୦ ଲିଅନ ଭିକଟର ଅଗଷ୍ଟ ବୁର୍ଜୁଆ
୧୯୨୧ କାର୍ଲ ହାଲମାର ବ୍ରାଣ୍ଟିଙ୍ଗ
ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ୍ ଲୁଇ ଲାଙ୍ଗେ
୧୯୨୨ ଫ୍ରିଡ୍‌ଜଫ୍ ନାନସେନ୍
୧୯୨୩ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୨୪ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୨୫ ଜୋସେଫ୍ ଅଷ୍ଟେନ ଚ୍ୟାମ୍ବରଲେନ
ଚାର୍ଲସ ଗେଟସ ଡଏସ୍
୧୯୨୬ ଆରିଷ୍ଟାଇଡ ବ୍ରାୟାଣ୍ଡ
ଗୁଷ୍ଟାଭ ଷ୍ଟ୍ରେସ୍‌ମାନ୍
୧୯୨୭ ଫର୍ଡିନାଣ୍ଡ ବୁଇସନ
ଲୁଡଉଇଗ କୁଇଡେ
୧୯୨୮ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୨୯ ଫ୍ରାଙ୍କ ବିଲିଙ୍ଗସ୍ କେଲଗ
୧୯୩୦ ନାଥାନ ସଡରବ୍ଲମ୍
୧୯୩୧ ଜେନ ଆଡାମ୍‌ସ୍
ନିକୋଲାସ ମରେ ବଟଲର୍
୧୯୩୨ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୩୩ ନର୍ମାନ ଆଞ୍ଜେଲ
୧୯୩୪ ଆର୍ଥର ହେଣ୍ଡରସନ୍
୧୯୩୫ କାର୍ଲ ଭନ ଓସିଏଜ୍‌କି
୧୯୩୬ କୁର୍ଲୋସ ସାଭେଦ୍ରା ଲାମାସ
୧୯୩୭ ରବର୍ଟ ସିସିଲ
୧୯୩୮ ନାନସେନ ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ ଅଫିସ ଫର ରିଫ୍ୟୁଜି (ନାନସେନ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଶରଣାର୍ଥୀ ଅଫିସ)
୧୯୩୯ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୪୩ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୪୪ ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ ରେଡକ୍ରସ କମିଟୀ(ରେଡକ୍ରସ୍)
୧୯୪୫ କରଡେଲ ହଲ୍
୧୯୪୬ ଏମିଲି ଗ୍ରୀନ ବାଲ୍‌କ୍
ଜନ ରାଲେ ମଟ୍
୧୯୪୭ ଆମେରିକାନ ଫ୍ରେଣ୍ଡସ ସର୍ଭିସ କମିଟୀ
ଫ୍ରେଣ୍ଡସ ସର୍ଭିସ କାଉନ୍‌ସିଲ୍
୧୯୪୮ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୪୯ ଜନ୍ ବୟେଡ୍ ଅର୍
୧୯୫୦ ରାଲ୍‌ଫ୍ ଜନସନ୍ ବଞ୍ଚେ
୧୯୫୧ ଲିଅନ ଜୋହାକ୍‌ସ୍
୧୯୫୨ ଆଲ୍‌ବର୍ଟ ସ୍ୱାଇଜର୍
୧୯୫୩ ଜର୍ଜ କାଟ୍‌ଲେଟ୍ ମାର୍ଶାଲ
୧୯୫୪ ଅଫିସ ଅଫ୍ ଦି ଇଉନାଇଟେଡ ନେସନସ ହାଇକମିଶନର ଫର୍ ରିଫ୍ୟୁଜି (ଜାତିସଂଘ ଶରଣାର୍ଥୀ ସଂସ୍ଥା)
୧୯୫୫ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୫୬ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୫୭ ଲେଷ୍ଟର ବାଉଲ୍‌ସ୍ ପିଅରସନ୍
୧୯୫୮ ଡୋମିନିକ ଜର୍ଜ ପାଇରେ
୧୯୫୯ ଫିଲିପ ନୋଏଲବେକର୍
୧୯୬୦ ଆଲବର୍ଟ ଜନ ଲୁଥୁଲି
୧୯୬୧ ଡାଗ୍ ହାମାରସୋଲଡ୍
୧୯୬୨ ଲିନସ୍ କାର୍ଲ ପଲିଙ୍ଗ୍
୧୯୬୩ ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ ରେଡକ୍ରସ କମିଟୀ(ରେଡକ୍ରସ)
ଲିଗ୍ ଅଫ୍ ରେଡକ୍ରସ ସୋସାଇଟିଜ୍
୧୯୬୪ ମାର୍ଟିନ ଲୁଥର କିଙ୍ଗ୍, ଜୁନିଅର
୧୯୬୫ ଇଉନାଇଟେଡ୍ ନେସନ୍‌ସ୍ ଚିଲଡ୍ରେନ୍‌ସ୍ ଫଣ୍ଡ (ଇଉନିସେଫ୍)
୧୯୬୬ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୬୭ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୬୮ ରେନ୍ କାସିନ
୧୯୬୯ ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ ଲେବର ଅର୍ଗାନାଇଜେସନ (ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଶ୍ରମ ସଂସ୍ଥା)
୧୯୭୦ ନର୍ମାନ୍ ଇ. ବୋର୍‌ଲାଗ
୧୯୭୧ ଉଇଲି ବ୍ରାଣ୍ଟ
୧୯୭୨ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୭୩ ହେନରୀ ଆଲଫ୍ରେଡ୍ କିସିଙ୍ଗର
ଲେ ଡକ୍ ଥୋ (ଗ୍ରହଣକଲେ ନାହିଁ)
୧୯୭୪ ସିନ୍ ମାକବ୍ରାଇଡ୍
ଏଇସାକୁ ସାଟୋ
୧୯୭୫ ଆନ୍ଦ୍ରେଇ ଡିମିଟ୍ରିଏଭିଚ ସାଖାରୋଭ
୧୯୭୬ ମାଲରିଡ୍ କରିଗାନ
ବେଟି ଉଇଲିୟମ୍‌ସ୍
୧୯୭୭ ଆମ୍‌ନେଷ୍ଟି ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ (ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ କ୍ଷମା ସଂସ୍ଥା)
୧୯୭୮ ମେନାକେମ୍ ବେଗିନ୍
ମହମ୍ମଦ ଅନୱାର ଏଲ୍-ସାଦତ୍

୧୯୭୯ **ମଦର ଟେରେସା**
୧୯୮୦ ଆଡ୍‌ଲ୍‌ଫୋ ପେରେଜ୍ ଏସକୁଇଭେଲ
୧୯୮୧ ଅଫିସ ଅଫ୍ ଦି ଇଉନାଇଟେଡ୍ ନେସନ୍‌ସ ହାଇକମିଶନର ଫର ରିଫ୍ୟୁଜି (ଜାତିସଂଘ ଶରଣାର୍ଥୀ ସଂସ୍ଥା)
୧୯୮୨ ଆଲଫୋନ୍‌ସୋ ଗାର୍ସିଆ ରୋବଲ୍‌ସ
ଆଲ୍‌ଭା ମିରଡାଲ
୧୯୮୩ ଲେକ୍ ୱାଲେସା
୧୯୮୪ ଡେସମଣ୍ଡ ଏମ୍‌ପିଲୋ ଟୁଟୁ
୧୯୮୫ ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ ଫିଜିସିଆନସ ଫର ଦି ପ୍ରିଭେନସନ ଅଫ୍ ନିଉକ୍ଲିଅର ୱାର(ଆଣବିକ ଯୁଦ୍ଧ ନିରାକରଣ ନିମନ୍ତେ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଚିକିତ୍ସକ ସଂଘ)
୧୯୮୬ ଏଲି ଉଇଜେଲ୍
୧୯୮୭ ଓସ୍‌କାର ଆରିଆସ ସାଞ୍ଚେଜ୍
୧୯୮୮ ଇଉନାଇଟେଡ୍ ନେସନ୍‌ସ୍ ପିସ କିପିଙ୍ଗ ଫୋର୍ସେସ (ଜାତିସଂଘ ଶାନ୍ତିରକ୍ଷା ବାହିନୀ)
୧୯୮୯ ତେନ୍‌ଜିନ ଗିଆତ୍‌ସୋ ଦଲାଇ ଲାମା
୧୯୯୦ ମିଖାଇଲ ସର୍ଗିଭିଚ ଗୋର୍ବାଚେଭ୍
୧୯୯୧ ଅଙ୍ଗ୍‌ସାନ ସୁ-ଚି
୧୯୯୨ ରିଗୋବର୍ତା ମେଞ୍ଚୁ
୧୯୯୩ ନେଲସନ ମାଣ୍ଡେଲା
ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ଉଇଲେମ୍ ଡି କ୍ଲାର୍କ
୧୯୯୪ ୟାସେର ଆରାଫତ୍
ୟିତ୍‌ଜାକ୍ ରାବିନ୍
ସିମନ ପେରେସ
୧୯୯୫ ଜୋସେଫ୍ ରଟ୍‌ବ୍ଲାଟ୍
ପଗ୍‌ୱାସ୍ କନ୍‌ଫରେନ୍‌ସ
୧୯୯୬ ଜୋଜ୍ ରାମସ-ହୋର୍ଟା
କାର୍ଲୋସ ଫିଲିପେ ଜିମେନ୍‌ସ୍ ବେଲୋ
୧୯୯୭ ଇଣ୍ଟରନାସନାଲ କାଂପେନ ଟୁ ବ୍ୟାନ୍ ଲାଣ୍ଡ ମାଇନ୍‌ସ (ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଲାଣ୍ଡମାଇନ୍‌ସ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଆନ୍ଦୋଳନ)
ଜୋଡି ଉଇଲିଅମ୍‌ସ୍

ସାହିତ୍ୟ

୧୯୦୧ ରେନି ଫ୍ରାଂସୁଆ ଆର୍ମଣ୍ଡ ସୁଲି-ପ୍ରୁଦ୍‌ହୋମ
୧୯୦୨ ଥିଓଡର୍ ମମ୍‌ସେନ୍
୧୯୦୩ ବିୟର୍ଣ୍ଣଷ୍ଟର୍ଣ୍ଣ ମାର୍ଟିନିୟସ୍ ବିୟର୍ଣ୍ଣସନ୍
୧୯୦୪ ଫ୍ରେଡେରିକ ମିଷ୍ଟାଲ
ଜୋଜ୍ ଏଚିଗାରେ ଇଜାଗୁଏର୍
୧୯୦୫ ହେନେରିକ୍ ସିଏନ୍‌କିଏୱିକ୍‌ଜ୍
୧୯୦୬ ଗାୟୋସୁ କାରଡୁଚି
୧୯୦୭ ରୁଡ୍‌ଆର୍ଡ କିପ୍‌ଲିଙ୍ଗ୍
୧୯୦୮ ରୁଡୋଲ୍‌ଫ୍ କ୍ରିଷ୍ଟୋଫ୍ ଇଉକେନ୍
୧୯୦୯ ସେଲ୍‌ମା ଅଟିଲିଆନା ଲୋଭିସା ଲାଜର୍‌ଲଫ୍
୧୯୧୦ ପଲ୍ ଜୋହାନ୍ ଭନ ହେସେ
୧୯୧୧ କାଉଣ୍ଟ ମରିସ୍ ମାଟରଲିଙ୍କ
୧୯୧୨ ଜରହାର୍ଟ ହପ୍‌ଟମାନ୍
୧୯୧୩ **ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଠାକୁର**
୧୯୧୪ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୫ ରୋମାଁ ରୋଲାଁ
୧୯୧୬ କାର୍ଲ ଗୁସ୍ତାଫ୍ ୟର୍ଣ୍ଣର ଭନ୍ ହିଡେନଷ୍ଟାମ୍
୧୯୧୭ କାର୍ଲ ଜେଲେରପ୍
ହେନ୍‌ରିକ୍ ପୋଣ୍ଟୋପିଡାନ୍
୧୯୧୮ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୧୯ କାର୍ଲ ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ଗିଅର୍ଗ ସ୍ପିଟେଲର
୧୯୨୦ ନଟ୍ ହାମସନ୍
୧୯୨୧ ଆନାଟୋଲି ଫ୍ରାନ୍‌ସ୍
୧୯୨୨ ଜାସିଣ୍ଟୋ ବେନାଭେଣ୍ଟେ
୧୯୨୩ ଉଇଲିୟମ ବଟ୍‌ଲର ଇଟ୍‌ସ୍
୧୯୨୪ ଲାଡ୍‌ସ୍ଲ ଷ୍ଟାନିସ୍ଲ ରେମଣ୍ଟ
୧୯୨୫ ଜର୍ଜ ବର୍ଣ୍ଣାଡ୍ ଶ
୧୯୨୬ ଗ୍ରାସିଆ ଡେଲେଡା
୧୯୨୭ ହେନରି ବର୍ଗସନ
୧୯୨୮ ସାଇଗ୍ରିଡ୍ ଅଣ୍ଡସେଟ୍
୧୯୨୯ ଟମାସ୍ ମାନ୍
୧୯୩୦ ହାରି ସିଂକ୍ଲେଆର ଲୁଇସ୍
୧୯୩୧ ଏରିକ୍ ଆକ୍‌ସେଲ କାର୍ଲଫେଲ୍‌ଡଟ୍
୧୯୩୨ ଜନ୍ ଗାଲସୱାର୍ଦି
୧୯୩୩ ଇଭାନ ଆଲେକ୍‌ସେଇଭିଚ୍ ବୁନିନ୍
୧୯୩୪ ଲୁଇଗୀ ପିରାଣ୍ଡେଲୋ
୧୯୩୫ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୩୬ ଇଉଜିନ ଗ୍ଲାଡଷ୍ଟୋନ ଓ'ନିଲ୍

୧୯୩୭ ରୋଜର ମାର୍ଟିନ୍ ଡୁ ଗାର୍ଡ
୧୯୩୮ ପାର୍ଲ ଏସ୍ ବକ୍
୧୯୩୯ ଫ୍ରାଂସ୍ ଇମିଲ ସିଲାମ୍ପା
୧୯୪୩ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯାଇନାହିଁ
୧୯୪୪ ଜୋହାନ୍ସ୍ ଭିଲହେଲମ ଜେନ୍‌ସେନ୍
୧୯୪୫ ଗାବ୍ରିଏଲ ମିଷ୍ଟ୍ରାଲ୍
୧୯୪୬ ହର୍ମାନ ହେସ୍
୧୯୪୭ ଆନ୍ଦ୍ରି ପଲ୍ ଗୁଲିଅମ୍ ଗାଇଡ୍
୧୯୪୮ ଟମାସ ଷ୍ଟର୍ଣ୍ଣସ ଇଲିଅଟ୍
୧୯୪୯ ଉଇଲିୟମ୍ ଫକ୍‌ନର
୧୯୫୦ ବର୍ଟ୍ରାଣ୍ଡ ରସେଲ
୧୯୫୧ ପାଲ ଫାବିଆନ୍ ଲାଜରକଭିଷ୍ଟ
୧୯୫୨ ଫ୍ରାଂସୁଆ ମରିଆକ୍
୧୯୫୩ ଉଇନଷ୍ଟନ ଚର୍ଚ୍ଚିଲ୍
୧୯୫୪ ଅର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟ ମିଲାର ହେମିଙ୍ଗୱେ
୧୯୫୫ ହାଲଡର ଲାକ୍‌ସନେସ୍
୧୯୫୬ ଜୁଆନ ରାମନ ଜିମ୍‌ନେଜ୍
୧୯୫୭ ଆଲବର୍ଟ କାମୁ
୧୯୫୮ ବରିସ ଲିଓନିଡୋଭିଚ୍ ପାଷ୍ଟରନାକ୍
୧୯୫୯ ସାଲଭାଟୋର କ୍ୱାସିମୋଡୋ
୧୯୬୦ ସେଣ୍ଟ-ଜନ୍ ପର୍ସ
୧୯୬୧ ଆଇଭୋ ଆନ୍ଦ୍ରିକ୍
୧୯୬୨ ଜନ୍ ଅର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟ ଷ୍ଟେନ୍‌ବେକ୍
୧୯୬୩ ଜର୍ଜ ସେଫେରିସ୍
୧୯୬୪ ଜିଆଁ ପଲ୍ ସାରତ୍ରେ (ପୁରସ୍କାର ଗ୍ରହଣ କଲେନାହିଁ)
୧୯୬୫ ମିଖାଇଲ ଆଲେକ୍‌ଜାନ୍ଦ୍ରୋ-ଭିଚ୍ ସୋଲୋଖୋଭ୍
୧୯୬୬ ସାମୁଏଲ ଜୋସେଫ୍ ଆଗ୍ନନ୍ ନେଲି ଲିଓନି ସାକ୍‌ସ୍
୧୯୬୭ ମିଗୁଏଲ ଆଞ୍ଜେଲ ଆସ୍ତୁରିଆସ୍
୧୯୬୮ କବାବତା ୟାସୁନାରୀ
୧୯୬୯ ସାମୁଏଲ ବେକେଟ୍
୧୯୭୦ ଆଲେକଜାଣ୍ଡାର ଇସାୟେଭିଚ୍ ସୋଲ୍‌ଝେନିତ୍‌ସିନ୍
୧୯୭୧ ପାବ୍‌ଲୋ ନେଫ୍‌ଟାଲି ରିୟେସ୍ ନେରୁଦା
୧୯୭୨ ହେନେରିକ୍ ବଲ୍
୧୯୭୩ ପାଟ୍ରିକ୍ ହ୍ୱାଇଟ୍
୧୯୭୪ ଆଇଭିଣ୍ଡ ଜନସନ୍
ହାରି ଏଡମଣ୍ଡ ମାର୍ଟିନ୍‌ସନ୍
୧୯୭୫ ଇଉଜେନିଓ ମଣ୍ଟେଲ
୧୯୭୬ ସଲ ବେଲୋ
୧୯୭୭ ଭାଇସେଣ୍ଟ ଆଲିକ୍‌ଜାନ୍ଦ୍ରେ
୧୯୭୮ ଆଇଜାକ୍ ବାସେଭିସ୍ ସିଙ୍ଗର
୧୯୭୯ ଓଡିସିଅସ୍ ଏଲାଇଟିସ୍
୧୯୮୦ ମିଓସ ଚେଜଫ୍
୧୯୮୧ ଇଲିଆସ୍ କାନେଟି
୧୯୮୨ ଗାବ୍ରିଏଲ୍ ଗାର୍ସିଆ ମାର୍କ୍‌ୱେଜ୍
୧୯୮୩ ଉଇଲିୟମ୍ ଜେରାଲ୍ଡ୍ ଗୋଲ୍‌ଡିଙ୍ଗ୍
୧୯୮୪ ଜାରୋସ୍ଲାଭ୍ ସିଫର୍ଟ
୧୯୮୫ କ୍ଲଡ୍ ଉଇଜେନ୍ ହେନ୍‌ରୀ ସାଇମନ
୧୯୮୬ ୱୁଲି ସୋୟିଙ୍କା
୧୯୮୭ ଜୋଜେଫ୍ ବ୍ରଡ୍‌ସ୍କି
୧୯୮୮ ନାଗୁଇବ୍ ମାହାଫୋଜ୍
୧୯୮୯ କାମିଲୋ ଜୋଜ୍ ସେଲା
୧୯୯୦ ଅକ୍‌ଟାଭିଓ ପାଜ୍
୧୯୯୧ ନାଦାଇନ୍ ଗର୍ଡିମର୍
୧୯୯୨ ଡେରିକ୍ ୱାଲ୍‌କଟ୍
୧୯୯୩ ଟନି ମରିସନ
୧୯୯୪ କେଞ୍ଜାବୁରୋ ଓଏ
୧୯୯୫ ସିମସ୍ ହିନି
୧୯୯୬ ୱାଇଜ୍‌ଲା ସ୍ଜାଇମ୍ବର୍‌ସ୍କା
୧୯୯୭ ଦାରିଓ ଫୋ

ଭାରତ ଶାସନ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପ୍ରସୂ ଭାରତବର୍ଷର ଇତିହାସ ଏତେ ପୁରାତନ, ବ୍ୟାପକ ତଥା ବିଶାଳ ଯେ, ଏ ଦେଶର କେଉଁ କେଉଁ ଅଂଶରେ କେତେବେଳେ କିଏ ରାଜତ୍ୱ କରିଥିଲେ ତା'ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେବା ଆଜି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଏଥି ନିମନ୍ତେ ଦୁଇଟି କାରଣ ଦାୟୀ । ପ୍ରଥମଟି ହେଲା, ଇତିହାସ ଯୁଗ ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ଓ ତା'ର ଠିକ୍ ପରେ ମଧ୍ୟ ଭାରତୀୟ ଖଣ୍ଡ-ଉପଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକୃତ ଶାସକ ମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତଥ୍ୟଭିତ୍ତିକ ଉପାଦାନ ମିଳିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ । ଦ୍ୱିତୀୟ କାରଣଟି ହେଲା ଭାରତବର୍ଷ ବୋଲି କହିଲେ ଏବେ ଯାହା ବୁଝାଯାଉଛି, ରାଜନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେଭଳି ଗୋଟିଏ ଏକୀକୃତ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଗରୁ କେବେହେଲେ ନ ଥିଲା । ଆଜିର ଅନ୍ୟ ବହୁଦେଶ ସେତେବେଳେ ଏହାର ଅଂଶବିଶେଷ ଥିଲା । ତେଣୁ ଭାରତର ଶାସକ ବୋଲି ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ କୁହାଯାଉଛି, ସେମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ତୁଳନାତ୍ମକ 'କ୍ଷୁଦ୍ର' ଅଞ୍ଚଳର ଶାସକ ଥିଲେ । ବ୍ରିଟିଶ ଉପନିବେଶ ଶାସନ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ସାରା ଭାରତ ରାଜନୈତିକ ଶାସନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୋଟିଏ ନଥିଲା । ଏଠି ତେଣୁ ଯେଉଁ ପ୍ରମୁଖ ଶାସକ ମାନଙ୍କ ନାମର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଉଛି, ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ କେହି କେତେବେଳେ କେତେବେଳେ କୌଣସି କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳରେ ଗାଦିସୀନ ହୋଇଥିବା କଥାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଭାରତର ଦେଶୀୟ ରାଜା ମାନଙ୍କ ଉଲ୍ଲେଖ ଏଠି କରାଯାଉନାହିଁ—କିନ୍ତୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୁଗରେ ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଦେଶଟିର 'ଶାସକ'ମାନଙ୍କର ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ମୌର୍ଯ୍ୟ ବଂଶ

(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୩୨୦-୩୦୦	ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ ମୌର୍ଯ୍ୟ
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୩୦୦-୨୭୩	ବିନ୍ଦୁସାର
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୨୭୩-୨୩୨	'ଅଶୋକ' ବର୍ଦ୍ଧନ
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୨୩୨-୨୨୫	କୁନାଳ, *ପଶ୍ଚିମ*
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୨୩୨-୨୨୫	ଦଶରଥ, *ପୂର୍ବ*
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୨୨୫-?	ସଂପ୍ରତି
?	ସଲିଶୁକ
?	ଦେବଧର୍ମ
?-(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୧୯୪-	ଶତଧାବନ (ଶତମ୍ ଧନୁ)
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୧୯୪-୧୮୭	ବୃହଦ୍ରଥ

ସୁଙ୍ଗ ବଂଶ

(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୧୮୭-୧୫୧	ପୁଷ୍ୟମିତ୍ର ସୁଙ୍ଗ
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୧୫୧-୧୪୩	ଅଗ୍ନିମିତ୍ର
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୧୪୩-୧୩୩	ବସୁଜ୍ୟେଷ୍ଠ
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୧୩୩-?	ବସୁମିତ୍ର
?	ଅନ୍ଧ୍ରକ (ଓଦ୍ରକ)
?	ପୁଲିନ୍ଦକ
?	ଘୋଷ
?	ବଜ୍ରମିତ୍ର
?-(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୮୫-	ଭାଗବତ (ଭୋଗ)
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୮୫-୭୫	ଦେବଭୂମି (ଦେବଭୂତି)

କଣ୍ୱ ବଂଶ

(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୭୫-୬୬	ବସୁଦେବ
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୬୬-୫୨	ଭୂମିମିତ୍ର
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୫୨-୪୦	ନାରାୟଣ
(ପ୍ରାୟ) ଖ୍ରୀପୂ ୪୦-୩୦	ସୁଶ୍ରମଣ

ଦିଲ୍ଲୀ ସୁଲ୍ତାନ : *ଦାସ ବଂଶ*

୧୨୦୬-୧୦	କୁତବ-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଆଇବାକ୍
୧୨୧୦-୧୧	ଆରମ ଶାହ
୧୨୧୧-୩୬	ସାମସ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍-ଇଲ୍ତୁତ୍‌ମିସ୍
୧୨୩୬	ରୁକ୍‌ନ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଫିରଜ ଶାହ
୧୨୩୬-୪୦	ଜଲାଲତ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ରଜିୟା
୧୨୪୦-୪୨	ମୁଇଜ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ବହ୍‌ରମ୍ ଶାହ
୧୨୪୨-୪୬	ଆଲା-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ମାସୁଦ ଶାହ
୧୨୪୬-୬୬	ନସିର୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ମାହାମୁଦ୍ ଶାହ
୧୨୬୬-୮୭	ଗିଆଥ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ବଲ୍‌ବନ୍

୧୨୮୭-୯୦	ମୁଇଜ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ କେକୁବାଦ୍
୧୨୯୦	ସାମସ-ଉଦ୍-ଦିନ କେୟୁମାର୍ଥ

ଦିଲ୍ଲୀ ସୁଲ୍ତାନ : *ଖିଲ୍‌ଜୀ ବଂଶ*

୧୨୯୦-୯୬	ଜଲାଲ-ଉଦ୍-ଦିନ ଫିରଜ ଶାହ
୧୨୯୬	ରୁକ୍‌ନ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଇବ୍ରାହିମ ଶାହ
୧୨୯୬-୧୩୧୬	ଆଲ୍ଲା-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ମହମ୍ମଦ ଶାହ
୧୩୧୬	ସିହାବ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଉମର ଶାହ
୧୩୧୬-୨୦	କୁତବ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ମୁବାରକ ଶାହ
୧୩୨୦	ନସିର-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଖୁସ୍ର ଶାହ

ଦିଲ୍ଲୀ ସୁଲ୍ତାନ : *ତୁଗ୍‌ଲକ୍ ବଂଶ*

୧୩୨୦-୨୫	ଗିୟାଥ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ତୁଗ୍‌ଲକ୍ ଶାହ, ୧ମ
୧୩୨୫-୫୧	ଗିୟାଥ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ମହମ୍ମଦ ଶାହ, ୧ମ
୧୩୫୧	ମହମୁଦ ଶାହ
୧୩୫୧-୮୮	ଫିରଜ ଶାହ
୧୩୮୮-୮୯	ଗିଆଥ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ତୁଗଲକ୍ ଶାହ, ୨ୟ
୧୩୮୯-୯୦	ଅବୁ-ବକ୍ର ଶାହ
୧୩୯୦-୯୩	ନସିର୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ମହମ୍ମଦ ଶାହ, ୨ୟ
୧୩୯୩	ଆଲ୍ଲା-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ସିକନ୍ଦର ଶାହ
୧୩୯୩-୧୪୧୩	ନସିର୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ମହମୁଦ ଶାହ
୧୪୧୩-୧୪	ଦଉଲତ୍ ଖାଁ ଲୋଦୀ

ଦିଲ୍ଲୀ ସୁଲ୍ତାନ : *ସୟିଦ୍ ବଂଶ*

୧୪୧୪-୨୧	ଖିଦ୍‌ର୍ ଖାଁ
୧୪୨୧-୩୫	ମୁଇଜ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ମୁବାରକ ଶାହ
୧୪୩୫-୪୬	ମହମ୍ମଦ ଶାହ
୧୪୪୬-୫୧	ଆଲ୍ଲା-ଉଦ୍-ଦିନ୍- ଆଲମ୍ ଶାହ

ଦିଲ୍ଲୀ ସୁଲ୍ତାନ : *ଲୋଦୀ ବଂଶ*

୧୪୫୧-୮୯	ବାହଲୁଲ୍ ଲୋଦୀ
୧୪୮୯-୧୫୧୭	ନିଜାମ ଶାହ ସିକନ୍ଦର୍
୧୫୧୭-୨୬	ଇବ୍ରାହିମ୍ ଲୋଦୀ

ମୋଗଲ ସମ୍ରାଟ

୧୫୨୬-୩୦	ଜହିର୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ବାବର
୧୫୩୦-୪୦	ନସିର୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ହୁମାୟୁନ

ଦିଲ୍ଲୀ ସୁଲ୍ତାନ : *ସୁରିଦ୍ ବଂଶ*

୧୫୪୦-୪୫	ଶେର୍ ଶାହ ସୁର୍
୧୫୪୫-୫୪	ଇସ୍‌ଲାମ ଶାହ
୧୫୫୪-୫୬	ମହମ୍ମଦ ଆଦିଲ୍ ଶାହ
୧୫୫୪-୫୬	ଇବ୍ରାହିମ୍ ଶାହ
୧୫୫୫-୫୬	ଅହମ୍ମଦ ଖାଁ ସିକନ୍ଦର ଶାହ

ମୋଗଲ ସମ୍ରାଟ

୧୫୫୫-୫୬	ନସିର୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ହୁମାୟୁନ (ପୁନଃ ଅଭିଷିକ୍ତ)
୧୫୫୬-୧୬୦୫	ଜଲାଲ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଅକ୍‌ବର୍, ୧ମ
୧୬୦୫-୨୭	ନୁର୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଜାହାଙ୍ଗୀର
୧୬୨୭-୨୮	ଦାରା ବକ୍‌ସ୍
୧୬୨୮-୫୭	ସିହାବ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଶାହାଜହାନ, ୧ମ
୧୬୫୭-୧୭୦୭	ମହି-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଔରଙ୍ଗଜେବ୍ ଆଲମ୍‌ଗିର୍, ୧ମ
୧୭୦୭	ଆଜମ୍ ଶାହ
୧୭୦୭-୧୨	ଶାହ ଆଲମ୍ ବାହାଦୁର ଶାହ, ୧ମ
୧୭୧୨	ଅଜିମ୍-ଉସ୍-ସାନ୍
୧୭୧୨-୧୩	ମୁଇଜ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଜାହାନ୍‌ଦାର୍
୧୭୧୩-୧୯	ଫାରୁକ୍‌ସିଆର୍
୧୭୧୯	ସାମସ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ରଫିଉଦ୍ ଦାରାଜତ୍
୧୭୧୯	ରଫି-ଉଦ୍-ଦୌଲା ଶାହାଜହାନ୍, ୨ୟ
୧୭୧୯	ନିକୁସିଆର୍
୧୭୧୯-୪୮	ନସିର୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ମହମ୍ମଦ
୧୭୪୮-୫୪	ଅହମ୍ମଦ ଶାହ ବାହାଦୁର
୧୭୫୪-୬୦	ଅଜିଜ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଆଲ୍‌ମ୍‌ଗିର୍, ୨ୟ
୧୭୬୦	ଶାହାଜହାନ୍, ୩ୟ
୧୭୬୦-୮୮	ଜଲାଲ୍ ଉଦ୍-ଦିନ୍

	ଅଲୀଜହର୍ ଶାହ ଆଲମ୍, ୨ୟ
୧୭୮୮	ବିଦାର ବଖ୍ତ
୧୭୮୮-୧୮୦୬	ଜଲାଲ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଅଲୀ ଜହର ଶାହ ଆଲମ୍, ୨ୟ (ପୁନଃ ଅଭିଷିକ୍ତ)
୧୮୦୬-୩୭	ମୁଇନ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଅକ୍ବର, ୨ୟ
୧୮୩୭-୫୮	ସିରାଜ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ବାହାଦୁର ଶାହ, ୨ୟ

ବ୍ରିଟିଶ ଭାଇସରାୟ / ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲ

୧୭୭୪-୮୫	ୱାରେନ ହେଷ୍ଟିଙ୍ଗସ୍
୧୭୮୬-୯୩	ଚାର୍ଲସ୍ କର୍ଣ୍ଣୱାଲିସ୍
୧୭୯୩-୯୮	ଆଲ୍ଲ୍ୟୁୟର୍ଡ କ୍ଲାର୍କ (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୭୯୮-୧୮୦୫	ମର୍ଣ୍ଣିଙ୍ଗଟନ୍
୧୮୦୫	ଚାର୍ଲସ୍ କର୍ଣ୍ଣୱାଲିସ
୧୮୦୫-୦୭	ଜର୍ଜ ବାର୍ଲୋ (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୮୦୭-୧୩	ମିଣ୍ଟୋ
୧୮୧୩-୨୩	ମଇରା
୧୮୨୩-୨୮	ଉଇଲିଅମ୍ ପିଟ୍
୧୮୨୮-୩୫	ଉଇଲିଅମ୍ କାଭେଣ୍ଡିସ୍ ବେଣ୍ଟିକ୍
୧୮୩୬-୪୨	ଜର୍ଜ ଇଡେନ
୧୮୪୨-୪୪	ଏଡ୍ୱାର୍ଡ ଲ
୧୮୪୪-୪୮	ହେନ୍‌ରୀ ହାର୍ଡିଞ୍ଜ
୧୮୪୮-୫୬	ଜେମ୍ସ୍ ଆଣ୍ଡ୍ରୁ ବ୍ରାଉନ୍-ରାମ୍‌ସେ
୧୮୫୬-୬୨	ଚାର୍ଲସ୍ ଜନ୍ କାନିଙ୍ଗ
୧୮୬୨-୬୩	ଜେମସ୍ ବ୍ରୁସ୍
୧୮୬୪-୬୯	ଜନ୍ ଲେୟାର୍ଡ ମେଆର୍
୧୮୬୯-୭୨	ରିଗ୍ୱର୍ଡ ସାଉଥ୍‌ୱେଲ ବର୍କ
୧୮୭୨-୭୬	ଟମାସ ଜର୍ଜ ବେଆରିଙ୍ଗ୍
୧୮୭୬-୮୦	ଏଡ୍ୱାର୍ଡ ରବର୍ଟ ବୁଲ୍‌ୱେର୍
୧୮୮୦-୮୪	ଜର୍ଜ ରବିନ୍‌ସନ୍
୧୮୮୪-୮୮	ଫ୍ରାନ୍‌ସିସ୍ ବ୍ଲାକ୍‌ଉଡ୍
୧୮୮୮-୯୪	ହେନ୍‌ରୀ ପେଟି-ଫିଜ୍‌ମରିସ୍
୧୮୯୪-୯୯	ଭିକ୍ଟର୍ ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ବ୍ରୁସ୍
୧୮୯୯-୧୯୦୫	ଜର୍ଜ ନାଥାନିଏଲ କର୍ଜନ
୧୯୦୫-୧୦	ଇଲିଅଟ୍-ମରେ-କିନିନ୍‌ମାଉଣ୍ଡ
୧୯୧୦-୧୬	ଚାର୍ଲସ୍ ହାର୍ଡିଞ୍ଜ
୧୯୧୬-୨୧	ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ଥେସିଗର
୧୯୨୧-୨୬	ରଫସ ଡାନିଏଲ ଆଇଜାକ୍‌ସ୍
୧୯୨୬-୩୧	ଏଡ୍ୱାର୍ଡ ଉଡ୍
୧୯୩୧-୩୬	ଫ୍ରିମାନ ଫ୍ରିମାନ-ଟମାସ
୧୯୩୬-୪୩	ଭିକ୍ଟର ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ଜନ୍ ହୋପ
୧୯୪୩-୪୭	ଆର୍କିବାଲ୍ଡ୍ ପର୍ସିଭାଲ୍ ୱାଭେଲ
୧୯୪୭	ଲୁଇ ମାଉଣ୍ଟବାଟେନ

ରାଷ୍ଟ୍ରପତି

୧୯୫୦-୬୨	ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ
୧୯୬୨-୬୭	ସର୍ବପଲ୍ଲୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣନ
୧୯୬୭-୬୯	ଜାକୀର ହୁସେନ୍
୧୯୬୯	ବରାହଗିରି ଭେଙ୍କଟଗିରି (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୯୬୯	ମହମ୍ମଦ ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୯୬୯-୭୪	ବରାହଗିରି ଭେଙ୍କଟଗିରି
୧୯୭୪-୭୭	ଫକ୍ରୁଦ୍ଦିନ ଅଲ୍ଲୀ ଅହମ୍ମଦ
୧୯୭୭	ବି.ଡ଼ି. ଜତ୍ତି (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୯୭୭-୮୨	ନୀଲମ ସଞ୍ଜିବ ରେଡି
୧୯୮୨-୮୭	ଜ୍ଞାନୀ ଜୈଲ ସିଂହ
୧୯୮୭-୯୨	ରାମସ୍ୱାମୀ ଭେଙ୍କଟରମଣ
୧୯୯୨-୯୭	ଶଙ୍କର ଦୟାଲ ଶର୍ମା
୧୯୯୭	କେ.ରମଣ ନାରାୟଣନ୍

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ

୧୯୪୭-୬୪	ଜବାହରଲାଲ ନେହରୁ
୧୯୬୪	ଗୁଲ୍‌ଜାରୀଲାଲ ନନ୍ଦା(ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୯୬୪-୬୬	ଲାଲବାହାଦୁର ଶାସ୍ତ୍ରୀ
୧୯୬୬	ଗୁଲ୍‌ଜାରୀଲାଲ ନନ୍ଦା (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୯୬୬-୭୭	ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ
୧୯୭୭-୭୯	ମୋରାରଜୀ ରାଞ୍ଛୋଡ୍‌ଜୀ ଦେଶାଇ
୧୯୭୯-୮୦	ଚରଣ ସିଂହ

	ଅଲୀଜହର୍ ଶାହ ଆଲମ୍, ୨ୟ
୧୭୮୮	ବିଦାର ବଖ୍ତ
୧୭୮୮-୧୮୦୬	ଜଲାଲ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଅଲୀ ଜହର ଶାହ ଆଲମ୍, ୨ୟ (ପୁନଃ ଅଭିଷିକ୍ତ)
୧୮୦୬-୩୭	ମୁଇନ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ଅକ୍ବର, ୨ୟ
୧୮୩୭-୫୮	ସିରାଜ୍-ଉଦ୍-ଦିନ୍ ବାହାଦୁର ଶାହ, ୨ୟ

ବ୍ରିଟିଶ ଭାଇସରାୟ / ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲ

୧୭୭୪-୮୫	ୱାରେନ ହେଷ୍ଟିଙ୍ଗସ୍
୧୭୮୬-୯୩	ଚାର୍ଲସ୍ କର୍ଣ୍ଣୱାଲିସ୍
୧୭୯୩-୯୮	ଆଲ୍ୟୁୟର୍ଡ କ୍ଲାର୍କ (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୭୯୮-୧୮୦୫	ମର୍ଣ୍ଣିଙ୍ଗଟନ୍
୧୮୦୫	ଚାର୍ଲସ୍ କର୍ଣ୍ଣୱାଲିସ
୧୮୦୫-୦୭	ଜର୍ଜ ବାର୍ଲୋ (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୮୦୭-୧୩	ମିଣ୍ଟୋ
୧୮୧୩-୨୩	ମଇରା
୧୮୨୩-୨୮	ଉଇଲିଅମ୍ ପିଟ୍
୧୮୨୮-୩୫	ଉଇଲିଅମ୍ କାଭେଣ୍ଡିସ୍ ବେଣ୍ଟିକ୍
୧୮୩୬-୪୨	ଜର୍ଜ ଇଡେନ
୧୮୪୨-୪୪	ଏଡ୍ୱାର୍ଡ ଲ
୧୮୪୪-୪୮	ହେନ୍ରୀ ହାର୍ଡିଞ୍ଜ
୧୮୪୮-୫୬	ଜେମ୍ସ୍ ଆଣ୍ଡ୍ରୁ ବ୍ରାଉନ୍-ରାମ୍ସେ
୧୮୫୬-୬୨	ଚାର୍ଲସ୍ ଜନ୍ କାନିଙ୍ଗ
୧୮୬୨-୬୩	ଜେମସ୍ ବ୍ରୁସ୍
୧୮୬୪-୬୯	ଜନ୍ ଲେୟାର୍ଡ ମେଆର୍
୧୮୬୯-୭୨	ରିଚାର୍ଡ ସାଉଥୱେଲ ବର୍କ
୧୮୭୨-୭୬	ଟମାସ ଜର୍ଜ ବେଆରିଙ୍ଗ୍
୧୮୭୬-୮୦	ଏଡ୍ୱାର୍ଡ ରବର୍ଟ ବୁଲ୍ୱେର୍
୧୮୮୦-୮୪	ଜର୍ଜ ରବିନ୍ସନ୍
୧୮୮୪-୮୮	ଫ୍ରାନ୍ସିସ୍ ବ୍ଲାକ୍ଉଡ୍
୧୮୮୮-୯୪	ହେନ୍ରୀ ପେଟି-ଫିଜ୍ମରିସ୍
୧୮୯୪-୯୯	ଭିକ୍ଟର୍ ଆଲେକ୍ଜାଣ୍ଡାର ବ୍ରୁସ୍
୧୮୯୯-୧୯୦୫	ଜର୍ଜ ନାଥାନିଏଲ କର୍ଜନ
୧୯୦୫-୧୦	ଇଲିଅଟ୍-ମରେ-କିନିନ୍ମାଉଣ୍ଡ
୧୯୧୦-୧୬	ଚାର୍ଲସ୍ ହାର୍ଡିଞ୍ଜ
୧୯୧୬-୨୧	ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ଥେସିଗର
୧୯୨୧-୨୬	ରଫସ ଡାନିଏଲ ଆଇଜାକ୍ସ୍
୧୯୨୬-୩୧	ଏଡ୍ୱାର୍ଡ ଉଡ୍
୧୯୩୧-୩୬	ଫ୍ରିମାନ ଫ୍ରିମାନ-ଟମାସ
୧୯୩୬-୪୩	ଭିକ୍ଟର ଆଲେକ୍ଜାଣ୍ଡାର ଜନ୍ ହୋପ
୧୯୪୩-୪୭	ଆର୍କିବାଲ୍ଡ୍ ପର୍ସିଭାଲ୍ ୱାଭେଲ
୧୯୪୭	ଲୁଇ ମାଉଣ୍ଟବାଟେନ

ରାଷ୍ଟ୍ରପତି

୧୯୫୦-୬୨	ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ
୧୯୬୨-୬୭	ସର୍ବପଲ୍ଲୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣନ
୧୯୬୭-୬୯	ଜାକୀର ହୁସେନ୍
୧୯୬୯	ବରାହଗିରି ଭେଙ୍କଟଗିରି (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୯୬୯	ମହମ୍ମଦ ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୯୬୯-୭୪	ବରାହଗିରି ଭେଙ୍କଟଗିରି
୧୯୭୪-୭୭	ଫକ୍ରୁଦ୍ଦିନ ଅଲ୍ଲୀ ଅହମ୍ମଦ
୧୯୭୭	ବି.ଡ଼ି. ଜତ୍ତି (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୯୭୭-୮୨	ନୀଲମ ସଞ୍ଜିବ ରେଡ଼ି
୧୯୮୨-୮୭	ଜ୍ଞାନୀ ଜୈଲ ସିଂହ
୧୯୮୭-୯୨	ରାମସ୍ୱାମୀ ଭେଙ୍କଟରମଣ
୧୯୯୨-୯୭	ଶଙ୍କର ଦୟାଲ ଶର୍ମା
୧୯୯୭	କେ.ରମଣ ନାରାୟଣନ୍

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ

୧୯୪୭-୬୪	ଜବାହରଲାଲ ନେହରୁ
୧୯୬୪	ଗୁଲ୍ଜାରୀଲାଲ ନନ୍ଦା(ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୯୬୪-୬୬	ଲାଲବାହାଦୁର ଶାସ୍ତ୍ରୀ
୧୯୬୬	ଗୁଲ୍ଜାରୀଲାଲ ନନ୍ଦା (ଅସ୍ଥାୟୀ)
୧୯୬୬-୭୭	ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ
୧୯୭୭-୭୯	ମୋରାରଜୀ ରାଞ୍ଛୋଡ୍ଜୀ ଦେଶାଇ
୧୯୭୯-୮୦	ଚରଣ ସିଂହ

୧୯୮୦-୮୪	ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ	୧୯୯୧-୯୬	ପି.ଭି. ନରସିଂହ ରାଓ
୧୯୮୪-୮୯	ରାଜୀବ ଗାନ୍ଧୀ	୧୯୯୬	ଅଟଳବିହାରୀ ବାଜପାୟୀ
୧୯୮୯-୯୦	ବିଶ୍ୱନାଥ ପ୍ରତାପ ସିଂହ	୧୯୯୬-୯୭	ଏଚ୍.ଡି ଦେବେଗୌଡ଼ା
୧୯୯୦-୯୧	ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର	୧୯୯୭-୯୮	ଇନ୍ଦ୍ର କୁମାରଗୁଜୁରାଲ

୧୯୯୮ - ଅଟଳବିହାରୀ ବାଜପାୟୀ

ଅଲିମ୍ପିକ୍ସ

ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଅଲିମ୍ପିକ ପଦକ ପାଇଥିବା ଦେଶ

ସମୁଦାୟ ସଂଖ୍ୟକ ପଦକ; ସବୁ ପ୍ରକାରର ଅଲିମ୍ପିକ କ୍ରୀଡ଼ା ଇଭେଣ୍ଟରେ(୧୯୧୨-୪୮ ମସିହା ଭିତରେ ହୋଇଥିବା କଳା ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ମିଳିଥିବା ପଦକକୁ ବାଦ୍‌ଦେଇ)

ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳୀନ କ୍ରୀଡ଼ା (୧୮୯୬-୧୯୯୬)

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୨,୦୧୫ : ୮୩୩ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୬୩୪ ରୌପ୍ୟ, ୫୪୮ କାଂସ

ସୋଭିଏତ ଇଉନିଅନ୍-ରୁଷ (୧୯୯୨ ମସିହାର 'ସିଆଇଏସ୍' ମିଳିତ ଟିମ୍‌କୁ ମିଶାଇ) ୧,୨୩୪ : ୪୮୫ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୩୯୫ ରୌପ୍ୟ, ୩୫୪ କାଂସ

ଇଂଲଣ୍ଡ ୬୩୫ : ୧୭୭ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୨୩୩ ରୌପ୍ୟ, ୨୨୫ କାଂସ

ଫ୍ରାନ୍‌ସ ୫୬୨ : ୧୭୬ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୧୮୧ ରୌପ୍ୟ, ୨୦୫ କାଂସ

ଜର୍ମାନୀ (୧୮୯୬-୧୯୬୪ ଓ ୧୯୯୨-୯୪) ୫୧୬ : ୧୫୧ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୧୮୧ ରୌପ୍ୟ, ୧୮୪ କାଂସ

ସ୍ୱିଡେନ ୪୫୯ : ୧୩୪ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୧୫୨ ରୌପ୍ୟ, ୧୭୩ କାଂସ

ଇଟାଲୀ ୪୪୪ : ୧୬୬ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୧୩୬ ରୌପ୍ୟ, ୧୪୨ କାଂସ

ହଙ୍ଗେରୀ ୪୨୫ : ୧୪୨ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୧୨୮ ରୌପ୍ୟ, ୧୫୫ କାଂସ

ଜର୍ମାନ ଡିମୋକ୍ରେଟିକ ରିପବ୍ଲିକ୍ (୧୯୬୮-୮୮) ୪୧୦ : ୧୫୩ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୧୩୦ ରୌପ୍ୟ, ୧୨୭ କାଂସ

ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ୨୯୪ : ୮୭ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୮୫ ରୌପ୍ୟ, ୧୨୨ କାଂସ

ଫିନ୍‌ଲାଣ୍ଡ ୨୯୨ : ୯୯ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୮୦ ରୌପ୍ୟ, ୧୧୩ କାଂସ

ଜାପାନ ୨୮୦ : ୯୩ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୮୯ ରୌପ୍ୟ, ୯୮ କାଂସ

ରୁମାନିଆ ୨୩୯ : ୬୩ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୭୭ ରୌପ୍ୟ, ୯୯ କାଂସ

ପୋଲାଣ୍ଡ ୨୨୭ : ୫୦ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୬୭ ରୌପ୍ୟ, ୧୧୦ କାଂସ

କାନାଡ଼ା ୨୧୭ : ୪୯ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୭୭ ରୌପ୍ୟ, ୯୧ କାଂସ

ଫେଡେରାଲ ରିପବ୍ଲିକ୍ ଅଫ୍ ଜର୍ମାନୀ (୧୯୬୮-୮୮) ୨୦୦ : ୫୬ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୬୪ ରୌପ୍ୟ, ୮୦ କାଂସ

ନେଦରଲାଣ୍ଡ ୧୮୭ : ୪୯ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୫୭ ରୌପ୍ୟ, ୮୧ କାଂସ

ସ୍ୱିଜରଲାଣ୍ଡ ୧୭୪ : ୪୬ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୬୮ ରୌପ୍ୟ, ୬୦ କାଂସ

ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ ୧୮୨ : ୪୩ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୭୬ ରୌପ୍ୟ, ୬୩ କାଂସ

ଚୀନ ୧୬୪ : ୫୨ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୬୩ ରୌପ୍ୟ, ୪୯ କାଂସ

ଭାରତ ୧୫ : ୮ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ, ୩ ରୌପ୍ୟ, ୪ କାଂସ

୧୯୯୬ ଆଟ୍ଲାଣ୍ଟା କ୍ରୀଡ଼ା

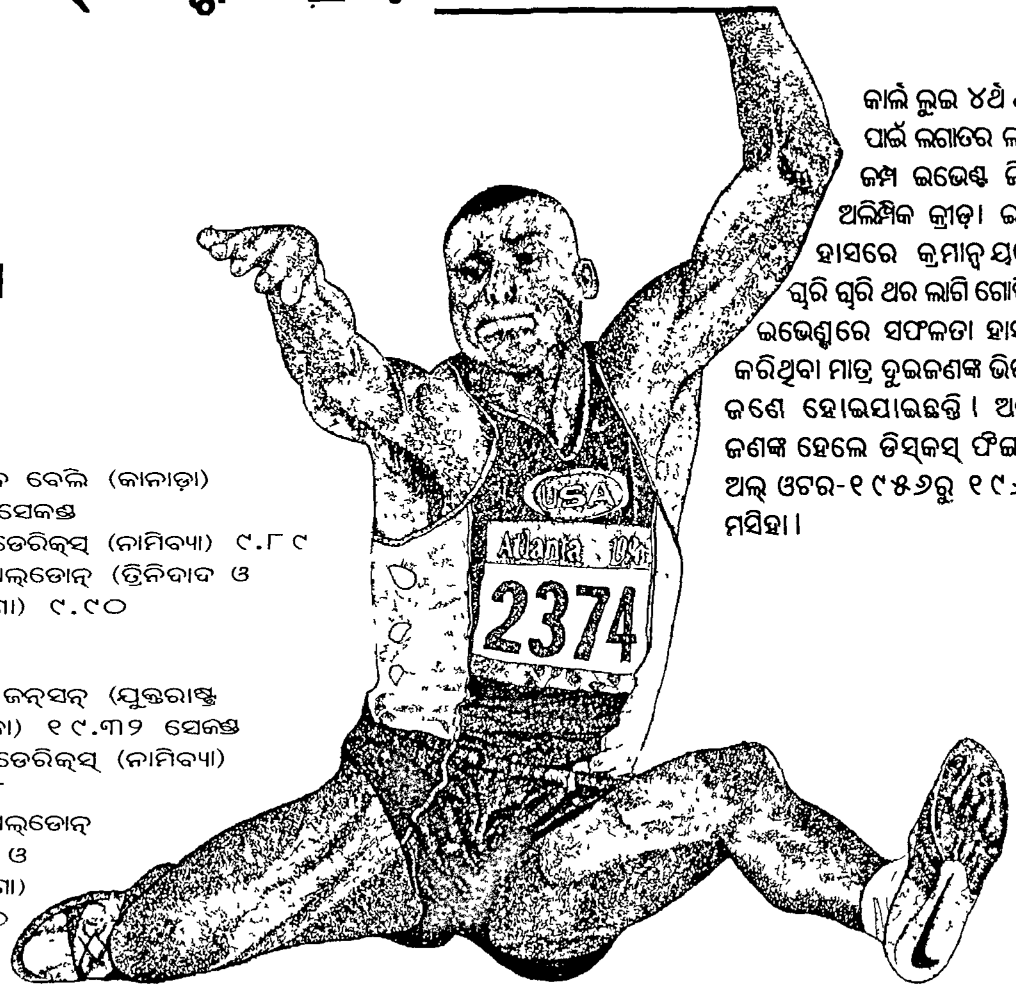

କାର୍ଲ ଲୁଇ ୪ର୍ଥ ଥର ପାଇଁ ଲଗାତର ଲଙ୍ଗ୍ ଜମ୍ପ ଇଭେଣ୍ଟ ଜିତି, ଅଲିମ୍ପିକ କ୍ରୀଡ଼ା ଇତିହାସରେ କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ଚ୍ୱରି ଚ୍ୱରି ଥର ଲାଗି ଗୋଟିଏ ଇଭେଣ୍ଟରେ ସଫଳତା ହାସଲ କରିଥିବା ମାତ୍ର ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କ ହେଲେ ଡିସ୍କସ୍ ଫିଙ୍ଗାଳି ଅଲ୍ ଓଟର-୧୯୫୬ରୁ ୧୯୬୮ ମସିହା ।

ଆଥ୍ଲେଟିକ୍ସ

ପୁରୁଷ

୧୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଡୋନୋଭାନ ବେଲି (କାନାଡ଼ା) ୯.୮୪ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ · ଫ୍ରାଙ୍କି ଫ୍ରେଡେରିକ୍ସ୍ (ନାମିବ୍ୟା) ୯.୮୯
କାଂସ ଆଟୋ ବୋଲ୍ଡୋନ୍ (ତ୍ରିନିଦାଦ ଓ ଟୋବାଗୋ) ୯.୯୦

୨୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମାଇକେଲ ଜନ୍ସନ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧୯.୩୨ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ · ଫ୍ରାଙ୍କି ଫ୍ରେଡେରିକ୍ସ୍ (ନାମିବ୍ୟା) ୧୯.୬୮
କାଂସ · ଆଟୋ ବୋଲ୍ଡୋନ୍ (ତ୍ରିନିଦାଦ ଓ ଟୋବାଗୋ) ୧୯.୮୦

୪୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ମାଇକେଲ ଜନ୍ସନ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୪୩.୪୯ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ରୋଜର ବ୍ଲାକ୍ (ଇଂଲଣ୍ଡ) ୪୪.୪୧
କାଂସ ଡାଭିସ୍ କାମୋଗା (ଉଗାଣ୍ଡା) ୪୪.୫୩

୮୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ · ଭବ୍ଜୋଏର୍ଣ୍ଣ ରୋଡାଲ (ନରୱେ) ୧ ମିନିଟ ୪୨.୫୮ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ହେଜେକିଏଲ ସେପେଙ୍ଗ (ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା) ୧:୪୨.୭୪
କାଂସ · ଫ୍ରେଡ୍ ଓନ୍ୟାଞ୍ଚା (କେନିଆ) ୧:୪୨.୭୯

୧୫୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ନୁରୁଦ୍ଦିନ ମର୍ସେଲି (ଆଲ୍ଜିରିଆ) ୩ ମିନିଟ ୩୫.୭୮ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଫର୍ମିନ କାସ୍ତ୍ରେ (ସ୍ପେନ) ୩:୩୬.୪୦
କାଂସ: ଷ୍ଟିଫେନ କିପ୍କରିର (କେନିଆ) ୩:୩୬.୭୨

୫୦୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ · ଭେନୁଷ୍ଟେ ନିୟୋଙ୍ଗାବୋ (ବୁରୁଣ୍ଡି) ୧୩ ମିନିଟ ୦୭.୯୬ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ ପଲ୍ ବାଇଟକ୍ (କେନିଆ) ୧୩:୦୮.୧୬
କାଂସ ଖାଲିଦ ବୋଲାମି (ମରକ୍କୋ) ୧୩:୦୮.୩୭

୧୦,୦୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ହେଲ ଜେବ୍ରସାଲେସି (ଇଥିଓପିଆ) ୨୭ମିନିଟ ୦୭.୩୪ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ · ପଲ୍ ଟେର୍ଗୋଟ୍ (କେନିଆ) ୨୭ ୦୮.୧୭
କାଂସ ସାଲାହା ହିସୋ (ମରକ୍କୋ) ୨୭:୨୮.୫୯

ମାରାଥନ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଜୋସିଆ ଠଗ୍ୱାନେ (ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା) ୨ଘଣ୍ଟା ୧୨ମିନିଟ ୩୬ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ · ଲି ବଙ୍ଗ୍-ଜୁ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ) ୨:୧୨·୩୯
କାଂସ: ଏରିକ ୱେନାଇନା (କେନିଆ) ୨:୧୨·୪୪

⇨⇨

୧୧୦ ମିଟର ହର୍ଡଲ୍ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆଲେନ ଜନ୍ସନ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧୨:୯୫ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ମାର୍କ କ୍ରିଅର (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧୩.୦୯

କାଂସ : ଫ୍ଲୋରିଆନ୍ ସ୍ୱାର୍ଠଫ୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୧୩.୧୭

୪୦୦ ମିଟର ହର୍ଡଲ୍ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଡେରିକ ଆଡ୍‌କିନ୍ସ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୪୭.୫୪ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ସାମୁଏଲ ମାଟେଟ୍ (ଜାମ୍ବିଆ) ୪୭.୭୮

କାଂସ : କାଲ୍‌ଭିନ୍ ଡାଭିସ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୪୭.୯୬

୪ x ୧୦୦ ମିଟର ରିଲେ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କାନାଡ଼ା ୩୭.୬୯ ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା୩୮.୦୫

କାଂସ : ବ୍ରାଜିଲ ୩୮.୪୧

୪ x ୪୦୦ ମିଟର ରିଲେ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୨ ମିନିଟ ୫୫.୯୯ ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ଇଂଲଣ୍ଡ ୨:୫୬.୬୦

କାଂସ : ଜାମାଇକା ୨:୫୯.୪୨

ଷ୍ଟିପ୍‌ଲଚେଜ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜୋସେଫ କିଟର (କେନିଆ) ୮ମିନିଟ ୭.୧୨ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ମୋଜେସ କିପ୍‌ଟାନୁଇ (କେନିଆ) ୮:୦୮.୩୩

କାଂସ : ଆଲେସାଣ୍ଡ୍ରୋ ଲାମ୍ବ୍ରସ୍କିନି (ଇଟାଲୀ) ୮:୧୧.୨୮

୨୦ କିଲୋମିଟର ଚାଲି

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜେଫରସନ୍ ପେରେଜ (ଇକୁଏଡର) ୧ଘଣ୍ଟା ୨୦ମିନିଟ ୦୭ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ଇଲ୍ୟା ମାର୍କଭ (ରୁଷ) ୧:୨୦:୧୬

କାଂସ : ବର୍ଣ୍ଣାଡୋ ସେଗୁରା (ମେକ୍ସିକୋ) ୧:୨୦:୨୩

୫୦ କିଲୋମିଟର ଚାଲି

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ରବର୍ଟ କୋର୍‌ଜେନିଓସ୍କି (ପୋଲାଣ୍ଡ) ୩ଘଣ୍ଟା ୪୩ମିନିଟ ୩୦ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ମିଖାଇଲ ଷ୍ଟେନିକୋଭ (ରୁଷ) ୩:୪୩:୪୬

କାଂସ : ଭାଲେଣ୍ଟିନ ମାସାନା (ସ୍ପେନ) ୩:୪୪:୧୯

ହାଇ ଜମ୍ପ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଚାର୍ଲସ ଅଷ୍ଟିନ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୨.୩୯ ମିଟର

ରୌପ୍ୟ : ଆର୍ଟର ପାର୍ଟିକା (ପୋଲାଣ୍ଡ) ୨.୩୭

କାଂସ : ଷ୍ଟିଭ୍ ସ୍ମିଥ୍ (ଇଂଲଣ୍ଡ) ୨.୩୫

ପୋଲ୍‌ଭଲ୍ଟ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜିନ୍ ଗାଲ୍‌ଫିଓନୋ (ଫ୍ରାନ୍ସ୍) ୫.୯୨ ମିଟର

ରୌପ୍ୟ : ଆଇଗର ଟ୍ରାଣ୍ଡେନକଭ୍ (ରୁଷ) ୫.୯୨

କାଂସ : ଆନ୍ଦ୍ରେଇ ଟାଇଭଣ୍ଟିଚିକ୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୫.୯୨

ଲଙ୍ଗ ଜମ୍ପ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କାର୍ଲ ଲୁଇ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୮.୫୦ ମିଟର

ରୌପ୍ୟ : ଜେମସ୍ ବେକ୍‌ଫୋର୍ଡ଼ (ଜାମାଇକା) ୮.୨୯

କାଂସ : ଜୋ ଗ୍ରିନ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୮.୨୪

ଟ୍ରିପ୍‌ଲ୍ ଜମ୍ପ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କେନି ହାରିସନ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧୮.୦୯ ମିଟର

ରୌପ୍ୟ : ଜୋନାଥନ ଏଡ୍‌ୱାର୍ଡସ (ଇଂଲଣ୍ଡ) ୧୭.୮୮

କାଂସ : ୟୋଲ୍‌ବି କ୍ୱେସାଡା (କିଉବା) ୧୭.୪୪

ସଟ୍‌ପୁଟ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ରାଣ୍ଡି ବାର୍ଣ୍ଣସ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୨୧.୬୨ମିଟର

ରୌପ୍ୟ : ଜନ୍ ଗୋଡିନା (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୨୦.୭୯

କାଂସ : ଓଲେକ୍ସାଣ୍ଡ ବାଗାଚ୍ (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୨୦.୭୫

ଡିସ୍କସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲାର୍ସ ରିଏଡେଲ୍(ଜର୍ମାନୀ) ୬୯.୪୦ ମିଟର

ରୌପ୍ୟ : ଭ୍ଲାଦିମିର ଡୁବ୍ରୋଭ୍‌ସ୍କିକ୍ (ବେଲାରୁଷ) ୬୬.୬୦

କାଂସ : ଭାସିଲି କାପ୍‌ଟ୍ୟୁଖ୍ (ବେଲାରୁଷ) ୬୫.୮୦

ହାମର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ବାଲାଜ୍‌ସ୍ କିସ୍ (ହଙ୍ଗେରୀ) ୮୧.୨୪ ମିଟର

ରୌପ୍ୟ : ଲାନ୍ସ୍ ଡିଲ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୮୧.୧୨

କାଂସ : ଓଲେକ୍‌ସି କ୍ରିକୁନ (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୮୦.୦୨

ଜାଭେଲିନ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜାନ୍ ଯେଲେଯ୍‌ନି (ଚେକ୍ ଗଣରାଜ୍ୟ) ୮୮.୧୬ ମିଟର

ରୌପ୍ୟ : ଷ୍ଟିଭ୍ ବାକ୍‌ଲି (ଇଂଲଣ୍ଡ) ୮୭.୪୪

କାଂସ : ଷ୍ଟେପୋ ରାଟି (ଫିନ୍‌ଲାଣ୍ଡ) ୮୬.୯୮

ଡେକାଥ୍ଲନ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଡାନ୍ ଓବ୍ରାଏନ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୮,୮୨୪ ପଏଣ୍ଟ

ରୌପ୍ୟ : ଫ୍ରାଙ୍କେ ବସ୍‌ମାନ୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୮,୭୦୬

କାଂସ : ଟମାସ ଡିଭୋରାକ (ଚେକ୍ ଗଣରାଜ୍ୟ) ୮,୬୬୪

ମହିଳା

୧୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଗାଇଲ୍ ଡିଭରସ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧୦.୯୪ ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ମାର୍‌ଲିନ୍ ଓଟି (ଜାମାଇକା) ୧୦.୯୪

କାଂସ : ଗ୍ୱେନ୍ ଟରେନ୍ସ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧୦.୯୬

୨୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମାରି-ଜୋଜ୍ ପେରେକ (ଫ୍ରାନ୍ସ) ୨୨.୧୨ ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ମାର୍‌ଲିନ୍ ଓଟି (ଜାମାଇକା) ୨୨.୨୪

କାଂସ : ମାରି ଓନ୍ୟାଲି (ନାଇଜିରିଆ) ୨୨.୩୮

୪୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମାରି-ଜୋଜ୍ ପେରେକ (ଫ୍ରାନ୍ସ) ୪୮.୨୫ ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : କାଥି ଫ୍ରିମାନ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୪୮.୬୩

କାଂସ : ଫାଲିଲାତ୍ ଓଗୁଙ୍କୋୟା (ନାଇଜିରିଆ) ୪୯.୧୦

୮୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ସେତ୍‌ଲାନା ମାଷ୍ଟରକୋଭା (ରୁଷ) ୧ ମିନିଟ ୫୭.୭୩ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ଆନା ଫାଇଡେଲିଆ କିଉରଟ୍ (କିଉବା) ୧:୫୮.୧୧

କାଂସ : ମାରିଆ ଲର୍ଡସ୍ ମିଉଟୋଲା (ମୋଜାମ୍ବିକ୍) ୧:୫୮.୭୧

୧୫୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ସେତ୍‌ଲାନା ମାଷ୍ଟରକୋଭା (ରୁଷ) ୪ମିନିଟ ୦୦.୮୩ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ଗାବ୍ରିଏଲା ସ୍‌ଜାବୋ (ରୁମାନିଆ) ୪:୦୧.୫୪

କାଂସ : ଥେରେସିଆ କିଏସ୍‌ଲ୍ (ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ) ୪:୦୩.୨

୫୦୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ୱାଙ୍ଗ ଜୁଙ୍କ୍‌ସିଆ (ଚୀନ) ୧୪ମିନିଟ ୫୯.୮୮ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ପଲିନ୍ କୋଙ୍ଗା (କେନିଆ) ୧୫:୦୩.୪୯

କାଂସ : ରବର୍ଟା ବ୍ରୁନେଟ (ଇଟାଲୀ) ୧୫:୦୭.୫୨

୧୦,୦୦୦ ମିଟର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଫର୍ଣ୍ଣାଣ୍ଡା ରିବେରିଓ (ପର୍ତ୍ତୁଗାଲ) ୩୧ମିନିଟ ୧.୬୩ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ୱାଙ୍ଗ୍ ଜୁଙ୍କ୍‌ସିଆ (ଚୀନ) ୩୧:୦୨.୫୮

କାଂସ : ଗିଟି ୱାମି (ଇଥିଓପିଆ) ୩୧:୦୬.୬୫

ମାରାଥନ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଫାତୁମେ ରୋବା (ଇଥିଓପିଆ) ୨ଘଣ୍ଟା ୨୬ମିନିଟ ୦୫ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ଭାଲେଣ୍ଟିନା ୟେଗେରୋଭା (ରୁଷ) ୨:୨୮.୦୫

କାଂସ : ୟୁକୋ ଆରିମୋରି (ଜାପାନ) ୨:୨୮.୩୯

୧୦୦ ମିଟର ହର୍ଡଲ୍ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲୁଦ୍‌ମିଲା ଏନ୍‌କ୍ୱିଷ୍ଟ (ସ୍ୱିଡେନ) ୧୨.୫୮ ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ବିଗିଟା ବୁକୋଭେକ୍ (ସ୍ଲୋଭେନିଆ) ୧୨.୫୯

କାଂସ : ପାଟ୍ରିସିଆ ଗିରାର୍ଡ-ଲେନୋ (ଫ୍ରାନ୍ସ) ୧୨.୬୫

୪୦୦ ମିଟର ହର୍ଡଲ୍ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଡିଅନ ହେମିଙ୍ଗସ୍ (ଜାମାଇକା) ୫୨.୮୨ ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : କିମ୍ ବାଟେନ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୫୩.୦୮

କାଂସ : ଟୋଙ୍ଗା ବ୍ୟୁଫର୍ଡ-ବେଲି (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୫୩.୨୨

୪ x ୧୦୦ ମିଟର ରିଲେ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୪୧.୯୫ ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ବାହାମା ୪୨.୧୪

କାଂସ : ଜାମାଇକା ୪୨.୨୪

୪ x ୪୦୦ ମିଟର ରିଲେ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୩ମି ୨୦.୯୧ ସେକେଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ନାଇଜିରିଆ ୩:୨୧.୦୪

କାଂସ: ଜର୍ମାନୀ ୩:୨୧.୧୪

୧୦ କିଲୋମିଟର ଗ୍ୱାଲି

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ୟେଲେନା ନିକୋଲାୟେଭା (ରୁଷ) ୪୧ମିନିଟ ୪୯ସେକେଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଏଲିଜାବେତ୍ତା ପେରୋନ (ଇଟାଲୀ) ୪୨:୧୨
କାଂସ: ୱାଙ୍ଗ୍ ୟାନ୍ (ଚୀନ) ୪୨:୧୯

ହାଇ ଜମ୍ପ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଷ୍ଟେଫ୍‌କା କୋଷ୍ଟାଡିନୋଭା (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ) ୨.୦୫ ମିଟର
ରୌପ୍ୟ: ନିକି ବାକୋଗିଆର୍ନି (ଗ୍ରୀସ୍) ୨.୦୩
କାଂସ: ଇନ୍‌ଗା ବାବାକୋଭା (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୨.୦୧

ଲଙ୍ଗ ଜମ୍ପ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଚିଓମା ଆଜୁନ୍ୱା (ନାଇଜିରିଆ) ୭.୧୨ ମିଟର
ରୌପ୍ୟ: ଫାଓନା ମେ (ଇଟାଲୀ) ୭.୦୨
କାଂସ: ଜାକି ଜୟନର୍-କର୍ସି (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୭.୦୦

ଟ୍ରିପ୍‌ଲ୍ ଜମ୍ପ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଇନେସା କ୍ରାଭେଟସ୍ (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୧୫.୩୩ ମିଟର
ରୌପ୍ୟ: ଇନା ଲାସୋଭସ୍କାୟା (ରୁଷ) ୧୪.୯୮
କାଂସ: ସାର୍କା କାସ୍‌ପାରକୋଭା (ଚେକ୍ ଗଣରାଜ୍ୟ) ୧୪.୯୮

ସଟ୍‌ପୁଟ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଆସ୍‌ଟ୍ରିଡ୍ କୁମ୍ବରନେସ୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୨୦.୫୬ ମିଟର
ରୌପ୍ୟ: ସୁଇ ଜିନ୍ ମେଇ (ଚୀନ) ୧୯.୮୮
କାଂସ: ଇରିନା ଖୁର୍‌ଦୋରସ୍କିନା (ରୁଷ) ୧୯.୩୫

ଡିସ୍କସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଇଲ୍‌କୋ ୟୁଲ୍ଲଦ୍‌ଦା (ଜର୍ମାନୀ) ୬୯.୬୬ ମିଟର
ରୌପ୍ୟ: ନାତାଲିଆ ସାଡୋଭା (ରୁଷ) ୬୬.୪୮
କାଂସ: ଏଲିନା ଜେଭେରେଭା (ବେଲାରୁଷ) ୬୫.୬୪

ଜାଭେଲିନ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ହେଲି ରାଣ୍ଟାନେନ୍ (ଫିନ୍‌ଲାଣ୍ଡ) ୬୭.୯୪ ମିଟର
ରୌପ୍ୟ: ଲାଉଇସେ ମାକ୍‌ପଲ୍(ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୬୫.୫୪
କାଂସ: ଟ୍ରାଇନେ ହାଟେଷ୍ଟାଡ୍ (ନରୱେ) ୬୪.୯୮

ହେପ୍‌ଟାଥ୍ଲନ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଘଦା ସୋଉଆ (ସିରିଆ) ୬,୭୮୦ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ: ନାତାସା ସାଜାନୋଭିଚ୍ (ବେଲାରୁଷ) ୬,୫୬୩
କାଂସ: ଡେନିସେ ଲୁଇ (ଇଂଲଣ୍ଡ) ୬,୪୮୯

ସନ୍ତରଣ, ନୌବିହାର

ସନ୍ତରଣ

ପୁରୁଷ

୫୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଆଲେକ୍‌ସାନ୍ଦର ପୋପୋଭ (ରୁଷ) ୨୨.୧୩ ସେକେଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଗାରି ହଲ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୨୨.୨୬
କାଂସ: ଫର୍ଣ୍ଣାଣ୍ଡୋ ସେରେର (ବ୍ରାଜିଲ) ୨୨.୨୯

୧୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଆଲେକ୍‌ସାନ୍ଦର ପୋପୋଭ (ରୁଷ) ୪୮.୭୪ ସେକେଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଗାରି ହଲ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୪୮.୮୧
କାଂସ: ଗୁସ୍ତାଭୋ ବର୍‌ଜେସ (ବ୍ରାଜିଲ) ୪୯.୦୨

୨୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଡାନିଅନ୍ ଲୋଡର (ନିଉଜିଲାଣ୍ଡ) ୧ମିନିଟ ୪୭.୬୩ ସେକେଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଗୁସ୍ତାଭୋ ବର୍‌ଜେସ (ବ୍ରାଜିଲ) ୧:୪୮.୦୮
କାଂସ: ଡାନିଏଲ କୋୱାଲ୍‌ସ୍କି (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୧:୪୮.୨୫

୪୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଡାନିଅନ୍ ଲୋଡର (ନିଉଜିଲାଣ୍ଡ) ୩ମିନିଟ ୪୭.୯୭ ସେକେଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ପଲ୍ ପାଲ୍‌ମର (ଇଂଲଣ୍ଡ) ୩:୪୯.୦୦
କାଂସ: ଡାନିଏଲ କୋୱାଲ୍‌ସ୍କି (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୩:୪୯.୩୯

୧୫୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: କିରିନ ପର୍କିନ୍‌ସ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୧୪ ମିନିଟ ୫୬.୪୦ସେକେଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଡାନିଏଲ କୋୱାଲ୍‌ସ୍କି (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୧୫:୦୨.୪୩
କାଂସ: ଗ୍ରିମେ ସ୍ମିଥ୍ ୧୫:୦୨.୪୮

➪➪

୪ x ୧୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ ରିଲେ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୩ମିନିଟ ୧୫.୪୧ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ରୁଷ ୩:୧୭.୦୬
କାଂସ: ଜର୍ମାନୀ ୩:୧୭.୨୦

୪ x ୨୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ ରିଲେ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୭ମିନିଟ ୧୪.୮୪ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ସ୍ୱିଡେନ ୭:୧୭.୫୬
କାଂସ: ଜର୍ମାନୀ ୭:୧୭.୭୧

୧୦୦ ମିଟର ବ୍ରେଷ୍ଟଷ୍ଟ୍ରୋକ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଫ୍ରେଡେରିକ୍ ଡିବର୍ଘଗ୍ରିଭେ (ବେଲ୍‌ଜିଅମ) ୧ମିନିଟ ୦୦.୬୫ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଜେରେମି ଲିନ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧:୦୦.୭୭
କାଂସ: ମାର୍କ ୱାରନେକେ (ଜର୍ମାନୀ) ୧:୦୧.୩୩

୨୦୦ ମିଟର ବ୍ରେଷ୍ଟଷ୍ଟ୍ରୋକ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ନର୍ବଟ ରୋଯା (ହଙ୍ଗେରୀ) ୨ମିନିଟ ୧୨.୫୭ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: କାରୋଲି ଗଟ୍‌ଲର୍ (ହଙ୍ଗେରୀ) ୨:୧୩.୦୩
କାଂସ: ଆନ୍ଦ୍ରି କୋର୍‌ନିୟେଭ (ରୁଷ) ୨:୧୩.୧୭

୧୦୦ ମିଟର ବ୍ୟାକ୍‌ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଜେଫ୍ ରାଉସ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୫୪.୧୦ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ରୋଡୋଲ୍‌ଫୋ ଫାଲ୍‌କନ୍ କାବ୍ରେରା (କିଉବା) ୫୪.୯୮
କାଂସ: ନିସର ବେଣ୍ଟ (କିଉବା) ୫୫.୦୨

୨୦୦ ମିଟର ବ୍ୟାକ୍‌ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ବ୍ରାଡ୍ ବ୍ରିଡ୍‌ଗୱାଟର (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧ମିନିଟ ୫୮.୫୪ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଟ୍ରିପ୍ ସ୍କ୍ୱେକ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧:୫୮.୯୯
କାଂସ: ଏମାନୁଏଲ ମେରିସି (ଇଟାଲୀ) ୧:୫୯.୧୮

୧୦୦ ମିଟର ବଟରଫ୍ଲାଇ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଡେନିସ ପାଙ୍କ୍ରାଟଭ (ରୁଷ) ୫୨.୨୭ ସେକଣ୍ଡ

ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡର ମିଚେଲି ସ୍ମିଥ୍‌ଙ୍କର ୧୯୯୬ ଅଲିମ୍ପିକରେ ସଫଳତା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚକିତ କରିଦେଇଥିଲା। ୩ଟି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଓ ଗୋଟିଏ କାଂସ ପଦକ ଜିତି ଏହି ମହିଳା ଜଣକ ସନ୍ତରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୂଆ ଉତ୍ସାହ ଆଣିଦେଇଛନ୍ତି।

ରୌପ୍ୟ: ସ୍କଟ୍ ମିଲର (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୫୨.୫୩
କାଂସ: ଭ୍ଲାଦିସ୍ଲାଭ କୁଲିକଭ (ରୁଷ) ୫୩.୧୩

୨୦୦ ମିଟର ବଟରଫ୍ଲାଇ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଡେନିସ ପାଙ୍କ୍ରାଟଭ (ରୁଷ) ୧ମିନିଟ ୫୬.୫୧ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଟମ୍ ମାଲ୍‌ଚୋ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧:୫୭.୪୪
କାଂସ: ସ୍କଟ୍ ଗୁଡ୍‌ମାନ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୧:୫୭.୪୮

୨୦୦ ମିଟର ମେଡ୍‌ଲି

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଅଟିଲା ସିଜେନେ (ହଙ୍ଗେରୀ) ୧ମିନିଟ ୫୯.୯୧ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଜାନି ସିଏଭିନେନ୍ (ଫିନ୍‌ଲାଣ୍ଡ) ୨:୦୦.୧୩
କାଂସ: କଟିସ୍ ମାଇଡେନ (କାନାଡ଼ା) ୨:୦୧.୧୩

୪୦୦ ମିଟର ମେଡ୍‌ଲି

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଟମ୍ ଡୋଲାନ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୪ମିନିଟ ୧୪.୯୦ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଏରିକ୍ ନେମେସ୍‌ନିକ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୪:୧୫.୨୫
କାଂସ: କଟିସ୍ ମାଇଡେନ୍ (କାନାଡ଼ା) ୪:୧୬.୨୮

୪x୧୦୦ ମିଟର ମେଡ୍‌ଲି ରିଲେ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୩ମିନିଟ ୩୪.୮୪ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ରୁଷ ୩:୩୭.୫୫
କାଂସ: ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ୩:୩୯.୫୬

⇨⇨

ମହିଳା

୫୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆମି ଭାନ୍ ଡାଇକେନ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୨୪.୮୭ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଲି ଜିଙ୍ଗାଇ (ଚୀନ) ୨୪.୯୦
କାଂସ : ସାନ୍ଦ୍ରା ଭୋକର (ଜର୍ମାନୀ) ୨୫.୧୪

୧୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲି ଜିଙ୍ଗାଇ (ଚୀନ) ୫୪.୫୦ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ସାନ୍ଦ୍ରା ଭୋକର (ଜର୍ମାନୀ) ୫୪.୮୮
କାଂସ : ଆଞ୍ଜେଲ ମାର୍ଟିନୋ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୫୪.୯୩

୨୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କ୍ଲଡିଆ ପୋଲ୍ (କୋଷ୍ଟାରିକା) ୧ମିନିଟ ୫୮.୧୬ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଫ୍ରାଞ୍ଜିସ୍କା ଭାନ୍ ଆଲମ୍‌ସିନ୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୧:୫୮.୫୭
କାଂସ : ଡାଗ୍‌ମାର୍ ହାସେ (ଜର୍ମାନୀ) ୧:୫୯.୫୬

୪୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମିଚେଲି ସ୍ମିଥ୍ (ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ) ୪ମିନିଟ ୦୭.୨୫ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଡାଗ୍‌ମାର୍ ହାସେ (ଜର୍ମାନୀ) ୪:୦୮.୩୦
କାଂସ : କିର୍‌ଷ୍ଟେନ୍ ଭ୍ଲାଇଏଗୁଇ (ନେଦରଲାଣ୍ଡ) ୪:୦୮.୭୦

୮୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ବ୍ରୁକ୍ ବେନେଟ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୮ମିନିଟ ୨୭.୮୯ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଡାଗ୍‌ମାର୍ ହାସେ (ଜର୍ମାନୀ) ୮:୨୯.୯୧
କାଂସ : କିର୍‌ଷ୍ଟେନ୍ ଭ୍ଲାଇଏଗୁଇ (ନେଦରଲାଣ୍ଡ) ୮:୩୦.୮୪

୪ x ୧୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ ରିଲେ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୩ମିନିଟ ୩୯.୨୯ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଚୀନ ୩:୪୦.୪୮
କାଂସ : ଜର୍ମାନୀ ୩:୪୧.୪୮

୪ x ୨୦୦ ମିଟର ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ ରିଲେ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୭ମିନିଟ ୫୯.୮୭ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଜର୍ମାନୀ ୮:୦୧.୫୫
କାଂସ : ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ୮:୦୫.୪୭

୧୦୦ ମିଟର ବ୍ରେଷ୍ଟଷ୍ଟ୍ରୋକ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ପେନି ହେନ୍ସ୍ (ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା) ୧ମିନିଟ ୭.୭୩ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଆମାଣ୍ଡା ବେଆର୍ଡ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧:୦୮.୦୯
କାଂସ : ସାମାନ୍ଥା ରିଲି (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୧:୦୯.୧୮

୨୦୦ ମିଟର ବ୍ରେଷ୍ଟଷ୍ଟ୍ରୋକ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ପେନି ହେନ୍ସ୍ (ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା) ୨ମିନିଟ ୨୫.୪୧ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଆମାଣ୍ଡା ବେଆର୍ଡ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୨:୨୫.୭୫
କାଂସ : ଆଗ୍ନେସ୍ କୋଭାକ୍ସ (ହଙ୍ଗେରୀ) ୨:୨୬.୫୭

୧୦୦ ମିଟର ବ୍ୟାକ୍‌ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ବେଥ୍ ବଟସ୍‌ଫୋର୍ଡ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧ମିନିଟ ୧.୧୯ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ହ୍ୱିଟ୍‌ନି ହେଜ୍‌ପେଠ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧:୦୧.୪୭
କାଂସ : ମାରିଆନେ କ୍ରିଏଲ (ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା) ୧:୦୨.୧୨

୨୦୦ ମିଟର ବ୍ୟାକ୍‌ଷ୍ଟ୍ରୋକ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କ୍ରିଷ୍ଟିନା ଏଗରସେଗି (ହଙ୍ଗେରୀ) ୨ମିନିଟ ୭.୮୩ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ହ୍ୱିଟ୍‌ନି ହେଜ୍‌ପେଠ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୨:୧୧.୯୮
କାଂସ : କାଥ୍ଲିନ ରୁଣ୍ଡ (ଜର୍ମାନୀ) ୨:୧୨.୦୬

୧୦୦ ମିଟର ବଟରଫ୍ଲାଇ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆମିଭାନ୍ ଡାଇକେନ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୫୯.୧୩ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଲିଉ ଲି ମିନ (ଚୀନ) ୫୯.୧୪
କାଂସ : ଆଞ୍ଜେଲ ମାର୍ଟିନୋ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୫୯.୨୩

୨୦୦ ମିଟର ବଟରଫ୍ଲାଇ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ସୁଶାନ ଓ'ନିଲ୍ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୨ମିନିଟ ୭.୭୬ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ପେଟ୍ରିଆ ଟମାସ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୨:୦୯.୮୨
କାଂସ : ମିଚେଲି ସ୍ମିଥ୍ (ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ) ୨:୦୯.୯୧

୨୦୦ ମିଟର ମେଡ୍‌ଲି

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମିଚେଲି ସ୍ମିଥ (ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ) ୨ମିନିଟ ୧୩.୯୩ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ମାରିଆନେ ଲିଂପଟ (କାନାଡ଼ା) ୨:୧୪.୩୫
କାଂସ : ଲି ଲିନ୍ (ଚୀନ) ୨:୧୪.୭୪

୪୦୦ ମିଟର ମେଡ୍‌ଲି

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମିଚେଲି ସ୍ମିଥ୍ (ଆୟର୍ଲାଣ୍ଡ) ୪ମିନିଟ ୩୯.୧୮ସେକଣ୍ଡ

ରୌପ୍ୟ : ଆଲିସନ୍ ୱାଗ୍‌ନର୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୪:୪୨.୦୩
କାଂସ : କ୍ରିଷ୍ଟିନା ଏଗରସେଗି (ହଙ୍ଗେରୀ) ୪:୪୨.୫୩

୪ x ୧୦୦ ମିଟର ମେଡ୍‌ଲି ରିଲେ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୪ମିନିଟ ୨.୮୮ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ୪:୦୫.୦୮
କାଂସ : ଚୀନ ୪:୦୭.୩୪

ଡାଇଭିଙ୍ଗ

ପୁରୁଷ

ସ୍ପ୍ରିଙ୍ଗବୋର୍ଡ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜିଅଙ୍ଗ୍ ନି (ଚୀନ) ୭୦୧.୪୬ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ୟୁ ଝୋଉବେଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ) ୬୯୦.୯୩
କାଂସ : ମାର୍କ ଲେଞ୍ଜି (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୬୮୯.୪୯

ପ୍ଲାଟ୍‌ଫର୍ମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଡିମିତ୍ରି ସାଓତାଇନ୍ (ରୁଷ) ୬୯୨.୩୪ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଜାନ୍ ହେମ୍ପେଲ (ଜର୍ମାନୀ) ୬୬୩.୨୭
କାଂସ : ଜିଆଓ ହାଇଲାଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ) ୬୫୮.୨୦

ମହିଳା

ସ୍ପ୍ରିଙ୍ଗବୋର୍ଡ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଫୁ ମିଙ୍ଗ୍‌ସିଆ (ଚୀନ) ୫୪୭.୬୮ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଇରିନା ଲାସ୍‌କୋ (ରୁଷ) ୫୧୨.୧୯
କାଂସ : ଆନି ପେଲେଟିଏର (କାନାଡ଼ା) ୫୦୯.୬୪

ପ୍ଲାଟ୍‌ଫର୍ମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଫୁ ମିଙ୍ଗ୍‌ସିଆ (ଚୀନ) ୫୨୧.୫୮ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଆନିକା ୱାଲ୍‌ଟର (ଜର୍ମାନୀ) ୪୭୯.୨୨
କାଂସ : ମାରି ଏଲେନ କ୍ଲାର୍କ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୪୭୨.୯୫

ସିଂକ୍ରୋ ବା ସମକାଳିକ ସନ୍ତରଣ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୯୯.୭୨୦ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : କାନାଡ଼ା ୯୮.୩୬୭
କାଂସ : ଜାପାନ ୯୭.୭୫୩

ୱାଟରପୋଲୋ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ସ୍ପେନ୍
ରୌପ୍ୟ : କ୍ରୋଏସିଆ
କାଂସ : ଇଟାଲୀ

ନୌବିହାର

ଲାଜର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ରବର୍ଟ ସ୍‌କେଇଡଟ୍ (ବ୍ରାଜିଲ) ୨୬ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ବେନ୍ ଏନ୍‌ସ୍ଲାଏ (ଇଂଲଣ୍ଡ) ୩୭
କାଂସ : ପିଅର ମୋବର୍ଗ (ନରୱେ) ୪୬

ଟର୍ଣ୍ଣାଡୋ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜୋଜ୍ ଲୁଇ ବାଲେଷ୍ଟର/ଫର୍ଣ୍ଣାଡୋ ଲିଅନ (ସ୍ପେନ୍) ୩୦ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ମିଚ୍ ବୁଥ୍/ଆଣ୍ଡ୍ରୁ ଲାଣ୍ଡେନବର୍ଗର (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୪୨
କାଂସ : ଲାର୍ସ୍ ଗ୍ରାଏଲ/କିକୋ ପେଲିକାନୋ (ବ୍ରାଜିଲ) ୪୩

ସୋଲିଙ୍ଗ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜର୍ମାନୀ
ରୌପ୍ୟ : ରୁଷ
କାଂସ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା

ଷ୍ଟାର

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଟର୍‌ବେନ ଗ୍ରାଏଲ/ମାର୍ସେଲୋ ଫେରେଇରା (ବ୍ରାଜିଲ) ୨୫ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ହାନ୍‌ସ୍ ୱାଲେନ/ବବି ଲୋସେ (ସ୍ୱିଡେନ) ୨୯
କାଂସ : କଲିନ ବିଶେଲ/ଡାଭିଡ ଗାଇଲ୍‌ସ୍ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୩୨

ଫିନ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମାଟିଉସଜ କୁସ୍‌ଜନିଏରେ ୱିକ୍‌ଜ୍ (ପୋଲାଣ୍ଡ) ୩୨ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ସେବାଷ୍ଟିଏନ ଗୋଡେଫ୍ରଏଡ୍ (ବେଲ୍‌ଜିଅମ) ୪୫
କାଂସ : ରୟ ହାଇନର୍ (ନେଦରଲାଣ୍ଡ) ୫୦

ଇଉରୋପ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କ୍ରିଷ୍ଟାଇନ୍ ରୋଗ (ଡେନ୍‌ମାର୍କ) ୨୪ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ମାର୍‌ଗ୍ରିଏଟ୍ ମାଥିଜ୍‌ସ୍‌ସେ (ନେଦରଲାଣ୍ଡ) ୩୦
କାଂସ : କୋଟିନେ ବେକର-ଡେ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୩୯

୪୭୦ (ପୁରୁଷ)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯେଭେନ ବ୍ରାସ୍‌ଲାଭେଟସ୍/ଆଇଗର୍ ମାଟ୍‌ଭିଏଙ୍କୋ (ଇଉକ୍ରେନ୍)୪୦ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଇଆନ୍ ୱାକର/ଜନ୍ ମେରିକ୍‌ସ୍ (ଇଂଲଣ୍ଡ) ୬୧

⇨⇨

କାଂସ୍ୟ : ଭିଟର ରୋଗ୍ରା/ନୁନୋ ବାରେଟୋ (ପର୍ତ୍ତୁଗାଲ) ୬୨

୪୭୦ (ମହିଳା)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ବେଗୋନା ଭିଆ ଡୁଫ୍ରେସ୍ନେ/ଥେରେସା ଜାବେଲ (ସ୍ପେନ୍) ୨୫ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ୟୁମିକୋ ସିଗେ/ଆଲିସିଆ କିନୋସିଟା (ଜାପାନ) ୩୬
କାଂସ୍ୟ : ଓଲେନା ପାଖୋଲ୍ଚିକ୍/ରୁସ୍ଲାନା ଟାରନ (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୩୮

ମିଷ୍ଟ୍ରାଲ (ପୁରୁଷ)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ନିକୋଲାଓସ କାକ୍ଲାମାନାକିସ୍ (ଗ୍ରୀସ୍) ୧୭ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : କାରଲୋସ୍ ଏସ୍ପାଇନୋଲା (ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନା) ୧୯
କାଂସ୍ୟ : ଗାଲ୍ ଫ୍ରିଦ୍‌ମାନ (ଇସ୍ରାଏଲ) ୨୧

ମିଷ୍ଟ୍ରାଲ (ମହିଳା)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲି ଲାଇ ସାନ୍ (ହଙ୍ଗ୍‌କଙ୍ଗ୍) ୧୬ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ବାର୍‌ବାରା କେଣ୍ଡାଲ (ନିଉଜିଲାଣ୍ଡ) ୨୪
କାଂସ୍ୟ : ଆଲେସାଣ୍ଡ୍ରା ସେନ୍‌ସିନି (ଇଟାଲୀ) ୨୮

ନୌଚାଳନା, ରୋଓ୍ୱିଙ୍ଗ୍

ନୌଚାଳନା

ପୁରୁଷ

ସ୍ଲାଲମ ବା ଅଙ୍କାବଙ୍କା ପଥ କେ ୧

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଅଲିଭର ଫିକ୍ସ୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୧୪୧.୨୨ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଆନ୍ଦ୍ରାଜ୍ ଭେଓଭାର୍ (ସ୍ଲୋଭେନିଆ) ୧୪୧.୬୫
କାଂସ୍ୟ : ଟମାସ ବେକର (ଜର୍ମାନୀ) ୧୪୨.୭୯

ସ୍ଲାଲମ ବା ଅଙ୍କାବଙ୍କା ପଥ ସି ୧

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମାଇକାଲ ମାର୍ଟିକାନ (ସ୍ଲୋଭାକିଆ) ୧୫୧.୦୩ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଲୁକାସ ପୋଲଟ (ଚେକ ଗଣରାଜ୍ୟ) ୧୫୧.୧୭
କାଂସ୍ୟ : ପାଟ୍ରିସ ଏଷ୍ଟାଙ୍ଗୁଏଟ୍ (ଫ୍ରାନ୍ସ) ୧୫୨.୮୪

ସ୍ଲାଲମ ବା ଅଙ୍କାବଙ୍କା ପଥ ସି ୨

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଫ୍ରାଙ୍କ ଆଡିସ [illegible]
(ଫ୍ରାନ୍ସ) [illegible]

ରୌପ୍ୟ : ଜିରି ରୋହନ/ମିରୋସ୍ଲାଭ ସାଇମେକ୍ (ଚେକ୍ ଗଣରାଜ୍ୟ) ୧୬୦.୧୬
କାଂସ୍ୟ : ଆଣ୍ଡ୍ରି ଏରେନ୍‌ବର୍ଗ/ମାଇକେଲ ସେନ୍‌ଫ୍‌ଟ (ଜର୍ମାନୀ) ୧୬୩.୭୨

୫୦୦ ମିଟର (କେ ୧)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆଣ୍ଟୋନିଓ ରୋସି (ଇଟାଲୀ) ୧ ମିନିଟ ୩୭.୪୨ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : କେନଟ୍ ହୋଲ୍‌ମାନ୍ (ନରଓ୍ୱେ) ୧:୩୮.୩୩
କାଂସ୍ୟ : ପାୟତ୍ର ମାର୍‌କିଏ ୱିଜ୍ (ପୋଲାଣ୍ଡ) ୧:୩୮.୬୧

୫୦୦ ମିଟର (କେ ୨)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କେ ବ୍ଲୁମ୍/ଟରଷ୍ଟେନ୍ ଗୁଟ୍‌ସକ୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୧ ମିନିଟ ୨୮.୬୯ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ବେଞ୍ଜାମିନୋ ବୋନୋମି/ଡାନିଏଲେ ସ୍କାର୍‌ପା (ଇଟାଲୀ) ୧:୨୮.୭୨
କାଂସ୍ୟ : ଡାନି କଲିନ୍ସ/ଆଣ୍ଡ୍ରୁଟ୍ରିମ୍ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୧:୨୯.୪୦

୫୦୦ ମିଟର (ସି ୧)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମାର୍ଟିନ୍ ଡକ୍‌ଟର୍ (ଚେକ୍ ଗଣରାଜ୍ୟ) ୧ ମିନିଟ ୪୯.୯୩ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ସ୍ଲାଭୋମିର କ୍ନାଜୋଭିକି (ସ୍ଲୋଭାକିଆ) ୧:୫୦.୫୧
କାଂସ୍ୟ : ଇମ୍ରେ ପୁଲାଇ (ହଙ୍ଗେରୀ) ୧:୫୦.୭୫

୫୦୦ ମିଟର (ସି ୨)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କ୍ସାବା ହର୍‌ଭାଥ୍/ଗିଓର୍ଗି କୋଲୋନିକ୍ସ (ହଙ୍ଗେରୀ) ୧ ମିନିଟ ୪୦.୪୨ ସେକେଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ନିକୋଲାଇ ଜୁରାଭସ୍କି/ଭିକ୍ଟର ରେନେଇସ୍କି (ମୋଲ୍‌ଡୋଭା) ୧.୪୦.୪୫
କାଂସ୍ୟ : ଘିଓର୍ଘି ଆନ୍ଦ୍ରିଏଭ/ଗ୍ରିଗୋରେ ଓବ୍ରେଜା (ରୁମାନିଆ) ୧:୪୧.୩୩

୧୦୦୦ ମିଟର (କେ ୧)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ନୁଟ୍ ହୋଲ୍‌ମାନ (ନରଓ୍ୱେ) ୩ ମିନିଟ ୨୫.୭୮ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ବେଞ୍ଜାମିନୋ ବୋନୋମି (ଇଟାଲୀ) ୩:୨୭.୦୭
କାଂସ୍ୟ : କ୍ଲିଣ୍ଟ ରବିନ୍‌ସନ୍ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୩:୨୯.୭୧

୧୦୦୦ ମିଟର (କେ ୨)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆଣ୍ଟୋନିଓ [illegible]
[illegible]
ରୌପ୍ୟ : କେ [illegible] ଟରଷ୍ଟେନ୍ [illegible]
[illegible]

କାଂସ: ମିଲ୍‌କୋ କାଜାନୋଭ/ଆନ୍ଦ୍ରିଆନ୍ ଡୁସେଭ (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ) ୩:୧୧.୨୦

୧୦୦୦ ମିଟର (କେ ୪)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଜର୍ମାନୀ ୨ମିନିଟ ୫୧.୫୨ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ହଙ୍ଗେରୀ ୨:୫୩.୧୮
କାଂସ: ରୁଷ ୨:୫୩.୯୯

୧୦୦୦ ମିଟର (ସି ୧)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ମାର୍ଟିନ ଡକ୍‌ଟର୍ (ଚେକ୍ ଗଣରାଜ୍ୟ) ୩ମିନିଟ ୫୪.୪୧ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଇଭାନ କ୍ଲେମେଣ୍ଟିଏଭ୍ (ଲାଟ୍‌ଭିଆ) ୩:୫୪.୯୫
କାଂସ: ଗିଓର୍ଗି ଜାଲା (ହଙ୍ଗେରୀ) ୩:୫୬.୩୬

୧୦୦୦ ମିଟର (ସି ୨)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଆଣ୍ଡ୍ରିଆସ ଡିଟ୍‌ମର୍/ଗୁନାର କିର୍‌ଚ୍‌ବାକ୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୩ମିନିଟ ୩୧.୮୭ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଆଣ୍ଟୋନେଲ ବୋର୍‌ସାନ/ମାର୍ସେଲ ଗ୍ଲାଭାନ (ରୁମାନିଆ) ୩:୩୨.୨୯
କାଂସ: କ୍ସାବା ହର୍‌ଭାଥ୍/ଗିଓର୍ଗି କୋଲୋନିକ୍ସ (ହଙ୍ଗେରୀ) ୩:୩୨.୫୧

ମହିଳା

ସ୍ଲାଲମ ବା ଅଙ୍କାବଙ୍କା ପଥ କେ ୧

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଷ୍ଟିପାନା ହିଲ୍‌ଗର୍‌ତୋଫା (ଚେକ୍ ଗଣରାଜ୍ୟ) ୧୬୯.୪୯ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ: ଡାନା ଚ୍ଲାଡେକ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧୬୯.୪୯
କାଂସ: ମିରିଆମ୍ ଫକ୍‌ସ୍-ଜେରୁସାଲ୍‌ମି (ଫ୍ରାନ୍‌ସ) ୧୭୧.୦

୫୦୦ ମିଟର (କେ ୧)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ରୀତା କୋବାନ (ହଙ୍ଗେରୀ) ୧ମିନିଟ ୪୭.୬୫ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: କାରୋଲାଇନ୍ ବ୍ରୁନେଟ (କାନାଡ଼ା) ୧:୪୭.୮୯
କାଂସ: ଜୋଜେଫା ଆଇଡେମ୍ (ଇଟାଲୀ) ୧:୪୮.୭୩

୫୦୦ ମିଟର (କେ ୨)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଆଗ୍ନେଟା ଆଣ୍ଡରସନ/ସୁସାନି ଗୁନାରସନ୍ (ସ୍ୱିଡେନ) ୧ମିନିଟ ୩୯.୩୨ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ରାମୋନା ପୋର୍ଟୱିକ୍/ବିର୍‌ଗିଟ ଫିସର (ଜର୍ମାନୀ) ୧:୩୯.୬୮
କାଂସ: କାଟ୍ରିନ୍ ବର୍‌କଟ୍/ଆନାଉଡ୍ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୧:୪୦.୬୪

୫୦୦ ମିଟର (କେ ୪)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଜର୍ମାନୀ ୧ମିନିଟ ୩୧.୦୭ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ସ୍ୱିଜରଲାଣ୍ଡ ୧:୩୨.୭୦
କାଂସ: ସ୍ୱିଡେନ ୧:୩୨.୯୧

ରୋୟିଙ୍ଗ

ପୁରୁଷ

ଏକ-ଆହୁଲା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଜେଭୋ ମୁଏଲର (ସୁଇଜର୍‌ଲାଣ୍ଡ) ୬ମିନିଟ ୪୪.୮୫ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଡେରିକ ପୋର୍ଟର (କାନାଡ଼ା) ୬:୪୭.୪୫
କାଂସ: ଟମାସ ଲାଙ୍ଗେ (ଜର୍ମାନୀ) ୬:୪୭.୭୨

ଦୁଇ-ଆହୁଲା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଡାଭିଡେ ଟିଜ୍ଜାନୋ/ଆଗୋଷ୍ଟିନୋ ଆବାଗ୍ନାଲେ (ଇଟାଲୀ) ୬ମିନିଟ ୧୬.୯୮ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: କେଜେଟିଲ ଅଣ୍ଡସେଟ୍/ଷ୍ଟିଫେନ୍ ଷ୍ଟୋର୍‌ସେଥ୍ (ନରୱେ) ୬:୧୮.୪୨
କାଂସ: ଫ୍ରେଡେରିକ୍ କୋୱାଲ/ସାମୁଏଲ ବାରାଥେ (ଫ୍ରାନ୍‌ସ) ୬:୧୯.୮୫

(ହାଲୁକା) ଦୁଇ ଆହୁଲା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ମାର୍କସ ଗିଏର/ମାଇକେଲ୍ ଗିଏର୍ (ସୁଇଜର୍‌ଲାଣ୍ଡ) ୬ମିନିଟ ୨୩.୪୭ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ମାର୍ଟେନ ଭାନ୍-ଦର୍ ଲିଣ୍ଡେନ/ପେପ୍‌ଜିନ୍ ଆର୍‌ଡେୱିଜିନ୍ (ନେଦରଲାଣ୍ଡ) ୬:୨୬.୪୮
କାଂସ: ଆଣ୍ଟୋନି ଏଡ୍‌ୱାର୍ଡସ୍/ବ୍ରୁସ୍‌ହିକ୍ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୬:୨୬.୬୯

ଚାରି-ଆହୁଲା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଜର୍ମାନୀ ୫ମିନିଟ ୫୬.୯୩ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୫:୫୯.୧୦
କାଂସ: ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ୬:୦୧.୬୫

କକ୍ସ୍‌ହୀନ ଦୁଇଜଣିଆ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଷ୍ଟିଭେନ ରେଡ୍‌ଗ୍ରେଭ୍/ମାଥିଉ ପିନ୍‌ସେଣ୍ଟ (ଇଂଲଣ୍ଡ) ୬ମିନିଟ ୨୦.୦୯ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ଡାଭିଡ ୱେଟ୍‌ମାନ୍/ରବର୍ଟ ସ୍କଟ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୬:୨୧.୦୨
କାଂସ: ମାଇକେଲ ଆନ୍ଦ୍ରିୟୁକ୍ସ୍/ଜିଆଁ କ୍ରିଷ୍ଟୋଫେ ରୋଲାଁ (ଫ୍ରାନ୍‌ସ) ୬:୨୨.୧୫

କକ୍ସହୀନ ଚାରିଜଣିଆ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ୬ମିନିଟ ୬.୩୭ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଫ୍ରାନ୍ସ ୬:୦୭.୦୩
କାଂସ : ଇଂଲଣ୍ଡ ୬:୦୭.୨୮

(ହାଲୁକା) କକ୍ସହୀନ ଚାରିଜଣିଆ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଡେନ୍‌ମାର୍କ ୬ମିନିଟ ୯.୫୮ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : କାନାଡ଼ା ୬:୧୦.୧୩
କାଂସ: ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୬:୧୨.୨୯

କକ୍ସ୍‌ହୀନ ଆଠଜଣିଆ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ନେଦରଲାଣ୍ଡ ୫ମିନିଟ ୪୨.୭୪ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଜର୍ମାନୀ ୫:୪୪.୫୮
କାଂସ : ରୁଷ ୫:୪୫.୭୭

ମହିଳା

ଏକ ଆହୁଲା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ୟେକଟେରିନା ଖୋଡୋଟଭିଚ୍ (ବେଲାରୁଷ) ୭ମିନିଟ ୩୨.୨୧ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ସିଲ୍‌କେନ ଲାଉମାନ୍ (କାନାଡ଼ା) ୭:୩୫.୧୫
କାଂସ : ଟ୍ରାଇନ୍ ହାନ୍‌ସେନ୍ (ଡେନ୍‌ମାର୍କ) ୭:୩୭.୨୦

ଦୁଇ ଆହୁଲା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ମାର୍‌ନି ମାକ୍‌ବିନ୍/କାଥ୍‌ଲିନ୍ ହେଡ୍‌ଲ (କାନାଡ଼ା) ୬ମିନିଟ ୫୬.୮୪ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : କାଓ ମିୟାନ୍‌ୟିଙ୍ଗ୍/ଝାଙ୍ଗ୍ ଜିଉୟୁନ୍ (ଚୀନ) ୬:୫୮.୩୫
କାଂସ: ଇରିନେ ଏଇଜ୍‌ସ/ଇକେଭାନ୍ ନେସ୍ (ନେଦରଲାଣ୍ଡସ) ୬:୫୮.୭୨

(ହାଲୁକା) ଦୁଇ ଆହୁଲା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟା ବୁରସିକା/କାମେଲିଆ ମାକୋଭିସିଅସ୍ (ରୁମାନିଆ) ୭ମିନିଟ ୧୨.୭୮ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ତେରେସା ବେଲ୍/ଲିଣ୍ଡସେ ବର୍ଣ୍ଣସ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୭:୧୪.୬୫
କାଂସ : ରେବେକା ଜୟସ/ଭର୍ଜିନିଆ ଲି (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୭:୧୬.୫୬

ଚାରି ଆହୁଲା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଜର୍ମାନୀ ୬ମିନିଟ ୨୭.୪୪ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଇଉକ୍ରେନ୍ ୬:୩୦.୩୬
କାଂସ: କାନାଡ଼ା ୬:୩୦.୩୮

କକ୍ସହୀନ ଦୁଇଜଣିଆ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ମେଗାନ ଷ୍ଟିଲ/କେଟ୍ ସ୍ଲାଟର (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୭ମିନିଟ ୧.୩୯ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ: ମିସି ସ୍ପେନ୍/କାରେନ କ୍ରାଫ୍‌ଟ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୭:୦୧.୭୮
କାଂସ : କ୍ରିଷ୍ଟିନେ ଗସେ/ହେଲେନ କର୍ଟିନ୍ (ଫ୍ରାନ୍ସ) ୭:୦୩.୮୨

ଆଠଜଣିଆ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ରୁମାନିଆ ୬ମିନିଟ ୧୯.୭୩ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : କାନାଡ଼ା ୬:୨୪.୦୫
କାଂସ : ବେଲାରୁଷ ୬:୨୪.୪୪

ଲକ୍ଷ୍ୟଭେଦୀ କ୍ରୀଡ଼ା, ଅଶ୍ୱଚାଳନା

ବନ୍ଧୁକଚାଳନା

ପୁରୁଷ

ଫ୍ରିପିସ୍ତଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ବୋରିସ କୋକୋରେଭ (ରୁଷ) ୬୬୬.୪ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଆଇଗର୍ ବାସିନ୍‌ସ୍କି (ବେଲାରୁଷ) ୬୬୨.୦
କାଂସ : ରବର୍ଟୋ ଡି ଡୋନା (ଇଟାଲୀ) ୬୬୧.୮

ରାପିଡଫାୟାର ପିସ୍ତଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ରାଲ୍‌ଫ୍ ସୁମାନ (ଜର୍ମାନୀ) ୬୯୮.୦ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ: ଏମିଲ ମିଲେଭ (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ) ୬୯୨.୧
କାଂସ: ଭ୍ଲାଦିମିର୍ ଭଖ୍‌ମ୍ୟାନିନ୍ (କାଜାକସ୍ତାନ୍) ୬୯୧.୫

ଏଆର ପିସ୍ତଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ରବର୍ଟୋ ଡି ଡୋନା (ଇଟାଲୀ) ୬୮୪.୨ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ୱାଙ୍ଗ୍ ୟିଫୁ (ଚୀନ) ୬୮୪.୧
କାଂସ : ଟାନୁ କିରିଆକୋଭ୍ (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ) ୬୮୩.୮

ଏଆର ରାଇଫଲ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଆର୍ଟେମ ଖାଜିବେକଭ (ରୁଷ) ୬୯୫.୭ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ: ଉଲ୍‌ଫ୍ରାମ୍ ୱାଇବେଲ୍ (ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ) ୬୯୫.୨
କାଂସ: ଜିଆଁ-ପିଏରେ ଆମାଟ (ଫ୍ରାନ୍ସ) ୬୯୩.୧

ଧାବନ ଗେମ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ୟାଙ୍ଗ୍‌ଲିଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ) ୬୮୫.୮ ପଏଣ୍ଟ

ରୌପ୍ୟ : ଜିଆଓ ଜୁନ୍ (ଜାପାନ) ୬୭୯.୮
କାଂସ : ମିରୋସ୍ଲାଭ ଜାନସ (ଚେକ୍ ଗଣରାଜ୍ୟ) ୬୭୮.୪

ଛୋଟ-ବୋର ରାଇଫଲ୍-ପ୍ରୋନ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ କ୍ଲିସ୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୭୦୪.୮ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ସର୍ଗେଇ ବେଲିଆଏଭ୍ (କାଜାକସ୍ତାନ) ୭୦୩.୩
କାଂସ : ଯୋଜେଫ ଗୋନ୍‌ଚି (ସ୍ଲୋଭାକିଆ) ୭୦୧.୯

ଛୋଟ-ବୋର ରାଇଫଲ୍-ତ୍ରି ପ୍ରୋଜିସନ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜିଆଁ-ପିଏରେ ଆମାଟ (ଫ୍ରାନ୍ସ) ୧,୨୭୩.୯ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ସର୍ଗେଇ ବେଲିଆଏଭ୍ (କାଜାକସ୍ତାନ) ୧,୨୭୨.୩
କାଂସ : ଉଲ୍‌ଫ୍ରାମ୍ ୱାଇବେଲ୍ (ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ) ୧,୨୬୯.୬

ଅଲିମ୍ପିକ ଟ୍ରାପ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମାଇକେଲ ଡାୟାମଣ୍ଡ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୧୪୯ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଜୋସ୍ ଲାକାଟୋସ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧୪୭
କାଂସ : ଲାନ୍ସ ବେଡ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧୪୭

ଅଲିମ୍ପିକ ଡବଲ୍ ଟ୍ରାପ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ରସେଲ ମାର୍କ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୧୮୯ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଆଲ୍‌ବାନୋ ପେରା (ଇଟାଲୀ) ୧୮୩
କାଂସ : ଝାଙ୍ଗ୍ ବିଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ) ୧୮୩

କବୁତର ସୁଟିଙ୍ଗ (ସ୍କିଟ୍)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଏନିଓ ଫାଲ୍‌କୋ (ଇଟାଲୀ) ୧୪୯ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ମିରୋସ୍ଲ ର୍‌ଜେପ୍‌କୋସ୍‌କି (ପୋଲାଣ୍ଡ) ୧୪୮
କାଂସ : ଆନ୍ଦ୍ରିଆ ବେନେଲି (ଇଟାଲୀ) ୧୪୭

ମହିଳା

କ୍ରୀଡ଼ା ପିସ୍ତଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲି ଡୁଇହଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ) ୬୮୭.୯ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଡାଏନା ୟୋର୍‌ଗୋଭା (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ) ୬୮୪.୮
କାଂସ : ମାରିନା ଲଗ୍‌ଭିନେଙ୍କୋ (ରୁଷ) ୬୮୪.୨

ଛୋଟ ବୋର୍ ରାଇଫଲ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆଲେକ୍‌ଜାନ୍ଦ୍ରା ଆଇଭୋସେଭ୍ (ଯୁଗୋସ୍ଲାଭିଆ) ୬୮୬.୧ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଇରିନା ଗେରାସିମେନକ (ରୁଷ) ୬୮୦.୧
କାଂସ : ରେନାଟା ମାୟର (ପୋଲାଣ୍ଡ) ୬୭୯.୮

ଏଆର ପିସ୍ତଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଓଲ୍‌ଗା କ୍ଲୋଚ୍‌ନେଭା (ରୁଷ) ୪୯୦.୧ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ମାରିନା ଲଗ୍‌ଭିନେଙ୍କୋ (ରୁଷ) ୪୮୮.୫
କାଂସ : ମାରିଆ ଗ୍ରୋଜ୍‌ଦେଭା (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ) ୪୮୮.୫

ଏଆର ରାଇଫଲ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ରେନାଟା ମେୟର (ପୋଲାଣ୍ଡ) ୪୯୭.୬ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ପେଟ୍ରା ହର୍‌ନେବର୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୪୯୭.୪
କାଂସ : ଆଲେକ୍‌ଜାନ୍ଦ୍ରା ଆଇଭୋସେଭ (ଯୁଗୋସ୍ଲାଭିଆ) ୪୯୭.୨

ଅଲିମ୍ପିକ ଡବଲ ଟ୍ରାପ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କିମ୍ ରୋଡ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧୪୧ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ସୁଶାନ କିଏରମେୟର (ଜର୍ମାନୀ) ୧୩୯
କାଂସ : ଡେଜେରୀ ହଡଲ୍‌ଷ୍ଟନ୍ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୧୩୯

ତୀରନ୍ଦାଜ

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ (ପୁରୁଷ)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜଷ୍ଟିନ୍ ହୁଇସ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
ରୌପ୍ୟ : ମାଗ୍‌ନସ୍ ପିଟରସନ୍ (ସ୍ୱିଡେନ)
କାଂସ : ଓ କ୍ୟୁ-ମୁନ୍ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ (ମହିଳା)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କିମ୍ କ୍ୟୁଙ୍ଗ୍-ଉକ୍ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ହେ ୟିଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ)
କାଂସ : ଓଲେନା ସାଡୋଭ୍ନିଚ୍ଚ (ଇଉକ୍ରେନ୍)

ଦଳଗତ (ପୁରୁଷ)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା
ରୌପ୍ୟ : ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ
କାଂସ : ଇଟାଲୀ

ଦଳଗତ (ମହିଳା)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ
ରୌପ୍ୟ : ଜର୍ମାନୀ
କାଂସ : ପୋଲାଣ୍ଡ

ଅଶ୍ୱଚାଳନା

ସୋ-ଜମ୍ପିଙ୍ଗ

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଉଲ୍‌ରିକ୍ କିର୍‌ଚ୍‌ହଫ୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୧.୦ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ୱିଲି ମେଲିଗର (ସ୍ୱିଜରଲାଣ୍ଡ) ୪.୦
କାଂସ : ଆଲେକ୍‌ଜାନ୍ଦ୍ରା ଲେଡରମାନ (ନେଦରଲାଣ୍ଡ) ୪.୦

ଦଳଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜର୍ମାନୀ ୧.୭୫ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୧୨.୦
କାଂସ : ବ୍ରାଜିଲ ୧୭.୨୫

ଡ୍ରେସେଜ ବା ପୋଷାମନାଇବା

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଇସାବେଲ ୱାର୍‌ଥ (ଜର୍ମାନୀ) ୨୩୫.୦୯ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଆଙ୍କି ଭାନ୍ ଗ୍ରନ୍‌ସ୍‌ଭେନ୍ (ନେଦରଲାଣ୍ଡ) ୨୩୩.୦୨
କାଂସ : ସ୍ୱେନ୍ ରଥେନ୍‌ବର୍ଗର (ନେଦରଲାଣ୍ଡ) ୨୨୪.୯୪

ଦଳଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜର୍ମାନୀ ୫,୫୫୩ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ନେଦରଲାଣ୍ଡ ୫,୪୩୭
କାଂସ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୫,୩୦୯

ତ୍ରି-ଦିବସୀୟ

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ବ୍ଲିଥ୍ ଟେଟ୍ (ନିଉଜିଲାଣ୍ଡ) ୫୬.୮ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ସାଲି କ୍ଲାର୍କ (ନିଉଜିଲାଣ୍ଡ) ୬୦.୪
କାଂସ : କେରି ମିଲିକିନ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୭୩.୭

ଦଳଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ୨୦୩.୮୫ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୨୬୧.୧
କାଂସ : ନିଉଜିଲାଣ୍ଡ ୨୬୮.୫୫

ସଂଘର୍ଷ, ଶକ୍ତି, ଜିମ୍‌ନାଷ୍ଟିକ୍ସ

ମୁଷ୍ଟିଯୁଦ୍ଧ

୪୮ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଡାନିଏଲ ପେଟ୍ରୋଭ ବୋଜିଲଭ (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ମାନ୍‌ସୁଏଟୋ ଭେଲାସ୍କୋ (ଫିଲିପାଇନ୍ସ)
କାଂସ : ଓଲେଗ କିରୁ୍ୟଖିନ୍ (ଇଉକ୍ରେନ୍)
କାଂସ : ରାଫେଲ ଲୋଜାନୋ (ସ୍ପେନ)

୫୧ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମାଇକ୍ରୋ ରୋମେରୋ (କିଉବା)
ରୌପ୍ୟ : ବୁଲାଟ୍ ଜ୍‌ଜୁମାଦିଲୋଭ (କାଜାକସ୍ତାନ)
କାଂସ : ଆଲବର୍ଟ ପାକିଭ (ରୁଷ)
କାଂସ : ଜୋଲ୍‌ଟାନ ଲୁଙ୍କା (ଜର୍ମାନୀ)

୫୪ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଇସ୍ତଭାନ୍ କୋଭାକ୍‌ସ୍ (ହଙ୍ଗେରୀ)
ରୌପ୍ୟ : ଆର୍‌ନାଲ୍‌ଡୋ ମେସା (କିଉବା)
କାଂସ : ରାଇମ୍‌କୁଲ୍ ମାଲାଖ୍‌ବେକଭ (ରୁଷ)
କାଂସ : ଭିଗ୍ରଇରାସ୍ତନନ ଖାଡ୍‌ପୋ (ଥାଇଲାଣ୍ଡ)

୫୭ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ସୋମ୍‌ଲୁକ୍ କାମ୍‌ସିଙ୍ଗ (ଥାଇଲାଣ୍ଡ)
ରୌପ୍ୟ : ସେରାଫିମ୍ ଟୋଡୋରୋଭ (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ)
କାଂସ : ପାବ୍ଲୋ ଚ୍ଚକେନ (ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନା)
କାଂସ : ଫ୍ଲଏଡ୍ ମେୱେଦର (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)

୬୦ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ହୋସାଇନ ସୋଲ୍‌ତାନୀ (ଆଲ୍‌ଜିରିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ଟୋଣ୍ଟଚ୍ଚେ ଟୋଣ୍ଟଚେଭ (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ)
କାଂସ : ଟେରାନସ୍ କଥେନ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
କାଂସ : ଲିଓନାର୍ଡ ଡୋରୋଫ୍‌ଟି (ରୁମାନିଆ)

୬୩.୫ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ହେକ୍‌ଟର୍ ଭିନେଣ୍ଟ (କିଉବା)
ରୌପ୍ୟ : ଓକ୍‌ଟେ ଉରକାଲ (ଜର୍ମାନୀ)
କାଂସ : ବୋଲାଟ୍ ନିୟାଜିମ୍‌ବେତଭ (କାଜାକସ୍ତାନ)
କାଂସ : ଫାଥି ମିସାଓଉଇ (ଟିଉନିସିଆ)

୬୭ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଓଲେଗ ସାଇଟଭ (ରୁଷ)
ରୌପ୍ୟ : ଜୁଆନ ହର୍ଣ୍ଣାଣ୍ଡେଜ୍ (କିଉବା)
କାଂସ : ମାରିଆନ ସିମିଅନ (ରୁମାନିଆ)

କାଂସ : ଡାନିଏଲ ସାଣ୍ଟୋସ (ପୁଏର୍ତୋରିକୋ)

୭୧ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଡାଭିଡ ରିଡ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
ରୌପ୍ୟ : ଆଲ୍‌ଫ୍ରେଡୋ ଡୁଭରଜେଲ (କିଉବା)
କାଂସ : ଏଜ୍‌ମୋଉହାନ୍ ଇବ୍‌ଜାଇମଭ୍ (କାଜାକସ୍ତାନ୍)
କାଂସ : କରିମ ଟୁଲାଗାନୋଭ (ଉଜ୍‌ବେକିସ୍ତାନ୍)

୭୫ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆରିଏଲ ହର୍ଣ୍ଣାଣ୍ଡେଜ୍ (କିଉବା)
ରୌପ୍ୟ : ମାଲିକ ବିୟଲେରେଗଲୁ (ତୁର୍କୀ)
କାଂସ : ମହମଦ ବାହାରି (ଆଲ୍‌ଜିରିଆ)
କାଂସ : ରୋମି ଓ୍ୱେଲ୍‌ସ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)

୮୧ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଭାସିଲିୟ ଜିରଭ (କାଜାକସ୍ତାନ)
ରୌପ୍ୟ : ଲ ସିଉଙ୍ଗ୍-ବି (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
କାଂସ : ଆଣ୍ଟୋନିଓ ଟାରଭର୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
[illegible] (ଜର୍ମାନୀ)

୯୧ କିଲୋଗ୍ରାମ

[illegible] (କିଉବା)
[illegible] (କାନାଡା)
[illegible] (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
[illegible] (ଜର୍ମାନୀ)

[illegible] କିଲୋଗ୍ରାମ

[illegible]
ରୌପ୍ୟ : [illegible]
[illegible] (ରୁଷ)
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ରୌପ୍ୟ : ଇଭାନ ପେରେଜ ଟ୍ରେଭେଜୋ (କିଉବା)
କାଂସ : ଗେଜା ଇମ୍ରେ (ହଙ୍ଗେରୀ)

ଏପି, ଦଳଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଇଟାଲୀ
ରୌପ୍ୟ : ରୁଷ
କାଂସ : ଫ୍ରାନ୍ସ

ସାବ୍ରେ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଷ୍ଟାନିସ୍ଲାଭ ପୋଜ୍‌ଡିନ୍ୟାକୋଭ (ରୁଷ)
ରୌପ୍ୟ : ସର୍ଗେଇ ସାରିକୋଭ (ରୁଷ)
କାଂସ : ଡାମିଏନ୍ ତୁଆ (ଫ୍ରାନ୍ସ)

ସାବ୍ରେ, ଦଳଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ରୁଷ
ରୌପ୍ୟ : ହଙ୍ଗେରୀ
କାଂସ : ଇଟାଲୀ

ମହିଳା

ଫଏଲ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲରା ବାଡି (ରୁମାନିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ଭାଲେଣ୍ଟିନା ଭେଜାଲି (ଇଟାଲୀ)
କାଂସ : ଗିଓଭାନା ଟ୍ରିଲିନି (ଇଟାଲୀ)

ଫଏଲ, ଦଳଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଇଟାଲୀ
ରୌପ୍ୟ : ରୁମାନିଆ
କାଂସ : ଜର୍ମାନୀ

ଏପି, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲରା ଫ୍ରେସେଲ (ଫ୍ରାନ୍ସ)
ରୌପ୍ୟ : ଭାଲେରି ବାରଲୋଇସ (ଫ୍ରାନ୍ସ)
କାଂସ : ଗ୍ୟୋଏଙ୍ଗି ସ୍‌ଜାଲେ ହର୍‌ଭାଥିନେ (ହଙ୍ଗେରୀ)

ଏପି, ଦଳଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଫ୍ରାନ୍ସ
ରୌପ୍ୟ : ଇଟାଲୀ
କାଂସ : ରୁଷ

ଜୁଡୋ

ପୁରୁଷ

୬୦ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ତାଦାହିରୋ ନୋମୁରା (ଜାପାନ)
ରୌପ୍ୟ : [illegible]ମୋ ଗିଓଭିନାଜୋ (ଇଟାଲୀ)
କାଂସ : ଡୋର୍ଜପାଲାମ ନାରାମାଣ୍ଡାଖ (ମଙ୍ଗୋଲିଆ)
କାଂସ : ରିଚାର୍ଡ ଟ୍ରାଉଟ୍‌ମାନ (ଜର୍ମାନୀ)

➪➪

୬୬ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଉଡୋ କ୍ୱେଲ୍‌ମାଲ୍‌ଜ (ଜର୍ମାନୀ)
ରୌପ୍ୟ : ୟୁକିମାସା ନାକାମୁରା (ଜାପାନ)
କାଂସ : ଇସ୍‌ରାଏଲ ହର୍ଣ୍ଣାଣ୍ଡେଜ୍ ପ୍ଲାନା (କିଉବା)
କାଂସ : ହେନେରିକ୍ ଗୁଇମାରେସ୍ (ବ୍ରାଜିଲ)

୭୧ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କେଞ୍ଜୋ ନାକାମୁରା (ଜାପାନ)
ରୌପ୍ୟ : କ୍ୱାକ୍ ଦାଏ-ସୁଙ୍ଗ୍ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
କାଂସ : ଜେମସ୍ ପେଡ୍ରୋ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
କାଂସ : କ୍ରିଷ୍ଟୋଫ ଗାଗ୍ଲିଆନୋ (ଫ୍ରାନ୍ସ)

୭୮ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଡିଜାମେଲ ବୋରାସ (ଫ୍ରାନ୍ସ)
ରୌପ୍ୟ : ତୋସିହିକୋ କୋଗା (ଜାପାନ)
କାଂସ : ସୋସୋ ଲିପାରଟେଲିଆନି (ଜର୍ଜିଆ)
କାଂସ : ଯ୍ୱେ ଇନ୍-ଚୁଲ୍ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)

୮୬ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜିଅନ କି-ୟଙ୍ଗ୍ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ଆରମେନ ବାଗ୍‌ଡାସାରଭ (ଉଜ୍‌ବେକିସ୍ତାନ୍)
କାଂସ : ମାର୍କୋ ସ୍ପିଟ୍‌କା (ଜର୍ମାନୀ)
କାଂସ : ଷ୍ଟିଫାନି ଟ୍ରେନିଡ (ଫ୍ରାନ୍ସ)

୯୫ + କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଡାଭିଡ ଡୋଇଲେଟ୍ (ଫ୍ରାନ୍ସ)
ରୌପ୍ୟ : ଅର୍ଣ୍ଣେଷ୍ଟୋ ପେରେଜ (ସ୍ପେନ)
କାଂସ : ହାରିଭାନ୍ ବାର୍‌ନେଭେଲ୍‌ଡ (ବେଲ୍‌ଜିଅମ)
କାଂସ : ଫ୍ରାଙ୍କ୍ ମୋଏଲର୍ (ଜର୍ମାନୀ)

ମହିଳା

୪୮ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କେ ସୁନ୍ (ଉତ୍ତର କୋରିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ର୍‌ୟୋକୋ ତାମୁରା (ଜାପାନ)
କାଂସ : ଆମାରିଲିସ୍ ସାଭନ କାର୍‌ମେନାଟି (କିଉବା)
କାଂସ : ୟୋଲାଣ୍ଡା ସୋଲର (ସ୍ପେନ)

୫୨ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମାରି-କ୍ଲେଆର୍ ରେଷ୍ଟକ୍ସ୍ (ଫ୍ରାନ୍ସ)
ରୌପ୍ୟ : ହ୍ୟୁଙ୍ଗ୍ ସୁକ୍-ହି (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
କାଂସ : ନୋରିକୋ ସୁଗାୱାରା (ଜାପାନ)
କାଂସ : ଲେଗ୍‌ନା ଭର୍‌ଡେସିଆ (କିଉବା)

୫୬ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଡ୍ରାଇଉଲିସ୍ ଗନ୍‌ଜାଲେଜ୍ (କିଉବା)
ରୌପ୍ୟ : ଜଙ୍ଗ୍ ସୁନ୍-ୟଙ୍ଗ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
କାଂସ : ଇସାବେଲ ଫର୍ଣ୍ଣାଣ୍ଡେଜ୍ (ସ୍ପେନ)
କାଂସ : ମାରିସାବେଲ ଲୋମ୍ବ (ବେଲ୍‌ଜିଅମ)

୬୧ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ୟୁକୋ ଏମୋଟୋ (ଜାପାନ)
ରୌପ୍ୟ : ଗେଲା ଭାନ୍‌ଡିକାଭେ (ବେଲ୍‌ଜିଅମ)
କାଂସ : ଜେନି ଗାଲ (ନେଦରଲାଣ୍ଡ)
କାଂସ : ଜଙ୍ଗ୍ ସୁଙ୍ଗ୍-ସୁକ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)

୬୬ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯ୍ୱେ ମିନ୍-ସୁନ୍ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ଆନେଟା ସ୍‌ଜାକ୍‌ଜେପାନ୍‌ସ୍କା (ପୋଲାଣ୍ଡ)
କାଂସ : ୱାଙ୍ଗ ଜିଆନ୍‌ବୋ (ଚୀନ)
କାଂସ : କ୍ଲଡିଆ ଜ୍ୱାଇଅର୍ସ (ନେଦରଲାଣ୍ଡ)

୭୨ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଉଲ୍ଲା ୱେର୍‌ବ୍ରୋକ୍ (ବେଲ୍‌ଜିଅମ)
ରୌପ୍ୟ : ୟୋକୋ ତାନାବେ (ଜାପାନ)
କାଂସ : ୟିଏନିଆ ସ୍କାପିନ (ଇଟାଲୀ)
କାଂସ : ଡିଆଡେନିସ ଲୁନା (କିଉବା)

୭୨ + କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ସୁନ୍ ଫୁମିଙ୍ଗ (ଚୀନ)
ରୌପ୍ୟ : ଏଷ୍ଟେଲା ରୋଡ୍ରିଗୁଏଜ୍ (କିଉବା)
କାଂସ : ଜୋହାନା ହାନ୍ (ଜର୍ମାନୀ)
କାଂସ : କ୍ରିଷ୍ଟିନେ ସିକଟ (ଫ୍ରାନ୍ସ)

କୁସ୍ତି

ଫ୍ରିଷ୍ଟାଇଲ

୪୮ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କିମ୍ ଇଲ୍ (ଉତ୍ତର କୋରିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ଆରମେନ ମାକ୍ରଖାନ୍ (ଆରମେନିଆ)
କାଂସ : ଆଲେକ୍‌ସିସ ଭିଲା ପେର୍‌ଡୋମୋ (କିଉବା)

୫୨ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଭାଲେଣ୍ଟିନ ଡିମିଟ୍ରଭ୍ ଜୋର୍ଡାନଭ୍ (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ନାମିକ ଅବ୍‌ଦୁଲାୟେଭ (ଅଜରବୈଜାନ)
କାଂସ : ମାଉଲେନ୍ ମାମିରଭ୍ (କାଜାକସ୍ତାନ୍)

୫୭ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କେଣ୍ଡାଲ କ୍ରସ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
ରୌପ୍ୟ : ଗିଉଭି ସିସୋରି (କାନାଡ଼ା)
କାଂସ : ରି ୟୋଙ୍ଗ ସାମ (ଉତ୍ତର କୋରିଆ)

୬୨ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଟମ୍ ବ୍ରାଣ୍ଡସ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)

ରୌପ୍ୟ : ଜାଙ୍ଗ୍ ଜେ-ସୁଙ୍ଗ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
କାଂସ : ଏଲ୍‌ବ୍ରସ୍ ଟେଡେଯେଭ (ଇଉକ୍ରେନ୍)

୬୮ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଭାଦିମ ବୋଗିଯେଭ (ରୁଷ)
ରୌପ୍ୟ : ଟାଉନ୍‌ସେଣ୍ଡ ସଣ୍ଡରସ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
କାଂସ : ଜାଜା ଜାଜିରୋଭ (ଇଉକ୍ରେନ୍)

୭୪ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ବୁଭାୟ୍‌ସା ସାୟତୟେଭ (ରୁଷ)
ରୌପ୍ୟ : ପାର୍କ ଜଙ୍ଗ୍-ସୁନ୍ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
କାଂସ : ତାକୁୟା ଓତା (ଜାପାନ)

୮୨ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଖାଦ୍‌ଜିମୁରାଦ ମାଗୋମେଡଭ (ରୁଷ)
ରୌପ୍ୟ : ୟାଙ୍ଗ୍ ହ୍ୟୁନ୍-ମୋ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
କାଂସ : ଅମିର ରେଜା ଖାଦେମ ଆଜ୍‌ଘାଦି (ଇରାନ)

୯୦ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ରସୁଲ ଖାଦେମ ଆଜ୍‌ଘାଦି (ଇରାନ)
ରୌପ୍ୟ : ମାଖାର୍‌ବେକ୍ ଖାଦାର୍‌ସେଭ (ରୁଷ)
କାଂସ : ଏଲ୍‌ଡାରି କୁର୍ତାନିଦ୍‌ଜେ (ଜର୍ଜିଆ)

୧୦୦ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କୁର୍ଟ ଆଙ୍ଗେଲ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
ରୌପ୍ୟ : ଆବ୍‌ବାସ ଜାଦିଦି (ଇରାନ)
କାଂସ : ଆରାୱାଟ୍ ସାବେଜୁ (ଜର୍ମାନୀ)

୧୩୦ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମାହମଦ୍ ଦେମିର (ତୁର୍କୀ)
ରୌପ୍ୟ : ଆଲେକ୍‌ସି ମେଦ୍‌ଭେଡେଭ୍ (ବେଲାରୁଷ)
କାଂସ : ବ୍ରୁସ୍ ବମ୍‌ଗାର୍ଟନର୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)

ଗ୍ରେକୋ-ରୋମାନ

୪୮ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ସିମ୍ କୋନ୍-ହୋ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡର ପାଭ୍‌ଲଭ୍ (ବେଲାରୁଷ)
କାଂସ : ଜାଫର ଗୁଲିଓଭ (ରୁଷ)

୫୨ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆର୍ମେନ୍ ନାଜାରୟାନ୍ (ଆର୍ମେନିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ବ୍ରାଣ୍ଡନ ପଲ୍‌ସନ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
କାଂସ : ଆନ୍ଦ୍ରି କାଲାସ୍ନିକଭ (ଇଉକ୍ରେନ୍)

୫୭ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ୟୁରୀ ମେଲ୍‌ନିଚେଙ୍କୋ (କାଜାକସ୍ଥାନ)
ରୌପ୍ୟ : ଡେନିସ ହଲ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
କାଂସ : ସେଙ୍ଗ ଜେସିଆନ୍ (ଚୀନ)

୬୨ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଓଲଜିମିଏର୍‌ଜ୍ ଜାୱାଡସ୍କି (ପୋଲାଣ୍ଡ)
ରୌପ୍ୟ : ଜୁଆନ ଲୁଇସ ମାରେନ ଡେଲିସ (କିଉବା)
କାଂସ : ମେହମେତ୍ ପିରିମ (ତୁର୍କୀ)

୬୮ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ରାଇସ୍‌ଜାଦ୍ ଓଲ୍‌ନି (ପୋଲାଣ୍ଡ)
ରୌପ୍ୟ : ଘନି ୟଲ୍ରୁଜ୍ (ଫ୍ରାନ୍‌ସ)
କାଂସ : ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡର ତ୍ରେତ୍ୟାକଭ୍ (ରୁଷ)

୭୪ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଫେଲିବର୍ତୋ ଆସ୍‌କୁଇ ଆଗୁଇଲେରା (କିଉବା)
ରୌପ୍ୟ : ମାର୍କୋ ଆସେଲ (ଫିନ୍‌ଲାଣ୍ଡ)
କାଂସ : ଜୋଜେଫ ଟ୍ରାସ୍‌ଜ (ପୋଲାଣ୍ଡ)

୮୨ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ହାମ୍‌ଜା ୟେର୍‌ଲିକିଆ (ତୁର୍କୀ)
ରୌପ୍ୟ : ଟମାସ ଜାଣ୍ଡର (ଜର୍ମାନୀ)
କାଂସ : ଭାଲେରି ଟ୍‌ସାଇଲେଣ୍ଟ (ବେଲାରୁଷ)

୯୦ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଭାଚେସ୍ଲାଭ୍ ଓଲିନିକ୍ (ଇଉକ୍ରେନ୍)
ରୌପ୍ୟ : ଜାସେକ ଫାଫିନ୍‌ସ୍କି (ପୋଲାଣ୍ଡ)
କାଂସ : ମେକ୍ ବୁଲ୍‌ମାନ (ଜର୍ମାନୀ)

୧୦୦ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆନ୍ଦ୍ରଜେଜ୍ ଓରନ୍‌ସ୍କି (ପୋଲାଣ୍ଡ)
ରୌପ୍ୟ : ସର୍ଗେଇ ଲିଷ୍ଟଭାନ (ବେଲାରୁଷ)
କାଂସ : ମାଇକେଲ ଲଜଙ୍ଗ୍‌ବର୍ଗ (ସ୍ୱିଡେନ)

୧୩୦ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡର କାରେଲିନ (ରୁଷ)
ରୌପ୍ୟ : ସିଆମାକ୍ ଘଫାରି (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
କାଂସ : ସର୍ଗେଇ ମୋରିକୋ (ମୋଲ୍‌ଡୋଭା)

ଭାରୋତ୍ତୋଳନ

(ମୋଟ ଉଠାଇଥିବା ଓଜନ କିଲୋଗ୍ରାମରେ)

୫୪ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ହାଲିଲ ମୁଟ୍‌ଲୁ (ତୁର୍କୀ) ୨୮୭.୫
ରୌପ୍ୟ : ଝାଙ୍ଗ୍ ଜିଆଙ୍ଗ୍‌ସେନ୍ (ଚୀନ) ୨୮୦
କାଂସ : ସେଭ୍‌ଦାଲିନ୍ ମିନ୍‌ଚେଭ (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ) ୨୭୭.୫

୫୯ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଟାଙ୍ଗ୍ ଲିଙ୍ଗ୍‌ସେଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ) ୩୦୭.୫
ରୌପ୍ୟ: ଲିଓନିଡାସ ସାବାନିସ (ଗ୍ରୀସ୍) ୩୦୫
କାଂସ: ନିକୋଲାଇ ପେସାଲଭ୍ (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ) ୩୦୨.୫

୬୪ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ନଇମ୍ ସୁଲେମାଙ୍ଗଲୁ (ତୁର୍କୀ) ୩୩୫
ରୌପ୍ୟ: ଭାଲେରିଓସ ଲିଓନିଡିସ (ଗ୍ରୀସ୍) ୩୩୨.୫

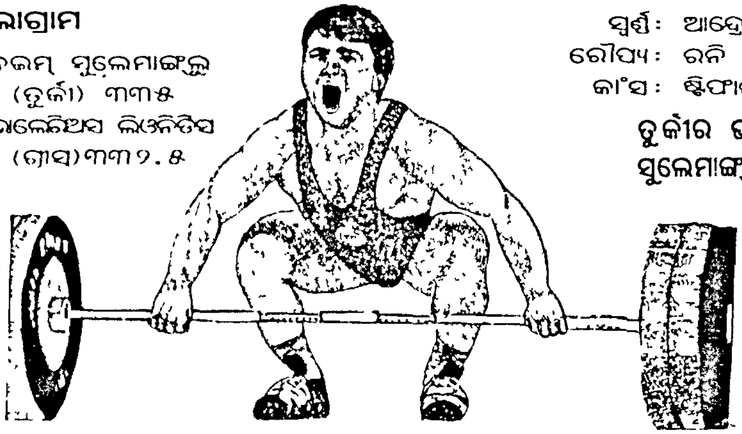

କାଂସ: ଜିଆଓ ଜିଆଙ୍ଗାଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ) ୩୨୨.୫

୭୦ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଝାନ୍ ଜୁଗାଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ) ୩୫୭.୫
ରୌପ୍ୟ: କିମ୍ ମ୍ୟୋଙ୍ଗ୍-ନାମ୍ (ଉତ୍ତର କୋରିଆ) ୩୪୫
କାଂସ: ଅତିଲା ଫେରି (ହଙ୍ଗେରୀ) ୩୪୦

୭୬ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ପାବ୍ଲୋ ଲାରା (କିଉବା) ୩୬୭.୫
ରୌପ୍ୟ: ଯୋଟୋ ଯୋଟୋଭ (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ) ୩୬୦
କାଂସ: ଜନ୍ ଚଲ୍ (ଉତ୍ତର କୋରିଆ) ୩୫୭.୫

୮୩ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ପିରସ ଡିମାସ (ଗ୍ରୀସ) ୩୯୨.୫
ରୌପ୍ୟ: ମାର୍କ ହଷ୍ଟର (ଜର୍ମାନୀ) ୩୮୨.୫
କାଂସ: ଆନ୍ଦ୍ରଜେଜ୍ ସୋଫାଲିକ (ପୋଲାଣ୍ଡ) ୩୭୨.୫

୯୧ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଆଲେକ୍ସି ପେଟ୍ରଭ (ରୁଷ) ୪୦୨.୫
ରୌପ୍ୟ: ଲିଓନିଡିସ କୋକାସ (ଗ୍ରୀସ) ୩୯୦
କାଂସ: ଅଲିଭର କାରୁସୋ (ଜର୍ମାନୀ) ୩୯୦

୯୯ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: କାଖି କାଖିଆସ୍‌ଭିଲିସ (ଗ୍ରୀସ୍) ୪୨୦
ରୌପ୍ୟ: ଆନାଟୋଲି ଖ୍ରାପାଟି (କାଜାକସ୍ତାନ) ୪୧୦
କାଂସ: ଡେନିସ୍ ଗଟ୍‌ଫ୍ରିଡ୍ (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୪୦୨.୫

୧୦୮ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ତିମୁର ଟେମାଜଭ୍ (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୪୩୦
ରୌପ୍ୟ: ସର୍ଗେଇ ସିର୍ଟସଭ୍ (ରୁଷ) ୪୨୦
କାଂସ: ନିକୁ ଭ୍ଲାଡ୍ (ରୁମାନିଆ) ୪୨୦

+ ୧୦୮ କିଲୋଗ୍ରାମ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଆନ୍ଦ୍ରେଇ ଚେମେରକିନ୍ (ରୁଷ) ୪୫୭.୫
ରୌପ୍ୟ: ରନି ୱେଲର (ଜର୍ମାନୀ) ୪୫୫
କାଂସ: ଷ୍ଟିଫାନ ବୋଟେଭ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୪୫୦

ତୁର୍କୀର ଭାରୋତ୍ତଳନକାରୀ ନଇମ୍ ସୁଲେମାଙ୍ଗଲୁ ୬୪ କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନ ଇଭେଣ୍ଟରେ ତୃତୀୟ ଥର ପାଇଁ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପଦକ ଜିତି ଅଭୂତପୂର୍ବ ସଫଳତା ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଉଠାଇଥିବା ସମୁଦାୟ ୩୩୫ କିଲୋଗ୍ରାମ ଭାର ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱ ରେକର୍ଡ ହୋଇଯାଇଛି ।

ଜିମ୍‌ନାଷ୍ଟିକ୍ସ୍

ପୁରୁଷ

ଦଳଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ରୁଷ ୫୭୬.୭୭୮ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ: ଚୀନ ୫୭୫.୫୩୯
କାଂସ: ଇଉକ୍ରେନ୍ ୫୭୧.୫୪୧

କମ୍ବାଇନ୍ଡ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଲି ଜିଆଓସୁଆଙ୍ଗ (ଚୀନ) ୫୮.୪୨୩ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ: ଆଲେକ୍ସି ନେମଭ (ରୁଷ) ୫୮.୩୭୪
କାଂସ: ଭିଟାଲିୟ ସ୍କେର୍ବୋ (ବେଲାରୁଷ) ୫୮.୧୯୭

ଫ୍ଲୋର୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ଆଲଓଆନିସ୍ ମେଲିସାନିଡିସ୍ (ଗ୍ରୀସ୍) ୯.୮୫ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ: ଲି ଜିଆଓସୁଆଙ୍ଗ ୯.୮୩୭
କାଂସ: ଆଲେକ୍ସି ନେମଭି (ରୁଷ) ୯.୮

ପାରାଲେଲ୍ ବାର୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ: ରୁସ୍ତମ ସାରିପଭ (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୯.୮୩୭ ପଏଣ୍ଟ

ରୌପ୍ୟ : ଜାଇର ଲିଞ୍ଚ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୯.୮୨୫
କାଂସ : ଭିଟାଲିୟ ସ୍କେର୍ବୋ (ବେଲାରୁଷ) ୯.୮

ହର୍ଷ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲି ଦନ୍‌ଘୁଆ (ସ୍ୱିଜରଲାଣ୍ଡ) ୯.୮୭୫
ରୌପ୍ୟ : ମାରିଅସ ଭର୍ଜିକା (ରୁମାନିଆ) ୯.୮୨୫
କାଂସ : ଆଲେକ୍ସି ନେମଭ (ରୁଷ) ୯.୭୮୭

ରିଙ୍ଗ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ୟୁରୀ ଚେଚି (ଇଟାଲୀ) ୯.୮୮୭ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ସ୍ଜିଲ୍‌ଭେଷ୍ଟଜ୍‌ତର୍ କ୍ସୋଲାନୀ (ହଙ୍ଗେରୀ) ଓ ଡାନ୍ ବୁରିଙ୍କା (ରୁମାନିଆ) ୯.୮୧୨

ହୋରାଇଜୋଣ୍ଟାଲ ବାର୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆଣ୍ଡ୍ରିଆସ୍ ୱେକର୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୯.୮୫ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : କ୍ରାସିମିର୍ ଡାଉନେଭ୍ (ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ) ୯.୮୨୫
କାଂସ : ଭିଟାଲିୟ ସ୍କେର୍ବୋ (ବେଲାରୁଷ), ଆଲେକ୍ସି ନେମଭ (ରୁଷ) ଏବଂ ଫାନ୍‌ବିନ୍ (ଚୀନ) ୯.୮

ଭଲ୍ଟ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆଲେକ୍ସି ନେମଭ (ରୁଷ) ୯.୭୮୭ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ୟିଓ ହଙ୍ଗ୍-ଚଲ୍ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ) ୯.୭୫୬
କାଂସ : ଭିଟାଲିୟ ସ୍କେର୍ବୋ (ବେଲାରୁଷ) ୯.୭୨୪

ମହିଳା

ଦଳଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ୩୮୯.୨୨୫ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ରୁଷ ୩୮୮.୪୦୪
କାଂସ : ରୁମାନିଆ ୩୮୮.୨୪୬

କମ୍ବାଇନ୍‌ଡ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲିଲିଆ ପୋଦ୍‌କୋପାଏଭା (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୩୯.୨୫୫ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଗିନା ଗୋଗିଆଁ (ରୁମାନିଆ) ୩୯.୦୭୫
କାଂସ : ସିମୋନା ଆମୋନାର (ରୁମାନିଆ) ଏବଂ ଲାଭିନିଆ ମିଲୋସୋଭିଚି (ରୁମାନିଆ) ୩୯.୦୬୭

ଆସିମେଟ୍ରିକ ବାର୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ସ୍ୱେତ୍‌ଲାନା ଖୋର୍କିନା (ରୁଷ) ୯.୮୫ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ବି ୱେନ୍‌ଜିଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ) ଏବଂ ଆମି ଚ୍ୱେ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୯.୮୩୭

ଫ୍ଲୋର୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲିଲିଆ ପୋଦ୍‌କୋପାଏଭା (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୯.୮୮୭ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ସିମୋନା ଆମୋନାର (ରୁମାନିଆ) ୯.୮୫
କାଂସ : ଡୋମିନିକ ଡାୱେସ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୯.୮୩୭

ବିମ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଶାନନ ମିଲର (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୯.୮୬୨ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଲିଲିଆ ପୋଦ୍‌କୋପାଏଭା (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୯.୮୨୫

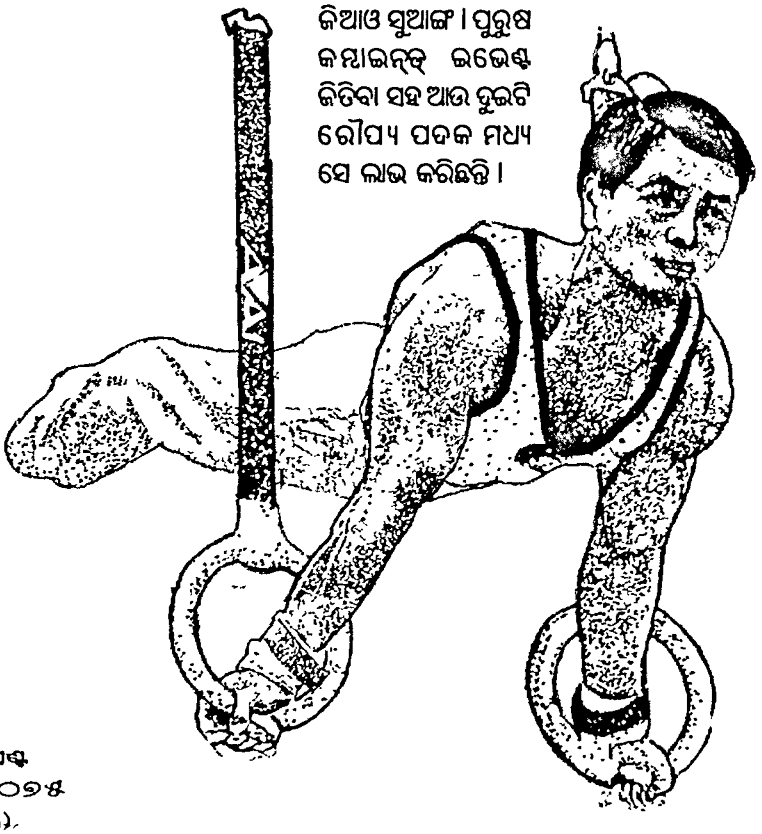

ଚୀନର ଜିମ୍‌ନାଷ୍ଟ ଲି-ଜିଆଓ ସୁଆଙ୍ଗ । ପୁରୁଷ କମ୍ବାଇନ୍‌ଡ୍ ଇଭେଣ୍ଟ ଜିତିବା ସହ ଆଉ ଦୁଇଟି ରୌପ୍ୟ ପଦକ ମଧ୍ୟ ସେ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ।

କାଂସ : ଗିନା ଗୋଗିଆଁ (ରୁମାନିଆ) ୯.୭୮୭

ଭଲ୍ଟ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ସିମୋନା ଆମୋନାର (ରୁମାନିଆ) ୯.୮୨୫ ପଏଣ୍ଟ

ରୌପ୍ୟ : ମୋ ସୁଇଲାନ୍ (ଚୀନ) ୯.୬୬୮
କାଂସ : ଗିନା ଗୋଗିଅାଁ (ରୁମାନିଆ) ୯.୭୫୦

ରିଦ୍‌ମିକ୍ (ବ୍ୟକ୍ତିଗତ)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଏକାଟେରିନା ସେରେବ୍ର୍ୟାନ୍‌ସ୍କାୟା (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୩୯.୬୮୩ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଆୟାନିନା ବାଟିର୍‌ଚିନା(ରୁଷ)୩୯.୩୮୨
କାଂସ : ଏଲିନା ଭିଟ୍ରିଚେଙ୍କୋ (ଇଉକ୍ରେନ୍) ୩୯.୩୩୧

ରିଦ୍‌ମିକ୍ (ଦଳଗତ)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ସ୍ପେନ ୩୮.୯୩୩ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ ୩୮.୮୬୬
କାଂସ : ରୁଷ ୩୮.୩୬୫

ଦଳଗତ କ୍ରୀଡ଼ା, ରାକେଟ କ୍ରୀଡ଼ା

ବେସ୍‌ବଲ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କିଉବା
ରୌପ୍ୟ : ଜାପାନ
କାଂସ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା

ବାସ୍କେଟ ବଲ୍

ପୁରୁଷ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା
ରୌପ୍ୟ : ଯୁଗୋସ୍ଲାଭିଆ
କାଂସ : ଲିଥୁଆନିଆ

ମହିଳା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା
ରୌପ୍ୟ : ବ୍ରାଜିଲ
କାଂସ : ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ

ଫୁଟ୍‌ବଲ୍

ପୁରୁଷ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ନାଇଜିରିଆ
ରୌପ୍ୟ : ଆର୍ଜେଣ୍ଟିନା
କାଂସ : ବ୍ରାଜିଲ

ମହିଳା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା
ରୌପ୍ୟ : ଚୀନ
କାଂସ : ନରୱେ

ହାଣ୍ଡବଲ

ପୁରୁଷ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କ୍ରୋଏସିଆ
ରୌପ୍ୟ : ସ୍ୱିଡେନ
କାଂସ : ସ୍ପେନ

ମହିଳା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଡେନ୍‌ମାର୍କ
ରୌପ୍ୟ : ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ
କାଂସ : ହଙ୍ଗେରୀ

ହକି

ପୁରୁଷ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ନେଦରଲାଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ସ୍ପେନ
କାଂସ : ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ

ମହିଳା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ
ରୌପ୍ୟ : ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ
କାଂସ : ନେଦରଲାଣ୍ଡ

ଆଧୁନିକ ପେଣ୍ଟାଥ୍ଲନ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡାର ପାରିଗିନ୍ (କାଜାକସ୍ତାନ) ୫,୫୫୧ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଏଡୁଆର୍ଡ ଜେଙ୍କୋଭା (ରୁଷ) ୫,୫୩୦
କାଂସ : ଜାନୋସ ମାର୍ଟିନେକ୍ (ହଙ୍ଗେରୀ) ୫,୫୦୧

ସଫ୍‌ଟବଲ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା
ରୌପ୍ୟ : ଚୀନ
କାଂସ : ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ

ଭଲିବଲ୍

ପୁରୁଷ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ନେଦରଲାଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଇଟାଲୀ
କାଂସ : ଯୁଗୋସ୍ଲାଭିଆ

ମହିଳା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କିଉବା

ରୌପ୍ୟ : ଚୀନ
କାଂସ : ବ୍ରାଜିଲ

ବିଚ୍ ଭଲିବଲ୍

ପୁରୁଷ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କେଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଫିସ ଓ କାର୍କ କିରାଲି (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
ରୌପ୍ୟ : ମାଇକ୍ ହୁଇଟ୍‌ମାର୍ସ ଓ ମାଇକେଲ ଡଡ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
କାଂସ : ଜନ୍ ଗ୍ରାଇଲ୍‌ଡ୍ ଓ ମାର୍କ ହେସେ (କାନାଡ଼ା)

ମହିଳା

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜାକି ସିଲ୍‌ଭା କ୍ରୁଜ୍ ଓ ସାନ୍ଦ୍ରା ପାୟର୍ସ ଟାଭାରେସ୍ (ବ୍ରାଜିଲ)
ରୌପ୍ୟ : ମୋନିକୋ ରୋଡ୍‌ରିଗସ ଓ ଆଡ୍ରିଆନା ସାମୁଏଲ ରାମୋସ (ବ୍ରାଜିଲ)
କାଂସ : ନାତାଲି କୁକ୍ ଓ କେରିଆନ୍ ପଟ୍ଟହାର୍ଷ୍ଟ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ)

ବାଡମିଣ୍ଟନ

ପୁରୁଷ ସିଙ୍ଗଲ୍‌ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ପୋଲ୍-ଏରିକ୍ ହୟର୍-ଲାର୍‌ସେନ (ଡେନ୍‌ମାର୍କ)
ରୌପ୍ୟ : ଦୋଙ୍ଗ୍ ଜିଅଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ)
କାଂସ : ରସିନ ସିଦେକ (ମାଲୟସିଆ)

ପୁରୁଷ ଡବଲ୍‌ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ରେକ୍‌ସି ମାଇଆନ୍‌କି ଓ ରିକି ସୁବାଗ୍‌ଜା (ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ଚିଆ ସୁଁ କିଟ୍ ଓ ୟାପ୍ କିମ୍ ହକ୍ (ମାଲୟସିଆ)
କାଂସ : ଡେନି କାଣ୍ଟୋନୋ ଓ ଏସ୍ ଆଣ୍ଟୋନିଅସ (ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ)

ମହିଳା ସିଙ୍ଗଲ୍‌ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ବାଙ୍ଗ୍ ସୁ-ହ୍ୟୁନ୍ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ମିଆ ଆଉଦିନା (ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ)
କାଂସ : ସୁସି ସୁଶାନ୍ତି (ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ)

ମହିଳା ଡବଲ୍‌ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜିଫେଇ ଓ କୁ ଜୁନ୍ (ଚୀନ)
ରୌପ୍ୟ : ଗିଲ୍ ୟଙ୍ଗ୍-ଆ ଓ ଜାଙ୍ଗ୍ ହାଜ-ଅକ୍ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
କାଂସ : କ୍ୱିନ୍ ୟିୟୁଆନ୍ ଓ ତାଙ୍ଗ୍ ୟଙ୍ଗସୁ (ଚୀନ)

ମିକ୍‌ସଡ୍ ଡବଲ୍‌ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କିମ୍ ଡଙ୍ଗ୍-ମୁନ୍ ଓ ଗିଲ୍ ୟଙ୍ଗ୍-ଆ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ପାର୍କ ଜୁ-ବଙ୍ଗ୍ ଓ ରା କ୍ୟୁଙ୍ଗ୍-ମିନ୍ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)
କାଂସ : ଲିଉ ଜିଆନ୍‌ଜୁନ୍ ଓ ସୁନ୍ ମାନ୍ (ଚୀନ)

ଟେବଲଟେନିସ

ପୁରୁଷ ସିଙ୍ଗଲ୍‌ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲୁଇ ଗୁଓଲିଆଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ)
ରୌପ୍ୟ : ୱାଙ୍ଗ୍ ତାଓ (ଚୀନ)
କାଂସ : ଜୋର୍ଗ ରସ୍‌କଫ୍ (ଜର୍ମାନୀ)

ପୁରୁଷ ଡବଲ୍‌ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : କଙ୍ଗ୍ ଲିନ୍‌ହୁଇ ଓ ଲୁଇ ଗୁଓଲିଆଙ୍ଗ (ଚୀନ)
ରୌପ୍ୟ : ଲୁ ଲିନ୍ ଓ ୱାଙ୍ଗ ତାଓ (ଚୀନ)
କାଂସ : ଲି ଚୁନ୍-ସିଆଙ୍ଗ୍ ଓ ୟୁ ନାମ୍-କ୍ୟୁ (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)

ମହିଳା ସିଙ୍ଗଲ୍‌ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଦେଙ୍ଗ୍ ୟାପିଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ)
ରୌପ୍ୟ : ଜିଙ୍ଗ୍ ଚେନ୍ (ତାଇୱାନ୍)
କାଂସ : କ୍ୱିଆଓ ହଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ)

ମହିଳା ଡବଲ୍‌ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଦେଙ୍ଗ୍ ୟାପିଙ୍ଗ ଓ କ୍ୱିଆଓ ହଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ)
ରୌପ୍ୟ : ଲିଉ ୱେଇ ଓ କ୍ୱିଆଓ ୟୁନପିଙ୍ଗ୍ (ଚୀନ)
କାଂସ : ପାର୍କ ହି-ଜଙ୍ଗ୍ ଓ ର୍ୟୁ ଜି-ହି (ଦକ୍ଷିଣ କୋରିଆ)

ଟେନିସ

ପୁରୁଷ ସିଙ୍ଗଲ୍‌ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆନ୍ଦ୍ରେ ଆଗାସି (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
ରୌପ୍ୟ : ସର୍ଗି ବ୍ରୁଗୁଏରା (ସ୍ପେନ୍)
କାଂସ : ଲିଆଣ୍ଡର ପାଇସ (ଭାରତ)

ପୁରୁଷ ଡବଲ୍‌ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଟଡ୍ ଉଡ୍‌ବ୍ରିଜ୍ ଓ ମାର୍କ ଉଡ୍‌ଫୋର୍ଡ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ)
ରୌପ୍ୟ : ନିଲ୍ ବ୍ରୋଡ୍ ଓ ଟିମ୍ ହେନ୍‌ମାନ (ଇଂଲଣ୍ଡ)
କାଂସ : ମାର୍କ-କେଭିନ ଗୋଲ୍‌ନର୍ ଓ ଡାଭିଡ୍ ପ୍ରିନୋସିଲ (ଜର୍ମାନୀ)

⇨⇨

ମହିଳା ସିଙ୍ଗଲ୍ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଲିଣ୍ଡସେ ଡାଭେନ୍‌ପୋର୍ଟ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
ରୌପ୍ୟ : ଆରାନ୍‌କ୍ସା ସାଂଚେଜ୍ ଭିକାରିଓ (ସ୍ପେନ)
କାଂସ : ଜାନା ନୋଭୋଟ୍ନା (ଚେକ୍ ଗଣରାଜ୍ୟ)

ମହିଳା ଡବଲ୍ସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଗିଗି ଫର୍ଣ୍ଣାଣ୍ଡେଜ୍ ଓ ମାରି ଜୋ ଫର୍ଣ୍ଣାଣ୍ଡେଜ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
ରୌପ୍ୟ : ଜାନା ନୋଭୋଟ୍ନା ଓ ହେଲେନା ସୁକୋଭା (ଚେକ୍ ଗଣରାଜ୍ୟ)
କାଂସ : କନ୍‌ଚିଟା ମାର୍ଟିନେଜ୍ ଓ ଆରାନ୍‌କ୍ସା ସାଂଚେଜ୍ ଭିକାରିଓ (ସ୍ପେନ)

ସାଇକେଲ୍ ଚାଳନା

ପୁରୁଷ

୧୦୦୦ ମିଟର ଟାଇମ ଟ୍ରାଏଲ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଫ୍ଲୋରିଆନ ରୁଷୋ (ଫ୍ରାନ୍‌ସ) ୧ ମିନିଟ ୨.୭୧୨ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଏରିନ୍ ହାର୍ଟୱେଲ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧:୦୨.୯୪୦
କାଂସ : ତାକାନୋବୁ ଜୁମୋଣ୍ଡି (ଜାପାନ) ୧:୦୩.୨୬୧

ସ୍ପ୍ରିଣ୍ଟ (୨୦୦ ମିଟର)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜେନସ୍ ଫିଡ୍‌ଲର (ଜର୍ମାନୀ)
ରୌପ୍ୟ : ମାର୍ଟି ନଥ୍‌ଷ୍ଟିନ୍ (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା)
କାଂସ : କର୍ଟିସ୍ ହାର୍‌ନେଟ୍ (କାନାଡ଼ା)

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରସୁଟ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆନ୍ଦ୍ରି କୋଲିନେଲି (ଇଟାଲୀ) ୪ ମିନିଟ ୨୦.୮୯୩ ସେକଣ୍ଡ

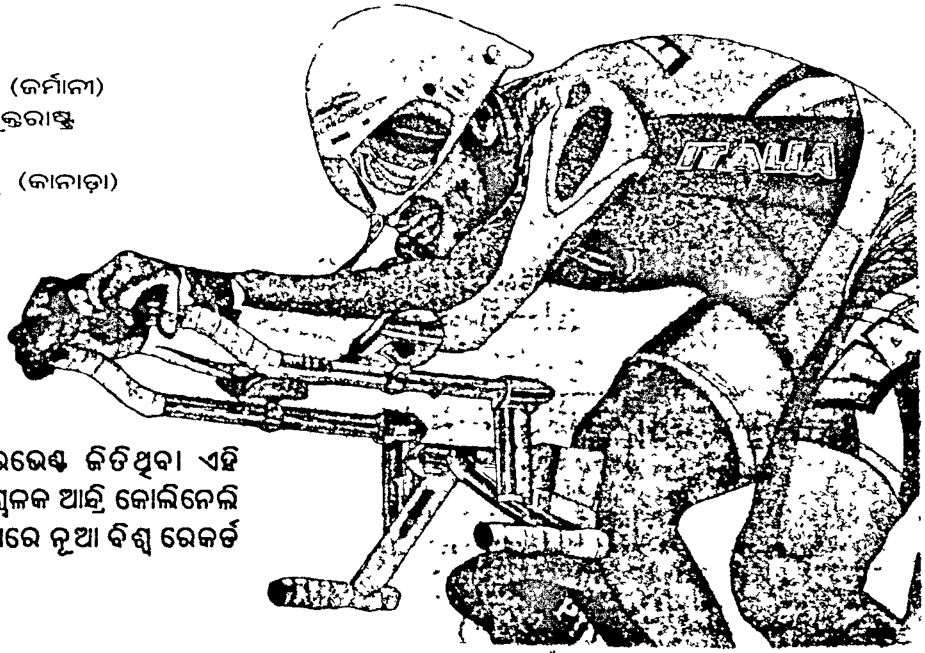

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରସୁଟ୍ ଇଭେଣ୍ଟ ଜିତିଥିବା ଏହି ଇଟାଲୀୟ ସାଇକେଲ୍ ଚାଳକ ଆନ୍ଦ୍ରି କୋଲିନେଲି ୪୦୦୦ ମିଟର ଚାଳନାରେ ନୂଆ ବିଶ୍ୱ ରେକର୍ଡ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ।

ରୌପ୍ୟ : ଫିଲିପେ ଏର୍‌ମେନଲଟ୍ (ଫ୍ରାନ୍‌ସ) ୪:୨୨.୭୧୪
କାଂସ : ବ୍ରାଡ୍‌ଲୀ ମାକ୍‌ଗି (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୪:୨୬.୧୨୧

ଦଳଗତ ପରସୁଟ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଫ୍ରାନ୍‌ସ୍ ୪ ମିନିଟ ୫.୯୩ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ରୁଷ ୪:୦୭.୭୩
କାଂସ : ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ୪:୦୭.୫୭

ପଏଣ୍ଟ ରେସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ସିଲ୍‌ଭିଓ ମାର୍ଟିନେଲୋ (ଇଟାଲୀ) ୩୭ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ବ୍ରାୟାନ ୱାଲ୍‌ଟନ (କାନାଡ଼ା) ୨୯
କାଂସ : ଷ୍ଟୁଆର୍ଟ ଓ'ଗ୍ରେଡି (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୨୭

ରୋଡ୍ ରେସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ପାସ୍‌କାଲ ରିଚ୍‌ର୍ଡ (ସ୍ୱିଜରଲାଣ୍ଡ) ୨ ଘଣ୍ଟା ୫୩ ମିନିଟ ୫୬ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ରୋଲ୍‌ଫ୍ ସୋରେନ୍‌ସେନ୍ (ଡେନମାର୍କ) ୨:୫୩:୫୬
କାଂସ : ମାକ୍‌ସ୍ ସିଆସ୍ତ୍ରି (ଇଂଲଣ୍ଡ) ୨:୫୩:୫୮

ରୋଡ୍ ଟାଇମ ଟ୍ରାଏଲ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ମିଗୁଏଲ ଇନ୍ଦୁରେନ୍ (ସ୍ପେନ) ୧ ଘଣ୍ଟା ୪ ମିନିଟ ୫ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଆବ୍ରାହାମ ଓଲାନୋ (ସ୍ପେନ) ୧:୦୪:୧୭

କାଂସ : କ୍ରିସ୍ ବୋଡମାନ୍ (ଇଂଲଣ୍ଡ)
୧:୦୪:୩୬

ମାଉଣ୍ଟେନ ବାଇକ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ବାର୍ଟ ଜାନ ବ୍ରେଣ୍ଟଜେନସ୍ (ନେଦରଲାଣ୍ଡ) ୨ ଘଣ୍ଟା ୧୭ ମିନିଟ ୩୮ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଟମାସ ଫ୍ରିସ୍କନେକ୍ଟ (ସ୍ୱିଜରଲାଣ୍ଡ) ୨:୨୦:୧୪
କାଂସ : ମିଗୁଏଲ ମାର୍ଟିନେଜ୍ (ଫ୍ରାନ୍ସ) ୨:୨୦:୩୬

ମହିଳା

ସ୍ପ୍ରିଣ୍ଟ (୨୦୦ ମିଟର)

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଫେଲିସିଆ ବାଲାଞ୍ଜର୍ (ଫ୍ରାନ୍ସ)
ରୌପ୍ୟ : ମିଚେଲେ ଫେରିସ (ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ)
କାଂସ : ଇନ୍‌ଗ୍ରିଡ୍ ହାରିଙ୍ଗା (ନେଦରଲାଣ୍ଡ)

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରସୁଟ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଆଣ୍ଟୋନେଲା ବେଲୁତି (ଇଟାଲୀ) ୩ ମିନିଟ ୩୩.୫୯୫ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ମାରିଅନ କ୍ଲାଇଗ୍ନେଟ୍ (କାନାଡ଼ା) ୩:୩୮.୫୭୧ ସେକଣ୍ଡ
କାଂସ : ଜୁଡିଥ୍ ଆର୍ନ୍‌ଡଟ୍ (ଜର୍ମାନୀ) ୩:୩୮.୭୪୪

ପଏଣ୍ଟ ରେସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ନାଥାଲି ଲାନ୍‌ସିଏନ୍ (ଫ୍ରାନ୍ସ) ୨୪ ପଏଣ୍ଟ
ରୌପ୍ୟ : ଇନ୍‌ଗ୍ରିଡ୍ ହାରିଙ୍ଗା (ନେଦରଲାଣ୍ଡ) ୨୩
କାଂସ : ଲୁସିଟାଇଲର୍ ସାର୍‌ମାନ୍(ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ) ୧୭

ରୋଡ୍ ରେସ୍

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜିନି ଲୋଙ୍ଗୋ-ସିପ୍ରେଲି (ଫ୍ରାନ୍ସ) ୨ ଘଣ୍ଟା ୩୬ ମିନିଟ ୧୩ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଇମେଲ୍‌ଡା ଚିଆପ୍‌ପା (ଇଟାଲୀ) ୨:୩୬:୩୮
କାଂସ : କ୍ଲାରା ହ୍ୟୁଏସ୍ (କାନାଡ଼ା) ୨:୩୬:୪୪

ରୋଡ ଟାଇମ୍ ଟ୍ରାଏଲ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ଜୁଲ୍‌ଫିୟା ଜାବିରୋଭା (ରୁଷ) ୩୬ ମିନିଟ ୪୦ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଜିନି ଲୋଙ୍ଗୋ-ସିପ୍ରେଲି (ଫ୍ରାନ୍ସ) ୩୭:୦୦
କାଂସ : କ୍ଲାରା ହ୍ୟୁଏସ୍ (କାନାଡ଼ା) ୩୭:୧୩

ମାଉଣ୍ଟେନ ବାଇକ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ : ପାଓଲୋ ପେଜୋ (ଇଟାଲୀ) ୧ ଘଣ୍ଟା ୫୦ ମିନିଟ ୫୧ ସେକଣ୍ଡ
ରୌପ୍ୟ : ଆଲିସନ ସାଇଡୋର୍ (କାନାଡ଼ା) ୧:୫୧:୫୮
କାଂସ : ସୁସାନ ଡି ମାଟି (ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା) ୧:୫୨:୩୬

ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଥମ ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳୀନ ଅଲିମ୍ପିକ କ୍ରୀଡ଼ା : ସିଡ୍‌ନୀ

ଏକକ ରୂପାନ୍ତରଣ

⇨		⊠
ଆଉନ୍‌ସ୍ (ଟ୍ରୟ)	ଗ୍ରାମ୍	୩୧.୧୦୩
ଇଞ୍ଚ	ମିଲିମିଟର	୨୫.୪
ଏକର	ହେକ୍‌ଟର୍	୦.୪୦୪୭
କାରାଟ	ଗ୍ରାମ୍	୦.୨
କିଲୋଗ୍ରାମ	ପାଉଣ୍ଡ	୨.୨୦୪୬
କିଲୋମିଟର	ମାଇଲ (ଷ୍ଟାଟ୍ୟୁଟ)	୦.୬୨୧୩୭
ଘନଫୁଟ	ଘନମିଟର	୦.୦୨୮୩୧୭
ଘନମିଟର	ଘନଫୁଟ	୩୫.୩୧୫
ଜିଗାୱାଟ୍ ଘଣ୍ଟା	କିଲୋୱାଟ୍ ଘଣ୍ଟା	୧,୦୦୦,୦୦୦
ଟନ୍ (ଲଙ୍ଗ୍)	ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍	୧.୦୧୬
ଟନ୍ (ସର୍ଟ୍)	ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍	୦.୯୦୭୨
ପାଉଣ୍ଡ	କିଲୋଗ୍ରାମ	୦.୪୫୩୫୯
ଫୁଟ	ମିଟର	୦.୩୦୪୮
ବର୍ଗକିଲୋମିଟର	ବର୍ଗମାଇଲ	୦.୩୮୬୧
ବର୍ଗମାଇଲ	ବର୍ଗକିଲୋମିଟର	୨.୫୯୦
ବାରେଲ (ତୈଳ)	ଘନମିଟର	୦.୧୫୯
ବୁସେଲ (ଆମେ)	ଲିଟର	୩୫.୨୪
ବୁସେଲ (ବ୍ରିଟିଶ)	ଲିଟର	୩୬.୩୭
ମାଇଲ (ନଟିକାଲ)	କିଲୋମିଟର	୧.୮୫୨
ମାଇଲ (ଷ୍ଟାଟ୍ୟୁଟ)	କିଲୋମିଟର	୧.୬୦୯୩
ମିଟର	ଫୁଟ	୩.୨୮୦୮
ମିଲିମିଟର	ଇଞ୍ଚ	୦.୦୩୯୩୭
ମେଗାୱାଟ୍	କିଲୋୱାଟ୍	୧,୦୦୦
ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍	ବାରେଲ (ତୈଳ)	୭.୩୩
ରେଜିଷ୍ଟର ଟନ୍	ଘନମିଟର	୨.୮୩୨
ହେକ୍‌ଟର୍	ଏକର	୨.୪୭୧

ତାପମାନ ତୁଲ୍ୟତା

	ଫାରେନ୍‌ହିଟ୍	ସେଲ୍‌ସିଅସ୍
ସ୍ଫୁଟନାଙ୍କ	୨୧୨°	୧୦୦°
	୧୯୪°	୯୦°
	୧୭୬°	୮୦°
	୧୫୮°	୭୦°
	୧୪୦°	୬୦°
	୧୨୨°	୫୦°
	୧୦୪°	୪୦°
	୮୬°	୩୦°
	୬୮°	୨୦°
	୫୦°	୧୦°
ହିମାଙ୍କ	୩୨°	୦°
	୧୪°	−୧୦°
	୦°	−୧୭.୮°
ଚରମ ଶୂନ୍ୟ	−୪୫୯.୬୭°	−୨୭୩.୧୫°

ଫାରେନ୍‌ହିଟ୍ ମାପକୁ ସେଲ୍‌ସିଅସ୍ ମାପରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ହେଲେ:

ଫାରେନ୍‌ହିଟ୍ −୩୨ x ୫/୯

ସେଲ୍‌ସିଅସ୍ ମାପକୁ ଫାରେନ୍‌ହିଟ୍‌ରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ହେଲେ:

ସେଲ୍‌ସିଅସ୍ x ୯/୫ + ୩୨

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନୂତନ
କିଶୋର ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ

ତଥ୍ୟ-ପ୍ଲାବନକୁ ଧୀର ଜ୍ଞାନ-ଧାରାରେ ପରିଣତ
କରୁଥିବା ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡିଆ ସେଟ୍

- ଭାରତୀୟ ଭାଷା ଜଗତରେ ଏହି ଧରଣର ତାଜା ଉଦ୍ୟମ
- ମାନବଜ୍ଞାନର ସବୁ ବିଭାଗ ବିଷୟରେ ସର୍ବଶେଷ ତଥ୍ୟ ଏଥିରେ ରହିଛି
- ଯେକୌଣସି ଘର, ସ୍କୁଲ, ଲାଇବ୍ରେରୀ ଓ ଅଫିସ ନିମନ୍ତେ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ
- ଏହି ୬ଟି ଯାକ ଭଲିଉମ୍‌ର ଯେକୌଣସି ପାଠକଙ୍କ ଜ୍ଞାନ-ଭିତ୍ତିଭୂମିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିଦେବାର କ୍ଷମତା ରହିଛି
- ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଉପଯୋଗୀ ହେବା ପାଇଁ ଏହାର ସଂପାଦକୀୟ ଡିଜାଇନ କରାଯାଇଛି
- ୨ୟ, ୪ର୍ଥ ଓ ୬ଷ୍ଠ ଭଲିଉମ୍‌ରେ ରହିଛି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର "ହାତ ପାହାନ୍ତାରେ ତଥ୍ୟ"

ଜ୍ଞା ନ ମ ଣ୍ଡ ଳ ଫା ଉ ଣ୍ଡେ ସ ନ
ଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ, କିଶୋରଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ, ଶିଶୁଜ୍ଞାନମଣ୍ଡଳ